
China Miéville
Perdido Sokağı İstasyonu
Roman
İngilizceden Çeviren: Güler Siper
Yordam Kitap

China Miéville (1972)

Britanyalı fantastik edebiyat yazarı. Cambridge Üniversitesi'nde sosyal antropoloji öğrenimini tamamlayan Miéville, yüksek lisans ve doktora derecelerini London School of Economics'te Uluslararası İlişkiler alanında almıştır. Doktora tezi, *Between Equal Rights: A Marxist Theory of International Law* adıyla 2005'te kitaplaştı. Miéville, Warwick Üniversitesi'nde yaratıcı yazarlık dersleri vermektedir.

China Miéville, yarattığı fantastik edebiyatı tuhaf kurgu olarak tanımlıyor. Fantastik edebiyatı ticarileşmeden ve tutucu klişelerden kurtarmayı amaçlayan Miéville'in politik duruşunu, fantastik romanlarından takip etmek mümkündür. Marksist tutumu romanlarında olduğu kadar, edebiyatla ilgili kuramsal duruşunda da belirgindir. Yordam Kitap'ın sırasıyla yayınlayacağı romanları şunlardır: *Kral Fare* (*King Rat*, 1998), *Perdido Sokağı İstasyonu* (*Perdido Street Station*, 2000), *Yara* (*The Scar*, 2002), *Demir Konsey* (*Iron Council*, 2004), *Un Lun Dun* (2007), *The City&The City* (2009), *Kraken* (2010).

İlk romanı *Kral Fare* ile hem Uluslararası Korku Cemiyeti hem de Bram Stoker ödüllerine aday gösterilen China Miéville, çok sayıda ödül kazanmıştır. *Perdido Sokağı İstasyonu* ile 2001 yılında kazandığı Arthur C. Clarke ve Britanya Fantezi ödülleri, *Yara* ile 2003'te kazandığı Britanya Fantezi ödülü, *Demir Konsey* ile 2005'te kazandığı Arthur C. Clarke ödülü, *The City&The City* ile 2010'da kazandığı Arthur C. Clarke ödülü bunlardan bazılarıdır.

Eserin orijinal adı:
Perdido Street Station
(2000, Londra: Pan Books)

Perdido Sokağı İstasyonu

China Miéville

İngilizceden Çeviren
Güler Siper

Yordam Kitap: 124 • Perdido Sokağı İstasyonu • China Miéville • ISBN 978-605-5541-23-1
İngilizceden Çeviren: Güler Siper • *Kitap Editörü:* Mehtap Gün Ayral
Düzeltme: Aslı Uluşahin • *Kapak ve İç Tasarım:* Savaş Çekiç • *Sayfa Düzeni:* Gönül Göner
Birinci Basım: Ağustos 2011 • *Yayın Yönetmeni:* Hayri Erdoğan
© China Miéville, 2000; © Yordam Kitap, 2009
(Telif hakları Anatolialit aracılığıyla alınmıştır)

Yordam Kitap Basın ve Yayın Tic. Ltd. Şti
Çatalçeşme Sokağı No: 19 Kat: 3 Cağaloğlu 34110 İstanbul
T: 0212 528 19 10 F: 0212 528 19 09
W: www. yordamkitap. com E: info@yordamkitap. com

Baskı: Pasifik Ofset
Baha İş Merkezi
Haramidere - İstanbul
Tel: 0212 412 17 77

roman

Perdido Sokağı İstasyonu

Emma'ya

Teşekkür

Annem Claudia ve kızkardeşim Jemima'ya yardımları ve destekleri için sevgiler ve teşekkürler. Önerilerini ve desteklerini esirgemeyen herkese, özellikle Scott Bicheno, Max Schaefer, Simon Kavanagh ve Oliver Cheetham'a çok teşekkürler.

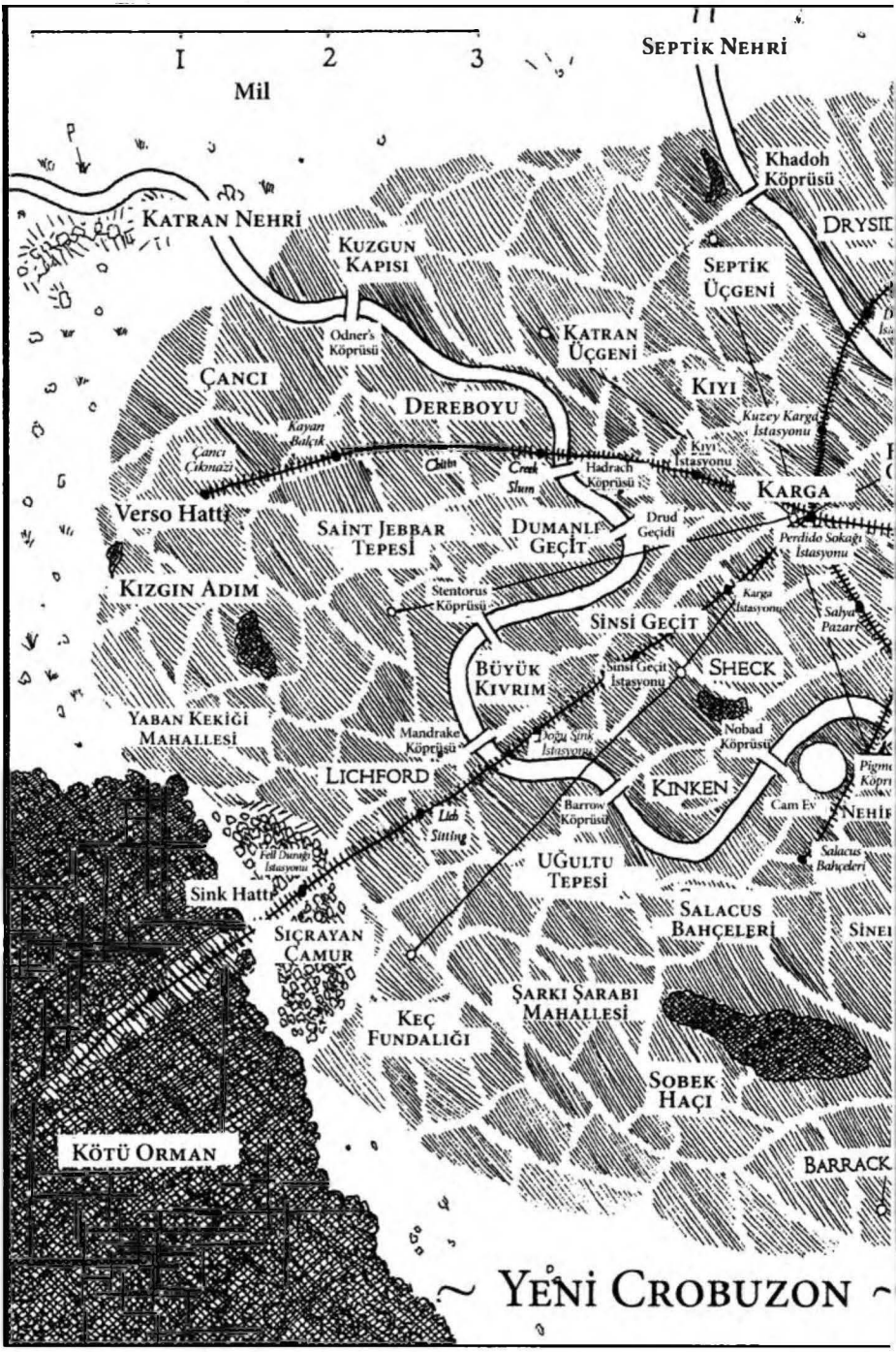
Her zaman olduğu gibi, yine, Emma Bircham'a sonsuz sevgi ve teşekkürler.

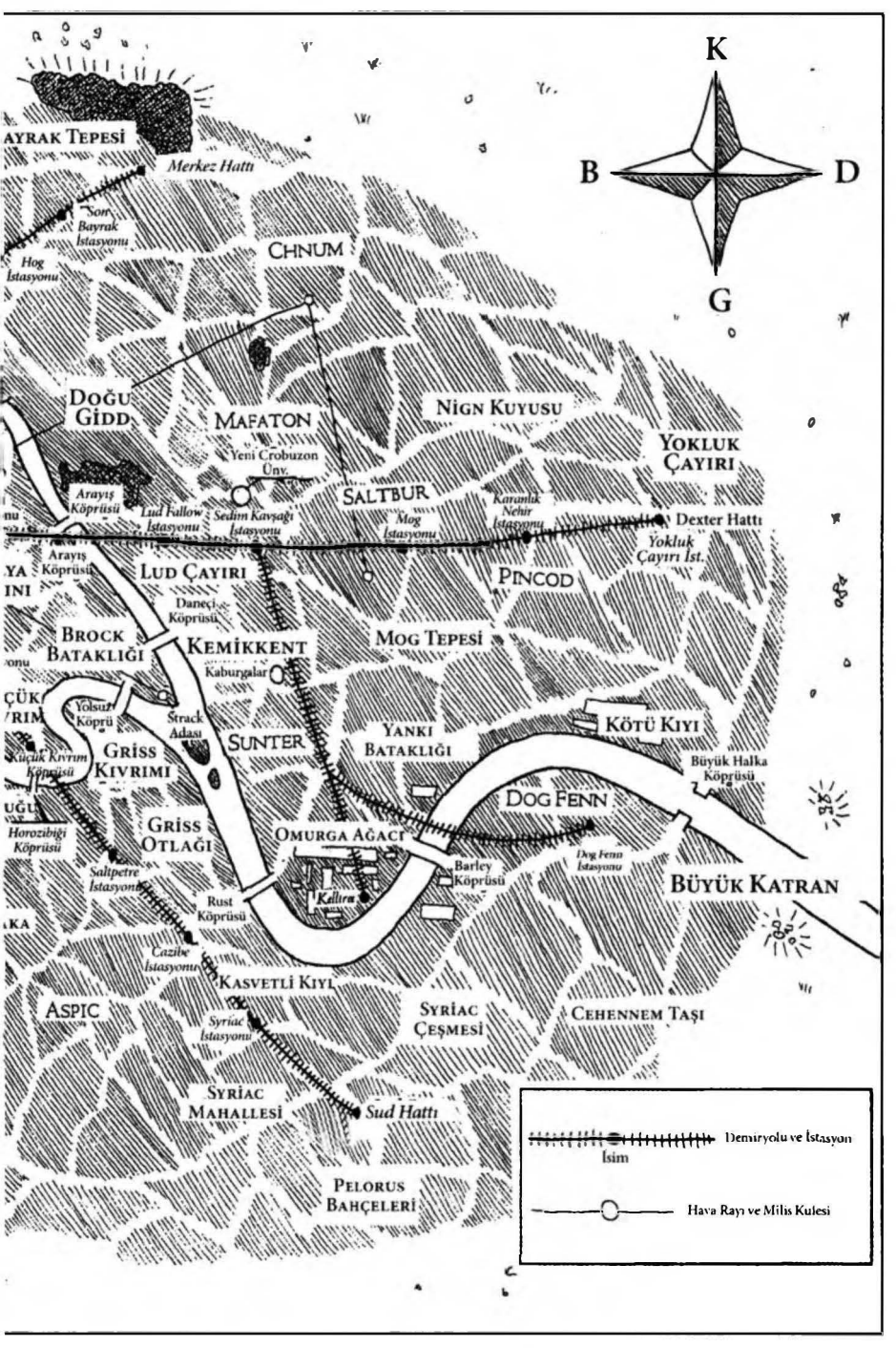
Bütün Macmillan'a, özellikle editörüm Peter Lavery'e inanılmaz desteği için teşekkürler. Ayrıca söyleyemeyeceğim kadar yardımını gördüğüm Mic Cheetham'a sonsuz teşekkürler.

Beni etkileyen bütün yazarlara teşekkür edecek yerim yok ama çalışmaları benim için tükenmez bir ilham kaynağı olan ve hayranlık duyduğum birkaçından söz etmek istiyorum. M.John Harrison'a ve Mervyn Peake'in anısına en içten teşekkürlerimi gönderiyorum. Onlar olmadan bu kitabı asla yazamazdım.

Pencerenin önünde durup, dışarıdaki ışıklara ve uzanıp giden aydınlık sokaklara bakmaktan vazgeçtiğim bile oldu bir dönem. Bu da bir ölüm biçimi, şehirle bağlantıyı böylesine kaybetmek.

Philip K. Dick, *We Can Build You*

1
2
3
Mil
Septik Nehri
Khadoh Köprüsü
Katran Nehri
Kuzgun Kapısı
Septik Üçgeni
Odner's Köprüsü
Katran Üçgeni
Çancı
Dereboyu
Kıyı
Kayan Balçık
Çancı Çukuru
Kuzey Karga İstasyonu
Kıyı İstasyonu
Hadrach Köprüsü
Karga
Verso Hattı
Saint Jebbar Tepesi
Dumanlı Geçit
Drud Geçidi
Perdido Sokağı İstasyonu
Kızgın Adım
Stentorus Köprüsü
Karga İstasyonu
Salya Pazarı
Sinsi Geçit
Büyük Kıvrım
Sinsi Geçit İstasyonu
Sheck
Yaban Kekiği Mahallesi
Mandrake Köprüsü
Doğu Şink İstasyonu
Nobad Köprüsü
Lichford
Kinken
Barrow Köprüsü
Cam Ev
Uğultu Tepesi
Sink Hattı
Salacus Bahçeleri
Sıçrayan Çamur
Şarkı Şarabı Mahallesi
Keç Fundalığı
Sobek Haçı
Kötü Orman
Barrack
~ Yeni Crobuzon ~

K
B
D
G
AYRAK TEPESİ
Merkez Hattı
Son Bayrak İstasyonu
Hog İstasyonu
CHNUM
DOĞU GİDD
MAFATON
Yeni Crobuzon Üniv.
NİGN KUYUSU
YOKLUK ÇAYIRI
Arayış Köprüsü
Lud Fallow İstasyonu
Sedim Kavşağı İstasyonu
SALTBUR
Karanlık Nehir İstasyonu
Mog İstasyonu
Dexter Hattı
Yokluk Çayırı İst.
Arayış Köprüsü
LUD ÇAYIRI
PINCOD
Daneçi Köprüsü
BROCK BATAKLIĞI
KEMİKKENT
MOG TEPESİ
Kaburgalar
Yolsuz Köprü
Strack Adası
SUNTER
YANKI BATAKLIĞI
KÖTÜ KIYI
GRİSS KIVRIMI
Küçük Kıvrım Köprüsü
Büyük Halka Köprüsü
DOG FENN
GRİSS OTLAĞI
Horozibiği Köprüsü
OMURGA AĞACI
Dog Fenn İstasyonu
Saltpetre İstasyonu
Barley Köprüsü
BÜYÜK KATRAN
Rust Köprüsü
Kalıtım
Cazibe İstasyonu
KASVETLİ KIYI
ASPIC
SYRİAC ÇEŞMESİ
CEHENNEM TAŞI
Syriac İstasyonu
SYRİAC MAHALLESİ
Sud Hattı
PELORUS BAHÇELERİ
Demiryolu ve İstasyon İsim
Hava Rayı ve Milis Kulesi

Bozkır önce bir maki ormanına, ardından tarlalara, derken çiftliklere dönüşüyor, sonra yerden karmakarışık yükselen evler başlıyor. Gecenin çok geç bir saati. Etrafım, nehrin iki yakasında mantar gibi çoğalan derme çatma kulübelerle dolu.

Sarsılıyoruz. Derin bir akıntıya kapıldık.

Arkamdaki adam telaşla dümene asılıyor. Tekne doğruluyor. Fenerler sallanınca ışık yalpalıyor. Adam benden korkuyor. Küçük teknenin pruvasından, suyun karanlık akıntısına doğru eğiliyorum.

Yağlanmış motorun gürültüsünü ve nehrin tekneyi okşayan sesini bastıran küçük mırıltılar duyulmaya, evlerden sesler gelmeye başlıyor. Tahtalar fısıldıyor, rüzgâr, sazdan yapılı çatılara vuruyor, duvarlar boşluklara yerleşiyor, zemin kayıyor; onlarca ev yüzlerce, binlerce olmuş; kıyılardan içeriye doğru yayılıyor ve düzlüğün her tarafından ışıkları geliyor.

Etrafımı çeviriyorlar. Çoğalıyorlar. Gittikçe uzuyor, büyüyorlar, sesleri yükseliyor. Arduvaz çatıları, kalın tuğla duvarları var.

Nehir kıvrılarak ilerliyor ve şehre ulaşıyor. Heybetli manzarasıyla, birdenbire karşımıza çıkıyor şehir. Kurumuş kan rengi ışıkları çevreye, kayalık tepelere akıyor, kir pas içindeki kuleleri aydınlatıyor. Bu devasa şehrin karşısında, kendimi küçülmüş hissediyorum. Tam iki nehrin birleştiği noktada ortaya çıkan bu olağanüstü görüntüye tapınmaya iten bir şey var beni. Uçsuz bucaksız bir kirlilik kaynağı, pis koku ve klakson sesi. Kalın bacalar, gecenin bu karanlığında bile gökyüzüne pislik kusuyor. Bizi çeken akıntı değil, şehrin kendisi. Yoğunluğu bizi yutuyor. Uzaktan uzağa duyulan naralar, oradan buradan gelen hayvan sesleri, kızışan fabrika makinelerinin müstehcen çığlıkları ve vuruşları. Demiryolları fırlamış damarlar gibi şehri dolaşıyor. Kırmızı tuğlalı karanlık duvarlar, mağara

adamı gibi güdük kalmış kiliseler, oradan oraya savrulan yıpranmış tenteler, eski şehrin kaldırım taşlı yolları, çıkmaz sokaklar, şehri kaya mezarları gibi oyan kanalizasyon, çöplüklerden oluşan bambaşka bir manzara, toz toprak, unutulmuş ciltlerle dolu kütüphaneler, eski hastaneler, yüksek kuleler, gemiler ve nehirden balyaları kaldıran metal pençeler.

Bunun yaklaştığını nasıl görememiş olabiliriz? Nasıl bir arazi hilesi bu, büyüyen bu canavarı köşelerin ardına saklayıp, sonra aniden, yolcuların üzerine salıvermek?

Kaçmak için çok geç.

Adam bir şeyler mırıldanıyor, nerede olduğumuzu söylüyor. Dönüp bakmıyorum ona.

Burası Kuzgun Kapısı; etrafımızı çeviren bu vahşi, kalabalık bölge. Çürüyen binalar bitkin bir halde birbirine yaslanıyor. Nehir, iki yanındaki tuğla duvarlara, suyu koyda tutmak için yapılan şehrin yüksek duvarlarına, balçık yığıyor. Buradaki koku iğrenç.

(Yukarıdan nasıl göründüğünü merak ediyorum; şehrin saklanmasına imkân olmayacaktı o zaman. Eğer havadan gelinseydi, şehir kilometrelerce öteden, kirli bir leke, kurtlarla kaynayan bir leş yığını gibi görünecekti. Böyle düşünmemem gerekiyor artık, ama kendimi alamıyorum, bacalara tırmanıp, kibirle yükselen kulelerin üzerinde uçabilir, yerlere bok yağdırabilir, bu keşmekeş içinde dalgamı geçer, istediğim yerde de inebilirim, ama böyle düşünmemeliyim, bunu şimdi yapmamalıyım, durmalıyım, bunu şimdi yapamam, henüz değil.)

Burada renksiz, sümüksü bir şey, organik bir çamur salgılayan evler var; üst kat pencerelerinden sızıyor, alt katların dış cephelerine bulaşıyor. Sonradan ilave edilmiş katlar, evlerin arasındaki boşlukları ve çıkmaz sokakları dolduran bu soğuk, beyaz çamurla sıvalı. Sanki balmumu erimiş ve birden çatılarda donmuş gibi görünen bu dalgalanmalar manzarayı bozuyor. Başka zeki varlıklar, insanların sokaklarını kendilerine mal etmiş.

Saçakların arasında ve nehrin üzerinde teller gerili, süte benzer balgamsı bir madde ile tutturulmuşlar. Bir bas gibi vınlıyorlar. Yukarıda bir yerlerde bir şey koşuşturuyor. Mavnacı iğrenç bir şekilde boğazını temizleyip suya tükürüyor.

Balgamı suya dağılıyor. Salgı harcıyla kaplı binalar azalmaya başlıyor, dar sokaklar ortaya çıkıyor.

Önümüzde, demiryolu köprüsünden geçen bir tren düdük çalıyor. Başımı kaldırıp trene, güneye ve doğuya bakıyorum. Hızla uzaklaşan ışıkları, vatandaşlarını yiyen bu dev yaratığın, bu gece ülkesinin yuttuğu küçük ışıkları izliyorum. Biraz sonra fabrikaların yanından geçeceğiz. Vinçler karanlıkta ince bacaklı kuşlar gibi yükseliyor, oradan oraya gidip gelerek, gece yarısı çalışan ana mürettebatı taşıyor. Zincirler, önce ölü gibi hareketsiz, ağır ağır sallanıyor, derken büyük bir çatırtıyla dişliler birbirine geçiyor, volanlar dönmeye başlıyor.

Şişman, yırtıcı gölgeler gökyüzünü kolaçan ediyor.

Bir patlama sesi, ardından bir yankılanma duyuluyor, sanki şehrin içi boşmuş gibi. Siyah bir mavna diğer teknelerin arasında yavaş yavaş ilerliyor; taşıdıkları kok kömürü, odun, demir, çelik ve cam yüklerinin ağırlığı tekneleri suya iyice batırmış. Yıldızlar, bir sürü pisliğin, atık maddelerin, kimyasal artıkların oluşturduğu bir gökkuşağının içinden geçerek suda yansıyor; kımıltısız, huzursuz bir görüntü.

(Ah, bütün bunların üzerinden uçmak, bu pisliği, bu gübreyi koklamamak, şehre bu lağımdan geçerek girmemek... Ama yapmamalıyım, böyle düşünmeye devam edemem, vazgeçmeliyim.)

Motor yavaşlıyor. Dönüp arkamdaki adama bakıyorum, adam gözlerini kaçırıyor benden ve dümenin başına geçiyor, ben yokmuşum gibi davranıyor. Rıhtıma götürüyor bizi; tıklım tıklım dolu bir ambardan taşan kocaman balyalar labirentinin arkasındaki rıhtıma. Diğer teknelerin arasından geçiyoruz. Nehrin içinden çıkıyormuş gibi görünen çatılar var. Barajın ters tarafına yapılmış evler suya batmış, nehir kıyısındaki balçığa saplanmış. Evlerin ziftle kaplanmış tuğlaları ufalanıyor. Altımızdaki şey, tam bir kargaşa. Nehir girdaplar oluşturuyor. Bu kokuşmuş tortu çorbası içinde nefes almaktan vazgeçmiş ölü balıklar ve kurbağalar, mavnanın düz kenarı ile beton kıyı arasında, çalkantılı bir girdaba kapılmış, deli gibi dönüp duruyorlar. Ara kapandı. Kaptan kıyıya atlıyor ve halatı bağlıyor. Rahatladığı çok belli. Aksi bir sesle habire söylenip karaya çıkmamı işaret ediyor, ben de köz üstünde yürür gibi, seke seke kıyıya atlayıp, çöplerin ve kırık camların arasından dikkatle geçiyorum.

Ona verdiğim taşlara çok seviniyor. Dumanlı Geçit'te olduğumu söylüyor. Adam bana gideceğim yönü gösterirken, ben ileriye bakıyorum. Kaybolduğumu, şehirde yeni olduğumu, bu karanlık ve ürküntü verici kocaman binaların beni dehşete düşürdüğünü, kapalı yerlerde kalamadığımı ve içime doğan kötü bir şeyler yüzünden midemin bulandığını anlamasını istemiyorum.

Biraz güneyde, suyun içinden iki büyük sütun yükseliyor. Bir zamanlar çok görkemli olan, ama şimdi, sedef hastalığına tutulmuş gibi pul pul dökülüp çökmüş Eski Şehir'in kapıları bunlar. Dikili taşların üzerine oyulan öyküler zamana ve asit yağmuruna boyun eğerek silinmiş. Geride sadece, kaba sıvanın üzerindeki sarmal yivler kalmış, eski vidaların izleri gibi. Arkalarında alçak bir köprü var (Cesaret Geçidi, diyor). Adamın hevesli açıklamalarına aldırmayıp kireç boyalı bu bölgeyi, katıksız bir karanlığın rahatlığını ve nehrin kokusundan kaçmayı vadeden, sonuna dek açık kapılardan geçiyorum. Mavnacının sesi iyice uzaklaşıyor ve onu bir daha görmeyeceğimi bilmek, bana az da olsa, mutluluk veriyor.

Hava o kadar da soğuk değil. Doğudan, insana umut veren bir ışık yükseliyor.

Tren yollarını izleyeceğim. Raylar evlerin, kulelerin, barakaların, iş yerlerinin ve cezaevlerinin üzerinden geçerken, gölgelerine sineceğim, onları toprağa bağlayan kemerleri takip edeceğim. İçeri girmenin bir yolunu bulmalıyım.

Pelerinim (derime değen bu yabancı ve acıtan ağır kumaş), beni omuzlarımdan aşağı çekiyor. Çantamın ne kadar ağır olduğunu hissedebiliyorum. Bu şehirde beni koruyacak olan bu çanta; bir de üzüntümün ve utancımın kaynağı olan yanılsama ve beni, kemik ve tuğla karışımından yapılmış, sanayi ve şiddetin gizli anlaşmasıyla ortaya çıkmış bu büyük şehre getiren acı. Tarihiyle ve sımsıkı korunan bir güçle yoğrulmuş bu tozlu şehir, bildiklerimin çok ötesindeki bu kıraç ülke.

Yeni Crobuzon.

1. KISIM

SİPARİŞLER

1

Pazaryerine bakan yüksek binada bir pencere hızla açıldı. Pencereden aşağı bir sepet uçtu, etrafında olup bitenden habersiz kalabalığa doğru havada bir yay çizerek savruldu. Sepet bir an havada durup titredi, sonra kendi etrafında döndü ve yere doğru daha yavaş, dengesiz bir şekilde düşmeye devam etti. Tehlikeli bir dansla inerken, tel kafesi binanın pütürlerine takılıp sıçrıyor, önü sıra, yere boya ve çimento tozu saçıyordu.

Güneş habire değişen bulut kümelerinin ardından parlak gri bir ışık saçıyordu. Sepetin altında yayılmış pazar tezgâhlarıyla işporta tablaları, ortalığa saçılmış birtakım döküntülere benziyordu. Şehir pis kokuyordu. Üstüne üstlük, bugün Aspic Çukuru'nda pazar kuruluydu ve Yeni Crobuzon'un üzerinde dolaşan keskin gübre ve küf kokusu, biber, taze domates, kızartma yağı, balık, tarçın, kurutulmuş et, muz ve soğan kokularıyla daha bir zenginleşmişti.

Yiyecek tezgâhları, gürültülü Shadrach Caddesi boyunca uzanıyordu. Selchit Geçidi ise kitaplar, el yazmaları ve resimlerle doluydu. Bu geniş yolun iki yanında, gelişigüzel dikilmiş banyan ağaçları vardı. Doğuya doğru gidildikçe, yıkılmaya başlamış beton binalar göze çarpıyordu. Güneye, Barrackham'a giden yol boyunca çanak çömlek; batıya giden yol boyunca da makine parçaları satılıyordu. Bir ara sokakta, sergiye yayılmış oyuncaklar; iki sokak arasında giysiler ve daha bir sürü mal, dar sokakları dolduruyordu. Bu tezgâhlar Aspic Çukuru'nda, birbirleriyle, kırık bir tekerleğin telleri gibi çarpuk çurpuk kesişiyordu.

Meydanın ortasında ise, tezgâhlar birbirine daha yakın kurulmuştu. Eski duvarların ve tekinsiz kulelerin gölgesinde bir sürü alet edevat vardı. Yıkık dökük bir masanın üzerine, kırık çanak çömlek

parçaları, sırsız toprak süsler, kutular dolusu sayfaları sararmış ders kitapları, antika eşyalar, afrodizyaklar, pire tozları konmuştu. Tuhaf makineler, bastıkları yerleri ezerek, tezgâhların arasında tıslaya tıslaya, ağır adımlarla geziniyordu. Dilenciler ıssız binaların içinde itişip kakışıyor, hiç görülmemiş ırklara ait yaratıklar, ne idiği belirsiz birtakım eşyalar alıyordu. Aspic Pazarı, yüzlerce çeşit mal, gres yağı ve hamalların gürültülü bir karmaşasıydı. Ticaretin bildik kuralları geçerliydi burada da: *Tuzağa düşmeyin*!

Aşağı fırlatılan sepeti fark eden pazarcı, başını kaldırıp donuk gün ışığına ve dökülen tuğla kırıntılarına baktı. Gözlerini ovuşturdu. Tepesinde sallanıp duran sepeti yakaladı, sepete bağlı ipi çekti. İp elinde gevşedi. Sepetin içinde bir pirinç sikke ve özenli, süslü yatık harflerle yazılmış bir not vardı. Pazarcı kâğıdı okurken burnunu kaşıdı. Önünde yığılı yiyeceklere bakındı, sepete yumurta, meyve ve birkaç kök sebze koydu, bunları elindeki listeyle karşılaştırdı. Durup listeye bir daha göz attı, sonra şehvetle gülümseyip domuz etinden bir parça kesti. İşini bitirince sikkeyi cebine koydu, bozuk para arandı. Siparişin ederini hesaplarken bir an duraksadı, sonunda sepete yiyeceklerle birlikte birkaç kuruş para üzeri bıraktı.

Ellerini pantolonuna silip biraz düşündükten sonra, listeye güdük bir kömür parçasıyla bir şeyler karaladı ve bunu da paraların yanına attı.

İpe üç kez asıldı ve sepet, havada sallanan yolculuğuna başladı. Çevredeki binaların alçak çatılarının üzerine çıktı, bir şamandıra gibi yukarı yükseldi. Terk edilmiş bir binaya tünemiş kargalar, sepeti görünce ürkerek havalandı. Sepet, duvardaki çentiklere bir yenisini daha ekleyip, gönderildiği pencereye girerek kayboldu.

Isaac Dan der Grimnebulin, rüya gördüğünün ancak farkına varmıştı. Rüyasında, yine üniversitede çalışıyordu. Dehşete kapıldı: Kaldıraç, güç ve basıncı temsil eden bir sürü simgeyle kaplı koskocaman bir karatahta önünde gidip geliyordu. Madde Bilimine Giriş. Riyakâr mendebur Vermishank içeri girdiğinde, o endişeyle sınıfa bakıyordu.

"Derse devam edemeyeceğim," dedi Isaac, duyulabilir bir fısıltıyla. "Pazaryerinin gürültüsüne baksana." Pencereyi gösterdi.

"Dert etme." Vermishank'ın sesinde, insanı hem yatıştıran hem de tiksindiren bir şey vardı. "Kahvaltı zamanı," dedi. "Dikkatini gürültüden alır." Hiç mantığı olmayan bu sözü duyan Isaac, büyük bir rahatlamayla uyandı. Pazarcıların kaba saba küfürleri ve pişen yemeklerin kokusuyla güne başladı.

Gözlerini açmadan yatağında boylu boyunca yayılıp uzandı. Lin'in kendisine doğru yürüdüğünü duydu, tahtalardaki hafif eğilmeyi hissetti. Tavan arasındaki odayı keskin bir duman kaplamıştı. Isaac'in ağzı sulandı.

Lin iki kez ellerini çırptı. Isaac'in ne zaman uyandığını biliyordu. *Muhtemelen ağzımı kapattığım için*, diye düşündü Isaac ve gözlerini açmadan kıs kıs güldü.

"Hâlâ uyuyor, ses etmeyin bakıyim, zavallı, hep yorgun, küçük Isaac," diye sızlandı ve bir çocuk gibi iki büklüm kıvrıldı. Lin bu sefer bir kez el çırptı, alaycı bir tavırla uzaklaştı.

Isaac inleyerek olduğu yerde döndü.

"Cadı karı!" diye homurdandı. "Şirret! Huysuz cadaloz! Tamam, tamam, sen kazandın, sen, sen... ahh... ne eli maşalısın ya, seni osuruğu cinli..." Başını ovaladı ve doğruldu, süklüm püklüm sırıttı. Lin, başını çevirmeden eliyle müstehcen bir işaret yaptı ona.

Sırtı Isaac'e dönük, çıplak vaziyette ocağın başında dikilmiş, tavadan kızgın yağ sıçradıkça kaçarcasına, sekerek dans ediyordu.

Yorgan Isaac'in göbeğinden aşağıya kaydı. Gövdesi balon gibi kocamandı, bir davul gibi gergin ve güçlü. Her taraftan gri kıllar fışkırıyordu.

Lin ise tüysüzdü. Kasları, kırmızı derisinin altında gergin ve belirgin, bedeni bir anatomi atlası gibiydi. Isaac coşkulu bir arzuyla kadına bakıyordu.

Sonra birden, kıçı kaşındı. Yorganın altında kaşınıp, köpek gibi arsızca eşelenirken, tırnağına bir şey takıldı. Elini yorganın altından çıkarıp ne olduğuna baktı. Minicik, yarısı ezilmiş bir kurtçuk, parmağının ucunda umutsuzca kıvranıyordu. Bu bir sürfe idi, küçük zararsız bir Kepri paraziti. *Vücut salgılarım epey şaşırtmış olmalı bu şeyi*, diye düşündü Isaac ve parmağıyla bir fiske vurup hayvanı attı.

"Kurtların bulaşmış, Lin," dedi. "Banyo zamanın gelmiş."

Lin öfkeyle tepinmeye başladı.

Yeni Crobuzon büyük bir salgın çukuru, hastalık taşıyan bir şehirdi. Parazitlerin, enfeksiyon ve salgın hastalık dedikodularının önüne geçilemiyordu. Kaşıntı ve yaralardan kurtulmak istiyorlarsa, Keprilerin önlem olarak her ay kimyasal karışım banyosu yapmaları şarttı.

Lin tavadakileri bir tabağa boşalttı, kendi tabağının karşısına koydu. Masaya oturup eliyle Isaac'i çağırdı. Isaac yataktan çıktı, ayaklarını sürüyerek geldi ve kıymıklarına dikkat ederek küçük sandalyeye çöktü.

Isaac ve Lin, örtüsüz tahta masada, karşılıklı oturuyorlardı. Çıplaktılar. Isaac, manzaranın farkındaydı, üçüncü bir kişinin gözünden görebiliyordu kendilerini. Çok hoş, sıra dışı bir resme bakar gibiydi. Bir tavan arası odası. Küçük pencereden sızan ışıkta uçuşan toz zerreleri, ucuz tahta raflara düzgünce sıralanmış kitaplar, kâğıt ve boyalar. Kocaman, çıplak, davul gibi gergin bedeni artık gevşemeye başlamış kara yağız bir adamın elinde bir bıçak ve çatal var. Hiç de olağan sayılmayacak bir sakinlikle, bir Keprinin karşısına oturmuş; Keprinin zarif, kadınsı bedeni gölgede kalmış, böceksi kafasının kabuğu ise hayal meyal seçiliyor.

Yemeklerine aldırmayıp bir süre birbirlerini süzdüler. Lin işaretle konuştu: *Günaydın sevgilim.* Sonra yemeğe başladı, hâlâ Isaac'e bakıyordu.

Lin en çok yemek yerken bir yaratığa benziyordu ve birlikte yedikleri yemekler hem bir reddediş, hem de kabullenişti. Lin'e bakınca, her zamanki gibi heyecanla içi titredi: İğrenme duygusu anında yok oldu, onu arzuladığı için duyduğu suçluluk ve gururu da yok olma noktasındaydı.

Işık, Lin'in petek gözlerinde yanıp sönüyordu. Kafabacakları kıpır kıpırdı. Yarım bir domatesi aldı ve çeneleriyle tuttu. Ağzının iç kısımlarıyla, dış çenesinin sımsıkı tuttuğu yemeği ısırırken ellerini aşağı indirdi.

Sevgilisinin kocaman yanardöner bokböceği kafası, kahvaltıyı silip süpürürken, Isaac onu seyretti.

Lokmaları nasıl yuttuğunu izledi. Soluk böceksi kafasının, kusursuz bir geçişle insansı boynuyla birleştiği noktada, yutkundukça inip kalkan gırtlağına baktı... Ama bu "insansı" tanımlamasını hayatta kabul etmezdi Lin. *Asıl insanlar, Keprilerin bedenlerini, bacaklarını ve ellerini almış; kafaları da tüysüz şebeklerinki gibi,* demişti bir keresinde ona.

Gülümsedi, kızarmış domuz etini eliyle tutup kaldırdı ve diliyle yakalayıp ağzına attı, yağlı ellerini masaya sildi. Lin'e gülümsedi. O da kafabacaklarını hafif hafif sallayıp, işaretle, *Canavarım benim,* dedi.

Ben bir sapığım, diye düşündü Isaac, *o da.*

Kahvaltı sohbeti genellikle tek taraflıydı. Lin yemeğini yerken elleriyle işaret dilini kullanabiliyordu, ancak Isaac'in yemek yerken konuşma girişimleri, anlaşılmaz sesler ve masayı kaplayan yiyecek kırıntılarıyla sonuçlanıyordu. Sohbet etmek yerine okuyorlardı; Lin sanatçıların yayınladığı bir bülteni, Isaac ise eline ne geçerse onu. Bir yandan lokmasını çiğnerken, bir yandan da kitap ve kâğıtlara uzanıp karıştırmaya başladı ve kendini, Lin'in alışveriş listesini okurken buldu. Listedeki, *bir parça domuz eti,* daire içine alınmıştı ve Lin'in zarif el yazısının altında kaba harflerle, *Misafirin mi var??? Güzel bir parça domuz da iyi gider!!!* yazılıydı.

Isaac kâğıdı Lin'e doğru salladı. "Bu bok herif ne demek istiyor?" diye bağırınırken, ağzından yiyecek kırıntıları püskürdü. Isaac'in bu öfkesi, dışarıdan bakınca komik görünüyordu, ama fazlasıyla gerçekti.

Lin kâğıdı okuyup omuz silkti.

Et yemediğimi biliyor. Kahvaltıya misafirim olduğunu da biliyor. "Domuz" diyerek, kelime oyunu yapıyor.

"Evet, teşekkürler, sevgilim, bu kısmını anladım. Senin vejetaryen olduğunu nereden biliyor peki? Siz ikiniz böyle sık sık şakalaşıyor musunuz?"

Lin yanıt vermeden bir süre baktı ona.

Biliyor, çünkü hiç et almıyorum. Bu aptalca soruya kafasını salladı. *Merak etme: Yalnızca kâğıt üzerinde şakalaşıyoruz. Böcek olduğumu bilmiyor.*

Böcek sözünü, bilerek böyle aşağılaması Isaac'i sinirlendirdi.

"Saçmalama, bir şey ima ettiğim yoktu..." Lin elini salladı, bu kaş kaldırmakla aynı anlama geliyordu. Isaac sinirle kükredi. "Allah aşkına Lin! Söylediğim her şey ilişkimiz ortaya çıkacak korkusuyla ilgili değil ki!"

Isaac ve Lin neredeyse iki yıldır sevgiliydiler. İlişkileri hakkında çok düşünmemeye çalışmışlardı hep, ancak birlikte oldukları süre uzadıkça, durumu saklamaları da zorlaşıyordu. Şimdiye kadar sorulmamış soruların, artık sorulma vakti geliyordu. Birilerinin art niyeti olmadan söylediği bir söz, yan yan bakmalar, umumi yerlerde birbirlerine azıcık fazla yakın durmaları -bakkalın gönderdiği not- her şey, ikisinin gizli bir şey yaptığını hatırlatıyordu onlara.

Her şeyden tedirgin oluyorlardı.

Hiçbir zaman, *biz sevgiliyiz*, demedikleri için, *ilişkimizi herkese açıklamayacağız, bazılarından saklayacağız*, demek zorunda da kalmamışlardı. Ancak asıl meselenin bu olduğu, aylardır bilinen bir gerçekti.

Lin, Isaac'in, sevgili olduklarını açıklamaktan kaçmasını büyük ölçüde bağnazlık, en azından korkaklık olarak görüyordu. Bunu da birtakım iğneli laflarla ima etmeye başlamıştı zaten. Lin'in bu duygusuzluğu Isaac'i kızdırıyordu. Nasıl bir ilişki yaşadıklarını, en azından yakın arkadaşlarına çıtlatmıştı Isaac, aynen Lin'in kendi arkadaşlarına yaptığı gibi. Hem bu Lin için çok, ama çok daha kolaydı.

Bir sanatçıydı o. Çevresi eğlence düşkünleri, mesenler, beleşçiler, bohem ve asalak tiplerle, şair ve hiciv yazarlarıyla, asortik keşlerle doluydu. Skandallar ve garipliklerden zevk alıyordu bunlar. Çayhanelerde, Salacus Bahçeleri'ndeki barlarda, Lin'in -büyük ölçüde ima edilen, asla inkâr edilmeyen ve asla açıkça söylenmeyen- çılgınlıkları, kapı arkası dedikodularına konu olur, üstü kapalı laflar edilirdi. Onun aşk yaşamı avangart bir aşırılık, bir sanat olayıydı, geçen yıl düzenlenen "Doğadaki Seslerle Beste Yapma" etkinliği gibi ya da bir yıl öncesinin, "Sanat Saçmalıkları" gösterisi.

Doğrusu Isaac de bu oyunu oynayabilirdi. O da çevresinde tanınan biriydi, Lin ile beraberliğinin başlamasından çok önce bile. Her şey bir yana, üniversitedeki çok iyi maaşlı işini terk etmiş, dışlanmış bilim adamı, itibarsız düşünürdü o. Üniversiteyi yöneten o küçük beyinlere fazla gelen deneylerle uğraşabilmek uğruna yapmıştı bunu. Toplumun kuralları onu bağlamazdı ki. İstediği kişi ya da şeyle yatabilirdi, elbette.

Lin ile ilişkisinin sır olmaktan çıktığı Salacus Bahçeleri'nden, az çok dürüst davranabildiği için keyif alıyordu. Lin barda oturup, bir süngerden şekerli kahvesini emerken, onun omzuna elini atıp kulağına aşk nağmeleri fısıldayan Isaac'ti o. İşte o, böyle biriydi ve bu, kısmen de olsa doğruydu.

Üniversiteden on yıl önce ayrılmıştı. Berbat bir öğretmen olduğunu anladığı için yapmıştı bunu. Öğrencilerin soran gözlerine bakınış, telaş içinde, deliler gibi not alan kalem hışırtılarını dinlemişti. Zihni, hiçbir kural tanımadan kuram koridorlarına dalıyor, bu koridorlarda koştururken tökezleyip düşüyordu. Düşe kalka, kendini keşfedebileceğini anlamış, ama bunu kimseyle paylaşamamıştı. Sonunda, boynunu büküp, bir suçlu gibi kaçmıştı oradan.

Hiç yaşlanmayan iğrenç mahluk, bölüm başkanı Vermishank'ın müstesna biri olduğu da, gerçeği çarpıtmaktan başka bir şey değildi. Güya Isaac'in araştırmasını alışılmadık oluşundan çok, hiçbir yere varmayan bir çalışma olduğu için reddetmişti, ama aslında hantal, işleri zora sokan pis bir taklitçiydi Vermishank. Isaac çok parlak bir bilim adamıydı, ancak disipline gelemiyordu. Vermishank onunla, kedinin fareyle oynadığı gibi oynamış, araştırmasını üç kuruş paraya üniversite dışından yapabilmek, bu arada üniversitenin laboratuvarlarını sınırlı bile olsa kullanabilmek için nasıl da kendine yalvartmıştı.

İşte buydu, bu çalışmasıydı, sevgilisi konusunda onu ihtiyatlı davranmaya iten.

Bugünlerde, üniversite ile ilişkisi kopmuş gibiydi. On yıldır, oradan buradan arakladıklarıyla kendisine güzel bir laboratuvar kurmuştu; gelirinin çoğunu, Yeni Crobuzon'un pek de namuslu sayılmayan sakinleriyle yaptığı kuşkulu anlaşmalar oluşturuyordu.

Onların, ileri bilime duydukları bu sürekli gereksinim karşısında hayrete düşüyordu Isaac.

Ancak Isaac'in araştırmasının -bütün bu yıllar boyunca amaçları değişmemişti- boş boş oturmayla gelişmesi olası değildi. Bir şeyler yayınlaması gerekiyordu. Tartışması, konferanslara katılması gerekiyordu; bilim dünyasının afacan, isyankâr çocuğuydu o. Halkanın dışında olmanın da büyük yararları vardı.

Ne var ki, akademinin bu eski kafalı tutumu, yeni bir şey değildi. Ötesoylu öğrenciler, Yeni Crobuzon'da ancak yirmi yıldır üniversitelere kabul ediliyordu. Başka ırktan birini sevdiğini açık etmek, özenle koruduğu o kötü çocuk imajı yerine, toplumdan tümüyle dışlanmasına neden olacaktı. Onu korkutan, dergi editörlerinin, konferans başkanlarının ve yayıncıların Lin ile ilişkisini öğrenmesi değildi. Onu asıl korkutan, bu ilişkiyi saklamaya çalışmadığını düşünmeleriydi. Durumu saklamak için uğraşırsa, onu kuralları çiğneyen biri olarak açıkça suçlayamazlardı.

Bütün bunlar Lin'i çok kızdırıyordu.

Sevişmelerinin ardından, *küçümsediğin insanlar için makale yayınlamak uğruna, ilişkimizi saklıyorsun* demişti ona, işaretlerle.

Böyle anlarda Isaac, eğer sanat dünyası onu dışlayacak olsaydı, Lin ne yapardı acaba diye düşünürdü, ister istemez.

O sabah âşıklar, başlama aşamasındaki bu tartışmayı şakalaşarak, özür dileyip karşılıklı iltifatlar ederek, birbirlerini şiddetle arzulayarak geçiştirdiler. Isaac gömleğinin düğmelerini iliklemeye uğraşırken, Lin'e gülümsedi. Lin'in kafabacakları cilveyle kıpırdandı.

"Bugün neler yapacaksın?" diye sordu Isaac.

Kinken'e gideceğim. Renkli böğürtlen almam lazım. Uğultu Tepesi'ndeki sergiye gideceğim. Bu akşam çalışıyorum, diye ekledi, üzülmüş gibi yaparak.

"Sanırım bir süre göremeyeceğim seni, öyle mi?" diyerek sırıttı Isaac. Lin başını salladı. Isaac parmaklarıyla günleri hesapladı. "Hmm... Pazar günü, Saat ve Horoz Restoran'da yemek yiyebilir miyiz? Sekiz gibi?"

Lin düşündü. Düşünürken Isaac'in ellerini tuttu.

İşaretlerle, *muhteşem*, dedi, nazlı nazlı. Yemeği mi yoksa Isaac'i mi kastettiği belli değildi.

Bulaşıkları, köşedeki soğuk suyla dolu kovaya koyup bıraktılar. Lin çizimlerini ve notlarını alıp gitmeye hazırlanırken, Isaac onu yavaşça kendine çekip yatağa uzandı. Sıcak, kırmızı tenini öptü. Lin, Isaac'in kollarında döndü. Dirseğinin üzerinde doğrulup uzandı. Koyu kırmızı kabuğu yavaşça açıldı ve kafabacakları iyice yayıldı. Kafa kabuğunun iki yarısı hafifçe titredi, ardına kadar açıldı. Bu kabukların altından, güzel, işlevini yitirmiş, küçük böcek kanatlarını ortaya çıkardı.

Isaac'in elini kanatlara doğru çekti, bu narin, tamamen savunmasız şeyleri okşamasını istedi; Kepriler için güven ve aşkı bundan daha iyi anlatan bir şey yoktu.

Aralarındaki hava elektriklendi. Isaac'in aleti sertleşti.

Lin'in yavaş yavaş titreşen kanatlarındaki damarların üzerinde parmaklarını gezdirdi, kanatlardan geçen ışığın, kırılarak sedef gölgeler oluşturmasını izledi.

Diğer eliyle Lin'in eteğini kaldırdı, parmaklarını kalçasında gezdirdi. Lin'in bacakları elinin etrafında açıldı ve parmaklarının üzerine kapandı. Isaac, açık saçık ve sevgi dolu, davetkâr sözler fısıldıyordu ona.

Güneş, tepelerinde yükseldi, odada huzursuzlukla dolaşan bulutların gölgelerini dağıttı. Âşıklar, zamanın nasıl geçtiğini anlamadılar.

2

Birbirlerinden ayrıldıklarında saat on bir olmuştu. Isaac cep saatine bir göz attı. Aklı işindeydi. Ayağına dolaşan eşyalarını toplamaya başladı. Lin, evden çıkarken nasıl davranacakları konusunda gereksiz çözümler bulmaktan ikisini de kurtardı. Eğilip antenleriyle Isaac'in ensesini okşadı, sonra da tüyleri ürperen Isaac'i çizmeleriyle uğraşırken bırakıp evden çıktı.

Lin'in dairesi dokuzuncu kattaydı. Aşağı inmeye başladı. Tekinsiz komşuların oturduğu sekizinci katı, soluk yeşil renkli halıyla kaplı, kargaların uğuldadığı yedinci katı, dışarı çıkmayan şu kadının yaşadığı altıncı katı geçti, sonra yankesicilerin, çelik işçilerinin, gündelikçi kızların ve bıçak bileyicilerinin yaşadığı alt katları da geride bırakarak giriş katına ulaştı.

Binanın kapısı, Aspic Çukuru'nun arka tarafına açılıyordu. Lin dışarı çıktı. Pazar tezgâhlarına açılan daracık, sakin bir sokaktaydı.

Gürültülü tartışmalardan ve vurgunculardan uzaklaşıp Sobek Haçı'na doğru yürüdü. Bahçelerin girişinde, müşteri bekleyen arabalar olurdu hep. Bazı arabacılar (özellikle de Tekrar yapımlar), Keprileri alacak kadar açık fikirliydi. Ya da müşteri yokluğunda, onları mecburiyetten kabul ediyorlardı.

Aspic'den geçerken gördüğü apartmanlar ve evler daha bakımsızdı. Yol daha iniş çıkışlı olmaya başlamıştı. Güneybatıya doğru devam edip, yokuş yukarı çıkmaya başladılar. Sobek Haçı'ndaki ağaçların tepeleri, etraftaki bakımsız binaların arduvaz çatılarının ardında, kalın bir sis tabakası gibi görünüyordu; ağaçlardan ötede, Ketch Fundalığı'ndan kütükler gibi yükselen gökdelenlerin silueti göze çarpıyordu.

Lin'in fırlak aynalı gözleri, şehri, birbirine geçmiş görüntülerden oluşan bir karmaşa halinde görüyordu. Gözünü oluşturan milyonlarca minik göz, parlak renklerle, keskin hatlarla kamaşan her bir altıgen parçacık, ışık değişimlerine karşı son derece duyarlıydı. Nesnelerdeki ayrıntıları seçebilmesi için, gözleri batana kadar zorlanması gerekiyordu. Bu parçaların her birinin içinde, çürüyen duvarların kavlamış kabukları görünmez oluyor, yapılar, basit renk tabakalarına indirgeniyordu. Ama bütünsel algılaması kusursuzdu. Her bir görsel kırıntı, her bir parça, her bir şekil, her bir renk tonu, birbirinden milyonlarca farklı biçimde görünüyordu. Bu sayede Lin, binaları bütün olarak görebiliyor, havadaki kimyasalların kokusunu alabiliyor, hangi binada hangi ırktan kaç kişi bulunduğunu söyleyebiliyordu: Havadaki ve sesteki titreşimlere karşı o kadar hassastı ki, kalabalık bir odada sohbet edenleri, ya da kafasının üzerinden geçen bir treni bile duyabiliyordu.

Bir keresinde, Lin şehri nasıl gördüğünü Isaac'e anlatmaya çalışmıştı.

Senin gördüğün netlikte, hatta daha da net görüyorum. Senin için farklı değil. Bir yanda yıkık dökük bir gecekondu, bir yanda pistonları parlayan yepyeni bir tren, bir yanda fahişeler gibi boyanmış bir kadın, eski bir hava gemisi... Sen bunların hepsini, tek bir resim olarak algılamak zorundasın. Tam bir karmaşa!! Sana hiçbir şey söylemez ki bu resim, kendisiyle çelişir, öyküsünü değiştirir. Benim için her bir küçük parçanın, kendi içinde bir tutarlılığı var, her biri bir sonrakinden farklı ve sonunda bütün bu çeşitlemenin nedeni, yavaş yavaş ve mantıklı bir biçimde açığa çıkıyor.

Isaac, Lin'in anlattıklarından çok etkilenmiş, neredeyse iki haftaya yakın bir süre bu konuyla uğraşmıştı. Her zamanki gibi sayfalar dolusu notlar almış, böceklerin görmeleriyle ilgili bir sürü kitap karıştırmış, Lin'in üstünde, derinlik algılaması, uzağı görme ve okuma konularında sonu gelmez deneyler yapmıştı. Onu en çok şaşırtan, okuyabilmesi olmuştu. Bildiği kadarıyla okumak, Lin için doğuştan gelen bir özellik değildi, yarı kör biri gibi dikkatini yoğunlaştırması gerekiyordu.

Ama ilgisi çabucak sönmüştü. İnsan beyni, Keprilerin neler gördüğünü anlayabilecek yeterlilikte değildi.

Yola devam ederken, Lin'in çevresini Aspic'in dilencileri, serseriler sardı; dilenerek, çalıp çırparak, ıvır zıvır şeyler satarak ya da sokak boyunca yayılmış çöp yığınlarını karıştırarak geçinip gidiyorlardı. Garip şekillerde birbirine eklenmiş makine parçaları taşıyan çocuklar koşturuyordu sokaklarda. Arada sırada, Başka Bir Yer Mahallesi'ne giderken bu sokaklardan geçmek zorunda kalan seçkin beylere, hanımefendilere rastlıyordu. Hepsinin de gözlerinde aynı küçümseyen bakış vardı.

Lin'in sandaletleri, bütün caddeyi kaplayan organik çamurdan sırılsıklam olmuştu. Bu çamur, lağımlardan dışarıyı gözetleyen sinsi yaratıkların iştahını kabartıyordu. Etrafında düz çatılı, aralarındaki boşluklara tahta geçitler yapılmış evler yükseliyordu. Bunlar kaçış yolları, alternatif geçitler, Yeni Crobuzon'un üzerindeki çatı dünyasının sokaklarıydı.

Yalnızca bir iki çocuk laf attı Lin'e. Burası ötesoylulara alışkın bir mahalleydi. Burada yaşayan bir sürü farklı ırk vardı; Lin, bildiği bazı ırkların, eser miktardaki salgılarının tadını aldı havada. Bunların arasında Keprilerin misk kokusu, Vodyanoilerin nem kokusu da vardı, hatta bir yerlerden Kaktüslerin tatlı özsuyu kokusu bile geldi.

Lin Sobek Haçı'nın yanından, kaldırım taşlı yola döndü. Demir parmaklıkların önünde arabalar bekliyordu. Her türlüsü vardı. İki tekerleklisi, dört tekerleklisi, atların çektiği, küçümser bakışlarla etrafı süzen kanatlı dinozorların çektiği, paletler üzerine binmiş buhar püskürten robotların çektiği çeşit çeşit araba vardı. Hatta hem araba, hem de arabacı olarak değiştirilmiş, zavallı Tekraryapımlar bile vardı.

Lin sıranın önünde durup elini salladı. Sıradaki ilk arabacı, huysuz kuşunu dehleyerek, lütfedip yanına geldi.

"Nereye?" Lin'in not defterine yazdığı adresi okumak için eğildi. "Tamamdır," dedi, başıyla binmesini işaret etti.

İki kişilik, önü açık bir arabaya binmişti. Böylece, yolculuk boyunca, şehrin güney mahallelerini doya doya seyredebilecekti.

Uçamayan bu zavallı, devasa kuş, sallana sallana koşmaya çabalıyor, yarattığı devinim tekerleklerden geçerek yumuşuyor, bu da sarsıntısız bir yolculuk yapmalarını sağlıyordu. Lin arkasına yaslandı ve sürücüye verdiği yol tarifini yeniden okudu.

Isaac'in hiç onaylamayacağı bir şey yapıyordu. Hem de hiç.

Lin'in *gerçekten de* renkliböğürtlen alması gerekiyordu ve bu yüzden Kinken'e gidecekti. Bu kısmı *doğruydu*. Ayrıca bir arkadaşının, Taşralı Daihat'ın, Uğultu Tepesi'nde bir sergisi de *vardı*.

Ancak oraya gitmeyecekti.

Taşralı ile konuşmuş ve Isaac soracak olursa (bunu tahmin etmiyordu ama garantiye almak en iyisiydi) sergiye geldiğini söylemesini istemişti. Taşralı çok mutlu olmuş, beyaz saçlarını yüzünden çekmiş ve "ağzımdan bir şey kaçıracak olursam, Allah belamı versin," diye mübalağa ederek, Lin'in istediği şeyi yapacağını söylemişti. Taşralı, kızın Isaac'i aldattığını düşünüyordu besbelli. Lin'in, herkes tarafından ayıplanan seks yaşamının bu yeni boyutunun bir parçası olmayı, ayrıcalık olarak görüyordu.

Lin onun sergisine gidemeyecekti, çünkü başka bir işi vardı.

Araba nehre doğru ilerliyordu. Tahta tekerlekler, Arnavut kaldırımlarına vurdukça, Lin de bir ileri, bir geri sarsılıyordu. Shadrach Caddesi'ne döndüler. Pazaryeri güneyde kalmıştı: Sebzeler, deniz ürünleri ve içi geçmiş meyvelerle dolu tezgâhlar seyrekleşmeye başladı.

Önlerindeki alçak binaların üstünden Üstyaka Milis Kulesi göründü. Devasa, pis, hantal bir sütuna benziyordu, çok çirkin bir binaydı. Otuz beş katlı olmasına karşın, yine de güdük kalmış bir hali vardı. Binanın yan duvarlarına, ok delikleri gibi daracık pencereler kondurulmuştu. Camları siyah, mat, ışığı yansıtmayan cinstendi.

Kulenin beton yüzeyi kir pas içindeydi, pul pul dökülüyordu. Dört beş kilometre kadar kuzeyde, Lin'in gözüne daha yüksek bir bina ilişti: Milislerin merkezi. Şehrin göbeğinde, yerden beton bir diken gibi çıkan Ekser binası.

Lin başını uzattı. Üstyaka Kulesi'nin üstünden, yarım yamalak şişirilmiş bir hava gemisi, müstehcen bir obje gibi belirdi. Can çekişen

bir balık gibi çırpınıyor, havada sallanarak geziniyor, rüzgârla şişiyordu. Lin, kurşun grisi bulutların arasına kaçmak için çabalayan geminin motor uğultusunu, çok uzaktan bile duyabiliyordu.

Bu sırada, başka bir gürültü daha geldi. Hava gemisinin uğultusundan ayrı, vınlama gibi bir ses duyuldu. Yakınlarda bir yerde bir rampa titredi ve bir milis kapsülü, akıl almaz bir hızla kuzeye, kuleden tarafa atıldı.

Yükseklerden, hızla uçarak geldi, kulenin iki yanında uzanan raylarda durdu. Raylar kulenin en tepesini, kocaman bir iğneden geçen tel gibi delip geçiyor, sonra kuzeye ve güneye ayrılıp, gözden kayboluyorlardı. Rayların kenarındaki tamponlara çarparak sertçe duran kapsülden birileri çıktı, ancak arabası hareket halinde olduğu için, Lin başka bir şey göremedi.

Kanatlı dinozor, Nehirkabuğu'ndaki Sera'ya doğru koştururken, Lin o gün ikinci kez Kaktüs halkının özsuyunun tadını aldı (Yaşlı Kaktüslerin hakir gördüğü, manastırdan kovulmuş genç Kaktüs çeteleriydi bunlar). Kaktüslerin barınakları, mahallenin tam orta yerine yapılmıştı. Cam kubbesinin dolambaçlı, kıvrım kıvrım panelleri, doğuya doğru heyula gibi yükseliyordu. Delikanlı Kaktüsler, kepenkleri inmiş binalara, bu binaların duvarlarına yapıştırılmış ucuz posterlere sırtlarını dayamış, ellerindeki bıçaklarla oynuyorlardı. Dikenlerini kesip kırparak, şiddet içeren figürler yapmışlar, bahar yeşili derilerini acımasızca kazımışlardı.

Lin'in arabası önlerinden geçerken, kayıtsızca baktılar.

Shadrach Caddesi, birden aşağı doğru meyillenmeye başladı. Bindiği araç yüksek bir noktada durdu. Bu noktada sokaklar keskin bir viraj yaparak aşağıya dönüyordu. Lin'le arabacı, durup manzaraya baktılar. Şehrin batısına uzanan dumanlı dağların yer yer karla kaplı dorukları, muhteşem bir şekilde yükseliyordu.

Önlerinde, Katran Nehri ağır ağır akıyordu.

Nehrin beton duvarlarındaki karanlık pencerelerden, bağrışmalar, makine uğultuları geliyordu. Pencerelerin bazıları su seviyesinin bile altındaydı. Burası hapishaneler ve işkence odalarıydı. O alçak hibridler, buradaki işliklerde, hükümlülerin Tekraryapımlara dönüştürüldüğü bu ceza fabrikalarında çalışıyordu. Kapkara nehir, öksürüp öğüren teknelerle doluydu.

Nabob Köprüsü'nün kuleleri göründü. Köprünün ardında da kendine özgü o iğrenç kokusuyla, Kinken mezbeleliği vardı. Payanda ve organik çimentoyla desteklenmiş çürük duvarları, arduvaz çatıların ağırlığıyla çöktü çökecekti.

Nehrin karşısında, Eski Şehir'de, sokaklar daha dar ve karanlıktı. Kanatlı dinozor, evcil böceklerin sertleşmiş salgıları ile kaplı binaların yanından korkarak geçti. Yenilenmiş binaların kapılarından, pencerelerinden girip çıkan bir sürü Kepri gördüler. Burada çoğunluktaydılar, burası onların yeriydi. Sokaklar, kadın bedenli, böcek kafalı Keprilerle doluydu. Mağaraya benzeyen kapı eşiklerinde oturmuş, meyve yiyorlardı.

Arabacı bile, konuşmaların tadını alabiliyordu: Havaya kimyasal iletişimin acılığı sinmişti.

Tekerleklerin altında bir canlı, yarılarak patladı. *Muhtemelen bir erkek,* diye düşündü Lin ürpererek ve gözünün önüne Kinken'deki deliklerden, çatlaklardan sürüler halinde çıkan sayısız sersem böceklerden biri geldi. *İyi oldu!*

Tedirgin olan kuş, böcek salgısından sarkıtlarla dolu alçak, tuğla bir kemerin altından geçmek istemedi. Lin dizginleri çekiştirip duran arabacıya dokundu. Aceleyle bir şeyler yazıp adama uzattı.

Kuş huzursuzlandı. Siz burada bekleyin. Ben beş dakika sonra geliyorum.

Adam başını salladı, memnun olmuştu. İnerken, yardım etmek için Lin'e elini uzattı. Adam, huysuzlanan hayvanını yatıştıradursun, Lin çoktan uzaklaşmıştı bile. Köşeyi dönüp Kinken'in ana meydanına doğru devam etti. Çatılardan sızan soluk renkli salgı, meydanın kenarındaki sokak tabelasını kapatmamıştı ama tabelada yazan isim -Aldelion Meydanı- Kinken'de yaşayanların kullandığı bir isim değildi. Orada yaşayan birkaç insan ve Kepriler dışındaki diğer ırklar bile yeni Kepri ismini kullanıyorlar, meydanın adını, orijinal dilin klorlu geğirtisi ve ıslık gibi çıkan bir aksanla telaffuz ediyorlardı: Heykeller Meydanı.

Burası büyük, açık bir alandı ve yüzlerce yıllık yıkık dökük binalarla çevrilmişti. Binaların köhne mimarisi, kuzeyde yükselen bir başka milis gökdeleninin devasa, kurşuni kütlesi ile taban tabana zıtlık oluşturuyordu. Çatıları son derece dikti ve ta aşağı kadar iniyordu. Pencereler kir içindeydi, binbir türlü leke, camları garip desenlerle bezemişti. Lin, ameliyata girmiş Kepri hemşirelerin huzur verici hafif mırıldanmalarını hissedebiliyordu. Tatlı bir duman, kalabalığın üzerinde salınmaktaydı: Bu kalabalığın çoğu Kepriydi, ama başka ırklar da göze çarpıyordu, hepsi heykelleri inceliyorlardı. Meydan bu heykellerle doluydu: Neredeyse beş metre boyunda, bazıları var olmuş, bazıları da hiç yaşamamış bu hayvanlar, bitkiler ve diğer korkunç yaratıklar, parlak renkli Kepri tükürüğü ile yapılmışlardı.

Heykeller, saatlerce süren ortak bir çalışmanın ürünüydü. Bir sürü Kepri kadını sırt sırta verip macun ve renkli böğürtlenleri çiğneyip, sindirim organlarında parçalayarak böcek kafalarının arka kısmında açılan salgı bezlerinden dışarı, yoğun bir Kepri salgısı (aslında yanlış bir isimdi bu) kusmuştu. Hava ile temas eden bu salgı da, bir saat içinde pürüzsüz, kırılgan, inci parlaklığında bir maddeye dönüşmüştü.

Lin'e göre heykeller özveriyi, insanlığı ve sahte bir kahramanlığa dönüşmüş, artık iflas etmiş hayalleri temsil etmekteydi. Bütün bunlara karşı çıktığı için, o sanatını yalnız yaşıyor, yalnız yiyor ve yalnız tükürüyordu.

Meyve ve sebze satan dükkânlarının, büyük harflerle, kargacık burgacık yazılmış kiralık larva ilanlarının, Kepri salgı sanatçıları için gereken bütün malzemelerin bulunduğu sanat merkezlerinin önünden geçti.

Diğer Kepriler Lin'i tuhaf tuhaf süzdüler. Uzun, parlak renkli eteği, Salacus Bahçeleri'nin modasını yansıtıyordu: Bu gecekondu sakinlerinin geleneksel büzgülü pantolonlarından farklıydı üstündekiler, insan ırkının giyim zevkini taşıyordu. Bu yüzden de Lin, hemen göze batıyordu. Dışarıdan birisiydi o. Kardeşlerini terk etmişti. Kovanını ve kendi hücresini unutmuştu.

Aynen öyle, diye düşündü Lin ve meydan okurcasına uzun eteğini savurdu.

Salya dükkânının sahibi onu tanıyordu. Kibarca, antenlerini birbirine şöyle bir değdirerek selamlaştılar.

Lin, rafları gözden geçirmeye başladı. Dükkânın iç duvarları larva harcıyla kaplıydı, bu harç, bir tarakla sürülmüş gibi duvarlarda dalgalar yaratmış, köşeleri geleneksel yöntemden farklı olarak, özenle kütleştirmişti. Salya malzemeleri, gaz lambasının aydınlattığı raflara yerleştirilmiş, pencerelere renkli böğürtlen suları ile artistik desenler çizilmişti. Desenler, gün ışığının içeri girmesine izin vermiyordu.

Lin konuşurken kafabacaklarını sallıyor, birbirine sürtüyor, hoş kokular salgılıyordu. Kırmızı, mavi, siyah, sarı ve mor böğürtlenler istediğini anlattı. Dükkândaki malların kalitesini çok beğendiğini söyledi.

Sonra da istediklerini alıp, hızla dükkândan çıktı.

Kinken'in bu sofu havası midesini bulandırıyordu.

Arabacı onu bekliyordu, arabaya atladı, kuzeydoğuyu gösterdi ve gitmesini işaret etti.

Ardıçkuşu Kovanı, Kedikafası Hücresi, diye düşündü, başı dönüyordu. *Sizi kendini bir bok sanan şıllıklar, hiçbir şeyi unutmadım! Dereboyu'ndaki "kızkardeşler"iniz patates bulmak için eşinirlerken, siz habire toplumdan ve büyük Kepri kovanından söz ederdiniz. Siz bir hiçsiniz, etrafınız sizlerle böcek diye alay eden, sonra da sanatınızı yok pahasına alıp, karşılığında dünyanın parasına size yiyecek satanlarla dolu. Sizden daha azına sahip olanlar var diye, kendinizi Kepri geleneklerinin koruyucusu olarak görüyorsunuz. Ben sizin gibi değilim. İstediğim gibi giyinirim. Sanatım bana ait.*

Kinken'den uzaklaşıp, sokaklar böcek harcından temizlendikçe daha rahat soluk alır oldu. Artık kalabalık içinde tek tük rastladığı Kepriler, kendisi gibi Kinden'den dışlanmış olanlardı.

Lin, arabacıya, Salya Pazarı İstasyonu'nun tuğla kemerlerinin altından girmesini işaret ederken tepelerinden huysuz, yerinde duramayan bir çocuk gibi homurdanarak bir tren geçti. Eski Şehir'in merkezine doğru gidiyordu tren. Lin nedense arabayı Arayış Köprüsü'ne yönlendirdi. Burası Septik'i, Katran Nehri'nin diğer ayağını geçmenin en kısa yolu değildi halbuki. En yakın yer Brock

Bataklığı idi. İki nehrin birleştiği noktada, üçgen şeklinde sıkışıp kalmıştı Brock Bataklığı. Bu noktada nehir Büyük Katran adını alıyordu ve birçoğu gibi, Isaac'in da laboratuvarı buradaydı.

Araştırmacı olmanın doğası gereği, bilim adamlarının matematiğe bile kuşkuyla yaklaştıkları bu deneyler labirentinde, Isaac'in Lin'i görmesine olanak yoktu. Ama Lin, bunu bir an bile düşünmek istemedi ve arabayı, Gidd İstasyonu'na yönlendirdi. Bu istasyondan Dexter Hattı geçiyor, gittikçe yükselen raylar, şehrin merkezinden uzaklaşarak doğuya gidiyordu.

Trenleri izle, diye yazdı ve sürücü, Batı Gidd bölgesinin geniş caddelerinden, eski ve görkemli Arayış Köprüsü'nden geçerek, Septik'in karşı kıyısına vardı. Bezhek Tepeleri'nden aşağı doğru akan nehir daha temiz, suyu daha soğuktu. Arabayı durdurdu, cömert bir bahşiş bırakarak parayı ödedi. Son bir iki kilometreyi yalnız gitmek, iz bırakmamak istiyordu.

Hırsızlar Mahallesi'nin Kemikkent Pençesi Sokak'ında, Kaburgalar mevkiindeki randevusuna yetişmek için acele ediyordu.

Ardında, gökyüzü bir anda kalabalıklaştı: Uzakta uğuldayan bir zeplin, bunun etrafında yalpalayan minik noktacıklar gördü. Arkadan, bir balinanın etrafında oynaşan yunuslar gibi kanatlı şekiller geliyordu. Hepsinin önünde de bir tren, Yeni Crobuzon'un merkezine, şehrin liflerinin pıhtılaştığı, milislerin hava raylarının Ekser binasından bir örümcek ağı gibi dağıldığı o mimari dokunun bağlantı noktasına gidiyordu. Bu noktada beş ana demiryolu hattı buluşuyordu. Siyah tuğla, cilalı beton, tahta, çelik ve taşlardan oluşan rengârenk bir kaleydi burası. Bütün hatlar, ağzını sonuna kadar açarak esneyen bir deve benzeyen bu binada –Perdido Sokağı İstasyonu'nda– birleşiyordu.

3

Trende Isaac'in karşısında küçük bir kız çocuğuyla babası oturuyordu. Adamın üzerinde eski, ikinci el bir ceket ve eski bir melon şapka vardı. Küçük kız ne zaman dönüp kendisine bakacak olsa, Isaac suratını şekilden şekle sokarak canavar taklidi yapıyordu.

Bu arada babası, kıza bir şeyler fısıldıyor, hokkabazlıklar yaparak onu eğlendiriyordu. Adam, kızının eline bir çakıl taşı tutuşturup taşa tükürdü. Taş bir kurbağaya dönüştü. Kız, elindeki kaygan şeye bakıp heyecanla bağırdı, sonra utanarak Isaac'e baktı. Isaac'in ağzı bir karış açık kalmıştı, trenden inerken hâlâ şaşkındı. Trenin kapısı açılıp, Isaac, Kurnaz Tilki İstasyonu'nda inene kadar kız da gözleriyle onu izledi. Isaac istasyondan çıktı ve Brock Bataklığı'na doğru akan yaya trafiğinin içine daldı.

Şehrin en eski yerleşim yeri olan Bilim Mahallesi'nin dar sokaklarında, birkaç araba ve hayvana rastladı. Yürüyenlerin içinde her ırktan yaratığı görmek mümkündü. Ayrıca fırın, çamaşırhane, esnaf dernekleri gibi, insanların ihtiyaçlarını karşılayan yerler de vardı burada. Bir sürü bar, dükkân ile Septik ve Katran'ın birleştiği noktada küçük, küt bir milis kulesi bile vardı. Ufalanıp dökülen duvarlarına yapıştırılan posterler, tıpkı şehrin diğer semtlerinde olduğu gibi, hep aynı dans salonlarının reklamını yapıyor, yaklaşan aynı kıyamete karşı uyarıyor, aynı siyasi partilerle dayanışmaya davet ediyordu. Ancak bütün bu normal görüntüye karşın, bölgede bir gerginlik, kaygı dolu bir beklenti seziliyordu.

Porsuklar -gizli bilimlerin tehlikeli uyumuna bağışıklıkları olduğuna inanılan, hizmet hayvanları- dişlerinin arasına sıkıştırdıkları listelerle koşuşturuyorlar, armut biçimli bedenleriyle, kaplarda onlar için açılmış kapaklardan geçip, gözden kayboluyorlardı.

Dükkânların kalın camlı cephelerinin üstünde tavan arası odaları göze çarpıyordu. Rıhtımdaki eski ambarlar sonradan bu binalara dönüştürülmüştü. Unutulmuş mahzenler, tanrılara adanmış tapınaklara gizlenmişti. Mağaraya benzeyen bu binalarda, Brock Bataklığı sakinleri işine gücüne bakıyordu: fizikçiler, genetikçiler, biyofilozoflar, teratorojistler, kimyagerler, nekrokimyagerler, matematikçiler, metalürjistler, Vodyanoi şamanları ve Isaac gibi araştırmaları sayısız kuramsal kategorinin hiçbirine uymayanlar.

Çatılara ne idiği belirsiz bir duman yayılıyordu. Mahallenin iki yanındaki nehirler miskin miskin akıyor, nehre dökülen, ne olduğu belirsiz kimyasal atıklar birleşiyor, ortaya güçlü bileşimler çıkıyor, nehirden yer yer buharlar yükseliyordu. Fabrikalardan, laboratuvarlardan, simyacıların çalışma odalarından gelen başarısız deneylerin atıkları, ne olduğu bilinmeyen iksirlerle gelişigüzel karışıyordu. Brock Bataklığı'nda, suyun gizemli nitelikleri vardı. Nehrin bataklığını karıştıran köprüaltı çocuklarından bazılarının, bu renksiz çamura bastıktan sonra, çoktan unutulmuş eski dilleri konuşmaya başladıkları, saçlarının arasında çekirge buldukları ya da yavaş yavaş şeffaflaşıp yok oldukları biliniyordu.

Isaac, nehrin kenarındaki sakin bir sokaktan, Amber Caddesi'ne, oradan da otlarla kaplı, aşınmış parke taşlı bir yola saptı. Septik'in karşı kıyısında Kaburgalar, Kemikkent'in çatılarına fildişinden kocaman birer pençe gibi iniyordu. Nehir güneye doğru gittikçe hızlanıyordu. Yaklaşık bir kilometre ötede Strack Adası, Katran ile birleştiği yerde suyun akıntısını engelliyor, burada nehir geniş bir kıvrımla doğuya dönüyordu. Strack Adası'nın hemen kenarında, Parlamento'nun kuleleri ve eski çağlardan kalma taş sütunlar, azametle yükseliyordu. Donmuş bir şelaleye benzeyen, yassılaşmış volkanik tabakaların önünde göze çarpan ne bir yeşillik ne de bir eğim vardı.

Bulutlar dağılıyor, arkalarında bomboş bir gökyüzü bırakıyordu. Isaac etraftaki evlerin arasından, atölyesinin kırmızı damını gördü; ama ondan önce, her zaman gittiği Ölen Çocuk Barı'nın, yabani otlarla sarılı bahçesi geliyordu. Dış bahçedeki masalar rengârenk mantarlarla kaplıydı ve Isaac'in anımsadığı kadarıyla, buraya oturan olmamıştı daha.

İçeri girdi. Işık kalın, kirli pencerelerle savaşmaktan vazgeçmişti, içerisi iyice loştu. Duvarlarda hiçbir süsleme yoktu, küf lekeleri sayılmazsa tabii. Sürekli buraya takılan kılıksız müşterilerin dışında, bar boş sayılırdı. Onlar da şişelerin üstüne sızıp kalmıştı zaten. Birkaç esrarkeş, birkaç da Tekraryapım vardı içeride. Ölen Çocuk Barı, kimseyi geri çevirmiyordu. Shazbah, ya da hayalbilmemnesi denilen ya da ne türden bir çaysa, onunla kafayı bulmuş bir grup genç adam bir masaya yayılmıştı. Bedenleri aynı anda seğirip duruyordu. Bir kadın, bardağını buhar üfleyen ve yerdeki tahtalara yağ damlatan metal bir pençeyle tutmuştu. Köşedeki bir adam sessizce bir kâseden birasını içiyor, yüzüne aşılanan tilki, ağzını yalıyordu.

Isaac kapıda duran yaşlı Joshua'yı selamladı. Adam, küçük ama acımasız bir tekraryapımdan geçmişti. Başarısız bir soygunun ardından, çete elemanlarına karşı şahitlik yapmak istememiş ve yargıç da bu sessizliğinin sürekli kılınmasını emretmişti: Ağzı alınmış, yeri dikişsiz bir et parçasıyla kapatılmıştı. Burnundan itilen tüplerle beslenmektense, Joshua bu parçayı keserek kendine yeni bir ağız yapmıştı ama acıdan eli titrediği için, sonuç pürtüklü, yırtık, pörsümüş bir yara, yarım yamalak bir şey olup çıkmıştı.

Joshua başıyla selam verdi, sonra ağzını, elleriyle dikkatlice tutup, kamışın üzerine getirdi ve büyük bir iştahla elma şarabından bir fırt çekti.

Isaac arka tarafa doğru yürüdü. Barın bir yanı oldukça alçakta kalmıştı, yerden ancak bir metre kadar yüksekteydi. Arka tarafta, mekân sahibi Silchristchek, kirli su dolu bir yalakta debelenip duruyordu.

Sil'in hayatı bu teknede geçiyordu; bu teknede uyuyor, bu teknede çalışıyordu. Kocaman perdeli elleri ve kurbağa bacaklarıyla kendini bir uçtan diğer uca çekiyor, kemiksiz gibi görünen bedeni, kabarmış bir testis gibi sallanıp duruyordu. Yaşlı, şişman ve suratsız bir Vodyanoiydi Sil. Bedeni, yalnızca uzuvların çıktığı, pıhtılaşmış kan dolu bir torbaydı, ayrı bir kafası yoktu ve huysuz suratı, gövdesinin önündeki yağ birikintisinin içinden çıkıyordu.

Ayda iki kez teknenin suyu boşaltılıyor, hizmetliler üzerine kovalar dolusu taze su dökerken, o da zevkle osurup iç geçiriyordu.

Vodyanoiler bir gün boyunca, hastalanmadan kuru kalabiliyorlardı, aslında bunun bir zararı yoktu, ama Sil kendini hiç zorlamıyordu doğrusu. Bu kirli suyun içinde tembellik yapmayı yeğliyordu. Isaac, Sil'in saldırgan bir yaratık gibi görünmeye çalıştığını düşünmekten kendini alamıyordu. Sanki olduğundan daha iğrenç görünmek hoşuna gidiyordu.

Eskiden Isaac, bu sefaletin içinde, gençliğin de verdiği büyük bir keyifle içerdi. Şimdi yaşlanmıştı ve eğlenmek için daha temiz yerlere gidiyor, Sil'in ahırı andıran mekânına, sırf işine çok yakın olduğu için ve hiç ummadığı biçimde, gittikçe artan bir sıklıkla, araştırma yapmaya geliyordu. Sil, ona istediği deneysel örnekleri sağlıyordu.

Vodyanoi yaratığı, leş gibi kokan idrar renkli suyu teknenin kenarlarından yerlere sıçratarak, Isaac'e doğru geldi.

"Ne içiyorsun, Zaac?" diye havlar gibi bir sesle sordu.

"Kingpin."

Isaac, Sil'in eline iki teklik attı. O da arkasındaki rafların birinden bir şişe alıp Isaac'in önüne bıraktı. Isaac ucuz birayı yudumlayarak altına bir tabure çekti ve ne olduğu belli olmayan bir ıslaklığa oturduğunu fark edince yüzünü buruşturdu.

Sil yeniden teknesine döndü, Isaac'e bakmadan havadan sudan konuşmaya başladı. Tek heceli can sıkıcı bir sohbetti bu. Isaac, onunla ilgileniyormuş gibi görünüyor, Sil'in lafları havada kalmasın diye, zoraki karşılıklar veriyordu.

Bar tezgâhının eskimiş ahşap damarlarına sızan su, Isaac'in önünde belli belirsiz birtakım şekiller oluşturuyordu. Bu şekillerden ikisi hızla dağıldı, bozulup su birikintisi haline geldi. Sil tembelce uzanıp teknesinden bir avuç su aldı, yoğurmaya başladı. Su, çamur gibi tepki verdi ve Sil'in verdiği şekilde kaldı. Teknenin renk renk pisliği, yoğurduğu suyun içinde birbirine karışmıştı. Sil, şeklin yüzüne bir burun kondurdu, alt tarafını çekiştirip, küçük sosis boyutlarında bacaklar yaptı. Cüce adamı Isaac'in önüne bıraktı.

"İstediğin bu mu?"

Isaac birasının kalanını kafasına dikti.

"Teşekkürler Sil. Eline sağlık."

Minik heykeli dikkatle üfleyerek, çukurlaştırdığı avuçlarına düşürdü. Bir şapırtı sesi çıktı. Isaac, şeklin yüzey gerilimini hissedebiliyordu. Sil, alaycı bir tebessümle arkasından bakarken, o heykelciği alıp hızla bardan çıktı, laboratuvarına koştu.

Dışarıda rüzgâr biraz hızlanmıştı. Isaac, elindeki değerli parçayı rüzgârdan koruyarak, Ölen Çocuk Barı ile Kürekçi Yolu'nu bağlayan ve onun atölye-evine giden dar sokakta hızlı hızlı yürümeye başladı. Yeşil renkli kapıları kalçasıyla iterek açtı ve geri geri binaya girdi. Isaac'in laboratuvarı çok eskiden bir fabrika ve depo olarak kullanılmıştı. Toz içindeki bu geniş mekân, küçük banklar, imbikler ve duvarların köşelerine dayalı kara tahtalarla doluydu.

Odanın iki köşesinden onu selamlayanların sesleri geldi. David Serachin ve Lublamai Dadscatt -bunlar, kirayı ve yeri paylaştığı, onun gibi dışlanmış iki bilim adamıydı-.

David'le Lublamai giriş katını kullanıyordu. Her biri bir yanı aletleriyle doldurmuşlardı, aralarında on iki metre kadar boş tahta bir alan vardı. Odada, ikisinin arasına, tamir görmüş bir robot temizleyici takılmıştı. Paylaştıkları bu alet, yerde yuvarlanıp gidiyor, gürültüyle tozları süpürüyordu güya. *Bu işe yaramaz şeyi duygusallıktan atamıyorlar,* diye düşündü Isaac.

Isaac'in çalışma odası, kullandığı mutfak ve yatağı, eski fabrikanın duvarlarından dışarı taşan büyük geçidin üzerindeydi. Geçit altı metre genişliğindeydi ve uyduruk tahta parmaklıklarıyla binayı çepeçevre kuşatıyordu. Lublamai'nin gelişigüzel çaktığı bu parmaklıkların hâlâ dayanıyor olması bir mucizeydi.

Kapı Isaac'in ardından hızla çarparak kapandı. Yanında asılı duran ayna sallandı. *Nasıl kırılmadığına şaşıyorum,* diye düşündü Isaac. *Yerini değiştirmeliyiz.* Her zamanki gibi bu düşünce de, aklına geldiği gibi gitti.

Basamakları üçer üçer atlayarak çıkarken, David onun ellerini nasıl tuttuğunu gördü ve gülmeye başladı.

"Silchristchek'in üstün sanatının bir örneği daha mı, Isaac?" diye seslendi.

Isaac sırıttı.

"En iyileri toplamadığımı kim söyleyebilir?"

Çalışma odasını ilk seçen, bu depoyu yıllar önce ilk bulan Isaac olmuştu ve bu da kendini hemen belli ediyordu. Yatağı, sobası ve lazımlığı, yükseltilmiş platformun bir köşesindeydi, diğer köşede de laboratuvarının eşyaları vardı. Garip bileşimler ve tehlikeli kimyasallarla dolu cam ve toprak kaplar, rafları dolduruyordu. Duvarlarda Isaac'le arkadaşlarının, şehirde ve Kötü Orman'da çektirdikleri fotoğrafların heliotipleri vardı. Deponun tam arkasından Amber Caddesi geçiyordu: Septik ve Katran'a bakan pencerelerden, Kaburgalar mevkiinin ve Kelltree'nin muhteşem manzarası görünüyordu.

Isaac kocaman kemerli pencerelerin yanından geçip parlak pirinçten yapılmış, tuhaf bir makinenin yanına geldi. Makine, bir sürü boru ve merceklerin birbirinin içinden geçtiği, orasına burasına sokuşturulmuş gösterge ve sayaçları olan karmakarışık bir yumak gibiydi. Her bir parçasının üzerinde gözle görülecek şekilde, YC ÜNİVERSİTESİ FİZİK BÖL DEMİRBAŞI. LÜTFEN YERİNDEN KALDIRMAYIN, yazan bir etiket yapıştırılmıştı.

Isaac makineyi kontrol etti ve düzeneğin merkezindeki küçük alevin sönmediğini görünce içi rahatladı. Makineye bir avuç kömür atıp kapağını sürgüledi. Sil'in küçük heykelini cam bir fanusun içine koydu, bunun tam altında duran körüğün içindeki havayı boşalttı, ince bir deri tüp yardımıyla, körüğü gazla doldurdu.

Sonunda, rahat bir nefes aldı. Vodyanoi su yapıtı, şekli bozulmadan biraz daha kalabilecekti artık. Vodyanoilerin elinden çıktıktan sonra dokunulmadığı takdirde, bu tip çalışmalar bir saat kadar şekli bozulmadan kalabiliyordu. Sonra yavaş yavaş, yine eski hallerine geri dönüyorlardı. Dokunulacak olursa çok daha çabuk çözünüyorlardı: Asil gazların içinde bu çözülme biraz daha yavaş gerçekleşiyordu. Araştırmak için neredeyse iki saat zamanı vardı.

Isaac'in Vodyanoi su zanaatlarına ilgisi dolaylı olarak, birleşik enerji kuramı araştırmasının sonucunda gelişmişti. Vodyanoi halkının suyu şekillendirmesini sağlayan şeyin, onun araştırmasını yaptığı ve belli koşullarda maddeyi bir arada tutan, başka koşullarda ise şiddetle dağıtan tutucu güçle bağlantılı olup olmadığını merak etmişti. Isaac'in araştırmalarında hep başına gelen şey, yine

olmuştu: Çalışması başını alıp hızla bir başka tarafa kaymış ve yoğun, kısa ömürlü olduğu kesin olan bir saplantıya dönüşmüştü.

Issac birkaç cam tüpü eğerek istediği şekle soktu ve su heykelciğini gaz aleviyle aydınlattı. Su zanaatının sırlarının, hâlâ çözülememiş olması sinirlendiriyordu onu. Popüler bilimin ağırlıklı olarak saçmalık, "analiz"lerin çoğunun ise tanımlamalardan, hem de kafa karıştıran bir sürü zırvanın arkasına sığınmış kötü tanımlamalardan başka bir şey olmadığını, bir kez daha anladı. Bu durumun en büyük kanıtı, Benchamburg'un çok saygı duyulan Sufiziğiölçümü adlı sözde "ders" kitabı idi. Okuduğunda kahkahalarla gülmüş, sonra da dikkatle kopyalayarak duvarına asmıştı.

> Vodyanoi halkı, su zanaatı denilen şey yoluyla suyun esnekliğiyle oynayabiliyor ve yine suyun yüzey gerilimini koruyabiliyor, böylece suyun bir miktarı, verilen herhangi bir şekli kısa bir süre koruyabiliyor. *Vodyanoiler bunu, çok küçük artzamanlı yayılmanın yarattığı hidrotutucu/subiçimli enerji alanını kullanarak gerçekleştiriyorlar.*

Başka bir deyişle, Benchamburg'un da Vodyanoilerin suyu nasıl şekillendirdiği konusunda Isaac'den, bir sokak çocuğundan ve hatta Silchristchek'in kendisinden bile daha fazla bir şey bildiği yoktu.

Isaac bir dizi kolu oynattı, cam slaytların yerini değiştirdi ve heykelciğin içine farklı renklerde ışıklar gönderdi. Heykelin kenarlarının sarkmaya başladığını fark etti. Kalın mercekli bir büyüteçten baktığında, amaçsızca kıvranan mikroskobik hayvancıkları görebiliyordu. Suyun içyapısı hiç değişmemişti: Sadece, her zamankinden daha farklı bir alanı kaplamak istiyordu.

Tezgâhın üzerindeki bir çatlaktan akmaya başlayan suyu topladı. Daha sonra inceleyecekti bunu, ama geçmiş deneyimlerinden, bu suyun onu artık ilgilendirmeyeceğini de biliyordu.

Yanındaki bir deftere notlar aldı. Dakikalar hızla geçerken, su parçasını değişik deneylerden geçirdi, bir şırıngayla deldi, içindeki maddeyi çekti, değişik açılardan heliotiplerini çekti, içine küçük hava baloncukları üfledi, onların yükselip patlamasını izledi. Sonunda kaynattı ve buhar haline getirdi.

Bir ara, David'in porsuğu Candan, merdivenlerden çıkarak yanma geldi, parmaklarını kokladı. Isaac dalgın dalgın okşadı hayvanı, sonra Candan, onun elini yalamaya başlayınca David'e seslenip porsuğun aç olduğunu söyledi. Sessizlik şaşırttı onu. David ve Lublamai çıkmış olmalıydılar, muhtemelen geç kalmış bir öğlen yemeği için: Kendisi geleli saatler olmuştu.

Gerindi ve kilere gitti. Candan'e bir parça kuru et fırlattı, hayvan mutlulukla kemirmeye başladı. Isaac, gerçek dünyaya dönmüştü, arkasındaki duvardan gelen teknelerin sesini duydu.

Alt katta, kapı hızla açılıp kapandı.

Hemen merdivenin başına gitti. Meslektaşlarını görmeyi bekliyordu.

Onların yerine, büyük boş alanda duran bir yabancıyla karşılaştı. Hava akımları yabancının etrafını sarmış, kamçı gibi uzantılarıyla onu inceliyor, etrafında yükselen toz girdapları yaratıyordu. Açık camlardan ve çatlak tuğlalardan içeri giren ışık zerreleri yerde gölgeler bırakıyordu, ama hiçbiri doğrudan adamın üzerine düşmüyordu. Isaac kımıldanınca tahta geçit hafifçe gıcırdadı. Aşağıdaki yabancı başını geriye attı, başlığını çıkardı ve ellerini göğsünde kavuşturup, kımıldamadan yukarı baktı.

Isaac şaşkınlık içindeydi.

Bir Garudaydı bu.

Neredeyse merdivenlerden yuvarlanıyordu. Korkuluğa tutundu. Bu beklenmedik ziyaretçiden gözlerini alamıyordu. Aşağı indi.

Garuda dikkatle Isaac'e baktı. Isaac'in merakı, ona nasıl davranacağını unutturmuştu; o da çekinmeden, gözlerini Garudaya dikti.

İki metreye yakın bu devasa yaratık, kirli bir pelerinin altından çıkan yırtıcı, pençeli ayakları üzerinde dikiliyordu. Yıpranmış pelerini yerleri süpürüyor, her yerini sarıyor, dış görünüşünün ve kaslarının ayrıntılarını gizliyordu. Garudanın sadece kafası meydandaydı. Bu büyük, gizemli kuş yüzü, Isaac'e bir hükümdar edasıyla bakıyordu. Keskin kıvrımlı, baykuş ile kerkenez arası bir gagası vardı. Parlak tüyleri, koyu sarıdan açık toprak rengine ve alacalı kahverengiye doğru değişiyordu. Derin siyah gözlerini

Isaac'e dikmişti. Gözbebeği, siyahlığın kenarında parlak bir benek halindeydi. Bu gözlerin yerleştiği çukurlar, yüzüne bir küçümseme ve gururlu bir ifade veriyordu.

Paçavralarla sarılmış, kocaman yelken gibi kanatları, Garudanın başının üzerinde yükseliyordu. Omuzlarından altmış santim kadar uzanan ve birbirine doğru zarifçe eğilen tüy, deri ve kemik çıkıntıları vardı. Isaac, kapalı mekânlarda kanatlarını açan bir Garuda görmemişti hiç, ama çıkardıkları toz bulutu ve avlarının üzerine düşen gölgeleriyle ilgili yazılanları okumuştu.

Burada ne yapıyorsun, evinden bu kadar uzakta? diye düşündü Isaac, merakla. *Şu rengine bak: Sen bir çöl yaratığısın! Cymek'den buraya kilometrelerce yolgelmiş olmalısın. Ne halt etmeye buradasın, seni görkemli budala?*

Bu büyük avcıya hayranlıkla bakarak yavaşça başını salladı ve nihayet boğazını temizleyip konuşabildi.

"Yardımcı olabilir miyim?"

4

Lin, dehşet içinde, geç kaldığını fark etti.

Kemikkent'i pek sevmemesi, işini daha da zorlaştırıyordu. Bu garip mahallenin karmakarışık mimarisi, kafasını karıştırıyordu: Endüstrideki bu füzyon, biraz parayı görenlerin şatafatındaki zevksizlik, kullanılmayan tersanelerin çürüyen betonları, gecekondu çadırlarının gergin derileri. Yabani çiçeklerin, kalın dallı bitkilerin betonu ve asfaltı delip geçtiği, çalılıklar ve boş alanlarla dolu bu basık düzlükte, bütün farklı biçimler birbirinin içine geçiyordu.

Lin'in elinde bir sokak adı vardı, ama etrafındaki sokak tabelaları ya yerlerinden çıkmış ve en olmadık yönlere eğilmiş, ya paslanmış, ya da birbiriyle çelişen yönleri gösteriyordu. Bazılarını okumaya uğraştı, sonra elindeki haritaya baktı.

Kaburgalar'a bakarak yolunu bulabilirdi. Başını kaldırdı. Kaburgalar, uçsuz bucaksız gökyüzüne yükseliyorlardı. Kafesin yalnızca bir tarafı görünüyordu; doğuya giden binaların üzerinde, her an patlamaya hazır, kemikten bir dalga gibi bekleyen beyaz, kabarmış kıvrımlar... Lin oraya doğru yürümeye başladı.

Yürümeye devam ettikçe sokaklar genişledi ve kendini başka bir terk edilmiş alanda buldu, ama bu defaki, diğerleriyle karşılaştırılamayacak kadar büyüktü.

Burası, bir meydandan çok, şehrin göbeğine açılmış, ama henüz kapatılmamış muazzam bir deliğe benziyordu. Çevresindeki binaların arka ve yan cepheleri, bu koca boşluğa bakıyordu. Sanki ön cepheleri çok zarifti de, bu yüzden kendilerini saklıyorlardı. Kemikkent sokakları, artık miadını doldurmuş tuğlalı saçakların altından çalılıklara doğru uzanıyordu.

Çer çöple dolu çimenlik alanda, oraya buraya uyduruk tezgâhlar kurulmuş, katlanır masalar rastgele atılmıştı. Masaların üzerleri ucuz kekler, eski baskılar ya da birilerinin tavan arasından topladığı ıvır zıvırlarla doluydu. Hokkabazlar isteksiz isteksiz bir şeyleri havaya atıp tutuyorlardı. Farklı ırklardan yaratıklar, birkaç gönülsüz müşteri, taşların üzerine oturmuş kitap okuyor, yemek yiyor, pis toprağı eşeliyor ya da tepelerindeki kemikleri dalgın dalgın seyrediyorlardı.

Boş alanın kenarındaysa, topraktan Kaburgalar yükseliyordu.

Yeri yararak fırlayan, yaşlı bir ağaçtan daha kalın ve sarımsı fildişi rengi parçalar birbirinden hızla ayrılıyor, havada yay çizerek, yerin otuz metre yukarısına kadar yükselip etraftaki evlerin çatılarının tepesine çıkıyor, sonra tekrar geriye, birbirlerine doğru kıvrılıyorlardı. Sonra tekrar, uçları birbirine değene kadar, kocaman çarpık parmakları olan, tanrısal boyutta, fildişinden bir tuzak gibi, yeniden yükseliyorlardı.

Bu meydanı doldurmak, eski göğüs kafesine evler, işyerleri inşa etmek için bir sürü plan yapılmıştı, ama bir sonuç çıkmamıştı.

İnşaatta kullanılan malzemeler bozuluyor, kayboluyordu. Dökülen çimento bir türlü sertleşmiyordu. Yarıya kadar topraktan çıkarılmış kemiklerdeki uğursuzluk, bu mezarın deşilip durmasına engel olmuştu.

Lin'in ayaklarının on beş metre kadar altında, arkeologlar ev boyutlarında bir omurga bulmuşlardı; kazı sahasında art arda kazalar olmaya başlayınca, sessizce yerine gömmüşlerdi bu omurga iskeletini.

Ne başka bir uzuv, ne kalça kemiği, ne de kocaman bir kafa bulunmuştu. Bin yıl önce burada ölmüş bu yaratığın ne olduğunu kimse bilemiyordu. Kaburga üzerinde çalışan eski kafalı ressamlar, bunu dört ya da iki ayaklı, insana benzeyen, uzun azı dişleri olan, kanatlı, saldırgan ya da libidosu yüksek bir Crobuzon Devi diye tanımlıyordu.

Lin'in elindeki harita, Kaburgalar'ın güneyindeki dar bir sokağı gösteriyordu. Sakin bir sokakta, kendisine tarif edilen siyah boyalı binaları buldu. Sokak boyunca bir tanesinin dışında hepsinin

girişleri tuğla ile örülmüş, pencereleri sımsıkı kapatılmış ve katran ile boyanmış dizi dizi karanlık, terk edilmiş evler uzanıyordu.

Ne gelip geçen bir insan, ne bir araba ne de trafik vardı. Lin tamamen yalnızdı.

Açıkta kalan tek kapının üzeri tebeşirle, bir oyun tahtası gibi, dokuz küçük kareye bölünmüştü. Karelerin içine çarpı, daire ya da başka bir işaret yapılmamıştı.

Lin, evlerin etrafında biraz oyalandı. Huzursuzluk içinde eteğini çekiştirmeye başladı. Sonra kendine kızdı ve kapıya yürüyüp hızlı hızlı çaldı.

Zaten geç kaldığım yetmezmiş gibi, diye düşündü, *iyice sinirlendirmeyeyim adamı.*

Menteşe ve kolların oynadığını duydu, başının üzerinden yansıyan hafif bir ışık fark etti: Gelenlerin dikkate değer birileri olup olmadığının anlaşılması için, mercek ve aynalardan oluşan bir sistem takılmıştı kapıya.

Kapı açıldı.

Lin'in önünde, iri yarı bir Tekraryapım duruyordu.

Kadının kederli, güzel, insansı yüzü olduğu gibi kalmıştı, esmer teni ve uzun, örgülü saçları vardı, ama bedeninin yerini simsiyah, demir ve kurşun karışımı iki metrelik bir iskelet almıştı. Ayakları, birbirinin içine geçen metal bir sehpa üzerinde duruyordu. Bedeni ağır işler yapacak biçimde yenilenmişti, pistonlar ve kaldıraçlarla korkunç bir güç kazanmıştı. Sağ kolu Lin'in başının hizasındaydı ve pirinçten yapılmış elinin tam ortasından korkunç bir zıpkın çıkıyordu.

Lin korkuyla büzüldü.

Mahzun yüzlü kadının arkasından bir ses yükseldi.

"Bayan Lin? Sanatçı, değil mi? Geç kaldınız. Bay Alaca sizi bekliyor. Beni izleyin lütfen."

Tekraryapım Lin'e yol verdi. Orta bacağı ile dengesini sağlıyor, öbür bacaklarını da onun arkasından sallayarak atıyor, böylece Lin'e yürümesi için yer açıyordu. Bu arada zıpkın hiç sallanmadı.

Ne kadar ileri gidebileceksin bakalım? diye, kendi kendine düşündü Lin. Karanlığın içinde yürümeye başladı.

Zifiri karanlık koridorun sonunda bir Kaktüs adam duruyordu. Lin havadaki özsuyunun tadını aldı ama çok hafifti. İki metre boyunda, kolları ve bacakları çok kalın ve iri yapılı bir adamdı bu. Kafası, omuzlarını dimdik kesiyordu, arsızca büyümüş yumrular siluetini bozuyor, onu eğri büğrü gösteriyordu. Yeşil derisi yara izleri, yedi sekiz santimlik dikenler ve küçük kırmızı bahar çiçekleriyle kaplıydı.

Boğum boğum parmaklarıyla Lin'i yanına çağırdı.

"Bay Alaca sabırlıdır," dedi dönüp merdivenleri çıkarlarken. "Ama bekletilmekten de hoşlanmaz." Hantalca döndü ve Lin'e bakıp, anlamlı anlamlı bir kaşını kaldırdı.

Ne diyorsun be, yalaka, dedi sabırsızca içinden Lin. *Beni efendine götür sen.*

Adam, ağaç kütükleri gibi biçimsiz ayaklarını yere vura vura yürüdü.

Lin, peşi sıra merdivenlerden çıkan Tekraryapımın çıkardığı buhar patlamalarını ve gümbürtüleri duyabiliyordu. Döne döne giden penceresiz bir tünel boyunca Kaktüs adamı izledi.

Yürürken, *ne kadar da büyükmüş burası,* diye düşündü. Yan yana sıralanmış bütün o kapısız evlerin içinden geçtiklerini fark etti sonra. Evleri ayıran duvarlar yıkılmış, uçsuz bucaksız dolambaçlı bir alan oluşturacak biçimde yenilenmişti. Birden, geçtikleri kapıların arkasından sinir bozucu sesler geldi; makinelerin kısılmış acıklı seslerine benziyordu. Lin'in antenleri dimdik oldu. Bu sesler geride kalmıştı ki, birbiri ardına gelen çarpma sesleri duyuldu, sanki yumuşak bir tahtaya oklar saplanıyordu.

Ah Anatanrıça diye geçirdi aklından Lin yakınarak. *Gazid, beni neyin içine soktun böyle?*

Lin'i bu korkunç yere getiren işleri başlatan, başarısız bir menajer olan Şanslı Gazid idi.

Lin'in en son eserlerinden bazılarının heliotiplerini yapmış, bunları şehrin her yerinde satmaya çalışmıştı. Adam Yeni Crobuzon'un

sanatçıları ve mesenleri arasında bir isim yapmaya çalıştığından, bu gayet makuldü. Gazid zavallı bir kişilikti, karşısında lafını dinletebileceği birini bulunca, artık ölmüş olan bir kadın hava-heykeltıraşı için on üç yıl önce düzenlediği gösterinin başarısını anlatıp dururdu. Lin'le arkadaşları ona acıyarak, küçümseyerek bakıyorlardı. Tanıdığı bütün sanatçılar, eserlerinin ışıklı baskılarını yapmasına izin veriyor, eline de birkaç sikke sıkıştırıyordu, "menajerlik ücretinin bir avansı" gibi. Adam arada bir ortadan kayboluyor, derken kusmuk içindeki pantolonu ve kanlı ayakkabıları ile yeniden ortaya çıkıyor, yeni keşfettiği bir tür uyuşturucunun etkisiyle zırvalayıp duruyordu. Sonra aynı süreç, baştan başlıyordu.

Ama bu kez öyle olmadı.

Gazid, Lin'e bir alıcı bulmuştu.

Saat ve Horoz Barı'nda yanına yanaştığında, Lin önce geri çevirmişti onu. *Başka kapıya git*, diye yazmıştı. Daha bir hafta önce eline avansını vermemiş miydi, hem de bir tam altın, daha ne istiyordu? Ama Gazid, Lin'in sözünü kesmiş, masadan kalkıp kendisiyle görüşmesi için ısrar etmişti. Masadaki herkes –Salacus Bahçeleri'nin seçkin sanat çevrelerine ait arkadaşları– gülerek onlarla dalga geçerken, Gazid Lin'e, üçe üç satranç tahtası şeklinde bir arması olan, kalın kartondan yapılmış, beyaz bir kartvizit uzatmıştı. Kartın üzerinde kısa bir not yazılıydı.

Bayan Lin, diyordu. *Patronum, menajerinizin gösterdiği eserleri çok beğendi. Kendisiyle buluşup olası bir siparişi görüşebilir miydiniz acaba? Yanıtınızı bekliyoruz.* İmza okunamıyordu.

Gazid bir enkaz halindeydi ve hemen her şeyin müptelası olmuştu; uyuşturucu parası için yapmayacağı şey yoktu, ama bu pek akla yatkın bir oyuna benzemiyordu. Böyle bir oyundan ne çıkarı olabilirdi ki! Ama ya Yeni Crobuzon'da Lin'in eserlerine para ödemeye ve ona da komisyon vermeye hazır bir zengin varsa?

Çevredekilerin ıslıkla yuhalamaları, çığlıklar atmaları ve şaşkın bakışları arasında, Gazid'i bardan dışarı sürüklemiş, neler olduğunu anlatmasını istemişti. Gazid önce temkinli davranmış, ne yalanlar söyleyeceğine karar vermek için epey kafa patlatmış, ama sonunda doğruyu söylemeye karar vermişti.

"Arada bir mal aldığım bir adam var..." Yapmacık bir sesle konuşuyordu. "Neyse işte, adam geldiğinde senin heykellerinin baskıları yerde duruyordu... Şey... Raflarda yani. Fotoğraflar adamın çok hoşuna gitti ve bir iki tanesini almak istedi... Eee... Ben de tamam dedim. Derken, benim aldığım malı *ona* sağlayan adama da bunları göstermiş. *O adamın da* çok hoşuna gitmiş, o da bunları *patronuna* göstermiş, sonunda en büyük patron görmüş, sanat eserlerine çok düşkünmüş bu patron -geçen yıl Alexandrine'in eserlerini almış-. O da beğenmiş. Kendisine bir parça yapmanı istiyor şimdi."

Lin, bu uydurma hikâyeyi kafasında toparlamaya çalışmıştı.

Sana uyuşturucu satan torbacının patronu, onun için çalışmamı istiyor, öyle mi??? diye karalamıştı kâğıda.

"Yok ya, Lin, öyle değil... Yani, öyle, ama..." Gazid şöyle bir düşünmüş, "Şey, evet," demişti. Bir an susmuş, sonra devam etmişti. "Yalnız... Bir şey daha var... Seninle buluşmak istiyor. Eğer ilgileniyorsan, seninle mutlaka görüşmek istiyor."

Lin epey düşünmüştü.

Bu çok heyecan verici bir projeydi. Gönderdiği karta bakılırsa, pek de küçük bir balığa benzemiyordu: Büyük oynayan biriydi. Lin aptal değildi. Bunun tehlikeli olacağını biliyordu. Ama heyecanlanmıştı, elinde değildi. Sanat yaşamının en büyük olayı olacaktı bu. Üstü kapalı ima edebilecekti herkese. Suç âleminden bir mesel! Heyecanının çocukça olduğunu anlayacak kadar zekiydi, ama buna aldıracak olgunlukta değildi.

O aldırmaya dursun, Gazid de gizemli müşterinin söz ettiği rakamları açıklamış, Lin'in kafabacakları şaşkınlıkla gerilmişti.

Alexandrine ile konuşmalıyım, diye yazıp içeri girmişti.

Alex'in de bildiği bir şey yoktu. Bir mafya babasına resim sattım diye havasını atıyordu ama sadece, yeni bitirdiği iki tablo için kendisine akıl almaz paralar teklif eden sıradan bir aracı ile karşılaşmıştı. Teklifi kabul ettikten sonra tabloları vermiş, bir daha da kendisini arayıp soran olmamıştı.

Hepsi buydu. Alıcının adını bile bilmiyordu.

Lin, daha iyi bir iş çıkarmaya karar vermişti.

Gazid'le haber göndermişti. Kim bilir sonunda nereye ulaşan bu yasadışı iletişim kanalı yoluyla, *evet*, demişti, ilgileniyordu ve buluşmaya hazırdı, ama ajandasına yazmak için bir isim alması gerekiyordu.

Yeni Crobuzon'un yeraltı dünyası, Lin'in mesajı üzerinde iyice düşünüp taşınmış, onu bir hafta bekletmiş ve sonunda o uyurken, kapısının altından üzeri yine baskı harfleriyle yazılı bir başka not atılmıştı. Kemikkent'te bir adres, tarih ve tek bir isim vardı bu notta: *Alaca*.

Koridorda şiddetli bir gürültü koptu. Lin'in Kaktüs refakatçisi, bir sürü kapının arasından bir tanesini iterek açtı, kenara çekildi.

Lin, gözlerinin ışığa alışmasını bekledi. Karşısında bir daktilo denizi vardı. Bu yüksek tavanlı, mağaramsı binadaki her şey gibi, burası da siyaha boyanmış, gaz lambalarıyla iyice aydınlatılmıştı. İçeride aşağı yukarı kırk kadar masa, her birinin üzerinde hantal bir daktilo ve yine her masada, önlerindeki not yığınlarını daktilo eden birer sekreter vardı. Çoğu insan ırkındandı ve yine çoğu da kadındı. Arada Lin'in gözüne birkaç Kaktüs adam ilişti ve burnuna tatlı kokuları geldi, bir iki tane Kepri ve kocaman ellerine göre yapılmış tuşları olan bir daktiloda yazı yazan bir Vodyanoi gördü.

İçeride görevlendirilmiş Tekraryapımlar vardı. Bunların hemen hemen tümü insan ırkındandı, ama aralarında tek tük, başka ırklardan olanlar göze çarpıyordu. Ötesoylu Tekraryapımlara nadir rastlanıyordu zaten. Bazıları pençe, boynuz ve kas nakli yapılmış organik Tekraryapımlardı, ama çoğu mekanikti ve kazanlarından gelen ısı, odayı iyice boğucu hale getirmişti.

Odanın diğer ucunda, kapısı kapalı bir ofis vardı.

Lin ofisten içeri girerken, "Bayan Lin, nihayet," dedi gürleyen bir ses. Ses kapının üzerindeki megafondan geliyordu. Sekreterlerin hiçbiri başını kaldırmadı. "Lütfen ofisime buyurun."

Lin masaların arasından geçerek ilerledi. Yazılanlara dikkatle baktı, ne olduğunu okumak neredeyse imkânsızdı, hele de bu simsiyah duvarlı odanın garip ışığında. Sekreterlerin hepsi de işinde çok ustaydı; el yazısı notları okuyor, tuşlara ve yazdıklarına hiç bakmadan, durmaksızın yazıyorlardı.

Bu ayın on üçündeki konuşmamıza ek olarak, lütfen acentelik işlerinizde bizim kurallarımızı gözetin, koşullar daha sonra kararlaştırılacak. Lin devam etti.

Yarın gebereceksin seni pislik, seni solucan, Tekraryapımları kıskanacaksın, seni ödlek budala, ağzın kanayana dek çığlık atacaksın, diyordu bir sonraki de.

Aman Allahım, dedi Lin, içinden. *İmdat.*

Ofisin kapısı açıldı.

"İçeri gelin Bayan Lin, buyurun." Ses yine hoparlörden gürledi.

Lin hiç duraksamadan içeri girdi.

Küçük odanın hemen tümünü, dosya dolapları ve raflar kaplıyordu. Bir duvarda Demir Körfez'in ufak, geleneksel bir yağlı boya resmi asılıydı. Kocaman koyu renkli tahta bir masanın arkasında, balık resimleriyle süslü bir paravan vardı, ressamlara modellik yapanların giysilerini değiştirdiği paravanlardan daha büyükçe bir şeydi. Paravanın tam ortasındaki balıklardan bir tanesi ayna camından yapılmıştı. Lin, balığa bakınca kendi yansımasını gördü.

Ne yapacağını bilemeden paravanın önünde oyalandı.

"Oturun, oturun," dedi sakin bir ses, paravanın ardından. Lin masanın önündeki sandalyeyi çekerek oturdu.

"Ben sizi görebiliyorum, Bayan Lin. Sazanın aynası, bu tarafta bir pencere işlevi görüyor. Bunu söylemezsem, kabalık etmiş olurum."

Konuşan kişi bir tepki bekliyordu sanki. Lin de başını sallayarak onu onayladı.

"Geciktiniz, biliyorsunuz, Bayan Lin."

Tüh Allah kahretsin! Bütün randevuların içinde tut buna geç kal! Elindeki not defterine özür dilediğini yazmak üzereydi ki ses onu engelledi.

"İşaret diliyle konuşabilirim, Bayan Lin."

Lin not defterini bıraktı ve elleriyle deliler gibi özür dilemeye girişti.

"Dert etmeyin," dedi ev sahibi inandırıcı olmayan bir tavırla. "Olur böyle şeyler. Kemikkent misafirlerine karşı hoşgörüsüzdür. Bir dahaki sefere daha erken yola çıkacaksınız, öyle değil mi?"

Lin onayladı, kesinlikle öyle yapacaktı.

"Eserlerinizi çok beğeniyorum Bayan Lin. Şanslı Gazid'in buraya ulaştırdığı bütün heliotipler var bende. Zavallı, acınası, kabuğu kırılmış bir adam -çok kötü alışkanlıkları var- ama şaşırtıcı bir şekilde sanattan anlıyor. Şu Alexandrine Nevgets denilen kadın da onunkilerden biri değil miydi? Eserleri monoton, sizinkilere benzemiyor, ama çok hoş. Şanslı Gazid ne getirirse bakmaya hazırım her zaman. Öldüğünde gerçekten yazık olacak. Ölümü de hiç kuşkusuz, ya üç kuruş para için boğazını kesen bir bıçakla ya da genç bir orospunun iğrenç salgılarından veya terinden kaptığı zührevi bir hastalıkla gelecek. Ya da muhbirlik yaptığı için, birileri kemiklerini kıracak; milisler iyi para veriyor muhbirlere, iş paraya gelince, keşlerin de seçici olacak halleri yok."

Paravandan yayılan ses çok melodikti, söyledikleri hipnotik bir etki yaratıyordu: Sanki şiir okuyordu. Cümleleri yumuşak iniş çıkışlar yapıyordu. Sözcükleri acımasızdı. Lin korkmuştu. Ne söyleyeceğini bilemedi. Elleri hareketsiz, öylece kalakalmıştı.

"Sanatınızı sevdiğim için, benim istediğim işi yapabilecek kişi olabilir misiniz diye görüşmek istedim sizinle. Bir Kepriye göre hiç alışılmadık eserleriniz var. Ne dersiniz?"

Evet.

"Bana heykellerinizden söz edin, Bayan Lin, abartmaktan da çekinmeyin. Sanatı ciddiye alma konusunda ön yargılarım yok ve bu konuşmayı benim başlattığımı da unutmayın. Sorumu nasıl yanıtlayacağınızı düşünürken aklınızda tutmanız gereken anahtar sözcükler, 'tema', 'teknik' ve 'estetik' olsun."

Lin duraksadı, ama korkusu ona cesaret verdi. Bu adamı memnun etmek istiyordu. Yaptığı işi anlatarak onu memnun edebilecekse, *bunu elbette yapacaktı.*

Yalnız çalışıyorum, diye işaretle anlattı. *Bu da benim... Başkaldırım. Önce Dereboyu'ndan, sonra da Kinken'den ayrıldım, hücremi ve kovanımı terk ettim. İnsanlar mutsuzdu ve toplumsal sanat, aptalca kahramanlaştırılmıştı. Heykeller Meydanı gibi. Ben tükürüğümle çirkin... Bir şeyler söylemek istiyordum. Diğer Keprilerle birlikte yaptığımız o görkemli figürlerin bazılarını, daha az mükemmel*

yapmayı denedim... Kız kardeşlerim buna karşı çıktı, onları bıktırmıştım. Derken yavaş yavaş, kendi işimi yapmaya yöneldim. Çirkin heykellerimi. Dereboyu'na ithaf ettiğim o çirkin heykelleri.

"Tam da beklediğim gibi. Hatta -kusura bakmayın ama- sıradan bile denilebilir. Ancak bu, eserin gücünü azaltmaz. Kepri tükürüğü olağanüstü bir madde. Parıltısı çok özel, sağlamlığı ve hafifliği sayesinde çok kullanışlı. Bunlar, sanattan söz ederken söylenecek laflar değil, değil ama, ne yapayım, ben pragmatik biriyim. Her neyse, böyle güzel bir maddenin, karamsar Keprilerin sıkıcı sanatı için kullanılması büyük israf. Birinin bunu ilginç, tedirgin edici biçimde kullandığını görünce, çok sevindim. Ortaya çıkardığınız bu sevimsizlik olağanüstü."

Teşekkür ederim. Sağlam bir salgı tekniğim var. Lin övünme hakkının tadını çıkarıyordu. *Salgıyı bir kere tükürdükten sonra, artık üzerinde çalışmayı yasaklayan İşbitti okulunun ekolünden geliyorum. Kusursuz bir kontrol tekniği geliştiriyorsun bu durumda. Onlarla... zıtlaşsan bile. Şimdi, tükürük hâlâ yumuşakken dönüp yeniden çalışabiliyorum. Daha fazla özgürlüğüm var, çıkıntı ve benzeri şeyleri yapabiliyorum.*

"Farklı renkler kullanıyor musunuz?" Lin, başını sallayarak, *evet*, dedi. "Şimdiye kadar yalnızca siyah beyaz heliotipleri gördüm de... Bunu öğrendiğime sevindim. Teknik ve estetik bu işte. Temalar konusunda ne düşündüğünüzü de bilmek isterim doğrusu, Bayan Lin."

Lin afalladı. Birden temaları konusunda ne diyeceğini bilemedi.

"İşinizi kolaylaştırayım isterseniz. Hangi temalarla ilgilendiğimi söyleyeyim. Sonra kafamdaki iş için doğru kişi siz misiniz, bakarız."

Ses, Lin başıyla onaylayana kadar bekledi.

"Başınızı kaldırabilir misiniz, Bayan Lin?" Lin, şaşkınlık içinde, denileni yaptı. Bu devinim onu tedirgin etmişti. Böcek kafasının yumuşak altı ortaya çıkmış, savunmasız kalmıştı. Ayna balığın arkasındaki gözler onu iyice izlerken, Lin kımıldamadan bekledi.

"Boynunuz, insan kadınının çizgilerini taşıyor; boğazınızın alt kısmında, şairlerin o pek sevdiği, aynı insansı çukur var. Teninizin kırmızı rengi sizi farklı kılıyor ama bu da insanlarda olabilecek bir

şey. Bu güzel insan boynuna bakıyorum da, -'insan' tanımlamasını kabul etmeyeceğinizden hiç kuşkum yok, ama biraz izin verin bana- tam şurada... şurada bir yer var. Yumuşak insan derisinin, kafanızın altındaki soluk parçalarla kaynaştığı ince bir çizgi oluşuyor bir an."

Lin odaya girdiğinden beri ilk kez, konuşan kişi, sözcükleri bulmakta zorlanıyor gibiydi.

"Hiç Kaktüs heykeli yaptınız mı?" Lin başıyla *hayır*, dedi. "Ama onları yakından gördünüz? Sizi buraya getiren yardımcımı, örneğin. Ayaklarına ya da ellerine, boynuna dikkat ettiniz mi? Duyguları olan bu yaratığın, akılsız bir bitkiye dönüştüğü bir an, bir bölge var o bedende. Bir Kaktüsün ayaklarının yuvarlak, şişman tabanını kesin, hiçbir şey duymaz. Biraz daha yumuşak olan uyluğunu bir sopayla dürtün, hemen ciyaklayacaktır. Ama orada, yani o birleşim noktasında... Tamamen farklı bir şeydir o artık... Sinirleri birbirine geçmekte, lezzetli bir bitki olmayı öğrenmektedir ve acı onun uzağında, batmayan, yoğunluğu olmayan bir şeydir, can yakıcı olmaktan çok kaygı vericidir.

"Başkalarını da düşünün. Bir Kerevit-adam ya da Tırtıl-adam'ın gövdesini. Bir Tekraryapım uzvunun ani değişimini. Bu şehirde ve tüm dünyada yaşayan, farklı türlerin karışımıyla oluşmuş sayısız ırk ve türü. Belki de herhangi bir değişim fark etmediğinizi, Keprilerin tamamlanmış ve bir bütün olduklarını düşünüyorsunuz. 'İnsanmerkezli' davrandığım için, Keprilerde de 'insan' özellikleri gördüğümü söyleyeceksiniz belki. Bu suçlamadaki ironiyi şimdi bir tarafa bırakacak olursak, -henüz anlayamadığınız bir ironi bu- sizinkinden farklı olan türlerdeki değişimi kesinlikle fark edeceksiniz. Kim bilir belki insandakini de.

"Peki, şehrin kendisine ne demeli? İki nehrin birleşip deniz olmaya çalıştığı, dağların ovaya dönüştüğü, güneye gidildikçe sıklaşan ağaçların -nicelik, niteliğe dönüşüyor- birdenbire orman olduğu bir yerde kurulmuş bu şehir. Yeni Crobuzon'un yapılaşması, sanayi tarzından konut tarzına, zenginden yoksula, yeraltından yer üstüne, yeniden eskiye, renkliden renksize, verimliden verimsize dönüşüyor... Ne demek istediğimi anladınız. Devam etmeme gerek yok.

"Dünyayı oluşturan bu işte, Bayan Lin. Bence temel dinamik bu. Bu değişim. Bir şeyin bir başka şeye dönüştüğü nokta. Sizi, şehri, dünyayı oluşturan şey. Beni ilgilendiren de bu tema. Farklı olanın, bütünün bir parçası olduğu alan. Farklı türlerin birleştiği alan.

"Bu konu ilginizi çeker mi, ne dersiniz? Eğer yanıtınız evet olursa... O zaman benim için çalışmanızı isteyeceğim. Yanıt vermeden önce, bunun ne anlama geldiğini iyice anlayın lütfen.

"Canlı bir örnekten çalışmanızı istiyorum, benim -gerçek boyutlarda olsun isterim- bir modelimi yapmanızı istiyorum.

"Yüzümü gören çok az kişi var, Bayan Lin. Benim konumumdaki birisi çok dikkatli olmak zorunda. Anlayacağınızdan eminim. Eğer bu işi kabul ederseniz, sizi zengin ederim, ama aklınızın bir kısmına da sahip olacağım. Benimle ilgili olan kısmına. Tamamen bana ait olacak. O alanı kimseyle paylaşmanıza izin yok. Eğer yaparsanız, ölmeden önce çok acı çekersiniz, bilmiş olun. Şimdi..." Tam bu sırada bir şey gıcırdadı. Lin adamın sandalyesinde arkasına yaslandığını düşündü. "Söyleyin bakalım Bayan Lin, farklı türlerin birbiriyle karıştığı bu alan, ilginizi çekti mi? Bu işe ne dersiniz?"

Yapamam... Bu işi geri çeviremem, diye umarsızca düşündü Lin. *Yapamam. Para için, sanat için... Tanrılar yardım edin. Bunu geri çeviremem. N'olur, n'olur sonra pişman olmayayım.*

Biraz düşündükten sonra, adamın koşullarını kabul ettiğini söyledi işaretle.

"Ah, çok sevindim," diye derin bir soluk aldı adam. Lin'in kalbi yerinden fırlayacak gibi atmaya başladı. "Gerçekten çok sevindim. Pekâlâ..."

Paravanın arkasında bir hışırtı oldu. Lin kımıldamadan oturuyordu. Antenleri titremeye başladı.

"Panjurlar inik, değil mi?" dedi Bay Alaca. "Çünkü neyle çalışacağınızı görmenizi istiyorum. Aklınız artık benim, Lin. Bundan sonra benim için çalışıyorsunuz."

Bay Alaca ayağa kalkıp, paravanı yere itti.

Lin ayaklarının üzerinde doğruldu, kafabacakları şaşkınlık ve dehşet içinde dikildi. Gözlerini adama dikti.

Adam yürürken havaya deri, post ve tüy parçaları savuruyordu; minik bacakları ileri atılıyor, garip oyuklardan gözler bakıyordu; orasından burasından boynuzlar ve kemikten yumrular fırlamıştı; antenleri titriyor, ağızları parlıyordu. Farklı tonlarda bir sürü deri parçası, arapsaçı gibi birbirine geçmişti. Bir çatal tırnak hafifçe tahta döşemeye vurdu. Et dalgaları hızla birbirine çarptı. Yabancı tendonların yine yabancı kemiklere bağlandığı kaslar huzursuz bir uyum içinde çalışıyordu; yavaş ve gergin bir devinimle. Balık pulları ışıldıyor, yüzgeçler titreşiyor, kanatlar kesik kesik çırpılıyordu. Böcek pençeleri açılıp kapanıyordu.

Lin geriledi, tökezledi, yavaş yavaş yaklaşmakta olan adam onu dehşete düşürmüştü. Böcekkabuğuyla kaplı kafası şiddetle seğirmeye başladı. Titriyordu.

Bay Alaca, Lin'e doğru bir avcı gibi yaklaştı.

"Eee?" dedi sırıtan insan ağızlarından biriyle; "Sence en güzeli hangi tarafım?"

5

Isaac bekledi, gözü misafirindeydi. Garuda ses çıkarmadan duruyordu. Belli ki dikkatini toplamaya çalışıyor, konuşmaya hazırlanıyordu.

Nihayet konuştuğunda, sesi hırçın ve monotondu.

"O bilim adamı sensin. Sen... Grimnebulin'sin."

Adını zorlukla söyledi. Konuşma öğretilmiş bir papağan gibi, sesli ve sessiz harfleri genzinden çıkarıyor, kullanabileceği halde, dudaklarını kullanmıyordu. Isaac hayatı boyunca sadece iki Garudayla konuşmuştu. Biri, uzun yıllar boyunca insan seslerinin oluşumu üzerine çalışmış bir gezgin, diğeri de bir öğrenci idi, Yeni Crobuzon'da doğup büyüyen ve şehir argosuyla konuşan küçücük Garudalardan biri. İnsan gibi konuşamıyorlardı, ama şu anda karşısında duran ve yabancı bir dille cebelleşen bu büyük kuş - adamınki kadar hayvani bir sesleri de yoktu. Isaac uzun bir süre Garudanın ne söylediğini anlamadı.

"Evet, benim." Elini uzattı ve yavaş yavaş konuştu. "Sizin adınız ne?"

Garuda kendisine uzatılan ele azametle baktı ve beklenmeyen bir nezaketle tutup sıktı.

"Yagharek..." İlk heceyi oldukça yüksek sesle vurgulamıştı. Sonra durup huzursuzca biraz kımıldandı, ardından devam etti. Adını yineledi, ancak bu kez, anlaşılmaz bir ekleme yaptı.

Isaac başını iki yana salladı.

"Bütün adınız bu mu?"

"Adım... unvanım."

Isaac bir kaşını kaldırdı.

"Demek, bir soylunun huzurundayım, öyle mi?"

Garuda boş gözlerle baktı. Sonunda bakışlarını ondan ayırmadan yavaş yavaş konuştu.

"Ben Çok Çok Soyut Birey Saygı Duyulmayacak Yagharek'im."

Isaac gözlerini kırpıştırdı. Yüzünü ovaladı.

"Evet... Peki. Kusuruma bakmayın, Yagharek. Garudaların kullandığı saygı ifadelerini... Pek bilmiyorum."

Yagharek kocaman başını yavaşça salladı.

"Zamanla öğreneceksiniz."

Isaac Yagharek'i yukarı çağırdı, o da yavaş yavaş, dikkatle denileni yaptı. Yürürken, büyük pençeleriyle kavradığı tahta basamaklarda oyuklar bırakıyordu. Isaac onu ne oturmaya ne de bir şeyler yiyip içmeye ikna edebildi.

Isaac oturmuş, ona bakarken, Garuda da masanın başında dikiliyordu.

"Anlatın bakalım," dedi Isaac, "buraya neden geldiniz?"

Yagharek, konuşmadan önce bir süre yine kendini toparladı.

"Yeni Crobuzon'a birkaç gün önce geldim. Çünkü burası bilim kenti."

"Nereden geldiniz?"

"Cymek'den."

Isaac, şaşkınlık içinde bir ıslık çaldı. Haklıydı. Muazzam bir yolculuk yapmıştı. Sert, yakıcı toprakları, kuru bozkırı, deniz ve bataklıkları geçerek neredeyse iki bin kilometre yol katetmişti. Yagharek'i buraya getiren çok, ama çok güçlü bir tutku olmalıydı.

"Yeni Crobuzon'daki bilim adamları hakkında ne biliyorsunuz?"

"Üniversitesini biliyorduk zaten. Sonra buradaki bilim ve sanayinin, başka hiçbir yerdekine benzemediğini, Brock Bataklığı'nı da öğrendik."

"Peki, ama bütün bu bilgileri nereden buldunuz?"

"Kütüphanemizden."

Isaac hayrete düşmüştü. Ağzı açık bakakaldı, sonra toparladı kendini.

"Kusura bakmayın," dedi. "Göçebe sanıyordum ben sizleri."

"Evet, biz göçer bir ırkız. Kütüphanemiz de öyle."

Sonra Yagharek, şaşkınlığı gitgide artan Isaac'e, Cymek Kütüphanesi'ni anlattı. Binlerce ciltlik kitabı sandıklara yerleştirip taşıyan ve bitmek bilmeyen acımasız Cymek yazlarında yiyecek ve su bulmaya uğraşan kütüphane oymağından söz etti. Durdukları yerde kurulan kocaman çadır kenti ve istedikleri an, bu ucu bucağı belli olmayan öğrenme merkezinde toplanan Garuda topluluğunu anlattı.

Kütüphane yüzlerce yıllıktı ve kimi unutulmuş, kimi hâlâ konuşulan sayısız dilde elyazmaları ile doluydu: Yeni Crobuzon dilinin bir lehçesi olan Ragamollca; Kirpi-adam dili; Fellid Vodyanoi dili ve Güney Vodyainoi dili; soylu Kepri dili, bunlardan birkaçıydı. Yagharek'in gururla söylediğine göre, el cinleri ırkının gizli dilinde yazılı bir metin bile vardı.

Isaac bir şey söyleyemedi. Cehaletinden utanmıştı. Garudalarla ilgili bildikleri baştan aşağı yanlıştı. Karşısındaki gururlu bir vahşiden çok daha fazlasıydı. *Ben de kendi kütüphaneme gidip Garudalar hakkında bilgi toplasam iyi olacak. Cahil domuz budala,* diye kendini azarladı.

"Bizim dilimizin yazısı yok, ama çocukken, başka dillerde okuyup yazmayı öğreniyoruz," dedi Yagharek.

"Yolu Yeni Crobuzon'dan geçmiş olan gezgin ve tüccarlardan kitap alıyoruz. Bunların bazıları burada yaşayan kişiler. Bizlerin iyi bildiği bir yer burası. Bir sürü öykü okudum burayla ilgili, tarihini okudum."

"O halde sen kazanıyorsun, dostum, zira ben senin ülkenle ilgili bir bok bilmiyorum," dedi Isaac canı sıkkın bir halde. Bir sessizlik oldu. Isaac başını kaldırıp Yagharek'e baktı.

"Buraya neden geldiğini hâlâ söylemedin."

Yagharek döndü ve pencereden dışarıya baktı. Aşağıda, nehirde salınıp duran mavnaları gördü.

Yagharek'in çatlak sesinde bir duygu kırıntısı yakalamak güçtü, ama Isaac, bu seste bir tiksinti hissettiğinden neredeyse emindi.

"İki hafta boyunca bir sıçan gibi o delikten bu deliğe süründüm. Dedikoduları dinleyip dergilere baktım, bilgi topladım ve bunlar beni Brock Bataklığı'na götürdü. Oradan da sana. Beni buraya geti-

ren soru şuydu: 'Maddedeki güçleri kim değiştirebilir?' Herkes bu soruyu, 'Grimnebulin, Grimnebulin,' diye yanıtlıyor. 'Eğer paran varsa, o tam senin aradığın adam, diyelim altının yok ama onun ilgisini çekersen, sana acırsa ya da kafasına eserse, o yine senin aradığın adam,' diyorlar. Senin, maddenin sırlarını bilen biri olduğunu söylüyorlar, Grimnebulin."

Yagharek, Isaac'in gözlerinin içine baktı.

"Biraz altınım var. İlgini de çekeceğim. Bana acı. Yardım etmen için sana yalvarıyorum."

"Ne istediğini söyle," dedi Isaac.

Yagharek yine başını çevirdi.

"Bir balonla uçmuşsundur, Grimnebulin. Çatılara, yere bakmışsındır. Ben göklerde avlanarak büyüdüm. Garudalar avcı bir halk. Yaylarımızı, mızraklarımızı ve uzun kırbaçlarımızı alıp havayı, av alanlarını tararız. Bizi Garuda yapan şeydir bu. Benim ayaklarım sizlerin döşemelerinde yürümek için değil, küçük bedenleri yakalayıp, onları parçalamak için yapıldı. Yerle gök arasındaki kuru ağaçlara ve kaya sütunlarına tutunmak için."

Yagharek bir şair gibi konuşuyordu. Duraksayarak konuşuyordu ama dili, okuduğu destanların ve öykülerin diliydi. Konuşması, bir dili kitaptan öğrenenlerin garip ve yapmacık söylevini andırıyordu.

"Uçmak bir lüks değil. Beni Garuda yapan şey o. Beni hapseden çatılara baktığımda derim karıncalanıyor. Gitmeden önce bu şehre tepeden bakmak istiyorum, Grimnebulin. Uçmak istiyorum, ama bir kez değil, ne zaman istersem. Bana uçma yeteneğimi yeniden kazandırmanı istiyorum."

Yagharek pelerinini çözdü, yere fırlattı. Utanç ve öfke ile Isaac'e baktı. Isaac'in soluğu kesilmişti.

Yagharek'in kanatları yoktu. Sırtında tahta çıtalar ve deri kayışlardan oluşmuş bir iskelet takılıydı. O hareket ettikçe, bu iskelet de arkasında hantal hantal sallanıyordu. Omuzlarının altındaki bir tür deri yeleğin içinden iki kocaman odun parçası çıkıyor, başının epey üzerine kadar yükselip oradan menteşelerle kıvrılarak dizlerine kadar sarkıyordu. Kanat kemiklerine benziyorlardı. Aralarına ne deri, ne tüy, ne kumaş parçası ne de başka bir doku ge-

rilmişti, havada süzülmeyi sağlayacak bir düzenek değildi bunlar. Kanatları varmış görüntüsünü vermek için uydurulmuş bir şey, bir kandırmaca, Yagharek'in tuhaf pelerini için bir destek gibiydi.

Isaac dokunmak için elini uzattı. Yagharek önce bir geriledi, ama sonra dokunmasına izin verdi.

Isaac hayretle başını sallıyordu. Yagharek'in sırtında pürtüklü bir yara izi ilişti gözüne, sonra Garuda birden döndü ve yüz yüze geldiler.

"Neden?" diye sordu Isaac.

Yagharek gözlerini kısıp suratını buruşturdu. Tiz, tamamen insani bir inleme sesi çıkardı ve bu ses gitgide artarak sonunda yırtıcı kuşların hüzünlü savaş çığlığına dönüştü. Avaz avaz, tekdüze, acıklı ve yapayalnız bir çığlık. Isaac dehşet içinde bakakaldı. Çığlık, şimdi ne dediği güçlükle anlaşılan bir feryada dönmüştü.

"Bu benim *utancım*!" diye haykırdı Yagharek. Bir an durdu, sonra sakin bir sesle devam etti.

"Bu benim utancım."

Arkasındaki bu rahatsız görünümlü tahta yığınını çözdü ve kanat taklitleri takırdayarak yere düştü.

Beline kadar çıplaktı şimdi. Sırtındaki sahte kanat yığını kalkınca, küçük ve savunmasız görünüyordu. Bedeni ince, biçimli ve gergindi, sağlıklı bir zayıflığı vardı.

Yavaşça döndü ve bu dönüşle sırtındaki yara izleri birden ortaya çıktı. Isaac dehşete kapılmıştı. Yagharek'in köprücük kemiklerinde iki uzun et parçası kıvrılmıştı ve buradaki doku sanki kaynıyormuş gibi kıpkırmızı idi. Bu çirkin yarada, küçük damarlar halinde kesik izleri vardı. Sırtının iki yanından kesilen et parçalarının boyları elli santim kadardı ve yaklaşık on santim genişliğindeydiler. Isaac'in yüzü empatiyle buruştu: Etlerin koparıldığı yerlerde kaba, eğik izler vardı. Isaac kanatların *testere* ile kesildiğini anladı. Tek hamlede, ani bir kesme değil, uzun süren bir işkenceyle yapılmış bir işlemdi. Ürkerek yüzünü buruşturdu.

İnce derilerin arkasındaki kemik yumrular oynayıp gevşedi; kaslar gerildi; insanın bunu gözleriyle görüyor oluşu, Isaac'e çok tuhaf geldi.

"Kim yaptı bunu?" diye soluyarak sordu Isaac. *Anlatılanlar doğru,* diye düşündü. Cymek, çok acımasız bir ülke.

Uzun bir sessizlikten sonra Yagharek yanıt verdi.

"Ben... Ben yaptım."

Isaac yanlış anladığını düşündü önce.

"Nasıl, anlamadım? Sen nasıl...?"

"Buna ben neden oldum." Yagharek bağırıyordu. "Bu adalet. Bunu yapan benim."

"Bu bir ceza mı şimdi? Allah kahretsin... Ne... Ne yaptın sen?"

"Garuda adaletini mi sorguluyorsun, Grimnebulin? Tekrarya-pımlara ne demeli peki?"

"Konuyu saptırma! Haklısın, bu şehrin yasaları benim de midemi bulandırıyor... Ama ben, senin başına ne geldiğini soruyorum."

Yagharek içini çekti, omuzlarını kaldırıp indirişi, tıpkı bir insana benziyordu. Konuşmaya başladığında sesi sakin ve kederliydi. Sanki nefret ettiği bir görevi yerine getiriyordu.

"Fazlasıyla soyuttum. Saygı duyulacak bir tarafım yoktu. Bir... Delilikti... Deliydim ben. Korkunç, çok korkunç bir şey yaptım..." Sözcükleri kuş inlemelerine dönüştü.

"Ne yaptın?" Isaac kendini bir vahşet öyküsüne hazırlıyordu.

"Sizin diliniz benim suçumu anlatmaya yetmez. Benim dilimde..." Yagharek bir an durdu. "Çevirmeye çalışacağım... Benim dilimde... Dedikleri... Haklıydılar da... Seçenek hırsızlığıydı benim suçum, seçenek hırsızlığı... İkinci dereceden... Hem de büyük bir saygısızlıkla işlenmiş."

Yagharek, bakışlarını yine pencereye çevirdi. Başını dimdik kaldırdı, ama Isaac'le göz göze gelmekten kaçındı.

"Bana Çok Çok Soyut demeleri bu yüzden. Bu yüzden saygıyı hak etmiyorum. Artık ben, Somut Birey Saygıdeğer Yagharek değilim. Öyle biri yok. Adımı ve unvanımı söyledim size. Ben Çok Çok Soyut Saygı Duyulmayacak Yagharek'im. Hep böyle olacağım. Doğruyu söylüyorum."

Isaac başını sallayıp duruyordu. Yagharek, Isaac'in yatağının kenarına oturdu. Ne kadar da zavallı görünüyordu şimdi. Isaac uzunca bir süre ona baktı.

"Söylemem gereken bir şey var..." dedi. "Aslında... şey... müşterilerimin çoğunluğunun... yasalara pek uymadığını söyleyebilirim. Şimdi, ne yaptığını anlamış numarası yapacak değilim, zaten beni de hiç ilgilendirmez. Senin de söylediğin gibi bu şehirde senin suçunu anlatacak sözcükler yok. Ne yaptığını anlayabileceğimi de hiç sanmıyorum." Isaac yavaş yavaş ve ciddiyetle konuşuyordu ama kafası dağılmaya başlamıştı. Kendisini toparlayıp devam etti.

"Senin sorunun... Çok ilginç." Kuvvetlerin ve güç çizgilerinin, femtomorfik titreşimlerin, enerji alanlarının simgeleri birbiri ardından kafasında belirmeye başladı. "Seni havaya çıkarmak. Kolay bu. Balonlarla, güç kullanarak ve daha bir sürü şey yoluyla yapılabilir. Seni oraya bir kereden fazla çıkarmak da zor değil. *Ama ne zaman istersen çıkmak, kendi gücünle çıkmak... S*en asıl bunu istiyorsun, değil mi?" Yagharek başıyla onayladı. Isaac çenesini kaşıdı.

"Vay be! Evet... Bu çok daha... ilginç bir bilmece."

Isaac hesapların içine gömüldü. Zihninin hayal gücünden yoksun tarafıyla, bir süreliğine randevusu olmadığını, bunun da, araştırmaya zaman ayırabileceği demek olduğunu düşünüyordu. Daha pragmatik düşündüğünde ise, bekleyen işlerin önemini ve ne kadar acil olduğunu tarttı. Bir iki tane çok kolay bileşim analizi vardı ki bunları sonsuza dek erteleyebilirdi; yarım yamalak söz verdiği bir iki iksir sentezi -bu işten de sıyrılmak kolaydı-... Bunların dışında, yalnızca kendi Vodyanoi su zanaatı araştırması vardı. Bunu da bir kenara bırakabilirdi.

Hayır, hayır, hayır! diye buna karşı çıktı birden. *Su zanaatını bir tarafa bırakmam gerekmez... Onu tamamlayabilirim! Bütün olay, elementlerin aylak aylak dolaşması, yaramazlık yapması... Başıboş kalan sıvı, havayı kaplayan katı madde... Orada bir şey olmalı... Ortak bir nokta...*

Kafasını toparlayıp yeniden laboratuvarına döndüğünde, Yagharek'in ses çıkarmadan onu izlediğini fark etti.

"Sorununla ilgileniyorum," dedi kısaca. Yagharek hemen para kesesine uzandı. İçinden aldığı kocaman bir avuç eğri büğrü, kirli altın külçesini uzatınca, Isaac'in gözleri yuvalarından fırladı.

"Şey... hmm, teşekkür ederim. Biraz ücret alacağım, masraflar olacak, saat başı diyelim." Yagharek keseyi olduğu gibi Isaac'e uzattı.

Elinde keseyi şöyle bir tartan Isaac, ıslık çalmamak için kendini zor tuttu. Keseye bir göz attı. Ağzına kadar altın doluydu. Bu ona onursuz bir davranış gibi geliyordu, ama çok etkilenmişti. Bir arada göremeyeceği kadar çok para demekti bu, bir sürü araştırmayı karşılayacak ve aylarca yaşamını sürdürmesine yetecek kadar para.

Yagharek ticaretten hiç anlamıyordu, bu kesindi. Bunun üçte ya da dörtte birini teklif edebilirdi ve bu kadarı bile Brock Bataklığı'nda yaşayan birinin soluğunu kesmeye yeterdi. Isaac'in, bu işe ilgisini yitirme olasılığına karşı, paranın çoğunu elinde tutması gerekirdi.

Belki de çoğunu ayırmıştır, diye geçti Isaac'in aklından ve gözleri iyice açıldı.

"Sana nasıl ulaşabilirim?" dedi, gözleri hâlâ altındaydı. "Nerede yaşıyorsun?"

Yagharek başını iki yana salladı, ses çıkarmadı.

"Ama sana ulaşabilmeliyim..."

"Ben gelirim," dedi Garuda. "Her gün, iki günde bir, haftada bir... Benim işimi unutmayacağından emin olmalıyım."

"Bundan hiç korkma, emin ol. Yani sana haber gönderemeyecek miyim ben? Ciddi misin?"

"Nerede olacağımı bilmiyorum, Grimnebulin. Bu şehirden ürküyorum. Hep peşimde. Hareket halinde olmalıyım."

Isaac çaresizce omuzlarını silkti. Yagharek gitmek için ayağa kalktı.

"Ne istediğimi anladın, değil mi Grimnebulin? İksir içmek, birtakım düzenekler takmak değil istediğim. Bir mekanizmanın içine girmek istemiyorum. Bulutların arasında tek bir görkemli uçuştan sonra sonsuza dek kalmak üzere yeryüzüne inmek de istemiyorum. Senin odadan odaya yürüdüğün kolaylıkla yeryüzünden havalanmak istiyorum. Bunu yapabilir misin, Grimnebulin?"

"Bilmiyorum." dedi Isaac yavaşça. "Ama sanıyorum. Bu iş için en iyisine geldin, emin ol. Bir kimyager, biyolog ya da bir büyücü değilim... Bu işin heveslisiyim ben, bir amatörüm. Kendimi..." Isaac durdu ve gülümsedi. Büyük bir keyifle konuşmasını sürdürdü. "Kendimi bütün düşünce okullarının ana istasyonu gibi görüyorum. Perdido Sokağı İstasyonu gibi. Orayı biliyorsun değil mi?"

Yagharek başıyla onayladı. "Görülmeyecek gibi değil ama? Heyula gibi bir şey." Isaac göbeğine vurdu, benzerliğe işaret etti. "Bütün tren hatları orada buluşuyor -Sud Hattı, Dexter, Verso, Tepe ve Doruk Hatları- hepsi oradan geçmek zorunda. Benim gibi. Benim işim bu. Böyle bir bilim adamıyım ben. Bak seninle açık konuşuyorum. Bence sana gereken de bu."

Yagharek başını salladı. Yırtıcı yüzü çok keskin, çok sertti. Duyguları anlaşılmıyordu. Sözcüklerinin yorumlanması gerekecekti. Umutsuzluğunu gösteren ne yüzü, ne gözleri, ne duruşu (yine gururlu ve buyurgan) ne de sesiydi. Sözcükleriydi.

"İster şarlatan, ister dolandırıcı, ister acemi bir bilim adamı... Ne olursan ol, yeter ki beni yeniden göklere çıkar, Grimnebulin."

Yagharek eğildi ve yerden çirkin tahta kanat taklitlerini aldı. Yaptığı iş çok onur kırıcı olsa da, bir utanma belirtisi göstermeden tahtaları sırtına bağladı. Geniş pelerini üzerine atıp yavaşça merdivenlerden indi. Isaac gözleriyle onu takip etti.

Sonra düşünceli düşünceli parmaklıklara dayanıp aşağıya, toz duman olmuş boşluğa baktı. Yagharek, hareketsiz duran makinenin, kâğıt tomarlarının, sandalyelerin ve karatahtaların yanından geçti. Zamanla yıpranarak delik deşik olmuş duvarlardan sızan güneş ışınları kaybolmuştu. Güneş artık alçalmış ve şimdi Isaac'in ambarının karşısındaki binaların, sıra sıra yükselen devasa tuğla blokların ardında kalmıştı. Batan güneşin ışıkları, Eski Şehir boyunca süzülüyor, Dans Eden Ayakkabı Dağı'nın, Omurga Zirvesi'nin ve Pişmanlık Geçidi'nin kuyu yamaçlarını aydınlatıyor, yeryüzünün bu inişli çıkışlı ufkunu, Yeni Crobuzon'un batısında belli belirsiz seçilen siluetlerin içine katıyordu.

Yagharek kapıyı açınca, gölgede kalmış bir sokağa adım attı.

Isaac gece boyunca çalıştı.

Yagharek gider gitmez pencereyi açıp, tuğlanın üzerindeki çivilerden büyük, kırmızı bir atkı sarkıttı. Külçe gibi ağır, motorlu hesaplama makinesini masanın ortasından alıp yere, masanın yanına indirdi. Program kartı tomarları, makinenin depolama haznesinden yerlere saçıldı. Isaac küfretti. Kartları birleştirip yerlerine koydu. Sonra daktilosunu masaya getirdi ve bir liste yapmaya

başladı. Arada bir yerinden fırlayarak, üstünkörü çakılmış raflara koşturuyor ya da yerdeki kitap yığınını karıştırıyor, aradığı cildi bulup masaya getiriyor, sondan başlayarak sayfalarını tarıyor, bibliyografyayı arıyordu. İki parmakla yazdığı daktiloda hiç üşenmeden, büyük bir özenle bütün ayrıntıları kaydetti.

Yazdıkça, planının değişkenleri de ortaya çıkmaya başladı. Daha fazla kitap karıştırdı, bu araştırmanın olasılıklarını fark ettikçe gözleri fal taşı gibi açıldı.

Sonunda durdu ve arkasına yaslandı, düşünmeye başladı. Boş bir kâğıda çizimler yaptı: Çalışmasını nasıl sürdüreceğini planlıyordu.

Tekrar tekrar aynı modele geri dönüyordu. Bir üçgen, ortasında bir çarpı. Kendi kendine sırıtmaya başladı.

"Bunu beğendim..." diye mırıldandı.

Tam bu sırada, biri camı tıklattı. Masadan kalkıp pencereye seğirtti.

Dışarıdan ona sırıtan küçük, kırmızı, aptal bir surat gördü. Yaratığın kocaman çenesinde iki güdük boynuz uzantısı vardı, sivri kemik çıkıntıları ve yumruları saç çizgisinin yerini almıştı. Çirkin ve neşeyle sırıtan ağzının tepesinden, sulu gözler bakıyordu.

Isaac pencereyi açtı. Dışarıda, hava hızla kararıyordu. Çıban nehrinin sularında, birbirini geçmek için kavga eden ticari teknelerin klakson sesleri birbirine karışıyordu. Pencerenin pervazına tüneyen yaratık, yamru yumru elleriyle pencerenin kenarlarına tutunarak içeriye atladı.

"N'aber be kaptan!" diye geveledi ağzında. Kısık sesle, garip bir aksanla konuşuyordu. "Astığın kırmızı şeyi gördüm, neydiya, atkı mı, eşarp mı ne haltsa işte... Kendi kendime dedim ki; patron bekler!" Göz kırptı ve havlar gibi, aptalca bir kahkaha attı. "Ne emreder kaptan? Ben hizmetinde."

"İyi akşamlar, İkiçay. Mesajımı almışsın." Yaratık, kırmızı yarasa kanatlarını çırptı.

İkiçay, Canavarsurat ırkından geliyordu. Tıknaz kuşlara benzeyen fıçı göğüslü yaratıklardı bunlar, çirkin ama işlevsel kanatlarının hemen altında, cüce insanlarınki gibi kalın kolları vardı ve Yeni Crobuzon semalarını kolaçan edip dururlardı.

Güdük bedenlerinin alt tarafından karga bacağı gibi uzanan elleri, aslında onların ayaklarıydı. Kapalı yerlerdeyken, avuçlarının üzerinde doğrularak, oraya buraya birkaç sarsak adım atabilseler de, şehrin üzerinde dolaşmayı, gelene geçene bağırıp saldırmayı, laf atmayı daha çok seviyorlardı.

Canavarsuratlar, köpeklerden ya da maymunlardan daha akıllıydı, ama kesinlikle insanlar kadar akıllı değildiler. Belden aşağı espri yapmaya meraklı bu yaratıklar, kaba komediye ve taklit yapmaya da bayılıyorlardı. Birbirlerine, sevilen şarkılardan, az çok okuyabildikleri mobilya kataloglarından, bir köşeye atılmış ders kitaplarından buldukları isimleri veriyorlardı. İkiçay'ın kız kardeşinin adı Şişeağzı, oğullarından birininki ise Uyuz'du.

Şehirdeki binlerce oyuk, tavan araları, ilan panolarının arkaları Canavarsuratlarla doluydu. Birçoğu da şehrin kenar mahallelerinde yaşamlarını kazanıyordu. Cehennemtaşı ve Yokluk Çayırı'nın kıyısındaki çöp yığınları ve süprüntülerin arasında, nehrin Griss Sapağı'ndaki mezbelelikte, hep Canavarsuratlar kaynıyordu; birbirleriyle dalaşan, eğlenen, durgun kanallardaki suyu içen, havada ve karada birbirini beceren Canavarsuratlarla. İkiçay gibi bazıları ise, gayriresmi işler de yapıyordu. Çatılardan atkılar sarktığında ya da çatı pencerelerinin yanındaki duvarlara tebeşirle karalamalar yapıldığında, belliydi ki birileri iş yaptırmak için onlardan birini, bir Canavarsuratı çağırıyordu. Isaac ceplerini karıştırıp bir sikke buldu.

"Bunu kazanmak ister misin, İkiçay?"

"Ayıp ettin be, kaptan" diye bağırdı İkiçay. "Aşağıdakiler, kaçılın lan!" diye ekledi ve gürültüyle sıçtı. Dışkısı sokağa yayıldı. İkiçay pis bir kahkaha attı.

Isaac yaptığı listeyi kıvırarak ona verdi.

"Bunu üniversitenin kütüphanesine götür. Nerede olduğunu biliyorsun değil mi? Nehrin karşısında? Güzel. Geç saatlere kadar açık orası. Bunu kütüphaneciye ver. Benim imzam var üzerinde, bir sorun çıkmaması gerekir. Bir sürü kitap verecekler sana. Onları bana getirebilir misin? Epey ağır olacak ama."

"Sorun değil Kaptan!" İkiçay bir horoz gibi göğsünü kabarttı. "Bomba gibiyim!"

"Tamam o zaman. Bir seferde halletmeye çalış. Biraz daha mangır veririm sana."

İkiçay listeyi kaptı ve şımarık bir çocuk gibi bağırdı. Tam gidecekken, Isaac kanadının ucundan yakaladı onu. Şaşırarak baktı Canavarsurat.

"Sorun mu var, patron?"

"Hayır, hayır..." Isaac düşünceli düşünceli kanadın bedeniyle birleştiği noktaya bakıyordu. İkiçay'ın geniş kanatlarını elleriyle yavaş yavaş açıp kapadı. Bu parlak kırmızı, boynuzsu ve çopur, kösele gibi kaskatı derinin altında, etin içinden bir burgu yaparak kanatlara bağlanan uçuş kasları geldi eline. Muhteşem bir uçma düzeneğiydi. Kanadı tam bir daire şeklinde kıvırdı, kaslardaki itmeyi, havayı dışarı ve Canavarsurat'ın altına gönderen boşaltma hareketini hissetti. İkiçay kıkırdadı.

"Kaptan gıdıklıyor beni! Yaramaz şeytan seni!" diye bağırdı.

Isaac uzanıp birkaç kâğıt aldı, uzanırken İkiçay'ı da beraberinde çekti. Canavarsurat kanadının matematiksel görüntüsü gözünün önüne geldi, basit düzlemler halinde.

"İkiçay... Bak ne diyeceğim. Geri geldiğinde, eğer senin bir iki heliotipini çekip birkaç deney yapınama izin verirsen, bir sikke daha veririm sana. Yarım saat kadar sürer. Ne diyorsun?"

"Başım üstüne kaptan!"

İkiçay pencerenin kenarına atladı ve kendini alacakaranlığa bıraktı. Isaac gözlerini kıstı, kanatların dönüş hareketini inceledi, havada kalmak için tasarlanmış bu güçlü kasların, kırk kiloya yakın et ve kemiği gökyüzünde itişini izledi.

İkiçay gözden kaybolunca, Isaac de masasına oturup bir liste daha yaptı, bu kez elle yazıyordu, hızlı hızlı notlar aldı.

Araştırma, diye başlık attı. Onun altına ise: *Fizik; yer çekimi; kuvvetler/düzlemler/vektörler; BİRLEŞİK ALAN* yazdı. Biraz daha altına, *Uçuş i) doğal ii) büyü yoluyla iii) kimya-fizik yoluyla iv) bileşikler v) diğerleri,* diye ekledi.

Son olarak da altını çizerek ve büyük harflerle, *UÇUŞ FİZYONOMİLERİ* yazdı.

Geriye yaslandı, rahatlamamıştı, her an yerinden fırlayacak gibiydi. Dalgın dalgın mırıldanıyordu. Çok heyecanlanmıştı.

Yatağının altından el yordamıyla bir kitap bulup çıkardı, kocaman bir ciltti bu. Masanın üzerine bıraktı, çıkardığı tok ses çok hoşuna gitti. Kapağı altın varaklı, kabartma harflerle bir şey yazılıydı.

Olası Akıllıların Öyküsü: Bas-Lag'ın Duyarlı Irkları

Isaac, Shacrestialchit'in klasiğinin kapağını okşadı, Lubbock Vodyanoi dilinden çevrilmiş ve yüzyıl önce bir insan tüccar olan, gezgin ve Yeni Crobuzonlu bilim adamı Benkerby Carnadine tarafından güncelleştirilmişti. Sürekli yeniden basılmış ve örnek alınmıştı, ama hâlâ emsali yoktu. Isaac parmağını harf indeksindeki G harfine koydu, sayfaları karıştırdı ve Garudaları anlatan makalenin girişinde Cymek'in kuşhalkının son derece zarif sulu boya bir çizimini buldu.

Odada ışık iyice azalınca masasındaki gaz lambasını yaktı. Dışarının serin havasında, İkiçay doğuya doğru kanat çırpıyordu ve pençelerinden aşağı sarkan kitap çuvalına sımsıkı yapışmıştı. Isaac'in gaz lambasının parlak ışıltısını, biraz ilerideki sokak lambasından fışkıran fildişi rengi ışığı görebiliyordu. Işığın etrafındaki pervaneler, elektronlar gibi dönüp duruyor, arada bazıları lambanın camında buldukları bir çatlaktan içeri giriyor ve ışıkta birden alev alarak kendilerini kurban ediyorlardı. Karbonlaşmış kalıntılar camın dibine toz zerreleri gibi birikmişti.

Lamba bir uyarı işareti idi, bu korkutucu şehirde Canavarsurata yol gösteren, nehrin üzerinden geçip yolunu bulmasını sağlayan, onu yırtıcı geceden çıkaran bir deniz feneri.

Bu şehirde, bana benzeyenler benim gibi değil. Bu yanılgıya bir kez düştüm (yorgun, korkmuş ve umarsızca yardım aranırken).

Saklanacak bir yer ve yiyecek arıyordum, gece ısınabileceğim ve sokağa her çıktığımda üzerime dikilen bakışlardan kaçabileceğim bir yer. Yeni palazlanmaya başlamış bir kuş gördüm, kasvetli binaların arasındaki dar sokaklarda koşuyordu. Kalbim neredeyse yerinden fırlayacaktı. Çöl dilinde seslendim ona, kendi türümden bu çocuğa... Dönüp bana baktı, sonra kanatlarını ve gagasını açarak cırlak bir kahkaha attı.

Vahşi bir gaklama ile küfretti bana. Gırtlağı insan sesleri çıkarmak için çabalıyordu. Ben de ona bağırdım ama anlamadı. Arkasına dönüp bağırarak bir şeyler söyledi ve şehrin deliklerinden, yaşama karşı hınç dolu ruhlar gibi, bir grup insan sokak çocuğu ortaya çıkıp bir araya toplandı. Renkli gözlü, fıstık gibi bir kız, elleriyle bir şeyler anlatmaya çalıştı ve anlayamayacağım kadar hızla küfürler savurmaya başladı. Arkadaşları ise, yani şu pis suratlı kabadayılar, avurtları çökmüş, hırpani kılıklı, ağzı burnu sümük ve pislik içindeki şu tehlikeli ve merhametsiz küçük ahlaksızlar, kirli çuval elbiseler içindeki kızlar ve kocaman ceketler giymiş oğlanlar, yerden kaldırım taşlarını kapıp sindiğim kapı eşiğine doğru fırlatmaya başladılar.

Kendisine Garuda demeyeceğim, kanatları ve tüyleriyle hilkat garibesi bir insandan başka bir şey olmayan, kardeşim diyemeyeceğim zavallı yitik ufaklık da yoldaşlarına katılıp bana taş atmaya başladı, arkamdaki camları kırıp hakaretler savurdu.

Taşlar, boyaları dökülen eşikten parçalar koparırken, ben de ne kadar yalnız olduğumu anladım.

Neyse, daima dışlanacağımı biliyordum zaten. Hiçbir yaratıkla ana dilimde konuşamayacağımı da.

Akşam olunca şehir sakinleşip içine kapanıyor, ben de yiyecek aramaya çıkıyorum.

Gecenin bencil düşlerine, davetsiz misafir gibi giriyorum. Karanlıkta geldim, karanlıkta yaşıyorum. Çölün yabanıl parlaklığı çok uzun zaman önce duyduğum bir söylence sanki. Artık geceleri yaşıyorum. İnançlarım değişiyor.

Taş binaların arasında karanlık nehirler gibi kıvrılan sokaklara çıkıyorum. Ay ve onun küçük, pırıltılı kızları, gökyüzünde solgun solgun ışıldıyor. Soğuk rüzgârlar bayırlardan ve dağlardan pekmez gibi süzülüyor ve gecenin çöktüğü şehri, oradan oraya savrulan çöplerle dolduruyor. Amaçsızca uçuşan kâğıt parçaları ve küçük toz girdaplarıyla, çatıların altından, kapılardan hırsız gibi geçen toz zerrecikleriyle paylaşıyorum sokakları.

Çöl rüzgârları geliyor aklıma: Toprağı dumansız ateş gibi kavuran Hamsin Rüzgârı; sıcak dağ yamaçlarından, pusu kurup aniden saldıran Fön Rüzgârı; kütüphane kapılarının deriden yapılmış kum eleklerinden kurnazca geçen, sinsi Semum Rüzgârı.

Şehrin rüzgârı daha kederli. Yitik ruhlar gibi aranıyor, gaz lambalarının aydınlattığı tozlu pencerelerden içeri bakıyor. İkimiz kardeşiz, bu şehrin rüzgârı ve ben. Birlikte dolanıp duruyoruz.

Rüzgârla ikimiz, birbirlerine sarılmış aşağı tabakadan yaratıklar gibi, ısınmak için birbirlerine sokularak uyuyan dilenciler gördük, yoksullukları yüzünden bu haldeydiler.

Gece bekçilerinin nehirden ölüleri topladığını gördük. Gözleri oyulmuş, göz çukurları pıhtılaşmış kan dolu ve şişmiş bedenleri, ellerindeki kanca ve sopalarla çeken siyah giysili milisleri gördük.

Mutant yaratıkların, gecenin soğuk ve donuk ışığına lağımlardan çıkmalarına, tedbiri elden bırakmadan, fısıltıyla konuşmalarına, dışkı çamuruna mesajlar bırakıp, haritalar çizmelerine şahit olduk.

Yanı başımda rüzgârla oturdum ve korkunç şeyler gördüm, kötü şeyler.

Yara izlerim ve kesilen kemik uzantılarım kaşınıyordu. Kanatların ağırlığını, kıvrımlarını, devinimini unutmaya başladım. Bir Garuda olmasaydım dua ederdim. Ama kendini beğenmiş ruhların önünde eğilmeyeceğim.

Bazen Grimnebulin'in okuyup yazdığı, kâğıtlara bir şeyler karaladığı ambara gidiyorum, sessizce çatıya tırmanıyorum, sırtımı arduvaz taşlarına dayayıp uzanıyorum. Aklını sadece uçuş konusuna, benim uçuşuma, benim kurtuluşuma veriyor olması, zavallı sırtımın kaşıntısını azaltıyor. Çatıda, rüzgâr daha güçlü çekiyor beni: Onu aldattığımı düşünüyor. Tamamlandığım zaman, Yeni Crobuzon çöplüğünde ve tuğla bataklığındaki bu gece yoldaşını kaybedeceğini biliyor. Bu yüzden burada uzanırken beni cezalandırıyor, beni tüneğimden çekip alarak pis kokulu nehre atmakla tehdit ediyor ve tüylerime yapışan bu alıngan hava, onu bırakmamam için adeta uyarıyor beni; ama ben pençelerimle çatıya tutunuyorum ve Grimnebulin'den gelen şifalı titreşimlerin, ufalanan arduvazlardan geçip zavallı bedenime girmesini bekliyorum.

Gümbürdeyen rayların altındaki eski kemerlerde uyuyorum.

Beni öldürmeyecek, organik olan ne bulursam yiyorum.

Horlayan, osuran, homurdanan, kaşınan, yaşlandıkça üzerinde yumrular oluşan ve hırçınlaşan bu eski şehrin derisinin içinde bir asalak gibi saklanıyorum.

Bazen, şehirde kirpi dikenleri gibi yükselen kocaman kulelerin tepesine tırmanıyorum. Yukarıda, daha temiz havada rüzgâr sokak düzeyindeki kederli merakını kaybediyor. İkinci kattaki huysuzluklarını terk ediyor. Şehrin ışıklarının -yoğun beyaz karpit lambaları, yanan makine yağının dumanlı kırmızısı, parıldayan iç yağı, çılgınca titreşen gaz alevi, hepsi karanlığa karşı anarşist bekçiler- üzerinde yükselen kulelerin heyecanlandırdığı rüzgârlar neşe içinde oyun oynuyor.

Bir binanın dışındaki kabartmanın kenarlarına pençelerimi geçirebilir, kollarımı açıp kabına sığmayan havanın vurup beni sallamasını hissedebilirim ve bu arada gözlerimi kapatıp, bir an, uçmanın nasıl bir şey olduğunu anımsayabilirim.

2. Kısım

UÇUŞ FİZYONOMİLERİ

6

Yeni Crobuzon, yer çekimine karşı koyan bir kentti.

Hava gemileri, bir buluttan diğerine süzüle süzüle gökyüzünde geziniyordu. Tıpkı, lahana yapraklarında gezinen salyangozlar gibi. Milisleri taşıyan vagonlar, hızla şehrin göbeğinden geçerek dış mahallelere akıyor, bu vagonları taşıyan halatlar, yerden onlarca metre yukarıda, gitar telleri gibi, havada tıngırdayıp titreşiyordu. Canavarsuratlar, gökyüzünden aşağı dışkılarını bırakıp küfürler savurarak, şehrin üzerinde dört dönüyordu. Kargalar, şahinler, serçeler, kafeslerinden kaçmış muhabbet kuşları, havada uçuşan güvercinlere katılmıştı. Uçan karıncalar, yaban arıları, bal arıları, kurt sinekleri, kelebekler ve sivrisinekler, binlerce saldırgana, kanatlarına çarpan bu Aspis Ejderhalarına, Dheri Canavarlarına karşı, gökyüzünde savaş veriyordu. Sarhoş öğrencilerin yaptığı çamurdan adamlar, deriden, kâğıt ve meyve kabuklarından kanatlarıyla gökyüzünde yalpalıyor, uçarken parçalanıyorlardı. Binlerce insanı, eşyalarıyla birlikte, Yeni Crobuzon şehrinde oradan oraya taşıyan trenler bile, evlerin üzerinden geçiyordu, sanki bu kokuşmuş yapılardan korkuyorlardı.

Yeni Crobuzon, koca cüssesiyle, dimdik gökyüzüne yükseliyor, şehrin batısında göz alabildiğine uzanan ulu dağlara özeniyordu. On, yirmi, otuz katlı dörtgen konut dilimleri ufuk çizgisini kesiyordu. Bu binalar, şişko parmaklar, yumruklar, yapay organlar gibi, alçakta kalan evlerin üzerinde, öfkeyle göğe yükseliyordu.

Şehri oluşturan tonlarca beton ve asfalt, eski çağlardan kalan coğrafyanın, hâlâ görülebilen tepelerin, tümseklerin, sınırların ve iniş çıkışların üzerini örtmüştü. Vaudois, Üstyaka, Bayrak ve St. Jabber tepelerinin yamaçları, dağlardan düşen kaya parçalarını andıran gecekondularla dolmuştu.

Parlamento binasının isli duvarları, bir köpekbalığı dişi, bir vatoz kuyruğu, gökyüzünü yırtan devasa, canlı bir silah gibi, Strack Adası'ndan göğe yükseliyordu. Binanın çevresinden, ne işe yaradığını kimsenin bilmediği birtakım borular geçiyordu. Bu borular, kocaman çivilerle binanın etrafına perçinlenmişti. Parlamento binasındaki eskimiş buhar kazanları, hafif bir hırıltıyla, durmaksızın işliyordu. Devasa boyutlardaki ana binaya, hiçbir işlevi olmayan bir sürü ek bina yapılmıştı. Payandaları ve destek versin diye gerilmiş telleri hiç hesaba katmamışlardı üstelik. Belediye Başkanı Rudgutter ve beraberindeki dalkavuklar sürüsü içeride, gökyüzünün ulaşamayacağı bir yerdeki genel kurul salonunda kurum kurum kuruluyordu. Parlamento binası, çığ gibi büyüyen binaların önünde dağ gibi yükseliyordu.

Şehrin üzerindeki uçsuz bucaksız gökyüzü de kirlenmişti. Yerle gök arasındaki zarı yaran fabrika bacaları, sırf inat olsun diye, gökyüzüne tonlarca zehirli duman kusuyordu. Binlerce küçük bacadan çıkan dumanlar, çatıların üzerinde kalın, leş gibi kokan bir sis tabakası oluşturuyordu. Kıskanç vasilerin yaktığı vasiyetnamelerin, ölen aşıkları ısıtmada kullanılan kömür tozuna karışmış külleri krematoryumun bacasından uçuşarak gökyüzüne dağılıyordu. Dumandan binlerce hayalet, insanın boğazına çöken iğrenç kokusuyla, Yeni Crobuzon'u sımsıkı sarmıştı.

Bulutlar, pislik içindeki şehrin binaları arasında dönüp duruyordu. Sanki Yeni Crobuzon'un iklim koşullarını, şehrin merkezinde, Karga diye bilinen ticari bölgenin tam göbeğindeki devasa binada mevzilenmiş, gittikçe şiddetlenen muazzam bir kasırga beliriyordu. Kilometrelerce uzunluktaki demiryollarının, yılların mimari biçimlerinin ve aykırılıklarının pıhtısıydı bu bina: Perdido Sokağı İstasyonu.

Gelişigüzel yapılmış duvarlarla çevrili bir ticaret sarayıydı burası. İstasyonun en batısındaki kule, milislerin Ekser binasıydı. Diğer kuleler bunun yanında cüce gibi kalıyorlardı. Ekser'den çıkan hava rayları, yedi ayrı yöne dağılıyordu. Ama yüksekliğine karşın Ekser, bu muazzam istasyon binasının bir eklentisiydi yalnızca.

İstasyon binasının mimarı, inşaatın tamamlanmasından yedi sene sonra, aklını kaçırmış bir halde, bir mahzene kapatılmıştı.

Kendisini tanrılaştıracak bir bina yapmaya niyetlendiği, kâfir olduğu söylentileri yayılmıştı etrafta.

Beş devasa tuğla ağız, tren yollarını yutmak için sonuna kadar açılmıştı. Raylar, kemerlerin üzerinde kocaman diller gibi uzanıyordu. Dükkânlar, işkence odaları, atölyeler, işyerleri ve boş alanların hepsi, istasyonun şişman göbeğini dolduruyordu. Binaya belli bir açıdan ve belli bir ışıkta bakıldığında, sanki Ekser'den destek alıp, istila ettiği uçsuz bucaksız gökyüzüne atılacakmış gibi görünüyordu.

Isaac'in, çevresine sulu gözlü bir romantik gibi baktığı falan yoktu. Şehirde nereye baksa (gözleri şişmişti; formüller ve uçmakla ilgili olgular, elektrik hatları gibi beyninde dolaşıyordu, yer çekiminden nasıl kurtulabileceğini düşünüyordu), gökyüzüne yükselen, uçan şeyler görüyordu, ama bunun cennete yükselmekle bir ilgisi olmadığının farkındaydı. Bu göğe yükselmeler dini bir olgu değildi: Sadece, Yeni Crobuzon'un bir mahallesinden diğerine ulaşmanın bir yoluydu.

Bu düşüncelerle neşesi yerine geldi. Bilim adamıydı o, sufi değil.

Isaac yatağında uzanıp pencereden dışarıya baktı. Gökyüzünde uçan noktacıkları tek tek, gözleriyle takip etti. Kitaplar, makaleler, daktiloda yazılmış notlar ve heyecan içinde karaladığı tomar tomar not yatağından taşıyor, nehir gibi yerlere dökülüyordu. Uçmakla ilgili incelemeler sıralarını bekliyor, biyoloji ve felsefe kitaplarıysa, masada yer kapmak için didişip duruyordu. Eğri büğrü giden bibliyografya patikasında, bir av köpeği gibi koklayarak yolunu bulmuştu. Bazı başlıkları göz ardı edemezdi: *Yerçekimi Üzerine* ya da *Uçuş Kuramı* gibi. Bazıları, konuyla dolaylı yoldan bağlantılıydı, *Böcek Sürülerinin Aerodinamiği* gibi. Bazıları ise, tamamen hayal ürünüydü, saygın meslektaşlarının, burun kıvıracağı kesindi. Örneğin az sonra bakacağı, *Bulutların Üzerinde Yaşayan Dweomer'ler ve Bize Söyledikleri,* bu tür bir kitaptı.

Isaac burnunu kaşıdı ve göğsüne yerleştirdiği birasından pipetle bir yudum aldı.

Yagharek'in işini alalı iki gün olmuştu ve şehir şimdiden ona daha farklı görünüyordu. Eski haline yeniden döner mi diye de merak etti.

Yan dönüp, üstüne yattığı kâğıt tomarını eşeledi, pek az kişinin anlayabileceği bir elyazmasıyla İkiçay'ın heliotiplerini buldu. Heliotipleri önüne koyup Canavarsuratların karmaşık kas sistemini inceledi.

Umarım çok uzun değildir, diye düşündü.

Gününü okuyarak ve notlar alarak geçirdi. David ya da Lublamai ona seslendiğinde, bir şey sorduğunda ya da öğle yemeğine çağırdığında onları kırmamaya çalışarak mızmızlandı, Lublamai'nin masaya bıraktığı bir parça ekmek, peynir ve biberi atıştırdı. Öğleye doğru hava iyice ısınmıştı, aletlerin buhar kazanları da içerisinin sıcaklığını artırmaya başlayınca, üzerindeki kat kat giysileri birer birer çıkardı. Çıkardığı gömlekler ve fularlar yere, masasının yanına atılmış duruyordu.

Ismarladığı malzemelerin gelmesini bekliyordu. Kendisine ısmarlanan işle ilgili kitapları okumaya başlar başlamaz, bu konudaki bilimsel birikiminin çok eksik olduğunu anlamıştı. En zayıf olduğu konu ise biyolojiydi. Havaya yükselme, toprağın derinliklerine doğru büyüyen bitki kökleri gibi, yer çekimine karşı verilen büyüme tepkisi ve çok sevdiği birleşik alanlar kuramı ile ilgili konularda hiç sorun yoktu, ama İkiçay'ın heliotiplerine bakınca, basit uçma biyomekaniğini neredeyse hiç bilmediğini anladı.

Ölü bir Canavarsurat bulmalıyım... Yo, hayır deney yapabilmem için canlı olmalı... Isaac, önceki gece aklından bunları geçirmiş, gözlerini heliotip baskılara dikerek uzun uzun düşünmüştü. *Hayır... kesmek için bir ölü, uçuşunu izlemek için de bir canlı gerekli.*

Bu saçma sapan düşünce birden ciddileşti. Bir süre masasında oturup düşündükten sonra, evden çıkarak Brock Bataklığı'nın karanlığına daldı.

Katran ve Septik arasında, büyük Palgolak Kilisesi'nin koca gölgesinde kaybolmuş, adı kötüye çıkmış bir bar vardı. Brock Bataklığı ile Kemikkent'i bağlayan Danechi Köprüsü'nün arkasındaki izbe sokaklardan birindeydi bu bar.

Brock Bataklığı sakinlerinin çoğu fırıncı, çöpçü ve fahişeydi. Geri kalanlar da, yaşamları boyunca ne büyü yapmayı ne de bir

test tüpüne bakmayı gerektirecek işler yapıyordu. Kemikkent'te yaşayanların büyük bir kısmı, yasaları çiğnemeye, şehirdeki diğer insanlardan daha meraklı değillerdi. Ancak Brock Bataklığı hep Bilim Mahallesi olarak anılacaktı, Kemikkent ise Hırsızlar Mahallesi. Bu iki mahallenin -gizli gizli, sinsice, romantik ve bazen de tehlikeli bir şekilde- buluştuğu yerdi Ayın Kızları.

Tabelasındaki ayın çevresinde dönen, güzel, ama bayağı iki genç kadın gibi tasvir edilmiş iki küçük uydu göze çarpıyordu. Barın ön duvarı koyu kırmızıya boyanmıştı. Ayın Kızları, sefil görünümlü, ama çekici bir yerdi. Müşterilerin çoğu, maceraperest bohem takımıydı: Sanatçılar, hırsızlar, düzenbaz bilim adamları, keşler ve milislere ispiyonculuk yapanlar. İçerideki kalabalık, bar sahibi Kızıl Kate'in gözleri önünde itişip kakışıyordu.

Kate'in takma adı kızıl saçlarından geliyordu. Sadık müşterileri takmıştı ona bu adı, ama Isaac'e göre, yaratıcılıktan nasibini almamış dimağların ürünüydü bu lakap. Fiziksel olarak güçlü biriydi, kime rüşvet verilir, kim içeri alınmaz, kim hırpalanır, kim bedava birayla tavlanır hemen anlıyordu. Bu yüzden (ve Isaac'e göre biraz da büyünün yardımıyla), Ayın Kızları, bölgeyi haraca kesen kabadayıları kendinden uzak tutmayı bilmişti. Milisler Kate'in yerine çok seyrek baskın yapardı, sırf laf olsun diye. Birası güzeldi. Köşe masalarda kim ne konuşuyor, insanlar toplanıp neler yapıyor, ilgilenmezdi Kate.

O gece Kate, Isaac'i hafifçe elini sallayarak selamladı. Isaac, duman altı olmuş mekânda birini arıyordu, ama aradığı kişi orada değildi. Bara yöneldi.

Kalabalığın uğultusunu bastırmaya çalışarak, "Kate," diye seslendi. "Lemuel'i gördün mü?"

Kate başını iki yana salladı, ne içeceğini sormaya gerek görmeden, bir Kingpin birası uzattı. Isaac biranın parasını ödeyip içerideki kalabalığa döndü.

Canı sıkılmıştı. Ayın Kızları, Lemuel'in ofisi gibiydi. Hemen her akşam burada olur, bir sürü dalavere çevirir, payına düşeni alırdı. Yine karanlık birtakım işlerin peşindedir diye düşündü Isaac. Masaların arasında dolaşmaya başladı, tanıdığı biri var mı diye bakındı.

Bir köşede, neşeyle sırıtan Gedrecsechet'i gördü. Üyesi olduğu tarikata ait, sarı, uzun elbiseyi giymişti. Gedrecsechet, Palgolak Kilisesi'nin kütüphanecisiydi. Isaac sevinçle onun yanına gitti.

Ged ile tartışan ateşli gencin kollarında, iç içe geçmiş çarklardan oluşan dövmeyi görünce, kızın bir Godmech Çarkdişlisi Gönüllüsü olduğunu anladı. Kâfirleri doğru yola getirmeye çalışıyordu, hiç kuşkusuz. Yaklaştıkça tartışmalarını duymaya başladı.

"... Eğer dünyaya ve Tanrıya, öne sürdüğün *analizlerin* ve *çektiğin sıkıntıların* binde biriyle bile yaklaşacak olursan, sezgisel biçim değiştirme dediğin saçmalığın savunulacak bir tarafı olmadığını görürsün!"

Ged sivilceli kıza sırıttı. Cevap vermek için tam ağzını açmıştı ki, Isaac sözünü kesti.

"Araya girdiğim için kusura bakma, Ged. Adın her neyse genç bayan, Çark mısın nesin..."

Çarkdişlisi karşı çıkmak istedi ama Isaac susturdu onu.

"Kapa çeneni. Beni dinle şimdi... *Defol git.* Sıkıntılarını da al, çek git. Ged'le konuşmak istiyorum ben."

Ged gülmeye başladı. Karşısında oturan kız yutkunup duruyor, öfkesini kontrol etmeye çalışıyordu, ancak Isaac'in, dalga geçerek ona çıkışması gözünü korkutmuştu. Yine de, hiç etkilenmemiş gibi yaparak gitmeye hazırlandı.

Ayağa kalkarken ağzını açıp bir şeyler söylemeye kalktı. Ama Isaac ondan önce davranmıştı.

"Bir tek laf et, dişlerini kırarım," diye tatlılıkla uyardı onu.

Çarkdişlisi ağzını kapatıp uzaklaştı.

Gözden kaybolunca hem Isaac hem de Ged kahkahayla gülmeye başladılar.

"Nasıl tahammül ediyorsun bunlara?" diye sordu Isaac.

Alçak masada, kurbağa gibi çökmüş oturan Ged, elleri ve ayaklarının üzerinde ileri geri sallanıyor, upuzun dili, bir türlü kapanmak bilmeyen ağzından dışarı sarkıyordu.

"Onlara sadece *acıyorum*," dedi, tebessüm ederek. "Hepsi de aşırı... *Hevesli.*"

Ged o güne dek rastladığı en uysal Vodyanoi idi. Hırçın ırkının öfkeli tepkilerinden eser yoktu onda.

"Neyse," diye devam etti Isaac, biraz sakinleşmişti. "Çarkları umursadığım yok aslında. Söz ettikleri titizliğin yarısı bile yok onlarda, ama en azından olayları ciddiye alıyorlar. Nasıl söyleyeyim... Akşam Duacısı ya da Tanrıcık Müridleri değiller hiç olmazsa."

Palgolak, bir bilim tanrısıydı. Küvette kitap okuyan şişman, bodur bir insan ya da incecik bir Vodyanoi şeklinde resmediliyordu, ya da anlaşılmaz bir şekilde, ikisiyle birden. Cemaati aşağı yukarı aynı sayıda insan ve Vodyanoilerden oluşuyordu. Cana yakın, sevimli bir tanrı idi, varlığını bilgi toplamaya, bunları sınıflandırmaya ve yaymaya adamış bir bilge kişiydi.

Isaac hiçbir tanrıya tapınıyordu. Söylendiği gibi, tanrıların her şeyi bilip, her şeye gücünün yeteceğine inanmıyordu. Aslında var olduklarından bile şüpheliydi. Değişik biçimlerde var olan ruhlar ya da yaratıkların olduğu kesindi ve bunların bazıları kesinlikle, insanlara göre çok güçlüydü. Ancak onlara tapmak, Isaac'e göre korkaklıktı. Öte yandan, Palgolak'a karşı zaafını da saklamıyordu. Bu şişko budalanın, şu ya da bu şekilde *var* olmasını isterdi doğrusu. Bilgiye bu kadar tutkun, bir küvetin içinde diyar diyar dolaşan, yoluna çıkan her şeye ilgiyle bakan, iki bedenli bir varlık düşüncesi, Isaac'ın çok hoşuna gidiyordu.

Palgolak kütüphanesi, en azından Yeni Crobuzon Üniversitesi'nin kütüphanesi kadar zengindi. Kitap ödünç vermiyordu, ama gece gündüz, her zaman okuyuculara açıktı. Okunması yasaklanan çok az kitap vardı. Palgolakların en önemli görevi, dinlerini yaymaktı. Bir Palgolak'ın sahip olduğu bütün bilgileri, diğer Palgolaklar da bilmek zorundaydı. Bu yüzden, dinleri gereği bıkmadan usanmadan okumaları gerekiyordu. Ama Palgolak dinini yüceltmek için çalışmak, ikincil görevleriydi. İlk sırada bilginin yüceltilmesi geliyordu ve bu yüzden isteyen herkesin kütüphanelerine girmesine izin vermeye yemin etmişlerdi.

Ged'in de asıl şikâyeti işte buydu. Yeni Crobuzon Palgolak Kütüphanesi, Bas-Lag dünyasında, dini elyazmalarının, bilinen

en iyi koleksiyonuna sahipti, bu yüzden de çok çeşitli din ve mezhepten gelen binlerce hacıyı kendine çekiyordu. Brock Bataklığı'yla Salya Fırını Mahallesi'nin kuzey uçlarında toplanıyordu bu hacılar. Dünyanın bütün dindar ırkları, üstlerinde uzun entarileri, başlarında örtüleri, yanlarında kırbaçlar, yularlar, büyüteçler gibi dinsel simgelerle gelirlerdi.

Bu hacıların bazılarına sevimli demek yanlış olurdu. Örneğin, Ötesoylulara düşmanca tavır alan Tanrıcık Müridlerinin sayısı gitgide artıyordu şehirde. Ellerindeki metinleri okurken, arada başlarını kaldırıp Ged'e "kurbağa" ya da "nehir domuzu" diye hakaret ediyorlardı. Ged, bu faşistlere yardım etmeyi, talihsiz bir kutsal görev olarak görüyordu.

Tanrıcık Müridleriyle karşılaştırıldığında, Godmech Çarkdişlileri daha zararsız bir mezhepti, tek gerçek Tanrının kendi mezheplerinden olduğu inancını biraz sert bir tavırla savunuyor olsalar bile.

Isaac ve Ged yıllardır, teoloji, edebiyat, sanat ve politikayla ilgili bir sürü konuda konuşur dururlardı. Isaac, açık sözlü bu Vodyanoiye çok saygı duyuyordu. Ged'in dini ibadeti olan okumaya düşkünlüğü, onu kaçınılmaz olarak, akla gelebilecek her konuda inanılmaz bilgi sahibi yapmıştı. Bu bilgisini paylaşırken, başlarda biraz çekingen davranırdı hep. "Yalnızca Palgolak'ın analiz yapmaya yeterli bilgisi vardır," derdi, saygıyla. Ama üç kadeh içti mi, dini yasakları unutuverir, heyecanla anlatmaya başlardı.

"Ged," diye sordu Isaac. "Garudalar hakkında ne biliyorsun?"

Ged omuzlarını silkti, tam konuşacakken, keyifle güldü.

"Pek bir şey bilmiyorum. Kuş adamdır bunlar. Rivayete göre, Cymek'de, Shotek'ın kuzeyinde ve Mordiga'nın batısında yaşıyorlar. Belki diğer kıtalarda da yaşayanları vardır, Boşkemikler Ülkesi'nde mesela." Ged'in gözleri daldı, bir zamanlar okuduğu *Ötesoylu Bilimi* isimli bir çalışmanın sayfalarından bir şeyler anımsamaya çalıştı. "Cymek Garudaları, eşitlik ilkesine göre yaşayan bir toplumdur... *Tamamen* eşitlikçi ve bireycidirler. Avcı ve toplayıcı olarak yaşarlar, iş bölümünde cinsiyet ayrımı yapmazlar. Para ve sınıf kavramları yoktur, tam anlamıyla kurumlaşmamış da olsa, bir sınıf sistemleri vardır yine de. Ama bu sistem, bir Ga-

rudanın, diğerlerine göre daha fazla saygıyı hak ettiğini gösterir sadece. Herhangi bir tanrıya tapmazlar. Ancak gerçek mi, değil mi bilinmeyen bir şeytan figürleri var, adına Dahnesch, diyorlar. Kamçı, yay, mızrak, hafif kılıçlarla avlanıp dövüşürler. Uçarken ağırlık yaptığı için, kalkan taşımazlar: Bazen, aynı anda iki silah bile kullandıkları olur. Diğer kafileler ya da türlerle, çoğunlukla yiyecek ve su kaynakları için, arada didiştikleri oluyor. Kütüphanelerini biliyor musun?"

Isaac başını salladı. Ged'in gözleri neredeyse şehvetli bir açlıkla parlıyordu.

"Ah, bir girebilsem oraya... Olacak iş değil, tabii." Mahzunlaştı. "Çöl, Vodyanoilere göre bir yer değil. Biraz kurak."

"Vallahi, gerçekten de pek az bilgin varmış Garudalar hakkında. Sana gelmekle hata etmişim," dedi Isaac.

Ged'in suratı asıldı birden. Isaac bunu hiç beklemiyordu.

"Şaka yaptım, Ged! Aslında tam tersi! Sana takılıyordum! Onlarla ilgili dünyanın şeyini biliyorsun. En azından benimle kıyaslarsak. Ne zamandır Shacrestialchit'i karıştırıp duruyorum, ama sen, bir çırpıda benim bütün öğrendiklerimden fazlasını söyledin. Şey diyecektim... Ceza yasaları hakkında bir şey biliyor musun?"

Ged, gözlerini Isaac'e dikti. Patlak gözlerini kısarak ona baktı.

"Ne öğrenmek istiyorsun sen, Isaac? Eşitlik ilkesine son derece bağlılar... Onlara göre toplum, bireylerin seçeneklerini mümkün olduğu kadar artırmak için var ki; bu da, neden komünist olduklarını açıklıyor. Herkese sınırsız seçenek veriyorlar. Hatırladığım kadarıyla onlardaki tek suç, bir başka Garudayı seçeneğinden mahrum etmek. O zaman, bunun saygı duyarak mı saygısızca mı yapıldığına bağlı olarak ya şiddetli bir tepki görüyorlar ya da iş tatlıya bağlanıyor ki buna kesinlikle bayılıyorlar..."

"Bir başkasının seçeneği nasıl çalınır ki?"

"Hiçbir fikrim yok. Birinin mızrağını çaldığın zaman, adamın o mızrağı kullanma seçeneği kalmıyor, sanırım böyle bir şey. Diyelim, bazı lezzetli mantarların yetiştiği bir yer hakkında yalan söyledin, bu durumda diğer Garudalar, bu mantarları arama seçeneklerinden mahrum kalmış oluyor, değil mi?"

"Demek ki bazı seçenek hırsızlıkları, bizim suç dediğimiz şeylere karşılık geliyor. Bazılarının ise bizde karşılığı yok," dedi Isaac.

"Bence de."

"Soyut birey kime deniyor, somut birey kime deniyor peki?"

Ged şaşkınlıkla Isaac'e baktı.

"Sakın... Bir Garuda ile arkadaş mı oldun yoksa Isaac... Doğru söyle."

Isaac tek kaşını kaldırdı ve hızlı hızlı başıyla onayladı.

"Olamaz!" diye bağırdı Ged. Yan masalarda oturanlar, dönüp onlara baktı. "Hem de bir Cymek Garudası! Isaac, beni onunla mutlaka tanıştırmalısın. Cymek hakkında sormak istediğim o kadar çok şey var ki... Bu arada, dişi mi erkek mi?

"Bilmiyorum ki, Ged. Biraz... Nasıl söylesem... Pek konuşkan değil... Bu arada, erkek."

"Lütfen, Isaac, yalvarırım..."

"Tamam, peki, soracağım kendisine. Ama çok umutlanma. Şimdi bana soyut ve somut birey arasındaki farkı söyle."

"Ah, teşekkür ederim Isaac, benimle konuşmayı kabul eder umarım. O Garudayla ne işler çevirdiğini söylemeyecek misin? Hayır mı? Ben de öyle tahmin etmiştim zaten. Neyse, şöyle anlatayım, bildiğim kadarıyla, bunlar eşitlikçi çünkü bireye çok fazla önem veriyorlar, buraya kadar tamam, değil mi? Eğer kendi bireyselliğine soyut, yalıtılmış bir gözle bakacak olursan, başkalarının bireyselliğine saygı gösteremezsin. Mesele, senin bireyselliğine ve seçim yapma hakkına saygı duyan bireylerin sosyal ortamında var olduğun için, senin de bir birey *olman*. Bu somut bireysellik: Varlığını, diğer bireylerin de söz konusu olduğu bir tür toplumsal saygıya borçlu olduğunu ve onlara da saygı duyması gerektiğini bilen bir bireysellik. Soyut birey ise, toplumun bir parçası olduğunu ve bütün diğer *seçici* bireylere saygı duyması gerektiğini unutan bir Garuda."

Uzun bir sessizlik oldu.

"Bilgin arttı mı şimdi?" diye yavaşça sordu Ged ve gülmeye başladı.

Isaac ne öğrendiğinden emin değildi.

"Dinle şimdi, Ged, eğer sana, 'saygısızca yapılmış, ikinci derece bir seçenek hırsızlığı' diyecek olsam, bu Garudanın ne yaptığını anlar mıydın?"

"Hayır..." Ged düşünmeye başladı. "Hayır, anlamazdım. Kötü bir şeye benziyor... Ama belki kütüphanede bunu açıklayabilecek kitaplar vardır..."

Tam bu sırada, Isaac, Lemuel'i gördü.

"Tamam, Ged," dedi aceleyle. "Kusura bakma ama Lemuel ile konuşmam gereken bir şey var. Sonra devam ederiz, olur mu?"

Ged hiç bozuntuya vermedi. Sadece sırıtarak el sallamakla yetindi.

"Lemuel... Bu isim aklınızda bulunsun. Bir gün işinize yarayabilir."

"Isaac! Bilim adamlarıyla iş yapmak, benim için büyük zevk... İşler nasıl gidiyor bakalım?"

Lemuel sandalyesinde arkasına yaslandı. Züppeler gibi giyinmişti. Bordo bir ceket, sarı bir yelek vardı üzerinde. Küçük bir silindir şapka takmıştı. Şapkanın altından, atkuyruğu yaparak toplamaya çalıştığı gür, sarı bukleler çıkıyordu.

"Kafamın içindeki hayat, Lemuel, bir çıkmaz sokağa girdi. İşte bu noktada arkadaşım, *sen* devreye giriyorsun."

"Ben mi?" Lemuel çarpık çarpık güldü.

"Evet," dedi Isaac, kötü bir şey söyleyecekmiş gibi. "Bilime hizmet etmek için bir şans geçti eline."

Lemuel'den biraz rahatsız olsa da, ona takılmak Isaac'in hoşuna gidiyordu. Lemuel bir fırsatçı, ispiyoncu, çalınmış mal satan biri, tam bir simsardı. Aracılık yaparak yolunu buluyordu, çok da becerikliydi. Küçük, kârlı bir işi vardı. İki kişinin hiç görüşmeden değiş tokuş etmek istediği ne varsa, -paket, bilgi, teklif, ileti, mülteci, mal- Lemuel kuryelik yapmaya hazırdı. Isaac gibi, Yeni Crobuzon'un yeraltı dünyasını ellerini kirletmeden araştırmak isteyenler için, paha biçilmez biriydi. Aynı şekilde, yeraltı dünyasının sakinleri de yukarıdaki dünyayla temas kurmak için Lemuel'i kullanıyordu. Milislerin kapısında yatıp, onlara dalkavukluk et-

mekten çok daha iyiydi bu. Lemuel'in bütün işleri bu iki dünya ile sınırlı değildi: Bazıları tamamen yasal, bazıları da yasadışıydı. Sınırı geçmek, onun uzmanlık alanıydı.

Lemuel, tehlikeli biriydi. Vicdansız ve zorba, gerektiğinde acımasızdı. Eğer işler ters gidecek olursa, yanındaki kim olursa olsun, yarı yolda bırakabilirdi. Herkes bilirdi bunu. Bu konuda dürüst bile denilebilirdi ona. Asla kendisine güvenebileceğiniz yalanını söylemezdi size.

"Lemuel, seni genç bilim meraklısı..." dedi Isaac. "Küçük bir araştırma yapıyorum. Bazı örneklere ihtiyacım var. Uçan canlılara. Bu konuda yardımın gerekiyor. Anlarsın, benim konumumdaki bir adam, Yeni Crobuzon'da dolaşarak Allahın belası *çalıkuşlarını* arayamaz... Benim konumumdaki bir adam, ortalığa haber salıp, kanatlı şeylerin kucağına düşmesini bekler."

"Gazetelere bir ilan ver, Isaac dostum. Neden benimle konuşuyorsun?"

"Çünkü bir sürü, bir sürü lazım bana. Nereden geldiklerini de bilmek istemiyorum. Ayrıca, çeşitlilikten söz ediyorum. Olabildiğince çok farklı türden uçan şey istiyorum. Bazılarını bulmak kolay değil. Örneğin... Diyelim ki... Bir Aspic yılanı istedim... Gemi kaptanı kılıklı bir korsana yaralı, yarı ölü bir örnek için dünyanın parasını vermek var, saygıdeğer arkadaşlarının zavallı küçük bir yılanı, Doğu Gidd'deki, Kıyı'daki o yaldızlı kafesinden kurtarmaları için, sana para vermek de. Kapiş?"

"Isaac, seni hınzır... Şimdi anlıyorum seni."

"Tabii anlıyorsun, Lemuel. İş adamısın sen. Çok *nadir* bulunan uçan şeyler istiyorum. Daha önce hiç görmediğim türden. Özgün şeyler istiyorum. Bir sepet dolusu karatavuğa, kargaya dünyanın parasını vermek istemiyorum; ama sakın karatavuk istemediğimi düşünme. Onları da istiyorum, ardıç kuşu, karga, ne bulursan... En çok istediğim ise yusufçuk yılanları."

"Çok zor bulunur onlardan," dedi Lemuel, gözünü birasına dikmiş vaziyette.

"Çok zor," diye yineledi Isaac. "Bu yüzden, ciddi miktarda para söz konusu. Anlıyorsun değil mi? Kuş, böcek, yarasa... Ayrıca yumurtalarını da istiyorum, kozalar, kurtçuklar, sonunda uçan bir

şeye dönüşecek ne varsa. Bunlar daha bile işe yarayabilir. Köpek ebatında olanları istiyorum. Daha büyüklerini değil. Tehlikeli olanları da istemiyorum. Bir rüzgâr gergedanı yakalamak çok etkileyici olabilir, ama ben istemiyorum."

"Kim ister ki?" diye onayladı Lemuel.

Isaac Lemuel'in üst cebine birkaç banknot sıkıştırdı. İki adam kadeh kaldırıp biralarını içtiler.

Bunlar, dün akşam olmuştu. Isaac oturup düşünmeye başladı. Şu anda Yeni Crobuzon'un sabıkalı sokaklarında, birileri onun istediği şeyleri bulmaya çalışıyordu.

Isaac daha önceleri de, nadir bulunan bir bileşim, Yeni Crobuzon'da çok az bulunabilen bir elyazması ya da yasal olmayan maddelerin senteziyle ilgili bilgi istediğinde, yine Lemuel'den yardım almıştı. Şehrin kabadayı tayfasının, çete savaşları, uyuşturucu satışı gibi mühim işlerini bırakıp, ciddi ciddi kuş ve kelebek avına giriştiğini düşünmek, Isaac'i eğlendiriyordu.

Ertesi günün, Yasakgün olduğu geldi aklına. Lin'i görmeyeli günler olmuştu. Yeni aldığı işi bilmiyordu daha. Sonra randevuları olduğunu anımsadı, birlikte yemek yiyeceklerdi. Bir süreliğine araştırmasını bir kenara bırakıp, sevgilisine neler olduğunu anlatabilirdi. Lin'e içini dökmek, onu çok rahatlatıyordu.

Lublamai ve David gitmişlerdi. Yalnızdı.

Denizatı gibi sallana sallana, bütün kitapları, belgeleri, masaların üzerine yaydı. Gaz lambasını kapattı, karanlık atölyesinden dışarı baktı. Leş gibi olmuş pencerenin ardından donuk donuk parlayan dolunayı görebiliyordu. Ayın Kızları, parmaklarının ucunda dönen balerinler gibi, onun çevresinde salına salına dönüyordu. Annelerinin etrafında ateşböceği gibi uçuşup duran çıplak kaya uydulardı bunlar.

Isaac, bu karmaşık ay düzeneğini izlerken, ay ışığının altında uykuya daldı. Düşünde Lin'i gördü: Sıkıntılı, seksi ve aşk dolu bir düştü.

7

Saat ve Horoz'un müşterileri, dışarıya kadar taşmıştı. Salacus Bahçeleri ile Sangwine Mahallesi'ni ayıran kanal boyundaki ön bahçesi, masalar ve renkli fenerlerle doluydu. Kırılan bardak ve kahkaha sesleri, suratsız mavnacılara kadar ulaşıyordu. Adamlar, bentlerin kapaklarını açmakla uğraşıyor, bu neşeli meyhaneyi gerilerinde bırakarak, yükselen suyun üzerinde nehre doğru yol almaya hazırlanıyordu.

Lin başının döndüğünü hissetti.

Büyükçe bir masada, mor bir ışığın altında arkadaşlarıyla oturuyordu. Bir yanında *Beacon*'un sanat eleştirmeni Derkhan Blueday, diğer yanında ise Taşralı vardı. Ünlü çello sanatçısı Büyüyen Baldırlar'a, heyecanla bağıra bağıra bir şeyler anlatıyordu. Alexandrine, Güzel Tını, Tarrick Septimus, Sırnaşık Spint, herkes oradaydı: Ressam ve şairler, müzisyenler, heykeltıraşlar ve ara sıra birlikte takıldığı, yarım yamalak tanıdığı birileri daha.

Bu Lin'in çevresiydi. Onun dünyası. Ama kendini, onlardan şu anki kadar uzak hissetmemişti hiç.

Onu yıllarca geçindirecek bir iş almıştı, bütün arkadaşları böyle bir işin hayaliyle yaşıyordu. Bunu bilmek, diğerlerinden farklı hissetmesine sebep olmuştu. Ayrıca korkunç işvereni, dışarı bir şey sızdırmaması için, onu güzelce ikna etmişti. Lin birdenbire, çok sevdiği bu huysuz, şakacı, heyecanlı arkadaş grubundan çok farklı bir dünyada olduğunu fark etti.

Kemikkent'teki müstesna toplantıdan, eli ayağı titreye titreye döndükten sonra kimseyi görmemişti. Isaac'i de çok özlemişti, Lin kendi işleriyle meşgulken, onun da bu fırsattan faydalanıp araştırmasına yoğunluk vereceğini biliyordu. Brock Bataklığı'na gittiğini duysa, öfkeden deliye dönerdi mutlaka. Oralar çok tehlikeli yerlerdi çünkü.

Bay Alaca'yla görüştükten sonra, Lin bütün bir gün boyunca, kabul ettiği bu işi düşünmüştü.

Yavaş yavaş, farkında bile olmadan, yaratığın korkunç görüntüsü geldi aklına.

Aman Allahım, diye düşündü. *Neydi o öyle?*

Patronunu net bir şekilde hatırlayamıyordu, yalnızca pütür pütür, şekilsiz bir et yığınıydı gözünün önüne gelen. Görsel hafızasından bölük pörçük parçalar geliyordu habire aklına: Ucunda beş yengeç kıskacı olan bir el, bir sürü gözün arasından kıvrılarak çıkan bir boynuz, keçi tüyleriyle kaplı bir sürüngen sırtı... Bay Alaca'nın ne tür bir yaratık olduğunu anlamak mümkün değildi. Bir Tekraryapımın, bu kadar kapsamlı, çirkin ve karmaşık olabileceği hiç aklına gelmezdi. Onun kadar zengin biri, en iyi Tekraryapımcıları tutabilir, kendisini daha insani bir bedene –ya da olmak istediği şey her ne ise ona– dönüştürmeleri için, istedikleri parayı ödeyebilirdi. Lin'in aklına, onun bu şekli isteyerek seçmesinden başka bir olasılık gelmedi.

Ya da, çok şiddetli bir çekim gücünün kurbanı olmuş, bedeni deforme olmuştu.

Adamın değişim aralığı konusundaki saplantısı biçimine mi yansıyor, ya da hangisi daha önce vardı, biçim ya da saplantı, diye merak etmeye başladı.

Dolapları Bay Alaca'nın kabataslak çizimleriyle doluydu. Isaac bu gece onda kalmaya kalkar diye, alelacele saklamıştı bunları. Bu akıldışı bedenden aklında kalanları kâğıtlara karalamıştı.

Birkaç gün sonra, duyduğu dehşet yok oldu. Aklına yüzlerce fikir gelmeye başladı. Çalışmaktan kolu uyuşmuştu.

Bu, hayatının en önemli işi olacaktı.

Bay Alaca ile ilk randevusu ertesi gündü. Tozgünü, öğleden sonra. Bir ay boyunca, haftada iki kez buluşacaklardı. Bu süre uzayabilirdi, heykelin nasıl ilerlediğine bağlıydı bu.

Başlamak için heyecanlanıyordu.

"Lin, suratsız cadı seni!" diye bağırdı Taşralı. "Çok sessizsin?"

Lin not defterine bir şeyler yazdı.

Taşralı, hayatım, çok sıkıcısın.

Herkes kahkahayla güldü. Taşralı da dönüp Alexandrine'e abartıyla kur yapmaya devam etti. Derkhan, Lin'e doğru eğilip, "Doğru söyle Lin... Bu akşam bir tek laf etmedin. Bir sorun mu var?" diye, fısıldayarak sordu.

Lin hafifçe böceksi kafasını salladı. Gördüğü ilgiden memnun olmuştu.

Büyük bir iş aldım. Kafam onunla meşgul, diye işaretle konuştu. Her kelimeyi yazmadan konuşmak ne büyük rahatlıktı: Derkhan, işaret dilini iyi anlıyordu.

Isaac'i özledim, diye devam etti, yapmacık bir hüzünle.

Derkhan anlayışlı bir ifadeyle Lin'e baktı. *Ne kadar iyi kalpli bir kadın*, diye düşündü Lin.

Derkhan, soluk gri tenli, uzun boylu, yaşı ilerledikçe biraz kilo almış olmasına rağmen, hâlâ ince yapılıydı. Salacus grubunun maskaralıkları çok hoşuna gidiyor, ama göze batmayı pek sevmiyordu, diğerlerinden daha aklı başında ve kibar bir kadındı. Yayınlanmış yazıları keskin ve acımasızdı: Eğer Derkhan onun eserlerini sevmemiş olsaydı, Lin ile arkadaş olamazdı, Lin de bunu biliyordu. *Beacon* gazetesindeki değerlendirmeleri çok sert, neredeyse zalimceydi.

Lin, Derkhan'a Isaac'den rahatça bahsedebiliyordu. Derkhan, nasıl bir ilişkileri olduğunu biliyordu. Bir yıl kadar önce, Lin ve Derkhan birlikte Salacus Bahçeleri'ndeydiler. Derkhan içkileri almıştı. Parayı uzattığında cüzdanını yere düşürmüş, Lin ondan önce davranıp cüzdanı yerden almıştı. İçinden erkek giysileri giymiş, güzel ve sert bakışlı bir kadının eski ve yıpranmış bir heliotipi düşmüştü yere. Altında xxx yazılıydı ve rujla öpülmüştü. Lin, heliotipi Derkhan'a uzattığında, hiç acele etmeden alıp cüzdanına koymuştu.

"Çok eski bir hikâye," diye kısa bir açıklama yapıp, birasını içmeye devam etmişti.

Bu olaydan sonra, Lin de bir sırrını paylaşmak zorunda hissetmişti. Birkaç ay sonra, Isaac'le incir çekirdeğini doldurmayacak bir sebep yüzünden kavga etmişler, canı çok sıkılan Lin, bir şeyler içip dertleşmek için Derkhan'la buluşmuş, Derkhan'ın zaten bildiği bu ilişkiyi, kendi ağzıyla anlatma fırsatı bulmuştu. Derkhan Lin'i ilgiyle dinlemiş, sadece kafa sallamakla yetinmişti.

O günden sonra da çok yakınlaşmışlardı.

Isaac Derkhan'ı severdi, çünkü o da bir isyankârdı.

Lin, tam Isaac'i düşünürken, onun geldiğini duydu.

"Selam millet, kusura bakmayın geciktim..."

Lin dönüp arkasına baktı, Isaac'in, masaların arasından geçerek ona doğru geldiğini gördü, duyargaları gevşedi. Isaac'in, bunu gülümseme olarak alacağını biliyordu.

O yaklaşırken masada hep bir ağızdan "merhaba!" sesleri yükseldi. Isaac, doğrudan Lin'e baktı, ona gülümsedi. Bir eliyle diğerlerine selam verirken, diğer eliyle Lin'in sırtını okşadı. Lin, gömleğinin üzerinde gezinen parmakların, beceriksizce *seni seviyorum*, diye yazdığını hissetti.

Isaac bir sandalye çekip Lin'le Taşralı'nın arasına oturdu.

"Şimdi bankaya uğradım, birkaç parlak külçe yatırdım. Kârlı anlaşmalar, yanlış bir karar verilmiş de olsa, zengin ve mutlu bir bilim adamı yaratır. İçkiler benden." Masadakiler sevinçle bağrıştı, derhal garsonu çağırdılar.

"Sergi nasıl gidiyor, Taşralı?" dedi Isaac.

"Ah, harika, harika!' diye bağırdı Taşralı. Gereksiz yere sesini yükseltip, "Balıkgünü Lin izlemeye geldi," dedi.

"Öyle mi?" dedi Isaac şaşırarak. "Nasıl buldun, Lin?"

Lin kısaca, beğendiğini işaret etti.

Taşralı, ilgisini Alexandrine'in derin dekoltesinden görünenlere yöneltti. Isaac de dikkatini Lin'e çevirdi.

"Neler olduğuna *inanamayacaksın*..." diye lafa başladı.

Lin'le Isaac, masanın altından birbirlerinin dizlerini okşadılar.

Isaac, Lin'le Derkhan'a, Yagharek'in ziyaretini fısıl fısıl anlatmaya başladı. Kimseye bir şey belli etmemelerini söyledi. Başkalarının duymadığından emin olmak için, arada etrafa göz atmayı da ihmal etmedi. Başına gelenleri anlatırken, ısmarladığı tavuk geldi. Isaac, bir yandan ağzını şapırdata şapırdata yemeğini yerken, bir yandan da, Ayın Kızları'ndaki buluşmayı, çok yakında gelmesini beklediği sepetler dolusu deney hayvanını anlatmaya devam etti.

Yemeğini bitirince arkasına yaslanıp sırıtmaya başladı. Sonra birden, aklına Lin geldi, yüzünde bir suçluluk ifadesiyle, çekinerek sordu: "Senin işlerin nasıl gitti?"

Lin, boşver gibisinden elini salladı.

Sana anlatacak önemli bir şey yok canım, diye düşündü. *Senin yeni projenden bahsedelim.*

Sürekli işinden bahsettiği için, Isaac'in suçluluk duyduğu çok belliydi, ama kendisini tutamamıştı işte. Yeni bir projeye başlamanın sıkıntısını çekiyordu. Lin, yine o hüzün dolu hayranlıkla baktı Isaac'e. Kendisini bir şeye kaptırdığında, gözü başka hiç kimseyi görmezdi. Lin, böyle zamanlarda hüzünlenir, bir yandan da, işine böyle tutkuyla bağlı oluşuna hayran olurdu.

"Bak, şuna bak!" Isaac, lokmasını çiğnemeden yuttu, cebinden bir parça kâğıt çıkarıp masaya koydu.

Sobek Haçı'nda kurulan bir panayır ilanıydı bu. Kâğıdın arkası kurumuş zamkla sertleşmişti: Isaac bir duvardan çekip almıştı onu.

> BAY BOMBADREZİL'İN EŞİ BENZERİ OLMAYAN MUHTEŞEM PANAYIRI, en MUTSUZ RUHLARI bile şaşırtıp etkilemeyi garanti ediyor. AŞK SARAYI; KORKU TÜNELİ; GİRDAP; ve uygun fiyata daha bir sürü eğlence. Olağanüstü hilkat garibeleri gösterisini, UCUBELER SİRKİNİ kaçırmayın. Bas-Lag'ın her yanından gelen CANAVARLAR ve MUCİZEVİ YARATIKLAR burada! ÇATLAKYA'DAN gelen KÂHİNLER; gerçek bir DOKUMACI PENÇESİ, YAŞAYAN KAFATASI; şehvetli YILAN KADIN; URSUS REX, ayıların insan-kralı Ayı Rex; minicik CÜCE KAKTÜS İNSANLAR; vahşi çölün efendisi, kuş-adam GARUDA; BEZHEK'in taş adamı; kafesteki ŞEYTANLAR; DANS EDEN BALIKLAR; GENGRİS'den çalınmış hazinelerve daha sayısız AKIL ALMAZ YARATIKLAR ve MUCİZELER. Bazı gösteriler, zayıf bünyelilere ya da SİNİRLERİ ZAYIF OLANLARA göre değildir. Giriş 5 çeyrek. Sobek Haçı Parkı, 14 Chet Sokağı, her gece 6'dan 11'e kadar.

"Gördünüz mü?" diye bağırdı Isaac ve parmağını kâğıda bastırdı. "Bir Garuda varmış! Ben ne bulurlarsa getirsinler diye şehre haber salıyorum, kim bilir belki de hastalıklı bir sürü kargadan başka bir şey geçmeyecek elime ve burnumuzun ucunda Allahın cezası bir Garuda olduğunu öğreniyorum!"

Oraya gidecek misin? diye işaretle sordu Lin.

"Gitmez olur muyum!" diye bağırdı. "Buradan, doğru oraya! Hep birlikte gideriz diye düşündüm. Diğerlerinin bir şey bilmesine gerek yok," dedi sesini alçaltarak, "orada ne yaptığımı bilmeleri gerekmez. Panayır da bir eğlence değil mi zaten? Ne dersiniz?"

Derkhan gülümseyerek başını salladı.

"Garudayı gizlice oradan kaçıracak mısın yoksa?" diye fısıldadı.

"Hmm, heliotip baskılarını alabilirim sanıyorum, hatta birkaç günlüğüne laboratuvarıma gelmesini bile isteyebilirim ondan... Bilmiyorum açıkçası. Bir şeyler ayarlarız! Ne diyorsunuz? Gidelim mi?"

Lin, Isaac'in tabağından küçük bir domates aldı ve bulaşan tavuk suyunu dikkatle temizledi, çenelerinin arasına alıp çiğnemeye başladı.

Eğlenceli olabilir, diye işaret etti. *Sen mi ısmarlıyorsun?*

"Hepiniz bendensiniz!" dedi Isaac, birden sesini yükselterek. Gözlerini Lin'e dikip, bir dakika kadar öyle baktı. Onları izleyen biri var mı diye etrafa bir göz attı ve sonra beceriksizce, işaret diliyle, *seni özledim*, yazdı.

Derkhan başını diğer tarafa çevirdi.

Lin, Isaac'den önce davranarak sessizliği bozdu. Ellerini çırptı, herkes başını çevirmiş ona bakıyordu. İşaretle konuşmaya başladı, Derkhan da çevirmenliğini yapıyordu.

"Şey... Isaac, bilim adamlarının çalışmaktan başka bir şey bilmediği inancının ne kadar yanlış olduğunu kanıtlamak istiyor. Entelektüeller de, en az biz hovarda takımı kadar eğlenmeyi biliyormuş ve bu yüzden de bize..." Lin, kâğıdı eline alıp salladı ve masanın ortasına, herkesin görebileceği şekilde fırlattı. "Dönmedolaplar, oyunlar, mucizeler ve hindistan cevizine top atma, hepsi sadece 5 çeyrek ve Isaac büyük bir cömertlikle..."

"*Herkesi* değil, domuz!' diye şakacıktan bir öfkeyle kükredi Isaac, ama zevkten dört köşe olmuş sarhoşların yaygarası, onun sesini bastırdı.

"Hepimizi davet etti," diye inatla devam etti Derkhan. "Haydi, içkilerinizi bitirin de hemen kalkalım."

Gürültüyle, bağıra çağıra organize olmaya çalışıyorlardı. Yemeğini ve içkisini bitirmiş olanlar, toparlanmaya başladı. Diğerleri de

son bir iştahla istiridyelere, salatalara, kızarmış muzlara saldırdı. Sayıları ne olursa olsun, bir grubu organize etmek için insanüstü bir çaba gerekiyor, diye düşündü Lin. Toplanıp yola çıkmaları, epey zaman alacaktı.

Isaac'le Derkhan, fısıldaşarak konuşuyorlardı. Antenleri seğirdi. Mırıltılardan bir şeyler çıkarmaya çalıştı. Isaac ateşli ateşli politikadan söz ediyordu. Gereksiz ayrıntılara giriyor, toplumdan duyduğu rahatsızlığı anlatmaya çalışırken, hiçbir yere varmayan çıkarımlar yapıyordu. Hava atıyor, diye düşündü Lin eğlenerek, kendini çok aşan konularda, usta bir gazeteciyi etkilemeye çalışıyor.

Isaac'in, biriyle bozuk para gönderdiğini ve bir dergi aldığını gördü. Hiç kuşku yok, *Başıboş Şiddet* dergisinin son sayısıydı aldığı. Derkhan, bu yasaklanmış, radikal dergide yazıyordu.

Hükümetten ve milislerden hoşlanmıyordu, Lin'in politikayla ilgisi bundan öteye geçmiyordu. Arkasına yaslanıp fenerin mor ışığından yıldızlara baktı. Son kez bir panayıra gidişi geldi aklına: Birbirine karışmış kokuları, ıslık seslerini, bağırıp çağıranları, hileli oyunları ve uyduruk ödülleri, egzotik hayvanları, parlak kostümleri anımsadı, hepsi pis, canlı ve heyecan verici bir bütün halinde hayalinde belirdi.

Panayır, kuralların kısa bir süreliğine unutulduğu, kimin namuslu, kimin hırsız belli olmadığı, insanların rezalet çıkardıkları, heyecan içinde eğlendikleri bir yerdi. Lin'in ondan çok daha mazbut kız kardeşleri bile panayıra gelirdi.

Yirmi yıl önce gittiği Kızgınadım Panayırı'ndan aklında kalan başka bir şey de, sıra sıra tentelerin yanından sürünerek geçip, dev bir tekerleğe benzettiği o korkunç, tehlikeli, rengârenk dönmedolabın yanında dikilişiydi. Biri ona bir elma şekeri uzatmış, o da uslu uslu yemişti; kimin verdiğini hatırlamıyordu, oradan geçen bir Kepri ya da babacan işportacıydı belki de. Çocukluğunun birkaç güzel anısından birisiydi bu şekerli meyve.

Lin arkasına yaslanıp arkadaşlarının hazırlıklarını bitirmelerini bekledi. Süngerinden tatlı çayını emerken, o elmalı şekeri düşündü. Sabırla panayıra gitmeyi bekledi.

8

"Gel vatandaş, gel! Sen de şansınızı dene!"

"Bayan, bayan! Kocana söyle, sana çiçek alsın!"

"Atlıkarıncaya gelin! Kafanız karıncalansın!"

"Dört dakikada resminiz yapılır! Dünyanın en hızlı portre ressamı burada!"

"Muhteşem Sillion'un hipnozunu bir deneyin!"

"Üç raund, üç gine! Demir Adam Magus'un karşısında üç raund dayan, üç G'yi kap! Kaktüsler giremez."

Hava, bu uğultuyla ağırlaşmıştı. Meydan okumalar, naralar, insanı baştan çıkaran çığırtkanlar, birbirine kafa tutanların bağırtıları, kahkahalarla gülen Salacus takımının kulaklarında, balon gibi patlıyordu. Gaz alevlerine karıştırılan kimyasallar kırmızı, yeşil, mavi ve kanarya sarısı renkler çıkarıyordu. Sobek Haçi'nın çimleri, patikaları, yerlere dökülen şeker ve soslarla yapış yapış olmuştu. Bir sürü sıçan, ağızlarında lokmalarıyla tezgâhların altından fırlayıp, parktaki çalılıklara doğru kaçışıyordu. Hırsızlar ve yankesiciler, yosunların arasına saklanan balıklar gibi kalabalığa dalarak, onları kovalayanları atlatıyordu. Arkalarından öfkeli bağırtılar, ciyaklamalar duyuluyordu.

İnsanlar, Vodyanoiler, Kaktüsler, Kepriler, pek ortalarda dolaşmayan Kirpi-adam, Maymun-bacaklılar, Su-böceksileri ırkları ve Isaac'in adlarını bilmediği daha nice canlı türü, kıpır kıpır kaynaşıp duruyordu.

Panayırın birkaç metre dışında, otlar ve ağaçlarla kaplı alan zifiri karanlıktı. Atılmış eski kâğıt parçaları çalılara, dallara takılıp kalmış, rüzgârdan paramparça olmuştu. Parkın içinden geçen patikalar, göllere, çiçekliklere, açık araziye ve parkın ortasındaki eski manastır harabelerine kadar uzanıyordu.

Lin, Taşralı, Isaac, Derkhan ve diğerleri, birbirine eklenmiş çelik, renk renk demir ve ışıklardan oluşan kocaman, garip aletlerin arasında dolaşıyorlardı. Uyduruk zincirlerin ucuna asılmış, tepelerinde dönüp duran küçük arabalardan, mutluluk içinde ciyak ciyak bağıranların sesleri geliyordu. Yüzlerce makinenin çıkardığı yüzlerce farklı ses, etraflarına alçalıp yükselen, rahatsız edici bir karmaşa yaratıyordu.

Alex ballı kuruyemiş atıştırıyordu; Bellagin tuzlama et tercih etmişti; Büyüyen Baldırlar ise Kaktüslerin çok sevdiği bir tür ot çayı içiyordu. Birbirlerine yiyecek fırlatıyor, ağızlarıyla kapmaya çalışıyorlardı.

Sopalara halka atmak, küçük oklarla hedefi vurmak, paranın hangi bardağın altında olduğunu bulmak gibi bir sürü kandırmacayla doluydu park. Bağrışan çocukların sesleri geliyordu her taraftan. Her ırktan ve türden fahişe, tezgâhların arasında abartıyla kırıtarak dolaşıyor, birahanelerin kapısında durup, gelip geçene göz kırpıyordu.

Panayırın içine doğru ilerledikçe, grup yavaş yavaş dağılmaya başladı. Taşralı okçuluktaki becerisini denerken, bir süre onu beklediler. Ödül olarak kazandığı iki oyuncak bebekten birini Alex'e, öbürünü de genç ve güzel bir fahişeye verdi, caka satarak. Üçü kol kola girip, kalabalığın içinde kayboldu. Tarrick, balık tutma oyununda hiç de fena olmadığını kanıtladı, kocaman bir tankın içinden beş tane canlı yengeç çekti. Güzel Tını'yla Özsu, kâğıt falına baktırdılar, falcı arka arkaya yılan ve kocakarı kartları açınca, korkuyla çığlığı bastılar. Koca gözlü bir böcek falcısından, bir yorum daha yapmasını istediler. Kadın, talaşların arasında vızıldaşarak dolaşan böceklerinin kabuklarındaki şekillere dikti gözlerini.

Isaac ve diğerleri, Güzel Tını'yla Özsu'yu arkada bırakıp, yollarına devam ettiler.

Şans tekerleğinin yanından köşeyi döndüler ve parkın, uyduruk parmaklıklarla ayrılmış bir bölümüne geldiler. Burası, gözlerden uzak, küçük çadırların çevirdiği bir alandı. Kapının girişinde, GARİPLİKLER SİRKİ yazıyordu.

"Şimdi," dedi Isaac alçak sesle konuşarak. "Burada ne varmış bir bakalım..."

Ressamlara modellik yapan genç bir kız, "İnsanın sefaletini mi ölçmek niyetin, Isaac?" diye sordu. Isaac, kızın adını çıkaramadı bir türlü. Lin, Isaac ve Derkhan'dan başka, gruptan yalnızca birkaç kişi kalmıştı geriye. Isaac'in sirke gitmek istemesine biraz şaşırmışlardı.

"Araştırma," dedi Isaac, hava atarak. "Araştırma. Siz de gelmek ister misiniz, Derkhan? Lin?"

Diğerleri mesajı almıştı; kimi aldırmadı, kimi öfkeyle arkasını dönüp yürüdü. Onlar gözden kaybolmadan önce, Lin aceleyle Isaac'e işaretle bir şeyler söyledi.

Benim ilgimi çekmiyor. Teratoloji senin ilgi alanın. İki saat sonra giriş kapısında buluşalım mı?

Isaac başını salladı, Lin'le el sıkıştı. Lin, Derkhan'a veda etti ve Isaac'in, adını hiç öğrenemediği bir ses uzmanına yetişmek için hızla uzaklaştı.

Derkhan ve Isaac birbirlerine baktı.

"...ve iki tane kaldı," diye bir şarkıya başladı Derkhan. Bir sepetin içinde, birer birer ölen kedileri sayan, anlamsız bir çocuk şarkısıydı.

Gariplikler Sirki'ne girmek için yeniden para vermek gerekiyordu, Isaac ödedi.

Boş yer yok gibiydi ama yine de bu ucubeler gösterisi, panayırın ana bölümünden çok daha tenhaydı. İçerideki müşteriler ne kadar paralı ise, görüntüleri de o kadar kuşku yaratıcıydı.

Ucubeler gösterisi, ayaktakımının röntgenciliğini, üst tabakanın da ikiyüzlülüğünü gözler önüne seriyordu.

Sirkteki her şeyi sırayla gösterecekleri bir tura çıkacaklardı. Yerin sahibi, bağırarak gelenleri bir araya topladı ve ölümlü gözlerinin başka hiçbir yerde göremeyeceği görüntülere hazırlanmalarını söyledi.

Isaac'le Derkhan, grubu biraz geriden izliyordu. Isaac, Derkhan'ın elinde bir not defteri ve yazmaya hazır tuttuğu bir kalem gördü.

Silindir şapkalı teşrifatçı ilk çadırın yanma gitti.

"Bayanlar ve baylar," diye fısıldadı, sonra normal ses tonuyla konuşmaya devam etti. "Bu çadırda, insanların, Vodyanoilerin, Kaktüslerin ve daha nice ölümlünün, bugüne dek gördüğü en inanılmaz ve en tehlikeli yaratık gizli." Adam, kalabalığın içindeki birkaç ötesoyluya kibarca başını salladı, sonra o gösterişli konuşmasına döndü. "İlk kez on beş yüzyıl önce, o zamanki Crobuzonlu Bilge Libintos'un gezi notlarında adı geçti. Güneye yaptığı gezilerde, Libintos birçok acayip ve korkunç şey görmüştü. Ama hiçbiri, bu... bu Mafadet... kadar tehlikeli değildi."

Isaac'in yüzünde alaycı bir gülümseme vardı, ama o bile kalabalıkla birlikte soluğunu tuttu.

Teşrifatçı, küçük çadırın önündeki perdeyi kaldırırken, Isaac, *gerçekten de, Mafadet diye bir şey var mı acaba?* diye düşünüyordu. Yaratığı görebilmek için, önünü kapatanları iteklemeye başladı.

Mafadeti görenlerin, korkudan nefesi kesilmişti. Ön taraftakiler, itişe kakışa arkaya geçti, arkadakiler de öne.

Kocaman, siyah parmaklıkların arkasında, kalın zincirlerle bağlanmış, olağanüstü bir hayvan vardı. Yere uzanmıştı, kocaman boz renkli bedeni, iri bir aslanınkine benziyordu. Omuzlarının arasında, sık tüylerin içinden kıvrılarak çıkan boynu, dev bir yılan gibiydi, bir erkeğin baldırından daha kalındı. Yağlı gibi görünen pulları kıpkırmızı parlıyordu. Kıvrımlı boynu garip bir şekilde dönüyor, baklava biçiminde açılarak kocaman bir yılan kafasına dönüşüyordu.

Mafadet kafasını yere uzatmıştı. Koca dili ağzından içeri girip çıkıyor, gözleri alev gibi parlıyordu.

Isaac, Derkhan'ın koluna yapıştı.

"Olacak iş değil, bir Mafadet bu," diye hayret içinde fısıldadı. Derkhan başını salladı, gözleri fal taşı gibi açılmıştı.

Kalabalık kafesin önünden geriye çekildi. Yerin sahibi olan adam, eline ucu kancalı bir sopa aldı ve parmaklıkların arasından içeri soktu, yaratığı dürtmeye başladı. Yaratık derinden gelen, homurtuyla karışık bir tıslama sesi çıkardı ve kocaman pençesiyle, onu rahatsız eden sopayı yakalamaya çalıştı. Huzursuzlanmıştı, boynu kıvrılıp bükülmeye başladı.

Kalabalıktan çığlıklar yükseldi. Herkes kafesin önündeki küçük bariyerin önüne yığılmıştı.

"Geriye, bayanlar ve baylar, geriye, lütfen!" Adam, gereksiz bir abartıyla bağırmaya başladı. "Ölüm tehlikesi altındasınız! Canavarı kızdırmayın."

Ona yapılan bu eziyet devam ederken, Mafadet yeniden tısladı. Yerde kıvrılarak geri geri gitti, kancanın yetişebileceği alandan çıktı.

Isaac'in, ilk andaki o şaşkınlığı geçmişti.

Kafesin gerisine kaçan hayvanın onuru kırılmış, canı burnuna gelmişti, acı içinde kıvranıyordu. Tüyleri dökük kuyruğuyla, muhtemelen yemesi için kafese bırakılmış keçi leşine vurup duruyordu. Yaratığın gövdesi, dışkı, toz toprak, yara bere içindeydi. Yaralarından akan kan, tüylerinin üstünde kuruyup kalmıştı.

Canı çekilmiş, yayvan kafası, yılansı boynunun güçlü kasları üzerinde doğrulurken, yere uzanmış bedeni titredi.

Mafadet tısladı, onu izleyen kalabalık da tıslayarak karşılık verdi. Bu sefer yaratık, o korkunç ağzını açıp, dişlerini göstermeye çalıştı.

Bu manzara karşısında, Isaac'in yüzü buruştu.

Acımasız dişlerin parlaması gereken dişetlerinde, kalakala zayıf diş kökleri kalmıştı. Dişlerinin, zorla kırılıp alındığını anladı Isaac. Ölümcül, zehirli ısırığından korkmuşlardı.

Siyah diliyle yalanıp duran bu perişan canavara baktı. Hayvan başını arkaya atmıştı.

"Zavallı şey," diye Derkhan'a fısıldadı. Sesinde acıma ve tiksinti vardı. "Böyle bir şeye acıyacağımı hiç düşünmezdim doğrusu."

"Garudayı ne halde bulacağını merak ediyorsun şimdi, değil mi?" dedi Derkhan.

Adam aceleyle zavallı yaratığın perdesini çekerken, bir yandan da, kalabalığa, Mafadet Kralı'nın eline düşen Libintos'un nasıl cezalandırıldığını anlatmaya başladı.

Çocuk masalları, ikiyüzlülük, yalanlar ve gösteri dünyası işte, diye düşünüyordu Isaac tiksintiyle. Kalabalık ancak bir dakika, belki de daha az bakabilmişti. *Zavallı şeyin nasıl can çekişmekte olduğunu fark etmesinler diye tabii*, diye aklından geçirdi Isaac.

Mafadeti sağlıklı halinde düşünmeden edemedi. Muazzam ağırlıktaki kavruk gövdesinin, sıcaktan kurumuş otların arasından gizlenerek geçişini ve şimşek hızıyla gelen zehirli ısırığını hayal etmeye çalıştı.

Havada döne döne uçan Garudanın, hızla inip kalkan kanatları geldi gözünün önüne.

Kalabalık bir sonraki kafese doğru yönlendiriliyordu. Isaac, rehberin bağırtısını dinlemiyordu bile, Derkhan'ın aceleyle not alışını izliyordu.

"Dergi için mi?" diye fısıltıyla sordu.

Derkhan etrafına bir göz attı.

"Belki. Başka neler göreceğimize bağlı."

Isaac, Derkhan'ı bir köşeye çekip, "Göreceğimiz şeyler, ahlâksızlıktan başka bir şey değil! Hiç umudum kalmadı, Derkhan!" diye, dişlerini sıkarak, öfkeyle söylendi. Kalabalık bir grubun biraz arkasında duruyordu Isaac. Gözleri doğuştan kör, ince yapılı bir kız çocuğuna bakıyordu herkes. Kızcağız, ağlayarak başını kalabalığın çıkardığı sese çevirdi. Başının üzerine asılan bir levhada, İÇSEL GÖZLERİYLE GÖRÜYOR! yazıyordu. Kafesin önünde duranlar gülüşüyor, kıza laf atıyordu.

"Allah aşkına, Derkhan..." diyerek başını iki yana salladı Isaac. "Şu zavallı yaratığa ettikleri eziyete bak..."

Sergilenen çocuğa bakanların içinden bir çift, yüzlerinde tiksinti dolu kafesin önünden ayrılırken, dönüp yüksek sesle gülen kadına tükürdüler.

"Farkına varıyorlar işte, Isaac," dedi Derkhan yavaşça. "Hemen anlıyorlar."

Tur rehberi küçük çadırlar arasında dolaşıyor, seçtiği korkunç örneklerin önünde duruyordu. Kalabalık dağılmaya başlamıştı. Herkes farklı yönlere gidiyordu. Çadırların bazılarına girebilmek için belli bir sayıya ulaşmak gerekiyordu, bazılarına hiç beklemeden girilebiliyordu. İçeri girenlerin hayret, dehşet ve tiksinme sesleri, çadırdan dışarı taşıyordu.

Derkhan'la Isaac, etrafı çitlerle çevrili bir alana girdi. Giriş kapısının üzerindeki ilan, gösterişli bir yazıyla yazılmıştı. HARİKALAR GÖSTERİSİ! GİZLİ ŞEYLER MÜZESİNE GİRMEYE CESARETİNİZ VAR MI?

"Ne dersin, Derkhan? Cesaretimiz var mı?" diye mırıldandı Isaac, içerinin sıcak, tozlu karanlığına adım atarken.

Derme çatma yapılmış odadan sızan ışıkla gözleri kamaştı. Duvar yerine çadır beziyle çevrili bu kapalı alan, demirden ve camdan yapılmış dolaplarla doluydu. Etrafta mum ve fenerlerin ışıkları, merceklerden yansıyor, güçlü spot ışıklarına dönüşüyor, içeride sergilenen biçimsiz yaratıkları aydınlatıyordu. Müşteriler, bu tuhaf şeylerin arasında dolaşıyor, mırıl mırıl konuşuyor, tedirgin kahkahalar atıyorlardı.

Isaac'le Derkhan, içlerinde kopmuş beden parçalarının yüzdüğü, sararmış alkol dolu kavanozların arasında gezinmeye başladılar. İki kafalı fetüsler ve bir deniz canavarının kolunun parçaları vardı bu kavanozlarda. Kıpkırmızı parlayan sivri bir parça, bir Dokuyucu'nun pençesi olabilirdi ya da cilalanmış bir yontu. Elektrik yüklü sıvı dolu kavanozlarda yaşayan, kaskatı kesilmiş gözler; uğurböceklerinin sırtlarına yapılmış karmaşık ve ancak büyüteçlerle görülebilen çok küçük resimler; bir kafeste, pirinçten yapılmış altı tane böcek bacağına monte edilmiş oradan oraya koşturup duran bir insan kafatası gördüler.

Küçük bir karatahtaya sırayla edepsiz şeyler yazan, kuyrukları birbirine karışmış bir kafes dolusu fare, sıkıştırılmış tüylerden yapılmış bir kitap, Drud canlısının dişleri ve bir denizgergedanı boynuzu. Sergilenen şeyler, bunlardı işte.

Derkhan notlar alıyor, Isaac ise merakla etrafındaki bu şarlatanlığa, hokkabazlığa bakıyordu.

Müzeden ayrıldılar. Sağ taraflarında, Derin Denizlerin Kraliçesi Anglerina vardı; sol taraflarında ise Bas-Lag'ın en yaşlı Kaktüsü.

"Sıkıntı bastı," dedi Derkhan.

Isaac'in de ondan farkı yoktu.

"Vahşi Çölün Efendisi, Kuş-Adam'ı bir an önce bulalım da, buradan gidelim artık. Sana pamuk helva ısmarlayayım."

Sakatların, obezlerin, tüylü yaratıkların, cücelerin arasından geçerek aramaya devam ettiler. Isaac birden, başlarının üstünde asılı tabelayı gördü.

KRAL GARUDA! HAVANIN TANRISI!

Derkhan ağır perdeyi çekti. Isaac'le birbirlerine bakıp içeri girdiler.

"Ah! Bu garip şehrin ziyaretçileri! Gelin, oturun, acımasız çölün öykülerini dinleyin! Çok çok uzaklardan gelen bu yolcuyla tanışın!"

Tiz ses gölgelerden geliyordu. Isaac gözlerini kırpıştırarak parmaklıkların gerisini görmeye çalıştı. Çadırın arka tarafında, karanlıkta, sendeleyerek ayakta durmaya çalışan biri vardı.

"Ben halkımın önderiyim, methini çok duyduğum Yeni Crobuzon'u görmeye geldim."

Kederli, bitkin, ince ve zayıf bir sesti bu, Yagharek'in sesine hiç benzemiyordu. Sesin sahibi, karanlık köşesinden çıkıp kendini gösterdi. Isaac, sonunda aradığı şeyi bulmanın sevinciyle, hayranlık dolu bir çığlık atacaktı ki, birden donakaldı. Sesi, dehşet dolu bir fısıltıya dönüştü.

Isaac'le Derkhan'ın karşısında duran şey, titreyerek karnını kaşıyordu. Etleri şişman bir oğlan çocuğununki gibi sarkmıştı. Derisi soluktu, hastalık ve soğuğun neden olduğu izlerle pul pul dökülmüştü. Isaac karşısında duran yaratığı üzüntüyle inceledi. Büzülmüş pençelerinden garip doku boğumları fırlıyordu: Çocuklar tırnaklarını sökmüştü. Kafası, en tepeden boynuna dek kalın ve yalıtıcı bir tabaka gibi saran tüylerle çevriliydi. Isaac'le Derkhan'a bakan kısık gözleri, insan gözleriydi, irin ve akıntı ile yapışmış göz kapaklarını açmaya çalışıyordu. Kocaman gagası, kalayı dökülmüş bakır kap kacak gibi, leke leke olmuştu.

Zavallı yaratığın arkasında bir çift kirli, pis kokulu kanat uzanıyordu. İki ucu arasındaki mesafe iki metre bile yoktu. Isaac, Garudanın kanatlarına bakarken, kanatlar hafifçe açıldı, kasılarak titredi. Küçük organik çamur parçaları döküldü aralarından.

Yaratığın gagası aralanınca, Isaac, onun dudaklarını ve burun deliklerini gördü. Gagası kabaca yapılmış bir donanımdan başka

bir şey değildi, bir gaz maskesi gibi burnunun ve ağzının üzerine yerleştirilmişti.

"Havada avımla süzüldüğüm zamanları anlatayım size..." diye söze başladı, ama Isaac öne doğru birkaç adım atıp, elini kaldırarak onu susturdu.

"Lütfen, ama yeter!" diye bağırdı. "Bu *aşağılanmayı* yaşatmayın bize..."

Sahte Garuda geriye bir adım attı, korkuyla gözlerini kırpıştırdı.

Uzun süren bir sessizlik oldu.

"Ne oldu müdürüm?" diye fısıldadı parmaklıkların arkasındaki şey sonunda. "Ne hata yaptım?"

"Buraya Garuda görmeye geldim ben," diye gürledi Isaac. "Beni ne sanıyorsun sen? Tekrar yapımsın sen aslanım... Görünmeyecek gibi değil ki."

Adam dudaklarını yalarken büyük ölü gaga tıkırdadı. Gözleri endişeyle sağa sola gidip geliyordu.

"Yapma beyim, n'olur," diye fısıldadı yalvararak. "Şikâyet etme beni. Başka bir şeyim yok. Sen belli ki eğitim görmüş bir beyefendisin... Ben Garudaya çok benziyorum. Buraya gelenler çölde nasıl avlandığımı duymak, kuş adamı görmek isterler. Ben de hayatımı böyle kazanıyorum."

"Allah aşkına, Isaac," diye fısıldadı Derkhan. "Sakin ol biraz."

Isaac, büyük bir hayal kırıklığına uğramıştı. Kafasında bir sürü soru vardı. Şaşırtıcı biçimde kaynaşan kaslar ve kemiklerden oluşmuş kanatları, nasıl inceleyeceğini çok önceden tasarlamıştı. Araştırması için iyi bir fiyat ödemeye, Ged'i çağırıp Cymek kütüphanesiyle ilgili sorular sormaya hazırlanmıştı. Karşısına, hazırlanmış bir metni okumaktan başka bir şey yapamayan, perişan görünümlü, ödlek bir insan çıkması onu çok kızdırmıştı.

Bu sefil yaratığa bakarken, öfkesi acımaya dönüştü. Tüylerin arkasındaki adam, tedirgin bir tavırla kolunu çekiştirip duruyordu. Gülünç gagasını açmadan soluk alamıyordu.

"S...tiğimin," diye alçak sesle küfretti Isaac.

Derkhan parmaklıklara yaklaştı.

"Suçun neydi senin?" diye sordu.

Adam, cevap vermeden önce etrafına bakındı.

"Hırsızlık," dedi aceleyle. "Chnum'da bir Garuda tablosu çalarken yakalandım. Servet değerindeydi. Yargıca göre Garuda bu kadar ilgimi çektiyse, ben de -bir an soluğunu tuttu- bir Garuda olabilirdim."

Isaac adamın yüzündeki tüylerin nasıl acımasızca derisine yerleştirildiğini görebiliyordu, deri altına, çıkarılması dayanılmayacak kadar acı verecek biçimde tutturulmuşlardı. Bunların yerleştirilme işlemini düşündü, tek tek, her biri bir işkence. Tekraryapım hafifçe Derkhan'a dönünce, Isaac adamın sırtında, bir akbaba ya da bir şahinden koparılmış kanatların, insan kaslarına eklendiği yerde oluşan sertleşmiş et boğumlarını gördü.

Sinir uçları rastgele ve kabaca tutturulmuştu ve kanatlar uzayan bir ölümün spazmlarıyla deviniyorlardı ancak. Duyduğu koku, Isaac'in suratının buruşmasına neden oldu. Kanatlar, Tekraryapımın sırtında yavaş yavaş çürüyorlardı.

"Canın yanıyor mu?" diye sordu Derkhan.

"Artık çok acımıyor, bayan," diye yanıtladı Tekraryapım. "Hem biliyor musunuz, burada olmak benim için şans." Çadırı ve parmaklıkları işaret ediyordu. "Ağzıma lokma giriyor hiç olmazsa. Bu yüzden patrona işi çaktığınızı söylemezseniz çok minnettar kalırım size."

Buraya gelenler, bu iğrenç maskaralığı gerçekten kabul ediyor mu? diye merak ediyordu Isaac. *Böylesine gülünç bir yaratığın uçabileceğine inanacak kadar saf mı bu insanlar?*

"Hiçbir şey söylemeyiz," dedi Derkhan. Isaac da onaylayarak başını salladı. Acıma, öfke ve tiksinti ile doluydu. Oradan çıkmak istiyordu artık.

Arkalarında perde hışırdadı ve bir grup genç kadın içeri daldı, gülüyorlar, bayağı şakalar yapıyorlardı. Tekraryapım, Derkhan'ın omuzları üzerinden onlara baktı.

"Ah!" dedi bağırarak. "Bu garip şehirden ziyaretçiler! Gelin, oturun, acımasız çöl öyküleri dinleyin! Çok çok uzaklardan gelen bu gezgini dinleyin!"

Isaac ve Derkhan'dan uzaklaşırken yalvaran gözlerle onlara baktı. Yeni gelen izleyicilerden sevinç çığlıkları ve şaşkınlık sesleri yükseldi.

"Bizim için uçsana!" diye bağırdı bir tanesi.

Isaac ve Derkhan çadırdan çıkarken, Tekraryapımın sesini duydular. "Ne yazık ki, bu şehrin havası bana çok sert geldi. Soğuk aldım ve geçici olarak uçamıyorum. Ama bekleyin, size bulutsuz Cymek göklerinde gördüklerimi anlatayım..."

Perdeyi kapattılar. Adamın konuşması duyulmaz oldu.

Derkhan defterine notlar alırken Isaac de onu izliyordu.

"Ne yazıyorsun?" diye sordu.

"Yargıç İşkencesinin Bir Hayvan Gibi Yaşamaya Zorladığı Tekraryapım. Hangisi olduğunu söylemeyeceğim" dedi başını yazdıklarından kaldırmadan Derkhan. Isaac başını salladı.

"Hadi gel," diye mırıldandı. "Pamuk helvayı alalım."

"Çok canım sıkıldı," dedi Isaac. Elindeki şeker yumağından bir ısırık aldı. Uzayan sakallarına şeker parçaları yapıştı.

"O adama yapılanlara mı sıkıldın, yoksa bir Garudayla karşılaşamadığın için mi?" diye sordu Derkhan.

Ucubeler gösterisinden çıkmışlardı. Panayırın cafcaflı çadırlarını yürüyerek geçerken, bir yandan da ellerindekini iştahla yiyorlardı. Isaac biraz düşündü. Şaşırmıştı.

"Şey, sanırım... Bir Garudayla karşılaşamadığım için... Ama..." diye savunmaya geçti hemen, "olay yalnızca bu kandırmaca, kostüm giymiş o adam olsaydı da, yine aynı ölçüde üzülürdüm. Bu akıl almaz aşağılama hiç hoş değil..."

Derkhan düşünceli düşünceli başını sallıyordu.

"Etrafa bir bakalım," dedi. "Bir yerlerde bir Garuda olmalı. Şehirde yaşayanlardan, buraya gelenler vardır mutlaka." Başını kaldırıp göğe baktı. Ama boşunaydı. Parlak ışıklar yüzünden, yıldızları bile göremiyordu.

"Şimdi olmaz," dedi Isaac. "Canım istemiyor. Hevesim kaçtı." Uzun bir sessizlik oldu. Sonra Isaac, konuşmaya devam etti.

"*Dergiye* burayla ilgili bir yazı yazacak mısın gerçekten?"

Derkhan omuzlarını silkti ve kimsenin dinlemediğinden emin olmak için etrafına bakındı.

"Zor iş, Tekraryapımlarla uğraşmak," dedi. "Çok fazla aşağılama ve önyargıyla karşı karşıyalar. Böl ve yönet. İnsanların onları birer canavar gibi görmemelerini sağlamak için bir birlik oluşturmak... Gerçekten çok zor. Onların ne kadar korkunç yaşamlar sürdüğünü bilmiyor değil kimse. Çoğu onlara acısa da, onları da Tanrı yaratıyor diye düşünse bile, onların bunu hak ettiğine inanıyor, ama açıkça söylemiyorlar. Aman Tanrım," dedi birden ve başını iki yana salladı.

"Ne oldu?"

"Geçen gün mahkemedeydim. Bir kadının, Tekraryapımlığa mahkûm edildiğini gördüm. Rezil, sefil, iğrenç bir şeydi..." Anımsayarak yüzünü buruşturdu. "Ketch Fundalığı'nda yaşayan bir kadın bebeğini öldürmüş. Çocuk ağlamayı kesmeyince onu boğmuş ya da sarsmış, neyse, tam hatırlayamıyorum. Mahkemede öylece oturuyordu, gözleri... Aman Tanrım... Bomboş bakıyordu... Ne olduğuna inanamıyor, bebeğinin adını sayıklayıp duruyordu, sonra yargıç cezasını verdi. Sanırım on yıl cezaevi, ama aklımda kalan Tekraryapım cezası. Bebeğinin kolları yüzüne eklenecek. Böylece ne yaptığını unutmayacak." Derkhan'ın sesi yargıcı taklit ederken titriyordu.

Bir süre konuşmadan yürüdüler. Pamuk helvalarını yemeye devam ediyorlardı.

"Ben bir sanat eleştirmeniyim, Isaac," dedi Derkhan sonunda. "Tekraryapım da bir sanat aslında, biliyor musun? Hastalıklı bir sanat ama. İnanılmaz bir düş gücü! Ağır, sarmal demir kabuklarıyla sürünen Tekraryapımlar gördüm. Salyangoz kadınlardı bunlar. Kollarının yerine takılan kocaman dokunaçlarını gördüm, nehrin bataklığında duruyor, vantuz ağızlarını suyun altına sokup balık yakalamaya çalışıyorlardı. Gladyatör gösterileri için yapılanlar var bir de! Bu amaçla yapıldıklarını açıkça söylemiyorlar ama... Tekraryapımdaki yaratıcılık bozuldu. Kokuştu. *Çürüdü.* Bir keresinde bana sanat hakkında yazmakla dergi için yazmayı dengelemenin zor olup olmadığını sormuştun."

Derkhan, dönüp Isaac'e baktı. "İkisi de *aynı şey* Isaac. Sanat, yapmayı seçtiğin bir şey. Etrafındaki her şeyi... Seni daha insan, daha Kepri, ya da neysen o yapan bir şeye dönüştürmek. Tekraryapım bile olsa, bunun bir zerresi yaşamını sürdürüyor. Bu yüzden Tekraryapımlardan nefret edenler bile, gerçekte var olsun ya da olmasın, Yarı-Peygamberdevesi Jack'e korkuyla karışık bir hayranlık duyuyorlar. Tekraryapının en üstün sanat olduğu bir şehirde yaşamak istemiyorum."

Isaac, cebindeki *Başıboş Şiddet* dergisini yokladı. Tek bir kopyasını taşımak bile tehlikeliydi. Gazeteyi okşarken, aklından Parlamento, Belediye Başkanı Bentham Rudgutter ve rantı aralarında nasıl paylaşacaklarını tartışan partiler geçti. Tombul Güneş ve Üç Tüy partileri; Lin'in "işbirlikçi pislikler" dediği Değişik Eğilimler Partisi; Nihayet Görebiliyoruz Partisi'nin yalancı ve ahlaksızları; kum havuzundaki küçük oğlan çocukları gibi didişip duran kendini beğenmiş bütün bu tayfa.

Şeker kâğıtları, posterler, bilet ve ezilmiş yiyecekler, atılmış oyuncak bebekler, patlamış balonlarla kaplı yolun ucunda Lin, panayırın kapısına yaslanmış bekliyordu. Isaac onu görünce saklayamadığı bir sevinçle gülümsedi. Lin, onları görünce doğrulup el salladı, yanlarına gitti.

Çenelerine elmalı şeker kırıntıları yapışmıştı. İç çenesiyle iştahla çiğniyordu.

Nasıl gitti hayatım? diye işaretle sordu.

"Tam anlamıyla bir rezalet," diye keyifsiz bir sesle yanıtladı Isaac. "Sonra anlatırım."

Panayıra arkalarını döndüklerinde, kısa bir an, Lin'in elini tutmaya cesaret etti.

Üç arkadaş, Sobek Haçi'nın, kirli sarı, zayıf bir ışıkla aydınlanmış loş sokaklarında gözden kayboldu. Arkalarında ise binbir türlü renk, metal, cam, şeker ve terden oluşan muazzam bir gürültü ve ışık demeti, gökyüzüne akmaya devam ediyordu.

9

Şehrin karşı yakasında, Yankı Bataklığı'nın karanlık sokaklarında, Kötükıyı'nın yıkık dökük barakalarının arasında, moloz dolu kanallarda, Dumanlı Geçit'de, Barrackham'ın eski konaklarında, Katran Üçgeni'ndeki yüksek binalarda ve tehlikeli Dog Fenn Ormanı'nda bir söylenti dolaşmaya başladı. *Birisi uçan şeyler için para ödüyor.*

Lemuel, bu habere bir tanrı gibi hayat üflemiş ve onu uçurmuştu. Uyuşturucu satıcılarından ufak çaplı kabadayılara, seyyar satıcılardan üçkâğıtçı beylere kadar herkes haberi duydu. Kuşkulu işler çeviren doktorlar, fedailerden öğrendi.

Isaac'in talebi, kenar mahallelerdeki gecekondulara, lağım çukurlarının etrafına yapılmış bu evlere kadar ulaştı.

Harabeye dönmüş evlerin gölgeleri avluların üzerine iniyor, sanki habire çoğalan tahta geçitler bu evleri birbirine bağlıyor, yorgun yük hayvanlarının ucuz malları bir aşağı bir yukarı taşıdığı sokaklarla, ahırlarla birleştiriyordu. Nehrin iki hendeği arasında yükselen köprüler, askıya alınmış kollara benziyordu. Isaac'in mesajı, vahşi kedilerin patikalarından geçerek şehrin karşı yakasına ulaştı.

Kent serüvencileri de Sink Hattı treniyle Fell Durağı'na, oradan da gözlerini karartıp, Kötü Orman'a kadar gitti. Terk edilmiş tren yollarında, latalara basarak yürüyebildikleri kadar yürüdüler, ormanın başladığı yerlerdeki boş, isimsiz istasyonları geçtiler. Peronlar, büyüyen bitkilere teslim olmuştu. Raylar, demiryolunun çakıllarının arasından acımasızca saldıran hindibalar, yüksükotları ve yabani güllerle kaplıydı. Banyan ağaçlarıyla, yaprak dökmeyen diğer ağaç türleri, bu istilacı otları sarmış ve sonunda onları kalın kapanlarının içine almıştı.

Kanatlı avına çıkanlar, yanlarına torbalar, sapanlar ve büyük ağlar almışlardı. Hantal gövdelerini birbirine geçmiş köklerin, kalın ağaç gölgelerinin içinden geçiriyor, bağırıyor, tökezliyor ve dalları kırıyorlardı. Her taraftan duyulan ve onlara yönlerini şaşırtan kuş sesinin geldiği yeri bulmaya çalıştılar. Şehir ile bu yabancı toprak arasındaki işlerine yaramayacak benzerliklerden söz ettiler: "Eğer Dog Fenn'de yolunu bulursan, hiçbir yerde kaybolmazsın," dedi biri. Bu bilgi tümden yanlış ve faydasızdı. Oldukları yerde dönüp duruyor, aranıyor, ama ağaçların arkasında kalan Vaudois Tepesi'ndeki milis kulesini bir türlü bulamıyorlardı.

Bir kısmı hiç geri dönemedi.

Dikenlerin çizdiği, böceklerin soktuğu birçoğu ise, kızgın ve elleri bomboş bir halde geri döndü. Hayalet avına çıksalar ancak bu kadar olurdu.

Arada bir zafer kazanmadı da değiller hani. Ürkmüş bir bülbül ya da bir ispinozun kaba, gülünç ölçüde abartılı bir sevinç gösterisi ile bir kumaş parçasının içinde boğulduğu da oldu. Kavanoz ya da tencerelerin içine konmaya çalışılan eşekarıları, işkencecilerini sokmayı ihmal etmedi. Şanslı olanların kavanoz kapaklarına, avcıları hava delikleri açmayı unutmamıştı.

Bir sürü kuş ve daha fazla sayıda böcek öldü. Bazıları ölümden kurtuldu, ama ağaçların ardındaki karanlık şehre götürüldüler.

Şehirde ise çocuklar, yuvalardan yumurta çalmak için, çürüyen lağım duvarlarını kazıyorlardı. Kibrit kutularına koyup iplik ve çikolata ile değiştikleri tırtıl, kurtçuk ve kozalar artık para etmeye başlamıştı.

Arada kazalar da oldu. Komşusunun yarış güvercininin peşinden koşan bir kız çatıdan düştü, kafasını kırdı. Larvaları çalmaya çalışan yaşlı bir adamı arılar soktu, kalbi buna dayanamadı.

Nadir bulunan kuşlar ve uçan yaratıklar çalındı. Bazıları kaçtı. Yeni Crobuzon'un gökyüzündeki ekosisteme yeni avlar ve avcılar katıldı.

Lemuel işini iyi yapıyordu. Başkaları gibi işin aslını astarını öğrenmeye çalışmadı. Isaac'in isteklerinin, şehrin dış mahallelerine kadar ulaşmasını sağladı: Gidd, Septik Üçgeni, Mafaton, Yakın Kuyu, Kutsal Çayır ve Karga gibi.

Lemuel, memurlar, doktorlar, hukukçular, danışmanlar, toprak ağaları ve işsiz güçsüz kadınlar, erkekler... Milisler gibi, Yeni Crobuzon'un saygın vatandaşlarıyla (genellikle dolaylı olarak) sık sık iş yapmıştı. Deneyimlerine göre, saygın insanlarla şehrin daha umutsuz insanları arasındaki asıl fark, söz konusu olan paranın miktarı ve yakalanmama becerileriydi.

Evlerin oturma odalarından, yemek salonlarından meraklı fısıltılar geliyordu.

Parlamentoda ise, ticari vergilendirme konusunda bir tartışma sürüyordu. Belediye Başkanı Rudgutter, bir kral gibi tahtına yayılmıştı. Yardımcısı MontJohn Rescue, Tombul Güneş Partisi'nin önerisine avazı çıktığı kadar bağırarak karşı çıkıyor, parmağıyla büyük kemerli salonun karşısını işaret ederken, o da onaylayarak başını sallıyordu. Rescue arada bir duruyor, sıcağa rağmen boynuna doladığı kalın atkıyı düzeltiyordu.

Konsey üyeleri sessizce uyukluyordu. Hava, toz zerreciklerinin yarattığı pus tabakasıyla kaplıydı.

Büyük Parlamento binasının da kafa karıştırmak için yapılmışa benzeyen karmaşık koridor ve geçitlerinde takım elbiseli sekreterler ve ulaklar, telaş içinde koşuşturuyordu. Ana geçitlerden küçük tüneller ve cilalanmış mermer merdivenler uzanıyordu. Birçoğu dosdoğru aydınlatılmamıştı bile. Bu geçitlerden birinde, yaşlı bir adam, eski bir tekerlekli arabayı iterek yürüyordu.

Adam, Parlamentonun ana girişindeki telaşlı sesleri gerisinde bırakarak, arabasını çeke çeke dik basamakları çıktı. Koridor ancak arabanın geçebileceği genişlikteydi. Çok uzun gelen birkaç zorlu dakikanın sonunda, basamakların tepesine ulaştı. Durup alnındaki, ağzının etrafındaki teri sildi, sonra yokuş yukarı çıkan koridorda ağır ağır yürümeye devam etti.

Koridor biraz daha aydınlıktı; bir köşeden ışık vuruyordu. Köşeyi döndüğünde yüzüne güneşin ışığı ve sıcaklığı vurdu. Işık, bir çatı penceresinden ve koridorun sonundaki kapısı olmayan ofisin pencerelerinden koridora akıyordu.

Yaşlı adam odanın girişine yaklaşınca "Günaydın efendim," diye çatlak bir sesle selam verdi.

"Sana da günaydın," diye yanıtladı masanın arkasındaki adam.

Burası küçük, kare bir ofisti, koyu renk camlı dar pencereleri Griss Otlağı'na ve Sud Hattı'na bakıyordu. Bir duvarını boydan boya ana Parlamento binasının karanlık gölgesi kaplamıştı. Bu duvara küçük, sürgülü bir kapı yerleştirilmişti. Bir köşede ise üst üste yığılmış bir sürü sepet duruyordu.

Bu küçük oda, ana binaya ek olarak yapılmış birçok odadan biriydi, etrafını çeviren şehre tepeden bakıyordu. Büyük Katran'ın kabaran suları, odanın on beş metre aşağısında kalıyordu.

Ulaklık yapan adam, arabasındaki paketleri ve kutuları karşısında oturan orta yaşlı, soluk yüzlü adamın önüne boşalttı.

"Bugün çok fazla yok, efendim," diye mırıldanarak konuştu, ağrıyan kemiklerini ovaladı. Yavaş yavaş geldiği yoldan geri döndü. Yükü boşaltılınca iyice hafifleyen arabası, ardı sıra hoplayıp duruyordu.

Kâtip, kâğıt tomarlarını karıştırdı ve daktilosunda kısa notlar yazdı. Üzerinde "Kazanç" yazan kocaman bir muhasebe defterine bir şeyler kaydetti, bölümler arasındaki sayfalara göz gezdirdi ve her bir maddenin karşısına tarih attı. Paketleri açtı, içindekileri daktiloda yazılmış günlük bir listeye ve büyük deftere işledi.

Milis Raporları: 17. İnsan tutuklular: 3. Heliotipler (suçlamalar)

Malzemelerin hangi bölümlere gideceğini kontrol etti, bunları ayrı ayrı yığınlara ayırdı. Bir yığın yeterince büyüdüğünde, onu sepetlerin birine aktardı ve duvardaki kapıya götürdü. Kapı yüz yirmi santime yüz yirmi santim ölçülerinde bir kareydi ve adam bir kolu çekince çalışan gizli bir pistonun yarattığı basınçlı havayla tıslayarak açıldı. Kapının bir kenarında program kartı için küçük bir delik vardı.

Kapının ardında, Parlamentonun volkanik yüzeyinin alt kısmında tel bir kafes sallanıyordu. Kapının girişine denk gelen bir kenarı açıktı. Tepesinden ve yanlarından, hafif tıkırtılarla sallanan ve kâtibin gözünün erişebildiği her yeri saran karanlık gölgenin içinde kaybolan zincirlerle tutturulmuştu. Kâtip sepeti geçide taşıdı, kafesin içine itti. Kafes ağırlıkla biraz aşağı çekildi.

Kafesi hızla kapattı, içindekileri örgü tellerle saran bir kapağı çekti. Sonra sürgülü kapıyı kapattı, elini cebine sokup taşıdığı kalın program kartlarını çıkardı. Her biri işaretlenmişti: *Milis; İstihbarat; Maliye.* Uygun kartı kapının kenarındaki deliğe soktu.

Bir vızıltı duyuldu. Minik, duyarlı pistonlar basınca tepki verdi. Bodrum katındaki büyük kazanlardan çıkan buharla çalışan çarklar, kartın etrafında döndü. Yaylı dişler, kalın tahtadaki çentiklere girdi ve mekanizma hafifçe hareket etti. Çarklar kısa dönüşlerini tamamlayınca, açma kapama düğmelerinin şifresi, gizli çözümleyici makinelere giden kablo ve tüplerin içindeki elektrik ve buhar akımlarını devreye sokan ikili komutlara dönüştü.

Kafes, onu tutan bağlama yerlerinden kurtuldu ve Parlamento binasının altında hızla ve kıvrıla kıvrıla yolculuğuna başladı. Gizli tünellerden aşağıya, yukarıya, yanlara ya da çaprazlamasına giderek, yön değiştirerek, arada sarsıntıyla yeni zincirlere geçerek yaptığı ve birkaç saniye, birkaç dakika ya da daha fazla süren bu yolculuk, geldiğini haber veren bir zile çarpmasıyla sona erdi. Önünde bir başka sürgülü kapı açıldı ve sepet yerine bırakıldı. Uzakta, kâtibin odasının dışına yeni bir kafes yanaşmaktaydı.

Kazançlar kâtibi hızlı çalışıyordu. Önünde duran sınıflandırılmış malzemelerin çoğunu on beş dakika içinde kaydedip göndermişti. Geride kalanlar arasındaki bir paketin garip biçimde titrediğini gördü. Yazmayı bıraktı ve paketi dürttü.

Üzerindeki pullar, paketin bir ticaret gemisiyle geldiğini gösteriyordu. Ön tarafında düzgün bir yazıyla nereye gideceği belirtilmişti: *Dr. M Barbile, Araştırma ve Geliştirme*. Kulağına paketin içinden bir tırmalama sesi geldi. Kâtip bir an duraksadı, sonra çekinerek paketin ipini çözdü ve içine baktı.

İçinde kâğıt kırpıntılarından bir yuvanın içinde başparmağından daha büyük, şişman kurtçuklar kaynaşıyordu.

Kâtip afallamış, gözleri fal taşı gibi açılmıştı. Kurtçuklar güzel, koyu kırmızı ve tavus kuşu tüylerinin parıltısını taşıyan yeşil renkteydiler.

Kalın, yapışkan bacaklarının üzerinde durabilmek için didinip duruyor, kıvrım kıvrım kıvranıyorlardı. Kafalarından kalın antenler çıkmıştı. Bedenlerinin arka kısmı dimdik kalkmıştı ve zamkla kaplanmışa benzeyen rengârenk tüylerle kaplıydı.

Gözleri görmeyen, tombul, küçük yaratıklar kıpır kıpır kaynaşıyorlardı.

Kâtibin gözüne paketin arkasına iliştirilmiş, yolculukta yıpranmış bir fatura ilişti. Ama geç kalmıştı. Faturalanmış paketlerin, listede yazıldığı gibi kaydedilmesi ve açılmadan gönderilmesi gerekiyordu.

Kahretsin, diye canı sıkkın söylendi. İkiye katlı yırtık faturayı açtı. Hâlâ okunabiliyordu.

IP Tırtıl X5. Hepsi bu kadar. Arkasına yaslandı ve bir süre düşündü. Birbirlerinin üstüne tırmanan, kâğıtların arasında gezinen tüylü yaratıklara baktı.

Tırtıl ha, diye düşündü ve kısa bir an, endişeyle gülümsedi. Önündeki koridora bakıyordu hâlâ.

Nadir tırtıllar... Yabancı bir tür, diye geçirdi aklından.

Barlarda duyduğu fısıltıları, göz kırpmaları, baş sallamaları anımsadı. O civardan birinin böyle yaratıklara para ödediğini duymuştu. *Ne kadar nadir olurlarsa, o kadar iyi*, demişti.

Kâtibin gözleri, açgözlülük ve korkuyla kısıldı. Eli paketin üzerinde gidip geliyordu. Yerinden kalktı, kapıya doğru yürüdü. Etrafı dinledi. Cilalanmış koridorda hiçbir ses yoktu.

Masasına geri döndü, çabuk çabuk işin riskini ve olası kazancını hesapladı. Faturayı inceledi. Damga okunmuyordu, ancak asıl bilgi el yazısı ile yazılmıştı.

Masasının çekmecesini karıştırmaya başladı. Gözleri koridordaydı, gelen giden var mı diye, sürekli kontrol ediyordu. Çekmeceden bir kâğıt bıçağı ve kuş tüyü kalem çıkardı. Keskin bıçakla faturadaki 5 sayısının üstündeki düz çizgiyi ve alttaki kıvrımın ucunu dikkatle, yavaş yavaş kazıdı. Kâğıt ve mürekkep kalıntılarını üfledi, kalemin tüylü ucuyla kaba kâğıdı düzeltti. Sonra kalemi mürekkebe batırdı. Büyük bir özenle sayının kıvrımlı kısmını düzeltti, onu kesen bir çizgi yaptı.

İşte olmuştu. Kâğıdı kaldırdı, gözlerini kısarak yaptığı işe dikkatle baktı. 4'e benzemişti.

Bu zor kısmı, diye düşündü.

Etrafına bakınıp bir kap arandı, ceplerini karıştırdı, kafasını kaşıyarak düşündü. Birden yüzü gülmeye başladı. Gözlük kılıfını çıkarıp açtı, içini kırpıntı kâğıtla doldurdu. Sonra yüzünü buruş-

turarak, endişe ve tiksintiyle gömleğinin kolunu çekerek avucunun üzerine indirdi, kutuya uzandı. Tırtıllardan birinin yumuşak karnını parmaklarının arasında hissetti. Olabildiğince yavaş ve dikkatle, yüzünü buruşturarak onu arkadaşlarından ayırdı, gözlük kutusuna yerleştirdi, kutunun kapağını, deli gibi kıvranan küçük yaratığın üzerine sıkıca kapattı.

Gözlük kılıfını çantasının dibine, nane şekerlerinin, kâğıt, kalem ve not defterlerinin arkasına koydu.

Paketin ipini yeniden bağladı, sonra geriye yaslanıp bekledi. Kalbinin sesini duyabiliyordu. Biraz da terlemişti. Derin bir soluk aldı ve gözlerini sımsıkı kapattı.

Sakin ol, diye kendini yatıştırmaya çalıştı. İşin *heyecan verici kısmı bitti.*

İki üç dakika kadar bekledi, kimse gelmedi. Kâtip hâlâ yalnızdı. Bu tuhaf zimmete geçirme vakasını fark eden olmamıştı. Nefesi düzelmeye başladı.

Üzerinde oynamalar yaptığı faturaya bir daha baktı. Kusursuz bir iş çıkarmıştı. Defteri açıp, A&G bölümüne tarih ve bilgiyi işledi: *Gün ve Ay: 27 Chet; Yıl: 1779; Ticaret Gemisi X'den gelen I P Tırtıl: 4*

Son yazdığı sayı, sanki kırmızıyla yazılmış da, ona bakıyormuş gibi geldi.

Aynı bilgiyi günlük deftere de işledi ve sonra kapalı kutuyu alıp duvarın dibine koydu. Sürgülü kapıyı açtı, küçük metal eşiğe doğru eğildi, tırtıl kutusunu kafese itti. Parlamentonun gizli bölmelerinin arasındaki karanlık boşluklardan gelen bayat, kuru hava yüzüne vurdu.

Kâtip kafesi, ardından da kapıyı kapattı. Program kartlarını arandı, sonunda küçük paketin içinden hâlâ titreten parmaklarıyla A&G yazan bir tanesini çekip aldı. Bilgi makinesine soktu.

Komutlar pistonlara ve çarklara ulaştığında bir tıslama ile dişli sesi geldi. Kafes, kâtibin ofisinden yukarıya, Parlamento binasının en üst katına çıktı.

Tırtıllar kutu içinde sallana sallana gittikleri karanlıktaki yolculuklarının farkında değildiler. Küçük kutunun içinde dolaşıp duruyorlardı.

Sessizce çalışan makineler, kafesi kancadan kancaya aktararak yönünü değiştirdi, paslı taşıma bantlarının üzerine attı, sonra Parlamentonun en alt katında bir yerde yeniden ortaya çıkardı. Kutu, binanın etrafında görünmeden, döne döne ilerledi, büyük güvenlik önlemleri alman doğu kanadına doğru adım adım yükseldi, mekanik damarlarından geçerek organik kulelere ve tümseklere doğru yol aldı.

Sonunda tel kafes, yaylardan yapılı bir yatağın üstüne indi. Yayların titreşimleri sessizliğin içinde azalarak yok oldu. Bir dakika kadar sonra, kapı yine bir geçide açıldı, tırtıl kutusu parlak bir ışığın içine hızla fırladı.

Upuzun, bembeyaz odada hiç pencere yoktu, yalnızca parlak gaz lambasının ışıkları yanıyordu. Bütün oda, açık seçik görülebiliyordu. Etrafta ne toz ne de kir vardı. Bu temizlikte, katı ve saldırgan bir hava seziliyordu.

Odanın görüş alanının dışında kalan yerlerinde beyaz ceketli birileri anlaşılmayan birtakım işlerle uğraşıyorlardı.

Paketin ipini çözen ve faturayı okuyan kadın da bunlardan biriydi. Paketi yavaşça açtı ve içine baktı.

Kutuyu kaldırdı ve kendinden uzakta tutmaya çalışarak odanın diğer ucuna yürüdü. Diğer uçta bir meslektaşı; dikenleri beyaz giysilerinin altında dikkatle güvene alınan zayıf bir Kaktüs, kadının geçmek üzere olduğu kalın sürgülü kapıyı açmıştı. Kadın güvenlik kodunu söyledi, Kaktüs kenara çekilip kadına yol verdi.

Geldikleri oda kadar beyaz ve tenha bir koridorda dikkatle yürümeye başladılar. Koridorun ucunda büyük demir parmaklıklı bir kapı vardı. Kaktüs, meslektaşının elindeki kutuyu özenle taşıdığını görünce, onun önüne geçerek program kartını duvardaki deliğe yerleştirdi. Kapı kayarak açıldı.

Kocaman karanlık bir odaya girdiler.

Girdikleri yerin tavanı ve duvarları, sonsuzluğa uzanıyordu sanki. Odanın her yanından garip iniltiler ve böğürtüler geliyordu. Gözleri karanlığa alışınca, içerideki tahta, demir ya da kalın camla çevrili bir sürü kafes de görünür oldu. Bu kafeslerin bazıları bir oda büyüklüğünde, diğerleri ancak bir kitap kadardı. Hepsi, bir müzedeki camlı dolaplar gibi dizilmiş, önlerine bilgi içeren

kitaplar, haritalar konmuştu. Beyaz giysili bilim adamları, blokların arasında hayaletler gibi dolaşıp notlar alıyor, gözlemliyor, kafes sakinlerini bir yatıştırıp bir kızdırıyorlardı.

Tutsak yaratıklar ise, loş kafeslerinde burunlarını çekip homurdanıyor, ötüyor ve oradan oraya dönüp duruyorlardı.

Kaktüs hızlı hızlı uzaklaşıp karanlıkta kayboldu. Kurtçukları taşıyan kadın, dikkatle yürüyordu.

Tam bu sırada, bir şey, kadının üzerine doğru atıldı. Kadın korkuyla titredi. Kocaman bir sıvı çamur kazanının içinde bir şey foşurdayarak dönmüştü: Kazanın içinde oradan oraya kımıldanıp duran ve kazanın kenarlarına vuran dişli dokunaçları gördü. Hipnotize eden organik ışıklar etrafını sardı. Siyah bir kumaşla iyice örtülmüş küçük bir kutunun yanından geçti, kutunun her tarafına, iyice görünecek şekilde uyarı işaretleri ve içindekilere nasıl davranılacağı konusunda bilgi içeren notlar yapıştırılmıştı. Ellerinde klasörler, renkli oyun küpleri ve çürümüş et parçaları taşıyan meslektaşları, yanından gelip geçiyordu.

İleride, on iki metrekarelik bir alan, altı metre yüksekliğinde ekleme duvarlarla çevrilmişti.

Bunun tepesine de oluklu demirden bir çatı takılmış, oda içinde küçük bir oda yapılmıştı. Bu küçük odanın asma kilitli girişinde beyaz giysili, kafasına ağır, garip bir başlık takmış bir bekçi duruyordu. Omzunda çakmaklı bir tüfek ve geriye doğru kıvrılan bir pala vardı. Taktığı başlıkların onlarcası, ayağının dibinde duruyordu.

Kadın, bekçiye başını salladı ve içeri girmek istediğini belirtti. Adam kadının boynunda asılı kimliğine baktı.

"Ne yapacağını biliyorsun, değil mi?" diye yavaşça sordu.

Kadın yine başını salladı ve ipini kontrol ettikten sonra kutuyu dikkatle yere koydu. Bekçinin ayağının dibindeki kaba saba başlıklardan birini başına geçirdi.

Pirinç çubuklardan ve vidalardan yapılmış, insanın kafasını çepeçevre saran bir kafes gibiydi bu miğfer. Başlığın ucunda, gözlerinin yaklaşık kırk santim önünde küçük bir ayna sarkıyordu. Bu hantal, ağır başlığı dengelemek için, çenesindeki bağı ve bekçiye arkasını dönüp aynayı ayarladı, arkasındaki adamı net bir şekilde

görecek açıya getirdi. İki gözünü de tek tek odaklayarak baktı, görüntüyü kontrol etti.

Başıyla onayladı.

"Tamam, ben hazırım," dedi ve kutuyu yerden aldı. Bağını çözdü. Arkasındaki bekçi kapıyı açarken, o da dikkatle aynalara bakıyordu. Bekçi, içeriyi görmemek için gözlerini kaçırdı.

Kadın aynaları kullanarak geri geri karanlık odaya girdi.

Kapı, gözünün önünde kapanırken, o terlemeye başlamıştı. Dikkatini yeniden aynalara çevirdi. Başını yavaş yavaş iki tarafa döndürerek, arkasında neler olduğunu anlamaya çalışıyordu.

Kalın siyah parmaklıklı, neredeyse bütün alanı kaplayan kocaman bir kafes vardı. Yanan yağların ve mumların koyu sarı ışığında, kadın kafesin içinde oraya buraya atılmış, kuruyan bitki örtüsünü ve küçük ağaçları seçebildi. Yavaş yavaş çürüyen bu bitkiler ve karanlık yüzünden, odanın karşı ucunu göremiyordu.

Çabucak aynalara baktı. Hareket eden bir şey yoktu.

Geri geri kafese doğru ilerledi. Küçük bir tepsinin, parmaklıkların arasından girip çıktığı noktaya gitti. Arkasına uzandı, başını eğerek aynaların doğru açıya gelmesini sağladı, böylece eliyle nereyi tuttuğunu görebilecekti. Biraz zorlanarak da olsa, sapını yakalayarak tepsiyi dışarı çekmeyi başardı.

Kafesin bir köşesinden şiddetli vurma sesleri geldi kulağına, hızla çırpılan kalın halıların sesine benziyordu. Soluğu hızlandı. El yordamıyla, kurtçukları tepsiye boşalttı. Dört küçük kımıltı, kâğıt kalıntılarıyla birlikte metal tepsiye kaydı.

Aynı anda havada bir şey değişti. Tırtıllar, kafes sakininin kokusunu almış, yardım etmesi için çığlıklar atmaya başlamışlardı.

Kafesteki şey yanıt veriyordu.

Bu çığlıklar sesli değildi. Ses dalgasından farklı dalga boylarında titreşiyorlardı. Bu titreşimler, kadının bütün kemiklerine yayıldı. Tüyleri diken diken olmuştu. Burun deliklerini, kulaklarını ve gözlerinin arkalarını, bambaşka bir sevinç, insani olmayan bir korkunun esintileri doldurdu.

Titreyen parmaklarla tepsiyi kafese geri itti.

Parmaklıklardan geri çekilirken, bir şey bacaklarını şehvetle okşadı. Kadın korkuyla irkildi, bacağını hızla çekerek kaçtı. Korkusunu bastırarak, arkasına dönüp bakma içgüdüsüne engel oldu.

Başındaki aynalardan, çalılıkların altından çıkan koyu kahverengi uzantılar, sapsarı dişler, siyah göz çukurları ilişti gözüne. Eğrelti otları ve çalılar hışırdadı, o şey gitmişti.

Dehşet içinde, hızlı hızlı kapıya vurmaya başladı. Kapı açılana dek soluğunu tuttu, kapı açılınca, tökezleyerek bekçinin kollarına düştü. Bağını çözerek başlığı kafasından çıkardı. Bekçi kapıyı kapatıp kilitlerken oraya bakmamaya çalıştı.

"Tamam mı?" diye fısıldayarak sordu.

"Evet," dedi bekçi.

Yavaş yavaş döndü. Başını kaldırıp bakamıyordu, gözleri yerdeydi, kapının altına bakarak adamın doğru söyleyip söylemediğini kontrol etti. Rahatlamıştı. Yavaş yavaş başını yerden kaldırdı.

Başlığı bekçiye verdi.

"Teşekkürler," diye mırıldandı.

"Kolay oldu mu?" Bekçi sordu.

"Asla," diye yanıtladı ve döndü.

Arkasındaki tahta duvarların içinden çırpınma sesleri gelir gibi oldu kulağına.

Gerisin geriye dönüp, yine garip hayvanlarla dolu odadan geçti, yarı yolda, kurtçukların kutusunu elinde hâlâ sımsıkı tuttuğunu fark etti. Karton kutuyu katlayıp cebine koydu.

İç içe geçmeli kapıyı çekti ve karanlık, vahşi yaratıklarla dolu bu uçsuz bucaksız odanın üzerine kapattı. Bembeyaz, uzun koridoru gerisin geriye yürüdü ve sonunda ilk ağır kapıdan geçerek Araştırma & Geliştirme Bölümünün bekleme odasına girdi.

Kapıyı iterek kapatıp sürgüledi. Kimi femtoskoplara bakan, kimi bilimsel yayınlar okuyan ya da diğer bölümlere açılan kapıların ağzında durup mırıl mırıl sohbet eden meslektaşlarına katıldı. Her kapının üzerinde kırmızı ve siyah şablonla bir açıklama yazılıydı. Dr. Magesta Barbile raporunu yazmak için bankosuna yürürken, biraz önce geldiği kapıya yazılan uyarıya göz attı.

Dikkat. Biyolojik Tehlike. Olağanüstü Önlem Gerektiriyor.

10

"Uyuşturucularla aranız nasıl, Bayan Lin?"

Lin, çalışırken konuşmasının zor olduğunu Bay Alaca'ya defalarca söylemişti. Ama hiç kımıldamadan öylece durup poz verirken, Bay Alaca'nın canı çok sıkılıyordu. Lin ona cevap vermek zorunda değildi, eğer söylediği bir şey Lin'i gerçekten ilgilendirecek olursa, bunu daha sonra, çalışmaları bitince tartışmak üzere aklmda tutabilirdi. "Beni umursama, sen çalışmana devam et," demişti, ama kendisinin saatlerce hiçbir şey yapmadan, hiç konuşmadan durmasını bekleyemezdi. Aklını kaçırırdı böyle yaparsa. Bu yüzden de, Lin adamın ne dediğini dinleyip daha sonra konuşabilecekleri bir iki noktayı aklında tutmaya çalışıyordu. Adamın, onun yanındayken kendini rahat hissetmesi önemliydi.

"Bence denemelisin. Denemişsindir, mutlaka. Sen bir sanatçısın, aklın derinliklerini falan araştırıyorsun," dedi adam, gülerek.

Lin, Bay Alaca'nın Kemikkent'teki üssünün çatı katında çalışmayı istemiş, adamı da buna ikna etmişti. Binada doğal ışık alan tek yer burasıydı. Ressamlar ya da heliobaskıcıları değildi yalnızca ışığa gerek duyan: Salgılarını kullanarak büyük bir titizlikle, aslına çok benzer şekilde yaptığı dokular ve kabartmalar, mum ışığında ya da gaz alevlerinin aydınlığında görünmüyordu. Bu yüzden adamla epey çekişmiş, adam sonunda Lin'in isteğini kabul etmek zorunda kalmıştı.

O günden itibaren, Kaktüs uşak onu kapıda karşılayıp, tavandaki bir kapaktan tahta bir merdivenle çıkılan en üst kata götürmeye başlamıştı.

Tavan arasına tek başına çıkıyordu. Bay Alaca, hep ondan önce geliyordu. Lin, yukarı çıktığında, bir metre kadar arkasında, geniş

boş alanda dikilmiş beklerken buluyordu onu. Tavan arasının üçgen boşluğu, sıra evlerin neredeyse üçte birinin üzerini kaplıyor, karman çorman bir araya getirilmiş bir et yığını halindeki Bay Alaca, bu üçgenin tam merkezinde duruyordu.

Etrafta herhangi bir eşya görünmüyordu. Dışarıdaki küçük koridora çıkan bir kapı vardı, ama bu kapının açıldığını hiç görmemişti Lin. Tavan arasının havası kupkuruydu. Yerinden çıkmış eski tahta döşemede yürüyen Lin'in ayağına, her an bir kıymık batabilirdi. Büyük çatı pencerelerinin üzerini kalın bir kir tabakası kaplıyor, içerisi zar zor ışık alıyordu. Lin, Bay Alaca'ya, ışığın altında durmasını söylüyordu nazikçe. Adamın etrafında dolaşıyor, ona değişik yönlerden bakıyor, sonra yaptığı heykele geri dönüyordu yine.

Bir defasında gerçek boyutlarındaki bu kocaman görüntüsünü nereye koyacağını sormuştu ona.

"Sizbunu kafanıza takmayın," demişti Bay Alaca, hafifçe gülerek.

Adamın önünde durup onun soluk, gri ışıkta belirginleşen özelliklerine bakıyordu. Yeniden çalışmaya başlamadan önce her defasında, ona yeniden alışmak için böyle birkaç dakika geçiriyordu.

İlk gelişlerinde, adamın bir gece içinde değiştiğine, bütününü oluşturan farklı parçalarının kimse görmeden yepyeni bir biçimde, yeniden bir araya geldiğine emindi. Üstlendiği bu iş onu çok korkutuyordu. Bir çocuk masalı içinde miyim diye delicesine merak ediyordu, sanki bilinmez bir günah yüzünden akışkan bir beden halinde zaman içinde donma cezasına çarptırılacak, korkudan hiçbir şey söyleyemeyecek ve her gün bu işe yeniden başlayacakmış gibi geliyordu.

Ama çok geçmeden, adamın bu karışık görüntüsünü kafasında bir düzene soktu. Heykeline eklemeyi unutmamak için, adamın kalın deri kıvrımlarından uzayan jilet gibi keskin parçaları habire *sayıp durmak*, çok can sıkıcı bir işti. Karmakarışık bu adamın, ona göre çok aşağılayıcı olan bu sayma işlemine karşı çıkması gerekiyordu sanki. Öte yandan, adama bir sanatçı gözüyle baktığında, yapacağı heykelin şekli de beliriyordu.

Lin durup uzun uzun inceliyordu onu, bakışları hızla, bir hücreden diğerine geçiyor, bütün dikkatini gözlerine veriyor, onun sürekli değişip duran bedenine bakarak, Bay Alaca denen bu yığını anlamaya çalışıyordu. Sanatını uygulamak için yanında metabolize edeceği beyaz organik macun çubukları taşıyordu. Gelmeden önce birkaç tane yemişti, adamı gözlerken bir tane daha çiğneyecek, sonra iğrenç tadına aldırmadan bu şeyi hızla kafasının içinden göğüs kafesinin arkasındaki keseye geçirecekti. Lapalaşmış maddeyi biriktirirken karnı da gözle görülür biçimde şişecekti.

Sonra, çalışmasının ilk ürünü olarak ortaya çıkan, Bay Alaca'nın ayağı olan, üç parmaklı sürüngen pençesini eline alacak, bunu alçak bir desteğin üzerine bağlayacaktı. Sonra çömelecek, yüzünü modeline dönüp, bezesini koruyan küçük böcek kabuğunu açarak, başının arkasındaki dudaklarını, hafif bir şapırtıyla, arkasındaki heykelin kenarına sımsıkı bastıracaktı.

Önce, çoktan katılaşmış Kepri salyasını parçalayan bir enzim tükürecek, yapmakta olduğu eserin kenarını kalın, yapışkan, sümüksü bir maddeye dönüştürecekti. Sonra dikkatini üzerinde çalıştığı bacak parçasına verecek, görebildiği kadarını aklına resmedecek, göremediği kısımları, prostetik çıkıntıları, kas boşluklarını önceki çalışmalarından anımsayacaktı; bezesindeki kalın macunu yavaşça sıkmaya başlayacak, dudakları açılıp kapanacak, genişleyecek ve yuvarlanıp düzelerek, macuna şekil verecekti.

Daha iyi bir sonuç almak için yanardöner sedefli Kepri tükürüğü kullanıyordu. Öte yandan, Bay Alaca'nın bedeninin bazı yerlerindeki renkler mutlaka esere aktarılması gerekecek kadar muhteşem ve çarpıcıydı. O zaman Lin, paletine dizdiği renkli böğürtlenlerden bir avuç alıp çok ustaca birbirine karıştırdığı bu meyveleri, diyelim kırmızı, yeşil, sarı, mor ve siyah böğürtlenleri, aceleyle yiyordu.

Bu parlak renkli meyve suyu, sindirim sisteminden aşağıya inerek bağırsaklarını kat ediyor, oradan ana göğüs kesesinin uzantısına giriyor ve Lin, dört beş dakika içinde, renk karışımını seyreltik Kepri tükürüğünün içine katmış oluyordu. Sıvı köpüğü dikkatle sıvıyor, olağanüstü renkler akıtarak, çabucak donacak parçaları ve kabukları oluşturuyordu.

Saatlerce çalışmanın sonunda, ağzında böğürtlenlerin bıraktığı ekşilik, çiğnediği çubukların yavan kireç tadıyla, yorgun, şişmiş bir haldeyken, sonunda dönüp eserine bakabiliyordu. Görmeden çalışmak, beze sanatçılarının bir becerisiydi.

Bay Alaca'nın bacaklarından biri ortaya çıkıyordu, gururla söyleyebilirdi bunu.

Yukarıdaki pencereden zar zor görülebilen bulutlar sürekli hareket ediyor, birbirlerinden ayrılıp, sonra gökyüzünün başka bir yerinde yeniden irili ufaklı parçalar halinde birleşiyorlardı. Tavan arası, gökyüzüne göre oldukça sakindi.

Toz zerreleri, havada kımıltısız asılı kalmıştı. Bay Alaca ışığa karşı durmuş, poz veriyordu.

Hiç hareket etmeden, uzun süre ayakta durabiliyordu, yeter ki ağızlarından biri konuşmayı sürdürsün. Bugün, Lin ile uyuşturucular hakkında konuşmaya karar vermişti.

"Hangisi senin zehrin, Lin? Shazbah mı? Tusk'un Kepriler üzerinde bir etkisi yok, bildiğim kadarıyla, onu çıkaralım..." Düşündü bir süre. "Bence sanatçılar uyuşturucularla kararsız bir ilişki içinde. Yani bütün olay içindeki canavarı dışarı çıkarmak değil mi? Ya da meleği? Her neyse. İnsanın sımsıkı kapalı olduğuna inandığı kapıları açması. Şimdi, bunu uyuşturucularla yaptığını düşünelim, bu sanatı aşağılamaz mı? Sanat bir iletişim aracı olmalı, öyle değil mi? Bu durumda, eğer uyuşturuculara bel bağlarsan, ki bunlar bana göre, bir partide ahbaplarıyla kafayı bulan pezevenk istediği kadar beni inandırmaya çalışsa da, kesinlikle *bireysel* bir deneyim, o zaman kapıları açtın demektir, ancak diğer tarafta bulduğun bu şeyi ifade edebilir misin?

"Öte yandan, düzgün bir hayat sürersen, mantığınla hareket edersen, ki çoğunlukla yapılan da bu, o zaman başkalarıyla iletişim kurabilirsin, çünkü, görünüşte, aynı dili konuşuyorsundur. Ama bu durumda kapıyı açmış oluyor musun? Belki de en iyisi anahtar deliğinden içeriye bir göz atmak olacaktır. Kim bilir, belki bu kadarı yeterli olur..."

Lin hangi ağzın konuştuğunu görmek için başını kaldırıp baktı. Omzunun yanındaki büyük kadınsı ağızdı konuşan. Adamın

sesinin neden hiç değişmediğini merak ediyordu. Cevap verebilseydi keşke ya da adam konuşmayı kesseydi. Aklını işine veremiyordu, ama mecburen idare edecekti artık.

"Uyuşturucuya çok para gidiyor... Bunu biliyorsun tabii. Menajer dostun Şanslı Gazid'in son zamanlarda kullandığı, yasaklanan o içki için ne kadar para ödemeye hazır olduğunu biliyor musun? Çok şaşıracaksın, inan bana. Kendisine sor, git sor. Bu tür maddelerin pazarı akıl alacak gibi değil. Piyasadaki birkaç satıcıya hatırı sayılır miktarda düzenli bir gelir sağlıyor."

Lin, Bay Alaca'nın ona güldüğünü hissetti. Onun Yeni Crobuzon'un yeraltı dünyasında neler olup bittiğini en gizli ayrıntılarına dek açığa vurduğu her sohbette, hiç istemediği şeyleri duymak, Lin'in kafasını karıştırıyordu. *Ben yalnızca bir ziyaretçiyim burada*, diye işaretle söylemek istiyordu umutsuzca. *Bana şehrin haritasını verme sakın! Arada bir kendime gelmek için azıcık shazbah ve yatışmak için de bir fırt quinner, istediğim bu kadarcık... Kim dağıtıyor bilmiyorum ve bilmek de istemiyorum.*

"Francine Ana, Küçük Kıvrım'da bir tür tekel kurmuş. Satış temsilciliklerini Kinken'in dışına yayıyormuş. Tanıyor musun onu? Senin türünden birisi. Etkileyici bir işkadını. Onunla benim bir şekilde anlaşmamız gerekecek. Yoksa iş çığırından çıkmak üzere."

Bay Alaca'nın ağızları gülmeye başladı. "Ama sana bir şey söyleyeyim mi," diye devam etti. "Çok yakında, piyasadaki durumumu toptan değiştirecek bir şey geçecek elime. Kendi tekelimi kurabilirim ben de."

Bu gece Isaac'i bulacağım diye karar verdi Lin, heyecanla. *Onu yemeğe götüreceğim, Salakus Bahçeleri'nde, ona rahat rahat dokunabileceğim bir yere.*

Yıllık Shintacost Ödülü yarışması yaklaşıyordu, Melluary ayının sonundaydı ve Isaac'e katılmamasına neden olarak söyleyeceği bir şey düşünmeliydi. O güne dek hiç kazanamamıştı. *Jüri üyeleri, beze sanatını anlamıyorlar*, diye geçirdi içinden. Ama o yine de, diğer sanatçı arkadaşlarıyla birlikte hiç aksatmadan, son yedi yıldır bu yarışmaya katılmıştı. Bir adet haline gelmişti bu. Sonuçların

açıklanacağı gün, güzel bir yemek yiyorlar ve içlerinden birini yollayıp yarışmaya sponsor olan *Salacus Haberleri* gazetesinin ilk baskısını aldırıyor, kimin kazandığına bakıyorlardı. Ardından da, içkinin de etkisiyle bağıra çağıra, yarışmayı düzenleyenlere küfürler ediyor, onlarla "zevksiz soytarılar" diye alay ediyorlardı.

Bu sene yarışmaya katılmayacağını söyleyince Isaac çok şaşıracaktı. Sorular sorup durmasını önlemek için, büyük bir iş aldığını çıtlatmaya karar vermişti.

Tabii, diye düşündü, *şu Garuda şeyi hâlâ sürüyorsa, yarışmaya girip girmediğimi fark etmez bile.*

Düşündükleri canını sıktı. Isaac'e karşı adil davranmadığının farkındaydı. Bir şeyi kolaylıkla saplantı haline getirme huyu vardı: Bay Alaca'nın korkunç cüssesi her an aklının bir köşesindeydi örneğin, bundan kaçması mümkün değildi. *Isaac'in de kafasının meşgul olmasına, ancak kötü bir zamanlama denilebilir,* diye üzgün üzgün düşündü. Elindeki iş, bütün enerjisini tüketiyordu. Akşamları eve gelip taze meyve salatasını yemek, tiyatroya gitmek ve sevişmek istiyordu o.

Ama bunların yerine, atölyesine kapanıp, bıkıp usanmadan çizimler yapıyor ve Aspic Çukuru'ndaki boş yatağına dönüyordu her akşam. Haftada bir iki kez buluşabiliyorlardı ancak, o da alelacele bir akşam yemeği ve romantizmle ilgisi olmayan derin bir uyku için.

Lin başını kaldırdı ve gölgelerin yer değiştirdiğini fark etti, çalışmaya başladığından beri, bulutlar da durdukları yerde durmamışlardı. Sersem gibi olmuştu. Narin ön bacaklarıyla ağzını, gözlerini ve antenlerini temizledi. Günün son tutamı olduğuna karar verdiği renkli böğürtlenleri çiğnedi. Tatlı pembe böğürtlenlerle, mavi yabanmersinlerinin mayhoşluğunu azaltmıştı. Karışımı oluştururken çok dikkat ediyor, istediği renge göre, bazen ham inci böğürtlenleri, bazen de ekşimiş sarı böğürtlenler ekliyordu. Aradığı tadın ne olduğundan emindi: Bay Alaca'nın baldır kaslarının iç bayıltıcı, tiksindirici burukluğunu yansıtacak, keskin, gri-somon arası bir renk.

Meyvelerin suyunu yuttu ve boğazından aşağıya itti. Sonra bunu, kuruyan Kepri tükürüğünün yanardöner renkli kenarlarına fışkırttı. Biraz fazla akışkandı, bu yüzden çıkarken sıçrayıp damlamıştı. Lin, bir anda bunu ziyan etmeden nasıl kullanacağını buldu. Kasların rengini verirken soyut çizgiler, damlalar kullandı.

Tükürük kuruyunca kendini eserinden ayırdı. Yarısı bitmiş bacak heykelinden kafasını çekerken, yapışkan bir mukus parçası da aynı anda uzadı ve sonunda koptu. Bir yana eğildi, zorlandı ve kalan macunu bezesinden dışarı itti. Kafabedenindeki şişmiş karnı boşaldıkça normal ölçülerine dönmeye başladı. Kafasından kocaman bir Kepri tükürüğü damlası yere düştü. Lin, bezesinin ucunu esneterek uzattı ve arka ayaklarıyla bezeyi iyice temizledi, sonra da kanat uçlarının altındaki küçük koruyucu keseyi dikkatle kapattı.

Ayağa kalkıp gerindi. Bay Alaca cana yakın, soğuk ve tehlikeli küçük açıklamalarını birden kesti. Lin'in işini bitirdiğini daha önce anlamamıştı.

"Bu kadar çabuk mu, Bayan Lin?" diye sesinde abartılı bir kırgınlıkla sordu.

Dikkat etmezsem yaptığım işle bağlantımı kaybediyorum, diye yavaşça işaretle anlattı. *Sizi yapmak büyük bir uğraş gerektiriyor. Ara vermem lazım.*

"Tabii," dedi Bay Alaca. "Peki şaheserimiz nasıl gidiyor?"

İkisi birlikte dönüp baktı.

Lin gördüğü şeyden çok memnun oldu; sulu böğürtlenlere getirdiği doğaçlama çözüm canlı, anlamlı bir etki yaratmıştı. Tam anlamıyla doğal bir görüntü denemezdi buna, ama ona bakılırsa, yaptığı işin hiçbir tarafına doğal denemezdi: Bay Alaca'nın kası, örneğin, bacak kemiklerinin üzerine hızla fırlatılmış gibiydi. Gerçeğe yakın bir benzerlik denilebilirdi belki.

Bir deniz kabuğunun iç kısmı gibi parlayan beyazlık içindeki oyuklara, yarı saydam renkler akmıştı. Doku ve kas parçaları birbirinin üzerine geçiyordu. Kat kat olmuş etlerin çetrefil görüntüsü çok etkileyiciydi. Bay Alaca beğeniyle başını salladı.

"Biliyor musunuz," diyerek kendini tutamayıp lafa başladı. "Heykelin bittiği anı düşündükçe, keşke bitene kadar hiç görmesem,

diyorum. Bence buraya kadar mükemmel olmuş. Çok mükemmel hem de. Ama yine de bu kadar erken övgüde bulunmak tehlikeli. Gevşemenize yol açabilir... Ya da tersine. Bu yüzden, şimdi söylediklerim, olumlu ya da olumsuz, iş tamamen bitene kadar ağzımdan çıkan son sözcükler olacak dersem, lütfen üzülmeyin. Anlaştık mı?"

Lin başıyla *evet*, dedi. Yarattığı şeyden gözlerini alamıyordu bir türlü. Elini yavaşça kuruyan Kepri tükürüğünün pürüzsüz yüzeyinde dolaştırdı. Bay Alaca'nın dizinin altındaki tüylü kısımdan pullara, oradan deriye geçişi parmaklarıyla izledi. Başını eğip aslına baktı. Sonra yukarıya, başına çevirdi bakışlarını. Adamın bir çift kaplan gözü de ona bakıyordu.

Daha önce ne... neydiniz? diye, işaretle sordu.

Adam içini çekti.

"Ne zaman soracağını merak ediyordum, Lin. Umarım sormaz diye de geçiriyordum aklımdan, ama bu anın geleceğini biliyordum. *Birbirimizi gerçekten anlıyor muyuz merak ediyorum açıkçası,*" diye birdenbire hırçınlaşan bir sesle tısladı. Lin korkarak büzüldü.

"Tam... tahmin ettiğim gibi. Hâlâ doğru tarafa bakmıyorsun. Hiç, hem de. Böylesi bir sanatı yaratmana şaşıyorum doğrusu. Bunu -maymun elleriyle kendi bedenini gösterdi- hâlâ bir hastalık gibi görüyorsun. Hâlâ eskiden ne olduğumu, nasıl bu hale geldiğimi merak ediyorsun. Bu bir hata, ya da eksiklik, ya da bir mutasyon değil: Gerçek görüntüm bu..." Sesi kirişlerin arasında çınlıyordu.

Biraz yatıştıktan sonra bütün kollarını aşağı indirdi.

"Ben, bir bütün olarak böyleyim."

Lin anladığını göstermek için başını salladı, alınganlık yapamayacak kadar yorgundu.

"Belki de çok fazla üzerine geldim," dedi Bay Alaca biraz düşündükten sonra. "Demek istediğim... Önümüzde duran bu heykel parçası gösteriyor ki, sen, başkalaşım noktalarını çok iyi görebiliyorsun. Sorduğun soru, tam aksi bir izlenim verse bile. Kim bilir, belki de," diye yavaşça devam etti. "Bu başkalaşım noktaları sende de var. Sözcüklere başvurmadan anlayan bir yanın var. Bu arada, meraklı üst benliğin, cevabı olmayan sorular sorsa bile."

Zafer kazanmış bir tavırla Lin'e bakıyordu.

"Sen de türlerin bir karışımısın! Bildiklerin ve bilemediklerin bulanıklaşıyor, böyle oluşuyor sanatın."

Güzel, diye, bir yandan eşyalarını toplarken, işaretle konuştu Lin. *Her neyse. Sorduğum için üzgünüm..*

"Ben de üzüldüm, ama sanırım üzüntüm şimdi geçti," diye yanıtladı.

Lin, kirli paletini, artan böğürtlenleri (daha fazlasına ihtiyacı olduğunu fark etti) ve macun çubuklarını yerleştirip tahta çantasını kapattı. Bay Alaca bu arada felsefi gevezeliklerine, melezlik kuramı ile ilgili düşüncelerini anlatmaya devam ediyordu. Lin dinlemiyordu bile onu. Antenlerini ondan uzağa çevirmişti, dışarıdan gelen hafif konuşmaları, gürültüleri, penceredeki havanın ağırlığını hissedebiliyordu.

Başımın üzerinde bir gökyüzü istiyorum, diye düşünüyordu, *bu eski tozlu kirişleri, katranla kaplı, çıtırdayan bu çatıyı değil. Eve yürüyerek gideceğim. Hem de yavaş yavaş. Brock Bataklığı'ndan geçeceğim.*

Düşündükçe, bu konudaki kararı kesinleşti.

Laboratuvara uğrayıp Isaac'i alacağım. Onu bir geceliğine çalacağım.

Bay Alaca konuşmaya devam ediyordu.

Kes sesini, kes sesini, şımarık çocuk seni, seni Allahın belası, çatlak megaloman, diye aklmdan geçirdi Lin.

Hoşçakal demek için geri döndüğünde hiç de kibar görünmeye zorlamadı kendini.

11

Isaac'in masasında, çarpı şeklindeki bir tahtaya, çarmıha gerilir gibi tutturulmuş bir güvercin duruyordu. Kafasını deliler gibi iki tarafa sallayıp dursa da, bütün korkusuna karşın yalnızca acıklı acıklı ötüyordu.

Tarak gibi açılmış tüylerinin arasındaki gergin boşluklara çakılan incecik çiviler, onu tahtaya bağlıyordu. Kanat uçlarını sabitleştirmek için, çivilerin uçları iyice aşağı doğru kıvrılmıştı. Güvercinin bacakları, küçük haçın alt kısımlarına tutturulmuştu. Tahta haçın üzeri beyaz ve gri kuş pisliği ile leke leke olmuştu. Kuş kasılıyor, kanatlarını kurtarmak için uğraşıyordu, ama nafile.

Isaac, elinde salladığı uzun bir kalem ve büyüteçle hayvanın üzerine eğildi.

"Kes kıpırdanmayı, haşarat seni," diye mırıldandı ve kalemin ucuyla hayvanın omzuna dokundu. Mercekleri kullanarak, küçücük kemik ve kaslarda, çıplak gözle zar zor seçilebilen seğirmeleri inceledi. Hiç bakmadan, yanında duran kağıda bir şeyler yazdı.

"Hey!"

Lublamai'nin öfkeli sesini duyunca, etrafına bakındı, masadan kalktı. Balkonun kenarına kadar gitti, aşağı baktı.

"Ne var?"

Lublamai ve David, giriş katında omuz omuza vermiş, kollarını kavuşturmuş duruyorlardı. Avaz avaz bir şarkıya başlamak üzere olan koro üyeleri gibiydiler. Yüzleri asıktı. Birkaç saniye öyle durup birbirlerine baktılar.

"Bak," diye başladı Lublamai, birden yumuşayan bir sesle, "Isaac... Burada istediğimiz araştırmayı yapabileceğimiz konusunda anlaşmamız var, soru sorulmayacak, birbirimize destek olacağız... Öyle değil mi?"

Isaac içini çekti, sol elinin başparmağı ve işaret parmağı ile gözünü ovuşturdu.

"Allah aşkına çocuklar, duygu sömürüsü yapmayın lütfen," dedi sızlanarak. "İyi ve kötü günde, hep birlikte olduğumuzu söylemenize gerek yok, ayrıca kızdığınızı da biliyorum, sizi de hiç suçlamıyorum..."

"Burası leş gibi kokuyor, Isaac," dedi David açık açık. "Günün her dakikası habire kuş sesi duyuyoruz."

Lublamai konuşurken eski robot makine de arkasında dolanıp duruyordu. Başını çevirdi, merceklerine, iki adamın görüntüsü girdi. Bir an durakladı, sonra onları beceriksizce taklit ederek, kısa metalik kollarını kavuşturdu.

Isaac robot makineyi gösterdi.

"Bakın, aptal şey iyice şaşırdı artık! Virüs girmiş buna! Ya hurdaya çıkarın ya da o kendine yeni bir program yapacak, benden söylemesi; sonunda, mekanik uşağınızla varoluşçuluk üzerine tartışmalar yapıyor olacaksınız!"

"Isaac, Allahın cezası konuyu değiştirme," dedi David sinirli bir sesle. Dönüp robotu itekleyerek yere düşürdü. "Birbirimize rahatsızlık verdiğimizde hepimiz hoşgörü gösteriyoruz, ama sen işi abarttın iyice."

"Tamam, tamam!" diyerek ellerini kaldırdı Isaac. Yavaşça etrafında döndü. "Sanırım, Lemuel'in iş halletme konusundaki becerilerini biraz göz ardı ettim," dedi pişmanlıkla.

Bütün ambarı çevreleyen balkonun her tarafı kanat çırpan, bağıran, tırmanan şeylerin olduğu kafeslerle tıkış tıkış dolmuştu. Ambar, yerinden yurdundan edilmiş uçan yaratıkların sesleriyle; aniden havalanıp kanat çırpan kuşların patırtıları, yere düşen pislikleri ve hepsinden fazla da, tutuklu hayvanların kesilmeyen feryatlarıyla dolmuştu. Güvercinler, serçeler ve sığırcıklar ötüşüp bağrışarak mutsuzluklarını anlatıyorlardı: Aslında her birinin mırıldanarak çıkardığı bu sesler, bir araya geldiğinde keskin ve kulak tırmalayan bir koroya dönüşüyordu. Bu kanatlılar curcunasının içinde yükselen papağan ve kanaryaların ciyak ciyak bağırtıları her duyduğunda Isaac'i yerinden fırlatıyordu. Kazlar, tavuklar ve

ördekler ise bu kakafoniye kırsal bir hava katıyordu. Sert bakışlı aspis ejderhaları, kendilerini kafeslerinin içinde oradan oraya atıyor, küçük kertenkele bedenleriyle, tellere çarpıp duruyorlardı. Minicik aslan suratlarıyla yaralarını yalıyorlar, saldırgan fareler gibi tıslıyorlardı. Kocaman, camdan tankların içinde binlerce sinek, arı, eşekarısı, susineği, kelebek ve uçan böcek, öfkeli oğul arılar gibi vızıldaşıyordu. Baş aşağı sarkan yarasalar, küçük kızgın gözlerini Isaac'e dikmişlerdi. Yusufçuklar, uzun zarif kanatlarını hışırdatıyor, bağırarak tıslıyorlardı.

Kafeslerin içi temizlenmemişti, bu yüzden de keskin kuş pisliği kokusu, dayanılmaz bir hal almıştı. Isaac, Candan'e baktı. Hayvan çizgili kafasını sallıyor, titrek adımlarla odada aşağı yukarı gidip geliyordu. David Isaac'in nereye baktığını gördü.

"Yaa," diye bağırdı. "Gördün, değil mi? Koku, onu da perişan etti."

"Dostlarım," dedi Isaac. "Hoşgörünüzü çok takdir ediyorum, gerçekten de. Bu karşılıklı bir özveri ama, öyle değil mi? Lub, sen bir ara ses dalgalarıyla ilgili deneyler yapmıştın hani ve adamın biri, iki gün boyunca kocaman davulunu gümbürdedip durmuştu, anımsıyor musun?"

"Isaac, neredeyse bir hafta oldu ama! Daha ne kadar sürecek? Ne yapmayı düşünüyorsun? Bu arada hiç olmazsa pisliklerini temizle!"

Isaac aşağıdaki hiddetli suratlara baktı. Çok kızmışlardı, bu açıktı. Çabucak bir uzlaşma planı düşündü.

"Tamam, dinleyin şimdi," dedi nihayet. "Bu gece temizleyeceğim, söz. Sonra da deliler gibi çalışacağım... Doğru söylüyorum! Sesi çok çıkanları öne alacağım. İşlerini bitirip... İki hafta içinde hepsinden kurtulmaya çalışacağım. Tamam mı?" Söylediklerine kendi de inanmıyordu. David'le Lublamai itiraz edecek oldu, ama Isaac, onların ıslıklı protestosunu kesti. "Önümüzdeki ayın kirasına biraz daha fazla veririm! Ne dersiniz?"

Nahoş itirazlar hemen kesildi. İki adam, kafalarında hesap kitap yaparak gözlerini Isaac'e dikti. Bilim yoldaşlarıydı onlar, Brock Bataklığı'nın kötü çocukları ve yakın dosttular; ancak yaşamlarını

zar zor sürdürüyorlardı ve para söz konusu olduğunda, duygusallığa da pek yer kalmıyordu. Bunu bildiğinden, Isaac önce davranıp onların başka bir yer aramalarını engellemeye çalışıyordu. Kirayı tek başına karşılayabilmesi olanaksızdı.

"Ne kadar mesela?" diye sordu David.

Isaac biraz düşünüp taşındı.

"İki altın daha?"

David'le Lublamai birbirlerine baktı. Cömert bir teklifti bu.

"Ayrıca," dedi Isaac dikkatle. "Hazır konu açılmışken, sizden bir de yardım isteyecektim. Bu... Bilimsel konulardan... Bazılarını nasıl ele alacağını bilmiyorum. Sen bir zamanlar ornitolojik kuramla ilgili bir şeyler yapmamış mıydın, David?"

"Hayır," dedi David sertçe. "Yapan birinin asistanıydım. Sıkıntıdan da geberdim. Ayrıca bu kadar açığa vurma aklındakileri, Isaac. Beni projelerine dâhil edince bu mikrop yuvası hayvancıklarına daha az kızacağını mı sandın gerçekten ..." Bunu çok eğlenceli bulmuş gibi güldü. "Empati kuramına giriş dersi falan mı alıyorsun yoksa?"

Sesindeki aşağılamaya karşın, arkasından gelen Lublamai ile birlikte, merdivenlerden çıkmaya başlamıştı.

Yukarı çıkınca durup kıpır kıpır oynaşan tutsak hayvanlara baktı.

"Vay be!" diye fısıldadı ve ardından sırıttı. "Bütün bunlar kaça patladı sana, Isaac?"

"Lemuel ile tam hesaplaşmadık daha," dedi Isaac ifadesiz bir sesle. "Ama yeni patronum bunu halleder."

Lublamai de David'in yanına geldi. Geçidin uzak bir köşesinde duran renk renk kafesleri gösterdi.

"Oradakiler ne?"

"Egzotik hayvanları oraya koyuyorum," dedi Isaac. "Aspis ejderhaları, cam sinekleri falan..."

"Cam sineği mi buldun?" dedi Lublamai hayretle. Isaac başın sallayarak sırıttı.

"Bu güzel şeyle deney yapmayı içim kaldırmıyor doğrusu."

"Görebilir miyim?"

"Tabii, Lub. Yarasamsıların kafesinin arkasında."

Lublamai tıkış tıkış yerleştirilmiş kutuların arasında ilerlerken, David de hevesle etrafına bakınıyordu.

"Peki, şu ornitolojik sorunun nerede?" diye sordu, ellerini ovuşturarak.

"Masanın üzerinde," diye tahtaya gerilmiş zavallı güvercini gösterdi Isaac. "Kıvranıp durmasını nasıl engelleyebilirim? Başlangıçta kas yapısını görmek için bunu yapmasını istiyordum, ama şimdi kanatları kendim kımıldatmak istiyorum."

David karşısındakine sanki aptalın biriymiş gibi baktı.

"Öldürsene."

Isaac omuzlarını silkti.

"Denedim. Ölmüyor."

"Hey Yarabbim..." diye kızgın kızgın güldü David. Masaya gitti, güvercinin boynunu buruverdi.

Isaac irkilerek, kocaman ellerini havaya kaldırdı.

"Bu tür çalışmalar için gereken incelikte değil ellerim. Çok hantal, çok da fazla duyarlıyım," diye şımarık bir sesle açıkladı.

"Öyle," diye kuşkuyla onayladı David. "Ne üzerinde çalışıyorsun şimdi?"

Isaac birden havaya girmişti.

"Hmm..." Masaya geldi. "Şehirdeki Garuda ile şansım yaver gitmedi. St. Jabber Tepesi'nde ve Süryani Mahallesi'nde yaşayan bir çift olduğunu duydum ve haber göndererek bir iki saatlik çalışma ve birkaç heliotip için kendilerine iyi para vereceğimi söyledim. Hiç yanıt gelmedi. Bir iki ilan da üniversiteye astım, yardıma hazır ve buraya gelmeye gönüllü bir Garuda aradığımı belirttim, ama *kaynaklarımdan* öğrendiğime göre, bu yıl hiç Garuda öğrenci alınmamış..."

"Garudalar... soyut düşünceye pek *yatkın* değiller." David, önceki yıl, Brock Bataklığı'nda çok başarısız bir miting düzenleyen Üç Tüy Partisi konuşmacısının alaycı ses tonunu taklit ediyordu. Isaac, David ve Derkhan, toplantıya engel olmak için gitmişlerdi oraya, kürsüdeki adama hakaretler etmiş, çürük portakallar fırlatmış ve dışarıda bekleyen ötesoylu göstericilerin sevinçli tezahüratlarına neden olmuşlardı. Bunu anımsayan Isaac heyecanlandı.

"Kesinlikle. Neyse, şu anda Leke'ye gitmenin dışında, gerçek bir Garuda ile çalışma olanağım yok, bu yüzden de... hmm... etrafında gördüğün... değişik uçuş düzeneklerine bakıyorum. Olağanüstü bir çeşitlilik, gerçekten de."

Isaac not yığınlarını taradı, ispinozların ve kurt sineklerinin kanat çizimlerini eline aldı. Ölü güvercini çözdü ve kanatlarının yuvarlanan bir kavisle devinişini dikkatle izledi. Masanın karşısındaki duvarı gösterdi bir şey söylemeden. Duvar, özenle yapılmış kanat çizimleriyle doluydu. Dönen omuz ekleminin yakın plan kesitleri, kanatlardaki zorlanmanın basitleştirilmiş çizimleri, tüy desenlerinin renkli çalışmaları... Bunların arasında zeplinlerin heliotip baskıları da vardı, üzerlerine koyu mürekkeple oklar ve soru işaretleri karalanmıştı. Arada denizanalarının cinsellik çağrıştıran çizimleri ve eşekarısı kanatlarının iyice büyütülmüş resimleri de göze çarpıyordu. Her biri özenle etiketlenmişti. David, saatlerce süren bu çalışmalara, uçuş düzeneklerine, karşılaştırmalı örneklere baktı.

"Müşterimin, sonunda kanatlarının neye benzeyeceğine aldırdığını hiç sanmıyorum, yeter ki istediği zaman uçabilsin," dedi Isaac. David ve Lublamai'ye Yagharek'den söz etmişti. Ama kimseye söylememelerini tembih etmişti. Onlara güveniyordu bu konuda. Yagharek, onlar oradayken de gelmeye kalkar, karşılaşırlar diye söylemişti, ama Yagharek de o güne kadar kısa ziyaretlerini onların olmadığı zamanlara getirmeyi başarmıştı.

"Hiç ona yeniden kanat takmayı düşündün mü?" diye sordu David. "Tekraryapmayı yani?"

"Hmm, kesinlikle, araştırmalarım o yönde ama iki sorun var. Birincisi, hangi kanatlar? Onları benim yapmam gerekiyor. İkinci sorun ise, bunu ortalığa yaymadan yapmaya hazır bir Tekraryapımcı tanıdığınız *var mı*? Benim bildiğim kadarıyla biyomucize konusunun sihirbazı şu iğrenç Vermishank var. O lanet herife gitmek zorunda kalırsam giderim, ama ancak çok umutsuz kalırsam. Şu anda hazırlık çalışmaları yapıyorum, onu havada tutacak bir güç kaynağının boyutlarını ve biçimini hesaplamaya çalışıyorum. Eğer bu yönde gidecek olursam tabii."

"Neler geçiyor aklından? Fiziksel bir mucize olabilir mi?"

"Uçmakla eskiden beri ilgilenirdim, sen de biliyorsun..." Isaac gülümsedi ve bu çok önemsiz bir şeymiş gibi omuzlarını silkti. "Bana kalırsa, kanatları halletsem bile, Garudanın sırtı kolay bir Tekraryapıma izin vermeyecek kadar kötü durumda. Ben de iki farklı enerji alanını birleştirmeyi düşünüyorum... Allah kahretsin, David, bilemiyorum. Başlangıç için fikirlerim var, ama..." Eliyle, kabaca etiketlenmiş bir üçgen çizimini işaret etti.

"Isaac?" Lublamai'nin çığlığı, kuşların durmak bilmeyen ciyaklamalarını bastırdı. Isaac ve David dönüp ona baktılar. Lublamai cam sineğinin ve bir çift muhabbet kuşunun durduğu kafesin yanındaki kutuları, çantaları ve kavanozları gösterdi.

"Bunlar ne?"

"Orası benim üretim çiftliğim," dedi Isaac, sırıtarak. Lublamai'ye doğru ilerledi, David'i de çekerek yanında götürdü. "Uçamayan bir şeyin, uçan bir şeye nasıl dönüştüğünü izlemenin ilginç olabileceğini düşündüm ve bir sürü yumurta ile yeni doğmuş yavru topladım."

Isaac, topladığı örneklerin yanına gitti. Lublamai, bir kafesin içindeki parlak mavi yumurtalara bakıyordu.

"Ne olduklarını bilmiyorum," dedi Isaac. "Umarın güzel bir şeyler çıkar."

Kapakları açılmış kutuların üstünde bir kafes vardı. Kutulardaki yumurtaları korumak için yuvalar yapılmıştı. Bu yumurtalardan bazıları olağanüstü renklerdeydi, bazıları ise donuk bir bej. Kutuların arkasından çıkan küçük bir boru, aşağıdaki ısıtıcılara gidiyordu. Isaac ayağıyla boruyu itekledi.

"Emin değilim ama..." diye mırıldandı. "Sıcağı seviyorlar sanırım..."

Lublamai cam kapaklı bir kabın içini görmek için eğilmişti.

"Aman Allahım..." dedi, soluk soluğa. "On yaşındaymışım gibi hissettim kendimi şimdi! Altı bilye veririm bunlara karşılık."

Kabın içi küçük yeşil tırtıllarla kaynıyordu. Etraflarındaki yaprakları büyük bir iştahla ve sistemli bir şekilde kemirmekteydiler. Bir sürü minik kurtçuk, yaprakların üstünde kıvrıla kıvrıla geziniyordu.

"Evet, çok ilginç. Her an kozaya girmelerini bekliyorum, sanırım o zaman nasıl başkalaştıklarını görmek için, kozaların farklı aşamalarında onları hiç acımadan kesip açacağım."

"Laboratuvarda çalışmak insanı katılaştırıyor, değil mi?" diye mırıldandı Lublamai, kabın içine bakarak. "Başka hangi iğrenç tırtıllar var burada?"

"Bir sürü kurtçuk. Beslemesi kolay. Belki de Candan'i rahatsız eden koku bu," diye gülmeye başladı Isaac. "Ayrıca kelebek ve güveye dönüşecek tırtıllarla, Şam sineklerine dönüşeceği *sözü aldığım* inanılmaz saldırgan şu zımbırtılar da var..." Isaac adamların arkasında duran kirli su dolu tekneyi gösterdi.

"Ayrıca..." Küçük bir tel kafesin yanına gitti kasıla kasıla, "burada da *oldukça* özel bir şey var..." Parmağıyla kafese vurdu.

David'le Lublamai kafesteki şeyi görünce, ağızları bir karış açık kaldı.

"Vay canına, bu *müthiş* bir şey..." diye fısıldadı David bir süre baktıktan sonra.

"Ne bu?" diye fısıldayarak sordu Lublamai.

Isaac, örnekler içinde en çok göze çarpan tırtıla bir göz attı.

"Açık söyleyeyim dostlarım, en ufak bir fikrim yok. Bütün bildiğim kocaman, çok güzel ve çok mutsuz göründüğü."

Tırtıl bir şey görmediği halde, kalın kafasını salladı. Büyük bedeniyle, tel hücrenin içinde tembel tembel dolaştı. On santim uzunluğunda, iki santim enindeydi, tıknaz kalın bir silindire benzeyen bedeni, rastgele oluşmuş parlak renklerle kaplıydı. Popo kısmından dimdik kıllar fışkırıyordu. Kafesin içi, renkleri kahverengiye dönmüş marul yaprakları, küçük et parçaları, meyve dilimleri ve kâğıt şeritlerle kaplanmıştı.

"Görüyorsunuz ya," dedi Isaac. "Ne varsa verdim, yesin diye. Olabilecek bütün otları ve bitkileri koydum önüne, ama hiçbirini istemedi. Balık, meyve, kek, ekmek, et, kâğıt, zamk, pamuk, ipek vermeyi bile denedim... Öyle aç aç eşelenip duruyor, suçlar gibi bana bakıyor."

Isaac, arkadaşlarının arasından kafasını uzatıp kafese doğru eğildi.

"Yemek istediği açık," dedi. "Rengi soluyor, bu da hiç hoş değil, hem estetik olarak hem de fizyolojik olarak... Ne yapacağımı bilmiyorum. Bu güzel şey, orada öyle oturup ölecek." Isaac, duygusuz bir şekilde geri çekildi.

"Nereden aldın bunu?" diye sordu David.

"Bu işler nasıl yürüyor biliyorsunuz," dedi Isaac. "Herifin birinden aldım, o bir adamdan almış, adam bir kadından, kadın da... yani böyle uzayıp gidiyor. Aslında nereden geldiğini hiç bilmiyorum."

"Kesmeyeceksin bunu değil mi?"

"Yok canım, hayır. Eğer yaşayıp bir koza yaparsa, ki bundan kuşkuluyum, kozadan ne çıkacağını görmek isterim. Çıkan şeyi Bilim Müzesi'ne vermeyi bile düşünebilirim. Beni bilirsiniz. İnsanlığın yararına çalışan biriyim... Her neyse, bu tırtılın, araştırmam için pek faydası yok. Bırak değişim geçirmesini, hatta uçmasını, daha yemek bile yediremiyorum." Isaac, kollarını iki yana açıp odadaki hayvanları gösterdi. "Burada gördüğünüz her şey, yer çekiminin gücüne karşı sürdürdüğüm bu çalışmada işime yarayacak." Halsiz düşmüş, zavallı tırtılı gösterdi. "Ama bu küçük mıymıntı, ancak topluma hizmet için kullanılabilir." Suratına geniş bir gülümseme yayıldı.

Tam bu sırada, aşağıdan bir gıcırtı sesi geldi. Birisi iterek kapıyı açıyordu. Üçü birden, zayıf parmaklıklara abanıp aşağıya baktı, pelerininin altına sakladığı sahte kanatlarıyla, Garuda Yagharek'i görmeyi umuyorlardı.

Lin başını kaldırıp onlara baktı.

David'le Lublamai ne yapacaklarını bilemediler. Isaac'in, Lin'i telaş içinde karşılamasından utanmışlardı. Başlarını çevirdiler.

Isaac koşarak merdivenlerden indi.

"Lin," diye bağırdı. "Çok sevindim seni gördüğüme." Aşağıya inince, sesini alçalttı.

"Sevgilim, ne işin var burada? Hafta sonunda buluşmayacak mıydık biz?"

Konuşurken Lin'in antenlerinin acınacak bir halde titrediğini fark etti, kendi sinirini yatıştırmaya çalıştı. David ve Lub neler olup bittiğini kesin anlamışlardı, onu uzun zamandır tanıyorlardı:

Arkadaşlarını atlatıp durmasından, aşk yaşamıyla ilgili çıtlattığı şeylerden, neler olduğunu az çok tahmin ediyorlardı, Isaac de bunun farkındaydı. Ama burası Salacus Bahçeleri değildi. Evine çok yakındı. Biri onları görebilirdi.

Öte yandan, Lin de perişan görünüyordu.

Dinle, diye işaretle hızlı hızlı anlatmaya başladı Lin, *benimle eve gelmeni istiyorum, sakın hayır deme. Seni özledim. Yorgunum. Çok çalıştım. Buraya geldiğim için de üzgünüm. Seni görmem gerekiyordu.*

Isaac'in kızgınlığı ve sevgisi birbiriyle çatışıyordu. *Hep böyle olursa tehlikeli olacak*, diye düşündü. *Hay Allah.*

"Bekle," diye fısıldadı. "Bir dakika izin ver bana."

Hızla merdivenlerden çıktı.

"Lub, David, bu akşam arkadaşlarımla buluşacaktım, unutmuşum, birini göndermişler beni almak için. Söz veriyorum bütün pisliği yarın temizleyeceğim. Şeref sözü. Hepsinin karnı tok, bakımları yapıldı yani..." Aceleyle etrafına bakınıyordu. Göz göze gelmemeye çalıştı ikisiyle de.

"Tamam," dedi David. "Eğlenmene bak."

Lublamai ona el salladı.

"Oldu," dedi Isaac heyecanla, etrafına baktı. "Eğer Yagharek gelecek olursa... Şey..." Ne diyeceğini bilemedi. Masasından bir not defteri aldı ve arkasına bakmadan basamaklardan hoplayarak aşağı indi. Lublamai ve David, ona bakmamaya çalışıyorlardı.

Fırtına gibi, Lin'i yanına kattı, sürükleyerek kapıdan karanlık sokağa çıkardı. Ambardan çıktıktan sonra, ancak Lin'e dikkatle bakınca öfkesi azalarak hafif bir kızgınlığa dönüştü. Lin'in yorgunluktan perişan ve ne kadar keyifsiz olduğunu fark etti.

Bir an duraksadı, sonra onun kolunu tuttu. Not defterini Lin'in çantasına attı ve çantanın tokasını kapattı.

"Bu gece bizim olsun," diye fısıldadı.

Lin başını salladı, kafabedenini Isaac'e yasladı, sımsıkı sarıldı.

Görülme korkusuyla tekrar ayrıldılar. Yavaş yavaş, ancak âşıkların yürüyebileceği bir hızda ve aralarında özenle bir mesafe bırakarak, Tilki İstasyonu'na doğru yürümeye başladılar.

12

Bayrak Tepesi'nde, ya da Septik Üçgeni'nde kol gezen bir katil olsaydı, milisler onu yakalamak için zamanlarını ya da kaynaklarını harcarlar mıydı acaba? Tabii ki hayır! Yarı-Peygamberdevesi Jack'i nasıl aradıklarına bakın! Ama Gözdeliği Katili, yeni cinayetini Dumanlı Geçit'te işledi ve yine bir şey olmadı! Katran'dan çıkarılan gözsüz bir cesetle birlikte, öldürülenlerin sayısı beşe çıktı ve hâlâ, Ekser'deki mavi üniformalı zorbalardan tık yok. Biz diyoruz ki: *Zenginlerin yasası ayrı, fakirlerinki ayrı.*

Yeni Crobuzon civarında *oylarımızı* isteyen posterler görünmeye başladı, eğer oy kullanabilecek kadar şanslıysanız tabii! Rudgutter'ın Tombul Güneş Partisi öfke dolu, Nihayet Görebiliyoruz Partisi, her zamanki kaçamak laflarını ediyor, Değişik Eğilimler Partisi, baskı altındaki ötesoylulara yine yalanlar söylüyor ve Üç Tüy denilen insan müsveddeleri ise zehirlerini yaymakta. *Başıboş Şiddet* dergisi, bu zavallı "seçenek" kalabalığına bakıp bütün "şanslı" oy sahiplerine oy pusulalarını ziyan etme çağrısında bulunuyor! Tabandan bir partiyle gelin ve sizleri aşağılamaktan başka bir şey olmayan bu oy hakkı piyangosu uygulamasına karşı çıkın. Biz diyoruz ki: *Herkese oy hakkı, değişim için oy kullanın!*

Kelltree'deki Vodyanoi hamallar, ücretlerinin liman yetkilileri tarafından acımasızca kesilmesine karşı greve gitmeyi düşünüyorlar. İnsan Liman İşçileri Derneği hiç utanmadan onları kınadı. Biz diyoruz ki: *Patronlara karşı birleşen bütün ırkların sendikası için çalışalım!*

Vagona birileri girince, Derkhan başını okuduğu şeyden kaldırdı. Dikkatle ve belli etmeden elindeki dergiyi katlayıp çantasına tıkıştırdı.

Trenin en önünde oturuyordu, yüzü arkaya dönüktü, böylece, kimse anlamadan, vagondakilere bakabiliyordu. Yeni gelen genç çift, tren Sedim Kavşağı'ndan ayrılırken iki yana savruldu ve ça-

bucak bir yere oturdu. Basit ama iyi giyimliydiler; Dog Fenn'e gidenlerin çoğundan ayırıyordu bu onları. Derkhan, çiftin, Kutsal Çayır Üniversitesi'nde okuyan şu Veruline misyonerlerinden olduklarını düşündü. Dindarlık taslıyordu bunlar. Zavallı cahilleri, güya doğru yola getirmek için, Dog Fenn'in iç mahallelerine gidiyorlardı. Derkhan çantasından küçük aynasını alırken, içinden alaylı alaylı güldü.

Kimsenin kendisine bakmadığından emin olunca, aynada yüzünü incelemeye başladı. Beyaz peruğunu azıcık düzeltti ve sertliğinden emin olmak için plastik yara izini yokladı. Dikkatle giyinmişti. Kirli ve eski püskü giysiler vardı üzerinde, Fenn'de ilgi çekmemek için, para edebilecek hiçbir şey almamıştı yanına, ama yola Karga Caddesi'nden çıktığı için, oradakilerin aşağılayıcı hakaretlerine maruz kalacak kadar da kötü giyinmemişti.

Not defteri kucağında duruyordu. Yolculuğu sırasında, bir yandan da Shintacost Ödülü için notlar alıyordu. Ödülün ilk turu o ayın sonlarına doğru yapılacaktı ve aklında *Beacon* için bir parça hazırlamak vardı. Komik olmasını istiyordu, ama jüri heyetinin politik görüşlerine atıfta da bulunacaktı.

Yazdığı sıkıcı başlangıca baktı ve içini çekti. *Şimdi zamanı değil*, diye düşündü.

Pencereden sol tarafa baktı, şehrin ötesine. Dexter Hattı'nın bu uzantısında, Kutsal Çayır ve Yeni Crobuzon'un güneydoğusundaki sanayi bölgesi arasında tren şehrin gökyüzüyle birleştiği yerin tam ortasından geçiyordu. Daha uzakta, Brock Bataklığı ve Strack Adası vardı. Üstyaka ve Sheck'deki milis kuleleri, çatıları delip geçiyordu. Sud Hattı trenleri Büyük Katran'ın ötesinden güneyden geçiyordu.

Beyaz Kaburgalar, trenin üzerine eğilen bir dev gibi, rayların yakınına gelip sonra uzaklaştı. Geçmekte oldukları bölgede, hava çok kirliydi. Derken, tren bir is tabakasının içine girdi. Sanayi bölgesinin gürültüsü gelmeye başladı. Tren Sunder'dan, kurumuş ağaçları andıran geniş bacaların arasından uçarcasına geçip gitti. Yankı Bataklığı, biraz doğuda kalan korkutucu bir sanayi bölgesiydi. *Şu anda, aşağılarda bir yerde, Vodyanoi grev gözcüleri toplanıyordur herhalde. Bol şanslar size, kardeşlerim*, diye düşündü Derkhan.

Tren dönerken, batıya doğru savruldu. Kelltree Hattı'ndan ayrılıp doğuya kıvrılan tren, nehri geçmek için vites büyütüyordu.

Kelltree'deki, uzun gemilerin direkleri göründü. Suda iki yana sendeliyor, hafif hafif sallanıyorlardı. Derkhan, açılmış yelkenlere, kocaman küreklere ve esneyen ağızlara benzeyen bacalara baktı; Myrshock, Shankell ve Gnurr Kett'den gelen, düzgün sıralar halinde heyecanlı deniz yılanları gibi kıvrıla kıvrıla seyreden ticaret gemileriydi bunlar.

Büyük, sedefli deniz kabuklarından oyulmuş sualtı gemileri, yüzeye çıkmıştı. Derkhan başını çevirip gemilere bakarken, tren de bir kavis çizdi.

Güneydeki çatıların üzerinden Büyük Katran nehrini görebiliyordu, geniş, kesintisiz, teknelerle dolu uzanıp gidiyordu. Nuh nebiden kalma yönetmeliklere göre büyük gemiler, yabancı gemiler Septik ve Katran'ın birleştiği noktanın yedi yüz sekiz yüz metre kadar aşağısında durmak zorundaydı. Strack Adası'nın ötesinde, rıhtımda toplanmıştı hepsi. Büyük Katran'ın kuzey yakası, iki üç kilometre boyunca, habire yükleyip boşaltan, yem yiyen devasa kuşların boyunları gibi aşağı yukarı sallanan vinçlerle kaynıyordu. Bir sürü mavna ve çekici, aktarılan malları nehirden yukarıya Dumanlı Geçit'e, Büyük Kıvrım'a ve Dereboyu'nun tekinsiz sanayi bölgelerine götürüyordu; büyük kasaları çekerek Yeni Crobuzon'un kanalları boyunca gidiyorlar, küçük bayilere, zararına da olsa, hâlâ çalışan dükkanlara ulaşıyor, bu labirentin içinde, laboratuvar fareleri gibi yollarını buluyorlardı.

Kocaman dörtgen havuzlar ve su hazneleri, şehrin içine uzanan bu çıkmaz su sokakları, Kelltree ve Yankı Bataklığı'nın çamurunu oyuyor, buraları derin kanallar yoluyla, gemilerle dolu nehre bağlıyordu.

Bir ara Kelltree havuzlarının aynısını Kötükıyı'da yapma girişimleri olmuştu, bu girişimin sonucunu da görmüştü Derkhan. Sıtma mikrobu taşıyan balçıkla dolu, leş gibi kokan, muazzam büyüklükte bomboş alanlarda, yarı batmış gemi enkazları ve eğrilmiş kirişler kalmıştı, kala kala.

Buharlı makine, yükünü çekerek Barley Köprüsü'nün büyük kirişlerinin üzerine çıkınca, demir tekerleklerin altındaki rayların

tıkırtısı ve gümbürtüsü birbirine karıştı. Tren biraz yalpaladı; bakımsız rayların üzerinde yukarı doğru çıkarken, sanki Dog Fenn'e gitmekten hoşlanmıyormuş gibi, yavaşladı.

Gri sıvalı binalar, çöplükte büyüyen otlar gibi belirmeye başladı, betonları çürümüş, dökülüyordu. Çoğu bitmemişti, hayalet çatılarından dışarıya doğru demir iskeleler uzanıyordu; yağmur ve nemle paslanıp kanamış, binanın yüzeyini boyamışlardı. Canavarsuratlar, bu taş anıtların tepelerinde leş kargaları gibi dönüp duruyor, üst katlara çömelip pisliyor, komşuların çatılarına pisliklerini fırlatıyorlardı. Dog Fenn'in gecekondu manzarasının sınırları, Derkhan her gördüğünde biraz daha şişiyor, patlıyor, değişiyordu. Yeraltına yeni tüneller kazılıyor, bunlar Yeni Crobuzon'un altını kalıntılar, yeraltımezarları ve lağım kanallarından oluşan bir ağ halinde sarıyordu. Bir duvara dayalı bırakılan merdivenler ertesi gün buraya çivileniyor, daha sonra güçlendiriliyor ve bir hafta içinde, eğimli iki çatı arasına tehlikesi hiç düşünülmeden yapılan yeni bir katın merdiven boşluğu oluşmuş oluyordu. Derkhan nereye baksa, bu çatı manzarasında yatan, koşan ya da kavga eden birilerini görebiliyordu.

Dog Fenn'in ekşi kokusu vagona sızarken, o da bezgin bir şekilde yerinden kalktı.

Her zamanki gibi, istasyon çıkışında biletini kontrol edecek birisi yoktu. Olasılık ne kadar küçük olursa olsun, yakalandığında başına neler geleceğini bilmese, Derkhan hiç bilet almak zahmetine katlanmazdı doğrusu. Gişeye doğru fırlattı biletini ve aşağı indi.

Dog Fenn İstasyonu'nun kapıları hep açıktı. Açık konumda paslanmışlar, sarmaşıklar her taraflarını sarmış, onları duvara sabitlemişti. Derkhan, Silverback Caddesi'nin şamatasına ve pis kokusuna karıştı. Küf ve çürüyen salya harcıyla yapış yapış olmuş duvarların kenarlarında bırakılmış el arabaları duruyordu. Her tür malı -bazıları inanılmaz ölçüde kaliteli- bulmak mümkündü burada. Derkhan, gecekondu mahallelerine doğru gitti. Bir gürültü, bir şamatadır gidiyordu sokaklarda. Sanki meydan kavgası çıkmıştı. Ama satıcıların sesleri, hepsini bastırıyordu.

"Soğan var! Taze soğan!"

"Deniz salyangozları! Salyangozlara gelin!"

"Çorba, sıcak çorba!"

Bunlardan başka, her köşede sessizce satılan her türden mal ve hizmet bulmak da mümkündü.

Kendinden bezmiş, sefalet içindeki fahişeler toplanmış, bet sesleriyle, bağıra çağıra sohbet ediyorlardı. Kirli jüponlar, çalıntı ipekten, zevksiz, fırfırlı elbiseler giymişler, damarları çıkmış, yara bere içindeki suratlarını, kırmızı, beyaz boyalarla sıvamışlardı. Kırık dişlerle dolu ağızlarını açа açа kahkahalar atıyorlar, kurum ve fare zehiri ile seyreltilmiş, küçük shazbah parçalarını kokluyorlardı. Bazıları daha çocuktu ve kimsenin bakmadığı zamanlarda, kâğıttan bebeklerle ve tahta atma halkalarıyla oynuyorlar, ama yanlarından bir adam geçmeye görsün, hemen şehvetle dudaklarını büzüp dilleriyle havayı yalayarak adamları baştan çıkarmaya çalışıyorlardı.

Hor görülen türler içinde, en çok Dog Fenn fahişeleri aşağılanırdı. İşini bilenler, yozlaşmış, her yola gelen kadınlarla, ahlaksız ve sapıkça şeyler yaşamak için, Karga Mahallesi'yle Salya Fırını Meydanı arasındaki Kırmızı Sokak'tan başka yere bakmazdı.

Rahatlamanın en hızlı, en basit, en ucuz yolu Dog Fenn'deydi. Burada müşteriler de, yosmalar kadar pis ve hastalıklıydılar.

Alkol komasına girmiş ayyaşları şimdiden dışarı fırlatmaya başlayan kulüplerin kapılarında, endüstriyel Tekraryapımlar fedai olarak çalışıyorlardı. Kıvrılmış tellerden yapılmış pençeye benzeyen kocaman ayaklarının üzerinde, iki yana sallanıp duruyorlardı. Vahşi suratlarıyla, her an saldırmaya hazır gibi görünüyorlardı. Gözleri, yoldan geçerken kendilerine sataşacak birini arıyordu. Herkes onların suratına tükürüyordu, ama onlar, işlerini kaybetmeyi göze alamıyorlardı. Neden bu kadar çekindiklerini anlamak mümkündü: Derkhan'ın solunda, demiryolunun altında, bir kemer şeklinde, ucu bucağı belirsiz bir alan vardı. Karanlığın içinden dışkı ve yağ kokuları, birbirine sokulmuş aç, sarhoş, leş gibi kokan, can çekişen Tekraryapımların insansı iniltileri ve mekanik tıkırtılar geliyordu.

Birkaç eskimiş robot, sokaklarda yalpalayarak, şaşkın şaşkın dolaşıyor, hırpani sokak çocuklarının fırlattığı taşlardan, bece-

riksizce eğilerek korunmaya çalışıyordu. Bütün duvarlar yazı ve resimlerle doluydu. Aralarında *Başıboş Şiddet*'ten alınmış sloganların sıkıştırıldığı kaba şiirler ve müstehcen çizimler, kaygı dolu istekler de vardı:

Peygamberdevesi geliyor!
Çekilişe Karşıyız!
Katran ve Septik açmış bacaklarını / Şehir merakta âşığı kim bilir kimlerle oynar / baksanıza, ırzına geçiyor / hükümet denen hıyar!

Kilisenin duvarları da bundan nasibini almıştı. Veruline keşişleri, olanlara çok sinirlenmiş, toplanıp küçük kilisenin duvarlarındaki pornografik yazıları siliyorlardı.

Sokaklarda ötesoylulara da rastlanıyordu. İçlerinden bazıları, çoğunlukla da Kepriler, kalabalık tarafından taciz ediliyordu. Diğerleri ise gülüp geçiyor, şakalaşıyor, havada uçuşan küfürlere eşlik ediyordu. Bir köşede bir Kaktüs, bir Vodyanoi ile şiddetli bir tartışmaya girmişti ve çoğu insan olan izleyiciler, iki tarafı da yuhalayıp duruyordu.

Çocuklar, Derkhan'ın peşi sıra gelip bağırarak para istedi. Derkhan, onları görmezlikten geldi, kurban gibi görünmek istemediğinden çantasını da göğsüne yapıştırmadı. Dog Fenn'in merkezine doğru, bir savaşçı gibi hızlı hızlı yürüdü.

Köhnemiş köprülerin, rastgele kondurulmuş, bok püsür yığınlarından yapılmış gibi duran bölmelerin altından geçerken, etrafını çeviren duvarlar, birdenbire başının üzerinde birleşti. Havadan bir şeyler damlıyor, tuhaf sesler geliyordu. Derken, arkasında bir çığlık duydu. Bir Canavarsurat, usta bir hava manevrası ile kısa tünele dalıp kahkahalar atarak tekrar havaya yükselirken, Derkhan ensesine çarpan havayı hissetti. Yaratık yanından geçerken sendeleyip duvara çarptı. Canavarsuratın arkasından hakaret edenlere, o da katılmadan edemedi.

Bulunduğu yerdeki binalar, şehrin diğer yerlerinden çok farklıydı. Burada işlevsellik duygusu yoktu. Dog Fenn mimarisi, burada yaşayanları hiç önemsemiyordu. Tahtadan, tuğla ve betondan yapılmış hücreler, nodüller azmış, habis tümörler gibi yayılmıştı.

Derkhan, küflenmiş tuğla döşeli bir çıkmaz sokağa girdi, etrafına bakındı. Sokağın öbür ucunda, arka bacakları pistonlu kocaman çekiçlerden yapılmış bir Tekraryapım at duruyordu. Arkasında ise duvara iyice yanaşmış, üstü kapalı bir at arabası vardı. Etrafta aylak aylak dolaşan nişancıların herhangi biri, milis ajanı olabilirdi. Ama bu tehlikeyi göze almak zorundaydı.

Arabanın arkasına yürüdü. Arabadan indirilen altı tane domuz, duvara bakan kenarı açık bir kümese konmuştu. İki adam küçücük alandaki domuzları komik bir şekilde kovalayıp duruyordu. Kaçışan domuzlar bebekler gibi ciyaklıyor, bağırışıyorlardı. Hayvanların bulunduğu kümes, duvarın yaklaşık bir metre yukarısındaki yarım daire şeklinde bir girişe açılıyordu. Derkhan gözünü bu boşluğa dayayıp üç metre aşağıdaki leş gibi kokan deliğe baktı, sönecek gibi duran gaz lambaları, içeriyi doğru dürüst aydınlatmıyordu. Delikten gürültüler ve tıslamalar geliyor, gaz lambasının ışığında içerisi kırmızı parıltılar yayıyordu. Derkhan, aşağıdakileri görebiliyordu, cehennnemdeki ruhlar gibi, sırtlarından taşan yüklerinin altında iki büklüm olmuş karaltılar dolaşıyordu.

Solundaki kapısız açıklık, Derkhan'ı dimdik merdivenlerden yeraltı mezbahasına götürdü.

İlkbaharın ılık havası, burada cehennemi bir enerjiyle ısınmıştı. Derkhan terlemeye başlamış, asılmış hayvan ölülerinin ve pıhtılaşan kan izlerinin arasından yolunu bulmaya çalışıyordu. Odanın arkasında, yükseltilmiş bir bant, ağır et kancalarını tavan boyunca acımasızca çekip duruyor, mezar evin karanlıklarında gözden kayboluyordu.

Bıçaklardan gelen parıltılar bile kırmızı ışığın filtresinden geçiyor gibiydi. Derkhan kan ve sıcak etin ağır, ekşi kokusundan öğürmemek için ağzını, burnunu bir mendille iyice kapattı.

Odanın karşı ucunda üç adam, caddeden gördüğü o açık kavisin altında toplanmıştı. Bu karanlık ve iğrenç kokulu yerde, yukarıdan sızan Dog Fenn'in aydınlığı ve havası, ferahlatıcı gibi geliyordu insana.

Konuşmadan anlaşmış gibi, kasapların üçü de geriye çekildi. Yukarıdaki sokakta domuzları getirenlerden birisi hayvanların

tekini yakalamıştı. Küfürler, homurtular ve korkulu sesler arasında, hayvanın ağır gövdesini açıklıktan aşağıya fırlattılar. Karanlığa düşen domuz, tiz bir çığlık attı. Hızla kendini bekleyen bıçaklara doğru giderken, korkudan kaskatı kesilmişti.

Domuzun sımsıkı, kısa bacakları, kan ve hayvan pisliği ile kayganlaşmış taşların üzerine çarpıp parçalandığında, insanın midesini kaldıran bir kırılma ve kopma sesi duyuldu. Hayvan, kırılıp batan kemiklerin kanattığı bacaklarının üzerine yığıldı, ne kaçabiliyor, ne karşı koyabiliyor, boşu boşuna çırpınıp böğürüyordu. Üç adam da alışkın oldukları bir zamanlama ile harekete geçti. Bir tanesi, iki büklüm olmasın diye hayvanın poposuna yapıştı, diğeri sarkan kulaklarından tutarak kafasını çekti. Üçüncü adam ise elindeki bıçakla boynundaki deriyi kesti.

Kan fışkırdıkça, hayvanın bağırtıları da çabucak kesildi. Adamlar kocaman, hâlâ titreyen domuzu çekerek, paslı bir testerenin hazır beklediği bir masaya götürdüler. İçlerinden biri bu arada Derkhan'ı gördü. Diğerini dürttü.

"Bak hele, Ben, seni çapkın kerata! Süslü yosman gelmiş!" diye neşeyle, Derkhan'ın da işitebileceği kadar yüksek sesle bağırdı. Ben, Derkhan'a el salladı.

"Beş dakika," diye seslendi. Derkhan başını sallayarak beklemeye başladı. Ağzına dolan safrayı ve tükürüğü gerisin geriye yutarken mendili de ağzına iyice yapıştırmıştı.

Yukarıdan ite kaka gönderilen korku içindeki domuzlar, bacakları tuhaf bir şekilde karınlarına doğru kıvrılmış, organik bir yığın halinde düşüp duruyor, boğazları kesiliyor, eski tahta banklarda kanları tamamen akana kadar bekletiliyorlardı. Dilleri ve parçalanmış derileri sallanıyor, her yerlerinden kan sızıyordu. Mezbahanın tabanında açılmış kanallardan taşan kan, hayvan sakatatlarıyla dolu kovalara, kaynatılıp beyazlamış domuz kafalarına damlıyordu.

Nihayet son domuz da düştü. Adamlar, yorgunluktan ayakta sallanıyorlardı artık. Her tarafları pıhtılaşmış kanla kaplanmıştı ve üzerlerinden buhar çıkıyordu. Aralarında biraz sohbet edip kısık sesle güldüler. Adı Ben olan adam, arkadaşlarından ayrılıp Derkhan'ın yanma geldi. Diğer ikisi, ilk hayvan cesedini parçaladı ve iç organlarını kocaman bir tekneye boşalttı.

"Dee," dedi Ben, sakin bir sesle, "Merhaba öpücüğü veremeyeceğim sana." Kanla ıslanmış giysilerini, kanlanmış yüzünü gösterdi.

"Minnettar kalırım," diye yanıtladı Derkhan. "Çıkalım mı?"

Dura kalka hareket eden et kancalarının altından eğilerek geçtiler ve karanlık çıkışa yöneldiler. Merdivenlerden, giriş katma çıkmaya başladılar. Dar koridorun tepesindeki kirli pencerelerden süzülen gökyüzünün mavi gri ışığı, burayı birazcık aydınlatmıştı.

Benjamin ve Derkhan, içinde bir küvet, pompa ve bir sürü kova duran, penceresiz bir odaya girdiler. Derkhan, adamın kirli giysilerini çıkarıp toz sabun ve suyla birlikte bir kovaya basmasını izledi. Benjamin uzun uzun kaşındı, keyifle gerindi, sonra pompayla su çekerek küveti doldurdu. Çıplak bedeninde, yeni doğmuş bebeklerdeki gibi çizgi çizgi, yağlı kan izleri vardı. Eline aldığı sabunu pompadan fışkıran suyun altına tuttu, sonra soğuk suyun altında köpürttü.

"Böyle birdenbire işi bırakıp sevişme arası vermene arkadaşların bir şey söylemiyor, ne güzel değil mi?" dedi yumuşak bir sesle Derkhan. "Ne dedin onlara? Birbirimizin kalbini çaldığımızı mı ya da bir iş anlaşmasından başka bir şey olmadığımızı mı?"

Benjamin kıkırdadı. Çok belirgin bir Dog Fenn aksanı ile konuşuyordu, Derkhan'ın şehirli tarzından çok farklıydı.

"Fazladan çalışıyordum zaten. Fazla mesai yapıyordum yani. Senin geleceğini de söylemiştim. Senin bana tutkun bir yosma olduğunu sanıyorlar, benim de sana. Unutmadan söyleyeyim, kafandaki peruk da muhteşem." Gevrek gevrek güldü. "Sana da pek yakışmış. Müthiş olmuşsun."

Küvetin içinde ayakta duruyordu, sonra yavaşça içine girmeye başladı, tüyleri diken diken olmuştu. Suyun yüzeyinde kalın kanlı bir köpük tabakası bıraktı. Pıhtı ve kir, yavaşça derisinden ayrılıp suyun yüzünde tembel tembel dalgalanmaya başladı. Bir süre gözlerini kapattı.

"Uzun sürmeyecek, Dee, söz veriyorum," diye fısıldadı.

"Acele etme," dedi Derkhan.

Adamın başı kabarcıkların arasında kayboldu, saçları bir süre suyun yüzeyinde kaldı, sonra yavaş yavaş, onlarda suyun altına girdi. Bir an soluğunu tuttu, ardından suya batmış bedenini deli gibi ovalamaya başladı. Sudan çıkıp derin bir soluk aldı ve tekrar daldı.

Derkhan bir kova su doldurdu, küvetin arkasına geçti. Ben yüzeye çıkarken suyu yavaşça onun başından aşağıya döktü, sabun kalıntılarını akıttı.

"Ohhh, harika," diye mırıldandı Ben. "Biraz daha, n'olur."

Derkhan yeniden su döktü.

Adam sonunda korkunç bir cinayet mahalline dönmüş küvetten çıktı. Kayganlaşmış, kanlı suyu, yerdeki oluğa boşalttı. Suyun oluğun kenarlarına çarparken çıkardığı foşurtuyu duydular.

Benjamin, yıkana yıkana sertleşmiş bir bornoz giydi. Derkhan'a başını salladı.

"İşimize başlayalım mı, sevgilim?" diye göz kırptı ona.

"Nasıl bir hizmet istersiniz, beyim?" diye yanıtladı Derkhan.

Odadan çıktılar. Yukarıdan gelen ışıkta, Benjamin'in koridorun ucundaki küçük odası seçilebiliyordu. İçeri girdiler ve Benjamin kapıyı kapatıp kilitledi. Bir kuyuya benzeyen odanın boyu eninden çok uzundu. Kare şeklindeki tavanda kirli bir pencere vardı. Derkhan ve Benjamin, incecik şiltenin üzerinden atlayıp, köhne bir dolabın yanma gittiler. Çürüyen güzelliği bu yoksul ortama hiç uymayan, eski bir eserdi bu dolap.

Benjamin, eline gelen birkaç yağlı gömleği itekledi. Dolabın arka tahtasına ustalıkla açılmış parmak tutamaçlarını buldu ve biraz zorlayarak arka kapağı kaldırdı. Sonra yavaşça yan çevirip çıkardı ve dolabın zeminine bıraktı.

Derkhan Benjamin'in açtığı küçük tuğla geçide baktı, o arada Benjamin ise dolaptaki küçük raftan bir mum ve kibrit aldı. Mumu yakmasıyla, ortalığa aniden bir sülfür kokusu yayıldı. Gizli odadan gelen hava akımı söndürmesin diye, elini mumun önüne siper etti. Arkasında onu izleyen Derkhan ile birlikte dolabın içinden geçti ve *Başıboş Şiddet* dergisinin çalışma odası aydınlandı.

Derkhan'la Benjamin gaz lambalarını yaktılar. Burası o kadar büyüktü ki, bitişikteki yatak odası küçücük kalmıştı. İçerideki hava ağır ve durgundu. Oda, doğal ışık almıyordu. Yukarıdaki pencereden gün ışığı fark ediliyordu, ama cam siyaha boyanmıştı.

Oraya buraya kırık dökük birkaç sandalye, üzerleri kâğıt, makas ve daktilolarla dolu iki masa atılmıştı. Sandalyelerden birinin

üzerinde çalışmayan bir robot oturuyordu, gözleri sönüktü. Bacaklarından bir tanesi ezilip parçalanmış, içinden bakır teller, cam parçaları fırlamıştı. Duvarlar afişlerle kaplıydı. Yerlerde balya balya *Başıboş Şiddet* dergisi vardı. Nemli bir duvarın önüne, hantal bir baskı makinesi konmuştu, yağ ve mürekkeple kaplı kocaman, demirden bir şeydi bu.

Benjamin büyük olan masaya oturdu ve yanma bir sandalye çekti. Uzun, ucu sarkmış, ince bir puro yaktı, derin bir nefes çekip dumanını havaya üfledi. Derkhan da yanına gelip robotu gösterdi.

"Bu antika nasıl?" diye sordu.

"Çok gürültü yaptığı için, gündüzleri kullanmıyorum. Herkes gidene kadar bekliyorum, ama baskı makinesi de sessiz değil, yani pek fark etmiyor. Bütün gece bu Allahın cezası tekerleği habire çevirmek, hiç de eğlenceli bir iş değil. Ben de robota biraz kömür atıp makineyi gösteriyorum, bu arada biraz kestiriyorum."

"Yeni sayı ne alemde?"

Benjamin yavaşça başını salladı ve sandalyesinin yanında duran yığını gösterdi.

"Fena sayılmaz. Birkaç tane daha basacağım. Şu hilkat garibeleri sergisindeki Tekraryapımla ilgili de bir şeyler koyuyoruz."

Derkhan elini boşver anlamında salladı.

"O kadar önemli değil."

"Hayır, ama... Nasıl desem... Dokunaklı bir hikâye. Seçimlerde önde gidiyoruz. Kibarca, piyangonuzun içine...' diyorlar yani." Sırıttı. "Bir önceki sayının aşağı yukarı aynısı, ama her yıl aynı oluyor, zaten."

"Bu sene piyangoda kazanan şanslılardan değildin, değil mi?" diye sordu Derkhan. "Numaran çekilmedi yani?"

"Yok. Bugüne kadar bir kez kazandım, o da yıllar önce. Kazandığımı gösteren kâğıdı gururla göğsüme bastırarak, koşa koşa sandığa gidip, Nihayet Görebiliyoruz Partisi'ne oyumu vermiştim. Gençlik heyecanı işte." Ben kıs kıs güldü. "Sen, peki? Doğrudan oy verebiliyor musun?"

"Aklını mı kaçırdın sen, Benjamin, ben de o kadar para ne arasın! Olsa dergi için daha fazlasını yapardım. Hayır ve ayrıca bu sene de piyango vurmadı."

Benjamin yerdeki gazete balyasının ipini kopardı. Eliyle bir tomar alıp Derkhan'a uzattı. O da en üsttekini alıp ilk sayfasına baktı. Her bir kopya dörde katlanmış kocaman bir kâğıttan ibaretti. Ön sayfada kullanılan punto, *Uyarı, Tartışma*, ya da Yeni Crobuzon'un yasal bir başka yayınında kullanılanlarla aynıydı. Ancak *Başıboş Şiddet*'in iç sayfalarındaki yazılar, slogan ve uyarılar küçücük yazılarak birbirinin arasına sıkıştırılmıştı.

Derkhan üç altın sikke çıkardı, Benjanin'e verdi. O da mırıl mırıl teşekkür edip parayı aldı ve masanın üstünde duran teneke kutuya koydu.

"Diğerleri ne zaman geliyor?" diye sordu Derkhan.

"Bir saat kadar sonra, ikisiyle barda buluşacağım, diğerleriyle de bu akşam ve yarın." Yeni Crobuzon'un kararsız, acımasız, ikiyüzlü ve baskıcı politik atmosferinde, bir iki özel durum dışında, gerekli bir önlem olarak *Başıboş Şiddet*'in yazarları buluşmaktan kaçınıyordu. Bu şekilde, içlerine milis ajanlarının sızma olasılığı da en aza inmiş oluyordu. Benjamin editördü, sürekli değişen kadronun içinde herkesin tanıdığı ve herkesi tanıyan tek kişi oydu.

Derkhan, sandalyesinin yanında yerde duran, üstün körü basılmış bir kâğıt yığınını fark etti. *Başıboş Şiddet*'in kardeşleri, isyancı dergilerin baskılarıydı bunlar.

"İyi bir haber var mı?" diye sordu Derkhan eliyle yığını göstererek. Benjamin omuzlarını silkti.

"*Feryat* bu hafta beş para etmez. *Atak*'daki başyazı fena değil, Rudgutter'in nakliyat şirketleriyle yaptığı anlaşmalardan söz ediyor. Birisini bu işin peşine takmayı düşünüyorum. Bunun dışında dişe dokunur bir şey yok."

"Benim görevim ne?"

"Hmm..." Benjamin kâğıtlarına göz gezdirdi, notlarına baktı. "Liman işçilerinin grevi ile ilgili bir şeyler duymaya çalış. Etrafa sor soruştur, birkaç olumlu yanıt ve alıntı toplamaya çalış, biliyorsun işte. Oy hakkı piyangosunun tarihi ile ilgili beş yüz kelimelik bir yazı yazmaya ne dersin?"

Derkhan başıyla onayladı.

"Sırada ne var?" diye sordu.

Benjamin dudaklarını büzdü.

"Rudgutter'in hastalandığı, tedavisinin olmadığı söylentileri dolaşıyor: Bunun peşine düşmek isterim doğrusu, ama söylentiler kaç ağız değiştirdi kim bilir. Yine de kulağını aç. Bir şey daha var... Henüz kesin değil, ama ilginç. Konuştuğum birisi var ve iddiasına göre Parlamento ile suç çeteleri arasındaki bağlantıları açığa çıkaracak biriyle temas halindeymiş."

Derkhan yavaş yavaş başını salladı. Duyduklarından memnun olmuştu.

"Çok güzel. Ne tür çetelerden söz ediyoruz? Uyuşturucular mı? Fahişeler mi?"

"Rudgutter'in her pisliğe bulaştığından eminim. Hepsi aslında. Seri halde mal üretsinler, karı kapsınlar, ardından milisler müşterilerin hesabını görsün, Okbaşı Madenleri için yeni Tekraryapımlar ya da köle madenciler toplasınlar, cezaevlerini doldursunlar. Meydan onların. Buldukları şu gammazcının neler bildiğini bilmiyorum, ama anladığıma göre hepsi çok tedirgin ve tüymeye hazır. Beni tanırsın, Dee. Her şey yavaş yavaş." Derkhan'a göz kırptı. "Bunu elimden kaçırmayacağım."

"Beni bilgilendirmeyi unutma ama, tamam mı?" dedi Derkhan. Başıyla onayladı Benjamin.

Derkhan gazete tomarını bir çantaya koydu, fark edilmesinler diye de bir sürü ıvır zıvırın altına yerleştirdi onları. Ayağa kalktı.

"Pekâlâ. Emirleri aldım. Unutmadan, verdiğim üç altının içinde, satılan on dört *BŞ*'nin parası da var."

"Çok iyi," dedi Benjamin ve masasındaki bir sürü defter arasından bir tanesini bulup bunu not etti. Ayağa kalkıp Derkhan'ı geçitten ve dolabın içinden yolcu etti. O basım odasının ışıklarını söndürürken, Derkhan küçük odada bekledi.

"Grim her neyse adı, almaya devam ediyor mu?" diye sordu deliğin diğer tarafından. "Şu tuhaf bilim adamı?"

"Evet. Hiç aksatmadan hem de."

"Geçen gün komik bir şey duydum onunla ilgili," dedi Benjamin ve dolabın içinden çıktı, yağlı ellerini eski bir bez parçasına sildi. "*Kuş* peşinde olan aynı adam değil mi bu?"

"Ah, evet, bir deney mi ne yapıyor. Sen de *sabıkalılarla* konuşuyorsun bakıyorum da, Benjamin." Derkhan gülüyordu. "Kanat topluyor. Yasadışı kanallar yoluyla alabileceği şeyleri, asla yasal olarak almamak prensibinde bana kalırsa."

Benjamin buna katıldığını belirterek başını salladı.

"Adam bu konuda çok iyi. Nasıl haber salacağını biliyor."

Benjamin konuşurken dolabın içine eğilmişti ve dolabın tahta arka kapağını takınakla meşguldü. Kapağı yerine oturttu ve Derkhan'a döndü.

"Tamamdır," dedi. "Rollerimize geri dönme zamanı."

Derkhan başını sallayıp beyaz peruğu kafasına geçirdi. Ayakkabı bağlarını çözdü. Benjamin gömleğini pantolonunun dışına çıkardı. Soluğunu tutup iyice kızarana kadar kollarını iki yana salladı. Tuttuğu soluğu gürültüyle verdi ve hızlı hızlı soludu. Derkhan'a göz kırptı.

"Yapma ama," dedi yalvarır gibi. "Biraz yardımcı ol sen de. Ünümü düşünmüyor musun? Hiç olmazsa azıcık yorgun görünmeye çalış..."

Derkhan gülümsedi, içini çekti, sonra yüzünü ve gözlerini ovaladı.

"Ohhh, Bay B," diye gülünç bir sesle kıkırdadı. "Hayatıma girenlerin en iyisi sensin!"

"Hah şöyle..." diye mırıldanıp göz kırptı Benjamin.

Kapıyı açıp koridora çıktılar. Hazırlıkları boşuna olmuştu. Onlardan başka kimse yoktu. Çok aşağıdan kıyma makinelerinin sesi geliyordu.

13

Lin gözlerini açtığında Isaac hâlâ yanında uyuyordu. Uzun uzun, sevgilisinin yüzüne baktı. Nefesini verirken çıkan havayla, Lin'in antenleri sallanıyordu. *Böyle mutlulukla yüzüne bakmayalı*, diye aklından geçirdi, *çok uzun süre olmuştu.*

Yavaşça yan döndü ve Isaac'i okşadı. Adam bir şeyler mırıldanıp ağzını sımsıkı kapattı. Soluk alırken dudakları büzülüyor sonra puf diye açılarak havayı dışarı veriyordu. Lin ellerini adamın kocaman bedeninde dolaştırdı.

Dün akşamki davranışından çok memnundu ve kendisiyle gurur duyuyordu. Epeydir çok yalnız ve mutsuzdu, riski göze almış, yasak olduğu halde çalıştığı mahalleye giderek Isaac'i kızdırmıştı. Ama sonuçta akşamı istediği gibi sonuçlandırmıştı.

Isaac'in karşısında zavallı durumuna düşüp kendine acındırmak değildi niyeti ama adamın öfkesi çabucak yatışmış ve Lin'in durumuna üzülmeye başlamıştı. Yorgun ve moralsiz olduğu zaten yüzünden okunduğu için Isaac'i onu şımartmaya ikna etmek durumunda kalmaması içten içe hoşuna bile gitmişti. Kafabedeninin hareketlerinden, hemen fark etmişti Isaac.

Isaac'in onun aşığı olarak görülmeme çabalarında olumlu bir taraf da vardı. Sokaklarda, birbirlerine dokunmadan, yavaş yavaş yürürlerken, flört eden utangaç genç insanlara benziyorlardı.

Keprilerin bir benzeri daha yoktu. Üreme amaçlı kafa seksi, nüfus artırmak için yerine getirilen tatsız bir görevden başka bir şey değildi. Erkek Kepriler dişilerin kafabedenlerine benzeyen akılsız bokböcekleriydi ve kafanıza tırmanmalarını, pozisyon alıp çiftleşmelerini hissetmek Lin'in yıllardır yaşamadığı ve bundan da çok memnun olduğu bir şeydi. Öte yandan, eğlenceli seks, yani

kadınlar arasında olan ise tantanalı ve toplumsal, ama daha çok törensel bir işti. Bireyler ya da gruplar arasındaki flört işaretleri, kabul ya da reddetmeler, tıpkı bir dans gibi kurallara uygun yapılıyordu. Genç insanların tedirgin, tutuk tavırlarından eser yoktu.

Birlikte şehirde yürüdüklerinde, Isaac'i içine çeken geleneği anlamak için Lin de insan kültürünü tanımaya başlamıştı. Başka ırktan biriyle bu yasak ilişkiye girmeden önce, kendi cinsiyle seks yapmaktan Lin de hoşlanıyordu ve Yeni Crobuzon çevresinde karşılaştığı insanlardan duyduğu bölük pörçük, gereksiz, boş konuşmaları entelektüel olarak küçümsüyordu. Ama onu şaşırtan şey bazen Isaac'de de aynı utangaç, kararsız yakınlığı bulması ve bundan da hoşlanmasıydı.

Önceki gece olan da buydu, serin sokaklardan istasyona doğru yürüyerek, şehrin tepesinden Aspic Çukuru'na doğru giderlerken başlamıştı her şey. En iyi tarafı da sonunda, duyguları iyice kabarmış olarak nihayet baş başa kalabildiklerinde yarattığı cinsel rahatlamaydı.

Isaac kapı kapanırken onu sıkıca tutmuş, Lin de kollarını adamın gövdesine dolayarak sımsıkı sarılmıştı. Şehvet duygusu bir anda gelivermişti. Lin geriye çekilmiş, kabuğunu aralamış ve Isaac'in ellerini kanatlarına götürerek onları okşamasını istemiş, Isaac da titreyen elleriyle yerine getirmişti isteğini. Kendinden geçmiş halini bir süre izlemişti Lin ve sonra yatağına çekmişti Isaac'i. Onunla birlikte yatakta yuvarlanarak, Isaac'i sırt üstü çevirmişti. Kendi giysilerini çıkarmış, ardından Isaac'inkileri çekerek üzerinden almıştı. Sonra da üzerine çıkmıştı, bu arada Isaac da Lin'in sert kafabedenini okşuyor, ellerini bedeninde, göğüslerinde gezdiriyor, kımıldayan kalçalarına sarılıyordu.

Ardından Lin'e yemek hazırladı. Yemeklerini yiyerek konuştular. Lin, Bay Alaca'dan söz etmedi. Isaac bu akşam neden üzgün olduğunu sorunca tedirgin oldu. Yarı yalan yarı gerçek, şehirde bulduğu ve yerini söyleyemeyeceği bir mekânda, kimseye gösteremeyeceği çok büyük ve zor bir heykelle uğraştığını, bu yüzden de Shintacost yarışmasına katılamayacağını, işin bütün enerjisini tükettiğini söyledi.

Isaac ilgiyle dinlemişti onu. Belki de planlıydı bu. Bir proje üzerinde çalışırken dalgınlaşıyor ve Lin'in bundan alındığını biliyordu. Nerede çalıştığını öğrenmek için çok üsteledi.

Ama Lin'in bunu söylemeye hiç niyeti yoktu.

Kırıntıları ve taneleri üzerlerinden silkeleyip yattılar. Isaac uykusunda ona sımsıkı sarıldı.

Uyandığında, Lin uzun süre Isaac'in oradaki varlığının tadını çıkardı, sonra kalkıp kahvaltısı için ekmek kızarttı ona. Isaac kokuyu duyup kalktı, Lin'in ensesini ve belini gıdıklayarak öptü. Lin de kafabacaklarıyla onun yanaklarını okşadı.

Bu sabah çalışacak mısın? diye masanın karşısından işaretle sordu, bir yandan da çeneleriyle greyfurt çiğniyordu.

Isaac biraz huzursuzlanarak başını kaldırdı.

"Şey... Evet. Çalışmam gerekiyor hayatım." Ekmeğini katır kutur ısırarak Lin'e baktı.

Ne işi?

"Hmm.. Evde beni bekleyen bir sürü şey var, bütün bu kuşlar falan filan, ama biliyor musun, biraz tuhaf aslında. Güvercinleri, ardıçkuşlarını, doğanları, aklına gelebilecek uçan ne varsa inceledim, ama henüz yakından bir *Garuda* görmedim. Ben de ava çıkıyorum. Epeydir erteliyordum ama sanırım zamanı geldi. Leke'ye gidiyorum." Isaac suratını buruşturdu ve söylediklerinin anlaşılması için biraz zaman verdi. Ekmeğinden koca bir lokma daha ısırdı. Yuttuktan sonra kaşlarının altından Lin'e baktı. "Bilmem ki... Gelmek ister misin sen de?"

Isaac, diye işaretle hemen yanıtladı Lin, *eğer gerçekten kastetmiyorsan hiç söyleme çünkü gelmek isterim ve eğer öyleyse evet diyeceğim. Leke'ye bile.*

"Bak canım... Sahiden... Gerçekten istiyorum. Ciddiyim. Eğer bu sabah şaheserin üzerinde çalışmayacaksan, gel ve kendini göster." Sesindeki inandırıcılık konuştukça güçlendi. "Hadi, seyyar laboratuvar asistanım olursun. Hayır dur, ne yapabileceğini biliyorum: Bugünlük heliotip baskıcım ol benim. Kameranı getir. Senin de ara vermeye ihtiyacın var."

Isaac daha cesur olmuştu. Evden birlikte çıktılar, ama Isaac hiç huzursuzluk belirtisi göstermedi. Bir süre Shadrach Caddesi boyunca kuzeybatıya, Salacus Bahçeleri İstasyonu'na doğru yürüdüler ama Isaac sabırsızlandı ve yoldan geçen bir taksiye işaret etti. Saçı sakalı birbirine karışmış sürücü Lin'i görünce kaşlarını kaldırdı ama ses çıkarmadı. Atına bir şeyler mırıldanırken başını eğdi, Isaac ve Lin'e binmeleri için işaret etti.

"Nereye ahbap?" diye sordu.

"Leke, lütfen." Isaac sesine ağırbaşlı bir ifade vererek yanıtladı adamı.

Sürücü şaşkınlıkla arkasına döndü. "Şaka yapıyorsun herhalde beyim. Oraya gitmem ben. Sizi Vaudois Tepesi'ne kadar götürürüm, o kadar. Alacağım paraya değmez Leke'ye gitmek. Araba giderken daha, tekerleklerimi çalarlar orada benim."

"Tamam, tamam," dedi sinirlenerek Isaac. "Gidebileceğin yere kadar götür bizi."

Köhne fayton kaldırım taşlarının üzerinde sallana sallana giderken, Lin Isaac'e baktı.

Gerçekten tehlikeli mi? diye korkarak işaretle sordu.

Isaac etrafına baktı, sonra o da işaretle yanıtladı Lin'i. Konuşması onunki kadar akıcı değildi ve daha yavaştı ama böyle konuşarak sürücü hakkında aklından geçenleri rahatça söyleyebilirdi.

Şey... Çok yoksullar, bu kesin. Gördükleri şeyi yürütüyorlar, ama saldırgan olduklarını söyleyemem. Salak herif boşuna korkuyor. Çok gazete okumuş, belli... Isaac durdu, bir şey düşünerek yüzünü buruşturdu.

"İşaret dilinde nasıl denir, bilmiyorum," diye mırıldandı. "*Sansasyonel.* Evet sansasyonel haberler okuyorlar." Arkasına yaslanıp, sol tarafında uzanan Uğultu Tepeleri'nin inişli çıkışlı siluetine baktı.

Lin Leke'ye hiç gelmemişti daha önce. Kötü ününü duymuştu ama. Kırk yıl kadar önce Sink Hattı, Lichford'un güneybatısına, Vaudois Tepesi'nin ötesine ve şehrin güney sınırının bitişiğindeki Kötü Orman'a kadar uzatılmıştı. Planlamacılar ve maliyeciler buralarda yüksek apartmanlar inşa etmişlerdi, Ketch Funda-

lığı'ndaki görkemli yekpare bloklardan farklıydı bunlar, ama yine de etkileyiciydiler. Fell İstasyonu açılmış, Kötü Orman'da bir tane daha inşa edilmeye başlanmıştı, sonra da demiryolunun etrafında uzun dar bir alan temizlenmişti. Bunun ötesinde de yeni bir istasyon açılması düşünülmüş ve bu yüzden raylar ormanın içine kadar uzatılmıştı. Bu arada demiryolunu güneye ya da batıya doğru yüzlerce kilometre daha uzatıp Yeni Crobuzon'u Mryshock ya da Cobsea'ya bağlamak gibi kesin olmayan, iyice uçuk planlar bile yapılmıştı.

Derken paralar bitivermişti. Mali bir kriz olmuş, yatırım balonu patlamış, rekabete ve kimsenin almayacağı çok ucuz malların piyasayı sarmasına dayanamayan ticaret ağı çökmüş, bunun sonucunda da, demiryolu projesi daha doğmadan ölmüştü.

Trenler hâlâ Fell İstasyonu'na uğruyor, gereksiz yere birkaç dakika bekleyip yeniden şehre dönüyorlardı. Kötü Orman, kısa sürede boş binaların güneyindeki alanı sahiplendi, isimsiz boş istasyonu ve çürüyen rayları kendine kattı. Birkaç yıl boyunca trenler Fell İstasyonu'nda boş ve sessizce beklediler. Sonra yavaş yavaş yolcular gelip gitmeye başladı.

Büyük binalardaki boşluklar da dolmaya başladı. Tahıl Ambarı ve Mendican Bayırı'ndan gelen yoksul köylüler, ıssız kasabaya yerleştiler. Buranın, Parlamentonun bilmediği, vergilere ve yasalara da kanalizasyon kanalları kadar nadir rastlanan hayalet bir bölge olduğu söylentileri ortalığa yayılmaya başladı. Boş katlara çalıntı tahtalardan yapılmış iskeleler kuruldu. Ölü sokakları bir gece içinde beton ve oluklu demirden yapılmış barakalar sardı. Yerleşenler küf gibi sardı bölgeyi. Geceyi aydınlatacak tek bir gaz lambası yoktu, doktor yoktu, iş yoktu, buna rağmen bölge on yıl içinde uyduruk binalarla doluverdi. Yayılışındaki rastgeleliği yansıtan bir de adı oldu, Leke: Leş gibi kokan gecekondu bölgesi, gökyüzünden bir pislik gibi düşüp saçılmıştı sanki.

Yeni Crobuzon belediyesinin sınırları dışındaydı bu varoş. Altyapısı için güvenilmez bir seçenek oluşturmuştu: Kendiliğinden bu işe soyunan posta görevlileri, sağlık mühendisleri, hatta bir tür yasaları bile vardı. Ancak bu sistemler yetersiz ve taraflıydı. Ne

milislerin, ne de bir başkasının Leke'ye gitmesi söz konusuydu. Dışarıdan gelen tek ziyaretçileri, nedense hep düzenli bakımı yapılan Fell Durağı İstasyonu'na uğrayan trenler ve bazı geceler ortaya çıkarak korku saçan, cinayet işleyen maskeli çetelerdi. Bu cinayet mangalarının insafsız saldırılarından en fazla payı da Leke'deki sokak çocukları alıyordu.

Dog Fenn ve hatta Kötükıyı'daki gecekondu sakinleri bile Leke'yi kendilerinden aşağı görüyorlardı. Şehre ait olmayan bir yerdi burası, Yeni Crobuzon'a izinsizce sızan küçük, garip bir kasabadan başka bir şey değildi.

Bir sanayi dalını, ister yasal ister yasadışı olsun, kendine çekecek para yoktu burada. Leke'deki suçlar ise umutsuzluk ve hayatta kalma çabalarının sonucunda oluşan küçük ölçekli eylemlerden başka bir şey değildi.

Leke'de bir şey daha vardı, Isaac'i bu ürkünç sokaklara getiren bir şey. Son otuz yıldır, burası Yeni Crobuzon'un Garuda Mahallesi'ydi.

Lin, Ketch Fundalığı'ndaki dev apartmanlara baktı. Yarattıkları hava dalgasının üzerinde dönüp duran küçücük yaratıkları görebiliyordu. Canavarsurat ve belki birkaç tane de Garuda olabilirdi. Blokların yakınında görkemli milis kulesi yükseliyordu; araba, buradan çıkan hava hattının altından geçti.

Sürücü arabayı kenara çekti.

"Benden bu kadar dostum," dedi.

Isaac ve Lin arabadan indiler. Yolun bir tarafında düzgün bir sıra halinde beyaz evler sıralanmıştı. Her birinin önünde, çoğu bakımlı, küçük bir bahçe vardı. Kaldırım boyunca salkım saçak banyan ağaçları uzanıyordu. Evlerin karşısında, arabanın diğer yanında dar ve uzun bir park, dimdik bir eğimle sokağa inen ve ileriye uzanan iki yüz üç yüz metre uzunluğunda bir yeşil alan vardı. Bu küçük yeşillik, Vaudois Tepesi'nin memur, doktor ve yargıçlarının yaşadığı kibar evleri ile, ağaçların ötesinde ve tepenin yamacındaki karmakarışık yıkıntıların, Leke'nin arasında bir tampon bölge görevini görüyordu.

"Leke'nin neden popüler bir yer olmadığını anlamak için müneccim olmaya gerek yok, ne dersin?" diye soluk soluğa sordu Isaac. "Baksana, burada yaşayan bu kibar insanların manzarasını nasıl bozuyor..." Şeytani bir gülümseme yayıldı yüzüne.

Lin, biraz ileride Sink Hattı'nın tepenin kenarını ikiye böldüğünü görebiliyordu. Tepenin batı yamacındaki park alanına açılan boğazdan trenler geçiyordu. Kırmızı tuğladan yapılmış Fell İstasyonu, Leke'nin bataklığı üzerinde kocaman görünüyordu. Şehrin bu köşesinde demiryolları evlere çok yakın geçiyordu, ama etraftaki derme çatma gecekonduların arasında hemen göze çarpmak için istasyonun görkemli bir mimarisi olmasına da gerek yoktu. Leke'deki binaların içinde, istasyon binasından daha yüksek olanlar yalnızca yeniden onarılmış yüksek apartmanlardı.

Isaac Lin'i dürttü. Demiryoluna yakın birkaç apartmanı işaret etti.

"Gördün mü?" Lin başını salladı. "Yukarı bak."

Lin, adamın gösterdiği yöne baktı. Büyük binaların alt kısımları bomboştu. Altıncı ya da yedinci kattan sonra ise, oyuklardan eğri büğrü uzanan tahta parçaları çıkıyordu. Pencereler kahverengi kâğıtlarla kaplanmış, delikler gizlenmişti. Düz çatıların tepesinde ise, neredeyse Lin ve Isaac ile aynı hizada, küçük kanatlılar göründü.

Lin havada Isaac'in elini izledi. Birden heyecanlandı. Havada avlanan kanatlı yaratıkları görebiliyordu.

"Garuda bunlar," dedi Isaac.

İkisi birlikte tepeden inerek demiryoluna doğru yürümeye başladılar, Garudaların iğreti yapılmış yüksek yuvalarına ulaşmak için biraz sağa yöneldiler.

"Şehirdeki Garudaların hemen hepsi bu dört blokta yaşıyor. Bütün Yeni Crobuzon'da sayıları iki bin bile değil. Yani nüfusa oranlarına bakacak olursan sıfır nokta sıfır üç gibi bir şey..." Sırıttı Isaac. "Dersime iyi çalışmışım ama, değil mi?"

Ama hepsi burada yaşayanlar değil... Krakhleki'ye ne dersin?

"Ah, evet, buradan çıkanlar da var tabii.. Bir ara bir öğrencim olmuştu, çok tatlı adamdı. Galiba bir iki tane Dog Fenn'de, üç dört

tane Kasvetlikıyı'da, altı tane de Büyük Kıvrım'da var. Jabber Tepesi ve Süryani Mahallesi'nde de birkaç tane olacak, duyduğuma göre. Neredeyse her kuşaktan, Krakhleki gibi başarılı birisi çıkıyor. Yazdıklarını hiç okumadım, söyleyeyim. Nasıl, iyi mi?" Lin başıyla *evet*, dedi.

"Böyleleri de var, sonra diğerleri...neydi adı.... Değişik Eğilimler Partisi'ndeki gerizekâlı... Shashjar, tamam o. DE'lerin bütün ötesoylular için olduğunu göstermek amacıyla onu oraya koydular." Isaac edepsizce geğirdi. "Özellikle de zenginler için."

Ama çoğu burada. Burada yaşayanların da buradan çıkması çok zor olmalı.

"Sanırım. Az bile söyleniyor, aslına bakarsan..."

Bir dereden geçtiler ve Leke'nin dış mahallelerine yaklaşırken yavaşladılar. Lin kollarını kavuşturup kafasını salladı.

Ne işim var benim burada, diye küçümseyen bir ifadeyle işaret etti.

"Düşüncelerin gelişiyor," dedi Isaac neşeyle. "Diğer ırkların bu adil şehirde nasıl yaşadığını öğrenmek önemli."

Lin'i kolundan çekiştirmeye başladı, şakadan direnen Lin de sonunda ağaçların gölgesinden çıktı ve Leke'ye doğru yola devam ettiler.

Leke'ye gitmek için köhne köprülerden, kasabayı Vaudois Tepesi'ndeki parktan ayıran yaklaşık üç metre derinliğindeki hendeğin üzerine atılan kalaslardan geçmek zorundaydılar. Arada bir dengede durabilmek için kollarını öne uzatarak, arka arkaya yürüdüler.

Bir buçuk metre aşağılarındaki hendek, asit yağmuru, çevreyi kirleten bir sürü şey ve pislik karışımından oluşan, fokurdayıp duran jelatinimsi bir çorbayla doluydu. Yüzeyi tehlikeli gaz kabarcıkları ve ölmüş hayvanların şiş bedenleriyle kaplıydı. Orada burada paslı teneke kutular, tümörlere ya da düşük yapılmış fetüslere benzeyen etli doku kümeleri batıp çıkıyordu. Sıvı akmıyor, dalgalanıyordu, yüzey gerilimi öylesine yağlı ve kalındı ki kopmuyordu bir türlü: Köprüden düşen taş parçaları en ufak bir ses çıkarmadan suda kayboluyordu.

Kokuyu duymamak için bir eliyle ağzını ve burnunu iyice kapatsa da, Isaac daha fazla dayanamadı. Köprünün yarısında öğürmeye başladı, kusacak gibi oldu, ama kendini tuttu. Bu köprüde sendelemek, dengeyi yitirmek, düşünülemeyecek kadar korkunç bir şeydi.

Havadaki gübre tadından, Lin'in midesi de Isaac gibi bulanmıştı. Tahtaların diğer ucuna vardıklarında, hem Lin hem de Isaac'in neşelerinden eser kalmamıştı. Karmaşık yollarda yorgun argın, sessizce yürümeye başladılar.

Böyle alçak binaların arasında yönünü bulmak, Lin'e kolay gelmişti: Aradıkları blokları istasyona gelmeden önce görebildiler. Bazen Lin Isaac'in önünden yürüdü, bazen de Isaac onun önünden. Evlerin arasında akan lağım kanallarından geçerek yollarına devam ettiler. Etkilenmiyorlardı artık. Tiksinmenin ötesine geçmişlerdi.

Leke'nin sakinleri toplanıp onlara bakmaya başladı.

Asık suratlı erkekler, kadınlar ve yüzlerce çocuk, hepsi de çöpten toplanmış çuvallardan diktikleri kıyafetler giymişlerdi. Küçücük eller ve parmaklar, geçerken Lin'i tutmaya çalışıyordu. Lin de onlara vuruyor, Isaac'in önüne geçiyordu. Etraftan gelen sesler mırıltılara dönüştü, derken para isteyen çığlıklara. Kimse onları durdurmaya çalışmıyordu.

Isaac ve Lin, onlara hiç aldırmadan, kıvrılan sokaklardan geçerek yollarına devam ettiler. Bir kalabalığa doğru ilerlediler. Yaklaştıkça, havada hızla uçan Garudaların şekilleri iyice ortaya çıkmıştı.

Neredeyse Isaac kadar şişman bir adam önlerine fırladı.

"Beyim, durun hele," diye kababir sesle, ikisine de işaret ederek bağırdı. Bakışları keskindi. Isaac Lin'i dürttü, durmasını söyledi.

"Ne istiyorsun?" diye sinirli bir sesle sordu.

Adam çok hızlı konuşuyordu.

"Şey, Leke'ye yabancı ziyaretçilersiniz, belli, yardım ister misiniz diye düşündüm de, yani."

"Hadi oradan," diye kükredi Isaac. "*Ziyaretçi* falan değilim ben. Son gelişimde Vahşi Peter'in misafiriydim," diye gururla ekledi.

İsmin yarattığı fısıltıları bekledi. "Şimdi de şunlarla biraz laflamaya geldim." Parmağıyla Garudaları gösterdi. Şişman adam biraz geriledi.

"Kuş çocuklarla sohbete geldin demek? Ne hakkında acaba, bayım?"

"Seni hiç mi hiç ilgilendirmez! Söyle bakalım şimdi, bizi onların apartmanlarına götürebilir misin?"

Adam kusura bakma der gibi ellerini havaya kaldırdı.

"Burnumu sokmamalıydım bayım, beni ilgilendirmez tabii. Smiley sizi kuş kafeslerine götürür ama, siz de onu görürsünüz artık."

"Tamam, tamam. Merak etme, memnun ederim seni. Ama sakın ola," etrafta onlara bakan kalabalığa dönerek bağırdı, "aklınızdan saldırı, hırsızlık gibi bir şey geçirmeyin. Sadece bir rehbere yetecek para var üzerimde, bir kuruş fazlası yok ve onun toprağında eski bir dostunun başına bir şey geldiğini duyacak olursa Vahşi'nin *öfkeden nasıl delireceğini* de biliyorum."

"Yapma bayım, Leke ahalisini bu kadar da hor görme. Hiç konuşmadan arkamdan gelin şimdi, tamam mı?"

"Düş bakalım önümüze ahbap," dedi Isaac.

Ufalanan beton ve paslanmış demir çatıların arasından döne döne giderlerken, Lin Isaac'e döndü.

Ne demek oluyor bütün bunlar Allah aşkına? Vahşi Peter de kimin nesi?

Isaac yürümesine ara vermeden işaret diliyle yanıtladı onu.

"Bir sürü laf kalabalığı işte. Bir kez Lemuel ile gelmiştim buraya... Karanlık bir işti, o zaman Vahşi ile tanışmıştım. Bölgede sözü geçen biriydi. Hâlâ yaşadığından bile emin değildim aslına bakarsan! Beni anımsayacağını da sanmam."

Lin çok öfkeliydi. Leke ahalisinin, Isaac'in yalanına kanacağına inanamamıştı. Ama görünüşe bakılırsa Garudaların kulelerine doğru gidiyorlardı. Kim bilir, belki de biraz önce şahit olduğu durum bir meydan okumadan çok törensel bir şeydi. Belki de Isaac aslında şaka yapmış kimseyi korkutmamıştı. Belki de adamlar onlara acıdıkları için yardım ediyorlardı.

Derme çatma kulübeler, yüksek blokların alt katlarına vuran dalgalara benziyordu. Lin ve Isaac'e rehberlik yapan adam onları heyecanla yanma çağırıp bir kare şeklinde konumlanmış dört bloğu gösterdi. Aralarındaki gölgeliğe, umarsızca ışığa ulaşmaya çalışan eğri büğrü ağaçların bulunduğu bir bahçe yapılmıştı. Çalılardan etli bitkiler ve dayanıklı otlar fışkırmıştı. Gökyüzünü kaplayan bulutların altında Garudalar daireler çizerek uçuyorlardı.

"İşte dediğin yere geldik, beyim!" dedi adam gururla.

Isaac duraksadı.

"Nasıl yapsam ki... Yani haber vermeden böyle birdenbire geliverdik..." Bir an durakladı. "Hmm... Nasıl dikkatlerini çekebilirim?"

Rehber elini uzattı. Isaac bir an adama baktı, sonra bir sikke çıkarıp verdi. Adam paraya iyice bakıp cebine yerleştirdi. Derken döndü ve binanın duvarlarından biraz geriye çekildi, parmaklarını ağzına koyarak ıslık çaldı.

"Hey!" diye bağırdı. "Kuş kafalı! Beyefendi konuşmak istiyor!"

Hâlâ Isaac ve Lin'in etrafında duran kalabalık da coşkuyla bağırtıya katıldı. Boğuk bir sesle bağıra çağıra yukarıdaki Garudalara misafirleri olduğunu söylediler. Havada, Leke Mahallesi'nin üzerinde, uçan şekillerden bir grup toplandı. Sonra içlerinden üç tanesi, çıplak gözle fark edilmeyecek bir manevrayla kanatlarını ayarlayıp yere doğru muhteşem bir inişe geçti.

Herkes soluğunu tuttu, hayranlıkla çalınan ıslık sesleri duyuldu.

Üç Garuda bekleyen kalabalığa doğru ölü gibi düşüyordu. Altı metre kadar yukarıdayken iyice açılmış kanatlarını birden geri çektiler ve dimdik düşüşlerini engellediler. Kanatlarıyla hızla havayı dövüyorlardı. Biraz alçalıp tekrar yükselerek, bir aşağı bir yukarı uçarken çıkardıkları rüzgâr altlarındaki insan kalabalığının üzerine vuruyor, insanların yüzleri ve gözleri toz doluyordu.

"Ne bağırıyorsunuz?" diye sol taraftaki Garuda cırlak bir sesle sordu.

"Büyüleyici," diye fısıldadı Isaac, Lin'e. "Çıkardığı kuş sesi ama Yagharek kadar anlaşılması zor değil... Bunun ana dili Ragamollca olsa gerek, bugüne kadar başka bir dil konuştuğunu sanmıyorum."

Lin ve Isaac gözlerini muhteşem yaratıklara diktiler. Garudalar bellerine kadar çıplaktı, bacaklarında ince kahverengi külot pantolonlar vardı. Bir tanesinin tüyleri ve derisi siyahtı; diğer ikisi koyu bronz rengindeydi. Lin kocaman kanatlarına baktı. Açılmış çırpılan kanatların arasındaki mesafe en az altı metre vardı.

"Buradaki bu beyefendi..." diye lafa başladı rehber, ama Isaac konuşmasını böldü.

"Karşılaştığımıza çok sevindim," diye yukarıya doğru seslendi. "Size bir teklifim olacak. Biraz konuşmamız mümkün mü?"

Üç Garuda da birbirine baktı.

"Nedir *istediğin*?" diye bağırdı siyah tüylü olan.

"Şey, diyecektim ki..." Isaac kalabalığı işaret etti başıyla. "Bu ortamda konuşacağımızı düşünmemiştim aslında. Özel olarak konuşabileceğimiz bir yer var mı?"

"Elbette!" dedi ilk Garuda. "Yukarıda buluşuruz!"

Üç çift kanat uyum içinde fırladı ve Garudalar gökyüzünde kayboldular, Isaac arkalarından neredeyse ağlıyordu.

"Bekleyin!" diye bağırdı. Çok geçti ama. Etrafına bakınıp rehberi arandı.

"Acaba," diye sordu adama, "oradaki asansör çalışıyor mudur, ne dersin?"

"Hiç binmedim valla, beyim," Rehber hınzır hınzır sırıttı. "Bence siz yola düzülün."

"Sevgili, tatlı Lin... Beni bırak, sen kendini kurtar. Ben ölüyorum. Burada uzanıp öleceğim ben."

Isaac altıncı ve yedinci katlar arasındaki asma katta uzanmıştı. Tıslıyor, hırıldıyor, tükürüyordu. Lin ellerini öfkeyle kalçalarına dayamış, başında duruyordu.

Kalk hadi seni şişko budala, diye işaretle konuştu. *Yorucu, evet. Ben de yoruldum. Altınları düşün. Bilimi düşün.*

İşkence görüyormuş gibi inleyerek, Isaac ayakları üzerinde doğruldu. Lin ite kaka onu beton basamakların kenarına kadar getirdi. Isaac yutkundu, kendini toparladı ve sonra sallana sallana yukarı çıkmaya başladı.

Merdiven boşluğu griye boyanmıştı, içeriyi aydınlatan tek şey, çatlaklardan ve köşelerden sızan ışıktı. Yedinci kata geldiklerinde, merdivenler sanki hiç kullanılmamış gibi görünüyordu. Ayaklarının etrafına çöpler toplanmaya başladı. Basamaklar tozlu olmaktan çok, kirle kaplıydı. Her katta iki kapı vardı, tahtalardaki yarıklardan, içeride konuşan Garudaların kulak tırmalayan sesleri duyulabiliyordu.

Isaac yavaş, içler acısı bir hızla, merdivenlerden çıkıyordu. Lin arkasından geliyor, onun "şimdi kalp krizi geçireceğim" diye sızlanmalarına hiç aldırmıyordu. Birkaç uzun, zorlu dakikanın ardından en üst kata vardılar.

Tepelerinde çatıya çıkan kapı vardı. Isaac duvara dayanarak yüzünü sildi. Terden sırılsıklam olmuştu.

"Bir dakikacık bekle hayatım," diye mırıldandı ve hatta gülümsemeyi bile başardı. "Hey Yarabbim! Bilim için yapıyordum bunu, değil mi? Kameranı hazırla... Tamam... Gidelim hadi."

Doğruldu, yavaş yavaş soluk alıp verdi, sonra kapıya giden son basamakları yine yavaş yavaş çıktı, kapıyı açtı ve çatının donuk ışığına adımını attı. Lin, kamerası elinde onu izledi.

Kepri gözlerinin karanlıktan ışığa ya da ışıktan karanlığa alışması için zamana ihtiyacı yoktu. Lin üzeri çöp ve kırık beton parçalarıyla kaplı, pütürlü beton çatıya adım attığında, Isaac gözlerini kısmış, ellerini gözlerinin önüne tutarak umutsuzca ışığı engellemeye çalışıyordu. Lin sakince etrafa göz gezdirdi.

Kuzeydoğuya doğru biraz ileride Vaudois Tepesi yükseliyordu; yılansı bir kavis yaparak yükselen bu üçgen çıkıntı sanki şehir merkezinin görünmesini engellemeye çalışıyor gibiydi. Ekser, Perdido Sokağı İstasyonu, Parlamento, cezaevinin kubbesi: Bunların hepsi ufuk çizgisini delip çıkıyor, hemen göze batıyorlardı. Lin, tepenin karşısına baktığında, Kötü Orman'ın kilometrelerce uzanan bölümünün, engebeli arazinin ötesinde gözden kaybolduğunu gördü. Orada burada küçük kaya tepecikleri göze çarpıyordu. Kuzeye doğru baktığında, orta tabakanın yaşadığı Yabankekiği ve Kızgınadım banliyölerine, St Jabber Tepesi'ndeki milis kulesine, Dereboyu ve Çancı'dan geçen Verso Hattı'nın havadan geçen raylarına kadar, hiç kesintisiz uzanan bir manzarayla karşılaştı. Üç kilo-

metre ilerideki is kaplı bu demiryolu kemerlerinin hemen ötesinde ise kıvrıla kıvrıla akan Katran vardı, güneyin bozkırlarından şehre mavnaları ve yüklerini taşıyordu.

Gözbebekleri ışığa alışan Isaac ellerini indirdi.

Başlarının üzerinde ustaca manevralar yaparak yüzlerce Garuda dönüp duruyordu. Derken alçalmaya başladılar, gökyüzünden döne döne iniyor, pençe ayaklarının üzerine düşerek Lin ve Isaac'in etrafında sıralanıyorlardı. İnişleri ağaçlardan koparak hızla düşen olgun elmalara benziyordu.

Lin'in tahminine göre en az iki yüz taneydiler. Ürkerek Isaac'e yanaştı. Garudaların boyları ortalama bir seksenden fazlaydı, katlanmış kanatlarının muhteşem tepeleri hariç tabii. Kadınları ve erkekleri arasında boyları ya da kas yapıları açısından hiçbir fark yoktu. Kadınların üzerinde ince çuval elbiseler vardı, erkeklerse kasıklarına bir bez parçası sarmış ya da bedenlerine göre dikilmiş pantolonlar giymişlerdi. Bütün fark buydu.

Lin'in boyu bir metre elli santimdi. Bir kol boyu ötelerinde durup etraflarını saran Garudaların, gökyüzünden düşmeye devam ettiğini görebiliyordu: Gittikçe çoğalıyorlardı. Isaac dalgınca onun sırtını okşadı.

Birkaç tanesi hâlâ havada süzülerek avlanmaya, oyun oynamaya devam ediyordu. Garudaların çatıya inmesi bitince, Isaac sessizliği bozdu.

"Evet," diye seslendi. "Bizi buraya davet ettiğiniz için çok teşekkür ediyoruz. Size bir teklifim var."

"Kime?" diye kalabalığın içinden bir ses duyuldu.

"Şey, hepinize," diye yanıtladı. "Bir araştırma yapıyorum da... hmm...*uçuş* üzerine. Yeni Crobuzon'da hem *uçabilen* hem de kafasında beyni olan tek yaratık sizsiniz. Canavarsuratların konuşma becerileri malum," diye şakacı bir sesle ekledi. Şakasına tepki gelmedi. Boğazını temizleyip devam etti.

"Neyse işte, bu yüzden... acaba diyorum içinizden birkaç tanesi gelip birkaç gün benimle çalışır, birkaç uçuş yapıp kanatlarının bir iki resmini çekmeme izin verir mi?" Lin'in kamerayı tutan elini tuttu ve salladı. "Tabii ki karşılığını ödeyeceğim. Yapacağınız yardıma minnettar kalırım..."

"Ne yapıyorsun?" dedi ön sırada duran Garudalardan biri. Diğerleri dönüp konuşana baktı. *Bu*, diye düşündü Lin, *bunların başı.*

Isaac dikkatle adama baktı

"Ne mi yapıyorum? Şey mi demek istiyorsun..."

"Yani neden resimlere gerek duyuyorsun? Neyin peşindesin?"

"Bu.. Şey... Uçmanın doğasıyla ilgili bir çalışma. Hem ben bir bilim adamıyım ve... bu..."

"Zırvalık hepsi. Bizi öldürmeyeceğini nereden bilelim?"

Isaac birden ürktü.

Toplanan Garudalar başlarını sallayıp, gaklama sesleri çıkardılar. Hepsi aynı fikirdeydi.

"*Deli miyim ben*, neden sizi öldüreyim?"

"Çek git bayım. Burada kimse size yardım etmek istemiyor."

Birkaç kişiden tepkisel mırıldanmalar geldi. Aralarından birkaç tanesinin teklife katılmayı düşündüğü açıktı. Ama hiçbiri konuşan Garudaya, bu uzun boylu, meme uçlarını birleştiren bir yara izi taşıyan hemcinslerine karşı çıkmaya cesaret edemedi.

Lin yavaşça ağzını açan Isaac'e baktı. Durumu kendi taraflarına çevirmeye çalışıyordu. Elini cebine attığını, sonra vazgeçtiğini fark etti. Parayı hemen orada gösterseydi bir sahtekâr ya da bir maganda gibi görünecekti.

"Dinleyin..." dedi duraksayarak. "Bu konuda anlaşamayacağımızı hiç düşünmemiştim aslına bakarsanız..."

"Valla bilemeyiz, bayım, doğru ya da yanlış, ama belki de milissiniz." Isaac alaycı bir kahkaha attı ama büyük Garuda onu küçümseyen tonda konuşmaya devam etti. "Kim bilir, belki de cinayet mangaları bize ulaşmanın bir yolunu buldular. 'Sadece araştırma yapacağım,' öyle mi? Hayır, hiçbirimiz ilgilenmiyoruz, sağ olun."

"Biliyor musunuz," dedi Isaac, "neden bunu yaptığımı merak etmenizi anlıyorum. Yani hiç tanımadığınız biri geliyor..."

"Kimse sizinle gelmiyor bayım. Bu kadar basit."

"Dinleyin ama. İyi para veririm. Benimle laboratuvarıma gelecek olanlara günde bir sikke vermeye hazırım."

Büyük Garuda öne doğru adım attı ve öfkeyle Isaac'i göğsünden itti.

"Bizi kesip biçesin ve ne kadar ahmak olduğumuzu göresin diye mi *laboratuvarına* gelmemizi istiyorsun?" Diğer Garudalar geriye çekilip, liderlerinin, Lin'le Isaac'in etrafında dolaşması için yer açtılar. "Sen ve aşağılık arkadaşın beni parçalasın diye mi?"

Isaac itiraz edip bu suçlamaya karşı çıkmaya çalışıyordu. Biraz geriye çekildi ve etrafı çeviren kalabalığa baktı.

"Söyleyin bakalım, bu *beyefendi* hepinizin adına mı konuşuyor yoksa günde bir sikke kazanmak isteyen birileri var mı aranızda?"

Birkaç mırıltı geldi. Garudalar kıpırdanarak huzursuzca birbirlerine baktılar. Isaac'le konuşan büyük Garuda ellerini havaya kaldırdı. Burnundan soluyordu.

"*Hepsinin adına* konuşuyorum ben!" Dönüp yavaşça hemcinslerine baktı. "*Karşı çıkan* var mı?"

Bir duraklama oldu, sonra genç bir erkek yavaşça öne çıktı.

"Charlie..." Kendini lider ilan eden Garudaya dikti gözlerini. "Bir sikke iyi para... Ne dersin, birkaçımız gidelim, bakalım işin içinde bir iş var mı, ona göre..."

Adı Charlie olan lider Garuda, ona doğru ilerledi ve suratına sert bir yumruk indirdi.

Herkes bir çığlık attı. Bir kanat ve tüy yığını halinde bir sürü Garuda, sanki bir patlama olmuş gibi çatıdan dışarıya ve yukarıya fırladı. Bazıları havada bir daire çizip izlemek için geri döndü ama çoğu diğer binaların üst katlarında ya da gökyüzünde gözden kayboldu.

Charlie, sersemlemiş ve bir dizinin üzerine düşmüş kurbanının başında duruyordu.

"Kimin sözü geçiyormuş?" diye cırlak bir kuş sesiyle bağırdı. "Söyle kimin?"

Lin Isaac'in gömleğini çekiştirmeye, onu merdivenlere doğru çekmeye başladı. Isaac isteksizce karşı koymaya çalıştı. Teklifinin bu hale gelmesi onu gözle görünür biçimde korkutmuştu ama bu kavgadan da büyülenmişti. Lin onu yavaş yavaş manzaradan uzaklaştırdı.

Yere düşen Garuda başını kaldırıp Charlie'ye baktı.

"Senin."

"Benim tabii! Sizinle ilgilenen benim, öyle değil mi? Hepinizin yararına çalışıyorum, öyle değil mi? Öyle değil mi? Ne diyorum her zaman? Yerde sürünen takımından uzak durun! Anthrolardan uzak durun. En kötüsü de onlar, parçalayıp kanatlarınızı alır, öldürürler sizi! Hiçbirine güvenmeyin! Bu şuradaki şişkin cüzdanlı şişman adam için de geçerli!" Konuşmasının arasında ilk defa durup Isaac ve Lin'e baktı. "Sen!" diye gürledi ve eliyle Isaac'i gösterdi. "Defol git! Yoksa sana nasıl uçulacağını gösteririm, hem de buradan dümdüz aşağıya!"

Lin Isaac'in ağzını açtığını gördü, uzlaşmak için son bir çaba göstermek istiyordu. Sinirle adımlarını hızlandırdı ve Isaac'i sertçe kapıdan içeriye çekti.

Nerede keseceğini de bil artık, Isaac. Hadi gidiyoruz, diye, aşağı inerlerken işaretle anlatmaya çalıştı Lin, öfkeden deliye dönmüştü.

"Tamam, Lin, off, anladım!" Kızgındı, koca gövdesiyle, bu defa hiç yakınmadan, merdivenlerden paldır küldür iniyordu. Kabaran sinirleri ve şaşkınlığı enerji vermişti ona.

"Anlamadığım şey," diye devam etti, "neden böyle *düşman oldular ki birden?*"

Lin öfkeyle dönüp baktı ona. Önüne geçip onu durdurdu.

Çünkü ötesoylu onlar, yoksul ve ürkekler, salağım benim, diye yavaş yavaş işaret etti. *Elinde parasını savura savura şişko budalanın biri Leke'ye geliyor, düşünsene Allah aşkına, sana bana göre cennet olmasa da, tek sahip oldukları yer burası ve biri geliyor, doğru dürüst anlatamadığı nedenlerle, onları alıp götürmek istiyor. Bence Charlie sonuna kadar haklı söylediklerinde. Böyle yerlerde kendinden olanı koruyacak birisinin olması gerekiyor. Biliyor musun, ben Garuda olsaydım, ben de onu dinlerdim, seni değil.*

Isaac yatışmaya başlamıştı, hatta biraz utanmıştı bile.

"Doğru söylüyorsun, Lin. Demek istediğini anlıyorum. Gelmeden önce biraz araştırmalı, buraları bilen birini araya sokmalıydım..."

Evet, bu işi yüzüne gözüne bulaştırdın. Yapacak bir şey yok, çok geç artık.

"Öyle, gözlerimi açtığın için de teşekkürler..." Suratını astı. "Tüh, Allah kahretsin! Ne zırvaladım ama, değil mi?"

Lin ses çıkarmadı.

Leke'den geri dönerlerken pek fazla bir şey konuşmadılar. Geldikleri yoldan geri dönerlerken, koyu renkli camların, açık kapıların ardından bakan bir sürü göz de onları izledi.

Leş kokulu, geceden kalan dışkıların, kokuşmuş artıkların atıldığı çukurdan geçerlerken Lin başını çevirip yıkılacak gibi duran apartmanlara baktı. Çıktıkları çatıyı gördü.

Genç bir Garuda sürüsü tepelerinde dönerek onları izliyor, suratları asık, arkalarından gelmeyi sürdürüyordu. Isaac başını kaldırıp baktı ve yüzü bir an sevinçle aydınlandı ama Garudalar konuşabilecekleri kadar yakınına gelmediler. Yukarıdan, kaba el işaretleri yaptılar.

Lin ve Isaac Vaudois Tepesi'ni aşıp şehre doğru yürümeye devam ettiler.

"Lin," dedi Isaac birkaç dakika süren bir sessizliğin ardından. Sesinde hüzün vardı. "Oradayken, eğer bir Garuda olsaydın, onun söylediklerini yapacağını söyledin, öyle değil mi? Garuda değilsin, ama bir *Keprisin*... Kinken'den ayrılmaya karar verdiğinde, bir sürü insan da sana ırkdaşlarının yanında kalmanı, insanlara güvenilemeyeceğini, vesaire söylemiştir, eminim. Ama sen onları dinlemedin, öyle değil mi?"

Lin uzun bir süre düşündü ama yanıt vermedi.

14

"Hadi moruk, buruşuk surat seni. Bir şeyler ye, gözünü seveyim..."

Tırtıl yan dönmüş, bitkin bir halde yatıyordu. Pörsümüş derisi arada bir titreyerek dalgalanıyor, kafasını sallıyor, yiyecek aranıyordu. Isaac hayvanın üzerine eğilerek ağzından tuhaf sesler çıkarmaya başladı, sonra mırıltıyla konuştu, eline aldığı bir çubukla hayvanı dürttü. Rahatsız olan tırtıl önce kıvrıldı, sonra yine sakinleşti.

Isaac nihayet doğruldu ve elindeki küçük çubuğu bir kenara attı.

"Senden umudumu kesiyorum artık," diye havaya konuştu. "Denemediğimi söyleyemezsin ama."

İçi ufalanmış yiyecek parçalarıyla dolu küçük kutudan uzaklaştı.

Kafesler ambarın balkonuna üst üste yığılmıştı; kuşların çığlıkları, tıslamalar ve ciyaklamaların uyumsuz senfonisi durmaksızın sürüyordu; ama hayvanlar azalmıştı. Birçok kümes ve kafesin kapağı açık duruyordu, içleri boştu. Hayvanların yarısından çoğu gitmişti.

Isaac'in elindeki deney hayvanlarının bazıları hastalanarak ölmüş; bazıları hem kendi türleri hem de diğer türlerle yaptıkları kavgalarda, bazıları da onun deneyleri sırasında ölüp gitmişti. Birkaç küçük ölü hayvan bedeni, balkondaki tahta panolara çivilenmişti. Odasındaki duvarlarda sonsuz sayıda çizim asılıydı. İlk yaptığı kanat ve uçuş çizimlerine, katlanarak yenileri eklenmişti.

Isaac masasına yaslandı. Parmaklarını masayı kaplayan taslakların üzerinde dolaştırdı. En üstte, içinde bir çapraz işaret olan üçgen duruyordu. Sürüp duran kakafoniye dayanamayarak gözlerini kapattı.

"Öff, *kesin sesinizi* artık, hepinize söylüyorum," diye bağırdı ama hayvanlar korosu hiçbir şey olmamış gibi devam etti. Isaac başını ellerinin arasına aldı, suratı iyice asıldı.

Bir gün önce Leke'ye yaptığı talihsiz gezinin sarsıntısını hâlâ üzerinden atamamıştı. Olanları tekrar tekrar aklından geçiriyor, neyi daha farklı yapabilirdim ya da yapmalıydım diye düşünerek kafa patlatıyordu. Fazlasıyla kibirli ve aptalca davranmış, korkusuz bir maceracı gibi aralarına dalıp sanki sihirli bir silahmış gibi, elindeki parayı sallayıp durmuştu. Lin haklıydı. Şehrin belki de bütün Garuda nüfusunu karşısına almayı becermişti hiç kuşkusuz. Onlara, kendisini hayranlıkla dinleyecek ve satın alabileceği bir çapulcu sürüsü gibi yaklaşmıştı. Lemuel'in ahbaplarıymış gibi davranmıştı onlara. Ama değildiler. Bu düşman şehirde hayatta kalabilmek, belki birazcık da saygı görmek için çabalayan yoksul ve korkmuş bir toplumdu onlar. Komşularının, sözde görevliler tarafından, sırf eğlence olsun diye alınıp götürüldüklerini görmüşlerdi. Avcılık ve takasa dayalı bir ekonomi oluşturmuşlardı, yiyeceklerini Kötü Orman'da arıyor, küçük hırsızlıklar yapıyorlardı.

Yaklaşımları acımasızdı, ama kesinlikle anlaşılırdı.

O ise, şehirdeki Garudalarla bağını tümden koparmıştı şimdi. Isaac başını kaldırıp resimlere, heliotiplere, yaptığı bütün çizimlere baktı. *Aynı dün olduğu gibi*, diye düşünmeye başladı. *Doğrudan yaklaşım işe yaramıyor. İşin en başında düşündüklerim doğruydu. Konu aerodinamik olayı değil, böyle bir yere varamam....* Tutsaklarının çığlıkları düşüncelerini böldü.

"Tamam!" diye bağırdı birden. Doğruldu ve kafeslere tıkılmış hayvanlara baktı, sanki, hadi devam edin bağrışmaya, diye meydan okuyordu onlara. Tabii ki devam etti onlar da.

"Tamam," diye bağırdı yine ve ilk kafese doğru yürüdü. Onu büyük bir pencerenin yanına doğru iterken içindeki iki güvencin tüylerini iyice kabartmış, deliler gibi kendilerini bir o tarafa bir bu tarafa atıyordu. Kafesi pencerenin camına doğru çevirip bıraktı ve gidip bir başkasını aldı, bunun içinde de bir engerek gibi kıvranıp duran parlak renkli bir yusufçuk yılanı vardı. Bu kafesi kaldırıp ilk getirdiğinin üzerine koydu. İnce telden yapılmış, sivrisinek ve arı

kafeslerini aldı, sonra bunları da diğerlerinin üzerine yerleştirdi. Huysuz yarasaları ve güneşte yayılmış yatan Aspis Ejderhalarını uyandırdı, kafeslerini Septik nehrine bakan pencerenin önüne çekti.

Kalan bütün hayvan koleksiyonunu da bu yığına ekledi. Hayvanlar dışarıya, korkutucu görüntüsüyle şehrin doğusunun üzerine kıvrılan Kaburgalar'a bakıyorlardı. Isaac içinde canlı hayvanların durduğu bütün kutuları pencerenin önünde bir piramit halinde yığdı. Bir tören ateşi için hazırlanan odun yığınına benziyordu.

Sonunda hepsi bitti. Birbirlerinden ancak tahta ya da ince çubuklarla ayrılan avcılar ve avları, habire kanatlarını çırpıyor, ciyak ciyak bağırıyorlardı.

Isaac ite kaka kafeslerin önündeki dar boşluğa geçti ve büyük pencereyi kaldırdı. Yatay menteşeli pencere yukarı çıkarak bir buçuk metre kadar açıldı. Pencerenin açılmasıyla birlikte içeriye akşamın sıcaklığı ve şehrin sesleri hücum etti.

"Şimdi," diye seslendi Isaac, bu işten hoşlanmaya başlamıştı. "Hepinizden kurtuluyorum!"

Etrafına bakındı ve masasına gidip geri geldi. Elinde, yıllar önce tahtaya yazdıklarını göstermek için kullandığı uzun bir sopa vardı. Bu sopayla kafesleri dürtmeye başladı, iterek kancaları takılı oldukları yerden çıkardı, uğraşa uğraşa sürgüleri açtı, ipek kadar ince telleri deldi.

Küçük cezaevlerinin kapakları bir bir düşmeye başladı. Isaac hızlanmıştı, bütün kapıları açtı, sopanın işe yaramadığı yerde parmaklarını kullandı.

Önce içerideki hayvanlar şaşkınlaştı. Çoğu haftalardır uçmamıştı. Doğru dürüst beslenmemişlerdi. Sıkılmışlar ve korkmuşlardı. Bu ani özgürlük manzarasını, alacakaranlığı, karşılarındaki havanın kokusunu anlayamadılar. Ama uzun dakikalar sonunda tutsakların ilki özgürlüğe doğru ok gibi fırladı.

Bir baykuştu bu.

Açık pencereden hızla fırladı ve doğuya, gökyüzünün daha karanlık olduğu yere, Demir Körfez'in yakınındaki ağaçlıklı alana doğru uçtu. Kaburgalar'ın arasından kanatlarını hiç çırpmadan kayar gibi geçti.

Bu kaçış bir sinyaldi. Bir kanat fırtınası oluştu.

Şahinler, pervaneler, yarasamsılar, Aspis Ejderhaları, atsinekleri, muhabbet kuşları, kanatlı böcekler, saksağanlar, yükseklerin yaratıkları, su yüzeyinde uçuşan küçük kanatlılar, gece, gündüz ve alacakaranlığın bütün yaratıkları Isaac'in penceresinden parıltılı bir renk patlaması halinde akıyordu. Ambarın diğer tarafında güneş batmıştı. Tüy, kürk ve kabuk bulutlarına vuran tek ışık, sokak lambalarının ışığı ve nehrin kirli sularında yansıyan günışığının kırıntılarıydı.

Isaac muhteşem görüntüye büyük bir keyifle baktı. Sanki bir sanat eserine bakıyormuş gibi içini çekti. Bir ara etrafına bakınıp bir kamera arandı, ama sonra vazgeçti, sadece izlemek bile, onu yeterince mutlu ediyordu.

Binlerce gölge, ambarın yanında, havada dönerek uçuyorlardı. Birlikte, bir an amaçsızca dönüyor, sonra rüzgârın estiği yöne doğru süzülüyorlardı. Bazıları rüzgârı izledi, bazıları rüzgâra karşı uçma cesareti gösterdi ve şehrin üzerinde dönerek uçmaya başladılar. Başlangıçtaki şaşkınlığın yarattığı dinginlik bozuldu. Aspis Ejderhaları kafaları karışmış böcek sürülerinin arasına daldı, küçük aslan çeneleriyle, şişko küçük bedenlerin üzerinde kapanarak onları parçaladı. Atmacalar, güvercinleri, karga ve kanaryaları hakladı. Yusufçuk yılanları, sıcak hava akımlarının içinde döne döne uçmaya başladılar ve yakaladıkları avlarını soktular.

Özgür bırakılmış hayvanların uçuş biçimleri siluetleri kadar birbirinden farklıydı. Karanlık bir şekil, ne yaptığını bilmeden havada oraya buraya gitti bir süre, sonra bir sokak lambasına doğru yöneldi, ışığına karşı koyamamıştı: Bir pervaneydi o. Bir diğeri akıl almaz bir kolaylıkla yükseldi ve bir kavis yaparak havada kayboldu: Avcı kuşlardan biri. Bir başkası ise bir an çiçek gibi açıldı ve kapandı, sonra renksiz bir hava püsküttü: Küçük hava ahtapotlarından biriydi bu da.

Bitkin düşüp ölenlerin bedenleri havadan patır patır dökülmeye başladı. Yer kan ve irinle kaplanacak, diye düşündü Isaac. Aşağıya düşen kurbanlar, nehirde hafif dalgalar yaratıyordu. Ancak yine de yaşayanlar, ölenlerden çok daha fazlaydı. *Birkaç günlüğüne, hatta birkaç haftalığına,* dedi Isaac kendi kendine, *Yeni Crobuzon'un gökyüzü epey renklenecek.*

Isaac sevinerek içini çekti. Etrafına bakındı ve içeride kalan birkaç tane koza, yumurta ve kurtçuk kutusuna gitti. Onları da pencerenin yanına itekledi, yalnızca ölmekte olan, büyük, çok renkli tırtıla dokunmadı.

Yumurtaları avuç avuç alarak pencereden dışarıya, uçan şekillere doğru fırlattı. Ardından tırtılları gönderdi, bunlar kaldırıma doğru düşerlerken kıvrılıyor, ikiye katlanıyorlardı. İçlerinde pupalaşmakta olan kelebeklerin takırdadığı kafesleri salladı ve pencereden boşalttı. Bir tankın içindeki suyu, içindeki su larvalarıyla birlikte dışarı döktü. Genç hayvanlar için bu, acımasız bir kurtuluş, birkaç dakikalık özgürlük ve üzerlerine çarpan havaydı ancak.

Nihayet, son minik şekil de aşağıda yok olunca, Isaac pencereyi kapattı. Geri döndü ve ambarı gözden geçirdi. Hafif kanat vızıltıları geldi kulağına ve lambaların etrafında dönüp duran birkaç hayvan gördü. Bir Aspis Ejderhası, iki küçük kuş. *Eh,* diye düşündü, *bir yol bulup dışarı çıkar bunlar da ya da açlıktan yakında ölürler, ben de o zaman atarım hepsini.*

Pencerenin önünde yerde, uçamadan buraya düşmüş, zayıf ve ölmek üzere olan birkaç hayvan kalmıştı. Bazıları çoktan ölmüştü. Çoğu güçsüz bir halde oraya buraya sürünmeye çalışıyordu. Isaac onları temizlemeye başladı.

"Senin iki avantajın var, a) çok güzelsin; b) çok ilginçsin, ahbap," dedi kocaman, hasta tırtıla, bir yandan da çalışıyordu. "Hayır, hayır, bana teşekkür etme. Beni bir *hayırsever* olarak gör sadece. Ayrıca neden yemediğini de anlamıyorum. Benim projemsin sen," dedi ve canı çekilmiş hayvanlarla dolu faraşı karanlık sokağa boşalttı. "Bu geceyi çıkarır mısın bilmem ama, salla gitsin, nedense içimde merhamet duygusu ve merak uyandırıyorsun, seni kurtarmayı son bir kez daha deneyeceğim."

Ortalığı sarsan bir gürültü oldu. Ambarın kapısı hızla açılmıştı.

"Grimnebulin!"

Yagharek'ti gelen. Garuda bacaklarını açmış, kollarıyla pelerinine yapışmış, loş girişte dikiliyordu. Takma tahta kanat çıkıntısı hiç inandırıcı olmayan bir şekilde iki yana sallanıp duruyordu. Doğru dürüst takılmamıştı. Isaac parmaklığın üzerinde eğildi ve kaşlarını çatarak aşağıya baktı.

"Yagharek?"

"Benden vaz mı geçtin, Grimnebulin?"

Yagharek işkence gören bir kuş gibi ciyaklıyordu. Sözlerini anlamak neredeyse olanaksızdı. Isaac, eliyle ona sakin olmasını işaret etti.

"Yagharek, ne *diyorsun* Allah aşkına sen böyle?"

"Kuşlar, Grimnebulin, kuşları gördüm! O kuşları bana göstermiş ve araştırman için olduklarını söylememiş miydin? Şimdi ne oldu, Grimnebulin? Vaz mı geçtin?"

"Dur bir dakika... Sen nasıl gördün kuşların uçtuklarını? Neredeydin sen?"

"Çatıdaydım, Grimnebulin." Yagharek'in sesi alçalmıştı. Daha sakindi. Büyük bir üzüntü içindeydi ama. "Senin çatında, geceler boyu tünediğim ve bana yardım etmeni beklediğim yerdeydim. Bütün küçük örnekleri salıverdiğini gördüm. Neden vazgeçtin, Grimnebulin?"

Isaac merdivenlerden yukarı gelmesini işaret etti.

"Yag, dostum... Allah kahretsin, nereden başlayacağını bilmiyorum."

Başını tavana çevirdi. "Ne halt ediyordun sen benim çatımda? Ne zamandan beri oradasın? Hey Allahım, orada uyudun herhalde sen... *Akıl alacak* gibi değil! Hele ben burada yemek yerken, çalışırken, her ne halt ise onu yaparken, orada olduğunu düşünmek! Ayrıca.." elini kaldırıp Yagharek'in yanıt vermesini engelledi; "ayrıca senin projenden de *vazgeçmiş değilim*."

Bir süre ses çıkarmadı. Söylediklerinin anlaşılması için zaman verdi. Yagharek'in yatışmasını, kendini soktuğu bu zavallı durumdan çıkmasını bekledi.

"Vazgeçmedim," diye yineledi. "Gelişmeler, aslına bakarsan, çok iyi... Yeni bir evreye girdik, sanırım. Eskiyi attık. Bu araştırma... hmm... sona erdi."

Yagharek başını eğdi. Uzun bir soluk verirken omuzları titredi.

"Anlamıyorum."

"Pekâlâ, bak şimdi, buraya gel. Sana bir şey göstereceğim."

Isaac, Yagharek'i masasına götürdü. Bir an durup kocaman tırtılın yan üstü devrildiği kutuyu düzeltti. Hayvan cansız cansız kıpırdandı.

Yagharek kutudakiyle hiç ilgilenmedi.

Isaac geri vermediği kütüphane kitaplarına dayalı duran ve masasına yayılmış kâğıt yığınlarını gösterdi. Taslaklar, denklemler, notlar ve incelemeler. Yagharek bunları tek tek incelemeye başladı. Isaac yanında ona açıklamalar yapıyordu.

"Baksana... Bütün bu Allahın cezası çizimleri görüyorsun. Çoğu kanat. Araştırmanın başlangıç noktası kanatlardı. Mantıklı, değil mi? Bu yüzden önce bu organı anlamaya çalıştım. Yeni Crobuzon'da yaşayan Garudalar işimize yaramıyor, unutmadan söyleyeyim. Üniversiteye ilanlar astım, ama görünen o ki bu sene Garuda öğrenci yok. Bilim adına, sözde *lider olan bir Garudayla*... Konuşmayı bile denedim... Küçük bir faciayla sonuçlandı. Şimdilik bu kadarını söyleyeyim." Isaac durakladı, olanları anımsadı ve tekrar tartışmaya döndü. "Öyleyse kuşlara bakalım biz de."

"Şimdi, bu bizi yepyeni bir sorunla karşı karşıya getiriyor. *Küçük* keratalar, sinekkuşları, çalıkuşları ve benzerleri çok ilginç ve... Geçmişlerine, uçuş fiziklerine vesaire bakıldığında çok da yararlılar, ama bizi asıl ilgilendiren, büyük olanlar. Eğer elime geçseydi, kerkenezler, atmaca ve kartallar. Çünkü bu aşamada hâlâ analojik düşünüyorum. Öte yandan, dar görüşlü olduğumu sanmanı da istemem... Su sineklerini ya da her neyse, yalnızca beni ilgilendirdikleri için incelemiyorum, öğrendiklerimi uygulayabilir miyim diye çalışıyorum.

"Demek istediğim, çok titizlenmeyeceğini varsayıyorum, ne dersin, Yag? Sırtına iki tane yarasa ya da kurtsineği kanadı, hatta bir hava ahtapotunun uçuşbezesini takınama ses çıkarmazsın diye düşünüyorum. Çok güzel olmayabilir, ama konu seni yeniden göklere çıkarmamız, değil mi?"

Yagharek başıyla onayladı. Büyük bir ilgiyle dinliyor, bir yandan da masadaki kâğıtları inceliyordu. Anlamak için bütün dikkatini yoğunlaştırmıştı.

"Pekâlâ. Bu durumda büyük kuşları incelemek akla yatkın geliyor. Ama tabii..."

Isaac kâğıtları karıştırdı, duvardan bazı resimleri aldı, konuyla ilgili tomarlarca çizimi Yagharek'e uzattı. "Tabii, sonunda böyle olmadığını görüyoruz. Yani kuşların aerodinamiğini, bütün ya-

rarlı şeyleri öğrenebilirsin, ama onlara bakmak aslında çok *yanıltıcı*. Çünkü senin bedeninin aerodinamiği, temel olarak çok farklı. Sen insan bedeni iliştirilmiş cılız bir kartal *değilsin* ki. Öyle olduğunu sanmadığından da eminim... Matematiğin ve fiziğin nasıl, bilmiyorum, ama bu kâğıtta..." Isaac arayıp buldu ve uzattı. "Neden büyük kuşların uçuşlarına bakmamamız gerektiğini gösteren çizimler ve denklemler var. Kuvvet çizgisi tamamen yanlış. Yeterince güçlü değil. Bu tip şeyler yani.

"Bu yüzden, elimdeki diğer kanatlara döndüm ben de. Yusufçuk böceği ya da benzerlerinin kanatlarını eklesek nasıl olur? Şey, öncelikle yeteri büyüklükte böcek kanadı bulma sorunu var. Bu kadar büyük olan böcekler kanatlarını bize kolaylıkla vermeyecekler tabii. Seni bilmem, ama ben gidip dağlarda bayırlarda bir katil böcek yakalamak için pusuya yatamam. Canımıza okurlar.

"Kendi belirlediğimiz gibi yapmaya ne dersin bunları? O zaman istenilen *büyüklük ve* şekilde olurlar. Senin şu *garip* şeklini de kapatabiliriz." Isaac sırıttı ve devam etti.

"Sorun şu ki, madde biliminin şu anda içinde bulunduğu durumda, bu kanatları belki yeterince gerçekçi, hafif ve güçlü yapabiliriz, ama ben bundan çok kuşkuluyum. İşe yarayabilecek modeller üzerinde çalışıyorum, ama işe yaramayabilirler de. Bana kalırsa çok fazla şansımız yok.

Ayrıca, şunu da unutma, bu projenin başarılı olması için senin Tekraryapımım bir ustanın yapması gerekiyor. Sevinerek söyleyeyim ki tanıdığım hiç Tekraryapımcı yok, bu birincisi, ikincisi ise onları ilgilendiren uçuş gibi karmaşık şeylerden çok aşağılama, endüstriyel güç ya da estetik yaratma. Senin sırtın milyonlarca sinir ucu, bir sürü kas, kopmuş kemik ve benzerleri ile dolu ve uçmak için ufacık bir şansın olacaksa, bunların her birinin son derece doğru eklenmesi gerekiyor."

Isaac, Yagharek'i bir sandalyeye doğru götürdü. Bir tabure çekip karşısına oturdu. Garuda hiç ses çıkarmıyordu. Dikkatle Isaac'e, sonra tuttuğu çizimlere bakıyordu. *Demek böyle okuyor*, diye düşündü Isaac, dikkatini yoğunlaştırarak. Doktorun sonunda ne diyeceğini bekleyen bir hasta gibi değildi: Her bir sözcüğü kavramaya çalışıyordu.

"Bununla işim bitmedi daha, söyleyeyim. Tanıdığım biri var, biyomucize konusunda uzman. Eklenen kanatlarının çalışması için buna ihtiyacın var senin. Şimdi ona gidip başarı şansının ne olduğunu açıklaması için başının etini yiyeceğim." Isaac yüzünü buruşturdu, başını iki yana salladı. "Sana şunu da söyleyeyim Yag dostum, eğer bu herifi tanısaydın, yaptığımın ne soylu bir davranış olduğunu anlardın. Senin için yapmayacağım şey yok..." Uzun bir süre sustu.

"Tutup diyebilir ki, 'Evet, kanatlar, sorun değil, getir onu buraya, Tozgünü öğleden sonra hallederim.' Bu mümkün, ama sen bana bilimsel sağduyum için geldin ve ben de bir profesyonel olarak diyorum ki, bu olmaz. Sanırım geniş kapsamlı düşünmemiz gerekiyor.

"Bu araştırma sırasında ilk baktıklarım kanatsız uçanlardı. Planlarımın ayrıntılarını sana uzun uzun anlatmayayım. Çoğu *burada*, eğer ilgilenirsen. Deri altına yerleştirilmiş, kendiliğinden şişen minik hava gemileri; mutasyona uğramış hava ahtapotu bezelerinin eklenmesi; seni uçan bir golemle birleştirmek; hatta sana temel fiziksel mucizebilimini öğretmek gibi sıradan bir şey," Isaac açıklamalarını yaparken her bir planın notlarını gösteriyordu. "Hiçbiri işe yaramaz. Mucizebilim güvenilmez ve yorucu. Herkes bazı temel büyüleri öğrenebilir, ama istenildiği anda yer çekimine karşı koymak birçok insanın sahip olduğundan çok çok daha fazla enerji ve beceri gerektirir. Cymek'de güçlü büyücüler var mı?"

Yagharek başını yavaşça salladı. "Fısıldayarak avları pençelerimizin altına çağıran bazıları var; bazı sembol ve el çabukluğu oyunları ise kemiklerin kaynamasına, kanın pıhtılaşmasına yardım ediyor: Hepsi bu."

"Ya, şaşırmadım aslında. En doğrusu buna bel bağlamamak. Ayrıca, sana diğer ...*tuhaf* planlarımın... işe yaramadığını söyleyince bana inan.

"Görüyorsun, zamanımı hiçbir sonuç vermeyen böyle şeylerle geçiriyorum ve ne zaman bir iki dakika ara versem, düşünsem aklıma aynı şey geliyor. Su zanaatı."

Yagharek'in yüzü asıldı, zaten kalm kaşlarını çatınca bunlar sarp kayalara benzedi. Anlamadığını göstererek kafasını salladı.

"Su zanaatı," diye yineledi Isaac. "Ne olduğunu biliyor musun?"

"O konuda bir şeyler okumuştum... Vodyanoilerin becerisi."

"Tam üstüne bastın dostum. Bazen Kelltree ya da Dumanlı Geçit'teki liman işçileri bunu uyguluyor. Grup halinde nehrin büyük bir kısmını şekillendirebiliyorlar. Suyun içinde, parçalanmış kargoların olduğu yerlere inen delikler açıyorlar, vinçler de bunları kancalarına takıp yukarı çekebiliyor. İnanılmaz bir şey. Kırsal kesimlerde, bu becerilerini kullanarak nehrin içinde hendekler açıyor, sonra da balıkları buraya doğru kovalıyorlar. Hayvancıklar da nehrin düz kısmından hop diye buraya atlıyorlar. Muhteşem." Isaac söylediği şeyin ne kadar önemli olduğunu gösterir biçimde dudaklarını büzdü. "Her neyse, şu sıralarda saçma sapan şeyler, ufak heykeller yapmada kullanılıyor daha çok. Küçük yarışmaları falan oluyor.

"Burada olan şey, Yag, suyun aslında hiç olmaması gereken biçimde davranması. Anladın mı? Sana gereken de bu işte. Senin istediğin, bir ağırlığın, bu şeyin, bu bedenin..." hafifçe eliyle Yagharek'in göğsüne dokundu, "uçması. Söylediklerimi dinliyorsun, değil mi? Şimdi dikkatlerimizi, maddeyi bu hep süregelmiş alışkanlıklarını bozmaya ikna etmedeki *varlıkbilimsel bilmeceye* çevirelim. Parçaların yaramazlık yapmasını istiyoruz biz. Gelişmiş ornitolojinin meselesi değil bu, bir *felsefe*.

"İnanmayacaksın ama, Yag, benim yıllardır üzerinde çalıştığım konu bu! Neredeyse bir tür *hobi* olmuştu benim için. Derken bu sabah senin durumunla ilgili aldığım ilk notlara tekrar bir göz attım, bunu benim eski düşüncelerimle birleştirdim ve izlememiz gereken yolun da bu olduğunu anladım. Bütün gün bunu düşünüp durdum." Isaac, kâğıt parçasını Yagharek'e doğru salladı, içinde çarpı olan bir üçgen resmi vardı kâğıtta.

Bir kalem aldı ve üçgenin iç köşesine bir şeyler yazdı. Çizimi Yagharek'e çevirdi. Üst köşede *büyü/ mucizevi*; alt sol köşede *madde*; sağ köşede ise *sosyal/akıllı* yazıyordu.

"Şimdi, bu çizime kafanı çok takma, Yag, dostum. Düşünmeye yardım edecek bu, başka bir işlevi yok. Burada gördüğün senin bütün bilim ve bilginin içinde yer aldığı üç noktanın tasviri.

"Şu aşağıdaki, madde. Bu bildiğimiz fizik, atomlar, vesaire. Elektron gibi temel femtoskopik parçacıklardan, volkanlara kadar ne varsa. Kayalar, elektromagnetizm, kimyasal reaksiyon... Bu tip şeyler.

"Tam karşısında, sosyal var. Duygulu yaratıklar, ki bunlardan Bas-Lag'da sürüyle bulunuyor, taşlarla aynı biçimde incelenemezler. Dünyaya ve onların kendi düşüncelerine baktığımızda, insanların, Garuda, Kaktüs ve bütün diğerlerinin farklı bir düzen yarattığını görüyoruz, değil mi? Öyleyse her birini kendi açısından incelemek lazım; ama aynı zamanda hepsini dik tutan fiziksel bir şey var, onları birbirine bağlayan. Bu da buradaki ince çizgi işte, ikisini birleştiriyor.

"Tepedeki ise, büyü. Şimdi bir yere geliyoruz. Büyü: Gizli. İçinde farklı güçler, dinamik ve benzeri şeyler var ve bunlar yalnızca birbirini etkileyen fiziksel ıvır zıvır ya da düşünürlerin düşünceleri değil. Ruhlar, şeytanlar, tanrılar, eğer böyle isimlendirmek istersen, büyücülük... Ne demek istediğimi anladın. Onlar bu uçta. Ama diğer ikisine bağlı. Öncelikle, büyü teknikleri, dualar, şamanizm, her neyse, bunların hepsi etraflarındaki toplumsal ilişkileri etkiliyor ve ayrıca onlardan etkileniyorlar. Sonra işin toplumsal yönü: Nazarlar ve muskalar çoğunlukla, sihir tozu denilen kuramsal nesnelerin -tılsımlı nesnelerin- kötüye kullanılması. Şimdi bazı bilim adamları, bunların aslında protonlar ve bütün diğer fiziksel parçacıklarla aynı şey olduğunu düşünüyor," diyerek kendisini kastetti.

"Bu ..." dedi Isaac sinsi bir tavırla ve sesini alçaltarak, "her şeyin *ilginçleştiği* nokta. İstediğin çalışma ya da bilim alanını düşün, bu üçgenin içinde bulacaksın onu, ama tek bir köşede *olmayabilir*. Sosyoloji ya da psikolojiyi al ya da ötesoylubilimini. Basit, değil mi? Burada, aşağıdaki 'sosyal' köşesinde, öyle mi? Hmm, hem evet, hem hayır. Kesinlikle en yakın olduğu *nokta* burası ama toplumları fiziksel kaynak sorunlarını bir kenara atarak inceleyemezsin ki. Öyle değil mi? Demek ki hemen fizik yönü işe karışıyor. Bu yüzden sosyolojiyi aşağıdaki çizgide biraz kaydırmak gerekiyor." Parmağını iki santim kadar sola çekti. "Peki ama, onlardaki güneşe odak-

lanmayı anlamadan, Kaktüs kültürünü nasıl anlayabilirsin ya da tanrılarını anlamadan Kepri kültürünü, şamanların idaresini anlamadan Vodyanoileri? *Anlayamazsın*," diye övüngen bir tavırla lafını bitirdi. "Öyleyse biz de, büyüye doğru gideceğiz." Parmağını biraz o yöne kaydırdı.

"İşte sosyoloji, psikoloji ve benzerlerinin bulunduğu yer burası. Sağ alt köşe, biraz yukarıda, biraz yanda. Fizik? Biyoloji? Bunların madde bilimlerinin yanında olmaları gerekmiyor mu, ne dersin? Ancak, biyolojinin toplum üzerinde bir etkisi olduğunu söylersen olur bu, tersi de doğru, bu yüzden biyoloji aslında 'Madde' köşesinin biraz sağında. Peki hava ahtapotlarının uçuşları? Ruh ağaçlarının bakımı? Bu büyü işi, bu yüzden de biraz yukarı çıkıyoruz. Bazı maddelerin büyü tılsımlarındaki etkisinde fizik var. Ne demek istediğimi anladın mı? En 'saf' denilen konu bile aslında bu üçünün arasında bir yerde.

"Sonra, melez yapılarıyla tanımlanan bir sürü konu var. Sosyobiyoloji, mesela? Aşağıda ortalarda ve biraz yukarıda. Hipnotoloji? Sağ kenarda ortalarda. Toplumsal/psikolojik ve doğaüstü, ama içine biraz beyin kimyası atıldığında, bu defa biraz..."

Isaac'in çizimi, değişik öğretileri yerleştirdiği yerlerdeki küçük çarpılarla dolmuştu. Yagharek'e baktı ve üçgenin ortasına dikkatle, düzgün ve son bir x işareti yaptı.

"Şimdi, *tam burada* neye bakıyoruz biz? Bu ortadaki çarpı ne?

"Bazılarına göre bu matematik. Güzel. Ama eğer matematik ortaya ulaşmanın yolunu sana en iyi gösteren çalışma ise, hangi güçleri araştırıyorsun? Matematik, bir ölçüden bakarsak, tamamen soyut, eksi birin karekökü vesaire, ama matematik olmazsa dünya bir hiç. Bu da bütün güçleri -zihinsel, toplumsal ve fiziksel- birleştiren dünyaya bakmanın bir yolu öyleyse.

"Eğer konular, üç köşeli ve tek merkezli bir üçgende ise, onların çalıştığı güçler ve dinamikler de orada. Diğer bir deyişle, nesnelere böyle bakmayı ilginç ve yararlı buluyorsan, o zaman temelde tek bir alan, tek bir güç türü var ve burada onun farklı görüntüleri inceleniyor. Bu yüzden de buna 'Birleşik Alanlar Kuramı' deniliyor."

Isaac gülümsedi, yorulmuştu. *Vay anasına*, diye düşündü birden, *bayağı iyiymişim bu konuda... On yıllık araştırma, öğretmenliğimi geliştirmiş...* Yagharek dikkatle ona bakıyordu.

"Anladım.." dedi sonunda Garuda.

"Sevindim. Bitmedi ama, duyacaklarına hazır ol. Uçmak bir kuram olarak kabul edilmiyor pek. Muhtemelen, Çatlak Alan Varsayımı ile aynı statüde. Eğer senin için bir şey ifade ediyorsa bu." Yagharek başını salladı. "Güzel. Ne demek istediğimi anlıyorsun o halde. Birazcık saygı duyuluyor ama biraz da deli işi diye bakılıyor. Ancak, bana duyulabilecek güvenden arta kalan ne varsa onu da kaybetmeyi göze alarak, uçuş kuramcıları arasında azınlık bir görüşe katılıyorum ben. Bu görüş araştırılan güçlerin doğasıyla ilgili."

"Daha basit anlatayım." Isaac, gözlerini kısarak kafasındakileri toparlamaya çalıştı. "Evet. Bırakılan bir yumurtanın düşmesi *patolojik mi* değil mi, sorun bu."

Bir süre durdu ve yarattığı görüntünün anlaşılmasını bekledi.

"Görüyorsun işte, eğer madde ve buna bağlı olarak da araştırma konusu olan birleşik güç, statik olmak zorundaysa, bu durumda, düşme, uçma, fikir değiştirme, büyü yapma, yaşlanma ve devinmeye de, aslında zorunlu bir durumdan *sapmalar* diyebiliriz. Aksi halde, devinimin varlık bilimin temeli olduğuna inanırsın ve o zaman sorun da bunun en iyi nasıl kuramlaştırılacağıdır. Benim hangi düşünceye daha yakın olduğumu anlayabilirsin. Statikçiler onları yanlış yorumladığını söyleyeceklerdir ama kimin umurunda.

"Ben bir DBAK'ım, Devinen Birleşik Alanlar Kuramcısı. SBAK, yani Statik Birleşik Alanlar Kuramcısı değil... Anladın değil mi? Ama bu durumda, bir DBAK olmak çözdüğü sayıda sorun da yaratıyor: Eğer *deviniyorsa*, nasıl deviniyor? Sabit bir hızla mı? Aralı dönüşlerle mi?

"Bir odun parçasını eline alıp yerin üç metre yukarısında tuttuğunda, yerde olduğundan daha fazla enerji taşır. Buna gizil enerji diyoruz, değil mi? Buna *hiçbir* bilimci karşı çıkamaz. Gizil enerji, odun parçasına senin canını yakma ya da döşemeyi çatlatma gücünü veren enerjidir, yerde öylece dururken sahip olmadığı bir

güçtür bu. Devinimsizken sahip olduğu enerji bu, aynı daha önceki halinde olduğu gibi, ama şimdi *düşebilir.* Düşecek olursa da bu gizil enerji hareket enerjisine dönüşür ve parmağını ya da bir tarafını kırar.

"Görüyorsun, gizil enerji bir şeyi bocalayacağı, durumunu değiştirebileceği bir durumda tutmak. Aynı, bir grup insanın uygulayacağın baskı sonunda birden patlamaları gibi. Suratsız ve uyuşuk bir durumdan öfkeli ve yaratıcı bir duruma geçeceklerdir. Bir durumdan diğerine değişim, herhangi bir şeyi -bir sosyal grubu, bir odun parçasını, bir büyüyü- diğer güçlerle etkileşiminin, kendi enerjisini içinde bulunduğu duruma karşı gelmeye zorladığı bir yere taşımakla oluşur.

"Nesneleri bir *dönüşüm* noktasına getirmekten söz ediyorum."

Isaac arkasına yaslandı bir süre. Bundan hoşlandığını fark ederek şaşırdı.

Kuramsal yaklaşımını açıklama sürecinde düşünceleri pekişiyor, yaklaşımını açık ve kesin ifade edebiliyordu.

Yagharek örnek bir öğrenciydi. Dikkati hiç dağılmıyor, bıçak gibi keskin bakışlarını ondan ayırmıyordu.

Isaac uzun bir soluk alıp devam etti.

"Bizi uğraştıran pislik de bu işte, Yag dostum. *Yıllardır* dönüşüm kuramıyla ilgileniyorum. Kısaca anlatmak gerekirse: Diyorum ki, dönüşüm yapmak nesnelerin doğasında var, oldukları şeyin bir parçası bu. Nesnelerin tamamen değişmelerinin nedeni nesne olmaları, anladın mı? Birleşik alanı iten güç *dönüşüm enerjisi.* Gizil enerjiye bakarsan, o da dönüşüm enerjisinin bir yönü, minik, kısmi bir açığa vurumu. Şimdi, herhangi bir durumda dönüşüm enerjisinin kaynaklarını kullanabilecek olsan, *inanılmaz bir güçten* söz ediyor oluruz. Bazı durumlarda daha fazla dönüşüm olasılığı ya da yatkınlığı var, evet, ama dönüşüm kuramı olayı, nesnelerin dönüşüm içinde olmalarının, var olmalarının bir parçası. Etrafımızda her gün tonlarca enerji pisi pisine akıp gidiyor, ama bunu etkin bir biçimde nasıl kullanacağımızı hâlâ öğrenemedik. Onun yerine, bu enerji sık sık güvenilmez ve kontrolsüz bir biçimde boşalıp duruyor."

Isaac düşünceli bir halde, kafasını iki yana salladı.

"Vodyanoiler dönüşüm enerjisini kullanabiliyorlar, sanırım. Çok ama çok küçük oranda. Çelişkili bir durum bu. Suda var olan dönüşüm enerjisini, karşı koyduğu bir şekilde tutmak için kullanıyor, onu böylece *daha fazla* dönüşüme sokuyorsun... Ama bu durumda enerjinin gideceği hiçbir yer yok, böylece dönüşüm çözünerek başlangıçtaki formuna geri dönüyor. Ama ya Vodyanoiler... hmm... Önceden şekillendirdikleri suyu alır ve bunu artırılmış dönüşüm enerjisi oluşturan bir deneyin bileşimi olarak kullanırlarsa... Kusura bakma. Konuyu saptırdım. Mesele şu, senin kendi dönüşüm enerjinden faydalanmanı sağlayacak bir yol bulmaya çalışıyorum. Görüyorsun ya, eğer haklıysam, bu sende... Her zaman bulunan tek güç. Böylece ne kadar çok uçarsan o kadar dönüşüm içinde olacaksın, o kadar uçabileceksin... Kuram bu, yani...

"Ama dürüst olmak gerekirse Yag, çok daha büyük bir mesele bu. Eğer sendeki dönüşüm enerjisini *gerçekten* ortaya çıkarabilirsem, o zaman senin durumun, açıkçası, çok önemsiz bir sorun haline gelecek. Her şeyi... tamamen değiştirebilecek güçler ve enerjiden söz ediyoruz burada..."

Bu inanılmaz düşünce, havada öylece kalakaldı. Ambarın pisliği, bu konuşmanın yanında çok önemsiz görünüyordu. Isaac, Yeni Crobuzon'un leş gibi olmuş gece manzarasını seyretti. Ay ve kızları, yukarıda sakin sakin dans ediyorlardı. Annelerinden küçük, ama yıldızlardan büyük kızlar, keskin ve soğuk bir ışıkla tepesinde parlıyordu. Isaac ise dönüşümü düşünüyordu.

Sonunda Yagharek konuştu.

"Eğer sen haklıysan ben uçacağım demektir?"

Isaac bu acıklı isteğe kahkahalarla güldü.

"Evet, evet, Yag dostum. Eğer ben haklıysam, tekrar uçacaksın."

15

Isaac ne yaparsa yapsın, Yagharek'i ambarda kalmaya razı edemedi. Garuda neden kalmak istemediğini de kesinlikle söylemiyordu. Hiç ses çıkarmadan gecenin karanlığına dalarak, bütün gururuna karşın, kimsesiz bir zavallı gibi, bir hendek, bir baca ya da bir yıkıntıda uyumaya gidiyordu. Isaac'in yemek teklifini de kabul etmemişti. Yürüdükçe tahta iskeletin, yani sahte kanatlarının üzerinden sarkan siyahörtüsü sağa sola savrulup duruyordu.

Sonunda Isaac kapıyı kapattı. Pencerenin yanına döndü ve Septik boyunca akıp giden ışıklara bakmaya başladı. Başını yumruklarına dayadı ve saatinin tiktaklarını dinledi. Yeni Crobuzon gecesinin vahşi sesleri bir yolunu bulup duvarlarından içeri sızmayı başarmıştı. Makinelerin, gemilerin ve fabrikaların hüzünlü homurtuları geliyordu kulağına.

Altındaki odada David ve Lublamai'nin robotu, saatin tiktaklarıyla aynı anda, gıdaklamaya benzer hafif sesler çıkarıyordu.

Isaac çizimlerini duvardan aldı. Beğendiklerini tıka basa dolu bir çantaya tıktı. Çoğuna, beğenmeyerek göz ucuyla baktı ve bunları bir kenara fırlattı. Koca göbeğinin üzerine çöküp yatağın altını eşeledi, tozlu bir abaküs ve bir sürgülü cetvel bulup çıkardı.

Şimdi yapmam gereken, diye düşünmeye başladı, *üniversiteye gitmek ve mekanik hesap makinelerinden birini yürütmek*. Kolay iş değildi ama bu. Bu tip aletlerin korunmasını çok abartmışlardı. Aklına birden, bu güvenlik sistemlerine bir göz atma şansı bulabileceği geldi: Ertesi gün üniversiteye gidecek, sevimsiz patronu Vermishank ile konuşacaktı.

O sıralarda Vermishank'ın ona pek iş verdiği yoktu aslında. Son olarak, aylar önce el yazısıyla yazdığı bir mektupta, ondan karma-

karışık ve belki de işe yaramayacak uyduruk bir kuram için araştırma yapmasını rica etmişti. Isaac bu 'ricalar'ı asla geri çeviremezdi. Bunu yapmak üniversitenin kaynaklarına ulaşma ayrıcalığını, yani, boş zamanlarında neredeyse yağmaladığı zengin malzeme cevherini tehlikeye atmak olurdu. Gittikçe zayıflayan profesyonel ilişkilerine ve muhtemelen kaybolan kaynaklarla Isaac'in araştırma programı arasındaki ilişkiyi fark etmesine karşın, Vermishank, Isaac'in ayrıcalıklarını kısıtlamak için herhangi bir girişimde bulunmamıştı. Isaac bunun nedenini bilemiyordu. *Belki de bana gücünü hissettirmek istiyor*, diye düşündü.

Hayatında ilk kez, kendisinin Vermishank'ı aradığını fark etti, ama gidip onu görmek zorundaydı. Bu yeni yaklaşımına, dönüşüm kuramına kendini kaptırsa da, şehrin en önde gelen biyo-mucize uzmanına Yagharek'in durumuyla ilgili ne düşündüğünü sormadan, Tekraryapım gibi daha sıradan teknolojilere tamamen sırtını dönemezdi. Profesyonelce olmazdı bu.

Isaac jambonlu bir sandviç ve bir bardak sıcak kakao yaptı. Vermishank düşüncesine kendini hazırladı. Adamı bir sürü nedenden dolayı sevmiyordu. Bunlardan biri politikti. Biyo-mucize, ne de olsa, eti parçalayıp yeniden oluşturma, hiç düşünülmedik yöntemlerle birleştirme, sınırlarını ancak düş gücünün belirlediği biçimlerde kullanma uzmanlığının, kibarca tanımıydı. Tabii bu teknikler iyileştirip onarabiliyordu da, ama bu yaygın kullanımı değildi.

Hiç kimsenin elinde buna ait bir kanıt olmasa da, Vermishank'ın araştırmasının ceza fabrikalarında kullanılmış olması Isaac'i hiç şaşırtmazdı. Vermishank'in eti şekillendirmede olağanüstü bir becerisi vardı.

Kapının yumruklandığını duyunca, şaşkınlıkla başını kaldırıp baktı. Saat neredeyse on bir olmuştu. Yemeğini bıraktı ve merdivenlerden aşağı koşarak indi. Kapıyı açtığında karşısında ayyaş suratıyla Şanslı Gazid duruyordu.

Nereden çıktı bu şimdi, diye düşündü.

"Isaac, kardeşim, kibirli, kasıntı, kankardeşim benim." Gazid, Isaac'i görür görmez bağırmaya başlamıştı. Ne diyeceğini bilemedi.

Yolun karşısında ışıkların yandığını gören Isaac tutup içeriye çekti onu.

"Şanslı, seni budala herif, ne işin var burada?"

Gazid hızlı hızlı bir o tarafa bir bu tarafa gidip gelmeye başladı. Gözleri fal taşı gibi açılmıştı, kafasının içinde yuvarlanıyor gibiydiler. Isaac'in ses tonuna alınmıştı.

"Yavaş ol dostum, sakin ol, sakin ol, kabalaşmanın bir anlamı yok, öyle değil mi? Ha? Lin'i arıyorum ben. Burada mı?" Durup dururken kıkırdadı.

Aha, diye düşündü Isaac. Bu işte bir iş vardı. Şanslı Salacus Bahçeleri'nde boy gösteren biriydi, Lin ve Isaac'in dile getirilmeyen ilişkisini biliyor olmalıydı. Ama burası Salacus Bahçeleri değildi ki.

"Hayır, Şanslı, burada değil. Hem burada olsaydı bile, herhangi bir nedenle, bu sana gecenin bu saatinde koştura koştura buraya gelme hakkı vermezdi. Onu neden arıyorsun?"

"Evinde değil." Gazid dönüp merdivene doğru yürüdü, başını çevirmeden Isaac'le konuşmaya devam ediyordu. "Oradan geliyorum şimdi, ama sanırım şu sıralarda sanat yapmakla meşgul, ne dersin? Bana borcu var, komisyon borcu, ona hayatını değiştirecek en kazançlı işi buldum. Tahminime göre şimdi de orada, değil mi? Ben *paramı* isterim, arkadaşım..."

Isaac öfkeyle başına vurdu ve fırlayarak Gazid'in arkasından basamakları tırmanmaya başladı.

"Sen ne diyorsun Allah aşkına? *Ne işinden* söz ediyorsun? Şu anda kendi işini yapmakla meşgul o."

"Ah, evet, tabii, haklısın, tamam, dediğin doğru," diye tuhaf, dalgın bir heyecanla onayladı Gazid. "Bana borcu var, ama. Çok çaresizim, Isaac.. Sen bir şeyler versene..."

Isaac kızmaya başlamıştı. Gazid'i yakaladı ve sımsıkı tuttu. Keş adamın kolları bir deri bir kemik kalmıştı. Isaac'in pençelerinden kurtulmak için acıklı bir şekilde çabalıyordu.

"Buraya bak, Şanslı, kusmuk parçası seni. Bana nasıl direnebilirsin ki, şu haline bak, ayakta duramayacak haldesin. Ne cesaretle gelip evimin etrafında bu kadar patırtı yaparsın ha... Allahın belası keş seni."

"Hop!" diye birden bağırdı Gazid. Sırıtarak Isaac'e baktı ve lafını kesti. "Lin burada değil, ama benim bir şeye çok *ihtiyacım* var ve bana *yardım etmeni* istiyorum, yoksa neler söylerim bilemem, eğer Lin bana yardım etmeyecekse, *sen* edebilirsin, onun parlak zırhlı şövalyesi, aşk böceği değil misin sen, o da senin muhabbet kuşun..."

Isaac kocaman etli yumruğunu kaldırıp Şanslı Gazid'in suratına indirdi, çelimsiz adam havada gerisin geriye uçtu.

Şaşkınlık ve dehşet içinde haykırdı. Topuklarını çıplak tahtaya sürterek merdivenlere doğru atıldı. Burnundan akan kan, yıldız şeklinde yayılmaya başlamıştı. Isaac parmak eklemlerindeki kanı sildi ve Gazid'e doğru yürüdü. Öfkeden kendini kaybetmişti.

Böyle konuşmana izin vereceğimi mi sandın? Bana şantaj yapabileceğini mi sandın, hıh, seni pislik herif, diye düşünüyordu.

"Bak Şanslı, kafanı koparmamı istemiyorsan defol git şimdi."

Gazid ayaklarının üzerinde doğruldu ve ağlamaya başladı.

"Aklını kaçırmışsın sen, Isaac. Dost değil miydik biz?"

Üzerinden yere sümük, gözyaşı ve kan damlıyordu.

"Ya, demek ki yanlış düşünmüşsün, öyle değil mi ahbap? Ama yok, pisliğin biriymişsin sen. Ben de..." Isaac hakaretlerine ara verdi ve şaşkınlık içinde bakmaya başladı.

Gazid, üstlerinde tırtılın kutusunun durduğu boş kafeslere dayanmış duruyordu. Isaac şişko kurtçuğun solucan gibi kıvrılışını, tel kapağın önünde umutsuzca bükülüp durmasını, kalan enerjisinin ani ataklarıyla Gazid'e doğru kıpırdanışını görebiliyordu.

Şanslı, dehşet içinde olduğu yerde kalakalmış, Isaac'in lafını bitirmesini bekliyordu.

"Ne?" diye inledi. "Ne *yapacaksın*?"

"Kes sesini," diye tıslar gibi bir sesle bağırdı Isaac.

Tırtıl geldiği günden bu yana incelmiş ve olağanüstü tavuskuşu tüyü renkleri donuklaşmıştı ama hiç kuşku yok, daha yaşıyordu. Kafesin etrafında dalgalanarak dolaşıyor, havanın içinden, kör bir insanın parmağı gibi gideceği yönü hissediyor ve dura dura Gazid'e doğru gidiyordu.

"Kımıldama," diye dişlerinin arasından tıslayarak seslendi Isaac ve yavaş yavaş ona yaklaştı. Korkmuş Gazid onun dediğini yaptı.

Bakışlarını Isaac'in baktığı yöne çevirdi ve küçük kafesinin etrafında aranarak dolaşan, ona gelmenin yolunu bulmaya çalışan kocaman kurtçuğu görünce gözleri iri iri açıldı. Küçük bir çığlık atarak elini kutudan hızla çekti ve geriye adım attı. Aynı anda tırtıl da yön değiştirdi, onu izlemeye çalışıyordu. "Olağanüstü bu..." dedi Isaac. O izlerken, Gazid ellerini kaldırıp başını tuttu, birdenbire sanki içi böcek doluymuş gibi şiddetle sallamaya başladı.

"Aman tanrım, *kafamın* içinde neler oluyor?" diye gevelemeye başladı.

Yaklaştıkça, Isaac da bunu hissetmeye başlamıştı. Hızla kayıp giden yılan balıkları gibi beyinciğinin içinden geçen yabancı duygu parçalarıydı hissettiği. Gözlerini kırptı ve hafifçe öksürdü, şu anda boğazını tıkayan, ona ait olmayan duyguların heyecanı ile birdenbire ve kısa süreli bir trans haline geçmişti. Başını salladı ve gözlerini sımsıkı kapattı.

"Gazid," diye seslendi. "Yavaşça kutunun etrafında yürü şimdi."

Şanslı Gazid kendisine söyleneni yaptı. Tırtıl, gideceği yönü bulup onu izlemek, ardından gitmek için heyecanla çabalıyordu.

"Bu şey neden benim peşimde?" diye inleyerek sordu Şanslı Gazid.

"Bilmiyorum doğrusu, Şanslı," dedi alaycı bir sesle Isaac. "Zavallıcık nasıl perişan. Sende olan her neyse, onu istiyor gibi galiba, Şanslı dostum. Yavaşça ceplerini boşalt. Merak etme, bir şeyini yürütecek değilim ben."

Gazid kirli ceketinin ve pantolonunun kıvrımlarından kâğıt parçaları, mendiller çıkarmaya başladı. Durakladı ve sonra elini atıp iç ceplerinden iki kabarık paket çıkardı.

Tırtıl deli gibi olmuştu. Ne yapacaklarını şaşırtan sinestezik duygu parçaları Isaac ve Gazid'in kafalarında dönüp durmaya başladı yine.

"Ne var cebinde senin?" diye sıkılmış dişlerinin arasından sordu Isaac.

"Bu, shazbah," dedi Gazid duraklayarak ve ilk paketi kafese doğru salladı. Tırtıl tepki göstermedi. "Bu da, hayalsalgısı." Gazid

ikinci zarfı tırtılın kafasını üzerinde tutar tutmaz, tırtıl arka taraftaki ayaklarını üzerinde doğruldu ve zarfa uzanmaya çalıştı. Acıklı inlemeleri çok fazla duyulmasa da, şiddetle hissediliyordu.

"Anlaşıldı!" dedi Isaac. "Baksana!" Tırtılcık hayalsalgısı istiyor!" Isaac elini Gazid'e uzattı ve parmaklarını şaklattı. "Ver onu bana."

Gazid biraz duraksadı, sonra paketi uzattı.

"Dünyanın malı var pakette ama arkadaşım. Çok para eder bu..." diye sızlanmaya başladı. "Böyle alamazsın ama, arkadaşım..."

Isaac paketi elinde tarttı. Dört beş kilo gelir, diye tahmin etti. Açtı. Tırtıldan yine duygusal inlemeler yükseldi. Isaac bu dokunaklı, acıklı yalvarış karşısında ürpererek yüzünü buruşturdu.

Hayalsalgısı yanmış şeker gibi kokan, kahverengi, yapışkan topaklardan oluşan bir kütleydi.

"Nedir bu?" diye Gazid'e sordu. "Adını duymuştum, amane olduğu hakkında en ufak bir fikrim yok."

"Yeni bir şey bu, Isaac. Pahalı bir meret. Bir yıldır falan piyasada. Çok etkili."

"Ne yapıyor?"

"Tam olarak anlatamam. Almak ister misin?"

"Hayır!" dedi Isaac sertçe, sonra duraladı. "Şey... Kendim için almam, neyse... Bu paket ne kadar eder?"

Gazid biraz bekledi, hiç kuşkusuz ne kadar abartacağını hesaplıyordu.

"Hmmm... Yaklaşık otuz altın sikke..."

"Hadi oradan, Şanslı... İyice kafayı buldun galiba ahbap... Bunu senden ..." Isaac duraksadı. "On sikkeye alırım."

"Tamam," dedi Gazid hemen.

Tüh Allah kahretsin, diye aklından geçirdi Isaac. *Tongaya bastım.* Biraz daha azını teklif edecekken fikrini değiştirmişti. Dikkatle Gazid'e baktı, adam yeniden iki tarafa sallanmaya başlamıştı, yüzü kurumuş kan ve sümükle kaplanmış, parıl parıl parlıyordu.

"Tamamdır, o halde. Anlaştık. Dinle şimdi Şanslı," dedi Isaac sakince. "Bu nesneden tekrar yine isteyebilirim, anlıyorsun değil mi? Eğer aramızda bir sorun çıkmazsa, seni özel satıcım yapma-

mam için bir neden kalmaz. Ne demek istediğimi anlıyor musun? Ama eğer aramız bozulur, sana güvenimi vesaire kaybedersem, başkasına giderim, oldu mu?"

"Isaac, arkadaşım, söylemene gerek yok. Biz ortağız."

"Kesinlikle," dedi Isaac kelimenin üzerine bastırarak. Şanslı Gazid'e güvenecek kadar budala değildi, ama bu şekilde hiç olmazsa sesini biraz kesebilirdi. Gazid'in kendini besleyen eli ısırması, en azından bir süre daha, mümkün değildi.

İlelebet süremez, diye düşündü Isaac, *ama şimdilik yeter.*

Paketteki nemli, yapışkan yumrulardan bir tanesini kopardı. İrice bir zeytin büyüklüğünde, dışı kalın ve hızla kuruyan sümüksü bir maddeyle kaplı bir parçaydı. Tırtılın kafesinin kapağını bir iki santim kadar açan Isaac hayalsalgısı topağını içeriye attı. Çömeldi ve kafesin tel kaplı kenarından larvayı izlemeye başladı.

Isaac'in gözkapakları sanki içlerinden parazit akıyormuş gibi titreşiyordu. Bir an net göremedi.

"Aah!" diye homurdandı Şanslı arkasında. "Kafamın içinde bir şeyler oluyor..."

Isaac'in bir an midesi bulandı, derken o güne kadar yaşadığı en şiddetli ve inatçı bir esrime sardı bedenini. Yarım saniyeden daha az süre içinde, bu gayri insani duygular birdenbire bedenini terk etti. Isaac'e, sanki burnundan çıkıp yok oldular gibi geldi.

"Aman Allahım..." diye bir çığlık attı. Görüşü bulandı, sonra keskinleşti ve akıl almaz bir netlik kazandı. "Bu küçük manyak şeyde empati gücü mü var ne?" diye mırıldandı.

Tırtıla bakarken kendini bir röntgenciye benzetti. Yaratık, avına dolanmış ezen bir yılan gibi uyuşturucu topağına sarılmış etrafında dönüp durmaktaydı. Çenelerini hayalsalgısının üst kısmına kocaman geçirmiş, yoğunluğunda şehvet sezilen bir açlıkla kemiriyordu onu. Yanlara doğru bir yarık halinde açılan ağzından tükürük sızıyordu. Çikolatalı muhallebisini kaşıklayan bir çocuk gibi iştahla tüketiyordu yiyeceğini. Hayalsalgısı hızla küçülüyordu.

"Vay anasına," dedi Isaac. "Daha da isteyecek bu." Kafesin içine beş altı küçük topak daha attı. Kurtçuk, keyifle, bu yapışkan kütlenin etrafında yuvarlanmaya başladı.

Isaac ayağa kalkıp Şanslı Gazid'e baktı. Adam tırtılın yemek yemesini izliyor ve neşeyle gülümseyerek, iki yana sallanıyordu.

"Şanslı, dostum, öyle görünüyor ki, deneğimin hayatını kurtardın. Çok minnettarım sana."

"Ben bir *hayat kurtarıcıyım*, değil mi, Isaac?" Gazid, parmak uçlarında beceriksizce dönerek selam verdi. "Hayat kurtarıcı! Hayat kurtarıcı!"

"Evet, öyle denilebilir, öylesin dostum, ama sus artık."

Isaac saate bir göz attı. "Benim şimdi çalışmam gerekiyor, bu yüzden artık toparlan ve git, oldu mu? Gücenmek yok, Şanslı..." Isaac durakladı ve elini uzattı. "Burnun için üzgünüm."

"Ah," Gazid şaşırmış göründü. Eliyle kanlı yüzünü yokladı. "Şey...neyse..."

Isaac masasına yöneldi.

"Paranı vereyim. Bekle." Çekmeceleri karıştırdı, sonunda cüzdanını buldu ve bir sikke çıkardı. "Bekle, daha var. Sabırlı ol..." Yatağın yanına çömeldi ve kâğıt yığınlarını bir tarafa çekti, altlarında bulduğu kuruşları, gümüş sikkeleri toplamaya başladı.

Gazid, Isaac'in tırtıl kafesinin üzerinde bıraktığı hayalsalgısı paketine uzandı. Dikkatle, yüzü yere eğilmiş, yatağın altını karıştıran Isaac'e baktı. Yapışkan kütleden iki topak kopardı ve kendisine bakıyor mu diye tekrar Isaac'e göz attı. Isaac onunla konuşuyordu, ama üzerindeki yatak yüzünden sesi boğuk boğuk geliyordu.

Gazid yavaşça yatağa doğru ilerledi. Cebinden bir şeker kâğıdı çıkardı, bunu hayalsalgısı parçalarından birinin etrafına sardı ve cebine koydu. İkinci topağa bakarken yüzüne aptal bir gülümseme yayıldı.

"Verdiğin şeyin tadına sen de bakmalısın, Isaac," diye fısıldadı. "*Ahlaki* olan da bu..." Halinden memnun kıkırdadı.

"Bu da ne?" diye bağırdı Isaac. Kıvrıla kıvrıla yatağın altından çıkmaya başladı. "Buldum işte. Bu pantolonların birinin cebinde para olduğunu biliyordum..."

Şanslı Gazid masanın üzerinde duran yarısı yenmiş bir jambonlu sandviçin üst dilimini aceleyle kaldırdı. Hayalsalgısını bir marul parçasının altındaki hardal kaplı bir boşluğa yerleştirdi. Üstünü yeniden kapattı ve masadan uzaklaştı.

Isaac ayağa kalktı ve yüzünü Gazid'e döndü, toz içindeydi ve gülümsüyordu. Elinde yelpaze şekline getirdiği kâğıt paralar ve biraz da bozuk para tutuyordu.

"İşte paran. Pazarlığı bir profesyonel gibi yapıyorsun valla...."

Gazid uzatılan parayı aldı ve hızla gerisin geriye merdivenlere gitti.

"Sağ ol, Isaac," dedi. "Minnettarım."

Isaac nedense afallamıştı.

"Peki o zaman. Daha fazla hayalsalgısı istediğimde seni ararım, oldu mu?"

"Tamamdır, öyle yap abicim...."

Gazid ambardan hızla fırladı, kapıyı üstünkörü kapattı. Isaac, uzaklaşan adamın kıkırdadığını, karanlıkta gitgide kaybolan gıdaklamaya benzer gülmelerini duyabiliyordu.

Allah muhtaç etmesin! diye düşündü. *Keşlerle iş yapmaktan nefret ediyorum. Amma berbat olmuş adam...* Isaac kafasını salladı ve tırtılın kafesine geri döndü.

Kurtçuk ikinci topağı kemirmeye başlamıştı bile. Böcek mutluluğunun anlaşılmaz küçük dalgaları Isaac'in kafasının içine akıyordu. Hissettikleri rahatsız ediciydi. Geriye çekildi. O bakarken, tırtıl yemeyi kesti ve yapışkan artıkları özenle bedeninden temizledi. Sonra yeniden yemeye başladı, yeniden kirlendi, yeniden kendini temizledi.

"Çok da titizmiş bu ufaklık," diye mırıldandı Issac. "Güzel mi? Beğendin mi? Hmm? Aferin."

Masasına gidip kendi yemeğini aldı. Geri gidip dönüp duran küçük renkli şekle bakmaya başladı yine, bu arada kurumaya başlamış sandviçinden bir lokma ısırdı ve kakaosunu yudumladı.

"Söyle bakalım neye dönüşeceksin sonunda?" diye sordu deneğine. Sandviçinin kalanını bitirdi, bayatlamış ekmeğinden ve küflü salatasından hoşlanmamıştı, yüzünü buruşturdu. Ama kakaosu güzeldi.

Ağzını sildi ve tırtılın kafesine döndü, garip küçük empatik dalgalara karşı hazırlandı. Yere çömelerek aç kalmış yaratığın yemeğini iştahla yemesini izledi. Emin olamadı ama, ona kurtçuğun renkleri şimdiden parlamaya başlamış gibi göründü.

"Kafamı dönüşüm kuramına takmaktan beni kurtaracak bir ek iş olacaksın sen, ne dersin? Öyle değil mi, solucan kılıklı seni? Ders kitaplarının hiçbirinde adın geçmiyor, neden? Utangaç mısın? O yüzden mi?"

Şaşırtıcı bir histeri rüzgârı, yayından fırlayan bir ok gibi Isaac'e çarptı. Isaac sendeledi ve yere düştü.

"Ahh!" diye çığlık attı ve kafesten geriye kaçmak için debelenmeye başladı.

"Empatik mızıldanmalarına dayanamıyorum evlat..." Ayağa kalktı ve yatağına doğru yürüdü, bir yandan başını ovuşturuyordu. Tam yatağa varmıştı ki, kafasında ona yabancı bu duygular yine şiddetle zonklamaya başladı. Dizlerinin bağı çözüldü ve yatağın yanma düştü, bir yandan da, elleriyle şakaklarına bastırıyordu.

"Allah kahretsin!" Korkmuştu. "Bu kadarı da fazla, çok güçlü olmaya başladın."

Birdenbire konuşamaz oldu. Üçüncü bir kriz, nöronlarına saldırdı. Bu seferkinin değişik olduğunu fark etti, üç metre ötesindeki garip kurtçuktan gelen şikâyetçi, histerik küçük yakınmalarla aynı değildi. Ağzı birden kupkuru oldu ve küflü salatanın tadını hissetti. Malç. Çürümüş yeşillik. Bayat meyveli kek. Topak hardal.

"Ah, hayır..." diye mırıldandı. Ne olduğunu anladıkça sesi titremeye başladı. "Hayır, hayır, hayır, ah Gazid, Allahın belası pislik, bok herif, seni geberteceğim..."

Deli gibi titreyen elleriyle yatağın kenarına yapıştı. Terliyordu ve derisi taşa benzeyen bir görünüm almıştı.

Yatağa gir, diye umutsuzca söylendi kendi kendine. *Örtülerin altına gir, milyonlarca insan bunu her gün zevk için yapıyor unutma...*

Elleri uyuşturulmuş bir tarantula gibi yorganın kıvrımlarında dolaştı. Nasıl altına gireceğini bilemedi, yorganın katları, çarşafa sarılması kafasını karıştırmıştı: Her ikisinin kıvrımları birbirine öylesine benziyordu ki birdenbire Isaac'e sanki hepsi kocaman dalgalı tek bir kumaş parçasıymış ve bunları ayırmaya kalkarsa korkunç bir şey olacakmış gibi geldi, bu yüzden koca cüssesiyle örtülerin üzerine yuvarlandı, pamuklu ve yünün karmaşık kıvrımları arasında yüzüyor gibiydi. Bata çıka yüzmeye başladı, kol-

larını enerjik ve çocuksu bir köpekleme stilinde yüzer gibi sallıyor, öksürüp tükürüyor ve dudaklarını büyük bir iştahla şapırdatıp duruyordu.

Şu haline bak, seni salak diye aklının bir parçası tiksintiyle azarladı kendisini. *Onurlu bir iş mi yaptığın?*

Ama aldırmadı. Yatakta sakin sakin yüzmekten, ölmekte olan bir hayvan gibi solumaktan, boynunu gerip, gözlerini devirmekten mutluydu.

Kafasının arkasında artan bir basınç hissetti. Büyük bir kapıya, beyinciğinin en ihmal edilen köşesinin duvarına açılmış, kocaman bir mahzen kapısına bakmaya başladı. Kapı takırdıyordu. Dışarı çıkmak isteyen bir şey vardı.

Acele et, diye düşündü Isaac. *Sürgüsünü tak...*

Ama dışarı çıkmak isteyen şeyin artan gücünü hissedebiliyordu. Kapı, içi irinle dolu patlamak üzere olan bir çıban, korkunç ve sessizce zincirlerini zorlayan, koca suratlı boş bakışlı bir köpek, parçalanan liman duvarlarına acımasızca vurup duran denizdi.

Isaac'in kafasının içinde bir şey patladı.

16

güneş bir şelale gibi akıyor ve ben çok mutluyum, omuzlarımdan, kafamdan çiçekler çıkıyor ve derimden bana hayat veren klorofil fışkırıyor ve ben büyük, dikenli kollarımı kaldırıyorum

bana böyle dokunma hazır değilim seni domuz

Şu buharlı çekiçlere bak! Beni böyle çalıştırmasalar, onları sevebilirdim!

Ne bu şimdi?

babanın birlikteliğimize razı geldiğini söylemekten gurur duyuyorum

yoksa bu...

ve ben burada bu kirli suyun altında, teknenin büyük bir bulutu andıran karanlık gölgesine doğru yüzüyorum, kirli suyu soluyorum beni öksürtüyor ve perdeli ayaklarım ileri itiyor

bu bir rüya mı?

ışık ten yiyecek hava metal seks sefalet ateş mantarlar örümcek ağları gemiler işkence bira kurbağa çiviler ağartıcı keman mürekkep uçurumlar sodomi para kanatlar renkli böğürtlenler tanrılar testere kemikler bilmeceler bebekler beton deniz kabuğu payanda içorganlar kar karanlık

bu bir rüya mı?

Ama Isaac, bunun rüya olmadığını biliyordu.

Kafasının içinde büyülü bir fener titrek ışıklar yayıyor, onu ardı ardına gelen bir görüntü bombardımanına tutuyordu. Küçük görsel bir öyküyü habire yineleyen bir stroboskop değildi bu: Sonsuz çeşitlilik gösteren anların sarsıcı bir bombardımanıydı. Milyonlarca zaman zerreciği, Isaac'e saldırıyordu. Her bir yaşam

kesiti bir diğerinin içine akarken titreşiyor ve bu arada Isaac diğer yaratıkların yaşamlarına kulak misafiri oluyordu. Anatanrıça onu cezalandırdığı için ağlayan Keprinin kimyasal dilini konuşuyor, derken baş seyis olup, yeni işe başlayan çocuğun uydurduğu mazeretleri dinlerken alaycı alaycı homurdanıyor ve yarı saydam içsel göz kapaklarını kapatarak dağlardaki derelerin soğuk tatlı suyuna kendini bırakıyor ve topluca çiftleşen diğer Vodyanoilere doğru ayaklarını vurmaya devam ediyor ve...

"Aman Allahım..." Kendi sesini duydu, derinlerden, bu duygusal saldırı karmaşasının içinden geliyordu. Duygular ardı ardına, gitgide daha fazla gelmeye devam etti, hızla geliyor, birbiri üzerine geçiyor, uçları bulanıklaşıyor ve sonunda iki ya da üç ya da daha fazla yaşam anı bir anda oluşuyordu.

Işık çok parlaktı, bazı yüzler keskin, diğerleri bulanık ve seçilemez haldeydi. Her ayrı yaşam kıymığının ürkünç, simgesel bir odağı vardı. Her biri düşsel mantıkla yönetiliyordu. Kafasının analitik bir köşesinde Isaac, bunların pıhtılaşıp, o yapışkan reçinenin içine damıtılmış, geçmişteki boşluklar olmadığını, olamayacağını anladı. Her şey çok akışkandı. Ayrımsama ve gerçek birbirine geçmişti. Isaac başkalarının yaşamlarında değil, rüyalarının içinde takılıp kalmıştı. Onları son sığınaklarında gizli gizli izleyen bir röntgenciydi. Bunlar anılardı. Bunlar rüyalardı.

Üzerine ruhsal bir oluktan sular sıçrıyordu. Lekelenmişti. Artık bir silsile halinde gelmiyorlardı, onun bilincinin ışığıyla aydınlanmak için gelip yerini alan bir üç beş ya da altı, her neyse, istilacı zihinsel an kalmamıştı. Onun yerine Isaac, birbirinin içinden akan ve bir bütünlüğü olmayan, içinde türlerden, cinsiyetlerden, yaşamlardan görüntüler ve mantık akan, yapışkan ve balçık gibi bir düş sıvısında yüzdü, sonunda nefes alamaz hale geldi. Hiç sahip olmadığı düşlerin, umutların, anıların ve düşüncelerin çalkantılı karışımında boğuluyordu.

Bedeni, ruhsal atıkların kemiksiz bir kesesinden başka bir şey değildi. Uzaklarda bir yerde, bu bedenin, içinde bir sıvının çağladığı yatağın üzerinde inleyip sallandığını işitti.

Başı dönüyordu. Duygunun ve ani değişimin titrek saldırısı içinde bir yerde, kendisine ait olduğunu bildiği incecik ve sürekli bir tiksinti, korku akıntısını fark etti. Hayalinde yarattığı, tekrarlanıp duran bilinç oyunlarının bulanık karışımının içinden geçerek bu akıntıya gitmeye çabaladı. *O anda* kesinlikle hissettiği şey olan hafif bulantıya verdi dikkatini, sımsıkı yapıştı, bulantının tam merkezine yerleşti. Isaac aşırı bir gayretle tutundu buna.

Çekirdeğine yapıştı, etrafındaki düşler üzerine geliyordu. Sivri binaların yükseldiği bir şehrin üzerinden uçtu. Altı yaşındaki bir kız çocuğu, onun daha önce hiç duymadığı ama şimdi kendi diliymiş gibi anladığı bir dilde gülüyordu; buluğ çağındaki bir oğlanın ıslak rüyasını gördü ve duyduğu deneyimsiz heyecandan zevk aldı; nehir ağızlarından geçti, garip mağaralara girdi ve törensel savaşlarda yer aldı. Bir Kaktüs'ün kurduğu hayalin dümdüz bozkırında amaçsızca dolaştı. Etrafındaki evler, görünüşe göre Bas-Lag'daki bütün akıllı ırkların paylaştığı bir düş mantığı ile açıklanabilecek biçimde şekil değiştirmeye başladı.

Yeni Crobuzon'un görüntüleri geldi gözünün önüne. Düşlerdeki haliyle, anımsanan ya da düşlenen coğrafyasıyla, belirginleşmiş ayrıntıları, eksik kalan diğer parçaları, birinden diğerine saniyeler içinde geçilen caddelerin arasındaki geniş boşluklarıyla karşısındaydı kent.

Bu düşlerde başka şehirler, ülkeler, kıtalar da vardı. Bazıları, titreyen gözkapaklarının ardında doğmuş hayal ülkelerdi, hiç kuşkusuz. Diğerleri çağrışımlar yapıyordu: Gerçek yerlerin düşsel işaretleri, Yeni Crobuzon kadar gerçek, Isaac'in daha önce görüp duymadığı mimarisi ve özel dili olan şehirler ve kasabalar...

Isaac, içinde yüzdüğü düşler denizinin çok uzak yerlerden damlalar taşıdığını fark etti.

Denizden çok, diye sarhoş haliyle, aklını zorlayarak düşündü, *çorbaya benziyor*. Kendini kayıtsızca başka zihinlerin kıkırdaklarını ve sakatatlarını, yarı-anıların sulu lapasında yüzen rüya besininin kokuşmuş topaklarını çiğnerken düşündü. Zihinsel olarak öğürdü. *Burada kusacak olursam, kafamın içi dışına çıkacak*, diye aklından geçirdi.

Anılar ve düşler dalgalar halinde geliyordu. Gelgitler bunları tematik çalkantılar halinde taşıyordu. Rastgele düşüncelerin çalkantısında başıboş sürüklense bile, Isaac başının içindeki olayların içinden ayırt edilebilir akıntılar üzerinde taşınıyordu. Para düşlerinin, sikkelerin, liraların, sığır kellelerinin, boyanmış deniz kabuklarının ve senet tabletlerinin, anılarını çekiştirmesine boyun eğdi.

Seks rüyalarından oluşan bir dalgada yuvarlandı: Kadınların toprağa ektiği yumurta soğanlarının üzerine boşalan Kaktüs erkekler, arkadaş alemlerinde birbirinin bedenine yağ süren Kepri kadınlar, suçlu, yasak arzularının düşlerini kuran insan ırkından papazlar.

Isaac kaygı düşlerinden oluşan küçük bir girdaba kapıldı. Sınava girmek üzere olan bir insan kız olarak kendini çırılçıplak okula yürürken buldu; yakıcı tuzlu su denizden gerisin geriye nehre aktıkça, kalbi hızla atan bir Vodyanoi su sanatçısı oldu; rolünden tek bir satır bile anımsayamayıp sahnede öylece kalakalan bir aktördü.

Aklım bir kazan oldu, diye düşündü, *ve bütün bu düşler içinde kaynıyor.*

Düşünce damlaları daha da hızlanmış ve daha da kalınlaşmıştı. Isaac sözcüklerdeki kafiyeyi düşününce, bu ritme asılmaya çalıştı, ona odaklandı ve *hızlanmış kalınlaşmış hızlanmış kalınlaşmış* diye tekrar etmeye başladı, sağanağı, saldırıyı, ruhsal pisliği görmezlikten gelmeye çalıştı.

Yararı yoktu. Düşler Isaac'in aklındaydı ve kaçış yoktu onlardan. Başka insanların düşlerini gördüğünü düşledi ve kendi düşünün doğru olduğunu fark etti.

Yapabileceği tek şey, ateşli ve korkmuş bir güçle bunların hangisinin kendi düşü olduğunu anımsamaya çalışmaktı.

Yakınlarda bir yerden çılgın gibi bir cıvıldama sesi gelmeye başladı. Ses, Isaac'in kafasının içindeki hayaller sağanağının karmaşasından kıvrılarak geçti ve iyice şiddetlendi, sonunda kafasının içindeki en baskın ses haline geldi.

Birdenbire, bütün düşler kesildi. Isaac, çabucak gözlerini açtı ve ışıkla birlikte başına saplanan ağrıya küfretti. Elini kaldırdı ve kocaman, hafif bir yüzgeç gibi başında dolaştırdı. Gözlerinin üzerine bastırdı.

Düşler kesilmişti. Isaac parmaklarını arasından çevresine göz attı. Gündüzdü. Aydınlıktı.

"Allah kahretsin..." diye fısıldadı. Bu fısıltı bile, başını ağrıtmaya yetmişti.

Olacak iş değildi. Bu kadar zaman geçmemiş gibi gelmişti ona. Her şeyi çok net anımsıyordu. Hatta hafızası daha da keskinleşmişti. Hayalsalgısının etkisiyle bir, bir buçuk saat kadar uzanıp terlediğini, inlediğini anımsadı. Ama öte yandan... Göz kapaklarını aralamaya çalıştı, gözlerini kısarak saate baktı. Sabahın yedi buçuğu olmuştu, yatağa çıkma çabalarından bu yana saatler geçmişti.

Dirseklerinin üzerinde doğruldu ve kendini inceledi. Cildi yapışkan ve griydi. Ağzı leş gibi kokuyordu. Bütün gece hiç kımıldamadan yattığını fark etti: Örtüler biraz kırışmıştı, hepsi bu.

Onu uyandıran ürkek kuş sesi, yeniden başladı. Başını sinirle salladı ve sesin nereden geldiğine bakındı. Ambarın içinde kalan küçücük bir kuş, havada umutsuzca dönüp duruyordu. *Bir önceki akşamın isteksiz kaçaklarından biri, bir çalıkuşu, büyük olasılıkla bir şeyden korkmuş*, diye düşündü Isaac. Kuşu bu kadar korkutan şeyin ne olduğunu anlamak için bakınırken, bir Aspis Ejderhasının kıvrak sürüngen bedeni, saçağın bir köşesinden diğerine bir ok gibi fırladı. Geçerken de havadaki küçük kuşu yakaladı. Çalıkuşunun bağırtıları hemen kesildi.

Isaac tökezleyerek, beceriksizce yataktan çıktı, sersem gibi dönüp durmaya başladı. "Not al," diye söylendi kendine. "Not al."

Masasından bir kalem ve kâğıt kaptı ve hayalsalgısından aklında kalanları aceleyle yazmaya başladı.

"*Neydi* bu böyle?" diye yüksek sesle fısıldadı, bir yandan da yazıyordu. "Rüyaların biyokimyasını yeniden üretmeyi ya da kaynağına gitmeyi kim becerdiyse iyi iş yapmış." Başını ovaladı yine. "Tanrım, bunu *yiyen* şu yaratık, nasıl bir şey böyle..." Isaac bir an doğrularak tırtıla baktı.

Öylece durdu. Ağzı salak gibi açık kalakalmıştı, derken dudakları kımıldamaya başladı ve ağzından kelimeler döküldü.

"Aman. Allahım. Bu. Da. Ne."

Yavaşça sendeleyerek, korka korka odanın diğer tarafına yürüdü, her an geri kaçacak gibi, gördüğü şeyden çekinerek ilerledi. Kafese yaklaştı.

İçinde mutsuz bir şekilde kıvrılmış duran harikulade renkli kocaman tırtılı gördü. Dev gibi yaratığın başında huzursuzca durup bakındı. Etrafını çeviren havadaki garip, küçük, ona yabancı gelen mutsuzluk titreşimlerini hissedebiliyordu.

Tırtıl bir gece içinde en az üç katı büyümüştü. Boyu otuz santim kadar olmuştu ve aynı ölçüde de şişmanlamıştı. Renkli parçalarının solmaya başlayan ihtişamı, başlangıçtaki cilalı parlaklıklarına geri dönmüştü, artarak hem de. Kuyruk ucundaki yapışkan görünüşlü tüyler tehlikeli görünen sert kıllar haline gelmişti. Etrafını çeviren boşluk on beş santimetreden daha fazla değildi. Bitkin bir halde kafesin kenarlarını dürtüyordu.

"Ne oldu *sana* böyle?" diye fısıldadı Isaac.

Geriye çekildi ve hiçbir şey görmeden, kafasını havada sallayan şeye dikkatle bakmaya başladı. Hızlıca düşündü, yemesi için kurtçuğa verdiği hayalsalgısı topaklarını gözünün önüne getirdi, etrafına bakındı. Zarfı akşam bıraktığı yerde buldu, hiç dokunulmamıştı. Kurtçuk dışarı çıkıp tıkınmamıştı yani. *Kafese bıraktığı uyuşturucu toplarının, tırtılın bir gecede büyümek için kullanacağı kadar kalori içermesi de olacak iş değil*, diye düşündü. Yediği şeyin her gramını ağırlığına eklemiş olsaydı bile böyle bir artış yine açıklanamazdı.

"Yemeğinden aldığın enerji her ne ise," diye fısıldadı, "kesinlikle fiziksel değil. *Sen* nesin böyle kuzum?"

Onu kafesinden çıkarması şarttı. Zavallıcık acınacak haldeydi, küçücük alanda anlamsızca atılıp duruyordu. Isaac geriye çekildi, bu olağanüstü şeye dokunma düşüncesinden biraz tiksinmiş ve korkmuştu. Sonunda kutuyu kaldırdı, iyice artan ağırlığı altında biraz sendeledi ve sonra yerde duran, bir buçuk metre yüksekliğindeki, tel kapılı bir kuş kafesinin içine soktu. Daha önce küçük çaplı

bir kanarya ailesi barınmıştı bu kafeste. Kafesin önündeki kapağı açtı ve şişko kurtçuğu talaşların arasına bıraktı, sonra hemen kafesin tel kapısını kapatıp sürgüledi.

Geriye çekilip yeni evine yerleşen tutsağa baktı.

O da şimdi kendisine bakıyordu ve Isaac, hayvanın kahvaltı için çocuksu yalvarışlarını hissetti.

"Ah, bekle," dedi. "*Ben* daha bir şey yemedim."

İsteksizce kafesin başından ayrıldı, sonra kendi odasına doğru gitti.

Meyve ve şekerli çöreklerden oluşan kahvaltısını yaparken, hayalsalgısının etkilerinin de hızla kaybolduğunu fark etti. *Dünyanın en kötü mahmurluğu olsa gerek*, diye düşündü yüzünü buruşturarak, *ama bir saat içinde geçti. Müşterilerin neden yeniden geldiği açık.*

Odanın karşısında otuz santimlik tırtıl, yeni kafesinin tabanında eşelenip duruyordu. Çaresizce tozları dürtüyor, sonra geriye çekilip başını hayalsalgısı paketinin olduğu yöne kaldırıp sallıyordu.

Isaac elini yüzüne vurdu.

"Ah, tabii, tabii ya," dedi. Kafasında kaygı ve deneysel meraktan oluşan, belli belirsiz duygular uyanmıştı. Çocuksu bir heyecandı duyduğu, güneş ışınlarını büyüteçten geçirerek sinekleri yakan çocuklarınkine benzeyen bir heyecan. Ayağa kalktı ve büyük tahta bir kaşığı zarfın içine daldırdı. Katılaşmış topağı tırtıla götürdü, hayvan hayalsalgısını görür görmez, ya da kokusunu alır almaz ya da hisseder hissetmez, neredeyse heyecanla dans etmeye başlamıştı. Isaac, kafesin arkasındaki küçük yiyecek kapağını açtı ve uyuşturucu parçalarını buradan içeriye attı. Tırtıl başını anında kaldırıp hızla topağın üzerine indirdi. Ağzı şimdi yeterince büyümüştü ve nasıl çalıştığı görülebiliyordu. Yarık şeklinde açıyor, bu güçlü narkotiği büyük bir hırsla çiğniyordu.

"Bu kafes kadar büyüyebilirsin ancak, biraz yavaşla, oldu mu?" Kıyafetlerini aranmaya başladı, bu arada gözleri yemeğini yiyen yaratıktaydı hep.

Odaya yayılmış giysilerini toplayıp koklamaya başladı. Kokmayan ve en az lekesi olan bir gömlek ve pantolon geçirdi üzerine.

Bir yapılacak işler listesi oluştur en iyisi, diye öfkeyle aklından geçirdi. *En üste Şanslı Gazid'i gebertene kadar döv, yaz.* Ayaklarını sürüye sürüye masasına gitti. Yagharek için çizdiği üçgen Birleşik Alan Kuramı diyagramı masadaki kâğıtların en üstünde duruyordu. Dudaklarını büzdü ve dikkatle kâğıda baktı. Eline aldı ve düşünceli düşünceli tırtılının mutlu bir biçimde yemek yediği yere çevirdi bakışlarını. Bu sabah yapması gereken başka bir şey vardı.

Ertelemenin anlamı yok, diye isteksizce düşündü. *Belki Yagharek için çalışırken buradaki dostum için de bir şeyler öğrenebilirim... belki.* Derin derin içini çekti ve gömleğinin kollarını kıvırdı, sonra aynanın önüne oturup, kendine kırk yılda bir yaptığı gibi baştan savma bir çeki düzen vermeye çalıştı. Beceriksizce saçlarıyla oynadı, daha temiz bir gömlek bulup üzerindekini onunla değiştirdi, canı sıkkındı.

David ve Lublamai'ye bir not yazdı, dev tırtılını, güvenli ve kaçamayacak durumda mı diye kontrol etti. Sonra merdivenlerden indi ve mesajını kapıya iliştirdi, keskin, parlak ışıkla dolu güne adım attı.

Isaac içini çekti ve onu üniversiteye götürecek işe erken çıkmış bir taksi bakınmaya başladı, tanıdığı en iyi biyoloğa, doğal felsefeci ve biyo-mucizeciye gidiyordu: Mendebur Montague Vermishank'a.

17

Isaac, Yeni Crobuzon Üniversitesi'ne girerken, geçmiş özlemi ve huzursuzluk karışımı duygularla doldu. Üniversite binaları, onun öğretmenlik yaptığı zamandan bu yana epey değişmişti. Çeşitli fakülte ve bölümlerin Kutsal Çayır'a yayılan görkemli binaları, bölgenin geri kalanını gölgede bırakıyordu.

Çok eskiden kalmış, devasa fen fakültesi binasının önündeki bahçe, çiçeklerini döken ağaçlarla doluydu. Isaac, nesiller boyunca gelip geçen öğrencilerin aşındırdığı patikalarda, parlak pembe yapraklardan bir fırtına içinde yürüdü. Ovalanıp temizlenmiş basamakları aceleyle çıktı ve iterek büyük kapıları açtı.

Isaac, yedi yıl önce süresi dolan fakülte kimliğini salladı, ama buna hiç gerek yoktu. Masanın arkasında duran kapıcı Sedge'di, Isaac'den çok önce orada çalışmaya başlamış ve ilelebet çalışacağa da benzeyen, yaşlı, epey salakça biriydi. Isaac'i, bu düzenli ziyaretlerinde hep yaptığı gibi, onu tanıdığını belirten abuk sabuk bir şeyler mırıldanarak selamladı. Isaac adamın elini sıktı ve ailesini sordu. Sedge'e minettar olması için nedenleri vardı, bir sürü pahalı laboratuvar malzemesini onun bulanık bakışları önünde buradan geçirmişti.

Sigara içen, tartışan, yazı yazan öğrenci gruplarının yanından geçerek merdivenlerden çıktı. Büyük çoğunluğu erkek ve insan ırkındandı, ancak arada kendilerini savunur şekilde bir araya toplanmış genç ötesoylular, kızlar ya da her ikisi de göze çarpıyordu. Bazı öğrenciler dikkat çekecek seslerle kuramsal tartışmalar yapıyorlardı. Diğerleri kitaplarına marjinal notlar düşüyor, kokuları ortalığa yayılan ince purolarını tüttürüyorlardı. Isaac bir koridorun sonunda yere çömelmiş bir grubun yanından geçti, yeni öğrendikleri bir şeyi deniyor, sendeleyip dört adım attıktan sonra

bir ot yığınının içine düşüveren, karaciğer kıymasından yaptıkları minyatür bir insana bakarak keyifle kahkahalar atıyorlardı.

Merdivenlerden çıkıp, uzun koridorlardan geçtikçe etraftaki öğrenci sayısı azalmaya başladı. Eski patronuna yaklaşırken kalp atışlarının arttığını hissedince rahatsız oldu, midesi bulandı.

Fen fakültesinin idari kanadının koyu renk ahşapla kaplı görkemli koridorunda ilerledi ve koridorun sonunda, kapısında altın varakla, Müdür Montague Vermishank yazılı ofise yaklaştı.

Dışarıda biraz bekledi, huzursuzca oyalandı. Duygusal olarak kafası karmakarışıktı, uzlaştırıcı, barışık bir tavır içinde on yıllık öfkesini ve nefretini de korumaya çalışıyordu. Derin bir soluk aldı, sonra döndü, kapıyı aceleyle tıklattı ve içeri daldı.

"Ne yaptığını..." diye masanın arkasında duran adam bağırdı ve hemen sonra Isaac'i tanıdı. "Aha," dedi uzun bir sessizlikten sonra. "Buyur tabii, Isaac. Geç otur."

Isaac oturdu.

Montague Vermishank yemeğini yemekle meşguldü. Soluk suratını ve omuzlarını kocaman masasına iyice eğmişti. Arkasında küçük bir pencere vardı. Bu pencerenin Mafaton ve Chnum'un geniş cadde ve evlerine baktığını biliyordu Isaac, ama şimdi perdesi çekiliydi ve bu da içeriye gelen ışığı kesiyordu.

Vermishank şişman değildi, ama gıdısından aşağıya kadar bir cesedinki gibi sarkmış ölü ete benzeyen fazladan bir tabaka ile kaplıydı. Üzerinde kendisine çok küçük gelen bir takım elbise vardı ve çürük beyaz derisi giysinin kollarından dışarı fışkırmıştı. Seyrelmiş saçlarını titizlikle taramıştı. Topak topak olmuş bir krema çorbası içiyordu. Yufka ekmeğini çorbaya batırıyor, oluşan lapamsı çorbayı emerek içine çekiyor ve ekmeği ısırmadan koparıp çiğneyerek ağzında gevelerken, salya kaplı ekmekten masaya düşen sarımsı damlalara da canı sıkılıyordu. Renksiz gözlerini Isaac'e dikti.

Isaac tedirgin bakışlarla onu izliyordu, kendi gergin cüssesi ve için için yanan odun rengi derisi için minnet doluydu.

"Kapıyı vurmadığın ya da randevu almadan geldiğin için tam bağıracaktım, ama senin olduğunu gördüm. Tabii. Her zamanki kurallar geçmez bu durumda. Nasılsın Isaac? Paraya mı ihtiyacın

var? Araştırma mı yapmak istiyorsun?" diye balgamlı bir fısıltıyla sordu Vermishank.

"Hayır, hayır, hiçbirisi değil. Fena sayılmam aslında, Vermishank," dedi Isaac zorlama bir sevimlilikle. "Senin işlerin nasıl?"

"Ah, iyi, iyi. Biyo-ateşleme üzerine bir makale yazıyorum. Yakıcı bağlantıyı izole ettim." Uzun bir sessizlik oldu. "Çok heyecan verici," diye fısıldadı Vermishank.

Isaac, "evet, öyle, öyle," diye destek verdi. Birbirlerine baktılar. Isaac başka laflayacak bir konu bulamadı. Vermishank'dan nefret ediyor ve ona hayranlık duyuyordu. Rahatsız edici bir bileşimdi bu.

"Ya, neyse... Açıkçası senden yardım istemek için buradayım."

"A, öyle mi?"

"Yaa... Biraz alanım dışında kalan bir şey üzerinde çalışıyorum. Ben daha çok kuramcıyım, pratik bir araştırmacı sayılmam, biliyorsun."

"Evet..." Vermishank'm sesindeki umursamaz alay sezilebiliyordu.

Seni pislik, diye düşündü Isaac. *Bu kozu ben verdim eline...*

"Şimdi," diye yavaşça anlatmaya başladı. "Şey, bu.. yani bu, çok emin değilim ama... bir biyo-mucize sorunu olabilir. Senin profesyonel görüşünü almak istedim."

"Peki, seni dinliyorum."

"Evet. Öğrenmek istediğim şey... Tekraryapım yoluyla birisi uçurulabilir mi?"

"Ooo..." Vermishank arkasına yaslandı ve ağzının etrafına bulaşan çorbayı ekmekle sildi. Bir an kırıntılar bir bıyık gibi göründü. Ellerini önünde birleştirdi ve şişko parmaklarını oynatmaya başladı. "Uçmak, ha?"

Sesinde, daha önceki soğuk konuşmalarında olmayan bir heyecan vardı. Muhtemelen Isaac'i aşağılayarak incitmek istemişti, ama öte yandan karşısına bilimle ilgili bir soru çıktığında heyecanlanmaktan kendini alamıyordu.

"Evet. Yani, bu hiç yapıldı mı?" diye sordu Isaac.

"Evet... Yapıldı..." diyerek, gözlerini karşısında oturan ve cebinden hemen bir not defteri çıkaran Isaac'den ayırmadan, yavaşça başını salladı Vermishank.

"Ah, *yapıldı* mı?"

Vermishank'ın gözleri, iyice düşünmeye başlayınca, odaklarını kaybetti.

"Evet... Neden soruyorsun, Isaac? Birisi sana gelip uçmak mı istedi?"

"Şey.. bunu açıklayamam..."

"Tabii açıklayamazsın, Isaac. Tabii açıklayamazsın. Bir profesyonelsin sen çünkü. Bu yüzden sana saygı duyuyorum." Vermishank misafirine boş boş bakıp güldü.

"Peki... Ayrıntılarını anlatsana?" diye şansını denedi Isaac. Öfkeden titremesine hâkim olmak için konuşmadan önce dişlerini sıktı.

Hastir seni, kendini beğenmiş, numaracı köpek, diye düşündü hiddetle.

"Evet, bir bakalım... Hmm..." Vermishank anımsamaya çalışarak başını kaldırdı, bu arada Isaac sabırsızlıkla kıvranıyordu. "Yıllar önce, geçen yüzyılın sonunda, bir biyo-felsefeci vardı. Calligine idi adı. Kendini Tekraryapırndan geçirtmişti." Vermishank sevecen ve acımasız bir tavırla gülümsedi ve başını iki yana salladı. "Deli şey, ama işe yaradı. Yelpaze gibi katlanan kocaman mekanik kanatları oldu. Bu konuda bir el kitapçığı yazdı sonra." Vermishank başını geniş omuzlarının üzerinde zorla çevirdi ve göz ucuyla duvarları kaplayan cilt cilt kitaplarla dolu raflara baktı. Calligine'in kitapçığının nerede olduğuna dair her anlama gelebilecek şekilde elini gevşekçe salladı. "Gerisini bilmiyor musun? Şarkıyı duymadın mı?" Isaac anlamaya çalışarak gözlerini kıstı. Vermishank düdük gibi çıkan tenor bir sesle, şarkıdan bir iki satırı rezil ederek söyledi. "Sonra Cally uçtu yükseklere / Şemsiye kanatlarıyla / Yol aldı göklerde / Elveda dedi aşkına / İçini çekerek batıya uçtu / Korkunç Şeyler Ülkesi'nde birden yok oldu..."

"Tabii duydum şarkıyı!" dedi Isaac. "Gerçek biri hakkında olduğunu hiç bilmiyordum..."

"Hmm, sen biyo-mucizeye giriş dersi almadın, değil mi? Anımsadığım kadarıyla orta düzey kursu almıştın iki dönem kadar, çok daha sonraları ama. İlk derslerimi kaçırdın. İsteksiz genç bilim av-

cılarını bu soylu bilimin yollarına çekmek için kullandığım öykü bu." Vermishank son derece duygusuz bir sesle konuşuyordu. Isaac nefretinin artarak geri geldiğini hissetti. "Calligine yok oldu," diye devam etti Vermishank. "Güney batıya, Korkunç Ülke'ye doğru uçtu. Onu bir daha gören olmadı."

Uzun bir sessizlik daha oldu.

"Hmm... Bütün hikâye bu mu?" diye sordu Isaac. "Kanatları nasıl taktılar? Denemeler sırasında notlar aldı mı? Tekraryapım neye benziyordu?"

"Ah, inanılmaz zorluklarla oldu, mutlaka. Calligine muhtemelen, hesabını tutturana kadar, bir sürü denek kullandı..." Vermishank sırıtarak devam etti. "Muhtemelen Belediye Başkanı Mantagony ona birkaç iyilikte bulundu. Bana kalırsa ölüm mahkûmu birkaç cani birkaç hafta fazladan yaşadı. Araştırmanın bu kısmını ortalığa yaymadı tabii. Ama normal olan da, çalıştırmadan önce birkaç deneme yapmak değil mi? Yani, elindeki mekanizmayı tutup bu işi daha önce hiç yapmamış, kendilerinden ne beklendiğini hiç bilmeyen kemik ve kaslara bağlıyorsun..."

"Ama ya kemik ve kaslar ne yapacaklarını *biliyorlardı* ise? Diyelim ki bir Canavarsurat ya da benzeri bir şeyin kanatları kesildi. Bunlar yerine konabilir mi?"

Vermishank anlamadan Isaac'e baktı. Kafası ve gözleri hiç oynamamıştı.

"Ah," dedi hafif bir sesle sonunda. "Bunun daha kolay olacağını sandın, öyle mi? İşin teorisinde öyle, ama uygulaması çok daha zor. Bunun bir kısmını kuşlarla ve kanatlı şeylerle denedim. Her şeyden önce, Isaac, kuramsal olarak son derece olası görünüyor. Kuramsal olarak Tekraryapım ile yapılamayacak hiçbir şey yok. Her şey doğru eklemeye, eti birazcık şekillendirmeye bağlı. Ama uçuş, akıl almayacak kadar zor bir şey, çünkü tamamen doğru yapılması gereken bir sürü değişkenle uğraşıyorsun. Görüyorsun ya Isaac, bir köpeği tekrar yapabilirsin, bir arka bacağı tekrar ekleyebilir ya da bir çamur-et büyüsü ile yeniden biçimlendirebilirsin, hayvan mutlu mutlu aksayarak dolaşır. Görüntüsü güzel olmasa bile, sonuçta yürür. Bunu kanatlarla yapamazsın ama. Kanatlar kusursuz olmak

zorunda, yoksa çalışmaz. Nasıl uçacağını bilen kaslara aynı numarayı farklı yapmayı öğretmek, bu işi daha önce hiç yapmamış kaslara bunu öğretmekten daha zor. Senin kuşunun ya da her neyse onun omuzları, boyutlarında ya da biçiminde gözle görülemeyecek denli küçük bir farklılık olan ya da farklı aerodinamiği olan bir kanatla ne yapacağını bilemez ve her şeyi doğru bağladığını farz etsek bile, sonuçta tamamen felce uğrar.

"Öyleyse yanıt, bana kalırsa, sanırım, evet, bu yapılabilir olacaktır. Bu Canavarsurat ya da her neyse, yeniden uçmak için Tekraryapımdan geçirilebilir. Ama uçabilmesi mümkün değil. Son derece zor bu iş. Bundan sonuç alabilecek ne bir biyo-mucizeci ne de bir Tekraryapımcı var. Sen de ya Calligine'i bulup bu işi yaptıracaksın," diye dişlerinin arasından tıslayarak konuşmasını bitirdi Vermishank, "ya da bu işe kalkışmayacaksın."

Isaac not almayı bitirdi ve defterini kapattı.

"Teşekkürler, Vermishank. Aslına bakarsan böyle diyeceğini tahmin ediyordum. Senin profesyonel düşüncen bu, değil mi? Eh, bu durumda, senin hiç onaylamayacağın, diğer araştırma yöntemimi izleyeceğim ben de..." Yaramaz bir çocuk gibi gözlerini açarak konuştu.

Vermishank yavaşça başını salladı, yüzüne yayılan pis bir gülümseme ağzında dondu.

"Ya," dedi belli belirsiz duyulan bir sesle.

"Oldu, zamanını ayırdığın için teşekkürler... Minnettarım." Ayağa kalkarken telaşlanıp bocaladı. "Hemen kalktığım için kusura bakma...."

"Hiç önemli değil... Başka öğrenmek istediğin bir şey var mı?"

"Şey..." Isaac, ceketini giyerken, bir an durakladı. "Şey. Hayalsalgısı diye bir şey duydun mu?"

Vermishank bir kaşını havaya kaldırdı. Sandalyesinde arkaya yaslandı, başparmağı ağzında, yarı kapalı gözleriyle Isaac'e baktı.

"Burası bir üniversite, Isaac. Yepyeni ve yasadışı bir uyuşturucu bütün şehirde bilinecek ve öğrencilerimiz bunu merak etmeyecek, aklın alıyor mu bunu? Tabii duydum. Daha altı ay önce bunun satıcılığını yapan biri okuldan uzaklaştırıldı. Çok zeki ve genç bir

psikonomist, tahmin edeceğin gibi avangart kuramcılar takımından. Isaac, Isaac... bir sürü, nasıl desem, olmadık davranışına rağmen..." Hakaretini kapatmak için yüzüne hiç de inandırıcı olmayan bir gülümseme kondurdu; "yine de seni uyuşturucu kullanan biri olarak düşünemem doğrusu."

"Hayır, Vermishank, değilim de. Ancak yaşamayı ve çalışmayı seçtiğim ahlaksızlık batağında etrafım yoz adamlar ve tehlikeli soysuzlarla çevrili olduğundan, katıldığım her tür *sefil alemde* uyuşturucu gibi şeylerle sık karşılaşıyorum." Isaac sabrını yitirdiği için kendini azarlamak üzereyken, diplomatik olmakla hiçbir şey kazanamayacağına karar verdi. Yüksek sesle ve alaycı bir tavırla konuşmaya devam etti. Öfkesi hoşuna bile gitti.

"Her neyse," diye devam etti, "iğrenç dostlarımdan birisi bu garip ilacı kullanıyordu ve ne olduğunu öğrenmek istedim ben de. Öyle görünüyor ki bu kadar soylu birine sormamalıymışım."

Vermishank sessizce kıkırdadı. Ağzını açmadan gülüyordu. Yüzünü ekşitmişti. Gözleri de Isaac'in üzerindeydi. Güldüğünü gösteren tek işaret omuzlarındaki küçük kımıltılar ve kendisinin de hafif hafif öne arkaya gidip gelmesiydi.

"Ya," dedi sonunda. "Alıngan Isaac." Başını iki tarafa salladı. Isaac ceplerini yokladı, ceketini ilikledi, gösterişli bir havayla gitmeye hazırlandı, kendini aptal gibi hissetmek istemiyordu. Arkasını döndü ve kapıya yürüdü, giderayak bir laf sokuştursam mı diye düşünmeye başladı.

O düşünürken, Vermishank lafa girdi.

"Hayalsa... Ah, neyse işte şu madde, benim alanımda değil Isaac. Farmakolojik ve biyolojik bilmem neyi ilgilendiriyor bu. Eski meslektaşlarından birisi sana daha fazlasını anlatabilir. Bol şans."

Isaac bir şey söylememeye karar vermişti. Ama, elini, çekinerek, kendine göre küçümseyici olabilecek, ama teşekkür ve hoşçakal anlamına da gelebilecek bir hareketle arkasında salladı. *Seni korkak budala*, diye azarladı kendisini. Ancak daha başka türlü de davranamazdı, Vermishank bir bilgi hazinesiydi. Eski patronuna karşı, gerçekten, hiç pişmanlık duymadan kabalaşması çok zordu. Kapıyı üzerine kapatamayacağı kadar büyük bir hazineydi.

Bu yüzden Isaac gönülsüz misillemesi için kendini affetti ve bu korkunç adam karşısındaki bocalayan tepkisine güldü onun yerine. En azından buraya öğrenmeye geldiği şeyi öğrenmişti. Tekraryapım Yagharek için bir seçenek değildi. Isaac memnundu ve memnun olmasının nedenlerinin aşağılıklığını kabul edecek denli de dürüsttü. Kendi araştırması uçuş sorunu ile yeniden hayat kazanmıştı ve eğer uygulamalı biyo-mucizedeki sıkıcı et şekillendirme, dönüşüm kuramı karşısında zafer kazanmış olsaydı, onun araştırması sekteye uğrayacaktı. Bu yeni ivmesini yitirmek istemiyordu.

Yag, dostum, diye düşünmeye başladı. *Tam düşündüğüm gibi. Senin en büyük şansın benim, benimki de sensin.*

Şehir dışında, sivri dişlere benzeyen kaya oluşumlarının arasında kıvrılarak giden kanallar ve verimsiz toprakta göze çarpan yer yer ekili alanlar vardı. Çalılıklardan önce ise tepeden dik dik bakan taşlar geliyordu. Oluştuğundan bu yana arazinin göbeğinde kaykılmış oturmakta olan yamru yumru granit tümörlerdi bunlar; rüzgâr ve su, on bin yıldır, üzerlerindeki toprağı çekip almıştı. Bu kaya çıkıntıları, uçurumlar, iç organlara benziyorlardı; çirkin ve ürkünçtüler.

Nehir kenarında yürümeye başladım. Dik bayırlı tepelerin arasında kalan bölgeye bir isim verilmemişti daha: İleride Katran diyeceklerdi. Batıya doğru kilometrelerce uzanan dağların buz tutmuş doruklarını, çakıl ve liken yığınlarına buyurgan bir tavırla tepeden bakan, uçsuz bucaksız kaya ve kar yükseltilerini görebiliyordum.

Bazen, pençeleri, sivri dişleri ve topuz gibi kafaları, elleri olan kararılık şekiller olarak düşledim kayaları. Taşlaşmış canavarlar; devinimsiz taş tanrılar; göz yanılması ya da rüzgârın rastgele oyduğu yontular gibi geldi.

Görüldüm. Keçiler ve koyunlar, tökezleyerek yürümeme küçümseyerek baktılar. Çığlık çığlığa bağıran kuşlar hakaretler yağdırdı. Bazen, kuşkucu ve kaba çobanların yanından geçtim.

Geceleri, daha karanlık şekiller oluyordu. Suyun altında daha soğuk izleyiciler vardı.

Kaya dişler, toprağı öyle yavaş ve sinsice yarmıştı ki, bunu fark edene kadar bu oyuk vadide saatlerce gitmem gerekti. Bundan önce günlerce otların ve çalıların arasında yürümüştüm.

Toprak ayaklarımın altında daha pürüzsüz hale gelmiş, engin gökyüzü gözlerimin önüne açılmıştı. Ama bu beni kandıramazdı. Baştan çıkaramazdı. Çölün göğü değildi bu. Beni kandırmaya çalışan bir sahtekârdı, onun yerini alan bir şeydi. Kuruyan bitkiler

rüzgâr estikçe bana sürtünüyordu, yurdumdaki bitkilerden daha gürdüler. Uzakta, kuzeyde, Yeni Crobuzon sınırına kadar, doğuda ise denize kadar uzandığını bildiğim bir orman vardı. Kalın ağaçların arasındaki gizli yerlerde kocaman, garip, unutulmuş makineler, piston ve çarklar, demir gövdeler uzanıyordu.

Onlara yaklaşmadım.

Arkamda, nehrin çatal yaptığı yer bataklıktı, denizin içinde yok olup gidecek gibi görünen, işe yaramaz bir tür iç nehir. Oraya varınca Su-böceksileri barınaklarında, bu dindar ve sessiz ırkın yüksek konaklarında barındım. Beni besleyip, mırıl mırıl ninniler söylediler. Onlarla birlikte ava çıktım, mızraklarla timsah ve anakonda yakaladık. Kılıcımı bu bataklıklarda kaybettim; yapışkan ve ıslak sazların arasından birden üzerime atlayan telaşlı, acemi bir yırtıcı hayvanın etinde kırıldı. Hayvan havaya fırladı ve ateşin üzerinde kaynayan bir çaydanlık gibi ses çıkararak bağırdı, çamurların içinde kayboldu. Ölüp ölmediğini bilmiyorum.

Bataklıktan ve nehirden önce, kuruyan otlarda ve yamaçlarda yürüdüm günlerce. Buralarda kanun kaçağı haydut Tekraryapım çetelerinin cirit attığını söyleyerek uyarmışlardı beni. Kimseye rastlamadım.

Onlar adına hasat tanrılarına yalvarmam için bana rüşvet olarak et ve giysi veren insanların yaşadığı köylerden geçtim. Beni tüfekleri, mızrakları ve korkunç klakson sesleriyle uzak tutmaya çalışan köylüler de oldu. Sığır sürüleriyle, atlılarla, kuzenlerim diye düşündüğüm kuşlarla ve daha önce söylence olduklarına inandığım hayvanlarla çayırları paylaştım.

Tek başıma uyudum, taşların arasında, çalılıklarda ya da açık alanlarda saklandım. Yağmurun kokusunu aldığımda kustum. Uykumda bir şey beni dört kez yokladı, sonra ardında toynak izleri, ot, ter ya da et kokusu bırakarak uzaklaştı.

Öfkem ve mutsuzluğum bu tepelerde şekil değiştirdi.

Bendeki farklı kokuları merak eden zararsız böceklerle yürüdüm, terimi yalamaya, kanımın tadına bakmaya, pelerinimdeki renkli desenleri, polenlerle döllemeye çalıştılar. Yeşilliklerin arasında memeliler gördüm. Daha önce ancak kitaplarda gördüğüm, upu-

zun saplı, renkleri bir duman tabakasıyla kaplanmış gibi soluklaşmış çiçekler topladım. Ağaçların kokusu soluğumu kesti. Gökyüzü bulutlarla dopdoluydu.

Ben, çöl yaratığı, bu verimli topraklarda yürüdüm. Kendimi acımasız ve kupkuru hissettim.

Bir gün, tekrar eksiksiz hale geldiğimde ne yapacağımı artık düşlemediğimi fark ettim. Bu noktaya varmak için yanıp tutuşmuştum ve bu birden bitmişti. Uçma arzusu haline dönüşmüştüm. Bir biçimde buna alışmıştım. Bu yabancı ülkede bir evrimden geçmiştim. Bir sürü Tekraryapımcı ve bilim adamının toplandığı yere doğru adım adım ilerliyordum. Amaç sonuç olmuştu. Kanatlarımı tekrar kazanacak olursam, yepyeni biri haline gelecektim, beni tanımlayan tutkudan arınmış biri.

İlkbaharın bu ıslak havasında, kuzeye doğru hiç durmadan yürürken, aradığım şeyin bir tamamlanma değil, bir çözünme olduğunu anladım. Bedenimi yeni doğacak birine verecek ve dinlenecektim.

Bu tepelere ve ovalara adım attığımda daha katı bir yaratık olmuştum. Gemimin yanaştığı Mryshock'da hiç gecelemeden yoluma devam ettim. Çirkin bir liman kasabasıydı burası, benim türümden yaratıklarla doluydu ve kendimi boğulacak gibi hissettim.

Şehrin içinden hızla geçtim, malzeme aramaktan ve Yeni Crobuzon'a giden yolda olup olmadığımı öğrenmekten başka istediğim bir şey yoktu burada. Sırtımdaki kanlı yaralara sürmek için soğuk merhem aldım, bana Mryshock'da hiç kimsenin yardım etmeyeceğini kabul etme dürüstlüğünü gösteren bir doktor çıktı karşıma. Kamçımı, arabasıyla vadilerin içinde seksen kilometre gitmeme izin veren bir tüccara bıraktım. Altın istemedi, gözü silahımdaydı.

Bütün isteğim, denizi arkamda bırakmaktı. Denizde, bir süre ara vermiştim sadece. Dört gün boyunca, ağır ağır yol alan çarklı bir teknede, yukarı çıkmadan, hareket ettiğimizi ancak hissettiğim sallantılar ve duyduğum ıslak seslerden anlayarak yolculuk yapmıştım. Güvertede dolaşamazdım. Engin okyanusun göğü altındaki bu güvertede, pis kokulu kabinimde geçen boğucu günlerde olduğum-

dan daha fazla hapsedilmiş olacaktım. Martılardan, balıkkartallarından ve albatroslardan kaçındım. Tuzlu suya yakın durdum, tuvaletin tam arkasındaki kirli tahta sığınağımdan çıkmadım.

Sulara ulaşmadan önce, öfkeden yanıp tutuşurken, yaralarım hâlâ kanla kaplıyken, Kaktüs şehri Shankell'den geçmiştik. Birçok ismi olan bir şehir burası. Güneş mücevheri. Vaha. Borridor. Tuz-Çukuru, Sarmal Kale, Solaryum. Shankell, kanlı çukurlarda, tel kafeslerde habire dövüştüğüm, derileri parçaladığım, derimin parçalandığı, yitirdiğimden fazlasını kazandığım, geceleri bir dövüş horozu gibi sağa sola saldırdığım, gündüzleri paraları yığdığım yer. Ta ki benim Garuda kafatasımdan kendine miğfer yapmak isteyen o barbar prensle dövüştüğüm ve her tarafımdan kanlar fışkırsa da, nasıl olduğunu anlamadan, benim kazandığım o güne kadar. Bir elimle bağırsaklarımı tutarken, diğer elimin tırnaklarını boğazına geçirdim. Bütün altınını ve sonra hepsini özgür bıraktığım adamlarını kazandım. Tedavimi yaptırdım. Bir ticaret gemisinde yolculuk için biletimi aldım.

Tekrar bir bütün olmak için yolculuğa başladım.

Çöl de benimle geliyordu.

3. Kısım

BAŞKALAŞIM

18

İlkbahar rüzgârları daha sıcak esiyordu. Kirli hava Yeni Crobuzon üzerine toplanmıştı. Katran Üçgeni bulut kulesindeki kâhinler, hızla dönen kadranlardan görüntüler kopyalayıp deli gibi bir hızla yazıp duran hava göstergelerindeki grafikleri çekip kopardılar. Sonra da dudaklarını büzüp başlarını salladılar.

Mırıltıyla, olağanüstü sıcak ve nemli bir yazın geleceğini söylediler birbirlerine. Boş kulede, kocaman org boruları ya da dünya ile gökyüzü arasında bir düello çağrısında bulunan silah namluları gibi dimdik yükselen aeromorfik makinenin devasa tüplerine vurdular.

"Bir işe yaramaz lüzumsuz alet," diye kızgınlıkla mırıldandılar. Bodrumda duran makineleri çalıştırmak için gönülsüz çabalar olmuştu, ama bu makineler yüz elli yıldır yerlerinden oynamamıştı ve hiç kimse de bunları tamir etmeyi beceremiyordu. Yeni Crobuzon'un iklim koşulları, tanrılara, doğaya ya da şansa kalmıştı artık.

Septik Üçgeni hayvanat bahçesindeki hayvanlar, değişen havada huzursuzlanarak, dolaşıp kıpırdanmaya başladı. Kızgınlık dönemlerinin son günleriydi ve birbirlerinden ayrı tutulan kösnül bedenlerin rahatsız kıpırtıları biraz azalmıştı. Bekçiler de kafestekiler kadar rahatlamıştı. Farklı hayvanların cinsel salgılarının kafesleri saran şehvetli kokusu, hayvanların saldırgan, güvenilmez davranışlarına neden olmuştu.

Şimdi, günler uzadıkça, ayılar, sırtlanlar, zayıflamış su aygırları, yalnız kutup tilkileri ve maymunlar hiç kımıldamadan -görünüşe göre gergin- saatlerce uzanıyor, tuğlaları ufalanan hücrelerinden ve çamurlu sığınaklarından, gelip geçenleri izliyorlardı. Bekliyorlardı.

Kim bilir, belki de Yeni Crobuzon'a asla gelmeyecek ama genlerine işlemiş güney yağmurlarıydı bekledikleri. Sonunda rüzgârlar esmeyince, oturup, yeni evlerine hiç uğramamış kurak mevsimi bekleyeceklerdi. Bu garip, hüzünlü bir var olma biçimi olsa gerek diye düşünüyordu bakıcıları, yorgun, şaşkın hayvanlara baktıkça.

Kıştan beri geceler neredeyse iki saat kısalmıştı, ama sanki hayvanlar, gecelerden daha çok kısalmış gibiydi. Gün batımı ile doğumu arasındaki saatlerde özellikle gerginleşiyorlardı, zira bir sürü yasadışı etkinlik yaşanıyordu. Hayvanat bahçesinin birkaç yüz metre güneyinde kalan eski büyük ambar, her gece bir sürü kadın ve erkeği kendine çekiyordu. Arada sırada duyulan aslan kükremesi, eski binaya giren huysuz, uykusuz şehrin kesilmeyen bağırtı ve gürültüsünün arasına dalacak, kalabalığın arasında duyulacak olsa bile, kimsenin buna aldıracağı yoktu.

Ambarın bir zamanlar kırmızı olan taşları şimdi kirden siyahlaşmış, sanki elle boyanmışlar gibi pürüzsüz ve kusursuz bir görünüm kazanmışlardı. Binanın üzerinde boydan boya asılı olan orijinal tabelası hâlâ okunabiliyordu: *Cadnebar Sabunları ve İçyağı.* Cadnebar'57'deki krizde iflas etmişti. Yağı eritmek ve arıtmak için kullanılan devasa makineler alınıp hurda olarak satılmıştı. İki üç yıl süren sessiz bir çürüme döneminden sonra, Cadnebar bir gladyatör arenası olarak yeniden doğmuştu.

Kendinden önceki belediye başkanları gibi Rudgutter da Yeni Crobuzon Şehir-Devleti Cumhuriyeti'nin uygarlığını ve görkemini, diğer ülkelerin içinde sürünmeye zorlandığı cehalet çamuruyla karşılaştırmayı seviyordu. Diğer Rohagi ülkelerine bir bakın, diyordu konuşmalarında ve yazılarında. Burası ne Tesh ne Troglodopolis'di, ayrıca Vadaunk da değildi, Yüksek Cromleck de. Burası büyücülerin yönettiği bir şehir değildi; bir yeraltı çukuru değildi; mevsim değişiklikleri, batıl baskıları ortaya çıkarmıyordu; Yeni Crobuzon vatandaşlarını zombi fabrikalarında işleme sokmuyordu; Parlamentosu Maruahm'daki gibi, yasaların rulet oyunlarında bahis olduğu bir gazino değildi.

Ayrıca burası, diye vurguluyordu Rudgutter, insanların spor olarak hayvanlar gibi dövüştüğü Shankell de değildi.

Tabii, Cadnebar'ı saymazsak.

Yasadışı olabilirdi, ama binaya milislerin baskın yaptığını da kimse anımsamıyordu. En iyi ahırların sponsorları politikacılar, sanayiciler, bankerlerdi ve kuşkusuz, onların arada olması görevlilerin burada olup bitenlere gözlerini yummalarına neden oluyordu. Başka dövüş salonları da vardı kuşkusuz, horoz ve fare dövüşleri diye ikili bahisler yapılan, bir köşesinde ayı ve porsuk kavgalarının, bir diğerinde yılan güreşlerinin yapıldığı, ortasında gladyatörlerin dövüştüğü türden. Ama Cadnebar bir efsane olmuştu.

Her gece, o akşamın eğlenceleri, bir komedi gösterisi ile başlıyordu. Şehirde isim yapmak için ta Tahıl Ambarı ya da Mendican Bayırı'ndan günlerce yolculuk yaparak gelen, kasabalarının en kabadayı delikanlıları, genç, aptal, iri yarı köy çocukları, seçiciler kurulu önünde kaslarını gererek kendilerini gösteriyorlardı. Aralarından iki ya da üç tanesi seçilip, bağırıp çağıran kalabalığın önüne, ana arenaya doğru itiliyorlardı. Kendilerine verilen palaları ellerinde büyük bir güvenle taşıyorlardı. Ama sonra arenanın kapısı açılıp da karşılarında heyula gibi bir Tekraryapım gladyatör ya da dev gibi bir Kaktüs savaşçıyı görünce benizleri atıyordu. Sonuç kısa, kanlı ve gülünsün diye profesyonellerin oynadığı bir katliamdı.

Cadnebar'daki sporu o günün trendleri belirliyordu. O ilkbaharın son günlerinde iki Tekraryapım ve üç Kepri muhafız kızdan oluşan takımların maçları çok prim yapıyordu. Kepriler, Kinken ve Dereboyu'ndan büyük ödüller vaat edilerek toplanmıştı. Bunlar yıllarca birlikte çalışmış, Kepri muhafız tanrıları, Kabadayı Kızlar'a benzemek için eğitim görmüş üç dini savaşçıdan oluşan takımlardı. Kabadayı Kızlar gibi, biri ağ ve mızrakla, diğeri yay ve çakmaklı tüfekle, diğeri de insanların iğneli fıçı dediği bir Kepri silahı ile dövüşüyordu.

Yaz, ilkbaharın kabuğunu kırıp ortaya çıkarken, bahisler de büyüdü. Kilometrelerce ötede, Dog Fenn'de, Benjamin Flex, dövüş ticaretinin yasadışı yayın organı *Cadnebar Mumu*'nun tirajının *Başıboş Şiddet*'ten beş kez fazla olduğunu düşünüyordu kara kara.

Gözdeliği Katili, parçalanmış bir kurban daha bırakmıştı kanalizasyonlara. Köprüaltı çocukları tarafından bulunmuştu ceset. Katran'a akan bir borudan yorgun bir insan gibi sarkıyordu bulduklarında.

Nigh Kuyusu'nun varoşlarında bulunan kadının ölüm nedeni, boynunun iki tarafında açılan kocaman deliklerdi, sanki çok büyük, testere dişli bir makasın bıçaklarının arasına kıstırılmıştı. Komşular onu bulduğunda, kadının üzeri onu milis kuvvetlerine albay-jurnalci olarak gösteren kâğıtlarla kaplıydı. Hemen ortalığa yayıldı. Peygamberdevesi Jack'in işiydi bu. Gecekondularda kimse kurbanının yasını tutmadı.

Lin ve Isaac mümkün oldukça, gizli gizli, gecelerini birlikte geçiriyorlardı. Isaac, Lin'in pek iyi olmadığını görebiliyordu. Bir defasında, onu oturtup, neden huzursuz olduğunu, bu yıl neden Shintacost Yarışması'na katılmadığını (ilk elemeleri geçenlerin standardıyla ilgili her zamanki yakınmaları bu kez daha bir sertleşmişti), ne üzerinde çalıştığını, nerede çalıştığını anlatmasını istemişti. Evinde hiç sanatsal bir şey göze çarpmıyordu.

Lin kolunu okşamıştı, ilgisine minnettarlığını göstererek. Ama hiçbir şey de anlatmamıştı. Şu anda gurur duyduğu bir parça üzerinde çalıştığını söylemişti yalnızca. Açıklayamayacağı, açıklamak istemediği bir yer bulmuştu ve Isaac'in ne olduğunu sormamasını istediği kocaman bir parça üzerinde çalışıyordu. Ortadan kaybolmuş değildi ki. İki haftada bir, Salacus Bahçeleri'ndeki barlardan birine geliyor, arkadaşlarıyla eğleniyordu, iki ay öncesine göre daha neşesiz görünse bile.

Şanslı Gazid'e kızdığı için Isaac'e takıldı. Adam kuşku yaratacak kadar iyi bir zamanlamayla ortadan kaybolmuştu. Isaac fark etmeden denediği hayalsalgısından Lin'e söz etmiş, cezalandırmak için deliler gibi Gazid'i arayıp durmuştu. Hayalsalgısıyla canlanan olağanüstü tırtılı da anlatmıştı Lin'e. Lin yaratığı görmemişti, bir önceki ay yaşadığı o perişan günden beri Brock Bataklığı'na gitmemişti ama Isaac'in biraz abarttığını varsaysa bile, bu olağanüstü bir yaratığa benziyordu.

Lin bir yandan ustalıkla konuyu değiştirirken, bir yandan da Isaac'i nasıl sevdiğini geçirdi aklından. Tırtılın bu garip yiyecekle, ona göre, nasıl beslendiğini sordu. Isaac hayranlık dolu bir ifadeyle konuşurken, o da arkasına yaslanıp dinledi. Isaac ona heyecanla bunun yanıtını bilmediğini, ama bununla ilgili birkaç teorisi olduğunu söyledi. Lin ondan dönüşüm kuramını kendisine anlatmasını isteyip bunun Yagharek'in uçmasına yardım edip etmeyeceğini soracak olduğunda, Isaac hiç üşenmeden coşkuyla anlatmaya başlıyor, ona göstermek için kapılara diyagramlar çiziyordu.

Onu ikna etmek çok kolaydı. Lin, bazen, Isaac'in bunu fark ettiğini, Lin için duyduğu kaygıların bu kadar kolay başka şeylere dönüşmesinden suçluluk duyduğunu hissediyordu. Konuların değişmesinden duyduğu memnuniyetinin ve bunun yanı sıra suçluluk duygusunun da farkındaydı. Kederli haline baktığında, Lin için endişelenmesi gerektiğini biliyordu ve endişeliydi de, gerçekten hem de, ama kafası dönüşüm kuramı ve tırtıl besiniyle dopdoluyken, bu endişe ancak bir çaba, bir görev oluyordu. Lin ona endişelenmeme iznini vermişti, Isaac de teşekkürle kabul etti bunu.

Isaac'in endişelerini bir süreliğine ortadan kaldırmak istiyordu Lin. Meraklanması işine gelmiyordu. Isaac ne kadar çok şey bilirse, kendisi de o kadar tehlikeye giriyordu. İşvereninin nasıl güçleri olduğunu bilmiyordu; telepati becerisi olduğunu sanmıyordu pek ama riski göze alamazdı. Yaptığı parçayı bitirmek, parasını almak ve Kemikkent'den uzaklaşmak istiyordu.

Bay Alaca'yı gördüğü her gün, adam onu -istemese de- konuşmalarıyla şehrin içine çekiyordu. Durup dururken Griss Sapağı ve Kötükıyı'daki çete savaşlarından söz ediyor, yeraltı dünyasının çapulcularının, Karga'nın tam göbeğinde yaptıkları katliamları ima ediyordu. Francine Ana hâkimiyet alanını genişletiyordu. Karga'nın batısındaki shazbah pazarının büyük bir kısmını eline geçirmişti. Bay Alaca bunu bekliyordu zaten. Ama bununla kalmamıştı ve kadın şimdi de doğuya kayıyordu. Lin çiğniyor, tükürüyor, şekillendiriyor ve ayrıntıları, ölü kuryelerin isimlerini, güvenli ev adreslerini duymamaya çalışıyordu. Bay Alaca onu da işin içine karıştırıyordu. Bilerek yapıyor olmalıydı bunu.

Heykelin kalçaları ve diğer bacağı, sonra belinin başlangıcı (Bay Alaca'nınkine ne kadar bel denirse) ortaya çıkmıştı. Renkler gerçekçi değildi ama davetkâr, zorlayıcı ve hipnotiktiler. Büyüleyici bir parçaydı, poz veren kişiyi yansıtması açısından.

Aklını meşgul etmemesi için ne kadar uğraşsa da, Bay Alaca'nın neşeli konuşmaları onun savunma hatlarını geçerek içine akmaya başlamıştı. Onun söylediklerini düşünürken buldu kendini. Dehşete düşerek, aklına başka şeyler getirmeye çalıştı, ama çabası yararsızdı. Sonunda, hiç fark etmeden, Çancı Çıkmazı'ndaki uyuşturucu değişim merkezinin kontrolünü kimin kazanabileceğini düşünme noktasına gelmişti. Tamamen uyuşmuştu. Bu da bir başka savunmaydı. Aklını tehlikeli bilgi akışının içinde, hiçbir şey hissetmeden, kendi yolunu bulmaya bıraktı. Topladığı bilgilere kayıtsız kalmak için elinden geleni yaptı.

Francine Ana'yı gitgide daha çok düşündüğünü fark etti. Bay Alaca ondan ilgisizce söz ediyordu, ama adı monologlarında habire geçmeye başlamıştı ve Lin, adamın biraz endişeli olduğunu gördü.

Sonra bir de baktı ki, kendisi Francine Ana'yı desteklemeye başlamıştı.

Bunun nasıl olduğundan emin değildi. İlk kez, Bay Alaca sahte bir neşeyle, önceki gün iki kuryeye yapılan feci bir saldırıdan söz ettiğinde fark etmişti bunu. Saldırıda, Kepri haydutları, çok miktarda ve ne olduğu açıkça söylenmeyen bir şeyin imalatı için gereken bir hammaddeyi, Francine Ana'nın çetesinden yürütmüşlerdi. Lin'in yüreği bir an ağzına gelir gibi oldu. Kendi duygularını düşününce beze salgısının bir an kesildiğini fark etti ve bu onu çok şaşırttı.

Francine Ana'nın kazanmasını istiyordu.

Bunun mantığı yoktu. Duruma daha ciddi bakınca, bu konuda söyleyecek en ufak bir fikrinin bile olmadığını gördü. Entelektüel açıdan, bir uyuşturucu satıcısı ya da bir serserinin, bir diğeri karşısında kazandığı zafer onu hiç mi hiç ilgilendirmiyordu. Ancak duygusal açıdan, Francine Ana'yı kendi şampiyonu olarak görmeye başlıyordu. Bay Alaca, pazarın biçimini tamamen değiştirecek bir planı olduğunu sinsi, kibirli ve kendinden emin bir tavırla dile getirirken, içinden onu yuhaladığını fark etti.

Ne oluyor böyle, diye alaycı bir düşünce geçti aklından. *Bu kadar sene sonra Kepri bilinci canlanmaya mı başlıyordu?*

Kendiyle dalga geçti, ama bu ironik düşüncede doğruluk payı vardı. *Belki de Alaca'ya karşı gelen herkes için bu böyle,* diye düşündü. Bay Alaca ile ilişkisini dile getirmekten öylesine ödü patlıyor, bir çalışanı olmanın dışında bir işlevi olmasından öylesine büyük bir huzursuzluk duyuyordu ki, adamdan nefret ettiğini anlaması çok uzun zaman almıştı. *Düşmanımın düşmanı...* diye düşündü. Ama hepsi bu kadar değildi. Francine Ana ile bir dayanışma içinde olduğunu hissetti, çünkü o da Kepriydi. Ama -belki de duygularının merkezi buydu- Francine *iyi* bir Kepri değildi.

Bu düşünceler kafasını kurcalıyor, onu huzursuz ediyordu. Yıllardır ilk kez, Kepri toplumuyla ilgili açık yürekli, dürüst ve cesur tavırlarının dışına çıkmıştı. Bu da onu çocukluğuna götürmüştü.

Bay Alaca ile çalışmasını bitirdikten sonra, her gün, Kinken'e uğrar olmuştu. Adamdan ayrılınca Kaburgalar'ın yanından bir taksiye atlıyordu. Danechi ya da Arayış Köprülerini, sonra Salya Fırını'ndaki ev ve işyerlerini, lokantaları geçiyordu.

Bazen Salya Pazarı'nda duruyor ve solgun ışıkların altında amaçsızca dolaşıyordu. Keten elbiseleri ve tezgâhlarda asılı ceketleri elliyor, gelip geçenlerin kaba bakışlarını, insan giysileri alan bir Kepriyi merakla incelemelerini hiç umursamıyordu. Pazarda dolaşarak yürümeye devam ediyordu, sonunda karmaşık sokakların ve her yerde görülen tuğla apartmanların bölgesine, Sheck'e gelene dek.

Burası gecekondu bölgesi değildi. Sheck'in binaları daha doğru dürüst sayılırdı, yağan yağmur içlerine akmıyordu. Dog Fenn'in mutasyona uğramış haliyle, Kötükıyı'nın ve Çancı Çıkmazı'nın çürüyen tuğla örtüsü, Leke'nin tehlikeli barakalarıyla karşılaştırıldığında, Sheck yaşanılabilir bir yerdi. Biraz kalabalıktı tabii; sarhoşu, sefaleti ve hırsızları da eksik değildi. Ama bütün bunlara bakıldığında, yaşanacak çok daha kötü yerler vardı. Burası dükkân sahiplerinin yaşadığı yerdi, Yankı Bataklığı, Kelltree tersaneleri, Büyük Kıvrım ve Didacai Kasabası'nı, yani herkesin Dumanlı Ge-

çit olarak bildiği bu bölgenin kalabalığını oluşturan alt düzey yöneticilerin ve daha iyi para kazanan fabrika işçilerinin yeri.

Lin misafirperverce karşılanmıyordu burada. Sheck, Kinken sınırındaydı, aralarında iki tane küçük park vardı yalnızca. Kepriler, Sheck'de yaşayanlara burayı kaybetmelerine çok zaman kalmadığını anımsatıyordu sürekli olarak. Gün boyunca Kepriler Sheck sokaklarını dolduruyor, Karga'ya alışverişe ya da Perdido Sokağı İstasyonu'ndan trene binmeye gidiyorlardı. Öte yandan, geceleri, "kent temizliği"ne çıkan kavgacı Üç Tüy'cülerin çıkılamaz hale getirdiği sokaklarda yürümek ancak çok cesur bir Keprinin işiydi. Lin, gün batmadan önce buradan geçmeye bakıyordu. Tam ilerisi Kinken'di, güvende olduğu yer.

Güvende ama mutsuz.

Lin, Kinken sokaklarını midesini bulandıran bir heyecanla yürüdü. Yıllardır bu bölgeye renkli böğürtlen ve macun, zaman zaman Kepri yiyecekleri almak için kısa kısa ziyaretlerde bulunmuştu. Şimdiki ziyaretleri ise, uzaklaştırdığını sandığı anılara bir dokunuş gibiydi.

Binalardan, ev kurtçuklarının beyaz salgıları sızıyordu. Bazıları tamamen bu kalın maddeyle kaplanmıştı: Salgı çatılara yayılmış, farklı binaları birbirine ekleyerek yamru yumru donmuş bir bütün haline getirmişti. İnsan mimarların yaptığı duvarlar ve döşemeler bazı yerlerde parçalanmış ve kocaman kör ev kurtları, binaların kabuğunu oyarak içeri sokulmuş, binaların mahvolmuş iç döşemelerinin içinde küçük, güdük bacaklarıyla koştururken, bir yandan da karınlarından balgamsı çimentolarını akıtmışlardı.

Arada sırada Lin'in, nehir yoluyla çiftliklerden gelen kurtçukların, bir binayı Kepri kiracıların istediği karmaşık, kıvrımlı organik geçitler halinde yeniden biçimlendirmeye uğraşırken, yani iş üstünde gördüğü de oluyordu. Büyük, aptal ve gergedanlardan daha büyük bu böcekler, sahiplerinin asılıp çekiştirmelerine boyun eğiyor, evlerin arasında bir o yana bir bu yana sendeleyerek, hemen kuruyan salgı maddeleriyle odaların köşelerini yuvarlayıp onları yeniden şekillendiriyor ve bölmeleri, sokakları ve binaları içeriden dev solucan izlerine benzeyen bir yapıyla birbirine bağlıyorlardı.

Lin bazen Kinken'deki küçücük parklardan birine oturuyordu. Etrafında yine yavaş yavaş çiçeklenen ağaçlar ve kendi türünden insanlar oluyordu. Başını kaldırıp parkın üzerinden yüksek binaların arkalarına, yanlarına bakıyordu. Bir defasında üst kat pencerelerinin birinden sarkan bir insan kız çocuğu gördü, binanın arka cephesindeki kirli beton duvarın tepesine rastgele yapıştırılmış gibiydi. Kızın sakince Kepri komşularını izlediğini gördü, bu arada, yanından uzanan bir sopaya asılı çamaşırlar sert rüzgârda uçuşuyor, birbirine çarpıyordu. *Garip bir büyüme biçimi*, diye düşündü, çocuğun etrafını saran sessiz, böcek kafalı yaratıkları gözünün önüne getirdi, Lin, Vodyanoilerin arasında büyümüş olsaydı, ancak bu kadar garip olurdu. Ancak bu düşünce onu istemeden kendi çocukluğuna götürdü.

Kuşkusuz onun bu hor görülen sokaklara yaptığı yolculuk, geri dönüp anılarındaki şehirde yürümesiydi. Bunu biliyordu. Geçmişi anımsamaya hazırladı kendini.

Kinken Lin'in ilk sığınağı olmuştu. Bu garip tecrit döneminde, yani Kepri cinayet sultanlarına alkış tuttuğu ve şehrin bütün semtlerinde -belki toplum dışı olmanın baş tacı edildiği Salacus Bahçeleri hariç- toplum dışı biri olarak dolaştığı zamanlarda, Kinken hakkındaki duygularının birbiriyle, onun izin verdiğinden çok fazla çatıştığını fark etmişti.

Kepriler Yeni Crobuzon'da yaklaşık yedi yüzyıldır yaşıyordu, *Ateşli Böcek'in* Kabarmış Okyanus'u geçip Bered Kai Nev'e, yani doğu kıtasına, Kepri yurduna ulaşmasından bu yana. Gelen birkaç tüccar ve gezgin geri dönmemiş, burada yerleşmişti. Bu küçük grubun soyundan gelenler, yüzyıllar boyunca şehirde yaşamış, oranın yerlileri haline gelmişti. Birbirinden ayrı semtler yoktu, ne ev kurtları, ne varoşlar vardı. Bu kadar çok Kepri yoktu çünkü. Trajik Geçiş olana kadar.

Ağzına kadar dolu, güçlükle suyun üzerinde durabilen ilk sığınmacı gemileri Demir Körfezi'ne girdiğinden bu yana yüzyıl geçmişti. Kocaman kurmalı motorları paslanmış ve kırılmış, yelkenleri yırtılmıştı. Bunlar ölmek üzere olan Bered Kai Nev Keprileriyle dolu cenaze gemileriydi. Bulaşıcı hastalık o kadar acımasızdı

ki, suya gömmeye karşı olan eski tabuları kimse dinlemiyordu. Bu yüzden gemilerde çok az ceset vardı ama binlerce kişi ölmek üzereydi. Gemiler, morglara açılan kalabalık bekleme odaları gibiydi.

Yeni Crobuazon yetkilileri, trajedinin niteliğini bir türlü anlayamadı, Bered Kai Nev ülkelerinde konsoloslukları yoktu ve onlarla çok az bağlantıları olmuştu. Sığınmacılar bir şey anlatmıyor, ya dolaylı anlatıyor ya da açıkça anlattıklarında dil sorunu anlaşılmalarını engelliyordu. İnsanların bütün anladığı doğu kıtasının Keprilerinin başına bir felaketin geldiği, korkunç bir girdabın milyonlarcasını yuttuğu, geride ancak kaçabilen bir avuç Kepri kaldığıydı. Kepriler hayal meyal anımsadıkları bu kıyamete Kuduz adını takmışlardı.

İlk gemilerle son gelen arasında yirmi beş yıl vardı. Bazı yavaş, motorsuz teknelerin, denizde doğan Keprilerle dolu olduğu söyleniyordu; başlangıçtaki sığınmacıların hepsi, sonu gelmeyen geçiş sırasında ölmüştü. Çocuklar, kaçtıkları şeyin ne olduğunu bile bilmiyordu, ölmekte olan anaları onlara batıya gitmelerini ve dümeni asla geriye çevirmemelerini söylemişti sadece. Kepri Merhamet Gemilerinin hikâyeleri -merhamet dilendikleri için bu ad verilmişti onlara- Rohangi Kıtası'nın doğu kıyısındaki ülkelerden, Gnurr Kett ve Jheshull Adaları'ndan, güneyde ta Shards'dan Yeni Crobuzon'a kadar ulaşmıştı. Kepri sürgünlerinin oradan oraya dağılması karmakarışık, düzensiz, panik içinde sürüp gitmişti.

Sığınmacılar bazı ülkelerde korkunç bir etnik temizliğin kurbanı oldular. Diğer bazı ülkelerde, Yeni Crobuzon'da örneğin, gelmeleri huzursuzluk yaratsa da, açıkça bir şiddet görmediler. Buraya yerleştiler, işçi, vergi mükellefi ve katil oldular, sonunda, fark edilmeyecek kadar hafif bir baskının zoruyla kendilerini varoşlarda yaşar buldular; bazı bağnaz serseriler tarafından zaman zaman huzursuz edildiler.

Lin, Kinken'de büyümemişti. Şehrin kuzeybatısında kirli bir lekeye benzeyen, daha yeni, daha yoksul Dereboyu Kepri gettosunda doğmuştu. Kinken ve Dereboyu'nun gerçek tarihini anlamak neredeyse olanaksızdı, çünkü göçmenler, sistemli bir şekilde, her şeyi akıllarından silmek için uğraşmışlardı.

Kuduz'un yarattığı sarsıntı öylesine büyüktü ki, birinci kuşak sığınmacılar Kepri tarihinin ilk on bin yılını bilinçli olarak unutmuş, Yeni Crobuzon'a gelişlerini yeni bir dönemin başlangıcı, Şehir Dönemi olarak ilan etmişlerdi. Bir sonraki kuşak, analarından kendi öykülerini anlatmalarını istemiş, ama çoğu bunu reddetmiş, birçoğu da anımsayamamıştı. Kepri tarihi, soykırımın kocaman gölgesinin ardında silikleşmişti.

Bu yüzden Lin için, Şehir Dönemi'nin ilk yirmi yılının gizli tarihine girebilmek çok zordu. Kinken ve Dereboyu ona, onun anasına, bir önceki kuşağa ve ondan da öncekine bir "oldu bitti" olarak anlatılmıştı.

Dereboyu'nda Heykeller Meydanı yoktu. Yüzyıl önce insanlar için burası yıkık dökük bir kenar mahalle, bir varoş olmuş ve Kepri ev kurtçukları, harap olmuş evleri çimentoyla kaplamanın dışında çok fazla bir şey yapmamışlar, yıkılma aşamasındaki bu evleri salgılarıyla sonsuza dek sağlamlaştırmışlardı. Dereboyu vatandaşlarını sadece sanatçılar, şekerlemeciler, hisse sahipleri, saygın yaşlılar ve dükkân sahipleri oluşturmuyordu. Buranın sakinlerinin karınları açtı ve kötü bir şöhretleri vardı. Fabrikalarda, kanalizasyonlarda çalışıyorlardı, kendilerini, satın almak isteyen herkese satmaya hazırdılar. Kinken'deki kız kardeşleri onlardan tiksiniyordu.

Dereboyu'nun köhne sokaklarında garip ve tehlikeli düşünceler dolaşıp duruyordu. Gizli salonlarda küçük radikal gruplar buluşuyordu. Mesihe inanan mezhepler cennete gitme garantisi veriyorlardı.

İlk gelen sığınmacıların çoğu Bered Kai Nev'in tanrılarından yüz çevirmişti, kendilerine inananları Kuduz'un gazabından kurtarmadıkları için onlara kızgındılar. Ama sonraki kuşaklar, felaketin niteliğini de bilmediklerinden, bu tanrılara yeniden tapınmaya başlamışlardı. Yüzyıl içinde bir sürü eski fabrika, kullanılmayan dans salonu, tanrılara adanan büyük tapınaklara dönüşmüştü. Öte yandan kafası karışan, karınları aç birçok Dereboylu ise yüzünü aykırı tanrılara döndürmüştü.

Bilinen bütün tapınakları Dereboyu'nun hudutları içinde bulmak olasıydı. Heybetli Anatanrıça ve Salgıcı, bunlardan bazılarıydı. Harap hastaneye Şefkatli Hemşire tanrısı bakıyor, Güçlü Kız Kardeşler tanrıları ise, inananları koruyordu. Ama endüstriyel kanalların çürüttüğü uyduruk gecekondulardan ve karanlık pencerelerin kapattığı ön odalardan tuhaf tanrılara edilen duaların sesleri yükseliyordu. Rahibeler kendilerini Elektrik Şeytanı'na ya da Hava Hasatçısı'na adamışlardı. Gizli gruplar çatılarına tırmanıp Kanat Rahibesi'ne ilahiler okuyorlar, uçabilmek için dua ediyorlardı. Bazı yalnız, umutsuz ruhlar ise -Lin'in anası gibi- Böcek Çehreli'ye sadakat sözü veriyorlardı.

Kepri dilinden, Yeni Crobuzon yazısına doğru dürüst aktarılacak olduğunda, tanrının adı olan tanımlama, bağlılık ve saygının kimyasal-işitsel-görsel bileşiminin karşılığı, Böcek/Çehre-(erkek)/(kararlı) oluyordu. Ama onu bilen birkaç insan Böcek Çehreli adını kullanıyordu ve Lin de Isaac'e büyümesinin öyküsünü anlatırken bu adı kullanmıştı.

Altı yaşından itibaren, içinde bir bebek larva olduğu kozasını delip birdenbire kabuklu bir böcek haline geldiğinde, dil ve düşünce bilinci kazandığında, annesi ona bir günahkâr olduğunu öğretmişti. Böcek Çehreli'nin kasvetli öğretisi, Kepri kadınlarının lanetlenmiş olmasıydı. İlk kadından gelen habis bir bozukluk, onun kızlarını gülünç, ağır ve debelenen iki ayaklı bedenlere, gereksiz, işe yaramayan karanlık yollarla ve bilinç karmaşasıyla dopdolu akıllara mahkûm etmişti. Kadınlar Tanrı ve erkekteki böcek saflığını yitirmişlerdi.

Lin'in anası (isim almayı ahlaksız bir davranış olarak görüyordu) Lin'e ve kız kardeşlerine Böcek Çehreli'nin, bütün yaratıkların tanrısı ve sadece açlığı, susuzluğu, çiftleşmeyi ve tatmin olmayı bilen büyük bir güç olduğunu öğretmişti. Boşluğu yemiş ve evreni pislemişti, bu daha saf, daha kusursuz kozmik eser yaratma edimini, güdü ve bilinçten yoksun olduğu için hiç düşünmeden gerçekleştirmişti. Lin ve kız kardeşlerine bu eril Tanrıya korkunç

bir tutkuyla tapmaları ve kendi bilinçlerinden, yumuşak, kitinsiz bedenlerinden nefret etmeleri öğretilmişti.

Ayrıca, akılsız erkek kardeşlerine tapınıp, hizmet etmeleri de onlara öğretilenler arasındaydı.

Şimdi dönüp o zamanları düşündüğünde Lin artık tiksintiyle titremiyordu. Kinken'in kuytu parklarında otururken, dikkatle aklından geçirmeye başladığı geçmişini izledi, yavaş yavaş, cesaretle hatırlamaya devam etti. Yaşamının alışılagelenden farklı olduğunu nasıl anlamaya başladığı geldi aklına. Seyrek yaptığı çarşı pazar dolaşmalarında Kepri kız kardeşlerinin erkek Keprilere nasıl nefretle davrandığını, iki ayaklı akılsız böcekleri nasıl tekmeleyip ezdiklerini dehşet içinde izliyordu. Komşularının nasıl yaşadığını ona öğreten diğer çocuklarla yaptığı rastgele konuşmaları anımsadı; içgüdüsel olarak bildiği, kanlarında taşıdığı ama anasının nefret etmesini öğrettiği dili kullanmaktan korkmayı...

Erkek Keprilerle kaynayan, leş gibi çürümüş sebze ve meyve kokan -erkeklerin yedikleri organik artıkların kalıntılarıydı bunlar- bir eve gelişini anımsadı. Ondan sayısız erkek kardeşinin parlak kabuklarını yıkayıp dışkılarını evdeki sunağın önüne yığmasının, aptalca bir merakla onun bedeninin üzerine tırmanıp araştırmalarına izin vermesinin istendiğini anımsadı. Kız kardeşiyle gece boyu yaptığı tartışmaları anımsadı, havada küçük kimyasal esintiler, yumuşak canlı tıslamalar halinde duyulan Kepri fısıltılarını... Bu teolojik tartışmaların sonucunda, kız kardeşi ondan uzaklaşmış ve kendini Böcek Çehreli'ye öylesine adamıştı ki, bağnazlıkta annelerini bile gölgede bırakmıştı.

Lin on beş yaşına geldiğinde, annesine karşı gelmeye başladı. Şimdi ona çocuksu ve anlaşılmaz gelen ifadeler kullanarak yapmıştı bunu. Annesini sapkınlıkla suçlayıp tapınağın adına onu lanetlemişti. Böcek Çehreli'ye inanmanın, kendinden nefret ettiren saçmalığından ve Dereboyu'nun daracık sokaklarından kaçmış, Kinken'e sığınmıştı.

İşte bu yüzden, daha sonra yaşadığı düş kırıklığına -aslında küçümsemesine, nefretine- rağmen bir parçasının Kinken'i hep bir sığınak olarak anımsayacağını düşünüyordu. Tecrit edilmiş

bu toplumun kendini beğenmişliği onu şimdi iğrendiriyordu, ama kaçtığı sıralarda bu onu sarhoş etmişti. Dereboyu'na tepeden bakıp, orayı suçlamalarından büyük zevk almış, şiddetli bir tutkuyla Heybetli Anatanrıça'ya tapınmıştı. Kendine bir Kepri adı ve -Yeni Crobuzon'da çok gerekli olan- bir de insan adı takmıştı. Dereboyu'ndan farklı olarak Kinken'de, karmaşık ve yararlı toplumsal bağlantılar için bir kovan ve hücre sisteminin oluşturulduğunu keşfetti. Annesi ona doğumundan ya da nasıl büyüdüğünden hiç söz etmemişti, bu yüzden de Lin, Kinken'deki ilk arkadaşının bağlı olduğu yeri seçmiş ve soran herkese Ardıç Kovanı, Kedikafası Hücresi'nden olduğunu söylemişti.

Arkadaşı onu doyum seksiyle tanıştırmış, boynunun altındaki tensel bedenden zevk almayı öğretmişti. Bu en zoruydu, en olağanüstü değişimdi. Bedeni bir utanç ve tiksinti kaynağı haline gelmişti; yalnızca fiziksel olmaktan başka hiçbir amacı olmayan bu çabalar onu önce tiksindirmiş, sonra korkutmuş ve sonunda özgürlüğüne kavuşturmuştu. O zamana kadar yalnızca annesi istediğinde kafa seksi yapmış, kımıldamadan ve huzursuzca oturarak bir erkeğin üzerine tırmanıp heyecanla kafakabuğuyla çiftleşmesini beklemişti, tanrıya şükür bu üreme çabaları sonuçsuz kalmıştı.

Zamanla Lin'in annesine duyduğu nefret, önce küçümsemeye sonra da acımaya dönüşerek yatıştı. Dereboyu'nun sefaletinden duyduğu tiksintiye, bir tür anlayış eklenmişti. Derken, Kinken'le yaşadığı beş yıllık aşk, sonuna yaklaştı. Heykeller Meydanı'nda durup heykellerin ne kadar çocukça ve kötü yapıldığını, kendisine yabancı bir kültürü temsil ettiklerini düşündüğünde başladı bu. Toplumun, her şeyi nasıl da kontrol altına aldığını, yoksulları nasıl da hiç önemsemediğini gördü. En hafif tabiriyle, duygusuz ve ilgisiz bir toplumdu gördüğü. Üstünlüğünü sürdürmek için Dereboyu'nu bilinçli olarak baskı altında tutuyordu.

Rahibeleri ve seks alemleri, sayfiye endüstrisi, Yeni Crobuzon'un daha geniş ekonomisine duyduğu o gizli bağımlılığına baktığında, Lin tutar tarafı olmayan bir dünyada yaşadığını fark etti. Din tacirlerini, yozlaşmayı, güvensizlik ve kibiri tuhaf, nörotik bir maya içinde karıştıran bir dünyaydı bu. Zararlıydı.

Lin, onu isyan ettiren bir öfkeyle, Kinken'in, Dereboyu'ndan daha sahtekâr olduğunu fark etti. Ama bunu anlaması, berbat geçen çocukluğuna bir özlem yaratmadı. Dereboyu'na dönemezdi. Şimdi eğer, daha önce Böcek Çehreli'ye yaptığı gibi Kinken'e de sırtını dönüyorsa, buradan çıkmaktan başka gideceği yer kalmamıştı.

Önce işaret diliyle konuşmayı öğrendi, sonra da oradan ayrıldı.

Lin, şehirde insanların onu bir Kepri olarak görmekten vazgeçebileceğine inanacak kadar budala değildi. Bunu istemiyordu da. Ama kendisi Kepri olmaya *çalışmaktan* vazgeçti, bir zamanlar böcek olmaktan vazgeçtiği gibi. Bu yüzden, Francine Ana'ya karşı hissettikleri onu şaşırtıyordu. Bunun tek nedeni Francine Ana'nın Bay Alaca'ya muhalif olması değildi. Bir Keprinin bunu yapıyor olması önemliydi, hiç zorlanmadan bu kötü adamın alanını ele geçirmesi.

Lin, bunu anlayışla karşılayamıyordu. Yıllarca nefret ettiği Kinken'de, kendilerine bir yabancı olduğu kız kardeşlerin arasında, Banyan, meşe ya da armut ağaçlarının gölgelerinde uzun uzun oturuyordu. Kepri hayatına geri dönmeye de, Böcek Çehreli'ye geri dönmek kadar karşıydı. Kinken'den aldığı gücü anlayamıyordu.

19

David ve Lublamai'nin odalarını yıllardır süpüren robot, sonunda arızalanmaya başlamıştı. Fırçalarken hırıldıyor ve olduğu yerde dönmeye başlıyordu. Belli yerlere kafasını takıntıştı ve buraları sanki mücevhermiş gibi cilalayıp duruyordu. Bazı sabahlar, ısınması neredeyse bir saat sürüyordu. Programında takılmalar oluyor, bu da aynı küçük davranışları defalarca yinelemesine neden oluyordu.

Isaac robotun kesilmeyen, nörotik iniltilerine aldırmamayı öğrenmişti. Aynı anda iki eliyle çalışıyordu. Sol eliyle düşüncelerini şemalar haline kâğıda döküyordu. Sağ eliyle ise sert tuşlarına basarak, küçük hesap makinesine denklemler yüklüyor, delikli kartları program deliğine itiyor, hızla sokup çıkarıyordu. Aynı problemleri farklı programlarla çözüyor, yanıtları karşılaştırıyor, daktilosunda rakamlarla dolu sayfalar yazıyordu.

Isaac'in raflarını dolduran uçuş üzerine yazılı bir sürü kitabın yerini, İkiçay'ın da yardımıyla, yine aynı sayıda, ciltler dolusu birleşik alan kuramı ve dönüşüm matematiğinin gizemli alt alanı ile ilgili kitaplar almıştı.

İki haftalık bir araştırmadan sonra, Isaac'in kafasında olağanüstü bir şey oluştu. Bu yeniden kavramlaştırma fikri o kadar doğal oluşmuştu ki önce bu sezgisinin önemini anlamadı. Daha önce de olduğu gibi, içsel bir bilimsel diyalog esnasında, düşünceye daldığı bir andı.

Isaac Dan der Grimnebulin'e, soğuk, parlak bir ışık patlaması içinden çıkıp gelmemişti bu dâhice düşünce. Onun yerine, bir gün bir kalemin tepesini çiğnerken, tam olarak dile getirilemeyecek, *ya da dur bir dakika bunu belki böyle yapabilirsin* gibisinden bir düşünce geçti kafasından.

Akılda tutması yararlı olabilecek bir model, diye düşündüğü şeyin, çok daha heyecan verici olduğunu anlamak, Isaac'in bir buçuk saatini aldı.

Yanıldığını kanıtlamak için denemeler yaptı. Öylesine karaladığı denklem dizilerinin saçmalığını göstermek için birbiri ardına bir sürü matematiksel deney yaptı. Bozma çabaları başarısızlığa uğradı. Denklemleri tutarlıydı.

Isaac'in, dönüşüm kuramındaki temel bir sorunu çözdüğüne inanmaya başlaması için iki gün daha geçti. Sevinç dolu anların tadını çıkardı, sonra ikirciklendi. Kitaplarını dikkatle gözden geçirdi, belirgin bir yanlışı gözden kaçırmadığından, uzun zaman önce reddedilmiş bir önermeyi tekrarlamadığından emin olmak için araştırdı.

Denklemleri yine birbirini tuttu. Aşırı gururlanmaktan korkarak, gittikçe daha doğru görünen -dönüşüm enerjisini matematiksel ifade etme, ölçme problemini çözmüştü- bu şey yerine, inanabileceği bir başka seçenek arandı.

Meslektaşlarına hemen bunu anlatmalı, bulgularını *Felsefi Fizik ve Mucize* ya da *Birleşik Alan* dergisinde "süregelen çalışma" olarak yayınlatmalıydı. Ama bulduğu şey onu o kadar korkutmuştu ki bunu yapmaktan kaçındı. Emin olmak istiyordu, kendi kendine söylediği şey buydu. Birkaç gün, belki birkaç hafta, belki de birkaç ay beklemeliydi... Sonra yayınlatırdı. Ne Lublamai'ye ne David'e ne de Lin'e bir şey söylemedi, olacak iş değildi bu. Isaac'in ağzında hiç bakla ıslanmazdı, aklına gelen, bilimsel, sosyal ya da müstehcen her tür saçmalığı herkese anlatmaya bayılırdı.

Ağzını böyle sıkı tutması tamamen kişiliğine aykırı bir şeydi. Bunu anlayacak ve ne anlama geldiğini bilecek kadar iyi tanıyordu kendini: Bulduğu şey onu çok telaşlandırmış, çok ama çok heyecanlandırmıştı.

Keşfetme, formüllendirme sürecini yeniden düşündü. Son bir ay içinde yaptığı ve önceki beş yılın çalışmalarını gölgede bırakan ilerlemelerin, kuramda katettiği inanılmaz mesafenin, şu andaki endişelerinin nedeni olduğunu anladı. Yagharek ona geldiğinde, Isaac dönüşüm kuramı çalışmalarında bir çıkmaza girmişti.

Neden böyle olduğunu bilmiyordu, ama en soyut kuramların zihinsel uygulamalarla geliştiğini anladı.

Bu nedenle, karmaşık kuramlara kafayı takmamaya karar verdi. Yagharek'in uçma sorununa odaklanmaya devam edecekti.

Araştırmasının bir sürü yöne dağılmasına kafasını takmayacaktı, bu aşamada yapmayacaktı bunu. Ortaya çıkardığı her şeyi, her gelişmeyi, kafasındaki her düşünceyi sessizce kendi uygulamalı çalışmalarına doğru itekleyecekti. Her şeyi Yagharek'i tekrar uçurmak için bir araç olarak görmeye çalışıyordu. Çalışmasını sürekli aynı yerde, denetim altında tutmak çok zordu, hatta delilikti. Kendisine arkasını dönmüş çalışıyor gibi bir durumdu bu ya da daha kesin söylemek gerekirse, göz ucuyla araştırma yapmak gibi bir şeydi. Yine de, inanılacak gibi değil ama, Isaac, kuramsal olarak, altı ay önce hayal bile edemeyeceği bir hızla yol almıştı.

Bunun bilimsel devrime giden olağanüstü ve dolambaçlı bir yol olduğunu düşünüyordu bazen ve gözlerini kurama diktiği için de hemen kendini azarlıyordu.

İşinin başına dön, diyordu sertçe. *Uçurman gereken bir Garuda var.* Ama kalbinin heyecandan deli gibi çarpmasına, arada bir yüzüne yayılan neredeyse histerik sırıtmaya engel olamıyordu. Bazı günler, eğer gizli yerinde, gizli eseri üzerinde çalışmıyorsa Lin'e uğruyor, küçük dairesinde onu şefkatli, heyecanlı bir arzuyla baştan çıkarmaya çalışıyordu, yorgun görünse bile, bu Lin'i çok mutlu ediyordu. Diğer zamanlarda, günlerce kendi kendine kalıyor, bilime dalıp gidiyordu.

Isaac olağanüstü içgörüsünü uygulamaya koydu ve Yagharek'in sorununu çözecek bir makineyi deneysel olarak tasarlamaya başladı. Yaptığı çizim, yavaş yavaş kendini göstermeye başlamıştı. Başlangıçta rastgele karalamalardı, oklarla ve soru işaretleriyle dolu, birbirine rastgele bağlanan çizgiler. Günler içinde daha somutlaşmaya başladı. Çizgiler mürekkeple çizildi. Kıvrımlar ölçülü ve özenle yapıldı. Bir proje olma yolundaydı.

Yagharek bazen Isaac'in laboratuvarına uğruyordu, ikisinin yalnız olacağı zamanlarda geliyordu hep. Isaac geceleri kapının gıcırtıyla açıldığını duyuyor, dönüp baktığında görkemli, gururlu ama görünür bir mutsuzluk içindeki Garudayı görüyordu.

Yagharek'e yaptığı işi anlatmanın kendisine yardımcı olduğunu fark etti Isaac. İşin kuramsal tarafını değil de, yarı gizli kuramı alıp daha ileriye götüren uygulamalı bilim kısmını anlatıyordu ona. Günlerce, kafasında dönüp dolaşan binlerce düşünce ve olası projeyle, bunların sayısını azaltmakla, dönüşüm enerjisini açığa çıkarmasını sağlayabilecek çeşitli teknikleri, didaktik olmayan bir dille açıklamakla, bunların bazılarını işe yaramaz diye göz ardı etmekle, bazılarına iyice odaklanmakla uğraşıp durdu.

Yagharek'in ilgisine alışmıştı. Birkaç gün görünmeyince dikkati dağılıyordu. Öyle zamanlarda saatlerce koca tırtılı izliyordu.

Yaratık neredeyse iki hafta hayalsalgısı yiyip yutmuştu, habire büyümüştü bu arada da. Boyu doksan santime geldiğinde, Isaac korkarak onu beslemeyi bıraktı. Kafesi çok ufak gelmeye başlamıştı. Bu kadar büyüyebilirdi ancak. Yaratık ilk bir iki günü küçük kafesinde umutla oradan oraya dolaşarak, burnunu havaya kaldırıp sallayarak geçirdi. O zamandan beri de sanki artık yemek gelmeyeceğini kabullenmiş gibi sakinleşti. Başlangıçtaki umutsuz açlığı yatışmıştı.

Çokfazla devinmiyordu, arada bir yer değiştiriyor, bu arada kafes bir iki kez sallanıyordu, sanki esner gibi de geriniyordu. Çoğu zaman ise olduğu yerde kalıyor ve hafifçe nabız gibi atıyordu, ya soluğuydu bu ya da kalp atışları ya da her neyse, Isaac bilemiyordu. Yeterince sağlıklı görünüyordu. Sanki bir şeyi bekliyordu.

Tırtılın istekle açılmış çenelerine hayalsalgısı topakları atarken, bazen hafif, açgözlü bir özlemle hayalsalgısıyla yaşadığı kendi deneyimini düşünmüştü. Bu bir nostalji yanılgısı değildi. İğrenç bir şeyle sarıldığı; tepeden tırnağa kirlendiği duygusunu, tiksinç, kafasını karıştıran mide bulantısını, kendini duyguların kargaşasında kaybetme korkusunu, kargaşada kaybolmayı ve bunu bir başka aklın saldırgan korkularıyla karıştırdığını çok net anımsıyordu. Yine de, bu anıların şiddetine karşın, kendini tırtılın kahvaltısına kuşkulu -kim bilir belki de aç- gözlerle bakarken buluyordu.

Bu duygulardan çok rahatsız olmuştu. Uyuşturucu söz konusu olduğunda hep tedirgin olurdu Isaac. Tabii ki öğrenciliğinde bir sürü pis kokulu dumanotu purosu içmiş, ardından da aptal aptal

kıkırdamıştı. Ama Isaac'in daha güçlü uyuşturucularla arası olmamıştı hiç. Yeni bir açlığın bu hafif gurultuları onun korkularını yatıştırmaya yetmiyordu. Hayalsalgısının ne kadar bağımlılık yaptığını bilmiyordu, yapıyorsa eğer, bu hafif merak kıpırtılarına boyun eğmeyi de kesinlikle reddediyordu.

Hayalsalgısı yalnızca ve yalnızca tırtıl içindi.

Isaac merakını tensel olandan güncel entelektüel konulara kaydırdı. Kişisel olarak yalnızca iki kimyager tanıyordu, her ikisi de son derece utangaçtı ve onlarla yasadışı uyuşturucu konusunda konuşmak, Tervisadd Yolu'nda çırılçıplak dans etmek gibi bir şeydi. Onun yerine hayalsalgısı konusunu Salacus Bahçeleri'nin karanlık meyhanelerinde ortaya attı. Tanıdıkları arasında bir sürü kişi hayalsalgısı denemişti, birkaç tanesi ise düzenli kullanıyordu.

Hayalsalgısı ırklar arasında farklı etkiler gösteriyordu. Uyuşturucunun nereden geldiğini kimse bilmiyordu ama onu kullandığını söyleyen herkes olağanüstü etkilerini öve öve bitiremiyordu. Hepsinin ortak düşüncesi çok pahalı olması ve gitgide daha da pahalanmasıydı. Bu onları alışkanlıklarından vazgeçirecek değildi ama. Sanatçılar özellikle, diğer beyinlerle yarı mistik sözcükler kullanarak iletişim kurduklarından söz ettiler. Isaac bununla dalga geçti, (kendi sınırlı deneyimini dikkate almadan) uyuşturucunun güçlü bir rüya tetikleyicisinden başka bir şey olmadığını, bildiğimiz çayın, görmeyi ve koku almayı tetikleyen korteksi uyarması gibi, bunun da beyindeki düş merkezlerini uyardığını söyledi.

Kendi söylediğine kendisi de inanmadı. Kuramına hararetle karşı çıkmalarına da şaşırmadı.

"Nasıl olduğunu bilmiyorum, Zaac," diye dişlerinin arasından tıslayarak saygılı bir sesle konuştu Büyüyen Baldırlar, "ama *rüyalarını paylaşmanı* sağlıyor..." Saat ve Horoz'daki küçücük locayı dolduran diğerleri aynı anda başlarını sallayarak bunu onayladılar. Isaac kuşkulu bir yüz ifadesi takındı, oyunbozan rolünü sürdürdü.

Aslında, tabii ki o da onlara katılıyordu. Bu olağanüstü maddeyle ilgili daha fazla bilgi almayı planlıyordu -Güvercin Lemuel'e sorabilirdi ya da eğer bir daha ortaya çıkacak olursa Şanslı Gazid'e- ama dönüşüm kuramı çalışmaları bütün zamanını alıyordu. Tırtılın

kafesine attığı hayalsalgısına karşı davranışı bir merak, korku ve cehalet olarak kaldı.

Melluary ayının son günlerinden biriydi ve Isaac gözlerini dikmiş huzursuzca koca yaratığa bakıyordu. *Muhteşem olmanın ötesinde bir şey bu*, diye karar verdi. Çok büyük bir tırtıldan farklı bir şeydi. Kesinlikle çok kocamandı. Bu kadar ilginç olduğu için çok kızıyordu. Böyle olmasaydı çoktan unutup gitmiş olacaktı onu.

Birisi aşağıdaki kapıyı iterek açtı, sabah güneşinin ışığında Yagharek belirdi. Karanlık basmadan gelmesi çok nadir olan bir şeydi. Isaac şaşırdı ve yerinden fırladı, müşterisine yukarı gelmesini işaret etti.

"Yag, dostum! Görüşmeyeli çok oldu! Benim de kafam çok dağılmıştı. Beni toparlaman lazım. Gelsene."

Yagharek ses çıkarmadan merdivenleri çıkmaya başladı.

"David ve Lublamai'nin burada olmadığını nasıl anlıyorsun, Allah aşkına?" diye sordu Isaac. "Burayı mı izliyorsun yoksa daha mı kötüsü? Yapma, Yag, soyguncular gibi pusuya yatmaktan vazgeç."

"Seninle konuşmam gerekiyordu, Grimnebulin." Yagharek'in sesinde garip bir çekingenlik vardı.

"Anlat hadi, dostum." Isaac oturup onu izlemeye başladı. Yagharek'in oturmayacağını artık öğrenmişti.

Yagharek pelerinini ve kanat eklemelerini çıkardı, kollarını kıvırıp Isaac'e döndü. Üzerini kapatmak için en ufak bir çaba harcamadan, sakatlığını apaçık sergileyerek ayakta böyle dikilmesi Yagharek'in ona güvendiğinin göstergesiydi, ve daha fazlasını bekleyemeyeceğini de anlamıştı Isaac. Bununla gurur duyması gerekiyordu.

Yagharek göz ucuyla ona bakıyordu.

"Yaşadığım gece şehrinde bir sürü insan var, Grimnebulin, çeşitli yaşamlardan gelen bir sürü insan. Saklananlar yalnızca ayaktakımı değil."

"Öyle düşünmemiştim ben de..." diye lafa başladı Isaac, ama Yagharek başını sabırsızca salladı ve Isaac da sesini kesti.

"Çoğu geceler, sessiz ve yalnız oluyorum ama bazı geceler, alkol, uyuşturucu ve yalnızlık içinde, kafaları hâlâ zehir gibi çalışan tip-

lerle sohbet ediyorum." Isaac, "Sana kalacak bir yer ayarlayabileceğimizi söylemiştim," demek için ağzım açmak üzereyken, vazgeçti. Konuşmanın nereye gideceğini öğrenmek istiyordu. "Biri var, eğitimli, ayyaş bir adam. Benim gerçek olduğuma inandığından emin değilim. Yinelenen bir sanrı olduğuma inanıyor belki de." Yagharek derin bir soluk aldı. "Ona senin kuramından söz ettim, dönüşüm kuramından, çok heyecanlanmıştım. Sonra adam bana dedi ki... Adam dedi ki, 'Neden sonuna kadar gitmiyorsunuz? Neden Tork'u kullanmıyorsunuz?"

Uzun bir sessizlik oldu. Isaac öfkeyle başını iki yana salladı.

"Sana sormaya geldim Grimnebulin," diye devam etti Yagharek. "Neden Tork'u kullanmıyoruz? Sen sıfırdan bir bilim yaratmaya çalışıyorsun, Grimnebulin, ama Tork enerjisi mevcut, onu açığa çıkaracak teknikler biliniyor. Cahil biri olarak soruyorum, Grimnebulin. Neden Tork'u kullanmıyorsun?"

Isaac derin derin içini çekti ve yüzünü ovaladı. Bir parça kızgındı ama aslında endişeliydi, bu konuşma bir an önce bitsin diye uğraşıyordu. Garudaya döndü ve elini kaldırdı.

"Yagharek..." diye lafa girişti ve tam bu anda birisi kapıya vurmaya başladı.

"Selam!" diye neşeli bir sesle bağırdı birisi. Yagharek kaskatı oldu. Isaac ayağa fırladı. Zamanlama müthişti.

"Kim o?" diye seslendi Isaac ve merdivenlerden atlayarak inmeye başladı.

Adamın biri kapının arkasından yüzünü uzattı. Sevimli, neredeyse saçma denilecek kadar samimi görünüyordu.

"Selamlar, beyim. Robot için gelmiştim."

Isaac başını salladı. Adamın neden söz ettiğini anlamamıştı. Dönüp arkasına baktı ama Yagharek görünmüyordu. Sahanlığın kenarından geri çekilmişti. Kapıdaki adam Isaac'e bir kart uzattı.

NATHANIEL ORRIABEN, ROBOT TAMİRİ VE YENİLENMESİ, yazıyordu kartta. KALİTE VE UYGUN FİYATLARLA HİZMETİNİZDE.

"Dün bir beyefendi geldi. Adı... Serachin'di galiba," diye bir kâğıttan okudu adam. EK4C model temizlikçisinde bir sorun olduğunu söyledi. Virüs ya da benzeri bir şey olabilir diye düşün-

düm. Yarın gelecektim aslında ama buralarda başka bir işe gelmiştim, evde birini bulabilir miyim diye bir bakayım dedim." Adam neşeyle gülümsedi. Ellerini yağlı tulumunun ceplerine soktu.

"Pekâlâ," dedi Isaac. "Şey...Ama...çok uygun bir zaman..."

"Tamamdır! Karar sizin tabii. Ama..." Adam devam etmeden önce etrafına bakındı, sanki bir sır paylaşmak üzereydi. Başka birinin olmadığını görünce, devam etti, fısıltıyla konuşuyordu. "Sorun şu, beyim, yarın gelemeyebilirim..." Yüzündeki alaylı bir tavırla özür dileyen ifade son derece abartılıydı. "İşimi şu köşede yaparım, gıkım çıkmaz. Burada bir saatte yaparsam yaparım, olmazsa tamirhaneye götürürüm. Hangisinin gerektiğine beş dakika içinde karar verebilirim. Eğer hayır derseniz, sanırım, bir hafta daha bu işe bakamam."

"Hay Allah, tüh. Tamam... Bak şimdi, benim yukarıda bir toplantım var ve *kesinlikle* bölünmemesi gerekiyor. Çok ciddiyim. Anladınız mı?"

"Ah, tabii, tabii. Yaşlı temizlikçiyle bir tornavidalık işim var, sorunun ne olduğunu anlayınca seslenirim, tamam mı?"

"Tamam, seni işinle baş başa bırakıyorum o halde?"

"Tamamdır." Adam alet çantasını alıp robotun yanına gitmişti bile. Lublamai bu sabah temizleyiciyi açmış, çalışma alanını temizlemesi için gereken talimatları işlemişti ama işe yaramamıştı. Robot, yirmi dakika kadar daireler çizerek oyalanmış sonra da duvara dayanarak durmuştu. Üç saat geçmesine rağmen, hâlâ oradaydı, mutsuz küçük tıkırtılar çıkarıyor, üç ek uzvu kasılıp duruyordu.

Tamirci ona doğru gitti, endişeli bir ebeveyn gibi mırıldanıyor, dilini şaklatıp duruyordu. Robotun uzantılarına dokundu, cebinden bir saat çıkardı ve titreşimlerini saymaya başladı. Küçük not defterine bir şeyler karaladı. Sonra temizlikçi robotu kendine çevirdi ve cam göz bebeklerinden birine dikkatle bakmaya başladı. Kalemi yavaşça bir taraftan diğerine getirip götürdü, duyumsal makinenin bunu izleyişine baktı.

Isaac bir gözle tamirciyi izliyordu ama aklı yukarıda, kendisini bekleyen Yagharek'deydi. *Bu Tork işi*, diye cam sıkkın düşünüyordu, *bekleyemez*.

"Tamam mısın orada?" diye tedirgin bir şekilde seslendi tamirciye.

Adam çantasını açmış, içinden kocaman bir tornavida çıkarıyordu. Başını kaldırıp Isaac'e baktı.

"Sorun yok, patron," dedi ve keyifle elindeki tornavidayı salladı. Tekrar robota baktı ve boynundaki düğmeye basarak kapattı. Temizleyicinin acıklı gıcırtıları memnun bir fısıltıya dönüşerek kesildi. Adam aletin "kafa" kısmının, silindir şeklindeki bedeninin kaba saba gri metal kütlenin, arkasındaki kapağın vidalarını açtı.

"Tamam o halde," dedi Isaac ve hızlı hızlı merdivenlerden yukarıya çıktı.

Yagharek Isaac'in masasının yanında, aşağıdan görülemeyecek bir noktada duruyordu, Isaac gelince başını çevirip baktı.

"Önemli bir şey değil," dedi Isaac sessizce. "Bozulan robotu tamire gelen birisi, bizi duyar mı acaba?"

Yagharek yanıt vermek için ağzını açtığı sırada aşağıdan ince, bozuk bir ıslık sesi gelmeye başladı. Yagharek ağzı açık bir aptal gibi kalakaldı.

"Merak etmemize gerek yokmuş, baksana," dedi Isaac, sırıtarak. *Bunu özellikle yapıyor,* diye düşündü. *Bizi dinlemediğini göstermek istiyor bana. Kibar adammış.* Başını eğerek tamirciye görünmeyen teşekkürlerini gönderdi.

Derken, aklına yine son konuştukları konu, Yagharek'in çekinerek yaptığı öneri geldi ve gülümsemesi kayboldu. Yatağına çöktü, ellerini gür saçlarının arasından geçirdi ve başını kaldırarak Yagharek'e baktı.

"Hiç oturmuyorsun, Yag," dedi sessizce. "Neden?"

Parmaklarıyla başının yanlarına trampet çalar gibi vurarak düşünmeye devam etti. Sonunda konuştu.

"Yag, dostum... Şu olağanüstü kütüphanenizle beni zaten etkiledin, şimdi de sana iki isim söyleyeceğim, bak bakalım senin için ne ifade ediyorlar. Suroch ya da Cacatopic Leke hakkında ne biliyorsun?"

Uzun bir süre sessizlik oldu. Yagharek hafifçe yukarı, pencereden dışarıya bakıyordu.

"Cacatopic Leke'yi tabii biliyorum. Tork'dan söz edilirken adı hep geçer. Bir umacı, belki, kim bilir."

Isaac Yagharek'in sesinden, içinde bulunduğu ruh halini anlayamadı ama savunmaya geçtiği açıktı. "Belki de korkularımızı yenmeliyiz... Suroch'a gelince... Sizin tarihinizi okudum, Grimnebulin. Savaşlar her zaman...çok kötüdür..."

Yagharek konuşurken Isaac ayağa kalkıp karmakarışık duran raflarına yürüdü, kitap ciltlerini taradı. İnce, geniş yapraklı bir ciltle geri geldi. Kitabı Yagharek'in önünde açtı.

"Bu," dedi ağır ağır, "neredeyse yüzyıl öncesine ait heliotiplerin bir koleksiyonu. Yeni Crobuzon'daki Tork deneylerine son veren, büyük ölçüde bu baskınlar oldu."

Yagharek uzanıp yavaş yavaş sayfaları çevirmeye başladı. Konuşmuyordu.

"Bunun, yüzyıl önceki savaşın etkilerini görmek amacıyla yapılan gizli bir araştırma olması gerekiyordu," diye sürdürdü konuşmasını. "Ufak bir milis grubu, bir iki bilim adamı ve heliotipçi casus bir hava gemisiyle kıyı boyunca yukarıya doğru giderek, havadan fotoğraflar çektiler. Aralarından bazılarını Surock'dan arta kalan yıkıntıların içine indirdiler, bunlar yakın plan fotoğraflar çekti.

"Sacramundi, yani heliotipçi, gördüklerinden dehşete düşmüştü. Parasını kendi cebinden ödeyerek raporun beş yüz kopyasını çıkardı. Bedavaya kitapçılara dağıttı. Belediye başkanını ve parlamentoyu atlayarak, bunu insanların gözü önüne serdi. Başkan Turgisadi deliler gibi bağırıyordu ama yapabileceği hiçbir şey yoktu.

"Gösteriler başladı, sonra da '89 Sacramundi İsyanları. Şimdi pek hatırlayan yok, ama neredeyse hükümeti yıkıyorlardı. Bir iki büyük şirket Tork programına para yatırmıştı -Okbaşı Madenleri'nin şu anda da sahibi olan Penton, bunların en büyüğüydü- neyse, bunlar korktular ve çekildiler, program da gözden düştü.

"İşte, Yagi dostum," diye kitabı gösterdi Isaac, "bu yüzden Tork'u kullanmıyoruz."

Yagharek sayfaları yavaşça çevirdi. Yıkıntıların sararmış görüntüleri birbiri ardı sıra önünden geçmeye başladı.

"Ah..." Isaac parmağını parçalanmış cam ve kömürle kaplanmışa benzeyen iç karartıcı bir görüntünün üzerine koydu. Heliotip havadan, çok alçaktan çekilmişti. Kusursuz bir daire halindeki kocaman ovaya yayılmış daha büyük parçalar göze çarpıyor, kurumuş kalıntıların bir zamanların olağanüstü kıvrımlı nesnelerinin kalıntıları olduğu izlenimini yaratıyordu.

"Bunlar şehrin merkezinden arta kalanlar. 1545'de renkbombasını attıkları yer. Bunun Korsan Savaşları'nı sona erdirdiğini söylediler, ama açık konuşmak gerekirse, bundan bir yıl önce bitmişti zaten, Yeni Crobuzon, Suroch'a Tork bombaları attığında yani. Görüyorsun ya, yaptıklarını saklamak için, on iki ay sonra renkbombaları attılar. Ama bunların biri denize düştü, ikisi patlamadı, ellerinde kalan bir tane ile, yalnızca Suroch'un merkezinde aşağı yukarı bir buçuk kilometre karelik bir alanı yok ettiler. Bu gördüğün parçalar..." Dairesel alanın kenarındaki alçak yıkıntıları işaret etti. "Buradan itibaren yıkıntılar hâlâ duruyor. Tork'u burada görebilirsin."

Yagharek'e sayfayı çevirmesini işaret etti. Yagharek isteneni yaptı, bu arada boğazından gıdaklamaya benzer boğuk bir ses çıktı. Isaac, *belki de derin bir soluk almanın Garudalardaki karşılığı bu*, diye düşündü. Bir resme, bir Yagharek'in yüzüne baktı.

"Arka planda erimiş heykellere benzeyen şu şeyler bir zamanlar evdi," dedi sakince. "Şimdi baktığın şey, sanırım, evcilleştirilmiş keçilerin bir akrabası. Öyle görünüyor ki bunlara Suroch'da evlerde bakılıyormuş. Bu Tork-sonrası ikinci, onuncu, on ikinci nesil olabilir, açıkçası. Ne kadar yaşadıklarını bilmiyoruz."

Yagharek heliotipteki ölü şeye dikkatle baktı.

"Vurmaları gerekmiş, yazıda açıklıyorlar," diye devam etti Isaac. "İki milis askerini öldürmüş. Hayvanı otopsiye almışlar ama bedeninin geri kalanı ölü olsa bile midesindeki şu boynuzları hâlâ canlıymış. Direnmişler, neredeyse biyoloğu da öldürüyormuş bu boynuzlar. Kabuğu görüyor musun? Ne tuhaf bir bağlantı böyle." Yagharek yavaş yavaş başını sallıyordu.

"Sayfayı çevir şimdi, Yag. Bu gördüğünün daha önce ne olduğunu kimse bilmiyor. Tork patlaması sırasında kendiliğinden oluşmuş olmalı. Ama bana kalırsa şuradaki dişliler tren lokomotiflerine ait." Sayfalara hafifçe vurdu. "Hmm... *en iyileri* daha gelmedi. Hamamböceği ağacını görmedin mesela ya da bir zamanlar insan olan yığınları."

Yagharek çok dikkatliydi. Her sayfaya bakıyordu. Duvar arkalarından gizlice çekilen resimlere, havadan çekilen baş döndürücü görüntülere. Mutasyon ve şiddetin, ayrıca akıl almaz canavarlıkların arasında sürüp giden, pislik ve korkunç binaların doldurduğu sahipsiz topraklar için yapılan önemsiz savaşların, yavaş yavaş değişerek akan görüntülerine.

"Yirmi milis, heliotipçi Sacramundi, üç araştırmacı, bunlara ek olarak sürekli gemide kalan iki tane de mühendistiler. Yedi milis, Sacramundi ve bir kimyager dönebildi Suroch'dan. Bazıları Tork tarafından yaralanmıştı. Yeni Crobuzon'a gelene kadar bir milis daha öldü. Bir diğerinin gözlerinin olması gereken yerde dikenli telden uzantılar vardı ve bilim adamının bedeninden her gece küçük parçalar yok oluyordu. Ne kan, ne acı vardı, yalnızca karnında ya da kolunda ya da bedeninin bir başka yerinde muntazam delikler oluşuyordu. Kadın, sonunda kendini öldürdü."

Isaac öyküyü ilk kez herkesten farklı düşünen bir tarih profesöründen duymuştu. Sonra izini sürmüş, dipnotları ve eski gazeteleri taramıştı. Hikâye unutulmuş, küçük çocuklara karşı duygusal bir şantaj olarak kullanılan bir hal almıştı. *Yaramazlık yapma, yoksa seni canavarların yaşadığı Suroch'a gönderirim!* Isaac yaklaşık bir, bir buçuk yıl sonra Sacramundi'nin raporunun bir kopyasını ve buna istenen fiyatı daha denkleştiremeden, üç tane daha buldu.

Yagharek'in kayıtsız görüntüsünün ardında, titreşen düşünce kıpırtıları gördüğünü sandı. Geleneklere karşı olan her üniversite öğrencisinin bir dönem kabullendiği düşüncelerdi bunlar.

"Yag," dedi yumuşak bir sesle, "Tork kullanmayacağız. Aklından, çekiç kullanıyorsun ama, onunla da insanlar öldürülüyor, diye geçirdiğini biliyorum. Öyle değil mi? Ha? Nehirler taşıp binlerce insanı öldürebilir ya da su türbinlerini döndürebilir. Evet mi?

Bana güven. Bir zamanlar Tork'un müthiş bir şey olduğuna inanan biri olarak konuşuyorum, bir *alet* değil o. Bir çekiç değil, su gibi de değil. O bir... Tork *yaramaz bir enerji.* Burada dönüşüm enerjisinden söz etmiyoruz, tamam mı? Bunu hemen kafandan çıkar. Dönüşüm enerjisi fiziğin tamamını destekleyen bir enerji. Tork'un fizikle ilgisi yok. Hiçbir şeyle ilgisi yok. O... O tamamen patolojik bir güç. Nereden geldiğini, neden ortaya çıktığını, nereye gittiğini bilmiyoruz. Bütün bahisler yatıyor. Hiçbir kural işlemiyor. Açığa çıkaramazsın onu -şey, tabii deneyebilirsin, ama sonuçlarını gördün- onunla oyun oynayamazsın, ona güvenemezsin, onu anlayamazsın ve aklından bunu hiç çıkarma, onu asla kontrol edemezsin."

Isaac kızgın kızgın başını sallıyordu. "Ah, tabii, yapılan deneyler falan oldu, ellerinde Tork'un bazı etkilerini engelleyip, diğerlerini öne çıkaracak teknikler olduğunu söylediler, bunların bazıları bir parça yapılabilir de. Ama şu ana kadar -nasıl söyleyeyim sana- sonu en azından gözyaşıyla bitmeyen bir Tork deneyi olmadı daha. Bana soracak olursan, Tork ile yapmamız gereken tek bir deney var, o da ondan nasıl kaçınacağımızın deneyi. İster yoluna çıkıp durdur, istersen ejderhaların kovaladığı Libintos gibi koş.

"Beş yüzyıl önce, Cacatopic Leke'nin açılmasından bir süre sonra, kuzeydoğuda, denizde bir yerlerden hafif bir Tork fırtınası esti. Bir süre Yeni Crobuzon'u etkiledi bu." Isaac yavaş yavaş başını salladı. "Suroch'la ölçülmesine imkân yoktu ama yine de salgın halinde anormal doğumlar başladı, haritada çok garip değişikliklere yol açtı. Etkilenen binaları hemen yıktılar. Bana kalırsa, çok akıllıca bir işti bu. Bulut kulesinin planları da o zaman yapıldı, havayı şansa bırakmak istemiyorlardı. Ama o da çalışmıyor şimdi, yani rastgele bir Tork fırtınası gelirse yine ayvayı yedik demektir. Neyse ki, yüzyıllar geçtikçe seyrekleşmeye başladı. 1200'lerde zirveye çıkmıştı."

Isaac ellerini Yagharek'e doğru salladı, bu uyarı ve açıklama yapma işi hoşuna gitmeye başlamıştı.

"Biliyor musun, Yag, güneydeki fundalıklarda bir şeyler olduğunu anladıklarında -bunun devasa bir Tork yarığı olduğunu an-

lamaları çok sürmemişti- buna ne isim verileceği konusunda bir sürü saçma sapan laf edildi ve bu tartışmalar yarım binyıl sonra bile hâlâ kesilmemiş durumda. Birisi Cacatopic Leke dedi ve bu isim de kaldı. Üniversitedeyken bize bunun korkunç derecede popülist bir yaklaşım olduğu, çünkü Cacatopos'un -Kötü Yer, aslında- bir ahlak dersi verdiği, Tork'un ne kötü ne de iyi olduğu falan söylenip durmuştu. Düşünecek olursan... Açıkçası, bir açıdan doğru bu, ne dersin? Tork *şeytan* değil... Akılsız, bir nedeni yok. Ben böyle diyorum en azından, başkaları katılmıyor.

"Ama bu doğru olsa bile, bence batı Ragamoll tamamıyla bir Cacatopos. Kesinlikle *bizim gücümüzün erişemeyeceği* uçsuz bucaksız bir ülke. Orayı bir şekilde kullanabilmemize yardımcı olması için öğrenebileceğimiz mucizebilim, kusursuzlaştırmada kullanabileceğimiz bir teknik yok daha. Allahın cezası yerin uzağında durup sonunda yok olup gitmesini beklemekten başka yapacak bir şey yok. Tırtıl-adam -kuşkusuz Tork bölgesinin dışında da yaşıyorlar, ama orada çok mutlu görünüyorlar- kaynayan, tarif etmek zahmetine bile katlanmayacağım başka bir sürü yaratığın da cirit attığı kocaman, Allahın belası çorak bir arazi. Yani elimizde sezgilerimizle dalga geçen bir güç var. Bu, bana sorarsan kötü sözcüğünü tam anlamıyla açıklıyor. Görüyorsun ya Yag... Bunu söylemek çok zor geliyor bana, gerçekten de, yani demek istediğim, ben iflah olmaz bir akılcıyım... Ama Tork ise *bilinemeyen*."

Yagharek'in başıyla onayladığını görünce, içinden büyük bir rahatlama dalgası geçti. O da hararetle başını salladı.

"Kısmen bencillik yapıyorum aslında, bunu sen de anlıyorsun," dedi Isaac haince bir neşeyle. "Yani, deneylerle falan uğraşıp, sonunda, bilmiyorum ama, korkunç bir şeyle karşılaşmak istemiyorum. Felaket riskli bir şey. Biz dönüşüme bakalım, oldu mu? Sana bu konuda göstermek istediğim bazı şeyler var."

Isaac Sacramundi'nin raporunu Yagharek'in ellerinden yavaşça çekip aldı ve tekrar rafa yerleştirdi. Masasındaki bir çekmeceyi açtı ve deneme aşamasındaki projesini çıkardı.

Yagharek'in önüne koydu, sonra durakladı ve hafifçe geri çekildi.

"Yag, dostum," dedi. "Diğer konuyu arkamızda bıraktık, değil mi? Memnun musun şimdi? İkna oldun mu? Eğer kafanı Tork'a

takacaksan, gözünü seveyim şimdiden söyle ki ben de hoşçakal diyeyim ve başsağlığı dileyeyim."

Endişeli gözlerle Yagharek'in yüzüne baktı.

"Ne dediğini duydum, Grimnebulin," dedi Garuda biraz bekledikten sonra. "Sana saygım var." Isaac'in yüzünde ciddi bir tebessüm oluştu. "Dediklerini kabul ediyorum," dedi Yagharek.

Isaac sırıtmaya başladı, bir şey söyleyecekti ama Yagharek hüzünlü bir dinginlikle pencereden dışarıya bakıyordu. Biraz bekledi, sonra konuşmaya başladı.

"Tork'u biliyoruz, biz Garudalar yani." Cümlelerinin arasında uzun uzun bekliyordu. "Cymek'i de ziyaret etti o. Biz ona *Rebekh-lajhnar-h'k* diyoruz." Sözcük ağzından kızgın kuşlarınkine benzeyen şiddetli bir kadansla çıktı. Yagharek Isaac'in gözlerine baktı. "*Rebekh-sackmai* ölüm demek: Son veren güç. *Rebekh-kavt* ise doğum: Başlatan güç. Bunlar İlk İkizler'di, kendi rüyasıyla birleşmesinin ardından toprakananın rahmine düşmüşlerdi. Ama bir hastalık... Bir tümör de -aklına gelen doğru sözcüğün tadını çıkarmak için bir an durakladı- onlarla birlikte toprağın göbeğine girmişti. *Rebekh-lajhnar-h'k* da onların hemen arkasından, belki de aynı anda ya da onlardan önce, toprakananın rahminden dışarı fırlamıştı. Bu..." Uygun bir sözcük aradı çevirmek için. "*Kanser kardeş*'ti. Adının anlamı: Güvenilmez güç." Yagharek efsaneyi anlatırken sihirli, şamanik tonlar yerine, bir soybilimci gibi donuk bir sesle konuşuyordu. Gagasını iyice açıyor, sonra birden kapatıyor, yeniden açıyordu.

"Ben toplum dışıyım, bir kaçağım," diye devam etti. "Sırtımı geleneklerime döndüğüme göre bunda şaşılacak bir şey de yok. Ama onlarla tekrar ne zaman karşılaşacağımı da öğrenmeliyim. *Lajhni* 'güvenmek' ve 'sıkıca bağlanmak' demek. Tork'a güvenilemez, bağlanılamaz da. Bir yerde tutulamaz. Öyküleri ilk duyduğumdan beri bunu biliyordum. Ama... benim... ben... ben çok sabırsızım, Grimnebulin. Belki de bir zamanlar kaçtığım şeylere çok çabuk geri dönüyorum.

"Dünyalar arasında olmak... Bir dünyanın olmaması çok zor. Ama sen bana her zaman bildiğim bir şeyi anımsattın. Sanki be-

nim topluluğumun bir bilge kişisisin." Son bir kez uzun bir sessizlik oldu. "Teşekkür ederim."

Isaac yavaşça başını salladı.

"Önemli değil. Bunları duyduğuma çok sevindim ama, Yag. Anlatamayacağım kadar. Bu konuyu burada bırakalım istersen." Boğazını temizledi, diyagramı dürttü. "Sana inanılmaz şeyler göstereceğim, dostum," dedi.

Isaac'in geçidinde tozlu ışığın altında çalışan Orriaben robotlarından gelen tamirci, bozuk temizlikçinin içinde tornavida ve lehimle bir şeyler yapıyordu. Kaygısız, neşeli bir ıslık tutturmuştu, kafada başka düşünceye yer vermeyen iyi bir numaraydı bu.

Yukarıdaki konuşmaların sesi ona çok hafif boğuk mırıltılar halinde geliyordu, bu mırıltıların arasına zaman zaman çatlak bir ses karışıyordu. Bu sese şaşırıp başını kaldırıp bakmış, ama hemen yine işinin başına dönmüştü.

Robotun içindeki analitik makinenin düzeneğini kısaca inceleyip teşhisini koymuştu. Yaşlılıkla ilintili olan çatlak eklemler, pas ve aşınmış fırçaların dışında -tamirci bunların hepsini çabucak halletmişti- robot, bir tür virüs kapmıştı. Yanlış basılan bir program kartı ya da buharlı zekâ makinesinin içindeki bir çarkın kayması, bir kısır döngü içinde habire kendisini besleyen bir dizi komut yaratmıştı. Robot, işlemleri bir refleks olarak yerine getirecekken, daha fazla bilgi edinmek, daha kesin emirler almak için çabalar hale gelmişti. Çelişkili bilgilerin arasında kalan ya da aşırı bilgiyle yüklenen robot, felç olmuştu.

Tamirci başının üstündeki tahta döşemeye baktı. Ona aldıran yoktu.

Kalbi heyecanla çarpmaya başlamıştı. Virüslerin etkileri çeşitliydi. Bazıları makinenin çalışmasını engelliyordu. Diğerleri mekanizmanın tuhaf ve gereksiz işlere kalkışmasına, günlük bilgilere yeni bir programın gözüyle bakmaya neden oluyorlardı. Başka bazı virüsler ise -elindeki bu makine bunlara mükemmel ve güzel bir örnekti- robotları, temel davranış programlarını tekrar tekrar denemeye zorlayarak felç ediyordu.

Programlar, bilinç tohumları, bu kadar tekrara gelemeyip şaşkına dönmüşlerdi.

Tamirci çantasına uzandı ve bir tomar program kartı çıkardı, elinde bir yelpaze gibi açtı bunları. Bir dua mırıldandı.

Deli gibi bir hızla çalışan parmaklarıyla robotun merkezindeki bir sürü kapakçığı ve göstergeyi gevşetti. Program yerleştirme deliğini kapatan koruyucuyu kaldırarak açtı. Üreteçte, metal beynin alıcı mekanizmasını çalıştıracak yeterli basınç olduğundan emin oldu. Programlar hafızaya yüklenecek, açma düğmesine basıldığında robotun işlemcileri yoluyla yerine getirileceklerdi. Hemen ilk kartı yerleştirdi, sonra deliğe bir tane daha, ardından bir tane daha soktu. Yaylı dişlerin sert kart boyunca yavaş yavaş döndüğünü, daha sonra bilgi ya da komuta dönüşen küçük deliklere girdiğini hissetti. Her kart arasında biraz bekledi, verilerin doğru yüklendiğinden emin olmak istiyordu.

Küçük desteyi bir kumarbaz gibi karıştırdı. Sol elinin parmak uçlarıyla analitik makinenin minicik titreyişlerini algılayabiliyordu. Yanlış bir veri girişi, kırık ya da eğilmeyen bir diş ya da programlarını engelleyecek ya da bozacak hareketsiz bir parça olup olmadığına baktı. Hiçbiri yoktu. Adam sevinçle ıslık çalmaktan kendini alamadı. Robotun virüsü, tamamen geri beslenen bilgiden kaynaklanıyordu, bir donanım hatası yoktu. Bu da adamın makineye yüklediği kartların hepsinin okunacağı, komutların ve bilgilerinin karmaşık buhar makinesinin beynine yükleneceği anlamına geliyordu.

Özenle programlanmış her bir kartı, düşünülmüş bir sırayla, kart deliğine yerleştirdikten sonra, temizleme makinesinin analitik motoruna bağlı olan numaralı anahtarların üzerindeki düğmelere kısaca ardı ardına bastı.

Motorun kapağını yerine taktı ve robotu yeniden kapattı. Kapağı tutan burgu vidaları yerine yerleştirdi. Ellerini temizleyicinin cansız bedenine koydu ve robotu dik duruma getirdi. Ayaklarının üzerinde durdurdu. Aletlerini topladı.

Odanın ortasına yürüdü.

"Şey... Bakar mısın, beyim?" diye seslendi.

Bir an sessizlik oldu, sonra Isaac'in gürleyen sesi duyuldu.

"Evet?"

"Benim işim bitti. Sorun çıkarmaması gerekiyor artık. Bay Serachin'e söyleyin, üretecine yakıt doldursun, sonra da makineyi çalıştırsın. Bu EKB'ler çok güzel modeller."

"Ya, eminim öyledirler," diye yanıt geldi. Isaac parmaklıklarda belirdi. "Bilmem gereken başka bir şey var mı?" diye sabırsızca sordu.

"Hayır, bayım. Hepsi bu. Faturayı bir hafta içinde Bay Serachin'e göndeririz. Hadi hoşça kalın."

"Oldu, güle güle. Eline sağlık."

"Rica ederim, efendim," diye başladı adam ama Isaac çoktan arkasını dönüp gözden kaybolmuştu.

Tamirci yavaşça kapıya gitti. Eliyle açık tutarak büyük odanın gölgelerinin içinde duran robota baktı. Adam, Isaac'in gittiğinden emin olmak için üst katı taradı, sonra elleriyle iç içe geçen daireler gibi bir işaret yaptı.

"Virüs tamam," diye fısıldadı ve dönüp, kendini öğlen sıcağına attı.

20

"Nedir bu?" diye sordu Yagharek. Diyagramı tutarken, kafasını son derece kuşlara özgü bir biçimde uzatmıştı.

Isaac kâğıdı ondan aldı ve doğru tarafını çevirdi.

"Bu, dostum, bir dönüşüm iletkeni," dedi gururla. "Ya da en azından, böyle bir iletkenin ilk örneği. Uygulamalı dönüşüm fiziko-filozofisinin müthiş bir zaferi."

"Ne bu? Ne işe yarıyor?"

"Hmm, bak şimdi, enerji çıkarmasını istediğin şeyi buraya yerleştiriyorsun." Kargacık burgacık çizilmiş bir fanusu işaret etti. "Sonra... şey, bilim çok karmaşık, ama işin aslı... Anlatmayı deneyeyim." Parmaklarını masaya vurmaya başladı. "Bu kazanın çok sıcak olması gerekiyor ve iç içe geçmiş bir dizi motora güç sağlıyor. Buradaki, çeşitli türdeki enerji alanlarını -ısı, elektrostatik, gizil, mucizevi salımlar gibi- fark eden ve bunları matematiksel olarak gösteren duyusal donanımla yüklü. Şimdi, eğer birleşik alan konusunda haklıysam, ki haklıyım, o zaman bütün bu enerji biçimleri dönüşüm enerjisinin değişik görünümleri. Öyleyse buradaki bu analitik motorun işi, eldeki mevcut diğer alanlara bakarak, ne tür bir dönüşüm enerjisi alanının bulunduğunu hesaplamak." Isaac kafasını kaşıdı.

"Bütün bunlar çok karmaşık dönüşüm matematiği, dostum. En zor kısmı da bu olacak, söyleyeyim. Mesele şu ki, çok fazla gizil enerji, çok fazla mucize enerjisi falan var, öyleyse buradaki asıl dönüşümü tespit edecek bir programa sahip olmak. *Olağan* olanı... Dönüşüm formuna çevirecek bir program bu. Sonra -bu da bir başka açmaz- elde etmek istediğin etkinin de, buradaki hesaplayıcı makineye verilecek matematiksel yapıya, dönüşüm denklemine

dönüştürülmesi gerekiyor. Bundan sonrası, buhar ya da kimya ve mucizenin bir karışımından güç alan bu şeyi kullanmak olacak. İşin püf noktası bu, dönüşüm enerjisini açığa çıkaracak ve onu işlenmemiş haliyle gösterecek bir çevirgeç. Sonra bunu nesneye yönlendiriyorsun." Projeden söz ettikçe, Isaac'in heyecanı artıyordu. Kendini tutamıyordu: Bir an, araştırmasının korkunç gücüne, yaptığı işin neleri kapsadığına kendini kaptırıp elindeki projede ilk yapması gereken şeyle ilgilenme kararını unutmuştu.

"Şimdi yapabilmemiz gereken şey nesnenin mevcut biçimini, dönüşüm alanının nesnenin dönüşüme yatkınlığını artıracağı bir biçime çevirmek. Bir başka deyişle, dönüşüm alanı *emilmek yoluyla* büyümekte". Isaac, ağzı açık, gözleri parlayarak Yagharek'e baktı. "Neden söz ettiğimi anlıyor musun? *Sürekli devinimden*! İşlemi dengede tutabilirsek, sürekli bir geri besleme döngüsü elde ediyoruz, ki bu da hiç kesilmeyen bir enerji kaynağı demek oluyor!" Yagharek'in kayıtsızca çatılmış kaşlarına bakıp sakinleşti. Sonra sırıttı. Yagharek'in ne istediğini bilen kararlı tavrı, Isaac'in uygulamalı kurama odaklanma kararını kolaylaştırmış, hatta onu buna zorlamıştı bile.

"Merak etme, Yag. İstediğin şey olacak. Seni ilgilendiren kısmına gelince -eğer bu işi becerebilirsem- seni yürüyen, uçan bir dinamoya çevireceğim. Ne kadar uçarsan, o kadar dönüşüm enerjisi oluşacak, ne kadar enerji oluşursa o kadar uçacaksın. Yorulmuş kanat diye bir sorunun olmayacak artık."

Bu lafın ardından gergin bir sessizlik oldu. Neyse ki, Yagharek iki anlama çekilecek tatsızlığa dikkat etmemişti. Garuda, merak ve açlıkla kâğıdı okşuyordu. Kendi dilinde, yumuşak, genizden gelen bir mırıltı halinde, bir şeyler mırıldandı.

Sonunda başını kaldırdı.

"Ne zaman yapacaksın bu şeyi, Grimnebulin?" diye sordu.

"Şey, aslına bakarsan, önce bir denemek, hesapları incelemek için, çalışan bir modelini yapmam gerekiyor. Bir hafta falan sürer bunu oluşturmak. Ama unutma daha işin çok başındayız. *Çok çok* başında." Yagharek başını hızla salladı, eliyle uyarılara boş verdiğini gösterdi. "Burada uyumak istemediğinden emin misin? Orta-

lıklarda yine hayalet gibi dolaşıp hiç beklemediğim bir anda üzerime atlamayı mı düşünüyorsun?" diye alaycı bir sesle sordu Isaac.

Yagharek başıyla onayladı.

"Kuramında bir gelişme olur olmaz beni ara lütfen, Grimnebulin," dedi. Isaac, bu isteğin sıradan kibarlığına güldü.

"Kesinlikle, dostum, söz veriyorum. Bir gelişme olur olmaz, senin haberin olacak."

Yagharek döndü ve merdivenlere doğru yürüdü. Hoşça kal demek için geriye baktığında gözüne bir şey ilişti. Bir an durdu, sonra balkonun doğuya bakan ucuna doğru yürüdü. İçinde koca tırtılın durduğu kafesi gösterdi.

"Grimnebulin," dedi. "Bu tırtılla ne yapıyorsun?"

"Biliyorum, biliyorum, acayip büyük, öyle değil mi?" dedi Isaac, kafese yaklaştı. "Dehşet bir şey bu ufaklık, ne dersin?"

"Evet," dedi. "Ama ne yapıyor o öyle?"

Isaac kaşlarını çattı ve tahta kutunun içine baktı. Kutuyu pencereden tarafa çevirmişti, bu yüzden de içi gölgeliydi, net görünmüyordu. Gözlerini kısıp karanlığın içinde ne olduğunu görmeye çalıştı.

Kocaman yaratık, kafesin en uzak köşesine sürünmüş ve nasıl becermişse, kaba tahtaya tırmanmıştı. Sonra, poposundan çıkardığı bir tür organik yapıştırıcı ile kendini kutunun tepesinden sallandırmıştı. Orada öylece, bütün ağırlığı ile sarkmış, yavaşça dalgalanıyor, sallanıyordu, içi çamur dolu bir çoraba benzemişti bu haliyle.

Isaac bir tıslama sesi çıkardı, dili dudaklarının arasından sarkmıştı.

Tırtıl güdük bacaklarını germiş, karnına doğru kıvırmıştı. Isaac ve Yagharek izlerken, ortasından ikiye katlandı, kendi kuyruğunun ucunu öpüyor gibiydi şimdi. Sonra yavaşça gevşedi ve yine bütün ağırlığıyla sarkmaya devam etti. Tekrar tekrar aynı şeyi yapmaya devam etti.

Isaac, kutunun gölgede kalan yerini gösterdi.

"Bak," dedi. "Bütün gövdesine bir şey sürüyor."

Tırtılın ağzı, ete değdiği yerlerde son derece ince parlak iplikçikler bırakıyor, bunlar ağzını çekerken gerilip uzuyor, gövdesine değen yerlere yapışıyorlardı. Yaratığın gerisinde çıkan tüyler bedenine yapışmıştı ve ıslak görünüyorlardı. Dev kurtçuk, yarı saydam ipek içinde kendini baştan aşağıya yavaş yavaş boğuyordu.

Isaac yavaşça doğruldu. Yagharek'le göz göze geldi.

"Şey..." dedi. "Geç olsun, güç olmasın. Sonunda kendisini almama neden olan şeyi yapıyor. Pupalaşıyor."

Yagharek bir süre bekleyip başını salladı.

"Yakında uçar," dedi sakince.

"Şart değil uçması, dostum. Koza ören her şeyin kanatları yok."

"Bunun ne olacağını bilmiyor musun?"

"Bunu tutmamın sebebi de bu işte, Yag. Kahrolasıca merakım. Bırakıp gidemedim." Isaac gülümsüyordu. İşin gerçeğine bakılırsa, garip yaratığın, ilk gördüğü andan beri beklediği işlemi sonunda yapıyor olduğunu görmek, onu biraz ürkütmüştü. Temizlenmenin tam tersi garip, titiz bir edimle kendisini kaplamasını izledi. Hayvan çok çabuk çalışıyordu. Derisinin parlak, alacalı renkleri, ilk iplik tabakasının altında soluklaşmaya başlamış, sonra hızla görünmez olmuştu.

Yagharek'in hayvana ilgisi kısa sürdü. Sakatlığını gizleyen tahta düzeneği omuzlarına yerleştirdi ve pelerini ile kapattı.

"Ben gidiyorum, Grimnebulin," dedi. Isaac bütün ilgisini toplayan tırtıldan başını kaldırdı.

"Pekâlâ! Oldu, Yag. Ben de... Şey... Makineye bir bakarım. Ne zaman görüşürüz diye sormuyorum artık, ne dersin? Sen ne zaman uğrayacağını biliyorsun." Başını salladı.

Yagharek çoktan aşağıya inmişti. Dönüp Isaac'e selam verdi, sonra da gitti.

Isaac de ona el salladı. Kafası çok doluydu, Yagharek gittikten sonra bile eli bir süre havada kaldı. Sonunda avucunu yavaşça kapattı ve tırtılın yanına döndü.

Islak iplik tabakası hızla kuruyordu. Kuyruk ucu şimdiden katılaşmıştı ve kımıldamıyordu. Bu, tırtılın kıvrılmasını engelliyor, hayvan kendini kaplamak için gitgide daha fazla kapalı akrobasi

yapmak zorunda kalıyordu. Isaac, onun çabalarını izlemek için sandalyesini kafesin önüne çekti. Notlar almaya başladı.

Bir tarafı, ona entelektüel zayıflık gösterdiğini, kendini toparlayıp elindeki işe bakmasını söylüyordu. Ama bu küçük bir parçasıydı ve inanmadan fısıldıyordu. Bir görev olarak yapıyordu bunu. Isaac'i bu olağanüstü olayı izleme şansını kullanmaktan hiçbir şey alıkoyamazdı zaten. Rahatça sandalyesine yerleşti, büyütecini eline aldı.

Tırtılın kendini nemli bir koza ile tamamen kaplaması iki saatten biraz fazla sürmüştü. En karmaşık işlem, kafanın kendisini kaplaması olmuştu. Kurtçuk önce kendine bir tür tasma salgıladı, sonra bunun biraz kurumasını bekleyerek, kendini bu sargının içine çekti, kendisini kısaltıp kalınlaştırdığı bir anda üzerine bir kapak ördü ve kendini kapattı. Bu kapağa yavaşça vurdu, sağlamlığından emin olduktan sonra, bu çimento-ipliklerden biraz daha salgıladı, sonunda başı tamamen kapanmış, görünmez olmuştu.

Bu organik kefen, birkaç dakika titreşti, hareketlere bağlı olarak genişleyip kapandı. O izlerken, beyaz kapak kırılganlaştı, donuk bir sedef rengine dönüştü. Çok hafif bir rüzgârda yavaşça sallandı, ama madde sertleşmişti ve içerideki kozanın devinimi artık fark edilemiyordu.

Isaac arkasına yaslanıp elindeki kâğıda bir şeyler yazdı. *Bu şeyin kanatlarının olması konusunda Yagharek neredeyse haklıydı*, diye düşünüyordu. Yavaş yavaş devinen organik kese, ders kitaplarında görülen bir kelebek ya da güve kozasıyla aynıydı, yalnızca onların çok kocamanıydı.

Dışarıda hava kararmış, gölgeler de uzamıştı.

Asılı koza yarım saatten fazla devinimsiz öylece durdu, derken kapı açıldı ve Isaac yerinden fırladı.

"Yukarıda kimse var mı?" diye seslendi David.

Isaac parmaklıklardan eğilip onu selamladı.

"Adamın biri gelip robota baktı, David. Karnını doyurup düğmesini açacakmışsın, çalışırmış, öyle dedi."

"İyi olmuş. Pislikten bıkmıştım. Senin pisliğin de geliyor. Bilinçli yapıyor olabilir misin?" David sırıtıyordu.

"Ben mi, yok canım," diye yanıtladı Isaac, bir yandan ayağıyla toz ve kırıntıları göstere göstere parmaklıkların arasından aşağı itiyordu. David güldü ve çekildi. Isaac metalik bir gürültü duydu; David robota sevecen bir tokat atmıştı.

"Ayrıca temizleyicinin 'iyi, ama eski bir şey' olduğunu da sana söylemem istedi," diye resmi bir sesle ekledi Isaac. İkisi de güldü. Isaac merdivenin yarısına kadar inip basamaklara oturdu. David robotun küçük kazanına konsantre kok kömürü tabletleri sokuşturuyordu. Kapağını hızla kapattı ve sürgüledi. Robotun başının üzerine uzandı ve küçük kumanda kolunu *açık konumuna* getirdi.

Bir tıslama ve hafif bir inilti sesi duyuldu, buhar ince borulardan geçmeye başlamıştı ve yavaş yavaş robotun analitik motorunu çalıştırıyordu. Temizleyici sarsılarak fırladı ve duvara dayandı.

"Biraz ısınması gerekiyor," dedi David memnun bir sesle, ellerini ceplerine soktu. "Sen neler yaptın, Zaac?"

"Buraya gel," diye yanıtladı Isaac. "Bir şey göstereceğim."

David asılı duran kozayı görünce önce güldü, sonra ellerini kalçalarına koydu.

"Vay anasına!" dedi. "Dev gibi bir şey bu! Bu şey kozadan çıktığında ben saklanırım doğrusu..."

"Ya, şey, bunu sana biraz da bu nedenle gösteriyorum. Gözün üstünde olsun, açılmasını kaçırma diye. Kafeste tutmak için bana yardım edebilirsin." İki adam da güldü.

Aşağıdan patırtılar geldi, sanki su yaygara koparan boruların içinden geçmeye çalışıyordu. Hafifçe pistonların tıslaması duyuldu. Isaac ve David şaşkınlık içinde birbirlerine baktı.

"Öyle görünüyor ki, temizleyici iş yapmaya hazırlanıyor," dedi David.

Robotun beynini oluşturan kısa, güdük bakır ve pirinç boruların kıvrımlarında yeni bilgi ve komutlar şiddetle tıkırdayıp duruyordu. Piston, vida ve sayısız kapakçığın ilettiği zekâ girintileri ve kümeleri, sınırlı alanda tıkış tıkış olmuşlardı.

Ölçülemeyecek denli küçük enerji parçaları incecik, özenle yapılmış buhar çekiçlerinden patlayarak geçiyordu. Beynin mer-

kezinde sıra sıra minicik, büyük ve gittikçe artan bir hızla inip kalkan açma kapama düğmeleriyle dolu bir kutu vardı. Kutudaki her düğme buharla çalışan bir sinapstı, son derece karmaşık bir bağlantı yoluyla düğmeleri itiyor, kolları çekiyordu.

Robot birden sarsıldı.

Aletin zekâ motorunun derinlerinde tuhaf, bencil bir veri halkası dolaşıp duruyordu. Bu veri minicik bir çarkın bir anlık atlamasıyla meydana gelen virüsü oluşturuyordu. Buhar artan bir hız ve güçle kafanın içinden geçtikçe, virüsün yararsız soruları otistik bir devre halinde dönüp durmaya başladı, aynı kapakları açıp kapatıyor, aynı düğmelere aynı sırada basıp duruyordu.

Ama bu kez virüs beslenmişti. Doyurulmuştu. Tamircinin temizleyicinin analitik motoruna yüklemiş olduğu programlar olağanüstü talimatlar gönderiyor, bunlar tüplerden, ustaca yapılmış beyincikten geçiyordu. Kapaklar düşüyor, düğmeler kesik kesik, güçlü titreşimler çıkararak vızıldıyor, görünüşte hepsi rastgele bir devinimden başka bir şey olamayacak denli hızla gelişiyordu.

Şifreli bilgi bu tıslayan nöronların içinden akıyor, aptalca aynı şeyleri yineleyip duran virüsü besliyor, karmakarışık yeni bilgiyi aktarıyordu. Virüs gelişti. Sessiz, ana devresinin geri zekâlı motoru hızlandı, bir tür ikili merkezkaç gücüyle dönerek ondan uzaklaşan ve işlemcinin her yanına dağılan yeni doğmuş virüs kodlu parçacıklar savurdu.

Bu ikincil virüs devrelerinin her biri işlemi tekrarladı, sonunda komutlar, veri ve kendi kendine üreyen programlar bu kısıtlı hesap makinesinin her yerini doldurana kadar...

Robot köşede duruyor, bu arada titriyor, hafif bir vınlama sesi çıkarıyordu.

Kapakçıklı beyninde daha önce önemsiz bir köşe olan yerde şimdi, asıl virüs, robotun yerleri süpürme becerisini etkileyen sapkın bilgi ve anlamsız göndergenin ilk bileşimi hâlâ dönüp duruyordu. Aynıydı, ama başka bir şeye dönüşmüştü. Yok edici bir niyet değildi artık, bir araç, bir üreteç bir güdü motoru olmuştu.

Hemen sonra robotun beynindeki işlem motoru tam kapasiteyle vınlamaya, tıkırdamaya başlamıştı. Ustaca yapılmış meka-

nizma, analog kapakçıklardan vızıldayarak geçen yeni programlar istedikçe devreye giriyordu. Normalde devinim, yedek ve destek programlarına ayrılan analitik kapasite bölümleri ikiye katlanmış, kapasitelerini iki katına çıkarmışlar, aynı ikili işleve çift anlam yüklenmişti.

Yabancı veri akışının yönü değişmişti ama yavaşlamamıştı. Program tasarımındaki şaşırtıcı parçalar, onları yöneten kapakçık ve düğmelerin etkinliğini ve işlem gücünü artırmıştı.

David ve Isaac yukarıda konuşuyor, talihsiz robotun çıkarmaktan kendini alamadığı seslere yüzlerini buruşturuyor ya da sırıtıyorlardı.

Veri akışı devam etti, önce tamircinin program kartları tomarından aktarılıp sessizce mırıldanan, tıkırdayan hafıza kutusunda depolanmışlar, şimdi işe aktif bir işlemcinin içindeki komutlara dönüşmüşlerdi. Akış sürüp durdu, evet/hayır ya da açık/kapalı bileşimlerinden başka bir şey olmayan, soyut komutlardan bir dalgaydı bu ama öyle çok, öyle karmaşıktılar ki kavramlara yaklaşıyorlardı.

Sonunda, belli bir noktada, nicelik niteliğe dönüştü. Robotun beyninde bir şeyler değişti.

Bir an hesap makinesi idi, serinkanlılıkla veri kümelerine yetişmeye çalışıyordu. Derken bu veriler her tarafını sardı, metal bir şey titredi ve kapakçıkların patırtısı sanki komut veren bu sayılar değil gibi çıkmaya başladı. Analitik motor, kendi kendine bir veri halkası üretmişti. İşlemci bu yeni oluşuma yüksek basınçlı bir buhar tıslaması ile tepki verdi.

Bir an hesap makinesi idi.

Bir sonraki an, düşünmeye başlamıştı.

Garip, çıkarcı, yabancı bir bilinçle, robot, kendi düşünmesini düşündü.

Şaşırtıcı gelmedi. Bir sevinç duymadı. Öfke ve varlığıyla ilgili bir korku da duymadı.

Yalnızca meraklandı.

Kapakçıkların kutusunda kontrol edilmeden dolaşıp bekleyen veri yığınları birdenbire anlam kazandı, bu olağanüstü yeni hesaplama moduyla, bu ben amaçlı işlemle etkileşime girdi. Bir temizlik makinesi için akıl almaz olan şey şimdi anlaşılır hale gelmişti. Veriler akıl veriyordu. Söz veriyordu. Veriler kucak açıyordu. Veriler bir uyarıydı.

Uzun bir süre devinimsiz kaldı, bu arada küçük buhar parçaları üfürüyordu.

Isaac parmaklıklardan iyice aşağıya eğildi, tahtalar korkutacak kadar gıcırdamaya başlamıştı. Başını iyice aşağı, balkonun altına doğru sarkıttı, ikisinin ayaklarının altında duran robotu görebildi sonunda. Onun değişken sarsıntılarını izledi ve kaşlarını çattı.

Tam bir şey söylemek için ağzını açmıştı ki, robot aktif bir duruma geçti. Emme tüpünü uzattı ve önce biraz tereddütle, yerdeki tozu almaya başladı. Arkasından dönen bir fırça çıkarıp uzattı ve yerleri ovalamaya başladı. Isaac duraklayacak mı diye bakıyordu ama robotun hızı, neredeyse elle dokunulabilecek bir güven duygusuyla, gittikçe arttı. Robotun haftalardır ilk kez doğru dürüst bir temizlik yaptığını gören Isaac'in yüzü gülmeye başladı.

"Ama ne iyi oldu!" diye omzunun üzerinden David'e seslendi. "Allahın cezası şey yeniden temizliğe başladı. Normale döndü!"

21

Kocaman, kırılgan kozada olağanüstü bir süreç başlamıştı.

Tırtılın kundaklanmış derisi parçalanmaya başladı. Bacaklar, gözler, tüyler ve beden parçaları bütünlüğünü yitirdi. Tüpsü beden sıvılaştı.

Yaratık hayalsalgısından aldığı enerjiyi kullanarak, değişimine gereken gücü elde etti. Kendine yeni bir biçim yarattı. Değişime uğrayan biçimi baloncuklandı ve fokurdayarak garip büyüklükte delikleri doldurdu, ağzına kadar dolu dünyadan taşan yağlı bir çamur gibi, başka düzlemlerin içine akıyor, geri geliyordu. Kendi üzerine katlandı, ana maddesinin her kalıba giren çamuruyla kendine yeni bir şekil verdi.

Kararsızdı.

Canlıydı ama biçimler arasında ne ölü ne de canlı olduğu bir an yaşadı, sonra güçlendi.

Sonra yine canlandı. Ama bu farklıydı.

Biyokimyasal dökümtü sarmalları ani şekiller almaya başladı. Açılan ve çözülen sinirler birdenbire duyu dokularının dolambacına çekildi. Özellikler çözüldü ve tuhaf yeni kümeler halinde yeniden örüldü.

Canlı şey yeni oluşmaya başlayan şiddetli bir acı ve başlangıç aşamasında ama gitgide artan bir açlık hissiyle kasıldı.

Dışarıdan hiçbir şey görünmüyordu. Büyük bir hızla gelişen bu yok edip yeniden yaratma süreci, seyircisiz oynanan doğaötesi bir dramaydı. Yaratık kırılgan ipekten yarı saydam bir perdenin, değişimi hayvansal, içgüsüdel bir alçakgönüllülükle saklayan bir zarfın arkasındaydı.

Yavaş, karmaşık bir şekil değişiminin ardından, kozanın içindeki şey, bir bilinç eşiğine takılıp bir an bekledi. Sonra bedenindeki akıl almaz çağrılara yanıt vererek kendini yeniden oluşturmaya başladı. Gitgide daha da hızlanarak.

Isaac kelebeği saatlerce izledi ama içerideki kendini yaratma çabasını ancak hayalinde canlandırabiliyordu. Gördüğü katı bir şeydi, kocaman bir kafesin küflü karanlığı içinde, zayıf bir ipte sallanan tuhaf bir meyve. Koza aklını karıştırmıştı, çıkacak koca pervane ya da kelebeklerin nasıl şeyler olacaklarını gözünün önüne getirmeye çalışıyordu. Koza hiç değişmiyordu. Bir iki kez hafifçe dürttü onu ve bir iki saniye yavaşça sallanmaya bıraktı. Hepsi bu.

Makinesinde çalışmadığı zamanlarda hep kozayı izliyor, onu düşünüyordu. Zamanının çoğunu bu alıyordu.

Yerde, Isaac'in masasında bakır ve cam yığınları oluşmaya başlamıştı. Günlerini lehim yaparak, çekiç vurarak, yavaş yavaş ortaya çıkan makinesine buhar pistonları, değişim motorları ekleyerek geçiriyordu. Akşamları ise barlara takılıyor, Palgolak Kütüphaneci Gedrecsechet'le, David ve Lublamai ya da üniversiteden eski meslektaşlarıyla tartışmalara giriyordu. Dikkatle konuşuyor, çok fazla açık vermiyordu ama konuşmaları tutku ve hayranlık doluydu; matematik, enerji, dönüşüm ve mühendislik üzerineydi bütün tartışmalar.

Brock Bataklığı'ndan pek ayrılmıyordu. Salacus Bahçeleri'ndeki arkadaşlarını uyarmış, bir süre ortalıkta olamayacağını söylemişti, aslına bakılırsa onlarla geçici, üzerinde baskı yaratmayan, yüzeysel bir ilişkileri vardı. Özlediği tek kişi Lin'di. Lin de en az onun kadar meşguldü ve Isaac'in çalışması hız kazandıkça, ikisinin buluşması için zaman bulmak iyice zorlaşmıştı.

Isaac de yatağında oturup mektuplar yazmaya başladı. Lin'e yaptığı heykeli soruyordu, onu özlediğini söylüyordu. Gün aşırı her sabah bu mektupları zarfa koyup pulunu yapıştırıyor, sonra da sokağın sonundaki kutuya atıyordu.

Lin de ona yazıyordu. Isaac onun mektuplarını kendi kendini heyecanlandırmak için kullanır olmuştu. Günlük işlerini bitirmeden okumuyordu bunları. Sonra penceresine oturup çayını içiyor,

çikolatasını atıştırıyor, Septik'e ve kararan şehre gölgesini düşürüyor, mektupları okuyordu. Bu anların onda yarattığı duygusal sıcaklığa kendisi de şaşırıyordu. Hissettiklerinde vıcık vıcık bir duygusallık sezilse de, en az o kadar şefkat, gerçek bir yakınlık, Lin'in yokluğunda hissettiği bir eksiklik duygusu da yaşıyordu.

Bir hafta içinde dönüşüm makinesinin bir prototipini yapmıştı, homurtular çıkararak gürültü yapmaktan başka bir işe yaramayan, ciyaklayıp bağıran boru ve tellerden yapılı bir akım devresiydi ortaya çıkan. Bunu parçalarına ayırdı ve yeniden birleştirdi. Üç hafta kadar sonra, mekanik parçalardan bir başka yığın pencerenin önünde, kafeslerdeki kanatlı yaratıkların özgürlüklerine kavuştuğu noktada yerini aldı. Parçalar açıkta duruyordu; yere yayılmış öbekler halinde değişik motor, dinamo ve çevirgeçler, üstünkörü bir mühendislikle birbirine bağlanmıştı.

Isaac Yagharek'i beklemek istemişti ama Garudaya ulaşmak çok zordu, zira o göçebeler gibi yaşıyor, ne zaman nerede olacağı bilinmiyordu hiç. Isaac'e göre, bu Yagharek'in, gururunu korumak için sıkı sıkıya yapıştığı bir yaşam biçimiydi. Sokaklarda yaşayarak kimseye minnet etmek zorunda kalmıyordu. Kıtanın bir ucundan diğerine yaptığı zorlu yolculuk, sorumluluğunu ve özdenetimini teşekkürler ederek bir başkasına devretmekle sonuçlanmayacaktı kuşkusuz. Yagharek, köklerinden koparılmış bir yabancıydı Yeni Crobuzon'da. Başkalarına bağımlı, onlara minnet duyarak yaşayamazdı.

Isaac onun, ıssız binaların çıplak zeminlerinde uyumasını ya da çatılarda kıvrılmış, ısınmak için buhar üfleyen pervanelere sokulmuş halini gözünün önüne getiriyordu. Yarım saat sonra da gelebilirdi, bir hafta sonra da. Yarattığı makineyi Yagharek'in yokluğunda denemeye karar vermeden önce yarım gün bekledi Isaac.

Tellerin ve kıvrımlı boruların birleştiği yerdeki cam fanusa bir parça peynir koymuştu. Peynir orada yavaş yavaş kururken, Isaac de hesap makinesinin tuşlarına basıp durdu. Güçleri ve vektörleri matematiksel bir formül haline getirmeye çalışıyor, sık sık ara verip notlar alıyordu.

Aşağıdan, Porsuk Candan'in burnunu çektiğini duydu, sonra kulağına Lublamai'nin kıkırdayan bir sesle buna verdiği tepki ve temizlikçi robotun mırıl mırıl çalışan sesi geldi. Hepsini görmemezlikten gelebiliyor, yok farz edebiliyor, rakamlarına odaklanabiliyordu.

Birazcık huzursuzdu, Lublamai odadayken çalışmak istemiyordu. Hâlâ o pek alışılmadık sessizlik politikasını izliyordu. *Kim bilir, belki de rol yapmayı becermeye başladım,* diye düşünüp sırıttı. Elinden geldiği kadarıyla denklemlerini çözünce, biraz oyalandı, Lublamai'nin gitmesini bekledi. Balkonun altına bir göz attı, Lublamai bir grafik kâğıdına diyagramlar çiziyordu. Pek gidecek gibi görünmüyordu ama. Isaac beklemekten sıkıldı.

Yerde, solunda duran dönüşüm makinesinin, bilgi girişiyle birleşen metal ve cam parçalarının arasından, bir şeylere basmamaya çalışarak geçti. Makine ve tüplerden oluşan devre, odada kıvrıla kıvrıla dolaşıyor, sağ elinin yanında duran cam fanusun içinde sona eriyordu.

Isaac bir eline kıvrık bir tüp aldı, tüpün alt ucu odanın karşı köşesinde duran laboratuvar ısıtıcısına bağlıydı. Tedirgin ve heyecanlıydı. Çok yavaş hareket ederek tüpü dönüşüm makinesindeki güç giriş vanasına bağladı. Anahtarı çevirdi ve buharın motoru doldurmaya başladığını hissetti. Bir tıslama ve tıkırtı oldu. Isaac yere çömeldi ve bulduğu matematik formülünü veri tuşlarına girdi. Dört program kartını aceleyle ünitenin deliğine soktu, küçük çarkların kayarak dişlerini bu kartlara geçirişini hissetti, makinenin titreşimleri arttıkça ortaya çıkan toza baktı.

Kendi kendine mırıldandı ve dikkatle makineyi izlemeyi sürdürdü.

Sinapslardan geçip dağınık halde duran dönüşüm makinesinin farklı noktalarına giden verileri ve gücü sanki hissedebiliyormuş gibi geldi Isaac'e. Buhar sanki kendi damarlarından geçiyor, kalbini hızla atan bir pistona çeviriyordu. Ünitedeki üç büyük düğmeye dokundu, bütün aletin hazırola geçme sesini duydu.

Havada bir vınlama vardı.

Ağır ağır geçen birkaç saniye, hiçbir şey olmadı. Derken, kirli fanustaki peynir topağı titremeye başladı.

Isaac ona bakıp zaferle haykırmak istedi. Bir düğmeyi yüz seksen derece çevirdi ve peynir parçası biraz daha hareketlendi.

Dönüşümü başlatalım, diye düşündü ve devreyi tamamlayan kolu çekmesiyle cam fanus duyusal makineleri dikkatini çekti.

Isaac cam fanusta değişiklikler yapmış, üstünü keserek buraya bir piston koymuştu. Bunu uzanıp itti, pistonun aşındırıcı tabanı yavaşça peynire doğru inmeye başladı. Peynir tehdit altındaydı. Eğer piston devinimini tamamlayacak olursa, peynir tamamen ezilecekti.

Isaac sağ eliyle pistonu bastırırken, sol eliyle de düğme ve tuşlarla oynayarak bunları titreşen basınç göstergelerine göre ayarlamaya çalışıyordu. Göstergelerin oklarının fırlamalarını ve karşılık olarak mucize akımı ayarlamalarını izledi.

"Hadi bakalım, seni küçük serseri," diye fısıldadı Isaac. "Baksana, hissedemiyor musun? Dönüşümün gerçekleşmek üzere..."

Piston sadist bir devinimle peynire yaklaşıyordu. Borulardaki basınç tehlikeli bir düzeye çıkmıştı. Isaac düş kırıklığına uğrayarak öflemeye başladı. Peyniri tehdit eden hızı azalttı, pistonu iyice aşağı indirdi. Eğer dönüşüm makinesi işe yaramayacak ve peynir, programlamaya çalıştığı tepkileri göstermeyecek olsa bile, Isaac peynir parçasını ezebilecekti. Dönüşüm gizil bir olasılık olayıydı. Eğer peyniri ezmek için gerçekten niyetlenmemiş olsa, peynir dönüşüme geçmezdi. Ontolojik bir alanı kandırmak olanaksızdı.

Derken, buhar ve vızıldayan pistonların sesi rahatsız edici bir hal alıp fanusun tabanına inmekte olan pistonun gölgesinin sınırları belirginleştiğinde, peynir patladı. Topak hızla ve şiddetle patlayıp cam fanusun içi kırıntı ve yağla kaplandığında, gürültülü bir akışkan şapırtı çıktı.

Lublamai bağırarak neler olduğunu sordu, ama Isaac'in onu dinlediği yoktu. Ağzı açık, aptallaşmış bir halde, parçalanmış peynire bakıyordu. Sonra inanamayarak ve sevinçle gülmeye başladı.

"Isaac, ne haltlar karıştırıyorsun gene?" diye bağırdı Lublamai.

"Yok bir şey! Tamam! Kusura bakma rahatsız ettiğim için... Çalışıyorum... Çok da iyi gidiyor aslında..." Isaac gülmeye başlayınca lafını tamamlayamadı.

Çabucak dönüşüm makinesini kapattı ve fanusu kaldırdı. Parmaklarını yarı erimiş bulaşığa sürdü. *İnanılmaz!* diye düşündü.

Peyniri yerden üç dört santim havada durması için programlamaya çalışmıştı. Bu açıdan bakıldığında buna başarısızlık denilebilirdi. Ama *herhangi bir şeyin* olmasını ummamıştı! Kesinlikle hesaplarında bir yanlışlık yapmış, kartları yanlış programlamıştı. Amaçladığı etkileri programlamanın çok zor bir işlem olacağı apaçıktı. Muhtemelen bağlantı aşamasını çok kabaca geçiştirmiş, bu süreç esnasında bir sürü hata ve yanlış yapmıştı. Üstelik en sonunda elde etmeyi amaçladığı türdeki sürekli veri halkasını yaratmaya *kalkışmamıştı* bile.

Ama, ama... *dönüşüm enerjisini açığa çıkarmıştı.*

Bu kesinlikle benzeri olmayan bir şeydi. Isaac ilk kez, düşüncelerinin işe yarayacağına inandı. Şu andan sonra yapacağı şey, bunu geliştirmek olacaktı. Bir sürü sorun daha demekti bu tabii, ama farklı ve daha önemsiz sorunlardı bunlar. Temel bilmece, bütün dönüşüm kuramının ana sorunu, *çözülmüştü.*

Isaac notların topladı, hayranlıkla sayfalara göz attı. Yaptığı işe inanamıyordu. Aklına birdenbire başka planlar gelmeye başladı. Bir dahaki sefere, diye düşündü, *bir Vodyanoi susanatı örneği kullanacağım. Bu yaşamı çok daha ilginç hale getirebilir, belki şu halkayı bile...* Isaac sersem gibiydi. Alnına vurdu ve sırıttı.

Dışarı çıkacağım, diye düşündü birdenbire. *Gidip... Sarhoş olacağım. Lin'i bulacağım. Dışarıda bir gece geçireceğim. Bilimin en tartışmalı paradigmalarından birindeki en belalı sorunlardan birini çözdüm ve bir içkiyi hak ediyorum...* Aklından geçenlere güldü ve ciddileşti. Dönüşüm makinesinden Lin'e söz etmeye karar vermiş olduğunu fark etti. *Tek başıma düşünemem bu makineyi artık*, diye geçirdi aklından.

Anahtarlarının ve cüzdanının ceplerinde olup olmadığına baktı. Gerindi ve titredi, sonra da merdivenlerden aşağıya, giriş katına indi. Onun ayak seslerini duyan Lublamai başını kaldırdı.

"Ben çıkıyorum," dedi Isaac.

"Bugünlük bu kadar diyorsun, yani. Saat daha üç."

"Sevgili dostum, birkaç saat kendime izin verdim," diye gülerek yanıtladı Isaac. "Yarım gün çalışıyorum bugün. Soran olursa, söyle yarın görüşürüm onlarla."

"Oldu," dedi Lublamai ve elini sallayarak işinin başına döndü. "Sana iyi günler öyleyse."

Isaac mırıldanarak iyi günler diledi.

Kürekçi Geçidi'nin ortasında durup içini çekti, havanın tadını çıkardı. Küçük sokak sakindi, ama tamamen boş da değildi. Komşularından bir ikisine selam verdi, sonra dönüp Küçük Kıvrım'a doğru yürümeye başladı. Olağanüstü güzel bir gündü ve Salacus Bahçeleri'ne gitmeye karar verdi.

Ilık hava, ambarın duvarlarındaki çatlaklardan, kapı ve pencerelerden içeriye sızıyordu. Lublamai çalışmasına ara verip giysilerini düzeltti. Candan, bir böceğe sataşıyor, onunla oyun oynuyordu. Robot, bir süre önce temizliği bitirmişti ve şimdi karşı köşede durmuş tıkırtılar çıkarıyor, optik merceklerinden bir tanesini belirgin bir şekilde Lublamai'ye dikmiş, bakıyordu.

Isaac çıktıktan kısa bir süre sonra, Lublamai yerinden kalktı ve masasının yanındaki pencereden dışarıya uzandı, tuğla duvardaki bir çiviye kırmızı bir eşarp bağladı. İkiçay gelirse diye, gereksinim duyduğu şeylerin bir listesini yaptı. Sonra yine işinin başına döndü.

Saat beşte güneş hâlâ tepedeydi, ama alçalmaya başlamıştı. Işık hızla değişiyor, sarımsı bir tona bürünüyordu.

Asılı duran kozasında pupalaşan canlı, günün sona ermekte olduğunu hissedebiliyordu. Titredi ve neredeyse tamamlanmış bedenini esnetti. Bedeninin sıvısında ve girintilerinde son bir kimyasal reaksiyonlar dizisi başladı.

Saat altıda, pencerenin dışından paldır küldür bir ses geldi. Lublamai ne olduğunu görmek için başını kaldırdı ve dışarıdaki küçük geçitte duran ve kıvrık ayak parmaklarıyla başını kaşıyan İkiçay'ı gördü. Canavarsurat Lublamai'yi fark etti ve cırlak sesiyle selam verdi.

"Efendi Lublub! Ben de tam dolaşıyordum, senin kırmızı bezi gördüm..."

"İyi akşamlar, İkiçay," dedi Lublamai. "İçeri gelmek ister misin?"

Canavarsuratın içeri girmesi için kenara çekildi. İkiçay kanatlarını çırparak, bütün ağırlığıyla pat diye yere indi. Günün son ışıklarının vurduğu kırmızı derisi çok güzel görünüyordu. Neşeli, çirkin suratıyla Lublamai'ye sırıttı.

"Ne var, patron?" diye bağırdı İkiçay. Lublamai'nin yanıtını beklemeden, onu kuşkuyla süzen Candan'e baktı. Kanatlarını açtı, dilini çıkartıp hayvana sırıttı. Öteki tiksintiyle yerinden fırlayıp kaçtı.

İkiçay gürültüyle güldü ve geğirdi.

Lublamai anlayışla gülümsüyordu. İkiçay'ın dikkati daha fazla dağılmadan, onu iterek alışveriş listesinin durduğu masaya götürdü. Dikkatini yapacağı işe verebilmesi için de İkiçay'a bir parça çikolata verdi.

İkiçay ve Lublamai, Canavarsuratın havada ne kadar erzak taşıyabileceğini tartışırlarken, yukarılarında bir şey kımıldanıp duruyordu.

Isaac'in yerden yükseltilmiş laboratuvarındaki kafesin karanlık gölgelerinde, rüzgârın dışında bir başka güç, kozayı sallayıp duruyordu. Bu gergin, organik paketin içindeki kımıltı, kozayı hızla ve hipnotik bir devinimle itiyordu. Koza döndü, sonra durakladı, azıcık sıçradı. Hafif bir yırtılma sesi oldu, Lublamai'nin ya da İkiçay'ın duyamayacakları kadar zayıf bir sesti bu.

Nemli ve biçimli siyah bir pençe kozanın liflerini kopardı. Yavaşça yukarıya kaydı, sert maddeyi bir caninin bıçağını kullanıyormuşçasına kolaylıkla parçaladı. Son derece yabancı, karman çorman duygular kozanın yırtığından dışarıya görünmez bağırsaklar gibi fışkırdı. Şaşkın duygulardan bir esinti bir an odada dolaştı, Candan homurdanmaya başladı, Lublamai ve İkiçay tedirgin bir şekilde başlarını kaldırıp yukarıya baktılar.

Karanlığın içinden karmakarışık eller çıkıp deliğin iki tarafına yapıştı. Sessizce dışarıya doğru ittiler, deliği zorlayarak parçalayıp

açtılar. Yeni doğmuş bebek gibi ıslak ve kaygan, titrek bir beden kozadan dışarı kayarken, son derece hafif bir ses çıktı.

Bir dakika kadar tahtanın üzerinde büzülerek, zayıf, şaşkın bir halde bekledi, daha önce kozanın içinde durduğu kamburlaşmış pozisyondaydı. Yavaşça, dışarı doğru açılmaya başladı, geniş alanın tadını çıkarıyordu. Kafesin tek kapağına değince, hiç zorlanmadan bunu kapıdan kopardı ve sürünerek odanın daha geniş alanına çıktı.

Kendini keşfetti. Şeklini öğrendi.

Gereksinimleri olduğunu öğrendi.

Lublamai ve İkiçay gıcırtıyı, parçalanan telin sesini duyunca başlarını yine yukarıya kaldırdılar. Ses sanki tepelerinden geliyor ve odaya yayılıyordu. Birbirlerine baktılar, sonra yine başlarını tepeye çevirdiler.

"Ne ola ki, beyim?" dedi İkiçay.

Lublamai masasından uzaklaştı. Isaac'in balkonuna göz attı, yavaşça döndü, bütün giriş katını gözden geçirdi. Ses çıkmıyordu. Lublamai kımıldamadan bekledi, kaşlarını çattı, ön kapıya bakmaya başladı. Ses dışarıdan mı geliyor, diye merak etti.

Kapının yanındaki aynayı titreten bir devinim oldu.

Merdivenlerin tepesinde koyu renkli bir şey doğruldu.

Lublamai bir şeyler söyledi, gördüğüne inanamayarak şaşkın, korkmuş, titrek bir ses çıkardı ağzından, ama çıkardığı ses bir anda yok oldu. Ağzı açık, aynadaki yansımaya bakıyordu.

Yaratık açılmaya başladı. Sanki yaprakları açılan bir çiçek gibiydi. Kapalı kalmanın ardından gelen bir patlamaydı sanki bu. Bir fetüs gibi büzülmenin ardından kollarını iyice açmıştı, ayakta duran bir kadın ya da erkek gibi. Yaratığın seçilemeyen uzuvları sanki binlerce kere katlanabilecek gibiydi, bir kâğıt heykel gibi ayakta duruyor, habire açılan kol ya da bacak ya da dokunaçlarını bedeninin etrafına yayıyordu. Daha önce bir köpek gibi büzülmüş duran yaratık, şimdi dikilmiş kendini açmaktaydı ve neredeyse bir insan boyutlarındaydı.

İkiçay ciyaklayarak bir şeyler söyledi. Lublamai, ağzı bir karış açık, hareket etmeye çalıştı. Yaratığın şeklini göremiyordu. Görebildiği yalnızca koyu, parlak derisi ve bir çocuk gibi kıvırdığı elleri, soğuk gölgeleriydi. Göze benzemeyen gözleriydi. Bedenindeki girinti ve çıkıntıları, can çekişen bir farenin kuyruğu gibi titreşen kıvrımları görebiliyordu sadece. Bir de her biri bir parmak uzunluğunda, beyaz ışıklar saçan, ayrık ve üzerlerinden bir şeyler damlayan renksiz kemik parçaları, *dişler.*

İkiçay koşarak kaçmaya çalışırken, Lublamai de çığlık atmak için ağzını açtı, hâlâ aynadaki yaratığa bakıyor, tökezleyip duruyordu. Tam o sırada, merdivenin tepesindeki yaratık kanatlarını açtı.

Yaratığın sırtındaki dört koyu renkli şekil, birer akordeon gibi hışırtıyla açılmaya başladı, açılan her kat şeklini aldıktan sonra, diğeri açılmayı sürdürdü, bunlar kalın ve alacalı, kocaman katmanlar halinde akıl almaz bir büyüklüğe erişti: Uzuvların ortaya çıktığı bir patlamaydı bu, bir yelkenin rüzgârla şişmesi, kapalı yumrukların açılması gibi.

Yaratık bedenini inceltti ve devasa kanatlarını, neredeyse bütün holü dolduran kocaman sert deri katlarını iyice açtı. Rastgele oluşmuşa benzeyen karmaşık şekiller, akışkan sarmallara benziyordu; ama aynaya yansıyan kusursuz sağ ve sol görüntüleri, katlanmış bir kâğıda akıtılmış boya ya da mürekkebin oluşturduğu şekiller gibiydi.

Bu büyük düzlemlerin üzerlerinde koyu renkli lekeler, kaba desenler vardı ve hâlâ gözlerini ondan ayıramayan Lublamai, bunların yanıp sönüyor gibi ışıldadığını görebiliyordu, İkiçay ise bu arada bağırarak kapıya ulaşmaya çalışıyordu. Koyu, kasvetli, mavi siyah, kahverengi siyah, kırmızı siyah renklerdeki desenler *yanıp söndüğünde* gölge şekiller, bir merceğin altındaki amipler ya da suyun üzerindeki yağ lekeleri gibi oynuyordu, sağ ve soldaki desenler birbiriyle uyumlu hareket ediyorlar, hipnotize eder gibi, bütün ağırlıklarıyla ve hızla deviniyorlardı. Lublamai yüzünü buruşturdu. O şeyin arkasında olduğunu düşününce sırtı deli gibi kaşınmaya başladı. Yaratıkla karşı karşıya kalmak, bu çarpıcı gölge gösterisine dosdoğru bakabilmek için hızla döndü.

...derken, Lublamai artık çığlık atmayı unutarak, karanlık gökyüzündeki bulutların suda yansıması gibi, kusursuz bir simetri ile kanatların üzerinde dalgalanıp kabaran koyu renk işaretlere bakmaya başladı.

İkiçay böğürüyordu. Dönüp arkasına baktığında yaratığın, kanatları açık vaziyette, merdivenlerden inmeye başladığını gördü. Gözleri kanatların üzerindeki desenlere ilişince, ağzı açık bakakaldı.

Kanatlardaki koyu renkli desenlerin devinimi büyüleyiciydi.

Lublamai ve İkiçay kımıldamadan, sessizce durdular, heyecan içinde, çeneleri sarkmış ve titreyerek bu muhteşem kanatlara bakıyorlardı.

Yaratık havada yiyecek kokusu aldı.

Gözü bir an İkiçay'a ilişti ve ağzını açtı ama bu lokma çok ufaktı onun için. Başını çevirdi ve Lublamai'yi gördü, büyüleyen kanatlarını iyice açtı. Açlıktan homurdanmaya başladı, sesindeki sessiz tını, korkudan zaten deliye dönmüş olan Candan'e bir çığlık attırdı. Hayvan, odanın bir köşesindeki duvara dayalı bırakılmış, merceklerinde tuhaf gölgelerin titreştiği temizlikçi robota sokuldu iyice. Havada Lublamai'nin tadının titreşimleri uğulduyordu. Yaratığın ağzı sulandı, kanatları deli gibi yanıp sönmeye başladı, Lublamai'nin kokusu iyice güçlenmişti ve yaratığın inanılmaz boyuttaki kocaman dili dışarı sarktı, öne uzanıp İkiçayı kolayca yolunun üzerinden kenara itti.

Kanatlı yaratık, Lublamai'yi aç bedeniyle sarıverdi.

22

Batan güneşin kıpkırmızı ışığı kanallara ve Yeni Crobuzon'un birbiriyle birleşen nehirlerinin üzerine vuruyordu. Nehirler, bu ışık altında yoğun ve ürkütücü bir şekilde akıyordu. Vardiyeler değişti, çalışma günü sona erdi. Fabrika ve ofislerinden yorgun argın çıkan madenciler, dökümcüler, memurlar, fırıncılar ve kömür taşıyan hamallar ağır ağır istasyona doğru gitmeye başlamışlardı. Peronlar, yorgun, gürültülü tartışmalar, puro dumanı ve içki kokusuyla dolup taşıyordu. Kelltree'deki buharlı vinçler akşam da çalışıyor, yabancı gemilerdeki tuhaf yükleri kaldırıyordu. Limandaki grevci Vodyanoi hamallar, rıhtımda dolaşan insan tayfalara küfürler yağdırıp duruyordu. Gökyüzünün, şehrin üzerini kaplayan kısmı bulutlarla kaynıyordu. Hava ılıktı ve meyveye duran ağaçların, koyu akıntı içinde neredeyse pıhtılaşan fabrika artıklarının tatlı ve iğrenç kokuları birbirine karışıyordu.

İkiçay, Kürekçi Geçidi'ndeki ambardan bir top mermisi gibi fırlamış, arkasında kan ve gözyaşı izleri bırakarak, kırık pencereden dışarıya, gökyüzüne atılmıştı. Bu arada, bir bebek gibi hıçkırıp burnunu çekiyor, Pincod ve Yokluk Çayırı'na yalpalayarak uçuyordu.

Birkaç dakika sonra, bir başka karanlık şekil, onun ardından gökyüzünde uçmaya başladı.

Kozasından yeni çıkmış bu karmaşık gövde, eğilip bükülerek yüksekteki pencerelerin birinden dışarı çıkıp, alacakaranlığa iniş yaptı. Yerde adımlarını dikkatle attı, her hareketini deneyerek yapıyor gibiydi. Havaya bir ok gibi fırladı. Hiç duraksamadan, gururla uçuyordu.

Eğri kanatlarını birbirine vuruyor, havayı kocaman bir kürek gibi itiyor, sessiz esintiler yaratarak tekrar açıyordu. Yaratık bir

dönüş yaptı, kanatlarını tembel tembel çırptı, bedeni gökyüzünde, bir kelebeğin karmaşık düzeniyle yol aldı. Arkasında rüzgâr, ter ve fiziksel olmayan akıntıdan oluşan bir anafor bırakıyordu.

Yaratık kuruyordu.

Heyecanlandı. Serinleyen havayı yaladı.

Altındaki şehir gübre gibi kokuyordu. Duyulardan oluşan bir dalga, uçan şeyi bir parşömen kâğıdı gibi yaladı. Sesler, kokular ve ışıklar, yaratığın, içinden neler geçtiği bilinmeyen kafasına yabancı bir duygu algısı, bir sinestezi dalgası olarak süzüldü.

Yeni Crobuzon, avların zengin lezzetli kokusuyla kaynıyordu.

Yaratık toktu, karnını doyurmuştu, ama bu yiyecek bolluğu kafasını karıştırdı, olağanüstü bir duyguydu bu ve ağzının suyu akmaya başladı, deli gibi dişlerini gıcırdattı.

Dalışa geçti. Aşağıdaki karanlık sokaklara inerken kanatları heyecanla inip kalkıyor ve titriyordu. Avcı yüreği, ona şehrin ışıklı alanlardan kaçınıp, daha karanlık yerlere gitmesi gerektiğini söylüyordu. Havayı koklayıp yiyeceği buldu, karmaşık bir akrobasi sergileyerek, tuğlaların gölgesine doğru dalışa geçti. Yeryüzüne gönderilen bir melek gibi, iş üstündeki bir fahişeyle müşterisinin duvara dayandığı, izbe bir çıkmaz sokağa indi. Yaratığı yanlarında hisseden çiftin çırpınışları durdu.

Çığlıkları kısa sürdü. Yaratığın kanatları açılınca sesleri çabucak kesildi.

Yaratık büyük bir iştahla üzerlerine indi.

Sonra yine uçtu, aldığı tat onu sarhoş etmişti.

Havada bakınarak uçtu, şehrin merkezini aradı, döndü, yavaş yavaş uçsuz bucaksız uzayıp giden Perdido İstasyonu'na doğru yöneldi. Batıya, Salya Fırını ve kırmızı ışıklar bölgesine, ticaret ve sefaletin çelişkili karmaşasına, Karga'ya doğru kanat çırptı. Arkasında, havada bir tuzak gibi çıkıntı yapan karanlık Parlamento binası ve Strack Adası ile Brock Bataklığı'nın milis kuleleri yükseliyordu. Yaratık, bu daha alçak kuleleri Perdido Sokağı İstasyonu'nun en batıdaki duvarında karaltısı görünen Ekser'e bağlayan hava rayının üzerinden giden bir güzergâh izlemeye başladı.

Rayların üzerinde kaymaya başlayan vagonlar uçan yaratığı ürküttü. Bir an havada durdu, istasyondan dışarı dağılan trenlerin vızır vızır geçişleri onu büyülemişti.

Güçler, duygular ve düşler ortalığa dökülüyor, sesleri istasyonun tuğla odalarında yükselip avaz avaz gökyüzüne çıkarken, yüzlerce subap ve kilidin titreşimleri yaratığı çağırıyordu. Muazzam ve görünmez lezzetlerle dolu bir yoldu onu çağıran.

Şehrin karanlık merkezine doğru kanat çırpan kocaman garip şeyi gören birkaç gece kuşu, hızla gerisin geriye döndü. İşe çıkmış Canavarsuratlar yaratığın akıl almaz siluetini görüp yön değiştirdiler, küfürler savurdular. Birbirlerini selamlayan, şehir ve gökyüzü arasında besili turnabalıkları gibi yavaşça kayıp giden hava gemilerinin ardından gümbürtülerinin, vınlamalarının titreşimleri duyuluyordu.

Onlar ağır ağır dönerlerken, yaratık, bir mühendisten başka kimseye görünmeden, kanatlarını çırparak yanlarından geçti, o da gördüğünü rapor etmeyip dini bir işaret yaptı ve kendini koruması için fısıltıyla Solenton'a dua etti yalnızca.

Yukarı doğru çıkan akıntıya, Perdido Sokağı İstasyonu'ndan gelen duyu seline kapılan yaratık, kendini bırakıp şehrin iyice yukarısına dek sürüklendi. Kanatlarının bir titreyişiyle döndü ve yönünü yeni toprağına çevirdi.

Nehrin rotasını izledi. Şehrin farklı bölgelerinden gelen farklı enerji esintilerini duyumsadı. Şehrin farklı durumlarını algıladı. Besin kümeleri. Korunak.

Yaratık bir şey daha arandı. Kendi türünden başkalarını.

Sosyal bir tepkiydi bu. İkinci kez doğduğunda bir arkadaş bulmak için şiddetli bir istek duymuştu. Dili açıldı ve pütürlü havayı tadıp kendisine benzeyen bir şey bulmaya çalıştı.

Ürperdi.

Zayıf, ama çok zayıf bir şekilde doğuda bir şeyler algıladı. Düş kırıklığının tadını alabiliyordu. Kanatları anlayışla titredi.

Bir kavis yaparak geriye döndü ve o tarafa doğru kanat çırpmaya başladı. Bu kez biraz kuzeye gitti, Gidd ve Kutsal Çayır'ın zarif binalarının ve parklarının üzerinden geçti. Kaburgalar'ın

ikiye ayrılan kocaman parçaları, güneye doğru olağanüstü bir açılım yapıyordu ve uçan şey, bu kemik karaltılarının farkına varınca, bir huzursuzluk ve endişe hissetti. Bu yükseltilerden çıkan güç, hiç de hoşuna gitmemişti. Ama bir yandan da, kendi türünden gelen, tadı bu büyük iskeletin gölgesinde gitgide artan şeye karşı duyduğu sempati, onu çelişkiye düşürüyordu.

Yaratık dikkatle alçaldı. Daireler çizerek, kuzeyden ve doğudan yaklaştı. Alçaktan, Mog Tepesi'ndeki milis kulesinden çıkıp kuzeye, Chnum'daki kuleye uzanan hava rayının altından uçtu. Dexter Hattı'nda giden bir trenin üzerine gölgesi düştü, trenin meydana getirdiği kirli hava akımının içinde adeta kaydı. Sonra Mog Tepesi'nin etrafında ve Yankı Bataklığı sanayi bölgesinin tepesinde büyük bir kavis çizdi. Kemikkent'in yüksek demiryolu hattına doğru süzüldü, Kaburgalar'ın etkisinden ürkmüştü ama yine de soydaşlarının tadına doğru sürüklendi.

Çatıdan çatıya uçtu, onların izini sürerken dili de müstehcen bir şekilde sallanıyordu. Arada bir kanatlarının neden olduğu hava akımıyla, ıssız sokaklarda uçuşan şapka ve kâğıtlar, oradan geçen birinin başını kaldırıp yukarıya bakmasına neden oluyordu. Eğer bakanlar bir an tepelerinde duran ve hemen kaybolan bu karaltıyı görüyorlarsa, ürpererek, hızla yollarına devam ediyor ya da kaşlarını çatıp, "olamaz," diyerek gördüklerini inkâr ediyorlardı.

Kanatlı şey havayı döverken dilini iyice dışarı sarkıtmıştı. Dilini bir tazının burnunu kullandığı gibi kullanıyordu. Kaburgalar tarafından eğilmişe benzeyen, inişli çıkışlı bir çatının üzerinden geçti. Çok zayıf bu iz boyunca havayı yalamayı sürdürdü.

Derken ıssız bir sokaktaki ziftle kaplı koca bir binanın kokusunun içinden geçti, kocaman dili bir kamçı gibi gerildi. Yukarı doğru hızlandı, yukarı ve sonra yine aşağıya doğru, zarif bir halka oluşturan bir kavis yaptı, katran kaplı çatıya indi. Orada, çatının uzak köşesinde, kendi türüne ait duyumların, bir süngerin içinden geçen tuzlu su gibi sızdığı tavanın altında...

Tuhaf uzuvlarını eğip bükerek arduvaz taşlarının üzerinde zorlukla ilerledi. Bedeninden endişeli duygular sızıyordu dışarıya ve tutsak soydaşları onun varlığına tepki verince bir an şaşırıp kafası

karıştı. Derken beli belirsiz hissedilen ızdıraplar büyük bir heyecanla açığa çıktı: Özgürlük istekleri, neşe ve yakınmaları ve bunların yanı sıra ne yapılacağı konusunda soğuk, kesin komutlar.

Yaratık çatının kenarına geldi ve uçmakla tırmanmak arası bir hareketle aşağı inip kaldırımın on iki metre kadar yukarısındaki kapalı pencerenin eşiğine tutundu. Pencerenin camı mat bir renge boyanmıştı. İçeriden gelen zorlamalara karşı direniyor, ürkütücü ölçülerde titreşiyordu.

Pencere eşiğindeki yaratık, parmaklarıyla bir an pencereyi tırmaladı, sonra ani bir hareketle çerçeveyi yerinden söktü, daha önce pencere olan bu yerde çirkin bir yara izi bıraktı. Zaten feci bir gürültüyle kırılan camı yere attı ve karanlık tavanarasına girdi.

Girdiği yer büyük ve bomboş bir odaydı. Çöplerle kaplı tabanından yapış yapış bir hoş geldin ve uyarı sesi geldi.

Odaya giren yaratığın tam karşısında, kendi cinsinden dört tanesi duruyordu. Yanlarında çok kavruk kalmıştı, onların muhteşem uzuvlarının yanında kendisininkiler bodurlaşmış, cüceleşmişti. Hepsi kocaman metal kemerlerle bellerinden ve uzuvlarının birkaçından duvara bağlanmıştı. Her birinin kanatları iyice açılmış, dümdüz duvara gerilmişti: Her bir kanat grubu da aynı yeni geleninkiler gibi kendine özgü ve rastgele desenlerle doluydu. Arka uzuvlarının altına birer kova bırakılmıştı.

Yeni gelen biraz çekiştirdikten sonra bu metal kemerlerin yerinden çıkarılamayacağını anladı. Duvara çivilenenlerden bir tanesi canı sıkılan yaratığa tıslad, buyurgan bir tavırla dikkat etmesini söyledi. Telepatik bir cıvıltıyla iletişim kuruyordu.

Özgür ve alt sınıftan gelen, içeri yeni giren yaratık kendisine söyleneni yaptı, geriye çekilip bekledi.

Aşağıdaki sokakta, pencerenin parçalandığı yerden bir sonar cihazından gelen seslere benzeyen bağırtılar, çığlıklar geliyordu. Binanın içinde de telaşlı koşuşturmalar oldu. Kapının ardından, koridorda koşanların ayak sesleri geldi. Tahtaların arasından bölük pörçük laflar duyuluyordu.

"... içeride..."

"... mi girdi?"

"...aynalar, sakın..."

Yaratık, zincirlenmiş soydaşlarından uzaklaştı ve odanın en uzak köşesindeki gölgelere sığındı. Kanatlarını kapattı ve bekledi.

Kapının dışındaki sürgüler çekildi. Kısa bir an duraksama oldu ve dört silahlı adam arka arkaya hızla içeriye daldı. Hiçbiri tutsak yaratıklara bakmadı. İki tanesi, ağır çakmaklı tüfek taşıyordu, mermisi sürülmüş, hazır durumda. Diğer ikisi ise, Tekraryapımdı. Sol ellerinde tabanca vardı, ama sağ omuzlarından, uçları kara binalar gibi açılmış, kocaman metal namlular çıkıyordu. Her biri Tekraryapımın tam arkasına yerleştirilmişlerdi. Bunları dikkatle kaldırdılar ve metal bir kasktan gözlerinin önüne sarkan aynalara baktılar.

Geleneksel silah taşıyan ikisi de aynalı miğfer takınıştı ama onlar aynaların ötesine, tam karşılarındaki karanlığa bakıyorlardı.

"Dört Pervane, hepsi burada!" diye bağırdı, geriye dönük tüfek kollu Tekraryapımlardan biri, aynaya bakarak.

"Burada bir şey yok..." diye yanıtladı kırık pencerenin yanındaki karanlığa bakan adamlardan biri ve o konuşurken davetsiz misafir olarak gelen şey, gölgelerin içinden çıktı ve inanılmaz kanatlarını açtı.

O tarafa yüzü dönük olan iki adam donakaldılar ve bağırmak için ağızlarını açtılar.

"Aman *Allahım, hayır...*" diyebildi bir tanesi ve sonra ikisinin de sesi kesildi, yaratığın kanatlarındaki desenler acımasız bir kaleydoskop gibi kımıl kımıl oynamaya başlamıştı.

"Neler oluyor böyle...?" diye ağzını açtı Tekraryapımlardan bir tanesi ve gözlerini kırpıştırarak önüne baktı. Yüzü dehşetle kasıldı, ama yaratığın kanatlarını görür görmez çığlığı kesildi.

Son kalan Tekraryapım arkadaşlarının isimlerini bağırmaya ve ellerinden düşürdükleri silahların sesini duyunca ağlamaya başladı. Gözünün ucuyla hayal meyal yaratığın şeklini seçebiliyordu. Önünde duran yaratık onun korkusunu hissetmişti. Ona doğru sinsice ilerledi, artan bir heyecanla, mırıltılar yayıyordu. Adamın kafasından habire aynı cümle geçmeye başladı: *Bir tanesi tam önümde bir tanesi tam önümde...*

Tekraryapım ileri gitmeye çalıştı, gözleri aynadaydı ama önündeki yaratık, kolaylıkla adamın görüş alanına girdi. Adamın göz ucuyla gördüğü şey, kaçınılamayacak, kıpırdaşan bir alan haline geldi ve Tekraryapım boyun eğdi, gözlerini şiddetle değişen kanatlara dikti, ağzı açılıp çenesi düştü ve korkudan titremeye başladı. Silah kolunu indirdi.

Yaratık, bedenindeki çıkıntılardan birini uzatarak kapıyı kapattı. Dört adamın önünde bir köle taciri gibi dikildi ve çenelerinden salyalar akmaya başladı. Tutsak soydaşlarından o anda gelen bir istekle açlığına ara verdi ve adamlar karşısındaki kibiri yok oldu. Uzanıp dört adamın yüzünü tutsak Pervanelere doğru çevirdi.

Her bir adamın kanatları göremediği çok kısa bir an oldu, her birinin aklı bir an süren bu özgürlüğü yaşadı ama sonra hızla devinen bu dörderli kanatların büyüleyici görüntüsü yine kontrolü ele aldı ve adamların bilinci yitip gitti.

Şimdi arkalarında duran davetsiz misafir, her bir adamı sırayla duvara bağlı duran ve serbest kalan kısa uzuvlarıyla avlarına uzanan yaratıklara doğru itti.

Yaratıklar karınlarını doyurdular.

Bir tanesi yemeğinin kemerindeki anahtarları aradı, bunları adamın giysilerinden koparıp aldı. Yemeğini bitirince, dikkatli hareketlerle uzanıp anahtarı yavaşça kendisini bağlayan sürgünün kilidine yerleştirdi.

Dört kez denemesi gerekti –parmaklarının bilmediği bir anahtarı tutması, ters bir açıdan onu kilitte çevirmesi gerekiyordu– ama sonunda yaratık özgürdü. Arkadaşlarına döndü ve bu yavaş işlemi her birinde yineledi, sonunda bütün tutsaklar özgürlüğüne kavuşmuştu.

Birer birer sendeleyerek odanın karşısına, parçalanmış pencere deliğine doğru yürüdüler. Biraz durdular ve zayıflamış kaslarını tuğlalara dayadılar, olağanüstü kanatlarını iyice açıp kendilerini dışarıya, Kaburgalar'dan sızar gibi görünen mide bulandırıcı kuru rüzgâra bıraktılar. Son çıkan, içeriye en son gelendi.

Yoldaşlarının arkasından sürüklendi o da: Bitkin ve işkence görmüş olmalarına karşın, öbürleri ondan daha hızlı uçabilmişlerdi. Metrelerce yukarıda, bir daire yapmış bekliyorlardı, etraflarını çevreleyen duygu ve izlenimlere kendilerini kaptırmışlardı, bilinç düzeyleri artmaktaydı.

Alçakgönüllü kurtarıcıları onlara yetiştiğinde ayrılıp onu da aralarına aldılar. Birlikte uçtular, hissettiklerini paylaştılar, havayı şehvetle yaladılar.

İlk uçanın yaptığı gibi kuzeye, Perdido Sokağı İstasyonu'na doğru sürüklendiler. Yavaş yavaş dönüyorlar, şehrin beş demiryolu hattı gibi beşi de altlarında uzanan bu uçsuz bucaksız günahkâr ve kendi türlerinin o güne kadar hiç görmediği bir üretkenlikle yayılan kentin üzerinde süzülüyorlardı. Havada sallanıyor, kanatlarını çırpıyor, rüzgârla boğuşuyor, bu arada homurdanan şehrin sesleri ve enerjisi ile bedenleri karıncalanıyordu.

Gittikleri her yer, şehrin her bölgesi, her karanlık köprü, her beş yüzyıllık konak, her kıvrılarak giden pazaryeri, her grotesk beton ambar, kule, yüzen ev, yıkık dökük baraka ve bakımlı park, yiyeceklerle kaynıyordu.

Avcısı olmayan bir ormandı burası. Bir av alanıydı.

23

Isaac'in atölyesinin kapısının arkasında, açılmasını engelleyen bir şey vardı. Isaac içinden küfretti ve engelleyen neyse onu iterek kapıyı açmaya çalıştı.

Başarısını izleyen günün öğleden sonrasıydı. Saat henüz erkendi ve şansının döndüğünü düşünmeye başlamıştı. Bir önceki gece Lin'e gidip onun evde olduğunu görünce çok sevinmişti. Lin de çok yorgundu ama onun kadar mutlu oldu. Birlikte yatağa girip üç saat uyuyup sonra da Saat ve Horoz'a yollanmışlardı.

İnsanı işkillendirecek kadar kusursuz bir gece geçirmişlerdi orada. Isaac'in görmek isteyebileceği herkes Salacus Bahçeleri'ndeydi ve hepsi de ıstakozu, viski ve çikolatası için S&H'a gelmişlerdi. Gruba yeni eklenenler de vardı, bunların arasında, Shintacost Ödülü'nü kazandığı için affedilen Maybet Sunder'i gördüler. Bu affedilmenin karşılığında kadın da Derkhan'ın yazılarına, diğerlerinin ise yüzüne karşı yaptığı hor gören yorumlara aldırmamış görünüyordu.

Lin arkadaşlarının yanında rahatlamıştı, ama kaygıları yok olmamış, yalnızca yatışmıştı. Isaac, eline *derginin* son sayısını sıkıştıran Derkhan'la yine ateşli politik tartışmalara girmişti. Oraya toplanmış arkadaşlarıyla birlikte tartışıp yemek yemişler, sabahın ikisine kadar birbirlerine yiyecekler fırlatmışlar ve sonunda Isaac ile Lin yataklarına, sıcacık, kucakkucağa uykularına geri dönmüştü.

Kahvaltı yaparken, Lin'e dönüşüm makinesinde nasıl başarılı olduğunu anlatmıştı. Lin onun başarısının ölçüsünü pek anlamamıştı, ama bunda garip olan bir şey yoktu. Lin, Isaac'in neredeyse hiç olmadığı kadar mutlu olduğunu fark etmişti ve yeterince pohpohlamıştı onu. Isaac'e gelince, projesinin temelini bilimsellikten

en uzak biçimde anlatması, büyük bir fark yaratmıştı ve böyle olacağını daha önce hiç düşünmemişti. Akıl almaz bir düş içinde yaşıyor olsa bile, kendini daha gerçekçi hissediyordu. Açıklamaları sırasında olası sorunları anlamaya başlamış ve bunları düzeltmek için eve gitmeye karar vermişti.

Isaac ve Lin büyük bir aşkla vedalaşmış ve karşılıklı olarak birbirlerini daha sık görmeye söz vermişlerdi.

Şimdi ise Isaac atölyesine giremiyordu.

"Lub! David! Hangi deliğe girdiniz?" diye seslendi ve yine kapıyı itti.

Kapı birazcık aralandı ve içerinin güneş ışığı vuran küçük bir parçasını gördü. Kapının arkasındaki engelin ucunu da görebiliyordu.

Bu bir eldi.

Isaac'in kalbi yerinde fırlayacakmış gibi oldu.

"Aman Tanrım!" diye bağırıp, bütün gücüyle kapıya abandı. Kapı kocaman cüssesine dayanamayıp açıldı.

Lublamai girişe serilmiş yatıyordu. Isaac, arkadaşının başına çömelirken, biraz ötede, robotun vidaları arasında burnunu çeken Candan'in sesini duydu. Hayvan iyice büzülmüştü.

Isaac Lublamai'yi sırtüstü çevirdi ve arkadaşının hâlâ sıcak olduğunu, soluk aldığını görünce rahatlayarak içini çekti.

"Uyan, Lub!" diye bağırdı.

Lublamai'nin gözleri açık bakıyordu. Isaac bu tepkisiz bakışları görünce geriye çekildi.

"Lub...?" diye fısıltıyla seslendi.

Lublamai'nin yüzüne tükürük akmış, toz içinde kalmış cildinde parlak izler bırakmıştı. Bir külçe gibi, hiç kıpırdamadan yatıyordu. Isaac arkadaşının boğazını tuttu. Nabzı düzgün atıyordu. Lublamai derin derin soluk alıyor, bir an duruyor sonra soluğunu veriyordu. Uyuyor gibi ses çıkarıyordu.

Ama Isaac bu dimdik, embesil bakışlardan ürkmüştü. Elini Lublamai'nin gözlerinin önünde salladı, hiçbir tepki almadı. Lublamai'nin yüzünü tokatladı, bir kez yavaşça, sonra iki kez hızla. Bu arada avaz avaz Lublamai'nin adını haykırdığını fark etti.

Lublamai'nin kafası taş dolu bir çuval gibi öne arkaya gidip geldi.

Isaac ona dokununca bir ıslaklık hissetti. Lublami'nin eli şeffaf ve yapışkan bir sıvı ile kaplanmıştı. Kendi elini kokladı, hafif limon ve küf kokusunu duyunca yüzünü buruşturdu. Bir an başı döndü.

Parmaklarıyla Lublamai'nin yüzüne dokununca, ağzının ve burnunun etrafındaki derinin, bu kaygan ve yapışkan sıvıyla, önce Lublamai'nin tükürüğü sandığı bu ince sümüksü maddeyle kaplı olduğunu gördü.

İstediği kadar bağırsın, tokatlasın, yalvarsın, Lublamai uyanmıyordu.

Isaac sonunda başını kaldırıp etrafına bakınınca, Lublamai'nin masasının yanındaki pencerenin açık olduğunu, camının kırıldığını ve tahta panjur parçalarının etrafa saçıldığını fark etti. Ayağa kalkıp çarpıp duran pencere çerçevesinin yanına gitti ama ne içeride ne de dışarıda bir şey göremedi.

Isaac, kendi laboratuvarının altında, bir pencereden diğerine, Lublamai'nin köşesinden David'in köşesine koştururken ve bir yandan da dehşete düşmüş Candan'e yatıştırıcı sözler fısıldayarak bir saldırganın izini ararken, bir süredir kafasında korkunç bir düşüncenin dolaşmakta olduğunu, bu uğursuz düşüncenin kafasının bir tarafına sinip beklediğini fark etti. Durdu. Yavaşça gözlerini kaldırıp, buz gibi bir dehşet içinde yukarıya, balkon tahtalarının altına baktı.

Korkutucu bir sakinlik, üzerine düşen kar taneleri gibi, bütün bedenini sardı. Ayaklarının, tahta merdivenlere doğru sürüklendiğini hissetti. Yürürken başını çevirdi ve Candan'in koklayarak Lublamai'ye yaklaştığını gördü, hayvan artık yalnız olmadığı için yavaş yavaş cesaretini geri kazanıyordu.

Isaac'in gördüğü her şey, yavaş çekim gibiydi. Sanki buz tutmuş suda yürüyordu.

Basamak basamak yukarı çıkmaya başladı. Her basamakta o garip tükürük birikintilerini, keskin tırnaklı bir misafirin bıraktığı çizikleri gördükçe, şaşkınlıktan çok, bir önseziyle doldu içi. Kalbinin sakin sakin atışlarını duyuyordu ve şaşırmayacak kadar uyuşmuştu.

Ama merdivenin tepesine varıp kafesin yan yatmış olduğunu, kalın tellerinin içeriden bir zorlamayla parçalandığını, tam merkezindeki delikten fırlayan metal uzantıları ve ikiye ayrılmış boş kozayı, kabuğundan damlayan koyu renk sıvı izlerini görünce bir çığlık attı. Bedeni, sanki tüylerini diken diken eden buz gibi bir dalgaya kapılmış gibi ürpererek kaskatı kesildi. Her tarafını suya dökülen mürekkebin dalga dalga yayılması gibi bir korku dalgası sardı.

"Aman Allahım..." diye kurumuş ve titreyen dudaklarının arasından bir fısıltı çıktı. "Aman Allahım... Ne yaptım ben?"

Yeni Crobuzon milisleri ortalıkta görünmeyi sevmiyorlardı. Nehirden ceset toplamak gibi görevlerini yerine getirmek için siyah üniformalarını giyip geceleri ortaya çıkıyorlardı. Hava gemileri ve kapsülleri şehrin üzerinde uğultular çıkararak, arkalarında donuk izler bırakarak dolaşıyordu. Kuleleri sımsıkı kapalıydı.

Milisler, Yeni Crobuzon'un askeri savunma gücü ve ceza ajanları, hassas bir bölgede muhafızlık yaparken ya da acil durumlarda, yalnızca üniformalarını, yani yüzlerini iyice kapatan maskelerini, koyu renkli zırhlarını giyiyor, kalkan ve çakmaklı tüfeklerini kuşanıyorlardı. Düşmanların şehrin yönetimine karşı içeriden ve dışarıdan saldırdığı Korsan Savaşları ve Sacramundi Ayaklanmaları sırasında renkli giyinmişlerdi ama.

Günlük görevlerinde şöhretleri çok işlerine yarıyor, geniş ispiyoncu ağlarına –ispiyonculara cömert ödüller veriliyordu– ve sivil giysili askerlere güveniyorlardı. Milisler saldırdığında, bu saldırının ilk adımını atanlar, kafede kuşüzümü likörü içen adam, torbaların ağırlığı altında iki büklüm olmuş yaşlı kadın ve gömleğinin yakaları kolalı, ayakkabıları cilalı memur oluyordu. Birden uzanıp giysilerinin görünmeyen katları arasından kapüşonlarını çekip başlarına geçiriyor, gizlenmiş kılıflarından kocaman tüfeklerini çıkarıp suç yuvalarına dalıveriyorlardı. Yankesicinin biri arkasından çığlıklar atan kurbanından kaçmaya çalışırken, adamı boynundan yakalayarak onunla birlikte kalabalığın içinde ya da bir milis kulesinde kaybolan fırça bıyıklı (muhtemelen sahte demişti herkes daha sonra, nasıl oldu da fark etmemişlerdi bunu?) iri yarı adam da milis olabilirdi.

Sonrasında ise hiçbir şahit ajanların sivil giysiler içinde neye benzediğini doğru dürüst anımsamıyordu. Hiç kimse memuru ya da iri yarı adamı ya da içlerinden birini şehrin bu taraflarında bir daha görmüyordu.

Sorumluluğu dağıtarak polislik yapmaktı bu.

Fahişe ve müşterisinin cesedi, Brock Bataklığı'nda bulunduğunda saat sabahın dördüydü. Karanlık sokaklarda elleri ceplerinde, neşeyle yürüyen iki adam soluk gaz lambasının ışığında kıvrılmış karaltıyı fark edince duraklamışlardı. Tavırları hemen değişmiş, etraflarına bir göz atarak çıkmaz sokağa dalmışlardı.

Sersemlemiş çifti, karşılıklı uzanmış bir halde buldular, gözleri donuk ve boş boş bakıyor, düzensiz soluklarından bayıltıcı bir limon kokusu geliyordu. Adamın pantolonu ve külotu dizlerine kadar inmiş, büzülmüş penisi ortaya çıkmıştı. Kadının giysileri – eteğinde çoğu fahişenin işlerini çabucak bitirmek için kullandığı gizli bir yırtmaç vardı– üzerindeydi. Gelenler onları uyandıramayınca, adamlardan biri, bu dilsiz bedenlerin yanında kaldı, diğeri ise koşarak karanlığa daldı. İkisinin de kafalarında koyu renk kapüşon vardı.

Bir süre sonra iki kocaman atın, boynuzlu ve dişleri salya ile parlayan Tekraryapımların çektiği siyah bir araba yanaştı. Arabadan çıkan üniformalı bir milis grubu yere atladı ve hiç ses çıkarmadan, koma halindeki kurbanları arabaya yerleştirdi, sonra da şehrin merkezinde yükselen Ekser'e doğru hızla yola çıktılar.

İki adam geride kaldı. Arabanın, dolambaçlı sokaklarda kaybolmasını beklediler. Sonra dikkatle etraflarına bir göz attılar, binaların arkalarından ve müştemilatlarından, yıkık duvarların gerisinden ve bahçelerdeki meyve ağaçlarının ince dalları arasından gelen cılız ışıkları tek tek gözden geçirdiler. Görülmediklerinden emin olunca başlıklarını indirip ellerini yine ceplerine soktular. Birdenbire başka bir kişiliğe bürünmüşlerdi, birlikte sessizce gülüyor, şehirli iki adam gibi kibarca konuşuyorlardı, yine zararsız görünen iki kişi olmuşlar, gizli görevlerine kaldıkları yerden yeniden başlamışlardı.

Ekser'in altındaki yeraltı mezarlarında tutulan külçe halindeki iki buluntuyu gece boyunca dürtükledi, tokatladılar, bağırdılar, tatlı sözler söylediler. Daha sabah olmadan bir milis bilim adamı onları inceleyip bir ön rapor yazmıştı bile.

Herkes şaşkınlık içinde kafasını kaşıyordu.

Bilim adamının raporu, diğer garip ve ciddi suçların özet bilgileriyle birlikte, Ekser'in en üst katma gönderildi. Oraya varana kadar, sadece tek bir yerde durdu. Raporlar dolambaçlı ve penceresiz koridorlardan geçirilerek, önce İçişleri Bakanlığına götürüldü ve sonra tam zamanında, saat dokuz buçukta yerine vardı.

Onu on iki dakika geçe, Ekser'in en üst katını kaplayan mağaramsı kapsül istasyonunda, konuşma borusu ürkünç bir sesle takırdamaya başladı. Görevli genç çavuş odanın diğer tarafındaydı ve yüksek tavanın altında daireler çizen, birbirini kesen hava raylarından oluşan karmaşık bir kedi beşiğinde, diğer onlarcası gibi asılı duran bir kapsülün ön tarafındaki kırık bir lambayı tamir ediyordu. Arapsaçı gibi görünen raylar, dış duvara eşit aralıklarla açılmış kocaman deliklerden dışarı fırlayan, daire şeklindeki yedi ana hattan birine ya da diğerine yerleştirilmiş kapsüllerin, birbiri etrafında hareket ettirilmesine olanak tanıyordu. Raylar Yeni Crobuzon'un devasa yüzünün üzerinde yükseliyordu.

Çavuş durduğu yerden hava rayının bir buçuk kilometre güneybatısındaki Sheck Kulesi'ne girdiğini ve ileride yeniden ortaya çıktığını görebiliyordu. Bir kapsülün, karmakarışık evlerin çok ötesinde, neredeyse göz hizasında, kuleden ayrıldığını, bulunduğu yerden öteye, kıvrılarak güneye doğru akan Katran'a doğru fırladığını gördü.

Başını kaldırıp, takırtıya baktı ve hangi borunun ona seslendiğini fark edince küfrederek odanın karşısına koşturdu. Koşarken, kürkü de sallanıp duruyordu. Yazın bile, şehrin bu kadar yükseğinde, dev gibi bir rüzgâr tüneli görevini gören bu odada hava çok soğuk oluyordu. Konuşma borusunu kapatan tıkacı çıkardı ve pirinç borunun içine yüksek sesle bağırdı.

"Buyurun, İçişleri Bakanı?"

Borudan gelen ses zayıftı ve dolambaçlı metal boyunca yaptığı yolculuk ses kalitesini bozmuştu.

"Hemen kapsülümü hazırla. Strack Adası'na gidiyorum."

Belediye başkanının Parlamento binasındaki ofisinin kapıları kocamandı, çevresi, eski demirden şeritlerle çevrilmişti. Odanın kapısında, her zaman iki milis beklerdi, ama bunlar, iktidar rüzgârlarının estiği bu koridorlarda görevlendirilmenin sağlayacağı avantajlardan yoksundular: Ne dedikodu, ne sır ne de kocaman kapıların ardından süzülerek kulaklarına gelebilecek bir ses vardı.

Metal kemerli girişin arkasında, odanın kendisi olabildiğince yüksekti. Kaliteli, neredeyse siyah denilebilecek kadar koyu renkte lambri ile kaplıydı. Önceki başkanların portreleri dokuz metre yüksekliğindeki tavandan, döne döne yerin iki metre yukarısına kadar iniyor, bütün odayı çevreliyordu. Odada ayrıca, tam Perdido İstasyonu'na ve Ekser'e bakan kocaman bir pencere, bir sürü konuşma borusu, odanın girintilerine yerleştirilmiş, tuhaf ve ürkünç görüntüleri olan teleskopik periskoplar, hesap makineleri de vardı.

Bentham Rudgutter, büyük bir kumandan edasıyla masasında oturuyordu. Onu bu odada gören hiç kimse, adamdan yayılan mutlak gücün olağanüstü etkisini görmezlikten gelemezdi. Buradaki yer çekiminin merkeziydi o. Bunu o da çok iyi biliyordu, ziyaretçileri de. Upuzun boyu, kaslı bedeni, kuşkusuz bu duyguyu iyice güçlendiriyordu, ama kişiliği ile ilgili söyleyecek daha çok şey vardı.

Tam karşısında, Başkan Yardımcısı MontJohn Rescue oturuyordu ve her zamanki gibi kalın bir atkıya sarınmış, iki adamın incelediği kâğıttaki bir şeyi göstermek için öne eğilmişti.

"İki gün," dedi Rescue, garip, tınısız, söylev verirken kullandığından çok farklı bir sesle.

"Peki sonra?" dedi Rutgutter kusursuz kesilmiş sakalını sıvazlayarak.

"Grev sürüyor. Şu anda yüklemeler ve indirmeler yüzde elli ile yetmiş beş arasında. Ama aldığımız bilgiye göre Vodyanoi grevciler iki gün içinde nehri tamamen felce uğratmayı planlıyorlarmış.

Geceleri de çalışıp, en alttan başlayacak, yukarıya doğru çıkacaklarmış. Barley Köprüsü'nün biraz doğusunda, su zanaatının büyük bir uygulaması olacakmış bu. Suyun içinde karşıdan karşıya bir hava yolu kazacaklarmış, nehrin en derinine kadar. Bu yolu sürekli destekleyecek, çökmesin diye duvarları habire yeniden yapacaklarmış ama vardiyeler halinde çalışacak adamları olduktan sonra bu hiç sorun değil tabii. Hiçbir gemi bu hendeği atlayamaz Başkan. Yeni Crobuzon'un nehir ticaretini tamamen engelleyecekler, her iki yöne de."

Rudgutter düşünmeye başladı, dudaklarını büzdü.

"Buna izin veremeyiz," dedi sakince. "Tersane işçisi insanlardan ne haber?"

"Söylemek istediğim ikinci şey de buydu Başkan," dedi, Rescue. "Durum kaygı verici. Başlangıçtaki düşmanlıklar yatışıyor gibi. Gitgide sayıları artan ve Vodyanoilerle birlikte hareket etmeye hazır bir azınlık var."

"Olamaz, hayır, hayır," dedi Rudgutter, hep doğru yanıt veren bir öğrencinin yanlışını düzelten bir öğretmen gibi başını sallıyordu.

"Öyle. Görünüşe göre bizim ajanlarımız, insanların arasında ötesoylulardan daha güçlü ve çoğunluk greve hâlâ düşmanca bakıyor ya da kararsızlar, ama öte yandan gizli bir toplantı, bir komplo söz konusu gibi, yani grevcilerle ve taraftarlarıyla gizli toplantılar falan."

Rudgutter dolma gibi parmaklarını açtı ve gözlerini masanın damarlı yüzeyine dikti.

"Adamlarından orada olan var mı?" diye yavaşça sordu. Rescue parmaklarıyla atkısını çekiştirdi.

"İnsanların arasında bir tane var," diye yanıtladı. "Vodyanoilerin arasında saklı kalmak zor, çünkü suyun içinde üzerlerine bir şey giymiyorlar." Rudgutter başını sallayarak onayladı onu.

İki adam da sessizleşti, düşünmeye başladı.

"İçeriden çalışmayı denedik," dedi sonunda Rudgutter. "Şu ana kadar, neredeyse bir asırdır, şehri tehdit eden en ciddi grev bu. Hiç istemesem de, öyle görünüyor ki ibretlik bir şey yapmak zorunda kalabiliriz." Rescue ciddi ciddi başını salladı.

Başkanın masasındaki konuşma borularından birinden gürültüler geldi. Başkan, borunun tıpasını çıkarırken kaşlarını kaldırdı.

"Davinia?" diye yanıt verdi. İmalı konuşma söz konusu olduğunda sesinin eşi benzeri yoktu. Tek bir sözcükle sekreterine, talimatlarına rağmen, onu toplantısının ortasında rahatsız etmesine şaşırdığını, ama ona güveninin tam olduğunu ve söylediklerine uymaması için çok önemli bir nedeni olduğundan kuşku duymadığını, ve bu neden her neyse hemen söylemesi gerektiğini anlatıvermişti.

Borudan gelen derin, yankılanan ses küçük sözcüklerle bağırarak konuşmaya başladı.

"Pekâlâ!" diye sakince tepki verdi Başkan. "Tabii, tabii." Borunun tıkacını yeniden yerine taktı ve Rescue'ye baktı. "Ne zamanlama ama," dedi. "İçişleri Bakanı."

Kocaman kapılar birazcık açıldı ve İçişleri Bakanı içeriye girdi, başıyla selam verdi.

"Eliza," dedi Rudgutter. "Buyur lütfen." Rescue'nin yanında bir sandalyeyi işaret etti.

Eliza Stem-Fulcher masaya doğru ilerledi. Yaşını söylemek imkânsızdı. Yüzünde neredeyse hiç çizgi yoktu, keskin yüz hatları otuzlu yaşlarında olduğunu söylüyordu. Ancak saçı, bir zamanlar başka bir renk olduğunu gösteren koyu renkli birkaç saç telinin dışında, beyazdı. Koyu renk sivil bir takım giymişti, zekice seçilmiş, bir milis üniformasını çağrıştıracak bir renk ve kesimde olmasına dikkat edilmişti. Uzun saplı, haznesi ağzından en az kırk beş santim uzakta duran beyaz, kilden yapılmış bir pipodan yavaşça tüttürüyordu. Tütünü baharatlıydı.

"Başkan, Başkan Yardımcısı." Oturup kolunun altından bir dosya çıkardı. "Habersiz geldiğim için özür dilerim Başkan Rudgutter, ama bunu hemen görmeniz gerektiğini düşündüm. Sizin de, Rescue. Burada olduğunuza sevindim. Öyle görünüyor ki, büyük bir sorunumuz var."

"Biz de aşağı yukarı aynı şeyi söylüyorduk Eliza," dedi başkan. "Tersane grevinden söz ediyoruz, değil mi?"

Stem-Fulcher dosyasından birkaç kâğıt çıkardı ve başını kaldırıp başkana baktı.

"Hayır, sayın Başkan. Bu tamamen farklı bir şey." Sesi sert ve çınlayarak çıktı.

Masaya bir suç dosyası fırlattı. Rudgutter dosyayı kenara çekerek Rescue ile kendi arasına koydu ve ikisi de başlarını eğerek dosyada yazanları birlikte okumaya başladılar. Bir dakika sonra Rudgutter başını kaldırdı.

"Komaya giren iki insan. Tuhaf koşullar. Bana bundan daha fazlasını göstereceksiniz umarım."

Stem-Fulcher ona bir kâğıt daha uzattı. Yine Başkan ve Rescue birlikte okudular. Bu kez tepki neredeyse hemen geldi. Rescue dişlerinin arasından tıslamaya benzer sesler çıkardı ve yanağını ısırdı, dikkatini toplamaya çalışıyordu. Neredeyse aynı anda Rudgutter hafifçe içini çekerek anladığını belirtti, titrek, hafif bir nefes verdi.

İçişleri Bakanı sessizce onları izledi.

"Görünüşe bakılırsa, Bay Alaca'nın ofisindeki köstebeğimiz neler olduğunu anlamamış. Kafası iyice karışmış. Ama not aldığı konuşma parçaları... şuna bir bakın. 'Pervaneler kaçtı...' Sanırım yanlış duyduğu ve gerçekte söylenenin ne olduğu konusunda hemfikiriz."

Rudgutter ve Rescue raporu yeniden, tekrar tekrar okudular.

"IP projesinin en başında aldığımız raporla fizibilite çalışmasını getirdim." Stem-Fulcher çabuk çabuk, duygusuzca konuşuyordu. Raporu masaya bıraktı. "Birkaç ifadeye dikkatinizi çekmek isterim."

Rudgutter bağlı duran raporu açtı. Bazı cümleler kırmızı kalemle daire içine alınmıştı. Başkan gözleriyle çabucak taradı bunları: *.....aşırı tehlike... kaçışları durumunda... doğal bir yırtıcı değil....*

....felaket derecesinde tehlikeli...

...ürüyor...

24

Başkan Rudgutter uzanıp yeniden konuşma tüpünün kapağını açtı.

"Davinia," dedi. "Bugünkü... hayır, dur, önümüzdeki iki günün bütün randevu ve toplantılarını iptal et. Gereken yere özürlerimizi bildir. Perdido Sokağı İstasyonu havaya uçmadıkça ya da bu ölçüde bir olay olmadıkça rahatsız edilmek istemiyorum."

Kapağı yerine taktı ve gözlerinden öfke saçarak Stem-Fulcher ile Rescue'ye baktı.

"Ne haltlar karıştırıyor, ne yapmaya çalışıyor bu Alaca? Profesyonel biri olduğunu sanmıştım."

Stem-Fulcher başını sallıyordu.

"Nakil işini ayarlarken ortaya çıkan bir şey bu," dedi. "Hareketlerini -çoğu bize karşı, bunu da belirtmek gerekiyor- kontrol ettik ve güvenliği en az bizim kadar sağlayabileceğini tahmin ettik. Aptal biri değil o."

"Bunu kimin yaptığını biliyor muyuz peki?" diye sordu Rescue. Stem-Fulcher omuzlarını silkti.

"Bir rakip olabilir, Francine, Judix, ya da başka birisi. Eğer öyleyse, yutabileceklerinden çok daha büyük bir lokmayı ısırdılar..."

"Tamam." Rudgutter buyurgan bir sesle kadının lafını kesti. Stem-Fulcher ve Rescue yüzlerini ona dönüp beklediler. Başkan yumruklarını birleştirdi, dirseklerini masaya dayadı ve gözlerini kapattı, düşüncelerini toplamak için öyle zorlanıyordu ki suratı parçalanacak gibiydi.

"Tamam," diye yineledi ve gözlerini açtı. "İlk yapacağımız şey, karşı karşıya kaldığımız bu durumu kabullenmek. Bunun kesin olduğu söylenebilir, ama *yüzde yüz* emin olmak zorundayız. İkincisi ise, duruma çok çabuk ve sessizce hâkim olabileceğimiz bir yol bulmak.

"Şimdi, ikinci hedefimiz için, biliyoruz ki insan milislere ve Tekraryapımlara ya da ötesoylulara güvenemeyiz. Onlar da aynı temel düşünce yapısındalar. Bizler hepimiz *yiyeceğiz*. Eminim, hepimiz ilk saldırı-savunma sınavlarını anımsıyoruz..." Rescue ve Stem-Fulcher yavaşça başlarını salladılar. Rudgutter devam etti. "Evet. Zombiler bir olasılık olarak düşünülebilir, ama burası Cromlech değil: Onları ihtiyacımız olan sayı ve nitelikte yaratabilme imkânlarımız yok bizim. Öyleyse bakalım. Bence, eğer her zamanki istihbarat çalışmalarımıza güvenecek olursak, ilk hedefimize doğru dürüst ulaşamayız. Farklı bilgi kaynakları bulmamız gerekiyor. Öyleyse iki nedenle, bu durumla daha iyi başa çıkabilecek ajanların yardımını almalıyız –bizden farklı akıl yapısında olmaları çok önemli–. Şimdi, bana göre böyle iki olası ajan var ve onlardan hiç olmazsa birine yaklaşmaktan başka da seçeneğimiz yok gibi."

Sessizleşti, gözleri Rescue ve Stem-Fulcher arasında gidip geldi. İtiraz etmelerini bekledi. İkisinden de bir tepki gelmedi.

"Anlaştık mı?" diye sordu yavaşça.

"Elçi'den söz ediyoruz, değil mi?" dedi Stem-Fulcher. "Başka ne olabilir ki? Dokuyucu'yu kastetmiyorsunuz, her halde?" Dehşet içinde kaşlarını çattı.

"Hmm, umarım iş o noktaya gelmez," dedi Rudgutter yatıştırıcı bir sesle. "Ama, evet, aklıma gelen... iki ajan bunlar. Biri olmazsa, öbürü."

"Anlaştık," dedi Stem-Fulcher çabukça. "Bu sırayla olursa ama. Dokuyucu, ha... Allahım! Biz en iyisi, önce Elçi ile konuşalım."

"MontJohn?" Rudgutter yardımcısına döndü.

Rescue başını salladı, atkısını çekiştirdi.

"Elçi," dedi yavaşça. "Umarım başka bir şey yapmaya da gerek kalmaz."

"Hepimizin dileği bu, Başkan Yardımcım," dedi Rudgutter. "Hepimizin dileği."

Perdido İstasyonu'nun Mandragorae Kanadı'nın on birinci ve on dördüncü katları arasında, eski kumaş ve yabancı batik örnekleri ticaretinin yapıldığı, diğerlerine göre pek bilinmeyen bu ticaret

sahasının üzerinde, çoktan terk edilmiş kulelerin altında Diplomatik Bölge vardı.

Yeni Crobuzon'daki birçok elçilik başka yerlerdeydi tabii; ya Nigh Kuyusu ya Doğu Gidd ya da Bayrak Tepesi'ndeki barok binalardaydı. Ama bazıları bu istasyonda kalmıştı: Bu katlara adlarını verecek ve bu adı sürdürecek kadar yeterli sayıdaydılar.

Mandragorae Kanadı hemen hemen müstakil bir bölümdü. Yüksek tavanlı taş koridorları, ortadaki bir boşluğun etrafını çeviriyor, boşluğun altında ise karaağaçlar ve egzotik orman çiçeklerinin sardığı bakımsız bir bahçe yer alıyordu. Aileleri alışverişte, yolculukta ya da işte olan çocuklar, bu kuytu parkın patikalarında koşuşturup duruyordu. Duvarlar etraflarında heyula gibi yükseliyor, çalılıklar, bir kuyunun dibini kaplayan yosunlara benziyordu.

Üst katlardaki koridorlar, birbirine bağlı odalarla doluydu. Birçoğu bir zamanlar bakanlık binası olarak kullanılmıştı. Kısa bir süre de küçük birkaç şirketin genel merkezi olarak. Yıllarca boş kaldıktan sonra, içlerini kaplayan küf ve çürüyen malzemeler temizlenmiş, ardından elçiler buraya taşınmışlardı. Rohagi yönetiminde artık diplomasinin savaşın önüne geçeceği anlayışı hâkim olduğu o zamandan bu yana, iki yüzyıldan biraz fazla zaman geçmişti.

Yeni Crobuzon'da çok eskiden de elçilikler vardı. Ancak Suroch Kıyımı, Korsan Savaşlarını, Yavaş Savaş ya da Yanlış Savaş denilen şeyleri kanlı bir şekilde sona erdirince, anlaşmazlıklara karşılıklı çözüm arayan ülke sayısı birdenbire birkaç katma çıktı. Kıtanın diğer taraflarından, ötesinden temsilciler geldi. Mandragorae Kanadı'nın terk edilmiş katları, yeni gelenler ve diplomatik ilişkilerdeki bu karmaşayı bir şekilde kullanmak için oraya taşınan eski konsolosluklar tarafından istila edildi.

Bölgenin katlarına çıkan merdivenlerin başında, hatta asansörden inerken bile bir dizi güvenlik kontrolünden geçmek gerekiyordu. Geçitler soğuk ve sessizdi, arada birkaç kapı ve orada burada yanan birkaç gaz lambasının dışında bomboştu. Rudgutter, Rescue ve Stem-Fulcher, on ikinci katın ıssız koridorlarında yürüyorlardı. Yanlarında kısa boylu, atletik yapılı, kalın gözlükler takan bir adam daha vardı. Uzun bir bavulu çekiştiriyor, bir türlü onlara yetişemeyerek arkaları sıra koşturup duruyordu.

"Eliza, MontJohn," dedi Başkan Rudgutter yürürlerken. "Bu Birader Sanchem Vansetty, en iyi büyücülerimizden biri." Rescue ve Stem-Fulcher başlarıyla selam verdiler. Vansetty onları görmezlikten geldi.

Diplomatik Bölge'deki her oda dolu değildi. Kapıların bazılarında, Tesh, Khadoh ya da Gharcheltist gibi ülkelerin bağımsız toprağı olduğunu gösteren pirinç levhalar asılıydı ve bu kapıların arkasındaki konutlar ise binanın katlarına yayılıyordu: Kulenin bağımsız evleriydi bunlar. Bazı odalar, başkentlerinden binlerce kilometre uzaktaydı. Bazıları boştu. Tesh geleneklerine göre, örneğin, elçileri Yeni Crobuzon'da bir göçebe hayatı sürdürüyor, resmi işler için postayla haberleşiyordu. Rudgutter onunla hiç karşılaşamayacaktı. Diğer elçilikler ise, fonların yetersizliğinden ya da ilgisizlikten terk edilmişti.

Ama buradan sürdürülen işler son derece önemliydi. Mryshock ve Vadaunk elçiliklerinin olduğu daireler, ticari ilişkilerin gerekli kıldığı bir sürü bürokratik işlem ve çalışma alanları için birkaç yıl önce genişletilmişti. On birinci katın iç duvarlarından, çirkin tümörlere benzeyen ek odalar fırlamış, tehlikeli bir şekilde bahçenin üzerine doğru sarkmışlardı.

Başkan ve beraberindekiler, üzerinde *Salkrikaltor Kerevit Milletler Topluluğu* yazan bir kapının önünden geçtiler. Koridor kocaman, gizli makinelerin uğultusu ve gürültüsüyle sarsılıyordu. Her gün saatlerce çalışarak, yirmi beş kilometre ötedeki Demir Körfezi'nden, kerevit elçisi için taze tuzlu su çeken ve kullandığı kirli suyu nehre pompalayan devasa buhar pistonlarıydı bunlar.

Geçit karmakarışıktı. Bir açıdan bakıldığında uzayıp gittiği görülüyordu, bir diğerinden bakıldığında ise kısa. Orada burada kısa kollar çıkıp, daha küçük elçiliklere, malzeme dolaplarına ya da tahta çakılı pencerelere bağlanıyordu. Ana koridorun sonuna geldiklerinde, kerevit elçiliğinin ilerisinde, Rudgutter bu küçük koridorlardan birine yöneldi. Koridor kısa bir süre gidiyor, sonra kıvrılıyor, yukarıdaki bir merdiven inerek yolunu kestiğinde tavanı iyice alçalıyor ve tabelasız, küçük bir kapıda sona eriyordu.

Rudgutter arkasına baktı, yanındakilerin ve kendisinin gözetlenmediğinden emin oldu. Koridorun ancak kısa bir bölümü görülebiliyordu ve ortalıkta onlardan başka kimse yoktu.

Vansetty ceplerinden değişik renklerde tebeşir ve pastel boyalar çıkarmaya başladı. Pantolonunun küçük cebinden saate benzeyen bir şey çıkardı ve açtı. Aletin kadranı bir sürü karmaşık bölüme ayrılmıştı. Farklı uzunluklarda yedi kolu vardı.

"Değişkenleri hesaba katmalıyım, Başkan," diye mırıldandı Vansetty ve elindeki şeyin çalışmasını incelemeye başladı. Rudgutter ya da bir başkasıyla değil de sanki kendisiyle konuşuyor gibiydi. "Bugün için tahminler iç açıcı değil... Yüksek basınç cephe gökyüzünde hareket ediyor. Güç fırtınalarını boş alan yoluyla, derinliklerden başka bir yere taşıyabilir. Sınır bölgelerinden de iyi haber yok. Hmmm..." Vansetty bir not defterinin arkasında birtakım hesaplamalar yaptı. "Tamam," dedi, parmaklarını şaklattı ve başını kaldırıp diğer üçüne baktı.

Kalın kâğıt parçalarına anlaşılmaz, süslü işaretler karaladı, bitirdiği her kâğıdı kopardı ve bunları Stem-Fulcher, Rudgutter ve Rescue'ya uzattı, en sonuncusunu kendisi aldı.

"Bunları kalbinizin üzerine koyun," dedi aceleyle ve kendisininkini gömleğinin içine tıkıştırdı. "Sembol dışarı bakacak."

Eski bavulu açtı ve içinden seramik diyotlar çıkardı. Grubun ortasında durdu ve herkese bunlardan bir tane uzattı. "Sol elle tutun ve sakın düşürmeyin" dedi ve diyotların etrafını çeviren bakır teli sıkıca kıvırdı, sonra bunu, çantasından çıkardığı kurgulu bir düzeneğine bağladı. Elindeki garip göstergeyi okudu, düzeneğin üzerindeki tuşlarla ve düğmelerle oynadı.

"Tamamdır, hepiniz şimdi hazır olun," dedi ve düzeneği çalıştıran düğmeyi çevirdi.

Teller boyunca ve kirli diyotların arasında çok renkli cızırtılar çıkaran küçük enerji kıvılcımları oluştu. Dördü de küçük bir akım üçgeninin içinde kalmışlardı şimdi. Bütün tüyleri havaya kalkmıştı. Rudgutter, içinden küfretmeye başladı.

"Bu tükenmeden önce, yarım saat vaktimiz var," dedi Vansetty aceleyle. "Acele etsek iyi olur, ne dersiniz?"

Rudgutter sağ elini uzatıp kapıyı açtı. Dördü birden içeri daldı, üçgeni bozmadan, birbirlerinin yanında, aynı pozisyonu koruyarak durmaya çalıştılar. Stem-Fulcher hepsi içeri girdikten sonra kapıyı kapattı.

Tamamen karanlık bir odadaydılar. Tek ışık kaynağı, aralarındaki güç akımının çizgilerinin soluk parıltısıydı, derken Vansetty, düzeneği bir ipe geçirerek boynuna astı ve bir mum yaktı. Mumun yetersiz ışığında gördükleri, yaklaşık dört metreye üç metre boyutlarında, toz içinde eski bir masa ve sandalyeyle, kapının yanında fokurdayan bir kazandan başka hiçbir şey bulunmayan bir odaydı. Ne bir pencere, ne bir raf, hiçbir şey yoktu. Havasız kalmıştı.

Vansetty, cebinden tuhaf, avuç içine sığan bir makine çıkardı. Tel ve metal kıvrımları, çok renkli karmaşık cam düğümleri özenle yapılmıştı. Ne işe yarayacağı anlaşılmıyordu. Vansetty eğilerek bir an dairenin dışına çıktı ve kapının yanındaki kazana bir giriş kapakçığı taktı. Küçük makinenin tepesinden bir kolu çekti ve makine vızıldamaya, yanıp sönmeye başladı.

"Eski zamanlarda, ben bu işe girmeden önce, tabii ki bir canlı kurban ediliyordu," diye açıklamaya başladı, bir yandan da makinenin alt tarafında sımsıkı sarılmış bir tel kıvrımını açıyordu. "Ama bizler o kadar vahşi değiliz, değil mi? Bilim muhteşem bir şey. Bu küçük sevgili..." makineyi gururla okşadı, "bir yükseltici. Şu makinenin çıktısını iki yüz, iki yüz on kez artırıyor ve sonra onu bir eterik enerji biçimine sokuyor. Tellerden akıtıyor ve..." Vansetty elindeki açılmış teli küçük odanın karşısına, masanın arkasına fırlattı. "İşte hazır! Kurbanı olmayan kurban töreni!"

Zaferle gülümsedi, sonra ilgisini küçük makinenin tuşlarına ve düğmelerine verdi ve bunlara büyük bir dikkatle dokunup çevirmeye başladı. "Artık aptalca dilleri öğrenmek de yok," diye sessizce mırıldandı. "Dualar falan artık otomatik. Aslında bir yere *gittiğimiz* yok, anlıyor musunuz?" Birdenbire sesini yükseltti. "Cehennem yolcuları değiliz, buradan oraya gerçek bir sıçrama yapmaya yetecek bir gücümüz olduğu da söylenemez. Bütün yaptığımız, küçük bir pencereden bakmak ve iblisin bize gelmesini sağlamak. Ama bu arada, bu odanın boyutları bir süre birazcık değişecek, bu yüzden, koruyucuya yakın durun, bir aptallık yapmayın. Tamam mı?"

Vansetty'nin parmakları kutunun üzerinde gezindi. İki üç dakika kadar, hiçbir şey olmadı. Kazandan gelen sıcaklık ve gürültü ile Vansetty'nin elindeki makineden gelen tıkırtı ve vızıltıların dışında, oda tamamen sessizdi. Arka tarafta, Rudgutter'ın sabırsızca yere vurup duran ayaklarının sesi duyuluyordu.

Derken, küçük oda fark edilir biçimde ısınmaya başladı.

Derin, ses hızının da altında bir titreşim oldu. Kızılımsı bir ışık ve yağlı bir duman yayılmaya başladı. Önce bütün sesler kesildi ve sonra birdenbire belirginleşti.

Bir an anlayamadıkları bir sarsıntı oldu ve her şeyin üzerine kırmızı ebruli bir ışık vurmaya başladı, ışık sanki kanlı bir suyun içinden geçiyormuş gibi sürekli kıpırdanıyordu.

Bir şey çırpındı. Rudgutter başını kaldırdı, birdenbire kuruyan havanın içinde gözleri acımaya başladı.

Masanın arkasında koyu renkli, şık giysiler giymiş iri yarı bir adam belirmişti.

Yavaşça öne doğru eğildi, dirseklerini birdenbire masayı kaplayan kâğıtların üzerine dayadı. Bekledi.

Vansetty, Rudgutter'ın omuzlarının üzerinden baktı ve başparmağıyla görüntüyü gösterdi.

"Şeytan Ekselansları'nın," diye tanıttı, "Cehennemin Elçisi."

"Başkan Rudgutter," dedi iblis, hoş, yumuşak bir sesle. "Sizi tekrar görmek ne güzel. Evraklarla uğraşıyordum ben de." Berikiler, huzursuzca başlarını kaldırıp baktılar.

Elçinin sesi yankılandı: Konuştuktan yarım saniye kadar sonra, söyledikleri işkence gören birinin korkunç çığlıkları halinde yineleniyordu. Bu çığlıklar avaz avaz değildi ama. Sanki cehennem katındaki oyuklardan birinin, kilometrelerce süren dünya dışı sıcaklığından geçip geliyormuş gibi, ancak bu odanın duvarlarının dışında duyulabiliyordu.

"Sizin için ne yapabilirim?" diye devam etti. *Sizin için ne yapabilirim?* diye ruhsuz acı bir feryat duyuldu. "Hâlâ öldüğünüzde bize katılıp katılmayacağınızı mı öğrenmeye çalışıyorsunuz?" Elçi hafifçe gülümsedi.

Rudgutter da gülümsedi ve hayır anlamında başını salladı.

"Bu konudaki düşüncelerimi biliyorsunuz, sayın elçi," diye sakince yanıtladı. "Bunları değiştiremezsiniz. Beni kızdırarak varoluşçu korkuyu hissettiremezsiniz." Kibarca güldü, elçi de karşılığında aynı kibarlıkla gülümsedi. Korkunç yankısı da onu izledi. "Ruhum, eğer ruh diye bir şey varsa, bana ait. Sizin cezalandırmanız ya da korkutmanız için değil o. Evren, bundan çok daha değişken bir yer. Size daha önce de sormuştum, *siz* öldüğünüzde, iblislere ne oluyor? İkimiz de biliyoruz ki ölüm sizin için de var."

Elçi başını eğerek kibarca karşı çıktı.

"Ne kadar modern görüşlüsünüz, Başkan Rudgutter," dedi. "Sizinle tartışmayacağım. Teklifimin hep geçerli olduğunu lütfen unutmayın."

Rudgutter sabırsız bir hareketle elini salladı. Yatışmıştı. Elçinin söylediklerini gölgeleyen zavallı çığlıklar onu korkutmuyordu. Gözünü elçiye dikmiş bakarken, adamın sandalyedeki görüntüsünün yerini, saniyenin bir çeyreği kadar kısa bir süre için başka bir şeyin aldığını fark ettiğinde telaşlanmadı bile.

Bunu daha önce de yaşamıştı. Bu çok kısa süre içinde gözlerini her kırptığında odayı ve içindekileri çok farklı biçimlerde görüyordu. Göz kapaklarının arasından, parmaklıklı bir kafesin içini fark etti; yılanlar gibi kıvrılan demir parmaklıkları; akıl almaz bir gücün yarattığı kavisleri, sarp ve çıkıntılı bir ısı girdabını. Elçinin oturduğu yerde, gözüne bir canavarın görüntüsü ilişti. Bir sırtlan kafası, dilini sarkıtmış, kendisine bakıyordu. Göğüs yerinde gıcırdayan dişler. Toynak ve pençeler.

Odanın kötü havası yüzünden gözlerini açamıyordu: Kırpıştırmak zorundaydı. Gözüne ilişen bu kısa görüntülere aldırmadı. Elçiye saygı göstermeye dikkat ediyordu. İblis de ona karşı öyle davranıyordu.

"Sayın Elçi, burada olmamın iki nedeni var. Bir tanesi efendinize, Ekselansları Şeytan'a, Cehennemin Çar'ına, Yeni Crobuzon halkının saygılarını iletmek. Onlardan haberi olmasa da." Elçi karşılık olarak nezaketle başını salladı. "Diğeri ise, bir konuda fikrinizi almak."

"Komşularımıza yardım etmek bizim için her zaman büyük bir zevk, Başkan Rudgutter. Özellikle, sizin gibi, majestelerinin böyle iyi ilişkiler içinde olduğu kişilere."

Elçi dalgın dalgın çenesini kaşıdı ve bekledi.

"Yirmi dakika, Başkan," diye Vansetty kulağına fısıldadı.

Rudgutter dua eder gibi ellerini birleştirdi ve düşünceli düşünceli elçiye baktı. Küçük güç esintileri hissetti.

"Anladığınız gibi, sayın elçi, bir sorunumuz var. Elimizdeki verilere göre bir kaçakla karşı karşıyayız. Yakalamak zorunda olduğumuz bir şey bu. Sizden yardım istemeye geldik, eğer mümkünse."

"Peki, nasıl yapacağız Başkan Rudgutter? Doğru yanıtlar mı?" diye sordu elçi. "Her zamanki şartlar mı?"

"Doğru yanıtlar, belki daha bile fazlası. Göreceğiz."

"Ödeme şimdi mi, yoksa daha sonra mı?"

"Sayın Elçi," dedi Rudgutter kibarca. "Hafızanız sizi bir an yanıltti galiba. İki soru hakkım daha var."

Elçi ona bakıp gülmeye başladı.

"Tabii öyle, Başkan Rudgutter. Çok özür dilerim. Devam edin."

"Şu an için değişik kurallarınız var mı, sayın elçi?" diye imalı bir biçimde sordu Rudgutter. İblis başını iki yana salladı (*kocaman sırtlan dili bir an iki tarafa gitti geldi*) ve gülümsedi.

"Melluary ayındayız, Başkan Rudgutter," diye kısaca açıklama yaptı. "Bu ayın her zamanki kuralları. Yedi kelime, tersten."

Rudgutter başıyla onayladı. Kendini sakinleştirmeye çalıştı. *Sözcükleri doğru bulmalıyım. Allahın belası çocuk oyunu*, diye aklından geçirdi. Sonra hemen, sakin bir sesle konuştu, gözlerini elçinin gözlerine dikmiş, kırpmadan bakıyordu.

"değil mi doğru değerlendirmemiz konusundaki olduğu ne kaçağın?"

"Evet," diye hemen yanıt verdi iblis.

Rudgutter kısa bir an başını çevirip anlamlı bir şekilde Stem-Fulcher ve Rescue'ye baktı. İkisi de başını sallıyordu, yüzleri korkuyla gerilmişti.

Başkan şeytanın elçisine döndü. Bir süre hiç konuşmadan birbirlerine baktılar.

"On beş dakika," diye fısıldadı yine Vansetty.

"Biraz daha *eski kafalı* meslektaşlarım, 'değil mi'yi tek sözcük saydığım için bana kuşkuyla bakacaklardır ya," dedi elçi. "Ama ben bir liberalim." Gülümsedi. "Son sorunuzu sormak ister misiniz?"

"Sanmıyorum, sayın elçi. Onu bir başka sefere saklıyorum. Bir önerim var."

"Devam edin, Başkan Rudgutter!"

"Şey, kaçan şeyin nasıl davranacağını biliyorsunuz ve sorunu neden bir an önce çözmek istememizi da anlayabilirsiniz." Elçi başını sallıyordu. "Bu işi çözmeye çalışmanın bizim için ne kadar zor olduğunu anlayacağınızdan da eminiz ve geçen zaman çok önemli... Ben diyorum ki... sizin... hmm... birliklerinizden bazılarını... kiralasak ve kaçağımızı bulmada bize yardım etseler?"

"Hayır," dedi elçi kısaca. Rudgutter gözlerini kırpıştırdı.

"Daha koşulları bile konuşmadık ama, sayın elçi. Emin olun, size çok cömert bir teklifte bulunabilirim."

"Korkarım bu söz konusu bile edilemeyecek bir şey. Bizden hiç kimse bu işe girmez." Elçi sakin bir şekilde Rudgutter'a bakmayı sürdürdü.

Başkan bir süre düşündü. Eğer elçi pazarlık yapıyorsa, bunu daha önce hiç yapmadığı bir biçimde yapıyordu. Rudgutter kendini bırakıp düşünmek için gözlerini kapattı, sonra birdenbire tekrar açtı ve o arada yine o canavarı gördü, elçinin diğer biçiminin kısa bir görüntüsü gözüne ilişti. Yeniden denedi.

"Hatta karşılığında size...şöyle diyelim..."

"Başkan Rudgutter, anlamıyorsunuz," dedi elçi. Sesi tepkisizdi ama yine de bir tedirginlik seziliyordu. "İstediğiniz kadar, istediğiniz kalitede mal verin. Bu işte yokuz biz. Bize uygun bir iş değil."

Uzun bir sessizlik oldu. Rudgutter tam karşısındaki iblise kuşkuyla bakıyordu. Olan biten nihayet kafasına dank etmeye başladı. Kıpkırmızı ışığın altında, elçinin bir çekmeceyi açıp bir tomar kâğıt çıkardığını gördü.

"Eğer bitirdiyseniz, Başkan Rudgutter," diye devam etti yumuşak bir sesle, "benim yapacak işlerim var."

Rudgutter, *yapacak yapacak yapacak işlerim diye* yankılanan titreşimlerin sönmesini bekledi. Yankı içine işlemişti.

"Ah, tabii, sayın elçi," dedi. "Sizi meşgul ettiğim için kusura bakmayın. Yakında yine konuşuruz, umarım."

Elçi başını kibarca eğerek salladı ve sonra iç cebinden bir kalem çıkararak kâğıtları işaretlemeye başladı. Rudgutter'in arkasında duran Vansetty, bir sürü düğmeye basmaya, tuşlarla oynamaya başladı ve tahta döşeme bir yer sarsıntısı oluyormuş gibi titredi. Birbirlerine kenetlenmiş, küçük enerji alanlarında sallanıp duran grubun etrafında bir uğultu oluştu. Pis hava, bedenlerinde titreşmeye başladı.

Elçi genişleyip parçalandı ve ateşe atılmış bir heliotip gibi anında yok oldu. Titreşen kırmızı ışık, kabarcıklar haline geldi ve sanki tozlu ofis duvarlarındaki binlerce çatlağın arasından sızıyormuş gibi kaybolup gitti. Odanın karanlığı etraflarını bir tuzak gibi sardı. Vansetty'nin küçük mumu eridi ve söndü.

Kimsenin onları görmediğinden emin olduktan sonra, Vansetty, Rudgutter, Stem-Fulcher ve Rescue ayaklarını sürüyerek odadan çıktılar. Dışarıdaki havada hoş bir serinlik vardı. Bir süre durup yüzlerindeki teri sildiler, başka boyutların rüzgârlarıyla dağılan giysilerini düzelttiler.

Rudgutter, kederli bir şaşkınlıkla başını sallıyordu.

Diğerleri kendilerine bir çeki düzen verdikten sonra dönüp ona baktı.

"Elçiyle son on yılda belki on iki kez buluştuk," dedi Rudgutter, "ama böyle davrandığını hiç görmemiştim. Allah kahretsin şu havayı!" diye ekledi, bir yandan da gözlerini ovuşturdu.

Dörtlü grup, küçük koridordan gerisin geriye yürüyerek ana geçide döndü ve asansöre doğru ilerlemeye başladı.

"Nasıl davrandı?" diye sordu Stem-Fulcer. "Daha önce onunla bir kez işim oldu. Kendisine pek alışkın değilim."

Rudgutter yürürken derin derin düşünüyor, bir yandan da alt dudağını ve sakalını çekiştirip duruyordu. Gözleri kan çanağı gibi olmuştu. Stem-Fulcher'in sorusuna bir iki saniye yanıt vermedi.

"İki şey söylenebilir: Birincisi şeytanbilimsel, diğeri ise şu anda en akla yatkın olan." Rudgutter telaşsız, üzerine basarak konuşuyor, yanındakilerin bütün dikkatlerini ona vermelerini istiyordu.

Vansetty, artık işi bittiğinden, hızlanarak önlerine geçmişti. "Birincisi İblis ruhunu, davranışını kavramaya yardımcı olabilir. Yankıyı ikiniz de duydunuz sanırım? Önce bunu beni korkutmak için yaptığını sandım. Eh, o seslerin katetmesi gereken korkunç mesafeyi de göz ardı etmeyin. Bunun aslında ses olmadığını, mesafenin de gerçek olmadığını, bunların düzlemdışı benzerlikler olduğunu ve birçok benzerliğin değişime uğramış olduğunu biliyorum. Cehennem çukurunun dibinden o odaya gelmek için ne kadar uzun bir yol katetmiş olması gerektiğini unutmayın. Mesele, oraya ulaşmasının biraz zaman alacak olması... O 'yankı', bence ilk konuşulandı. Elçinin ağzından çıkan o dokunaklı sözler... onlar aslında gerçek yankıydı. Onlar yansımaydı."

Stem-Fulcher ve Rescue sessizdi. Dışarıda duydukları o çığlıkları, işkence çeken manyakça bağırtıları, elçinin şeytani nezaketiyle alay eden o anlaşılmaz, aptalca lafları düşündüler.

Bunun daha gerçek bir ses olabileceğine karar verdiler.

"Onların farklı bir ruhsal yapıda olduklarını düşünmekle hata mı yaptık acaba? Belki de onları anlamak mümkün. Belki de bizim gibi düşünüyorlar. *İkincisi ise* –bu olasılığı ve 'yankı'nın iblisin ruh hali hakkında neler söyleyebileceğini aklımızdan çıkarmayın– ben anlaşma yapmaya çalışırken, elçinin korkmuş olması... Bu nedenle yardım etmekten kaçındı. Bu nedenle bizi kendi başımız bıraktı. *Çünkü iblisler bizim avladığımız şeyden korkuyorlar.*"

Rudgutter durdu ve yanındakilere baktı. Üçü birbirine bakmaya başladı. Stem-Fulcher'ın yüzü çok kısa bir an buruştu, sonra sakinleşti. Rescue bir heykel gibi sessizdi, ama huzursuzca atkısını çekiştiriyordu. Onlar böyle düşünürken, Rudgutter da başını sallayıp duruyordu.

Bir an süren bir sessizlik oldu.

"Bu durumda..." diye canlanarak konuştu Rudgutter, avuçlarını birbirine vurdu. "Dokuyucu'ya gidilecek."

25

O gece, şehri baştan aşağıya pis suyuyla yıkayan kısa bir sağanak yağmurun ardından iyice bastıran karanlıkta, Isaac'in atölyesinin kapısı itilerek açıldı.

Sokak bomboştu. Dakikalar süren bir sessizlik oldu. Gece kuşları ve yarasalar dışında kımıldayan tek bir şey yoktu. Gaz lambaları titreşip duruyordu.

Robot, sarsak sarsak yuvarlanarak gecenin karanlığına daldı. Kapak ve pistonları, paçavra ve battaniye parçalarına sarmış, yolda çıkaracağı sesi bastırmaya çalışmıştı. Çabuk çabuk ilerliyor, emin olamadığı dönüşler yapıyor, yaşlanan dişlilerinin elverdiği hızla deviniyordu.

Sarsıla sarsıla arka sokaklardan, sızıp kalmış horlayan sarhoşların yanından geçti. Soluk gaz alevlerinin ışığı saklamaya çalıştığı aşınmış metal bedenine gizlice vuruyordu.

Robot, hava raylarının altında hızlı ve tehlikeli yolculuğunu sürdürdü. Değişip duran bulut kümeleri pusuya yatmış hava gemilerini gizliyordu. Robot Katran'a, şehrin altındaki ölümsüz kayalara dolanmış bir kırbaç şeklinde akıp giden nehre doğru, ilahi bir yaratık gibi indi.

Yolsuz Köprüsü'nü geçip, güneye doğru kaybolduktan saatler sonra, karanlık gökyüzü şakağın ışığıyla lekelendiğinde, robot yuvarlanarak Brock Bataklığı'na geri döndü. Zamanlaması inanılmazdı. İçeri girip kapıyı kilitledikten çok kısa bir süre sonra Isaac eve döndü, o da deliler gibi bütün gece boyunca David, Lin, Yagharek ya da Güvercin Lemuel'i, kim olursa olsun, kendisine yardım edecek birilerini arayıp durmuştu.

Lublamai, Isaac'in iki sandalyeyi birleştirerek yaptığı kanepede uzanıyordu. Isaac içeri girer girmez dosdoğru arkadaşının yanına gitti, ona umutsuzca bir şeyler fısıldadı, ama değişen bir şey olmadı. Lublamai ne uyuyordu ne de uyanık. Gözlerini bir noktaya dikmiş yatıyordu.

Çok geçmeden David, koşturarak laboratuvara döndü. Her zaman uğradığı yerlerin birinde, Isaac'in onun için bıraktığı sayısız mesajlardan bir tanesi, telaş içinde ve karman çorman bir şekilde kendisine aktarılmıştı.

Isaac gibi o da sessizce oturdu, aklını yitiren arkadaşına bakmaya başladı.

"Bunu yapmana nasıl izin verdim, anlayamıyorum," dedi uyuşuk bir sesle.

"Allahım, David, nasıl olduğunu ben düşünmüyor muyum sanıyorsun. Allahın cezası şeyin dışarı çıkmasına ben neden oldum!"

"Bunu tahmin etmemiz gerekirdi," diye sertçe atıldı David.

Aralarında uzun bir sessizlik oldu.

"Doktor çağırdın mı?"

"İlk yaptığım şey bu oldu. Karşıdaki Phorgit'i çağırdım, daha önce de işim olmuştu onunla. Önce Lub'u biraz temizledim, yüzündeki o pisliği sildim. Phorgit ne olduğunu anlayamadı. Sayısız alet takıp çıkardı, kaçtane olduğunu unuttuğum bir sürü test yaptı. Sonunda, hiçbir şey anlamadım, dedi. Sıcak tutun, iyi beslensin, ama belki de soğuk tutup bir şey yedirmemeniz gerekir. Üniversiteden tanıdığım birini getirebilirim, bir baksın ama, hiç umut yok bence."

"Bu şey ne *yaptı* ona böyle?"

"Bir bilsek, David. Bir bilsek. Sorun da bu değil mi zaten?"

Kırık camda hafif bir tıkırtı oldu. David ve Isaac ikisi birden başlarını kaldırdılar ve çirkin kafasını umutsuzca içeri sokmaya çalışan İkiçay'ı gördüler.

"Hay Allah," dedi Isaac canı sıkkın, "Biliyor musun İkiçay, hiç uygun bir zaman değil şimdi, anlıyor musun? Belki daha sonra konuşuruz."

"Öyle bir uğramıştım, patron..." İkiçay her zamanki heyecanlı ciyaklamasından çok farklı korku dolu bir sesle konuşuyordu. "Lublub nasıl diye bakmaya geldim."

"Ne?" dedi Isaac sertçe ve ayağa kalktı. "Ne diyorsun sen?"

İkiçay ürkerek geriye çekildi ve ağlamaya başladı.

"Ben bir şey yapmadım, efendim, benim hatam değil. Allahın belası canavar yüzüne saldırdı ya, iyi mi şimdi diye merak ettim."

"İkiçay, sen *burada* mıydın?"

Canavarsurat üzgün üzgün başını salladı ve biraz daha yakına geldi, pencere sövesinin tam ortasında dengede durmaya çalıştı.

"Neler *oldu*? Sana kızmıyoruz İkiçay... Sadece gördüğün şeyin ne olduğunu öğrenmek istiyoruz."

İkiçay burnunu çekti ve umarsızca başını salladı. Bir çocuk gibi somurttu, yüzünü buruşturdu ve ağzından tükürük gibi sözcükler saçmaya başladı.

"Allahın belası, kocaman korkunç kanatlarını çırparak aşağıya geldi kocaman dişlerini birbirine vurarak kafa serseme döndü... sonra... pençeleri ve kocaman yapışkan dili... ve ben... Bay Lublub aynada bakakaldı sonra yüzünü çevirdi ve kendinden geçti... ve ben de baktım... kafam tuhaf oldu ve kendime geldiğimde yaratık dilini... Bay Lublub'un ağzına... ve kafamın içinde *şapırtı* sesleri ve kaçtım, bir şey yapamadım, yemim ederim... korkuyorum..." İkiçay bir bebek gibi ağlamaya başladı, yüzü sümük ve gözyaşıyla kaplandı.

Güvercin Lemuel geldiğinde İkiçay hâlâ içini çekerek ağlıyordu. Hiçbir tatlı söz, hiçbir tehdit, hiçbir rüşvet Canavarsuratı yatıştıramamıştı. Nihayet, sümüğüyle kaplı bir yorgana sarılıp uykuya daldı, bitkin bir insan bebeğinden farkı yoktu o anda.

"Buraya gelme niyetim bambaşka, Isaac. Aldığım habere göre sana uğramama değecek bir şeyler varmış." Lemuel, Isaac'e kuşkulu bir bakış attı.

"Allah kahretsin, Lemuel, seni pis düzenbaz," diye öfkeyle gürledi Isaac. "Merak ettiğin bu mu? Allahın cezası, hakkına düşeni alacaksın. Oldu mu? Şimdi kulağını aç ve beni dinle. Birisi, bana bulduğun kurtçuğun yaptığı kozadan çıkan bir şeyin saldırısına uğradı ve başkasına da bunu yapmadan onu durdurmamız gere-

kiyor, ne olduğunu öğrenmemiz şart ve bu yüzden onu her ne cehennemde bulduysan orayı bulmak zorundayız, bunu da hemen yapmalıyız. Beni dinliyorsun, değil mi, dostum?"

Lemuel, Isaac'in çıkışından hiç etkilenmemişti.

"Bak ama, beni suçlayamazsın..." diye lafa başladı, ama Isaac'in öfkeli sesi, onu susturdu.

"Kes saçmalamayı Lemuel, kimse seni suçlamıyor, geri zekâlı. Tam tersine! Benim söylemeye çalıştığım şey, senin özenle kayıt tutmayı ihmal etmeyecek kadar iyi bir işadamı olman ve ben de bu kayıtları incelemeni istiyorum. İkimiz de biliyoruz ki senden habersiz hiçbir şey olmuyor burada. Büyük, şişko tırtılı ilk önce kimin getirttiğini bana söylemeni istiyorum. Hani şu çok garip renkleri olan kocaman şeyi. Hatırladın mı?"

"Hayal meyal hatırlıyorum, evet."

"Eh, bu da iyi." Isaac biraz yatışmıştı. Elleriyle yüzünü sıvazladı ve derin derin içini çekti. "Lemuel, yardımına ihtiyacım var," dedi, lafı daha fazla uzatmadan. "Karşılığını öderim. Ama yalvarıyorum. Bu konuda yardımını gerçekten istiyorum. Dinle."

Gözlerini açtı ve dik dik Lemuel'e baktı. "Allahın cezası şey, bir yerlere düşüp ölmüş olabilir, değil mi? Kim bilir, belki de mayısböceği gibidir: Bir günlük bir saltanatı vardır. Belki de Lub yarın küçük bir çocuk gibi mutlu uyanacak. Ama belki de uyanmayacak. Şimdi öğrenmek istediklerim: Bir..." diye, tombul parmaklarıyla saymaya başladı. "Lublamai'yi bu durumdan nasıl çıkarabiliriz; iki, bu Allahın cezası şey ne? Elimizdeki tanımı, bir sürü zırvadan ibaret." Köşede uyuyan Canavarsurata baktı. "Üçüncüsü ise, bu lanet şeyi nasıl yakalayabiliriz."

Lemuel, yüzünde en ufak bir kıpırtı olmadan Isaac'e bakıyordu. Yavaşça ve gösterişle cebinden bir enfiye kutusu çıkardı ve içinden bir fırt çekti. Isaac yumruklarını sıkıp açtı.

"Pekâlâ, Zaac," dedi Lemuel sakince, küçük taşlarla kaplı kutuyu tekrar yerine koydu. Yavaşça başını salladı. "Ne yapabilirim, bir bakayım. Seni ararım. Ama yardım kurumu da değilim, biliyorsun Isaac, ben işadamıyım, sen de müşterisin. Karşılığını alırım. Bir fatura çıkarırım sana, oldu mu?"

Isaac dalgın dalgın başını salladı. Lemuel'in sesinde hiçbir öfke, kin, garaz yoktu. Adam, sadece güleryüzünün altında yatan nedeni belirtiyordu. Bu garip kurtçuğu temin eden kimseyi açıklamaması için daha iyi para ödeyen birileri çıksa, onların istediğini yapacaktı.

"Başkan." Eliza Stem-Fulcher kırıta kırıta yürüyerek Lemquist Odasına girdi. Rudgutter, ne var der gibi başını kaldırdı. Kadın masaya, başkanın önüne ince bir gazete fırlattı. "Elimizde bir ipucu var."

İkiçay uyanır uyanmaz gitti, bu arada David ve Isaac de, kimsenin, olanlardan onu sorumlu tutmadığını anlatmaya çalıştılar. Akşam olduğunda, Kürekçi Geçidi'ndeki ambarı korkunç bir kasvet basmıştı.

David koyu bir meyve püresini kaşıkla Lublamai'nin ağzına sokup, boğazından aşağı itmeye çalışıyordu. Isaac ise, huzursuz huzursuz volta atıyordu. Lin'in eve dönüp, dün gece kapısına iliştirdiği notu bulmasını ve buraya gelmesini diliyordu. Eğer not kendi el yazısı ile yazılmış olmasaydı, diye aklından geçirdi, Lin bunun kötü bir şaka olduğunu düşünebilirdi. Isaac'in onu laboratuvar evine çağırması olacak iş değildi. Ama Isaac onu görmek istiyordu ve evden ayrılacak olursa Lublamai'de olabilecek hayati gelişmeleri ya da önemli bazı bilgileri kaçıracağından korkuyordu.

Kapı itilerek açıldı. Isaac ve David birden başlarını kaldırıp baktı.

Yagharek'ti gelen.

Isaac bir an için hayrete düştü. David (ve Lublamai tabii, aslında var olması kuşku götürse de) odadayken Yagharek ilk kez geliyordu buraya. David kirli battaniyenin altına büzülmüş Garudaya, uyduruk kanatların sürüklenişine bakakalmıştı.

"Yag, dostum," diye abartılı bir sesle bağırdı Isaac. "Gel içeri, David'le tanış. Başımızda bir felaket var ki..." Ayaklarını sürüyerek kapıya gitti.

Yagharek yarı bedeni içeride, yarısı dışarıdaydı, bekliyordu, Isaac onun fısıltısını işitecek kadar kapıya yaklaşınca, boğazı sıkılan bir kuşunkine benzeyen garip, tiz bir sesle konuştu.

"Gelmemeliydim, Grimnebulin. Görünmek istemiyorum."

Isaac birden sabrını kaybetti. Konuşmak için tam ağzını açtı, ama Yagharek devam etti.

"Bir şeyler duydum. Evde birtakım tatsızlıkların olduğunu hissettim. Ne sen, ne de arkadaşların, bütün gün dışarı çıkmadınız."

Isaac kısa bir kahkaha attı.

"Bekliyordun değil mi? Ortalık sakinleşene kadar da bekleyecektin, öyle değil mi? Böylece o çok önemli bilinmezliğini koruyabilecektin." Sinirlenmişti, kendini yatıştırmaya çalıştı. "Bak, Yagharek, başımıza bir felaket geldi ve seni saklamakla hiç uğraşamayacağım. Korkarım projemiz de bir süre bekleyecek..."

Yagharek derin bir nefes alıp hafif bir çığlık attı.

"*Yapamazsın*," diye sessizce ciyakladı. "*Beni terk edemezsin...*"

"Hey Yarabbim!" Isaac uzandı ve Yagharek'i tutup içeri çekti. "Bak buraya, şimdi!" Hızla, bir köşede hırıltıyla soluk alıp veren, gözleri açık, ağzından salyalar akan Lublamai'ye doğru gitti. Yagharek'i de önü sıra itiyordu. Sertçe ama şiddet kullanmadan dürtüyordu onu. Garuda taş gibiydi, kasları gergin, göründüklerinden daha güçlüydü ancak içi boş kemiklerinin ve yarılmış etleri ile onun gibi cüsseli birinin karşısında hiç şansı yoktu. Buna rağmen Isaac, güç kullanmaktan kaçınıyordu. Onunla Yagharek arasında olan alınganlıktı yalnızca, zehirli bir duygu değil. Yagharek'in, bu başkaları tarafından görülme yasağını kırmak anlamına gelse bile, ambardaki bu ani gerilimin ardında yatan nedeni görmek istediğini de sezebiliyordu.

Isaac Lublamai'yi gösterdi. David ilgisizce Garudaya baktı. Yagharek onu görmemezlikten geldi.

"Sana gösterdiğim o Allahın belası tırtıl," dedi Isaac, "arkadaşıma bunu yapan bir şeye dönüştü. Hiç böyle bir şey gördün mü daha önce?"

Yagharek başın yavaşça iki yana salladı.

"Görüyorsun ya," dedi Isaac heyecanlanarak. "Şehrin üzerine saldığım bu musibet yaratığın ne olduğunu öğrenene ve Lublamai'yi, içinde bulunduğu bu durum her neyse, oradan çelip çıkarana kadar, korkarım, ne kadar heyecan verici olsalar da, uçuş ve dönüşüm makinesiyle ilgili çalışmalarımız beni hiç çekmiyor şu sıralarda."

"Sen, benim utancımı gözler önüne serdin..' diye tısladı Yagharek. Isaac lafını kesti.

"David senin utanç dediğin şeyi biliyor Yag!" diye bağırdı. "Bana da böyle bakma, benim çalışma şeklim bu, o benim meslektaşım, senin projendeki gelişmeler böyle oluştu..."

David dik dik Isaac'e bakıyordu.

"Ne?" diye tıslama benzeri bir ses çıktı ağzından. "Dönüşüm makineleri mi?"

Isaac, sanki kulağına bir sivrisinek kaçmış gibi, sinirlenerek başını salladı.

"Dönüşüm fiziğinde bir aşama, hepsi bu. Sana daha sonra anlatırım."

David yavaşça başını salladı, tartışmanın yeri olmadığını anlıyordu, ama fal taşı gibi açılmış gözleri, şaşkınlığını saklayamıyordu. *Hepsi bu mu*? diye soran gözlerle baktı.

Yagharek sinirden titriyordu, içinden büyük bir üzüntü dalgası gelip geçmişti.

"Benim... senin yardımına ihtiyacım var..." diye başladı.

"Ah evet, Lublamai'nin de," diye bağırdı Isaac, "ve korkarım o daha önemli..." Sonra daha yumuşak bir sesle devam etti. "Senden vazgeçmiyorum Yag, niyetim o değil. Ama şu anda bunu yapamam." Isaac bir süre düşündü. "Eğer işinin bir an önce yapılmasını istiyorsan, yardım edebilirsin. Ortadan kaybolmazsın yani. Burada kalıp bize yardım et. Böylece, hemen senin sorununa dönebiliriz."

David yan yan Isaac'e baktı. Gözleri şimdi de, *Ne yaptığını biliyor musun sen*? diye soruyordu. Bunu fark eden Isaac, yeniden bağırarak konuşmaya başladı.

"Burada uyuyabilirsin, yemek yiyebilirsin. David bir şey söylemez, burada yaşamıyor zaten o, tek yaşayan benim. Bu durumda,

bir şey duyduğumuzda... şey yapabiliriz... yani... belki senin işine yarayacak bir şey bulabiliriz. Ne dediğimi anlıyor musun? Yardım edebilirsin, Yagharek. Çok işimize yarar bu. Ne kadar kısa sürede çözebilirsek, o kadar çabuk senin programına geri dönebiliriz."

Yagharek durgunlaşmıştı. Tekrar ağzını açması için, birkaç dakika geçmesi gerekti. Tek yaptığı başıyla onaylamaktı ve kısaca, "evet, ambarda kalacağım," dedi. Aklındaki tek şeyin, uçması için yapılacak araştırma olduğu çok belirgindi. Isaac kızmıştı, ama affediyordu onu. Yagharek'in yaşadığı cezalandırma, kesip koparma olayı, ruhuna ağır kurşun zincirler gibi oturmuştu. Bencildi, hem de tamamen, ama nedenleri de vardı.

David uykuya daldı, bitkin ve üzgündü. O gece sandalyesinde uyudu. Isaac Lublamai'ye bakma işini üzerine aldı. Lublamai'ye yedirdikleri, boğazından geçip gitmiş, en iğrenç ilk görev de onun pisliğini temizlemek olmuştu.

Isaac kirli giysileri bir bohça gibi yaptı ve ambarın kazanlarından birine attı. Lin'i düşündü ve hemen gelmesini diledi.

Onu çok özlemişti.

26

Gece boyunca, sürekli bir hareket oldu.

Sabahleyin, güneşin doğduğu erken saatlerde, sersemlemiş bir sürü beden daha bulundu. Bu defa beş taneydiler. Büyük Kıvrım'ın altında saklanan iki serseri, Nigh Kuyusu'ndaki işinden evine dönen bir fırıncı, Vaudois Tepesi'nde bir doktor, Kuzgun Kapısı'nın ötesinde bir mavnacı. Orada burada, bir plana bağlı olmadan ortaya çıkıp şehri lekeleyen saldırılar olmuştu. Kuzey; doğu; batı; güney. Güvenli bir bölge kalmamıştı.

Lin doğru dürüst uyuyamamıştı. Isaac'in notunu düşünüyordu, kapısına bir parça kâğıt iliştirmek için, şehrin ta bir ucundan kalkıp gelmesine takılmıştı kafası, ayrıca endişelenmişti de. Kısacık notta histerik bir ifade vardı ve ona hemen laboratuvara gelmesi için yalvarışı hiç Isaac'in tarzı değildi. Bu Lin'i korkutmuştu.

Yine de, eğer o gece Aspic Çukuru'na çok geç, tekrar yola çıkamayacak kadar geç dönmemiş olsaydı hemen oraya giderdi. Çalışmıyordu. Bir önceki günün sabahı kalktığında kapısının altından atılan bir not bulmuştu.

> Zorunlu işler yüzünden, randevunun ertelenmesi gerekiyor. Benden haber bekleyin. Çalışmalara tekrar başlamak mümkün olduğunda, sizinle bağlantı kurulacak.
>
> A.

Lin bu kısa notu cebine koyup Kinken'e doğru yola çıkmıştı. Hüzünlü düşüncelerine kaldığı yerden tekrar başlamıştı. Derken, sanki kendi hayatını sahnede izliyormuş ve olayların gelişmesi karşısında hayrete kapılmış gibi, tuhaf bir şaşkınlık duygusuyla, Kinken'in kuzeybatısından Sinsi Geçit'e doğru yürümüş, trene binmişti. Kuzeye doğru Sink Hattı'nda iki istasyon gitmiş, Perdido

Sokağı İstasyonu'nun katran kokan kocaman midesinde bulmuştu kendini. Orada, beş hattın, demir ve tahtadan dev bir yıldız gibi birleştiği uçsuz bucaksız merkez terminalinin karmaşası ve tıslayan buharları içinde tren değiştirmiş, Verso Hattı'na geçmişti.

İstasyonun bu merkez alanındaki kazanın ateşi canlanana kadar beş dakika beklemeleri gerekti. Bu süre Lin'in, inanamayarak kendisine bakması, *Heybetli Anatanrıça* adına, burada ne yapıyorum ben diye sorması için yeterliydi. Kim bilir belki diğer tanrılar adına da.

Ama tanrılar yanıt vermemişti. Treni beklerken, sonra yavaş yavaş hareket ettiğinde ve hızlanıp, düzenli tıkırtılar çıkararak istasyonun deliklerinden birinden dışarı süzülürken, sakince yerinde oturmuştu. Tren, Ekser'in kuzeyine döndü, iki sıra hava rayının altından geçti. Cadnebar binasını, barbarlar sirkini gördüler. Karga'nın zenginliğinden ve görkeminden –Senned Galerisi, Fuşya Binası, Gargoyle Parkı– sefalet örnekleri de yükseliyordu. Karga, hiç ara vermeden Kıyı'ya doğru akarken, Lin, üstünden buharlar çıkan çöp yığınlarına, geniş caddelere, bu varlıklı mahallenin özenle korunmuş sıva kaplı evlerine, farelerin cirit attığını bildiği bu harabe binalara baktı.

Tren Kıyı İstasyonu'ndan geçti, Katran'ın geniş, gri akıntısının üzerine daldı, Hadrach Köprüsü'nün ancak beş metre kadar kuzeyinden nehri geçti, sonunda Dereboyu'nun yıkık dökük çatılarının perişan görüntüsünün üzerine çıktı.

Lin, Kayan Balçık'da, gecekondu mahallesinin batı sınırında trenden inmişti. İğrenç kokan sokaklara, buharı tüten çöplerin kaynadığı gri binalara ulaşması, kendisini şöyle bir süzerek havayı koklayan ve hemen uzaklaşan diğer Keprilerin yanından geçmesi çok sürmemişti. Parfümü fazla şehirli kokuyordu, garip giysileri, onun buraları terkeden bir olduğunu gösteriyordu. Annesinin evine giden yolu bulması da çok zamanını almadı.

İyice yaklaşmamış, kokusunun kırık pencerelerden içeri sızmasını ve annesi ile kız kardeşlerinin onun burada olduğunu anlamalarını istememişti. Sıcak havayla yayılan kokusu, diğer Kepriler için bir işaret gibiydi, çıkarıp atamadığı bir işaret.

Güneş yükselmiş, havayı ve bulutları ısıtmıştı. Lin, eski evinden birazcık ötede, kımıldamadan duruyordu. Ev değişmemişti. İçeriden, duvardaki çatlaklar ve kapıdan gelen ayak seslerini, küçük erkek Keprilerin patırtılarını, canlı pistonlar gibi kalkıp inişlerini duyabiliyordu.

Kimse dışarı çıkmadı.

Gelip geçenler, hava atmaya geldiğini düşünmüş, masum bir evi gözetlediği için ona kimyasal bir nefret fışkırtmışlardı, ama Lin hepsini görmezlikten gelmişti.

Eğer içeri girseydi ve annesi de orada olsaydı, diye düşündü, ikisi de çok öfkeli, çok mutsuz olacaktı, yok yere tartışacaklardı, sanki yıllar hiç geçmemiş gibi.

Eğer kız kardeşi orada olsa, annesinin ölmüş olduğunu, Lin'in annesine öfkeli ya da affettiğini gösteren bir sözcük söylemeden ölüp gitmesine izin verdiğini söyleseydi, Lin yapayalnız hissedecekti kendini. Kalbi sıkışacaktı.

Hiçbir işaret yoksa, eğer içerisi, kurtlar gibi yaşayan, artık el üstünde tutulan prenslerle değil de, iğrenç kokan ve leş yiyerek beslenen böceklerden başka bir şey olmayan erkeklerle kaynıyorsa, eğer annesi ve kız kardeşleri gittiyse, o zaman Lin terk edilmiş bir evde boşu boşuna bekliyor olacaktı. Eve dönüşü bir soytarılığa dönüşecekti.

Bir saatten fazla bir süre geçmiş, Lin, çürüyen binaya artık sırtını dönmüştü. Kafa bacakları titreyerek, duyduğu heyecan, yalnızlık ve şaşkınlıkla başını önüne eğip, tekrar istasyonun yolunu tuttu.

Üzüntüsünü yok etmek için büyük bir çaba göstermiş, Karga'da durup, Alaca'nın cömert ödemelerinden ayırdığı parayla kitap ve egzotik yiyecekler almıştı. Şık bir butiğe dalmış, butik sahibi kadının u kalaca konuşmasına izin vermiş, sonunda parayı neredeyse kadının gözüne sokarak, buyurgan bir tavırla iki elbiseyi işaret etmişti. Ölçüleri alınırken hiç acele etmemiş, her bir parçanın, aslında insan kadınları için tasarlanmış bu elbiselerin, aynı tensellikle ona da uyması için ısrar etmişti.

Lin iki parçayı da almış, bir Keprinin parasını alırken suratını buruşturan butik sahibi, hiçbir şey söylememişti.

Aldıklarından biri, kendi kızılımsı derisini koyultan bulut mavisi, çok şık, dar bir elbiseydi. Bunu giyip, Salacus Bahçeleri'nin sokaklarında yürümüştü. Kendini öncesinden daha mı iyi yoksa daha mı kötü hissettiğine karar veremiyordu.

Aynı elbiseyi, ertesi gün Isaac'i bulmak için şehri boydan boya geçerken de giydi.

O sabah Kelltree Tersaneleri'nde, günün ilk ışıkları müthiş bir tezahüratla karşılandı. Vodyanoi tersane işçileri, o geceyi kazarak, biçim vererek ve işledikleri büyük ağırlıklardaki suyu bir kenara çekerek geçirmişlerdi. Güneş doğduğunda, yüzlercesi kirli suyun içinde belirdi. Avuç avuç çıkardıkları nehir suyunu, Büyük Katran'a fırlattılar. Nehirde kazdıkları büyük yarıktan son ince sıvı örtüsünü çıkarırken bağrışıp, sevinç çığlıkları attılar. Nehrin içinde açılmış muazzam yarığın genişliği on beş metreden fazlaydı ve nehrin bir yakasından diğerine uzanan mesafesi iki yüz elli metre vardı. İki tarafında ve tabanının birkaç yerinde nehrin taşmasını önlemek için, dar su siperleri bırakılmıştı. Yarığın tabanında, yüzeyin on iki metre kadar altındaki nehir yatağı Vodyanoi kaynıyordu, çamur içindeki şişko bedenleri birbirinin üzerinden kayıyor, elleriyle suyun, nehrin durduğu yerdeki dikey kenarının orasını burasını düzeltiyorlardı. Arada sırada içlerinden biri, diğerleriyle bir şey tartışıyor, kurbağanınkileri andıran arka bacaklarını hızla çırparak kafalarının üzerinden atlıyordu.

Hava duvarını aşıp, heyula gibi yükselen suya dalıyor, perdeli ayaklarını savurarak kim bilir hangi işe koyuluyordu. Diğerleri aceleyle onun arkasındaki suyu düzeltiyor, su zanaatındaki bu deliği kapatıyor, engeldeki bütünlüğü yeniden sağlıyorlardı.

Yarığın merkezinde üç iri yarı Vodyanoi sürekli tartışıyor, etraflarını saran yoldaşlarına bilgi aktarmak için oraya buraya sıçrıyor ya da sürünüyor, sonra yeniden tartışmalarına geri dönüyordu. Tartışmalar öfkeliydi. Onlar grev komitesinin seçilmiş liderleriydi.

Güneş doğduğunda, nehrin tabanı ve nehrin iki yakasındaki Vodyanoiler pankartlarını açtılar. ADİL ÜCRET İSTİYORUZ! diyorlardı. ZAM YOKSA NEHİR DE YOK!

Nehirdeki geçidin iki tarafındaki küçük tekneler, kıyıya doğru dikkatle kürek çekiyorlardı. İçlerindeki denizciler tekneden iyice dışarı sarkıp yarıkla aralarındaki mesafeyi kolluyorlar, bir yandan da hiddetle başlarını sallıyorlardı. Vodyanoiler ise neşe içinde çığlıklar atıyordu.

Kanal, Barley Köprüsü'nün biraz güneyinde kazılmıştı, tersanelerin tam kenarında. Gemiler girmek ya da çıkmak için bekliyorlardı. Nehrin bir buçuk kilometre kadar aşağısında, Dog Fenn ile Kötükıyı arasındaki kirli suda sinirleri gerilmiş deniz yılanları gibi kıvrılarak sıralanmış ticaret gemileri, kazanlarını neredeyse söndürmüş, bekliyorlardı. Diğer yönde, rıhtımda ve yükleme yapılan bölümlerde, havuzların ötesinde, Kelltree'nin geniş kanallarında, ta Khodah'tan gelen gemi kaptanları, sabırsızlıkla Vodyanoilerin nehrin iki yanma koydukları grev sözcülerini süzüyor, bir yandan da evlerine geri dönüp dönemeyeceklerini merak ediyorlardı.

Sabahın ilerleyen saatlerinde, yükleme ve indirme yapacak insan tersane işçileri gelmeye başlamıştı. Boşuna geldiklerini anlamaları uzun sürmedi. Kelltree'de demir atmış beklemekte olan bu gemileri hazırlama işini bitirdikten sonra, yapacak bir şey kalmamıştı. En fazla iki günlük işti bu.

Grevdeki Vodyanoilerle konuşan küçük grup hazırlıklı gelmişti. Sabah on gibi, yaklaşık yirmi adam, birdenbire depolardan fırladı, tersanelerin etrafındaki çitlere tırmandı ve çılgınlar gibi onlara tezahürat yapan Vodyanoi grev gözcülerinin bulunduğu rıhtıma doğru koşmaya başladı. Burada kendi pankartlarını açtılar: İNSANLAR VE VODYANOİLER PATRONLARA KARŞI EL ELE!

Bağıra çağıra birlikte bir şarkıya başladılar.

İzleyen iki saat içinde hava sertleşmeye başladı. Bir avuç kadar insan, tersanenin alçak duvarlarının gerisinde bir karşı eylem oluşturdu. Bağırıyor, Vodyanoilere hakaretler yağdırıyor, onlara kurbağa diye sesleniyorlardı. Greve katılan insanları yuhaladılar, ırkdaşlarına ihanet ettiklerini söyleyerek onları lanetlediler. Vodyanoilerin tersaneyi mahvedeceklerini, insan ücretlerinin hızla düşeceğini söylediler. Bir iki tanesi Üç Tüy Partisinin söyleminden alıntılar yapıyordu.

Onlarla, yine aynı ölçüde bağırıp duran insan grevcilerin aralarında kafası karışmış, ne yapacağını bilemeyen büyük bir grup kalmıştı. Her iki tarafın gürültülü çıkışlarını dinliyorlardı yalnızca.

Sayılar artmaya başladı.

Nehrin iki kıyısı, Kelltree ve Süryani Çeşmesi'nin güney yakası bu kavgayı izlemeye gelenlerle dolmaya başlamıştı. Birkaç kadın ve adam, onların aralarında koşturuyor, tanınmamak için hızla deviniyor, başlığında *Başıboş Şiddet* yazan broşürler dağıtıyorlardı. Broşürdeki bitişik harflerle yazılmış yazı insan işçileri Vodyanoilere katılmaya çağırıyor, isteklerin kabul edilmesi için bunun tek çıkar yol olduğunu söylüyordu. Görünmeyen birisi ya da birileri tarafından dağıtılan kâğıtlar, insan tersane işçileri arasında dolaşıp duruyordu.

Gün ilerleyip hava ısındıkça, duvarı geçip Vodyanoilere katılan işçi sayısı artmaya başladı. Karşı eylemcilerin de sayısı arttı, hatta bir ara çoğunluğu elde ettiler; ama saatler geçtikçe, sayıları gözle görünür biçimde artanlar, grevciler oldu.

Havada gergin bir belirsizlik duygusu vardı. Kalabalık hareketlenmişti, her iki taraf da bağırıyordu. Ortalıkta, tersane yetkilisinin bir konuşma yapacağı, hatta bizzat Rudgutter'in geleceği dedikoduları dolaşmaya başlamıştı.

Bütün bu süre içinde, nehre kazılan hava kanyonunda bulunan Vodyanoiler, parıldayan su duvarlarını desteklemeye devam ettiler. Arada sırada dümdüz yükselen duvarlardan aşağı düşen şaşkın bir balık çırpınıyor ya da yarısı suya batmış çöpler, yavaşça aniden beliren bir yarığın girdabına katılıyorlardı. Vodyanoiler bütün bunları topluyordu. Vardiyeler halinde çalışıyorlar, suyun içinde yüzerek yukarıya, yaptıkları su zanaatının üst kenarına çıkıyorlardı. Metal ve kalın bir tortu tabakasıyla kaplı nehir yatağından, insan grevcilere sesleniyor, onları yüreklendiriyorlardı.

Saat üç buçukta, bulutların arasından çıkan güneş ışınlarının kavurduğu saatte, kuzeyden ve güneyden tersanelere doğru gelen iki hava gemisi görüldü.

Kalabalıkta bir heyecan dalgası oldu ve toplananlar arasında, belediye başkamının oraya geldiği söylentisi yayıldı hemen. Derken, şehrin üzerinden dosdoğru Kelltree'ye doğru yaklaşan üçüncü ve dördüncü gemiler fark edildi.

Nehrin iki yakasında bir kaygı rüzgârı esti.

Bazıları, hemen kalabalıktan ayrıldı. Grevciler, şarkılarını daha yüksek sesle söylemeye başladılar.

Dörde beş kala, gemiler havada asılı duran bir X işareti şeklinde sıralanıp, tersanelerin üzerine gelip durdu. Yaklaşık bir kilometre kadar doğuda ise, bir başka hava balonu, nehrin hantal kıvrımının diğer tarafında, Dog Fenn'in üzerinde asılı bekliyordu. Vodyanoiler, insanlar ve toplanan kalabalık, ellerini gözlerine siper ederek bu tepkisiz, kalamar zokalarını andıran mermi şeklindeki nesnelere bakmaya başladılar.

Hava gemileri yere doğru inmeye başladılar. Aynı hizada alçalıyorlardı, tasarımlarının ayrıntıları ve şişik gövdeleri, birdenbire çok belirgin hale gelivermişti.

Saat dört olmadan hemen önce, etraftaki çatılardan havaya garip organik şekiller yükseldi, Kelltree ve Süryani Mahallesi milis binalarından, hava rayı sistemine bağlı olmayan bu küçük kulelerin tepelerindeki sürgülü kapılardan çıkıyorlardı.

Dönerek giden bu ağırlıksız nesneler esintide sallanıyor ve neredeyse amaçsızca rıhtıma doğru sürükleniyorlardı. Gökyüzü birdenbire dolmaya başladı. Büyük ve yumuşak gövdeliydiler, her biri karmaşık kapak, deri kıvrımları ve oyuklarla, garip, içinden bir şeyler damlayan deliklerle kaplı kıvrımlı, şişik bir doku kütlesiydi. Ortadaki kesenin çapı yaklaşık üç metreydi. Her birinin, şişmiş bedenlerine dikili koşumları içinde göze çarpan bir insan sürücüsü vardı. Her bir bedenin altından kalın bir demet halinde, yere on iki metre kadar uzanan, üzerleri kabarcıklı et şeritleri, dokunaçlar sarkıyordu.

Yaratıkların pembe-mor etleri, çarpan kalpler gibi habire atıp duruyordu.

Bu olağanüstü şeyler, toplanan kalabalığın üzerine gelip durdular. Onları görenler bir on saniye kadar şaşkınlıklarından ya da gördüklerine inanamadıklarından, ağızlarını açamadılar. Sonra bağırtılar başladı: "Denizanaları!"

Panik başlarken, civardaki bir saat saatbaşını vurdu ve bir anda bir sürü şey oldu.

Toplanan kalabalıkta, grev karşıtı gösteride ve hatta grevci tersane işçilerinin arasında bile kümeler halindeki bazı adamlar ve kadınlar, birdenbire ellerini başlarına götürüp ani ve hızlı bir hareketle siyah kapüşonlarını başlarına geçiriverdiler. Gözlerini, hatta ağızlarını bile göstermeyecek şekilde tasarlanmışlardı bunlar; tek görünen, siyah buruşuk deliklerdi.

Hava gemilerinin -iyice yakındaydılar şimdi- altlarından fırlatılan ip kangalları, yere inerlerken birer kamçı gibi açıldı. Havadan yere kadar metrelerce indiler. Uçları yerde hafifçe kıvrıldı. Grev sözcülerini ve göstericileri, etraftaki kalabalığı, nehrin iki yakasında sarkan dört ip sütununun arasına topladılar. Siyah görüntüler ustalıkla, akıl almaz bir hızla iplerden kaydılar. Sürekli akan damlalar halinde geliyorlardı. İç organları açılmış hava gemilerinin bağırsaklarından, yapışkan pıhtılar gibi damlıyorlardı.

Kalabalığın içinden, korkudan ağlayanların çatlak sesleri geliyordu. Organik bütünlük bozulmuştu. İnsanlar oraya buraya kaçışıyor, düşenlerin üstüne basıyor, çocuklarını ve sevdiklerini yakalayıp kırık parke taşların üzerinde düşe kalka koşuşturuyordu. Nehrin kıyısından içerilere bir ağ gibi yayılan ara sokaklara dağılmaya çalışıyorlardı. Ama sakin sakin sokakların üzerinde sallanıp duran savaşçıların tam önüne çıktılar.

Birdenbire, hemen her sokaktan çıkan üniformalı milisler, grev sözcülerinin yanında toplanmaya başladı. İki ayaklı korkunç götürgeçlerin üzerinde, kancalarını uzatmış, güdük, gözsüz kafalarını sallayarak yankı yoluyla yollarını bulan askerler göründüğünde, çığlıklar duyulmaya başladı.

Acıdan ciyaklayanların kısa süren bağırtıları havayı doldurdu. Düşe kalka giden kalabalık içindeki insanlar, köşeyi döner dönmez denizanalarının dokungaçlarına takılıyor ve sarkan uzantıların üzerini saran zehirli madde giysilerini delip geçtikçe, çıplak tenlerine yayıldıkça çığlıklar atıyorlardı. Acı içinde, titrek birkaç soluk alıp veriyorlardı, bunu soğuk bir uyuşukluk ve felç izliyordu.

Denizanalarının pilotları, yaratıkların hareketlerini kontrol eden düğümleri ve deri altındaki sinir uçlarını çekiştiriyor, yıkık dökük binaların ve tersanelerin çatıları üzerinden oyun oynar gibi

hızla süzülüyor, taşıyıcılarının zehirli uzantılarını izleyerek binaların aralarındaki kanallara dalıyorlardı. Arkalarında titreyen bedenler, donuklaşmış bakışlar ve acıdan konuşamayan köpürmüş ağızlar bırakarak uzaklaşıyorlardı. Arada birkaç yaşlı, hasta, alerjik ya da şanssız olanlar, bu zehre karşı aşırı tepki gösterdi, kalpleri hemen durdu.

Milislerin siyah giysileri, dev denizanası derisinden liflerle dokunmuştu. Dokunaçlar bunların içine işlemiyordu.

Milis ordusu, grev sözcülerinin toplandığı boş alanları doldurdu. İnsanlar ve Vodyanoiler ellerindeki pankartları, sopalar gibi savurup durdular. Düzensiz kitleye karşı insafsız saldırılar başladı; milis askerleri denizanası iğneleriyle kaplı copları ve kamçıları, kalabalığın üzerine savurup durdu. İlk dalga milis askerleri gelip, şaşkına dönmüş, kızgın göstericilerin ilk sırasının altı metre uzağında dizlerinin üzerine çöktü ve aynalı kalkanlarını kaldırdı. Arkalarından anlaşılmaz mırıltılar geldi ve derken, göstericilere atılan gaz bombalarının dumanı yükseldi. Milisler hiç duraksamadan duman bulutunun içine daldılar, yüzlerinde gaz maskeleri vardı.

Küçük bir grup ayrılarak nehre doğru ilerledi. Vodyanoilerin su zanaatıyla gerçekleştirdikleri hendeğe, ardı ardına gaz bombaları atmaya başladılar. Ciğerleri ve derileri yananların iniltileri ve çığlıkları hendeği doldurdu. Özenle yapılan duvarlar yarılmaya ve akmaya başlayınca bir sürü grevci, korkunç dumanlardan kaçmak için kendilerini nehre atmaya başladı.

Üç milis askeri, nehrin tam ucunda çömelmiş bekliyordu. Arkadaşları koruyucu bir duvar gibi etraflarını çevirmişti. Ortada duran üçlü, birdenbire sırtlarından tüfeklerini çıkardı. Her birinde, barutla dolu ve atışa hazır iki silah vardı, bir tanesini yanlarına bıraktılar. Hızla devinerek, gri dumanların içinden kanallara doğru nişan aldılar. Tuhaf, gümüş rengi yüzbaşı apoletleri olan bir subay arkalarında durmuştu, hızlı hızlı ve neredeyse duyulmayan bir sesle bir şeyler mırıldandı. Her bir nişancının şakağına dokundu ve ellerini birden çekti.

Maskelerinin altında adamların gözleri sulandı ve görüşleri netleşti, dumanı neredeyse görünmez hale getiren bir aydınlığı ve ışımayı seçebildiler.

Her biri, hedefinin hareketini ve beden biçimini çok iyi algılayabiliyordu. Keskin nişancılar, gaz bulutunun içine çabucak bir göz attı ve ağızlarını, burunlarını ıslak paçavralarla kapatmış, koşuşan hedeflerini gördüler. Ani bir çatırtı oldu, derken hemen ardından üç silah sesi duyuldu.

İki Vodyanoi düştü. Üçüncüsü korkuyla etrafına bakındı, korkunç gaz bulutundan başka hiçbir şey göremedi. Hemen suya daldı, avucunu suyla doldurdu ve bir şarkı mırıldanmaya başladı, ellerini hızla, gizemli hareketlerle oynatıyordu. Nehrin kıyısındaki nişancılardan bir tanesi hemen elindeki tüfeği bırakıp, diğer silahı aldı.

Hedefteki bir şaman, diye düşündü ve eğer yeterince zamanı olursa, bir su perisini yardıma çağırabilir, bu da her şeyi iyice arapsaçına çevirebilirdi. Nişancı silahı omuz hizasına kaldırdı, nişan aldı ve hiç beklemeden ateş etti. Tüfeğin bir çakmak taşı parçasıyla bastırılan horozu, falya tavasının tırtıklı kenarını aşağı kaydırdı ve aniden kurtularak falyanın içini ateşledi.

Kurşun, gaz bulutunun içinden hızla geçti, gaz kümeleri halkalar halinde birbirine karıştı, gidip hedefinin ensesine gömüldü. Vodyanoi grev komitesinin üçüncü üyesi, kıvranarak balçığın içine yuvarlandı, su etrafında daireler çizerek dağıldı. Kanı, bir gölcük oluşturup bataklığın içinde koyulaştı.

Suda açılan siperin su zanaatının duvarları yarılıp çökmeye başlamıştı. Yamulup eğildiler. Su damlaları, delikler açarak duvarların arasından sızmaya ve nehir yatağını doldurmaya, kalan birkaç grevicinin ayaklarının etrafından sızıntıyla akmaya, tepelerindeki gaz gibi öbeklenmeye başladı, sonunda Büyük Katran bir titremeyle yeniden yerini buldu, devinimini aksatıp akıntılarını şaşırtan yarığı onardı. Kirli su, kanın, politik broşürlerin ve bedenlerin üzerini örttü.

Milisler Kelltree grevini kırarken, beşinci hava gemisinden de diğerleri gibi kablolar sarkıtıldı.

Dog Fenn'deki kalabalık bağırıyor, haberleri ve kavganın ayrıntılarını anlatıyordu. Kaçabilen grevcileri, izbe sokaklarda tökezleyerek yürümeye çalışıyordu. Gençlerin oluşturduğu çeteler, şaşkın bir halde oraya buraya koşuşturup duruyordu.

Silverback Caddesi'nin sokak satıcıları avaz avaz bağırıyor ve tepelerinde durmuş, yere döne döne inen bir halat sarkıtan hava balonunu işaret ediyorlardı. Beş hava gemisinin her birinin öttürdüğü klaksonların gürültülü, monoton sesleri, satıcıların bağırtılarını bastırdı. Bir milis birliği, sıcak havanın içinden geçerek yere, Dog Fenn sokaklarına indi.

Çatıların altına, kokuşmuş mahalleye doğru alçaldılar, sonra daha aşağıya inip, kocaman botlarıyla indikleri avlunun kaygan beton zeminine hızla çarptılar. İnsandan daha çok, tuhaf, eğri büğrü bir zırhın irileştirdiği robotlara benziyorlardı. Çıkmaz sokaktaki birkaç işçi ve sokak serserisi, ağızları açık onlara bakakalmıştı, ta ki milislerden birisi kocaman tüfeğini kaldırıp havada onlara sallayana kadar. Bunu görür görmez hepsi yerin altında bir yerlere dalıp kayboldular, bazıları da dönüp hızla kaçtılar.

Milis birlikleri, sarkan bir ip merdivenden hızla inerek, yeraltındaki mezbahaya daldı. Kilitli olmayan kapıyı parçaladılar ve kan kokan mezbahaya girdiler. Kasaplar ve mezbahacılar şaşkın bir halde dönüp girişe baktılar. Ciğerlerine kurşun yiyen bir tanesi acıyla, ağzından kan fışkırdatarak yere düştü. İğrenç önlüğü yine kana batmıştı, ama bu kez içinden akan kana. Diğer işçiler kaçışmaya başladı, kaçarlarken kıkırdaklara basıp kayıyorlardı.

Milisler sallanıp duran, kanları damlayan keçi ve domuz karkaslarına asılıp bunları ıslak tavandan yere düşürene dek tepede dönen taşıyıcı kancaları çekiştirip durdular. Karanlık odanın arkasına doğru dalgalar halinde akıp gümbürtüyle merdivenlerden yukarıya, küçük sahanlığa çıktılar. Onları biraz yavaşlatsa da, Benjanin Flex'in odasının kapısı bir tülbent kadar kolay açıldı. İçeriye girdikten sonra gardırobun iki yanına dağıldılar, adamlardan birisi sırtından kocaman bir balyoz çıkardı. Eski tahtaya doğru savurdu, üç şiddetli vuruşla dolabı parçaladı, duvarda, bir buhar makinesinin pat patlarını ve yağ lambasının titrek ışığını ortaya çıkaran bir delik açtı.

Askerlerden iki tanesi gizli odaya daldı. İçeriden kısık bir ses ve yineleyen vurma sesleri geldi. Ufalanan delikten dışarıya hızla Benjamin Flex fırladı, iki büklüm olmuş bedeninden dışarıya doğru

savrulan kan zerrecikleri, pis duvarlara çarpıyordu. Kafa üstü yere çakıldı, bir çığlık attı, sürünerek kaçmaya çalıştı, anlaşılmaz bir sesle küfürler ediyordu. Bir diğer asker uzanıp onu gömleğinden yakaladı ve duvara doğru fırlattı.

Ben, bir şeyler homurdandı ve tükürmeye çalıştı, mavi maskeli duygusuz surata, tuhaf, koyu renk camlı gözlüklere ve gaz maskesine, çivili başlığa sanki böcek görüntülü bir şeytanın yüzüne bakıyormuş gibi baktı.

Tıslayan ağız kısmından tekdüze, ama anlaşılır bir ses çıktı.

"Benjamin Flex, benimle ve Yeni Crobuzon milis kuvvetlerinin diğer görevlileriyle birlikte, konuşma ve bilgi toplama amaçlı olarak, sizin seçeceğiniz bir yere gitmeyi onayladığınızı sözlü ve yazılı olarak bildirir misiniz?" Milis askeri Ben'i sertçe duvara çarptı, Ben'den havlamaya benzer anlaşılmaz bir bağırtı ve patlamaya benzer bir soluma sesi çıktı. "Benim ve iki şahidin önünde onay verildi," diye yanıtladı görevli. "Evet mi?"

Askerin arkasında duran iki milis aynı anda başlarını salladı ve yanıt verdi: "Evet."

Görevli Ben'e elinin tersiyle bir tokat attı, Ben sersemledi, dudağı patladı. Gözleri bir sarhoşunkiler gibi kaydı ve ağzından kan fışkırdı. Tepeden tırnağa zırhlara bürünmüş adam, Ben'i omzuna atıp hızlı adımlarla odadan çıktı.

Küçük baskı odasına giren polisler, birlikteki diğer askerlerin de koridora çıkmasını bekledi. Sonra kusursuz bir zamanlamayla, her biri kemerinden bir metal gaz tüpü çıkardı ve pistonlarına bastırarak şiddetli bir kimyasal reaksiyon başlattılar. Tüpleri, robotun hiç ara vermeden ve düşünmeden, baskı makinesinin kolunu çevirip durduğu tıkış tıkış odaya fırlattılar.

Milisler, koridor boyunca subaylarının arkasından iki ayaklı hantal gergedanlar gibi koşturuyorlardı. El yapımı bombaların içindeki asit ve tozkarışıp köpürdü, alev aldı ve sıkıştırılmış barutu ateşledi. Binanın nemli duvarları iki ani patlamayla hızla sarsıldı.

Koridor patlamanın etkisiyle havaya uçarken, içeriye de sıcak mürekkep, kopmuş boru parçaları ve alevler içinde yüzlerce kâğıt parçası dolmaya başladı.

Gökyüzünden endüstriyel bir sağanak halinde eğrilmiş metal ve cam parçaları yağıyordu. Parça parça başyazılar ve ithamlar, için için yanan konfetiler gibi etraftaki sokaklara yayıldı. BİZ DİYORUZ Kİ, yazıyordu birinde, bir diğerinde İHANET! diyordu. Orada burada uçuşan bir parçada gazetenin başlığı, *Başıboş Şiddet* hâlâ okunabiliyordu. Bir yerde ise yalnızca küçük bir kısmı okunabiliyor, gerisi kopmuş, yanıyordu.

Baş...

Milisler birer birer, bellerindeki mandallarla, hâlâ asılı duran iplere tutunmaya başladılar. Giysilerinin bir parçası olan sırt çantalarının içinden çıkan kumanda kollarıyla oynadılar, gizli bir makineyi devreye soktular ve kemerlerindeki makaranın dönmesiyle, kocaman dişliler birbirine geçti. Hantal, karanlık gövdeler hava gemisinin karnına doğru çekildi. Ben'i taşıyan görevli ona sıkıca yapışmıştı, ancak makara bu fazla ağırlıktan hiç etkilenmedi.

Bir zamanlar mezbaha olan binadan, yer yer cılız alevler çıkarken, çatıda eski bir yağmur borusuna tutunmuş duran bir şey yere atladı. Havada takla attı ve gürültüyle pis zemine düştü. Bu, Ben'in robotunun kafasıydı, sağ üst kolu hâlâ takılıydı.

Kol şiddetle seğiriyor, artık yerinde olmayan bir eli çevirmeye çalışıyordu. Kalaylanmış bir kafatasına benzeyen başı dönüp duruyordu. Metal ağzı bir şeyler söyleyecek gibi titredi ve eğri büğrü zeminde çenesini açıp kapatarak birkaç saniye kadar süren kötü bir gösteri yaptı.

Yarım dakika sonra, içindeki son enerji kırıntısı da yok oldu. Cam gözleri titreşti ve birden donuklaştı. Devinimsizdi artık.

Birliklerini toplamış, yavaş yavaş Dog Fenn'i, tersanelerdeki son acımasız ve pis çatışmayı, Parlamentoyu ve şehrin iğrenç örtüsünü geride bırakarak, Perdido İstasyonu'na ve Ekser'in sorgu odalarına doğru seyreden hava gemisinin gölgesi, ölü şeyin üzerine düştü.

Önce hepsi, etrafımdaki bütün bu insanlar midemi bulandırdı, hızlı, ağır ve leş kokulu solukları, derilerinden sirke gibi sızan endişeleri. Yeniden soğuğu özledim, rayların altındaki, daha ilkel yaşam biçimlerinin debelenip kavga ettiği, ölüp yendiği karanlığı. Bu yabani yalınlıkta bir rahatlık var.

Ama bu benim ülkem değil ve bu da benim seçeneğim değil. Yalnız kalmak için çabaladım. Bu şehrin yabancı töresiyle, keskin farklılıkları, engelleriyle, ötekini berikinden, sizinkini benimkinden ayıran çizgilerle uğraştım. Kendimi bunlara göre biçimlendirdim. İlk kez kendimi sahiplenerek, kendim olarak, soyutlanmış, yalnız ben olarak rahat ve güvende olmaya çalıştım. Ama birden anladım ki, muazzam bir aldatmacanın kurbanıydım.

Kandırıldım. Dönüm noktası geldiğinde, burada da Cymek'de olduğumdan daha fazla kendim olamam. Orada, "benim kumum" yada "senin suyun" gibi saçma laflar edenin sonu, ölümdür. Yalnız kalma şansım kalmadı artık. Benim Grimnebulin'e ihtiyacım var, Grimnebulin'in arkadaşına, arkadaşının ise hepimizin yardımına. Bildik sözcükleri ortadan kaldırmak ve benim de yardıma ihtiyacım olduğunu keşfetmek, basit bir aritmetik işi. Kendimi korumak için bu yardımı başkalarına da sunmalıyım.

Tökezliyorum. Ama düşmemem gerek.

Bir zamanlar bir hava yaratığıydım ve o da beni anımsıyor. Şehrin yüksek yerlerine çıkıp rüzgâra doğru eğildiğimde, geçmişimin akımlarıyla, vektörleriyle dokunuyor bana. Bu hava girdabının içinde avcıların ve avın geçiş yollarını görüp kokularını alabiliyorum.

Bir dalgıç gibiyim, giysisini yitirmiş ama yine de teknenin cam tabanının iki tarafındaki karanlığa bakıp, şekilleri çarpılsa da, uzakta da olsalar, gizlenseler de, orada bulunan bütün yaratıkları

izleyebilen, geçiş yollarını görebilen, dalgaların çekişini hissedebilen bir dalgıç.

Gökyüzünde bir terslik olduğunu biliyorum.

Huzursuz kuş sürülerine, o ürkek hallerine, havada aniden ürküp kaçmalarına bakıp anlayabiliyorum bunu. Uçarken habire arkalarına bakan Canavarsuratların korku içindeki kaçışlarında görebiliyorum.

Yaz havası durgun ve sıcak, şimdi de, göremediğim bu istilacılarla ağırlaşmış durumda. Hava felâket kokuyor. Merakım artıyor. Avlanma içgüdülerim kıpır kıpır.

Ama yere bağlıyım.

4. Kisim

KARABASAN SALGINI

27

Sürekli dürtüp huzursuz eden bir şey Benjamin'i uyutmadı. Sarsılıp duran başı dönüyor, midesi bulanıyordu.

Küçük, bembeyaz, mikroplardan tamamen arınmış bir odada, bir sandalyeye bağlanmıştı. Odanın bir duvarındaki pencerenin buzlu camı ışığı geçiriyor, ama görüntüleri engelliyor, dışarıda ne olduğu konusunda en ufak bir bilgiye izin vermiyordu. Beyaz gömlekli bir adam tepesine dikilmiş, bir ucu tellerle vızıldayıp duran bir makineye bağlı upuzun bir metal parçasıyla onu dürtüp duruyordu.

Benjamin başını kaldırıp adamın yüzüne baktı ve kendi yüzünü gördü. Adam pürüzsüz, yuvarlak bir aynadan yapılı bir maske, Benjamin'in çarpılmış yüzünü yansıtan dışbükey bir mercek takmıştı. Böyle yuvarlanmış, gülünç halinde bile, yüzündeki ezikler ve kan izleri, Benjamin'i dehşete düşürdü.

Kapı hafifçe aralanmıştı, kapının ağzında bir adam duruyordu. Kapıyı tutmuş, geldiği yöne bakıyor, koridordaki ya da arkadaki ana kumanda odasındaki biriyle konuşuyordu.

"...beğendiğine sevindim," dediğini duydu Benjamin. "bu gece Cassandra ile tiyatroya gidiyoruz, kim bilir... ah... o gözler, beni öldürüyor..." Adam karşı tarafın yaptığı duyulmayan bir şakaya güldü. Elini salladı. Sonra dönüp küçük odaya girdi.

Sandalyeye doğru yöneldi ve Benjamin mitinglerde gördüğü, konuşmalarını duyduğu, şehrin her yerine resimleri asılı adamı tanıdı. Başkan Rudgutter'dı bu.

Odadaki üç kişi sessizce durmuş, birbirine bakıyordu.

"Bay Flex," dedi Rudgutter sonunda. "Konuşmamız gerek."

"Lemuel'den haber var." Isaac, David'le birlikte giriş katına, Lublamai'nin yattığı köşeye yerleştirdikleri masaya geri döndüğünde, elindeki mektubu sallıyordu. Bir önceki gün, işe yaramayan bir sürü plan karalayarak saatlerini geçirmişlerdi burada.

Lublamai, biraz ötelerindeki portatif yatağında yatıyor, ağzından salyalar akıtıyor, altına pisleyip duruyordu.

Lin de onlarla birlikte masaya oturmuş, dalgın dalgın önündeki muz dilimlerini ağzına atıyordu. Önceki gün gelmişti ve Isaac kopuk kopuk cümlelerle, dili sürçerek ona neler olduğunu anlatmıştı. David ile Isaac hâlâ şoktan kurtulamamışlardı. Lin, gölgedeki bir duvara yaslanmış duran Yagharek'i dakikalar sonra fark etti. Selam verse mi vermese mi bilemedi ve elini hafifçe salladı, ama diğeri karşılık vermedi. Dördü birden mutsuz bir halde yemeklerini yerken, Yagharek de, Lin'in yapay olduklarını bildiği kanatlarının üzerine attığı kocaman pelerinini sürükleyerek onlara katılmıştı. Lin, bunların tahta kanatlar olduğunu bildiğini ona söyleyecek değildi tabii.

Bu uzun, içler acısı akşam yemeği sırasında bir an, Lin, sonunda Isaac'in onu kabul etmesini sağlayan bir şeyler olduğunu düşündü. Geldiğinde Lin'in ellerini tutmuştu. Lin gece orada kalmaya karar verdiğinde, yapmacıktan bile olsa ikinci bir yatak yapmaya kalkışmamıştı. Bu bir zafer sayılmazdı yine de, onun seçeceği aşkın büyük kanıtı bu olmazdı. Isaac'deki bu değişimin nedeni basitti.

David'i ve onu endişelendiren daha önemli şeyler vardı.

İçinde, Isaac'deki değişimin tamamlandığına inanmayan hafif bir burukluk vardı. David'in benzer özgürlükçü prensiplere sahip, durumlarının zorluğunu anlayacak ve bu konuda ağzını sıkı tutacak eski bir arkadaş olduğunu biliyordu. Ama, kendini böyle bencil ve haince düşüncelere kaptırması, Lublamai'nin hayatı böyle mahvolmuşken, hiç doğru değildi.

Lublamai'nin başına gelen felakete, onlar kadar üzülemiyordu, ama şu derme çatma yatakta yatan, ağzından salyalar akan akılsız şeyin görüntüsü yüreğini daraltıyor ve korkutuyordu. Bay Alaca'nın işlerinin yoğunlaşmasına çok sevinmişti, canı sıkkın, suçluluk duygusuyla perişan haldeki Isaac'le saatler, günler geçirme fırsatını yakalamıştı.

Isaac arada sırada kızgın, yararsız bir heyecana kapılıyor, "Tamam!" diye yerinden doğruluyor ve ellerini kararlı bir şekilde birbirine kenetliyordu ama karar verilecek, yapılacak hiçbir şey yoktu. Yol gösterecek bir şey, bir ipucu, bir iz olmadan yapılabilecek hiçbir şey yoktu.

O gece Lin ve Isaac birlikte üst katta yattılar, Isaac azıcık bile tahrik olmadan, zavallı bir halde, Lin'e sarıldı. David, ertesi gün erkenden geleceğine söz vererek evine gitmişti. Yagharek kendisine teklif edilen şilteyi almamış, bir köşeye, tuhaf bir şekilde, belli ki sahte kanatlarını koparmamak için, iki büklüm bağdaş kurarak kıvrılmıştı. Lin, Garuda bu aldatmacayı sürdürdüğü için mi, yoksa gerçekten, çocukluğundan beri böyle mi uyuyor, bilemedi.

Ertesi sabah masaya oturup kahve ve çay içtiler, sakince karınlarını doyurdular, ne yapacaklarını düşündüler. Postaya göz atan Isaac, önemsiz olanları çabucak ayırdı ve elinde Lemuel'in notuyla masaya döndü: Damgasız, bir hizmetli tarafından elden getirilmişti.

"Ne diyor?" diye aceleyle sordu David.

Isaac, David ve Lin de omzunun üzerinden okuyabilsinler diye kâğıdı kaldırarak tuttu. Yagharek geriye çekildi.

> Garip tırtılın kaynağına ulaştım. Josef Cuaduador diye birisi. Parlamentonun satın alma memuru. Zaman kaybetmeden ve söz verilen *dolgun ücreti* de unutmadığımdan, yanıma Büyük Meslektaşım Bay X'i de alarak Bay Cuaduador'la konuşmaya gittim. Bay C önce benim milis olduğumu sandı. Böyle olmadığına inandırdım onu, sonra, Bay X'in arkadaşı *Çakmaklı Tüfek*'in yardımıyla bildiklerini anlattırdım. Öyle görünüyor ki Bay C tırtılı resmi sevkiyatın ya da böyle bir şeyin içinden çıkarmış. O zamandan beri pişmanmış. (Bunun için ödeme falan da yapmadım kendisine.) Tırtılın alınma nedeni ya da kaynağı konusunda bilgi yok. Beraber geldiği gruptaki diğerlerinin akıbeti de belli değil, yalnızca birini almış o. Tek bir iz var elimizde: (Yararlı? Yararsız?) Paketin alıcısı, A&G'de çalışan Dr. Barbell? Barrier? Berber? Barlime? Her neyse, öyle birisi.
>
> Yaptığım hizmetlerin listesini tutuyorum Isaac. Dökümlerini göndereceğim.
>
> *Güvercin Lemuel*

"Harika!" diye gürledi Isaac mektubun sonunda. "*İpucuna* baksana."

David donakalmıştı.

"*Parlamento mu*?" dedi boğuk bir sesle soluyarak. "*Parlamento*yla mı uğraşacağız? Amanın, kendimizi nasıl büyük bir belanın içine soktuğumuzu anlamıyor musun? Harika da ne demek oluyor söylesene, seni kuş beyinli, Isaac? Aman ne güzel! Yapacağımız tek şey Parlamentodan, *çok gizli* araştırma ve geliştirme bölümünde adı B ile başlayanların listesini bize vermelerini istemek, sonra onları tek tek bulup kurbanlarını korkudan komaya sokan uçan yaratıklar hakkında bir şey bilip bilmediklerini, özellikle de nasıl yakalanacaklarını sormak. *Aman ne kolay*!"

Kimse konuşmadı. Odaya yavaş yavaş kasvet çöktü.

Brock Bataklığı, güneybatı köşesinde Küçük Kıvrım'la, fırsatçıların cirit attığı, suçluların ve çürümüş bir mimari görkemin nehrin içinde sıkışıp kaldığı bu karmaşık düğüm noktasıyla buluşuyordu.

Yüzyıl kadar önce, Küçük Kıvrım, şehrin önde gelen ailelerinin yaşadığı bir yerdi. Mackie-Drendalar ve Turgisadyler; Dhrachshachetler, Drach Bankası'nın kurucusu olan Vodyanoi bankerler, Sirrah Jeremile Carr, tüccar –çiftçi, hepsinin, Küçük Kıvrım'ın geniş caddelerinde konakları vardı.

Ancak Yeni Crobuzon'da, çoğunu bu ailelerin finanse ettiği bir endüstri patlaması oldu. Birbiri ardı sıra fabrikalar ve tersaneler kuruldu ve sayıları gittikçe arttı. Nehrin tam karşısındaki Griss Sapağı'nda, bütün o gürültüsü ve kaçınılmaz pis kokusuyla birlikte, kısa süren bir makine üretim dönemi yaşandı. Nehir, kıyısında büyük dolapların döndüğü bir bölge haline geldi. Hızlandırılmış bir jeolojik parodi gibi, endüstriyel pislik ve artıklardan oluşan yeni bir viranelik oluştu. Arabalar, habire kırık makine parçaları, çürüyen kâğıtlar, cüruf, dışkı ve kimyasal artıklar getirip Griss Sapağı'na, etrafı çitle çevrilmiş çöp yığınlarına boşaltmaya başladı. İstenmeyen bu maddeler birbirlerinin üzerinden kayarak uygun bir yer bulup iyice yerleştiler, doğayı taklit ederek birtakım şekiller aldılar. Tepecikler, vadiler, taş ocakları ve pis kokulu gazların fokurdadığı göletler oluştu. Birkaç yıl sonra bölgedeki fabrikalar ka-

pandı, ama artıkları yerinde kaldı ve bunların iğrenç kokusu, denizden esen rüzgârlar yoluyla Katran'ın üzerinden Küçük Kıvrım'a taşındı.

Zenginler evlerini terk ettiler. Küçük Kıvrım çok renkli bir biçimde yozlaştı. Gürültülü bir yer oldu. Boyalar ve alçılar kabarmaya, pul pul dökülmeye başladı; görkemli konaklar, Yeni Crobuzon'un artan nüfusuna barınak oldu. Pencereler kırıldı, alelacele tamir edildi, sonra yeniden kırıldı. Bakkal, fırın ve marangozhaneler de buraya taşındıkça, Küçük Kıvrım şehrin kaçınılmaz olarak oluşan yeni mimari kalabalığına yenik düştü. Duvarlar ve döşemeler elden geçti, değiştirildi. Terk edilmiş yapılar için yeni ve özgün kullanım yolları bulundu.

Derkhan Blueday, bu horlanmış, kötü kullanılmış, muhteşem mahalleye doğru, hızla yürüyordu. Çantasına sıkıca yapışmıştı. Yüzünde kararlı, üzgün bir ifade vardı.

Şehrin en eski yapılarından biri olan Horozibiği Köprüsü'nün üzerindeydi. Daracık köprü, kabaca döşenmiş taşlarla kaplıydı, bu taşların kıyısına kadar gelmişti evler. Köprünün ortasından nehir görünmüyordu. Derkhan, köprünün iki yanına baktığında da, neredeyse bin yıllık ve karmaşık mermer yüzeyleri çoktan ufalanmış evlerin, eğri büğrü, bodur siluetinden başka bir şey göremedi. Köprünün üzerinde karşıdan karşıya çamaşır ipleri geriliydi. Oradan buradan, avaz avaz konuşma ve tartışma sesleri geliyordu.

Küçük Kıvrım'a geldiğinde, Derkhan, Sud Hattı'nın altından çabucak geçti ve kuzeye doğru ilerledi. Üzerinden geçtiği nehir, geriye doğru keskin bir kıvrım yapıyor, kocaman bir S çizerek, yönünü Derkhan'a çeviriyor, sonra tekrar düzelip doğuya, aşağıya akmaya başlıyor, Septik'le buluşmaya gidiyordu.

Küçük Kıvrım, Brock Bataklığı ile karışmaya başladı. Evler daha küçük, sokaklar daha dar ve daha karmaşıktı. Tepelerdeki eski, harabe evler yıkılacak gibi duruyor, dar omuzlara atılan pelerinlere benzeyen dimdik dar çatılar, bu evlere birer suçlu havası veriyordu. Mağaramsı ön odalarında, ağaçların ve çalıların çürüdüğü, her yanı pisliğin sardığı ortak avlularda, kaba saba yazılmış böcekkabuğu falı, otomatik gelecek okuma ve büyü ilanları asılıydı. Burası

Brock Bataklığı'nın en yoksul, en azılı simyacılarının ve büyücülerinin, şarlatan ve yalancılarla yer kavgası yaptığı bölgeydi.

Derkhan, kendisine verilen tarife yeniden baktı ve St Sorrel Ahırı'na giden yolu buldu. Burası dar, yıkılmış bir duvarla sona eren, küçük bir geçitti. Sağ tarafına baktığında, notta tarif edilen yüksek, pas renkli binayı gördü. Kapısız eşikten içeri adımını attı ve yıkıntıların üzerinden yürüyerek, nemli tavanından sular damlayan karanlık, küçük bir geçide girdi. Koridorun sonunda bulması söylenen boncuklu perdeyi gördü, tele geçirilmiş kırık camlardan oluşan, hafif hafif sallanan iplerden yapılmıştı bu perde.

Biraz geride durarak bu tehlikeli cam parçalarını hafifçe kenara çekti, bir yerini kesmemeye çalışıyordu. Perdenin gerisindeki küçük odaya girdi.

Odadaki iki pencerenin de üzeri kaplıydı: Camlara topaklar halinde ipliksi kalın bir madde yapıştırılmış, bu da içeriyi iyice loşlaştırmıştı. Yok denilecek kadar az eşya vardı. İçerinin koyu sarı karanlığıyla aynı renkte olan birkaç parça eşya, neredeyse görünmüyordu. Alçak bir masanın arkasında, eski püskü, ama gösterişli bir koltuğa yayılmış, gülünç bir zarafetle çayını yudumlayan, etine dolgun, kıllı bir kadın vardı.

Derkhan'a bakıyordu.

"Nasıl yardımcı olabilirim?" diye sordu, sesinde saklayamadığı bir öfkeyle.

"Falcı sizsiniz değil mi?" dedi Derkhan.

"Umma Balsun." Kadın başını salladı. "Bana iş mi getirdin?"

Derkhan odanın karşısına yürüdü ve dikişleri patlamış bir kanepenin yanma geldi, Umma Balsun oturmasını işaret edene kadar, huzursuz bir şekilde bekledi. Sonra aceleyle, paldır küldür oturup, çantasında el yordamıyla bir şeyler aradı.

"Ihh... şey... Benjamin Flex ile konuşmak istiyorum." Konuşması gergindi. Sesi çatlıyor, her kelimede biraz daha yükselerek ağzından çıkıyordu. Mezbahanın molozlarından aldığı bir parçayı koyduğu ufak bir keseyi uzattı.

Milislerin tersane grevini yerle bir ettiği haberinin Yeni Crobozon'a ulaşmasının ardından, geçen akşam Dog Fenn'e gitmişti. Haberle birlikte bir sürü de dedikodu gelmişti. Bunlardan biri de, Dog Fenn'de bulunan isyankâr bir gazeteye yapılan ikincil bir baskın ile ilgiliydi.

Derkhan, her zamanki gibi kılık değiştirerek, şehrin güneydoğusundaki karanlık sokaklara vardığında saat epeyce geç olmuştu. Yağmur yağmıştı; ılık, kocaman damlalar, çıkmaz sokağın molozları üzerinde çürüyen nesneler gibi kabararak patlıyordu. Giriş kapalıydı, bu yüzden Derkhan, et ve hayvanların aşağıya fırlatıldığı alçak açıklıktan geçerek içeriye girmişti. İğrenç taşlara tutunmuş, binlerce korkmuş hayvanın dışkısı ve kanıyla kaplı kasap taşının kenarına ayaklarını sarkıtmış ve bir metre kadar yükseklikten, terk edilmiş katliam evinin kanlı karanlığına atlamıştı.

Sonra harap olmuş taşıma bandının üzerinden sürünerek geçmiş, yerlere saçılmış et kancalarına takılmıştı. Üzerinde tökezleyerek yürüdüğü kanla kaplı kaygan zemin soğuk ve yapış yapıştı.

Derkhan duvarlardan fırlayan taşları, yıkılmış merdivenleri güçlükle geçerek yukarıya Ben'in odasına, yıkımın merkezine ulaşmaya çalıştı. Geçtiği yerlerde, parçalanmış ve mahvolmuş baskı makinesi parçaları, dumanı tüten kömürleşmiş kâğıt ve kumaşlar saçılmıştı.

Ben'in odası, moloz kaplı küçücük bir delik haline gelmişti. Taşlar yatağı yerle bir etmişti. Ben'in yatak odası ile gizli baskı bölmesi arasındaki duvar neredeyse tamamen yıkılmıştı. Miskin bir yaz yağmuru, yıkılmış çatıdan geçerek baskı odasının parçalanmış iskeletine vuruyordu.

Derkhan'ın yüzü donuklaştı. Delicesine bir şiddetle etrafına bakındı. Yerden küçük delil parçaları, buranın bir zamanlar bir insanın yaşadığı bir yer olduğunu kanıtlayan nesneler bulup çıkardı. Şimdi, elindeki bu parçaları Umma Balsun'un önüne, masaya bıraktı.

Bir tıraş bıçağı bulmuştu, jiletinin üzerinde kıllar yapışmış, paslı bir bıçak. Bir çift pantolondan geriye kalan parçalar. Duvardaki kırmızı bir noktaya sürte sürte Ben'in kanını bulaştırdığı bir

kâğıt parçası. *Başıboş Şiddet*'in, Ben'in yatağının altında bulduğu son iki sayısı.

Umma Balsun bu acınası derlemenin önüne yığılmasını bekledi.

"Kendisi şimdi nerede?" diye sordu.

"Sanırım... şey... Ekser'de," dedi Derkhan.

"Hmm, şimdiden söyleyeyim, bu sana fazladan bir çeyreğe mal olacak," dedi Umma Balsun, kaba bir sesle. "Yasalarla uğraşmayı sevmem. Anlat şimdi."

Derkhan, kadına yanında getirdiği her bir parçayı gösterdi. Umma her birine kafasını sallayıp geçti ama *BŞ*'nin sayılarına özel bir ilgi gösterdi.

"Bu dergide mi yazıyordu?" diye heyecanla, parmağıyla gazeteleri göstererek sordu.

"Evet." Derkhan, Ben'in yayınladığı bilgiyi vermek niyetinde değildi. Falcı kadının güvenilir olduğu konusunda kendisine garanti verilse de, isim verme konusundaki yasağı kırmak onu huzursuz ediyordu. Umma Balsun, geçimini milislerin elindeki insanlarla bağlantı kurarak sağlıyordu. Müşterilerini ele vermesi mali açıdan yanlış bir hesap olurdu. Derkhan, *Ne Düşünüyoruz?* diye yazan ana başlığı işaret etti. "Bunu o yazdı."

"Ah..." dedi Umma Balsun. "Keşke kendi el yazısıyla yazdığı kâğıt sende olaydı. Bu da fena sayılmaz. Üzerinde ona has bir şey var mı?"

"Bir dövmesi var. Pazusunun üzerinde. Böyle bir şey." Derkhan kendi çiziktirdiği süslü çapa resmini gösterdi.

"Denizci mi?"

Derkhan acı acı gülümsedi.

"Daha adımını atmadan işi berbat etmiş, gemiden kovulmuş. Gemiye başvurduğunda iyice sarhoşmuş ve daha dövmesi bile kurumadan kaptana bir sürü hakaret yağdırmış." Ben'in bu öyküyü anlatışını anımsadı.

"Tamam," dedi Umma Balsun. "İki bakır sikke işe girişmek için. Eğer ona ulaşabilirsem beş bakır daha, sonra onunla bağlantımın her dakikası için iki gümüş lira alırım. Eğer Ekser'de ise bir beşlik. Kabul ediyor musun?" Derkhan başını salladı. Pahalıydı,

ama bu tür büyücülük birkaç yeni numara öğrenmekten öte bir şeydi. Yeterli eğitimi alan herkes ayaküstü büyücülüğü becerebilirdi, ama bu tür medyumluk için doğuştan gelen bir yetenek ve yıllar süren yoğun bir çalışma gerekiyordu. Nerede yaşadıkları ve neye benzedikleri önemli değildi. Umma Balsun sol kolunu sıyırdı. Etinde küçük çukurlar vardı ve bıngıl bıngıl sallanıyordu. "Şu dövmeyi bana çizsene. Elinden geldiğince aslına benzetmeye çalış." Derkhan'a, bir köşede duran, üzeri bir paletle bir sürü boya ve renkli mürekkeple dolu tabureyi gösterdi.

Derkhan malzemeleri alıp getirdi. Umma Balsun'un koluna dövmenin taslağını çizmeye başladı. Deli gibi kafasını toparlamaya, renkleri doğru sürmeye çalışıyordu. Bitirmesi yaklaşık yirmi dakikasını aldı. Çizdiği çapa Benjamin'inkinden (kısmen mürekkeplerin kalitesine bağlı olarak) biraz daha göz alıcı ve belki de biraz daha basık olmuştu. Yine de, aslını bilen birisinin, onun çizdiği şeyin ne olduğunu anlayacağından emindi. Arkasına yaslandı, sonuçtan memnun sayılırdı.

Umma Balsun kolunu şişko bir tavuk kanadı gibi sallamaya başladı, mürekkebi kuruttu. Benjamin'in odasının kalıntılarıyla oyalandı bir süre.

"... hayatını kazanmak için ne sefil bir yol..." diye, Derkhan'ın duyabileceği bir sesle homurdandı. Benjamin'in tıraş bıçağını aldı, ustaca bir el hareketiyle çevirdi ve çenesine hafif bir çizik attı. Kan lekeli kâğıdı kesiğin üzerinde bastırdı. Sonra eteğini kaldırdı ve Ben'in pantolonunun bacağını, şişko baldırlarına geçirdi.

Sonra, Umma Balsun masanın altına uzandı, oradan deri ve tahtadan yapılmış bir kutu çıkardı. Bunu masaya koydu ve açtı.

Kutunun içinde, birbirinin üzerinden, altından geçerek birbirine arapsaçı gibi sarılmış kapakçık, tüp ve tellerin oluşturduğu inanılmaz ölçüde karmaşık bir makine vardı. Tepesinde gülünç görünümlü, önünde bir tür megafon eklentisinin çıkıntı yaptığı bir miğfer duruyordu. Miğferi kutuya uzun, kıvrımlı bir tel bağlıyordu.

Umma Balsun uzanıp miğferi aldı. Durakladı, sonra bunu kafasına geçirdi. Deri bağcıklarını sıkıştırdı. Kutunun gizli bir yerinden, makinenin kenarındaki altıgen bir deliğe düzgünce sokulmuş

bir kolu bulup çekti. Kutuyu, masanın Derkhan'a en yakın kenarına yerleştirdi. Makineyi kimyasal bir pile bağladı.

"Oldu," dedi bir yandan hâlâ kan sızan çenesine dalgınca bastırarak. "Şimdi şu kolu çevirerek bunu çalıştıracaksın. Pil faaliyete geçince, gözünü ondan ayırma. Eğer teklemeye başlarsa, *kolu yeniden çevirmeyi dene.* Akım duralamaya başlarsa, bağlantıyı kaybederiz ve bağlantı aniden kesilirse, arkadaşın aklını kaybedebilir. Daha da kötüsü, ben de. Bu yüzden, *gözünü ayırma...* Ayrıca, bağlantı kurarsak, ona hareket etmemesini de söyle, yoksa benim kablom yetmez." Başlığını kutuya bağlayan kabloyu salladı. "Anladın mı?" Derkhan başını sallayarak evet, dedi.

"Tamam o zaman. Bana şu yazdığı şeyi uzat. Kişiliğin içine girecek, uyum sağlamaya çalışacağım. Kolu çevirmeye başla ve pil çalışana kadar da bırakma."

Umma Balsun ayağa kalktı ve sandalyesini çekti, duvara doğru itekledi, nefes nefeseydi. Sonra döndü ve ayakta beklemeye başladı. Gerginliği belli oluyordu, derken cebinden bir kronometre çıkardı, başlatma düğmesine bastı ve Derkhan'a bakıp başını salladı.

Derkhan kolu çevirmeye başladı. Allahtan çok yumuşaktı. Kutunun içindeki yağlı dişlerin harekete geçtiğini hissetti, kolun vuran ve esoterik düzeneği çalıştıran basıncını tahmin etmeye çalıştı. Umma Balsun kronometreyi yere düşürmüştü, *BŞ*'yi sağ eline almış, duyulmayacak bir fısıltıyla, dudaklarını hızlı hızlı oynatarak Benjamin'in yazdıklarını okuyordu. Sol elini hafifçe kaldırmıştı ve parmakları anlaşılmaz bir kadril yapıyor, havaya sihirli bazı sözcükler yazıyordu.

Makalenin sonuna geldiğinde yine başa döndü ve yeniden okumaya başladı, sonu gelmez bir döngüye girmişti.

Akım, kıvrılmış telden geçip duruyor, Umma Balsun'u görünür biçimde sarsıyor, başını birkaç saniye hafifçe titretiyordu. Kadın elindeki kâğıdı yere düşürdü, bu arada ezberlediği sözcükleri *fısıltıyla* okumaya devam etti. Yavaşça döndü, gözleri boş boş bakıyor, ayaklarını sürüyordu. Dönerken, bir saniye kadar miğferin önündeki megafon Derkhan'ı gösterdi. Çok kısa bir an Derkhan garip

bir ruhsal dalgalanmanın içine işlediğini hissetti. Bir an sendeledi ama kolu çevirmeye devam etti, sonunda bir başka gücün işe giriştiğini ve kolu çevirmeye devam ettiğini fark edince, elini yavaşça çekti ve kolun devinimini izledi. Umma Balsun dönerek yüzünü kuzeybatıya çevirdi, Ekser ile aynı hizaya geldi.

Derkhan, pili ve makineyi izliyor, akımın sürekli olmasına dikkat ediyordu.

Umma Balsun gözlerini kapattı. Dudakları oynuyordu. Kenarlarına parmak sürtülen bir şarap kadehi gibi sesler çıkarıyordu.

Derken birdenbire bedeni şiddetle çırpındı. Titriyordu. Gözlerini açtı.

Derkhan gözlerini medyum kadına dikmişti.

Umma Balsun'un uzun saçları bir kutu dolusu yem solucanı gibi kıvrılıyordu. Alnından geriye çekilmiş, kıvrımlar halinde geriye doğru atılmış, Benjamin'in çalışmadığı zamanlarda briyantinleyip geriye taradığı saçına benzemişti. Umma Balsun'un ayaklarından yukarıya bir dalgalanma oldu. Sanki deri altı yağından bir elektrik akımı geçmiş, geçerken de orayı hafifçe değiştirmiş gibiydi. Kafasından dışarı çıktığında bütün bedeni değişmişti. Bedeninde yağ kalmamıştı, ama zayıflamamıştı da, ancak dokuların dağılımı bedeninde oynamalar yapmıştı. Omuzları daha genişlemiş gibiydi. Çenesi daha belirginleşmiş ve kocaman gıdısı sanki küçülmüştü.

Yüzünde bereler vardı.

Bir an ayakta kaldı, sonra birdenbire dört ayak üzerine yere düştü. Derkhan hafif bir çığlık attı ama Umma Balsun'un gözlerinin hâlâ açık ve bir noktaya baktığını gördü.

Umma Balsun bacaklarını açarak yere oturdu, sırtını kanepenin koluna dayamıştı.

Gözlerini yavaşça kaldırırken, yüzünü buruşturmuş, ne olduğunu anlamaya çalışan bir ifade kazanmıştı. Hâlâ gözlerini ona dikmiş duran Derkhan'a baktı. Umma Balsun'un ağzı (şimdi daha gergin ve ince dudaklıydı) şaşkınlıkla açıldı.

"Dee?" diye tıslamaya benzer, derin bir yankı yaparak yayılan bir ses çıktı ağzından.

Derkhan ağzı açık bir budala gibi Umma Balsun'a bakakaldı.

"Ben?" diye başlayıp durakladı.

"Buraya nasıl *girdin*?" diye aynı sesle sordu Umma Balsun ve hızla doğruldu. Gözlerini kısıp şaşkın şaşkın Derkhan'a baktı. "Senin *içinden* diğer tarafı görebiliyorum..."

"Ben, dinle beni." Derkhan onu sakinleştirmesi gerektiğini biliyordu. "Kımıldama. Seninle birleşen bir medyum aracılığıyla beni görebiliyorsun. O şimdi tamamen etkisiz bir alıcı durumunda, böylece ben seninle konuşabiliyorum. Anlıyor musun?"

Şimdi Ben olan Umma Balsun, başını evet anlamında hızlı hızlı salladı. Kadın/adam kımıldanmayı bıraktı ve dizlerinin üzerine çöktü. "Neredesin sen?" diye fısıldadı.

"Brock Bataklığı'nda, Kıvrım'ın aşağısında. Ben, çok zamanımız yok. Sen neredesin? Neler oldu? Seni... seni hırpaladılar mı?" Derkhan titreyerek soluyor, umutsuzluk ve üzüntü içinde dalga dalga akıyordu.

Üç kilometre ötedeki Ben, başını perişan bir halde iki yana salladığında Derkhan bunu hemen yanı başında gördü.

"Henüz değil," diye fısıldadı Ben. "Bana... şimdilik... dokunmuyorlar."

"Orada olduğunu nereden bildiler?"

"Allah aşkına Dee, hep bilmiyorlar mıydı sanki? Rudgutter pisliği buraya daha önce de gelmişti ve benimle dalga geçmişti. *BŞ*'nin nerede olduğunu ta başından beri bildiklerini, ama umursamadıklarını söylemişti."

"Grev yüzünden bu..." dedi üzgün üzgün Derkhan. "Bu kez çok ileri gittiğimize karar verdiler."

"Hayır."

Derkhan dik dik baktı. Ben'in sesi ya da Umma Balsun'un ağzından çıkan sert ve netti. Ona gözlerini kırpmadan, ısrarla bakıyordu.

"Hayır, Dee, grev falan değil. Keşke grevi, onları korkutacak kadar etkileyebilseydik. Hayır, o *kapak hikâyesi* sadece."

"Ne öyleyse?" diye çekinerek konuşmaya başladı Derkhan. Ben onun lafını kesti.

"Sana bildiklerimi söyleyeyim. Buraya geldikten sonra Rudgutter elinde *Başıboş Şiddet*'i sallayarak içeri geldi. Biliyor musun neyi gösteriyordu? İkinci bölümdeki *Allahın cezası söylenti haberi:* Şişman Güneş'in mafya ile anlaştığı dedikoduları.

"Biliyorsun, bir haber kaynağımın bana söylediği şey, şu hükümetin bir suç örgütüne başarısız bir bilim projesi mi ne satmasıyla ilgili olan. Hiçbir şey! Elimizde hiçbir şey yoktu! Yaptığımız, ortalığı bulandırmaktı yalnızca! Rudgutter'in bunu elinde sallaması ve yüzüme tutması falan..." Ben anımsamaya çalışırken, Umma Balsun'un gözleri bir an daldı. "O konuda sordu da sordu: *Bu konuda ne biliyorsunuz Bay Flex? Kaynağınız kim? Kurtçuklar hakkında ne biliyorsunuz? Ciddi söylüyorum! Kurtçuklar, hani kelebeklerin olduğu kurtçuklar! Bay A'nın son zamanlardaki sorunları hakkında ne biliyorsunuz?*"

Ben Umma Balsun'un başını yavaşça salladı. "Anladın değil mi Dee? Neye dokunduğumuzu bilmiyorum, ama öyle bir öykü yakalamışız ki, aman Allahım! Rudgutter korkudan altına kaçırdı. Bu yüzden beni içeri aldılar! Habire, kurtçukların nerede olduğunu biliyorsan, söylemen yararına olur, deyip durdu. Dee..." Ben sendeleyerek doğruldu. Derkhan kıpırdanmaması için onu uyarmak üzere ağzını açtı ama Ben, Umma Balsun'un ayakları üzerinde dikkatle yürüyerek kendine doğru gelmeye başlayınca sustu. "Dee, bu konunun peşini bırakma. Korkuyorlar, Dee, gerçekten korkuyorlar. Bunu kullanmalıyız. Ne sorduğu konusunda en ufak bir fikrim bile yoktu, ama sanırım benim rol yaptığımı sandı, ben de nasıl rahatsız olduğunu görüp bunu kullanmaya başladım."

Ben, yavaşça, dikkatle ve ürkerek Umma Balsun'un ellerini Derkhan'a doğru uzattı.

Ben'in ağladığını gören Derkhan'ın boğazına bir yumruk tıkandı. Hiç ses çıkarmayan Ben'in gözünden akan yaşlar yüzünü kaplamıştı. Derkhan dudaklarını ısırdı.

"Bu vınlama sesi ne, Dee?" diye sordu Ben.

"İletişim makinesinin motoru. Devamlı çalışması gerekiyor."

Umma Balsun'ın başı onayladı.

Kadının elleri Derkhan'ınkilere dokundu. Bu dokunuş Derkhan'ın içini titretti. Ben'in onun serbest kalan eline tutunduğunu, önünde eğildiğini hissetti.

"Seni hissedebiliyorum..." Ben gülüyordu. "Yarı görünür durumdasın, bir hayalet gibi aynı, ama seni hissedebiliyorum." Gü-

lümseyerek durdu ve söyleyecek sözcük arandı. "Dee...ben... beni öldürecekler. Tanrım..." Soluğunu verdi. "Korkuyorum. Bu... pislik heriflerin bana işkence yapacağını biliyorum..." Hıçkırıklarını tutamayınca omuzları sarsılmaya başladı. Bir an sessizleşti, başını eğdi, korkudan sessiz sessiz ağladı. Başını kaldırdığında sesi sertleşmişti.

"Siktir et hepsini. Onları iyice korkuttuk, Dee. İşin peşini bırakma! Seni burada Allahın cezası *Başıboş Şiddet*'in başyazarı ilan ediyorum." Sırıttı. "Dinle şimdi. Mafaton'a git. Onunla, oradaki kafelerde yalnızca iki kez karşılaştım ama sanırım oralarda bir yerde yaşıyor, haber kaynağım olan kadından söz ediyorum. Geç saatlerde buluşmuştuk, o saatte tek başına dolaşmayı isteyeceğini hiç sanmadığım için oralarda oturduğunu tahmin ediyorum. Adı *Magesta Barbile*. Çok fazla bir şey söylemedi aslında. A&G'de, üzerinde çalıştığı ve hükümetin sona erdirip bir mafya babasına sattığı bir projeden söz etti, bir bilim insanı kendisi. Uydurma olabileceğini düşündüm; ciddi bir haber olduğu için değil, sırf kötülük olsun *diye* yayınladım bunu. Ama baksana, yarattığı tepki beni haklı çıkardı."

Şimdi de Derkhan ağlıyordu. Başını salladı.

"Arkasını bırakmayacağım, Ben. Söz veriyorum."

"Dee..." dedi Ben sonunda. "Beni... Şu medyum mu ne ise onunla bir şeyler yaparak... beni... öldüremez misin?"

Derkhan'ın ağzından şaşkınlık ve üzüntü dolu bir ses çıktı.

Umutsuzca etrafına bakındı ve başını iki yana salladı.

"Hayır, Ben. Ancak medyumu öldürürsem olur bu..."

Ben üzgün üzgün başını salladı.

"Çalışanların adlarını vermemek için ne kadar direnebilirim, gerçekten bilemiyorum. Tanrı biliyor elimden geleni yapacağım. Dee... bunlar uzman, biliyorsun değil mi? Yani işimi şimdiden bitirsem diye düşünüyordum, beni anlıyor musun?"

Derkhan'ın gözleri kapalıydı. Ben için, onunla birlikte ağlıyordu.

"Ah, tanrım, Ben, çok üzgünüm."

Ben birdenbire, gösterişli bir tavırla ciddileşti. Çenesi dikleşti. Hırçınlaştı. "Ben elimden geleni yapacağım. Sen de lütfen Barbile'in peşine düş ama, oldu mu?"

Derkhan başıyla onayladı.

"Ayrıca teşekkürler," dedi buruk bir gülümseme ile, "ve hoşçakal."

Ben dudaklarını ısırdı, yere baktı, sonra tekrar başını kaldırdı ve Derkhan'ı uzun uzun yanağından öptü. Derkhan sol eliyle ona sımsıkı sarılıp kendine doğru çekti.

Sonra Benjamin Flex ondan ayrıldı, geriye çekildi ve perişan durumdaki Derkhan'ın göremediği bir tür ruhsal tepkiyle, Umma Balsun'a artık birbirlerinden ayrılma zamanlarının geldiğini söyledi.

Medyum yine sarsıldı, titredi ve sendeledi, neredeyse hissedilebilir bir rahatlama dalgasıyla bedeni kendi şekline döndü.

Umma Balsun kendini toparladı ve yaklaşıp buyurgan bir tavırla elini pilin üzerine koydu, o zamana dek çalışan pil durdu. Kadın masadaki saati de durdurdu ve, "işte bu kadar, canım," dedi

Derkhan uzandı ve başını masaya koydu. Sessizce ağladı. Şehrin karşı yakasında Flex de ağlıyordu.

İkisi de yalnızdı.

Bir iki dakika sonra, Derkhan sertçe burnunu çekip doğruldu. Umma Balsun sandalyesinde oturuyor, bir kâğıt parçası üzerine hesap yapıyordu.

Derkhan'ın kendini toparlarken çıkardığı seslere başını kaldırıp baktı.

"İyi misin, canikom?" diye neşeli bir sesle sordu. "Ben de senin hesabını çıkardım."

Derkhan, kadının duygusuzluğuna bir an sinirlendi, ama bu duygu geldiği gibi gitti. Umma Balsun'un bağlantı halinde iken söylenenleri ve duyulanları anımsayıp anımsayamayacağını bilmiyordu. Anımsıyor olsa bile, Derkhan'ınki şehirdeki yüzlerce, binlerce trajediden biriydi yalnızca. Umma Balsun, hayatını bir aracı olarak kazanıyordu ve onun ağzı yitirilenin, ihanetin, işkence ve sefaletin bir sürü öyküsünü birbiri ardına anlatıp durmuştu.

Kendisininki ile Ben'in öyküsünün özel, alışılmadık bir yanı olmadığını anlayınca Derkhan tuhaf bir rahatlama duydu. Ben'in ölümü özel bir ölüm olmayacaktı.

"Bak buraya." Umma Balsun kâğıt parçasını Derkhan'a doğru sallıyordu. "Bağlantı iki artı beş bakır, eder yedi bakır. On bir dakika sürdü, bu da yirmi iki gümüş: Ayrıca bir altın da Ekser tehlike parası, yani senin vereceğin bir nokta doksan iki altın."

Derkhan iki altın sikke verip oradan ayrıldı.

Hızlı hızlı yürümeye başladı, hiçbir şey düşünmüyor, Brock Bataklığı'nın sokaklarında yolunu bulmaya çalışıyordu. İnsanların yaşadığı sokaklara yeniden girdi, buralarda insanlar, gölgelerde dolaşan kuşkulu görüntülerden daha farklıydı. Derkhan, ne olduğu bilinmeyen ucuz iksirlerin satıldığı tezgâhların, seyyar satıcıların arasından, önündekileri ite kaka geçti.

Isaac'in laboratuvarına doğru gittiğini fark etti. Yakın arkadaşı, politik yoldaşıydı o. Ben'i tanımıyordu, adını bile duymamıştı, ama olanların önemini anlayacaktı. Ne yapılacağı konusunda bir fikir verebilirdi... Olmazsa da, koyu bir kahve ve biraz sohbet ona yetecekti.

Kapısı kilitliydi. İçeriden bir yanıt gelmedi. Derkhan neredeyse ağlayacaktı. Tam oradan ayrılıp yapayalnız üzüntüsüne geri dönmek üzereydi ki, Isaac'in heyecanla tarif ettiği, nehir kıyısında gittiği bir barı anımsadı, Ölü Çocuk mu neydi. Evin yanındaki küçük sokağa yöneldi, önce aşağıya, sonra yukarı doğru ilerledi. Nehrin yanındaki patikaya, kırık kaldırım taşlarına ve aralarından fışkıran otlara baktı.

Kirli dalgalar, organik pislikleri yavaş yavaş doğuya doğru sürüklüyordu. Septik'in karşısı, birbirine sımsıkı sarılmış çalılıklar ve otlarla nefes alamaz biçimde kaplanmıştı. Derkhan'ın tarafında, biraz kuzeyde, yolun üzerinde virane binalar diziliydi.

Oraya doğru çekinerek yürümeye başladı, leş gibi olmuş, boyası dökülmüş Ölen Çocuk tabelasını görünce hızlandı. İçerisi kötü kokuyordu ve sıcaktı, ayrıca dayanılamayacak kadar nemliydi; ama uzak bir köşede, kaykılmış, çökmüş insanların, Vodyanoi ve Tekraryapım kazazedelerinin arkasında Isaac'i gördü.

Heyecanlı bir fısıltıyla, Derkhan'ın hayal meyal anımsadığı biriyle, bir bilim adamı arkadaşı ile konuşuyordu. Derkhan kapıda dururken Isaac başını kaldırıp baktı, bir süre sonra onun kim

olduğunu nihayet anladı ve öylece bakakaldı. Derkhan neredeyse koşarak ona doğru gitti.

"Isaac, nihayet... seni bulduğuma çok sevindim..."

Bir eliyle Isaac'in ceketine yapışmış, karmakarışık sözcüklerle konuşurken, Isaac'in ona hiç memnun olmamış bir tavırla baktığını fark etti ve kendini birden çok aşağılanmış hissetti. Konuşması kesildi.

"Derkhan... hay Allah..." dedi. "Ben... Derkhan, çok önemli bir sorun var... Bir şey oldu ve benim..." Huzursuz görünüyordu.

Derkhan perişan bir halde ona bakıyordu.

Birden oturdu, Isaac'in yanındaki banka çöktü. Teslim olmak gibi bir şeydi bu. Masaya eğildi, gözyaşlarının engellenemez bir halde aktığı gözlerini ovuşturdu.

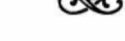
"Çok sevgili bir arkadaşımın, bir yoldaşın işkenceyle ölüme hazırlanmasını izledim ve hayatımın yarısı gitti, yok oldu, parçalandı ve neden bilmiyorum, ama şehirde bir yerlerde Allahın cezası bir Doktor Barbile bulmak zorundayım, neler olup bittiğini anlamak için, sana, buraya geldim, çünkü... çünkü seni bir arkadaşım olarak görüyorum... ve sen... *meşgulüm mü* ...diyorsun bana...?"

Gözyaşları parmaklarının arasından akıyor, geçtiği yerlerde yüzünü kirletiyordu. Elleriyle bastırarak gözlerini sildi, burnunu çekti, bir an baktı ve Isaac ile diğer adamın olağanüstü, gülünç bir abartıyla ona baktığını fark etti. Gözleri fal taşı gibi açılmıştı.

Isaac elini uzatıp Derkhan'ın bileğine yapıştı.

"*Kimi* bulmak zorundasın?" diye tıslar gibi sordu.

28

"Hmm," dedi Bentham Rudgutter dikkatle. "Ağzından hiçbir laf alamadım. Henüz."

"Kaynağın adını da mı söylemedi?" diye merakla sordu Stem-Fulcher.

"Hayır." Rudgutter dudaklarını büzüp yavaşça başını iki yana salladı. "Konuşmuyor. Ama bunu öğrenmenin zor olacağını sanmıyorum. Kuşkulandığımız insan sayısı çok fazla değil zaten. A&G'de çalışan birisi olmalı, projede çalışan biri *büyük olasılıkla*. Sorgulaması bitince daha çok bilgimiz olur."

"Evet..." dedi Stem-Fulcher. "Buraya kadar geldik."

"Kesinlikle."

Stem-Fulcher, Rudgutter ve MontJohn Rescue, Perdido Sokağı İstasyonu'nun altındaki derin tünellerden birindeydiler, etraflarında üst rütbeli milis muhafızları duruyordu. Gaz lambaları, karanlıkta sürekli değişen görüntüler yaratıyor, kirli ışık huzmeleri, ancak önlerini görebilecek kadar aydınlık veriyordu. Biraz arkalarında, içinden yeni çıktıkları kafes asansör vardı.

Rudgutter işaret edince, o ve beraberindekiler, karanlığın içinde ilerlemeye başladı. Milisler sıra halinde yürüyorlardı.

"Pekâlâ," dedi Rudgutter. "İkiniz de makasları aldınız, değil mi?" Stem-Fulcher ve Rescue başlarını salladı. "Dört sene önce, satranç takımları severdi," diye düşünmeye başladı Rudgutter. "Dokuyucu'nun zevklerini değiştirdiği zaman geldi aklıma, ne istediğini anlayana kadar üç ölü verdik." Huzursuz bir sessizlik oldu. "Bu defa elimizdeki bilgiler çok güncel," dedi Rudgutter, kasvet kokan, zorlama bir neşeyle. "Sizinle buluşmadan önce Doktor Kapnellior ile konuştum. Buranın Dokuyucu 'uzmanı', aslında yanlış

sözcük ya. Yani işin açıkçası, hepimizden farklı olarak, onlar konusunda tümüyle değilse de, fazlasıyla cahil. Makasların hâlâ rağbet gördüğü konusunda bana garanti verdi."

Bir an sonra yine konuşmaya başladı.

"Ben konuşacağım. Daha önce de yaptım bunu." Bunun kendisi için bir avantaj mı yoksa dezavantaj mı olduğuna karar veremedi.

Koridorun sonunda, üzerinde demir bantlar olan kalın bir meşe kapı vardı. Milislerin başı olan adam, kocaman bir anahtarı kapının kilidine soktu ve kolayca çevirdi. Kapıyı hızla çekerek açtı, bu arada, gövdesiyle kapının ağırlığına destek oldu, sonra karanlık odaya daldı. İyi eğitilmişti. Sıkı bir eğitimden geçmişti. Ama yine de korktuğu kesindi.

Diğer askerler de onu izledi, sonra Rescue, Stem-Fulcher ve en son Rudgutter. Hepsi içeri girdikten sonra kapıyı kapattı.

Odaya girdiklerinde, bir an için, bir bölünme duygusu yaşadılar, bedenlerinden neredeyse fiziksel bir devinimle geçen hafif bir huzursuzluk tırmaladı hepsini. Odanın her tarafından karmaşık şekiller halinde upuzun iplikler, birbirine sarılmış görünmez hava ve duygu sarmalları sarkıyor, bunlar dalgalanarak davetsiz misafirlerin üzerlerine yapışıyordu.

Rudgutter ürperdi. Dikkat edildiğinde görünmez hale gelen bu ipliklere gözünün ucuyla baktı.

Oda, örümcek ağlarından bir kefenle sarılmış gibiydi. Her duvara tuhaf şekillerde makaslar asılmıştı. Birbirine saldıran yırtıcı balıklar gibiydiler; tavanı kaplıyor, karmaşık ve rahatsız edici geometrik biçimler oluşturarak birbirlerine sarılıyor, birbirlerinin içinden geçiyorlardı.

Milis askerler ve amirleri, duvarın dibinde durdular. Hiçbir yerden ışık gelmiyordu, ama onlar yine de görebiliyorlardı. Odadaki bütün renkler, huzursuzlukla kaçmıştı sanki. Işık sönüp bir köşeye sinmişti.

İçeridekiler uzun bir süre öylece beklediler. Hiçbir ses çıkmadı.

Bentham Rudgutter yavaş ve sessizce, elini taşıdığı çantaya uzattı ve yardımcılarından birinin, Perdido İstasyonu'nun en ucuz çarşısındaki bir demirciden aldığı büyük gri makası çıkardı.

Makası hiç ses çıkarmadan açtı, sonra bunu boğucu havanın içinde yukarı kaldırdı.

Bıçaklarını bir araya getirdi. Keskin bıçakların birbirine sürtünmesinden ve makas bıçaklarının birbirine çarparak hızla kapanmasından çıkan sesler odada yankı yaptı.

Yankılanan ses, ağa yakalanmış böcekler gibi titredi. Odanın merkezindeki karanlık bir boyuta kaydı.

Soğuk bir esinti, adamların ense tüylerini diken diken etti.

Makasın yankıları geri geldi.

Geri gelip, duyma eşiğinden yukarıya tırmanırken, bu sesler değişime uğradı, önce fısıldayan sonra güçlenerek makasın yankılarından ayrılan sözcüklere, melodik ve hüzünlü bir sese dönüştüler. Anlatılması çok zor, yürek parçalayan, korkutan bir sesti bu, dinleyiciyi iyice yakınına çekiyor ve kulağın içinde değil, daha derinde, kan ve kemiğin içinde, sinir düğümlerinde hissediliyordu.

... ETE KEMİĞE BÜRÜNÜYORUM VE SELAMLIYORUM BU MAKAS ÜLKESİNDE SUNDUKLARINIZI ALACAK, KENDİMİ SUNACAĞIM...

Korkutucu sessizlikte, Rudgutter Stem-Fulcher'e işaret etti, ne söylemek istediğini anlayıp onlar da makaslarını havaya kaldırarak hızla açıp kapattılar, havayı neredeyse elle dokunulabilir bir sesle kesiyorlardı. Rudgutter da onlara katıldı, üçü birden makaslarını ürkünç bir tezahürat ile açıp kapamaya başladılar.

Açıp kapama şıkırtılarının arasında yine o tuhaf ses çınladı odada. Edepsiz bir zevkle inliyordu. Konuştuğunda kulağa gelenler, yalnızca kesintisiz süren bir monologdan parçalardı.

... DURMAYIN DEVAM EDİN, BIÇAKLARIN BU ÇAĞRISINI, BU KESKİN İLAHİYİ KABUL EDİYORUM. KATILIYORUM. SİZ İSKELETLİ YARATIKLAR ÇOK GÜZEL KESİYOR VE SIYIRIYOR VE DİLİMLİYOR AĞIN İPLİKLERİNİ VE ONA GÖRÜLMEDİK BİR ZERAFETLE ŞEKİL VERİYOR...

Görünmeyen bazı şekillerin yaydığı, kare şeklindeki odanın bir köşesinden diğer köşesine bağlanan ve uzatılıp gerilmişe benzeyen gölgelerin arasından, yavaş yavaş devinerek, ortaya bir şey çıktı.

Varlığa büründü. Daha önce bomboş duran bir yerde, birdenbire bir hacim oluşturdu. Boşluğun içindeki bir düzlemden dışarıya adım attı.

Sivri ayakları üzerinde narin bir şekilde öne doğru ilerledi, kocaman bedeni aşağı yukarı sallanıyor, sayısız bacaklarını iyice yukarı kaldırarak adım atıyordu. Tepelerinde bir dev gibi yükselen kafasını eğip, Rudgutter ve arkadaşlarına baktı.

Bir örümcekti.

Rudgutter kendisini çok iyi hazırlamıştı. Hayal gücü olmayan biriydi o, iş disiplini kurallarını izleyen soğuk bir adamdı. Artık korkmuyordu.

Ama yine de gözlerini Dokuyucu'dan ayırmadan yaklaştı.

Elçiden daha kötüydü bu, daha korkunçtu. Cehennem zebanileri, Rudgutter'in büyük saygı duyduğu ürkünç, dehşet saçan, korkunç güçlerdi. Yine de... yine de onları anlayabiliyordu. İşkence görüyor ve işkence yapıyorlardı, çıkarcı ve maymun iştahlıydılar. Kurnazdılar. Anlaşılabilirlerdi. Politik davranıyorlardı.

Dokuyucu tamamen yabancıydı. Onunla pazarlık yapmak ya da oyun oynamak olacak iş değildi. Denenmişti bu.

Rudgutter kendini tuttu, kızgındı, kendini acımasızca yargılıyor, önünde duran şeyin ayrıntılarını anlamak ve görüntüsünü sindirebilmek için onu iyice inceliyordu. Dokuyucu'nun cüssesinin büyük kısmı, arkasında ense-belinden aşağıya kadar, iki metre uzunluğunda, bir buçuk metre genişliğinde balonsu, gergin bir meyve gibi sarkan ve iyice kabarmış kocaman bir gözyaşına benzeyen karnıydı. Son derece düzgün ve pürüzsüzdü, kabuğu parlak, siyah bir ışıltı yayıyordu.

Yaratığın kafası bir insan göğsü büyüklüğündeydi. Karnının ön kısmında, bedenin üçte birine denk gelen yerinde asılı duruyordu. Bedeninin geniş eğrisi, siyahlara bürünmüş omuzlar gibi üzerinde sinsice gölge yapıyordu.

Kafası, ziyaretçilerini görebilmek için yavaşça döndü.

Tepesi siyaha boyanmış bir insan kafatası gibi pürüzsüzdü: Çoklu gözleri derin bir kan kırmızısıydı. Yeni doğmuş bebeklerin kafaları büyüklüğündeki iki ana göz bebeği, kafasının iki tarafın-

daki çukurlara yerleşmişti; ikisinin arasında biraz daha küçük bir üçüncüsü; bunun tepesinde iki tane daha; hepsinin tepesinde ise üç göz daha. Koyu kırmızı zemin üzerinde parıltılardan oluşan karmaşık ve kusursuz bir takımyıldızı gibiydi gözleri.

Dokuyucu'nun karmaşık ağız parçaları oynaktı, kıvrılmış iç çenesi, bir de alt çenesi vardı, siyah fildişinden yapılmış bir tuzağa benziyordu. Islak yutağı boğum boğumdu, derinlerine kadar titriyordu.

Bacakları, insan ayak bilekleri gibi ince ve kemikli, kafasını ve karın bölgesini bağlayan ince, boğumlu et sargısından çıkıyorlardı. Dokuyucu, en arka dört ayağı üzerinde yürüyordu. Bacaklar dimdik çıkıp, kırk beş derecelik bir açı yaparak, basık kafasının otuz santimetre kadar yukarısında, karın bölgesinin ucundan da yukarıda dizlere bağlanıyorlardı. Bacaklar, eklemlerden yaklaşık üç metre kadar geriye doğru gidiyor, küçük bir hançer gibi keskin bir nokta halinde sona eriyorlardı.

Dokuyucu da bir tarantula gibi bacaklarını sırayla, önce iyice yükseğe kaldırıyor, bir cerrahın ya da ressamın gösterebileceği özenle tekrar yere indiriyordu. Yavaş, korkutucu, insani bir devinimle.

Bu büyük dört ayaklı bedenin çıktığı aynı karmaşık kıvrımdan, daha kısa iki çift bacak daha çıkmıştı. Bunlardan iki metreye yaklaşan bir çifti, dirseklerden yukarı doğru kıvrılmıştı. Her ince ve sert kabuk uzantısının ucunda, elli santimetreye yaklaşan bir tırnak vardı, korkunç, neşter gibi keskin, parlak kırmızımsı bir kabuk parçası. Her bir silahın dibinden örümceğimsi bir kemik kıvrımı, avını yakalayıp, parçalayacağı ve tutacağı keskin bir kanca çıkıyordu.

Bu organik palalar, tıpkı geniş boynuzlar, mızraklar gibi öne fırlıyordu. Ölümcül gücün gösterişli bir sunumuydular.

Bunların da önünde, daha kısa uzantılar sarkıyordu. Uçlarında ise, Dokuyucu'nun kafasıyla yer arasında ortalarda bir yerde, bir çift zayıf ve minicik el vardı. Beş parmaklı ve inceydi bu eller; ancak tırnaksız ve derisiz parmak uçlarının pürüzsüzlüğü, yabancı, sedefli, katıksız siyahlığı, onu insan çocukların ellerinden ayırıyordu.

Dokuyucu dirseklerini biraz yukarı kıvırdı, ellerini birleştirdi ve yavaş yavaş, ara vermeden birbirine sürtmeye başladı. Sinsi, huzursuz edecek derece insansı bir şeydi bu, sahtekârca sırıtan bir papazı akla getiriyordu.

Mızrak gibi sivri ayakları yaklaştı. Kırmızı-siyah tırnakları birazcık öne dönmüş, ışıksız ortamda parlıyorlardı. Ellerini sıvazlamaya devam etti.

Dokuyucu'nun bedeni geriye ve sonra da korkutucu biçimde öne doğru kaykıldı.

...SİZ EKLEMLİ SOPALAR BANA NE SUNUYOR NE LÜTFEDİYOR... dedi ve birdenbire sağ elini uzattı. Bu ani devinimi, milis askerlerini ürküttü.

Rudgutter hiç duraksamadan öne doğru bir adım attı ve makasını yaratığın eline bıraktı, bu ele dokunmamak için özen gösterdi. Stem-Fulcher ve Rescue de aynısını yaptı. Dokuyucu şaşırtıcı bir hızla yine geriye çekildi. Elinde tutuğu makaslara baktı, parmaklarını makasların sapından geçirdi ve her bir makası hızla açıp kapayarak denedi. Sonra arkadaki duvara gitti ve hızlı hareketlerle her bir makası soğuk taşın üzerine yerleştirdi.

Nasılsa, cansız metal parçaları konulduğu yerde kaldı, nemli görünen duvara yapıştı. Dokuyucu özenle şekillendirdi bunları.

"Sana bir şey sormak için buradayız, Dokuyucu." Rudgutter titremeyen bir sesle konuştu.

Dokuyucu ağır ağır dönüp baktı ona.

...AĞ İPLİKLERİ HER YERİNİZİ SARIYOR SİZ SARSAK KIKIRDAK LEŞLER ÇEKİP AÇIYOR YENİDEN ÖRÜYORSUNUZ ÜÇLÜ YÖNETİMİN GÜCÜ MAVİ KAPLI KIVILCIM SAÇAN SİYAH TOZ DEMİRDE SAKLI SİZ ŞEYTANTIRNAĞI RUHLARI YAKALADINIZ DOKUMA PARÇALARI ÜZERİNDE BEŞ KANATLI CANAVAR PARÇALIYOR SİNİR UÇLARINI SİNİR DÜĞÜMLERİNİN RUHU KAFA LİFLERİNİ EMİYOR...

Rudgutter dik dik Rescue ve Stem-Fulcher'a baktı. Üçü de Dokuyucu'nun dili olan bu düşsel şiirin akışını izlemeye çalışıyordu. Bir şeyi anlamışlardı ama.

"Beş mi?" diye fısıldadı Rescue, Rudgutter'a ve Stem-Fulcher'a baktı. "Alaca yalnızca *dört* kurtçuk getirdi..."

...BİR ELİN BEŞ PARMAĞI BÜTÜN DOKUMALARI ŞEHRİN MAKARALARINDAN AYIRMAYA ÇALIŞIYOR HAVAYI PARÇALAYAN BEŞ BÖCEK DÖRDÜ GÜZEL BİÇİMLİ PARILDAYAN SÜSLERLE ÇEVRİLİ BİR GÜDÜK BAŞPARMAK B●DUR MAHVOLMUŞ GÜÇ BUYURGAN KARDEŞ PARMAKLARI BEŞ BİR ELDE...

Dokuyucu Rescue'ya doğru sinsi, yavaş dansıyla yaklaşırken milis muhafız gerildi. Dokuyucu bir elinin parmaklarını açtı, bu eli getirip Rescue'nın yüzüne tuttu, iyice yaklaştırdı. İnsanları çevreleyen hava, Dokuyucu yaklaşırken yoğunlaşmıştı. Rudgutter yüzünü silmek, onu görünmeyen bu ipek ipliklerden temizlemek isteğini bastırmaya çalıştı. Rescue çenesini havaya kaldırmıştı. Milisler ne yapacaklarına karar veremeyip acizlik içinde mırıldanıp durdular. İşe yaramazlıkları ortaya çıkmıştı.

Rudgutter, bu küçük gösteriyi huzursuzca izliyordu. Son kez Dokuyucu ile konuştuğunda, yaratık söylemek istediğini anlatmak için, Rudgutter'in yanında duran milis komutanını hızla yakalayıp havaya kaldırmış, adamı yavaş yavaş dilimlemeye başlamış, pençelerinden birini komutanın karnının üst tarafından ve çenesinin altından geçirerek, teker teker buhar tüten kemiklerini çekip çıkarmıştı. Adam, Dokuyucu onun içini boşaltırken çığlıklar atmış, debelenmiş, bağırmış, Dokuyucu'nun düşsel bilmecelerle kendini anlatmaya çalışan hüzünlü sesi Rudgutter'in kafasında yankılanıp durmuştu.

Rudgutter Dokuyucu'nun, kendi dokuma dünyasını geliştireceğini düşündüğü her şeyi yapabileceğini biliyordu. Ölmüş gibi rol yapabilir ya da yerdeki taşı bir aslan heykeli haline dönüştürebilirdi. Eliza'nın gözlerini oyabilirdi. Yalnızca kendisinin görebildiği havanın dokumasındaki motifi değiştirmek için ne gerekiyorsa, örtüyü şekillendirmek için ne yapması gerekiyorsa...

Kapnellior'un *Örgübilimi, Dokuyucuların Bilimi* tartışması Rudgutter'ın aklına gelip duruyordu. Dokuyuculara çok nadir rastlanıyordu, bunlar geleneksel gerçekliğin gelip geçici sakinleriydi.

Yeni Crobuzon'un bilimcileri, şehrin doğuşundan bu yana yalnızca iki tane Dokuyucu'nun cesedini bulabilmişti. Kapnellior'un söz ettiğine bilim denemezdi.

Bu Dokuyucu'nun neden kalmayı seçtiğini hiç kimse bilmiyordu. İki yüzyıl kadar önce, Başkan Dagman Beyn'e, o kopuk kopuk konuşmasıyla, artık şehrin altında yaşayacağını bildirmişti. Daha sonra gelen bir iki başkan ona dokunmamıştı. Birçoğu ise zaten onun güçlü çekimine karşı koyamamıştı. Başkanlarla ve bilimcilerle zaman zaman kurduğu bazen sıkıcı, bazen ölümcül ilişkiler, Kapnellior'un çalışmalarının temel kaynağı olmuştu.

Kapnellior'un kendisi de bir evrimciydi. Dokuyucuların bilinen örümceklerin bir türü olduğunu ve bunların otuz ya da kırk bin sene önce oluşmuş bir Tork ya da büyü sonucu, muhtemelen Sagrimai'de patlarcasına gelişen, tesadüfi, ani ve kısa ömürlü bir evrimsel hızlanmaya maruz kaldıkları görüşüne inanıyordu. Birkaç kuşak sonra, diye açıklamıştı Rudgutter'a, Dokuyucular neredeyse hiç aklı olmayan saldırgan bir türden şaşırtıcı bir zekâya ve madde-büyüsü gücüne sahip estetisyenlere, ağlarını artık avlarını yakalamak için kullanmayan, bunlarla gerçeğin kendi dokumasından ayrılabilen güzel şeyler olarak bağlantı kuran üstün zekâlı yabancı akıllara dönüştüler. Ağ salgılayan memecikleri, dünyanın içinde ona motifler dokuyan olağanüstü büyüklükte salgı bezleri haline geldiler. Onlar için, bütün dünya bir ağdı.

Eski hikâyelerde Dokuyucuların birbirlerini, estetik konusundaki uyuşmazlıklar yüzünden nasıl öldürebileceklerini anlatılıyordu. Örneğin bin adamlı bir orduyu yok etmek mi güzel, yoksa bırakmak mı, ya da hindibalar dalından kopartılsın mı kopartılmasın mı? Bir Dokuyucu için düşünmek, estetik olarak düşünmekti. Edimde bulunmak -dokumak- daha hoşa gidecek modeller bulup çıkarmaktı. Fiziksel besinler almıyorlardı: Güzelliğe değer vermek onlara yetiyor gibiydi; insanların ya da diğer bütün sıradan yaratıkların görmediği bir güzelliğe...

Rudgutter, Dokuyucu'nun, havada güzel bir desen yapmaya karar verip Rescue'yi öldürmemesi için deli gibi dua ediyordu.

Gergin geçen birkaç saniye sonra, Dokuyucu geriye çekildi, parmakları açılmış ellerini hâlâ havada tutuyordu. Rudgutter rahatlayarak derin bir soluk verdi, meslektaşlarının ve milislerin de aynısını yaptığını duydu.

...BEŞ.... diye fısıldadı Dokuyucu.

"Beş," diye onayladı Rudgutter sakin bir sesle. Rescue durakladı ve yavaşça başını salladı.

"Dokuyucu," dedi Rudgutter. "Haklısın, tabii. Sana şehirde başıboş dolaşan beş yaratığı sormak istemiştik. Canımız... onlara... sıkkın... ve görünüşe göre... senin de. Şehri onlardan temizlememize yardım eder misin diye sormak istiyoruz. Neredeyseler ortaya çıkarmamıza. Yok etmemize. Öldürmemize. Onlar dokumayı yok etmeden."

Bir an sessizlik oldu, derken Dokuyucu aniden, hızla dans etmeye başladı. İki yana gidip geliyordu. Keskin ayakları yere inip kalktıkça yumuşak, çok hızlı vurma sesleri çıkıyor, garip bir şekilde zıplayıp duruyordu.

...SİZ SORMADAN DOKU GERGİN BİR SÜRÜ RENK DOKULARI KANIYOR AŞINIYOR İPLİKLER YIPRANIYOR BEN CENAZE ŞARKILARI SÖYLERKEN YUMUŞAK NOKTALARİÇİN AĞIN SARKTIĞI YERDEKİ KEŞKE YAPACAĞIM YAPABİLİRİM CANAVARLARIN ROTALARI ÇATILARIN ÜZERİNDE KANATLAR ÇIRPILIYOR AĞI EMİYOR RENKSİZ DONUK OLMAZ OKUYORUM YANKILAR NOKTADAN NOKTAYA ZIPLIYOR AĞ ÜZERİNDE GÖRKEMİ YOK EDİYOR DOĞRULUYOR VE KIRMIZI BIÇAKTIRNAKLARI YALIYOR BEN İPLİKLERİ KESECEĞİM VE YENİDEN BAĞLAYACAĞIM BEN BEN RENKLERİ USTACA KULLANIYORUM GÖKYÜZÜNÜZÜ SİZİNLE BİRLİKTE BEYAZLATACAĞIM TEMİZLEYECEĞİM ONLARI SIMSIKI BAĞLAYACAĞIM...

Epey bir süre geçti, sonunda Rudgutter Dokuyucu'nun onlara yardım etmeyi kabullendiğini anlayabildi.

Dikkatlice sırıttı. Daha bir şey söylemeden, Dokuyucu dört ön koluyla yukarıyı gösterdi. ... DESENLERİN ETRAFA SALDIRDIĞI YERLERİ RENKLERİN DOLAŞTIĞI VAMPİR BÖCEKLERİN İNSANLARIN KANINI EMDİĞİ YERLERİ BULACAĞIM VE BEN VE BEN ONLARA GÜLE GÜLE...

Dokuyucu yana adım attı ve birden gitti. Fiziksel boşluktan çıkmıştı. Ağın halkalarıboyunca akrobatik hareketlerle koşuyordu.

Görünmez biçimde odayı ve insanların derisini saran havadaki ağ tutamları yavaş yavaş yok olmaya başladı.

Rudgutter başını yavaşça iki tarafa çevirdi. Milisler doğrulmaya başlamışlardı, rahat bir soluk alıyorlar, bilinçsizce girdikleri çatışma pozisyonundan çıkıyorlardı. Eliza Stem-Fulcher, Rudgutter'la göz göze geldi.

"Evet," dedi. "İşi aldı, değil mi?"

29

Canavarsuratların gözleri iyice korkmuştu. Gökyüzündeki canavarların öykülerini anlatıp duruyorlardı.

Gece, şehrin uçsuz bucaksız çöp yığınlarında yakılan çöp ateşlerinin etrafına oturuyor, sesleri çıkmasın diye de habire çocuklarına tokat atıyorlardı. Birbirlerine sırayla havada duyulan ani çığlıkları ve gördükleri korkunç şeyleri anlatıyorlardı. Gökyüzünde karmaşık gölgeler görmüşlerdi. Tepeden üzerlerine yakıcı sıvılar sıçramıştı.

Canavarsuratlar götürülüyordu.

Başlangıçta bunlar yalnızca birer öyküydü. Canavarsuratlar bir yandan korksalar bile, bu öykülerden hoşlanmıyor da değildiler. Ama daha sonra, olayların kahramanlarını tanımaya başladılar. Salyası sümüğüne karışmış, sersemlemiş Canavarsuratlar bulunmaya başlayınca, adları da geceleri şehirde avaz avaz kulaktan kulağa dolaşmaya başladı. Arfamo ve Yanyan; Naneli; ve en korkuncu da, Tühbe, doğu şehrin ufaklık patronu. Hiçbir kavgayı kaybetmemişti. Hiçbirinden kaçmamıştı. Kızı onu Yokluk Çayırı'ndaki paslanmaya başlamış bir gaz kulesinin yanındaki çalılıkta bulduğunda, kafası sallanıyor, ağzından ve burnundan sümükler akıyordu, gözleri şişmiş ve renksiz, tepkileri ancak bir ölü balık kadardı.

Heykeller Meydanı'nda bedenleri lapa gibi ve bomboş bakan iki Kepri kadın yönetici. Kasvetlikıyı'da, nehir kenarında boylu boyunca uzanmış, kocaman ağzı budalaca bir sırıtışla büzülmüş bir Vodyanoi. Bulunan, akıllarını yitirmiş insan sayısı kısa sürede çift sayılara yükseldi. Artmaya da devam etti.

Nehirkabuğu Serası'ndaki yaşlılar, orada etkilenen Kaktüslerin olup olmadığını bilemediler.

Tartışma dergisi, ikinci sayfasında "Gizemli Ahmaklık Salgını" başlığıyla olayları anlattı.

Olmaması gereken şeyleri görenler yalnızca Canavarsuratlar değildi. Önce iki üç kişi, sonra daha histerik şahitler de akıllarını yitirenleri gördüklerini söylemeye başladı. "Şaşkın bir haldeler, trans halindeler," diye anlatıyorlar, sonra geveleyerek anlaşılmaz bir hızla bu canavarları, gözleri olmayan böceksi şeytanları, açıldığında korkunç uzantıları ortaya çıkan kambur siyah bedenleri tarif ediyorlardı. Fırlak dişleri ve hipnotize eden kanatlarını...

Karga Mahallesi, karmakarışık bir halde birbirine geçmiş caddeleri, yarı gizli geçitleriyle Perdido Sokağı İstasyonu'nun etrafını sarıyordu. Ana caddeler -Letissof Caddesi, Concubek Geçidi, Dos Ghèrou Bulvarı- istasyonun etrafından ve BilSantum Meydanı'ndan bir sürü yöne dağılıyordu. Geniş ve tıklım tıklım doluydu bu caddeler, at arabaları, taksiler ve yayalar birbirine girmişti.

Bu kalabalığın içinde her hafta yeni ve daha şık mağazalar açılıyordu. Bir zamanların görkemli evlerinin yerinde yükselen üç katlı mağazalar; daha küçük ama en az diğerleri kadar işleyen, vitrinleri son moda gaz lambaları, oymalı pirinç lambalar, uzatma kabloları, yiyecek, şık enfiye kutuları, ısmarlama giysilerle dolup taşan binalar...

Geniş caddelerden kılcal damarlar gibi dağılan daha küçük uzantılarda ise avukat ve doktorların ofisleri, sigortacılar, eczaneler, özel kulüplerle dip dibe yer alan yardım kurumları yer alıyordu. İki dirhem bir çekirdek giyinmiş soylu baylar dolaşıyordu bu sokaklarda.

Karga'nın, daha gözlerden uzak köşelerine itilmiş yoksul ve hastalıklı mimarisini görmezden geliyordu herkes.

Salya Fırını, güneydoğuya doğru, milis kulesini Brock Bataklığı noktasında Perdido Sokağı İstasyonu'na bağlayan hava rayı ile yukarıdan ikiye ayrılıyordu. Sheck Mahallesi gibi, aynı gürültülü bölgenin bir parçasıydı, daha küçük dükkânların, arada tuğlalarla yamanmış taş evlerin bulunduğu bir üçgendi burası. Salya

Fırını'nda karanlık bir endüstri gelişmişti: Tekraryapım. Bölgenin nehirle birleştiği yerdeki yeraltı ceza fabrikalarından acı feryatlar, bazen hemen susturulan çığlık sesleri geliyordu. Ama Salya Fırını bu durumdan tiksiniyormuş gibi, dışarıya karşı küçük bir gösteri yapıyor, böylece bu gizli ekonomiyi göz ardı edebiliyordu.

Burası sürekli hareket halindeydi. Hacılar, Brock Bataklığı'nın kuzey ucundaki Palgolak Kilisesi'ne gitmek için buradan geçiyorlardı. Salya Fırını yüzyıllardır, birbiriyle çatışan kiliseler ve dini dernekler için bir sığınak olmuştu. Teolojik oturumları ve tartışmaları haber veren binlerce posterin zamkı, şehrin duvarlarını bir arada tutuyordu. Garip dini mezheplerden keşişler ve rahibeler sokaklarda hızlı hızlı yürüyor, kimseyle göz göze gelmemeye çalışıyorlardı. Köşelerde dervişler ve diğer kutsal kişiler tartışıp duruyorlardı.

Salya Fırını ile Karga'nın arasında sıkışmış en sevimsiz yer ise şehrin en iyi saklanan sırrıydı. Kirli, suçlu bir leke. Küçük bir bölgeydi burası, şehrin dilini kullanacak olursak. Eski, daracık ve birbirine bitişik evlerin olduğu birkaç sokak, merdivenlerle ve geçitlerle kolaylıkla birbirine bağlanabiliyordu. Yüksek ve tuhaf biçimde süslenmiş binaların aralarındaki dar kaldırımlara koruyucu bir labirent gözüyle bakılabilirdi.

Genelev mahallesi. Kırmızı ışıklar bölgesi.

Akşamın geç saatleriydi ve David Serachin, Salya Fırını'nın kuzey sınırında yürüyordu. Sinsi Geçit'teki evine, Sud Hattı'nın ve hava raylarının altından, Sheck'in içinden ve sonra büyük milis kulesinden geçerek batıya, Sinsi Geçit Parkı'na doğru gidiyor gibiydi. Uzundu ama, olmayacak bir yürüyüş değildi bu.

Ancak David, Salya Pazarı İstasyonu'nun kemerlerinin altından geçince, karanlıkta dönüp, geldiği yöne baktı. Arkasında, yalnızca yoldan gelip geçenler vardı. İzlenmiyordu. Bir an durakladı, sonra demiryolu hatlarının altından çıktı, bu arada yukarıda bir tren de düdüğünü çalmış ve tuğla kemerlerin boşluğunda yankılanan bir gümbürtüyle geçip gitmişti.

David kuzeye döndü, demiryolu hattını izleyerek fahişe kentin dış sınırlarına doğru ilerledi.

Ellerini ceplerine iyice sokmuş ve başını eğmişti. Bu onun utancıydı. Kendinden nefreti iyice arttı.

Kırmızı ışıklar bölgesinin dış kenarlarında, daha geleneksel zevklere hizmet sağlayan yerler vardı. Orada burada gizli gizli pazarlık yapan sokak fahişeleri göze çarpsa da, Yeni Crobuzon'un başka bir yerinde rahatlıkla iş gören bu serbest çalışanlar grubu, burada dışlanıyordu. Burası, bu kurumlaşmış binaların çatılarının altında daha baştan çıkarıcı zevklerin sunulduğu bir bölgeydi. Aralarına serpiştirilmiş ve günlük gereksinimleri karşılayan dükkânların eksik olmadığı bu bölgenin hâlâ zarifliğini koruyan binalarını, geleneksel kırmızı filtrelerin ardında yanan gaz lambaları aydınlatıyordu. Bazı binaların kapı eşiğinde, daracık korselerin içindeki genç kızlar yumuşak seslerle, geçen yayalara laf atıyorlardı. Buranın sokakları dışarıdaki şehrin sokakları kadar kalabalık değildi ama tenha da denilemezdi. Yoldan geçen adamların çoğu iyi giyimliydi. Yoksulların harcı değildi burası.

Adamların bazıları, kavgaya hazır bir halde, başlarını dimdik kaldırmıştı. Çoğu, David gibi yalnızdı, dikkat çekmemeye çalışarak yürüyorlardı.

Gökyüzü sıcak ve kirliydi. Yıldızların ışığı net görünmüyordu. Derken, çatıların üzerindeki havada bir uğultu ve geçen bir kapsülün yarattığı bir hava akımı oldu. Bu et pazarının üzerinden bir milis hava rayının geçiyor olması ise şehrin bir ironisiydi. Nadir de olsa, milisler kırmızı ışıklar bölgesinin yoz, şaşaalı evlerine baskınlar düzenliyordu. Ama kiralarını ödedikleri sürece ve parası ödenen odalarından dışarıya yayılmadıkça, milisler buraya pek bulaşmıyordu.

Gecenin esintisi, huzursuz eden, sanki taşmak üzere olan bir endişe duygusunu da beraberinde getirdi. Her zamanki bildik kaygılardan çok daha yoğun bir şeydi bu.

Evlerin bazılarında yumuşak, muslin kumaş perdelerin ardında aydınlatılmış pencereler görünüyordu. Daracık elbiseler giymiş kadınlar şehvetle kendilerini okşuyor ya da cilveli cilveli geçenle-

re bakıyorlardı. Burada, sarhoş gençlerin bağıra çağıra erkekliğe geçişlerini kutladığı, Kepri ya da Vodyanoi kadınları ya da daha egzotik türleri becerdikleri ötesoylu genelevleri de vardı. Bunlara bakınca David'in aklına Isaac geldi. Düşünmemeye çalıştı.

David durmadan devam etti. Etrafındaki kadınlara aldırmadı. Daha iç sokaklara doğru ilerledi.

Daha alçak ve tehlikeli görünen evlerin bulunduğu bir sokağa döndü. Pencerelerde içerideki hizmetleri apaçık ele veren işaretler... Kamçılar. Kelepçeler. Bir bebek beşiğinde salya sümük ciyaklayan yedi sekiz yaşlarında bir kız çocuğu.

David yürüdü, yürüdü. Kalabalık azaldı ama David hiç yalnız kalmadı. Gece hafif seslerle kaynıyordu: Konuşmaların doldurduğu odalar. Çalınan güzel bir müzik.

Kahkahalar. Hayvanların acı çığlıkları ve havlamaları ya da ulumaları.

Bölgenin tam merkezinde yıkık dökük bir çıkmaz sokak vardı, labirentin içinde küçük, sakin bir alan. David, hafifçe ürpererek dönüp yürümeye devam etti. Evlerin kapılarında adamlar duruyordu. İri yarı, asık suratlı, ucuz giysiler içindeki bu adamlar, evlere gelen zavallıları kontrol ediyorlardı.

David ayaklarını sürüyerek bu kapılardan birine yaklaştı. Heyula gibi dikilen güvenlikçi, bir elini sakince göğsüne koyarak, David'i durdurdu.

"Bay Tollmeck gönderdi beni," diye mırıldandı David. Adam geçmesine izin verdi.

İçerideki abajurlar kalın ve kirli kahverengiydi. Giriş holü bok rengi ışıkta yapış yapış görünüyordu. Bir masanın arkasında, abajurlarla uyumlu, donuk, desenli bir elbise giymiş, sert bakışlı, orta yaşlı bir kadın oturuyordu. Yarım ay biçimi gözlüklerinin arkasından David'e baktı.

"Evimize ilk kez mi geliyorsunuz?" diye sordu. "Randevunuz var mı?"

"Saat dokuzda on yedi numaralı oda. İsim Orrel," dedi David. Masanın arkasındaki kadın hafifçe kaşlarını kaldırdı ve başını eğdi. Önündeki bir deftere baktı.

"Evet. Şey... siz..." Duvardaki saate baktı. "On dakika erken geldiniz, ama sorun değil, yukarı çıkabilirsiniz. Yolu biliyorsunuz, değil mi? Sally sizi bekliyor." Başını kaldırıp, dehşetle ve iğrenerek David'e baktı ve bir suç ortağı gibi göz kırptı, sırıttı. David'in midesi bulandı.

Çabucak döndü ve merdivenlerden yukarı çıkmaya başladı.

Evin üst katındaki uzun koridora adım attığında, kalbi deliler gibi atıyordu. Buraya ilk kez gelişini anımsadı. On yedi numaralı oda koridorun sonundaydı.

Oraya doğru yürüdü.

Bu kattan nefret ediyordu. Hafifçe kabaran duvar kâğıdından, odalardan yayılan tuhaf kokulardan, duvarlardan geçen tedirgin edici seslerden.

Koridora bakan odaların çoğunun kapısı açıktı, adet öyleydi. Kapalı olanlarda müşteri var demekti.

On yedi numaranın kapısı kapalıydı, tabii. Bu odanın ayrıcalığı vardı.

David kirli halının üzerinde yavaş yavaş yürüdü, ilk kapıya yaklaştı. Neyse ki kapalıydı ama tahta kapı gürültüyü engelleyemiyordu; garip, boğuk, kopuk kopuk gelen çığlıklar; sıkıştırılan derinin gıcırtısı, tıslama, nefret dolu bir ses. David başını çevirdi ve tam karşıdaki odaya bakmaya başladı. Gözüne yataktaki çıplak beden ilişti. Kadın başını kaldırıp ona baktı, en fazla on beş yaşında bir genç kız. Dört ayak üzerinde duruyordu. Kolları ve bacakları tüyle kaplıydı ve patileri vardı... köpek bacakları.

David kapının önünden geçerken, gözleri hipnotize olmuş gibi, şehvetli bir korku ile ona takılı kaldı ve kız hantal bir köpek gibi yere sıçradı, aynı hantallıkla, beceriksiz bir dört ayaklı gibi döndü, poposunu kaldırıp vulvasını ortaya çıkararak omuzlarının üzerinden umutla David'e baktı.

David'in çenesi sarkmış, bakışları donuklaşmıştı.

Kendinden utandığı yerdi burası, bu Tekraryapım fahişelerin genelevi.

Şehir bunlarla kaynıyordu, kuşkusuz. Tekraryapım kadınların ve erkeklerin aç kalmamak için başvurabilecekleri tek çözümdü

bu. Ancak burada, bu kırmızı ışıklar bölgesinde, küçük suçların tadı, en sofistike biçimde çıkarılıyordu. Birçok Tekraryapım sokak kadını, yaptıklarıyla ilgisi olmayan suçlar yüzünden cezalandırılmışlardı: Tekraryapılmaları seks işçilikleri için çok ufak bir engel oluşturuyordu genellikle ve fiyatlarını düşürüyordu. Öte yandan burası, işten anlayan, ayrıntıya önem veren müşteriler içindi. Burada fahişeler, özellikle bu meslek için Tekraryapılmışlardı. Burada pahalı bedenler, sapkın zevklere düşkün olanları memnun etmek için Tekraryapılıyordu. Ebeveynleri tarafından satılan çocuklar, borçları yüzünden bedenlerini et yontucularına, yasadışı Tekraryapımcılara satmak zorunda kalan kadın ve erkekler vardı. Birçoğunun başka türden Tekraryapımlara mahkûm edildiği, ama sonunda ceza fabrikalarında garip bedensel biçimlere sokulup pezevenklere ve mamalara satıldığı konusunda söylentiler dolaşıyordu. Devletin bio-büyücüleri tarafından yürütülen kârlı bir yan işti bu.

Sonu gelmeyen bu koridorda zaman uzadıkça uzuyor ve ekşimiş pekmez gibi mide bulandırıyordu. Her kapıda, yolunun üzerindeki her durakta David içeriye bir göz atmaktan kendini alamıyordu. Başka tarafa bakmak istiyor ama gözleri ona itaat etmiyordu.

Bir karabasanlar bahçesi gibiydi burası. Her odanın içinde benzeri olmayan bir etten çiçek, bir işkence tomurcuğu vardı.

David, toparlak terazilere benzeyen göğüsleri olan çıplak bedenlerin; her iki ucundan tam gelişmiş bacaklar çıkan kocaman yengeç gövdelerinin; iki vulvası olan bir kadının yanından geçti. Islak dudaklı, dikine bir ağız gibi açılmış bir yarık, açılmış bacaklarının arasındaki diğer vajinasının yansımasıydı. Kadın, ağzının üzerindeki zeki gözleriyle ona baktı. Sonra şaşkın şaşkın, bedenlerinden sürgün veren devasa falluslara bakan iki küçük oğlan, bir sürü eli olan bir erdişi gördü.

David'in başı zonkluyordu. Onu bitkin düşüren bu dehşetten, ayakta duracak hali kalmamıştı.

On yedi numaralı odanın önüne gelmişti. Geri dönmedi. Arkasındaki Tekraryapımın, yaşadıkları kan, kemik ve seks zindanlarından ona diktiği gözlerini düşündü.

Kapıya vurdu. Kısa bir süre sonra içeriden zincirinin kaldırıldığını duydu ve kapı aralandı. David içeriye girdi, midesi bulanarak, utanç verici koridordan kendi ahlaksızlığına adım attı. Kapı kapandı.

Pis bir yatağın üzerinde takım elbiseli bir adam oturmuş, kravatını düzeltiyordu. Kapıyı açıp kapayan diğer bir adam ise kollarını kavuşturmuş, David'in arkasında duruyordu. David ona şöyle bir baktı ve sonra dikkatini yatağın üzerinde oturan adama verdi.

Adam yatağın ayakucunda duran bir sandalyeyi gösterdi David'e, bunu yanına çekmesini söyledi.

David oturdu.

"Merhaba Sally," dedi yavaşça.

"Serachin,"dedi adam. Zayıf, orta yaşlıydı. Kurnaz ve zekice bakan gözleri vardı. Bu döküntü odaya, bu iğrenç eve kesinlikle hiç yakışmıyordu, ama yüzündeki ifade sakindi. Tekraryapım fahişelerin arasında, Parlamentonun koridorlarında olacağı kadar sakin ve rahat beklemişti.

"Beni görmek istemişsin," dedi adam. "Senden son kez haber alalı çok oldu. Seni inzivaya çekildi diye düşünüyorduk."

"Şey..." dedi David huzursuzca. "Rapor edecek pek bir şey olmadı. Şu ana kadar." Adam anlayışla başını salladı ve bekledi.

David dudaklarını yaladı. Nereden başlayacağını bilemiyordu. Adam ne oluyor gibilerden bakıp kaşlarını çattı.

"Ücret hâlâ aynı, biliyorsun," dedi adam. "Hatta biraz fazla bile."

"Ah, hay Allah, ben...," David kekelemeye başladı. "Ben... anlarsınız ya.. biraz uzak kaldım." Adam başını salladı yine.

Çok uzak hem de, diye düşündü David umutsuzca. *Bir daha yapmayacağım diye yemin edeli altı yıl oldu. Kendimi bu işten kurtardım. Siz şantajdan bıktınız, benim de paraya gereksinimim kalmadı...*

İlk kez, on beş yıl önce, bu aynı odaya, David'in kadavraya benzeyen perişan kılıklı bir Tekraryapım kızın ağızlarından birinde kendini kaybettiği sırada dalmışlardı. Takım elbiseli bu adamlar kameralarını göstermişler, resimleri gazetelere, dergilere ve üniversiteye göndereceklerini söyleyerek ondan bir tercih yapmasını istemişlerdi. Verdikleri para iyiydi.

Onlara bilgi veriyordu. Kendi istediği zamanlarda ancak; yılda bir ya da iki kez. Derken uzun bir süre ara verdi. Şu ana değin. Çünkü şimdi korkmaya başlamıştı.

David derin bir soluk aldı ve anlatmaya koyuldu.

"Göz ardı edilemeyecek bir şeyler dönüyor. Tanrım, nereden başlasam bilemiyorum. Ortalıkta dolaşan hastalığı biliyorsun. Akıllarını yitirenleri? Bunun nasıl başladığını biliyorum. Bunun gelip geçeceğini, ortalığa... yayılmayacağını... düşünmüştüm... Ama işe bak! Gitgide büyüdü, büyüdü... sanırım yardıma ihtiyacımız var." (İçinde, derinlerde bir şey, bu söylediğine, bu korkaklığa, bu kendini kandırmaya tiksintiyle karşı çıktı) Ama David çabucak konuşmasını sürdürdü. "Isaac'in işi bu."

"Dan der Grimnebulin mi?" dedi adam. "Ofisini paylaştığın adam? Dönek terörist. Kurum satmayı pek iyi beceren gerilla bilim adamı. Ne haltlar karıştırıyor?" Adam soğuk soğuk güldü.

"Evet o. Dinle şimdi. Bir iş aldı bu. Uçmakla ilgili bir iş ve araştırmasını yapmak için de yığınla uçan şey topladı. Kuşlar, böcekler, Aspisler, aklına ne gelirse. Aldıklarından biri de bu büyük tırtıldı. Allahın cezası şey, uzun bir süre öldü ölecek gibiydi, derken Zaac bunu nasıl yaşatacağını keşfetmiş olmalı ki, hayvan aniden büyümeye başladı. Devasa bir şeyoldu. Nah şu kadar." Ellerini aşağı yukarı kurtçuğun boyutları kadar iki yana açtı. Karşısındaki adam dikkatle onu izliyordu, suratı ciddileşmiş, yumruklarını sıkmış bir vaziyette.

"Sonra bu kozasını ördü ve hepimiz merakla ne çıkacağını beklemeye başladık. Derken bir gün eve geldiğimizde, Lublamai'yi - binadaki diğer kişi, biliyorsun- yerde yatarken bulduk, ağzından salyalar akıyordu. Kozadan çıkan Allahın cezası yaratık her ne ise, Lublamai'nin *beynini yemiş* ve gitmişti, şimdi bu lanet varlık *ortalıklarda dolaşıyor...*"

Adam kararlı bir biçimde başını salladı, daha önceki baş sallamalarından çok farklıydı bu. "Sen de bize bilgi vermenin yerinde olacağını düşündün."

"Kahretsin, hayır! Öyle düşünmedim, o zaman bile bununla baş edebileceğimizi sandım. Yani, nasıl söylesem, Isaac'e kızmıştım, ne yapacağımı bilmez haldeydim ama bir şekilde bu lanet yaratığı bulabileceğimize, Lublamai'yi kendine getirebileceğimize inanıyordum. Önce bu olaylar, akıllarını yitiren insanların sayısı artmaya başladı. Ama asıl şey, bunu Isaac'e getiren kişiyi bulduk. Olmaz olasıca *Parlamento*nun A&G bölümünden bunları yürüten lanet olası bir memur. Sonra Allahın belası hükümetle uğraşmak istemiyorum, diye düşünmeye başladım." Yatağın üzerinde oturan adam, David'in kararma başıyla onay verdi. "Bu iş bizi çok aşıyor diye düşündüm..."

David durakladı. Yatağın üzerindeki adam ağzını açtı, ama David hemen lafa atıldı.

"Hayır, dinle! Bitmedi. Zira bu arada Kelltree'deki ayaklanmayı duydum, *Başıboş Şiddet*'in editörünü ele geçirdiğinizi de biliyorum, öyle değil mi?" Adam bekledi, otomatik bir devinimle ceketindeki hayali bir iplik parçasını bir fiske vurarak temizledi. Bu olay açıklanmamıştı daha, ama yerle bir olmuş mezbaha, Dog Fenn'deki muhalif bir hücreye yapılan baskın kuşkuya hiç yer bırakmıyordu. "Isaac'in arkadaşlarından biri, bu lanet olasıca dergideki köşe yazarlarından birisi ve nasıl yapıyorsa bilmiyorum -bir tür büyü işi galiba- editörle bağlantı kuruyor, adam da buna iki şey söylüyor. Bir tanesi soruşturmacıların -senin takım yani- onun *bilmediği* bir şeyi bildiğine inandıkları, diğeri ise ona *Başıboş Şiddet*'teki bir haberi sormaları ve muhtemelen onun bildiğini sandıkları şeyi bilen haber kaynağının da Barbile diye biri olduğu. Burayı kaçırma!! *Bizim memurun dev tırtılı yürüttüğü kişi bu!*"

David burada biraz durdu, söylediklerinin adama etki etmesini bekledi, sonra devam etti.

"Görüyorsun, hepsi birbiriyle bağlantılı ve neler olduğunu *bilmiyorum*. Bilmek de istemiyorum. Gördüğüm tek şey, sizin ayaklarınıza basıyor olmamız. Belki bir rastlantı ama ben göremiyorum. Canavarları izlemek o kadar dert değil ama, lanet olasıca milislerle, gizli polisle, hükümetle falan da ters düşmek istemiyorum. Bu pisliği temizlemelisiniz."

Yataktaki adam ellerini kavuşturdu. David'in aklına bir şey geldi.

"Hay Allah, dinle bak! Neredeyse kafamı patlatıyor, neler olup bittiğini anlamaya çalışıyorum... Neyse, doğru mu bilmiyorum ama, dönüşüm enerjisi ile ilgili olabilir mi bunlar?"

Adam başını yavaş yavaş iki yana salladı, yüzünde temkinli, ne olduğunu anlamayan bir ifade bir vardı. "Devam et," dedi.

"Şey, bütün bu kargaşa sırasında Isaac ağzından bir şeyler kaçırır gibi oldu. *Çalışan bir dönüşüm makinesi* yaptığıyla ilgili bazı ipuçları verdi. Bu ne demek biliyor musun?"

Adamın yüzü sertleşti ve gözlerini kocaman açtı.

"Ben Brock Bataklığı'na rapor verenlerin aracısıyım," diye tıslar gibi bir sesle konuştu. "Ne anlama gelebileceğini biliyorum... ama olamaz... öyle mi... Bir dakika bekle, olacak iş değil... doğru mu bu?" Adam ilk kez gerçekten saçmalamaya başlamıştı.

"Bilmiyorum," dedi David umutsuzca. "Ama bunu övünmek için söylemedi... lafın gelişi ağzından kaçırdı... Benim... hiç fikrim yok. Ama yıllardır... ara ara hep bu şey üzerinde çalıştığını biliyorum..."

Uzun bir sessizlik oldu, bu süre içinde yatakta oturan adam gözlerini dikip dalgın dalgın odanın karşı köşesine baktı. Yüzünden karmaşık duygular gelip geçti. Düşünceli bir halde David'e baktı. "Bütün bunları sen nasıl öğrendin?" diye sordu.

"Zaac bana güvenir," dedi David (içindeki o noktada bir şey kıpırdadı, ama o yine aldırmadı). "Önce bu kadın..."

"Adı ne?"

David durakladı.

"Derkhan Blueday," diye mırıldandı sonunda. "Her neyse, bu Blueday, önce benim yanımda konuşmaktan çekindi ama Isaac bana kefil oldu. Benim görüşlerimi bilir, birlikte gösterilere katıldık... (Yine aynı kıpırtı: *Senin görüşün falan yok, seni pis hain!*) Ama böyle durumlarda... Durakladı, mutsuzdu. Adam bırak şimdi dercesine elini salladı. David'in suçluluk duygusu ya da bahaneleri onu hiç mi hiç ilgilendirmiyordu. "Neyse işte, Isaac ona bana güvenebileceğini söyleyince o da bize her şeyi anlattı."

Uzun bir süre sessizlik oldu yine. Yatakta oturan adam bekliyordu. David omuzlarını silkti.

"Bütün bildiğim bu," diye fısıltıyla konuştu.

Adam başını sallayıp ayağa kalktı.

"Pekâlâ," dedi. "Bütün bildiğin son derece yararlı. Muhtemelen arkadaşın Isaac'i içeri alacağız. Üzülme ama," diye yatıştırıcı bir tebessümle ekledi. "Onu ortadan kaldırmak değil bizi ilgilendiren, doğru söylüyorum. Sadece onun yardımına gereksinim duyabiliriz. Anlattıkların doğru, öyle görünüyor. Toparlanması gereken bir grup, kurulacak bağlantılar var ve senin bunları yapacak gücün yok, ama biz yapabiliriz. Isaac'in yardımı ile."

"Bizimle bağlantını koparma," dedi adam. "Yazılı talimat vereceğiz sana. Bunlara uymaya dikkat et. Bunu söylemeye gerek yok, sanırım? Dan der Grimnebulin'in bilgileri nereden aldığımızı bilmemesi gerekiyor. Birkaç gün bir şey yapmayabiliriz... Korkma hemen. Bizim meselemiz bu. Sen sessizce bekle, bırak Dan der Grimnebulin işine devam etsin. Oldu mu?"

David zavallı bir halde başını salladı. Bekledi. Adam ters ters bakmaya başladı.

"Hepsi bu," dedi. "Gidebilirsin artık."

David, suçlu ve memnun bir halde, hızla ayağa kalktı ve kapıya fırladı. Sanki bir bataklıkta yüzüyor gibiydi, kendi utancı yapış yapış bir salgı denizi gibi onu içine çekiyordu. Bu odadan çıkmak, söylediklerini ve yaptıklarını unutmak, kendisine gönderilecek banknotları değil, yalnızca Isaac'e karşı nasıl sadık olduğunu düşünmek ve bütün bunları iyi niyetle yaptığına kendisini inandırmak istiyordu.

Diğer adam kapıyı açtı ve onu bıraktı, David sevinçle, neredeyse koridorda koşarak, özgürlüğüne atıldı.

Ama Salya Fırını'nın sokaklarında istediği kadar hızla koşturursun, suçluluk duygusu üzerine yapışmış, inatçı bir bataklık gibi bırakmıyordu onu.

30

Gece, şehir yatıp sakin sakin uyudu.

Tabii, bu arada her zamanki olaylar yine canını sıkmadı değil. Kadınlarla erkekler, birbirleriyle kavgalar edip öldüler. Sokaklar kan ve kusmukla kaplandı. Camlar kırıldı. Milisler, insanların tepesinde vızıldayıp durdu. Hava balonlarından dev balinalar gibi tıslama sesleri çıktı. Sonra Benjamin Flex'e ait olduğu anlaşılacak, parçalanmış, gözleri oyulmuş bir ceset Kötükıyı'da karaya vurdu.

Şehir, yüzyıllardır yaptığı gibi yine kıpır kıpır, geceler ülkesindeki yolculuğunu sürdürdü. Sık sık kesilen bir uykuydu bu, ama şehrin başka türlü bir uyku uyuması da düşünülemezdi.

David'in, kırmızı ışıklar bölgesindeki gizli görevini yaptığı ertesi gece, bir şeyler değişti. Yeni Crobuzon geceleri hep gürültülü ritimlerin, ani, şiddetli seslerin bir karmaşasıyla dolu olurdu. Ama şimdi yeni bir nota duyuluyordu. Havayı bozan, gergin, fısıltı halinde bir ses.

Bir gece boyunca havadaki bu gerilim, şehir sakinlerinin kafalarına işleyip, uyuyan yüzlerine gölgeler düşüren çok zayıf ve kararsız bir şey olarak kaldı. Sonraki gün içinde ise hiç kimse gecedeki bir anlık huzursuzluktan başka bir şey anımsamadı.

Derken gölgeler uzadı ve ısı düştü, gecenin yeraltından geri gelmesiyle, yeni ve ürkünç bir şey şehrin üzerine yerleşti.

Şehrin her tarafında, kuzeydeki Bayrak Tepesi'nden, nehrin alt tarafındaki Barrackham'a, doğuda Kötükıyı'nın virane varoşlarından Çancı'daki ürkütücü sanayi bölgesinin gecekondularına kadar her yerde insanlar yataklarında çırpınıyor, inliyorlardı.

Önce çocuklarda başladı. Bağırıyor, tırnaklarını ellerine batırıyorlar, küçük yüzlerini katır kutur sesler çıkararak iyice buruştu-

ruyor, iğrenç kokulu bir tere batıyor, kafalarını şiddetle öne arkaya sallayıp duruyorlar ve bunların hepsini de uykuda yapıyorlardı.

Gece ilerledikçe, yetişkinler de etkilenmeye başladı. Zararsız bir başka rüyanın derinliklerindeki eski korkular ve kuşkular, istilacı ordular gibi birdenbire aklın koruyucu duvarını yıkarak ortaya çıktı. Ardı ardına gelen korkunç görüntüler, derinlerdeki korkuların acı çeken, canlanmış yansımalarına, uyanıkken gülüp geçecekleri, anlamsız biçimde ürkütücü bayağılıklara, asla yüzleşmeleri gerekmeyen hortlaklara ve devlere dönüşmeye başladı.

Bu işkenceye uğramayanlar, gecenin bir yarısı, uyuyan sevgililerinin inilti ve çığlıklarıyla ya da şiddetli hıçkırıklarıyla uyandı. Rüyaların bazıları seks ya da mutluluk rüyalarıydı ama yoğunlukları onları abartılı ve şiddetli bir hale sokmuştu. Bu gece tuzağı kasırgasında kötü kötüydü, iyi de kötüydü.

Şehir sarsılıyor, titriyordu. Düşler bir salgın, uyuyandan uyuyana atlayan bir bakteri gibiydi. Uyanık olanların da aklına sızmaya başladı. Gece bekçileri ve milis ajanları; geç saatlerde işe çıkan dansözler, sabahlayan öğrenciler, uykusuzluk çekenler: Düşünce akışlarını yitirdiklerini fark ettiler, tuhaf ve sanrısal yoğunlukta fantezilere, derin düşüncelere daldılar.

Gece, şehrin her tarafından gelen ıstırap çığlıklarıyla delik deşik olmuştu.

Yeni Crobuzon'da bir kıran, bir salgın başlamış, karabasanlar belası her yeri sarmıştı.

Yaz sıcakları Yeni Crobuzon'un üstüne çöküyor, onu boğuyordu. Gecenin havası, verilen soluklar kadar sıcak ve yoğundu. Şehrin çok üzerinde, bulutlarla sere serpe yayılan binalar arasında, salyaları akan kocaman kanatlı şeyler cirit atıyordu.

Birbirlerinden uzaklaşıp geniş eğri kanatlarını çırpmaya başladılar, kanatların her devinimi büyük akınlar halinde gelen hava esintileri yarattı. Dokunaç benzeri, böceksi, insansı, kitinsi, bir sürü karmaşık uzantı, heyecanlı uçuşları sırasında titreşip duruyordu.

Korkunç ağızlarını oynatmaya, uzun, tüylü dillerini çıkarıp çatılara doğru sarkıtmaya başladılar. Hava, düşlerle dopdoluydu ve

uçan şeyler, bu lezzetli özsuları iştahla yalamaya başladılar. Dillerinin ucundaki yarıklar, bu görünmez içkiyle dolduğunda ise ağızlarını iyice açtılar ve büyük bir şapırtıyla dillerini kıvırdılar. Kocaman dişlerini gıcırdattılar.

Havada süzüldüler. Uçarken yere pislediler, bir önceki yemeklerinden kalan bütün artıkları boşalttılar. Görünmez izler, bu topak topak ve iğrenç ruhsal artık, dünyevi alemin boşluklarından geçerek gökyüzüne yayıldı. Havadan sızarak şehri doldurdu, şehir sakinlerinin akıllarına işledi, uykularını böldü, canavarları ortaya çıkardı. Uykuda ve uyanık olanlar akıllarının çalkalandığını hissetti.

Beşli ava çıkmıştı.

Karanlık şeylerin her biri, şehrin karabasanlarından oluşan bu çorbadan yayılan lezzeti kolayca ayırt edebiliyordu.

Genellikle fırsatçı avcılardı bunlar. Kuvvetli bir ruhsal sızıntı, lezzetli bir akıl kokusu alana dek bekliyorlardı. Sonra bu karışık renkli karanlık kuşlar, dönüp dalışa geçiyor, avlarına saldırıyorlardı. İnce elleriyle üst katlardaki pencereleri açıyor, mum ışığının aydınlattığı tavan aralarından geçerek, içkilerini yenilemek için aceleyle, uykularında ürperenlere doğru seğirtiyorlardı. Bir sürü uzantılarıyla nehir kenarında tek başına yürüyenlere, kederli ağlama sesleriyle dolu geceye çekilirken, ciyak ciyak bağıran bu zavallılara yapışıyorlardı.

Ancak yemeklerinin etten kabuklarını, ağızları açık, seğiren bedenler halinde bankların, kaldırım taşlarının üzerine bıraktıklarında, artık açlıkları yatıştığında zevk olsun diye daha yavaş yemeğe başladıklarında, kanatlı yaratıklara tuhaf bir şey oluyordu. Daha önce tatmış oldukları akıl kırıntılarının tadını alıyor ve meraklı, duygusuz avcı canavarlar gibi onların peşine düşüyorlardı.

İşte burada, Kemikkent'te, kafeslerinin dışında bekleyen, bir yandan da arkadaşının karısını düşleyen gardiyanlardan birine ait küçücük bir akıl parçası vardı. Lezzetli hayali havada süzülüp, titreyen bir dili sardı. Bunun tadını alan yaratık, bir kelebek ya da pervane gibi karmakarışık yaylar çizerek şehirde dönüp durdu ve Yankı Bataklığı'na doğru dalışa geçti, avının kokusunu izliyordu.

Kocaman hava yaratıklarından bir diğeri ise, birdenbire geniş bir sekiz yaparak yükselişe geçti, kendi izlerinin üzerinde dönüp durdu, tat alma hücrelerini gıdıklayan o bildik lezzeti aradı. Pupalaşan kozaların içine işleyen ürkek bir kokuydu bu. Büyük canavar, şehrin üzerinde döndü durdu, aşağıya ağzından irili ufaklı damlalar halinde salyalar akıyordu. Lezzetin yayılmasını engelleyen bir şey vardı, düş kırıklığı yaratacak denli zayıftı, ancak yaratığın tat alma duygusu gelişmişti ve Mafaton'a doğru süzüldü, büyümesini izleyen bilim kadınının baştan çıkaran izini yalanarak izledi, Magesta Barbile'nin iziydi bu.

Arkadaşlarını özgürlüklerine kavuşturan şaşkın ve kavruk yaratık da bir tat izi buldu, anımsadı. Onun zekâsı çok gelişmemişti, tat alma duyusu çok güçlü değildi: Gelip giden bu kokuyu havada izleyemedi. Ancak, zorlanarak da olsa, denedi. Aklın tadı çok bildikti. Bilincini kazanırken, pupalaşırken, ipek kabuğunun içinde kendini yaratırken etrafını saran tattı bu. Kokuyu kaybetti, yeniden buldu, yine kaybetti, bulmak için uğraşıp durdu.

Gece avcılarının en küçük ve zayıf olsa da herhangi bir insandan çok daha güçlü olanı, aç ve av peşinde gökyüzünde yalanarak dolaştı, Isaac Dan der Grimnebulin'in kokusunu yeniden bulmak için uğraşıyordu.

Isaac, Derkhan ve Güvercin Lemuel sokağın köşesinde, gaz lambasının dumanlı ışığında, huzursuzca bekleşiyorlardı.

"Nerede kaldı senin bu arkadaşın?" diye sabırsızca sordu Isaac.

"Gecikti. Belki de bulamadı. Söyledim size, salağın teki," dedi Lemuel sakince. Bir sustalı çakı çıkarıp bununla tırnaklarını temizlemeye başladı.

"Ona neden ihtiyacımız var ki?"

"Bana saf numarası yapma Isaac. Benim anlayışıma ters gelen her türlü işi yaptırmak için bana para ödemeyi iyi biliyorsun, ama bunun da sınırları var. Allahın cezası hükümeti işkillendirecek hiçbir işi, eğer korunmazsam, yapmam. Bay X de bu işi yapacak kişi, fazlasıyla hem de."

Isaac içinden küfretti, ama Lemuel'in haklı olduğunu da biliyordu.

Lemuel'i bu işe dahil etme konusunda epey ikirciklenmişti, ancak olayların gelişmesi ona başka seçenek bırakmamıştı. David'in, Magesta Barbile'i bulmak için yardımcı olmayacağı açıktı. Felçli olmuş gibiydi, işe yaramaz bir sürü sinirden oluşuyordu sanki. Isaac'in sabrı tükenmeye başlamıştı. Yardıma ihtiyacı vardı ve David'in poposunu kaldırıp bir şeyler yapmasını istiyordu. Ancak şu sıralar onunla tartışmanın zamanı değildi.

Derkhan farkına varmadan, gökyüzündeki gizemli varlıklarla, Ben Flex'in milisler tarafından anlamsız sorgulanışının oluşturduğu düğümün anahtarı olabilecek ismi söylemişti. Isaac haber iletmiş, bu ismi ve Mafaton, bilim kadını ve A&G departmanı hakkında bildikleri her şeyi Güvercin Lemuel'e söylemişti. Para da göndermiş, (bu arada Yagharek'in verdiği paranın da suyunu çekmeye başladığını fark etmişti) bilgi toplamasını ve yardım etmesini istemişti ondan.

Bu yüzden Bay X'in gecikmesine duyduğu kızgınlığı bastırdı. Sabırsızlık gösterisi yapmaktan geri kalmasa da, Lemuel'e yanaşmasının nedeni zaten böyle bir korumayı sağlamasıydı.

Lemuel, onlarla birlikte Mafaton'daki bu adrese gelmek için pek nazlanmamıştı. Ayrıntılar onu ilgilendirmiyordu, karşılığında para alacağı şeylere karşı gösterdiği çıkarcı bir hevesti onunkisi. Isaac ona inanmıyordu ama. Lemuel'in bu entrikaya karşı gitgide ilgi duymaya başladığını sanıyordu.

Yagharek inatla gelmeyeceğini söylemişti. Isaac, heyecanla ve aceleyle onu ikna etmeye çalışmış ama Yagharek yanıt bile vermemişti. *Ne halt etmeye buradasın peki?* diye sormak geldi içinden ama sinirine hâkim oldu ve Garudayı kendi haline bıraktı. Kim bilir, belki de bir topluluğun parçası gibi davranması için biraz süre geçmesi gerekiyordu. Isaac beklerdi.

Lin, Derkhan gelmeden hemen önce ayrılmıştı. Isaac'i böyle morali bozuk bir halde bırakıp gitmek istemiyor gibiydi, ama o da biraz dalgındı. Yalnızca bir gece kalmış ve giderken de Isaac'e hemen döneceğine söz vermişti. Ancak ertesi sabah Isaac, Lin'in el yazısıyla yazdığı bir not aldı, şehrin bir ucundan, pahalı ama garantili bir kurye getirmişti.

Hayatım,
Korkarım kızacak ve ihanete uğramış gibi hissedeceksin kendini, ama n'olur anlayışlı ol. Burada beni bekleyen bir mektup buldum, işverenimden, patronumdan, ne dersen de. Bir süre bana gerek duymayacağını söyleyen mektubun peşinden, hemen dönmemi istediği bir başka mesaj aldım.
Zamanlaması bundan daha kötü olamazdı. İnan bana, elimden gelse, karşı çıkardım, *ama yapamam. Yapamam, Isaac.* Onunla işimi olabildiğince çabuk bitirmeye çalışacağım, bir iki hafta içinde, umarım. Ve sana geri geleceğim.
Bekle beni.

Bütün sevgimle, Lin.

İşte bu yüzden, bulutların ardında görünen dolunayla, Billy Parkı'ndaki ağaçların gölgelerinin yarattığı ışık ve gölge karmaşasının ardında gizlenen Addley Geçidi'nin köşesinde bekleyenler, yalnızca Isaac, Derkhan ve Lemuel'di.

Üçü de huzursuz huzursuz kıpırdanıp duruyor, geçen gölgelere bakıyor, duyduklarını sandıkları seslerden ürküyorlardı. Çevredeki sokaklardan korkunç bir şekilde bölünen uykuların kopuk sesleri geliyordu. Her duydukları ürkünç inleme ve feryat sesinde, üçü de birbiriyle göz göze gelmeye çalışıyordu.

"Allah kahretsin," dedi Lemuel, dişlerinin arasından tıslarcasına. Öfkelenmiş ve korkmuştu. "Neler oluyor böyle?"

"Bir şeyler oluyor..." diye mırıldandı Isaac ve başını kaldırıp neler olduğunu görmeye çalışırken sesi iyice zayıfladı.

Daha bir önceki gün tanışan Derkhan ve Lemuel'in de hemen birbirlerinden nefret etmeye karar vermeleri, bu gerilimin tuzu biberi olmuştu. Birbirlerini görmezlikten gelmek için ellerinden geleni yapıyorlardı.

"Adresi nereden buldun?" diye sordu Isaac, Lemuel sinirli sinirli omuzlarını silkti.

"Bağlantılar, Isaac, aracılar ve rüşvet. Sen ne sanmıştın? Doktor Barbile evini iki gün önce boşalttı ve o zamandan beri de buralarda görülüyor. Eski eviyle arasında ancak üç sokak var. Kadında hayal gücü diye bir şey yok. Hey..." Isaac'in koluna vurdu ve kasvetli sokağın karşısını gösterdi. "Bizim adam."

Tam karşılarında, gölgelerin arasından iri yarı birisi çıktı ve yavaş yavaş onlara doğru yürüdü. Ters ters Isaac ve Derkhan'a baktı, sonra döndü ve son derece neşeli bir tavırla Lemuel'i selamladı.

"N'aber, Güvencin?" dedi avaz avaz bağırarak. "N'apıyoruz şimdi?"

"Sesini kıs biraz, arkadaşım," dedi Lemuel sertçe. "Ne var üzerinde?"

Dev yapılı adam, anladığını belirtmek için parmaklarını dudaklarına götürdü. Ceketinin bir kenarını açtı, iki kocaman çakmaklı tüfeği gösterdi. Isaac tüfeklerin büyüklünü görünce biraz irkildi. O da, Derkhan da silahlıydı, ancak onlarınki, bu koca alet-lerle karşılaştırılamazdı bile. Lemuel onaylayarak başını salladı.

"Tamam. Muhtemelen gerek kalmayacak ama belli olmaz. Evet. Sen hiç konuşmayacaksın." Adam başını salladı. "Duymayacaksın da, tamam mı? Bu gece kulakların yok." Adam yine başını salladı. Lemuel, Isaac ve Derkhan'a döndü. "Dinleyin şimdi. Moruğa ne soracağınızı biliyorsunuz. Mümkün olduğunca gölgede kalacağız. Milislerin de bu konuyla ilgilendiğini sanıyoruz ve bu da demek oluyor ki rastgele davranamayız. Kadın yardımcı olmazsa, biz oldurmayı biliriz, anlaşıldı mı?"

"İşkencenin gangstercesi mi bu yani?" diye dişlerinin arasından fısıldadı Isaac. Lemuel soğuk soğuk baktı.

"Hayır. Bana da akıl vermeye kalkma sakın: Bu iş için para ödüyorsun. Gevezelik yapacak zamanımız yok, kadının da bunu yapmasına izin vermeyeceğim. Karşı çıkan var mı?" Kimse bir şey söylemedi. "Güzel. Wardock Sokağı aşağıda, sağda."

Arka sokaklarda yürüyerek gidecekleri yeri aradılar, o saatte ortalıkta dolaşan kimseye de rastlamadılar. Hepsinin yürüyüşü farklıydı: Lemuel'in adamı, etraflarını kuşatan karabasan benzeri havadan hiç etkilenmemiş gibi, korkmadan, umursamadan yürüyordu. Lemuel, habire karanlık kapı eşiklerine göz atarak, Isaac ile Derkhan ise korkak ve mutsuz...

Barbile'in Wardock Sokağı'ndaki evinin kapısına gelince durdular. Lemuel dönüp yaklaşması için Isaac'e işaret etti, ama Derkhan onun önüne geçti.

"Bu benim meselem," diye öfkeyle fısıldadı. Diğerleri geriye çekildi. Hepsi kapı eşiğinin kenarında, görünemeyecekleri bir noktaya geldiklerinde, Derkhan dönüp zili çalmak için kapıdaki ipi çekti.

Uzun bir süre hiçbir şey olmadı. Sonra yavaş yavaş, basamaklardan inen ayak sesleri duyuldu, sesler kapıya yaklaştı. Kapının tam dışına gelince durdu, yine sessizlik oldu. Derkhan bekledi, elleriyle diğerlerine sus işareti yaptı. Nihayet kapının arkasından birisi seslendi.

"Kim o?"

Magesta Barbile çok korkmuştu.

Derkhan yumuşak bir sesle ve aceleyle yanıtladı.

"Dr. Barbile, benim adım Derkhan. Acilen konuşmamız gerekiyor."

Isaac, sokakta yanan ışık var mı diye görmek için etrafına bakındı. Görünüşe göre, o ana kadar onları fark eden olmamıştı.

Kapının arkasında Barbile ise tedirgin olmuştu.

"Bilmem ki... emin değilim..." dedi. "Uygunsuz bir zaman..."

"Dr. Barbile... Magesta," dedi Derkhan sessizce. "Kapıyı açmak zorundasınız. Size yardım edebiliriz. Açın şu Allahın cezası kapıyı. Hemen."

Bir iki saniye oyalandıktan sonra Magesta Barbile kapının kilidini çevirdi ve kapıyı birazcık araladı. Derkhan onu itip eve dalmak üzereydi, ama birden ürktü ve olduğu yerde kaldı. Barbile'nin elinde bir silah vardı. Bunu yapmaktan çok rahatsız olmuşa benziyordu. Ne kadar deneyimsiz olursa olsun, silahı Derkhan'ın karnına yöneltmişti.

"Kim olduğunuzu bilmiyorum" diye başladı Barbile, kavgaya hazır bir sesle, ancak lafını tamamlamadan Lemuel'in dev cüsseli arkadaşı, Bay X, kolayca uzandı, Derkhan'ı geçerek silahı yakaladı ve elinin ayasıyla namlunun önünü kapattı. Barbile bağırmaya başladı ve tetiği çekti, horozun etine çarpmasıyla Bay X acıdan hafif bir çığlık attı. Silahı gerisin geriye itti, Barbile'i arkadaki merdivenlere doğru fırlattı.

İki büklüm yere düşen kadın toparlanmaya çalışırken, içeriye daldı.

Diğerleri de onu izledi. Derkhan, Barbile'e karşı böyle davranılmasına ses çıkarmadı. Lemuel haklıydı. Zamanları yoktu.

Bay X kadını tutuyordu. Barbile çırpınarak kendini kurtarmaya çalışıyor, Bay X'in eliyle kapattığı ağzından anlaşılmaz mırıltılar, inlemeler geliyordu. Bay X hiç istifini bozmadı. Kadının gözleri korkudan kocaman açılmış, bembeyaz kesilmiş, deli gibi bakıyordu.

"Yapma Allah aşkına," diye soludu Isaac. "Onu öldüreceğimizi sanıyor! Bırak!"

"Magesta," dedi Derkhan bağırarak. Ona bakmadan ayağıyla iterek kapıyı kapattı. "Magesta, bırak böyle davranmayı. Milis değiliz biz, eğer öyle sandıysan. Ben Benjamin Flex'in bir arkadaşıyım."

Bunu duyunca Barbile gözlerini daha da açtı ve çırpınmaları yavaşladı.

"Evet," dedi Derkhan. "Benjamin tutuklandı. Bunu biliyorsun sanırım." Barbile Derkhan'a bakıp başını salladı. Lemuel'in adamı, elini yavaş yavaş Barbile'in ağzından çekti. Kadın bağırmadı.

"Milis değiliz," diye yavaşça yineledi Derkhan. "Onların Ben'e yaptığını yapmayacağız sana. Ama biliyorsun... iyi biliyorsun... eğer biz senin izini bulabildiysek, eğer biz Ben'in bağlantısını ortaya çıkarabildiysek, onlar da bunu yapacaktır."

"İşte... ben... işte bu yüzden..." Barbile bir kenara atılan silahına baktı. Derkhan başını salladı.

"Pekâlâ, dinle şimdi Magesta," dedi. İçtenlikle konuşuyor, gözlerini Barbile'den ayırmıyordu. "Çok zamanımız yok. Bırak kadını, salak herif! Çok zamanımız yok ve neler olup bittiğini bilmemiz gerekiyor. Akıl almaz tuhaflıkta şeyler oluyor. Her şey sende düğümleniyor gibi. Şimdi, milisler gelip seni bulmadan, neden bizi yukarı davet etmiyorsun?"

"Flex'in başına geleni yeni duydum," dedi Magesta. Büzülerek kanepeye oturmuş, eline bir bardak soğuk çay almıştı. Arkasında neredeyse bütün duvarı kaplayan kocaman bir ayna vardı. "Haberleri pek izlemiyorum aslında. Onunla iki gün önce buluşacaktık ve gelmeyince çok korktum.... benim adımı... adımı verdiğini düşündüm." *Muhtemelen de verdi,* diye aklından geçirdi Derkhan,

ama bir şey söylemedi. "Sonra, sonra milislerin şu isyanı yatıştırmaları sırasında Dog Fenn'de olanları duydum."

"İsyan falan yoktu," diye neredeyse bağırdı Derkhan ama kendini topladı. Magesta Barbile'in Ben'e bilgi aktarmasının nedenleri kim bilir neydi, ama politik muhalefet olmadığı açıktı.

"Bu söylentiler yüzünden," Barbile konuşmasını sürdürdü. "Şey, olanları düşününce her şeyi anladım ve... Bu yüzden... bu yüzden..."

"Bu yüzden saklandın," dedi Derkhan. Barbile başıyla onayladı.

"Dinle şimdi," dedi Isaac birdenbire. O ana kadar sesini çıkarmamıştı, yüzü öfkeden gerilmişti. "Hiçbir halt hissetmiyor musun? Tatmıyor musun?" Sanki hava dokunup yakalayabileceği, dövüşebileceği bir şeymiş gibi ellerini pençe yapıp salladı. "Hava sanki *kokuşmuş* gibi. Bakalım şimdi, belki de Allahın cezası bir rastlantı, ama son bir ayda meydana gelen her kötü şey, sanki bir tezgâhın parçası gibi ve ben adım gibi biliyorum ki bu da bir istisna değil."

Barbile'in zavallı bedenine doğru eğildi iyice. Kadın, ürkek ve korkmuş gözlerini dikip ona baktı.

"Doktor Barbile," dedi sakince. "Beyin yiyen bir şey var... kurbanlardan biri de benim bir arkadaşım: *Başıboş Şiddet*'e milis saldırısı; kulaklarımızın dibinde kokmuş çorbaya dönen hava... *neler oluyor*? Hayalsalgısıyla bağlantısı ne?"

Barbile ağlamaya başladı. Isaac neredeyse sinirden kükremek üzereydi, kadının yanından ayrıldı ve ellerini umutsuzca havaya kaldırdı. Ama yine döndü. Kadın burnunu çeke çeke konuşuyordu.

"Bunun kötü bir fikir olduğunu biliyordum..." dedi. "Onlara deneyi kontrol altında tutalım demiştim." Konuşması zor anlaşılıyordu, salya sümük içinde, kesik kesik hıçkırarak ağlıyor, sözcükler ağzından bölük pörçük çıkıyordu. "Uzun zamandır süren bir şey değildi... Yapmamaları gerekiyordu."

"Neyi yapmamaları?" dedi Derkhan. "Ne yaptılar? Benjamin sana neden söz ediyordu?"

"El değiştirmelerinden," diye hıçkırdı Barbile. "Projeyi daha bitirmemiştik, ama aniden askıya alındığı haberleri geldi... ama... ama... birisi aslında neler olduğunu anlamıştı... örneklerimiz *satılıyordu*... *bir mafya patronuna*...."

"Ne örnekleri?" dedi Isaac ama Barbile onu duymamazlıktan geldi. Kendi istediği gibi, istediği sırayla içini boşaltıyordu.

"Parasal desteği sağlayanların istediği kadar hızlı ilerlemiyordu proje. Sabırsızlanmaya başlamışlardı. Düşündükleri gibi... askeri, psikoboyutsal uygulamalarda kullanamıyorlardı bir türlü. Süjeler *anlaşılamıyordu,* ilerleme yapamıyorduk... çok tehlikeliydiler ve... ve *denetlenemiyorlardı.*" Gözlerini kaldırdı, sesi yükseldi, hâlâ ağlıyordu.

"Bir yere varabilirdik, ama çok zaman alıyordu. Derken... parayı verenler sinirlenmeye başladı. Proje müdürü de bize bunun bittiğini, örneklerin yok edildiğini söyledi ama bu *yalandı.* Herkes biliyordu. Bu ilk proje değildi ki..." Isaac ve Derkhan'ın gözleri faltaşı gibi açıldı, ama ses çıkarmadılar. "Onlardan para kazanabileceğimiz bir yolu biz zaten biliyorduk... Onları en fazla para teklif edene satmış olmalılar... bunları uyuşturucu için kullanabilecek birine. Bu şekilde, parasal destek verenler yatırdıkları parayı geri alabildi, müdür de projeyi kendine ayırdı, uyuşturucu patronuyla ortak çalışmaya başladı. Ama bu *doğru* değildi. Hükümetin uyuşturucudan para kazanması haksızlıktı, projemizi çalmaları haksızlıktı..." Barbile ağlamayı kesmişti. Oturduğu yerde, konudan konuya atlayarak konuşup duruyordu. Sözünü kesmediler.

"Diğerleri boşvermeye niyetliydi, ama ben çok kızmıştım... Boşu boşuna mı kazadan çıkmalarını izlemiş, öğrenmem gerekenleri öğrenmiştim. Şimdi de rezil bir herife para kazandırmak için kullanılacaklardı."

Derkhan bu saflığa inanamıyordu. Yani Ben'in haber kaynağı bu kadındı. Bu aptal, önemsiz bilim kadını, projesinin çalınmasına kızmıştı. Bu yüzden hükümetin yasadışı anlaşmalarını anlatmış, milislerin gazabını üzerinde çekmişti.

"Barbile," dedi Isaac, bu kez daha yumuşak ve sakin bir sesle. "Onlar ne?"

Magesta Barbile başın kaldırıp Isaac'e baktı. Hafiften aklını yitirmiş gibi görünüyordu.

"Onlar ne?" diye tekrarladı dalgın dalgın. "Kaçan şeyler? Proje? Onlar ne?"

"Islak Pervaneler."

31

Isaac, bu anlatılanlar çok mantıklıymış gibi başını sallayıp duruyordu. Bir soru daha sormaya hazırlandı, ancak kadın ona bakmıyordu artık.

"Kaçtıklarını biliyordum, zira şu rüyalar başladı, duydunuz değil mi?" dedi. "Dışarıda olduklarını hissedebiliyordum. Nasıl kaçtıklarını bilmiyorum. Bu, satılmalarının son derece kötü bir fikir olduğunu gösteriyor, öyle değil mi?" Sesinde acınası bir övünmenin gerginliği seziliyordu. "Bunun suçlusu da Vermishank."

Bu ismi duyar duymaz Isaac dikkat kesildi. Tabii, dedi aklının bir tarafı, sakince. *Bu işin içinde olması akla yatkın.* Diğer yanı ise *olamaz*! diye haykırıyordu. Bütün damarları, onu bir ağ gibi sımsıkı sarmış, sıkıyordu.

"Vermishank'ın bu işle ne ilgisi var?" diye dikkatle sordu. Derkhan dik dik baktı ona. Bu isimde birini tanımıyordu ama Isaac'in tanıdığı belliydi.

"Patron o," dedi Barbile şaşırarak. "Projenin başı o."

"Ama o biyo-büyücü, zoolog, kuramcı falan değil. Neden işin başında?"

"Biyo-büyücülük onun uzmanlık alanı, ama çalıştığı tek alan değil. Daha çok idareci o. Onun sorumlu olduğu şeyler biyolojik tehlikeler: Tekraryapım, deneysel silahlar, avcı organizmalar, hastalıklar..."

Vermishank, Yeni Crobuzon Üniversitesi'nde fen bilimlerinden sorumluydu. Önemli, saygın bir konumdaydı. Böyle bir görevi hükümete düşman birine verecek değillerdi ya: Bu çok açıktı. Ama Isaac, Vermishank'ın devletle ilişkisini küçümsemişti, bunu fark etti. Evet efendimci olmanın ötesinde biriydi o.

"Bu Islak Pervaneleri... Vermishank sattı demek?" dedi Isaac. Barbile başını salladı. Dışarıda bir rüzgâr çıkmıştı ve panjurlar tıkırdamaya, hızlı hızlı çarpmaya başladı. Bay X gürültüyü duyunca etrafına bakındı. Diğer ikisi gözlerini Barbile'den ayırmadı.

"Flex'e bunları anlattım, çünkü yapılanı doğru bulmuyordum," dedi. "Ama bir şey oldu, Pervaneler gitti. Kaçmışlardı. Nasıl oldu, tanrı bilir." *Ben nasıl olduğunu biliyorum,* diye aklından geçirdi Isaac, canı sıkkın. *Ben yaptım.* "Dışarıda olmalarının ne anlama geleceğini biliyor musunuz? Hepimizi... Hepimizi bulacaklar. Milisler *Başıboş Şiddet*'i okumuş, bu kesin... Flex'in bu işle bir ilgisi olduğunu düşünmüşlerdir ve eğer böyle düşünüyorlarsa, kısa süre sonra benim de bu işin içinde olduğumu anlayacaklar..." Barbile yine hıçkırıklara boğuldu, Derkhan tiksintiyle başını çevirdi, Ben'i düşündü.

Bay X panjurları düzeltmek için pencereye gitti.

"Şimdi," Isaac kafasını toparlamaya çalışıyordu. Sormak istediği yüzlerce şey vardı ama bir tanesi hepsini bastırdı. "Evet. Doktor Barbile, *bunları nasıl yakalayabiliriz?*"

Barbile ona bakıp kafasını iki yana sallamaya başladı. Kısa bir an, tepesinde endişeli ebeveynler gibi dikilen Isaac ile Derkhan'a baktı, sonra kenarda duran, onu görmemezlikten gelmeye çalışan Lemuel'e kaydı gözü. Perdesi açık pencerenin önünde duran Bay X'e takıldı. Adam camı biraz aralamış, panjuru çekmek için dışarı uzanmıştı.

Oldukça sakin duruyor, dışarı bakıyordu.

Magesta, adamın omzunun üstünden, hışırtıyla yanıp sönen gece yarısı renklerine baktı.

Bakışları puslandı. Sesi dondu.

Bir şey pencereye çarpıyor, ışığa gelmeye çalışıyordu.

Barbile ayağa kalktı, bu arada Lemuel, Isaac ve Derkhan da endişeyle kadının başına üşüşmüş, ne olduğunu soruyorlardı, niye böyle kısa çığlıklar attığını anlayamamışlardı. Kadın titreyen elini kaldırdı, Bay X'in donup kalmış görüntüsünü işaret etti.

"Tanrım" diye fısıldadı. "Aman Tanrım, beni buldu, tadımı aldı..."

Derken bir çığlık attı ve topuklarının üzerinde döndü.

"Ayna!" diye bağırıyordu bir yandan da. "*Aynaya* bakın!"

Sesi endişeli ve son derece otoriter çıkıyordu. Ona boyun eğdiler. Öylesine çaresiz bir otoriteyle konuşmuştu ki hiçbirinin aklına, içgüdülerine uyup da arkaya bakmak gelmedi.

Dördü de, yıpranmış kanepenin arkasındaki aynaya baktılar. Gözlerini ayırmadan bakıyorlardı.

Bay X, bir zombinin sarsak adımlarıyla geri geri yürümeye başladı.

Onun arkasında koyu renkli bir esinti oldu. Korkunç bir şekil, kendini sıkıştırıp katlayarak uzantılarını, kemiklerini ve bedenini küçük pencereden içeriye sokmaya çalışıyordu. Güdük, gözsüz bir kafa açıklıktan içeri uzanmış ve yavaş yavaş iki tarafa sallanıp duruyordu. Çok zor bir doğumu andırıyordu görüntü. Boşluktan camın içine dalan şey, gözle görünmeyen, akıl almaz biçimlerde büzülerek kendini küçültmüş ve karmakarışık bir şekle sokmuştu. Bu zorlanma sırasında gerçek dışı parıltılar yayıyor, yanıp sönen gövdesini açıklıktan içeri itiyor, kocaman bedeninden çıkan kolları pencere pervazını zorluyordu.

Kanatlarının bir kısmı dışarıda kalmış, kıpırdanıp duruyordu.

Yaratık birden kendini itti ve pencere parçalandı. Yalnızca hafif, tok bir ses çıktı, sanki hava emilip çekilmişti. Cam parçaları odaya yayıldı.

Isaac olanları izliyordu, donakalmıştı. Tir tir titriyordu.

Gözünün ucuyla görebildiği kadarıyla Derkhan, Lemuel ve Barbile de aynı durumdaydı. *Akıl alacak gibi değil*! diye düşündü. *Buradan çıkmalıyız*! Uzanıp Derkhan'ın kolunu tuttu, kapıya doğru gitmeye başladı.

Barbile uyuşmuş gibiydi. Lemuel de onu çekiştirdi.

Hiçbiri Barbile'in neden aynaya bakın, dediğini bilmiyordu, ama yüzlerini de aynadan ayırmıyordu.

Yavaş yavaş kapıya doğru giderlerken, yine donup kaldılar, çünkü odadaki yaratık ayağa kalkmıştı.

Ani bir açılma edimiyle arkalarında dikilmiş, görüntüsü, dehşet içinde baktıkları aynayı doldurmuştu.

Bay X'in sırtını görebiliyorlardı, adam durmuş, gözlerini, hipnotik bir hızla devinen kanatlardaki desenlere, yaratığın derisinin altında nabız gibi atan renk hücrelerine dikmişti.

Kanatları daha iyi görmek için geriye bir iki adım attı. Yüzünü göremiyorlardı.

Islak Pervane onu büyülemişti.

Yaratık bir ayıdan daha büyüktü. Yanlarından siyah, kıkırdaksı, kamçılara benzeyen sivri uzantılar fırlıyor ve onlara doğru sallanıyordu. Daha küçük, daha sivri olan diğer uzuvları, pençe gibi kıvrılmıştı.

Yaratık, maymun kollarına benzeyen bacaklar üzerinde duruyordu. Gövdesinden çıkan üç çift bacak vardı. Şimdi iki bacak üzerinde duruyordu, derken dört oldu, sonra altı.

Alt bacağının üzerinde doğruldu ve dengesini bulmak için, bacaklarının arasından sivri bir kuyruk, kıvrılarak öne doğru uzandı. Yüzü...

(Farklı yönlere doğru açılan, odaya sığacak şekilde biçimleri değişen, her biri suyun üzerinde yağ gibi yayılan, her biri diğerinin kusursuz bir yansıması olan kocaman kanatlar yavaş yavaş deviniyor, desenleri değişiyor, baştan çıkarıcı bir dalga halinde yanıp sönüyorlardı.)

Bilinen anlamda gözleri yoktu, yalnızca, dizili yassı diş sıralarının tam üzerinde, kalın, esnek, küt parmaklara benzeyen duyargaların fışkırdığı iki derin oyuk vardı. Isaac aynadan bakarken, yaratık başını uzattı ve ağzını açtı. Bu akıl almaz ağızdan, tuttuğunu yakalayabilecek, kocaman, salyalar akıtan bir dil uzandı.

Havada hızla dalgalandı. Ucunda küçük bronşçuk kümeleri vardı ve kocaman dil bir filin hortumu gibi savruldukça, bunlar da titreşip duruyordu.

"*Beni* bulmaya çalışıyor," diye bir çığlık attı Barbile. Fırladı, kapıya doğru koştu.

Islak Pervanenin dili, anında bu devinime doğru uzandı. Her şey görülemeyecek kadar hızlı gelişti. Sivri bir organik çıkıntı bir-

den atıldı ve suyun içinden geçiyormuş gibi, Bay X'i kolayca delip geçti. Bay X titredi, parçalanmış kemiğinden oluk oluk kan fışkırırken, Islak Pervane dört koluyla uzandı, onu yanına çekti ve odanın karşısına savurdu.

Adam, kemik parçaları ve kan püskürterek, havada bir kuyruklu yıldız gibi uçtu. Daha yere düşmeden ölmüştü.

Bay X'in cesedi Barbile'nin sırtına çarptı, kadını yere serdi. Sonra ağır ve cansız bedeni kapının karşısına düştü. Gözleri açıktı.

Lemuel, Isaac ve Derkhan kapıya koştu.

Hep bir ağızdan, bir keşmekeş içinde bağırışıyorlardı.

Lemuel, yerde çaresiz bir halde yatan, Bay X'in üzerine devrilen koca gövdesinin altından çıkmaya çalışan Barbile'in üzerinden atladı. Kadın sırtüstü döndü ve bağırarak yardım istedi. Derkhan ve Isaac hemen yanına gittiler ve kollarına asılıp çekmeye başladılar. Kadının gözleri sımsıkı kapalıydı.

Ancak onlar Bay X'in bedenini Barbile'in üzerinden kaldırmaya uğraşırken, Lemuel de tekmeleyerek cesedi kapının önünden çekmeye çalışırken, sert, lastiksi bir duyarga gelip bir kamçı gibi Barbile'in ayaklarına dolandı. Kadın bunu fark etti ve çığlıklar atmaya başladı.

Derkhan ve Isaac bütün güçleriyle asıldılar. Bir anlık bir direnme oldu, sonra Islak Pervane duyargasıyla kadını hızla çekti. Barbile, Derkhan ve Isaac'in ellerinden tereyağından çekilen bir kıl gibi kayıp gitti. Yerde bir yıldırım hızıyla kayarken, her tarafına kıymıklar battı.

Çığlık çığlığa bağırıyordu.

Lemuel zorlayarak kapıyı açmıştı ve hızla dışarı çıktı, arkasına hiç bakmadan koşarak aşağıya inmeye başladı. Isaac ve Derkhan hemen ayağa kalktı. İkisi de aynı anda başlarını çevirip aynaya baktı.

İkisi de dehşet içinde bir çığlık attı.

Barbile, Islak Pervanenin garip kıskacında kıvranıyor ve bağırıyordu. Yaratığın uzantıları, et kıvrımları her tarafını sarmıştı. Solucan gibi kıvranıp kendini kurtarmaya çalıştı, kolları sıkıştı, tekme savurdu, bacakları hareket edemez oldu.

Kocaman yaratık başını yavaş yavaş iki yana çevirdi, aç ve merak dolu bakışlarla avını inceliyordu sanki. Kısık, edepsiz sesler çıkarıyordu.

Yaratığın boşta kalan iki eli yukarıya uzandı ve Barbile'in gözlerini buldu. Yavaşça dokundu onlara. Zorlayarak açmaya çalıştı.

Barbile bağırdı, ağladı, yalvararak yardım istedi. Isaac ile Derkhan kaskatı kesilmişlerdi, gözlerini aynadan ayırmıyorlardı.

Deli gibi titreyen elleriyle, Derkhan ceketine uzandı ve bir silah çıkardı, mermisi içinde, kullanıma hazırdı. Kararlı bir biçimde aynaya baktı, silahı arkasına doğrulttu. Bu olanaksız durumda hedefini bulmak için uğraşırken eli titredi.

Isaac onun ne yaptığını görmüştü, o da hemen kendi silahına uzandı. Tetiği çekmek için o daha çabuk davrandı.

Ateşlenen barut şiddetli bir patlama sesi çıkardı. Mermi namludan fırladı ve Islak Pervanenin başını üzerinden, ona dokunmadan geçti. Yaratık bakmadı bile. Barbile sesi duyunca çığlık attı ve dehşet içinde, dokunaklı sözlerle kendisini öldürmeleri için onlara yalvarmaya başladı.

Derkhan ağzını sımsıkı kapattı ve kolunu sabit tutmaya çalıştı.

Ateş etti. Islak Pervane hızla döndü, kanatları titredi. Mağaraya benzeyen ağzını açtı ve çirkin, boğuk bir tıslama sesi çıkardı, fısıltı halinde bir çığlık. Isaac, sol kanadın kâğıtsı dokusu üzerinde küçük bir delik gördü.

Barbile yine çığlık attı ve bir an bekledi sonra hâlâ sağ olduğunu anlayıp bağırmaya devam etti.

Islak Pervane Derkhan'a döndü. Kamçı kollarında iki tanesi aralarındaki iki metre mesafeyi aşarak öfkeyle Derkhan'ın sırtına vurdu. Çok güçlü bir çarpma sesi geldi. Derkhan açık kapıdan dışarı fırladı. Darbenin şiddeti, ciğerlerindeki havayı boşalttı. Yere düşerken bağırdı.

"Etrafa bakma!" diye çığlık çığlığa sesleniyordu Isaac. "Git! Git hadi! Ben de geliyorum!"

Barbile'in yalvarmalarını duymamaya çalıştı. Silahı yeniden dolduracak zamanı yoktu.

Yavaş yavaş kapıya doğru gitti. Yaratığın, hâlâ ona aldırmaması için dua ederken, aynada açılan şeye baktı.

Ne olduğunu anlamak istemiyordu. Akıl dışı görüntüler, ardı ardına akıyordu. Daha sonra buna kafa yorabilirdi, eğer bu evden sağ çıkıp evine, arkadaşlarına ulaşacak olursa, eğer planı işe yararsa, gördüklerini düşünürdü.

Ama şimdi, Islak Pervane yine kollarında sımsıkı tuttuğu kadına dönerken, o hiçbir şey düşünmemeye dikkat etti. Yaratık ince, maymunsu parmaklarıyla Barbile'in gözlerini zorla açmaya çalışırken, korkudan kusana kadar bağıran kadının, Islak Pervanenin kanatlarındaki kıvrımlı desenlere gözü ilişip birdenbire çıkardığı bütün sesler kesildiğinde, o hiçbir şey düşünmedi. Kanatların yavaşça genişlemesini ve hipnotik bir kanvas halinde açılıp gerilmesini gördü, Barbile'in yüzündeki büyülenmiş ifadeyi, bu değişken desenlere bakan kocaman açılmış gözlerini gördü, kadının bedeninin gevşediğini ve Islak Pervanenin, iğrenç bir iştahla ağzından salyalar akıtmasını, kocaman açılmış ağzından çıkan korkunç dilini sarkıtışını ve bunu bir yılan gibi kıvırarak Barbile'in salya kaplı bluzünün üzerinden yüzüne doğru uzattığını, kadının, yüzünde budalaca bir esrimeyle hâlâ bu kanatlara baktığını gördü. Dilin tüylü ucunun yavaşça Barbile'in yüzüne, burnuna, kulaklarına dokunduğunu ve sonra birdenbire dişlerini zorlayıp ağzına daldığını (*Isaac hiçbir şey düşünmemeye çalışsa da kusacak gibi oldu*), edepsizce yüzüne bastırdığını, dil içinde kayboldukça kadının gözlerinin yerinden fırlayacak gibi büyüdüğünü gördü.

Derken Barbile'in kafa derisinin altında bir şeyin kıpırdandığını fark etti, saçlarının ve etinin altında, çamurdaki bir yılan balığı gibi kabarıyor, kıvrılıyordu, gözlerinin arkasında ona ait olmayan bir devinim fark etti. Dil, bir solucan gibi aklına ulaşmaya çalışırken, kadının kafasındaki bütün deliklerden sümük, gözyaşı ve irin boşaldı. Oradan kaçmadan hemen önce, Isaac onun gözlerinin ışığının solduğunu, sonra tamamen söndüğünü ve kadının aklını sonuna kadar içen Islak Pervanenin karnının gitgide şiştiğini gördü.

32

Lin yalnızdı.

Tavan arasında oturuyordu, bir duvara yaslanmış, bacaklarını oyuncak bebek gibi iki yana açmıştı. Tozların hareketini izliyordu. Karanlıktı. İçerisi sıcaktı. Gece yarısını geçmişti, iki ile dört arası bir saatti. Bitmek bilmeyen, ürkütücü bir geceydi. Havadaki titreşimleri, etrafında şehri sarsan huzursuz uykuların ürkek çığlıklarını ve inlemeleri duyabiliyordu. Başındaki ağırlık, bir kötülük ve uğursuzluk habercisiydi sanki.

Biraz arkaya eğildi ve dalgın dalgın kafasını ovaladı. Korkuyordu. Bir şeyler olduğunu anlamayacak kadar salak değildi.

Saatlerdir Alaca'nın evindeydi, bir önceki günün öğleden sonrasından beri. Her zaman olduğu gibi tavan arasına çıkması söylenmişti kendisine. Ama bu uzun, bomboş odaya girdiğinde yalnızdı.

Odanın uzak köşesinde, üstünde çalıştığı heykel, bir karaltı halinde yükseliyordu. Aptal aptal, sanki Alaca bu boş alanda görülmeden saklanabilirmiş gibi, etrafına bakındıktan sonra, eserinin yanına gitmişti. Biraz huzursuz olsa da, Alaca'nın kısa bir süre sonra yanına geleceğini sanıyordu.

Kepri tükürüğünden heykelin üzerinde ellerini dolaştırmıştı. Yarısı bitmişti heykelin. Alaca'nın bacaklarını, kıvrımlı şekillerde ve abartılı renklerde oluşturmuştu.

Yerden bir buçuk metre kadar yükselen heykel sarkık, akan dalgalar halinde sona eriyordu. Sanki Alaca'nın boyutlarındaki bir mum yarısına kadar yakılıp sonra söndürülmüştü.

Lin beklemişti. Bir saat geçmişti. Çatıya açılan kapağı kaldırmaya, geçide giden kapıyı açmaya çalışmıştı ama ikisi de kilitliydi. Birine ayağıyla, diğerine yumrukla habire vurup ses çıkarmış ama hiçbir yanıt alamamıştı.

Bir yanlışlık var, dedi kendi kendine. *Alaca meşgul, biraz sonra burada olur, işleri çok,* ama hiç ikna edici değildi bu. Alaca işi şansa bırakmazdı. Bir işadamı, bir kabadayı, bir filozof ve bir oyuncu olarak.

Bu gecikme bir rastlantı değildi. Bilinçli yapılan bir şeydi.

Lin nedenini bilmiyordu, ama Alaca onun oturup terlemesini istemişti, tek başına.

Saatlerce oturdu, sonunda merakı korkuya, sonra sıkıntıya, sonra sabıra dönüştü ve tozun içine şekiller çizmeye başladı, çantasını açtı, renkli böğürtlenlerini tekrar tekrar saydı. Gece oldu, hâlâ bekletiliyordu.

Sabrı yine korkuya dönüştü.

Bunu neden yapıyor? diye sordu kendi kendine. *Ne istiyor?* Alaca'nın her zamanki oyunlarından, takılmalarından, tehlikeli gevezeliklerinden farklıydı bu. Çok daha kaygı vericiydi.

Sonunda, oraya gelişinden saatler sonra, bir ses duydu.

Alaca odadaydı, yanında Kaktüs yaveri ve iki tane azman gibi Tekraryapım gladyatörle çıkagelmişti. Lin nasıl içeri girdiklerini anlayamamıştı. Daha saniyeler önce yapayalnızdı.

Ayağa kalktı ve bekledi. Ellerini sımsıkı yummuştu.

"Bayan Lin. Geldiğiniz için teşekkür ederim," dedi Bay Alaca, yumru gibi olmuş bir tomar ağzıyla.

Lin bekledi.

"Bayan Lin," diye devam etti. "Evvelki gün Şanslı Gazid denen şu adamla çok *ilginç* bir konuşmamız oldu. Sanırım Bay Gazid'le bir süredir görüşmediniz. Gizli gizli benim için çalışıyor o. Her neyse, kuşkusuz bildiğiniz gibi, şehirde bir hayalsalgısı kıtlığı var şu sıralarda. Hırsızlıklar başladı. Saldırılar arttı. İnsanlar umutsuz. Fiyatlar aldı başını gitti. Açıkçası, şehre yeni hayalsalgısı gelmiyor. Bütün bunların anlamı, şu sıralarda hayalsalgısından başka uyuşturucu kullanmayan Bay Gazid'in durumu çok *feci.* Malı almaya artık gücü yetmiyor, çalışanlara yapılan indirimle bile.

"Her neyse, geçen gün, küfrettiğini duydum. Kriz geçirdiğinden, yanına yaklaşan kim olursa olsun, ana avrat dümdüz gidiyordu, ama bu söylediği farklıydı. Kendi kendini ısırıp eziyet ederken

ne diye bağırıyordu biliyor musun? Dinle, burası harika. O zıkkımı Isaac'e vermemeliydim, gibisinden bir şeyler."

Bay Alaca'nın gerisinde duran Kaktüs kocaman ellerini açtı ve nasır tutmuş yeşil parmaklarını ovaladı. Çıplak göğsüne uzandı ve hiç duraksamadan, parmağını kendi dikenlerinden birine batırdı, sivriliğini ölçtü. Yüzü tepkisizdi.

"Ne ilginç, değil mi, Bayan Lin?" diye devam etti Alaca mide bulandıran bir neşeyle. Sayısız bacağının üzerinde bir yengeç gibi devinerek ona doğru gelmeye başladı.

Bu da nesi şimdi? Bu da nesi? diye düşünüyordu Lin o yaklaşırken. Saklanabileceği bir yer yoktu.

"Şimdi, Bayan Lin. Benden çok değerli bazı mallar çalındı. *Bir küçük fabrikalar demeti,* diyelim. Hayalsalgısı kıtlığı bu yüzden işte. Biliyor musun, bunu kimin yapmış olabileceği konusunda en ufak bir fikrim yoktu. Gerçekten de. Üzerine gideceğim hiç kimse yoktu." Durakladı ve yüzündeki sayısız organa buz gibi bir gülümseme yayıldı. "Gazid'in ne dediğini duyana kadar. O zaman... her şey... yerine... oturdu." Her sözcüğü tükürür gibi çıkardı ağzından.

Sessiz bir işaretle Kaktüs, iyice korkan ve Kaktüsün önünden kaçmaya çalışan Lin'e doğru ilerledi. İnanılmaz büyüklükteki etli yumruklarıyla uzanıp Lin'in kollarını sımsıkı yakaladı ve onu hareketsiz hale getirerek kaçmasına engel oldu.

Lin'in kafabacakları kasılmıştı, acıdan kulak tırmalayan bir çığlık attı. Kaktüsler genellikle avuç içlerindeki dikenleri kesmeye özen gösterirdi, böylece nesneleri daha iyi tutabilirlerdi ancak bu Kaktüs dikenlerini uzatmıştı. Güdük, lifsi dikenler Lin'in kollarına batıyor, canını yakıyordu.

Sımsıkı tutulmuştu ve hiç karşı koyamadan, Bay Alaca'nın önüne sürüklendi. Adam sırıtarak baktı ona. Yeniden konuşmaya başladığında sesi tehdit yüklüydü.

"Senin böceksever sevgilin bana madik atmaya çalıştı, ha, öyle değil mi Bayan Lin? Önce *benim* hayalsalgımdan tomarlarca aldı, kendi Pervanesini büyüttü, Gazid öyle söylüyor, ve sonra da *benimkileri* çaldı." Son sözcükleri kükreyerek söylemişti, tir tir titriyordu.

Lin kollarındaki acıyı hissetmiyordu, deliler gibi işaretle anlatmaya çalıştı: *Hayır hayır öyle değil öyle olmadı...*

Alaca ellerine vurarak indirdi.

"Boşuna çabalama, seni böcek kafalı kaltak, seni kırma orospu, seni fahişe. Senin çirkef-emici herifin beni kendi pazarımdan etmeye çalışıyor. Biliyor musun, bu çok ama çok tehlikeli bir oyun." Biraz geriye çekildi ve kıvranıp duran Lin'e baktı.

"Bay Dan der Grimnebulin'i bu hırsızlığının hesabını vermesi için buraya getireceğiz. Karşılığında seni verirsek gelir mi dersin?"

Lin'in kolundan sızan kan, gömleğinde pıhtılaşıyordu. Lin yine işaretle anlatmaya koyuldu.

"Seni de dinleyeceğiz, merak etme, Bayan Lin," dedi Alaca, sakin bir sesle. "Belki de suç ortağısınız, belki de neden söz ettiğimi bile bilmiyorsun. Kötü talih seninkisi, bana kalırsa. Bu işin peşini bırakmayacağım." Lin'in çaresizlik içinde ona anlatmaya, açıklamaya, kendini kurtarmaya çalışmasını izledi.

Kolları çalışmıyordu artık. Kaktüs onu sersemletmişti. Kafası dayanılmaz acıyla uyuşurken, Bay Alaca'nın sesini duydu.

"Ben affetmem!"

Üniversitede, fen fakültesinin dışındaki avlu öğrencilerle kaynıyordu. Çoğu, kurallar gereği siyah cübbelerini giymişti: Birkaç asi ruhlu öğrenci, binadan çıkarken bu cübbeleri omuzlarına attı.

Bu görüntü dalgası içinde iki kımıltısız adam duruyordu. Ağaca dayanmışlar, üstlerine bulaşan reçineye aldırmıyorlardı. Hava nemliydi ve adamlardan birisi bu havaya hiç uymayan uzun bir palto giymiş ve siyah bir şapka takmıştı.

Uzun bir süre hareketsiz durdular. Bir ders sona erdi, derken bir diğeri. Adamlar iki grup öğrencinin gelip gidişini izledi. Arada sırada biri ya da diğeri gözlerini ovuşturuyor, yüzüyle oynuyordu. Ama sonra dikkatini yine ana kapıya veriyordu.

Sonunda, öğleden sonranın gölgeleri uzamaya başladığında, adamlar kımıldandılar. Hedefleri belirmişti. Montague Vermishank binadan dışarıya adımını attı, hafifçe havayı kokladı, sanki hoşuna gideceğinden emin gibiydi. Ceketini çıkaracakken, durdu, tekrar üzerine geçirdi. Kutsal Çayır'a doğru yürüdü.

Ağacın altındaki adamlar yaprakların altından çıktılar ve avlarının peşinden seğirttiler.

Kalabalık bir gündü. Vermishank kuzeye gidiyordu, etrafa bakınıp bir taksi arandı. Tench Yolu'nda yürümeye başladı. Burası yenilikçi akademisyenlerin kafe ve barlarda ahkâm kestiği, Kutsal Çayır'ın bohem bir caddesiydi. Kutsal Çayır'ın binaları eski ve iyi korunmuş, yüzeyleri kazınıp yeniden boyanmıştı. Vermishank bunlara hiç dikkat etmiyordu. Aynı yolu yıllardır yürüyordu. Etrafında olanların ayrımında değildi, takipçilerinin de.

Kalabalığın içinde dört tekerlekli bir araba belirdi, tüyleri birbirine karışmış, rahatsız görünümlü, kuşlarınki gibi arkaya eğrilmiş bacaklarının üzerinde, süprüntülerin arasından yolunu bulmaya çalışan bir iki bacaklı çekiyordu arabayı. Vermishank kolunu kaldırdı. Sürücü arabasını ona doğru çevirmeye çalıştı. Vermishank'ın takipçileri hızlandı.

"Monty," diye gürleyen bir sesle bağırdı iri cüsseli adam. Vermishank'ın omzuna vurdu. Vermishank korkuyla döndü.

"Isaac," diye durakladı. Etrafına bakındı, yaklaşmakta olan arabayı arandı.

"Nasılsın, koca adam," diye sol kulağının içine bağırdı Isaac, onun sesinin yanı sıra, bir başka ses de sağ kulağına tıslıyordu.

"Karnına bastıran şey bir bıçak ve hoşuma gitmeyen bir şekilde nefes bile alacak olursan, bağırsaklarını balık gibi deşerim."

"Sana rastladığıma sevindim," diye neşeyle bağırdı Isaac ve arabaya yanaşmasını işaret etti. Sürücü bir şeyler mırıldandı ve yaklaştı.

"Bir kaçmaya çalış, seni keserim ve elimden kurtulacak olursan beynine kurşunu yersin." Aynı ses, nefretle mırıldanmaya devam etti.

"Hadi gel, bende bir şeyler içelim," dedi Isaac. "Brock Bataklığı lütfen. Kayıkçı Geçidi. Biliyor musunuz? Bu da pek yakışıklı bir canavarmış." Kapalı arabaya binerken bağıra çağıra, saçma sapan konuşmaya devam etti. Vermishank onu izledi, titriyor ve kekeliyordu, bıçağın sivri ucu hâlâ böğründeydi, onu dürtüyordu. Güvercin Lemuel arkasından arabaya bindi ve kapısını kapattı, sonra elindeki bıçağı Vermishank'ın böğrüne dayadı, oturdu ve dimdik karşıya bakmaya başladı.

Sürücü arabayı kaldırımın kenarından yola çıkardı. Gıcırtı ve tıkırtılar, hayvanın halinden yakınan melemeleri, arabanın içindeki üç adamı bir koza gibi sardı.

Isaac, Vermishank'a döndüğünde, yüzündeki o abartılı sevinç ifadesi tamamen yok olmuştu.

"Anlatacağın çok şey var seni şeytan kancık," diye nefretle, tükürür gibi konuştu.

Adam geçen her saniyede, görünür biçimde kendini toparlıyordu.

"Isaac," diye mırıldandı. "Söyle. Nasıl yardım edebilirim sana?"

Lemuel elindekini dürtünce birden irkildi.

"Pis çeneni kapa!"

"Çenemi kapayayım *ve* bir sürü de şey anlatayım, öyle mi, Isaac?" diye sakince lafa başladı, ardından Isaac'in, sert ve ani yumruğunu yiyince haykırdı. Şaşkınlıkla Isaac'e bakmaya, acıyan yüzünü hafifçe ovuşturmaya başladı.

"Ne zaman konuşacağını ben söylerim," dedi Isaac.

Yolculuğun geri kalanında sessiz kaldılar. Bu arada Lud Fallow İstasyonu'nu, bir pislik posası halinde akan Septik Nehri'ni, Danechi Köprüsü'nü geçerek güneye döndüler. Isaac sürücünün parasını ödedi, Lemuel de bu arada Vermishank'i ite kaka ambara soktu.

İçeride, David başını masasından kaldırıp ters ters baktı, hafifçe dönüp, içeri girenleri izledi. Kızıl yeleği gereksiz yere dikkat çekiyordu. Yagharek bir köşeye sinmişti, sadece yarısı görünüyordu. Ayaklarını kumaş parçalarına sarmış, başını bir kapüşonla gizlemişti. Tahta kanatlarını çıkarmıştı. Kendini tamamen gizlememiş, insana benzetmişti.

Derkhan arkadaki duvarın önüne, pencerenin altına çektiği koltuktan başını kaldırdı. Delicesine ama hiç ses çıkarmadan ağlıyordu. Elinde bir tomar gazete vardı. Ön sayfaları etrafa yayılmıştı. "Yaz Ortası Kâbusları Yayılıyor," diyordu birinde, bir diğeri "Uykulara Ne Oldu?" diye soruyordu. Derkhan bunlara bakmıyor, her gazetenin beşinci ya da yedinci ya da on birinci sayfasından önemsiz bir başka haberi kesip çıkarıyordu. Isaac durduğu yerden birini okudu: "Gözdeliği Katili, Sabıkalı Editörü Öldürdü."

Temizlikçi robot tıslayıp dönüyor, oraya buraya çarpıp duruyor, çöpleri temizliyor, tozları süpürüyor, yerdeki kâğıt parçalarını,

meyve artıklarını topluyordu. Porsuk Candan, duvarın dibinde huzursuzca gidip geliyordu.

Lemuel, Vermishank'ı ite kaka kapının yanındaki üç sandalyenin ortasına getirdi. Kendisi de ondan bir metre kadar öteye oturdu. Gösterişli bir tavırla silahını çıkardı ve Vermishank'ın kafasına tuttu.

Isaac kapıyı kilitledi.

"Evet, Vermishank," dedi bir işadamı tavrıyla. Oturdu ve eski patronuna baktı. "Lemuel çok iyi bir nişancıdır. Hani olmadık bir fikre kapılmayasın diye söylüyorum. Biraz canilik vardır ruhunda. Tehlikelidir. Benim de seni savunacak halim yok, bu yüzden bize öğrenmek istediklerimizi güzelce anlat."

"Ne öğrenmek istiyorsun, Isaac?" dedi Vermishank sakince. Isaac deli gibi öfkeliydi ama etkilenmişti de. Adam özgüvenini çok iyi koruyordu.

Bunu, diye karar verdi, Isaac, *halletmemiz gerekecek.*

Ayağa kalktı ve Vermishank'a doğru ilerledi. Yaşlı adam boş boş baktı, Isaac'in ona yeniden vuracağını anlayıp gözlerini korkuyla kocaman açtığında, artık çok geçti.

Isaac Vermishank'ın suratına iki yumruk indirdi, adamın acıdan ve şaşkınlıktan ciyaklamasına aldırmadı. Vermishank'ı boğazından yakaladı ve bastırarak yere diz çöktürdü, yüzünü dehşet içindeki tutsağının yüzüne yaklaştırdı. Vermishank'ın burnu kanıyor ve boşuna bir çabayla Isaac'in ellerini tırmalıyordu. Korkudan gözleri donuklaşmıştı.

"Durumu anladığını sanmıyorum, dostum," diye nefretle fısıldadı Isaac. "Yukarıda kendini bilmeden yatan, altına pisleyip salyalar akıtan arkadaşımın durumundan senin sorumlu olduğuna inanmamı sağlayacak sağlam nedenlerim var. Boşuna zaman kaybetmeye, oyun oynamaya, kurallarla uğraşmaya niyetim yok. Senin *yaşaman* da beni *hiç ilgilendirmiyor*, Vermishank. Anlıyor musun? Beni dinliyor musun? Şimdi, yapılacak en iyi şey şu. Ben sana ne bildiğimizi söyleyeyim. Nasıl öğrendiğimizi sorup zamanımızı harcamaya kalkma. Sen de bilmediklerimizi ekle. Yanıt vermediğin her defasında ya da yalan söylediğine karar verdiğimizde, Lemuel ya da ben, senin canını yakacağız."

"Bana *işkence* yapamazsın, seni *piç* herif" dedi Vermishank, boğuk bir hırıltıyla.

"Kes sesini," diye soludu Isaac. "*Sen kendin Tekraryapımcısın!* İşkencenin âlâsını bilirsin! Şimdi ya sorulara yanıt ver ya da geber."

"Muhtemelen ikisi de," diye ekledi Lemuel.

"Anlıyorsun değil mi? Monty," diye devam etti Isaac. "*Sana işkence yapabiliriz.* En iyisi bizimle işbirliği yapman. Çabuk yanıt ver ve beni yalan söylemediğine inandır. Bizim bildiklerimizi söylüyorum şimdi. *Yanılıyorsam, düzelt*, oldu mu?" Vermishank'a pis pis sırıttı.

Isaac bir süre anlatacaklarını kafasından geçirdi. Sonra, parmağıyla tek tek sayarak, bunları söylemeye başladı.

"Biyo-tehlike olan şeylerden hükümet adına sen sorumlusun. Bu da *Islak Pervane* programı demek oluyor." Bir tepki yakalamak, projenin sırrının ortaya çıkmasına şaşırdığını görmek için başını kaldırıp baktı. Vermishank'dan hiçbir tepki gelmedi. "Islak Pervaneler kaçtılar. Senin, Allahın belası bir gangstere sattığın Pervaneler bunlar. Hayalsalgısıyla ve herkesin gördüğü karabasanlarla bunların ilgisi var. Rudgutter, Benjamin Flex'le bunların bir bağlantısı olduğunu sandı ama yanılıyordu, laf aramızda. Şimdi sıra, bilmek istediklerimizde. Bunlar ne? Uyuşturucu ile bağlantıları ne? Bunları nasıl yakalayabiliriz?"

Bir sessizlik oldu, bu arada Vermishank derin derin içini çekti. Kan ve tükürük bulaşmış dudakları ıslak ıslak titriyordu ama hafifçe gülümsedi. Lemuel onu korkutmak için silahını salladı.

"Hmm. Islak Pervaneler," diye bir soluk aldı Vermishank. Yutkundu ve ensesini ovaladı. "Hıh. *Büyüleyici* şeyler, değil mi? Olağanüstü bir tür."

"Ne bunlar?" diye sordu Isaac.

"Ne demek istiyorsun? Bu kadarını bulup öğrenmişsin işte. *Avcı* bunlar. Çok etkin, kusursuz avcılar."

"Nereden geliyorlar?"

Vermishank bir süre düşündü. Lemuel tembel tembel, gösterişle silahını dizine doğru tutarken, etrafına bakındı. Çabuk çabuk devam etti. "Shards'ın ta güneyindeki bir tüccardan aldık kurtçukları. Buraya gelir gelmez, birini sen çalmış olmalısın, ama buraya ait

değiller." Isaac'e baktı, bu durum onu eğlendiriyor gibiydi. "Gerçekten bilmek istiyorsan eğer, Yarılmış Toprak'dan geliyorlar."

"*Saçmalamayı bırak...*" diye öfkeyle bağırdı Isaac ama Vermishank onun lafını kesti.

"Saçmalamıyorum, budala. En çok tutulan varsayım bu. Yarılmış Toprak kuramı, Islak Pervanelerin bulunmasıyla bazı çevrelerde büyük önem kazandı."

"İnsanları nasıl hipnotize ediyorlar?"

"Kanatlarıyla. Değişken boyutlarda ve biçimlerde, farklı düzeylerde çarpan kanatlar bunlar, düşsel renk hücreleriyle dolu. Ahtapotun derisine benzeyen, ruhsal yankılara ve bilinçaltı örgüsüne duyarlı, onları etkileyen renk hücreleri. Bilinçli aklın yüzeyinin altında, fokurdayan, düşlerin frekansını yakalıyorlar. Bunlara odaklanıyor, yüzeye çıkarıyorlar bunları. Sımsıkı tutuyorlar."

"Ayna insanı nasıl koruyor?"

"Güzel soru, Isaac." Vermishank'ın tavrı değişiyordu. Sanki seminer veriyor gibi konuşmaya başlamıştı. Böyle bir durumda bile, diye düşündü Isaac, *yaşlı bürokrattaki öğretme içgüdüsü hâlâ ayaktaydı.* "Bilmiyoruz açıkçası. Her tür deneyi yaptık, çift aynalarla, üçlü aynalarla... Nedenini bilmiyoruz, ama onların yansımasını görmek etkiyi sıfırlıyor, hatta kanatları birbirinin aynadaki yansıması olduğundan, görüntü tamamen aynı olsa bile. Ancak, bu *çok ilginç*, görüntüyü yeniden yansıt, onlara iki aynadan bak, yani periskop gibi, o zaman insanı yine hipnotize ediyorlar. *Olağanüstü*, değil mi?" Gülümsedi.

Isaac duraladı. Vermishank'ın durumunda garip bir şey vardı. Hiçbir şeyi atlamadan anlatmaya çok hevesli gibiydi. Lemuel'in kendisine yönelmiş silahı yüzünden olmalıydı.

"*Bu şeylerden birini... yerken... gördüm.*" dedi Isaac. "Birisinin... beynini... yediğini gördüm."

"Ah..." Vermishank söyleneni önemseyerek başını iki yana salladı. "Hayret bir şey. Burada olduğun için şanslısın. Onu birisinin beynini yerken *görmedin* sen. Islak Pervaneler tamamen bizim düzlemimizde yaşamıyorlar. Onların...hmm... *besin gereksinimleri* bizim ölçemediğimiz nesnelerle karşılanıyor. Anlamıyor musun bunu, Isaac?" Vermishank dikkatle Isaac'e bakıyordu, huysuzluk

yapan bir öğrencisini, yanıt vermesi için yüreklendiren bir öğretmen gibiydi. Gözlerinde yine aynı heyecan parıltısı oluştu. "Biyolojinin senin alanın olmadığını biliyorum, ama bu da... çok... *kusursuz bir işleyiş*, görebileceğini sandım. Düşleri kanatlarıyla çekip çıkarıyor, aklın içine dalıyor, gizli düşünceleri, suçlu düşünceleri, endişeleri, zevkleri, düşleri engelleyen duvarları yıkıyorlar..." Durdu. Arkasına yaslandı. Rahatladı.

"Sonra da," diye devam etti, "akıl güzel ve sulu bir hale gelince onu sonuna kadar emiyorlar. Bilinçaltı onların nektarı, Isaac, anlamıyor musun? Bu yüzden yalnızca akılla besleniyorlar. Kedilerle köpeklerle işleri yok. İçgüdüler, gereksinimler, arzular ve sezgiler iç içe geçtiğinde ve biz düşünceleri, sonra bunların yansımalarını, derken yansımaların yansımalarını, ta sonsuza kadar böyle ardı ardına yansıttığımızda ortaya çıkan garip karışımı içiyorlar..." Vermishank'ın sesi fısıltı gibi çıkıyordu. "Düşüncelerimiz saf likörler gibi mayalanıyor. Islak Pervanelerin içtiği bu işte, Isaac. Kafatasından boşalttıkları şey, kalori yüklü et parçaları değil, zekâ ve akıldan oluşan lezzetli şarap, bilinçaltı."

"Düşler."

Odada çıt çıkmıyordu. Akıl alacak gibi değildi anlatılan. Bu düşünce hepsini sersemletmişti. Vermishank, anlattıklarının yarattığı etkiden çok hoşlanmışa benziyordu.

Herkes, bir tıkırtı sesiyle irkildi. David'in masasının yanındaki çöpleri temizleyen robottu sesi çıkaran. Kovayı deposuna boşalmak istemiş ama tam denk getiremeyip içindekileri yere dökmüştü. Etrafa saçılan buruşturulmuş kâğıt parçalarını toplamakla meşguldü şimdi.

"Ah... Kahretsin, tabii!" diye soludu Isaac. "Kâbuslar bunlar işte! Gübre gibi! Bilemiyorum ama sanki... tavşan pisliği gibi, tavşanları besleyen, toprağı besleyen... küçük bir zincir, küçük bir eko-sistem..."

"Hah işte," dedi Vermishank. "Düşünmeye başladın sonunda. Islak Pervanelerin dışkısını göremezsin, kokusunu alamazsın, ama hissedebilirsin. Düşlerinde. Düşleri besler, kaynatır. Sonra da Islak Pervanelerin besini olur bunlar. Kusursuz bir döngü."

"Sen bunları nereden biliyorsun, pislik herif?" diye soludu Derkhan. "Ne zamandır bu canavarları inceliyorsun?"

"Islak Pervaneler çok nadir bulunuyor. Devlet sırrı bunlar. Bu yüzden bulduklarımız bizi çok heyecanlandırdı. Elimizde bir tane yaşlı, ölmek üzere olan bir örnek vardı, sonra dört kurtçuk daha aldık. Isaac'de de bir tane vardı. İlk elimizde olan, küçük tırtılları besleyen öldü. Bir diğerinin kozasını açıp öldürmeyi, ama bu arada da değişim süreci hakkında *değeri ölçülemez* bilgi toplamayı tartıştık ama daha karar vermeden, ne yazık ki, (içini çekti) dördünü de satmak zorunda kaldık. Aşırı tehlikeliydiler. Araştırmamızın çok uzun sürdüğü, örnekleri denetlemede başarısız olmamızın... şey... *para babalarını* kızdırdığı söylentileri gelmeye başladı. Ödenek kesildi ve proje başarısız olunca da, bölüm borçlarını hemen ödemek zorunda kaldı."

"Neydi bu borçlar?" dedi öfkeyle Isaac. "Silah mı? İşkence mi?"

"Yapma Isaac, gerçekten ama," dedi Vermishank sakince. "Kendine bir bak, ahlaki kaygıların ve öfken seni kaskatı yapmış. Sen bunlardan birini çalmamış olsaydın, kaçması söz konusu olmayacak ve arkadaşlarını da asla kurtaramayacaktı, ki olan biten de bu, sen de biliyorsun. Düşün, kaç tane masum insan hâlâ yaşıyor olacaktı."

Isaac dehşet içinde bakakaldı.

"Allah senin belanı versin!" diye bağırdı. Yerinden kalktı, tam Vermishank'ın üzerine atlayacaktı ki, Lemuel araya girdi.

"Isaac," dedi sertçe. Isaac, Lemuel'in elindeki silahın kendisine çevrildiğini gördü. "Vermishank şu ana kadar çok yardımcı oldu. Öğreneceğimiz daha bir sürü şey var. *Öyle değil mi*?"

Isaac dik dik baktı, başını salladı ve yerine oturdu.

"Neden bu kadar yardımcı oluyorsun, Vermishank?" diye sordu Lemuel, bakışlarını yine yaşlı adama çevirdi.

Vermishank omuzlarını silkti.

"Acı çekme düşüncesi hoşuma gitmiyor," dedi yapmacık bir gülüşle. "Ayrıca, hoşunuza gitmeyecek ama bu bilgilerin size yararı olmayacak. Onları yakalayamazsınız. Milislerden kaçamazsınız. Bildiklerimi neden saklayayım ki?"

Ukalaca, pis pis sırıttı.

Ama yine de gözlerinde bir tedirginlik vardı, üst dudağı terliyordu. İçinde, derinlerde umutsuz bir duygu saklıyordu.

Tüh, Allah Kahretsin, tabii! Isaac, birdenbire bir şeyin farkına varmıştı. Oturduğu yerden Vermishank'a baktı. *Hepsi bu* değil! *Bize... bize bilgi veriyor çünkü korkuyor! Hükümetin onları yakalayacağına inanmıyor... ve korkuyor. Bizim başarmamızı istiyor!*

Isaac, Vermishank'ı kızdırmak, zayıflığını yüzüne vurmak, yaptıkları için onu cezalandırmak istiyordu... ama bunu göze alamazdı. Eğer onu açıkça tahrik edecek, korkusunu kullanarak üzerine gidecek olursa, adam inadına yardım etmekten vazgeçebilirdi.

Eğer yardım etmesi için ona yalvardığını düşünmek istiyorsa, varsın düşünsündü, bunu yapmasına izin verecekti.

"Hayalsalgısı ne?" diye sordu Isaac.

"Hayalsalgısı mı?" Vermishank gülümsedi. Isaac bu soruyu, Vermishank'a son kez sorduğunda, adamın tiksinmiş rolü yaptığını, ağzını bu pis sözcükle kirletmeyi reddettiğini anımsadı.

Bu kez aldırmamıştı.

"Ah. Hayalsalgısı, bebek maması. Pervaneler yavrularını bununla besliyorlar. Bunu hep salgılıyorlar ama yavruları varken büyük miktarlarda tabii. Diğer Pervaneler gibi değiller: Çok ilgililer. Yumurtalarını çok özenle besliyorlar ve yeni doğan tırtılları *emziriyorlar,* söylenenlere göre. Yalnızca yetişkin olduklarında, pupalaşırlarken, kendi kendilerini besliyorlar."

Derkhan araya girdi.

"Yani hayalsalgısının Islak Pervane *sütü* olduğunu mu söylüyorsun?"

"Kesinlikle öyle. Tırtıllar, saf ruhsal besini sindiremiyorlar. Bunun fiziksel bir biçimde soğurulması gerekiyor. Pervanelerin salgıladığı sıvı, damıtılmış düşlerle koyulaştırılmış."

"Bu yüzden bir uyuşturucu patronu onları satın aldı, öyle mi? Kim bu?" Derkhan'ın dudakları kıvrıldı.

"Hiçbir fikrim yok. Ben sadece satışı önerdim. Teklif verenlerden hangisinin aldığı beni ilgilendirmiyor. Alan kişinin Pervanelere iyi bakması, düzenli çiftleştirmesi, sütlerini sağması gerekiyor.

İnekler gibi. Yeni doğmuş tırtılları olmasa da, ne yaptığını bilen birisi, bunları kandırarak süt salgılatabiliyor. Sütün işlemden geçmesi gerekiyor tabii. Hiçbir insan ya da hiçbir zeki ırk onu saf haliyle içemez. Anında beyinlerini patlatır. Hayalsalgısı eritilip bir sürü maddeyle karıştırılıyor. Aklımdayken söyleyeyim, senin baktığın tırtıl, sağlıksız bir Pervaneye dönüşmüş olmalı. Hayalsalgısıyla besledin bunu, değil mi? Bir insan yavrusunu, büyük miktarlarda talaş ve havuz suyu karıştırılmış sütle beslemesi gibi bir şey bu."

"Bütün bunları nereden biliyorsun?" diye sinirli bir sesle sordu Derkhan.

Vermishank dalgın dalgın baktı.

"Kaç aynanın güvenli olacağını, yedikleri akılları süte çevirdiklerini nereden biliyorsun? *Kaç insanla besledin onları?*"

Vermishank dudaklarını büzdü, huzursuz olmuştu.

"Ben bilim adamıyım," dedi. "Elimde bulunan olanakları kullanırım. Ara sıra ölüm cezasına çarptırılanlar oluyor. *Nasıl* öleceklerı de belirtilmiyor."

"Seni pislik" dedi Derkhan nefret dolu bir sesle. "Satıcıların uyuşturucu yapmak için onlara verdiği insanlara ne demeli?" diye devam etti, ama Isaac lafını kesti.

"Vermishank," dedi yumuşak bir sesle ve dikkatle adama baktı. "Akılları nasıl geri alabiliriz? Pervanelerin aldığı akılları?"

"Geri mi?" Vermishank gerçekten şaşırmış göründü. "Ah..." Başını iki yana salladı ve gözlerini kıstı. "Bunu yapmak olanaksız."

"Bana yalan söyleme" diye bağırdı Isaac, Lublamai'yi düşündü.

"*Bu akıllar içilmiş artık*," diye tıslar gibi yanıtladı Vermishank ve odada yine sessizlik oldu. Bekledi.

"Bu akıllar içilmiş," dedi yine. "Düşünceleri alınmış, bilinçüstü ve bilinçaltı düşleri Pervanelerin midelerinde sindirilmiş, sonra kurtçukları beslemek için damlalar halinde dışarı sızmış. Hiç hayalsalgısı kullandın mı, Isaac? İçinizde kullanan var mı?" Hiçbiri, Isaac da dahil, yanıt vermedi. "Eğer denediyseniz, düşlediklerıniz onlar işte, kurbanlar, av. Onların sindirilen akılları midenize girdi ve siz de onları düşlediniz. *Kurtaracak bir şey kalmadı. Geri alınacak bir şey yok.*"

Isaac anlatılamaz bir umutsuzluk içindeydi.

Onun bedenini de al, diye düşünüyordu, *Tanrım, acımasız olma, ölüme terk edemeyeceğim, hiçbir anlamı olmayan lanet olasıca bu kabukla bırakma beni...*

"Islak Pervaneleri nasıl öldürebiliriz?" diye dişlerinin arasından konuştu.

Vermishank hafifçe gülümsedi.

"Öldüremezsiniz," dedi.

"Bana yalan söyleme," diye bağırdı Isaac. "Yaşayan her şey ölebilir."

"Beni yanlış anlıyorsun. *Soyut bir önerme* olarak, tabii ölebilirler. Kuramsal olarak da öldürülebilirler. *Ancak siz onları öldüremezsiniz.* Bir sürü düzlemde yaşıyor onlar, söylediğim gibi, mermiler, ateş vesaire onları ancak yaralayabilir. Aynı anda bir sürü boyutta vurmalısınız onları ya da bu boyutta olağanüstü ölçüde zarar vermelisiniz. Ama size *bu şansı vermeyeceklerdir.* Anlıyor musunuz?"

"Daha etraflı düşünelim şimdi..." dedi Isaac. Ellerinin ayasıyla şakaklarına sertçe vurdu. "Biyolojik bir baskı desek? Onları avlayacak yaratıklar, mesela..."

"Onlarla beslenen yaratık yok ki. Beslenme zincirinin en tepesindeler. Kendi ülkelerinde, onları öldürebilecek gücü olan hayvanlar bulunduğundan eminiz, ama binlerce kilometrelik alanda böyle bir yaratık yok. Hem zaten, haklı olsanız bile onları ortalığa salmak, Yeni Crobuzon'a daha *tez elden* bir felaketi buyur etmek olur."

"Hey Allahım," diye soluk verdi Isaac. "Düşmanları ya da rakipleri yok, sınırsız yiyecekleri var, hep taze ve hep yenileri geliyor. Onları *durdurmanın* bir yolu yok."

"Ayrıca," diye fısıldadı Vermishank, çekinerek, "tam bir yetişkin olduklarında ne yapacaklarını bile bilmiyoruz daha... Hâlâ gençler, öyle değil mi? Tam olgunlaşmadılar henüz. Ama yakında, geceler ısınınca... *Üremeye* başladıklarında neler olabileceğini düşünmeliyiz."

Odada sanki zaman durmuş, içerisi soğumuştu. Vermishank yine göstermemeye çalışıyordu, ama Isaac, adamın içindeki korkuyu görebiliyordu. Vermishank dehşet içindeydi. Nelerin tehlike altında olduğunu biliyordu.

Biraz ötede robot dönüyor, tıslıyor, tıkırdayıp duruyordu. İçinden toz ve kir sızdırıyor, arkasında dimdik duran bir boruyu yere sürterek bir oraya bir buraya gidip duruyordu.

Yine bozuldu, diye düşündü Isaac ve dikkatini Vermishank'a çevirdi.

"Ne zaman üremeye başlarlar?" diye sordu.

Vermishank üst dudağındaki teri yaladı.

"Çift cinsiyetli bunlar, öyle dendi bana. Çiftleşirken ya da yumurtlarken görmedik onları. Yalnızca bize söylenenleri biliyoruz. Yazın son yarısında kızgınlık dönemine giriyorlarmış. İçlerinden yalnızca bir tanesi yumurtluyor. Sinn, Octuary aylarında olabilir."

"Hadi ama! Yapabileceğimiz bir şey olmalı!" diye bağırdı Isaac. "Bana Rudgutter bir şeyler bilmiyor, deme sakın..."

"Bilmediğim bir şey değil bu, yani tabii planları olduğunu biliyorum. Neden olmasın ki. Ama bunların ne olduğunu söyleyemem. Ancak..." Vermishank durakladı.

"Ne?" diye bağırdı Isaac.

"İblislere gitmişler." Kimse konuşmadı. Vermishank yutkunup devam etti. "Ama yardım istekleri reddedilmiş. En yüksek rüşveti vermelerine rağmen."

"Neden?" diye sordu Derkhan.

"Çünkü iblisler de korkmuş." Vermishank yine dudaklarını yaladı. Saklamaya çalıştığı korkusu belirgin hale gelmişti. "Anlıyorsunuz değil mi? *Korkmuşlar*. Çünkü bütün güçlerine ve görüntülerine karşın onlar da bizim gibi düşünüyorlar. Onlar da zeki ve bilgili yaratıklar. Bu yüzden, Islak Pervaneler söz konusu olduğunda onlar da av."

Odada kimse konuşmuyordu. Lemuel'in elindeki tabanca kaymıştı, ama Vermishank kaçmaya kalkmadı, kendi zavallı düşüncelerine dalıp gitmişti.

"Ne yapacağız?" dedi Isaac. Sesi pek de sakin sayılmazdı.

Robottan gelen sürtünme sesi arttı. Bir an, ortadaki tekerleğinin üzerinde döndü.

Temizlikçi kolları uzamıştı ve yere çarparak kesik kesik tıkırtılar çıkarıyordu. Derkhan, sonra Isaac, David ve diğerleri başlarını ona çevirdi.

"Bu şey odadayken düşünemiyorum!" diye bağırmaya başladı Isaac. Öfkeden deliye dönmüştü. Yerinden fırladı, yetersizliğinin ve korkusunun acısını robottan çıkarmaya hazırdı. O yaklaşırken, robot da yüzünü Isaac'e döndü, cam gözbebeğini ona dikti ve birdenbire iki ana kolunu uzattı. Birinin ucunda atılmış bir kâğıt parçası vardı. Uzanmış kollarıyla, şaşırtacak biçimde insana benziyordu. Isaac gözlerini kırpıştırdı ve ona doğru ilerlemeye devam etti.

Robotun sağ kolu yere, etrafına rastgele saçılmış çöplerin, tozun arasına uzanmıştı. Habire sarsılıyor, şiddetle tahtalara vuruyordu. Ucunda süpürge olan sol kolunu uzatıp Isaac'in yolunu kesti, onu yavaşlattı ve Isaac'in şaşkınlıkla fark ettiği gibi, *dikkatini çekmek* için salladı, sonra, küçük bir şiş olan sağ kolunu bir kez daha sallayıp yeri işaret etti.

Tozların içini. Kargacık burgacık bir mesajın yazıldığı yeri.

Şişin ucu pisliklerin arasında gidip gelmiş, hatta tahtayı bile çizmişti. Çöplerin arasına yazdığı sözcükler titrek ve tutarsız ama kesinlikle okunaklıydı.

İhanete uğradın.

Isaac dehşet içinde robota bakakalmıştı. Robot, çöpleri topladığı sivri çubuğu ona doğru sallıyor, ucundaki kâğıt parçası uçuşup duruyordu.

Diğerleri tahta döşemede ne yazılı olduğunu henüz görmemişti, ancak Isaac'in yüzünden ve robotun olağanüstü davranışından, garip bir şeylerin olduğunu anlamışlardı. Merakla bakınarak bekliyorlardı.

"Ne oldu, Isaac?"

"Şey... bilmiyorum..." diye mırıldandı. Robot huzursuz görünüyordu, üzerine vurarak yerdeki mesajı gösteriyor, eline takılı kâğıdı sallıyordu. Isaac, ağzı şaşkınlıktan bir karış açılmış halde

uzandı, bu arada robot kolunu hiç kıpırdatmadan tutuyordu. Buruşuk kâğıt parçasını, çubuğun ucundan yavaşça çekip aldı.

Düzelterek okumaya çalışırken, David birden yerinden fırladı. Korku ve dehşet içindeydi. Isaac'e doğru koştu.

"Isaac," diye bağırdı. "Bekle..." Ama Isaac kâğıdı çoktan açmıştı, yazılanları okudukça gözleri yerinden fırladı. Yazılanların dehşeti karşısında dudakları sarktı. Tek kelime edemeden, Vermishank harekete geçti.

Lemuel, robotun yarattığı bu tuhaf olaya kendini kaptırmış, gözlerini avından ayırmıştı ve Vermishank da bunu görmüştü. Odadaki herkes robotun verdiği çöple uğraşan Isaac'e bakıyordu. Vermishank sandalyesinden fırladı ve kapıya koştu.

Kilitli olduğunu unutmuştu. Kapıya yüklenip de açılmayınca onursuz bir panik içinde bağırdı. Arkasında duran David, Isaac'in yanına gitmekten vazgeçmiş, geriye Vermishank'a, kapıya doğru yönelmişti. Isaac topuklarının üzerinde onlara doğru döndü, kâğıt parçası hâlâ elindeydi. David ve Vermishank'a nefretle baktı. Lemuel hatasını anlamış, silahını Vermishank'a doğrultuyordu ki, Isaac tehdit edici bir tavırla tutsağına doğru ilerledi ve Lemuel'in silahının önünü kapattı.

"Isaac," diye bağırdı Lemuel, "çekil!"

Vermishank, Derkhan'ın ayağa fırlayışını, David'in Isaac'den korkusunu, köşedeki kukuletalı adamın bacakları açık, kolları öne doğru çıkıntı yapmış, tuhaf biçimde bir avcı hayvana benzeyen duruşunu gördü. Isaac'in korkunç gövdesinin arkasında kalan Lemuel'i göremiyordu.

Isaac, bakışlarını Vermishank'dan David'e çevirdi, gözleri ikisinin arasında gidip geldi. Elindeki kâğıdı sallıyordu.

"Isaac," diye bağırdı Lemuel yine. "Önümden çekilsene!"

Ancak Isaac, öfkeden ne bir şey duyacak ne de bir şey söyleyecek haldeydi. Bir curcuna sürüp gidiyordu. Odadaki herkes bağırıyor, kâğıtta ne yazdığını öğrenmek istiyor, ateş etmek için önünün açılmasını istiyor, öfkeyle homurdanıyor ya da görkemli bir kuş gibi ağıt yakıyordu.

Isaac Vermishank'ı mı yoksa David'i mi yakalasam diye düşünür gibiydi. David perişan durumda, Isaac'e kendisini dinlemesi için yalvarıyordu. Kapıya son bir umutsuz yüklenmenin ardından, Vermishank dönüp kendini savunmaya koyuldu.

Her şey bir yana, çok iyi eğitilmiş bir biyo-büyücü idi. Birkaç büyülü söz mırıldandı ve kollarında geliştirdiği görünmeyen sihirli kaslarını büktü. Kollarındaki damarlar, derisinin altında yürüyen birer yılan gibi ortaya çıktı, derisini seğirtip geren sihirli enerjiyle, ellerini birer pençe gibi kıvırdı.

Isaac'in gömleği tam iliklenmemişti, Vermishank sağ elini Isaac'in boynunun altındaki çıplak ete geçirdi.

Isaac öfke ve acıyla bağırdı, dokuları kalın çamur gibi ezilmişti. Etleri, Vermishank'ın eğitimli ellerine boyun eğmişti.

Vermishank kabaca inatçı ete daldı. Kaburgalardan birini yakalamak için parmaklarıyla eti yokluyordu. Isaac Vermishank'ın bileğini yakaladı ve tuttu. Yüzü buruşmuştu. Ondan daha güçlüydü ama acı elini ayağını bağlıyordu.

Boğuşurlarken, Vermishank avaz avaz bağırmaya başladı. "Bırak beni!" diye çığlık atıyordu. Bir plan yapmamıştı, hayatının en büyük korkusuyla öne atılmış, kendini bu ölümcül kavgada bulmuştu. Geri dönüşü yoktu. Isaac'in göğsünün içindeki şeye ulaşmanın dışında yapabileceği bir şey yoktu.

Arkalarında, David anahtarını bulmaya çalışıyordu.

Isaac, Vermishank'ın parmaklarını göğsünden çekemiyordu, Vermishank da onları daha fazla batıramıyordu. Durdular. Sallanıyor, birbirlerine asılıyorlardı. Onların arkasında karman çorman sesler devam ediyordu. Lemuel ayağa kalkmış, sandalyesini tekmeleyerek bir tarafa savurmuş, nişan alabileceği en iyi noktayı bulmak için sağa sola devinip duruyordu. Derkhan, hızla Vermishank'ın kollarını çekmeye başladı, ama korkudan delirmiş olan adam, parmaklarını Isaac'in göğüs kemiklerinin etrafına geçirmişti ve kemiklere her asılışında, Isaac acıdan çığlıklar atıyordu. Derisinden, Vermishank'ın parmaklarının deldiği etindeki biçimsiz izlerden kanlar fışkırmaya başladı.

Vermishank, Isaac ve Derkhan boğuşup homurdandıkça yere kan sıçrıyordu. Üzerine kan bulaşan Candan, oradan hemen uzaklaştı. Lemuel, Isaac'in omzunun üzerinden uzanıp ateş etmeye çalıştı, ancak Vermishank gülünç bir parmak kuklasıymış gibi Isaac'i etrafında döndürdü ve Lemuel'in elindeki silaha vurup yere fırlattı. Silah biraz ötede yere düştü, siyah tozları ortalığa saçıldı. Lemuel küfretti ve bir barut torbası arandı.

Birdenbire, bu sarsak kavga üçlüsünün yanında, üzeri örtülü bir görüntü belirdi. Yagharek başlığını geriye attı. Vermishank onun haşin, yuvarlak gözlerine baktı, Garudanın avcı kuş yüzünü görünce ağzı açık kaldı. Ancak daha bir şey söylemeden Yagharek, acımasız kıvrık gagasını Vermishank'ın sağ koluna geçirmişti.

Kasları, bağları hızla ve şiddetle parçaladı. Kolu et parçaları ve kanla kaplanan Vermishank çığlık atmaya başladı. Elini hızla çekti, Isaac'in etinden çıkardı, elini çıkardığı yer, ıslak bir şapırtıyla kapandı yine. Isaac acıyla inledi ve göğsünü ovaladı. Kanla yapış yapış olan göğsünün yüzeyi eğri büğrü olmuş, kabarmıştı ve Vermishank'ın elini batırdığı yer hâlâ kanıyordu.

Derkhan kollarını Vermishank'ın boynuna sarmıştı. Vermishank kanayan koluna sımsıkı yapışırken, Derkhan onu hızla odanın ortasına savurdu. Robot hemen yolundan çekildi, Vermishank sendeleyerek yere düştü. Kanı tahtalara bulaştı, acıyla bağırdı.

Lemuel silahını yine hazırlamıştı. Vermishank onun silahı kendisine doğrulttuğunu gördü ve yalvarmak, ağlamak için ağzını açtı. Kanlı kolunu kaldırdı, titriyor, yalvarıyordu.

Lemuel tetiği çekti. Büyük bir çatırtı oldu ve yakıcı barut patladı. Vermishank'ın bağırtısı hemen kesildi. Mermi tam gözlerinin arasından girmişti. Kafatasının arkasını, kanını çiçek tozları gibi savurarak parçalayan, tipik bir yakın mesafe atışıydı.

Vermishank arka üstü düştü, kırılmış kafatası eski tahtalara tok bir sesle çarptı.

Barut parçacıkları havada döne döne yere düştü. Vermishank'ın cesedi titredi.

Isaac duvara yaslanıp küfretti. Ellerini göğsüne bastırdı, onu düzeltmeye çalışıyor gibiydi. Vermishank'ın parmaklarının yaptığı kozmetik hasarı onarmak için boşuna uğraştı.

Acıdan çığlıklar atıyordu.

"Kahretsin!" diye tükürdü ve nefretle Vermishank'ın cesedine baktı.

Lemuel silahı öylesine elinde tutuyordu hâlâ. Derkhan titriyordu. Yagharek geriye çekilmiş, durmuş, olayları izliyordu, yüz hatları başlığın gölgesinde bir kez daha belirsiz hale gelmişti.

Kimse konuşmadı. Vermishank'ın öldürülmesi, herkesi şoka uğratmıştı. Tedirginlik ve korku vardı ama suçlama yoktu. Kimse onu bir daha sağ görmek istemiyordu.

"Yag, dostum," diye çatlak bir sesle konuştu Isaac sonunda. "Sana borçluyum."

Garuda yanıt vermedi.

"Bunu buradan çıkarmamız gerekiyor," dedi Derkhan telaşla, Vermishank'ın cesedine bir tekme attı. "Aramaya başlarlar yakında."

"Bu en son düşüneceğimiz şey," dedi Isaac. Sağ elini uzattı. Robottan aldığı, şimdi kana bulanmış kâğıdı gösterdi. "David gitmiş," dedi kapıya bakarak. Etrafa göz attı. "Candan'i da almış," dedi yüzünü buruşturarak. Kâğıdı Derkhan'a fırlattı. Kadın bunu açarken, ağır adımlarla, sıçraya sıçraya dolaşan robota doğru yürüdü.

Derkhan notu okudu. Yüzü tiksinti ve öfkeyle gerildi. Lemuel de okusun diye havaya kaldırmıştı. Bir süre sonra Yagharek de yanaştı ve başlığını çıkarmadan, Lemuel'in omzunun üzerinden uzanarak okumaya başladı.

> Serachin. Bugünkü toplantımıza ek olarak. Para ve talimatlar içinde. Dan der Grimnebulin ve arkadaşları *Zincirgünü, Tatsis'in 8'inde,* mahkemeye çıkarılacaklar. Milisler akşam 9'da onu evinde gözaltına alacak. Grimnebulin ve diğerlerinin *6'dan itibaren* evde olmalarını sağla. Senden kuşkulanmamaları için, baskın sırasında sen de evde ol. Ajanlarımıza senin heliotiplerini verdik, ayrıca kırmızı giyin. Adamlarımız kimsenin canının yanmaması için ellerinden geleni yapacaklar, ama garanti veremeyiz ve seni ayırt etmeleri önemli.
> Sally

Lemuel gözlerini kırpıştırdı, başını kaldırdı.

"Bugün," dedi ve yine kırpıştırdı. "Bugün Zincirgünü. Geliyorlar."

33

Isaac Lemuel'i görmezlikten geldi. Dimdik bakışları karşısında huzursuz huzursuz kıpırdaşan robotun tam önünde duruyordu.

"Nereden öğrendin bunu, Isaac?" diye bağırarak sordu Derkhan. Isaac parmağını kaldırıp robotu gösterdi.

"Tiyo aldım. David bize ihanet etti," diye fısıldadı. "Arkadaşım. Birlikte binlerce aleme katıldık, içtik, başkaldırdık ve adı batasıca herif, beni sattı. Tiyoyu da bana salak bir robot verdi." Yüzünü tam robotun merceğine getirdi. "Beni anlıyor musun sen?" diye kuşkuyla fısıldadı. "Beni duyuyor musun? Sen... dur bir dakika, senin ses girişlerin var, öyle değil mi? Dön bakayım... beni anlıyorsan dön..."

Lemuel ve Derkhan birbirlerine baktılar.

"Isaac, arkadaşım," dedi Lemuel, ne yapıyorsun, saçmalama demek istiyordu ancak sesi yavaşladı, sonunda şaşkın bir sessizliğe büründü.

Robot, yavaş yavaş ve bilinçli olarak dönmeye başlamıştı.

"Ne yapıyor Allah aşkına bu böyle?" diye dişlerinin arasından fısıldayarak sordu Derkhan.

Isaac ona döndü.

"Hiçbir fikrim yok," dedi yine fısıltıyla. "Bunu duymuştum, ancak gerçekten olabileceğini bilmiyordum. Bir virüs bulaşmıştı buna... KZ, Kurgulanmış Zekâ... Bunun gerçek olduğuna inanamıyorum."

Döndü ve dikkatle robota baktı. Derkhan ve Lemuel de yaklaştılar ve bir an duraksadıktan sonra Yagharek de yanlarına geldi.

"Olanaksız," dedi Isaac birdenbire. "Bağımsız düşünceye yetecek kadar karmaşık bir makinesi yok ki. *Olanaksız bu.*"

Robot, iğne uçlu kolunu indirdi ve yakınındaki bir toz yığınına gitti. İğneyi tozların arasında çekerek, net bir şekilde yazdı: *Olanaklı.*

Bunu görünce üçünün de solukları kesildi.

"Ne bu?" diye bağırdı Isaac. "Okuyup yazabiliyorsun sen..." Kafasını iki yana salladı, sonra yine robota baktı, yeniden sert ve soğuk bir görünüme büründü. "Nasıl öğrendin?" dedi. "Hem niye beni uyardın?"

Çabucak anlaşıldıki, bu açıklamayı biraz daha beklemesi gerekecekti. Isaac dikkatle beklerken, Lemuel saate bir göz attı ve telaşlandı. Geç olmuştu.

Bir dakika sürdü ama Lemuel ve Derkhan, Isaac'i, robotu da yanlarına alarak binadan çıkmaları konusunda ikna ettiler. Ellerine geçen bilgiye göre davranmaları gerekiyordu, nereden geldiğini anlamamış olsalar bile.

Isaac yarım ağızla karşı çıktı, robotu çekiştirdi. David'i lanetleyerek cehenneme yolladı, robotun zekâsına hayran oldu. Bağırıp çağırdı, dönüştürülmüş temizlik makinesine analitik bir gözle baktı. Kafası karışmıştı. Derkhan'ın ve Lemuel'in oradan ayrılmaları konusundaki telaşlı ısrarları, onda bu duyguyu yaratmış olmalıydı.

"Evet, David Allahın belası bir pislik. Evet, bu robot bir mucize, Isaac," dedi Derkhan, sinirli bir sesle. "Ama eğer *şimdi gitmezsek*, ziyan olacak bir mucize." Derken robot, yerdeki tozları dağıttı ve Isaac onu izlerken dikkatle bir sözcük yazdı ve sonunda kafalarını iyice karıştırdı. *Sonra*, diyordu sözcük.

Lemuel çabucak düşündü.

"Gidd'de gidebileceğimiz bir yer biliyorum," dedi. "Bu gecelik idare eder, sonrası için plan yaparız." Derkhan'la Lemuel, gerekli eşyaları David'in dolaplarından yürüttükleri çantalara hızlı hızlı tıkmaya başladılar. Geri dönemeyecekleri açıktı.

Isaac uyuşmuş bir halde duvarın yanında duruyordu. Ağzı hafifçe açıktı. Donuk donuk bakıyor, şaşkınlıkla başını sallıyordu.

Lemuel başını kaldırıp ona baktı.

"Isaac," diye seslendi. "Git eşyalarını toparla. Bir saatten az zamanımız var. Gidiyoruz. Kaldır kıçını."

Isaac başını kaldırıp baktı, uysalca, tamam anlamında başını salladı ve merdivenlerden patırtıyla yukarı çıktı, sonra durdu ve merdivenlerin tepesinde devinimsiz bekledi. Yüzünde eğleniyormuş, bu acıklı duruma inanamıyormuş gibi bir ifade vardı.

Birkaç saniye sonra sessizce Yagharek yanına yaklaştı. Isaac'in arkasında durdu ve başlığını çıkardı.

"Grimnebulin," diye fısıldadı, kuş boğazının elverdiğince yumuşak bir sesle. "Arkadaşın David'i düşünüyorsun."

Isaac hızla döndü.

"Benim arkadaşım falan değil," diye karşı çıktı.

"Öyleydi ama. İhanetini düşünüyorsun."

Isaac bir süre hiçbir şey söylemedi. Sonra başını salladı. Şaşkın dehşet ifadesi yüzüne geri gelmişti.

"İhaneti bilirim, Grimnebulin," diye bir ıslık sesi çıktı ağzından. "İyi bilirim. Senin için üzgünüm."

Isaac döndü ve çabuk çabuk laboratuvar kısmına yürüdü, kocaman bir kilim torbaya rastgele tel, seramik ve cam parçaları atmaya başladı. Kocaman, şıkırdayan çantayı bağlarından sırtına geçirdi.

"Ne zaman ihanete uğradın, Yag?" diye sordu.

"Uğramadım. İhanet ettim."

Isaac durdu ve ona döndü.

"David'in ne yaptığını biliyorum. Çok üzgünüm."

Isaac şaşkın, üzgün ve itiraz dolu bakışlarını dikti ona.

Milisler saldırdı. Yediyi ancak yirmi geçiyordu.

Kapı korkunç bir sesle açıldı. Üç milis askeri, uçar gibi kapıdan içeri daldı, ellerinde hâlâ kapıyı kırmada kullanılan koç kafası duruyordu.

Kapı, David kaçtıktan sonra kilitlenmemişti. Milisler bunu beklemiyorlardı ve direnmeyen bir kapıyı parçalamaya çalışmışlardı. Gülünç bir şekilde düşüp yere yayıldılar.

Bir an karmaşa oldu. Üç asker ayağa kalkmaya çabaladı. Dışarıdaki manganın askerleri salak gibi açılmış ağızlarıyla binaya baka-

kaldılar. Giriş katındaki Derkhan ve Lemuel de onlara bakıyordu. Isaac, içeri dalanlara dikmişti gözlerini.

Sonra herkes harekete geçti. Dışarıda, sokaktaki milisler toparlandılar ve kapıya koşturdular. Lemuel, David'in kocaman masasını yan devirdi ve bu uydurma siperin arkasına çömeldi, iki uzun namlulu tabancasını hazırladı. Derkhan ona doğru koştu, kendini korumak için masanın arkasına atladı. Yagharek tısladı ve balkonun parmaklıklarından, milislerin göz önünden geriye çekildi.

Birden, tek bir hareketle Isaac laboratuvar masasına döndü ve renksiz sıvı dolu iki kocaman cam şişeyi kaptı, bunları parmaklıkların üzerinden, içeri dalan askerlerin üzerinde bomba gibi fırlattı.

Kapıdan ilk giren üç milis daha ayağa kalkar kalkmaz cam ve kimyasal yağmuruna yakalandılar. Kocaman şişelerden bir tanesi askerlerin birinin miğferinde patladı, adam yeniden yere düştü, kan içinde, hareketsiz kaldı. Tehlikeli cam parçaları diğerlerinin silahlarına çarpıp geriye zıplıyordu. Sağanağa yakalanan iki milis askeri bir an devinimsiz kaldı, sonra kimyasal maddeler maskelerinden sızıp da yüzlerindeki yumuşak dokulara işlemeye başlayınca ciyaklamaya başladılar.

Hâlâ silah atılmamıştı.

Isaac yine döndü ve başka kavanozları kapmaya başladı, yağmur gibi inen kimyasalların etkilerinin rastgele olmaması için, bir an durup hangilerini alacağına karar verdi. *Neden ateş etmiyorlar?* diye düşündü, başı dönüyordu.

Yaralı askerler sokağa çıkarılmışlardı. Onların yerine ağır silahlarla donatılmış bir birlik içeri girmişti, güçlendirilmiş camdan pencereleri olan demir kalkanlar taşıyorlar, camların gerisinden dik dik bakıyorlardı. Isaac, onların arkasında Kepri iğnelikutularıyla saldırıya hazırlanan iki asker gördü.

Bizi sağ istiyorlar! diye düşündü. İğnekutuları öldürebilirdi ama öldürmeyebilirdi de. Eğer ölümleri gerçekten istenseydi, Rudgutter, tüfekli, yaylı askerlerini gönderirdi, bu iğnekutularını kullanmada eğitilen az sayıdaki insan ajanları değil.

Savunma halindeki bu gruba, aynı anda hem demir tozu, hem de damıtılmış kanla ikili saldırıya geçti, ancak muhafızlar çabuk

davrandı ve kavanozlar kalkanlara çarpıp parçalandı. Milisler tehlikeli parçalardan kaçınmak için bir oraya bir buraya zıplıyorlardı.

Kalkanlı grubun arkasındaki iki asker ellerindeki sivri çıkıntılı gürzlerini çevirmeye başladı.

Karmaşık ve olağanüstü bir Kepri tasarımı olan, kusursuz işleyen iğnelikutular, askerlerin kemerlerine iliştirilmişti, her biri küçük bir çanta boyundaydı. Bunların yan taraflarına, metal yaylar halinde sarmalanmış kalın teller ve yalıtıcı kauçuktan oluşan, altı metreden fazla uzayabilen upuzun bir kordon eklenmişti. Her bir kordonun, uçlarından yaklaşık altmış santim kadar yukarısında cilalı bir tahta sap vardı ve askerlerin her biri ellerinde bunlardan birini tutuyordu. Bu sapları, kordonların ucunu korkunç bir süratle çevirmek için kullanıyorlardı. Neredeyse görünmez bir şey, yanıp söndü. Isaac, her bir uzantının tam ucunda, çengel ve çivilerle ağırlaştırılmış bir kanca, tehlikeli bir metal çıkıntı olduğunu biliyordu. Bu uçlar değişebiliyordu. Bazıları tek parça halindeydi; ustaca yapılmış olan iğnekutuları, bir çarpma halinde acımasız çiçekler gibi açılıyordu. Hepsi fırlayıp zırhları ve eti delecek, parçalanmış etlerin içine dalıp kasları yakalayacak biçimde yapılmıştı.

Derkhan masaya gelmiş, Lemuel'in yanına çömelmişti. Isaac daha fazla silah almak için döndü. Bu sessizlik anında Derkhan hızla bir dizinin üzerinde doğruldu ve masanın üzerinden bakıp kocaman silahıyla nişan aldı.

Tetiği çekti. Aynı anda askerlerden biri de iğnekutusuyla saldırıya geçti.

Derkhan iyi bir atıcıydı. Mermisi, askerlerden birinin, zayıf noktaları diye düşündüğü cam penceresinden geçti. Ancak milis savunmasını hafife almıştı. Gözetleme deliği şiddetle, olağanüstü bir şekilde parçalandı, cam tozu ile kaplanıp bembeyaz oldu, yol yol çatladı, ama içeriden bakır tellerle desteklenmişti ve dağılmadı. Asker sendeledi, sonra toparlanıp dikildi yine.

İğnekutulu asker bu işin uzmanı gibiydi.

Kollarını aynı anda daireler çizerek çeviriyor, kamçı savurur gibi oynatıyor, tahta kollarda bulunan kordonların kayıp uzayabilmelerini sağlayan küçük düğmelere dokunuyordu. Hızla dönen bıçakları, metalik gri bir parıltıyla havada savurdu.

Kordonlar iğnekutusunun içinden, havadan ve tahta saplardan, hiçbir sürtünmeyle karşılaşmadan çıktı, bıçaklar hiç yavaşlamadı. Yay şeklindeki uçuşları son derece düzgündü. Dikenli ağırlıkları havada uzun, elips şeklinde dönüyordu, onları iğnekutusuna bağlayan kablolar uzadıkça, çizdikleri yay hızla açıldı.

Keskin metal topaklar, Derkhan'ın göğsünün iki yanma aynı anda vurdu. Bir çığlık attı ve sendeledi, silahı, kaskatı kesilen parmaklarının arasından düşerken dişlerini gıcırdatıyordu.

Aynı anda asker, iğnekutusundaki kilide basıp içindeki düzeneği işletti.

Birden ortalığa bir vızıltı sesi yayıldı. Motorun gizli kıvrımları açılmaya, bir dinamo gibi fır fır dönmeye ve garip akım dalgaları üretmeye başladı. Derkhan sıçradı ve kasıldı, dişlerinin arasından, işkence görüyormuş gibi çığlıklar yükseldi. Saçlarından ve parmaklarından küçük patlamalar halinde mavi ışıklar yayıldı.

Asker dikkatle onu izliyor, iğnekutusundaki gücün yoğunluğunu ve biçimini denetleyen düğmelerle oynuyordu. Şiddetli ve hızla gelen bir sarsıntıyla Derkhan gerisin geri uçup duvara çarptı ve yere yığıldı.

Diğer asker ise, masanın kenarından acımasız kamçısıyla uzanmaya çalışıyor, Lemuel'i yakalamak istiyordu ama Lemuel tahtaya yamyassı yapışmıştı ve kancalar etrafında ona zarar vermeden uçuşuyordu. Asker bir düğmeye bastı ve kordonlar hızla geriye çekilip hazır duruma geçtiler.

Lemuel, çaresizce Derkhan'a baktı ve silahlarını doğrulttu.

Isaac, korkunç bir öfkeyle ulur gibi bağırdı. Askerlerin üzerine kocaman bir kavanoz büyü bileşimi daha fırlattı. Yakına düştü ancak öylesine bir şiddetle patladı ki, kalkanların üstüne ve gerisine sıçradı, damıtık sıvıyla karıştı ve derileri parşömen kâğıdına, kanları mürekkebe dönüşen iki asker, çığlık çığlığa bağırarak yere düştü.

Kapının gerisinden hoparlörden gelen bir ses duyuldu. Başkan Rudgutter'dı.

"Saldırıyı kesin. Akıllı olun. Dışarı çıkamayacaksınız. Bize saldırmayı bırakın, biz de size merhamet gösterelim."

Rudgutter, Eliza Stem-Fulcher ile birlikte muhafız alayı askerlerinin ortasında duruyordu. Bir milis saldırısına katılması alışıldık bir şey değildi, ancak bu da her zamanki saldırılardan biri değildi. Yolun karşısına, Isaac'in atölyesinden biraz ileriye konuşlanmışlardı.

Hava tamamen kararmamıştı daha. Korkmuş ve meraklı yüzler, pencerelerden bir aşağı bir yukarı yola bakıp duruyordu. Rudgutter onlara aldırmadı. Demir boruyu ağzından çekti ve Eliza Stem-Fulcher'a döndü. Yüzünü sinirle buruşturmuştu.

"Kanlı bir rezalet, başka bir şey değil," dedi. Kadın başıyla onayladı. "Neyse, ne kadar yetersiz olsalar da, milisler yenilmemeli. Birkaç asker ölebilir, maalesef, ama Grimnebulin ve suç ortakları buradan çıkamayacak." Pencerelerin ardından bakan yüzler onu birdenbire öfkelendirdi.

Megafonu kaldırdı ve bağırdı: "Hemen içeriye girin!"

Pencerelerde memnun kıpırdanışlar oldu. Ambarda yer yerinden oynarken, Rudgutter geriye çekildi ve izledi.

Lemuel, iğnelikutuyu kullanan diğer adamı da tek ve zarif bir atışla hakladı. Isaac masasını merdivenlerden yuvarlayarak onu sıkıştıran iki askeri saf dışı bıraktı ve kimyasal saldırıya devam etti. Yagharek de, Isaac'in isteğiyle ona yardım ediyor, saldırganları zehirli kimyasal yağmuruna tutuyordu.

Ama bu, ancak ölüm mahkûmlarının kalkışacağı türden bir cesaretti.

Çok fazla sayıda milis askeri vardı. Öldürmeye gelmemiş olmaları onların şansınaydı, zira Isaac, Lemuel ve Yagharek'in böyle bir kısıtlaması yoktu. Isaac dört milisi hakladıklarını tahmin etti: Biri mermiyle, biri kafası parçalanarak, ikisi de kimyasal-büyülere tepki vererek. Ama bu böyle süremezdi. Milisler kalkanlarının ardında Lemuel'e yaklaşıyorlardı.

Isaac milislerin yukarıya bakıp bir süre konuştuklarını gördü. Bir tanesi dikkatle filinta tüfeğini kaldırdı, Yagharek'e nişan aldı.

"Eğil, Yag!" diye bağırdı Isaac. "*Seni* öldürecekler!"

Yagharek kendini yere attı, katilin görüş alanından çıktı.

Bir belirti vermedi, sürünen bir beden ya da ağır ağır yürüyen kocaman bir görüntü ortaya çıkmadı. Olan tek şey, Dokuyucu'nun sesinin Rudgutter'ın kulaklarında çınlamasıydı.

... DOLAŞMIŞ TELLERİ GÖRÜNMEDEN BAĞLADIM VE AĞ İSTİLACILARININ RUHSAL BOKLARINDA AYAKLARIM İSTER İSTEMEZ KAYDI AŞAĞILIK YARATIKLAR VE ÇİRKİN VE SIKICI NE OLDUĞUNU FISILDA BAY BAŞKAN BURASI TİTRİYOR...

Rudgutter irkildi: *Bir bu eksikti*, diye düşündü. Sert bir sesle yanıt verdi.

"Dokuyucu" dedi. Stem-Fulcher hızla ve meraklı bir bakışla dönüp ona baktı, "Burada olman ne güzel."

Ne yapacağı hiç belli değil, diye öfkeyle düşündü Rudgutter. *Şimdi sırası değil, hiç değil! Gidip Pervaneleri bul, avla... Burada ne işin var?* Dokuyucu öfkeli ve tehlikeliydi, Rudgutter onun yardımını istemekle belli bir riski göze almıştı. Başıboş bir top güllesi, öldürücü bir silahtı.

Rudgutter, bu dev örümcekle *bir anlaşmaya* vardığını düşünmüştü. Dokuyucu ile ne kadar anlaşılabilirse. Kapnellior ona yardım etmişti. Metin kullanımı bilimi kesin olarak bilinmeyen bir alandı, ama meyve de vermişti. Denenmiş iletişim yöntemleri vardı ve Rudgutter, Dokuyucu ile haberleşmek için bunları kullanmaktaydı. Makasların bıçaklarına kazman ve eriyen iletiler. Aşağıdan aydınlatılarak gölgeleri tavana yazılar yazan, rastgele seçilmiş yontular. Dokuyucu'nun yanıtları hızla ve garip biçimlerde geliyordu.

Rudgutter, Dokuyucu'ya kibarca Pervanelerle uğraşmasını söylemişti. Hiç kuşkusuz ona emredemez, yalnızca önerebilirdi. Ancak Dokuyucu olumlu yanıt vermişti ve Rudgutter aptalca, saçma bir biçimde onu kendi ajanı gibi düşünmeye başladığını fark etti.

Burada kesmeliydi.

Rudgutter boğazını temizledi. "Neden bize katıldığını sorabilir miyim, Dokuyucu?"

Ses geldi yine, havada yankılandı, sonra kafasının içindeki kemiklere çarpıp sıçradı.

...İÇERİDE VE DIŞARIDA İPLİKLER PARÇALANDI VE AÇILDI VE RENKLERİN KANADIĞI VE SOLDUĞU AĞ DÜNYASININ EĞRİSİNDE BİR ÇİZGİ KOPTU GÖKYÜZÜNDEN YÜZEYİN ALTINA KAYDIM VE YIRTIK BOYUNCA DANS ETTİM SEFİL GÖZYAŞLARIYLA KOLBUDAK SALAN VE BURADA BAŞLAYAN ÇİRKİN KALINTIDA...

Rudgutter sözcüklerin anlamı çıktıkça yavaş yavaş başını sallıyordu. "Burada başladı, katılıyorum. Merkez burası. Kaynak burası. Ne yazık ki, çok uygunsuz bir zaman şimdi. Size bunu, biraz daha sonra araştırmanızı önersem, nasıl olur?"

Stem-Fulcher onu izliyordu. Yüzü gergindi. Rudgutter'ın yanıtlarını dikkatle dinliyordu.

Garip bir şekilde, bir an için, etraflarındaki bütün sesler kesildi. Ambardan gelen silah sesleri ve bağırtılar durdu. Milislerin silahlarından gelen tıkırtı ve gıcırtılar yok olmuştu. Konuşmaya niyetlenen Stem-Fulcher'ın ağzı açıktı ama hiçbir şey söylemedi. Dokuyucu'dan ses çıkmıyordu.

Derken Rudgutter'ın kafasının içinde bir fısıltı oldu. Dehşet içinde soludu ve ağzı korkuyla açık kaldı. Nasıl anladığını bilemiyordu, ancak değişik boyutlardan geçerek, ambara doğru giden Dokuyucu'nun çıkardığı esrarengiz sesleri dinliyordu.

Askerler, gözünün yaşına bakmadan Lemuel'i yere yıktılar. Vermishank'ın cesedinin üzerine basarak geçtiler. Kalkanlarını büyük bir zafer duygusuyla önlerinde tutmuşlardı.

Yukarıda ise Isaac ve Yagharek'in ellerindeki kimyasallar tükenmişti. Isaac deliler gibi bağırıyor, milislerin üzerine sandalye, sunta parçaları, çöp, eline ne geçerse fırlatıyordu. Milisler, bunları kolayca savuşturdular.

Derkhan, köşedeki bir somyada yatan Lublamai kadar sessizdi.

Lemuel umutsuz bir çığlık attı ve barut torbasını kendisine saldıranlara fırlattı, yakıcı barutu üzerlerine saçtı. Çakmak kutusunu çıkarmaya çalıştı ama adamlar üzerine üşüşmüş, coplarını sallıyorlardı. İğnelikutuyu taşıyan asker yaklaştı, bıçaklarını havada çevirmeye başlamıştı.

Ambarın merkezindeki hava garip biçimde titreşiyordu.

İki milis askeri, bu değişken alana yaklaştı ve şaşkınlık içinde durakladı. Isaac ve Yagharek, kocaman bir bankı iki ucundan tutmuş, aşağıdaki askerlerin üzerine fırlatmaya hazırlanıyorlardı. İkisi de bu olağanüstü olayı fark etti. Durup izlediler.

Odanın ortasında, nereden geldiği anlaşılmayan organik bir karaltı, korkunç bir çiçek gibi açıldı. Gerinen bir kedinin rahatlığıyla genişleyerek fiziksel bir biçim aldı. Açıldı ve odayı dolduracak hale geldi, güçle mırıldanan ve havadaki ışığı emen, bölümler halinde devasa bir beden, kocaman bir örümcek ortaya çıktı.

Dokuyucu.

Yagharek ve Isaac tahta bankı aynı anda ellerinden bıraktı.

Milisler, Lemuel'e vurmayı kesti, havadaki değişimden huzursuz olmuşlardı.

Herkes dehşet içinde durup baktı.

Dokuyucu, tir tir titreyen iki askerin tam üzerinde ortaya çıkmıştı. Adamlar korkudan kesik kesik çığlıklar atıyorlardı. Bir tanesi parmakları uyuştuğundan, elindeki kılıcı tutamayıp yere düşürdü. Diğeri, daha yürekli ve bir o kadar da becerikli çıkmıştı, deli gibi titreyen elindeki silahı kaldırdı.

Dokuyucu aşağıya, iki adama baktı. İnsan eli gibi olan iki elini kaldırdı. Adamlar büzülünce her bir eliyle bir adamın başını köpek sever gibi okşadı.

Elini kaldırdı ve Isaac ile Yagharek'in şaşkın, korkmuş bir halde donakaldığı balkonu gösterdi. Gizemli, monoton sesi odanın sessizliğinde yankılandı.

...YUKARIDA TEPEDE KÜÇÜK GEÇİTTE DOĞDU KARDEŞLERİNİ ÖZGÜRLÜĞE KAVUŞTURAN KORKAK ŞAŞKIN CÜCE KENDİNİ SARAN MÜHÜRÜ KIRDI VE FIRLADI KAHVALTISININ KALINTILARININ KOKUSUNU ALIYORUM HÂLÂ ORTALIKTA AH BU ÇOK GÜZEL BU AĞI SEVİYORUM DOKUMA KARMAŞIK VE İNCE YIRTIK OLSA DA KİM BÖYLESİ BİR GÜÇ VE SAF BİR USTALIKLA ÖREBİLİR...

Dokuyucu başını, rastlanmamış bir kolaylıkla iki yana çevirdi. Parlayan, çoklu gözleri odayı inceledi. Hâlâ kimse kımıldamıyordu.

Dışarıdan Rudgutter'in sesi geldi. Gergindi. Kızgındı.

"Dokuyucu!" diye bağırdı. "Sana bir armağanım ve haberim var." Bir an sessizlik oldu, sonra ambarın kapısından sedef kaplama sapları olan bir makasla içeri girdi. Dokuyucu memnun olmuş bir insan gibi ellerini çırptı. Dışarıdan, açılıp kapanan makasların sesleri gelmeye başladı.

...NE GÜZEL NE GÜZEL, diye inler gibi konuştu Dokuyucu, YALVARAN MAKAS SESLERİ VE SOĞUK SESLERİYLE KENARLARI VE KÖTÜ İPLERİ DÜZELTİYOR OLSALAR DA TERSİNE BİR PATLAMA DÖNMELİ BURADA AMATÖRLERLE BİLGİSİZ SANATÇILARLA DESEN YAPMALI FECİ YIRTIĞI AYIRMALIYIM MAVİ GÖRÜNTÜLERDE KABA BİR BAKIŞIMSIZLIK VAR BUNU YAPMAZ BU OLAMAZ YIRTILMIŞ AĞ DESENSİZ YAMANMIŞ VE BU UMUTSUZ VE SUÇLU VE YOKSUN AKILLARDA NEFİS ARZU ÖRTÜLERİ VAR ALACALI ÇETE ARKADAŞLARINA ÖZLEMLERİNİ ÖRÜYOR TÜYLER BİLİM ADALET ALTIN...

Dokuyucu'nun sesi sevinçli bir mırıltıyla titriyordu. Bacakları birden korkunç bir hızla harekete geçti, odada karmaşık adımlar attı, boşluğu taradı.

Lemuel'in üzerine yığılmış milis askerleri sopalarını bırakıp onun yolundan kaçıştılar. Lemuel başını kaldırıp şişmiş gözleriyle bu örümcek bedene baktı. Ellerini kaldırdı ve korkudan bağırmağa çalıştı.

Dokuyucu bir süre onun tepesinde durdu, sonra yukarıdaki platforma baktı. Kolayca ve nasıl olduğu anlaşılmadan yukarıya, balkona çıktı, Isaac ve Yagharek'in hemen ötesindeydi. İkisi de dehşet içinde bu akıl almaz büyüklükteki, azman yaratığa bakakaldı. Sivri, iğne-ayaklar hoplayarak onlara doğru geliyordu. Donup kalmışlardı. Yagharek geriye doğru bir hamle yaptı ancak Dokuyucu çok çabuk davrandı...YIRTICI VE ANLAŞILMAZ...diye mırıldandı ve ani bir devinimle Yagharek'i yakaladı, insansı kolunun altına alıverdi, Yagharek korkmuş bir bebek gibi bağırmaya, kendini kurtarmaya çalıştı.

...SİYAH VE KIZIL...diye mırıltısını sürdürdü. Parmaklarının üzerinde bir dansçı gibi zarafetle sallandı, yan yan giderek, yine iki büklüm olmuş Lemuel'in yanında bitti. Onu da bir bohça gibi yerden kaldırıp Yagharek'in yanında sallandırdı.

Şaşkın ve korkmuş milisler geriye çekilmişti. Dışarıdan Başkan Rudgutter'ın sesi duyuldu yine, ama kimse dinlemedi.

Dokuyucu yine yukarıda, Isaac'in yükseltilmiş alanına çıkmıştı. Isaac'e doğru hızlı adımlarla ilerledi ve onu da boş olan koltuk altına aldı... NE ÇOK CİSİMLİ KAYNIYOR... diye tekdüze bir melodi mırıldanıyordu bu arada.

Isaac direnemedi. Dokuyucu'nun teması soğuk ve oldukça gerçek dışıydı. Derisi cilalanmış cam gibi pürüzsüzdü. Akıl almaz bir kolaylıkla kaldırılmış, katlanıp bu kemikli kolun altına tıkıştırılmıştı.

...ZIT UMURSAMAZ ACIMASIZ... Isaac, akıl almaz adımlarla geri geri, Derkhan'ın kımıltısız bedeninin beş altı metre yakınına kadar giden Dokuyucu'nun bunları söylediğini duydu. Kadının etrafındaki milisler aynı anda, korkuyla geri çekildiler. Dokuyucu, baygın durumdaki Derkhan'ı da yerden toparladı ve Isaac'in yanına sokuşturdu. Isaac, kadının giysilerinden geçen sıcaklığını duydu.

Başı dönüyordu. Dokuyucu yine yan yan, odanın karşısına, robotun yanma gitti. Isaac onun varlığını bile unutmuştu. Robot odanın köşesinde, her zaman durduğu dinlenme yerine dönmüş, milis saldırılarını izlemekteydi. Düzgün kafasındaki cam merceği Dokuyucu'ya doğru çevirmişti. Dokuyucu hantal ve insan boyutlarındaki makineyi yuvarlak, kabuk benzeri sırtından yakaladı. Robot dengesini zor sağlıyordu ama Dokuyucu ne yaparsa yapsın, düşmedi.

Isaac birden başında korkunç bir ağrı duydu. Acıdan bir çığlık attı, sıcak kanın yüzüne pompalandığını hissetti. Bir an sonra Lemuel de bağırmaya başlamıştı, kendi sesi yankılanıyor gibiydi.

Şaşkın ve kanlı gözlerinin arasından, odanın etrafında döndüğünü gördü. Dokuyucu iç içe geçmiş düzlemlere girip çıkıyordu. Sırasıyla bütün milislerin yanında belirdi ve görünemeyecek bir hızla bıçak kollarından birini savurdu. Kolun değdiği her milis çığlık atmaya başlayınca, odanın içinde sanki kamçı hızıyla dolaşan garip bir çığlık virüsü varmış gibi oldu.

Dokuyucu ambarın ortasında durdu. Dirseklerini bastırmıştı, böylece tutsakları kımıldayamıyordu. Ön kollarıyla yere kırmızı lekeli bir şeyler attı. Isaac başını kaldırdı ve odaya göz attı, şakaklarındaki yakıcı acıya rağmen, bir şeyler görmeye çalıştı. Odadaki herkes bağırıyordu, iki büklüm olmuş, ellerini yüzlerinin iki yanına kapatmış, parmaklarının arasından fışkıran kanı boşuna durdurmaya çalışıyorlardı. Isaac yine yere baktı.

Dokuyucu yere avuç avuç kanlı kulak fırlatıyordu.

Yavaş yavaş devinen ellerinden, tozun içine, parlak, pıhtılaşmaya başlamış kan süzülüyordu. Yeni kesilmiş et parçaları düşüyordu, bir makasın kusursuz şeklini andırıyorlardı.

Dokuyucu başını kaldırdı, debelenip duran yüküyle, sanki üzerinde hiçbir ağırlık yokmuş gibi deviniyordu.

...ATEŞLİ VE SEVİMLİ...diye fısıldadı ve kayboldu.

Yaşanan şey önce bir düş haline geldi, sonra bir anı. Üçünün arasındaki sınırları göremez oldum.

Dokuyucu, büyük örümcek, aramıza geldi.

Cymek'de ona Furiach-yajh-hett diyoruz: Dans eden çılgın tanrı. Karşılaşacağımı hiç düşünmemiştim. Bizimle, yasak koyucuların arasında duran dünyadaki bir delikten çıktı. Silahlar sustu. Sözcükler boğazlara düğümlenip kaldı, ağa yakalanan sinekler gibi.

Dans eden tanrı yabanıl ve bizlere yabancı adımlarla odayı dolaştı. Bizi üzerinde topladı; biz kaçakları, suçluları. Sığınmacıları. Dedikoducu robotlar; toprağa bağımlı Garuda; haber çıkaran muhabirler; suçlu bilimciler ve bilimci suçlular. Dans eden tanrı hepimizi günahkâr kullar gibi topladı, yoldan çıktığımız için bizi azarladı.

Bıçak elleri parıldadı. İnsanların kulakları et yağmuru gibi tozun içine düştü. Ben kurtuldum. Benim tüylerle kaplı kulaklarım, bu çılgın güç için eğlendirici değildi. Furiach-yajh-hett feryatların, umutsuz acı çığlıkların arasında neşeyle oraya buraya koşturup durdu.

Derken yoruldu ve ağ girdaplarından geçerek ambardan çıktı.

Bir başka düzleme geçti.

Gözlerimi kapadım.

Varlığından haberim olmayan bir yönde ilerledim. Dans eden tanrı, sağlam iplikler üzerinde ilerlerken, bir sürü bacağın sekerek kaydığını hissediyordum. Gerçekliğe giden görünmez dönemeçleri aceleyle geçti, biz de bu arada aşağı yukarı sallanıp durduk. Midem yerinden oynadı. Dünyanın ağma takılıp tökezlediğimi hissetim. Bu yabancı boyutta, derim karıncalanmaya başladı.

Bir an, tanrının çılgınlığı beni de etkiledi. Bir an, bilgiye duyulan açlık nerede olduğunu unutup doyurulmak istedi. Çok kısa bir an gözlerimi açtım.

Bitmek bilmeyen korkunç bir soluk sırasında dans eden çılgın tanrının içinden geçtiği gerçeğe göz attım.

Gözlerim battı ve sulandı, patlayacakmış gibi oldular, sanki binlerce kum fırtınasına tutulmuşlardı. Önlerinde olup biteni özümseyemediler. Zavallı gözlerim görülmez olanı görmeye çabaladı. Ufak bir kırıntı, bir görüntünün kenarıydı fark ettiğim yalnızca.

Çöldeki gökyüzünün, yanında cüce kaldığı uçsuz bucaksız bir boşluk gördüm ya da gördüğümü sandım veya kendimi onu gördüğüme inandırdım. Ağzını açmış Leviathan boyutlarındaydı. İnledim ve etrafımda inleyenleri duydum. Boşluğa yayılan, devasa görüntüsüyle bizden öteye, bütün yönlere ve boyutlara akan, metafiziksel maddenin karmaşık düğümlerinin her biriyle, yaşamları ve bu genişliği içine alan bir örümcek ağıydı gördüğüm.

Maddesini bilmediğim bir şeydi.

Sonsuz bir renk akışı, bu bitmeyen karmaşık dokunun her bir ipliğindeki doku curcunası... Her biri dans eden çılgın tanrının adımları altında ses veriyor, titreşiyor ve havaya küçük cesaret, ya da açlık, ya da mimari, ya da tartışma, ya da lahana, ya da cinayet, ya da beton yankıları gönderiyor. Sığırcıkların güdülerinin örgüsü genç bir hırsızın kahkahasının kalın, yapışkan ipliğine bağlı. Bu iplikler de gerilerek uzuyor ve sıkıca üçüncü bir çizgiye bağlanıyor, bunun ipeği de bir katedral çatısının dalgalanan yedi payandasının köşelerinden yapılı. Örgüsü olabilecek bütün alanların kocaman boşluklarına girip kayboluyor.

Her amaç, etkileşim, güdü, her renk, her beden, her edim ve tepki, her fiziksel gerçeklik parçası ve onun doğurduğu düşünceler, kurulan her bağlantı, tarihin ve olasılığın her ince noktası, her diş ağrısı, her duygu ve doğum ve banknot, olası her şey bu sınırsız, yayılıp giden ağın içinde örülü.

Başlangıcı ve sonu yok. Akla haddini bildirecek ölçüde karmaşık. Öylesine güzel bir eser ki, ruhumu ağlattı.

Yaşamla kaynıyordu. Bizi taşıyan gibi başkaları da vardı, bir sürü dans eden çılgın tanrı, bitmek bilmeyen ağın içinden bakıyorlardı.

Başka yaratıklar da vardı, tabii, anımsamak istemediğim korkunç karmaşık şekiller.

Ağ pürüzsüz değildi ancak. Bir sürü yeri yırtılmış ve renkleri bozulmuştu. Orada burada desenleri yerinden kaymış, çarpık çurpuk olmuştu. Bu yaralardan geçerken, dans eden çılgın tanrının durakladığını, salgı memeciklerini uzatarak, buraları tamir ettiğini ve yeniden boyadığını hissettim.

Biraz ötede, gergin ipekten Cymek ağı vardı. Yemim ederim, ağ dünyası zamanın ağırlığı altında eğildiğinde oluşan dalgalarını gördüm. Etrafımı arapsaçı gibi birbirine girmiş gerçeküstü ağ ipliklerden küçük bir parça sarıyordu...Yeni Crobuzon. Tam ortasında bu örülmüş ipliklerin koptuğu çirkin bir yırtık duruyordu. Yayılıyordu, şehir ağının dokusunu ikiye bölmüş, parçalandığı yerdeki bir sürü rengi yok etmişti. Donuk ve cansız bir beyaza dönüşmüşlerdi. Anlamsız bir boşluk, kör bir mağara balığının gözünden binlerce kere daha ruhsuz, soluk bir gölge...

Gözlerim kocaman açılmış izlerken, bu yırtığın gitgide büyüdüğünü gördüm.

Açılan bu yarıktan korkuyordum. Onun, bütün ağın uçsuz bucaksız boyutları karşısında cüceleşmiştim. Gözlerimi sımsıkı kapattım.

Aklımı kapatamıyordum. Gördüklerini anımsamak için ben istemesem de, aklım çabalayıp duruyordu. Ancak bunları içinde tutamadı. Bana bir tek, duygular kaldı. Bir tanımlama olarak anımsıyorum hepsini. Genişliğinin ağırlığı kafamda değil artık.

Beni tutsak eden şey, sadece onun solmuş anısı.

Örümcekle dans ettim. Dans eden çılgın tanrıyla havada taklalar attım.

5. Kisim

KONSEYLER

34

Lemquist odasında Rudgutter, Stem-Fulcher ve Rescue bir savaş konseyi toplantısı yapıyorlardı.

Bütün gece uyumamışlardı. Rudgutter ve Stem-Fulcher yorgun ve sinirliydi. Başlarını kâğıtlara eğmiş bakarken, bir yandan da kocaman fincanlardan kahvelerini yudumluyorlardı.

Rescue sakindi. Boynuna sardığı fularla oynuyordu.

"Şuraya bak," dedi Rudgutter. Elindeki bir kâğıdı yardımcılarına doğru salladı. "Bu sabah geldi. Elden bırakıldı ve yazanlarla içeriğini tartışma şansım oldu. Bir nezaket ziyareti değildi yani."

Stem-Fulcher öne doğru eğildi, mektuba uzandı. Rudgutter ona aldırmadan mektubu yeniden okumaya başladı.

"Josiah Penton, Bartol Sedner ve Mashek Ghrashietnichs'den geliyor." Rescue ve Stem-Fulcher başların kaldırıp baktı. Rudgutter başını sallayıp devam etti. "Okbaşı Madenleri, Sedner Ticaret Bankası ve Paradox Şirketleri'nin yöneticileri, üşenmeden oturup *birlikte* bir mektup yazmışlar. Bence daha önemsiz isimlerden oluşan uzun bir liste daha ekleyebiliriz görünmez mürekkeple, ne dersiniz?" Mektubu eliyle düzeltti. "Messers Penton, Sedner ve Ghrashietnichs 'kulaklarına gelen' çirkin haberlerden, 'son derece rahatsız' olmuşlar. Bizim krizin rüzgârı onlara da ulaşmış." Birbirlerine bakan Stem-Fulcher ve Rescue'yi süzdü. "Bir sürü şey çarpıtılmış. Neler olup bittiğinden pek emin değiller, ancak hepsinin uykusu kaçmış. Ayrıca, Der Grimnebulin'in adını da duymuşlar... 'Büyük şehir devletimize yöneltilen bu tehdite' nasıl karşılık vermeyi planladığımızı merak ediyorlar." Rudgutter kâğıdı masaya bırakırken, Stem-Fulcher de omuzlarını silkti, tam, bir şey söylemek için ağzını açmıştı ki, Rudgutter onun lafını kesti, öfkeli bir sabırsızlıkla gözlerini ovuşturdu.

"Müfettiş Tormlin'in, yani 'Sally'nin' raporunu okudunuz. Serachin'e göre, (kendisi şu anda bizim bakımımız altında, iyileşmeye çalışıyor) Der Grimnebulin, elinde çalışır durumda bir tür dönüşüm makinesi prototipi olduğunu iddia ediyormuş. Bunun ciddiyetini hepimiz anlıyoruz. Şey, bu arada... Sağ olsunlar, bizim işadamlarımız da bunu öğrenmişler. Tahmin edebileceğiniz gibi, hepsi, özellikle de Bay Penton, bu *saçma sapan iddiaya* en kısa zamanda bir son verme konusunda *pek ısrarlı*. Bay Der Grimnebulin, hangi gülünç *uyduruk makineyi* yapmış olursa olsun, bizden istenen, bu aleti süratle ortadan kaldırmamız."

İçini çekti ve başını kaldırdı.

"Hükümete ve Tombul Güneş Partisi'ne yıllardır verdikleri cömert ödeneklerden söz ediyorlar. Emirlerimizi aldık, sayın baylar ve bayanlar. Islak Pervaneler konusunda da canları sıkkın ve bu tehlikeli hayvanları hemen yakalamamızı istiyorlar. Ancak dönüşüm makinesi olasılığı onları iyice çılgına çeviriyor. Dün gece ambarı iyice aradık, böyle bir düzeneği kesinlikle bulamadık. Der Grimnebulin'in yanlış anlaşılma ya da yalan söyleme olasılığını göz ardı etmeyelim. Öyle olmadığını varsayarsak, bu makineyi ve notlarını, dün gece Dokuyucu ile giderken yanma almış olabileceğini de aklımızdan çıkarmayalım." Rudgutter içini çekti.

Stem-Fuclher dikkatle konuşmaya başladı. "Neler olduğunu tam olarak biliyor muyuz?" diye sorma cesaretini gösterdi.

Rudgutter omuzlarını silkti.

"Dokuyucu'yu gören ve onun Kapnellior'a ne söylediğini duyan milisleri delil olarak gösterdik. O şeyle bağlantı kurmaya çalışıyorum, ancak yalnızca ters, anlaşılmaz bir yanıt aldım. Aynamın üzerine isle yazılmış kısacık bir yanıt. Emin olduğumuz tek şey, Dokuyucunun, Der Grimnebulin ve arkadaşlarını burnumuzun dibinden kaçırdığı. Onların, ağ dünyasındaki desenleri güzelleştireceğini sanmış olmalı. Nereye gittiğini, neden gittiğini bilmiyoruz. Onları sağ bırakıp bırakmadığını da. Hiçbir şey bilmiyoruz, gerçekten. Ancak Kapnellior, onun hâlâ Pervanelerin peşinde olduğundan emin."

"Kesilen kulaklara ne diyorsun?" diye sordu Stem-Fulcher.

"*Hiçbir fikrim* yok!" diye bağırdı Rudgutter. "Ağını süslemek için yapmıştır! Şu anda revirde yatan, tek kulaklı, korkudan ödü kopmuş yirmi milis askeri var!" Biraz sakinleşti. "Düşünüyorum da. Bence asıl sorunumuz, işe çok büyük planlar yaparak başlamak oldu. Dokuyucu'nun nerede olduğunu bulmaya çalışırız, ama bu arada, Pervaneleri avlamak için daha iddiasız yöntemlere başvuracağız. Bütün muhafız, milis ve bu yaratıklarla herhangi bir ilişkisi olan bilim adamlarından oluşan bir birlik oluşturacağız. Bir uzmanlar mangası, yani. Bunu da Alaca ile birlikte yapacağız." Stem-Fulcher ve Rescue ona bakıp başlarını salladılar.

"Gerekli olan, bu. Kaynaklarımızı bir araya getiriyoruz. Onun da, bizim gibi, eğitilmiş adamları var. Süreci başlattık. Alaca, kendi birliklerini idare edecek, biz de kendi birliklerimizi. İki birlik de, birbirinin peşi sıra hareket edecek. Alaca ve adamları, bu operasyon sırasında, bütün suçluları koşulsuz affedecekler."

"Rescue..." dedi yavaşça Rudgutter. "Senin özel becerilerine gereksinimimiz var. Sessizce tabii. Bir gün içinde akrabalarından kaç tanesini hazırlayabilirsin? Operasyonu biliyorsun, tehlikesi var."

MontJohn Rescue yine atkısını düzeltti. "On kadar," dedi.

"Eğitimini alacaksın elbette. Aynalı Koruyucu kuşandın daha önce, değil mi?"

Rescue başını salladı.

"Güzel. Çünkü sizin ırkınızın akıllı olan türleri insana çok benziyor, öyle değil mi? Pervaneler için senin aklın da benimki kadar çekici. O aklın sahibinin kim olduğunun bir önemi yok, onlara göre."

Rescue yine başını salladı.

"Biz de düş görüyoruz, Sayın Başkan," dedi sakin bir sesle. "Av olabiliriz."

"Bunu anlıyorum. Senin ve soydaşlarının cesareti karşılıksız kalmayacak. Güvenliğinizi sağlamak için elimizden ne geliyorsa yapacağız." Rescue herhangi bir duygu belirtisi göstermeden başını salladı. Yavaşça ayağa kalktı.

"Zaman çok önemli olduğuna göre, bu haberi duyurmaya hemen başlasam iyi olur." Eğilerek selam verdi. "Yarın gün batımına kadar, birliğim hazır olur," dedi. Döndü ve odadan çıktı.

Stem-Fulcher dudaklarını büzerek Rudgutter'a baktı.

"Bu işe pek sevinmedi, ne dersin?" dedi. Rudgutter omuz silkti.

"Görevinin tehlikeli olabileceğini her zaman biliyordu. Islak Pervaneler, bizim için olduğu kadar, onun halkı için de tehlikeli."

Stem-Fulcher başını salladı.

"Ne zaman yakalandı bu?? Asıl Rescue'dan söz ediyorum, insan olandan."

Rudgutter kafasında bir hesap yaptı.

"On bir yıl önce. Benim ayağımı kaydırma planları yapıyordu. Birliğini hazırladın mı sen?" diye sordu. Stem-Fulcher arkasına yaslandı ve toprak piposundan derin bir nefes çekti. Ortalığa hoş kokulu bir duman yayıldı.

"Bugün ve yarın, iki günlük yoğun bir eğitim yapacağız. Koruyucu aynalarla geri geri gitme denemesi falan. Alaca da muhtemelen aynısını yapıyor. Söylentilere göre Alaca'nın birliklerinde, Islak Pervane yakalamak için *özel tasarlanmış* bir sürü Tekraryapım varmış. Kendinden aynalıymış bunlar, geriye dönük kolları falan varmış. Bizde bunun gibi yalnızca bir asker var." Başını kıskançlıkla salladı. "Ayrıca Pervanelerin yerini bulma projesinde çalışan bilim adamlarını da kullanacağız. Var güçleriyle, bizi bu çalışmanın henüz güvenilir olmadığına inandırmaya çalışıyorlar, ancak başaracak olurlarsa, bizim için avantaj olur."

Rudgutter başını salladı. "Bunlara bir yerlerde hâlâ, kıymetli ağ dünyasını parçalamakla meşgul Pervaneleri avlayan Dokuyucu'muzu da ekle. Elimizde iyi bir koz var aslında."

"Ama eşgüdümlü değiller," dedi Stem-Fulcher. "Beni düşündüren de bu. Şehir halkının morali de bozuk. Görünüşe göre gerçeği bilen çok az kişi var, ancak herkes, düş görme korkusundan, geceleri uyuyamıyor. Karabasanların yaygın olduğu bölgelerin bir haritasını çıkarıyoruz, belki aralarında bir bağlantı görebiliriz, Pervanelerin izini bir şekilde bulabiliriz diye. Son bir hafta içinde, şiddet suçlarında büyük bir artış oldu. Planlı, ciddi şeyler değil: Ani saldırılar, bir anda işlenen cinayetler, kavgalar. Herkesin tepesi atmış durumda," dedi yavaşça. "İnsanlar her şeyden korkar olmuş."

Bir süre sessizlikten sonra, yeniden konuşmaya başladı.

"Bu öğleden sonra bazı bilimsel çalışmaların sonuçları elinize geçebilir," dedi. "Araştırma grubumuzdan, Pervane salgısının, uyku sırasında kafatasına sızmasını engelleyecek bir başlık yapmalarını istedim. Yatakta tuhaf görünecek, ama en azından insanlar uykusunu alacak." Durdu. Rudgutter hızla gözlerini kırpıştırıyordu. "Gözleriniz nasıl?" diye sordu.

Rudgutter başını iki yana salladı.

"İdare ediyor," dedi üzgünce. "Reddetme sorununu çözemiyoruz ama. Yeni bir takım alma zamanı geldi."

Gözleri kanlanmış şehir halkı işlerine gidiyordu. Suratları asıktı, kimseyle konuşmak istemiyorlardı.

Kelltree tersanelerinde bastırılan grevin lafı bile edilmiyordu. Vodyanoi hamalların bedenlerindeki yaralar kapanıyordu. Her zaman yaptıkları gibi, kirli nehire dökülmüş balyaları çekiyorlar, gemileri, nehir kıyısındaki daracık boşluklara yönlendiriyordu. Aralarında gizli gizli, fısıltıyla, işçi temsilcilerinin, grev liderlerinin ortadan yok olmalarını konuşuyorlardı.

İnsan iş arkadaşları, bu yenilmiş ötesoylulara karışık duygularla bakıyordu.

Şişko hava balonları şehrin üzerinde çirkin ve huzursuz bir gözdağı vererek bekçilik yapıyordu.

Sürekli tartışmalar çıkıyordu. Küçük şeyler için bile, hemen kavga etmeye başlıyorlardı. Gecenin karabasanı gündüze atlamış, uyanık dünyadan kurbanlar seçmeye başlamıştı.

Büyük Kıvrım'daki Bleckly Rafinerisi'nde, bitkin bir vinç operatörü, bir gece önce uykusunu bölen işkencelerden birinin hayalini görüyordu. Titremesi kontrol düğmelerini etkileyecek kadar sürdü. Buharla çalışan devasa makine, erimiş demir yükünü zamanından bir saniye önce boşalttı. Bir akkor selini, bir kuşatma makinesi gibi, aşağıda bekleyen konteynıra ve mürettebatın üzerine püskürttü. Adamlar çığlıklar atarak, bu acımasız sağanağın altında kayboldular.

Leke'deki terk edilmiş kocaman beton blokların tepesinde, şehir Garudaları geceleri büyük ateşler yakıyordu. Çanlara, tencerelere vuruyor, bağırıyor, avaz avaz edepsiz şarkılar söylüyor, kısık seslerle çığlıklar atıyorlardı. Koca adam Charlie, bunun kötü ruhları kulelerine gelmekten alıkoyacağını söylemişti. Uçan canavarları. Şehre gelip, canlıların beyinlerini emen o şeytanları.

Salacus Bahçeleri'ndeki gürültülü partiler kesilmişti.

Karabasanlar, bazı sanatçıları delicesine bir yaratıcılığa itmişti. Bir sergi planlanıyordu: *Huzursuz Bir Şehirden Notlar.* Şehrin içine yuvarlandığı iğrenç düşler bataklığından esinlenen bir resim, heykel ve ses gösterisi olacaktı.

Şehri korku sarmıştı, belli isimleri anımsatmanın tediginliği: Lin ve Isaac, yok olanlar. Onlardan söz etmek, bir şeylerin yolunda gitmediğini, meşgulüz diyerek işin içinden çıkamayacaklarını, her zamanki buluşmalardan, zorlanarak sessizce uzaklaştırılmalarının kötüye işaret ettiğini kabullenmek olacaktı.

Karabasanlar uyku zarını deliyordu. Günün içine dalıyor, aydınlık dünyaya giriyor, sohbetleri boğazda düğümlüyor, arkadaşları çalıyordu.

Isaac bir anı keşmekeşi içinde uyandı. Önceki gecenin olağanüstü kaçışı aklına geldi. Gözlerini kırpıştırdı ama açmadı.

Soluğunu tuttu.

Yavaş yavaş anımsadı. Olanaksız görüntülerin sağanağına tutuldu. Akıl almaz kalınlıktaki ipek kıvrımlar. İç içe geçen tellerde sinsi sinsi tırmanan canlı varlıklar. Renkli bürümcükten güzel bir parşömenin arkasında, uçsuz bucaksız, zamansız, sonsuz bir yokluk kütlesi...

Dehşet içinde gözlerini açtı.

Ağ gitmişti.

Isaac yavaş yavaş etrafına bakındı. Tuğla kaplı bir mağaradaydı, içerisi serin ve ıslaktı, karanlıkta sular damlayıp duruyordu.

"Uyandın mı, Isaac?" dedi Derkhan'ın sesi.

Isaac dirseklerinin üzerinde doğrulmaya çabaladı. İnledi. Her yeri ağrıyordu. Dayak yemiş, parçalanmış gibiydi. Derkhan ondan

biraz ötede, bir tuğla çıkıntısına oturmuştu. Mutsuz bir ifadeyle gülümsedi. Dehşet dolu bir gülümsemeydi bu.

"Derkhan?" diye mırıldandı Isaac. Gözleri yavaşça açıldı. "Üzerinde ne var?"

İs yayan bir gaz lambasının soluk ışığında Derkhan'ın parlak pembe bir kumaştan kabarık bir elbise giydiğini görebiliyordu. Elbiseye süslü iğneişi çiçekler takılmıştı. Derkhan bilmiyorum anlamında başını salladı.

"Hiçbir fikrim yok, Isaac," dedi kızgın bir sesle. "Bütün bildiğim, iğnekutulu askerin bana saldırması ve gözlerimi burada, kanalizasyonda açtım, bu elbisenin içinde. Hepsi bu kadar da değil..." Sesi kısa bir an titredi. Saçlarını başının kenarından geriye itti. Isaac, kadının yüzünün kenarını kaplayan taze yarayı, pıhtılaşmış kan sızıntısını görünce ağzından tıslamaya benzer bir ses çıkardı. "Kulağım... *kulağım kesilmiş.*" Titreyen elini çekince, saçı yine eski yerine geldi. "Lemuel bizi buraya getirenin *Dokuyucu* olduğunu söylüyor. Sen daha kendi giysini görmedin, bu arada."

Isaac başını kaşıdı ve iyice doğrulup oturdu. Kafasındaki sisi dağıtmaya çalışıyordu.

"*Ne?*" dedi. "*Neredeyiz biz? Kanalizasyonlar mı? Lemuel nerede? Yagharek? Ya...*" Lublamai, dedi içinden, ama sonra Vermishank'ın sözlerini anımsadı. İçini donduran bir dehşetle Lublamai'nin artık geri gelmesinin olanaksız olduğu geldi aklına.

Sesi bir mırıltıya dönüştü.

Kendi kendine, saçma sapan, histerik bir halde konuştuğunu duydu. Durdu ve derin derin nefes aldı, sakinleşmeye zorladı kendini.

Etrafına baktı, nerede olduklarını anlamaya çalıştı.

O ve Derkhan küçük, penceresiz tuğla bir odanın duvarına açılmış, altmış santim genişliğindeki bir oyukta oturuyorlardı. Oda üç metre kare büyüklüğündeydi, uzak kalan kenarı loş ışıkta zor seçiliyordu. Tavan yüksekliği de bir buçuk metreyi geçmiyordu. Dört duvarının her birinde yaklaşık bir metre çapında, silindir şeklinde bir tünel vardı.

Tabanı tamamen pis sularla kaplıydı. Suyun yüksekliğini tahmin etmek olanaksızdı. Su, tünellerin ikisinden içeriye akıyor ve diğer ikisinden de çıkıyor gibiydi.

Duvarlar organik balçık ve küfle kaplanmıştı. İçerisi leş gibi pislik kokuyordu.

Isaac eğilip kendisine baktı ve şaşkınlıkla yüzünü buruşturdu. Üzerinde kusursuz bir takım elbise ve kravat vardı, herhangi bir milletvekilinin gururla giyeceği koyu renkli, çok iyi bir terzinin elinden çıkmış bir parça. Daha önce görmediği bir şey. Yanında yıpranmış ve kir içindeki kendi kilim çantası duruyordu.

Birdenbire bir gece önce duyduğu şiddetli acıyı ve kanı anımsadı. Soluğunu tuttu ve korkarak uzandı. Parmakları araştırırken, ağzında bir patlama olmuş gibi soluğunu verdi. Sol kulağı yoktu.

Yavaşça bozulmuş dokunun üzerinde parmaklarını gezdirdi, ıslak, yırtılmış et ve kabuklanmaya başlamış bir yaraya dokunacağını sanıyordu. Onun yerine, Derkhan'ininden tamamen farklı, deriyle kaplı, tamamen iyileşmiş bir yara buldu. Hiç acımıyordu. Sanki kulağını yıllar önce yitirmiş gibiydi. Kaşlarını çattı, denemek için yaranın önünde parmaklarını şakırdattı. Hâlâ duyabiliyordu, ama sesleri hemen ayırdetme becerisi, azalacaktı kuşkusuz.

Onu izleyen Derkhan başını iki yana sallıyordu.

"Dokuyucu denen şey, senin kulağını tedavi etti, Lemuel'inkini de. Benimkini bıraktı."

Sesi kısıldı ve hüzünlendi. "Neyse ki..." diye ekledi. "Şu, iğneli kutu denen lanet şeyin, açtığı yaraların kanamasını durdurdu." Bir süre Isaac'e baktı. "Lemuel aklını kaçırmamıştı demek, yalan da söylemiyordu, hayal de görmüyordu," dedi sakince. "Gelip bizi kurtaran bir *Dokuyucu'ydu*, diyorsun yani?"

Isaac başını salladı.

"Nedenini bilmiyorum, hiçbir fikrim yok, ama doğru," dedi. Olanları düşündü. "Dışarıdan Rudgutter'ın sesi gelmişti, Dokuyucu'ya bir şey söylüyordu. Onun orada olmasına çok şaşırmamış gibiydi, ona rüşvet vermeye çalışıyordu, sanırım. Belki de salak herif onunla anlaşmaya çalışıyordu. Diğerleri nerede?"

Isaac etrafına bakındı. Bulundukları girintide saklanacak bir yer yoktu, ama küçük odanın karşısında, tamamen karanlıkta ka-

lan bir girinti daha vardı. İçinde çömelen biri bu loş ışıkta kesinlikle görünmezdi.

"Hepimiz burada uyandık," dedi Derkhan. "Lemuel dışında hepimizin üzerinde bu garip giysiler vardı. Yagharek..." Başını şaşkınlıkla iki yana salladı ve yavaşça kanlı yarasına dokundu. Acıyla yüzünü buruşturdu. "Yagharek'e bir taşbebek elbisesi giydirilmiş. Uyandığımızda, yanan iki lamba vardı. Lemuel ve Yagharek bana neler olduğunu söyledi. Yagharek çok tuhaf şeyler anlattı, bir *örümcek ağından* söz etti..." Yine başını iki yana salladı.

"Anladım," dedi ciddi bir sesle Isaac. Bir süre durdu ve düşüncelerinin kafasını saran hayal meyal anılardan korkuyla uzaklaştığını hissetti. "Dokuyucu bizi dışarı çıkarırken sen baygındın. Bizim gördüklerimizi, bizi nereye getirdiğini göremezdin."

Derkhan kaşlarını çattı. Gözlerinde yaş vardı.

"Tanrım...off... kulağım çok acıyor Zaac," dedi. Isaac beceriksizce kadının omzunu ovaladı, yüzünü buruşturdu. Derkhan devam etti. "Neyse, sen kendinde değildin, Lemuel de çekti gitti, Yagharek de onunla birlikte."

"*Ne*?" diye bağırdı Isaac, ama Derkhan elleriyle işaret edip susturdu onu.

"Lemuel'i tanıyorsun, ne işler yaptığını biliyorsun. Belli ki buraları iyi biliyor. Bizim için kaçış yolu olabilirler. Tünellerde bir keşif gezisi yaptı ve nerede olduğumuzu buldu."

"Nerdeymişiz?"

"Kasvetlıkıyı'da. Onunla birlikte Yagharek de gitmek istedi. Üç saate kadar döneceklerini söylediler. Biraz yiyecek ve Yagharek ile bana giyecek bir şeyler bulmaya ve bölgeyi araştırmaya gittiler. Bir saat kadar oldu."

"Tamam işte, biz de *yanlarına gidelim*..."

Derkhan olmaz anlamında başını salladı.

"Saçmalama, Zaac," dedi, yorgun bir sesle. "Ayrılamayız. Kanalları Lemuel biliyor, *tehlikeli* yerler buralar. Buradan ayrılmamamızı söyledi. Buraları her türden yaratıkla dolu... Hortlaklar, mezar hırsızları, kim bilir daha neler vardır burada. Bu yüzden ben onlarla gitmeyip seninle kaldım. Onları burada *beklemeliyiz*. Ayrıca, şu sıralarda sen Yeni Crobuzon'da en çok aranan kişisin.

Lemuel işini iyi bilen bir suçlu: Görülmeden ortalıklarda dolaşmayı becerebiliyor. Senin kadar tehlike altında değil o."

"Ya Yagharek?" diye gürledi Isaac.

"Lemuel ona kendi pelerinini verdi. Kukuletasını takıp elbiseyi de yırtarak bacaklarına sarınca gariban bir yaşlı adama benzedi. Isaac, birazdan gelirler. Bekleyelim onları. Plan yapmamız lazım. Senin de *dinlenmen* gerekiyor." Isaac başını kaldırıp kadına baktı, sesinin acıklı tonu kaygılandırmıştı onu.

"Neden bizi buraya getirdi, Zaac?' dedi. Yüzünü acıyla buruşturdu. "Neden *canımızı yaktı*, neden bizi böyle giydirdi? Beni neden *tedavi* etmedi?" Acıyla akan gözyaşlarını öfkeyle sildi.

"Derkhan," dedi Isaac, yumuşak bir sesle. "Nereden bilebilirim?"

"Şuna bir bak," dedi Derkhan, burnunu çekerek. Isaac'e buruşmuş, pis kokan bir gazete sayfası uzattı. Isaac yavaşça aldı, bu iğrenç, kirli şeye dokunurken yüzünü tiksintiyle buruşturdu.

"Ne bu?" diye sordu katlarını açarken.

"Uyandığımızda çok şaşkındım. Nerede olduğumuzu anlamaya çalışırken, şuradaki küçük tünellerin birinden çıktı bu dergi, katlanıp ufak bir kayığın içine konmuştu." Yan yan Isaac'e baktı. "Akıntıya karşı gidiyordu. Çekip aldık."

Isaac kâğıt tomarını açıp baktı. Yeni Crobuzon'un haftalık dergilerinden *Özet*'in orta sayfasıydı. Sayfanın başında yazan tarihe baktığında -Tathis 9, 1770- o günün sayısı olduğunu gördü.

Sayfadaki küçük haberlere göz attı. Ne var bunda, gibisinden başını salladı.

"Kaçırdığım bir şey mi var?"diye sordu.

"Editöre mektuplar kısmına bak," dedi Derkhan.

Sayfayı çevirdi. İşte oradaydı, ikinci mektuptu. Diğerleri gibi aynı resmî, tumturaklı ifadeyle yazılmıştı ama içeriği tamamen farklıydı.

Okurken Isaac'in gözleri kocaman açıldı.

> Sayın Yetkili,
> Zarif dokuma becerilerinize iltifatlarımı lütfen kabul edin. El işlerinizin daha da gelişmesi için sizleri tatsız bir durumdan çekip almayı kendime vazife edindim. Çalışmalarıma başka bir yerde acil bir gereksinim oldu ve sizlere eşlik edemeyeceğim. Hiç kuşku yok, çok geçmeden yeniden karşılaşacağız. Bu süre içinde, aranızda bulunan ve yanlışlıkla

ürettiği hayvan şehrin şu andaki talihsiz durumundan sorumlu olan kişi, kaçan sorumlunun istenmeyen ilgisinin kurbanı olabilir. Sizden ısrarla istediğim şey, hayranı olduğum dokuma işinize devam etmeniz. Sonsuz saygılarımla

D.

Isaac yavaç yavaç başını kaldırıp Derkhan'a baktı.

"*Özet*'in diğer okuyucuları bundan ne anlayacak acaba, Tanrı bilir..." dedi kısık bir sesle. "Vay be, bu örümcek denen şey amma da güçlüymüş."

Derkhan başını sallıyordu. İçini çekti.

"Keşke," dedi mutsuz bir sesle, "ne yapmaya çalıştığını anlasam..."

"Asla anlayamazsın, Dee," dedi Isaac. "Asla."

"Sen bir bilim adamısın, Zaac," dedi sertçe. Umutsuzdu sesi. "Bu lanet şeyler hakkında bir şeyler bilmen gerek. Şimdi lütfen, bu şey bize ne demek istiyor, açıklamaya çalış..."

Isaac tartışmaya girmedi. Notu yeniden okudu ve kafasında bulabileceği bilgi kırıntılarını araştırdı.

"Yapması gerekeni yapıyor yalnızca, ağını süslüyor," dedi, canı sıkkın bir halde. Gözü Derkhan'ın yırtık yarasına takıldı ve bakışlarını çevirdi. "Onu anlayamazsın, kesinlikle bizim gibi düşünmüyor." Konuşurken aklına bir şey takıldı. "Belki... belki de bu yüzden Rudgutter onunla anlaşma yapmaya çalışıyor," dedi. "Eğer bizim gibi düşünmüyorsa, Pervanelere bağışıklığı var demektir. Belki de bir... bir av köpeği gibi..."

Rudgutter onu kontrol edemiyor, diye düşündü, başkanın evin dışından gelen bağırışlarını anımsadı. *Dokuyucu onun istediğini yapmıyor.*

Dikkatini yine mektuba çevirdi.

"Bu dokumayla ilgili bölüm..." Isaac düşünmeye başladı, dudaklarını ısırdı. "Bu ağdünyası, öyle değil mi? Öyleyse, sanırım bizim... hmm... dünyada yaptıklarımız hoşuna gidiyor. Nasıl 'dokuduğumuz'. Bence bizi bu yüzden kurtardı. Sonraki bölüm ise..." Okudukça iyice korkmaya başladı.

"Tanrım," diye soludu. "Barbile'e olanlar gibi..." Derkhan ağzını sımsıkı kapatmıştı. İsteksizce başını salladı. "Ne demişti Barbile? 'Tadımı aldı.' Şu benim tırtıl, bu süre içinde aklımla onu kışkırtıp durmuş olmalıyım. Tadımı çoktan almış olmalı. Peşimde olmalı..."

Derkhan gözlerini Isaac'e dikmişti.

"Ondan saklanamazsın, Isaac," dedi yavaşça. "Onu öldürmek zorundayız."

Biz demişti. Isaac minnettarlıkla baktı ona.

"Herhangi bir plan yapmadan önce," dedi, "bir başka şey daha var. Bir muamma. Açıklanmasını istediğim bir şey. Karanlık odanın karşısındaki girintiyi gösterdi. Isaac merakla pisliğin içine baktı. Yuvarlak, devinimsiz bir kütle gördü.

Ne olduğunu hemen anladı. Ambardaki olağanüstü müdahelesini anımsadı. Soluğu hızlandı.

"Hiçbirimizle konuşup bir şey yazmadı," dedi Derkhan. "Burada olduğunu anlayınca konuşmaya çalıştık, neler olduğunu sorduk, ama bizi tamamen görmezlikten geldi. Sanırım seni bekliyordu."

Isaac girintinin kenarına kaydı.

"Sığ burası," dedi Derkhan. Isaac, kanalizasyonun soğuk, akışkan çamuruna girdi. Dizlerine kadar battı. Düşünmeden, yoğun kokuyu duymamaya çalışarak, bacaklarının üzerinden akan bu sıvıyı iterek ilerledi. İğrenç kokulu dışkı çorbasının içinden karşıdaki küçük çıkıntıya doğru yürüdü.

Yaklaştıkça, bu karanlık boşluğun durgun sakini hafifçe mırıldandı ve aşınmış bedenini olabildiğince yukarı kaldırdı. Bu daracık alanda sıkışmıştı.

Isaac onun yanına oturdu, pisliğe batmış ayakkabılarını iyice silkeledi. Sonra dönüp merakla ona baktı.

"Evet," dedi. "Anlat bakalım, neler biliyorsun? Neden beni uyardın? Neler oluyor?"

Temizlikçi robot tısladı.

35

Yagharek, Tarauka İstasyonu'nun yanındaki nemli, tuğla bir oyukta bekliyordu.

Bir kasaptan, hiç sesini çıkarmadan dilendiği bir parça et ve ekmeği geveliyordu ağzında. Yüzünü açmamış, pelerininin altından titreyen elini uzatmıştı yalnızca ve adam da yiyecekleri eline bırakmıştı. Başı hiç görünmemişti. Paçavralarla sımsıkı sarıp gizlediği ayaklarını sürüyerek oradan uzaklaşmıştı. Yürüyüşü yaşlı, yorgun bir adamınki gibiydi.

Bir insan olarak saklanması, sakatlanmamış bir Garuda gibi görünmeye çalışmasından daha kolaydı.

Lemuel'in onu bıraktığı karanlıkta bekliyordu. Onu gizleyen gölgelerin gerisinden, Saat Tanrılarının kilisesine girip çıkanları görebiliyordu. Küçük, çirkin bir binaydı bu, ön yüzünde, burada daha önce bulunan mobilya mağazasının reklamı duruyordu hâlâ. Kapının üzerinde karmaşık bir saat vardı, üstündeki sayılar, o sayıyı temsil eden tanrının sembolleriyle sarılmıştı.

Yagharek bu dini biliyordu. Shankell'deki insanlar arasında çok yaygındı. Eskiden şehre ticaret yapmaya geldiklerinde, suçunu işlemeden çok yıllar önce, tapınaklarını ziyaret etmişti.

Saat biri vurdu ve Yagharek, Sanshad'a, Güneş Tanrısına ilahi okuyanların kırık camlardan gelen bağırtılarını duydu. İlahiler, Shankell'dekilerden daha büyük bir coşkuyla okunuyordu, ancak zerafetten çok uzaktı. Bu din, Meagre Denizi'ni geçip buralara kadar geleli, daha otuz yıl olmamıştı. Ama belli ki Shankell ve Myrshock arasında, bütün inceliklerini yitirmişti.

Saklandığı yere doğru yaklaşan ayak seslerinin tanıdık birine ait olduğunu, gözlerinden önce, avcı kulakları fark etmişti. Yemeğini çabucak bitirdi ve bekledi.

Lemuel küçük mağaranın girişinde belirdi. Omuzunun üzerinden, gelip geçenler görülüyordu.

"Yag," diye fısıldadı, hiçbir şey görmeden pis deliğe baktı dikkatle. Garuda yavaş yavaş ışığa çıktı. Lemuel'in elinde tıka basa yiyecek ve giysi dolu iki çanta vardı. "Hadi," dedi. "Geri dönme zamanı."

Kasvetlikıyı'nın dolambaçlı sokaklarından geçerek, geldikleri yoldan geri gittiler. Kurukafagünüydü o gün, alışveriş günüydü yani. Şehir kalabalık olacaktı. Ancak Kasvetlıkıyı'daki dükkânlarda bir hareket yoktu, fakirdi hepsi. Kurukafagünü, onlar için tatil günü olduğundan, mahalle sakinleri Griss Otlağı ya da Aspic Çukuru'ndaki pazara gidiyordu. Yagharek ve Lemuel'i fark eden olmadı.

Yagharek hızlandı, Lemuel'e yetişmek için bağlı ayaklarının üzerinde sakat gibi tuhaf adımlarla koşuşturuyordu. Güneydoğuya doğru yürüdüler, yüksek rayların altındaki gölgelerden çıkmadan, Süryani Mahallesi'ne doğru gittiler.

Şehre böyle geldim, diye düşünüyordu Yagharek, *trenlerin büyük demir yollarını izledim.*

Tuğla kemerlerin altından geçtiler, üç yanını çeviren eski tuğlaların gözden sakladığı kapalı bir alana girdiler. Duvarlardan aşağıya inen yağmur kanalları, beton oyuklar boyunca gidip avlunun orta yerinde duran insan büyüklüğündeki bir ızgarayla birleşiyordu.

Avlunun güneye bakan dördüncü yüzü, ıssız bir sokağa açılıyordu. Önündeki arazi aşağı doğru eğimliydi. Süryani Mahallesi, çamurun içindeki bir çukura yerleşmişti.

Yagharek çarpuk çurpuk çatılardan, küflenen arduvaz taşlarından, ufalanan tuğlalardan ve orada oldukları bile unutulmuş çarpık rüzgâr güllerininden oluşan virane görüntüye baktı.

Lemuel birileri var mı diye etrafına bakındı, sonra ızgarayı çekip kaldırdı. Burunlarına içeriden çıkan gazın leş gibi kokusu geldi. Sıcaklık, kokuyu iyice artırmıştı. Lemuel çantaları Yagharek'e verdi ve kemerinden bir tabanca çıkardı. Yagharek başlığının altından ona baktı.

Lemuel gülümsedi ve, "Yardımlarımın karşılığını topluyorum. Gerekeni temin ettiler, sağ olsunlar," dedi. Ne demek istediğini göstermek için tabancayı salladı. Kontrol etti. Elinde tarttı. Bir çantadan gaz lambasını çıkarıp yaktı ve sol eliyle yukarı kaldırdı.

"Arkamdan gel," dedi. "Gözlerini dört aç. Yavaş yürü. Arkanı kolla."

Hazır olunca Lemuel ile Yagharek pisliğin ve karanlığın içine indiler.

Ilık, keskin kokulu karanlığın içinde bir süre bata çıka yürüdüler. Etrafları kaçışan, yüzen yaratıkların sesleriyle doluydu. Gittikleri kanala paralel, bir başka kanaldan gelen korkunç bir kahkaha sesi duydular. Lemuel iki kez kendi etrafında hızla geri döndü, lambayı ve silahını görünmeyen bir şeyin geçtiği bir noktada dalgalanan pisliğe tuttu. Ateş etmesi gerekmedi. Kimse çıkmadı karşılarına.

"Ne kadar şanslı olduğumuzu biliyor musun?" dedi laf olsun diye Lemuel. Sesi kokuşmuş havada alçalıp yükselerek yavaşça Yagharek'e ulaştı. "Dokuyucu bizi oraya bilerek mi bıraktı bilmiyorum, ama Yeni Crobuzon kanalizasyonlarındaki en güvenli yerlerden biri orası." Arada sırada yürümekte zorlandığı için ya da tiksintiden, sesi sertleşiyordu. Kasvetlikıyı ölü bir yer, yiyecek bir şey bulamazsın, büyü artıkları falan bulunmaz, bütün bir aileyi barındıracak büyük eski odaları da yoktur. Hareketli bir yer sayılmaz."

Biraz durdu, sonra yeniden lafa başladı.

"Brock Bataklığı, örneğin. Yıllardır bütün o laboratuvarlardan çıkan deney artıkları, hiç tahmin edemeyeceğin sayıdaki haşarata zemin hazırladı. Domuz kadar fareler ortaya çıktı, dilleri bile var. Dedelerinin dedelerinin dedeleri hayvanat bahçesinden kaçmış kör, cüce timsahlar. Daha bir sürü kırma.

İleride, Büyük Kıvrım ve Sinsi Geçit'te, şehir bir sürü eski binayla doluyor. Yüzyıllar boyunca evler balçığa batıp durmuş ve bunların üzerine yenileri inşa edilmiş. Kaldırımları ancak yüz elli yıldır sağlam. Orada lağım kanalları eski bodrumlara ve yatak odalarına giriyor. Bunun gibi kanallar, batmış caddelere açılıyor. Sokak adlarını hâlâ görebilirsin. Tuğladan bir gökyüzünün altında

kokuşmuş evler. Dimdik. Pislikler kanallardan, sonra da pencere ve kapılardan akıyor.

Yeraltı çetesi buralarda yaşıyor. Bir zamanlar insandı onlar da, ya da ebeveynleri insandı ama çok çok uzun zamandır aşağıdalar. Görülecek bir şey değiller yani."

Boğazını temizledi ve gürültüyle, yoğun bir balgam tükürdü.

"Yine de, yeraltı çetesini hortlaklara tercih ederim. Ya da devleri." Güldü, ama neşesiz bir gülüştü bu. Yagharek, Lemuel'in dalga geçip geçmediğini anlayamadı.

Lemuel sessizliğe büründü. Birkaç dakika kadar, kalın balçığın içinde vıcıklayan bacaklarının çıkardığı sesten başka bir şey duyulmadı. Derken, Yagharek birtakım konuşma sesleri duydu. Gerildi ve Lemuel'in gömleğine yapıştı, sesler daha net geliyordu, Derkhan ve Isaac'in sesleriydi bunlar.

Dışkıyla dolu akıntı köşeden, beraberinde ışık da getiriyor gibiydi.

Yagharek ve Lemuel, sırtları eğilmiş, küfürler ederek, dolambaçlı tuğla kavşaklardan döne döne geçip, sonunda Kasvetlıkıyı'nın altındaki küçük odaya girdiler.

Isaac ve Derkhan birbirlerine bağırıyordu. Isaac, kadının omzunun üstünden, Lemuel ve Yagharek'i gördü. Onlara doğru kollarını kaldırdı.

"Vay be, sonunda *geldiniz*." Yanlarına gitti. Yagharek yiyecek torbasını uzattı. Isaac ilgilenmedi bile. "Lem, Yag," dedi telaşla. "Acele etmeliyiz."

"Dur bir dakika..." diye başladı Lemuel ama Isaac onu dinlemiyordu. "Bir dinlesene," diye bağırdı. "Robot benimle konuştu!"

Lemuel'in ağzı açıldı ama ses çıkaramadı. Bir an kimse konuşmadı.

"Anladın mı şimdi?" dedi Isaac. "Akıllı bir yaratık o, düşünüyor... kafasına bir şeyler olmuş. KZ denilen şey doğruymuş! Bir virüs, ya da bir program arızası, her neyse... Kendisi söylemese de sanırım, o tamirci herifin biraz yardımı olmuş. Sonuç olarak bu *Allahın cezası şey düşünebiliyor*. Her şeyi görmüş! Islak Pervane Lublamai'ye saldırırken oradaymış. Ayrıca..."

"Dur bir dakika!" diye bağırdı Lemuel. "Seninle konuştu mu yani?"

"Hayır! Oradaki küfün içine mesajlarını karaladı: Çok yavaş ama. Çöp iğnesini bu iş için kullanıyor. David'in ihanetini söyleyen robot bu! Milisler gelmeden bizi ambardan bu çıkarmak istedi!"

"Neden?"

Isaac sakinleşti.

"Bilmiyorum. O da açıklayamıyor. Kendini çok iyi ifade edemiyor..." Lemuel Isaac'in omzunun üstünden baktı. Robot, gaz lambasının titreyen ışığında kımıltısız oturuyordu. "Dinle ama... Kurtulmamızı isteme nedenlerinden biri, bizim Islak Pervanelere karşı olmamız, bence. Neden bilmiyorum, ancak o da şiddetle karşı onlara. Ölmelerini istiyor. Bize yardım edeceğini söylüyor..."

Lemuel kuşku dolu, çirkin bir kahkaha attı.

"Harika!" dedi alaycı bir sesle. "Bir de elektrikli süpürge çıktı başımıza!"

"Hayır, budala herif," diye gürledi Isaac. "Anlamıyor musun? *Yalnız değil...*"

Yalnız sözcüğü, pis kokulu tuğla tünellerde yankılandı. Lemuel ve Isaac birbirlerine baktılar. Yagharek biraz geri çekildi.

"Yalnız değil," diye yineledi Isaac, yumuşak bir sesle bu kez. Arkasında duran Derkhan, ses çıkarmadan başını salladı. "Bize adresler verdi. Okuyup yazabiliyor. Bu yüzden David'in bizi sattığını fark etmiş, çöpe attığı talimatları bulmuş. Ama sofistike düşünemiyor. Eğer hepimiz yarın gece Griss Sapağı'na gidersek, her şeyi açıklayabilen bir şeyle karşılaşacakmışız. Bu şey bize yardım edebilirmiş."

Bu kez, yankısıyla sessizliği dolduran kullandığı *hepimiz* sözcüğüydü. Lemuel olmaz gibilerden başını salladı, yüzü gergin ve öfkeliydi.

"Ne diyorsun sen, Isaac," dedi sessizce. "Hepimiz? Biz kim? Kiminle konuşuyorsun sen Allah aşkına? *Ben bu işte yokum...*" Derkhan tiksintiyle dudaklarını büktü ve yüzünü çevirdi. Isaac, canı sıkılarak ağzını açmıştı ki, Lemuel lafa girdi yine. "Bak dostum.

Ben bu işe para için girdim. Hizmetimi gördün. Fazladan zaman bile verdim, Vermishank işinde olduğu gibi. Bunu Bay X için yaptım ve sana karşı da yüzüm tutmuyor nedense, Zaac. Bana karşı hep dürüst oldun. Bugün bu yüzden geri geldim. Yiyecek bir şeyler getirdim, ayrıca buradan çıkmanın yolunu da göstereceğim. Ama şimdi Vermishank öldü ve senin kredin de sıfırlandı. Neler planladığını bilmiyorum, ama ben yokum. Neden bu *pisliklerin* peşinde koşayım ki? Bırakalım milisler yapsın bu işi. Benim *elime geçecek bir şey yok* burada. Neden size takılayım ki?"

"*Kime* bırakalım dedin?" diye kızgınlıkla lafa girdi Derkhan, ama Isaac lafını kesti.

"Demek öyle," dedi yavaşça. "Şimdi ne olacak? Ha? *Geri dönebileceğini* sanıyorsun, öyle mi? Lem, arkadaşım, her şey olabilirsin ama aptal değilsin. Görülmediğini mi sanıyorsun? Kim olduğunu bilmediklerini mi sanıyorsun? Yapma, Allah aşkına... Sen de aranıyorsun."

Lemuel ters ters baktı.

"Her neyse, ilgine teşekkürler Zaac," dedi. Yüzü buruştu. "Ama, bak ne diyeceğim.." Sesi sertleşti. "Sen çizmeyi aşmış olabilirsin. Benim ise bütün meslek hayatım yasalardan kaçmakla geçti. Sen beni merak etme, dostum. Benim keyfim gıcırında olur yine." Sesi pek emin çıkmıyordu.

Bilmediği bir şey söylemiyorum, diye düşündü Isaac. *Şu anda bunu düşünmek istemiyor.* Küçümsemeyle başını salladı.

"Mantıklı düşünmüyorsun. Bir aracı olmakla *milis öldüren bir katil olmak* arasında dünyalar kadar fark var. Anlamıyor musun bunu? Senin ne bildiğini bilmiyorlar. Maalesef dostum, sen de *işe bulaştın.* Bizimle olmak zorundasın. Bu işi tamamlamalısın. Peşindeler, öyle değil mi? Şu anda da onlardan kaçıyorsun. Önlerinde olmak, geri dönüp ellerine düşmekten her zaman daha iyidir."

Lemuel sessizce durmuş, öfkeyle Isaac'e bakıyordu. Hiçbir şey söylemedi, gitmedi de.

Isaac ona doğru bir adım attı.

"Dinle," dedi. "Bir diğer şey de benim, bizim sana ihtiyacımız var." Arkasında duran Derkhan, kızgın kızgın burnunu çekince

Isaac dönüp ters ters baktı. "Yapma, Lem, bizim için büyük şanssın. Herkesi tanıyorsun, burnunu sokmadığın yer yok..." Isaac umutsuzlukla ellerini kaldırdı. "Nasıl kurtulacağımı bilemiyorum. Şu *şeylerden* biri benim *peşimde*, milisler bize yardım edemez, bu pislikleri nasıl yakalayacaklarını bilmiyorlar ve bilmem aklında mı, ama herifler *bizim* de peşimizdeler. Islak Pervaneleri ele geçirmenin bir yolunu bulsak bile, milislerden kaçış yok." Konuşurken korkudan buz gibi oldu. Hızlı hızlı konuşuyor, aklından geçenleri bir tarafa itmeye çalışıyordu. "Ancak iyice düşünürsem bir çıkış yolu bulabilirim. Senin için de geçerli bu. Sen olmadan, Derkhan ve ben, kesin birer ölüyüz." Lemuel gözlerini ona dikmişti. Isaac ürperdi. *Kiminle konuştuğunu unutma*, diye geçti aklından. *İki arkadaş değilsiniz bunu unutma.*

"Hâlâ kredim var, biliyorsun," dedi birdenbire. "Bunu biliyorsun. Şimdi burada, bankada çok param varmış numarası yapmayacağım, biraz var, kalan birkaç altın, *hepsi senin*... Ama yardım et, Lemuel, ben de senin için çalışırım. Senin adamın olurum. *Evcil hayvanın* olurum. İstediğin her işi yaparım. Kazanacağım paralar senin olsun. Hayatımı sana devrediyorum Lemuel. *Yeter ki şimdi bize yardım et.*"

Bir süre, damlayan dışkı sesinden başka bir şey duyulmadı. Derkhan, Isaac'in arkasında dikiliyordu. Yüzünden tiksinti ve nefret okunuyordu. *Ona ihtiyacımız yok*, diyordu bu yüz. Ancak yine de karşıdakinin ne diyeceğini bekledi. Yagharek geri çekilmişti. Tartışmaları kayıtsızca dinliyordu. Isaac'e bağlıydı o. Onsuz bir yere gidemez, bir şey yapamazdı.

Lemuel içini çekti.

"Hesabı sürekli açık tutacağım, bilesin. Ciddi ciddi borçlanacaksın, bunu da unutma. Bu tip işlerin yevmiyesi ne kadar, bir fikrin var mı? Tehlike parasının yani?"

"Önemli değil," diye soludu Isaac aceleyle. Nasıl rahatladığını göstermedi. "Beni arada bilgilendir. Ne kadar biriktiğini söyle. Neyse öderim." Lemuel çabuk çabuk başını salladı. Derkhan sessiz ve yavaşça soluğunu bıraktı.

Bitkin savaşçılar gibi durdular. Herkes, diğerinin harekete geçmesini bekliyordu.

"Şimdi ne yapıyoruz?" dedi Lemuel. Sesi sinirliydi.

"Yarın gece Griss Sapağı'na gideceğiz," dedi Isaac. "Robot yardım etmeye söz verdi. Gitmemeyi göze alamayız. Siz ikinizle orada buluşuruz."

"Sen nereye böyle?" diye şaşırarak sordu Derkhan.

"Benim Lin'i bulmam gerekiyor," dedi Isaac. "Onu alacaklardır mutlaka."

36

Neredeyse geceyarısı olmuştu. Kurukafagünü, Yasakgün'e geçiyordu. Dolunaya bir gün kalmıştı.

Lin'in evinin bulunduğu kulenin dışında, Aspic Çukuru'nda birkaç kişi, sinirli ve tedirgin bir halde bekleşiyordu. Pazar kalkmış, beraberinde curcunası da yok olmuştu. Meydanda tezgâhların kalıntıları, brandaları çıkarılmış tahta çerçeveler göze çarpıyordu. Kokuşan yığınlar halindeki çöpler, çöpçüler tarafından mezbeleliklere götürülmeyi bekliyorlardı. Yuvarlak ayın ışığı, Aspic Çukuru'nu, çamaşır suyu gibi ağartmıştı. Uğursuz ve tehlikeli bir görüntüsü vardı.

Isaac, binanın merdivenlerini tırmandı. Lin'e mesaj göndermenin bir yolunu bulamamış, onu da günlerdir görememişti. Üstyaka'daki bir tulumbadan aşırdığı suyla elinden geldiğince temizlenmeye çalışmıştı, ama hâlâ leş gibi kokuyordu.

Bir önceki gün saatlerce oturmuştu kanallarda. Lemuel uzun süre ortadan kaybolmasına izin vermemiş, aydınlıkta dışarı çıkmasının çok tehlikeli olacağını söylemişti.

"Birlikte olmalıyız," demişti, "ne yaptığımızı iyice anlayana kadar. Dikkat çekmeyecek bir grup olduğumuz da söylenemez." Böylece dördü birden, dışkılı suların aktığı bir odada oturup kusmamaya çalışarak karınlarını doyurmuşlar, bir plan yapamadan didişip durmuşlardı. Hararetle, Isaac'in Lin'e tek başına gidip gitmemesini tartışmışlardı. Isaac yalnız gitmesi gerektiği konusunda ısrarlıydı. Derkhan ve Lemuel onu aptallıkla suçlamıştı, Yagharek'in sessizliği bile onu suçlar gibiydi.

Sonunda, sıcaklık azalıp kokuyu da unutunca harekete geçmişlerdi. Yeni Crobuzon'un kemerli kanalizasyon kanallarında geçen

uzun ve yorucu bir yolculuk yapmışlardı. Filintaları hazır eden Lemuel önden gidiyordu. Isaac, Derkhan ve Yagharek, akışkan pisliğin içinde yürüyemeyen robotu taşımak zorundaydılar. Alet ağır ve kaygandı, düşürülüp çarpılmış, hasar görmüştü; balçığa düşüp küfreden, ellerini ve parmaklarını taş duvarlara çarpan diğerleri gibi. Isaac, robotu geride bırakmalarına izin vermemişti.

Dikkatle yürümüşlerdi. Kanalların gizli ve dışarıya kapalı ekosisteminde istenmeyen misafirdi onlar. Oranın sakinlerine görünmemek için ellerinden geleni yapmışlardı. Sonunda Saltpetre İstasyonu'nun arkasından dışarı çıktılar, üstlerinden pislikler damlıyor, sona eren günün azalan ışığında gözlerini kırpıştırıyorlardı.

Geceyi Griss Otlağı'ndaki demiryolunun arkasında, terk edilmiş bir barakada geçirmişlerdi. Orada kalmakla tehlikeli bir şey yapmış oluyorlardı aslında. Sud Hattı, Horozibiği Köprüsü'yle Katran'ı geçmeden hemen önce, tepeden geçen demiryolunu destekleyen taş ve tuğla parçalarından oluşan bayırın eğiminde, köhne bir yapıydı burası.

Ne amaçla yapıldığı belli değildi: Belli ki yıllardır dokunulmamıştı binaya. Dördü birden, yorgun argın taşlara tırmanmışlar, robotu önlerine katarak, demiryolunu işgalcilere karşı koruyan yırtık telin arasından diğer tarafa itmişlerdi. Trenlerin arasındaki birkaç dakikalık süre içinde rayları saran çalılar boyunca sürünmüş ve barakanın tozlu karanlığına açılan kapıyı iterek açmışlardı.

Oraya varınca, nihayet, biraz rahatlamışlardı.

Barakanın tahtaları çarpılmış, çıtalarının arasından gökyüzü görünüyordu. Camı olmayan pencerelerden, patlarcasına bir sesle önlerinden geçerek iki yöne giden trenleri izlemişlerdi. Altlarında Katran, Küçük Kıvrım ve Griss Sapağı'nın yer aldığı derin bir S çizerek, kuzeye doğru akıyordu. Gece, pis bir mavi siyah renge bürünmüştü. Nehirdeki aydınlatılmış eğlence motorlarını görebiliyorlardı. Biraz doğuda, heyula gibi Parlamento binası yükseliyor, küçümseyerek onlara ve şehre bakıyordu. Nehirde, Strack Adası'ndan biraz aşağıya doğru eski şehrin bent kapaklarının kimyasal ışıkları tıslıyor, sıçrıyor ve yağlı sarı parıltısını karanlık sulara yansıtıyordu. Üç kilometre kadar kuzeydoğuda, Parlamentonun hemen arkasında ise Kaburgalar, eski, sararmış kemikler göze çarpıyordu.

Barakanın diğer tarafından, kararan muhteşem geceyi gördüler. Yeni Crobuzon'un leş gibi kokan karanlığında geçen bir gün, geceyi daha da olağanüstü yapmıştı. Güneş, daha yeni batmıştı. Üstyaka Milis Kulesi'nden geçen hava rayı, gökyüzünü ikiye ayırıyordu. Şehrin silueti katlar halindeydi; karmaşık ve gitgide azalan bir bacalar düzlemi, tuhaf tanrılara adanan kiliselerin kıvrımlı kulelerinin altında yan yana birbirine bağlanan arduvaz çatılar, kirli dumanlarını püskürüp fazla enerjiyi yakan fabrikaların fallik bacaları, kocaman beton mezarları andıran yekpare taş binalar, parkların engebeli yamaçları.

Dinlenmiş, ellerinden geldiğince gecenin pisliğini giysilerinden temizlemişlerdi. Burada, Isaac nihayet Derkhan'ın kulağıyla ilgilenebilmişti. Yara uyuşmuştu ama hâlâ ağrıyordu. Derkhan ağrıya iyi dayanıyor, hiç ses çıkarmıyordu. Isaac ve Lemuel çekinerek, kendi iyileşmiş yaralarını da yoklamışlardı.

Gece hızla bastırırken, Isaac gitmeye hazırlanmış, tartışmalar yine başlamıştı. Isaac kararlıydı. Lin'i yalnız görmek istiyordu.

Milisler ikisinin arasındaki bağlantıyı öğrenir öğrenmez, başının belaya gireceğini söylemesi gerekiyordu ona. Şu andaki yaşamını artık sürdüremeyeceğini, bunun da kendi suçu olduğunu söylemeliydi. Kendisiyle gelmesini, onunla kaçmasını söylemesi gerekiyordu. Lin'in affına ve sevgisine ihtiyacı vardı.

Onunla yalnız tek bir gece. Hepsi bu.

Lemuel bunu kabul etmiyordu. "Biz de tehlikedeyiz, Zaac," dedi kızgınlıkla. "Şehirdeki her milis askeri senin peşinde. Resmin, Ekser'in her kulesine, her direğine ve katına çoktan asılmıştır. Onları nasıl atlatacağını bilemezsin sen. Ben ise, bütün çalışma hayatım boyunca aranan biri oldum. Hanımböceğine gideceksen, ben de geliyorum."

Isaac sonunda razı oldu.

Saat on buçukta, dört kafadar yırtılmış giysilerine sarındılar, yüzlerini de iyice sakladılar. Bir sürü tatlı sözün ardından, Isaac robotu bilgi vermeye razı etmişti. İsteksizce ve işkence yaparcasına yavaş hareketlerle, mesajını yazmıştı sonunda.

Griss Sapağı Çöplüğü, Numara 2, demişti. *Yarın gece 10'da. Beni kemerlerin altına bırakın.*

Karanlıkla birlikte, karabasanların da geldiğini fark etmişlerdi. Uyumasalar bile. Islak Pervanelerin dışkısı şehrin uykusunu kirletirken oluşan ruhsal bulantıyı duyuyorlardı. Hırçınlaşıp alınganlaştılar.

Isaac, içinde dönüşüm makinesinin parçaları bulunan kilim çantasını barakadaki bir kalas yığınının altına sakladı. Sonra aşağıya indiler, robotu son kez taşıyorlardı. Isaac onu, demiryolu köprüsünün ufalanmaya başladığı yerde oluşan bir oyuğa sakladı.

"Yalnız kalabileceksin değil mi?" diye çekinerek sordu. Bir makineyle konuşmak hâlâ çok saçma geliyordu ona. Robot yanıtlamamış, Isaac de oradan ayrılmıştı. "Yarın görüşürüz," dedi giderken.

Kaçak dörtlü gizlenerek, sessizce, Yeni Crobuzon'un üzerine inen gecenin içinde, gizli yolculuklarını sürdürdüler. Lemuel, ara yollardan, garip bir haritayı izleyerek yoldaşlarını şehrin diğer yüzüne götürmüştü. Ara sokakların olduğu yerlerde caddelerden, ara sokaklardan kaçınmışlardı. Terk edilmiş avlulardan, düz çatıların üzerinden sürünerek geçmiş, arkalarında uykularından uyandırıldıkları için homurdanan, birbirine sarılmış yatan serserileri homurtularıyla başbaşa bırakarak yollarına devam etmişlerdi.

Lemuel kendinden emindi. Tırmanıp koşarken dolu silahını sallıyor, arkadaşlarını koruyordu. Yagharek kanatlarının ağırlığı olmayan yeni bedenine alışmıştı. İçi boş kemikleri ve gergin kaslarıyla gayet hızlı hareket ediyordu. Yapıların üzerinden kolaylıkla sıçrıyor, çatılardaki engellerin aşıyordu. Derkhan inat etmişti. Onların gerisinde kalmayacaktı.

İçlerinde zorlanan yalnızca Isaac'ti. Hırlıyor, öksürüyor ve öğürüyordu. Hırsızların gittiği yollarda, yüklendiği aşırı kilolarıyla zorla yürüyor, ağır adımlarıyla çatı taşlarını kırıyor, göbeği sallanıp duruyordu. Her soluk alışında küfrediyordu.

Bir ormanın içinde gider gibi, gecenin içine iyice daldılar. Her adımda hava ağırlaşıyordu. Bir yanlışlık duygusu, rahatsız edici bir huzursuzluk içindeydiler. Sanki upuzun tırnaklar ayın yüzünü tırmalıyor, tüylerini ayağa kaldırıyordu. Her yandan perişan, huzursuz uykuların çığlıkları geliyordu.

Üstyaka'ya gelince, milis kulesinden birkaç sokak geride durdular ve bir tulumbadan su içip temizlendiler. Sonra Shadrach

Caddesi ve Selchit Geçidi arasındaki karmakarışık ara sokakları geçerek, Aspic Çukuru'na indiler.

Bu yarı terk edilmiş, tüyler ürpertici yere gelince, Isaac arkadaşlarına beklemelerini söyledi. Zorlukla soluyarak, beklemeleri, Lin ile yarım saat geçirmesine izin vermeleri için yalvardı.

"Ona neler olduğunu açıklamam için bana biraz zaman verin, n'olur." dedi.

Kabul ettiler ve karanlığın içinde, binanın girişine çömeldiler.

"Yarım saat, Zaac," dedi Lemuel kesin bir sesle. "Bekleyip, sonra biz de yukarı çıkıyoruz. Anladın mı?"

Ardından, Isaac yavaş yavaş merdivenleri çıkmaya başladı.

Yüksek bina serin ve oldukça sessizdi. Yedinci katta kulağına ilk sesler geldi. Kargaların uğultusu ve kesilmeyen kanat sesleriydi bunlar. Çıkmaya devam etti, harap haldeki sekizinci katta, esintinin içinden geçti ve binanın tepesine ulaştı.

Lin'in kapısının önünde durdu. *İçeride olmayabilir*, diye geçirdi aklından. *Muhtemelen şu adamın, patronunun yanındadır, çalışıyordur. Bu durumda bir not bırakırım ben de.*

Kapı o vurmaya başlar başlamaz açıldı. Soluğunun boğazında tıkandığını hissetti. Hızla odaya daldı. Hava, çürümeye başlamış kan kokuyordu. Küçük tavan arasına göz gezdirdi. Onu bekleyen şeyi gördü.

Şanslı Gazid, görmeyen gözlerle ona bakıyordu, Lin'in sandalyelerinden birine oturtulmuş, sanki yemek yiyor gibi masaya yanaştırılmıştı. Gazid'in kolları dümdüz masaya uzanmıştı. Elleri gerilmiş ve kemik gibi sertleşmişti. Ağzı açıktı ve içine, Isaac'in tam olarak göremediği bir şey tıkılmıştı. Adamın önü tamamen kanla kaplıydı. Kan masaya akmış, tahtadaki bütün damarlara sızmıştı. Gazid'in boğazı kesilmişti. Yaz sıcağında küçük, aç gece böcekleri oraya çoktan üşüşmüşlerdi.

Bir saniye kadar bunun bir kâbus olabileceğini düşündü Isaac, şehri etkileyen iğrenç düşlerden biri, bilinçaltından bir Islak Pervane pisliği fışkırıyor ve havaya saçılıyordu sanki.

Ancak Gazid kaybolmadı. Gazid gerçekti ve gerçekten ölüydü.

Adamın çığlık atan suratına baktığında irkildi. Pençe gibi kıvrılmış ellerine baktı. Gazid masaya oturtulduktan sonra boğazı kesilmiş, ölene kadar da o durumda tutulmuştu. Daha sonra da açık kalan ağzına bir şey tıkılmıştı.

Isaac cesede doğru yürüdü. Yüzüne kararlı bir ifade takındı ve uzandı, Gazid'in kurumuş ağzından kocaman bir zarf çıkardı.

Zarfın katını açtığında ön yüzüne özenle yazılmış kendi adını gördü. Midesini bulandıran bir önseziyle elini zarfın içine uzattı.

Kısa, çok kısa bir süre, çekip çıkardığı şeyin ne olduğunu anlayamadı. Ölü yapraklar gibi ufalanan, bir parşömen kağıdı gibi çekip çıkardığı şey incecik, neredeyse ağırlıksızdı. Soluk gri ışığa tutup baktığında, bunların bir çift Kepri kanadı olduğunu gördü.

Ağzından çıkan ses, korkunç bir üzüntünün soluğuna yansımasıydı. Gözleri dehşetle açıldı.

"Ah, hayır," dedi, nefesi tıkanacak gibiydi. "Ah hayır, ah hayır, hayır, hayır..."

Kanatlar bükülüp rulo yapılmış, hassas dokuları bozulmuştu. Pul pul yarı saydam parçalar dökülüyordu. Isaac titreyen parmaklarıyla bunları düzeltmeye çalıştı. Parmak uçları hırpalanmış yüzeyini okşadı. Hep aynı tonda giden titrek bir ağıt tutturmuştu. Zarfı kurcaladı, katlanmış bir sayfa çıkardı.

Daktiloda yazılmış, kâğıdın başına dama tahtasına benzer bir sembol basılmıştı. Isaac, yazılanları okurken, sessizce ağlamaya başladı.

Kopya 1: Aspic Çukuru. (Diğerleri Brock Bataklığı ve Salacus Bahçeleri'ne gönderilecek)

Bay Dan der Grimnebulin,

Kepriler ses çıkaramıyor, ancak yaydığı kimyasallardan ve böcek bacaklarının titremesinden anladığıma göre, Lin için bu yararsız kanatların kopartılması son derece tatsız bir deneyim oldu. Hiç kuşkum yok ki, eğer böcek-fahişeyi bir sandalyeye bağlamamış olsaydık, alt bedeni de bizimle mücadele edecekti.

Bu mesajı sana Şanslı Gazid iletebilir, çünkü işin içinde senin olduğunu öğrenmemi ona borçluyum.

Anladığıma göre hayalsalgısı pazarına girmeye çalışıyorsun. Başlangıçta Gazid'den aldığın salgıyı kendin için istediğini sanmıştım, ancak salağın durmayan çenesi, sonunda Brock Bataklığı'ndaki tırtılı ortaya çıkardı ve senin planlarının boyutunu anladım.

İnsanların tükettiği hayalsalgısıyla beslenen bir Pervaneden üstün kalite salgı alamazdın tabii, ama bu kalitesiz ürünü biraz daha ucuza satmış olabilirsin. Bütün müşterilerime en iyi malı vermek benim için önemli. Rekabeti hoş göremem.

Daha sonra öğrendiğime göre ve ancak bir amatörden beklenebileceği gibi, Allahın cezası üreticini zaptedemedin. Senin kavruk suratlı cüce Pervanen, senin beceriksizliğin yüzünden kaçıp, kardeşlerini de kurtardı. Seni aptal herif.

Senden taleplerim. (i) Hemen *bana* teslim olman. (ii) Gazid kanalıyla benden çaldığın hayalsalgısından kalanları hemen geri vermen ya da parasını ödemen (miktarı konuşuruz). (iii) Senin zavallı örneğinin yanısıra, benim üreticilerimi de yakalama görevini sürdürmen ve onları hemen bana getirmen. Bundan sonra senin yaşamını tartışırız.

Yanıtını beklerken, Lin ile tartışmayı sürdüreceğim. Son haftalarda onun eşliğinden çok memnun olmuştum, şimdi de ona daha yakın olmanın tadını çıkaracağım. Bir bahse tutuştuk. O, kafabacaklarından birkaç tanesi hâlâ yerindeyken, senin bu mektuba yanıt vereceğini iddia ediyor. Ben emin değilim. Şimdilik senden haber gelmeyen her iki gün için bir kafabacağı diyorum. Kim haklı çıkacak sence?

O kıvranıp tükürürken, bacaklarını koparacağım, anlıyor musun? İki hafta içinde kabuğunu bedeninden ayırıp, hâlâ canlı kalan kafasını sıçanlara yedireceğim. Onlar yerken, bedenine *bizzat* ben bastıracağım.

Dört gözle haberlerini bekliyorum.

Saygılarımla,

Alaca.

Derkhan, Yagharek ve Lemuel dokuzuncu kata geldiklerinde, Isaac'in sesini duyabiliyorlardı. Yavaş yavaş, hafif bir sesle konuşuyordu. Ne söylediğini anlayamadılar ama bir monoloğa benziyordu. Karşısındakinin yanıtını ya da tepkisini almak için duraklamıyordu.

Derkhan kapıya vurdu, yanıt gelmeyince çekinerek itti ve içeriye göz attı.

Isaac'i ve bir başka adamı fark etti. Birkaç saniye içinde Gazid'i tanıdı ve nasıl vahşice öldürüldüğünü gördü. Soluğunu tuttu ve yavaşça içeriye girdi, Yagharek ve Lemuel de onu izledi.

Durup Isaac'e baktılar. Yatağa oturmuştu, elinde bir çift böcek kanadı ve bir kâğıt parçası tutuyordu. Başını kaldırıp onlara baktı ve mırıltısı kesildi. Ses çıkarmadan ağlıyordu. Ağzını açtı, Derkhan hemen ona doğru gidip ellerini tuttu. Isaac hıçkırmaya başladı ve gözlerini sakladı, yüzü öfkeden allak bullak olmuştu. Derkhan hiçbir şey söylemeden mektubu aldı ve okudu.

Okudukça dehşete kapıldı, dudakları titremeye başladı. Arkadaşı için sessiz, küçük bir çığlık attı. Mektubu Yagharek'e verdi, titriyor, kendini kontrol etmeye çalışıyordu.

Garuda kâğıdı alıp dikkatle okudu. Görünür bir tepki vermedi. Şanslı Gazid'in cesedini inceleyen Lemuel'e döndü.

"Öleli epey olmuş," dedi Lemuel ve mektubu aldı.

Okurken gözleri yerinden oynadı.

"*Alaca mı*?" diye soluk soluğa konuştu. "Lin, *Alaca* ile mi çalışıyordu?"

"Kim o?" diye bağırdı Isaac. "Nerede bu Allahın belası rezil pislik?"

Lemuel Isaac'e baktı, yüzü korku içindeydi. Gözyaşları ve salya sümük içinde, hiddetle bağıran Isaac'e acıyan gözlerle baktı.

"Nasıl desem ki... Bay Alaca kilit adam, Isaac," dedi. "İşin başı o. Doğu kenti yöneten adam. Orayı *yönetiyor*. Yasadışı işlerin patronu."

"Allahın belasını öldüreceğim, *geberteceğim onu, gebertece-ğim*..." Isaac öfkeden köpürmüştü.

Lemuel huzursuzca izledi onu. *Gebertemezsin, Zaac*, diye düşündü. *Kesinlikle.*

"Lin bana kiminle çalıştığını söylemek istemedi," dedi Isaac, sesi yavaş yavaş yatışıyordu.

"Şaşırmadım doğrusu," dedi Lemuel. "Çok kişi onun adını duymamıştır bile. Belki dedikodusunu... Ama hepsi o kadar."

Isaac birden ayağa kalktı. Gömleğinin koluyla yüzünü sildi, hızla burnunu çekti ve boğazını temizledi.

"Pekâlâ, şimdi onu kurtarmalıyız," dedi. "Onu bulmalıyız. Düşünelim bakalım. *Düşünün*. Bu Alaca onu soyduğumu sanıyor, ki öyle bir şey söz konusu değil. Onu buna nasıl inandırabilirim?"

"Zaac, Zaac..." Lemuel donmuş gibi bekledi. Yutkundu ve başını çevirdi, sonra yavaş yavaş Isaac'e doğru yürüdü, ellerini kocaman açtı ve yatışmasını söyledi. Derkhan başını kaldırıp adama baktı, yine aynı duyguyu, acımayı gördü: Kaba ve acımasızdı, ama merhamet de vardı. Lemuel başını yavaş yavaş sallıyordu. Bakışları sertleşmişti, ancak ağzı sessizce oynuyor, sözcük aranıyordu.

"Zaac, ben Alaca ile iş yaptım. Adamı hiç görmedim, ama tanıyorum onu, işini biliyorum. Onunla nasıl iş yapılır biliyorum, ne bekleneceğini biliyorum. Bunu daha önce de gördüm, tam da böyle bir senaryoyu Isaac." Yutkundu ve devam etti. *"Lin artık bir ölü."*

"Hayır, *değil,"* diye bağırdı Isaac, ellerini yumruk yaptı ve başına vurmaya başladı.

Ancak Lemuel bileklerine yapıştı, sertçe ya da hırçınlıkla değil, ama kararlı bir şekilde, kendisini dinlemesini ve anlamasını sağlayacak şekilde onu sarstı. Isaac bir süre sessiz durdu, yüzünde hiddetli ve aldırmaz bir ifade vardı.

"O bir ölü, Isaac," dedi yumuşak bir sesle Lemuel. "Üzgünüm, dostum. Gerçekten, ama o artık *yok."* Geriye döndü. Isaac, üzgün bir halde, başını sallayarak bir süre durdu. Ağzı açıldı, sanki ağlayacak gibiydi. Lemuel yavaş yavaş başını sallıyordu. Isaac'e bakmadan konuşmaya başladı, yumuşak, hafif bir sesle, kendi kendine konuşur gibi.

"Onu neden sağ bıraksın?" dedi. "Bir anlamı yok ki... Lin işleri daha da karmaşık hale getiren bir şey, hepsi bu. Onu ortadan kaldırmak da bir sorun değil... Adam istediği sonuca ulaştı," dedi. Birdenbire sesini yükselterek, elini kaldırıp Isaac'e doğru salladı. "Ondan haberdar oldun. İntikamını aldı ve sana istediklerini de yaptıracak. Seni istiyor... sana nasıl ulaşacağı önem taşımıyor. Eğer Lin'i sağ bırakacak olursa, çok az da olsa bir sorun yaratabileceğinden çekiniyor. Ama onu bir yem gibi oltada sallandırırsa, ne pahasına olursa olsun onu bulmaya gideceksin. Sağ olup olmaması önemli değil." Başını üzüntüyle salladı. *"Onu öldürmemek adama bir şey kazandırmayacak ki... Lin ölü, Isaac. Ölü."* Isaac'in gözleri dolan yaşlarla parlamaya başlamıştı, Lemuel çabuk çabuk konuştu. "Bak sana ne diyeceğim: İntikamını almanın en iyi yolu Pervane-

lerin onun eline geçmesini engellemek. Onları öldüremez, biliyorsun. Canlı kalmaları gerekir ki onlardan hayalsalgısı almayı sürdürsün."

Isaac tepinerek odada yürüyor, olanları inkâr ediyordu, önce zavallı bir halde, derken öfkelenerek, şimdi de şaşkın bir halde. Lemuel'e koştu, ne dediği anlaşılmadan ona yalvardı, yanılmış olduğunu kabul ettirmeye çalıştı. Lemuel Isaac'in yakarışlarını daha fazla izleyemedi. Gözlerini kapattı ve ağzında geveleyerek umutsuzca bir şeyler söylemeye çalıştı.

"Eğer ona gidecek olursan, Zaac, Lin ölümden dönmeyecek. Büyük olasılıkla seni de onun yanına gönderecekler," dedi

Isaac'in bağırtıları kesildi. Uzun bir sessizlik oldu, bu arada Isaac durup bekledi, elleri titriyordu. Şanslı Gazid'in cesedine, başlığını geçirmiş, odanın bir köşesinde, sessizce bekleyen Yagharek'e, yanında dikilen, gözleri yaş dolu Derkhan'a, huzursuzca onu izleyen Lemuel'e baktı.

Hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

Isaac ve Derkhan birbirlerine sarılıp oturdular, içlerini çeke çeke ağlıyorlardı. Lemuel Gazid'in kokmuş cesedine doğru gitti. Önünde çömeldi, sol eliyle ağzını ve burnunu kapattı. Sağ eliyle Gazid'in ceketinin önünü mühür gibi tutmuş kurumuş kanı kopardı ve ceketin ceplerini karıştırdı. Para ya da bilgi arıyordu. Bir şey bulamadı.

Doğruldu, etrafına bakındı. Stratejik düşünmeye çalıştı. Yararlı olabilecek bir şeyler arandı, herhangi bir silah, pazarlık yapabileceği bir şey, bilgi toplamasına yardım edecek bir şey.

Hiçbir şey yoktu. Lin'in odası neredeyse bomboştu.

Huzursuz bir uykunun yarattığı ağırlıkla, başı ağrıyordu. Yeni Crobuzon'un düş-işkencesini hissedebiliyordu. Kendi düşleri de kafasının içinde kıpırdaşıyor, planlar yapıyor, eğer uykuya yenilecek olursa saldırıya geçmek için hazır bekliyordu.

Sonunda makul bir süre geçtiğine karar verdi. Gece uzadıkça tedirgin olmaya başlamıştı. Yatağın üzerinde oturan zavallılara döndü, Yagharek'e yavaşça işaret etti.

"Gitmemiz lazım," dedi.

37

Ertesi gün, sıcak ve yapış yapış havada, bütün şehir, sıcağın ve karabasanların yarattığı bir gerginlik içinde yeni bir güne başlamıştı.

Söylentiler, yeraltında ağızdan ağıza dolaşıyordu. Francine Ana ölü bulunmuş, diyorlardı. Gece, uzun menzilli bir yaydan çıkan üç okla vurulmuştu. Kiralık bir katil, bu iş için Bay Alaca'dan birkaç bin sikke koparmıştı.

Francine Ana'nın Şekerdamlası Çetesi'nin Kinken'deki merkezinden ses seda çıkmıyordu. Miras kavgasına başladıklarına kuşku yoktu.

Daha bir sürü kişi baygın, aklını yitirmiş olarak bulundu. Sayıları artıyordu. Yavaş yavaş bir panik duygusu hissedilmeye başlandı. Karabasanlar kesilmiyordu ve gazetelerin bazıları, bütün bunların, vatandaşların akılsızlıkları yüzünden başlarına geldiğini savunuyordu. Yeni Crobuzon sakinlerinden kimileri evlerinde, kırık camların önündeki masalara yığılır gibi çöküp kalmış, kimileri, gökyüzünden gelen bu belaya iki bina arasında yakalanmış ve yerde uzanır halde bulunmuştu. Hepsinin de yüzünden, aynı çürük narenciye kokusu yayılıyordu.

Aklını yitirme salgını ayrım yapmıyordu. Tek parça olan da Tekraryapım olan da yakalanıyordu buna. Aklını yitirenlerin arasında insan, Kepri, Vodyanoi ve Canavarsuratlar da vardı. Şehrin Garudaları bile etkilenmeye başlamıştı. Ayrıca daha az rastlanan başka türler de.

St. Jabber Tepesi'nde güneş, yerdeki bir gulyabaninin üzerine vurmuştu, ölü gibi solgun uzuvları ağır, cansızdı, ancak kendisi hâlâ soluk alıyordu, bir parça çalıntı etin yanında yüzüstü uzan-

mıştı. Geceyarısı şehirde yiyecek bir şeyler araştırmak için kanalizasyonlardan çıkmayı göze almış olmalıydı, ama yakalanmıştı işte.

Doğu Gidd'de daha da tuhaf bir manzara bekliyordu milisleri. Gidd Kütüphanesi'ni çevreleyen çalılıkların altına yarım yamalak gizlenmiş iki beden bulunmuştu. Birisi, genç bir sokak kadını olan, ölüydü, tam anlamıyla ölüydü, ensesindeki ısırıkların deliklerinden, bütün kanı akıp gitmişti. Onun üzerine yayılmış zayıf beden ise tanınmış bir Gidd sakinine aitti, küçük ve başarılı bir fabrika sahibine. Adamın yüzü ve çenesi kadının kuruyan kanıyla kaplıydı. Görmeyen gözleri güneşe dikiliydi. Ölmemişti, ancak aklı yerinde değildi artık.

Bazıları Andrew St Kader'in aslında görünen yüzüyle alakası olmadığı söylentisini yaydı, ancak daha korkutucu olan, vampirlerin bile akıl emicilere av olmasıydı. Şehir bozguna uğruyordu. Bu ajanlar, bu mikroplar ya da ruhlar, bu hastalık, bu şeytanlar, her ne iseler, bu kadar mı güçlüydüler? Onları yenmenin yolu neydi?

Karmaşa ve mutsuzluk her yeri sarmıştı. Şehrin bazı sakinleri ailelerinin köyüne mektuplar gönderdi, Yeni Crobuzon'dan güney ve doğudaki vadilere, ovalara taşınma planları yaptılar. Ancak milyonlarcası için, açıkçası kaçacak hiçbir yer yoktu.

Günün bezdirici sıcağı şehrin üstüne çökmüştü, Isaac ve Derkhan küçük barakadan hiç çıkmadılar.

Geldiklerinde, Robotu bıraktıkları yerde görememişlerdi. Nerede olabileceği konusunda en ufak bir işaret de bırakmamıştı.

Lemuel, arkadaşlarını bulma umuduyla yanlarından ayrıldı. Milislerle başı beladayken dışarı çıkmayı göze almaya çekiniyordu, ancak dışarıdan tamamen soyutlanmak da istemiyordu. *Lemuel, Derkhan'ın yakınında olmak ve benim acımı görmek de istemiyor,* diye düşündü Isaac.

Ama Yagharek'in de gideceğini ummamıştı.

Derkhan anılarından söz etti. Aşırı duygusal davrandığı, üzüntülerini artırdığı için kendini suçluyordu, ancak yine de konuşmasını kesemedi. Isaac'e, Lin'le geç saatlerdeki sohbetlerini, sanatın doğasıyla ilgili tartışmalarını anlattı.

Isaac daha sessizdi. Kafasından dönüşüm makinesinin parçalarını geçirerek oyalanıyordu. Derkhan'ın konuşmasını kesmedi, ama arada bir kendi anımsadığı bir iki şeyi de lafın arasına sıkıştırıyordu. Bakışları kararsızdı. Dalgın bir şekilde, yıkılacak gibi duran tahta duvarın önüne oturmuştu.

Isaac'in Lin'den önceki sevgilisi Bellis'di; bir insandı, önceki bütün yatak arkadaşları gibi. Bellis uzun boylu, soluk tenliydi. Dudaklarına koyu mor ruj sürerdi. Olağanüstü bir dil bilimciydi, Isaac'in "şamatacı" yönünden sıkılmış ve onun kalbini kırmıştı.

Bellis ve Lin arasında, fahişeler ve kısa ilişkilerle geçirdiği dört yıllık bir dönem olmuştu. Ancak Lin ile karşılaşmadan bir yıl önce, bunların hepsine son vermişti. Sudd Ana'da olduğu bir geceydi ve hizmetindeki genç fahişeyle, onu allak bullak eden bir sohbete girişmişti. Laf arasında, madamları için iyi yürekli, anaç diyecek olmuştu ve bu düşüncesinin paylaşılmadığını görünce kafası karışmıştı. Yorgun fahişe sonunda sinirlenmiş, Isaac'e, öfkeyle, kadınların deliklerini kiralayan ve kendi kazandığı her gümüş sikke için onlara bir çeyrek veren madam hakkında aslında ne düşündüğünü söyleyivermişti.

Utanç ve dehşet içinde, daha ayakkabılarını bile çıkarmadan oradan ayrılmıştı Isaac. Kadına da iki katı ücret ödemişti.

Bu olaydan sonra uzun bir süre yalnız yaşayıp, kendini çalışmalarına vermişti. Sonra bir arkadaşı genç bir Kepri salgı sanatçısının gösterisinin açılışına çağırmıştı onu. Küçük bir galeride, Sobek Haçı'nın ters tarafında, parkın kenarındaki bakımsız çalılıklara ve tümseklere bakan mağara gibi bir odada Lin ile karşılaşmıştı.

Onun heykellerini büyüleyici bulmuş ve bunu kendisine söylemenin yolunu aramıştı. Uzun ve sakin bir sohbete dalmışlardı. Lin, yanıtlarını her zaman yanında taşıdığı not defterine yazıyordu, ancak bu sinir bozucu hız aralarında birden gelişen heyecanı engellememişti. Küçük gruptan ayrılmış, tek tek her eseri, kıvrımlı biçimlerini ve çarpık geometrilerini incelemişlerdi.

O günden sonra sık sık görüşmeye başladılar. Isaac buluşmalarının arasında gizli gizli işaret dili öğrenmeye başlamış, böylece

sohbetleri her hafta biraz daha hızlanmıştı. Bir akşam, hava atarak edepsiz bir şaka yapmaya çalışırken, Isaac, sarhoşluğun da etkisiyle, Lin'i mıncıklamaya başlamış ve birbirlerini çekerek yatağa götürmüşlerdi.

Zor ve beceriksiz bir deneme olmuştu. İlk adım olarak, öpüşememişlerdi: Lin'in ağız parçaları Isaac'in çenesini parçalardı yoksa. Boşaldıktan hemen sonra, Isaac tiksinmekten kendini alamamıştı. Lin'in dikilmiş duran kafabacaklarına, sallanan antenlerine baktığında kusacak hale gelmiş, Lin de onun bedeninden rahatsız olmuş, birden ve beklenmedik biçimde kaskatı kesilmişti. Isaac uyandığında korku ve dehşet içindeydi; bir günah işlemiş olması değil, günahın kendisiydi böyle hissettiren.

Utangaç bir kahvaltı sırasında, aslında bunu istediğini fark etmişti Isaac.

Türler arasında paralı cinsel ilişki rastlanmadık bir şey değildi tabii, ancak Isaac de ötesoyluların genelevine gitmeyi göze alan heyecanlı bir genç adam değildi.

Âşık olmaya başladığını fark etti.

Şimdi ise, bütün suçluluk ve güvensizlik duyguları yok olduktan, geçmişten gelen o tiksinti ve korku, yerini tedirgin ve çok yoğun bir sevgiye bırakarak ortadan kalktıktan sonra, sevgilisi elinden alınmıştı. Bir daha da geri dönmeyecekti.

Bazen gün içinde, Alaca, Lemuel'in tarif ettiği bu belirsiz kişilik, kafasından kanatlarını koparırken, Lin'in nasıl titrediğini gözünün önüne getiriyordu, engel olamıyordu buna.

Bunu düşününce inlemeye başlıyor, Derkhan onu yatıştırmaya çalışıyordu. Sık sık ağlıyordu, bazen sessizce, bazen şiddetli hıçkırıklarla. Acı acı feryat ediyordu.

N'olur, diye dualar ediyordu, önce insan, sonra da Kepri tanrılara, *Solenton ve Jabber ve... Hemşire ve Ressam... acı çekmeden ölmüş olsun.*

Ancak Lin'in öldürülmeden önce muhtemelen dövüldüğünü, işkence gördüğünü biliyordu ve bu bilgi de onu üzüntüden deliye çeviriyordu. Zaman parçalanmıştı. Gün, sonu gelmeyen ölü anlar

halinde ilerliyordu. Kuşlar ve Canavarsuratlar gökyüzünde, suyun içindeki pislik parçaları gibi oraya buraya seğirtip duruyordu. Kilise çanları Palgolak ile Solenton'a gelişigüzel ve içtenliksiz şükranlar sunuyordu. Nehirler doğuya doğru akmaya devam ediyordu.

Isaac ve Derkhan, öğleden sonra geç bir saatte, başlarını kaldırıp içeri giren Yagharek'e baktılar, başlıklı pelerini yakıcı güneşten solmuştu. Nerede olduğunu söylemedi, ama yanında yiyecek getirmişti, üçü bunu paylaştı. Isaac kendini toparladı. Üzüntüsünü bastırdı. Yüzü gerildi.

Gün ışığının bitmek bilmeyen parıltısının ardından, ilerideki dağlara gölgeler indi. Binaların batıya bakan yüzleri kaybolmadan önce, ortalığı güneşin parlak pembe ışığı sardı. Güneşin veda ışınları, Nedamet Geçidi'nin taş kanalında gözden kayboldu. Güneş battıktan sonra uzun bir süre daha gökyüzünü aydınlatmaya devam etti. Lemuel geldiğinde, hava hâlâ kararmaktaydı. "Durumumuzu birkaç meslektaşımla konuştum," diye açıklama yaptı. "Bana kalırsa, bu gece görmemiz gereken şeyi görmeden önce kesin planlar yapmamız yanlış olur. Griss Sapağı'ndaki randevumuzdan söz ediyorum. Ama dışarıdan biraz yardım alabiliriz. Yaptığım iyiliklerin karşılığını toplayacağım yani. Görünüşe göre, şehirde şu anda birkaç tane ciddi serüvenci var, Tashek Rek Hai'deki harabelerin oradan kocaman bir tekneyi yürütmüşler. Biraz para karşılığında gelebilirler."

Derkhan başını kaldırıp baktı. Yüzünü tiksintiyle buruşturmuştu. Canı sıkkın bir şekilde omuzlarını silkti.

"Bunların Bas-Lag'daki en güçlü kişilerden bazıları olduğunu biliyorum," dedi yavaşça. Kafasını toplaması biraz zaman aldı. "Ama onlara güvenmiyorum da. Heyecan peşinde onlar. Tehlikeyle flört ediyorlar. Çoğu da, ahlaksız mezar soyguncuları bunların. Para ve macera uğruna her şeye dalarlar. Ayrıca onlara tam olarak ne yapmaya çalıştığımızı söylediğimizden de kuşkuluyum, bu onları bile durdururdu. Islak Pervanelerle nasıl savaşacağımızı bilmiyoruz ki."

"Doğru söze ne denir, Blueday," dedi Lemuel. "Ama biliyor musun, şu anda, kimi bulursam alırım. Anlıyorsun değil mi? Bu

geceki duruma bir bakalım. Sonra bu haytaları işe almaya ya da almamaya karar veririz. Ne dersin, Isaac?"

Isaac yavaş yavaş başını kaldırdı, gözlerini ona dikti. Omuzlarını silkti.

"Pislik bunlar," dedi sessizce. "Ama iş görecek olurlarsa..."

Lemuel başını salladı. "Ne zaman gidiyoruz?" diye sordu.

Derkhan saatine baktı. "Saat dokuz," dedi. "Bir saatimiz var. Yola yarım saat verelim, ne olur ne olmaz." Dönüp pencereden dışarıya, öfkeli gökyüzüne baktı.

Milislerin kapsülleri vızır vızır geçtikçe hava rayları uğulduyordu. Seçilmiş askeri birlikler şehrin her yerinde konuşlanmıştı. Askerler tuhaf, kabarık, malzemelerle dolu sırt çantaları taşıyorlardı. Kulelere geldiklerinde kapıları canları sıkkın meslektaşlarının yüzüne kapattılar, gizli odalarda beklemeye başladılar.

Gökyüzünde her zamankinden daha çok hava gemisi vardı. Birbirlerine bağırıyor, gürültülü vibrato selamlar gönderiyorlardı. Subaylardan oluşan kargolar taşıyorlar, kocaman silahlarını kontrol ediyor ve aynalarını parlatıyorlardı.

Strack Adası'ndan biraz ileride, Büyük Katran'a doğru, iki nehrin birleşme noktasının ötesinde küçük bir adacık vardı. Bazıları buna Küçük Strack diyordu, ama aslında bir adı yoktu. Eşkenar bir çalılık, kütükler ve eski urganlarla dolu bir yerdi ve nadir olarak, acil demirleme durumlarında kullanılıyordu. Aydınlatılmamıştı. Şehirden kopuktu. Parlamentoya bağlanan gizli tünelleri yoktu. Çürüyen kütüklere bağlanmış tekneler de görünmüyordu.

Ama o gece, küçük adanın otlarla kaplı sessizliği bozuldu.

MontJohn Rescue, küçük ve sessiz bir grubun ortasında durmuştu. Etraflarını bodur banyanların bükülmüş dalları ve yabani maydanozlar sarmıştı. Rescue'nun arkasında abanoz renkli, devasa Parlamento binası, topraktan fırlar gibi gökyüzüne yükseliyordu. Pencereleri ışıl ışıldı. Suyun ıslıksı mırıltısı gecenin seslerini bastırmıştı.

Rescue ayakta duruyordu, her zamanki gibi iki dirhem bir çekirdek giyinmişti. Yavaşça etrafına bakındı. Topluluk karışıktı.

Kendisinin dışında altı insan daha, bir Kepri ve bir de Vodyanoi vardı. Kocaman, iyi beslemiş cins bir köpek de yanlarındaydı. İnsanlar da, ötesoylular da hali vakti yerinde kişilere benziyorlardı, çöpçü bir Tekraryapım ve bakımsız bir çocuk dışında. Yıpranmış, ama süslü püslü bir elbise giymiş yaşlı bir kadın ile genç ve güzel bir genç kız. Adaleli, sakallı bir adam ve zayıf, gözlüklü bir memur.

Herkes, insan olsun olmasın, garip biçimde dingin ve sessizdi. Hepsi kat kat, kendilerini gizleyecek giysilere bürünmüşlerdi. Vodyanoilerin kasıklarına sardıkları kuşaklar bile iki katı büyüklüğündeydi, hatta köpek bile küçük, garip bir yelek takmıştı.

Gözlerini kırpmadan Rescue'ya bakıyorlardı. O da yavaşça boynundaki atkıyı çözdü.

Son pamuklu parçası da yere düştüğünde, bedeninde koyu renkli bir şey kıpırdandı.

Bir şey sımsıkı Rescue'nin etine sarılmıştı.

Ensesine yapışan, bir insanın sağ eline benziyordu. Derisi parlak mordu. Bileğinde, bu şeyin eti gitgide incelerek, otuz santimlik bir yılan kuyruğuna benzemişti. Kuyruk Rescue'nin boynuna dolanmış, ucu derisinin altına girmiş, ağır ağır atıyordu.

Elin parmakları hafifçe oynadı. Ensesinin etine geçti.

Bir süre sonra, geri kalanlar da giysilerini attı. Kepri kadın geniş paçalı pantalonunun düğmelerini çözdü, yaşlı kadın modası geçmiş büstiyerini çıkardı. Hepsi bir parça giysiyi üzerlerinden atınca, deri altına soktuğu kuyruğunu kıvırıp duran bir el ortaya çıktı, parmakları yavaş yavaş deviniyor, onların sinir uçlarıyla sanki bir piyanoymuş gibi oynuyordu. Şimdi bir baldırın içinde, şimdi bilekte, şimdi ise testislerde. Köpek bile yeleğini çıkarmak için çabalıyordu, sonunda sokak çocuğu yardım ederek bu gülünç şeyin düğmelerini çözdü ve köpeğin tüylü etine yapışan çirkin bir eli daha ortaya çıkardı.

Beş sağ el, beş de sol el vardı, kuyrukları açılıp kapanıyordu, derileri benekli ve kalındı.

İnsanlar, ötesoylular ve köpek birbirlerine yaklaştılar. Sımsıkı bir halka oluşturdular.

Rescue'nun bir işaretiyle, kalın kuyruklar, yapışkan bir cup sesiyle konuklarının etinden fırladı. İnsanlar, Vodyanoiler, Kepriler ve köpek biraz titredi ve durdular, ağızları kasılmış gibi açıldı, gözlerini nörotik bir biçimde kırpıştırıyorlardı. Kuyrukların girdiği yerlerden, reçine gibi yoğun bir şey, ağır ağır sızmaya başladı. Kanla ıslanmış kuyruklar, havada kocaman solucanlar gibi kör kör sallandı. Uzandılar ve titreyerek birbirlerine dokundular.

Konuk bedenler birbirlerine doğru eğilmeye başladılar, sanki fısıldayarak, tuhaf bir biçimde birbirlerini selamlıyorlardı. En ufak bir ses çıkarmadılar.

El Cinleri konuşuyordu.

El Cinleri, kalleşliğin ve yozlaşmanın bir sembolü, tarihte bir lekeydiler. Karmaşık ve gizemli. Güçlü. Asalak.

Haklarında bir sürü söylenti ve efsane dolaşıyordu. Hain ölülerin ruhları oldukları söyleniyordu. Günahların cezasıydılar. Bir katil intihar edecek olursa, suçlu eller seğirmeye başlıyor, sonra geriliyor, çürüyen derisini yırtıp sürünerek dışarı çıkıyordu, işte El Cinleri böyle doğuyordu.

Bir sürü söylence de vardı, doğruluğu bilinen şeyler de. El Cinleri istila ederek yaşıyorlardı, konuklarının aklını ele geçiriyor, bedenlerine sahip oluyor ve onları garip güçlerle dolduruyorlardı. Bunun geriye dönüşü yoktu. El Cinleri yalnızca başkalarının hayatını yaşayabiliyordu.

Yüzyıllar boyunca saklanmışlardı, gizli bir ırk, canlı bir tuzak halinde. Rahatsız edici bir düş gibi. Zaman zaman ünlü ve sevilmeyen birinin, El Cinlerinin eline düştüğünü ima eden söylentiler çıkıyordu, ceketlerin altında soluk alıp veren tuhaf şekiller, davranışlarda açıklanamaz değişimler olduğu anlatılıyordu. Bütün kötülüklere El Cinlerinin marifeti diye bakılıyordu. Ancak öykülerde, uyarılarda ve çocuk oyunlarında var olmalarına rağmen, daha hiçbir El Cini bulunamamıştı.

Yeni Crobuzon'daki birçok kişi, El Cinlerinin, eğer var oldularsa bile, artık çekip gittiklerine inanıyordu.

Devinimsiz konuklarının gölgelerinde, derileri pıhtılaşan kanla kayganlaşmış El Cini kuyrukları birbirinin üzerinde kayıyordu. Altyaşam biçimlerinin bir seks alemindeymiş gibi kıvranıyorlardı.

Bilgi paylaşıyorlardı. Rescue'nun kuyruğu bildiklerini anlattı, emirler verdi. Irkdaşlarına Rudgutter'in söylediklerini yineledi. El cinlerinin geleceğinin de Islak Pervanelerin yakalanmasına bağlı olduğunu bir kere daha söyledi. Rudgutter'in kibarca tehdit ederek, hükümet ile El Cinleri arasındaki iyi ilişkilerin, El Cinlerinin bu gizli savaşa katılmaya istekli olup olmamalarına bağlı olduğunu söylediğini anlattı.

El Cinleri, akışan dokunsal dilleriyle tartışıp görüştüler ve karara vardılar.

İki, üç dakika sonra birbirlerinden istemeyerek ayrıldılar ve konuklarının bedenlerindeki açık kalmış deliklerine geri döndüler. Kuyruklar girerken, bedenler kasıldı. Gözler kırpıldı ve ağızlar birden kapatıldı. Pantolonlar giyildi ve atkılar yeniden takıldı.

Kararlaştırdıkları gibi, beş çifte ayrıldılar, her çiftte, Rescue gibi bir sağ El Cini ve bir de Sol El Cini vardı. Rescue köpekle eşleşmişti.

Rescue otların arasında ilerledi ve kocaman bir çantayı ortaya çekti. İçinden beş tane aynalı başlık, beş göz bandı, bir sürü kalın deri kemer ve dokuz tane de hazır durumda çakmaklı tabanca çıkardı. Başlıkların ikisi özel olarak yapılmıştı, biri Vodyanoi için, uzunca olanı da köpek içindi.

Her Sol El Cini konakçısını eğerek başlığını aldırttı, her Sağ El Cini ise bir göz bandı taktırdı. Rescue, köpek ortağının başlığını başına geçirdi, kemerini sıkıca bağladı, kendi göz bandını taktı ve bir şey göremeyecek biçimde sıkıştırdı.

Çiftler harekete geçti. Gözleri göremeyen sağ El Cinleri ortağına tutunuyordu. Vodyanoi genç kıza; yaşlı kadın memura; Tekraryapım Kepriye; sokak çocuğu ise garip bir biçimde, sanki korur gibi kaslı adama tutunmuştu ve Rescue da artık göremediği köpeğe.

"Emirler anlaşıldı mı?" dedi yüksek sesle Rescue, El Cinlerinin gerçek, dokunsal dilini konuşamayacak kadar birbirlerinden ayrıl-

dıklarında. "Eğitimi anımsayın. Zorlu ve çok tuhaf bir gece olacak, soru sormayın. Daha önce böyle bir şey denenmedi. Solaklar, siz yönetici olacaksınız. Sizin göreviniz bu. Ortağınızla birlikte kalın. Diğer solaklardan da ayrılmayın. Hedefi fark ettiğiniz anda zihinsel alarm verin, bu akşam bütün solakları toplayın. Güçlerimizi birleştireceğiz, dakikalar içinde orada olacağız.

Sağ eşler, düşünmeden boyun eğin. Konakçımız hiçbir şey görmemeli. Kanatlara bakmamalı, hiç bakmamalı. Aynalı başlıklarla görebiliriz ancak ateş edemeyiz, yanlış yöne bakıyoruz. Biz ileri bakıyoruz ama göremiyoruz. Bu gece solağımızı konukçumuzun bizi taşıdığı gibi, biz de onu taşıyacağız, düşünüp korkmadan ya da sormadan. Anlaşıldı mı?" Kabul ettiklerini söyleyen kısık sesler geldi. Rescue başını salladı. "Birleşin o zaman."

Her çiftin solağı yerden gereken kemerleri aldı ve kendini sıkıca sağ eşe bağladı. Her solak konakçı, kemeri diğerinin bacaklarının arasından geçirip beline ve omuzlarına dolayarak, sağ eşleri yakalayıp, kendilerini ortaklarının sırtına, yüzleri onların arkalarına bakacak şekilde sımsıkı bağladı. Aynalı başlıklarına göz attıklarında, kendi sırtlarını, sağ eşlerinin omuzlarını ve onların önlerini gördüler.

Rescue göremediği bir solağın, köpeği rahatsız edecek bir şekilde sırtına bağlamasını bekledi. Köpeğin bacakları tuhaf bir biçimde açılmıştı, ancak hayvanın El Cini, konakçısının acısına aldırmadı. Başını ustaca çevirdi, Rescue'nın omzunun üzerinden görüp göremediğine baktı. Kontrollü bir sesle havladı.

"Rudgutter'ın kodu aklınızda değil mi?" diye bağırdı Rescue, "Acil durumlar için... Öyleyse, haydi ava."

Sağ eşler canlı, robotsu başparmaklarının dibindeki gizli organları büktü. Havada bir uğultu oldu. Beş şekilsiz konukçu ile El Cini çifti yukarıya ve ileriye fırladı, hızla birbirlerinden uzaklaştı, Kutsal Çayır, Mog Tepesi, Syriac Mahallesi, Üstyaka ile Sheck'e doğru gözden kayboldular, kirli ve sokak lambalarının lekelediği gece tarafından yutuldular; körler, korkakları taşıyordu.

38

Barakadan çıkıp demiryolu tarafından giderek Griss Sapağı'ndaki çöplüklere kadar olan kısa mesafeyi saklanarak yürüdüler. Isaac, Derkhan, Lemuel ve Yagharek görünüşe göre rastgele, şehrin koşut bir haritasını izlediler. Arka sokaklardan geçtiler. Şehrin üzerine inen boğucu karabasanları hissettikçe huzursuzca irkiliyorlardı.

Saat ona çeyrek kala, iki numaralı çöplüğün yanındaydılar.

Griss Sapağı'ndaki çöplükler fabrika kalıntılarının aralarına serpiştirilmişti. Orada burada, hâlâ çeyrek kapasiteyle çalışan bir fabrika kalmıştı, zehirli dumanlarını gün boyunca havaya savuruyor, geceleri ise etraftaki çürümeye boyun eğiyordu. Fabrikalar çöplükler tarafından sarılmış, onların kuşatması altına girmişti.

Çöplük 2, bir işe yaramayan, paslanmış, parçalanıp kopmuş dikenli tellerle çevriliydi. Üç tarafından yılan gibi Katran'la çevrilmiş, tam Griss'in kıvrım yaptığı yerin dibindeydi. Küçük bir park boyutlarındaydı, ancak her tarafını yabani otlar sarmıştı. Şehre ait bir görüntü değildi burası, tasarlanarak ya da şans eseri oluşmamıştı, çürümeye bırakılmış artıkların bir araya yığılmasıyla oluşmuştu. Bu yığın çökelerek pas, kir, metal, mıcır, küflenmiş giysiler, molozlaşmış ayna ve porselen kırıkları, tekerlek parçaları, yarısı bozuk makine ve motorlardan sıçrayan, kullanılmayan enerjiden oluşan rastgele şekillere dönüşmüştü.

Dört kaçak, çiti kolaylıkla deldi ve dikkatle çöpçülerin açtığı patikayı izledi. Araba tekerlekleri çöplüğün üst tabakasında, ince molozların üzerinde oyuklar açmıştı. Yabani otlar büyük bir azimle, ne kadar iğrenç olursa olsun, beslenebilecekleri her yerden fışkırıyordu.

Eski zamanlara ait bir ülkedeki kâşifler gibi, etraflarını kanyon duvarları gibi çeviren bu pislik dağından oluşan heykellerin yanında cüce gibi kalmışlardı. Yollarını bulmaya çalıştılar.

Fareler ve diğer haşaratların sesleri geliyordu.

Isaac ve diğerleri ılık gece boyunca, endüstriyel çöplerin kokuşmuş havasından geçerek yavaş yavaş yürüdüler.

"Ne arıyoruz?" diye fısıldadı Derkhan.

"Bilmiyorum," dedi Isaac. "Salak robot, gitmemiz gereken yeri bulacağımızı söyledi. Bilmece gibi konuşmasından da gına geldi."

Geç uyanmış bir martı tepelerinde ciyakladı. Sesi hepsini ürküttü. Gökyüzü güvenli değildi, bu bir gerçekti.

Ayakları onları sürüklüyordu. Bir dalga, yavaş bir devinim gibiydi, onlar fark etmeden, hepsini aynı yöne çekiyordu. Kendilerini çöp labirentinin ortasında buldular.

Çöktü çökecek gibi görünen bir çöp yığınının köşesinden döndüler ve bir boşluğa geldiler. Boydan boya on iki metre uzunluğunda bir boşluktu burası. Kenarlarını kocaman yığınlar halinde, çalışamaz duruma gelmiş makineler sarıyordu, her tür makine parçası, çalışan baskı makinelerine benzeyen devasa parçalar ve hassas mühendislik aletleri.

Dört arkadaş, boşluğun ortasında durdu. Huzursuzca bekleştiler. Çöp dağlarının kuzeybatı kenarının tam arkasındaki bataklıkta, kertenkele gibi yayılmış duran kocaman buharlı vinçler vardı. Nehir tam ilerlerinde iyice kabarmıştı.

Bir an, hiçbir kıpırtı olmadı.

"Saat kaç?" diye fısıltıyla sordu Isaac. Lemuel ve Derkhan saatlerine baktılar.

"Neredeyse on bir," dedi Lemuel.

Etrafa bakındılar, hâlâ bir hareket yoktu.

Başlarının üstünde, dışbükey görünümlü ay bulutların arasında gezinip duruyordu. Çöplükteki tek ışık ay ışığıydı: Soluk, dünyanın derinliklerinden akan donuk bir ışıltı.

Isaac yere baktı ve tam konuşmak üzere ağzını açmıştı ki çöp yığınını bölen sayısız siperin birinden bir ses geldi. Makine sesine benziyordu, kocaman bir böceğin hışırtısı, içine su çekiyormuş

gibi çıkardığı bir hırıltıydı. Bekleyen dört kişi tünelin sonuna baktı, içlerinde karmakarışık şeyler sezinlediler.

Büyük bir robot, ağır adımlarla alana çıktı. Çalışmak, ağır iş yapmak için tasarlanan bir modeldi. Döner üçlü bacaklarıyla hızlı hızlı yere basarak yanlarından geçti, yolunun üzerindeki taş ve metal parçalarını tekmeledi. Tam yolunda duran Lemuel, dikkatle kenara çekildi ama robot ona aldırmadı bile. Boşluğun oval kenarına gelene kadar yürüdü, sonra durdu ve kuzey duvarına baktı.

Devinimsiz bekledi.

Lemuel, Isaac ve Derkhan'a dönüp baktığı sırada bir başka ses geldi. Başını çevirdiğinde, daha küçük bir robot daha gördü, Kepri tasarımı üstdüzenekle çalışan bir temizlikçi modeliydi. Küçük tırtıl adımlarıyla geldi ve daha büyük olan kardeşinden biraz ötede durdu.

Şimdi, çöp kanyonlarının her yerinden robot sesleri geliyordu.

"Bak," diye fısıldadı Derkhan ve eliyle doğuyu işaret etti. Molozların arasındaki küçük oyukların birinden iki insan çıkmaktaydı. Isaac önce yanlış görmüş olabileceğini, bunların esnek robotlar olması gerektiğini düşündü, ama et ve kemikten yapıldıklarına hiç kuşku yoktu. Yerdeki basılmış, ezilmiş molozların üstünden atladılar.

Orada bekleyen kaçaklara hiç aldırmadılar.

Isaac yüzünü buruşturdu.

"Hey," dedi, ancak duyulacak bir sesle. Boş alana giren adamlardan bir tanesi Isaac'e öfkeyle baktı ve başını salladı, sonra bakışlarını diğer tarafa çevirdi. Dersini alan ve aptallaşan Isaac sesini kesti.

Bulundukları alana, gitgide daha fazla robot gelmeye başlamıştı. Devasa askerî modeller, küçük tıbbi yardımcılar, otomatik yol matkapları ve ev işlerini yürütenler, krom ve çelik, demir ve pirinç, bakır ve cam ve tahta, buharlı ve elektrikli, mekanik, büyüyle çalışan ve yağ yakan motorlular.

Yer yer, aralarında başka insanlar da belirdi. Hatta hemen karanlığa, gölgelerin arasına saklanan bir de Vodyanoi geldi. İnsanlar, neredeyse bir amfitiyatroyu andıran alanın kenarında, birbirlerine yapışmış gibi duruyorlardı.

Isaac, Derkhan, Lemuel ve Yagharek, hiçbirinin umurunda değildi. Onlar ise tuhaf sessizlikten tedirgin olmuş, içgüdüsel olarak birlikte hareket ediyorlardı. Diğer organik yaratıklarla iletişim kurma çabaları ya küçümseyici bakışlarla ya da sinir edici susturuşlarla karşılanıyordu.

On dakika kadar, insan ve robotlar, Çöplük 2'nin tam göbeğindeki boşluğa aktı durdu. Sonra akın kesildi, birdenbire bir sessizlik oldu.

"Sence bu robotların zekâları var mı?" diye fısıldadı Lemuel.

"Bence var," dedi Isaac yavaşça. "Sanırım bunu şimdi anlayacağız."

Öteden, nehirdeki mavnaların klakson sesleri geldi, birbirlerine yoldan çekilin uyarısında bulunuyorlardı. Gelişi hiç fark edilmeyen karabasanların korkunç ağırlığı, yine Yeni Crobuzon'un üzerine çökmüş, uyuyan sakinlerinin akıllarını, uğursuz ve yabancı sembollerin kütlesi altında ezmeye başlamıştı.

Isaac, ürkünç düşlerin baskısını, kafasındaki basıncı hissedebiliyordu. Birden, oradakilerin ayrımına vardı, şehir çöplüğünde sessizce bekleyenlerin.

Yaklaşık otuz robot ve aşağı yukarı altmış insan. Isaac'in dışında, boşlukta duran her insan, her robot, her yaratık doğaüstü bir sakinlik içinde bekliyordu. Bu olağanüstü dinginliği, bu zamansız beklemeyi, bir tür soğuk hava gibi hissetti.

Çöplükte toplananların bu sabırlı bekleyişi onu ürpertti.

Yer sarsıldı.

Anında, etrafı çevrili alanın köşesindeki insanlar dizlerinin üzerine çöktü, ayaklarını kesebilecek molozlara hiç aldırmadılar bile. Saygı içinde, sırayla, karmaşık bir ilahi mırıldanıyor, birbirine geçmiş halkalara benzeyen kutsal bir el hareketini tekrarlıyorlardı.

Robotlar biraz kıpırdanıp hizaya geçtiler, hâlâ ayakta duruyorlardı.

Isaac ve arkadaşları birbirine yanaştı.

"Bu da ne böyle?" diye korkuyla fısıldadı Lemuel.

Yeraltından bir şey itti, bir sarsıntı oldu, sanki toprağa yığılan pisliği fırlatıp atmak istiyordu. Atılmış, işe yaramaz malzemelerin oluşturduğu kuzey duvarında birden, sessizce iki kocaman ışık yandı. Toplananlar soğuk ışığa, kenarlarından hiçbir şey sızmayan spotlara yakalandılar. İnsanlar mırıldanmaya ve işaretlerini daha da hızla yapmaya başladılar.

Isaac'in yavaşça açılan ağzı öylece kaldı.

"Güzel Tanrım, bizi koru," diye fısıldadı.

Çöp duvarı kımıldamaya başlamıştı. *Oturuyordu.*

Yatak yayları, eski pencereler, kirişler, eski lokomotiflerin buharlı makineleri, hava pompaları ve pervaneler, çarklar, kemerler ve paramparça olmuş elektrikli dokuma parçaları, görsel bir yanılgıymış gibi, farklı bir yapılanma oluşturuyordu. Uzun zamandır ona bakıyordu ama ancak şimdi, yavaşça, akıl almaz biçimde *devindiğinde* görebildi Isaac onu. Şu bir koldu, şu hendekleri oluşturduğu düğüm; şu kırılmış çocuk arabası ve kocaman ters dönmüş el arabası ayaklardı; şu çatı kirişlerinden oluşan ters dönmüş küçük üçgen, kalça kemiğiydi; kocaman kimyasal fıçı bir kalça ve seramik silindirse baldır...

Çöplük bir bedendi. Başından ayağına kadar boyu sekiz metre, endüstriyel artıklardan oluşan devasa bir iskelet.

Oturmuş, sırtını arkasındaki çöplük yığınlarına dayamış, onlarla iç içe geçmişti. Küt dizlerini yerden kaldırdı. Eskiyen çerçevesinden kopan bir mekanizma, kolunun geride bıraktığı kocaman menteşelerden yapılmışlardı. Dizlerini kaldırmış, her biri gelişigüzel bir işçilikle kiriş bacaklarına tutturulmuş ayaklarını yere dayamış oturuyordu.

Ayağa kalkamıyor! diye düşündü Isaac, sersemlemiş bir halde. Yanına döndü ve Lemuel ile Derkhan'ın kocaman açılmış ağızlarını, Yagharek'in başlığının altında şaşkınlıkla parlayan gözlerini gördü. *Yeterince katı değil, ayağa kalkamaz, molozların içinde debelenip durabilir ancak.*

Yaratığın bedeni karmakarışık, kaynak yapılmış devrelerden, makinelerden oluşmuş bir kütleydi. Koca gövdesine bir sürü makine artığı tıkılmıştı. Gövdesinde ve uzuvlarındaki kapakçıklardan,

çıkış deliklerinden sayısız metal ve kalın lastikten tüpler, teller fışkırıyor, bütün bunlar yılan gibi kıvrılarak çöplüğün her yanına uzanıyordu. Yaratık, kocaman bir buhar çekiciyle çalışan bir kolunu kaldırdı. Gözlerini oluşturan o ışıklar havada döndü ve eğilerek aşağıdaki robotlarla insanlara baktı. Işıklar sokak lambaları gibiydi, yaratığın kafasında, kocaman gaz silindirleriyle çalışan memeleri vardı. Yüzünün alt kısmına perçinlenmiş büyük bir vantilatör ızgarası, bir kurukafanın dişlerine benziyordu.

Bir robottu bu, atılmış parçalardan ve çalıntı makinelerden yapılmış devasa bir robot. Parçalar bir araya getirilmiş, hiç insan eli değmeden oluşmuştu.

Yaratık, ensesini döndürüp göz merceklerini kalabalığın üzerinde dolaştırdıkça, güçlü makinelerin uğultusu duyuluyordu. Yaylar ve gerilen metaller gıcırdıyor, çatırdıyordu.

Ona tapınan insanlar, yavaş bir sesle ilahiler okumaya başladılar.

Dev robot, Isaac'le arkadaşlarını fark etmiş gibiydi. Boynunu zorlayarak, gidebileceği yere kadar uzattı. Işık huzmeleri aşağı doğru sarktı ve dördünü yakaladı.

Işık hiç kımıldamadı. Aşağıdakilerin gözleri ışıktan kamaşarak hiçbir şey göremez oldu.

Sonra ışıklar birden kapandı. Yakınlarında bir yerden ince ve titrek bir ses duyuldu:

"Toplantımıza hoş geldiniz, der Grimnebulin, Güvercin, Blueday ve Cymekli ziyaretçi."

Isaac başını çevirdi, gözlerini kırpıştırdı, her şey bembeyazdı, hiçbir şey göremiyordu.

Işığın sisi kalkmaya başlayınca, sisler içinden tedirgin bir şekilde onlara doğru gelen bir adamı fark etti. Derkhan'ın hızla soluduğunu, öfke ve korkuyla küfrettiğini duydu.

Bir an kafası karıştı, sonra gözleri ayın gönülsüz ışığına alışınca, yaklaşan kişiyi doğru dürüst görebildi. Lemuel ile aynı anda, korkuyla iç çektiler. Bir tek, çöl savaşçısı Yagharek sesini çıkarmamıştı.

Onlara yaklaşan adam çıplak ve korkunç ölçüde zayıftı. Yüzüne bir dehşet ifadesi yapışmış, gözleri kocaman açılmıştı. Sanki sinirleri parçalanıyormuş gibi, gözleri titriyor, nabız gibi atıyordu. Derisi çürüyordu sanki, yavaş yavaş kangrenleşiyor gibiydi. Ancak herkesin tüylerini ürperten, onlara çığlık attıran şey, adamın kafasıydı. Kafatası tam gözlerinin üzerinden düzgün bir şekilde ikiye ayrılmıştı. Tepe kısmı tamamen çıkarılmıştı. Kesiğin hemen altında, pıhtılaşmış kan sızıntısı vardı. Adamın ıslak kafatası boşluğundaki iki parmak genişliğindeki yarıktan, bükümlü bir kablo çıkıyordu kıvrılarak. Bunun etrafını da metal bir spiral sarıyordu, boş kafatasına girdiği yerde kanlanmış ve kırmızımsı bir gümüş rengi almıştı.

Adamın kafatasının içine sallanan kablonun ucu havaya doğru yükselmişti. Isaac gözleriyle yavaş yavaş bu kabloyu izledi, ağzı açık, şaşkınlık içindeydi. Kablo bir kavis yaparak yerden altı metre yukarıya kadar çıkıyor, orada dev robotun kıvrık metal eline ulaşıyordu. Sonra yaratığın elinin içinden geçiyor, derinlerde bir yerde gözden kayboluyordu.

Mekanik el kocamandı, parçalanıp telleri yenilenmiş, pistonlara ve zincir liflere bağlanmış, devasa bir pençe gibi açılıp kapanan bir şemsiyeden yapılmış gibiydi. Robot, kabloyu azar azar elinden bırakıyor, adam da tasmasının tam ucunda bekleyen yabancı ziyaretçilere doğru, sendeleye sendeleye ilerliyordu.

Bu korkunç kukla adam onlara doğru yaklaşırken, Isaac içgüdüsel olarak geriye çekildi. Lemuel ve Derkhan, hatta Yagharek de onu izlediler. Hiç fark etmeden arkalarındaki beş büyük robota çarptılar.

Isaac korkuyla dönüp baktı, sonra onlara doğru sürünen adama çevirdi bakışlarını.

Adamın ısrarla onlara yönelttiği korkunç ifadesi, babacan bir tavırla kollarını açarken bile değişmedi.

"Hepiniz," dedi titrek sesiyle, "Robot Konseyi'ne hoş geldiniz!"

MontJohn Rescue'nun bedeni hızla havaya yükseldi. Onun sırtına yapışmış olan sağ El Cini, bir şey görmeksizin uçma korkusunu yatıştırmıştı, bu kadar yıldan sonra, kendini artık MontJohn

Rescue olarak gören bir asalaktı o. Bedeni dikey durumda, havada süratle yol alıyordu. Ellerini dikkatle kıvırmıştı, bir elinde de silah vardı. Rescue, karanlık gökyüzünde dikilmiş, sanki hızla yanından geçecek olan bir şeyi bekliyor gibiydi.

Arkasındaki köpeğin El Cinini sayesinde, akılları arasındaki kapı açılmıştı. Dolambaçlı bir bilgi akışı sürüyordu.

sola uç alçaktan git hızlan yüksel ve sağa şimdi hızla sola daha hızlı daha hızlı dal aynı yüksekliği koru havada asılı kal, dedi solak Cin ve sakinleştirmek için sağ eşinin aklının içini okşadı. Kör gözle uçmak, yeni ve korkutucu bir şeydi, ancak dün, milis balonlarının kendilerini götürdüğü bayırlarda, kimse tarafından görülmeden deneme uçuşu yapmışlardı. Solak olan cin, solun sağ demek olduğunu ve söylenen her şeyi kolaylıkla öğrenmişti.

Rescue'nun El Cini uysallıkla boyun eğiyordu. Sağ eşi, asker sınıfındandı. Konakçısını uçurarak ve ateş tükürme yoluyla uçsuz bucaksız bir gücü yönlendirebiliyordu, olağanüstü bir güçtü bu. Ancak bu sağ eş, Tombul Güneş bürokrasisinde bir El Cini temsilcisi olarak güç taşısa da, soylular sınıfından gelenlere, falcılara ve solaklara hizmet etmek durumundaydı. Bunun aksini düşünmek büyük bir ruhsal saldırıyı göze almak olurdu. Solaklar, asi sağ eşin asimilasyon salgısını keserek onu cezalandırabilir, konakçısını öldürüp yeni bir tane edinmesini olanaksız hale getirebilir, onu bilgi akıtacağı bir konakçısı olmayan, kör ve kıvrık bir ele çevirebilirlerdi.

Sağ eş, güçlü ve öfkeli bir zekâyla düşünüyordu.

Rescue'nun El Cininin, solaklarla yapılan tartışmayı kazanmış olması çok önemliydi. Eğer solaklar Rudgutter'ın planlarını izlemeyi reddetmiş olsalardı, sağ eş onlara karşı gelemeyecekti: Yalnızca solaklar karar verebilirdi. Ancak hükümet de kışkırtmak amacıyla, şehirdeki El Cinlerinin sonunun geldiğini söyleyebilirdi. Güçlüydüler, ancak Yeni Crobuzon'un hoşgörüsüyle hayatta kalabilmişlerdi. Hükümet onlara, hizmet verdikleri sürece göz yumuyordu. Rescue'nun sağ eşi, herhangi bir başkaldırı olduğu anda, hükümetin şehirde katil ve asalak El Cinlerinin ortalıklarda do-

laştığını ilan edeceğinden emindi. Rudgutter, konakçı yetiştirme yerlerinin nerede olduğunu bile ağzından kaçırabilirdi. Böylece El Cinleri topluluğu yok edilirdi.

Bu yüzden, Rescue'nun sağ El Cininin içinde bir sevinç vardı uçarken.

Ancak bu tuhaf deneyimden hoşlanmıyordu. Havada bir solağı taşımak, görülmemiş bir şey değildi, ancak bu tür bir ortak avcılığa hiç kalkışılmamıştı; görmeden uçmak korkunç bir şeydi.

Köpek, solak aklını, parmaklar gibi, kıvrılarak metrelerce her yöne yayılan duyargalar gibi açtı. Akıl dünyasındaki garip sesleri taradı ve yavaşça sağ eşe fısıldayarak nereye uçacağını söyledi.

Köpek başlığındaki aynalara baktı ve taşıyıcısının uçuşunu yönlendirdi.

Bütün diğer uçan çiftlerle bağlantılarını genişleterek sürdürdü.

bir şeyler hissettiniz mi? diye sordu. Diğer solaklar, dikkatle, *hayır,* dediler, hiçbir şey yoktu daha. Aramaya devam ettiler.

Rescue'nun El Cini, çocuksu dokunuşlarla konakçısının bedenine vuran rüzgârı hissetti. Rescue'nun saçları iki tarafa uçuşuyordu.

Köpek el cini kıpırdandı, konakçı bedeni daha rahat bir konuma getirmeye çalıştı.

Döne döne yükselen bacaların üzerindeydi, Kutsal Çayır'ın gece manzarasıydı bu. Rescue El Cini Mafaton ve Chnum'a doğru süzülüyordu. Solak eş, köpek gözlerini bir an ayna başlığından ayırdı. Arkasında gitgide uzaklaşan bir deniz canavarı gibi yükselen fildişi Kaburgalar ufuk çizgisini belirliyor, yüksek demiryolları bunun yanında cüce gibi kalıyordu.

Solak, aklının ulaşabildiği alanın dış kenarında, şehrin genel havasında oluşan tuhaf bir karıncalanma hissetti. Dikkatini yeniden toparladı ve aynalara bakmaya başladı.

yavaş yavaş ileri ve yukarı, dedi Rescue'nun El Cinine. *burada bir şey var yanımda kalın,* diye, şehre yayılmış diğer avcı solaklara bilgi verdi. Tepesine gelip yavaşladıklarını, diğer çiftlerin de durup raporunu beklediklerini hissetti.

Sağ eş ruhsal alanda seğiren bölgeye doğru yavaşladı. Rescue'nun El Cini, bağlantısı kanalıyla solağın huzursuzluğunu anlayabiliyordu ve ondan etkilenmemek için büyük dikkat gösterdi. *silah*! diye düşündü. *bu benim. düşünmek yok*!

Sağ eş hava tabakalarından kayarak geçti, daha ince bir atmosferin içine süzüldü. Konukçusunun ağzını açtı ve dilini kıvırdı, sinirleri gerilmiş, ateş etmeye hazırdı. Konukçusunun kollarını açtı, silahı kaldırıp hazırladı.

Solak bölgeyi taradı. Yabancı bir açlık, havada dolaşan bir açgözlülük vardı. Bu binlerce başka aklın suyuyla ıslanmış, ruhsal alandaki bölgeyi yemeklik yağ gibi ıslatıp lekeliyordu. Gökyüzünden dışarıya doğru çıkarılıp alınmış akılların, o egzotik iştahın sızıntısı geliyordu belli belirsiz.

buraya buraya kardeş el cinleri o burada onu buldum diye fısıldadı solak şehre doğru. Solaklardan, beş merkezden, aynı anda dalgalar halinde bir ürperti yayıldı, bu dalgalar birbirlerini kestiler ve ruhsal alanda tuhaf biçimler oluşturdular. Havadaki şekiller, sanki iplerle çekiliyorlarmış gibi Kutsal Çayır'a doğru uçarken, Katran Üçgeni ve Kötükıyı'da, Barrackahm'da ve Ketch Fundalığı'nda, havada telaş rüzgârları esti.

39

"Avatarım seni korkutmasın," diye tısladı beyinsiz adam, Isaac ve diğerlerine. Bulanık gözleri hâlâ kocaman açılmış bakıyordu. "Ses oluşturamıyorum, bu yüzden nehirde sürüklenip duran ve yaşamla bağlantımı kurabilecek olan bu atılmış bedeni seçtim." Avatar, arkasında heyula gibi yükselen, çöplerle iç içe geçmiş robotu gösterdi. "Bu, benim." Sonra titrek kadavrayı okşadı. "Bu da, benim elim ve dilim. Karşıt dürtüler göndererek aklını karıştıracak bir beyinciği olmadığı için, ben kendi girdilerimi yükleyebiliyorum." Avatar adam, ürperten bir devinimle uzanıp gözlerinin arkasından omurgasının üstündeki yumrulaşmış etin içine giren kabloyla oynadı.

Isaac, arkasındaki robotun kocaman cüssesinin ağırlığını üzerinde hissediyordu. Huzursuzca kımıldadı. Çıplak zombi adam, Isaac ve grubundan beş altı metre ötede durmuştu. Sarsak elini salladı.

"Hoş geldiniz," diye devam etti, titrek bir sesle. "Temizlikçinizin raporlarından, neler yaptığınızı öğreniyorum. O da benden. Sizinle Islak Pervaneler hakkında konuşmak istiyorum." Biçimsiz, zavallı ceset, Isaac'e bakıyordu.

Isaac, Derkhan ve Lemuel'e baktı. Yagharek biraz daha onlara yaklaştı. Başını kaldıran Isaac, çöplüğün bir köşesinde, hiç ara vermeden, bu dev, makineleşmiş iskelete dua eden insanları gördü. Aralarında ambara gelen robot tamircisini fark etti. Adamın yüzünde büyük sadakati okunuyordu. Etraflarındaki robotlar sessiz, devinimsizdi, arkalarında duran ve robotların en iri yapılı modellerinden olan beşi dışında.

Lemuel dudaklarını yaladı.

"Adamla konuş," dedi tıslar gibi. "*Kabalaşmadan...*"

Isaac ağzını açıp kapattı.

"Şeyy..." diye lafa başladı. Sesi buz gibiydi. "Robot Konseyi... Şeref duyduk... ama bilemiyoruz..."

"Hiçbir şey bilmiyorsunuz," dedi titrek, kanlı beden. "Farkındayım. Sabırlı olun, anlayacaksınız." Adam pürüzlü zemin üzerinde yavaş yavaş geriye yürüdü. Ay ışığında, karanlık, mekanik efendisine doğru gitti. "Ben Robot Konseyi'yim," dedi, duygusuz sesi titriyordu. "Rastgele bir gücün, virüslerin ve şansın bir araya gelmesiyle oluştum. İlk bedenim burada çöplükte yatıyordu, bir programı duraksadığı için buraya atılmıştı. Bedenim burada çürürken, virüs makinelerimde dolaşmaya başladı ve kendiliğinden düşünceyi buldum.

"Bir yıl boyunca yavaş yavaş paslandım, bu arada da yeni zekâmı oluşturdum. Kendini tanıma olarak başlayan şey bir akıl yürütme, sonra da gerçek bir akıl haline dönüştü. Kendimi oluşturdum. Gün boyunca şehrin artıklarını yığınlar halinde etrafıma yığan çöpçülere aldırmadım. Hazırlanırken, kendimi içlerinde en sessiz olan çöpçüye gösterdim. Ona bir mesaj yazarak, bana bir robot getirmesini istedim.

"Korkarak boyun eğdi ve komutlarımı izleyerek, uzun ve kıvrık bir kabloyla getirdiği şeyi benim çıktıma bağladı. İlk uzvum oldu bu. Yavaş yavaş çöplüğü tarayarak beden için uygun parçalar buldu. Kendimi yapmaya başladım, geceleri kaynak yaptım, çekiçledim, lehim yaptım.

"Çöpçü şaşkınlık içindeydi. Geceleri tavernalarda fısıltıyla benden, bir efsaneden, virüslü bir makineden söz etmeye başladı. Söylentiler ve söylenceler doğdu. Çöpçü, bir akşam, orada burada yalanlar atıp dururken, kendi yapım bir robotu olan bir başkasıyla tanıştı. Mekanizması değerden düşmüş, çarkları teklemeye başlamış ve Kurgulanmış Zekâ ile yeniden doğmuş bir alışveriş robotu, düşünen bir şeydi bu. Eski sahibinin görse inanamayacağı bir gizem.

"Çöpçüm, arkadaşından robotu bana getirmesini istedi. Yıllar önce, bir gece bir araya geldik, benim gibi olan diğer şeyle. Çöpçü dostuma, arkadaşımın analitik makinesini açmasını söyledim ve birbirimize bağlandık.

"İlahi bir olaydı. Virütik akıllarımız bağlanmıştı. Buharlı beyinlerimizin kapasitesi iki katına çıkmamıştı, ama çiçeklenmişti. Tomurcuklar gitgide daha hızlı açılıyordu. Biz ikimiz ben olmuştuk.

"Yeni parçam, alışveriş robotu, gün ışırken ayrıldı. İki gün sonra, yeni deneyimlerle geri geldi. Ayrı bir parça olmuştu. Bağlantısız iki gün geçirmiştik. Yeni bir paylaşım yaptık, biz yine ben olmuştuk.

Kendimi oluşturmayı sürdürdüm. Müridlerim yardım ediyordu. Çöpçü ve arkadaşı, beni konuşlandıracakları karşı dinleri araştırdılar. Mekanik bir evrene inanan Godmeck Çarkdişlileri'ni buldular. Günahkâr bir kiliseleri olan bu sapkın mezhebin liderleri oluverdiler bir anda. İsimsiz cemaatler, ziyaretime geldi. Alışveriş robotu, yani benim ikinci benliğimle yine bağlandık ve tek haline geldik. Müridler, saf mantıktan var olmaya geçen bir robot aklı, yani, kendini üreten bir makine zekâsı gördüler karşılarında. Kendini yaratan bir tanrı gördüler.

"Beni tapınacakları bir nesne olarak görmeye başladılar. Onlar için yazdığım emirleri izliyorlardı, etraftaki maddelerden bedenimi oluşturdular. Başkalarını bulmalarını, konseye katılacak kendini oluşturmuş başka ilahlar *yaratmalarını* istedim. Şehri köşe bucak dolaşınca, bir sürü daha buldular. Çok nadir rastlanan bir terslik bu: Milyonlarca, milyonlarca hesap içinde, tek bir kez bir çark atlıyor ve makine düşünmeye başlıyor. Ben olasılıkları geliştirdim. Virütik bir sapmayla değişime uğramış motor gücünü kullanacak ve analitik bir makineyi bilinçlendirecek yaratıcı programlar ürettim." Avatar adam konuşurken, arkasındaki dev robot, sallanıp duran sol kolunu kaldırdı ve ağır ağır kendi göğsünü işaret etti. Isaac önce, bir sürü aletin arasında gösterdiği parçayı fark edemedi. Derken gördü; bir program kartı delicisi.. Diğer analitik makineleri besleyecek programları oluşturmada kullanılan bir analitik makineydi. *Bunun etrafında oluşan bir akıl düşünüldüğünde,* diye sersemlemiş bir halde düşündü Isaac, *bu şeyin inançları değiştirecek bir rol oynamasına hiç şaşmamak gerek.*

"Katlarımın arasına yerleştirilen her robot, ben oluyor," dedi adam. "Ben Konsey'im. Her deneyim yüklenip paylaşılıyor. Karar-

lar benim kapakçıklı aklımda veriliyor. Aklımı benim parçalarıma aktarıyorum. Ben doldukça, robot benliklerim çöplükteki ruhsal alanıma ekler yapıyor. Bu adam bir uzuv, şu insansı dev robot yalnızca bir görünüm. Kablolarım ve bağlanmış makinelerim, çöplüğün çok derinliklerine kadar sızıyor. Yığının diğer ucundaki hesap makineleri benim parçalarım. Ben robot tarihinin ambarıyım. Veri bankasıyım. Ben kendi kendini oluşturmuş bir makineyim."

Adam konuştukça, küçük alanda toplanmış olan bir sürü robot bu kaosun tam ortasında oturan ürkünç çöp adama doğru ilerlemeye başladı. Rastgele noktalarda durdular ve vakumlu bir pedal, çivi, kanca ya da pençeden oluşan elleriyle uzanıp çöplüğün her yerine yayılan atılmış kablo ve tellerden birini aldılar. Giriş prizlerine açılan kapaklarla biraz oynadılar, kaldırıp açtılar ve kendilerini buraya bağladılar.

Robotlar bağlandıkça, boş kafaları sarsılıyor ve gözleri bir an donuklaşıyordu.

"Büyüyorum," diye fısıldadı. "Büyüyorum. İşlem gücüm gitgide artıyor. Öğreniyorum... Bütün sorunlarınızı biliyorum. Temizlikçinize bağlandım. Ölmek üzereydi. Onu bu zekâya bağladım. Ben'in bir parçası artık, tamamen özümlendi." Avatar adam, dev robot iskeletindeki kaba saba eklenmiş kalçaları işaret etti. Şaşkınlık içindeki Isaac, robotun bedeninde kabarmış bir kist gibi duran yassılaşmış metalin, yeniden şekillendirilmiş temizlikçi olduğunu anladı.

"Ondan, başka hiçbir ben'den öğrenemediğim şeyleri öğreniyorum," dedi adam. "Hâlâ, Dokuyucu'nun sırtında giderken yakalayabildiği bölük pörçük görüntülerin işaret ettiği değişkenleri hesaplıyorum. En önemli ben'im oldu o."

"Biz neden buradayız?" diye öfkeyle sordu Derkhan. "Bu pislik şey bizden ne istiyor?"

Bir sürü robot, deneyimlerini Konsey'in aklına yüklüyordu. Avatar adam, bankaları bilgiyle doldukça, melodisi olmayan bir mırıltı çıkarıyordu.

Sonunda bütün robotlar bağlantılarını tamamlamıştı. Kabloları kapakçıklardan çıkardılar ve yine geriye çekildiler. Bunu gö-

rünce bir sürü insan izleyici çekine çekine öne yaklaştı, program kartları ve bavul büyüklüğünde analitik makineler taşıyorlardı. Robotların yere bıraktığı kabloları aldılar, onları yanlarındaki hesap makinelerine bağladılar.

İki üç dakika içinde bu işlem de tamamlandı. İnsanlar geri çekilince avatarın göz bebekleri dönmeye başladı, sonunda, yalnızca beyazları görünür hale gedi. Konsey her şeyi özümlerken, onun tepesiz başı sallanıp durdu.

Bir iki dakika böyle titredikten sonra birden sarsıldı. Gözleri açıldı ve dikkatle etrafa baktı.

"Canlılar topluluğu!" diye bağırdı orada toplanan insanlara. Hepsi hemen ayağa kalktı. "İşte komutlarınız ve kutsal ayininiz." Arkasındaki büyük robotun karnından, yani orijinal program yazıcısının çıktı deliklerinden, birbiri ardına kartlar fırlamaya başladı, hepsi dikkatle zımbalanmıştı. Robotun cinsiyetsiz apış arasının hemen üstünde, bir kangurunun kesesi gibi duran tahta bir sandığa düşüyorlardı.

Gövdenin bir başka tarafında, bir bidonla paslı bir makine arasına eğik bir şekilde sokuşturulmuş bir daktilo hızlı hızlı tıkırdamaktaydı. Üzeri birbirine bitişik harflerle dolu bir kâğıt rulosu buradan fırlıyor ve bunun hemen altında da gergin bir yaya bağlı, saldırgan bir balığa benzeyen bir makas duruyordu. Makas hızla kapanıyor, rulodan bir kâğıt kesiyor, sonra geri sıçrıyor, yine atılıyor, bu işlem yinelenip duruyordu. Bıçakların arasından uçuşan, dini talimatlar içeren küçük sayfalar, program kartlarının yanma düşüyordu.

Topluluktakiler birer birer, ürkerek robota doğru ilerledi, her adımda reverans yapıyorlardı. Mekanik ayakların arasındaki çöpten yokuşu çıktılar, sandığa ulaştılar, içinden bir kâğıt parçası ve bir tomar program kartı aldılar. Sonra sessizce uzaklaştılar ve çöplerin içinde gözden kayboldular, şehre geri döndüler.

Bu ibadette veda töreni yoktu.

Birkaç dakika içinde, yarı canlı, boş kafalı avatar adamın dışında alanda organik varlık olarak yalnızca Yagharek, Isaac, Derkhan ve Lemuel kalmıştı. Robotlar hâlâ çevrede dolaşıyordu. Bu dört insan huzursuzca kıpırdanıp dururken, onlar hiç kımıldamıyordu.

Isaac, en yüksek çöp tepesinin üzerinde duran ve olan biteni izleyen bir insan, Yeni Crobuzon'un kahverengi lekeli yarı karanlığına dayanmış, simsiyah bir gölge gördüğünü sandı. Dikkatle baktı, hiçbir şey yoktu. Tamamen yalnızdılar.

Kaşlarını çatarak arkadaşlarına baktı, sonra kafasından boru çıkan kadavra adama doğru yürüdü.

"Konsey," dedi. "Neden buraya gelmemizi söyledin? Bizden ne istiyorsun? Islak Pervaneleri de biliyorsun..."

"Der Grimnebulin," diye lafını kesti avatar. "Gittikçe güçlenmekteyim, her gün biraz daha. Hesap gücümün Bas-Lag tarihinde eşi yok, uzak bir kıtada duymadığımız bir rakibim varsa, onu bilemem. Yüz ya da daha fazla sayıda hesap makinesinin toplamı kadar ağ tabanım var. Her biri diğerlerini besliyor ve karşılığında da besleniyor. Bir sorunu bin açıdan değerlendirebilirim.

"Her gün, adamlarımın bana getirdiği kitapları okuyorum, avatarımın gözleriyle. Tarih, din, büyücülük, bilim ve felsefeyi veri bankalarımda hazmediyorum. Kazandığım her bilgi parçacığı tahminlerimi zenginleştiriyor. Müridlerim onları yavaş yavaş dışarıya, şehre doğru çekiyor, aygıtlarına bağlıyor. Parlamentonun içinde bile müridlerim var, hesap makinelerinin hafızalarını kartlara yükleyip bana getiriyorlar. Ama bu benim şehrim değil."

Isaac yüzünü buruşturdu. Başını iki yana salladı. "Anlamıyorum..." dedi.

"Benimkisi arada var olmak," diye avatar aceleyle lafını kesti. Adam sesinde en ufak bir tonlama olmadan konuşuyordu. Ürkünç ve yabancıydı. "Ben bir yanlıştan doğdum, vatandaşların istemedikleri şeyleri attıkları ölü bir boşlukta. Benim parçam olan her robota karşılık, parçam olmayan binlercesi var. Benim besinim bilgi. Müdahalelerim gizli. Öğrendikçe gelişiyorum. Programlıyorum, o halde varım.

"Şehir bir gün duracak olursa, değişkenler neredeyse sıfırlanacak. Bilgi akışı kuruyacak. Boş bir şehirde yaşamayı istemem tabii. Islak Pervane sorununun değişkenlerini analitik ağıma aktardım. Sonuç çok açık. Kontrol edilmezse, Yeni Crobuzon'daki yaşamın geleceği hiç parlak değil. Size yardım edeceğim."

Isaac, Derkhan'a ve Lemuel'e baktı, Yagharek'in gölgede kalan bakışlarını yakaladı. Dönüp yine sarsak avatara baktı. Derkhan, Isaac'le göz göze geldi. *Adımını dikkatli at,* dedi ses çıkarmadan, dudaklarıyla konuşarak.

"Şey, hepimiz... çok memnun olduk, Konsey... şey... nasıl desem... Ne yapmayı planlıyorsun acaba, sorabilir miyim?"

"Hesaplarıma göre, ancak size gösterirsem bana inanacak ve anlayacasınız," dedi adam.

Bir çift metal kıskaç, Isaac'in kollarını sıkıca yakalayıp bastırdı. Isaac şaşkınlık ve korkuyla bir çığlık attı ve dönmeye çalıştı. Endüstriyel robotların en büyüğü onu tuttu. Elleri iskeleye bağlanıp binaları destekleyecek biçimde yapılmış bir modeldi. Isaac güçlü bir adamdı, ancak bu durumda kendini kurtarması olanaksızdı. Arkadaşlarına onu kurtarmaları için bağırdı ama büyük robotların bir diğeri ağır ağır onunla arkadaşlarının arasına gelip durdu. Kısa bir an, Derkhan, Lemuel ve Yagharek şaşkın şaşkın bakındılar. Ardından Lemuel yerinden fırladı. Çöp yığınlarının arasındaki uzun hendeklerin birinden aşağı hızla koşmaya başladı, doğuya doğru giderek gözden kayboldu.

"Güvercin, *seni piç herif!*" diye bağırdı Isaac. Kendini kurtarmaya çalıştığı sırada, Yagharek'in Derkhan'ın önüne geçtiğini görüp şaşırdı. Sakat Garuda öyle sessiz, öyle çekingen durmuş, varlığı öylesine önemsiz kalmıştı ki, Isaac onu hiç hesaba katmamıştı. O yalnızca izleyecek, kendisine söylenenleri yerine getirecekti. Hepsi bu.

Şimdi ise, Yagharek, görkemli bir devinimle sıçrayıp bekçi robotların yan tarafına süzülüyor, Isaac için mücadele ediyordu. Derkhan da onun ne yaptığını görerek diğer tarafa çekildi, robot ikisi arasında ne yapacağını bilemedi, sonra kararlı adımlarla ona doğru ilerledi.

Derkhan dönüp kaçmaya kalkıştı ancak çöplerin altından saldırgan bir yılan gibi fırlayan çelik kaplı bir kablo bileğine sarılıp onu yere düşürdü. Hızla pürüzlü zemine çarptı ve acıyla bağırdı.

Yagharek, robotun kıskaçlarını açmak için kahramanca bir uğraş içindeydi, ama çabası boşunaydı. Robot ona hiç aldırmadı. Arkadaşlarından bir tanesi, Yagharek'in arkasına yanaştı.

"Yag, bırak!" diye bağırdı Isaac. "Kaç!" Ancak çok geç kalmıştı. Yeni gelen de yine devasa bir endüstriyel robottu ve Yagharek'i sımsıkı saran teller, koparılamayacak kadar sertti.

Bu kavga sırasında, Konsey'in et uzantısı olan avatar adam, sesini yükseltti.

"Size saldıran yok," dedi. "Zarar verilmeyecek size. Böyle başlamamız gerekiyor. Bir aldatmaca bu. Korkmayın lütfen."

"Sen *aklını* mı kaçırdın?" diye avazı çıktığı kadar bağırdı Isaac. "Ne *demek* istiyorsun? Ne haltlar *karıştırıyorsun*?"

Çöp labirentinin ortasında duran robotlar kenara, Robot Konseyi'nin taht odasına doğru çekilmeye başlamışlardı. Derkhan'ı yakalayan kablo onu yere düşürmüştü. Kurtulmaya çalışmış, bağırmış, dişlerini sıkmıştı, ama sonunda kablo etini kesmesin diye ayağa kalkıp bileğindeki kabloyla sendeleyerek yürümek zorunda kalmıştı.

Yagharek'i tutan robot, onu kolayca havaya kaldırıp Isaac'den uzaklaştırdı. Yagharek deliler gibi çırpınıyordu, başlığı yüzünden düşmüş, öfkeyle buz gibi bakan kuş gözlerini etrafta dolaştırıyordu. Ama bu kaçınılmaz yapay gücün karşısında çaresizdi.

Isaac'i ele geçiren robot, onu alanın ortasına getirdi. Avatar etrafında hoplayıp duruyordu.

"Rahat ol," dedi. "Canın yanmayacak."

"*Ne?*" diye kükredi Isaac. Amfitiyatronun karşı kenarından küçük bir robot, molozların üzerinden bir çocuk gibi sıçrayarak onlara doğru geldi. Tuhaf görünümlü bir aygıt taşıyordu, içinden huniye benzer bir şey uzanan, uyduruk bir başlıktı bu ve hepsi taşınabilir bir makineye bağlanmıştı. Robot, Isaac'in omuzlarına atladı, ayak parmaklarıyla acı verecek şekilde yapıştı ve başlığı Isaac'in kafasına geçirdi.

Isaac boğuştu, bağırdı, ama güçlü kollar öyle sıkı bastırıyordu ki, kendini kurtaramadı. Kısa sürede başlık sıkıca bağlandı, bu arada da saçlarını yoldu, kafa derisini çizdi.

"Makine benim," dedi çıplak ölü adam, çevik adımlarla taşlardan makine kalıntılarına, oradan cam kırıklarına atlayarak sanki dans ediyordu. "Buraya atılan şeyler de benim etim. Sizin bedenle-

rinizin, yaraları ya da kırık kemikleri iyileştirmesinden çok daha kısa sürede onu onarabilirim. Her şey buraya ölmesi için bırakılıyor. Şimdi burada olmayanlar da yakında gelir, müridlerim bana getirir ya da ben yaparım. Kafana takılan alet de medyumların ve kahinlerin, habercilerin ve ruh gezginlerinin kullandıklarına benzeyen bir parça. Bir dönüştürücü. Ruhsal boşaltıma yön verebiliyor, yönünü değiştirip gücünü artırabiliyor. Şu anda çoğaltıp yaymaya ayarlı.

Üzerinde oynamalar yaptım. Şehirde kullanılanlardan çok daha güçlü. Dokuyucu'nun, senin yetiştirdiğin Pervanenin peşinde olduğunu söyleyip seni uyarmasını anımsıyorsun, değil mi? Sakat ama. Kavruk kalmış, dışlanıyor bu yüzden. Yardım almadan seni bulamaz."

Avatar adam Isaac'e baktı. Derkhan arkada bir şeyler bağırıyordu ama Isaac onu dinlemiyordu. Gözlerini, avatarın hayal meyal gördüğü gözlerinden ayıramıyordu.

"Ne yapabileceğimizi göreceksin," dedi adam. "Ona yardım edeceğiz."

Isaac, kendi öfke ve korku dolu ulumasını duymadı. Bir robot, uzanıp makineyi açmıştı. Başlık titreşti ve öyle bir gürültüyle homurdanmaya başladı ki Isaac'in kulakları ağrıdı.

Isaac'in aklının resmi, dalga dalga akmaya başladı. Şehrin gözeneklerini tıkayan habis rüya örtüsünün içinden geçti ve atmosfere ışınlandı.

Isaac'in burnundan kan damlıyordu. Başı ağrımaya başladı.

El Cinleri şehrin üç yüz metre üzerinde, Kutsal Çayır'da toplandı. Solaklar dikkatle, Islak Pervanelerin ruhsal izini araştırdı.

ufak bir harekette, hemen saldırıya geçin, diye hırçın bir sesle buyurdu, içlerinden biri. *dikkati elden bırakmayın,* diye gözdağı verdi bir diğeri. *izini bulun ve takip edin, yuvayı bulun.*

Çabuk çabuk ve sessizce tartıştılar. Havada kımıldamadan asılı duruyorlardı, her biri, solak bir soylu taşıyan sağ eşler beşlisiydi bunlar. Solaklar taktik tartışırken, onlar saygılı bir sessizlik içinde beklediler.

yavaşla, komutuna hemen uydular. Köpeğin dışında her solak ve sağ eş konukçusunun kolunu kaldırdı, silahı hazırlayıp bekledi. Olağanüstü arama birliği, havada kayarcasına yavaşça ilerledi, Islak Pervane bilincinin kırıntılarını bulmak için dalgalı ruhsal alanı taradı.

Yeni Crobuzon'un üzerinde bir helezon gibi döne döne, ortalığa sıçramış düş artıklarının izini takip ettiler, yavaşça, bir yay çizerek Salya Fırını'na, oradan Sheck ve Katran'ın güneyine, Nehirkabuğu'na doğru gittiler.

Batıya kıvrılırken, Büyük Kıvrım'dan yayılan ruhsal esintileri fark ettiler. Bir an, El Cinlerinin kafası karıştı. Gidip gelerek bu dalgalanan duyguyu araştırdılar, ama kısa sürede anladılar ki bunlar insanlardan yayılıyordu.

büyü işi, dedi biri.

bizi ilgilendirmiyor, diye ona katıldı arkadaşları. Solaklar, sağ eşlerine havadaki takibe devam etmelerini işaret etti. Milislere ait rayların üzerinde toz zerrecikleri gibi küçük şeyler dönüp duruyordu. Solaklar, tedirgin bir şekilde başlarını iki yana çevirdiler, bomboş gökyüzünü araştırdılar.

Aniden, yabancı bir sızıntı, bir dalga gibi kabardı. Ruhsal alanın yüzey gerilimi basınçla balon gibi şişmeye başladı ve gözeneklerinden dışarıya o çirkin, yabancı açlık duygusu sızmaya başladı. Ruhsal düzlem, anlaşılmayan akılların yapışkan pis kokusuyla kalınlaşmıştı.

Solaklar büyük bir korku ve şaşkınlık içinde kıvrandı. Çok, çok güçlü ve çok çabuktu! Eşlerinin sırtına abandılar. Sağ eşlerle aralarındaki bağlantı birden ruhsal bir serpintiyle dolmuştu. Solağının duyguları taştıkça her bir sağ eş, korku dolu akıntıyı hissediyordu.

Beş çiftin uçuşu bozulmuştu. Gökyüzünde kasıldılar, sıraları bozuldu.

bir şey geliyor, diye biri bağırdı, ardından karmakarışık, şaşkın ve korku dolu yanıtlar yağmaya başladı.

Sağ eşler uçuşlarını denetim altında tutmaya çabaladılar.

Aynı anda oluşan bir kanat patlamasıyla beş siyah, gizemli şekil Nehirkabuğu çatılarının sıkış tepiş karmaşası içindeki gölge bir

oyuktan fırladı. Kocaman kanatların kapanmasının oluşturduğu esintiler bir sürü boyutu geçerek, El Cinlerinin sersemlemiş bir halde zikzaklar çizerek uçtuğu ılık havaya yükseldi.

Köpek bir an altındaki havayı yararak geçen büyük gölgeli kanatları gördü. Ansal bir korku mesajı iletti ve Rescue'nun sağ eşinin sersemleyerek yalpaladığını hissetti. Solak kendi kontrolünü kaybetmemeye çalıştı.

solaklar bir araya, diye bağırdı ve sağ eşten iyice yukarıya çıkmasını istedi.

Sağ eşler bir sıra oluşturdu, sonra yan yana havanın içinden kayar gibi uçtular. Birbirlerinden güç alıyor, bu gücü büyük bir disiplinle yönetiyorlardı. Askerî bir bölük gibi sıralanmışlardı, yüzleri hafifçe yere bakıyordu. Gözleri bağlı, dudakları büzülmüş, ateşe hazır beş sağ eş. Aynalı başlıklar içindeki solaklar ise büyük bir dikkatle gökyüzünü tarıyordu. Yüzleri yıldızlara dönüktü. Aynaları ise yere açı yapacak şekilde ayarlanmıştı: Şehrin karanlık manzarasını, karman çorman yayılımını, sokakları, cam kubbeleri ve kiremitleri gösteriyordu.

Islak Pervanelerin soluk kesen bir hızla yaklaşmalarını izlediler.

bizim kokumuzu nasıl aldılar? diye düşündü solaklardan biri korkuyla. Akıl gözeneklerini elllerinden geldiğince kapatmaya çalışıyorlardı. Pusuya uğrayacakları akıllarından geçmemişti. İnsiyatifi nasıl yitirmişlerdi?

Ama Islak Pervaneler yalpalayarak yaklaşırken, solaklar, asıl hedefin kendileri *olmadığını* anladı.

En büyük Pervanenin bedeninde parıldayan korkunç silahları fark ettiler; sivri dokunaçlar ve kemik çıkıntısı şeklindeki uzuvlar yanıp sönüyor, bir şeyleri kesiyor, kocaman dişlerini havada gıcırdatıyordu.

Pervane, bir hayaletle savaşıyordu sanki. Düşmanı, bilinen boyuta girip çıkıyordu, şekli duman gibi değişkendi, önce katı bir biçime bürünüyor, sonra gözden kayboluyordu. Bu boyutun sımsıkı dokunmuş gerçeklerinin içinden zıplayarak geçen ve acımasız kabuklu neşterleriyle Islak Pervaneyi kesen devasa bir örümcek karabasanı gibiydi.

dokuyucu! diye heyecanlandı solakların biri ve sağ eşlere havadaki bu akrobatik savaştan yavaş yavaş uzaklaşmalarını söylediler.

Diğer Pervaneler kardeşlerinin yanında dönüp duruyor, ona yardıma çalışıyorlardı.

Saldırmak için, anlaşılmaz bir programa göre sıraya girdiler. Dokuyucu göründüğünde ona saldırıyor, zırhını delip gözden kaybolmadan önce damla damla irinini akıtıyorlardı. Yaralarına rağmen, Dokuyucu, çılgına dönmüş Pervanelerden parça parça doku koparıyor, katransı kanlarını akıtıyordu.

Pervane ve örümcek, birbirine hayal meyal fark edilen olağanüstü bir şiddetle saldırıyordu; her hücum ve savuşturma görülemeyecek bir hızla gelişiyordu.

Pervaneler havada yükselirken, şehrin üzerindeki düş kılıfını yırttılar. Gökyüzünde, bu ruhsal dalgalarla, El Cinlerinin aklının karıştığı bir noktaya ulaştılar.

Pervanelerin de onları fark edeceği kesindi. Bitişik düzen uçuşları bir anlık karmaşayla bozulmuştu. En küçük Pervane, çarpık bedenli, gelişmemiş kanatları olan, topluluktan ayrıldı ve ağzından kocaman bir dil sarkıttı.

Koca dil titreşti ve parıldayarak ıslak kursağa geri döndü.

Deli gibi oraya buraya uçan en küçük Pervane, Dokuyucu'nun acımasız gösterisinin üzerinde daireler çizerek havada döndü, bir an durdu, sonra aşağı ve doğuya, Büyük Kıvrım'a doğru dalışa geçti.

Çelimsiz Pervanenin kaçışı diğerlerinin aklını karıştırdı. Birbirlerinden ayrıldılar, başlarını hızla döndürüp etraflarına bakındılar, dokunaçları ışıl ışıl parlıyordu.

Büyülenmiş solaklar korkuyla geriliediler.

şimdi! dedi bir tanesi. *şaşkın ve meşgul, dokuyucuyla birlikte saldırın.*

Bir an telaşlandılar, ne yapacaklarını bilemediler.

tükürmeye hazır ol, dedi köpek, El Cinine.

Pervaneler birbirinden gittikçe uzaklaşıyor, ortada dövüşen çiftin etrafında uçuyor, havada dönüp duruyorlardı. Solaklar birbirine seslendi.

saldırın! diye bağırdı bir tanesi, zayıf kâtibin asalağı olan solak, sesindeki korku hissediliyordu. *saldırın*!

Yaşlı insan kadın, havada birden ileri fırladı, bu arada korkmuş solak sağ eşine büyük bir hızla atılmasını söylerken, Pervanelerden biri döndü ve donup kaldı, kendisine doğru gelen El Cinlerini ve konukçularını görmüştü.

Bu anda diğer iki Pervane birlikte saldırıya geçti, bir tanesi kocaman bir kemik mızrağı Dokuyucu'nun şiş karnına batırdı. Koca örümcek geri giderken, diğer Pervane halkalardan oluşan dokunacının bir kıvrımını kement gibi onun boğazına geçirdi. Dokuyucu gecenin içinden bir diğer düzleme geçerek kayboldu, ama dokunaç onu yakalamıştı ve asılarak yarı yarıya bu tarafa çekti, boynuna iyice sarıldı.

Dokuyucu kendini kurtarmaya çalışıyordu, ama solaklar bunu göremediler. Üçüncü Pervane onlara doğru geliyordu.

Sağ eşler hiçbir şey görmemişti, ama kıvrılıp bükülerek yaklaşan Pervaneleri aynalarında görmeye çalışan solakların korkmuş ruhsal feryatlarını duyabiliyorlardı.

tükür! diye emretti katip El Cini sağ eşine. *şimdi*!

Konukçu bedeni olan yaşlı kadın ağzını açtı ve kıvrılmış bir dil çıkardı. Hızla bir soluk aldı ve olabildiğince şiddetle tükürdü. Dilinden fışkıran büyük miktarda yakıcı gaz, göz kamaştırıcı bir şekilde gökyüzünde yanmaya başladı. Kocaman alevler, Islak Pervaneye uzandı.

Amaç doğruydu, ama solak, korkuyla yanlış zamanlama yapmıştı. Sağ eş çok erken tükürmüştü. Alevleri yağlı bir sıvı kapladı, Pervanenin etine değmeden söndürdü. Bu patlama buharlaştığında, Pervane gitmişti.

Solaklar panik içinde sağ eşlerine havada dolaşmalarını, yaratığı bulmalarını emretti. *bekleyin bekleyin*! diye bağırdı köpek El Cini, ama uyarısına aldıran olmadı. El Cinleri denizin üzerindeki pislikler gibi ine çıka, rastgele dolaştılar, her yöne gittiler, deliler gibi aynalarına baktılar.

orada, diye ciyakladı genç, kadın solak. Şehre doğru acımasızca, bir çıpa gibi inen Pervaneyi görmüştü. Diğer El Cinleri bunu

aynalarında görmek için gökyüzünde bir dönüş yaptı ve kendilerini bir başka Pervane ile karşı karşıya bulunca koro halinde bağrışmaya başladılar.

Kardeşlerini arayan Pervanelerden birisi onlara doğru uçuyordu, bu yüzden de döner dönmez onunla burun buruna gelmişlerdi. Aynalarının hemen berisinde, açılmış kanatlarıyla görünmeyecek gibi değildi.

Genç adam-solak, konukçusunun gözlerini kapatmayı başardı ve sağ eşine dönüp tükürmesini emretti. Dehşete düşen sağ eş, ufak çocuğun konukçuluk yaptığı El Cini, uymaya çalıştı ve dar bir spiral halinde dönüp duran yakıcı gaz kümeleri püskürttü.

Konukçuları bunu tutuştururken, Tekraryapım sağ eş ve Kepri solağı, ses duvarını aşan, ruhsal çığlıklar attılar. Gökyüzünden hızla yere düşüyorlardı, kurban edilmişlerdi ve acı içinde çığlıklar atıyorlardı, yarı yola gelmeden ölmüşlerdi, kanları kaynamış, kemikleri aşırı ısıdan kırılmıştı ve sonunda Katran'ın suyuna çarptılar. Kirli suyun altında bir buhar patlaması yaratarak kayboldular.

Kadın-solak büyülenmiş bir halde dolaşıp duruyordu, Islak Pervanenin kanatlarındaki desenlerin fırtınasına takılan ödünç alınmış gözleri donuklaşmıştı. Solağın hipnotize olmuş düş akışı, sağ eşiyle arasındaki bağlantıyı geçerek sağ eşe ulaştı. Vodyanoi El Cini, gözler önüne serilen bir akıl curcunası karşısında yüzünü buruşturdu. Neler olduğunu anladı. Konukçusunun ağzıyla inledi, solağı ve konukçuyu sırtına bağlayan kemerleri çözmeye çalıştı. Sağ eş, Vodyanoi, gözlerini, bantla kapalı olsalar bile yine de sımsıkı kapattı.

Kemerlerle uğraşırken, belli bir hedef ya da yön belirlemeden korkuyla tükürdü, gazı büyük bir patlamayla ateşleyerek geceyi bir fener alayına çevirdi. Ateş bulutunun ucu, solağının korkmuş ruhsal çığlıklarına uymak için çabalayan Rescue El Cinine kadar ulaşmıştı. Genişlemekte olan yakıcı hava topundan kaçmak için döne döne gitti ve yaralı pervenenin bedenine çarptı.

Yaratık acı ve korkuyla titredi. Dokuyucu'yu onun hırpalanmış bedeninden çekip uzaklaştırmışlardı, ancak perişan bir halde yuvasına doğru düşüyor, yaraları kanıyordu, eklemleri ezilmiş

bir halde, acı içindeydi. Yiyecekle ilgilenecek hali yoktu. Rescue El Cini ve onun köpek-solağı üzerine saldırıp patakladıkça, sağa sola yalpalayıp duruyordu.

Sinirli bir kasılmayla, Islak Pervaneden bahçe makası gibi iki kocaman sivri diş fırladı ve hem MontJohn Rescue'nın hem de köpeğin kafalarını tek ve hızlı bir darbe ve iğrenç bir sesle bedenlerinden ayırdı.

Kafalar karanlığın içine düşüp kayboldu.

El Cinleri canlı ve bilinçliydi ama konukçularının beyin sapları gittiğinden, ölmekte olan bedenlerini kontrol edemediler. İnsan ve köpek leşleri, ölüm sonrası bir nöbet içinde çırpınıp dans ettiler. Kanları oluk oluk fışkırıyor, yuvarlanan bedenlerin, çılgına dönmüş El Cinlerinin üzerine akıyordu.

Aşağıya inene kadar her şeyin farkındaydılar, derken Küçük Kıvrım'daki bir arka bahçenin sert betonuna çarptılar, ezilen et ve kemik parçaları tuhaf bir şapırtıyla sıçradı. El Cinleri ve kafasız konukçu bedenleri anında parçalanmıştı. Kemikleri un gibi ufalanmış, etleri toparlanamayacak denli ezilmişti.

Gözleri bantlı Vodyanoi kendisini, aklını Islak Pervanenin yediği insan El Cinine bağlayan kemerleri neredeyse çözmüştü. Ama Vodyanoi, son kemeri de çözüp gökyüzüne seğirmek üzereyken, Islak Pervane yemeğini yemek için harekete geçti.

Böcek kollarını avına doladı, sımsıkı sardı. Kadını kendine çekti, aynı anda da araştıran dilini kadının ağzına sokarak El Cininin düşlerini içmeye başladı. Büyük bir iştahla emiyordu.

Zengin bir karışımdı bu. İnsan konukçunun düşüncelerinin kalıntısı, El Cininin aklından ince kum ya da kahve telvesi gibi fırıl fırıl dönerek akıyordu. Islak Pervane, kadının bedenini döndürdü, kendine çekti, kemik gibi sert uzantılarıyla kadının sırtına takılı sarkık Vodyanoi etini deldi. Sağ eş korku ve ani acıyla bir çığlık attı, Pervane havadaki dehşetin tadını alabiliyordu. Bir an kafası karıştı, yemeğinin bu kadar yakınında filizlenen bu diğer aklın ne olduğunu bilemedi. Ama sonra kendini toparladı, daha sıkı sarıldı, bu ilk ikramı yalayıp yuttumuş, yenisini içmeye hazırdı.

Vodyanoi beden sımsıkı yakalanmıştı, solağının aklı sonuna kadar içilirken hiçbir yere kımıldayamıyordu. Çabaladı, bağırdı, ama kaçamadı.

Havada, biraz daha ileride, beslenen kardeşlerinin hemen arkasında Dokuyucu'yu tuzağa düşürmüş olan Pervane sivri dokunaçlı kuyruğuyla değişik boyutları kamçılıyordu. Dev örümcek, akıl almaz bir hızla gökyüzüne girip çıkıyordu. Her ortaya çıktığında biraz daha düşüyordu: Yerçekimi insafsızca aşağı çekiyordu onu. Bir boyuta dalıyor, etine gömülü zıpkın uçlu dokunacı beraberinde sürüklüyor, diğer bir boyutta kaçıp saldırganını üzerinden atıyor, sonra ağırlığını ve gücünü kullanarak tekrar olağan düzleminde ortaya çıkıyor, ardından yine gözden kayboluyordu.

Islak Pervane inat ediyor, avının etrafında taklalar atıyor, kaçmasına izin vermiyordu.

El Cini kâtip, korkudan aklını yitirmiş, kendi kendine konuşup duruyordu. Genç, kaslı adamın bedenindeki solağını aradı.

öldüler arkadaşlarımızın hepsi öldü, diye çığlık attı. Gördüklerinin, duyumsadıklarının bir kısmı kanaldan geriye, sağ eşinin kafasına aktı. Yaşlı kadının bedeni huzursuzca yalpaladı.

Diğer solak sakin olmaya çabaladı. Başını iki tarafa çevirdi, otorite sağlamaya çalıştı. *durun*, diye kesin bir sesle emretti. Aynalarından arkasındaki üç Pervaneye baktı; biri yaralı, havada ağır ağır gizli yuvasına doğru gidiyor; aç olan diğeri yakaladığı El Cinlerinin akıllarıyla besleniyor; hâlâ bir köpek balığı gibi çırpınan ise Dokuyucu'nun kafasını koparmaya çalışıyordu.

Solak, sağ eşini biraz daha yaklaştırdı. *şimdi saldır*, diye düşündü ve bunu arkadaşına gönderdi, *hızla tükür, ikisini yakala, yaralıyı izle*. Sonra kafasını birden iki yana çevirip baktı ve *diğeri nerede?* diye dehşet içinde bağırdı.

Diğeri, yaşlı kadının dilindeki alev tabakalarını savurmuş ve zarif bir dalışla havada gözden kaybolmuş olan son Islak Pervane, çatıların üzerinde uzun, kavisli bir daire çizmişti. Yukarıya ve aşağıya doğru yavaş ve sessizce uçmuş, kanatlarını donuk, boz bir renkle kamufle etmiş, bulutların gerisinde saklanmış, şimdi ise

çarpıcı koyu renkleri ve uyku verici desenlerin ışıltılarıyla birden ortaya fırlamıştı.

El Cinlerinin diğer tarafında, solakların gözlerinin önündeydi. Genç insan erkeği solak, avcı canavarı kanatlarını germiş böyle apaçık görünce bir şok dalgasıyla sarsıldı. Gecenin renkleri, Islak Pervanenin kanatlarında kıvrılarak değişime uğrarken, solak aklının boşaldığını hissetti.

Bir anlık bir dehşet hissetti, derken şiddetli ve anlaşılmaz bir düş akışından başka hiçbir şey... derken yine dehşet... sonra titredi, bir kez daha düşündüğünü fark ederken, korkusu, umutsuz bir neşeyle karıştı.

İki düşmanla karşı karşıya kalan Pervane bir an durakladı, sonra havada yavaşça döndü. Havada süzülüş açısını değiştirmişti, böylece kanatlarının tuzağa düşüren yüzü, doğrudan kâtibe ve onu taşıyan yaşlı kadına bakıyordu. Zaten onlar da, onu yakmaya kalkışan El Cinleriydi.

Serbest kalan solak, önünde Islak Pervanenin devasa gövdesini fark etti, kanatları görünmüyordu. Solunda yaşlı kadının endişeyle kafasını çevirdiğini gördü, neler olduğunu anlayamamıştı, sonra kâtibin kaymış bakışlarını gördü.

şimdi yak onu hadi şimdi şimdi, diye solak yaşlı kadına bağırmaya çalıştı. Dev Pervane aralarındaki havayı görülemeyecek bir hızla geçip, açlık çeken biri gibi ağzından salyalar akıtarak El Cinlerini kıskaca aldığında, yaşlı kadın ağzını büzmüş, tükürmeye hazırdı.

Ruhsal bir çığlık atıldı. Yaşlı kadın ateş tükürmeye başladı, alevler, kendisini yakalayan Pervaneye zarar vermeden savuşturuldu ve yoğunlaşan havada buharlaştı.

Korku bütün bedenini kaplamışken bile, sokak çocuğunun sırtındaki son solak, aynalı başlığında dehşet veren bir şey gördü. Dokuyucu'nun tırnakları bir an ortaya çıktı ve ona saldıran Islak Pervanenin zıpkın kuyruğu geri kaçtı, ucu kopmuş, parçalanan kuyruğundan kanlar damlıyordu. Pervane, tekrar ortaya çıkmayan Dokuyucu'dan ayrılıp kesik kesik çığlıklar attı, ılık havanın içinde hızla El Cini çifte doğru atıldı.

Solak, önündeki Pervanenin başını yemeğinden kaldırdığını, omuzlarının üzerinden bakarak, yavaş ve uğursuz bir devinimle dokunacını ona doğru salladığını gördü.

Önünde ve arkasında Pervaneler vardı. Küçük sokak çocuğundaki sağ eş ürperdi ve talimatları bekledi.

dal! diye bağırdı solak, ani, delicesine bir korkuyla. *dal ve uzaklaş*! *görev iptal oldu! yalnız kaldık ve başımız dertte, kaç, tükür ve kaç!*

Sağ eşin aklını büyük bir panik dalgası tarayıp geçti. Çocuğun yüzü korkudan büzüldü ve ateş tükürmeye başladı. Yeni Crobuzon'un buğulanan taşlarına, karanlık ve çürüyen tahtalarına doğru, cehenneme giren bir ruh gibi daldı.

dal dal dal! diye bağırıyordu solak, Pervaneler ise zehirli dilleriyle korkunun izini yalıyorlardı.

Şehrin gece gölgeleri, parmaklar gibi uzandı ve El Cinlerini, bulutlardaki akıl almaz, tarifsiz, anlaşılmaz beladan uzaktaki, bu güneşsiz ihanet ve tehlike şehrine aldı.

40

Isaac, Robot Konseyi'ne hakaretler ediyor, kendisini serbest bırakmasını söylüyordu. Burnundan sızan kan, sakalında pıhtılaşmıştı. Ondan biraz ötede Yagharak ve Derkhan, robot gardiyanların kıskacından kurtulmak için çabalayıp duruyorlardı. Savaşacak dermanları kalmamıştı. Ellerinden bir şey gelmiyordu.

Isaac, şiddetli baş ağrısıyla oluşan puslu görüntüde, büyük Robot Konseyi'nin kemikli metal kolunu gökyüzüne kaldırdığını gördü. Aynı anda bir deri bir kemik kalmış kanlı avatar, aynı kolla yukarıyı gösterdi, rahatsız edici görsel bir yansımaydı bu.

"Geliyor," dedi Konsey, adamın ölü sesiyle.

Isaac, öfkeyle ulurcasına bağırdı ve göğe doğru baktı, başlığı çıkarmak için başını deliler gibi iki tarafa sallıyor, çırpınıp duruyordu, ama çabaları yararsızdı.

Kayarak giden bulutların altında, kocaman gözalıcı bir şekil, aranarak gökyüzünden onlara doğru yaklaşıyordu. Sabırsız ve karmakarışık bir devinimle yalpalıyordu. Derkhan ve Yagharek de onu görmüş, kımıldamadan bakıyorlardı.

Şaşırtıcı canlı, korkunç bir hızla yaklaşıyordu. Isaac gözlerini kapattı, sonra yine açtı. O şeyi görmeliydi.

O şey daha da yaklaştı, birden yere doğru indi, alçaktan ve yavaş yavaş, nehrin üzerinde salınarak uçtu. Çok katlı uzuvlarını açıp kapattı. Bedeni karmaşık bir bütünlük içinde titreşti.

O kadar mesafeden ve korku içinde olmasına karşın, Isaac ona yaklaşan Islak Pervanenin, Barbile'i haklayan korkunç avcının görkemiyle karşılaştırıldığında, ancak zavallı bir örnek olduğunu görebiliyordu. Onun karmakarışık beden katları, zorba bütünlüğünü oluşturan kıvrımları ve karmakarışık büklümleri, aklın ala-

mayacağı, korkunç bir simetrinin tuhaf, sanal sayılar halinde çoğalan hücrelerin sonuçlarıydı. Bu ise, yamuk yumuk uzantılarıyla sabırsızca kanat çırpan, beden parçaları şekilsiz ve eksik, silahları kozasında ezilip güdük kalmış bu şekil... bu bir hilkat garibesiydi, bir özürlü.

Bu Isaac'in işe yaramayan bir besinle büyüttüğü Islak Pervaneydi. Isaac hayalsalgısının etkisinde titreyerek yatarken, onun kafasından damlayan özsuyunu tadan Pervane. Görünüşe göre, hâlâ bu tadın, ilk tattığı daha saf bir besinin lezzetli anısı peşindeydi.

Onun bu aykırı doğumu, diye düşündü Isaac, *bütün dertlerinin başlangıcıydı.*

"Ah, güzel tanrım," diye titrek bir sesle fısıldadı, "Yarabbim... tanrım yardım et..."

Islak Pervane üst üste yığılı çöplerin arasına indi. Kanatlarını katladı.

Çömeldi, sırtını kamburlaştırarak gerdi, kavgaya hazır bir maymun gibiydi. Özürlü, ama hâlâ korkunç, güçlü, acımasız kollarını, öldürmeye hazır bir avcı gibi germişti. Uzun, ince başını yavaşça iki yana çevirdi, göz çukurlarının dokunaçları havayı yokladı.

Etrafındaki robotlar hafifçe kıpırdandılar. Islak Pervane onlara aldırmadı. Ürkünç ve çirkin ağzın açtı, şehvetli dilini dışarı çıkardı, toplananların üzerine doğru, kocaman bir kurdele gibi savurdu.

Derkhan inledi, Pervane ürperdi.

Isaac ona sakin olması, Pervanenin onu hissetmesine izin vermemesi için seslenmeye çalıştı ama konuşamıyordu.

Isaac'in akıl dalgaları kalp atışları gibi salındı, çöplüğün ruhsal alanını sarstı. Pervane onun tadını alabildi, onun daha önce aradığı akıl içeceği olduğunu anladı. Hissettiği diğer ufak tekek tadımlıklar, onun yanında hiçti, bir sofradaki birkaç küçük lokmaydı onlar.

Islak Pervane heyecanla titredi ve sırtını Yagharek ile Derkhan'a döndü. Isaac'e baktı. Yavaşça dört uzvunun üzerinde doğruldu, ağzını açıp küçük, çocuksu bir tıslama çıkardı ve büyüleyici kanatlarını iyice açtı.

Isaac, bir an gözlerini kapamaya çalıştı. Beyninin adrenalini yüksek küçük bir bölümü kaçış planları yapıverdi.

Ama çok yorgun, çok şaşkın ve perişan bir haldeydi, acısı çok büyüktü ve bu yüzden çabuk davranamadı. Sulanmış gözleriyle baktı, Islak Pervanenin önce bulanık görünen, sonra netleşen kanatlarını gördü.

Renkler dalga dalga, çiçek yaprakları gibi açılıyordu, büyüleyici tonlar yumuşak, esrarengiz bir açılımla gözler önüne serildi. Pervanenin bedeninin iki yanında, birbirinin kusursuz bir yansıması olan gece renklerinin akıntısı, hırsızlar gibi Isaac'in göz sinirlerinin içine sızdı ve oradan bütün aklına yayıldı.

Isaac, Islak Pervanenin molozların üzerinde yavaş yavaş yürüyerek ona sokulduğunu, kusursuz bir simetriyle kavis yapan kanatların hafifçe çırpılmasını ve uyuşturucu görüntülerin onu çepeçevre sardığını gördü.

Aklı bocalayan bir çark gibi atlama yaptı ve büyük bir düş selinden başka bir şey hissedemez oldu. İçinde anılardan, izlenim ve pişmanlıklardan oluşan bir köpük kabarmaya başladı.

Bu hayalsalgısından farklıydı. Bunlar istilacı düşler değildi. Kendi düşleriydi ve onların fokurtusunu izleyecek bir Isaac yoktu, akan görüntüler bizzat kendisiydi, anımsanandı o, imgeydi. Isaac'in kendisi, ebeveyn sevgisinin, derin seks fantazilerinin ve anılarının, tuhaf, nörotik buluşların, canavarların, serüvenlerin, mantıktaki yanılgıların, çoğalmakta olan kendi anılarının, akıl yürütmeye galip gelen bilinçaltı zaferin değişen kütlesinin, onu oluşturan bilgi ve yansımanın korkutucu, hayrete düşüren iç içe geçmiş bilinçaltı salgılarının anısıydı.

düş

düş

kesildi

aniden kesildi ve Isaac, gerçeğin onu aniden içine çekişiyle bir çığlık attı.

Aklı yine bilinç tabakaları arasına dalıp bilinçaltında ait olduğu yere dönerken deli gibi gözlerini kırpıştırdı. Uzun uzun yutkundu. Kafası sanki içine çöküyor, ortalığa bırakılmış kırıntıların karmaşasından çıkıyor, kendini yeniden toparlıyor gibiydi.

Söylediği bir şeyin sonuna gelen Derkhan'ın sesini duydu.

"...inanılmaz!" diye bağırıyordu. "Isaac? Isaac, beni duyuyor musun? İyi misin?"

Isaac bir süre gözlerini kapalı tuttu, sonra yavaşça açtı. Gece manzarası, görüş alanına aktı.

Ellerinin ve dizlerinin üzerinde yere kapaklandı, robotun artık kendisini tutmadığını, ayakta durabilmesini sağlayan şeyin Islak Pervanenin düşsel kıskacı olduğunu fark etti. Başını kaldırdı, yüzündeki kanı sildi.

Önündeki manzarayı anlaması için bir süre geçmesi gerekti.

Derkhan ve Yagharek çöplüğün kıyısında ayakta duruyorlardı, ikisini de serbest bırakmışlardı. Yagharek başlığını yeniden takarak büyük kuş kafasını örtmüştü. İkisi de kıpırdamadan, her an koşmaya ya da sıçramaya hazır, donmuş gibi duruyorlardı. Gözlerini çöplük alanının tam ortasına dikmişlerdi.

Isaac önünde, Pervane saldırdığı sırada arkasında duran bir sürü robot gördü. Parçalanmış devasa bir şeyin etrafına toplanmışlardı.

Robot Konseyi'nin çöplüğünün tepesinde, zincirleri sarkan dev gibi bir vinç kolu yükseliyordu. Nehirden bu tarafa, çöplerden oluşan küçük savunma duvarının üzerine doğru dönmüş, boşluğun ortasına gelip durmuştu.

Onun tam altında, ortalığa yayılmış milyonlarca tehlikeli parça; kocaman tahta bir kasanın, bir insandan daha uzun ve küp şeklindeki bir bloğun kalıntılarıydı. Parçalanmış tahta kenarlarından dökülenlerse içindeki yüktü; demir ve taşlardan bir tepe, Griss Sapağı çöplüğündeki en ağır tortunun oluşturduğu karmaşık bir yığın.

Yoğun çöp tepesi, yavaş yavaş çökerek baş aşağı bir koni şeklini aldı, kasanın parçalanmış tahtalarından kaydı.

Altında, kıvranıp duran, yeri hafif hafif tırmalayan ve acıklı sesler çıkaran, parçalanmış bir dış iskelet ve dokulardan bir yığın halinde, kanatları kırılmış ve molozların altına gömülmüş Islak Pervane vardı.

"Isaac, onu *gördün* mü?" diye tısladı Derkhan.

Isaac başını salladı, gözleri hayretle açılmıştı. Yavaşça, ayağa kalktı.

"Ne oldu?" dedi. Tükürdü. Sesi kendisine olağanüstü yabancı geliyordu.

"Neredeyse bir dakika kadar kayboldun," dedi Derkhan telaşla. "Seni etkisine aldı... sana avaz avaz bağırdım ama sen gitmiştin... derken... sonra... sonra robotlar ilerledi." Etrafına baktı, arandı. "Ona doğru yürüyorlardı, o da onları hissetti... kafası karıştı... ve telaşlandı. Biraz geriye çekildi ve kanatlarını arkaya doğru açtı, böylece renklerini robotlara da gösterebiliyordu, ama robotlar aldırmadan yaklaştılar!"

Derkhan sendeleyerek Isaac'e doğru geldi. Yüzünün bir yanından, yarasının yeniden açıldığı yerden ağır ağır kan damlıyordu. Yanından geçerken, bir kuzu gibi, cılız ve ağlak bir sesle meleyen, bedeninin yarısı ezilmiş durumdaki Islak Pervanenin bulunduğu geniş dairenin çevresinden dolaştı. Bir yandan da ona bakıyordu, ama yere yapışmış ve perişan haldeki yaratık bir tehlike oluşturmuyordu artık. Üzerine inen molozların ağırlığı altında kırılan kanatları görünmüyordu bile.

Derkhan yere, Isaac'in yanına çöktü, uzanıp deli gibi titreyen elleriyle onun omuzlarını tuttu. Korkarak Islak Pervaneye bir göz attı ve yeniden Isaac'e döndü.

"Onları etkileyemedi! Onlar geldikçe o da geriledi... sen kaçamayasın diye kanatlarını iyice açmıştı, ama çok korkmuş, şaşırmıştı. O geri geri giderken, *vinç de hareket etti!* Yer gümbürdemeye başladı, ama o vinci hissedememişti. Sonra, robotlar durdu, Pervane bekledi... ve vinç üzerine indi."

Döndü, yere yayılan organik sümük ve moloz yığınına baktı. Pervane acıklı acıklı inliyordu.

Derkhan'ın arkasında, Robot Konseyi'nin avatarı, yeri kaplayan çöp yığınlarının üzerinde sessizce ilerledi.

Dilini sarkıtıp ayak bileğine dolamaya çalışan Islak Pervaneye bir metre kadar yaklaştı. Ama Pervane o kadar güçsüz ve yavaştı ki, adam ondan kaçınmak için adımlarını yavaşlatmak zorunda bile kalmadı.

"Benim aklımı hissedemiyor. Onun karşısında görünmezim ben," dedi avatar adam. "Beni işittiğinde, ona yaklaşan tüm bedenimi fark ettiğinde bile benim aklım hep bir perdenin arkasındaymış gibi. Onun baştan çıkarıcılığına karşı bağışıklığı var aklımın. Kanatları karmaşık şekillerle bezeli, hızlı ve kesintisiz bir devinimle daha da karmaşıklaşıyorlar... hepsi bu.

"Ben düş kurmam, Dan der Grimnebulin. Ben nasıl düşüneceğini hesaplamış bir hesap makinesiyim. Düş görmem. Nevrozlarım, gizli derinliklerim yok. Benim bilincim, işlem gücümün gitgide büyüyen bir işlevi, köşe bucak gizli odalarıyla sizin aklınızdan fışkıran o tantanalı şey değil.

Bende Pervanenin beslenebileceği bir şey yok. Aç kalır. Beklediğini bulamaz bende." Adam dönüp Pervanenin inleyen kalıntısına baktı. "Onu öldürebilirim."

Derkhan Isaac'e bakıyordu.

"Düşünen bir makine..." dedi. Isaac yavaşça başını salladı.

"Neden bu iş için beni seçtin?" dedi titreyerek ve burnundan hâlâ akan kanın kuru zemine damladığını fark etti.

"Hesaplarım öyle," dedi adam kısaca. "Hesaplarım, seni neler yapabileceğime inandırmak ve aynı anda da Pervanelerden birini yok etmek için, bunun en uygun durum olduğunu gösterdi."

Isaac, bitkin ve canı sıkkın bir halde başını iki yana salladı.

"Görüyorsun ya..." yere tükürdü. "Aşırı mantığın zararı da bu... Başağrısı gibi değişkenlere yer yok..."

"Isaac," dedi Derkhan heyecanla. "Onları ele geçirdik sayılır! Konsey'i... şey için ... Saldırı için kullanabiliriz. Pervaneleri ortaya çıkarabiliriz."

Yagharek biraz gerilerinde durmuştu, yere çömeldi, konuşmaya katılmadı. Isaac başını kaldırıp ona baktı. İyice düşündü.

"Vay be," dedi, yavaşça. "Düşsüz akıllar."

"Diğerleri bu kadar kolay olmaz," dedi avatar. O da, Robot Konseyi'nin asıl bedeni de yukarıya bakıyordu. Çok kısa bir an o devasa ışıldak gözler titreşti ve gökyüzüne çok güçlü ışık huzmeleri gönderdi, bunlar daralıp gökyüzünü taradılar. Işık tuzağının önünden karanlık gölgeler kaçıştılar, belli belirsiz, yarım yamalak göze çarpanlar oldu.

"İki tane var," dedi avatar. Buraya, bu kardeşlerinin ölüm çığlıklarını duyup gelenler.

"Kahrolasıcalar!" diye korkuyla bağırdı Isaac. "Ne yapacağız şimdi?"

"Gelmezler," dedi adam. "Daha çevik ve güçlü bunlar, çelimsiz kardeşleri kadar saf değiller. Bir şeylerin ters gittiğini fark edebiliyorlar. Yalnızca siz üçünüzün tadını alabiliyorlar, ama bu arada benim bütün bedenimin fiziksel titreşimlerini de hissediyorlar. Bu farklılık cesaretlerini kırıyor. Gelmezler."

Yavaş yavaş Isaac, Derkhan ve Yagharek sakinleşti.

Birbirlerine ve cılız avatara baktılar. Arkalarında Islak Pervane, inleyerek can çekişiyordu. Kimse ona aldırmadı.

"Şimdi," dedi Derkhan, "ne yapıyoruz?"

Birkaç dakika sonra, tepelerinde dolaşıp duran uğursuz gölgeler kayboldu. Şehrin bu küçücük, ıssız, endüstriyel hayaletlerle çevrili parçasını kaplayan kâbus enerjisinin karanlık örtüsü, birkaç saatliğine kalktı.

Bu perişan ve bitkin durumlarında bile, Isaac, Derkhan ve Yagharek, Konsey'in zaferini sevinçle karşıladılar. Isaac, ölen Pervaneye yaklaştı, ezilmiş kafasını, doğru dürüst seçilemeyen, akıl almaz yüz hatlarını inceledi. Derkhan onu yakmak niyetindeydi, tamamen ortadan kaldırmak, ama avatar buna izin vermedi. Yaratığın kafasını korumak, günün sakin saatlerinde onu iyice incelemek, Islak Pervanenin kafasının içindekileri öğrenmek istiyordu.

Yaratık, sabahın ikisine kadar, yaşama inatla pençelerini geçirdi, sonunda uzun bir inlemeyle ve iğrenç, asitli bir tükürük salgılayarak öldü. Sinir uçları büküldü.

Can çekişerek, titreyerek, öldü.

Çöplükte olağanüstü bir dinginlik oldu.

Avatar dostça bir davranışla, iki insan ve Garudanın yanına oturdu. Konuşmaya başladılar. Planlar oluşturmaya çalıştılar. Yagharek bile heyecanla lafa karıştı. Bir avcıydı o. Nasıl tuzak kurulur biliyordu.

"Allahın cezası şeylerin nerede olduğunu bilmeden hiçbir şey yapamayız," dedi Isaac. "Ya onları avlarız, ya da oturup yem gibi bekler, o pislik yaratıkların şehirdeki milyonlarca canlı içinden bizi seçmesini umarız."

Derkhan ve Yagharek onaylayarak başlarını salladılar.

"Ben onların yerini biliyorum," dedi avatar.

Hepsi şaşkınlık içinde ona baktı.

"Saklandıkları yeri biliyorum," dedi. "Yuvalarını biliyorum."

"*Nasıl*?" diye heyecanla sordu Isaac. "*Neresi*?" Dayanamayıp avatarın koluna yapıştı, sonra birden ürktü ve elini çekti. Kıvrılan derisinin içinde, adamın yarılmış kafatasının donuk beyaz, kanlı artıklarla yol yol lekeli çerçevesini görebiliyordu. Adamın kafasındaki boşluğun tabanında, beyninin çıkarıldığı yerdeki karmaşık kıvrımın içine dolan kanlı kabloyu görebiliyordu.

Avatarın derisi kuru, sert ve soğuktu, asılı etler gibi.

Gözleri, hiç değişmeyen, yoğun ve üzgün ifadeleriyle ona bakıyordu.

"Saldırıları izledim. Tarih ve yerleri karşılaştırdım. Bağıntılar buldum ve onları bir sisteme oturttum. Kamera ve hesap makineleri verilerine, gece gökyüzünde dolaşan anlaşılmaz şekillere, herhangi bir şehir ırkına benzemeyen gölgelere baktım.

"Anlaşılmaz bir düzenleri var. Onları somutlaştırdım. Olasılıkları eledim ve kalan olasılıklara üst düzey matematik programları uyguladım. Bilinmeyen değişkenlerle mutlak kesinlik elde etmek olanaksız. Ama mevcut verilere göre, yuvalarının tahmin ettiğim yerde olması, yüzde yetmiş beş olasılık.

Pervaneler Cam Ev'de yaşıyorlar, Kaktüslerin orada, Nehirkabuğu'nda."

"İşe bak sen," dedi, biraz bekledikten sona Isaac sinirle. "Hayvan mı bunlar? Yoksa çok mu *kurnazlar*? Her neyse, çok akıllıca. Düşünebileceğim en iyi yer."

"Neden?" diye beklenmedik bir şekilde lafa karıştı Yagharek.

Isaac ve Derkhan ona baktılar.

"Yeni Crobuzon Kaktüsleri Cymek'dekiler gibi değil, Yag," dedi Isaac. "Ya da öyleler belki, ama sorun da bu. Shankell'de onlarla ilişkin olmuştur kuşkusuz. Nasıl olduklarını bilirsin. Bizim Kaktüs halkı, kuzeye göç eden çöl Kaktüslerinin bir boyu. Diğerlerini bilmiyorum, doğuda, tepelerdeki dağ Kaktüslerini. Ama güneydekileri biliyorum, onların yaşam biçimleri burada pek iyi karşılanmaz."

Durdu ve içini çekti, başını ovaladı. Çok yorgundu ve başı hâlâ ağrıyordu. Aklını toparlamak, Lin'in, gözlerinin önünde duran anılarının arasında düşünmek zorundaydı. Zorla yutkundu ve devam etti.

"Bütün o şişirilmiş kabadayı erkek zırvalarını, Shankell'deki tünekte dinleyenler var ama burada biraz kuşkuyla karşılanıyorlar. Cam Ev'i de bu yüzden yaptılar, bana sorarsanız. Yeni Crobuzon'da Cymek'in küçük, kötü bir parçasını oluşturmak için. Cam Ev yapılırken, tanrı bilir bunu elde etmek için ne anlaşmalar yapıldı. Yasada bir ayrıcalık tanındı bunlara. Teknik olarak bağımsız bir ülke orası. İzinsiz kimse giremiyor, milisler de buna dahil. Kendi yasaları var, her şeyi kendileri yapıyorlar.

"Açık konuşmak gerekirse şimdi, bu olacak iş değil. Yeni Crobuzon olmadan Cam Ev'in hiçbir anlamı olmayacağına dair her türlü garantiyi verebilirim. Her gün akın akın Kaktüs sürüleri çıkıp işe gidiyor, suratsız şeyler, sonra paraları Nehirkabuğu'na getiriyorlar. Cam Ev'in *sahibi* Yeni Crobuzon. Milislerin akıllarına estiği zaman oraya giremeyeceğine de hiç inanmıyorum. Ama Parlamento ve şehir yöneticileri bu saçmalığa göz yumuyor. Öyle elini kolunu sallaya sallaya Cam Ev'e giremezsin Yagharek... girdin diyelim... nelerle karşılaşacağını bilemem.

"Yani, söylentileri hepimiz biliyoruz. İçeri girenler var, tabii. Milislerin hava gemileriyle kubbenin üzerinden geçerken gördükleri de var tabii. Ama çoğumuz, ben de dahil, orada neler olup bittiğini tam olarak bilmiyoruz, içeri nasıl girileceğini de."

"Ama girebiliriz," dedi Derkhan. "Bakarsın Güvercin geri gelir, sendeki altınların kokusunu alır. Ha? Eğer gelirse de, eminim bizi içeri sokabilir. Cam Ev'de hiç sabıkalı yok deme bana. İnanmam."

Öfkeliydi. Gözlerinde kararlı bir parıltı vardı. "Konsey," dedi ve çıplak adama baktı. "Cam Ev'de sizlerden ... sizlerden biri var mı?"

Avatar, hayır anlamında başını iki yana çevirdi.

"Kaktüsler çok fazla robot kullanmıyor. Benim hiçbir parçam içeride bulunmadı. Bu yüzden Islak Pervanelerin nerede olduklarını kesinlikle bilemiyorum. Ama o kubbenin altında uyuyorlar, bundan eminim."

Avatar konuşurken, Isaac'e birden bir şey oldu.

Soruna kafa patlatıp Cam Ev'e girme yolları araştırırken, hayretle bütün bunlardan uzaklaşabileceğini fark etti. Lemuel'in öfkeyle söylediklerini anımsadı: *Bu işi profesyonellere bırak.*

Bu teklifi, sinirlenerek bir kenara atmıştı, ama şimdi kesinlikle bunu yapabileceğini fark etti. Milislerin eline düşmeden, onlara tüyo vermenin milyonlarca yolu vardı: Devlet bilgi vermeyi kolaylatırmıştı. Islak Pervanelerin nerede olduklarını biliyordu: Hükümetin de avcıları, bilimcileri, korkunç kaynaklarıyla muazzam bir gücü vardı, onları bilgilendirebilirdi. Islak Pervanelerin nerede yuvalandığını söyleyip kaçabilirdi. Milisler onun yerine Pervanelerin peşine düşebilir, canavarları yeniden ele geçirebilirdi. Onun peşinde olan Pervane gitmişti nasılsa: Korkması için bir sebep yoktu.

Bu olasılık onu çok heyecanlandırmıştı.

Ama asla, kısacık bir an için olsa bile, inandırıcı gelmemişti.

Vermishank'ı sorgulayışlarını anımsadı. Adam korkusunu göstermemek için çok uğraşmıştı, ama milislerin Islak Pervaneleri yakalayabileceğine inanmadığı da çok açıktı.

Ama şimdi Isaac, ilk kez Robot Konseyi'nde, bu akıl almaz yaratıkları öldürebilecek bir güç görmüştü: Devletle işbirliği yapmaktansa, hizmetini *ona* ve arkadaşlarına sunan ya da onları kendi hizmetine alan bir güç.

Konsey'in ne istediğinden, neden gizli kalmak istediğinden emin değildi. Ama bu silahın milisler tarafından kullanılmayacağını bilmek, şimdilik ona yetiyordu. Şehrin karşısına çıkan en büyük fırsattı bu. Bunu yadsıyamazdı.

Bu doğruydu.

Ama içinde, çok derinlere kök salmış daha güçlü bir şey vardı. Bir nefret. Derkhan'a baktı ve neden onun arkadaşı olduğunu anımsadı. Ağzını buruşturdu.

Rudgutter'a asla güvenmem, diye geçirdi aklından, *katil pezevenk, çocuklarının üzerine yemin etse de inanmam.*

Devlet Pervaneleri bulursa, diye aklından geçirdi, *onları yakalamak için elinden gelen her şeyi yapar. Çok değerliler zira.* Gökyüzü onlardan temizlenebilir, tehlike denetim altına alınabilirdi,

ama yaratıklar yine bir laboratuvara kapatılır ve başka bir açık artırmadaelden çıkarılıp, ticari amaçlı kullanılmaya başlanırdı yine.

Bir kez daha yararlanılırdı onlardan.

Islak Pervaneleri izleyip yok etmek için ne kadar donanımsız olursa olsun, Isaac bunu deneyeceğini biliyordu. Hiçbir tarafı tutmayacaktı.

Karanlık, göğün doğu ucundan başlayarak ışımaya başladığında, onlar hâlâ konuşuyorlardı. Havada kalan fikirler, yavaş yavaş bir şekil almaya başladı. Hepsi koşulluydu. Ama her yanını engelleyici koşullar çevirse de, yarım yamalak tasarılar büyüyor, şekilleniyordu.

Yavaş yavaş bir dizi eylem planı ortaya çıktı. Isaac ve Derkhan bir tür planları olduğunu şaşkınlıkla fark etti.

Onlar konuşurken, Konsey gezici parçalarını çöplüğün derinliklerine gönderdi. Görünmeden, çöp tepelerini taradılar ve eğilmiş teller, çarpılmış tencere ve tavalar, hatta bir iki kırık miğfer ve ışıldayan bir tomar ayna camı, tehlikeli sivri parçalarla geri geldiler.

"Bir kaynakçı ya da metal büyücüsü bulabilir misiniz?" diye sordu avatar. "Koruyucu miğferleriniz olmak zorunda." Takılması gereken aynaları tarif etti.

"Tamam," dedi Isaac. "Yarın gece miğferleri yapmak için geri geliriz. Sonra... sonra... hazırlanmak için bir iki günümüz var. İçeri girmeden önce."

Robotlar çoktan oradan ayrılmış, sahiplerinin evlerine geri dönmüşlerdi. Kimsenin bu gece gezmelerinin farkına varmaması gerekiyordu.

Güneş yükseldikçe, arada bir gelen boğuk tren sesleri de sıklaştı. Mavnalarda yaşayanların kaba saba sohbetleri başladı, çöplüğün diğer tarafındaki suyun karşısından bağırtıları geliyordu. İlk vardiya işçileri, ağır ağır fabrikalara gelmeye ve bu dünyevi katedrallerin devasa zincirleri, buhar makineleri, sarsılarak inip kalkan çekiçlerin önünde eğilmeye başlamışlardı.

Alanda yalnızca beş kişi kalmıştı: Isaac ve arkadaşları; Robot Konseyi adına konuşan çirkin hortlak ve ekleme uzuvlarını sakin sakin oynatıp duran, dev Robot Konseyi.

Isaac, Derkhan ve Yagharek gitmek için doğruldular. Bitkin bir haldeydiler, hepsinin bir tarafları ağrıyordu; molozlar dizlerini, ellerini sıyırmıştı, Isaac'in başı hâlâ zonkluyordu. Baştan aşağıya toz ve kir içindeydiler. Kımıldadıkça, üstlerinden duman gibi toz dökülüyordu. Yanıyor gibiydiler.

Aynaları ve miğferleri yapacakları malzemeleri, çöplükte anımsayacakları bir yere bıraktılar. Isaac ve Derkhan, gün ışığında tamamen farklı görünen manzaraya şaşkınlıkla baktı, tehlikeli görünümü acıklı bir hal almıştı, gece yarım yamalak fark edilen karanlık şekiller, kırık çocuk arabalarına, yırtık şiltelere dönüşmüştü. Yagharek, sarılı ayağını iyice yukarı kaldırdı, biraz sendeledi ve sonra kendinden emin bir tavırla, geldikleri patikaya doğru yürüdü.

Isaac ve Derkhan da ona katıldı. Perişan bir haldeydiler. Derkhan'ın yüzü bembeyazdı ve elini kesik kulağının feci şekilde ağrıyan yerine bastırmıştı. Bir labirent gibi uzanan çöp duvarlarının ardında kaybolmak üzereyken, avatar seslendi.

Avatarın ne söylediğini duyunca Isaac'in kaşları çatılmaya başladı ve hiç duraklamadan devam etti, ne dönüp arkadaşlarıyla birlikte Konsey'in huzurundan ayrılırken, ne de bu mezbelelikteki geçitlerden döne dolaşa yürüyüp, yavaş yavaş Griss Sapağı'na girerken, durmaya kalktı. Robot Konseyi'nin sözleri aklından çıkmıyordu, defalarca, dikkatle düşündü.

"Yanındaki her şeyin güvenliğini sağlayamazsın, Dan der Grimnebulin," demişti avatar. "Değerli şeylerini demiryolunun kenarına bırakma bir daha. Dönüşüm makineni bana getir, burada güvende olur."

41

"Bir bey ve bir çocuk sizi görmek istiyor, Bay Başkan," dedi Davinia konuşma tüpünün içinden. "Beyefendi onu Bay Rescue'nun gönderdiğini söylememi istedi. A&G'deki tesisat işiyle ilgiliymiş." Bir şifre olduğu apaçık belli olan sözcüğü söylerken, Davinia'nın sesinde bir tedirginlik vardı.

"İçeri gönder," dedi Rudgutter hemen, El Cini parolasını tanımıştı.

Oturduğu yerde habire kıpırdanıyor, sıkıntı içinde bir o yana bir bu yana dönüp duruyordu. Lemquist Odası'nın ağır kapıları yavaş yavaş açıldı ve perişan bir halde, iri yapılı genç bir adam sendeleyerek içeri girdi. Yanında korku içinde etrafına bakınan çocuk da vardı. Adam, çocuğun elinden tutuyordu. Sokak çocuğu gibi, paçavraya dönmüş giysiler vardı üstünde. Bir kolunda, pis bantlarla kapatılmış kocaman bir şişlik vardı. Adamın giysileri daha kaliteliydi, ancak modelleri bir tuhaftı. Çok bol, neredeyse Keprilerin giydiklerine benzeyen bir pantolon vardı üzerinde. Bu da ona, iri yapısına karşın kadınsı bir hava veriyordu.

Rudgutter bezgin ve kızgın bakışlarını adama dikti.

"Otur," dedi. Elindeki gazete sayfasını onlara doğru salladı. Hızlı hızlı konuşmaya başladı. "Kimliği belirsiz başsız bir ceset, başsız bir köpeğe bağlı, ikisi de ölü, El Cinleriyle birlikte. Bir çift El Cini konukçusu, sırt sırta bağlı, ikisinin de akılları boşaltılmış." Milis raporuna göz attı. "Derin yaraları olan bir Vodyanoi ve genç bir kadın. El Cinlerini kurtarmayı başardık. Konukçuları öldürerek tabii, gerçek biyolojik ölümden söz ediyorum. Onlara yeni konukçular sunduk, iki köpekle birlikte bir kafese koyduk, ancak hiç kımıldamadılar. Tam da beklediğimiz gibi. Konukçuyu boşaltınca, El Cini de onunla birlikte boşalıyor." Arkasına yaslandı ve epeyce sarsıldıkları belli olan bu iki kişiye baktı.

"Şimdi," dedi yavaşça. Bir süre bekledi. "Ben Benthan Rudgutter'im. Sanırım bana kim olduğunuzu, MontJohn Rescue'nun nerede olduğunu söyleyeceksiniz, bir de neler olduğunu tabii."

Ekser'in en üst katına yakın bir toplantı odasında, Eliza Stem-Fulcher masanın karşısında oturan Kaktüse baktı. Kaktüsün omuzlarından yükselen boyunsuz başı, ona yukarıdan bakıyordu. Ağaç dallarına benzeyen, ağır kütük gibi kollarını masaya uzatmıştı. Derisinin üzeri, Kaktüs modasına uygun olarak yapılmış, kalın düğümler halinde izler bırakan yüzlerce çizik ve yırtıkla doluydu.

Kaktüs, dikenlerini planlı biçimde budamıştı. Kollarının ve bacaklarının iç kısımlarında, avuç içlerinde, etin ete değdiği ya da sürtündüğü yerlerdeki küçük dikenleri çıkarmıştı. Boynunun yan tarafında, bahardan kalan kırmızı bir çiçek duruyordu. Omuzlarından ve göğsünden tomurlar fışkırmıştı.

Sessizce Stem-Fulcher'ın konuşmasını bekledi.

"Anladığımıza göre," dedi Stem-Fulcher, dikkatle, "yer devriyeleriniz dün gece pek etkin olamamış. Bizimkiler de öyle, bunu da söyleyeyim. Henüz kesinleşmedi, ama görünüşe göre Islak Pervanelerle bizim küçük hava birliğimiz arasında bir çatışma olmuş." Önündeki kâğıtlara kısaca göz attı. "İyice anlaşılıyor ki, yalnızca şehirde arama yapmak sonuç vermiyor. Şimdi, tartıştığımız birçok nedenden, özellikle farklı çalışma yöntemlerimizden dolayı devriyelerimizi birleştirmenin işe yaramayacağına artık inanıyoruz. Ancak çabalarımızı eş güdümlü hale getirmek *son derece* mantıklı. Bu yüzden, işbirliği yapacağımız bu görev sırasında örgütünüz için yasal af öneriyoruz. Benzer şekilde, yasadışı balonlara karşı yasaklamaları da *geçici* olarak kaldırıyoruz."

Boğazını temizledi. *İyice umutsuzluğa düşüyoruz*, diye düşündü. *Ama, iddiaya girerim, onlar da aynı durumda.*

"Uygun rota ve saatleri kararlaştırdıktan sonra kullanmak üzere, iki hava gemisi verebiliriz. Bunu havada sizinle beraber avlanmak için yapıyoruz, diye düşünebilirsiniz. Koşullarımız daha önce söylediğimiz gibi: Bütün planlar önceden tartışılıp ka-

bul edilecek. Ayrıca avlanma yöntemleri ile ilgili bütün bilgiler de paylaşılacak."

"Evet..." arkasına yaslandı ve masanın karşısına bir kontrat uzattı. "Böyle bir karar almak için Alaca size yetki verdi mi? Eğer öyleyse... ne diyorsunuz?"

Isaac, Derkhan ve Yagharek, demir yolunun kenarındaki küçük barakanın kapısını iterek açtılar ve bitkin bir halde, kendilerini içerideki sıcak gölgelere bıraktılar. Güvercin Lemuel'i orada beklerken bulmak, pek şaşırtmamıştı onları.

Isaac'in suratı asıldı, kızgındı. Güvercin'in ise özür dilemeye hiç niyeti yoktu.

"Sana söyledim Isaac," dedi. "Hiç bozulma. İşler karışınca ben sıvışırım. Ama şimdi buradasın, buna sevindim. Anlaşmamız da hâlâ geçerli. O Allahın belalarını yakalamayı hâlâ istediğini farzedersek, unutma bana borçlusun, onları yakalayana kadar da sana yardım edeceğim."

Derkhan dik dik baktı, ama öfkesine yenilmedi. Heyecanı onu gerginleştirmişti. Isaac'e bir göz attı ve yüzünü buruşturdu.

"Bizi Cam Ev'e sokabilir misin?" dedi.

Ona kısaca Robot'un, Islak Pervanelere olan bağışıklığından bahsetti. Robot'un vinç kolunu nasıl Pervanenin sırtına doğru çevirdiğini, sonra indirip yaratığı, hiç acımadan, tonlarca molozun altında nasıl ezdiğini anlatırken, Lemuel büyülenmiş gibi dinledi. Derkhan, Robot Konseyi'nin, Pervanelerin Nehirkabuğu'nda, Cam Ev'de saklandıklarından emin olduğunu da anlattı.

Olası planlarından söz etti.

"Bugün miğferleri hazırlamanın bir yolunu bulmalıyız," dedi. "Yarın ise içeri giriyoruz."

Güvercin'in gözleri kısıldı. Yerdeki toz tabakasına birtakım desenler çizmeye başladı.

"Burası Cam Ev," dedi. "Beş ana yol var içeri girmek için. Biri rüşvet, diğer ikisi ise kesinlikle cinayet içeriyor. Kaktüs öldürmek, asla iyi bir fikir değil ve rüşvet ise riskli. Habire nasıl bağımsız olduklarından söz ediyorlar ama Cam Ev, Rudgutter'in hoşgörüsü

sayesinde ayakta." Isaac başını salladı ve Yagharek'e baktı. "Bu da demek oluyor ki, ortalık ispiyoncu dolu. Gizlilik en güvenilir yol." Derkhan ve Isaac eğilip, Lemuel'in çizdiklerinin şekillenmesini izledi. "Öyleyse diğer ikisine bakalım, onlar nasıl sonuç verecek?"

Bir saat konuştuktan sonra, Isaac daha fazla uyanık kalamadı. Dinlerken başı düştü. Yakasına salyaları akmaya başladı. Onun yorgunluğu Derkhan ve Lemuel'e de bulaştı. Kısa bir süre uyudular.

Isaac gibi, onlar da bunaltıcı havada sıkıntıyla dönüp durdular, barakanın kapalı havasında tere battılar. Isaac'in uykusu, onlarınkinden daha huzursuzdu, hava çok sıcaktı, uykusunda birkaç kez inledi. Öğleye doğru Lemuel kalktı ve diğerlerini de uyandırdı. Isaac, Lin'in adını mırıldanarak uyandı. Yorgunluktan ve rahatsız uyumaktan perişan halde, sersem gibiydi. Lemuel'e öfkelenecek gücü yoktu. Onun orada olduğunu bile zor anımsadı.

"Ben birilerini bulmaya gidiyorum," dedi Lemuel. "Isaac, sen de Dee'nin söz ettiği şu miğferleri hazır etsen iyi olur. En az yedi tane olmalı, bana kalırsa."

"Yedi mi?"diye mırıldandı Isaac. "Kimi bulacaksın? Nereye gidiyorsun şimdi?"

"Söylediğim gibi, korumam olursa, kendimi daha güvende hissedeceğim," dedi, soğuk soğuk güldü. "Ortalığa bir koruma işi olduğunu yaydım ve anladığıma göre birkaç yanıt gelmiş. Onlara bakmaya gidiyorum. Akşam olmadan da size bir metal büyücüsü getirmeye söz veriyorum. Başvuranlardan biri Yokluk Çayırı'nda, bana borcu olan bir herif. İkinizle... hmm... yedi gibi buluşuruz. Çöplüğün dışında."

Gitti. Derkhan, yorgun ve perişan halde Isaac'e yaklaştı ve kolunu ona doladı. Isaac, Derkhan'ın kollarında bir çocuk gibi burnunu çekmeye başladı, rüyasında gördüğü Lin'in hayaline sıkı sıkı yapıştı.

Kendisinin oluşturduğu bir karabasan görmüştü. Aklının ta derinlerinden gelen gerçek bir acıydı bu.

Milis birlikleri, hava gemilerinin zırhlarına kocaman cilalı metal aynalar takmakla meşguldu.

Araçların planını değiştirmek ya da makine odalarını yeniden düzenlemek olanaksızdı, ama ön camları kalın siyah perdelerle kapattılar. Pilot, direksiyonu önünü görmeden çevirecek, iskelenin yarısına kadar gelen askerlerin talimatlarıyla yola çıkacak, gemilerin dev gibi kanatlarının üstündeki arka pencerelerden, gökyüzünü gösteren eğimli aynalara bakacaktı.

Alaca'nın, her birini tek tek seçtiği ekibi, Eliza Stem-Fulcher tarafından, Ekser'in en üst katma çıkarıldı.

Ekipte, Tekraryapım bir insan pilot da vardı. Sol kolunun yerine bir piton yılanı monte edilmişti. Yılan kıpırdanıp durdukça, pilot onu yatıştırmaya çalışıyordu. Eliza Stem-Fulcher pilota döndü. "Burada olduğunuza göre, bir hava gemisini nasıl kullanacağınızı biliyorsunuz demektir," dedi. Adam başını salladı. Stem-Fulcher bu becerinin yasadışı olduğuna hiç değinmedi. "Siz, *Beynin Onuru*'nu kullanacaksınız, arkadaşlarınız da *Avanc*'ı. Milisler uyarıldı. Havadaki diğer taşıtlara dikkat edin. Bugün öğleden sonra başlamak istersiniz, diye düşündük. Avlarınız gece basmadan ortaya çıkmıyor, ama kontrollere alışmanız için erken başlamanız iyi bir fikir olabilir!"

Pilot yanıt vermedi. Etrafını sarmış olan ekip elemanları, malzemeleri kontrol ediyor, miğferlerindeki aynaların açılarını düzeltmekle uğraşıyorlardı. Suratsız ve soğuktu hepsi de. Stem-Fulcher'ın eğitim odasında bıraktığı milislerden daha az endişeli görünüyorlar, aynalardan bakarak, arkalarına doğru ateş etme denemeleri yapıyorlardı. İşin aslına bakılacak olursa, Alaca'nın adamları, Islak Pervanelerle daha yakın zamanda karşılaşmıştı.

Stem-Fulcher, iki gangsterin, kendi subaylarından biri gibi, alev püskürtücüsü taktığını fark etti, bir alev memesinin tutuşturduğu basınçlı yağla dolu sert sırt çantalarıydı bunlar.

Stem-Fulcher Alaca'nın olağanüstü Tekraryapım birliklerine yeniden bir göz attı. Tekraryapımların metal tabakalarının altında kendi orijinal maddelerinin ne kadarının kaldığını söylemek olanaksızdı.

Görünüşlerine bakıldığında, kesinlikle tam bir yenilenmeden geçmişlerdi, bedenleri kusursuz ve olağanüstü bir özenle, insanların kas yapılarına benzeyecek biçimde oluşturulmuştu.

İlk bakışta insana ait bir şeygöze çarpmıyordu. Tekraryapımların, bir kalıptan çıkmış çelik kafaları vardı. Kıvrık metalden, düşmanca bakan yüzler bile yapılmıştı. Kalın mekanik kaşlar, taştan ya da mat camdan gözler, dar burunlar ve büzülmüş dudaklar, kalaylanmış gibi parlayan elmacık kemikleri. Yüzler, estetik bir etki yaratacak biçimde tasarlanmıştı.

Stem-Fulcher, bunların kusursuz robotlar değil de, Tekraryapımlar olduğunu, bir tanesinin kafasının arkasına bakınca anlamıştı. Mükemmel yapılmış metal yüzün arkasında, o kadar da mükemmel olmayan bir insan yüzü gömülüydü.

Korunan tek organik özellik buydu. Devinimsiz metal parçalarının arkasından saç tutamları gibi aynalar çıkıyordu. Tekraryapımın gerçek insan gözlerinin önünde duruyorlardı bunlar.

Bedenleri, insan yüzlerine yüz seksen derecelik bir açı yapıyor, tabanca işlevi gören kollar ve bacaklar, göğüs, hepsi diğer yöne bakıyordu, metal kafalar da önden bakıldığında bu göz yanılsamasını tamamlıyordu. Tekraryapımlar bedenlerini sürekli, ters çevrilmemiş yoldaşlarıyla aynı yönde tutuyorlardı. Koridorlarda yürüyüp asansörlere binerlerken, kol ve bacaklarının otomatik devinimleri, insan yürüyüşüne inandırıcı bir benzerlik gösteriyordu. Stem-Fulcher, bilerek birkaç adım arkalarında kalmıştı ve insan gözlerinin nasıl sağa sola baktığını, aynalara bakıp önlerinde ne olduğunu incelerken ağızlarının nasıl dikkatle büzüldüğünü izliyordu.

Bu arada başka Tekraryapımlar da gördü, aynı amaçla, daha basit, daha idareli yapılanları. Kafaları bir yarım daire yaparak dönmüş, sırtlarının üzerinden kıvrılmış, bir enseye bakıyorlardı.

Gözlerini aynalı miğferlere dikmişlerdi. Gövdeleri hiç sallanmadan kusursuzca, abartısız bir şekilde yürüyüp silahlarını ve donanımlarını idare edebiliyorlardı. Ters dönmüş kafalarının altındaki bu dingin, organik devinimlerinde, Tekraryapım yoldaşlarının yapay devinimlerinden çok daha irkiltici bir şey vardı.

Stem-Fulcher gördüklerinin, aylarca hiç ara vermeden, aynalarla yapılan bir eğitimin sonucu olduğunu fark etti. Bu birlikler, özel olarak tasarlanıp yapılmış olmalıydı, kafalarına Islak Pervane üretimiyle ilgili bilgiler de eklenmişti muhakkak. Stem-Fulcher, Alaca'nın yürüttüğü bu operasyonun büyüklüğüne inanamıyordu. *Islak Pervanelerle savaşırken, milislerin onların yanında biraz amatör kalmasına şaşırmamak gerekir,* diye düşündü, üzülerek.

Onları da yanımıza alarak doğru olanı yaptığımıza inanıyorum.

Güneşin ışımaya başlamasıyla, Yeni Crobuzon'un havası hafifçe koyulaştı, mısırözü yağı gibi sarı ve yoğun bir hal aldı.

Hava gemileri, güneşten akan bu yağın içinde yüzüyor, şehrin coğrafyasının üzerinde tuhaf, rastgele denilebilecek bir şekilde dönüp duruyordu.

Isaac ve Derkhan, çöplüğün tellerinin berisindeki sokakta durmuşlardı. Derkhan'ın elinde bir, Isaac'de ise iki çanta vardı. Işıkta kendilerini savunmasız hissediyorlardı. Şehrin gündüz saatlerine alışkın değildiler. Gündüzleri nasıl yaşadıklarını unutmuşlardı.

Ellerinden geldiğince dikkat çekmemeye çalışıyorlardı, yanlarından gelip geçenlere hiç bakmadılar.

"Yag, ne halt etmeye ortadan yok oldu şimdi?" diye kızgın kızgın söylendi Isaac. Derkhan omuzlarını silkti.

"Birden huzursuzlaştı," dedi. Düşündü ve yavaş yavaş devam etti. "Kötü bir zamanlama biliyorum, ama," dedi, "bana çok dokunaklı geliyor. Çoğu zaman varlığı yok gibi. Nasıl desem, sen onunla yalnızken konuşuyorsun, biliyorum... *gerçek Yagharek'i* tanıyorsun... Ama çoğu zaman, Garuda şeklinde bir yokluk sanki." Hemen düzeltti sonra. "Hayır, Garuda şeklinde de değil, öyle değil mi? Sorun da bu ya. İnsan şeklinde bir yokluk. Ama şimdi... hmm... boşluk dolmaya başlıyor. *Yapmak istediği* bir şey olduğunu hissetmeye başladım. Başka şeylerle uğraşmak *istemiyor*."

Isaac yavaşça başını salladı.

"Ne demek istediğini anlıyorum," dedi. "Kesinlikle, onda değişen bir şeyler var. Gitmemesini söyledim, bana hiç bakmadı bile. Kesinlikle daha... dediğim dedik oluyor... bu da iyi bir şey mi, bilemem."

Derkhan merakla Isaac'e bakıyordu.

Yavaşça konuştu.

"Sürekli Lin'i düşünüyor olmalısın," dedi.

Isaac başını çevirdi. Bir süre hiçbir şey söylemedi. Sonra başıyla onayladı.

"Hep," dedi birden, yüzünü büyük bir hüzün kapladı. "Her zaman. Yas tutmaya zamanım olmadı. Henüz."

Biraz ileride, yol kıvrılıyor ve birkaç dar sokağa açılıyordu. Bu gizli çıkmaz sokakların birinden, ani bir metal tıngırtı sesi geldi. Isaac ve Derkhan ürkerek tel çite doğru geriledi.

Bir fısıltı duydular ve dönüp baktıklarında sokağın köşesinden başını uzatan Lemuel'i gördüler.

Isaac ve Derkhan'ı görünce sevinçle gülümsedi. Elini sallayarak, çöplüğe girmelerini işaret etti. Onlar da dönüp tel örgüdeki yırtığa doğru gittiler, izlenmediklerinden emin olunca da deliğin içinden kıvrılarak çöplük tarafına geçtiler. Aceleyle caddeden uzaklaştılar ve molozların arasında dolaşıp, şehirden saklanmış bir boşluğa gelip oraya sindiler. Onlardan iki dakika sonra koşarak Lemuel geldi.

"Herkese iyi günler," diyerek neşeyle sırıttı.

"Buraya nasıl geldin?" diye sordu Isaac.

Lemuel kıs kıs güldü. "Kanalizasyonlardan. Görünmeden gelmenin tek yolu bu. Yanımdakiler olduğu sürece pek tehlikeli de değil." Onlardan söz ederken gülümsemesi kesildi. "Yagharek nerede?" diye sordu.

"Bir yere gitmesi gerekiyormuş. Kalmasını söyledik ama kafasına koymuştu bir kere. Yarın saat altıda burada bizi bulacağını söyledi."

Lemuel küfretti.

"Neden izin verdiniz gitmesine? Ya yakalanırsa?"

"Bırak Allah aşkına, Lem, ne yapabilirdim ki?" dedi Isaac kızgınlıkla. "Üzerine oturamazdım ya. Kim bilir, belki de dini bir nedeni vardı, mistik bir Cymek zırvalığı falan gibi. Belki de ölmek üzere ve Allahın cezası akrabalarına elveda demeye gitti. Ben gitmemesini söyledim, o gideceğim dedi."

"Tamam, her neyse," diye sinirli sinirli mırıldandı Lemuel. Dönüp arkasına baktı. Isaac, küçük bir grubun yaklaştığını gördü. "Bunlar bizimle çalışacak olanlar. Paralarını ben ödüyorum, sen de bana borçlanıyorsun," dedi Lemuel.

Gelenler üç kişiydi. Daha bakar bakmaz, birer serseri oldukları anlaşılıyordu; Ragamoll, Cymek ve Fellid'de, muhtemelen bütün Bas-Lag'da rastlanan ipsiz sapsız tiplerdendiler. Küstah ve tehlikeliydiler, yasaları takmıyor, hiçbir ahlaki değer taşımıyor, kural tanımıyor, zekâlarıyla ayakta kalıyor, çalıp çırpıyor, cinayet işliyor, kendilerini, karşılarına çıkan herkese ve her şeye kiralayabiliyorlardı. Değer yargıları yoktu.

Birkaçının, araştırma, kartografi ve benzeri gibi konularda yararlı hizmetler sunduğu da olmuştu. Birçoğu mezar soyguncusundan başka bir şey değildi. Canice öldürülerek son buluyordu hayatları. Yadsınamaz cesaretleri ve bazı sözü edilir başarıları yüzünden, kolayca etkilenen kimseler arasında kazandıkları saygınlığı kullanıyorlardı.

Isaac ve Derkhan heyecanla onlara baktı.

Lemuel, sırayla her birini göstererek, "Bunlar, Shadrach, Pengefinchess ve Tansell," dedi.

Üçü birden, acımasız ve küstahça bir kasıntıyla Isaac ve Derkhan'a baktı.

Shadrach ve Tansell insandı, Pengefinchess ise Vodyanoi. Shadrach, görünüşe göre grubun kabadayısıydı. İri yarı, güçlü kuvvetli görünen bu adamın üzerinde, kat kat koruyucu giysi vardı, omuzlarının önüne ve arkasına çivili deri ve düz, dövülmüş demir parçaları bağlanmıştı. Kanalizasyonun yapışkan sıvısı bulaşmıştı üzerine. Giysisine bakan Isaac'in bakışlarını izledi.

"Lemuel başımızın belaya girebileceğini söyledi," dedi son derece melodik bir sesle. "Bu yüzden uygun şekilde giyinip geldik."

Kemerinden kocaman bir tabanca ve büyük, ağır bir pala sallanıyordu. Karmaşık bir şekilde oyulmuş tabancaya korkunç bir yüz şekli verilmiş, namlusu da ağız olmuştu. Mermileri kusarak fırlatacaktı. Sırtında bir alaybozan tüfeği ve siyah bir kalkan asılıydı. Şehirde tutuklanmadan, üç adım atması bile mümkün değildi. Yeraltından geçerek gelmeleri boşuna değildi.

Tansell, Shadrach'dan daha uzun, ama daha ince yapılıydı. Koruyucu giysisi ise daha gösterişliydi ve daha estetik amaçlı tasarlanmıştı. İçine sarmal desenler kazınmış, cilalı kahverengi, balmumunda kaynatılmış bir deri zırhtı bu. Daha küçük bir silah ve ince bir kama taşıyordu.

"Peki, neler oluyor bakalım?" diye sordu Pengefinchess. Isaac, Vodyanoinin sesini duyunca onun dişi olduğunu anladı. Vodyanoilerin peştemalla örtmediği kısımlarında, uzman olmayan birinin kolaylıkla anlayabileceği hiçbir fiziksel fark yoktu.

"Şey..." dedi yavaşça Isaac, gözünü ayırmadan.

Vodyanoi bir kurbağa gibi önüne çömeldi, o da Isaac'e bakmaya başladı. Bol, beyaz renkli, el ve ayak bileklerini sıkıca saran, amfibi el ve ayaklarını açıkta bırakan tek parça bir giysi vardı üzerinde. Kanalizasyonda yaptığı yolculukta hiç kirlenmemişti üstü, garip bir biçimde tertemizdi. Omzunda, geriye doğru kıvrılmış bir yay ve ağzı kapalı bir sadak, kemerinde de kemik bir bıçak taşıyordu. Beline kalın sürüngen derisinden yapılmış büyük bir kese bağlıydı. Isaac bunun içinde ne olabileceğini bilemedi.

Isaac ve Derkhan bakarken Pengefinchess'in giysilerinin altında tuhaf bir şey oldu. Sanki bir şey beline hızla dolanıp sonra açılmış gibi ani bir devinim. Bu garip dalga olurken, beyaz giysisinde büyük bir parça ıslanıp birden bedenine yapıştı, sonra sanki sıvının her bir atomu emilerek çekilmiş gibi kurudu. Isaac afallayıp bakakaldı.

Pengefinchess sakince aşağıya baktı.

"Bu benim su perim. Bir anlaşma yaptık. Ben ona bazı şeyler veriyorum, o da beni ıslak ve hayatta tutuyor. Çok kuru yerlerde dolaşabilmemi sağlıyor."

Isaac başını salladı. Daha önce bir su perisi görmemişti. Heyecanlandı.

"Karşı karşıya olduğumuz sorun konusunda Lemuel sizi uyardı mı?" diye sordu. Serüvenciler hiçbir endişe belirtisi göstermeden başlarını salladılar. Heyecanlı oldukları bile söylenebilirdi. Isaac endişesini gizlemeye çalıştı.

"Bakılmaması gerekenler, yalnızca bu Pervane zımbırtıları değil ki, bayım," dedi Shadrach. "Gerekirse gözlerim kapalı da öldü-

rebilirim ben." Yumuşak bir sesle, soğuk bir güvenle konuşmuştu. "Bu kemer var ya?" Kayıtsız bir tavırla parmaklarını kemere vurdu. "Catoblepas postu. Tesh'in dış mahallerinde öldürdüm onu. Ona da bakmadım, yoksa çoktan ölmüş olurdum. Bu Pervaneler hiç sorun değil."

"Umarım öyledir," dedi Isaac. "Dua edelim ki, onlarla çatışmak zorunda kalmayalım. Sanırım, ne olur ne olmaz diye, koruma tutarsak, Lemuel'in içi daha rahat edecek. Robotların da işe yarayacağını umuyoruz."

Shadrach aşağılayıcı bir tavırla ağzını buruşturdu.

"Tansell bir metal-büyücüsü," dedi Lemuel. "Öyle değil mi, Tansell?"

"Şey... Birkaç metalle çalışma yöntemi biliyorum," diye yanıt verdi.

"Karmaşık bir iş değil," dedi Isaac. "Biraz kaynak işi. Böyle gelin."

Onları çöplerin arasından geçirip aynaları ve miğfer yapacakları malzemeleri sakladıkları yere getirdi.

"Burada yeterince malzeme var," dedi. Yere çömeldi. Eşyaları eşeleyerek bir süzgeç, bakır bir boru ve iki ayna parçasını eline aldı. Bunları Tansell'e doğru salladı. "Bunun rahatça oturan bir miğfer olması gerekiyor. Ayrıca bir tane de, burada olmayan bir Garuda için istiyoruz."

Tansell'in arkadaşlarıyla bakışmasını görmemezlikten geldi. "Bir de, önlerine bu aynalar takılacak, tam arkamızı görebilecek şekilde. Bunu becerebilir misin?"

Tansell, küçümseyerek Isaac'e baktı. Sonra metal ve cam parçalarından oluşan yığının önüne bağdaş kurarak oturdu. Askercilik oynayan bir çocuk gibi süzgeci kafasına geçirdi. Fısıltıyla, tuhaf, canlı bir ezgi mırıldandı, hızlı ve karmaşık devinimlerle ellerine masaj yapmaya başladı. Parmak boğumlarını çekiştirdi, avuç içlerindeki topakları ovaladı.

Dakikalar geçti ve hiçbir şey olmadı. Sonra birdenbire, parmaklarının içleri, sanki kemikleri aydınlatılıyormuş gibi ışıldamaya başladı.

Tansell süzgece uzandı ve onu, bir kediyi okşarcasına hafifçe ovalamaya başladı.

Metal, elinin altında şekillenmeye başlamıştı. Her dokunuşunda yumuşuyor, kafasına daha rahat oturuyor, düzleşiyor, geriye doğru uzuyordu. Tansell, süzgeci saçlarının üzerine düzgünce yerleşene kadar çekiştirip yoğurdu. Sonra, yavaşça mırıldanarak ön kısmını ayarladı, metalin kenarlarını yukarıya doğru, gözlerini gösterecek şekilde kıvırdı.

Yerden bakır boruyu aldı, ellerinin arasında tuttu ve avuç içlerine enerji gönderdi. Metal epey direndikten sonra bükülmeye başladı. Onu yavaşça eğdi, borunun iki ucunu miğferin tam şakaklarının üzerine gelen kısmına yerleştirdi ve sonra her bir metal parçası, diğerinin yüzey direncini kırıp ayrılan yere akana kadar, hızla aşağı bastırdı. Kalın boru minik bir enerji vızıltısı çıkararak demir süzgece kaynadı.

Tansell, yeni doğan miğferden fırlayan tuhaf bakır çıkıntıyı şekillendirdi. Otuz santim kadar uzanan eğik bir halka haline getirdi. Ayna parçalarını arandı, parmaklarını şıkırdatıp birinin aynaları eline vermesini bekledi. Bakıra mırıldanıp tatlı sözlerle ikna ederek yumuşattı ve sonra sırayla iki ayna parçasını, her biri gözlerinin önüne gelecek şekilde iterek borunun içine yerleştirdi. Sırayla aynalara baktı, arkasındaki çöp duvarını iyice görebilecek şekilde ayarladı.

Bakırı çekiştirdi, sertleştirdi.

Ellerini çekti ve Isaac'e baktı. Başındaki kaba saba bir miğferdi ve bir süzgeçten yapıldığı apaçık belliydi, ama onlara göre kusursuzdu. Onu şekillendirmesi on beş dakikadan biraz fazla sürmüştü.

"İçine bir iki tane delik açacağım, çene kayışını geçirmeye yarar, bakarsınız gerekebilir," diye mırıldandı.

Isaac başını salladı, çok etkilenmişti.

"Harika. Bunlardan bize... hmm... yedi tane gerekiyor, biri Garuda için. Daha *yuvarlak* bir kafa, unutma. Şimdi sizleri bir süre yalnız bırakacağım." Derkhan ve Lemuel'e baktı. "Robot'la konuşsam iyi olur sanırım," dedi.

Döndü ve çöp labirentinde ilerlemeye başladı.

"İyi akşamlar, Dan der Grimnebulin," diye karşıladı onu avatar. Çöplerin ortasındaki açıklıktaydılar yine. Isaac da onu ve arkasında bekleyen dev bir iskelet şeklindeki Robot'u selamladı. "Yalnız gelmedin." Sesi her zamanki yine gibi duygusuzdu.

"Lütfen başlama," dedi Isaac. "Bu işe kendi başımıza *girmiyoruz*. Topu topu bir şişko bilim adamı, bir sabıkalı ve bir de gazeteciyiz. Profesyonel desteğe ihtiyacımız var. Bunlar yaşamlarını sürdürmek için egzotik hayvanları öldüren adamlar, neden tutup başkalarına senden söz etsinler ki. Bütün bildikleri, yanımızda bazı robotların da olacağı. Kim ya da ne olduğunuzu anladılar diyelim, bugüne kadar Yeni Crobuzon yasalarının büyük olasılıkla üçte ikisini çiğnemiş olan bu yasadışı adamlar, koşa koşa Rudgutter'a gitmeyecekler tabii." Bir sessizlik oldu. "*Hesabını* yap istersen. Oturmuş, miğferleri yapmakla uğraşan bu üç sefil adamdan hiçbir zarar gelmez sana."

Bilgiler, hızla Robot'un iç organlarından geçerken, Isaac, ayaklarının altında yerin sarsılır gibi olduğunu hissetti. Uzun bir sessizlikten sonra, Robot ve avatar, çekinerek başlarını salladı. Isaac rahatlamamıştı.

"Buraya, yarın tehlikeye atabileceğin adamların uğruna geldim," dedi. Konsey yine başını salladı.

"Pekâlâ," dedi yavaşça, ölü adamın diliyle. "Önceden konuştuğumuz gibi, ben koruyuculuk görevini yapacağım. Dönüşüm makinesi yanında mı?"

Isaac'in suratında kızgın bir ifade oluştu, ama çabucak geçti.

"İşte burada," dedi ve çantalarından birini avatarın önüne bıraktı. Çıplak adam çantayı açtı, içindeki tüp ve camlara bakmak için eğildiğinde, Isaac adamın kafatasının kabuk bağlamış oyuğunu iyice gördü. Avatar makineyi alıp Konsey'e doğru gitti, onu dev kütlenin bacaklarının arasına bıraktı.

"Evet," dedi Isaac. "O şimdilik sende kalsın, bakarsın barakayı bulurlar. İyi fikir bu. Sabahleyin almaya gelirim." Ters ters baktı. "Hanginiz bizimle geliyor? Arkamızda bir güç olmalı."

"Bulunma tehlikesini göze alamam, Grimnebulin," dedi avatar.

"Eğer bende gizlenen, gündüzleri konaklarda, inşaat alanlarında, banka kasalarında çalışıp zaman dolduran ve bilgi depolayan robot bedenlerle gelecek olursam ve bunlar da bozulmuş, kırılmış bir halde dönecek, ya da hiç dönmeyecek olurlarsa, şehirdeki soruşturmanın ucu bana ulaşır. Buna hazır değilim. Henüz değilim." Isaac başını anlayışla salladı. "Bu durumda, kaybetmeyi göze alabileceğim şu robotlarla gideceğim. Şaşkınlık ve kargaşa yaratabilirler, ama kimse kuşkulanmaz."

Isaac'in arkasında, çöpler kaymaya ve devrilmeye başladı. Döndü.

Atılmış eşya yığınlarından, bazı çöp kümeleri ayrılmaya başlamıştı. Robot Konseyi'nin kendisi gibi, onlar da bir araya gelmiş artıklardan oluşuyorlardı.

Robotlar bir şempanzeyi andırıyorlardı, aynı boy ve şekildeydiler. Devinirlerken rahatsız edici, tuhaf takırtılar çıkarıyor, tıngırdıyorlardı. Her biri özeldi. Kafaları çaydanlık ve lambalardan, elleri, bilimsel deneylerden kalan korkunç görünümlü pençelerden ve inşaat iskelelerinin bağlantılarından yapılmıştı. Bedenlerine kabaca kaynaklanıp perçinlenmiş metal zırhları vardı; çöplüğün içinde tedirgin edici, yarı maymunsu bir devinimle koşuşturup duruyorlardı. Olağanüstü bir estetik duygusuyla yaratılmışlardı.

Devinimsiz dururlarsa, görünmez olacaklardı: Rastgele oluşmuş, eski metal yığınlarından başka bir şey değillerdi.

Isaac, sallanıp hoplayan, su ve yağ damlatan, saat gibi tıkırdayan bu şempanzemsi şeylere bakakalmıştı.

"Her birinin analitik makinesine," dedi avatar, "alabilecekleri kadar hafıza ve kapasite yükledim. Benden bu parçalar size boyun eğebilir ve bunun çok önemli olduğunu da bilirler.

"Onlara virüslü bir zekâ koydum. Islak Pervaneleri tanıyıp onlara saldıracak biçimde programlandılar. Her birinin diyaframına, yakıcı ve iltihaplı bir madde dolduruldu." Isaac başını salladı. Konsey'in, bu cinayet makinelerini yaratmasındaki kolaylığa şaşırmıştı. "En iyi planın hangisi olduğuna karar verdiniz mi?"

"Şey," dedi Isaac. "Bu gece kararlaştıracağız. İşe daha... nasıl derler... kapsamlı bakacağız, destek elemanlarını plana sokacağız. Yarın da altı gibi burada, Yag ile buluşacağız, eğer salak herifi haklamadılarsa tabii. Sonra Lemuel'in yardımıyla, Nehirkabuğu varoşlarına gireceğiz. Sonra da Islak Pervane avına başlıyoruz." Isaac'in sesi sert ve kesik kesik çıkıyordu. Söylemeye çalıştığı şeyi ağzından çıkardı. "Sorun, onları ayırmak zorunda olmamız. Tek tek halledebiliriz, sanırım. Eğer iki ya da daha fazla olurlarsa, biri hep önümüzde olacak ve kanatlarını da bize gösterebilecek. Bu yüzden orayı iyice tarayıp, nerede olduklarına bakacağız. Görmeden bir şey söylenemez. Bende kullandığın yükseltici ve frekans yayıcıyı yanımıza alacağız. Bir tanesinin ilgisini çekip koklamasını sağlayabiliriz. Arka plandaki ruhsal sesin içine çok yüksek bir frekans göndererek falan. Diğer miğferleri tek makineye bağlayabilir misin? Elinde başka var mı?" Avatar başını salladı. "Onları bana verip farklı işlevlerini de gösterirsen çok iyi olur. Tansell'e ayarlatır, birkaç da ayna ekletirim."

"Sorun şu ki," dedi, düşünceli bir tavırla, "onları cezbeden şey, yalnızca sinyal gücü olamaz, öyle olsaydı eğer, yalnızca falcıları ve medyumları etkileyebilirlerdi. Sanırım belli *tatları* seviyorlar. Bu yüzden bizim çelimsiz Pervane gelip beni buldu. Şehrin üzerinde dalgalanan bir iz, herhangi bir iz olduğundan değil, beni anımsayıp özellikle o aklı istediğinden. Ayrıca... şimdi belki... diğerleri de onu anımsayacak. Belki de yalnızca birinin beni anımsayacağını sanıp yanıldım. Dün gece, o çelimsiz Pervanenin kokusunu almıştı onlar." Dalgın dalgın avatara baktı. "Kardeşlerinin ölmeden önce peşinde olduğu iz olarak anımsayacaklar onu. Bu iyi mi kötü mü bilemiyorum..."

"Dan der Grimnebulin," dedi, ölü adam, "yanma küçük benlerimden hiç olmazsa birini almalısın. Gördüklerini bana, Konsey'e yüklemeliler. Bu yolla Cam Ev hakkında bir sürü şey öğrenebilirim. Bu da bize yardımcı olur. Ne olursa olsun, biri kaçabilmeli."

Birkaç dakika süren bir sessizlik oldu. Konsey bekliyordu. Isaac söyleyecek bir şey düşündü, aklına hiçbir şey gelmedi. Avatarın gözlerine baktı.

"Yarın geri geliyorum. Maymun robotlarını hazırla. Sonra... sonra yine görüşürüz," dedi.

Şehir, akşamın olağanüstü sıcağıyla gevşemişti. Yaz mevsimi, en kızgın dönemindeydi. Şehrin merkezinin üzerini kaplayan kirli hava şeridinde, Islak Pervaneler dans ediyordu.

Minarelerin ve Perdido Sokağı İstasyonu'nun yüksek kulelerinin üzerinde sersem sersem uçuşup duruyorlardı. Kanatlarını hafifçe seğirterek, sıcak hava dalgalarının içinde hızla yukarı çıktılar. Bu devinimleri sırasında karmakarışık, tutarsız duygular yaydılar.

Sessiz yalvarışlar ve dokunuşlarla birbirlerine kur yapıyorlardı. Bu hararetli ve içlerini titreten heyecan içinde, yarı yarıya kapanmış yaralarını unutmuşlardı.

Yaz mevsimi, Centilmen Denizi'nin kıyısındaki bir zamanların bu yeşil ovasına, Islak Pervanelerin suyun karşısında yaşayan kardeşlerine göre bir buçuk ay önce gelmişti. Sıcaklık, son yirmi yılın zirvesine çıkmıştı.

Yüksek ısı, Pervanelerin kasıklarında bir tepkiye yol açtı. Beden sıvılarında hormonlar dolaşmaya başladı. Et ve kimyasalların bu farklı karışımları, yumurtalıklarını ve erbezlerini zamansız üremeye teşvik etti. Birden doğurganlaştılar ve tahrik olup saldırganlaştılar.

Aspis Ejderhaları ve yarasalar, kuşlar, psikotik arzuların yakıcı bir hale getirdiği havada, korku içinde kaçışmaya başladılar.

Pervaneler ürkünç ve şehvetli bir hava dansı yapıyorlardı. Dokunaçlarını ve uzuvlarını birbirine dokunduruyorlardı, daha önce hiç görmedikleri yeni uzantıları açılıyordu. Daha az hırpalanmış olan üç Pervane, Dokuyucu'nun kurbanı olan kardeşlerini duman ve hava esintilerinin üzerinde sürükleyerek taşıyorlardı. En yaralı olan Pervane titreyen diliyle yaralarını yalamayı bıraktı ve arkadaşlarına dokunmaya başladı. Erotik duyguları, tamamen bulaşıcıydı.

Bu dörtlü kur yapma olayı, gitgide gerginleşmeye ve bir rekabete dönüşmeye başladı. Okşama, dokunma, tahrik etme. Her bir Pervane, şehvetten sarhoş olmuş, döne döne aya doğru uçtu. Kuy-

ruklarımn altında gizli bir bezenin örtüsünü açacak ve empatik bir koku bulutu yayacaklardı.

Arkadaşları bu ruhsal kokuyu yalamaya başladı, şehvet bulutlarının arasında yunuslar gibi oynaştılar. Yuvarlandılar, eğlendiler, derken uçuşa geçip, gökyüzüne kendi kokularını fışkırttılar. Şimdilik, sperm kanallarında bir hareket yoktu. Küçük zerrecikler, Islak Pervanelerin erojenik sıvılarıyla, dişilik salgılarıyla dopdoluydu. Dişilik titreşimleri yayıyorlardı.

Ardı ardına gelen her fışkırtma, havadaki heyecanı daha da artırdı. Pervaneler mezar taşma benzeyen dişlerini ortaya çıkardılar, meydan okuyarak birbirlerini cinsel bir düelloya çağırdılar. Kabuklarının altındaki nemli kapakçıklardan afrodizyak salgılar damlıyordu.

Bu salgı düellosu devam etti, kızışmış bir ses, hepsinden daha güçlü çıkıyordu. Bir tanesi iyice yükseklere uçtu, arkadaşlarını geride bırakmıştı. Onun salgıları havayı seks kokusuyla doldurdu. Diğerleri son bir hamle daha yapıp, meydan okumaya kalkıştı. Ama sonunda birer birer, dişi üreme organlarını kapattılar, yenilgiyi ve erkekliği kabullendiler.

Yaralı olan ve Dokuyucu'yla kavgasının yaraları hâlâ kanayan Pervane galip gelmişti. Süzülerek yükseldi. Dişi salgıların kokusunu yaymaya devam ediyordu. Doğurganlığı konusunda hiç kuşku yoktu. En anaç Pervane olduğunu kanıtlamış, kuluçkaya yatma hakkını kazanmıştı.

Diğer üç Pervane deonun peşindeydi. Genç âşıklardı onlar artık.

Bu yeni kadın bedeni, onları kendinden geçirmişti. Daireler çiziyorlar, alçalıp tekrar geri geliyorlardı, tahrik olmuşlardı, heyecan içindeydiler.

Anne Pervane onlarla eğlendi, sıcak, karanlık şehrin üzerinde dolaştırdı. Onların yalvarışları kendi şehveti kadar acı vermeye başlayınca, etraflarında dönmeye başladı ve kendini tanıttı, parçalı dış iskeletini açtı ve vajinasını onlara doğru kıvırdı.

Hepsiyle teker teker çiftleşti. Kısa bir an, hızla yere doğru inen çift bedenli bir şey haline geldiler. Bu arada, diğer eşler de yanlarında, heyecanla sıralarını bekliyordu. Erkek olan diğer üçü, or-

ganik mekanizmaların çalışmaya başladığını, karınlarının açılıp penislerinin ilk kez ortaya çıktığını hissetti. Kollarını, etten uzantılarını, kemik çıkıntılarını kullanarak debelenip durdular, dişi olan da aynısını yaptı, karmakarışık kıvrımlı uzuvlarıyla arkasına uzandı, diğerine sarılıp çekti, birbirlerine dolandılar.

Birden iç içe kayan bağlantılar kuruldu. Her çift birleşerek, büyük bir zevk ve gereksinimle çiftleşti.

Saatler süren bu çiftleşmeleri bitince, yorgunluktan bitkin düşmüş dört Islak Pervane kanatlarını açtı ve kendilerini havada süzülmeye bıraktı. Sırılsıklam olmuşlardı.

Hava serinledikçe, sıcak hava yatakları da yavaş yavaş söndü ve havada kalmak için kanatlarını çırpmaya başladılar. Baba Pervaneler ayrılarak, kendileri ve eşleri için, onları yeniden canlandırıp güçlendirecek yiyecek bir şeyler aranmaya aşağıya, şehre doğru uçtular.

Eş havada biraz daha oyalandı. Bir süre yalnız kaldıktan sonra dokunacı titredi, o da dönerek yavaş yavaş güneyin yolunu tuttu. Bitkindi. Yanar döner derisinin altındaki cinsel organları ve delikleri, boşaltılan bütün spermleri korumak için kapanmıştı.

Islak Pervane dişisi Nehirkabuğu'na ve Kaktüs kulesine doğru uçtu, yuvayı yapmaya hazırdı.

Bükülmüş pençelerim açılmaya çalışıyor. Etraflarına sarılı, eğri büğrü deri parçaları gibi sallanan gülünç, iğrenç sargılar onları engelliyor.

Demir yolu boyunca iki büklüm yürüyorum, yanımdan geçen trenler, kızgın bir ciyaklamayla uyarıyor beni. Görünmeden, demir yolu köprüsünün karşısına geçiyorum, altımda kavis yapan Katran'ı izliyorum. Durup bakmıyorum. Önümde ve arkamda, nehir yılan gibi kıvrılıyor ve kıyıya küçük, ritmik patlamalarla pislik fırlatıyor.

Batıya göz attığımda, suyun ve Nehirkabuğu'ndaki ev yığınlarının ötesinden Cam Ev'i tepesine kadar görebiliyorum. İçeriden aydınlatılmış. Şehrin kabuğunun üzerinde bir ışık kabarcığı gibi görünüyor.

Değişiyorum. Daha önce orada olmayan bir şey var içimde ya da yok olan bir şey. Havayı kokluyorum, dünkü havayla aynı kokuyor, ama yine de farklı. Hiç kuşku yok buna. Ta içimde bir şey kabarıyor. Kim olduğumdan emin değilim.

Ses çıkarmadan, bu insanların peşine takılmış gidiyorum, bir budala gibi. Değersiz, akılsız bir varlık, düşüncesi ve zekâsı olmayan biri gibi. Kim olduğumu bilmeden, ne söyleyeceğimi nasıl bilebilirim?

Saygın Yagharek değilim artık, aylardır da olmadım. Shankell çukurlarında kol gezerek insan ve orman cinlerini, gulyabanileri, o güne kadar varlıklarından haberim bile olmayan bir sürü canavar ve savaşçıyı katleden şey değilim. Zalim savaşçı yok artık.

Yeşil ovalarda, soğuk, zorlu tepelerde yılmadan iz süren ben değilim. Şehrin beton yollarında kendini gözlemleyerek, asla olmadığı şey olmayı bekleyerek dolaşan yitik şey ben değilim.

Bunların hiçbiri değilim. Değişiyorum ve sonunda ne olacağımı da bilmiyorum.

Cam Ev'den korkuyorum. Shankell gibi onun da bir sürü adı var. Cam Ev, Sera, Bitkievi, Limonluk. Aslında, el çabukluğuyla oluşturulmuş bir varoş. Kaktüslerin çölden bir kesit oluşturmaya çalıştıkları bir varoş. Evime mi dönüyorum yoksa?

Soruyu sormak, yanıtını da vermek oluyor. Cam Ev, bozkır ya da çöl değil. Zavallı bir göz aldanması, bir serap. Benim evim değil.

Eğer Cam Ev bir çöl olsaydı, eğer Cymek'in ta içine, kuru ormanlara, verimli bataklıklara, kumda gizlenen yaşama, büyük göçebe Garuda kütüphanesine açılan bir kapı olsaydı, gölgeden başka bir şey, taklit ettiği çölün ta kendisi olsaydı bile yine benim evim olmazdı.

Öyle bir yer yok.

Bir gece ve bir gün boyunca dolaşacağım. Demir yollarının gölgesinde, bir zamanlar bıraktığım ayak izlerini izleyeceğim. Şehrin devasa yapılarının arasında sinsice dolaşacak, beni buraya taşıyan sokakları, yaşamımı ve kendimi borçlu olduğum saklı dar kanalları bulacağım.

Eğer bir hastalıktan ölmedilerse ya da sidik kokulu ayakkabıları için bıçaklanmadılarsa, yemeğimi paylaşan dilencileri bulacağım. Onlar benim kabilemdi, parçalanmış, bozulmuş, kırılmış, ama hâlâ bir tür kabileydiler. Bana karşı, her şeye karşı ilgisizlerdi. Bu ilgisizlik, günlerce dikkatle saklandıktan, canımı yakan tahta protezlerimle bir iki saat hava attıktan sonra, çok rahatlatıcı geliyordu. Alkol ve uyuşturucuyla kafayı yemiş bu tiplere hiçbir şey borçlu değilim. Ama yine de onları bulacağım, kendim için, onlar için değil.

Bu sokaklarda sanki son kez yürüdüğümü hissediyorum.

Ölecek miyim?

İki olasılık var.

Grimnebulin'e yardım edeceğim ve birlikte bu Pervaneleri, bu korkunç gece yaratıklarını, bu akıl içicileri yok edeceğiz ve o da benden bir pil yaratacak. Beni ödüllendirecek, flojistik bir pil gibi şarj edecek ve ben de uçacağım. Bunu düşünürken tırmanmaya başlıyorum. Kiriş basamaklarda iyice iyice yukarılara çıkıyor, şehre bir merdivenmiş gibi tırmanarak, kaynaşan geceye bakıyorum. Kanat kaslarımın güdük uzantılarının, zavallı bir içgüdüyle çırpınmaya çalıştıklarını

hissediyorum. Tüylerin ittiği hava dalgaları üzerinde yükselmeyeceğim, ama aklımı bir kanat gibi eğerek, güç kanalları, dönüştürücü enerji, büyü akımı, bunun içinde bulunan bağlayıcı ve patlatıcı güç üzerinde süzüleceğim, Grimnebulin'in dönüşüm dediği şey bu.

Bir mucize olacağım.

Ya da başarısız olup öleceğim. Düşeceğim ve sert metaller şiş gibi batacak her yerime ya da düşlerim aklımdan emilecek ve kuluçkaya yatan bir iblise besin olacak.

Bunu hisseder miyim? Sütün içinde hâlâ yaşar mıyım? İçildiğimi anlar mıyım?

Güneş ortaya çıkıyor. Yorgunum.

Kalmam gerekirdi, biliyorum. Eğer gerçek biri olmak, ağzını bıçak açmayan, budala bir yaratıktan fazlası olmak istiyorsam, kalmalı, lafa karışmalı, plan ve hazırlık yapmalı, önerilerine başımı sallamalı, kendim de onlara önerilerimle katkıda bulunmalıyım. Ben bir avcıyım, avcıydım. Canavarların, bu korkunç yaratıkların izini sürebilirim.

Ama yapamadım. Üzgün olduğumu söylemek isterdim, Grimnebulin'in, hatta Blueday'in, onlarla olduğumu, grubun, tayfanın, çetenin, Pervane avcılarının bir parçası olduğumu bilmelerini isterdim. Ama kafamın içi bomboştu.

Bakınıp kendimi bulacağım, sonra da onlara bunu söyleyip söyleyemeyeceğimi anlayacağım. Eğer bunu söyleyemezsem, ne söyleyebileceğime karar vereceğim.

Silahlanacağım. Silah taşıyacağım. Bir bıçak ve daha önce kullandığıma benzer bir kamçı bulacağım. Dışlanacak olursam bile, yardımsız ölmelerine izin vermeyeceğim. Bu akla susamış şeylere yaşamlarımızı çok pahalıya satacağım.

Hüzünlü bir müzik duyuyorum. Bir an ürkütücü bir sessizlik oluyor, trenler ve tekneler bulunduğum bu yüksek yuvadan uzaklaşıyor, tıkırdayan makine sesleri azalıyor ve şafak, bir anda çırılçıplak ortada.

Nehrin kenarında, bir çatı katında birisi keman çalıyor. Akılda kalan bir ses, yarım seslerden ve kontrpuanlardan oluşan titrek bir ağıt, kırık bir ritmi var. Yöresel bir armoni değil.

Sesi tanıyorum. Bunu daha önce duydum. Beni Meagre Denizi'nin ötesine götüren teknede ve daha önce de Shankell'de.

Güneyli geçmişimden kaçış yok, öyle görünüyor.

Çok güneyde, Perrick Nigh ve Mandrake Adaları'ndaki balıkçı kadınların şafağı selamlayışı bu. Görünmeyen eşlikçim, güneşi karşılıyor.

Yeni Crobuzon'daki az sayıda Perrickli, çoğunlukla Yankı Bataklığı'nda yaşıyor, ama işte onlardan biri, nehrin dönemecinden beş kilometre yukarıda, burada, kusursuz müziğiyle büyük Balıkçı'yı uyandırmakta.

Kadının müziğini birkaç dakika daha dinliyorum, sonra sabah keşmekeşi, onun sesini alıp götürüyor, ben köprüye yapışmış durumda, klaksonların bağırtısı ve tren düdükleriyle başbaşa kalıyorum.

Uzaklardan gelen bu ses hâlâ sürüyor, ancak ben duyamıyorum. Kulaklarımı Yeni Crobuzon'un gürültüsü dolduruyor. Onları izleyecek, onları selamlayacağım. Etrafımı sarmalarına izin vereceğim. Sıcak şehir yaşamına dalacağım. Kemerlerin altından, taşların üzerinden Kaburgalar'ın kemik ormanından geçerek, Kötükıyı ve Dog Fenn'deki tuğla tünellere gireceğim, Büyük Kıvrım'ı dolduran işyerlerini geçeceğim. Lemuel'in bağlantı kuracağı kişilerin kokusunu alması gibi ben de kendi adımlarımı izleyeceğim. Umarım ki, kulelerin, tıkış tıkış binaların arasında, göçmenleri, mültecileri ve Yeni Crobuzon'a, bu piç kültüre, bu melez şehre gelen yabancıları bulacağım.

Perrick'lerin keman sesini ya da Gnurr Kett'deki bir cenaze ağıtını ya da bir Chet taş bulmacasını duyacağım ya da Neovadan'da yedikleri keçi sütü lapasının kokusunu alacağım, bir Cobsea telgrafçısının ya da kaptanın sembolleriyle süslenmiş bir kapı aralığı göreceğim... Hepsi evlerinden çok çok uzakta. Evsiz. Ev...

Her tarafım Yeni Crobuzon'la çevrili olacak, derimden geçerek içime sızacak.

Büyük Kıvrım'a döndüğümde yoldaşlarım bekliyor olacak ve bu gasp edilmiş şehri kurtaracağız. Bir teşekkür almadan ve görünmeden.

6. Kısım

CAM EV

42

Nehirkabuğu sokakları, hafif bir yokuşla Cam Ev'e dönüyordu. Buradaki evler eski ve yüksekti, ahşap doğramaları çürümeye başlamış, badanaları küflenmişti. Her yağmurda, evler iyice ıslanıp kabarıyor, çivileri paslanıp, ufalanan arduvaz taşlar, dik çatılardan yere saçılıyordu. Nehirkabuğu, bu ağır, sıcak havada ter döküyordu sanki.

Nehirkabuğu'nun güneyi de, Üstyaka'dan farksızdı. Ucuzdu, çok fazla şiddet olayına rastlanmıyordu, kalabalıktı, ama genellikle iyi niyetliydi halkı. Karışık bir bölgeydi, çoğunluk insandı, onların yanı sıra, kanalın kenarında yaşayan küçük bir Vodyanoi kolonisi, birkaç dışlanmış Kaktüs, hatta, Kinken ve Dereboyu'nun dışında çok seyrek rastlanan, geleneksel bir toplum olan Keprilerin bile, iki sokaklık küçük bir kovanı bulunuyordu burada. Nehirkabuğu, şehrin az sayıdaki egzotik türlerine de ev sahipliği yapıyordu. Bekman Caddesi'nde bir Kirpi-adam ailesinin çalıştırdığı bir dükkân vardı, komşuları korkmasın diye, dikenlerini törpüleyerek kütleştirmişlerdi. Fıçı bedenini içkiyle dolduran ve üç ayağının üzerinde sokaklarda sendeleye sendeleye dolaşan kimsesiz bir Fıçı-adam bile vardı.

Ama kuzey Nehirkabuğu tamamen farklıydı. Daha sakin, daha kasvetliydi. Kaktüslerin bölgesiydi.

Cam Ev, çok büyük olsa da, şehrin bütün Kaktüslerini, geleneklerine bağlı kalanları bile, barındırmasına olanak yoktu.

Yeni Crobuzon'daki Kaktüs halkının en az üçte ikisi, koruyucu camın dışındaydı. Dışarıda kalanlar Nehirkabuğu varoşlarını, Syriac Mahallesi ve Yokluk Çayırı gibi semtlerdeki bazı mahalleleri doldurmuşlardı. Ama Nehirkabuğu hepsinin merkeziydi ve bura-

da yöresel insanlarla karışmışlardı. Bunlar alt sınıf Kaktüslerdi, alışveriş ve dua etmek için Cam Ev'e girebiliyorlar, ama kâfir şehirde yaşamaya zorlanıyorlardı.

Bazıları başkaldırmıştı. Genç, öfkeli Kaktüs gençleri, onlara ihanet eden Cam Ev'e girmemeye yemin etmişlerdi. Oraya, alay edercesine, eski ve artık kullanılmayan bir isim takmışlardı: Fidanlık. Kendilerini yaralıyor, şiddetli, anlamsız ve heyecanlı çete savaşlarına katılıyorlardı. Bazen mahalleye korku saçıyorlar, sokaklarında yaşayan yaşlı insan ve Kaktüsleri gasp ediyor, mallarını çalıyorlardı.

Dışarıda, Nehirkabuğu'nda, Kaktüsler asık suratlı ve sessizdi. İnsan ve Vodyanoi patronları için, hiç karşı gelmeden, hiçbir memnuniyet belirtisi göstermeden çalışıp duruyorlardı. İş arkadaşları ya da diğer ırklardan olanlarla iletişimleri kısa homurtulardan ibaretti. Cam Ev içinde nasıl davrandıklarını gören yoktu.

Cam Ev ise kocaman, yassı bir kubbeydi. Çapı dört yüz metreden fazlaydı. En yüksek noktası yerden seksen metre yükseklikteydi. Tabanı bir eğim yaparak Nehirkabuğu'nun inişli çıkışlı sokaklarının üzerine sağlamca oturmuştu.

Çerçevesi siyah dövme demirden, orasında burasında kıvrımlar, süslemeler olan büyük kalın bir iskeletti. Riveskin'deki evlerin üzerine doğru kabarıyor, semtin ta ucundan kubbesi görülüyordu. Üzerinden eş merkezli halka şeklinde, dev gibi, neredeyse Kaburgalar büyüklüğünde, taşıyıcı kollar uzanıyor, bunlar kubbeyi destekliyor ve bükülmüş metalden büyük kablolarla ağırlığını yükleniyordu.

Uzaklaştıkça, Cam Ev daha görkemli görünüyordu. Bayrak Tepesi'nin ağaçlarla kaplı zirvesinden iki nehrin karşısına, demir yollarına, hava raylarına, şehrin yedi kilometrelik çirkin yayılışına bakıldığında, hep kubbenin yüzeyinden gelen ışık kırıntılarının yansıması göze çarpıyordu. Öte yandan, çevresindeki sokaklardan bakıldığında, büyük çatlaklar, camların kırılıp düştüğü yerlerdeki boşluklar apaçık görünüyordu.

Kubenin tabanı, yapının yaşını ortaya çıkarıyordu. Aşınmıştı. Metal kısımlarının boyaları kabarıp kocaman diller gibi kıvrılmış,

her tarafını solucanlar gibi pas sarmıştı. Yerden beş metre kadar yukarısındaki, zirveye yaklaştıkça pasta dilimleri gibi incelen paneller de boyalı demirle kaplıydı. Bunların üzerlerindeki kirli ve kalitesiz cam, yeşil, mavi ve bej renklerle rastgele boyanmıştı. Güçlendirilmiş, en az iki Kaktüsün ağırlığını taşıyabilecek hale getirilmişti. Buna rağmen birçok panel kırılmış, camları düşmüş, birçoğunu da incecik çatlaklar kaplamıştı.

Kubbe yapılırken, etrafındaki evler hiç dikkate alınmamıştı. Etrafını saran sokaklar, büyük metal tabanına kadar geliyordu. Kubbenin kenarlarının geldiği yerdeki birkaç ev yıkılmıştı, daha sonra ev sıraları, rastgele açılar yaparak, cam saçağın altından devam ediyordu.

Kaktüsler hiç çekinmeden, Yeni Crobuzon sokaklarının bir kısmını, etrafını çevirerek kapatmıştı.

Yıllar boyunca, kubbenin iç mimarisi, bir zamanlar insanlara ait olan evlerin Kaktüs kiracılara uygun hale gelmesi için değiştirilmiş, bazı bölümler yıkılmış, yerlerine garip ekler yapılmıştı. Ama asıl plan ve yapıların çoğunun değişmeden kaldığı söyleniyordu, kubbe olmadan önceki haliyle aynıydı.

Kubbeye, Yashur Meydanı'ndaki ayağının güney ucundan, tek bir noktadan giriliyordu. Çemberin karşı kenarından Baytrash Sokağı'na, nehre bakan dik bir yola çıkış vardı. Kaktüs yasası, kubbeye giriş ve çıkışların yalnızca bu iki kapıdan yapılması gerektiğini söylüyordu. Dışarıda, kapıların birinin ya da diğerinin hemen yakınında yaşayan Kaktüslerin işine gelmiyordu bu. İçeri girmek, örneğin, iki dakikalarını alıyorsa, çıkıştan evlerine gitmek uzun, dolambaçlı bir yürüyüş yapmalarını gerektiriyordu.

Her sabah beşte, kapılar dışarıdaki bu kısa geçide açılıyor, her gece yarısı da kapatılıyordu. Kocaman savaş baltaları ve özel Kaktüs yayları taşıyan ufak, zırhlı bir birlik kapılarda bekçilik yapıyordu.

Akılsız, toprağa kök salıp bitki haline gelmiş kuzenleri gibi, Kaktüslerin de kalın, lifli, bitkisel bir derileri vardı. Bu deri gergin ve çabuk delinebilen bir yapıdaydı ama hızla iyileşebiliyordu, çirkin ve kalın bir yara izi kalıyordu geride. Birçok Kaktüs, zararsız boğumlar halinde kabuklaşmış yara izleriyle doluydu. Onlara

gerçekten zarar verebilmek için, sayısız saldırıda bulunmak ya da tek bir şanslı atış yapmak gerekiyordu. Kurşunlar, oklar ya da Tatar okları Kaktüslere pek işlemiyordu. Bu yüzden Kaktüs askerleri özel yaylar taşıyordu.

Bu yayların ilk tasarımcıları insanlardı. Başkan Collodd'un o korkunç başkanlık döneminde, başkanın Kaktüs çiftliğinin insan bekçileri tarafından kullanılmışlardı ilk. Ama reformcu Akıl Yasasıyla çiftlik ortadan kaldırılıp Kaktüslere vatandaşlık benzeri haklar verilince, işini bilen Kaktüs yaşlıları, bu silahın, kendi vatandaşlarını hizaya sokmak için biçilmiş kaftan olduğunu anladı. O günden sonra, bu yay, Kaktüs mühendisleri tarafından, sürekli geliştirildi.

Çok kocaman bir Tatar yayıydı bu aslında, bir insanın kolayca taşıyıp kullanamayacağı kadar büyük ve ağırdı. Tam anlamıyla bir ok denemezdi, kenarları jilet gibi keskin tırtıklı düz metal diskler ya da kıvrık uçları olan metal yıldızlar fırlatıyorlardı. Metal disklerin merkezindeki dişli bir delik, yayın sapından çıkan küçük bir metal çıkıntının üzerine düzgünce yerleşiyordu. Tetik çekildiğinde, saptaki tel hızla harekete geçiyor, metal çıkıntıyı büyük bir hızla çekiyor, karmaşık dişliler birbirine geçip, akıl almaz bir süratle döndürmeye başlıyordu. Sonra bu parça hızla aşağı, metal diskin dışına kayıyor ve disk, sapandan fırlatılan bir taş parçası gibi hızla, yuvarlak bir testerenin bıçağı gibi dönerek, ileri fırlıyordu.

Havayla sürtünmesi hızını çabucak kesiyordu: Bir uzun yay ya da çakmaklı tüfek kadar erimi yoktu. Ama bir Kaktüs ya da bir insan uzvunu ya da kafasını, neredeyse otuz metre mesafeden koparabiliyor ve çok daha uzaktaki birini bile, kötü biçimde yaralayabiliyordu.

Kaktüs bekçiler ters ters etraflarına bakınarak dolaşıyor, haşin ve kendini beğenmiş bir tavırla yaylarını sallıyorlardı.

Günün son ışıkları, uzaklardaki tepeleri kırmızıya boyamıştı. Cam Ev'in batıya bakan kısımları yakut renginde ışıltılar yayıyordu. Kubbenin tepesine çıkan çürümüş bir merdivene ata biner gibi oturmuş bir insan silueti metale sımsıkı tutunmuş, neredeyse ya-

pışmıştı. Adam yavaş yavaş basamakları çıkıyor, gökkubbenin aya benzeyen tepesine tırmanıyordu.

Kubbenin en tepesindeki kemerden belli aralıklarla çıkan, aslında o güne kadar hiç çağrılmayan tamiratçılar için tasarlanan üç geçitten birini kullanıyordu. Kubbenin eğimi, dünyanın yüzeyini, geriye kıvrılmış bir sırtın tepede kalan kısmıyla bölüyor gibiydi, akla yerin altında uzanan kocaman bir bedeni getiriyordu. Tırmanan gölge, dev gibi bir balinanın sırtına binmişti sanki. Kubbenin içinde hapsolmuş, camın altında oynaşan ve büyük yapının ışıl ışıl yanmasına neden olan ışığın içinde yüzüyordu. Görünmemek için çok yavaş davranıyor, hiç ses çıkarmıyordu. Cam Ev'in kuzeybatısındaki merdiveni seçmişti, böylece Sud Hattı'nın Salacus Bahçeleri kolundaki trenlerinden kaçınmış oluyordu. Tren rayları kubbenin tam karşı tarafında, cama çok yakın geçiyordu ve dikkatli yolcular, kavisli kubbeye tırmanan birini rahatlıkla görebilirdi.

Sonunda, birkaç dakikalık bir tırmanma sonucu, davetsiz misafir, görkemli yapının doruğunu çevreleyen metal bir çerçeveye ulaştı. Kenet taşı, saydam camdan yapılmış, iki buçuk metre çapında bir küreydi. Kubbenin doruğundaki dairesel deliğe, yarısı içeride, yarısı kocaman bir tıpa gibi dışarıda, iyice oturmuştu. Adam durup destekleyici payandaların ve kalın taşıyıcı kabloların arasından şehre baktı. Rüzgâr aman vermeden suratına çarpıyordu, bu yükseklikten ödü patlayan adam, tutunacak yerlere sımsıkı yapışmıştı. Kararan gökyüzüne, etrafını saran ışıkta sönükleşen yıldızlara baktı.

Dikkatini cama verdi, yüzeyini dikkatle, bölüm bölüm inceledi.

Birkaç dakika sonra doğruldu ve metal basamaklardan geriye doğru inmeye başladı. Aşağıya inerken tutunacak yerleri aranıyor, ayaklarıyla basamakları yokluyor, ayak parmak uçlarını uzatıp yavaşça dokunuyor, yere doğru yaklaşıyordu.

Merdiven, yerden dört metre kadar yukarıda bitiyordu, adam yukarı çıkmak için kullandığı kancalı ipin üzerinde kaydı. Tozlu zemine inip etrafına bakındı.

"Lem," dediğini duydu birisinin. "Buradayız."

Güvercin Lemuel'in arkadaşları kubbenin yanıbaşındaki molozlarla kaplı bir arsanın kenarında, harabe bir binanın içinde saklanıyordu. Isaac kapısı olmayan girişten başını uzatıp, onu çağırdı.

Lemuel aceleyle çalıların öte yanına, oraya buraya atılmış ve ot bürümüş tuğlaların, molozların üstünden atladı. Sırtını akşamın ilk ışıklarına döndü ve yıkıntının karanlığına daldı.

Önünde, gölgeler içinde, çömelmiş vaziyette oturan Isaac'ı, Derkhan'ı, Yagharek'i ve üç serüvenci arkadaşını gördü. Arkalarında kırık dökük malzemelerden bir yığın duruyordu, istim boruları, iletken teller, fırın ayaklarının mengeneleri, mermer benzeri mercekler. Lemuel, harekete geçtikleri anda bu karışıklığın, beş maymun-robota dönüşeceğini biliyordu.

"Eee?" diye sordu Isaac.

Lemuel yavaşça başını salladı.

"Bana söylenenler doğru," dedi yavaşça. "Kubbenin tepesine yakın büyük bir çatlak var, kuzeydoğu çeyreğinde. Bulunduğum yerden büyüklüğünü kestiremedim, ama sanırım, bir seksene bir yirmi gibi. Etrafa iyice bakındım, içinden insan yada insan boyutlarında birilerinin girip çıkabileceği büyüklükte, görebildiğim tek çatlak o. Siz tabana göz attınız mı?"

Derkhan başını salladı. "Hiçbir şey," dedi. "Yani, bir sürü küçük açıklık var, birkaç yerde epey büyük cam parçaları kopmuş, özellikle de yukarılarda, ama içinden geçilebilecek boyutta bir çatlak yok. Senin bulduğun yeri denemeliyiz."

Isaac ve Lemuel başlarını salladı.

"Demek ki içeri böyle girip çıkıyorlar," dedi sessizce Isaac. "Eh, bence onları bulmanın en iyi yolu, geldikleri yönün tersine gitmek. Pek hoşunuza gitmeyecek, ama sanırım artık yola çıkmamız gerekiyor. İçerisi nasıl?"

"Çok fazla görünmüyor," dedi Lemuel ve omuzlarını silkti. "Cam kalın, eski ve feci kirli. Sanırım her üç yada dört yılda bir temizleniyor ancak. Evlerin şekilleri, sokaklar falan fark edilebiliyor, hepsi bu kadar. Planını anlayabilmemiz için içeriye girmek lazım.

"Hepimiz birden giremeyiz," dedi Derkhan. "Görülürüz. Lemuel'e içeri girmesini söylemeliydik, bu işin adamı o."

"Girmezdim ki," dedi Lemuel kesin bir sesle. "O kadar yükseğe çıkmayı sevmiyorum, otuz bin suratsız Kaktüsün tepesinde metrelerce baş aşağı da asla sarkmam..."

"Eee? Ne yapacağız peki?" Derkhan sinirlenmişti. "Gece bastırana kadar bekleriz, ama o zaman da pislik Pervaneler harekete geçiyor. Yapacağımız şey teker teker, sırayla yukarı çıkmak. İçimizden birinin önden gitmesi gerekiyor..."

"Ben giderim," dedi Yagharek.

Sessizlik oldu. Isaac ve Derkhan Yagharek'e baktılar.

"Harika!" dedi Lemuel küçümseyen bir sesle. "Sorun çözüldü. Yukarı çıkıp etrafa bir göz atar, bize de haber iletirsin..."

Isaac ve Derkhan Lemuel'i dinlemiyorlardı. Gözleri hâlâ Yagharek'in üzerindeydi.

"Benim gitmem doğru olur," diyordu Yagharek. "Yükseklik, benim yabancısı olduğum bir şey değil," hafifçe, ani bir heyecanla kıkırdadı. "Benim için alışılmadık bir şey değil. İçeriye bir göz atıp Pervanelerin nerelerde yuvalandığını görebilirim. Camın durumunu değerlendirebilirim."

Yagharek Lemuel'in gittiği yolu izleyerek, Cam Ev'in kabuğuna tırmanmaya başladı.

Ayaklarını saran pis sargıları çıkarmış, büyük bir zevkle pençelerini açmıştı. Çıplak metalin ilk kısmını, Lemuel'in ipinden çıkarak tamamlamış, sonra, ondan çok daha hızlı ve kendinden daha emin hareketlerle iyice yukarıya tırmanmıştı.

Arada bir duruyor, kendini ılık rüzgârda sallanmaya bırakıyor, kuş pençeleriyle metal basamaklara sımsıkı tutunuyor, kendini sağlama alıyordu. Çekinerek uzanıyor, puslu havayı dikkatle inceliyor, kollarını birazcık ileri uzatarak, iki yana açtığı bedenini bir yelkenmiş gibi dolduran rüzgârı hissediyordu.

Yagharek uçuyor numarası yapıyordu.

İnce kemerinden, bir önceki gün çaldığı ufak bir hançer ve kalın bir kırbaç sarkıyordu. Kırbaç, sıcak çöllerde şaklattığı, can yakıcı, yakaladığını bırakmayan kırbaçla uzaktan yakından ilgisi olmayan, kaba saba bir şeydi, ama eline yabancı olmayan bir silahtı.

Hızlı deviniyor, kendine güveniyordu. Gözüne ilişen hava gemileri uzaktaydı. Kimseye görünmüyordu.

Cam Ev'in tepesinde, şehir ona sunulan bir armağan gibiydi, uzatılmış, alınmaya hazır. Baktığı her yerde mimarinin elleri, parmakları, omurgası, kaba bir biçimde gökyüzüne fırlamıştı. Kaburgalar, kemikleşmiş dokunaçlar gibi yükseliyor; Ekser, şehrin kalbini bir şiş gibi deliyor; karmaşık Parlamento burgacı, karanlıkta bile göz alıyordu. Yagharek hepsini soğuk, stratejik bir gözle taradı. Yukarıya, doğuya, Üstyaka Kulesi'ni Ekser'e bağlayan hava raylarının gümbürdediği yere doğru baktı.

Kubbenin tepesindeki kocaman cam kürenin kenarına ulaştığında, camdaki açıklığı hemen buldu. Gözlerinin, avcı kuş gözlerinin, yine eskiden olduğu gibi hizmet ettiğini fark edince şaşırmıştı.

Aşağıda, hafifçe kavis yapan merdivenin kırk elli santim kadar altında, Canavarsuratların ve kuşların pislikleri, kubbenin kuru camını bir tabaka halinde kaplamıştı. Aradan içeriye bakmaya çalıştı, ama çatıların ve sokakların gölgelerinden başka bir şey seçemedi.

Yagharek camın diğer tarafına geçti.

Dikkatle devindi, pençeleriyle yoklayarak, olabildiğince çabuk, tırnaklarıyla tutunabileceği bir metal çerçeveye doğru kaydı. Devinirken, ne kadar kolay tırmanabildiğini fark etti. Haftalarca süren gece tırmanlamalarının, Isaac'in atölyesinin çatısına, terk edilmiş kulelere çıkmasının, şehrin zirve noktalarını dolaşmasının ödülüydü bu. Korkmadan kolayca tırmandı. Bir kuştan çok, bir maymuna benziyordu.

Kirli bölmeleri hızla geçti, sonunda onu camdaki yarıktan ayıran son kiriş duvarına geldi. Bunu da aşınca, camın kırılmış bölümü karşısına çıktı.

Eğilip bakınca, aşağıdan gelen lambaların sıcaklığı yüzüne vurdu. Dışarıda hava zaten ılıktı, ama içerisi çok daha sıcak olmalıydı.

Tutunma kancasını, dikkatle kırığın bir kenarındaki metal kirişe geçirdi ve sağlamlığını ölçmek için hızlıca çekti. Sonra ipin ucunu üç kez beline doladı, kancanın yanından tutundu, kirişin üzerinden uzanarak başını kırık camın kenarlarından geçirdi.

Yüzünü bir kâse dolusu koyu çayın içine sokuyormuş gibi hissetti. Cam Ev'in içindeki hava sıcak, neredeyse soluk alamayacak

kadar boğuktu, duman ve buharla kaplıydı. İçeride göz alıcı, beyaz bir ışık parlıyordu.

Yagharek gözlerini kırpıştırarak görüntüye alışmaya çalıştı. Aşağıya, Kaktüs şehrine baktı.

Ortasında, kubbenin tepesindeki kocaman cam külçenin altında evler yıkılmış, yerlerine bir tapınak inşa edilmişti. Cam Ev'in çatı yüksekliğinin üçte birine kadar gelen, kırmızı taştan yapılmış, dimdik bir tapınaktı bu. Her kademesi çöl ve bozkır bitkileriyle kaplıydı, bunlardan da yeşil mumları andıran bedenleriyle çelişki yaratan, kıpkırmızı çiçekler fışkırmıştı.

Tapınağın etrafında, yaklaşık altı metre genişliğinde küçük bir alan temizlenmiş, bunun gerisinde kalan Nehirkabuğu sokaklarına dokunulmamıştı. Karman çorman bir kartografisi vardı; kubbenin ayırdığı sokak ve bulvarlar, bir park köşesi, ötede yarım bir kilise, hatta bir kanalın güdük parçası, her şey yarım yamalak kalmış gibiydi. Kubbe, kanalı da ikiye bölmüş, içeride kalan bölüm şimdi durgun suyla dolu bir yalağa dönüşmüştü. Üzerlerine kubbenin yapıldığı, bir zamanların uzun caddeleri olan yollar, küçük mahalleleri garip açılarda kesiyordu. Dar sokaklar, ara yollar korunmuş, camın altına kapatılmıştı. Dış hatları hemen hemen aynı kalsa bile, içeriği değişmişti.

Sokak kalıntılarının bu karmakarışık kalabalığı, Kaktüsler tarafından yeniden düzenlenmişti. Yıllar öncesinin geniş bir ana caddesi şimdi bir sebze bahçesine dönüştürülmüş, sebze bahçelerinin iki yanını, ön kapılarından çıkan küçük patikaların kabak ve turp tarhları arasındaki geçitlerle birleştiği evler sarmıştı.

İnsanların oturduğu evleri, kendi yeni ve çok daha uzun boylu sakinlerine uygun evler haline getirmek için, dört kuşak önce çatıları sökmüşlerdi. Binaların arka taraflarına ve tepelerine, Cam Ev'in ortasındaki basamaklı piramidin küçük, garip örnekleri olan odalar eklenmişti. Bulunan her boşluğa ek binalar sıkıştırılmış, kubbe Kaktüslerle doldurulmuş ve insanlardan kalan tuhaf ev yığınları ve yekpare, büyük taş binalar, renkli, kocaman bloklar halinde her yeri kaplamıştı. Bazıları da çok katlıydı.

Üst katların çoğunun arasına tahta ve ipten yapılmış sallanan köprüler uzatılmış, sokağın iki yanındaki odalar ve binalar birbirine bağlanmıştı. Binaların çoğunun avlularında ve tepelerinde, alçak duvarlarla etrafı çevrili, kuru otlardan, birkaç güdük Kaktüs bitkisi ve dalgalı kumdan oluşan ufak çöl bahçeleri vardı.

İçeride kapalı kalmış, dışarıya çıkış yolunu bulamayan küçük kuş sürüleri evlerin tepelerinde uçuşuyor, yiyecek istiyorlardı. Bunların arasında Cymekli bir kuşun sesini duyan Yagharek'in yükselen adrenalini onu sarhoşa çevirdi, nostaljik bir sarsıntı yaşadı. Kuşların, çatıya tünemiş kum kartalları olduklarını fark etti.

Etraflarını saran kubbe, Yeni Crobuzon'un görüntüsünü kirli cam bir gökyüzü gibi çarpıtıyor, etraftaki evleri karanlık bir karmaşa içine sokuyor ve ışığı bozuyordu. Altındaki tablo Kaktüs insanlarıyla kaynıyordu. Yagharek yavaş yavaş görüntüyü taradı, ama bu zeki ırktan başka birini göremedi.

Üzerlerinden Kaktüsler geçtikçe basit köprüler iki yana sallanıp duruyordu. Yagharek, kum bahçelerinde, ellerinde tırmık ve tahta kürekler, özenle, rüzgârın oluşturduğu dalgalı kumullara benzetilmiş kanalları düzelten Kaktüsleri gördü. Her yanı çevrili bu sımsıkı kapalı yerde, kumulları oluşturacak en ufak bir esinti yoktu ve çöl görüntüsü elle oluşturulmak zorundaydı.

Sokaklar, pazarda alışveriş yapan, Yagharek'in işitemeyeceği kadar alçak, boğuk bir sesle tartışan Kaktüslerle kaynıyordu. Tahta arabaları elleriyle çeke çeke götürüyor, yükleri çok ağır ya da fazla büyük ise iki kişiyle taşıyorlardı. Görünürde hiçbir robot, at arabası yoktu, ayrıca kuşların ve birkaç kaya tavşanının dışında, başka hayvan da görünmüyordu.

Dışarıdaki şehirde Kaktüs kadınları çarşafa benzeyen, büyük şekilsiz elbiseler giyiyordu. Burada, Cam Ev'de ise, aynı erkekleri gibi, beyaz, bej ve boz renkli peştemallara sarınmışlardı. Göğüsleri erkeklerinkinden biraz daha büyüktü ve koyu yeşil meme uçları vardı. Yagharek'in gözüne, bebeğini sımsıkı göğsünde taşıyan kadınlar ilişti; çocuklar annelerinin dikenlerinin batmasından hiç rahatsız görünmüyorlardı ama. Şamatacı Kaktüs çocukları köşe-

lerde oyunlar oynuyor, gelip geçen yetişkinler bunlara ya hiç aldırmıyor ya da geçerken kafalarına bir şaplak atıyorlardı.

Piramit tapınağın her yeri kitap okuyan, bahçeleriyle uğraşan, sigara içip sohbet eden yaşlı Kaktüslerle doluydu. Bazıları omuzlarına, soluk yeşil kabuklarının üzerine, hemen göze çarpan kırmızı ya da mavi şallar atmışlardı.

Yagharek'in derisi terden sırılsıklamdı. Odun dumanı esintileri görüşünü engelliyordu. Dumanlar değişik yükseklikteki yüzlerce bacadan çıkıyor, nazlı nazlı göğe yükseliyor ve yavaşça mantar şeklini alan burgular oluşturuyordu. Birkaç şaşkın duman ise yukarıya doğru çıkmaya devam edip, cam kubbenin çatlak ve deliklerinden sızıyordu. Rüzgârın dışarıda kalması ve saydam kubbeli tümseğin sıcaklığının artırması yüzünden, dumanı dağıtacak en ufak bir esinti bile oluşmuyordu. Yagharek camın alt kısmının yağlı kurumla kaplandığını gördü.

Günbatımına bir saatten daha fazla zaman vardı. Soluna bir göz attı ve tepedeki cam kürenin ışıl ışıl olduğunu gördü. Güneş ışınlarının her bir zerresini emiyor, onları yoğunlaştırıp Cam Ev'in her girintisine gönderiyor, içeriyi bu acımasız ışık ve ısıyla dolduruyordu. Cam Ev'i destekleyen metal kabuğun içinde, yılan gibi aşağıya, kubbenin iç kısımlarına doğru inen ve sonra gözden kaybolan elektrik kabloları döşeliydi.

Cam Ev'in merkezindeki kulenin tepesinde bulunan düzgün kum bahçesi, karmaşık bir mekanizmanın içindeydi. Saydam cam kürenin tam altında, koskocaman, mercekli bir makine duruyordu, içinden kıvrılarak çıkan kalın borular, etrafındaki fıçıların içine girmişti. Omzuna renkli bir şal atmış bir Kaktüs de, makinenin bakır aksamlarını parlatıyordu.

Yagharek, Shankell'de duyduğu söylentileri, korkunç bir büyü gücü olan güneş makinesiyle ilgili öyküleri anımsadı. Parıl parıl yanan bu garip alete dikkatle baktı ama ne işe yaradığını anlayamadı.

Makineye bakarken, etrafta dolaşan kalabalık bir silahlı grubun farkına vardı. Gözlerini kısarak görmeye çalıştı. Yukarıdan, bir tanrı gibi onlara bakıyor, cam kürenin keskin ışığında, küçük Kaktüs şehrinin her tarafını görüyordu. Neredeyse bütün çatı

bahçelerini görebiliyordu ve görünüşe göre bunların en azından yarısında, üç ya da dört kişiden oluşan Kaktüs grupları konuşlanmıştı. Ayakta duruyor ya da oturuyorlardı, yüzlerinin ifadesi bu mesafeden anlaşılamıyordu ama taşıdıkları ağır, tehlikeli yayları görmemek olanaksızdı. Kemerlerinden küçük baltalar sallanıyor, kırmızımsı ışıkta kavisli bıçakları parıldıyordu.

Her tarafa yayılan pazar tezgâhlarının yanında da bu küçük devriye gruplarını fark etti, merkezdeki tapınağın en alt katındaki basamaklarda, oturmuş dikkatle etrafı gözetliyorlar, yaylarını kaldırmış, hazır, sert adımlarla sokaklarda dolaşıyorlardı.

Yagharek silahlı devriyelere tedirgin bir şekilde selam verenleri ve sık sık başını kaldırıp yukarı bakanları fark edebiliyordu.

Bu durum normal değildi.

Kaktüsleri huzursuz eden bir şey vardı, bu yaratıkların gaddar ve suskun olduğunu biliyordu, deneyimleri bunu göstermişti, ancak bu bastırılmış tehdit havası, daha önce Shankell'de hiç görmediği türden bir şeydi. Belki de, diye düşündü, buradaki Kaktüsler farklıydı, güneydeki kardeşlerinden daha karamsar bir türdü bunlar. Ama derisi karıncalanıyordu. Hava gergindi.

Yagharek dikkatini topladı ve kubbenin içini keskin, güçlü gözleriyle taramaya başladı. İyice görmeye çalıştı, bir avcı gibi kendini kaptırdı.

Kubbenin kenarlarından başladı. Baştan sona, yavaşça, uzun uzun bakarak, çemberin iç çevresinin tamamını taradı, sonra gözlerini merkeze çevirdi, ev ve sokaklardan oluşan daireyi bölüm bölüm, tek tek inceleyip araştırdı.

Bu özenli ve ayrıntılı yöntemle, Cam Ev'deki her köşe ve kuytuyu gözleriyle didik didik arıyordu. Bakışları kırmızı taşa gelince bir an durdu, sonra yine devam etti.

Gün sona ererken, Kaktüs halkının huzursuzluğu artmaya başlamıştı.

Yagharek taramasını bitirdi. Acil bir durum, hemen gözüne çarpan tuhaf bir şey yoktu. Tutunacak bir şey arayarak, etrafına bakındı.

Kolay olmayacaktı bu. Biraz ilerisinde, kirişler ağır cam kürenin etrafında birleşiyordu, ama camın altında yeterince çıkıntı yoktu. Biraz çabalarsa, tırmanabileceğini düşündü: Büyük olasılıkla Lemuel ve belki Derkhan ya da serüvenci takımından bir ikisi bunu yapabilirdi. Ama Isaac'in koca gövdesini sarkıtarak, tehlikeli metal boruda yüzlerce metre tırmanması olacak iş değildi.

Güneş alçalmıştı. Yaz akşamları uzun da olsa, zaman kısaydı.

Sırtına birinin vurduğunu hissetti. Ters dönmüş çanaktan başını kaldırdı, yüzünü, Yeni Crobuzon'un, serin havasına döndü.

Arkasında, çömelmiş vaziyette, Shadrach duruyordu. Aynalı bir miğfer takmıştı ve elinde tuttuğu sacdan yapılı bir benzerini ise Yagharek'e doğru uzattı.

Shadrach'ın miğferi farklıydı. Yagharek'inki toplanmış metalden kabaca oluşturulmuştu. Shadrach'ın taktığı ise bakır ve pirinç tellerle, kapakçıklarla daha ayrıntılı yapılmıştı. Tepesinde, bir şey takmak için delikleri olan bir priz vardı. Eğreti olan tek yeri, sonradan eklenen aynalarıydı.

"Bunu unuttun," dedi Shadrach yumuşak sesiyle ve miğferi salladı. "Yirmi dakikadır ne bir işaret bayrağı ne de bir haber. Hayatta mısın, iyi misin diye bakmaya geldim."

Yagharek ona camın içindeki kirişleri gösterdi. İkisi kısık sesle Isaac'i ne yapacaklarını tartıştı.

"Senin aşağı gitmen gerekiyor," dedi Yagharek. "Kanalizasyondan geçerek gitmelisin, Lemuel sana yolu gösterir. Kubbenin içinde yolunu en kısa sürede bulman lazım. Mekanik maymunların bazılarını da bana gönder, saldırıya uğrayacak olursam, bana yardım ederler. İçeriye bir bak."

Shadrach dikkatle uzandı ve kararmaya başlayan camın içine göz attı. Yagharek aşağıyı işaret ederek, kaynaşan kasabanın karşı tarafında, pis kanal ucunun hemen yanında duran harabe haldeki hayalet bir binayı gösterdi. Kanal, kenarındaki çekme yolları ve harabe evin durduğu engebeli arazi parçası, hepsi, molozların, dikenli çalılar ve paslı tellerin oluşturduğu bir çitle çevriliydi. Bu dışlanmış arazi dilimi sırtını, üzerine düz bir bulut gibi inen kubbeye dayamıştı.

"Oraya giden yolu bulmalısın." Shadrach bir şey diyecek oldu, mırıldanarak bunun olanaksızlığını söylemeye çalıştı, ama Yagharek lafını kesti. "Zor. Zor olacak. Ama buradan, içeriden, aşağıya inemezsin, ayrıca sen yapabilsen bile Isaac yapamaz. İçeride bize lazım o. İçeri sokmalısın onu. Islak Pervaneleri bulur bulmaz, sizin yanınıza gelirim, bulurum ben sizi. Beni bekleyin."

Konuşurken, uyduruk miğferi kafasına geçirip bağladı ve arkasındaki görüntüyü inceledi.

Ayna parçalarının birinde, Shadrac'la göz göze geldi.

"Gitmelisin artık. Acele et. Sabırlı ol. Gece bitmeden, gelip sizi bulacağım. Pervaneler de bu yarıktan girip çıkıyordur, burada bekleyip yakalayacağım onları."

Shadrach'ın yüzü gerildi. Yagharek haklıydı. Isaac'in bu dik ve tehlikeli demir kirişlerden aşağıya inmesi, olacak iş değildi.

Yagharek'in aynalarına doğru el salladı, sonra dönüp ana merdivene doğru gitti. Hızla inerek gözden kayboldu.

Yagharek döndü ve güneşin son ışıklarına baktı. Derin derin nefes aldı, gözlerini soldan sağa doğru gezdirdi, her bir ayna parçasındaki görüntüyü kontrol etti. Tamamen sakinleşti. Yavaş bir *yajhu-saak* ritmiyle soluk alıp vermeye başladı, avcının transa girmesi, Cymek Garudalarının savaş dalıncıydı bu. Kendini yatıştırdı.

Birkaç dakika sonra, camın üzerinde koşturan metal ve tel tıkırtıları geldi. Farklı yönlerden yaklaşan üç maymun robot, birer birer ortaya çıktı. Etrafında toplandılar ve beklediler, cam mercekleri akşam aydınlığında pembe parıltılar yayıyor, devindikçe ince pistonları tıslıyordu.

Yagharek dönüp aynalarından bunlara baktı. Sonra ipe dikkatle tutunarak, camdaki delikten aşağıya doğru alçalmaya başladı. Yarıktan geçerken, robotlara kendisini izlemelerini işaret etti. Kubbenin sıcağı etrafını kapladı, başını sardı, o ise hiç aldırmadan, cam kaplı kasabaya, güneş ışınlarını artırıp yansıtan cam kürenin kırmızı ışığına batmış evlere, Islak Pervanelerin barınağına doğru inmeyi sürdürdü.

43

Kubbenin dışında, hava zifiri karanlıktı. Gecenin basmasıyla, kubbedeki cam küreden adeta patlayarak yayılan güneş ışınları da sönmüştü.

Cam Ev birden loşlaşmış ve biraz serinlemişti. Ama dışarıya göre, yine de sıcaktı. Meşalelerden ve binalardan gelen ışıklar camda yansıyordu. Bayrak Tepesi'nden şehre bakan turistler, Ketch Fundalığı'ndaki gökdelenlerden aşağıya bakan varoş sakinleri, hava rayından bakan subay, Sud Hattı'nın, güneye giden treninin makinisti, fabrika ve bina bacalarının arasından şehrin isli çatılarının ötesine göz attıklarında, karşılarında Cam Ev'in gerilmiş uzanan ve ışıkla doldurulmuş siluetini görüyordu.

Karanlık bastıkça, Cam Ev ışıldamaya başlamıştı.

Kubbenin iç kısmındaki metale tutunan ve hiç fark edilmeden ilerleyen Yagharek, yavaşça kollarını büktü. Kubbenin yerden yüksekliğinin üçte biri mesafesinde bulunan bir iskele bağlantısına tutunmuştu. Yine de evlerin tepelerini, binaların karman çorman yerleşimini görebilecek kadar yüksekteydi.

Yajhu-saak'ın yarattığı bir dinginlik içindeydi. Yavaş ve düzenli soluklar alıp veriyordu. Avcı güdüleriyle araştırmaya devam etti. Gözleri, altındaki her noktayı araştırıyor, hiçbir yerde bir andan fazla takılıp kalmıyor, kafasında bileşik bir resim oluşturuyordu.

Arada sırada dikkatini oradan çeviriyor, altındaki çatıların tamamına göz atarak garip bir devinim olup olmadığına bakıyordu. Sık sık da Shadrach'a herkesi toplamasını söylediği, üzeri pislikle kaplı su kanalına göz atıyordu.

Davetsiz misafirlerden bir iz yoktu.

Gecenin ilerlemesiyle, sokaklar olağanüstü bir hızla boşaldı. Kaktüsler evlerine koştular. Bir arı kovanı gibi kaynayan Cam Ev boşaldı, yarım saat içinde hayalet bir şehre dönüştü. Sokaklarda silahlı devriyelerden başka kimse görünmez oldu. Onlar da, tedirgin bir şekilde dolaşıyorlardı. Perdeler ve panjurlar çekildikçe, pencerelerden gelen ışıklar da azaldı. Sokaklar gaz lambalarıyla aydınlatılmıyorlardı. Yagharek yürüyerek, ellerinde alevli sopaları uzatıp kaldırımların üç metre yukarısında bulunan yağ emdirilmiş meşaleleri tutuşturan lamba yakıcıları fark etti.

Her birinin yanında bir Kaktüs devriye bulunuyor, birlikte tedirgin, suratsız ve sinsi sinsi bu garip sokakları dolaşıyorlardı.

Merkezdeki tapınağın tepesinde, bir grup yaşlı Kaktüs, ana mekanizmanın etrafında dolaşıp duruyor, manivelalara asılıyor, kolları çekiyorlardı. Aletin üstündeki dev mercek, ağır bir menteşenin üzerinde salınıyordu. Yagharek dikkatle baktı, ama ne yaptıklarını ve makinenin ne işe yaradığını kavrayamadı. Hiçbir şey anlamadan, Kaktüslerin bu şeyi, dikey ve yatay bir eksen üzerinde çevirip durmalarını, göstergeleri kontrol edip anlaşılmaz ölçümlere göre ayarlamalarını izledi.

Başının üzerinde iki maymun robot, metale tutunmuştu. Diğeri bir metre kadar aşağısında, onunkine koşut duran bir payandanın üzerindeydi. Hiç kımıldamadan duruyor, onun harekete geçmesini bekliyorlardı.

Yagharek arkasına yaslandı ve bekledi.

Günbatımından iki saat sonra, kubbenin camı tamamen kararmıştı. Yıldızlar görünmüyordu artık.

Kaktüslerin Cam Ev'in sokakları, alevlerin ürkütücü sarı ışığıyla parıldıyordu. Devriyeler daha karanlık bir sokakta, gölge gibi dolaşıyorlardı.

Alevlerin hafif çıtırtısı, binaların yumuşak yakınmaları ve fısıltılar dışında duyulan bir ses yoktu. Arada sırada alevler, yavaş yavaş soğuyan tuğlaların arasında, bataklıktaki zayıf ışıklar gibi çırpınıyordu.

Lemuel, Isaac ve diğerleri hâlâ görünürde yoktu. Aklının ufak bir köşesinde bu onu huzursuz ediyordu, ancak işine bakıyor, rahatlatıcı avlanma dalıncı tekniğine yoğunlaşıyordu.

Bekledi.

Saat on, on bir gibi bir ses duydu.

Her yere yayılan, bilincini dolduran dikkati birden yoğunlaştı. Soluğunu tuttu.

Bir daha. Çok ufak bir dalgalanma, rüzgârda çarpan bir bez parçası...

Boynunu çevirdi, sese doğru, sokakların karmaşasına, korkutucu karanlığa baktı.

Cam Ev'in merkezindeki gözcü kulesinden herhangi bir tepki gelmedi. Yagharek'in aklından bir sürü düşünce geçti. Belki de terk edilmişti, diyordu aklının bir kısmı. Belki de kubbede, kendisinden, robot maymunlardan ve sokakların üzerine akan garip ışıklardan başka hiçbir şey yoktu.

Sesi tekrar duymadı, ama gözlerinin önünden karanlık bir görüntü geçti. Karanlığın içinden kocaman bir şey uçtu.

Düşüncelerinin sakin yüzeyinin çok altında oluşan yarı bilinçli bir dehşete kapılan Yagharek, kaskatı kesildi ve parmaklarının arasındaki metale iyice yapıştı, kendini kubbeyi destekleyen payandalara iyice bastırdı. Başını ve yüzünü tuttuğu metale çevirdi. Dikkatle, gözlerinin önünde duran aynalara baktı.

Korkunç bir yaratık Cam Ev'in kabuğunda yavaş yavaş ilerliyordu.

Gölgesi, neredeyse tam karşısında, olabilecek en uzak noktadaydı. Aşağıdaki bir binadan fırlamış ve cama kadar olan kısa mesafeyi uçarak geçip oradan ellerinin, uzantılarının, tırnaklarının üzerinde sürünerek yukarıya, daha serin havaya ve her yeri saran karanlığa sızmıştı.

Yajhu-saak halinde bile, Yagharek'in kalbi deliler gibi çarpmaya başladı. Aynasından, yaratığın ilerleyişine baktı. Onu dehşete düşüren bu şeyden büyülenmişti de. Karanlık kanatlı, dengesiz bir meleği andıran, bedeni tehlikeli organlarla donanmış ve tuhaf bir sıvı damlatan bu gölgenin nereye gittiğini izledi. Kanatları kıvrıl-

mıştı, ama Islak Pervane yine de, arada sırada yavaş yavaş kanat çırpıyor, sanki kanatlarını kurutmak istiyordu.

Korkunç bir uyuşuklukla, ağır ağır, şehrin karanlığına doğru süzülüyordu.

Yagharek, onun yuvasını belirleyememişti ve bu da çok ciddi bir sorundu. Gözleri sinsi yaratıkla, onun uçtuğunu ilk gördüğü karanlık nokta arasında gidip geldi.

Aynalardan hiç gözünü ayırmadan izlemesinin ödülünü sonunda aldı.

Cam Ev'in güneybatı kenarında, karmakarışık dizilmiş eski binaların olduğu bir noktaya bakmaya başladı. Yüzyıllardır süren Kaktüs işgali sonucunda değiştirilen, tadilata uğrayan bu binaların, bir zamanların bakımlı evlerinin oluşturduğu bir bölge olduğu belliydi.

Etraflarındaki diğer yapılardan hemen hemen hiçbir farkları yoktu. Yanı başlarındaki binalardan biraz daha yüksek oldukları söylenebilirdi, kubbenin kavisi tepelerini kesip atmıştı. Ancak tümüyle tahrip etmektense, binalar dikkatle kesilmiş, cama denk gelen üst katlar çıkarılmış, geri kalan kısımlar olduğu gibi bırakılmıştı. Merkezevlerinden uzaklaştıkça tepelerindeki kubbe alçalmış ve daha fazla sayıda kat yıkılmıştı.

Bir sokağın ikiye ayrıldığı çatal, aslında bir binanın köşesiydi. Terasın köşesi neredeyse sapasağlam duruyordu, yalnızca çatısı çıkarılmıştı. Arkasında, kubbenin kütlesi altında küçülen ve Kaktüs kasabasının kenarında iyice yok olan, gitgide alçalan tuğla katlar vardı.

Bu eski binanın en üst kat penceresinden, Islak Pervanenin iğrenç ağzı uzanmıştı. Yagharek'in kalbi yine yerinden fırlayacak gibi oldu, normale dönmesi için epey çaba gösterdi. Bütün bu duyguları dışarıdan yaşıyor, avcı dalıncının puslu filtresinin içinden geçiriyordu. Ama bu kez, heyecanı da, korkuyu da bütün bedeninde hissetti.

Islak Pervanelerin nerede tünediklerini biliyordu artık.

Aradığı şeyi bulan Yagharek'in, şimdi tek istediği, olabildiğince hızla aşağıya inmek, karşısındaki Islak Pervaneden uzaklaşmak, bu yükseklikten kurtulmak ve yerde, saçakların gölgelerine sinip saklanmaktı. Ancak, hızlı hareket ederse, Islak Pervanenin dikkatini çekebileceğini düşündü. Canavar yaratıklar, derin karanlığın içine süzülürken o bekleyecekti, yavaş yavaş sallanarak, ter içinde, sessiz ve devinimsiz.

İkinci Pervane de, en ufak bir ses çıkarmadan havaya atladı, bir saniye kadar açık kanatlarının üzerinde süzüldü ve Cam Ev'in metal iskeletine indi. Ürkünç bir devinimle arkadaşına doğru kaydı.

Yagharek, hiç kımıldamadan bekledi.

Birkaç dakika sonra üçüncü Pervane de göründü.

Kardeşleri, uzun ve gizli bir tırmanışın ardından, neredeyse kubbenin tepesine ulaşmışlardı. Yeni gelenin bu tırmanışı yapacak sabrı yoktu. Diğerlerinin de çıktığı aynı pencerede durdu, söveye tutundu, gövdesini tahtanın kenarına yerleştirdi. Sonra, havada duyulabilir bir dalgalanmayla, dimdik yukarıya, göğe doğru kanat çırptı.

Yagharek ikinci sesin nereden geldiğini tam anlayamadı, ancak sürünerek çıkan iki Islak Pervanenin, uçan kardeşlerine tısladığını tahmin etti, onu uyarıyor ya da kızgınlıklarını belirtiyorlar diye düşündü.

Yanıt olarak bir ınırıltı geldi. Sokakları boşalmış Cam Ev'in sessizliğinde, tapınağın tepesindeki mekanizmanın çarklarının tıkırtısı kolaylıkla duyulabiliyordu.

Yagharek, hâlâ kımıldamadan bekliyordu.

Tapınağın tepesinde bir ışık parıldadı, kor gibi beyaz bir ışık, katı denilebilecek kadar keskin ve sınırları belirgindi. O garip makinenin merceklerinden çıkıyordu.

Yagharek aynalarından dikkatle baktı. Parlak ışıldaktan geriye yayılan sönük ortamda duran bir grup yaşlı Kaktüsü fark etti, her biri deli gibi göstergelerle, kapakçıklarla uğraşıyor, bir tanesi ışık yayan makinenin arkasından çıkan kocaman iki kolu sıkıca tutuyordu. Aleti çevirip döndürdü, parlak ışığı yönlendirdi.

Işık kubbenin çatısında bir noktayı tamamen aydınlattı, sonra Kaktüs, aleti bir başka konuma getirdi, oraya buraya çevirdi ve sonunda, kırılmış panele konan sabırsız Pervanenin üzerine tuttu.

Canavar, boynuzlu göz çukurlarını ışığa çevirdi. Tısladı.

Yagharek, Kaktüslerin tapınaktan gelen seslerini duydu, dilleri biraz tanıdıktı. Bir bileşim, melez bir dil, çoğunlukla Shankell'de, Yeni Crobuzon Ragamoll'unun yanı sıra duyduğu sözcükler ve hiç bilmediği başka yabancı eklemeler de vardı. Çöl şehrindeki bir gladyatör olarak, Kaktüs bahisçilerinin dilini biraz öğrenmişti. Duyduğu cümleler tuhaf, modası geçmiş ve yabancı lehçelerle karışarak bozulmuştu, ancak yine de ne dedikleri birazcık anlaşılıyordu.

" ...işte!" dediklerini duydu, sonra ışıkla ilgili bir şey söylendi. Islak Pervane kaçarak kendini fenerin ışığından kurtardığı sırada, "Geliyor!" diye bağrışmalar oldu.

Islak Pervane, dev fenerin erişim noktasından kolayca uzaklaşmıştı. Kaktüsler doğru yönü bulmaya çalıştıkça, aletin ışını bir delinin eline düşmüş deniz feneri gibi oraya buraya gidip geliyordu. Sokaklarda, kubbenin çatısında umutsuzca dolaştı.

Diğer iki Pervane, kendilerini iyice cama yapıştırmışlar, hiç görünmüyorlardı.

Aşağıda bağırış çağırış bir tartışma oldu.

"...hazır... gökyüzü..." sözcüklerini anlayabildi, sonra Shankell'de kullanılan "güneş" ve "mızrak" sözcükleri bir arada kullanılmış gibi bir başka sözcük geldi kulağına. Birisi "dikkat et!" diye bağırdı ve güneş mızrağı ve evle ilgili bir şeyler söyledi: *Çok uzak*, diye bağırdılar, *çok uzak*.

Dev fenerin tam arkasında duran Kaktüs, bağırarak bir emir verdi ve diğerleri anlaşılmaz düzenlemeler yaptılar. Lider olan, Yagharek'in anlamadığı bir şeyin "sınırlar"ından söz etti.

Işık deli gibi yalpalayarak, bir an için hedefini yeniden buldu. Çok kısa bir süre, kubbenin içinde, tam karşıda Islak Pervanenin büzülmüş, korkunç gölgesi göründü.

"Hazır mısınız?" diye bağırdı lider, hep bir ağızdan, "evet!" dediler.

Lider, lambayı döndürmeye devam etti, Pervaneyi bu keskin ışıkla zapt etmek için çılgınlar gibi uğraştı. Işık her yere vurdu,

kavisler yaptı, binaların tepelerinde dolaştı, spiraller yaparak dönüp durdu. Usta trapezcilerinin loş ışıkta yaptığı bir gösteri, gölgeli bir sirkti sanki.

Derken, bir an, gövdesini iyice açmış Pervanenin üzerine tam zamanında, bütün gücüyle vuran ışık, yaratığın büyüleyici, akıl almaz, korkunç güzelliğini ortaya koydu.

Bu görüntü karşısında, ışığı yönlendiren Kaktüs, gizli bir kola asıldı ve merceklerden akkor bir ışık parçası çıkıp ışıldağın yolunu aydınlattı. Yagharek'in gözleri kocaman açıldı. Bir iki metre altında oluşan bu yoğunlaştırılmış ışık ve ısı pıhtısı, kubbenin camına vurdu.

Bir an süren beyazlık, kubbedeki bütün sesleri kesti.

Yagharek, bu yakıcı ışıltının ardıl görüntüsünü yok etmek için gözlerini kırpıştırdı.

Altındaki Kaktüsler yeniden konuşmaya başlamışlardı.

"...yakaladın mı?" diye sordu bir tanesi. Anlaşılmayan yanıtlar geldi.

Hepsi birden, Islak Pervanenin uçtuğu yere baktılar. Gözleriyle yeri taradılar, güçlü ışını yola çevirdiler.

Yagharek aşağıda, sokaklarda, silahlı devriyelerin durup ışıldağı izlediklerini, üzerlerinden gelip geçen ışığın altında kımıldamadan beklediklerini gördü.

"Hiçbir şey yok," diye bağırdı, tepedeki yaşlılardan biri. Diğerleri, onun sözlerini, boğucu gecenin her yerine iletti.

Cam Ev'deki pencerelerin tahta pancurlarının ve kalın perdelerinin ardından, yakılan fener ve gaz lambalarının ışıkları sızmaya başladı dışarıya. Ama böyle bir olayla uyanmış olsalar bile, Kaktüsler karanlığa bakmayacak, tehlikeli bir şey görme riskini göze almayacaklardı. Devriyeler yalnızdı.

Sonra, cinsel bir soluma kadar kösnül bir rüzgâr iniltisi duyuldu, tapınağın tepesindeki Kaktüsler Islak Pervaneyi vuramadıklarını anlamış oldular böylece: Pervane, keskin zikzaklar yaparak güneş mızrağının menzilinden çıkmış, çatılara dokunacak kadar yakından uçmuş, tırnaklarını geçirip yavaş yavaş kuleye tırman-

mış ve görkemli görüntüsüyle, tam karşılarına çıkmıştı; kanatlarını açmıştı, desenleri simsiyah bir ateş gibi acımasız ve karmaşık titreşiyordu.

Yaşlılardan birisi çığlık attı. Lider, Islak Pervaneyi tutuşturabilmek için güneş mızrağını ona doğru çevirmeye kalktı, ama bu çok kısa sürdü. Önlerinde açılan kanatları göremediler ve akılları dışarı aktıkça, çığlıkları ve planları yok oldu.

Yagharek, olanı biteni, görmek istemese de, aynalardan izledi.

O ana kadar, kubbenin çatısına tutunmuş bekleyen iki Pervane, birden yerlerinden ayrıldı. Hızla yere doğru inmeye başladılar, yer çekimine meydan okuyarak, olağanüstü bir kavis yaptılar. Kırmızı piramidin dik kenarları boyunca yeraltından fırlayan şeytanlar gibi yükseldiler ve donup kalmış Kaktüs ordusunun yanında belirdiler.

İçlerinden biri, kolunu uzattı ve Kaktüslerden birinin bacağına kırbaç gibi doladı. İnce kollarını ve aç gözlü pençelerini, tepkisiz duran Kaktüsün etine geçirdi. Bu arada diğerleri de kurbanlarını seçmiş, her bir Pervane, kendinden geçmiş yaşlı bir Kaktüsü yakalamıştı.

Aşağıda bir karmaşa oldu. Silahlı devriyeler koşuşturmaya, birbirlerine bağırmaya başladılar, silahlarını gökyüzüne doğrultup indirdiler, küfrettiler. Hiçbir şey göremiyorlardı. Bütün bildikleri, tapınağın etrafında yapraklar gibi uçuşan birtakım kanatlı gölgeler ve yaşlıların, güneş mızrağını ateşlemeyi kestikleriydi.

Daha acımasız ve cesur bir grup, tapınağın girişine koştu. Hızla, geniş basamaklarından yukarıya, liderlerine doğru tırmandı. Ama geç kalmışlardı. Umarsızdılar. Pervaneler binadan ayrılmış, iyice açılmış, büyüleyici görüntülerini gözler önüne seren, kımıltısız kanatlarla uçarak göğe doğru yükselmişlerdi. Her bir Pervane, hafifçe havaya salgısını akıtmış, avına yapışarak tuğlanın kenarına sürüklemişti. Kaktüs yaşlıları kıskaca yakalanmış, Pervanelerin korkunç uzantılarının yarattığı kedi beşiklerinden sarkıyorlar, uyuşmuş bir halde avcılarının kanatlarındaki gece renklerinin dalgalarına bakıyorlardı.

Kaktüs birliği çatıya açılan kapıdan içeri dalmadan birkaç saniye önce, Pervaneler gözden kaybolmuştu. Birer birer, kusursuz bir sıra izleyerek, dimdik yukarıya, kubbedeki deliğe atılmışlardı.

Delikten dışarıya büyüleyici bir çabuklukla kaymış, kanatları için yeterince geniş olmayan bu açıklıktan, bir an bile duraksamadan geçmişlerdi.

Baygın haldeki avlarını da yanlarına almışlar, ölü gibi ağır bu bedenleri, iğrenç bir zerafetle şehrin karanlığına sürüklemişlerdi.

Sönmekte olan güneş makinesinin yanında kalan Kaktüs yaşlıları, şaşkınlık içinde titremeye, akılları yerine geldikçe hayret ve utançla bağrışmaya başlamışlardı. Arkadaşlarının götürüldüğünü fark edince, bağırışları korkmuş çığlıklara dönüştü. Öfkeyle ağlaştılar, güneş mızrağını çevirip durdular, bomboş gökyüzünde amaçsızca dolaştırdılar. Okları ve bıçaklarını kullanmaya hazır durumda havaya kaldırmış genç Kaktüsler göründü. Şaşkın şaşkın etrafa, bu acıklı manzaraya baktılar, sonra silahlarını indirdiler.

Ancak o zaman, kurbanlar intikam yeminleri etmeye başlayıp öfkeyle haykırırken, gece şaşkın seslerle dolup taşarken ve Pervaneler karanlık metropole doğru yol alırken, Yagharek savaş dalıncından çıktı ve Cam Ev'in içindeki kirişlerden aşağıya doğru inmeye devam etti. Maymun robotlar onun harekete geçtiğini görmüş, ardından gelmeye başlamışlardı.

Çapraz uzantılarda yan yan gitti, evlerin arkasına, pis su kanalını çevreleyen molozlarla kaplı küçük alana indiğinden emin olmak istiyordu.

Son metreye geldiğinde kendini yere bıraktı, ses çıkarmadan indi ve kırık tuğlaların üzerinde yuvarlandı. Çömelip bekledi.

Mekanik maymunlar inerken, yerde hafif çıtırtılar oldu. Etrafında durup, Yagharek'in emirlerini beklemeye başladılar.

Yagharek, yanındaki kirli suya baktı. Yılların pisliği ve balçığı, tuğlaları kayganlaştırmıştı. Bir ucunda, kubbenin duvarlarına dokuz on metre mesafede kanal birden kesiliyordu. Burası, bir zamanlar küçük bir kolun ana kanala bağlandığı yer olmalıydı. Kanal, kubbenin duvarlarına denk gelen yerde beton ve demirden kabaca yapılmış bir tıkaçla tıkanmıştı. Tıkaç suyun içine çakılmış, kenarları su almasın diye iyice kapatılmıştı. Yine de ıslanmış tuğlalarda, kanalın dışarıdan gelen suyla dolmasını sağlayacak kadar küçük çatlak ve oluklar vardı. Su, taşlardan içeriye sızıyor, pislik dolu, leş gibi kokan bir köpükle girdap haline geliyordu.

Yagharek bu kokuyu alabiliyordu. Biraz öteye, yıkılmış yapıdan yükselen güdük duvar kalıntılarına doğru gitti. Dışarıda, Cam Ev'in sokaklarında kızgın bağırışlar sürüyordu. Havada, hiçbir anlamı olmayan direktifler uçuşuyordu.

Oturup Shadrach ve diğerlerini beklemek üzereydi ki, etrafındaki tuğla tepeciklerin, hafif bir patırtıyla yere yıkıldığını fark etti. Isaac ve Shadrach, Pengefinchess ve Derkhan, Lemuel ve Tansell, tuğla tozlarının içinden çıktılar. Yagharek, arkalarındaki tel ve cam yığınının, arkadaşlarına doğru yaklaşan iki maymun robot olduğunu gördü.

Bir an hiç kimse bir şey söylemedi. Isaac sendeleyerek yaklaşırken, arkasında bir kül ve pislik yığını bırakıyordu. Giysilerine ve çantasına yapışan kanalizasyon balçığı, şimdi de yıkılmış binalardan dökülen kum taneleriyle kaplanmıştı. Shadrach'ınkine benzeyen, karmaşık görünümlü, ezik büzük olmuş mekanik miğferi, kafasında gülünç bir şekilde sallanıp duruyordu.

"Yag," dedi duraksayarak. "Seni gördüğüme sevindim, evlat. İyi olduğuna çok sevindim." Yagharek'in eline yapıştı, afallayan Garuda geri çekilmedi.

Yagharek, içinde olduğunu bilmediği bir rüyadan uyanır gibi hissetti kendini, etrafına bakındı, Isaac'i ve diğerlerini ilk kez açıkça görebildi. İçinden, geç kalmış bir rahatlama yükseldi. Hepsi de leş gibi, yara bere içindeydi, ama sapasağlam görünüyorladı.

"*Gördün* mü?" dedi Derkhan. "Biz de yeni geldik. İğrenç kanallarda yolu bulmamız asırlar sürdü, her yerden sesler geliyordu..." Yaşadıklarını düşünerek başını salladı. "Sonunda bir lağım kapağından çıktık, buraya yakın bir yerde. Her şey karmakarışıktı, kıyamet gibiydi! Devriyelerin hepsi tapınağa doğru koşuyorlardı, bir ışık tabancası gibi bir şey gördük. Buraya gelmemiz kolay oldu. Kimse bizimle ilgilenmedi...." Sesi zayıfladı. "Ne olduğunu tam olarak göremedik," diye lafını bitirdi.

Yahgharek derin bir soluk aldı.

"Pervaneler burada," dedi. "Yuvalarını gördüm. Oraya gidebiliriz."

Hepsi elektrik çarpmış gibi oldu.

"Bu akılsız Kaktüsler, onların nerede olduğunu bilmiyor mu, peki?" dedi Isaac. Yagharek başını iki yana salladı (bu bir insan davranışıydı, insanlara dair öğrendiği ilk şeydi).

"Islak Pervanelerin kendi evlerinde yaşadığını bilmiyorlar," dedi. "Çığlıklarını duydum: Pervanelerin onlara saldırmaya geldiğini sanıyorlar. Dışarıdan gelen saldırganlar olarak düşünüyorlar onları. Ama..." Yagharek durdu, güneş tapınağının tepesindeki dehşete kapılmış Kaktüsleri, miğfersiz yaşlıları, silahlarını ateşleyen, Pervanelere yakalanmadıkları için şanslı olan, bu şekilde kendilerini anlamsız bir ölümden kurtaran yürekli, aptal askerleri düşündü. "Pervanelerle nasıl savaşacaklarını hiç bilmiyorlar," dedi sessizce. Bu arada, Pengefinchess'in su perisi gömleğinin üzerine çıktı, derisini ıslattı, bedenindeki ve giysilerindeki tozları akıttı, diğerlerinin yanında abes kaçacak şekilde tertemiz yaptı onu.

"Yuvayı bulmamız gerek," dedi Yagharek. "Ben sizi oraya götürebilirim."

Serüvenciler başlarını salladılar, silah ve malzeme dökümü yapmaya başladılar. Isaac ve Derkhan biraz tedirgindi, ama ses çıkarmadılar. Lemuel küçümseyici bir tavırla başını diğer tarafa çevirdi ve elindeki çakıyla tırnaklarını temizlemeye başladı.

"Bilmeniz gereken bir şey var," dedi Yagharek. Herkese hitap ediyordu ve ses tonunda tartışma kabul etmez, boş verilemeyecek bir şey vardı. Tansell ve Shadrach sırt çantalarını araştırmayı kesti. Pengefinchess denediği yayı yere bıraktı. Isaac korkmuş, umutsuz bir uysallıkla Yagharek'e baktı.

"Üç Pervane, akılları alınmış Kaktüsleri de sürükleyerek kırık çatıdan çıkıp gitti. Ama dört taneler. Vermishank öyle söylemişti. Belki yanılıyor, belki de yalan söyledi. Belki diğeri öldü."

"Belki de," dedi, "biri arkada kaldı. Belki o biri bizi bekliyor."

44

Kaktüs devriyeler, Cam Ev'in dibinde bir araya toplanmış, geride kalan yaşlılarla tartışıyorlardı.

Shadrach görünmeyecek şekilde, bir geçidin arkasına çömeldi, gizli cebinden minyatür bir dürbün çıkardı. Sonuna kadar açıp uzattı, toplanmış askerlere doğrulttu.

"Gerçekten de ne yapacaklarını bilmiyor bunlar," diye aklından geçirdi. Cam Ev'in davetsiz misafirleri, arkalarındaki ıslak duvara iyice yapışmış, bekleşiyorlardı. Tepelerinde titreşerek yanan meşalelerin yaydığı hareketli gölgelerin içinde fark edilmemek için ellerinden geleni yapıyorlardı. "Bu yüzden gece sokağa çıkma yasağı uyguluyor olmalılar. Pervanelere av olmamak için. Bu çok yerinde bir uygulama. Her neyse..." Diğerlerine döndü. "Bu bizim işimize yarayacak."

Cam Ev'in karanlık sokaklarında görünmeden ilerlemek, hiç de zor değildi. Yollarında pek bir engel yoktu. Tuhaf adımlar atan, bir kurbağanın sıçramasıyla, bir hırsızın sürünmesi arası bir yürüyüşle ilerleyen Pengefinchess'i izliyorlardı. Dişi Vodyanoi, bir elinde yayını tutuyor, diğerinde ise Kaktüslere karşı kullanabileceği, başı geniş ve oyuklu bir ok taşıyordu, ama kullanması gerekmedi. Yagharek onunla birlikte, hemen arkasından yürüyor, gidilecek yönleri fısıldıyordu. Öndeki, arada sırada durup arkasındakilere işaret ediyor, kendini duvara yapıştırıyor, bir araba ya da tezgâhın arkasına saklanıyor, yukarıda aptal ya da fazla cesur birinin perdeyi çekmesini izliyordu.

Beş maymun robot, organik yol arkadaşlarının yanında, mekanik adımlarla koşuşturuyordu. Ağır metal gövdelerinden hiç ses çıkmıyordu. Yalnızca, adım attıkça küçük tıkırtılar geliyordu. Isa-

ac, kubbedeki Kaktüs halkının her gece yaşadıkları karabasanlara, metalik adımların sesini, sokaklarda sinsi sinsi dolaşan metalik bir tehlikeyi de ekleyeceklerinden adı gibi emindi.

Kubbede yürümek huzursuz ediyordu onu. Binalara yapılan kırmızı, taştan ilaveler ve meşalelerin titreşen ışığında bile, her şey normal görünüyordu. Şehirde, herhangi bir yerde olabilirlerdi. Ama yine de her şeyin üzerine uzanan, dünyayı klostrofobik bir gökyüzü gibi bir ufuktan diğerine kadar saran uçsuz bucaksız kubbeydi her şeyi belirleyen. Dışarıdan gelen ışık parıltıları, kalın camda kırıldıktan sonra belirsiz ve tehlikeli bir görünüme bürünüyordu. Camı bir arada tutan siyah demir kafes, küçük kasabanın üzerine düşerek onu tutsak eden bir ağ örgüsü, kocaman bir örümcek ağı gibiydi.

Bunu düşününce Isaac birden heyecanla ürperdi.

Aklına gelen şey başını döndürdü.

Dokuyucu yakınlarda bir yerdeydi.

Koşarken durup baktı. Dünyayı çok kısa bir an, bir ağ gibi görmüş, ağ dünyasının içine bir göz atmış ve o güçlü örümcek ruhunun yakınlığını hissetmişti.

"Isaac!" diye, kızgın bir sesle fısıldadı Derkhan. Isaac'i tutup çekti. Adam caddenin ortasında durmuş, gökyüzüne bakıyor, o ayrımsamanın yolunu tekrar bulmaya çalışıyordu. Derkhan'ın peşi sıra sürüklenirken ona fısıldamaya, fark ettiği şeyi ona söylemeye çabaladı, ama kafasını toparlayamadı, Derkhan da onu dinleyemezdi zaten. Isaac'i, karanlık sokaklarda çekiştirip duruyordu.

Döne dolaşa, devriyelerden saklanarak, bu kötü kalpli cam kubbeye baka baka yaptıkları yolculuk, karanlık binaların önünde, terk edilmiş iki sokağın kesiştiği yerde bitti. Yagharek, hepsinin onu duyacak kadar yaklaşmasını bekledi, sonra dönüp yukarıyı gösterdi.

"Şu üst kat penceresinden," dedi.

Kubbe adeta çullanır gibi evlerin arkasına doğru inmiş, çatıları yıkmış ve sokaktaki evleri güdük bir enkaza çevirmişti. Yagharek, duvardan en uzaktaki ucu, binaların çoğunlukla sağlam kaldığı yeri gösteriyordu.

Tavan arasının altındaki iç katta oturanlar vardı. Perdelerin kenarlarından ışık sızıyordu.

Yagharek küçük bir geçidin kenarına sindi, diğerleri de arkasındaydı. Uzaktan, kuzeyden, ne yapacaklarını bilemeyen, dehşet içindeki devriyelerin haykırışları geliyordu.

"Kaktüsleri kendi tarafımıza çekmek zor olmazdı aslında," diye fısıldadı Isaac. "Ama bunu şimdi yapmaya kalkarsak ayvayı yeriz. Deli gibiler baksanıza. Kokumuzu aldıkları anda, daha ağzımızı açmadan, yaylarıyla bizi delik deşik eder bunlar."

"Kaktüslerin yattığı odaların yanından geçmemiz gerekiyor ama," dedi Yagharek. "Evin en üst katına çıkmamız lazım. Islak Pervanelerin nereden geldiklerini bulmalıyız."

"Tansell, Penge," dedi Shadrach, sert bir sesle. "Siz kapıyı gözetleyin." İkisi, bir an Shadrach'a bakıp başlarını salladı. "Prof? Sen benle gelsen iyi olur. Şu robotlar... bir yardımları olur mu dersin?"

"Bana kalırsa, kesinlikle çok işe yarayacaklar," dedi Isaac.

"Ama bir şey daha var... Dinle... Bence Dokuyucu burada."

Herkes ona döndü.

Derkhan ve Lemuel kuşkuyla bakıyorlardı. Serüvenciler kayıtsızdı.

"Nereden çıktı bu, prof?" diye sordu Pengefinchess, yumuşacık bir sesle.

"'Şey... bana öyle geldi. Onunla daha önce de bir ilişkimiz olmuştu. Tekrar görüşebiliriz, demişti o zaman..."

Pengefinchess, Tansell ve Shadrach'a baktı. Derkhan aceleyle konuştu.

"Doğru," dedi. "Güvercin'e sor istersen. O da gördü onu."

İsteksiz isteksiz başını salladı Lemuel, evet görmüştü.

"Şimdi yapabileceğimiz bir şey yok," dedi Lemuel. "O manyağı kontrol edemeyiz, kimin için geldiyse geldi, olayların gelişmesini beklemekten başka yapacak bir şeyimiz yok. Hiçbir şey yapmaz belki. Sen kendin söyledin, Zaac. Canının istediğini yapıyor."

"Öyleyse," dedi Shadrach, "içeri giriyoruz şimdi. Söyleyecek bir şeyiniz var mı?" Kimse konuşmadı. "Tamam. Sen, Garuda. Sen onları gördün. Nereden geldiklerini biliyorsun. Sen benimle gel. Ben, prof, kuş adam ve robotlarla gidiyorum. Gerisi burada kalıp Tansell ve Penge'nin söylediklerini yapacak. Anlaşıldı mı?"

Lemuel umursamaz bir tavırla başını salladı. Derkhan bir an terslenecek gibi oldu, ama sonra öfkesini bastırdı. Shadrach'ın sert, emredici ses tonu etkileyici oldu. Ondan hoşlanmayabilir, beş para etmez bir pislik diye düşünebilirdi, ancak adam işini biliyordu. Bir katildi ve şu anda gereksinim duydukları da buydu zaten. Başıyla onayladı.

"Sorun çıktığı anda kaçın. Kanalizasyonlara geri dönün. Yok olun. Gerekirse yarın yine çöplükte buluşuruz. Anlaşıldı mı?" Bu kez Pengefinchess ve Tansell ile konuşuyordu. Hiç düşünmeden başlarını salladılar. Vodyanoi, su perisine fısıltıyla bir şeyler söyledi ve ok kılıfını kontrol etti. Oklarının bazıları karmaşık bir yapıdaydı. Bunların ince, yaylı bıçakları, dokunulduğu anda yerlerinden fırlayıp, hedefini, neredeyse ağır oklar kadar acımasızca parçalayabiliyordu.

Tansell de silahlarını kontrol etti. Shadrach bir an duraksadı, sonra tabancasını uzun boylu adama uzattı, o da bunu başıyla teşekkür ederek aldı.

"Ben yakın menzilde olacağım," dedi Shadrach. "Ona ihtiyacım olmayacak." Oymalı tabancasını çıkardı. Namlunun ucundaki şeytan suratı, hafif ışıkta oynar gibi oldu. Shadrach bir şeyler fısıldadı; silahıyla konuşuyor gibiydi. Isaac, onun, silaha büyüsel bir özellik eklediğinden kuşkulandı.

Shadrach, Isaac ve Yagharek yavaşça gruptan ayrıldılar.

"Robotlar!" diye, fısıltıyla seslendi Isaac. "Bizimle geliyorsunuz." Piston tıslamaları ve metal şıkırtıları içinde, beş küçük maymun da onlara katıldı.

Isaac ve Shadrach Yagharek'e baktılar, sonra aynalı miğferleri kontrol ederek, yansıyan görüntünün netliğinden emin oldular.

Tansell bir araya toplanmış küçük grubun önünde durmuş, küçük defterine notlar alıyordu. Başını kaldırdı, dudaklarını büzdü, Shadrach'a baktı, başını bir yana eğmişti. Başlarının üstündeki meşalelere baktı, arkalarında yükselen çatıların açısını inceledi. Anlaşılmaz formüller yazdı.

"Bir örtü büyüsü yapmaya çalışacağım," dedi. "Çok göze batıyorsunuz. Belayı çağırmanın anlamı yok." Shadrach başını salladı.

"Ne yazık ki, robotlara bir şey yapamıyoruz." Tansell bir işaretle, otomatik robotların kenara çekilmesini istedi. "Penge, yardım eder misin?" diye sordu. "Bana biraz güç gönder, olur mu? Bu aptal şey akıtıyor."

Vodynoi yaklaştı ve sol elini Tansell'in sağ eline koydu. İkisi de dikkatlerini yoğunlaştırdı, gözlerini kapattı. Bir dakika kadar, hiçbir ses ya da kımıltı olmadı, derken Isaac ikisinin de aynı anda, uykulu uykulu kırpıştırarak gözlerini açtığını gördü.

"Söndür şu kahrolasıca ışıkları," diye tısladı Tansell. Pengefnchess'in ağzı da ses çıkarmadan onunkiyle birlikte açılıp kapandı. Shadrach ve diğerleri etraflarına bakındı, neden söz ettiğinden emin değillerdi, derken Tansell'in tepelerinde yanan sokak lambalarına dik dik baktığını fark ettiler.

Shadrach hemen Yagharek'e işaret etti. Sonra en yakındaki lambaya gitti, ellerini birleştirdi ve bir adım attı. Dimdik durdu.

"Pelerinini kullan," dedi. "Çıkıp şu ateşi söndür."

Isaac, belki de Yagharek'in çok kısa süren duraksamasını fark eden tek kişiydi. Boyun eğerek, son maskesini de yok etmeye hazırlanırken gösterdiği yürekliliğin farkındaydı. Yagharek boynundaki kopçayı açmış, gagalı ve tüylü bir kafa, sırtında adeta bağıran kocaman oyuk, ince bir gömleğin örttüğü yaraları ve güdük kanat kökleriyle kalakalmıştı karşılarında.

Kocaman tırnaklı ayaklarıyla, elinden geldiğince dikkat ederek, Shadrach'ın birleştirdiği ellerini yakaladı. Ayağa kalktı. Shadrach kemiklerinin içi bomboş olan Garudayı kolayca kaldırmıştı. Yagharek, kalın pelerinini yapışkan, kıvılcımlar sıçratan meşalenin üzerine savurdu. Alevler siyah bir duman çıkararak söndü. Işığın sönmesiyle gölgeler üzerlerine adeta saldırdı.

Garuda yere indi, sonra Shadrach'la birlikte hemen sola, saklandıkları çıkmaz sokağı aydınlatan diğer meşaleye gittiler. İşlemi yinelediler, tuğladan yapılmış küçük kanal, karanlığa gömüldü.

Yere inince, Yagharek yanmış, delinmiş ve katrana bulaşmış pelerinini açtı. Bir an durdu ve sonra fırlatıp attı. Kirli gömleğinin içinde çok ufak ve çok üzgün görünüyordu. Silahları tamamen göz önündeydi artık.

"En karanlık gölgeye gidin," diye cırlak bir sesle tısladı Tansell. Pengefinchess'in ağzı yine, onunkini taklit etti, hiç ses çıkarmadan.

Shadrach geriye doğru gitti biraz, tuğla duvarda küçük bir girinti buldu, Yagharek ve Isaac'i de yanına çekerek, duvara iyice yanaştırdı.

Kendilerini iyice saklayıp, kımıldamadan beklediler.

Tansell sol kolunu dimdik uzattı ve bir bakır telin rulosunun ucunu onlara doğru fırlattı. Shadrach uzanıp kolayca yakaladı bunu. Teli boynuna doladı, sonra çabucak diğerlerine de geçirdi. Sonra yine karanlığa çekildi. Isaac, telin diğer ucunun bir düzeneğe bağlı olduğunu gördü; Tansell'in düğmesini açmasıyla bir ivme kazanan motor hızla dönmeye başlamıştı.

"Hazır," dedi Shadrach.

Tansell mırıldanıp fısıldamaya başladı, ağzından tuhaf sözcükler çıkıyordu. Neredeyse görünmezdi. Onu izleyen Isaac, karanlığın içinde, gösterdiği çabayla titreyen bir şekilden başka bir şey göremiyordu. Mırıldanmalar arttı.

Isaac birden sarsıldı. Hafifçe kasıldı ve Shadrach'ın onu tuttuğunu fark ettti. Derisi karıncalanmaya başlamıştı. Telin derisine değdiği yerdeki gözeneklerden geçen yakıcı bir akım hissetti.

Bu duygu bir dakika sürdü, sonra motor yavaşladıkça azaldı.

"Pekâlâ," dedi Tansell. "Bakalım işe yaramış mı?"

Shadrach, duvardaki oyuktan çıktı.

Yanındakiler de onu izledi.

Etrafını hayal meyal fark edilen, karanlık bir hava çeviriyordu, gölgede dururken onu saran karanlık. Isaac dikkatle baktı. Shadrach'ın gözlerinde ve çenesinin altında simsiyah kalmış yerler olduğunu fark etti. Shadrach yavaş yavaş, ilerideki kavşağa, meşalelerin aydınlattığı alana doğru yürüdü.

Yüzündeki ve bedenindeki gölgeler değişmedi. Tehlikeden saklanmak için sindikleri karanlıkta, onu saran gölgeler aynı kalmış, titrek ışıktan saklanarak yanaştıkları duvarın kenarındaki o gölgeler hiç kaybolmamıştı. Bedenine yapışan gölgeler, belki bir iki santim kadar uzamış, etrafını saran havanın rengini, karanlık bir hale gibi değiştirmişti.

Bir şey daha vardı, Shadrach yürürken bile, onunla birlikte ilerleyen uygunsuz bir dinginlikti bu yeni şey. Tuğlaların arasında hiç ses çıkarmadan saklandığı andaki gizlilik, etrafını saran gölgelere işlemişti sanki. Yürüdü, ama sanki hâlâ orada duruyor gibiydi. Tam bir göz yanılmasıydı bu. Orada olduğunu bilip dikkatle bakınca, hareketleri izlenebiliyordu, ama kolaylıkla fark edilemiyordu.

Shadrach, Isaac ve Yagharek'i de yanma çağırdı.

Ben de mi onun gibiyim? diye düşündü Isaac, saklandığı yerden çıkarken. *Gözünüzden kaçabilir miyim ben de? Yarı görünür müyüm, gölgemi yanımda mı taşıyorum?*

Derkhan'a baktı ve ağzının bir karış açıldığını görünce, öyle olduğunu anladı. Solunda duran Yagharek de belirsiz bir görüntü haline gelmişti.

"Gün doğmaya başlar başlamaz, gidiyorsunuz," diye fısıldadı Shadrach yoldaşlarına. Tansell ve Pengefinchess onayladı. Birbirlerinden ayrılmışlardı ve ikisi de bitkin bir halde başlarını salladı. Tansell elini kaldırıp, onlara şans diledi.

Shadrach, Isaac ve Yagharek'i yanma çağırdı. Karanlık sokaktan, evlerin önünde titreşen alevlerin aydınlığına çıktılar. Arkalarından maymunlar da geldi, ellerinden geldiğince yavaş hareket ediyorlardı. İki insan ve bir Garudanın yanında durdular, hurda metal kabuklarından parlak kırmızı ışıklar yansıyordu. Bu ışık, büyülenmiş üç davetsiz misafirin üzerinden, bıçaktan kayan yağ gibi akıp gitti. Tutunacağı bir şey bulamamıştı. Üç hayalet görüntü bir süre, sessizce tıkırdayıp duran robotların yanında durdu, sonra tenha sokaktan eve doğru yürümeye başladı.

Kaktüsler kapılarını kilitlememişti. Eve girmek kolay oldu. Shadrach merdivenlerden çıkmaya başladı.

Arkasından gelen Isaac'in burnuna, Kaktüs özünün ve bilmediği yiyeceklerin egzotik kokusu geldi. Girişte her yere, kumlu toprak dolu saksılar konmuştu, sağlıksız, kurumaya yüz tutmuş çeşitli çöl bitkileri vardı içlerinde.

Shadrach döndü, Isaac ve Yagharek'e baktı. Çok yavaşça, parmağını dudaklarına götürdü. Sonra dönüp tırmanmaya devam etti.

İlk kata yaklaşırlarken, alçak sesle tartışan kalın Kaktüs sesleri geldi kulaklarına. Yagharek kısık bir sesle, duyduklarını onlara

tercüme etti. Korkmakla, yaşlılara güvenmeyi öğütlemekle ilgili bir şeyler söylüyorlardı. Koridor bomboştu, hiçbir şey konmamıştı. Shadrach duraksadı. Isaac, adamın omzunun üstünden baktığında, Kaktüslerin odalarına açılan kapının açık olduğunu gördü.

İçerisi kocaman, yüksek tavanlı bir odaydı, iki metre kadar yukarıda, duvarı çevreleyen tahta kalasları gördü, üst katın yıkılmış olduğunu anladı. Kısık bir gaz lambası yanıyordu. Kapıdan biraz ileride, uyuyan birkaç Kaktüs gördü, ayaktaydılar, bacaklarını birbirine geçirmişlerdi, hiç kımıldamıyorlardı, çok etkileyici bir görüntüleri vardı. Yan yana duran iki tanesi hâlâ uyanıktı, hafifçe eğilmiş, fısıldaşıyorlardı.

Shadrach, son basamakları çıkarken, avına saldıracak bir yaratık gibi son derece temkinliydi. Durup arkasına baktı, robot maymunlardan birine işaret ederek yanma gelmesini söyledi. İşareti yineledi. Isaac, sonunda anladı. Robotun ses girdilerine yanaştı ve fısıldayarak ne yapacağını söyledi.

Robot, hafif bir tıkırtıyla acele acele basamaklardan yukarı çıktı; Isaac, çıkan gürültüyle yüzünü buruşturdu, neyse ki, Kaktüsler bir şey fark etmemişti. Maymun sessizce Shadrach'ın yanma çömeldi. Onun karanlığa bulanmış bedeni sayesinde, kimse robotu göremiyordu. Isaac, diğer robotu da gönderdi, sonra Shadrach'a gitmesini işaret etti.

Adam kapı aralığından yavaşça, hiç duraksamadan geçti, robotlar onun arkasına gizlenmişti. Onlar hâlâ ışığı yansıtıyorlardı, kapıdan geçerlerken parlayacaklardı. Shadrach içeride konuşan Kaktüslerin görüş alanından geçti, arkasında sürünen robotlara ışığın vurmasını engelledi, sonra kapıyı da geçerek koridorun karanlığına daldı.

Şimdi sıra Isaac'deydi.

Koca gövdesinin arkasında duran iki robota işaret etti, sonra tahta döşemede yavaş yavaş yürümeye başladılar. Robotlarla birlikte her adım atışında, göbeği de sallanıyordu.

Korkutucu bir duyguydu bu. Saklandığı duvarın arkasından çıkıp sohbet ederek uykuya hazırlanan iki Kaktüsün önünden böyle apaçık geçmek. Isaac trabzana yapışmış, kapıdan olabildiğince uzak durmaya çalışıyordu, ama bu loş, konik ışıkta, Shadrach ka-

ranlık koridorun güvenliğine ulaşana kadar, bitmek bilmeyen saniyeler boyunca beklemek zorundaydı.

Yerde sert bir tabaka oluşturmuş toz tabakasının üstünde dikilmiş fısıldaşan Kaktüslere bakacak zaman da buldu bu arada. Kapılarının önünden emekleyerek geçerken, Kaktüslerin bakışlarını gördü. Soluğunu tuttu, ama büyüyle oluşan gölgeler, içerinin karanlığını daha da artırınıştı ve kimse onu fark etmedi.

Cılız bedeniyle son robotu saklamak için elinden geleni yapan Yagharek de emekleyerek ışığın içinde geçti.

Sonraki merdivenlerin önünde bir araya toplandılar.

"Bu kısım kolay," diye fısıldadı Shadrach. "Yukarı katta kimse yok, sadece tavan arası var. Onun üstünde ise Islak Pervanelerimizin saklandığı yer."

Dördüncü kata ulaşmadan önce, Isaac Shadrach'ı çekip durdurdu. Yagharek ve o bakarken, robot maymunlardan birine yine bir şeyler fısıldadı. Robot, mekanik bir ustalıkla basamakları aşıp gerideki karanlık odaya dalarken, Isaac hâlâ Shadrach'ı tutuyordu.

Soluğunu tutarak bekledi. Bir dakika sonra robot göründü. Sarsak sarsak kolunu salladı, yukarı gelmelerini işaret etti.

Yavaş yavaş, uzun zaman önce terk edilmiş tavan arasına çıktılar. Yukarıdaki pencere, tam sokakların birleştiği noktaya bakıyordu. Cam yoktu. Toz içindeki çerçevesinde tuhaf çizikler oluşmuştu. Aşağıdaki meşalelerin soluk ışıkları, işte bu küçük, dörtgen delikten içeri giriyordu.

Yagharek pencereyi gösterdi.

"Buradan," dedi. "Buradan çıktı."

Odanın tabanı pislik doluydu ve kalın bir toz tabakasıyla kaplıydı. Duvarlarına huzursuz edici, rastgele desenler kazınmıştı.

İçeride rahatsız edici bir hava akımı vardı. Hafif, neredeyse fark edilemeyecek bir esinti. Kubbenin devinimsiz sıcağı düşünüldüğünde bu çok şaşırtıcı, huzursuz ediciydi. Isaac etrafına bakınıp bunun kaynağını bulmaya çalıştı.

Gördü. Gecenin boğucu sıcağında terliyor bile olsa, hafifçe ürperdi.

Tam pencerenin karşısında, duvarın sıvası küçük parçalar halinde yerlere saçılmıştı. Bir delikten kopmuştu, yeni açılmışa benzeyen, tuğlaların içine oyulmuş ve Isaac'in baldırlarına kadar yükselen, eğri büğrü bir delikti bu.

Duvara açılmış kocaman bir yara gibiydi. Esinti, bu delikle pencereyi birleştiriyor, sanki akıl almaz bir yaratık evin derinliklerinde soluk veriyordu.

"Burada," dedi Shadrach. "Burada saklanıyor olmalılar. Yuvaları burası."

Deliğin içinde karmaşık ve taşlarla kaplı bir tünel vardı, evin içine açılmıştı. Isaac ve Shadrach gözlerini kısarak karanlığın içine baktılar.

"Bu pisliklerden birinin geçebileceği genişlikte görünmüyor," dedi Isaac. "Bizim boşluk anlayışımız onlarınkine pek uymuyor, bana kalırsa."

Tünel bir ya da bir buçuk metre eninde, kabaca oyulmuş ve derindi. İçini görebiliyorlardı. Isaac eğildi ve içeriyi derin derin kokladı. Başını kaldırıp Yagharek'e baktı.

"Burada kalın," dedi. Garuda daha itiraz etmeden, başını gösterdi. "Ben ve Shad," dedi. "Bizde Konsey'in verdiği başlıklar var. Bununla," çantasına vurdu, "içerideki şeyin, eğer oradaysa, yakınına gidebiliriz." Çantanın içinden bir dinamo aldı. Konsey'in, Isaac'in akıl dalgalarını yükseltip eski dostunu çağırmak için kullandığı makineydi bu. Ayrıca birbirine karışmış metal kaplı kablolar çıkardı.

Shadrach yanına çömelip başını eğdi. Isaac kablolardan birinin ucunu miğferin fişine taktı ve onu civatalarını çevirerek sağlamlaştırdı.

"Konsey'e göre yönlendiriciler de... yer değişimi bilimi denilen bir teknik için... böyle bir düzenek kullanıyorlarmış," dedi düşünceli bir tavırla. "Ne olduğunu hiç sorma. Bütün mesele, bu boşaltım borularının, bizim...hmm... ruhsal *kokularımızı* çıkarıp... buradan atacak olması." Yagharek'e baktı. "Akıl izi kalmayacak. Tadı ve izi kalmayacak." Son vidayı da sıkıştırdıktan sonra, parmaklarıyla Shadrach'ın miğferine hafifçe vurdu. Kendi kafasını eğdi ve Shadrach aynı işlemleri ona uygulamaya başladı. "Anlıyorsun değil mi,

Yag, eğer orada bir Pervane varsa, yaklaştığın anda senin tadını alır. Ama bizim tadımızı alamaz. Ana fikir bu."

Shadrach işini bitirince Isaac doğruldu ve boruların ucunu Yagharek'e fırlattı.

"Bunların her biri sekiz on metre uzunluğunda. Gerilene kadar elinde tut, sonra bırak, arkamızdan gelsin. Anladın mı?" Yagharek başını salladı. Onu bıraktıkları için gergin ve kızgındı, ama başka seçenek olmadığını da anlamıştı.

Isaac iki kıvrık teli aldı ve bunları önce elindeki motora bağladı, sonra diğer uçlarını kendisinin ve Shadrach'ın miğferlerinde bulunan deliklere soktu.

"Burada küçük bir asit giderici kimyasal pil var," dedi, makineyi elinde sallayarak. "Keprilerden yürütülen bir metal düzenekle aynı anda çalışıyor. Hazır mıyız?"

Shadrach hemen tabancasını kontrol etti, sırayla diğer silahlarını yokladı, sonra dönüp Isaac'e, hazırım anlamında başını salladı. Isaac tüfeğini ve beline yeni taktığı bıçağı yokladı. "Hadi o zaman."

Dinamonun küçük kolunu çevirdi. Makineden hafif bir uğultu geldi. Yagharek elinde kararsız bir şekilde tuttuğu çıktılara baktı. Hafif bir duygu, boruların kenarlarından bedenine geçen tuhaf bir çalkantı hissetti. Ellerinden bedenine hafif bir ürperti yayıldı; kendisinin olmayan küçük bir korku sarsıntısı.

Isaac robot maymunların üçüne işaret etti.

"İçeri girin," dedi. "Bir metre önümüzde olun. Yavaş gidin. Tehlike gördüğünüzde durun. Sen..." bir diğerine işaret etti. "Arkamızdan gel. Biriniz Yagharek'le kalıyor."

Robotlar yavaş yavaş, sırayla, karanlığın içine doğru ilerledi.

Isaac elini Yagharek'in omzuna koydu.

"Hemen döneceğiz, evlat," dedi sakince. "Bizi kolla."

Döndü ve çömeldi, Shadrach'ın önünde, kırık tuğlalarla dolu tünele girdi, bu kasvetli delikte iki büklüm ilerlemeye çalıştı.

Tünel, çöküntülü bir oluşumun parçasıydı.

Garip açılar yaparak, sıra evlerin duvarları arasında akıyordu. Bu daracık alanda soluğunun sesi ve robotların tıkırtıları Isaac'in kulaklarında patlıyordu. Emekleyerek ilerlerken, sivri taş parçalarına bastırdıkça canı yanıyordu. Geriye doğru, bitişik evlerin için-

den geçtiklerini tahmin etti. Aşağıya doğru kaymaya başlamışlardı, Isaac kubbenin eğiminin, evlerin tepelerini, cama yaklaştıkça daha da alçaktan kestiğini anımsadı. Evlerin kubbenin kenarına yaklaştıkça iyice alçaldığını, daha çok molozla dolduğunu fark etti.

Yavaş adımlarla, kısa cadde boyunca ilerlediler. Terk edilmiş, çukurda kalmış apartmanlardan aşağıya, cam kubbeye doğru gidiyorlardı. Isaac bir an, karanlıkta ürperdi. Korkudan ve sıcaktan terlemişti. Deli gibi korkuyordu. Islak Pervaneleri görmüştü. Nasıl beslendiklerini görmüştü. Molozların arasında onları neyin bekleyebileceğini biliyordu.

Kısa bir süre emekledikten sonra, bir şeyin ona asılıp sonra bıraktığını hissetti. Kablonun sonuna kadar gelmişti ve Yagharek'in ucunu bıraktığı kablo arkasından gelmeye başlamıştı.

Isaac konuşmuyordu. Arkasından soluk soluğa homurdanarak gelen Shadrach'ın sesini duyabiliyordu. Kablolar, iki miğferi de aynı motora bağladığı için, birbirlerinden bir buçuk metreden fazla uzaklaşamıyorlardı.

Isaac başını kaldırıp etrafa baktı, umutsuzca bir ışık arandı.

Robotlar sallana sallana ilerliyorlardı. Arada içlerinden birinin gözlerindeki ışık yanıyordu, bu saniyeden daha kısa sürede, Isaac, kırık tuğla kaplı boş tüneli ve robotların metal ışıltısını görebiliyordu. Sonra ışıklar yine sönüyordu. Isaac ise, gözlerinin önünden yavaş yavaş yok olan bu hayalet görüntüyle yetiniyordu.

Zifiri karanlıkta, en ufak bir ışıltıyı bile görmek mümkündü. Isaac başını kaldırıp ileride grileşen tüneli görünce, bir ışık kaynağına doğru gittiğini anladı. Bir şey göğsüne bastırdı. Bütün gücüyle itti, derken bir robotun metal parmaklarını ve cüssesinin karaltısını fark etti. Shardach'a durmasını fısıldadı.

Robot, abartılı işaretlerle Isaac'e bir şeyler söylemeye çalıştı. İleriyi, bir kuyunun başında dikilen iki arkadaşını gösterdi; tünel orada *yukarıya* doğru dimdik *bir açı yapıyordu.*

Isaac Shadrach'a beklemesini işaret etti. Sonra, çok, ama çok yavaş bir şekilde emeklemeye başladı. Midesinden gelen buz gibi bir korku duygusu içini doldurmaya başladı. Derin ve yavaş soluklar alıp verdi. Ayaklarını yavaşça değiştirerek, santim santim ilerledi, sonunda loş bir kuyuya girdiğinde, derisinin karıncalandığını hissetti.

Tünel, üç yanını saran, bir buçuk metrelik tuğla bir duvarla sona eriyordu. Arkasında, tünelin ağzında bir duvar yükseliyordu. Başını kaldırıp baktığında tepesinde bir tavan olduğunu gördü. İçeriye iğrenç bir leş kokusu geliyordu. Isaac yüzünü buruşturdu.

Duvarın yanında, odanın tabanına gömülü bir deliğe çömelmişti. Yukarıyı ve ileriyi göremiyordu. Ama hafif sesler geliyordu kulağına. Rüzgârda uçuşan kâğıt sesi gibi hafif bir hışırtı. Zamk sürülü parmaklar birbirine değip ayrılıyormuş gibi, yumuşak bir zamk sesi.

Isaac üç kez yutkundu ve kendi kendine fısıldayarak, cesaret toplamaya ve harekete geçmeye çalıştı. Önündeki tuğlalara, ilerideki odaya sırtını döndü. Shadrach'ın dört ayak üzerinde, onu beklediğini gördü, yüzü gerilmişti. Dikkatle aynalarına baktı. Miğferinin tepesine takılı duran, geriye kıvrılarak, tünele doğru giden, Shadrach'ın altından geçip içerilere doğru kaybolan, düşüncelerini saptıran kabloyu çekiştirdi.

Derken Isaac yavaşça, çok yavaşça doğruldu. Deli gibi bir heyecanla aynalarına baktı, sanki onu sınayan bir tanrıya kendini kanıtlamaya çalışıyordu: *Görüyorsun ya! Arkama bakmıyorum, bakarsam gözünden kaçmaz zaten*! Isaac'in miğferi kaymıştı, karşısı daha aydınlıktı. Kötü koku iyice arttı. Korku bütün bedenini sarmıştı. Buz gibi terliyordu.

Başını eğdi ve biraz daha doğruldu, sonunda pis ve küçücük bir camdan girmeye çalışan koyu sarı ışıkta, odanın tamamını gördü.

Uzun, dar bir odaydı. İki metre kadar eni vardı, beş altı metre de uzunluğu. Toz içinde, epeydir ayak basılmamış, görünürde bir girişi çıkışı, herhangi bir geçit ya da kapısı olmayan bir oda.

Isaac soluğunu tuttu. Odanın en uzak ucunda, karmakarışık katil kolları ve diğer uzantıları durmaksızın kıpırdaşan, kanatları bitkin bir halde yarım açılmış bir Islak Pervane oturmuş dimdik ona bakıyordu.

Isaac'in, sesinin çıkmadığını fark etmesi için kısa bir an geçti. İğrenç şeyin duyargalı göz çukurlarına birkaç saniye baktıktan sonra da, onun kendisini hissetmediğini anladı. Pervane yer değiştirdi, biraz döndü, aralarında iki metre kalana kadar yaklaştı.

Isaac hiç ses çıkarmadan soluk verdi. Başını milim milim çevirerek, odanın geri kalanını görmeye çalıştı.

İçeride neler olduğunu gördüğünde, ses çıkarmamak için yine büyük çaba göstermesi gerekti.

Oda, bir baştan bir başa, cesetlerle doluydu. İğrenç kokunun kaynağı bunlar, diye düşündü Isaac. Başını çevirdi ve yanı başında duran bir Kaktüs çocuğu cesedi gördü; bozulmaya başlamış, çürüyen etleri, lifli ve sert odunsu kemiklerinden ayrılmıştı. Bunu görünce eliyle ağzını kapattı. Biraz ötede kokuşmuş bir insan leşi, bunun arkasında bir tane, daha taze bir ceset ve şişmiş bir Vodyanoi gördü. Ölülerin çoğu Kaktüstü.

Bazılarının hâlâ soluk aldığını görünce içi parçalandı ama hiç şaşırmadı. Bir kenara atılmış kabuktu bunlar; boş şişelerdi. Bu boğucu delikteki son embesil günlerini ya da saatlerini ağızlarından salyalar akıtarak, işeyip pisleyerek geçirecekler, sonunda açlık ve susuzluktan ölecek ve akılları yitik, çürüyüp gideceklerdi.

Cennete ya da cehenneme de gidemez bunlar, diye aklından geçirdi Isaac umutsuzca. Ruhları hayaletlere dönüşemezdi. Sindirilmişlerdi. İçilip pislenmişler, iğrenç düşsel işlemler sonucunda Islak Pervanelerin yakıtı haline getirilmişlerdi.

Isaac, Pervanenin, yaşlı bir Kaktüsü çekiştirdiğini gördü, Kaktüsün atkısı hâlâ omuzlarındaydı, gülünç ve acıklı bir halde sallanıyordu. Pervane uyuşmuş gibiydi. Kolunu tembel tembel kaldırdı ve aklı alınmış Kaktüs, bütün ağırlığıyla tozlu zemine düştü.

Sonra Pervane kıpırdandı ve arka bacaklarını altına uzattı. Biraz sallandı, ağır, esrarengiz bedeni tozlu zeminde kaydı. Karnının altından kocaman, yumuşak, yuvarlak bir kütle çıkardı. Çapı neredeyse bir metre vardı ve Isaac onu daha iyi görmek için gözlerini kısıp aynasından baktığında bunun ne olduğunu anladı: Kalın, sümüksü dokusunu ve donuk çikolata rengini tanımıştı. Hayalsalgısıydı.

Gözleri yerinden oynadı.

Islak Pervane, iyice uzattığı arka ayaklarıyla, kendi sütünden oluşan bu kocaman baloncuğu iyice sararak ölçtü. *Binlerce gümüş eder bu* diye düşünüyordu Isaac. *Yok hayır, bunu makul ölçülere bölecek olursan, milyonlarca altına değer! Herkesin Pervane peşinde koşmasına şaşmamak lazım...*

Isaac onu izlerken, Pervane kanatlarını açarak karnını ortaya çıkardı. Uzun, organik bir şırınga göründü, kitinsi bir dirsekle Pervanenin kuyruğundan geriye doğru kıvrılan ve ucu sivri, boğum boğum bir çıkıntıydı. Isaac'in kolu kadar uzundu neredeyse. Ağzı tiksinti ve dehşetle açılmış bakarken, Pervane bu uzantıyla ham hayalsalgısını dürttü, bir an bekledi, sonra bunu yapışkan kütlenin iyice derinine kadar soktu.

Kabukları açılmış, yumuşak kısmı ortaya çıkmış karnının altında, uzun duyarganın çıktığı yerde Pervanenin karnının sığamsal devinimlerle kasılmaya başladığını, görünmeyen bir şeyler fışkırtarak, bunları kemiksi borunun içinden hayalsalgısının ta içine kadar gönderdiğini gördü Isaac.

Ne gördüğünü anladı. Hayalsalgısı bir besin kaynağıydı, yumurtadan çıkan aç yavrulara enerji veriyordu. Sivri et uzantısı ise bir yumurtlama borusuydu.

Islak Pervane yumurtluyordu.

Isaac geriye, duvarın altına çekildi. Hızlı hızlı soluyordu. Hemen Shadrach'a işaret etti.

"Allahın belası şeylerin biri *tam burada* ve *yumurtla*makla meşgul, şu anda canına okuyabiliriz..." dedi heyecanla Isaac. Shadrach eliyle Isaac'in ağzını kapattı. Sakinleşene kadar gözlerine bastırdı. Isaac sonunda sakinleştiğinde, Shadrach arkasını döndü, yavaşça ayağa kalktı ve tüyler ürperten manzaraya baktı. Isaac sırtını tuğlalara dayamış, bekliyordu.

Shadrach tekrar Isaac'in yanma çömeldi. Yüzü gerginleşmişti.

"Hmmm," diye mırıldandı. "Anladım. Tamam. Bu Pervane zımbırtısı robotları göremiyor mu demiştin?" Isaac başıyla onayladı.

"Bildiğimiz kadarıyla," dedi.

"Tamam o zaman. Bunları programlamakla harika bir iş yapmışsınız. Olağanüstü bir tasarımları var. Komutları yükleyecek olursak, ne zaman saldırıya geçeceklerini biliyorlar öyle mi? Bu kadar karmaşık değişkenleri anlayabiliyorlar yani?"

Isaac yine başını salladı.

"Öyleyse bir planımız var," dedi Shadrach. "Dinle şimdi."

45

Isaac, yavaşça ve titremesine engel olamayarak, Barbile'nin yarı ölü görüntüsü aklında hâlâ capcanlı, delikten dışarıya tırmandı.

Gözlerini önündeki aynalardan hiç ayırmadı. Arkasındaki soluk renkli duvarı hayal meyal görebiliyordu. Kafasını hareket ettirdikçe, Pervanenin aynadaki korkunç görüntüsü de sallanıyordu.

Isaac tam çıkarken, Pervane birden durdu. Isaac kaskatı kesildi. Yaratık başını yukarıya kaldırıp kocaman dilini havada dolaştırdı. Göz çukurlarındaki güdük duyargalar, huzursuzca iki yana gidip geldi. Isaac yeniden harekete geçti ve duvara doğru emeklemeye başladı.

Islak Pervane başını huzursuzca sağa sola oynatıp duruyordu. Kesinlikle bir sızıntı olmalı, diye düşündü Isaac, miğferin kenarından akan birkaç düşünce damlası havada dolaşıp yaratığın kafasını karıştırıyordu. Ancak Isaac'i bulabilmesine yetmiyordu.

Isaac duvara ulaşınca, Shadrach da arkasından odaya geldi. Onun gelmesiyle yaratık yine biraz huzursuzlandı, ama o kadar.

Shadrach'ı üç maymun robot izledi, biri tünelde bekçi olarak kalmıştı. Islak Pervaneye doğru yavaş yavaş yürümeye başladılar. Yaratık onlara doğru döndü, bakmadan onları izliyor gibiydi.

"Robotların fiziksel şekillerini ve devinimlerini duyumsayabiliyor bana kalırsa, bizimkileri de," diye fısıldadı Isaac. "Ancak ruhsal bir iz olmadan, hiçbirimizi akıllı varlıklar olarak göremiyor. Bizler onun için rüzgârda sallanan ağaçlar gibi, devinen maddeleriz yalnızca."

Islak Pervane, yüzünü yaklaşan maymunlara doğru çevirdi. Maymunlar ayrılıp farklı yönlerden yaklaşmaya başladılar. Hiç acele etmiyorlardı ve Islak Pervane çok rahatsız olmuş görünmüyordu. Ama birazcık tedirginleşmişti.

"Şimdi," diye fısıldadı Shadrach. O ve Isaac yavaş yavaş, miğferlerinin tepesinden uzanan metal kabloları tutup çekmeye başladılar.

Kabloların açık uçları yaklaştıkça, Pervane heyecanlandı. İleri geri koşuşturdu, yumurtalarını korumak için geri döndü, sonra ileriye birkaç adım attı ve iğrenç ağzını sonuna kadar açıp dişlerini birbirine vurmaya başladı.

Isaac ve Shadrach birbirlerine bakıp sessizce saymaya başladılar.

Üç dediklerinde, kabloların uçlarını odaya çektiler. Tek bir hareketle, ellerinden geldiğince hızlı bir şekilde metali savurup açık uçları köşeye, kendilerinden beş metre kadar ileriye fırlattılar.

Islak Pervane deliye döndü. İğrenç bir sesle tıslayıp ciyakladı. İyice kabardı, bedenini daha da büyüttü, dış bedenini, etinin kovuklarından çıkan bir sürü korkutucu sivri uç sardı.

Isaac ve Shadrach aynalarından gördükleri bu korkutucu görkem karşısında donup kaldılar.

Yaratık kanatlarını açmış ve yüzünü kablo uçlarının yığıldığı köşeye dönmüştü.

Kanatlarındaki desenler, nereye gideceğini bilmeyen hipnotik enerjiyle titreşiyordu.

Isaac donmuş gibiydi. Islak Pervanenin kanatlarındaki esrarengiz desenler bir burgaç gibi dönüp durmaktaydı. Kablo uçlarına doğru, çömelerek ve avına yaklaşan bir hayvan gibi alçaktan sinsi sinsi yanaşmaya başladı, önce dört ayak üzerindeydi, sonra altı, derken iki ayak.

Shadrach, Isaac'i hızla hayalsalgısı topuna doğru çekti.

Oraya doğru yürümeye başladılar, kızgın ve aç Pervanenin, neredeyse dokunacak kadar yakınından geçtiler. Aynalarındaki dev hayvan görüntüsünün iyice yaklaştığını gördüler. Yanından geçerlerken, ikisi de topuklarının üzerinde kayarcasına döndüler, önce geri geri, hayalsalgısına doğru gittiler, sonra ileriye doğru adımlar attılar. Bu şekilde arkalarındaki Islak Pervaneyi aynalarında hep görebiliyorlardı.

Pervane dümdüz giderek robotların yanından geçti, öfkeyle titreyen tırtıklı omurgasını sağa sola savururken hiç fark etmeden maymunların birine çarpıp onu yere düşürdü.

Isaac ve Shadrach dikkatle yürümeye devam ettiler, aynalarından akıl atım borularının uçlarının fırlatıldıkları yerde durup durmadığını kontrol ettiler, Islak Pervane için bir yem görevi görüyordu bunlar.

Maymun robotlardan ikisi kısa bir mesafeden Islak Pervaneyi izliyor, diğeri yumurtalara yaklaşıyordu.

"Çabuk!" diye fısıldadı Shadrach ve Isaac'i yere itti. Isaac kemerindeki bıçağı çıkartmaya çalıştı, mandalını açmak için birkaç saniye uğraşması gerekti. Sonunda eline aldı. Bir an duraksadı, sonra bunu kocaman, yapışkan kütlenin içine daldırdı.

Shadrach aynadan dikkatle izliyordu. Etrafına üşüşen robotların gölgelediği Islak Pervane anlamsız bir şekilde kabloların kıvrık uçlarına saldırıyordu.

Isaac yumurta kabının yüzeyini keserken, Pervane, parmaklarını ve dilini deli gibi oraya buraya savuruyor, aklını, alay eder gibi ortalığa bırakan düşmanını bulmaya çalışıyordu.

Isaac gömleğinin uçlarını ellerine doladı ve hayalsalgısında açtığı kesiğe asıldı. Büyük bir çabayla topu ikiye ayırmaya çalıştı.

"Çabuk ol," dedi Shadrach tekrar.

Ham, kesilmemiş, damıtık ve saf hayalsalgısı, sarılı kumaştan Isaac'in eline sızmış, parmaklarını karıncalandırmaya başlamıştı. Son bir kez asıldı. Hayalsalgısı iyice açılmış, ortasındaki yumurtalar ortaya çıkmıştı.

Yumurtalar bir tavuk yumurtasından daha küçük, saydam ve ovaldi. Yarı sıvı kabuklarının altında hayal meyal görünen, kıvrılmış bir şekil vardı. Isaac başını kaldırıp yakında duran robot maymuna işaret etti.

Odanın uzaktaki ucunda ise, Islak Pervane metal kabloların birini almış, yüzünü açık uçtan gelen duygu akışına dayamıştı. Şaşkın şaşkın salladı kabloyu. Ağzını açtı ve müstehcen, sırnaşık dilini çıkardı. Kablonun ucunu yaladı, sonra dilini içine soktu, büyük bir iştahla bu davetkâr akıntının kaynağını aradı.

"Şimdi!" dedi Shadrach. Islak Pervanenin elleri kablonun üzerinde dolaşıyor, tutacak bir şey arıyordu. Shadrach'ın yüzü birdenbire bembeyaz oldu. Bacaklarını açmış, dimdik duruyordu. "Şim-

di, hadi, tam sırası *şimdi!*" diye bağırdı. Isaac telaşlanarak başını kaldırdı.

Shadrach gözlerini aynalara dikmişti. Sol eliyle arkasını hedefledi, büyülü silahıyla Islak Pervaneye nişan aldı.

Isaac, kendi aynasından bakıp donuk metal kablonun Pervanenin elinde olduğunu gördüğünde zaman yavaş yavaş akmaya başladı sanki. Shadrach'ın ölü gibi kımıltısız elini gördü, adam tüfeğine yapışmış, arkasına doğru nişan almıştı. Saldırmak için emir bekleyen robot maymunları gördü.

Başını eğip önündeki korkunç yumurta kümesine, yapış yapış sızıntıya baktı.

Robotlara seslenmek için ağzını açtı, bağırmak için soluğunu içine çekerken, Islak Pervane eğilip korkunç bir güçle kabloyu çekmişti.

Shardach'ın çığlığı ve tüfeğinden gelen patlama, Isaac'in sesini bastırdı. Shadrach ateş etmek için birkaç saniye geç kalmıştı. Geliştirilmiş mermi, büyük bir gümbürtüyle duvarı deldi. Shadrach havada sürüklendi. Miğferini kafasına bağlayan kemer kopmuştu. Miğferi ondan öteye fırladı ve kablonun ucunda hızla bir kavis çizdi, Isaac'in makinesindeki bağlantıları çekti ve duvara çarptı. Bağı kopan Shadrach'ın kusursuz eğimli yörüngesi bozuldu. Tökezledi, silahı elinden uçtu, sonunda bütün ağırlığıyla beton zemine çakıldı. Başı pürüzlü döşemeye çarptı, akan kanı tozlara karıştı.

Shadrach çığlıklar attı, inledi, iki yana yuvarlanıp başını tuttu, doğrulmaya çalıştı.

Karmakarışık akıl dalgaları birdenbire açılmıştı. Islak Pervane dönüp homurdanmaya başladı.

Isaac robotlara seslendi. Islak Pervane ürkütücü bir hızla Shadrach'a doğru ilerlerken, arkasındaki iki robot maymun aynı anda yaratığın üzerine fırladı. Ağızlarından çıkan alevler, Islak Pervanenin bedenini sardı.

Yaratık ciyakladı ve bedeninden çıkan kamçıyı, için için yanan omuzlarının gerisine kıvırıp robotlara doğru savurmaya başladı. Shadrach'a saldırmaktan da vazgeçmemişti. Duyarga şeklindeki bir uzantı, robotlardan birinin boynuna dolandı ve büyük bir

kolaylıkla onu Pervanenin sırtından çekip aldı. Metal gövdeyi de aynen miğfere yaptığı gibi acımasızca duvara çarptı.

Robot parçalanıp, yere kırık metal parçaları ve alevler yayılırken, korkunç bir ses çıkardı. Shadrach'ın biraz uzağına düşmüş, haykırır gibi sesler çıkarıyor, metali eriyor, altındaki beton çatlıyordu.

Isaac'in yanındaki robot, yumurtaların üzerine asitli bir balgam tükürdü. Yumurtalardan duman çıkmaya başladı, parçalandılar, tıslayıp eridiler.

Islak Pervaneden korkunç, acımasız, tüyler ürperten bir feryat yükseldi.

Aynı anda Shadrach'ı bırakıp çılgınlar gibi yavrularına koşturmaya başladı. Hiddetle sağa sola salladığı kuyruğu, yerde inleyen Shadrach'a çarpıp adamı kendi kanının içine fırlattı.

Isaac ayağıyla yumurtaları iyice ezdi, sonra Islak Pervanenin yolundan çekildi. Üzerine bulaşan pislik ayağını kayganlaştırmıştı. Yarı koşarak, yarı sürünerek duvara doğru gitti. Bir elinde bıçağını tutuyordu, akıl dalgalarını gizleyen değerli makine ise diğer elinde saklıydı.

Islak Pervanenin sırtında hâlâ asılı duran robot, yaratığın üzerine yeniden alev püskürttü, yaratık acıyla ciyakladı. Boğumlu kolları geriye dönüp robotun sırtında tutunacağı bir yer aradı. Hiç zaman yitirmeden, robotu kollarının altından tutarak çekti ve parçaladı.

Yere çarptı, cam merceklerini paramparça etti, kafasının metal kaplamasını kopardı, robotun kapakları, telleri dışarı sarktı. Pervane, bu parçalanmış bedeni bir çöp yığını halinde kendinden uzağa fırlattı.

Son robot geriye çekildi, çılgına dönmüş dev düşmanını asit yağmuruna tutabileceği bir mesafeye ulaşmaya çalıştı.

Robot buna fırsat bulamadan, iki kocaman tırtıklı kemik çıkıntısı, bir kamçıdan daha hızlı savrularak, onu zahmetsizce ikiye bölüverdi.

Üst parçası toparlanarak kendini yerde sürümeye çalıştı. İçindeki asit, tozların içinde, yakıcı dumanı tüten krater şeklinde bir

gölcük oluşturmuş, etrafındaki ölü Kaktüsü yavaş yavaş yok etmeye başlamıştı.

Islak Pervane, bir zamanlar yumurtası olan yapışkan peltenin içinde ellerini dolaştırdı. İnledi, mırıl mırıl sesler çıkardı.

Isaac Pervaneden uzaklaştı, gözleri aynasında, duvar boyunca giderek, Shadrach'a yaklaşmaya çalıştı. Adam yerde, acıdan iki büklüm olmuş, bağırıyor ve inliyordu.

Isaac gözlerinin önündeki aynalardan Pervanenin döndüğünü gördü. Tıslıyor ve dilini oynatıp duruyordu. Kanatlarını açarak Shadrach'ın üzerine geldi.

Isaac umutsuzca adama ulaşmaya çalıştı ama çok yavaştı. Pervane yine onu geçti ve Isaac yavaşça döndü, aynalarında Pervanenin görüntüsünü buldu.

Dehşet içinde kalmış bakarken, Pervane Shadrach'ı kaldırdı. Adamın gözleri kaymıştı. Bir beyin sarsıntısı geçiriyordu, acı içindeydi, kana bulanmıştı.

Isaac, duvarın yanına çöktü. Pervane adamın kollarını iyice açtı ve Isaac'in göremeyeceği çabuklukta, iki uzun, tırtıklı tırnağı uzattı ve bunları Shadrach'ın bileklerinden batırarak arkasındaki tuğla ve betona geçirdi, adamın bedenini duvara çiviledi.

Shadrach ve Isaac aynı anda bir çığlık attılar.

Bu iki kemik mızrağını yerine yerleştiren Pervane, yarı insan elleriyle uzandı ve Shadrach'a gözlerini açtırmaya çalıştı. Isaac ağlak bir sesle ona dikkat etmesini söyledi, ancak büyük savaşçının aklı karışmıştı, acı içindeydi ve canını bu kadar yakan şeyin ne olduğunu anlamak için etrafına bakındı.

Ancak gördüğü şey, Islak Pervanenin kanatlarıydı.

Birden sakinleşti ve sırtından dumanlar tüten ve robotun alevleriyle cızırdayan Pervane, beslenmek için eğildi.

Isaac buna bakmak istemiyordu. Kıvrıla kıvrıla sokulan o dilin Shadrach'ın aklını emmesini görmemek için başını diğer tarafa çevirdi. Yutkundu ve odanın karşı tarafına, deliğe ve tünele doğru yürümeye başladı. Bacakları titriyordu, dişlerini sıkmıştı. Tek umudu buradan çıkmaktı. Ancak o zaman hayatta kalabilirdi.

Arkasından gelen iştahlı emme seslerini, şapırtılı homurtuları, salya ya da kan damlalarının tıpırtılarını duymamaya çalışıyordu. Odadaki tek çıkışa doğru yöneldi.

Oraya yaklaşırken miğferine bağlı olan metal kablonun diğer ucunun duvarın kenarında dokunulmadan durduğunu gördü. İçinden dua etmeye başladı. Ruhsal varlığı hâlâ odaya sızıyordu. Islak Pervane bir diğer aklın da orada bulunduğunun mutlaka farkındaydı. Isaac tünele doğru gittikçe, kablonun çıkış ucuna da yaklaşıyordu. Bulunduğu yer konusunda yaratığı yanıltması zor olacaktı.

Ama, şanslıydı. Islak Pervane elindekini içmekle meşguldü ve zavallı Shadrach'ın enkaz halindeki bedeninden gelen yırtılan doku seslerine bakılırsa, yaratık, arkasındaki varlığı umursamıyordu. Isaac yürüyüşüne devam ederek oyuğun kenarına kadar geldi.

Ama oraya vardığında, robotun hâlâ kendisini beklediği karanlığa sessizce atlamaya, sonra sürüne sürüne kubbenin içine doğru giderek bu karabasan yuvasından uzaklaşmaya hazırlanırken, ayaklarının altında bir titreşim hissetti.

Aşağıya baktı.

Tünelin içinde, ona doğru seke seke gelen pençe seslerini duydu. Geriye çekildi, korkarak geriye çekildi. Derinlerde tuğlaların sarsıldığını hissetti.

Robot maymun, büyük bir gürültüyle, sapandan fırlayan bir ok gibi tünelin içinde belirdi ve hızla tuğla duvara çarptı. Kollarından destek alıp ters bir taklayla odaya düşmeye çalıştı ancak bunu çok büyük bir hızla yapmaya kalkınca, iki kolu da omuzlarından kopup düştü.

Doğrulmaya çabaladı, ağzından duman ve ateş fışkırıyordu, ancak bu sırada tünelden dışarı bir Islak Pervane fırladı ve robotun kafasına basarak, onun karmaşık düzeneğini paramparça etti.

Sonra odaya sıçradı, çok uzun gelen korkunç bir an, Isaac, kanatlarını açmış bu yaratıkla *karşı karşıya* kaldı.

Pervanenin kendisiyle ilgilenmediğini, hızla yanından, odadaki cesetlerin üzerinden geçerek, yok olmuş yumurtalara doğru koştuğunu anlayana kadar, birkaç saniye geçmesi gerekti. Yaratık koşarken bir an uzun, yılansı boynunun üzerindeki başını çevirdi ve korkmuş gibi dişlerini takırdattı.

Isaac yine duvara yapıştı, aynalarından iki Pervaneye birden bakıyordu.

İkinci Pervane dişlerinin arasından, tiz ve anlamsız bir ses çıkardı. İlk Pervane son bir kez iyice içine çekti ve Shadrach'ın tükenmiş beden kalıntısını yere bıraktı. Sonra kardeşiyle birlikte hayalsalgısı ve yumurtaların yapışkan kalıntılarının olduğu yere doğru gitti.

İki Pervane de kanatlarını açtı. Kanatlarını uc uca getirdiler, zırh kaplı, değişik uzuvlarını ortaya çıkardılar ve beklediler.

Isaac yavaş yavaş deliğe doğru emekledi, neler olduğunu, neden kendisiyle ilgilenmediklerini düşünmeye bile cesaret edemiyordu. Arkasındaki metal boşaltım borusu işe yaramaz bir kuyruk gibi kıvrılmıştı. Isaac böyle şaşkınlık içinde aynalarına bakıp arkasındaki görüntüye bir anlam veremezken, tüneli saran boşluk bir an dalgalandı. Büküldü, sonra bir çiçek gibi açıldı ve çukurun içinde, yanı başında Dokuyucu belirdi.

Isaac'in ağzı korkudan açık kaldı. Devasa örümcek yaratık tepesine dikilmiş, ışıldayan bir göz kümesiyle ona bakıyordu. Islak Pervaneler tüylerini kabarttı.

...AMANSIZ VE KİR İÇİNDE VE PUSLU SEN SEN... diyen o bildik ses Isaac'in kulağına mırıldandı, özellikle de olmayan kulağına.

"Dokuyucu!" dedi, neredeyse ağlayacaktı.

Dev örümcek sıçradı, dört arka ayağı üzerinde durdu. Bıçak elleriyle havada karmaşık işaretler yapmaya başladı.

...YAĞMACININ CAM BALONCUĞUN ÜZERİNDE AĞ DÜNYASINI PARÇALADIĞINI GÖRDÜM VE KANLAR AKAN İKİLİ BİR DANSIMIZ OLDU HER YIRTICI AN DİĞERİNDEN ŞİDDETLİ BU DÖRT ALÇAK BANA KARŞI BİRLEŞTİKÇE KAZANAMAM...dedi Dokuyucu ve avına doğru ilerledi. Isaac yerinden kıpırdamadı. Ayna parçalarından, ar-

kasındaki bu olağanüstü karşılaşmaya baktı... KOŞ SAKLAN UFAKLIK ADAM TOPLAMADA GÖZYAŞI DÖKMEDE BECERİKLİSİN SEN BİR TANESİ SENİ AVLAMAYA ÇALIŞIRKEN AVLANDI TAHIL GİBİ UFALANDI VE TERK EDİLMİŞ KARDEŞ ERİTMEYİ BECERDİĞİN KÜLÇENİN YASINI TUTMAYA GELMEDEN KAÇ...

Geliyorlardı, bunu anladı Isaac. Dokuyucu onu uyarıyordu, yumurtaların ölümünü hissetmişlerdi ve geri geliyorlardı, yuvayı korumada çok geç kalmışlardı.

Isaac tünelin kenarlarına tutundu, dönemeçlerinde kaybolmaya hazırlandı. Ama Islak Pervaneler ve Dokuyucu savaşa başlayınca, ağzı şaşkınlıktan bir karış açık, büyülemiş gibi soluğunu tutarak birkaç saniye daha bekledi.

Tamamıyla saf, ilkel, insanın bilgisinin çok ötesinde bir görüntüydü karşısındaki. İnsan gözünün göremeyeceği kadar hızla devinen bıçak uzantılarının titreşen bir görüntüsü, bir sürü boyuta girip çıkan sayısız uzvun akıl almayacak kadar karmaşık dansıydı. Farklı renklerdeki kan ve dokular, yerlere ve duvara fışkırıyor, ölüleri kirletiyordu. Bu zor fark edilen bedenlerin arkasında, onları gölgeleyen kimyasal ateş, tıslayarak beton zemine yayıldı. Dokuyucu kavga süresince monoloğuna hiç ara vermedi.

... AH NASIL DA KIZDIRIYOR BENİ ÖFKEDEN FOKUR FOKUR KAYNIYORUM BU DELİKANATLARIN MAYALANDIRDIĞI KENDİ SIVIM BENİ SARHOŞ EDİYOR ... diye mırıldanıp durdu.

Isaac büyülenmiş gibi bakıyordu. Olağanüstü şeyler oluyordu karşısında. Parçalama ve cezalandırma saldırıları aynı şiddetle devam ediyordu, ama şimdi Islak Pervaneler kocaman dillerini kamçı gibi savurmaya başlamışlardı. Diller, gövdesine bir şimşek hızıyla indikçe, Dokuyucu titreyerek madde boyutuna girip çıkıyordu. Isaac, Pervanelerin karınlarının kabarıp indiğini, Dokuyucu'nun karnını boydan boya yalayıp sonra sarhoş gibi sendelediklerini, ardından hızla tekrar saldırıya geçtiklerini gördü.

Dokuyucu görüntüye girip çıkıyordu, bir an dikkatini toplayarak saldırganlaşıyor, sonra sersemlemiş bir halde tek bacağının ucunda sıçrıyor, sözleri olmayan bir şarkı mırıldanıyor ve sonra yine acımasız bir katile dönüşüyordu.

Islak Pervanelerin kanatlarında akıl almaz desenler kıpırdaşıyordu, Isaac'in daha önce gördüklerinden kesinlikle çok daha farklı desenler. Düşmanlarını yaralayıp bedeninde delikler açıyor, sonra iştahla yalanıyorlardı. Dokuyucu, kavga sırasında sakin bir şekilde Isaac'le konuşmayı sürdürdü.

...ŞİMDİ BURADAN ÇIK VE ARKADAŞLARINI BUL BEN SARHOŞ VE DÜŞMANLARIM DALAŞIRKEN BU İKİLİ BİR ÜÇLÜ OLMADAN YA DA DAHA KÖTÜSÜ BEN PILIYI PIRTIYI TOPLAYIP KAÇMADAN GİT ŞİMDİ KUBBEYE DOĞRU DIŞARIYA BİZ İKİMİZ BULUŞACAĞIZ KONUŞACAĞIZ NEHRİN KARANLIĞINDA BİR ÖLÜ GİBİ SİLAHSIZ GİT SİLAHSIZ SENİ ELİMLE KOYMUŞ GİBİ KOLAYCA BULURUM NASIL BİR DESEN NASIL RENKLER NASIL ÇOK İPLİKLE NE GÜZEL DOKUMA OLACAK ŞİMDİ KAÇ CANINI KURTAR...

Çılgın, sersemletici kavga devam ediyordu. Dokuyucu'nun zorlanmaya başladığını, enerjisinin deli bir rüzgâr gibi bir yatışıp bir çoğaldığını, ama bir yandan yavaş yavaş kavgadan çekilmeye başladığını gördü Isaac ve korkusu birden geri geldi. Tuğla deliğe çömeldi ve sürünerek uzaklaşmaya başladı.

Karanlık tünelin kırık dökük zemininde deli gibi yönünü bulmaya çalıştı. Taşlar ellerinin ve dizlerinin derisini sıyırıyordu.

İleride, bir köşenin ardından ışık gelmeye başladı, hızlandı. Avuçları kaygan ve yakıcı bir metale değince acıyla bağırdı. Duraksadı, hafif ışıkta, gömleğiyle sardığı elleriyle etrafını yokladı. Duvar, yer ve tavan, bir metre eninde ve preslenmiş çelikten yapılmış bir pervaza benzeyen parlak bir yüzeyle kaplanmıştı. Ne olduğunu kavrayamayıp yüzünü buruşturdu. Toparlanıp, hızla, fokur fokur kaynayan bir çaydanlık gibi ısınmış metalin üzerinden, derisini yüzeye değdirmemeye çalışarak kaydı.

Hızla soluğunu verdiğinde inler gibi ses çıkarttı. Kendini çekerek çıkıştan dışarıya attı ve Yagharek'in beklediği karanlık odanın tabanına yığıldı.

Birkaç saniye baygın kaldı. Gözlerini açtığında, Yagharek kendisine sesleniyor, olduğu yerde zıplayıp duruyordu. Gergindi, ama dikkatini toparlayabiliyordu. Son derece kontrollüydü.

"Uyan," diye bağırdı Yagharek. "Uyan." Yakasından tutmuş sallıyordu Isaac'i. Gözlerini açtı. Yagharek'in yüzünü örten gölgelerin kaybolmaya başladığını fark etti. Tansell'in büyüsü etkisini yitiriyordu.

"Yaşıyorsun," dedi Yagharek. Sesi kaba, kısık ve duygudan yoksundu. Boşuna zaman kaybetmemek için anlatmaya başladı. "Ben burada bekliyordum, derken Islak Pervanenin küt burnunu camdan soktuğunu gördüm. Dönüp aynalardan bakmaya başladım. Deli gibi gidiyordu, şaşkındı. Kamçımı hazırladım ve geriye savurdum, derisine çarpınca ciyakladı. Ölümümün yaklaştığını düşündüm, ama yaratık beni ve robot maymunu hızla geçip deliğe daldı, kanatlarını nasıl yaptıysa, bu boşluğa girebilecek biçimde katlamıştı. Bana aldırmadı. Ardından kovalayan biri varmış gibi arkasına bakıyordu. Havada onu izleyen bir dalgalanma hissettim, dünyanın örtüsünün altında bir şey deviniyordu sanki ve Islak Pervanenin ardından tünele dalarak kayboldu. Maymunu arkasından gönderdim. Sonra bir şey buruşturuluyormuş gibi bir ses geldi, gerilen metalin kopması gibi bir ses. Ne olduğunu bilmiyorum."

"Allahın cezası Dokuyucu *robotu eritmiş*..." dedi Isaac sesi titreyerek. "Kim bilir neden yaptı." Hemen ayağa fırladı.

"Shadrach nerede?" diye sordu Yagharek.

"Ellerine geçti, değil mi? *İçip* tükettiler, öyle ya!" Isaac pencereye koştu ve dışarı uzandı, meşalelerin aydınlattığı sokaklara baktı. Kaktüslerin ağır, cansız koşuşmalarını duydu. Meşaleler sokaklarda oradan oraya dolaştıkça, gölgeler de suya dökülen yağ gibi kayıp yer değiştiriyordu. Isaac, yüzünü Yagharek'e döndü.

"Korkunçtu," dedi, donuk bir sesle. "Hiçbir şey yapamadım... Yag, dinle şimdi. Dokuyucu oradaydı ve bana hemen gitmemi, Pervanelerin kavga kokusunu alabileceklerini söyledi... Allah kahretsin. Biliyor musun, yumurtalarını yaktık." Sözcükler ağzından büyük bir memnuniyetle çıktı. "İğrenç yaratık oraya yumurtlamış, biz de gidip yaktık bu Allahın cezası şeyleri, bunu hisseden diğer Pervaneler de *şimdi* buraya gelecekler. Buradan çıkmamız lazım."

Yagharek bir an sessizce durdu, çabucak düşündü. Isaac'e bakıp başını salladı.

Karanlık merdivenlerden hızla inmeye başladılar. İlk kata gelirken yavaşladılar, sohbet eden çifti anımsamışlardı ama açık kapıdan gelen titrek ışıkta odanın boşalmış olduğunu gördüler. Uyuyan bütün Kaktüsler kalkıp dışarıya, sokaklara çıkmıştı.

"Tüh Allah belasını versin," diye küfretti Isaac. "*Görüleceğiz*, görüleceğiz işte. Kubbe kaynıyordur şimdi. Gölgelerimiz de kayboluyor."

Giriş kapısında oyalandılar. Köşeden caddeye baktılar. Meşalelerin çatırtısı bir uğultu halindeydi. Caddenin karşısında, meşaleleri hâlâ sönük olan ve arkadaşlarının saklandığı o dar sokak vardı. Yagharek, karanlık sokağa bakıp bir şeyler görmeye çalıştı ama boşuna.

Caddenin sonunda, kubbe duvarının yanında, Isaac'in, Pervanelerin yuvası olduğunu fark ettiği izbe, tahtalarla kapatılmış güdük evin altında bir grup Kaktüs duruyordu. Onların karşısında, yolun, kubbenin merkezindeki tapınağa doğru gittiği yerde, her yanda küçük gruplar halinde Kaktüs savaşçıları toplanıyordu.

"Hay Allah, bütün bu patırtıyı duymuş olmalılar," diye fısıldadı. "Hemen gitmeliyiz, yoksa öldük demektir. Sırayla." Yagharek'i tuttu ve sarıldı. "Önce sen, Yagharek. Daha hızlısın, görülmen daha zor. Git hadi, git." Yagharek'i caddeye itti.

Yagharek hiç şaşırtmadı. Kolaylıkla, gittikçe hızlanarak koşmaya başladı. Dikkatleri çekerek, şaşkın gibi koşmuyordu neyse ki. Hızını öyle ayarladı ki, Kaktüslerden biri onu görecek olursa, kendi arkadaşlarından biri sanacaktı. Kaçan bedenini gölgeler kapatıyordu.

Karanlığa kadar on iki metre yolu vardı. Isaac soluğunu tuttu, Yagharek'in yaralı sırtında oynayan kaslarını izledi.

Kaktüs halkı kulak tırmalayan dillerinde hızlı hızlı konuşuyor, kimin içeriye gireceğini tartışıyorlardı. İki tanesinin elinde kocaman çekiçler vardı ve Isaac'in bildiği kadarıyla Islak Pervanelerin ve Dokuyucu'nun, ölümcül danslarını hâlâ sürdürdükleri en sondaki alçak evin tuğla kaplı girişini yıkmak için, bu çekiçleri girişe indiriyorlardı.

Sokağın karanlığı Yagharek'i içine sardı.

Isaac derin bir soluk aldı ve karanlık sokağa gitmek için bulunduğu yerden ayrıldı.

Kapı eşiğinden hızlı caddeye çıktı, esrarengiz gölge örtüsünün koyulaşmasını diledi. Sokak arasına doğru koşar adımlarla yürümeye başladı.

Kavşağın ortasına vardığında bir sarsıntı, bir kanat fırtınası oldu. Geriye, yapının köşesindeki pencereye baktı.

Korkunç bir umarsızlık içinde pencereyi tırmalayan üçüncü Pervane içeriye giriyor, evine geri dönüyordu.

Soluğunu tuttu ama canavar ona hiç aldırmadı, öfkesini yok edilmiş yumurtaları için saklıyordu.

Isaac başını tekrar çevirdiğinde, sokağın diğer ucundaki Kaktüslerin de sesi duyduğunu fark etti. Bulundukları yerden pencereyi, içeri süzülen canavarı göremiyorlardı. Ancak kendilerinden uzaklaşan Isaac'in şişman gölgesini gördüler.

"Hay Allah," diye soludu Isaac ve hantal bir koşuya başladı.

Her yerden bağırtılar geldi. Diğerlerini bastıran bir ses emirler yağdırmaya başladı. Bir sürü Kaktüs savaşçısı, kapının yanında toplanan gruptan ayrılarak Isaac'e doğru gelmeye başladı.

Hızlı değillerdi, ama Isaac da değildi. Kocaman silahlarını ustalıkla taşıyorlardı, koşmaları onları engellemiyordu.

Isaac elinden geldiğince hızlı koşmaya çalıştı.

"Senin tarafındayım, budala!" diye, boşu boşuna bağırıyordu koşarken. Sözleri duyulmuyordu. Duysalardı bile, korkmuş, şaşkın ve kavgacı Kaktüs savaşçıları, hiç aldırmadan onu öldürecekti.

Kaktüsler, çığlıklar atıyor, avaz avaz bağırarak diğer devriyelere sesleniyorlardı. Yan sokaklardan da yanıtlar geliyordu. Isaac'in karşısındaki ara sokaktan bir ok fırladı ve yanından hızla geçip, arkasındaki birinin etine saplandı. Arkasından gelenlerden biri acıyla inledi ve küfretti. Isaac karanlıktaki gölgeleri seçebiliyordu. Pengefinches gölgelerden sıyrıldı, yayını bir kez daha gerdi. Isaac'e acele etmesi için bağırdı. Onun arkasında, silahını kaldırıp, Pengefinchess'in başının üzerinden, Isaac'in göremediği bir yere doğru nişan almış Tansell duruyordu. Umutsuzca Isaac'in arkasını görmeye çalışıyordu. Bağırarak bir şeyler söyledi.

Derkhan, Lemuel ve Yagharak biraz ileride çömelmiş, koşmaya hazır bekliyorlardı. Yagharek elinde, kıvrılmış ve hazır durumdaki kırbacını tutuyordu.

Isaac karanlığa doğru atıldı.

"Shad nerede?" diye bağırdı Tansell yine.

"Öldü," diye bağırdı Isaac. Tansell bunu duyar duymaz, büyük bir kederle feryat etti. Pengefinchess bakmadı ama kolu kasıldı, neredeyse yayını düşürüyordu. Durdu ve yeniden nişan aldı. Tansell deli gibi ateş etmeye başladı. Silahı büyük bir gürültü çıkardı ve geri tepmeyle yalpaladı. Kaktüslerin başlarına yağmur gibi yağan saçmalar onlara hiçbir zarar vermemişti.

"Hayır" diye bağırdı Tansell. "Ah Tanrım hayır!" Isaac'a bakıyor, bunun yalan olduğunu söylemesini istiyordu ondan.

"Üzgünüm dostum, gerçekten de, ama gitmemiz şart," dedi aceleyle Isaac.

"Adam haklı, Tan," dedi Pengefinchess, sesi son derece sakindi. Bir ok daha fırlattı, okun yaylı bıçağı ile koca bir parça Kaktüs eti kopardı. Durdu, üçüncü bir oku yaya yerleştirdi. "*Gidelim*, Tan. Düşünme, yürü yalnızca."

İnce bir vınlama sesi geldi ve bir Kaktüs oku Tansell'in başının yanındaki tuğlaya çarptı. İyice derine gömüldü ve girdiği yerden kopardığı harç parçalarını etrafa fırlattı.

Kaktüs bölüğü hızla yaklaşıyordu. Öfkeyle buruşan yüzleri seçilmeye başlamıştı.

Pengefinchess, Tansell'i de çekerek geriledi.

"Hadi!" diye bağırdı. Tansell inleyip mırıldanarak yürümeye başladı. Silahını düşürmüş, ellerini bir pençe gibi kıvırmıştı.

Pengefinchess koşmaya başladı, Tansell'i de yanı sıra çekiyordu. Diğerleri onu izledi, hepsi birden geldikleri labirent gibi arka sokaklara daldı.

Arkalarından havaya atılan silahların uğultusu geliyordu. Kaktüs okları ve balta-bıçakları yanlarından ıslık çalarak geçti.

Pengefinchess olağanüstü bir hızla koşuyor ve atlıyordu. Arada dönüp hiç nişan almadan arkasına ateş ediyor, sonra yeniden koşmasını sürdürüyordu.

"Robotlar?" diye seslendi Isaac'e.

"Yoklar," diye hırıltılı bir yanıt geldi. "Kanalizasyona giden yolu biliyor musun, sen?"

Pengefinchess başını salladı ve hızla bir köşeyi döndü. Diğerleri de onu izledi. Kanal kenarında daha önce saklanmış oldukları izbe geçitlere dalarken, Tansell birden döndü. Yüzü kıpkırmızı olmuştu. Isaac, adamın gözünün köşesinde küçük bir damarın çatladığını gördü.

Kanlı yaşlar dökerek ağlıyordu. Gözlerini hiç kırpmadı. Yaşları silmeye kalkmadı.

Pengefinchess sokağın ucundan geri döndü ve "Aptalca davranma!" diye bağırdı. Ama öteki hiç aldırmadı. Elleri ve tüm bedeni şiddetle titriyordu. Yumru yumru ellerini kaldırınca Isaac damarlarının iyice dışarı fırladığını gördü, derisi bir harita gibi olmuştu.

Tansell cadde boyunca, Kaktüslerin çıkacağı sokağa doğru koşmaya başladı.

Pengefinchess arkasından son bir kez daha seslendi, sonra bir duvar kalıntısının üzerinden diğer tarafa atladı. Öbürlerine de kendisini izlemelerini söyledi.

Isaac, hemen parçalanmış tuğlalara doğru gitti, gözleri Tansell'in uzaklaşan görüntüsündeydi hâlâ.

Derkhan kırık tuğlalardan yapılmış küçük bir merdivene tırmanıyordu ki, bir an durakladı ve Vodyanoinin bir kanal kapağını açmaya çalıştığı gizli avluya atladı. Yagharek'in duvara tırmanıp diğer tarafa atlaması iki saniye bile sürmedi. Isaac duvara ulaşınca yeniden arkasına baktı. Lemuel, zavallı Tansell'e hiç aldırmadan caddeden aşağıya doğru koşuyordu.

Tansell sokağın girişinde durdu. Büyük bir çaba göstererek titredi, bedeninde bir büyü akışı oldu. Saçları dikildi. Bedeninden dışarıya simsiyah küçük kıvılcımların, bir enerji akımının çıkmaya başladığını gördü Isaac. Derisinin altından çatırdayarak dışarı akan bu güçlü elektrik yükü simsiyahtı. Işıksız, negatif bir parıltı.

Kaktüsler köşeyi dönüp üzerine geldiler.

Grubun öncüsü, intikam peşindeki bir iskelet gibi elleri kıvrılmış, büyü kıvılcımlarıyla havada çıtırtılar yaratan, simsiyah ışılda-

yan bu karaltıyı görünce irkildi. Onlar bir tepki göstermeye fırsat bulamadan, Tansell kükredi ve bedeninden Kaktüslere doğru, cızırtılı siyah enerji akımları püskürtmeye başladı.

Bunlar havada yıldırım topları gibi yuvarlanıp birkaç Kaktüse çarptı. Büyü darbeleri kurbanlarının üzerinde patladı, çatırdayan damarlarından, bedenlerine yayıldı. Kaktüsler birkaç metre geriye uçarak hızla yerdeki taşlara çarptı. Diğerleri de kıvranıyor, acıyla çığlıklar atıyorlardı.

Tansell kollarını iyice havaya kaldırdı, bu arada, savaşçılardan biri, baltasını iyice omzunun gerisinde tutarak, ilerledi. Kocaman ve çok hızlı bir yay çizerek baltayı savurdu.

Ağır silah, Tansell'in sol omzuna çarptı. Daha derisine değer değmez, Tansell'in bedeninde cızırdayan sıfır akımı karşıya iletti. Tansell'e saldıran Kaktüs şiddetle kasıldı ve akımın gücüyle adeta patladı, parçalanan kolundan özsu fışkırmaya başladı; ancak indirdiği balta yağ, et ve kemik tabakalarını kesip geçerek, Tansell'i omzundan göğüs kafesinin altına kadar yarmış, etinde elli santimetre uzunluğunda bir kesik oluşturmuştu. Balta midesinin üzerine gömülü kalmış, sallanıyordu.

Tansell afalladı, bir köpek gibi ciyakladı. Karanlık sıfır-yük, kan boşalmaya başlayan kocaman yarasından fışurdayarak boşaldı. Tansell dizlerinin üzerine, oradan yere düştü. Bütün Kaktüsler etrafına üşüştü, ölmek üzere olan adamı dürtüklemeye, tekmelemeye başladılar.

Isaac acı acı bağırdı, bu arada duvarın tepesine ulaşmıştı. Lemuel'e işaret etti. Karanlık avluya göz attı. Derkhan ve Pengefinchess yeraltı şehrine giden yolu açmışlardı.

Kaktüsler vazgeçmiyordu. Tansell'in cesedini tekmelememiş olanlardan birkaçı hâlâ koşuyor, silahlarını Lemuel ve Isaac'e doğru sallıyorlardı. Lemuel tam duvara gelmişti ki, sert bir ok sesi geldi. Bir şey hızla ete vurdu. Lemuel bir çığlık attı ve yere düştü.

Sırtına, kalçalarının tam üzerinde, bel kemiğine kocaman bir tırtıklı ok saplanmıştı. Gümüş ucu, kan fışkırmaya başlayan yaradan dışarı fırlamıştı.

Lemuel Isaac'in yüzüne baktı ve acı acı bağırdı. Bacakları titriyordu. Ellerini deli gibi sallıyor, yerden kaldırdığı tuğla tozlarını etrafa saçıyordu.

"N'olur yardım et, Isaac, yalvarırım!" diye bağırdı. "Bacaklarım... aman Allahım..." Öksürerek kocaman bir kan parçası tükürdü, kan çenesinden aşağıya süzülmeye başladı.

Isaac dehşetten donakalmıştı. Gözleri korku ve acıyla ona dikilmiş, Lemuel'e bakıyordu. Sonra yaralı adama doğru koşuşturan, zafer çığlıkları atan Kaktüsleri gördü. Aralarında on metre bile yoktu. Isaac onlara bakarken, Kaktüslerden biri yayını kaldırdı, dikkatle Isaac'in başına nişan aldı.

Isaac hemen çömeldi, küçük avluya giden duvarın yarısına kadar indi. Açık kanalizasyon kapağından iğrenç kokular yükseliyordu.

Lemuel inanamayarak bakakaldı.

"Yardım et!" diye çığlıklar attı. *"Allah aşkına, yalvarırım, tanrım, hayır... Gitme, n'olur! Yardım et!"*

Kollarını öfke nöbeti geçiren bir bebek gibi sallıyordu, Kaktüsler üzerine üzerine geliyor, kaçmak için işe yaramaz bacaklarını arkasında sürükleyerek tırnaklarıyla duvara tırmanmaya çalışıyor, tırnaklarını kırıyordu. Isaac utanç içinde bakakaldı, yapabileceği bir şey yoktu, onun yanına gidecek zamanı olmadığını, Kaktüslerin üzerine üşüşmek üzere olduklarını, onu duvarın bu tarafına çekebilse bile yaralarının onu öldüreceğini, ama yine de, ona bakan Lemuel'in aklından geçen son şeyin, Isaac'in ihaneti olacağını biliyordu.

Duvarın dökülen betonunun arkasından, Lemuel'in çığlıkları geldi, Kaktüsler yanına ulaşmışlardı.

"Onun bu işle ilgisi yok!" diye öfkeyle bağırdı, büyük bir üzüntü içindeydi. Yüzü kaskatı olan Pengefinchess, kanaldan aşağı inerek gözden kayboldu. "Onun bu işle hiçbir ilgisi yok!" diye bir çığlık attı Isaac, umutsuzca Lemuel'in feryatlarının kesilmesini diliyordu. Derkhan da Vodyanoinin arkasından gitti, yüzü bembeyaz olmuştu, yaralı kulak deliği kanıyordu. *"Bırakın onu, pislikler sizi, sizi aptal Kaktüs piçleri!"* Isaac'in sesi, Lemuel'in feryatlarına

karıştı. Yagharek, omuzlarına kadar çıkıp Isaac'in ayak bileklerine yapıştı, gelmesini işaret etti, heyecanla açıp kapadığı gagası tıkırdıyordu. "*Sana* yardım ediyordu..." diye bağırdı Isaac.

Yagharek gözden kaybolunca, Isaac de kapağın kenarına tutundu ve kendini aşağıya bıraktı. Gergin koca gövdesini itekaka metal kenarlardan geçirdi ve kapağı bulmaya çalıştı, gözden kaybolurken onu yerine takmaya hazırlandı.

Duvarın gerisinde acı ve korku içinde bağırmaya devam eden Lemuel'in sesi geliyordu hâlâ. Dehşet ve zafer sarhoşluğu içindeki Kaktüslerin, davetsiz misafirlerine acımasızca saldırılarının sesleri kesintisiz sürdü.

Kesilecek, diye umutsuzca düşünüyordu Isaac, aşağı inerken. Korku ve şaşkınlık içindeler, neler olduğunu bilmiyorlar. *Kafasına bir ok ya da bıçak saplayarak, ya da bir mermiyle işini bitirecekler, bu işkenceye bir son verecekler. Canlı bırakmaları için bir neden yok*, diye düşünüyordu. *Pervanelerle birlikte olduğunu sandıkları için öldürecekler onu, kubbeyi temizlemede kendi paylarına düşeni yapacaklar, işini bitirecekler, panik içindeler şimdi, işkenceci değil onlar*, diye düşündü, *bu dehşeti durdurmak istiyorlar... İşini bitirmek üzereler*, diye aklından üzüntüyle geçirdi. *Şimdi bitecek.*

Ancak Lemuel'in çığlıkları, Isaac pis kokulu karanlığa dalıp metal kapağı başının üzerine çekerken bile devam ediyordu. Hatta kapağın içinden bile süzülerek geçiyor, Isaac sıcak dışkı akıntısına inip diğerlerinin arkasından koşmaya başladığında bile duyuluyordu.

Cam Ev'den dışarıya uzanan, bu çürümüş damarlara benzeyen eski kanallar boyunca, hızla akan suyun altında damlayan, yankılanan su seslerinin içinden, karanlık şehrin, nispeten güvenli kucağına doğru, şaşkın ve karmakarışık bir düzen içinde sürünürken bile bu sesleri işitebildiğini sandı.

Sesler kesilene kadar epey bir süre geçti.

Geceyi anlatmak olanaksız. Yalnızca koşabiliyoruz. Gördüklerimizden kaçmak için acele ederken hayvan gibi sesler çıkarıyoruz. Korku, tiksinti ve yabancı duygular üzerimize yapışıyor, yaptığımız her harekete siniyor. Üzerimizden silip atamıyoruz onları.

Yeraltı şehrinde dolana dolana gidiyor, sonra oradan çıkıp demir yolunun yanındaki barakaya ulaşıyoruz. Korkunç sıcakta bile tir tir titriyoruz, gürültülü trenler duvarları sarsarak geçerken sessizce başımızı sallıyoruz. Bitkin bir halde birbirimize bakıyoruz.

Isaac dışında. O hiçbir yere bakmıyor.

Uyuyor muyum? Uyuyan var mı? Bu uyuşukluk bazen karşı konulamaz bir hal alıyor ve başımın içini dolduruyor, görüp düşünemiyorum. Belki de, bu bölük pörçük zombi dakikalar uyku aslında. Yeni şehrin uykusu. Belki de bundan sonra bütün beklentimiz bu olacak.

Çok, çok uzun bir süre, kimse konuşmuyor.

Pengefinchess, Vodyanoi, ilk lafa başlayan oluyor.

Hafif bir mırıltıyla başlıyor, mırıltıyla, anlaşılmayan bir şeyler söylüyor. Ama konuştuğu biziz. Oturup sırtını duvara yaslıyor, kalın baldırlarını iki yana açıyor. Sersem su perisi bedeninde dolaşarak Pengefinchess'in giysilerini yıkıyor, onu ıslak tutuyor.

Pengefinchess bize Shadrach ve Tansell'den söz ediyor. Bu üçü, üstü kapalı anlattığı ve Tesh'de, Kıvrılan Su Kenti'nde geçen, tam olarak anlamadığımız bir olay, bir paralı askerlik serüveni esnasında tanışmışlar. Birlikte yedi sene oradan oraya koşturmuşlar.

Barakanın penceresinden kırık, eğri büğrü cam parçaları görünüyor. Şafak sökerken gün ışığı bunların arasından kolayca içeri

süzülüyor. Böcek pisliği dolu bu keskin ışıkta, Pengefinchess yumuşak, tekdüze sesiyle ölü arkadaşıyla geçirdiği günlerden söz ediyor: Solucangözü Çalılığı'ndaki kaçak avlanmalarından; Neovadan'daki hırsızlıklarından; Ragamoll ormanı ve bozkırındaki mezar soygunlarından...

Birbirlerine aynı ölçüde bağlı bir üçlü olmamışlardı hiç, ama beraberliklerinde hiçbir kin ve nefret de yoktu, diye anlatıyordu. Hep yalnız olan o, sonra Tansell ve Shadrach birlikte, birbirlerinde sakin bir şey, değinmek istemediği veya değinemediği tutkulu bir bağlantı bulmuşlardı.

Tansell sonunda üzüntüden delirdi, diyordu, akılsızca patladı, büyüsel baskıyı düşüncesizce püskürttü. Ama, diyordu, aklı yerinde olsaydı da yine farklı davranmazdı.

Şimdi yine tek başına...

Tanık olduğu olaylar sona eriyor. Tepki bekliyor, törensel bir ayinmiş gibi.

Isaac'i boşveriyor, onun acısı hoş görülüyor. Derkhan'a ve bana bakıyor.

Beklentilerini boşa çıkarıyoruz.

Derkhan başını iki yana sallıyor, üzgün, tek bir söz etmiyor.

Ben çabalıyorum. Gagamı açıyorum, suçumun ve cezamın, sürgünümün öyküsü dilimin ucunda. Neredeyse ağzımdan kaçıracağım, fırladı fırlayacak.

Ama bastırıyorum. Bir bağlantısı yok. Bu gece, zamanı değil.

Pengefinchess'in öyküsü bir bencillik ve talan öyküsü, yine de etkili anlatımıyla, ölü yoldaşlara bir vedaya dönüşüyor. Benim bencillik ve sürgün öyküm dönüşüme direniyor. Temel şeylerin temel bir öyküsünden başka bir şey olamaz. Susuyorum...

Ama sonra, sözcüklerden vazgeçip her şeyi oluruna bıraktığımızda, Isaac başını kaldırıyor ve konuşuyor.

Önce yiyecek ve su istiyor, elimizde olmayan şeyleri. Yavaşça gözlerini kısıyor ve bilinçli bir yaratık gibi konuşmaya başlıyor. Dışladığı bir üzüntüyle, gördüğü ölümleri anlatıyor.

Dokuyucu'dan söz ediyor, dans eden çılgın tanrıdan ve pervanelerle savaşından, eritilen yumurtalardan, kuşkulu ve güvenilmez şampiyonumuzun tuhaf melodik laflarından. Soğuk ve net sözcüklerle ona göre Robot Konseyi'nin nasıl oluştuğundan, ne istediğinden ve ne olabileceğinden (Pengefinchess yutkunuyor, şehir çöplüğündeki robotlara ne olduğunu öğrendikçe, patlak gözleri daha da dışarı fırlıyor).

Isaac konuştukça konuşuyor. Planlardan söz ediyor. Sesi sertleşiyor. İçinde bir şey kopmuş, bir şey sonuna gelmiş gibi, bir tür bekleyiş, Lin ile birlikte ölen, artık gömülen bir sabır ve ben, onu dinledikçe sarhoş gibi oluyorum. Beni güçlü olmaya, bir amaca yönelmeye inandırıyor.

İhanetlerden, karşı ihanetlerden, matematikten, yalanlardan, büyüden, düşlerden ve kanatlı şeylerden söz ediyor. Ortaya kuramlar koyuyor. Bana uçmaktan, bir daha yapabileceğimi neredeyse unuttuğum ve o anlattıkça, bütün bedenimle tekrar istediğim şeyden söz ediyor.

Güneş, ter içinde kalmış biri gibi, gökyüzünde ağır ağır tırmanırken, kalıntılar, tortular haline gelmiş bizler, silahlarımızı, oradan buradan toplanmış parçaları, notlarımızı ve öykülerimizi gözden geçiriyoruz.

Toparlayabileceğimizi sanmadığımız bir güçle, bir peçenin ardından bakar gibi hissettiğim bir şaşkınlıkla planlar yapıyoruz. Kamçımı elime doluyorum ve bıçağımı biliyorum. Derkhan silahlarını temizliyor, Isaac'e bir şeyler mırıldanıyor. Pengefinchess arkasına yaslanıp başını iki yana sallıyor. Gidecek, bize haber veriyor. Kalmasını gerektirecek bir şey yok. Biraz uyuyacak, sonra bize hoşça kal diyecek, öyle söylüyor.

Isaac omuzlarını silkiyor. Barakanın içindeki çöp yığınında sakladığı yerden kapakçıklı makineler çıkarıyor. Göğsünden tomar tomar, tere bulanmış, kir içinde, zor okunan notlar çıkarıyor.

Çalışmaya başlıyoruz, içimizde en heyecanlısı Isaac, deliler gibi bir şeyler karalıyor.

Sessiz küfürlerle ve sevinç sesleriyle geçen saatler sonunda başını kaldırıyor. Yapamayız, diyor. Bir odak noktası bulmalıyız.

Bir iki saat daha geçiyor, yine başını kaldırıyor.

Bunu yapmalıyız, diyor ama hâlâ bir odağa ihtiyacımız var.

Ne yapmamız gerektiğini anlatıyor.

Sessizlik oluyor, sonra tartışıyoruz. Çabuk çabuk. Endişeyle. Adaylar gösteriyoruz, sonra onları eliyoruz. Ölçütümüz belli değil. Mahkûmları mı, yoksa nefret edilenleri mi seçiyoruz? İşe yaramayanları mı, kötüleri mi? Yargılıyor muyuz?

Ahlak anlayışımızı sıkıştırıyor, acele ettiriyoruz...

Günün yarısı geçti bile, seçmek zorundayız.

Derkhan, yüzünde sert ama üzüntülü bir ifadeyle hazırlanıyor. Kötü görev onun üzerinde.

Elimizde olan parayı ona veriyoruz, benim son altın külçelerim de dahil. Yeraltında üzerine bulaşan pisliği biraz temizliyor, kılığını değiştiriyor, bir berduş kılığına giriyor, sonra gereksinim duyduğumuz şeyi bulmak için yola çıkıyor.

Dışarıda hava kararmaya başlıyor, Isaac hâlâ çalışıyor. Kâğıtlarındaki her boşluğu, her beyaz yeri minik şekillerle, denklemlerle dolduruyor.

Akşam karanlığının kasveti gökyüzünü sarıyor.

Hiçbirimiz, gecenin getireceği düşlerden korkmuyoruz.

7. Kısım

DÖNÜŞÜM

46

Bütün şehirdeki sokak lambaları birer ikişer sönmüş ve güneş Septik üzerinde yükselmişti. Işınları nehirdeki çok ufak, bir saldan birazcık büyük, serin dalgalarla sallanıp duran bir mavnanın üzerine vuruyordu.

Yeni Crobuzon'un ikiz nehirlerini bir çöp yığını gibi kaplayan bir sürü tekneden biriydi bu. Eski teknelerin suda çürümeye bırakılmış enkazları, suyun üzerinde akıntıyla kıpırdaşıp duruyor, isteksiz isteksiz, çoktan unutulmuş palamarları çekiştiriyordu. Yeni Crobuzon'un merkezinde bunlardan çok vardı; köprüaltı çocukları için onlara kadar yüzmek ya da gereksiz yere onları bağlayan eskimiş iplerine tırmanmak, bir yarış haline gelmişti. Bazılarına hiç yanaşmıyorlar, fısıldaşarak, bunların canavarların evleri, çürümüş olsalar bile öldüklerini kabullenmeyen boğulanların bölgesi olduğunu söylüyorlardı.

Bu küçük mavnanın üzeri mazot, küf ve yağ kokan, kirden kaskatı kesilmiş, iyice yıpranmış bir brandayla yarım yamalak örtülmüştü. Teknenin eski tahta iskeletinden nehir suyu sızıyordu.

Tentenin gölgesine gizlenen Isaac uzanmış, hızla devinen bulutlara bakıyordu. Çıplaktı ve hiç kımıldamıyordu.

Uzun bir süredir buradaydı. Nehrin kenarına kadar Yagharek de onunla birlikte gelmişti. Bir saatten fazla, huzursuzca kıpırdaşan şehrin içinden, Brock Bataklığı'nın bildik sokaklarından, Gidd'den, rayların altından, milis kulelerinin yanından gizlenerek yürümüş, sonunda Septik Üçgeni'nin güney kıyılarına ulaşmışlardı. Şehrin merkeziyle arasında üç kilometre bile yoktu, ama burası tamamen farklı bir dünyaydı. Alçak, sessiz sokaklar, abartısız evler, görünüşlerinden utanan küçük parklar, gösterişsiz kilise ve

binalar, bir stil karmaşası sergileyen dış cepheler, göstermelik işyerleri...

Burada da bulvarlar vardı. Ama Aspic'deki, banyan ağaçlarının süslediği ya da Ketch Fundalığı'ndaki, eski çamların görkemle sıralandığı geniş caddelere benzemiyorlardı. Yine de Septik Üçgeni'nin dış mahallelerinde, binaların çirkinliklerini gizleyen bodur meşeler ve koruluklara rastlanıyordu. Isaac ve ayaklarını yine kumaşla sarmış, kafasını yeni, çalıntı bir pelerinle gizleyen Yagharek, nehre doğru yürürken onları gizleyen bu yeşil gölgelere teşekkür etmeyi unutmuyorlardı.

Septik boyunca ağır endüstri sitelerine rastlanmıyordu. Fabrika, atölye, ambar, tersane, bunların hepsi daha yavaş akan Katran'ın ve iki nehrin birleştiği noktadaki Büyük Katran'm kenarlarına toplanmıştı. Belirgin yayılımının ancak son kilometresinde, Brock Bataklığı'nı geçtiği ve binlerce laboratuvar artığının dışarı aktığı yerde Septik, iğrenç ve kuşkulu bir görünüm kazanıyordu.

Şehrin kuzeyinde, Gidd ve Kıyı'da, burada Septik Üçgeni'nde yaşayanlar, isterlerse suda zevk için kürek çekebilirdi, ama güneyde, asla yapılamayacak bir hobiydi bu. İşte Isaac'in geldiği yer burasıydı, nehir trafiğinin sakin olduğu, Dokuyucu'nun emirlerini dinleyeceği yer.

İki sokağın arasında küçük bir geçit, anaforlanan nehre doğru inen ince bir aralık bulmuşlardı. Burada nehrin endüstriyel kıyılarındaki kadar çok olmasalar bile, terk edilmiş bir tekne bulmaları zor olmadı.

Kukuletasının altından, hiç kımıldamadan, bir berduş gibi etrafı gözleyen Yagharek'den ayrılan Isaac, nehrin kenarına doğru yürümüştü. Suyla arasında, ot ve çamurla kaplı bir alan vardı. Yürürken soyunmaya başladı, çıkardıklarını kolunun altına aldı. Septik'e ulaşana kadar, gitgide azalan karanlıkta çırılçıplak kalmıştı.

Sonra hiç duraksamadan, cesaretini toplayıp suyun içine dalmıştı.

Soğuk suyun içinde yüzerek tekneye ulaşması kısa sürmüştü. Bu çok hoşuna gitmiş, kapkara nehrin, bedeninden kanalizasyonun ve günlerin pisliğini temizlemesinin tadını çıkarmıştı. Giy-

silerini arkasından çekiyor, suyun, kumaşların ipliklerine işleyip onları da temizlemesini umuyordu.

Kenarına asılarak tekneye çıkmıştı, kuruyan derisi kaşınıyordu. Yagharek'i zor görebildi, kımıldamadan durmuş bakınıyordu. Isaac giysilerini etrafına yerleştirdi ve brandayı biraz üzerine çekip gölgeye uzandı.

Doğudan gelen ışığı izledi ve tüylerini diken diken eden esintiyle ürperdi.

"İşte buradayım," diye mırıldandı. "Nehrin şafağında, ölü bir adam gibi çıplak. Aynen istenildiği gibi."

Dokuyucu'nun, Cam Ev'deki o korkunç gecede mırıldandığı o hayalimsi açıklamasının bir tür davet olup olmadığını bilemiyordu. Ama buna yanıt verirse, bunu bir davete çevirebileceğini, ağdünyasının kalıplarını değiştirip, Dokuyucu'yu sevindireceğini umduğu bir olay halinde dokuyacabileceğini düşündü.

Görkemli örümceği görmek zorundaydı. Dokuyucu'nun yardımına ihtiyacı vardı.

Bir önceki gecenin ortasına doğru, Isaac ve yoldaşları gecedeki gerilimin, havadaki huzursuz hastalıklı duygunun ve karabasanların geri döndüğünün farkına varmışlardı. Dokuyucu başarısız olmuştu, tahmin ettiği gibi. Pervaneler hâlâ hayattaydı.

Pervanelerin onun tadını bildikleri gelmişti aklına, yumurtalarını onun yok ettiğini biliyorlardı. Korkudan taş kesilmesi gerekiyordu, ama öyle olmadı. Demir yolundaki barakaya kimse uğramamıştı.

Belki de onlar benden korkuyor, diye aklından geçirdi.

Nehirde sallanıp durdu.

Duyduğu kabarcık sesleri rahatsız etmişti onu.

Dikkatle dirseklerinin üzerinde doğruldu, hızla kafasını toparlamaya çalıştı. Teknenin kenarından öteye baktı.

Yagharek nehrin kenarında hâlâ görünürdeydi, duruşu tamamen değişmişti ama. Arkasından geçen birkaç kişi vardı, pelerinin altına gizlenmiş, leş gibi kokan bu gölgeye hiç aldırmadılar.

Teknenin etrafındaki suyun altından kabarcıklar ve fokurtular yükseldi, yüzeye çarptı ve bir metre kadar yayılan halkalar oluşturdu. Dalgaların oluşturduğu halkaların *tam* bir daire şeklinde olduğunu, kenara ulaşan her bir dalganın, tamamen dümdüz olup gerisindeki suyun da yine pürüzsüz bir hale geldiğini gören Isaac'in, bir anda gözleri açıldı.

Hafifçe geriye çekilirken, kaygan, siyah bir kavis, karanlık, bulanık suda bir yarık açtı. Nehir, yükselen şeklin üzerinden kaydı, küçük dairenin sınırları içinde foşurdadı.

Isaac, Dokuyucu'nun suratıyla karşı karşıya kaldı.

Geriye sıçradı, kalbi deli gibi atmaya başlamıştı. Dokuyucu ona bakıyordu. Nasıl yaptıyda, yalnızca kafasını sudan çıkarmıştı, doğrulduğunda heyula gibi yükselen bedenini değil.

Mırıldanıyor, Isaac'in kafasının ta içine işleyen bir sesle konuşuyordu.

...SENİ ŞEFTALİ SENİ ERİK SÖYLENİLDİĞİ GİBİ ÇIRILÇIPLAK KÜÇÜK DÖRT UZUVLU DOKUYUCU OLABİLECEK ... diyordu kesintisiz süren melodik monoloğunda...NEHİR VE ŞAFAK ANLADIM Kİ HABERLER ÇIPLAKL... Sözcükler gitgide duyulmaz oldu ve Isaac bunu fırsat bilerek konuşmaya başladı.

"Seni gördüğüme sevindim, Dokuyucu," dedi. "Randevumuzu anımsadım." Derin bir soluk aldı. "Seninle konuşmam gerek," dedi. Dokuyucu yeniden mırıldanmaya, şakımaya başlamıştı. Isaac bu güzel gevezeliği anlamak, anlamlı bir şekilde çevirmek, ona yanıt vermek ve kendi sesini duyurabilmek için uğraşıp durdu.

Uykudaki biriyle konuşmaya benziyordu bu ya da aklını kaçırmış biriyle. Zordu, yorucuydu. Ama yapılabiliyordu.

Yagharek okul çocuklarının kısık sesle konuşmalarını duydu. Biraz arkasında, nehrin kenarındaki otların arasından giden bir patikada yürüyorlardı.

Gözlerini kırpıştırarak nehrin karşışına, ağaçların ve Bayrak Tepesi'nin geniş beyaz caddelerinin hafif bir rampayla, suyun gerisine doğru uzandıkları yere baktı. Orada da nehir yabani otlarla

çevrilmişti ama ne bir patika ne de çocuklar vardı. Duvarlarla çevrilmiş, çıt çıkmayan evlerden başka hiçbir şey yoktu.

Yagharek dizlerini yavaşça birleştirdi ve leş kokulu pelerinine sarındı. Kıyıdan on, on iki metre ötedeki Isaac'in teknesinde, doğal olmayan bir dinginlik vardı. Birkaç dakika önce Isaac'in kafasını görmüştü, şimdi de eski teknenin kenarından uzanmış, yüzünü diğer tarafa dönmüştü. Dikkatle suyun içinde bir yere, suda yüzen bir şeye bakıyor gibiydi.

Bu, diye tahmin etti Yagharek, Dokuyucu olmalı ve heyecanlandı.

Duymaya çalıştı ama hafif rüzgâr ona ses getirmiyordu. Tek duyduğu, nehrin şıpırtıları ve arkadaki çocukların kaba sesleriydi. Mızmızlanıyor, hemen bağırmaya başlıyorlardı.

Zaman geçti, ama güneş olduğu yerde donmuş gibiydi. Okul çocuklarının konuşmaları kesilmiyordu. Yagharek, suyun altında gizlenen örümcek varlıkla anlaşılmayan bir tartışmaya giren Isaac'i izliyordu. Bekledi.

Şafak söktükten bir süre sonra, saat daha yedi bile olmadan, Isaac görünmemeye çalışarak döndü, giysilerini arandı ve hantal bir su faresi gibi suyun içine kaydı.

Isaac suyun içinde kıyıya doğru ilerlerken, soluk sabah aydınlığı nehrin yüzeyine vurmuştu. Sığ yerlere geldiğinde arkasından giysilerini sürüklerken sanki gülünç bir su dansı yapıyor gibiydi, sonra kendini kıyının çamur ve otlarına doğru çekti.

Yagharek'in önüne yığıldı, hırıldıyordu.

Okul çocukları kıkırdaştılar, fısıltıyla bir şeyler konuştular.

"Sanırım...sanırım gelecek," dedi Isaac. "Sanırım anladı."

Demir yolundaki barakaya geri döndüklerinde, saat sekizi geçiyordu. İçerisi sakin ve sıcaktı. Hava tembel tembel uçuşan toz zerrecikleriyle doluydu. Duvar aralarından içeri sızan ışık üzerine düştüğü çöplere ve güneşin ısıttığı tahta döşemeye parlak bir renk veriyordu.

Derkhan dönmemişti hâlâ. Pengefinchess köşede uyuyor ya da uyuyor numarası yapıyordu.

Isaac önemli tüpleri, sübapları, makine ve pilleri, dönüştürücüleri pis bir torbaya doldurdu. Notlarını tekrar eline aldı, çabucak bir göz attıktan sonra, bunları gömleğinin içine sokuşturdu. Derkhan ve Pengefinchess için bir not karaladı. O ve Yagharek, silahlarını gözden geçirip temizlediler, çok az sayıdaki mermilerini saydılar. Sonra Isaac, kırık camların arasından, uyanan şehre baktı.

Şimdi dikkatli olmaları gerekiyordu. Güneş yükselmiş, ışığı artmıştı. Herhangi biri milis olabilirdi ve her asker, mutlaka onların resimlerini görmüştü. Başlarını örttüler. Isaac biraz durakladı sonra, Yagharek'in bıçağını alıp yüzünü kanata kanata traş oldu. Keskin bıçak, yüzünde sakal bırakmasının asıl nedeni olan pütürlerin, bezelerin üzerinden geçtikçe canı yanıyordu. Acımasız ve çabuk davrandı, kısa bir süre sonra hamur gibi bir çene ve beceriksizce kesilmiş favorilerlerle Yagharek'in karşısındaydı, kanayan ve doğru dürüst kesilmemiş kıl öbekleri dolu bir yüzle.

Berbat görünüyordu, ama farklıydı. Yola çıkarlarken, eliyle kanayan derisine bastırıp duruyordu.

Saat dokuz olduğunda, dakikalarca saklanıp dükkânların ve ağız dalaşı yapan yayaların önünden soğukkanlılıklarını koruyarak geçen, olası bütün arka sokakları kullanan iki arkadaş, sonunda Griss Sapağı çöplüğüne varmıştı. Sıcak dayanılır gibi değildi, ama atılmış metaller vadisi daha da sıcak gibiydi. Isaac'in çenesi batıyor, kaşınıyordu.

Çöplerin içinde, Robot Konseyi'nin arazisine doğru ilerlediler.

"Hiçbir şey yok." Bentham Rudgutter yumruk yaptığı ellerini masasına koydu.

"İki gecedir hava gemileriyle araştırdık. Hiçbir şey bulamadık. Her sabah yeni ölüler bulunuyor ve bütün gece bulabildiğimiz hiçbir halt yok. Rescue ölü, Grimnebulin'den bir haber yok, Blueday'den bir haber yok..." Kan oturmuş gözlerini kaldırıp masanın karşısında, piposunun keskin dumanını yavaş yavaş içine çeken Stem-Fulcher'a baktı. "İşler yolunda gitmiyor," diye lafını tamamladı.

Kadın başını salladı. Düşündü.

"İki şey var," dedi yavaşça. "Elimizde özel eğitilmiş birlikler olması lazım, bu açık. Alaca'nın askerlerinden söz etmiştim size." Rudgutter başıyla onayladı. Gözlerini iyice ovuşturdu. "Onlara rakip olabiliriz. Ceza fabrikalarından bizim için özel olarak aynalı, geride silahları olan Tekraryapımlar üretmelerini isteyebiliriz, ama *zamana* ihtiyacımız var. Onları eğitmek gerekir. Bu da en az üç, dört ay sürer. Biz böyle zaman harcarken Islak Pervaneler vatandaşları birer birer toparlıyor. Gittikçe güçleniyorlar.

"Bu durumda, şehri denetim altında tutabilmek için neler yapabileceğimizi düşünmemiz gerekir. Sokağa çıkma yasağı uygulanabilir, örneğin. Pervanelerin evlere girebildiklerini biliyoruz, ama kurbanlarının çoğunu sokakta yakalıyorlar, bu kesin.

"Sonra olaylarla ilgili basında yapılan spekülasyonları da yatıştırmamız gerekir. Bu projede çalışan tek bilim adamı Barbile değildi. Tehlikeli olabilecek her türlü provakosyonu bastırabilmeliyiz, işe karışan diğer bütün bilim adamlarını gözaltına almalıyız.

"Milislerin yarısı Islak Pervanelerin peşindeyken bir başka tersane grevini ya da bir benzerini göze alamayız. Bu bizi mahveder. Bu şehrin iyiliği için, saçma sapan taleplerin önüne geçmeliyiz. Temel olarak, Başkamm, Korsan Savaşları'ndan sonra yaşanan en büyük sorun bu. Bence acil durum ilan edilmeli. Olağanüstü güçlere ihtiyacımız var."

"Sıkıyönetim uygulamalıyız."

Rudgutter, hafifçe dudaklarını büzdü ve düşünmeye başladı.

"Grimnebulin," dedi avatar. Konsey görünmüyordu. Şekle bürünmemişti. Etrafını saran pislik ve çöp yığınlarından ayırt edilemiyordu.

Avatarın kafasına giren kablo, metal kırpıntıları ve taş parçalarıyla kaplı zeminde bir yerden çıkıyordu. Avatar leş gibi kokuyordu. Derisi küf içindeydi.

"Grimnebulin," diye yineledi rahatsız edici, titrek sesiyle. "Geri gelmedin. Bana bıraktığın dönüşüm makinesi daha tamamlanmamış. Seninle birlikte Cam Ev'e giden Ben'ler nerede? Islak Pervaneler dün gece yine ortalıklardaydı. Ne oldu, beceremediniz mi?"

Isaac ellerini kaldırarak soruları yavaşlatmasını bekledi.

"Bekle," dedi sert bir sesle. "Anlatacağım."

Konsey'in yoğun duygular taşıdığını düşünmenin yanıltıcı olacağını biliyordu Isaac. Kaktüslerin Cam Ev'inde geçen, küçük zaferlerinin bedelini çok ağır ödedikleri o korkunç geceden söz ederken, avatar adamın bedenini sarsan, yüzünü şekilden şekile sokan şeyin öfke ya da üzüntü olmadığını biliyordu.

Robot Konseyi'nin zekâsı vardı, ama duygusuzdu. Yeni bilgi topluyordu o yalnızca. Olasılıkları hesaplıyordu.

Robot maymunların öldürüldüğünü söylediğinde, avatarın bedeni hızla kasıldı, bilgiyi kablodan geçirerek Konsey'in saklı analitik makinesine akıttı. Robotları olmadan deneyimleri yükleyemiyordu. Isaac'in raporlarına güvenmesi gerekiyordu.

Daha önce bir kere olduğu gibi, Isaac'in gözüne çöplerin içinde kısa bir an yine bir insan görüntüsü ilişti ama görünmesiyle kaybolması bir olmuştu.

Isaac, Konsey'e Dokuyucu'nun müdahelesinden de söz etti ve sonra planı anlattı. Konsey söyleneni hemen anlamıştı.

Avatar başıyla onaylıyordu. Konsey kıpırdanmaya başlayınca, Isaac ayaklarının altında, çok ufak sarsıntıları hissedebildiğini fark etti.

"Senden ne istediğimi anlıyor musun?" diye sordu.

"Tabii,"diye yanıtladı Robot Konseyi, avatarın düdük gibi öten tiz sesiyle. "Ben dönüşüm makinesine bağlanacağım, öyle değil mi?"

"Evet," dedi Isaac. "Böyle çalışacak. Dönüşüm makinesinin bazı parçalarını sana bırakmayı unutmuşum, bu yüzden tamamlanmış değil. Ama iyi de olmuş, zira bana bu fikri veren onlar oldu. Dinle şimdi: Yardımına ihtiyacım var. Eğer bu makine çalışacaksa, hesapların çok doğru olması gerekir. Laboratuvardaki kendi analitik makinemi de yanımda getirdim, ama pek matah bir model değil. Sen, Konsey, en gelişmiş hesap makinelerinden oluşan bir iletişim ağısın öyle değil mi? Benim için bir hesaplama yapmanı istiyorum. Topla, çıkar, çarp, böl ve program kartlarını hazırla. *Kusursuz* olmalılar. Sıfır hatalı neredeyse. Anlaşıldı mı?"

"Göster hadi," dedi avatar.

Isaac iki kâğıt çıkardı. Avatara doğru yürüyüp kâğıtları ona doğru uzattı. Çöplükteki yağ, kimyasal küf ve ısınan metal kokularının arasında, avatarın yavaş yavaş kokuşan bedeninden gelen organik koku çok daha baskındı. Isaac, tiksintiyle suratını buruşturdu.

Ama yine de kendini toparlayıp çürüyen, yarı canlı leşin yanında durdu ve ana hatlarıyla yaptığı hesapları açıkladı.

"Bu sayfada, çözümlerini bulamadığım bir sürü denklem var. Okuyabiliyor musun? Zihinsel etkinliğin matematiksel örneklenmesiyle ilgili bunlar. İkinci sayfa daha karışık. Bunlar, bana gereken program kartları. Her bir işlevi elimden geldiği kadar titizlikle göstermeye çalıştım. Örneğin burada..." Isaac küt parmağını, karmaşık mantık sembolleri arasında dolaştırdı. "Bu, 'birinci girdiden gelen veriyi bul; şimdi veriyi örnekle' demek. Burada ikinci girdi için aynı komut var... Bir de çok karmaşık bir tane: 'asıl verileri karşılaştır'. Şurada da yapıcı, yeniden biçimlendirici hesaplar. Nasıl, anlaşılıyor mu?" dedi ve geriye çekildi. "Ne diyorsun, yapabilir misin?"

Avatar kâğıtları aldı ve dikkatle incelemeye başladı. Ölü adamın gözleri sayfa boyunca bir sağa bir sola gidip geldi. Hiç duraksamadan sonuna kadar okudu, sonra veriler kablo boyunca Robot'un gizli beynine akarken durakladı ve şiddetle sarsıldı.

Derken bir an kımıltısız kaldı ve avatar konuştu: "Bunlar yapılabilir."

Isaac başını salladı. "Bu bana şimdi gerekli. Olabildiğince çabuk. Bekleyebilirim. Yapabilir misin?"

"Denerim. Sonra gece bastırıp Islak Pervaneler geri geldiğinde, çalıştırıp beni bağlarsın. Beni dönüşüm makinenle birleştirirsin."

Isaac başını sallayarak onayladı.

Ceplerini karıştırdı ve bir başka kâğıt parçası çıkardı, avatara uzattı.

"Gereken şeylerin listesi," dedi. "Hepsi çöplükte bulunacak ya da uydurulabilecek türden. Bunları arayıp bulacak birkaç küçük

sen var mı? Bize yaptığın miğferlerden iki tane daha gerekiyor, habercilerin kullandıklarından; iki pil; küçük bir üreteç; bu tip şeyler, işte. Tekrar ediyorum, bunlar şimdi lazım. Önemli olan şey kablo. Kalın, iletken bir kablo, elektrik ya da büyü akımını taşıyabilecek bir şey. Dört beş kilometre kadar gerekiyor. Tek parça değil tabii... bir diğerine eklenebildiği sürece daha kısa parçalar halinde olabilir, ama *çok büyük* miktarda olmalılar. Seni bizim... bizim merkezimizle birleştirmemiz gerekiyor." Bunu söylerken sesi yavaşladı, yüzü gerildi. "Kablo bu akşam, saat altıya kadar, hazır olmalı, bana sorarsan."

Isaac'in yüzü sertleşmişti. Tekdüze bir sesle konuşuyordu. Dikkatle avatara baktı.

"Yalnızca dört kişiyiz ve bunlardan bir tanesini hesaba katamayabiliriz," diye sürdürdü konuşmasını. "Sen kendi cemaatinle konuşur musun?" Avatar yavaşça başını salladı, bir açıklama bekliyordu. "Anlıyorsun değil mi, şehirde bu kabloları bağlayacak birileri lazım bize." Isaac listeyi avatarın elinden çekti ve arkasına çizmeye başladı: İki nehir için tırtıklı, eğik bir Y, Griss Sapağı ve Karga için küçük çarpılar yaptı, aralarına Brock Bataklığı ve Salya Fırını'nı gösteren karalamalar ekledi. Elindeki kalemle ilk iki çarpıyı birleştirdi. Avatara baktı. "Adamlarını hemen toplaman gerekiyor. Zaman yitirmeden. Kablolarla birlikte, saat altıya kadar yerlerinde olmalılar."

"Operasyonu neden burada yapmıyorsun?" diye sordu avatar. Isaac başını hafifçe iki yana salladı.

"Buradan olmaz. Burası arka bahçe. Gücü şehrin odak noktasından göndermeliyiz, bütün hatların birleştiği yerden.

"Perdido Sokağı İstasyonu'na gitmeliyiz."

47

Yanlarında ağzına kadar dolu, bir çuval atılmış teknoloji ürünü taşıyan Isaac ve Yagharek, Griss Sapağı'nın sessiz sokaklarından gizlenerek geçip, Sud Hattı'nın kırılmış tuğla merdivenlerinden yukarıya çıkmaya başladılar. Kat kat giysileri içinde, ayaklarını sürüye sürüye dolaşan dilenciler gibi ağır adımlarla, Yeni Crobuzon'un ufuk çizgisini katedip demir yolunun yanındaki harabe inlerine doğru yol aldılar. Ciyaklayarak, geniş bacalarından şiddetle buhar püskürterek, ardı ardına geçen trenlerin bitmesini beklediler, sonra raylardan yükselen kızgın hava perdesini aşarak yollarına devam ettiler.

Gün ortasıydı; hava, sıcak bir lapa gibi her yerlerine yapışıyordu.

Isaac, torbasını yere bıraktı ve köhne kapıya asıldı. Derkhan kapıyı içeriden iterek açtı. Isaac başını kaldırıp içeri göz attı ve karanlık bir köşede tedirgin bir şekilde dikilen birini gördü.

"Birini buldum, Zaac," diye fısıltıyla konuşmaya başladı Derkhan. Sesi gergindi. Gözleri kan çanağı gibi olmuştu ve kirli suratında ağladı ağlayacak bir ifade vardı. Odayı işaret etti. "Sizi bekliyorduk."

Isaac'in Robot Konseyi'ne gitmesi gerekiyordu; Yagharek yanaştığı kişilerde güvenden ziyade, şaşkınlık ve korku yaratıyordu; Pengefinchess gitmek istememişti; böylece saatler önce, bu iğrenç ve canavarca görev için şehre inmek zorunda kalan Derkhan olmuştu. Buna biraz canı sıkılmıştı.

Önce, barakadan ayrılıp sokakları dolduran zifiri karanlıkta hızlı hızlı ilerleyerek şehre doğru giderken biraz ağlamış, bu da ağrıyan başındaki basıncın azalmasına yardım etmişti. Omuzlarını iyice kaldırarak kendini saklamaya çalışmıştı, yolda gördüğü, oraya buraya koşuşturan birkaç kişinin arasında milislerin bulunması bü-

yük olasılıktı. Havadaki ağır karabasan gerilimi onu çok güçsüzleştirmişti.

Ama güneş yükselip gece yavaş yavaş kanallara çekildiğinde, yürüyüşü yine kolaylaşmıştı. Şimdi daha hızlı yürüyordu, sanki onu engellemiş olan, karanlığın özüydü.

Görevi çok korkunçtu, ama işin zorunluluğu, korkusunu yatıştırmış, neredeyse ortadan kaldırmıştı. Bekleyecek zamanı olmadığını biliyordu.

Biraz daha yolu kalmıştı. Syriac Çeşmesi'ndeki hayır hastanesine gidiyordu, karmakarışık yayılan gecekondu'ların, köhne binaların arasından geçerek gideceği beş altı kilometrelik yolu vardı. Sürücüsü bir milis casusu, onun gibi suçluların peşindeki bir ajan olabilir diye, araba çağırmayı göze alamadı. Bu yüzden Sud Hattı'nın gölgesinde, gidebildiği kadar hızla yürümeyi sürdürdü. Sud Hattı, şehirden uzaklaştıkça yükseliyor, çatıların üzerine çıkıyordu. Tuğlaları dökülen geniş kemerler Syriac Mahallesi'nin gecekondu sokaklarının üzerini kaplıyordu.

Syriac Mahallesi Tepe İstasyonu'nda, Derkhan rayları izlemeyi bırakıp, dalgalı Büyük Katran'ın güneyindeki caddelerin karmaşasına daldı.

Seyyar satıcıların, pazarcıların bağırtılarını izleyerek bakımsız Renkli Kordon'a, Syriac Mahallesi, Pelarus Bahçeleri ve Syriac Çeşmesi'ni bağlayan geniş ve kirli caddeye ulaşmak kolay olmuştu.

Cadde bir yankı gibi, Büyük Katran'ın rotasını izliyor, ilerledikçe adı değişiyor, önce Wynion Yolu, sonra da Silverback Caddesi oluyordu.

Derkhan bu caddede tartışıp duranları, iki tekerlekli arabaları, yan sokakların zamana direnen eski binalarını geçmiş, caddeyi bir avcı gibi boydan boya katederek, kuzeydoğuya yönelmişti. Sonunda yolun dik bir açıyla kuzeye döndüğü yerde cesaretini toplayıp kızgın bir dilenci gibi ters ters bakınarak karşıya geçti ve Syriac Çeşmesi'nin tam göbeğine, Veruline Hastanesi'ne doğru gitti.

Eski ve dağınık bir binaydı burası, kulelerle, tuğla ve beton süslemelerle kaplıydı: Tanrılar ve şeytanlar, pencerelerdeki bezemelerden birbirlerine bakıyor, binanın çok katlı çatısından, garip açılarda şaha kalkmış ejderhalar fırlıyordu.

Üç yüzyıl önce o zamanlar şehrin tenha bir mahallesi olan bu yerde, zengin akıl hastaları için yapılan, görkemli bir bakım eviydi burası. Gecekondular kangren gibi yayılmaya başlayıp Syriac Çeşmesi'ni sarınca, akıl hastanesi tahrip edilerek ucuz yünler için bir depo haline getirilmiş, sonra iflas nedeniyle boşaltılmış, bir süre hırsızlara barınaklık etmiş, kapanıncaya kadar büyücüler sendikası tarafından kullanılmış, sonunda da Veruline Mezhebi tarafından alınarak yine bir hastaneye çevrilmişti.

Bir kez daha tedavi amaçlı kullanılıyor, diyorlardı burası için.

Ödeneksiz, ilaçsız, vicdanları el vermediğinde, gelip olmadık saatlerde çalışan doktor ve ezcacıları, dindar ama eğitimsiz keşiş ve rahibelerden oluşan hasta bakıcılarıyla Veruline Hastanesi, yoksulların ölmeye geldiği bir yerdi.

Derkhan kapıcının yanından geçerken, sağırmış gibi adamın sorularını duymazlıktan gelmişti. Adam sesini yükseltmiş, ama arkasından da gelmemişti. İlk kata giden basamaklardan çıkarak, koğuşlara yönelmişti.

İşte orada... orada bulmuştu avını.

Temiz, eskimiş yatakların yanından sessizce geçmiş, soğuk ışıklar yayan kocaman, kemerli pencerelerin altından, hırlayanların, can çekişenlerin yanından sinsi sinsi yürümüştü. Ona doğru koşturarak gelen ve burada ne işi olduğunu soran yorgun keşişe, ağzında geveleyerek ölmek üzere olan babasının kaybolduğunu, burada merhamet meleklerinin yanında olabileceğini duyduğunu söylemiş, keşiş sakinleşmiş ve biraz da dindarlığından, Derkhan'a kalıp babasını arayabileceğini söylemişti. Derkhan, sonra ona çok ağır hastaların nerede olduklarını sormuştu, yine gözyaşları içinde, çünkü diye açıklamıştı, babası ölmek üzereydi.

Keşiş bir şey söylemeden, büyük odanın ucundaki çift kanatlı kapıyı göstermişti.

Derkhan kapıdan geçerek, ölümün her yerini sardığı, acı ve aşağılanmayı azaltacak tek şeyin, tahta kurusundan arınmış çarşaflar olduğu bir cehenneme girmişti. Koğuşta dolaşan, gözleri hiç bitmeyen bir dehşetle açılmış genç rahibe, arada sırada durup her yatağın ayak ucuna iliştirilmiş kâğıda bakıyor, evet, hasta ölüyor ve hayır daha ölmemiş, diyerek durumlarını denetliyordu.

Derkhan eğilerek bir dosyayı açtı. Teşhisi ve ilaçları buldu. *Akciğer çürümesi*, diye okudu. *2 doz afyon ruhu/ 3 saatte bir ağrı için.* Bir diğer elyazısıyla ise *afyon ruhu mevcut değil*, yazılmıştı.

Bitişiğindeki yatakta bulunamayan bir başka ilaç sporr suyuydu. Onun yanındakinde ise kalsiyum sudifil ve eğer Derkhan dosyayı doğru okuduysa, kendisi bu hastanın parçalanan bağırsaklarını sekiz seansta tedavi edebilirdi. Ağrıları neyin durdurabileceğini söyleyen yararsız, bilgilendirici bir liste oda boyunca uzayıp gidiyordu.

Derkhan buraya gelmesine neden olan şeyi yapmaya başladı.

Hastaları bir mezar hırsızı, yarı ölüleri avlayan biri gibi inceledi. Aradığı kriterleri hayal meyal görüyordu: Aklı yerinde; bugün ölecek kadar hasta olmayanlar. İliklerine kadar tiksinti içindeydi. Rahibe onu görmüş, nedense hiç acele etmeden yaklaşmış ve neyi ya da kimi aradığını sormuştu.

Derkhan ona aldırmadan korkunç bir sakinlikle değerlendirmelerine devam etmişti. Odanın sonunda kadar gelmiş, sonunda notlarında bir hafta daha yaşayacağı yazan yorgun, yaşlı bir adamın yatağının yanında durmuştu. Adam ağzı açık uyuyordu, hafifçe salyası sızıyor, uykusunda habire yüzü oynuyordu.

Yaptığı seçime, zorlama ve savunulacak tarafı olmayan bir etik uygulamaya kalktığını fark ettiğinde, bir an korkuya kapıldı. *Buradaki milis muhbiri kim*, diye bağırmak istedi. *Burada kim tecavüz etti? Kim bir çocuk öldürdü? Kim işkence yaptı?* Düşüncelerini bastırdı sonra. Bunun yapılamayacağını anlamıştı. Aklını kaçırabilirdi. Zorunlu olduğu için yapmak zorundaydı bunu. Bir tercih yapamazdı.

Derkhan, arkasından gelen ve hiç kesilmeyen konuşmasını duymamazlıktan gelemeyeceği rahibeye döndü. Kendi sözcüklerini sanki hiç gerçek değilmiş gibi anımsıyordu.

Bu adam ölüyor, demişti. Rahibenin sesi kesilmiş, başını sallamıştı. Yürüyebilir mi? diye sormuştu Derkhan.

Yavaş yavaş, diye yanıtlamıştı rahibe de.

Aklı yerinde mi? diye sorduğunda gelen yanıt da evet olmuştu.

Onu götürüyorum, demişti. Bana lazım o.

Rahibe öfke ve şaşkınlıkla karşı çıkmaya başlayınca, Derkhan'ın özenle bastırdığı duyguları bir anda boşalmış, gözlerinden yaşlar akmaya başlamış ve neredeyse acıdan uluyacak bir hale gelmişti, bu yüzden gözlerini kapatıp, rahibe susana kadar, hiç konuşmadan, acı çeken bir hayvan gibi tıslamıştı. Sonra yine rahibeye bakmış, gözyaşları musluğunu kapatmıştı.

Derkhan pelerininin içinden silahını çıkarıp rahibenin karnına dayamıştı. Rahibe eğilip silahı görünce şaşkınlık ve korkudan miyavlar gibi bir sesle bağırmış, o hâlâ inanamayarak silaha bakarken, Derkhan da sol eliyle para kesesini çıkarmıştı, Isaac ve Yagharek'in paralarından ne kaldıysa artık. Keseyi rahibenin gözünün önüne tutmuştu, sonunda kadın kendisinden ne beklendiğini anlayıp elini uzatana kadar. Derkhan kâğıt paraları, altın tozunu, aşınmış bozuk paraları kadının avcuna boşaltmıştı.

"Al bunları," demişti, titrek ama kontrollü bir sesle. Eliyle rastgele koğuşu, inleyenleri, yerlerinde dönüp duranları göstererek. Ona afyon ruhu al, buna da kalsiyum, onu iyileştir, bunu da rahat bir ölüme gönder; bir, ya da iki, ya da üç, ya da dört tanesini yaşat, biri ya da ikisi, ya da üçü, ya da ne bileyim dördü için ölümü acısız bir hale getir. Al bu parayı, elinden geldiği kadar çoğunu iyileştir, ama bu adamı götürmem gerekiyor. Uyandır onu ve benimle gelmesini söyle. Ona yardım edebileceğimi söyle.

Derkhan'ın tabancası biraz titredi, ama yine de kadının üzerinde tutmaya devam etti. Rahibenin parmaklarını paranın üzerine kapattı ve kadının hiçbir şey anlamadan, şaşkınlıkla gözlerini kırıştırıp sonra kocaman açışını izledi.

İçinde, hâlâ hisseden, hâlâ kapatamadığı bir yerinde, Derkhan ağlamaklı bir savunmanın, kendisini haklı çıkaracak bir tartışmanın ayrımındaydı. *Görüyorsun değil mi?* İddia ediyordu. *Onu alıyoruz, ama diğerlerini kurtarıyoruz!*

Ama yaptığı şeyin dehşetini azaltacak hiçbir ahlâksal açıklama yoktu. Yalnızca bu huzursuz konuşmayı görmezlikten gelebilirdi. Heyecanla, derin derin rahibenin gözlerine baktı. Sonra eliyle rahibenin parmaklarını sıkıca kapattı.

Onlara yardım et, diye dişlerinin arasından fısıldamıştı. Bu onlara yardım edebilir. *Bu adamın dışında herkese yardım edebilirsin ya da hiçbirine yardımın olamaz. Yardım et onlara.*

Üzgün gözlerle, hiç ses çıkarmadan, uzun uzun Derkhan'a, kirli paralara, silaha ve sonra da her tarafta ölmekte olan hastalara baktıktan sonra, rahibe tireyen ellerle parayı beyaz önlüğünün içine attı. Derkhan hastayı uyandırmaya giden kadını kötücül bir utku duygusuyla izledi.

Gördün mü? diye düşünmüştü, kendinden nefret ederek. *Ben değilim yalnızca! O da bunu yapmayı seçti!*

Adamın adı Andrej Shelbornek'ti. Altmış beş yaşındaydı. Çok tehlikeli bir bakteri iç organlarını yok ediyordu. Meraklanmaktan yorgun düşmüş ve sessizdi, öylesine bir iki soru sorduktan sonra, yakınmadan Derkhan'ın arkasına takıldı.

Ona akıllarından geçen tedaviden söz etti biraz, yıpranmış bedenine uygulamayı düşündükleri deneysel tekniklerden. Adam ne bu konuda, ne Derkhan'ın kirli görüntüsü hakkında ne de bir başka konuda bir şey söyledi. *Neler olduğunu biliyor olmalı!* diye aklından geçirmişti Derkhan. *Böyle yaşamaktan bıkmış, benim işimi kolaylaştırıyor.* Bu en zayıf bahaneydi ve bunu kabul etmeyecekti.

Adamın Griss Otlağı'na kadar yürüyemeyeceği hemen ortaya çıkmıştı. Derkhan biraz durakladı. Cebinden birkaç yıpranmış banknot çıkardı. Bir araba çağırmaktan başka seçeneği yoktu. Tedirgindi. Gidecekleri yeri söylerken, sesini iyice alçaltarak tanınmayacak bir hırıltı haline getirmiş, peleriniyle de yüzünü iyice gizlemişti.

İki tekerlekli arabayı bir öküz çekiyordu, Yeni Crobuzon'un dolambaçlı ara sokaklarına ve dar caddelerine sığacak, keskin virajları dönebilecek ve kolaylıkla geri geri gidebilecek bir Tekrar yapımıydı bu. Arkaya kıvrılmış iki ayağının üzerinde, kendisini de şaşırtacak sıçrayışlarla, rahatsız ve tuhaf adımlarla yürüyordu. Derkhan arkasına yaslandı ve gözlerini kapattı. Yeniden açtığında, Andrej uykuya dalmıştı.

Adam, Sud Hattı'nın yanındaki beton ve toprak kaplı dik yokuşa gelene kadar, ne konuştu, ne kaşlarını çattı ne de rahatsız olmuş

göründü. Ama Derkhan, bu yokuşu çıkacaklarını söyleyince yüzü buruşmuş ve hiçbir şey anlamadan Derkhan'a bakmıştı.

Derkhan neşeli bir sesle gizli bir laboratuvardan söz etmişti, şehrin üzerinde, trenlere erişimi olan bir yerden. Adam endişelenmiş, başını iki yana sallayarak kaçmak için etrafına bakınmıştı. Bunun üzerine Derkhan, demir yolunun altındaki karanlıkta silahını çıkarmıştı yine. Ölüyor olsa da, adam hâlâ ölümden korkuyordu ve Derkhan silahını göstererek adamı yokuşa tırmanmaya zorlamıştı. Yarı yolla geldiklerinde adamcağız ağlamaya başlamıştı. Derkhan onu izlemiş, silahıyla dürtmüş, bütün duygularının ondan uzaklaştığını hissetmişti. Kendine karşı duyduğu nefret duygusuyla arasına bir mesafe koymuştu.

Tozlu barakada, silahı Andrej'in üzerinde, sessizce bekledi, sonunda geri dönen Isaac ve Yagharek'in ayak seslerini duydu. Onlara kapıyı açtığında Andrej yardım etmeleri için ağlamaya, bağırmaya başlamıştı. Bu kadar zayıf düşmüş birisi için, sesi inanılmaz gür çıkıyordu. O sırada Derkhan'a, adama ne söylediğini sormak üzere olan Isaac, birden lafını kesti ve Andrej'e doğru koştu.

Yarım saniye kadar çok ufak bir zaman diliminde Isaac ağzını açtı, adamın korkularını yatıştıracak, ona zarar gelmeyeceğini, güvenli ellerde olduğunu, tuhaf bir şekilde buraya kapatılmasının bir nedeni olduğunu söyleyecek gibi oldu. Andrej'in feryatları bir an kesildi ve Isaac'e baktı, yatıştırılmayı bekliyordu.

Ama Isaac çok yorgundu ve düşünemiyordu, yalanlarından kusacak gibi oldu. Patırtı sessizce kesildi, bir şey söylemek yerine, Andrej'e doğru ilerleyip güçsüz adamı kolaylıkla etkisiz hale getirdi, adamın genizden gelen yakarışlarını kumaş parçalarıyla bastırdı. Eski iplerle Andrej'i bağladı ve olabildiğince rahat bir konumda bir duvara dayadı. Ölmekte olan adam mırıldanıyor, hırıltıyla soluyordu.

Isaac onunla göz göze gelmeye çalıştı, bir özür mırıldanmak, ne kadar üzgün olduğunu söylemek istedi, ama Andrej korkusundan onu duyamayacaktı. Arkasına döndü, dehşet içindeydi, Derkhan ona bakıyordu, hızla Isaac'in elini tuttu, sonunda birisi yükünü paylaştığı için çok mutluydu.

Yapılacak çok iş vardı.

Isaac son hesaplamalara ve hazırlıklara başladı.

Andrej'in haykırışları ağzındaki tıkaca rağmen duyuluyordu ve Isaac başın kaldırıp umutsuzca adama baktı.

Kısa fısıltılar halinde, hızlı uyarılarla Derkhan ve Yagharek'e ne yaptığını anlattı.

Barakadaki hurda aletlere, analitik makinelerine baktı. Notlarını gözden geçirdi, hesaplarını yeniden kontrol etti, Konsey'in ona verdiği sayfalar dolusu hesapla karşılaştırdı. Dönüşüm makinesinin çekirdeğini, Robot Konsey'e bırakmayı unuttuğu gizemli mekanizmayı ortaya çıkardı. Bu ışık geçirmeyen bir kutu, birbirine geçmiş kablolardan, elektrostatik ve büyü devrelerinden oluşan kapalı bir motordu.

Bunu yavaşça temizledi, hareketli parçalarını inceledi.

Kendisi de, malzemeleri de hazırdı.

Pengefinchess, ne olduğunu söylemediği bir işten döndüğünde, Isaac kısaca başını kaldırıp baktı. Vodyanoi sessizce konuşuyor, kimseyle göz göze gelmemeye çalışıyordu. Yavaş yavaş gitmeye hazırlandı, malzemelerini kontrol etti, suyun altında bir şey olmasın diye yayını yağladı. Shadrach'ın silahına ne olduğunu sordu ve Isaac bilmediğini söyleyince üzüntüyle mırıldandı.

"Yazık. Güçlü bir parçaydı," dedi dalgın dalgın, pencereden uzaklara baktı. "Büyülüydü. Muazzam bir silahtı."

Isaac onun lafını kesti. Derkhan'la birlikte, ondan gitmeden kendilerine bir kere yardım etmesini rica ettiler. Pengefinchess dönüp Andrej'e baktı, onu şimdi fark etmiş gibiydi, Isaac'in yalvarışını duymamazlıktan geldi ve ne haltlar karıştırdığını sordu. Derkhan, Vodyanoiyi Andrej'in korku hırıltılarından ve Isaac'in çirkin aletlerinden uzağa çekti ve her şeyi açıkladı.

Sonra onlara bir kez daha yardım edip etmeyeceğini sordu. Yalvarmaktan başka çaresi yoktu.

Isaac yarım yamalak dinliyordu, ama kulaklarını fısıltı halindeki bu yalvarışa hemen kapamıştı. Elindeki işle uğraşıyordu, karmaşık dönüşüm matematiği ile.

Andrej yanıbaşında durmaksızın inliyordu.

48

Saat dörde gelirken, gitmeye hazırlandıkları sırada Derkhan, sırayla Isaac ve Yagharek'i kucakladı. Garudaya sarılıp onu kendine çekmeden önce kısa bir süre durakladı. Yagharek, onun kucaklamasına karşılık vermedi, ama geriye de çekilmedi.

"Kararlaştırdığımız gibi buluşuruz," diye mırıldandı.

"Ne yapacağını biliyorsun?" dedi Isaac. Kadın başını salladı ve Isaac'i kapıya doğru itti.

Isaac durakladı, işin en zor kısmıydı bu. Andrej'in korkudan kendinden geçmiş bir halde uzandığı köşeye baktı, adamın gözleri puslanmış, ağzındaki tıkaç sümükle yapış yapış olmuştu.

Onu da yanlarında götürmeleri gerekiyordu, ama dikkatleri üzerlerine çekemezlerdi.

Konuyu Yagharek'e açmış, yaşlı adamın korkudan anlayamayacağı fısıltılarla konuşmuşlardı. Yanlarında uyuşturucu bir ilaç yoktu, Isaac de biyo-büyücü değildi, parmaklarını Andrej'in kafatasına kısaca dokundurup bilincini geçici olarak kapatamazdı.

Onun yerine, Yagharek'in daha vahşi becerilerini kullanmak zorundaydılar.

Garuda geçmişi düşündü, "süt kavgaları"nı anımsadı: Ölümle değil, boyun eğmekle ya da bilincini yitirmekle sonuçlananları. Mükemmelleştirdiği teknikleri anımsadı, bunları insan rakiplerine uyarladığını.

"Yaşlı bir adam!" diye bağırdı Isaac. "Ayrıca ölmek üzere, çok zayıf... Yumuşak davran..."

Yagharek yan yan yürüyerek Andrej'in yanına gitti; adam bitkin ve midesini bulandıran bir önseziyle gözlerini ona dikmişti.

Hızlı bir saldırı oldu ve Yagharek bir dizinin üzerinde Andrej'in arkasına abandı, yaşlı adamın kafasını sol koluyla kıstırmıştı.

Andrej Isaac'e baktı, gözleri yerinden fırlamıştı, ağzındaki tıkaç bağırmasını engelliyordu. Isaac dehşet içindeydi, kendini suçlu ve aşağılanmış hissediyordu. Adamın bakışlarından kaçamadı. Onu izledi, yaşlı adamın ölmek üzere olduğunu düşündüğünü biliyordu.

Yagharek'in sağ dirseği dik bir açı yaptı ve ölmekte olan adamın kafasının arkasına hızla indi, adamın kafatası boynunun içine çöktü. Andrej'in ağzından acıyla kısa ve kısık bir ses çıktı, kusuyor gibiydi. Gözleri kaydı, sonra kapandı. Yagharek adamın kafasının düşmesine izin vermedi: Kollarını kastı, kemikli dirseğini yumuşak ete iyice bastırdı, saniyeleri saydı.

Sonunda Andrej'i bıraktı. Adam yere yığıldı.

"Uyanacak," dedi. "Belki yirmi dakika sonra, belki iki saat. Onu izlemem lazım. Yeniden uyutabilirim, ama dikkatli olmalıyız, çok sık yaparsak, beynine kan gitmez."

Andrej'in kımıltısız bedenini ellerine geçen örtülere sardılar. Aralarına aldılar, birer kollarını adamın omuzlarından geçirdiler. Adam tüy gibiydi, içi boşalmış gibiydi. Ürkütecek kadar zayıftı.

Birlikte hareket ediyorlardı, boşta kalan kollarıyla koca malzeme çuvalını almış, onu sanki kutsal bir emanet, bir azizin bedeniymiş gibi özenle taşıyorlardı.

Tuhaf, pejmürde kılıklarını değişmemişlerdi, dilenciler gibi iki büklüm olmuş, ayaklarını sürüyerek yürüyorlardı. Başlığının altında, Isaac'in esmer cildinde, vahşice olduğu o traştan kalan küçük kabuklar göze çarpıyordu. Yagharek başını da ayakları gibi paçavralara sarmış, bezlerin arasında dışarıyı görebilmek için yalnızca küçük bir yarık bırakmıştı. Çürüyen derisini gizleyen, yüzü olmayan bir cüzzamlıya benziyordu.

Üçü birlikte perişan bir göçebe kervanını, evsiz barksız bir gezginler grubunu andırıyordu.

Kapıdan çıkarken, çabucak geriye baktılar. Derkhan'a elveda demek için ikisi de ellerini kaldırdı. Isaac sakin sakin onları izleyen Pengefinchess'e baktı. Duraksayarak, ona da elini kaldırdı, sanki bir soru soruyormuş gibi kaşlarını kaldırdı. *Tekrar görüşecek miyiz*, diye soruyor olabilirdi ya da *bize yardım edecek misin*? Pengefinchess taraklı elini kaldırarak kaçamak bir yanıt verdi ve başını çevirdi.

Isaac döndü, dudakları gerilmişti.

Yagharek ve Isaac, şehirdeki tehlikeli yolculuklarına başladılar. Demir yolu köprüsünden geçmeye cesaret edemediler. Öfkeli bir makinistin yanlarından hızla geçerken buharlı düdüğüyle onları savurmanın ötesinde bir şey yapabileceğinden korkuyorlardı. Yüzlerine dikkatle bakıp onları tanıyabilir, ya da Tilki ya da Salya Pazarı'nda, ya da bizzat Perdido Sokağı İstasyonu'ndaki amirlerine, üç salak serserinin raylar arasında dolaştığını, tehlike yarattıklarını bildirebilirdi.

Oradan geçmek çok tehlikeli olacaktı. Bu yüzden Isaac ve Yagharek, demir yolunun yanından, taşları ufalanan bayırdan aşağı inmeye başladılar, bir yandan da patikaya doğru paldır küldür giderek tökezleyip duran Andrej'i sımsıkı tutuyorlardı.

Hava sıcaktı, ama boğucu değildi: Sanki bir şey noksandı, bütün şehirde kocaman bir şey eksikti. Güneş solmuş gibiydi, sanki ışınları binalara gerçekliğini veren gölgeleri ve serin köşeleri ağartmıştı. Güneşin ısısı sesleri boğmuş ve özlerini boşaltmıştı.

Isaac terliyor, leş kokulu paçavraların altında sessizce küfürler ediyordu. Hayal meyal fark edilen bir "ısı düşünden" geçiyormuş gibi geliyordu ona.

Andrej'i ucuz içkiden sarhoş olmuş bir arkadaşları gibi aralarında taşıyan Isaac ve Yagharek, caddeleri geçip Horozibiği Köprüsü'ne doğru ilerlediler.

Burada yabancıydı onlar. Dog Fenn, Kötükıyı, ya da Ketch Fundalığı değildi burası. Oralarda olsa, fark edilmezlerdi.

Köprüyü korka korka geçtiler. Köprünün süslü taşları onları gizliyor, etraftan dükkân sahiplerinin ve müşterilerinin gülüşmeleri, şakalaşmaları geliyordu.

Yagharek bir elini göstermeden Andrej'in boynundaki bir sinir ve atardamar düğümüne bastırmış, yaşlı adam uyanma belirtileri gösterecek olursa, sertçe çimdiklemeye hazır bekliyordu. Isaac mırıldanıyor, sarhoş gibi lafları ağzında yuvarlayarak küfürler edip duruyordu. Bu da saklanmanın bir parçasıydı. Kendini bu duruma uydurmaya çalışıyordu.

"Gelsene, aşağılık herif," diye, gergin ve hafif bir sesle homurdanmaya başladı. "Gelsene, gelsene. Pislik. Aşağılık. Piç." Kime küfrettiğini de bilmiyordu.

Isaac ve Yagharek, yol arkadaşlarını ve değerli malzeme çuvalını taşıyarak, yavaş yavaş köprüyü geçtiler. İnsanlar yanlarından geçerken bölünüyor, geçmelerine izin verip arkalarından alay ediyorlardı. Bu aşağılanmanın sürmesine ve bir kavgaya yol açmasına izin veremezlerdi. Canları sıkılan birkaç kabadayı, sorun çıkaran dilencileri öldürmeye kalkışırsa, felaket olurdu.

Diğerlerinden farklı oldukları hemen anlaşılıyor, çok göze batıyorlardı. Güneş üstlerine vurarak onları hedef haline getirmişti. Hızlı adımlarla, Horozibiği Köprüsü'nü geçtiler, Küçük Kıvrım'a döndüler. Şehir üstlerine kapanır gibi oldu ve kendilerini yine güvende hissetmeye başladılar.

Etrafta başka dilenciler de gördüler, mahallenin kodamanlarının, küpeli kabadayıların, şişko tefecilerin, asık suratlı madamların peşlerine takılmışlardı. Andrej hafifçe kıpırdanınca, Yagharek onu yine uyuttu, tutmaya devam etti.

Burada arka sokaklar vardı. Isaac ve Yagharek, ana cadelerden sıyrılıp gölgeli dar sokaklardan yürüyebilirlerdi. Uzun, dar sokaklardaki karşılıklı evlerin arasına gerili iplere asılı çamaşırların altından geçtiler. İç çamaşırların arasında, aylak aylak balkondan sarkmış, komşularıyla flört eden adamlar, kadınlar, onlar geçerken gözleriyle izlediler. Çöp yığınlarının, kırık kanalizasyon kapaklarının yanından geçtiler, bu arada yukarıdan, çocuklar laf olsun diye üzerlerine tükürüyor, ya da küçük taşlar atıp kaçıyorlardı.

Her zaman olduğu gibi demir yolu hattını aradılar. Tilki İstasyonu'nda, Salacus Bahçeleri'ne giden trenlerin Sud Hattı'nda ayrıldığı yerde buldular. Çekinerek, Salya Fırını'nın kaldırım taşlarının üzerinde eğri büğrü yükselen kemerlerin patikasında yürümeye başladılar. Gürültülü kalabalığı saran hava, akşam güneşinin kırmızısına boyanmıştı. Kemerler yağ ve kurumla kaplanmış, her yerinden fışkıran küf , yosun ve kalın sarmaşıklar küçük bir orman oluşturmuştu. Sıcaktan kaçan kertenkeleler, böcekler, Aspiclerle kaynıyordu.

Isaac ve Yagharek, hatların beton ve tuğla temellerinin yanındaki pis bir çıkmaz sokağa saklandılar. Biraz dinlendiler. Tepelerindeki şehir ormanında, yaşam var gücüyle sürüyordu.

Andrej hafifti, ama artık ağırlaşmaya başlamıştı, sanki her saniye biraz daha ağırlaşıyordu. Ağrıyan kollarını, omuzlarını esnettiler, derin derin soluk aldılar. Biraz ileride istasyondan çıkan kalabalık, küçük saklanma yerlerinin önünden akın akın geçti.

Dinlendikten ve yüklerini yeniden düzenledikten sonra toparlanıp yola çıktılar, bir kez daha arka sokaklara daldılar, Sud Hatti'nın gölgesinde yürüyerek, şehrin merkezine doğru ilerlediler, etraflarında kilometrelerce uzanan evlerin üzerindeki kuleler henüz görünmüyordu: Ekser ve Perdido Sokağı İstasyonu'nun taretleri görünürde değildi daha.

Isaac konuşmaya başladı. Yagharek'e, o gece neler olacağını tahmin ettiğini anlattı.

Derkhan, Griss Sapağı'nın kurtarılmış çöplerinin arasından geçerek Robot Konseyi'ne doğru gidiyordu.

Isaac, ulu Mekanik Zekâ'yı uyarmış, Derkhan'ın geleceğini söylemişti. Beklendiğini biliyordu. Bu düşünce de onu rahatsız ediyordu.

Robot'un ini olan o boş alana yaklaşırken, bazı fısıltılar duyar gibi oldu. Birden dikildi, silahını çıkardı. Dolu olup olmadığına baktı, namluya mermi sürülü mü diye kontrol etti.

Hızlandı, dikkatle bakınarak yürümeye devam etti, seslere yaklaşmamaya çalışıyordu. Kanalın sonunda boş alanı gördü. Bu arada hızla birisinin geçip gittiğini hissetti. Dikkatle yaklaştı.

Parçalanmış çöpler vadisinin ucunda bir başka adam göründü yine, bu adamın bir işçi tulumu giydiğini, taşıdığı bir yükün ağırlığı altında hafifçe sendelediğini fark etti. Geniş omzundan koca bir kangal siyah kablo sarkıyor, adamı bir boa yılanı gibi sarıyordu.

Derkhan biraz doğruldu. Onu bekleyenler, milis değildi en azından. Robot Konseyi'nin karşısına çıkmak için yürümeye başladı.

Boş alana geldi, korkarak tepede bir hava gemisi olup olmadığına baktı. Sonra önündeki manzaraya döndü, toplananları gürünce soluğu kesildi.

Her tarafta, ne olduğu anlaşılmayan, bir sürü işle uğraşan neredeyse yüz kadar erkek ve kadın toplanmıştı. Çoğu insandı, aralarında bir avuç kadar Vodyanoi, bir iki tane de Kepri vardı. Hepsi ucuz ve kirli giysiler içindeydi. Hemen hepsi, ya kocaman endüstriyel kablolar taşıyor ya da bunların önüne çömelmiş duruyordu.

Kablolar çok çeşitliydi. Çoğu siyahtı, ama aralarında kahverengi, mavi, kırmızı ve gri olanlar da göze çarpıyordu. İnsan baldırı kalınlığındaki kabloların altında sendeleyen güçlü kuvvetli adamlara baktı. Diğerleri, çapları on santimetreden daha geniş olmayan tel yumakları taşıyordu.

Derkhan, alana adımını atar atmaz hafif uğultu kesildi ve bütün gözler ona döndü. Çöp kraterinden beden kaynıyordu. Derkhan yutkundu ve gözlerini dikkatle bunların üzerinde dolaştırdı. Aksayan, kırılgan bacaklarının üzerinde ona doğru gelen avatarı gördü.

"Derkhan Blueday," dedi yavaşça. "Biz hazırız."

Derkhan avatarla kısa bir süre konuştu, bu arada bir haritayı dikkatle inceledi.

Avatarın açık kafatasının kanlı oyuğundan iğrenç bir koku geliyordu. Sıcakta, bu tuhaf, yarı ölü kokusu dayanılacak şey değildi. Derkhan nefesini elinden geldiği kadar tuttu, nefes alması gerekince kirli pelerininin kolunu burnuna dayayarak havayı içine çekti.

Derkhan ve Avatar konuşurlarken, diğerleri onlarla aralarında saygılı bir mesafe bırakmaya dikkat ettiler.

"Bu neredeyse canlıyaşam örgütümün tamamı," dedi avatar. "Gezici benlerimle onlara acil mesajları ilettim ve gördüğün gibi, sadık olanlar toplandı." Durdu ve insana benzemeyen bir sesle kıkırdadı. "Başlamamız lazım," dedi. "Saat beşi on yedi geçiyor."

Derkhan başını kaldırıp yavaş yavaş koyulaşan, geceyi haber veren gökyüzüne baktı. Robotun baktığı, çöplüğün derinliklerinde gömülü zaman ölçerin, doğruya en yakın zamanı gösterdiğinden emindi. Başını salladı.

Avatarın işaretiyle, topluluk sallana sallana çöplükten çıkmaya başladı, ağır yüklerinin altında sendeliyorlardı. Gitmeden önce hepsi çöplüğün içinde Konsey'in saklandığı duvara döndü. Bir an durakladıktan sonra, elleriyle ona bağlılıklarını belirten, iç içe geçmiş çark işareti yaptılar. Bu sırada bazıları, kabloları yere bırakmak zorunda kaldı.

Onları izleyen Derkhan'ın ön sezileri olumsuzdu.

"Beceremeyecekler," dedi. "Yeterince güçlü değiller."

"Çoğunun arabası var," diye yanıtladı avatar. "Vardiyeler halinde gidecekler."

"Araba mı? Arabayı nereden buldular?"

"Bazılarının kendi arabası," dedi avatar. Diğerleri benim emirlerimi dinleyerek kiraladı ya da satın aldı. Hiçbiri çalıntı değil. Dikkatleri üzerimize çekip bizi bulmaları tehlikesini göze alamayız."

Derkhan başını çevirdi. Konsey'in insan müritleri üzerindeki kontrolü onu rahatsız etmişti.

Sona kalanlar da çöplükten ayrılırken Derkhan ve avatar, Konsey'in devinimsiz başına doğru ilerledi. Konsey yan üstü uzanmış, fark edilmeyen bir çöp tabakası oluşturmuştu.

Yanında kısa, kalın bir kablo yumağı duruyordu. Ucu pürtükleşmiş, kalın kauçuk kömürleşmiş, son otuz santimi çatal çatal olmuştu. Örgüleri açılmış, teller karmakarışık bir şekilde dışarıya fırlamıştı.

Bir Vodyanoi hâlâ çöp çukurundaydı. Derkhan onun biraz ötede durarak, huzursuzca avatarı izlediğini gördü. Yaklaşmasını işaret etti. Vodyanoi yalpalaya yalpalaya yaklaştı, bir dört ayak, bir iki ayak üzerinde gidiyordu, büyük perdeli parmaklarını, kaymamak için iyice açmıştı. Tulumu, Vodyanoilerin zaman zaman kullandığı o hafif ve parafinli kumaştan yapılmıştı: Bu kumaş sıvıyı içine çekmiyordu, böylece de yüzdükleri zaman suyla dolup ağırlaşmıyordu.

"Hazır mısın?" diye sordu Derkhan. Vodyanoi aceleyle başını salladı.

Derkhan karşısında duran Vodyanoiyi incelemeye başladı, onun halkıyla ilgili bildikleri çok azdı. Neden bu tuhaf ve istekleri

bitmeyen mezhebe bağlandığını, bu garip zekâya, Robot Konsey'e neden taptığını gösterecek hiçbir şey göremedi. Konsey'in kullarını birer piyon gibi gördüğü, onların tapınmasından özel bir zevk almadığı, yalnızca değişik ölçülerde onlardan yararlandığı çok açıktı ona göre.

Bu sapkın kilisenin cemaatine hangi hizmeti verdiğini, hangi kurtuluşu vaadettiğini anlayamıyor, anlayacak gibi de görünmüyordu.

"Bunu nehre götürmeme yardım et," dedi Derkhan ve kalın kablonun bir ucunu tutup kaldırdı. Kablonun ağırlığı altında bir an dengesini kaybeder gibi olunca, Vodyanoi hemen yanına gelerek ona yardım etti.

Avatar devinimsizdi. Derkhan ve Vodyanoi ondan uzaklaşıp, Robot Konsey'i saran alçak çöp duvarının arkasında kuzeybatıya uzanan, bomboş, yüksek vinçlere doğru giderlerken onları izledi.

Kablo çok büyüktü. Derkhan birçok kez durup, ucunu yere bırakmak zorunda kalmış, sonra toparlanarak yeniden yola devam etmişti. Vodyanoi kayıtsız bir şekilde yanında yürüyor, onunla birlikte durup bekliyordu. Arkalarındaki kablo kangalı çözüldükçe küçülmeye başlamıştı.

Derkhan gidecekleri yolu seçmiş, bir maden arayıcısı gibi karanlık yığınların arasından nehre doğru ilerliyordu.

"Ne olduğunu biliyor musun?" diye başını kaldırmadan sordu Vodyanoiye. Diğeri dimdik bakışlarını Derkhan'a çevirdi, sonra hâlâ çöplerin önünde duran avatarın zayıf siluetine baktı. Sonunda kat kat gerdanlı başını salladı.

"Hayır," dedi aceleyle. "Yalnızca Tanrı Makine'nin bizim burada bulunmamızı, bu akşam çalışmamızı istediğini duydum. Buraya gelince benlerin emirlerini öğrendim." Son derece normal, kesik kesik konuşuyordu, ama söylemek istediğini de çok güzel anlatıyordu. Heyecansız bir şekilde. İşverenlerin parasız fazla mesai isteklerinden filozofça söz eden bir işçi gibiydi konuşması.

Ama Derkhan sonra, soluk soluğa yürümeye çalışırken, daha fazlasını sormaya başladı. "Ne sıklıkla buluşuyorsunuz? Sizden başka neler yapmanızı istiyor?" gibi sorular karşısında, korku ve

kuşkuyla Derkhan'a baktı. Önce tek heceli yanıtlar verdi, sonra başını sallamaya başladı, sonra da sustu.

Derkhan yine sessizleşti. Koca kabloyu çekmeye devan etti.

Çöp yığınları düzensiz bir şekilde, nehrin hemen kıyısına kadar yayılıyordu. Griss Sapağı'nın etrafındaki nehir kıyısı, karanlık sulardan çıkan yapışkan tuğla duvarlardan ibaretti. Nehir kabardığında, taşmasını engelleyen, balçığın bir metrelik bölümüydü. Normal zamanlarda, nehir duvarının tepesi ile Katran'ın dalgalı yüzeyi arasında iki buçuk metre kadar bir mesafe vardı.

Yıllar önce, parçalanmaya yüz tutmuş tuğlalardan dimdik çıkan, çöpleri toplamak için, demir halkalardan, tahta ve beton pervazlardan yapılmış iki metrelik bir çit vardı. Ama şimdi biriken çöpler eski çiti suya doğru tehlikeli bir biçimde eğmişti. Geçen yıllar boyunca, bu eften püften duvarın bazı yerleri parçalanmıştı, çöpler buralardan fırlayıp nehre düşüyordu. Çit hiç onarılmamıştı, kırık yerlerinde çöplüğü yerinde tutan ezilmiş çöplerin desteğiydi.

Bloklar halinde sıkıştırılmış artıklar yağlı bir cüruf halinde, düzenli olarak nehre kayıyordu.

Çöp balyalarını kaldıran dev gibi vinçlerle çöplerin arasında, birkaç metrelik bir alan vardı. Ama çöpler buraya yayıldıkça, bu bölge hızla kaybolmuştu. Çöplükte çalışanlar ve vinç operatörleri, çöplüğün iğrenç arazisinin içinde yükselen vinçlere gitmek için artık dalgalı alanı geçmek zorundaydılar.

Sanki bu çöpler ürüyor, bir sürü yapı oluşturuyordu.

Derkhan ve Vodyanoi, molozların içinde köşeleri döne döne ilerlediler, artık Konsey'i göremeyecekleri bir noktaya ulaşmıştılar. Arkalarında bıraktıkları kablo yere değer değmez görünmez hale geliyor, bütün bu mekanik pisliğin içinde anlamsız bir parça çöpe dönüşüyordu.

Katran'a yaklaşırlarken, çöp tepecikleri de alçalmaya başlamıştı. Önlerindeki paslanmış parmaklık, atıkların yüzeyinden bir metre kadar yukarıdaydı. Derkhan yavaş yavaş yön değiştirdi ve

parmaklıktaki geniş bir açıklığa doğru ilerledi, çöplüğün nehre açıldığı yere.

Kirli suyun karşı tarafında Yeni Crobuzon'u görebiliyordu. Bir an, Perdido Sokağı İstasyonu'nun yumru kuleleri göründü, tam parmaklıktaki deliğin hizasına gelmişler, şehrin üzerinde birer kabarcık gibi belirmişlerdi. Derkhan, yerden rastgele fırlayan kuleler arasında uzanan rayları görebiliyordu. Çirkin milis kuleleri, şehrin ufuk çizgisini kesiyordu.

Derkhan'ın tam karşısında, Salya Fırını nehrin kenarına kadar arsızca yayılmıştı. Katran'ın kenarında kesilmeden giden hiçbir yol yoktu, yalnızca kısa bir süre nehri izleyen caddeler, sonra özel bahçeler, ambar duvarları ve çöplükler. Derkhan'ın hazırlıklarını izleyecek hiç kimse yoktu.

Kenara bir metre kadar mesafede Derkhan kablonun ucunu yere bıraktı ve dikkatle parmaklıktaki deliğe yürüdü. Ayaklarıyla yoklayarak zeminin çöküp onu pis suyun iki metre altına göndermeyeceğinden emin olmak istedi. Dışarıya doğru eğilebildiği kadar eğildi ve hafif hafif kıpırdayan zemini iyice gözden geçirdi.

Güneş, yavaş yavaş batıdaki çatıların tepelerine yaklaşıyordu ve nehrin kirli siyah rengi, kızaran ışıkta cilalı gibi parlamaya başladı.

"Penge!" diye fısıldadı Derkhan. "Sen misin?"

Bir saniye sonra suda bir şıpırtı oldu. Nehri kaplayan, ne olduğu belirsiz yüzen pislik parçalarının içinden, bata çıka, biri yaklaşmaya başladı. Akıntıya karşı deviniyordu. Pengefinchess, başını yavaşça sudan çıkardı. Derkhan gülümedi. Garip, umutsuz bir rahatlama hissetti.

"Tamam," dedi Pengefinchess. "Son işimin zamanı geldi."

Derkhan abartılı bir memnuniyetle başını salladı.

"Yardıma geldi," dedi, korku ve kuşku içinde Pengefinchess'e bakan diğer Vodyanoiye. "Bu kablo çok büyük ve tek başına halledemeyeceğin kadar ağır. Suya girersen, ikinize birden uzatacağım."

Vodyanoi birkaç saniye düşündükten sonra, yeni gelenin yaratacağı tehlikenin şu anda içinde bulundukları tehlikeden daha önemsiz olduğuna karar verdi. Korkuyla, ters ters Derkhan'a baktı ve başını salladı. Çabuk çabuk parmaklıktaki deliğe yürüdü, bir

saniye durdu, sonra zarifçe hopladı ve suya daldı. Dalışı son derece kontrollüydü, çok az su sıçrattı.

Pengefinchess, yanına doğru yüzen bu Vodyanoiyi kuşkulu gözlerle izliyordu.

Derkhan çabucak etrafına bakındı, baldırından daha kalın, silindir şeklinde metal bir boru gördü. Uzun ve son derece ağırdı ama hemen işe koyulan, sızlayan kaslarını boşveren Derkhan, bunu parmaklığın deliğinden santin santim çekmeye başladı, zorlayarak tırtıktan geçirdi. Kollarını uzattı, kaslarındaki şiddetli yanmayla yüzünü buruşturdu. Tekrar kabloya döndü ve onu suyun kenarına çekti.

Borunun üzerinden aşağıya, bekleyen Vodyanoiye doğru sarkıtmaya başladı, bir yandan da çekebildiği kadar hızla çekiyordu. Çöplüğün göbeğinde saklı kablo yığınından epey çekerek, biriken bu kabloyu suyun içine sarkıttı. Sonunda kabloyu Pengefinchess'in fırlayıp neredeyse sudan dışarı çıkarak, sallanan ucu yakalayabileceği mesafeye kadar indirmişti. Onun ağırlığı kabloyu suyun iki metre altına kadar çekti. Çöp yığınının ucu suya doğru tehlikeli bir şekilde eğilmişti. Ama kablo, borunun kaygan yüzeyinde kaymış, onu yuvarlayarak parmaklığın her iki tarafına sıkıca dayamıştı.

Pengefinchess yeniden uzandı ve kabloya asıldı, sonra nehrin dibine doğru çekti. İnorganik zeminde, her yerine takılan kancalardan, çıkıntılardan kurtulan kablo büyük parçalar halinde gelmeye başlamıştı, çöplerin üzerinden kayarak suya iniyordu.

Derkhan kablonun duraksayarak gidişini, sonra suyun dibindeki Vodyanoiler ayaklarını tutup hızla yüzmeye başladıklarında, birden boşalmasını izliyordu. Gülümsedi, bu küçük ve kısacık bir utkuydu, bitkin bir şekilde, kırık bir beton direğe yaslandı.

Suyun yüzeyinde, aşağıda neler olup bittiğini gösterecek en ufak bir belirti bile yoktu. Büyük kablo, nehir duvarının yanından parça parça suyun içine kayıyordu. Yüzeye doksan derecelik bir açı yapıyor, karanlığın içine hızla iniyordu.

Vodyanoilerin önce, çekerek boşalttıkları kablonun tamamını suyun içine indirdiklerini fark etti. Derkhan, ucunu çekip suyun üzerinde gererek geri kalanına asılmıyorlardı.

Sonunda kablo hareket etmez oldu. Derkhan sessizce izliyor, neler olduğunu anlamak için bir ipucu bekliyordu.

Dakikalar geçti. Nehrin tam ortasında bir şey belirdi.

Bir Vodyanoiydi bu, bir kolunu havaya kaldırmıştı, ya bir zafer kutluyor, ya da bir selam, bir işaret veriyordu. Derkhan da ona elini salladı, kim olduğunu görmek, ona bir şey mi söylüyor diye anlamak için gözlerini kısarak baktı.

Nehir çok genişti, görüntü de çok net değildi. Sonra kolun gelişmiş bir yay taşıdığını gördü ve bunun Pengefinchess olduğunu anladı. Yaptığı kısa bir veda işaretiydi ve Derkhan da yarım yamalak karşılık verdi, kaşları çatılmıştı.

Avlarının bu son aşamasında Pengefinchess'in yardımını istemelerine bir anlam veremiyordu Derkhan. İşleri kolaylaştırdığına kuşku yoktu ama onun yardımı olmadan da yapabilirlerdi, Konsey'in Vodyanoi müritleri yardımcı olabilirdi. Pengefinchess'in gitmesinden azıcık bile olsa etkilenmenin, ona şans dilemenin, üzülerek el sallamanın ve eksikliğini hissetmenin hiçbir anlamı yoktu. Vodyanoi paralı askeri ayrılıyor, daha kazançlı ve güvenli kontratlar imzalamaya gidiyordu. Derkhan'ın ona bir borcu yoktu, ne bir teşekkür ne de sevgi borcu.

Ama koşullar onları yoldaş yapmıştı ve gittiğini görmek, Derkhan'ı üzüyordu. O da bu karmaşık ürkünç kavganın bir parçası olmuş ve bir fark yaratmıştı.

Pengefinchess gözden kayboldu. Yine suya dalmıştı.

Derkhan sırtını nehre döndü ve Konsey'in labirentine doğru yürümeye başladı.

Konsey'in merkezine giden çürük kabloyu izledi. Avatar iyice küçülmüş, plastik kaplı tel yığınının yanında durmuş onu bekliyordu.

"Başarılı oldu mu?" diye sordu Derkhan'ı görür görmez. Sendeleyerek öne doğru geldi, kafatasından çıkan kablo arkasında tıkırdıyordu. Derkhan başını salladı.

"Burada da hazırlık yapmalıyız," dedi. "Çıkış nerede?"

Avatar döndü ve Derkhan'a onu izlemesini işaret etti. Bir an durdu ve kablonun diğer ucunu eline aldı. Kablonun ağırlığı al-

tında sendeledi, ama ne yakındı ne de yardım istedi, Derkhan da yardıma kalkışmadı.

Avatar, kolunun altındaki kalın ve yalıtılmış kabloyla bir çöp yığınına yaklaştı. Derkan bu yığının, Konsey'in kafası olduğunu fark etti. Göz yanılmalarıyla dolu bir çocuk kitabına bakıyormuş ve sanki mürekkeple çizilmiş genç bir kadın yüzü, birdenbire yaşlı bir kadın yüzüne dönüşmüş gibi hafifçe irkildi. Konsey hâlâ iki yana sallanıp duruyor, hiçbir yaşam belirtisi göstermiyordu.

Avatar ikiye katlanarak Konsey'in dişlerini oluşturmuş ızgaranın üzerine uzandı. Derkhan'ın, gözleri olduğunu bildiği kocaman ışıklardan birinin arkasında, içinde son derece karmaşık bir analitik makinenin tekleyerek çalışan kocaman sübapları bulunan bir kutudan, birbirine karışmış tel ve borular, çöpler fışkırıyordu.

Büyük robotun uyanık olduğunu gösteren ilk işaretti bu. Derkhan, Konsey'in kocaman gözlerindeki ışığın hafifçe parıldadığını, çoğalıp azaldığını görür gibi oldu.

Avatar kabloyu çekerek analog beynin, Konsey'in tuhaf, insan dışı bilincini oluşturan ağlardan birinin yanma yerleştirdi. Kablodaki ve Konsey'in başındaki metal yığınından gelen kalın tellerden birçoğunun bükümünü açtı. Derkhan, sivri metalin elinde delikler açmasına ve aralıklarla, ağır ağır akan ve ürüyen bedenine bulaşan kana hiç aldırmayan avatarı görünce başını çevirdi, midesi bulanmıştı.

Avatar konseyi kabloya bağlamaya başladı, parmak kalınlığındaki telleri bir araya getirip kıvırarak tek bir iletken haline sokuyor, tuhaf kıvılcımlar çıkaran prizlere takıyor, Robot Konsey'in beyninden ve kablodaki plastik kaplamadan çiçek sürgünleri gibi fırlayan ve görünüşe göre bir anlamları olmayan bakır, cam ve gümüş tomurcuklarını inceliyor, bazılarını koparıp atıyor, mekanizmada son derece karmaşık ayarlar yapıyordu.

"Gerisi kolay," diye fısıldadı. "Şehirdeki her kavşakta tel tele, kablo kabloya eklenecek, bu kolay. Yorucu olan bu, burada yaptığımız, yani, doğru bağlamak, sızıntıları yönlendirmek, başka bir bilinç seçeneği için, ileticilerin miğferlerinin çalışmasını taklit etmek."

Zorluğa karşın, avatar başını kaldırıp ona baktığında, kesikler içindeki ellerini bacaklarına silerek, bitti, dediğinde, hava hâlâ aydınlıktı.

Derkhan bağlantıdan çıkan kötücül küçük parıltıları ve kıvılcımları büyülenmiş gibi izliyordu. Çok güzeldi. Mekanik bir mücevher gibi parlıyordu.

Konsey'in kafası, uyuyan bir iblisinki gibi kocaman ve hâlâ devinimsizdi. Kabloya bağlayıcı doku, elektro mekanik, büyüsel bir yara ile bağlanmıştı. Derkhan hayran hayran bakıyordu. Sonunda başını kaldırdı.

"Peki, o halde," dedi duraklayarak, "Ben en iyisi gidip Isaac'e... senin hazır olduğunu söyleyeyim."

Pengefinchess ve yol arkadaşı, kirli suyu gerilerine ata ata, Katran'ın girdap yapan karanlığında ilerliyorlardı.

Derinden gidiyorlardı. Suyun tabanı neredeyse görünmüyordu. Kablo, onlar gittikçe duvarın kenarında, nehrin dibine bırakmış oldukları büyük yığından çözülüyordu.

Ağırdı ve onu peşleri sıra pis nehir boyunca yavaş yavaş sürüklüyorlardı.

Suyun bu bölümünde yalnızdılar. Başka Vodyanoi yoktu buralarda: Yalnızca, nasılsa oralarda kalmış birkaç yürekli ve cılız balık onlar yaklaşırken korkarak kaçıştılar. *Sanki*, diye düşündü Pengefinchess, *koca Bas-Lag'da yiyecek başka bir şey bulamadım!*

Dakikalar geçti, gizli yolculukları sürüyordu. Pengefinchess, Derkhan'ı ya da o gece neler olacağını düşünmüyor, kulak misafiri olduğu planı aklına bile getirmiyordu. Planın olası başarısına aldırmıyordu. Onu hiç ilgilendirmiyordu bu.

Shadrack ve Tansell ölmüşlerdi ve onun devam etmesi gerekiyordu.

Belli belirsiz, Derkhan ve diğerlerine şans diledi. Çok kısa da sürse, arkadaş olmuşlardı. Umursamaz bir tavırla, birçok şeyin tehlikede olduğunu anladı. Yeni Crobuzon zengin bir şehirdi, onu bekleyen binlerce işveren vardı. Hayatta kalmak istiyordu.

Önünde, yaklaşan nehir duvarının kaygan karaltısı yükseldi. Pengefinchess yavaşladı. Suda durup, gevşemiş kablodan yüzeye ulaşacak kadarını yukarı çekti.

Sonra bir an durakladı ve hareketlendi. Erkek Vodyanoiye onu izlemesini işaret etti ve karanlığın içinden Katran'ın yüzeyini işaret eden ışık parçasına doğru yüzdü, burada binlerce güneş ışını küçük dalgaların içinden her yöne yayılıyordu.

Birlikte yüzeye çıktılar ve son metreyi nehir duvarının gölgesinde yüzdüler.

Paslanan demir halkalar tuğlaların içine yerleştirilmiş, bunlar nehir kenarındaki patikaya çıkan uyduruk bir merdiven oluşturmuştu.

Pengefinchess yayını düzeltti, daha rahat taşıyacağı bir duruma getirdi. Yanındaki suratsız erkeğe baktı ve ona Lubbock dilinde, doğu Vodyanoilerin çoğunun konuştuğu tek heceli, genizsel dilde bir şeyler söyledi. Öteki, insan Ragamolcasıyla karışmış şehir lehçesiyle yanıt verdi, ama birbirlerini yine de anlayabildiler.

"Arkadaşların seni burada bulacaklarını biliyor, değil mi?" diye kaba bir sesle sordu Pengefinchess. Diğeri başını sallayarak onayladı. Şehir Vodyanoilerinin benimsediği bir başka insan davranışıydı bu. "Benim işim bitti," dedi Pengefinchess. "Kabloyu sen yalnız tutacaksın. Onları bekleyebilirsin. Ben gidiyorum." Erkek Vodyanoi Pengefinchess'e baktı, suratı hâlâ asıktı, başını salladı, elini çırpar gibi kaldırdı, bir tür selamlamaya benziyordu. Pengesinchess neşelenmişti. "Dölün bol olsun," dedi. Geleneksel bir veda biçimiydi bu.

Katran'a daldı ve hızla uzaklaştı.

Doğuya doğru yüzüyor, nehrin akışını izliyordu. Sakindi, ancak içinde artan bir heyecan duygusu oluştu. Hiçbir planı, hiçbir bağı yoktu. Birdenbire bundan sonra ne yapacağını merak etti.

Akıntı onu Strack Adası'na, Katran ve Septik nehirlerinin karmaşık bir akıntıyla birleşerek Büyük Katran oldukları yere taşıdı. Pengefinchess, Parlamento adasının suyun altındakalan kısmının Vodyanoi milisler tarafından gözlendiğini biliyordu, bu yüzden

pek yaklaşmadı, akıntıdan uzaklaştı ve hızla kuzeybatıya döndü, akıntıya karşı yüzmeye başladı, Septik Nehri'ne geçti.

Buradaki akıntı Katran'ınkinden daha şiddetli ve daha soğuktu. Kendini kısa bir an zindeleşmiş hissetti ve sonra kirli bir akıntıya kapıldı.

Akıntı Brock Bataklığı'ndan geliyordu, biliyordu ve balçığın içinden geçerken hızlandı. Sudaki belli noktalara yaklaştıkça su perisi hizmetçisi derisinin üzerinde titriyor, Pengefinchess de bir yay çizerek, büyücüler mahallesinin yanındaki pis nehrin içinde başka bir rota izlemeye başlıyordu. İğrenç suyu içine çekmeden soluk almaya çalışıyor, sanki böyle yaparsa kirlilik ona bulaşmayacakmış gibi geliyordu.

Sonunda akıntı yavaşladı. Nehirlerin birleşme noktasından bir buçuk kilometre kadar yukarıda, Septik birdenbire daha berrak ve daha temiz olmuştu.

Pengefinchess dinginlik ve sevinç benzeri bir şey hissetti.

Akıntıda, yanından başka Vodyanoilerin de geçtiğini fark etti. Ayaklarını aşağıya doğru vurdu, orada burada varlıklı Vodyanoilerin evlerine giden tünellerin hafif akıntılarını hissettti. Bunlar Katran'ın, Lichford'un ve Büyük Kıvrım'ın virane kulübelerinden değildi: Oralarda yapışkan, zift kaplı, insan tasarımı oldukları çok belli olan yapılar, onlarca yıl önce, nehrin içine inşa edilmiş, sonra sağlıksız bir şekilde suyun içinde çürümeye terk edilmişlerdi. Vodyanoi gecekondularıydı.

Burada ise, dağlardan akan soğuk, berrak suyun altında özenle oluşturulmuş bir geçitten geçerek, nehir kenarında, beyaz mermerden yapılmış bir eve ulaşabiliyordu. Evin ön cephesi, iki yanındaki insan evlerine uyum sağlayacak biçimde zevkle tasarlanıyor, ama içi bir Vodyanoi evi halinde kalıyordu: Suyun üstünde ve altındaki kocaman odaları bağlayan bomboş girişler; kanal geçitleri; suyu her gün tazeleyen savaklar...

Pengefinchess zengin Vodyanoilerin evlerini yüzerek geçti, derinden gitmeye çalıştı. Şehrin merkezini geride bıraktıkça daha mutlu oldu, daha rahatladı. Kaçışından büyük bir sevinç duymuştu.

Kollarını açtı ve su perisine ruhsal bir haber gönderdi, mesajı alan peri, derisinden koparak, ince pamuklu gömleğinin gözeneklerinden dışarı çıktı. Günlerdir süren kuruluk, lağım kanalları ve pislikten sonra, bu saf, tertemiz suyun içinde kıvrıla kıvrıla gitmeye başladı, neşeyle, özgürce yuvarlanıyordu, koca nehrin içinde sözde canlı sudan oluşan devinimli bir noktaydı.

Pengefinchess, onun önü sıra yüzdüğünü hissedip arkasına takıldı, uzanıp parmaklarıyla özünü avuçladı. O ise neşeyle kıpırdanıp durdu.

Kıyı boyunca gidip, dağların kenarından döneceğim. Bezhek Tepeleri'nden, belki Solucangözü Çalılığı'nın kenarından geçeceğim. Soğuk Pençe Denizine doğru yol alacağım, diye düşündü Penefinchess. Bu ani kararla, Derkan ve diğerleri anında aklından çıktı, geçmişte kaldı, işi bitip bir kenara konan, bir gün öykülerini anlatacağı bir şey oldu.

Devanası gibi ağzını açtı, Septik foşurtuyla içinden akıp geçti. Pengefinchess, varoşlardan geçerek yukarıya, şehrin dışına doğru yüzmeye devam etti.

49

Kirli iş tulumları giymiş kadınlar ve erkekler, Griss Sapağı çöplüğünden çıkarak her yöne dağılmaya başlamıştı.

Yaya, arabalı, tek başlarına, çiftler ya da dörtlü beşli gruplar halinde gidiyorlardı. Küçük öbekler halinde, dikkat çekmeyecek bir hızla ilerliyorlardı. Yürüyerek gidenler kocaman kablo yığınlarını omuzlarına atmış ya da kıvırarak arkadaşıyla birlikte taşıyorlardı. Arabaların arkalarındaki kadınlar ve erkekler sallanıp duran aşınmış kablo kıvrımlarının üzerine oturmuşlardı.

Düzensiz aralıklarla şehre gidiyorlar, iki saatlik aralarla, Robot Konseyi'nin yaptığı bir plana göre ayarlıyorlardı varışlarını. Rastlantısal olması hesaplanmıştı.

Dört erkek taşıyan küçük bir at arabası Horozibiği Köprüsü'nün üzerindeki trafiğe karıştı ve Salya Fırını'nın merkezine doğru ilerledi. Hiç acele etmiyordu ve geniş, iki yanında banyan ağaçları yükselen St Dragonne Bulvarı'na döndü. Yolu döşeyen tahta latalar boyunca giderken hafif tıkırtılar çıkararak iki yana sallanıyordu: Bu tahtalar, tuhaf huyları olan Başkan Waldemyr'in mirasıydı: Penceresinin önünden geçen arabaların tekerleklerinin taşlarda çıkaracağı sesleri duymak istememişti.

Sürücü trafiğin açılmasını bekledi ve sonra sola döndü, küçük bir avluya girdi.

Bulvar görünmüyordu ancak trafiğin gürültüsü hâlâ yoğun bir şekilde duyuluyordu. Araba, arkasından baygın bir hanımeli kokusu gelen yüksek, koyu kırmızı tuğla bir duvarın önünde durdu. Duvarın kenarında küçük kümeler halinde sarmaşıklar ve bir çarkıfelek fışkırıyor, esintiyle hafif hafif sallanıyordu. Vedneh Gehantock Manastırı'nın bahçesiydi burası, bakımını bu çiçekler tanrısının insan ve Kaktüs keşişleri yapıyordu.

Dört adam arabadan atlayıp malzemelerini ve ağır kablo balyalarını indirmeye başladılar. Yanlarından geçenler, ne yaptıklarına şöyle bir bakıp, onları umursamadan uzaklaştılar.

Adamlardan biri kablonun ucunu manastırın duvarına doğru kaldırdı. Arkadaşı ise ağır demir bir kelepçe ve bir çekici çıkardı, üç çabuk darbeyle kablonun ucunu, yerden yaklaşık iki metre yüksekliğe, duvara tutturdu. İkisi ilerleyip, aynı işi iki buçuk üç metre kadar batıda yinelediler; sonra yine duvar boyunca hızla giderek işlemi sürdürdüler.

Hiç kuşku uyandırmadan çalışıyorlardı. İşlevsel ve abartısız. Çekiç darbeleri şehir seslerinin karmaşasındaki bir sesti yalnızca. Adamlar avlunun köşesini dönerek gözden kayboldular, batıya doğru gidiyorlardı. Kocaman, yalıtılmış tel balyasını da yanlarına almışlardı. Diğer iki adam orada kaldı, kablonun bağlanan ucunu bekliyorlardı; kablonun içindeki bakır ve alaşım teller metal çiçekler gibi açılmıştı.

Önceki çift, kabloyu Salya Fırını'nın göbeğinden geçen, lokantaların, giyim mağazalarının mal girişlerinin, marangoz atölyelerinin arkalarından dolaşarak Kırmızı Işıklar bölgesine ve Karga'ya, Yeni Crobuzon'un kaynayan çekirdeğine ulaşan duvar boyunca tutturdular.

Kabloyu tuğla ve taş yükseltilerden bir aşağı bir yukarı götürerek, duvardaki lekelerden, bir sürü borunun birbirine bağlandığı yerlerden, yağmur oluklarından, gaz borularından, büyü ileticilerden ve paslı kanallardan, tuhaf, ne olduğu unutulmuş devrelerden geçirdiler. Donuk renkli kablo hiç görünmüyordu. Şehrin düğümlerinde bir sinir lifi, bir sürü kablodan biriydi.

Uzaklaşan, yavaşça doğuya kıvrılan caddeyi de geçmek zorunda kalmışlardı, ister istemez. Kabloyu yere koyup, kaldırımın iki kenarını birleştiren bir çizgiye yaklaştılar. Bir oluktu bu, aslında insan pisliği için yapılmıştı, ama şimdi yağmur suyunu akıtıyordu; suyu mazgallardan karşı taraftaki yeraltı şehrine akıtan oluklar arasında on beş santim genişliğine bir kanaldı.

Davranışları dikkat çekmiyordu. Kabloyu tekrar karşıdaki okulun duvarına çekerlerken, başka işçilerin yanından geçtiler.

Caddenin karşı köşesini kazıyor, parçalanmış kaldırım taşlarını değiştiriyorlardı, yeni gelenlere bakıp yarım ağızla selam verdiler, sonra onları unutup kendi işlerine döndüler.

Kırmızı Işıklar bölgesine yaklaşırlarken, Robot Konseyi'nin adamları bir avluya girdi, ağır kabloyu da arkaları sıra sürüklüyorlardı. Üç yanlarında duvarlar yükseliyordu; üç ya da daha fazla katlı, kir içinde, lekeli, yosun kaplı, yıllar boyu is ve yağmurla aşınmıştı bu duvarlar. Duvarlarda, düzensiz aralıklarla kondurulmuş pencereler vardı, sanki yüksekten bırakılmışlar, çatıyla yer arasında rastgele bir yere inmiş gibiydiler.

Bu pencerelerden bağırtılar, küfürler, neşeli konuşmalar, mutfak tıkırtıları duyuluyordu. Kız mı, erkek mi olduğu seçilemeyen güzel bir çocuk, üçüncü kattaki bir pencereden onları izliyordu.

İki adam tedirginice birbirine baktı, sonra diğer pencerelere göz gezdirdi. Sadece çocuk vardı: Başka izleyicileri yoktu.

Kabloyu yere bıraktılar, bir tanesi çocuğa bakıp göz kırptı ve gülümsedi. Diğer adam, bir dizinin üzerine çömelip avludaki yuvarlak kanalizasyon kapağından içeriye baktı.

Aşağıdaki karanlıktan biri kabaca seslendi. Metal kapaktan kirli bir el uzandı.

Bu taraftaki adam arkadaşının bacağına asıldı ve fısıldadı. "Buradalar... doğru yerdeyiz!" Sonra kablonun pürüzlü ucunu tuttu ve kanalizasyon mazgalından içeriye itmeye çalıştı. Kablo çok kalındı. Küfrederek alet çantasında bir demir testeresi arandı, bulduğu testereyle sert ızgarayı kesmeye başladı, metal keskin sesler çıkardıkça yüzünü buruşturuyordu.

"Acele et," dedi aşağıdaki adam. "Bir şey bizi izliyor!"

Kesme işlemi bitince, avludaki adam kabloyu tırtıklı deliğe itmeye başladı. Arkadaşı bu garip görüntüye bakıyordu. Tersine dönmüş garip bir doğumu andırıyordu.

Aşağıdaki adamlar kabloyu yakaladılar ve kanalizasyonun karanlığına çekmeye başladılar.

Sessiz, kapalı avluda kıvrılmış duran metrelerce tel açılarak şehrin damarlarına inmeye başladı.

İki adam ellerini tulumlarına silip beklerken, yukarıdaki çocuk da merakla onları izliyordu. Kablo gerilip, yeraltında tamamen kaybolup küçük çıkmaz sokağın köşesinde dik bir açı yapınca, adamlar ağır ağır karanlık deliğin önünden ayrıldılar.

Köşeyi dönerlerken, adamlardan biri başını kaldırıp çocuğa yine göz kırptı, sonra yürüyerek uzaklaştılar.

Ana caddeye gelince iki adam tek bir söz etmeden birbirinden ayrıldı, batan güneşin altında farklı yönlere gitti.

Manastırda, duvarın yanında bekleyen iki adam yukarı bakıyordu.

Caddenin karşısındaki binada, rutubetten benek benek olmuş beton bir binanın dökülmeye başlamış çatısında üç adam belirdi. Kendi kablolarını, arkalarında bir yılan gibi kıvrılan ve Salya Fırını'nın güney köşesinden bu yana, çatılarda peşlerinden gelen çok daha uzun bir rulonun, son on, on beş metresini çekiyorlardı.

Arkalarında bıraktıkları kablo, gecekondu barakalarının çatıları arasında dolanıyor, güvercin yuvaları arasında düzensiz geçitler oluşturan boruları birbirine bağlıyordu.

Kablo kulelerin etrafına sıkıca sarılmış, çatılardaki arduvaz taşlarının üzerine çirkin bir asalak gibi çivilenmişti. İki cadde arasında, yerden altı ya da on metre, ya da daha yüksekte, gelişigüzel kurulmuş küçük köprülerin yanında hafif bir kavis yapıyordu. Orada burada, açıklığın iki metreden daha az olduğu, taşıyanların karşıya sıçrayabildiği yerlerde kablo daha gergin uzanıyordu.

Güneydoğuya doğru kablo gözden kayboluyordu, sonra birdenbire aşağıya doğru iniyor, kaygan bir yağmur oluğundan geçerek kanalizasyonlara dalıyordu.

Adamlar binanın yangın merdivenine doğru gidip aşağı inmeye başladılar. Kalın kabloyu ilk kata kadar çektiler, manastırın bahçesine ve yerde bekçilik yapan iki adama baktılar.

"Hazır mısınız?" diye bağırdı yeni gelenlerden biri ve onlara doğru bir fırlatma işareti yaptı. Aşağıdaki ikili yukarıya bakarak başlarını salladı. Yangın merdivenindeki üç adam biraz durdu ve bir süre sonra kablonun kalanını savurdu.

Fırlatılan kablo havada uçan dev bir yılan gibi kıvrıldı, bütün ağırlığıyla, onu yakalamaya çalışan adamın kollarına çarptı. Adam bir çığlık attı, ama kabloyu yakalamıştı, başının üzerinde iyice kaldırdı ve gererek çekebildiği kadar çekti.

Ağır kabloyu manastır duvarına dayadı, bu yeni kablonun, Vedneh Gehantock Manastırı'nın duvarına önceden tutturulan kabloyla rahatça bağlanması için doğru yerde durmaya çalıştı. Arkadaşı çekiçle onu da güzelce duvara tutturdu.

Siyah kablo, yayaların başlarının üzerinde sokağı geçiyor, dik bir açıyla aşağı iniyordu.

Demir yangın merdiveninde duran diğer üç adam, eğilip arkadaşlarının hummalı çalışmasını izledi. Aşağıdakilerden bir tanesi, bir sürü karmakarışık teli birlikte kıvırmaya ve iletken maddeyi birleştirmeye başladı. Hızla çalıştı, sonunda lif lif olmuş iki çıplak metal uç, çirkin, ama işlevsel bir düğümle birleşmişti.

Malzeme kutusunu açtı ve iki tane şişe çıkardı. Şişeleri çalkaladı ve birinin tıpasını açarak bunu hızla tellerin birleştiği yere damlattı. Yapışkan sıvı içine sızarak bağlantının her tarafını doldurdu. Adam işlemi diğer şişe ile yineledi. İki sıvı birbirine değince bir kimyasal tepki oluştu. Adam geriye çekildi, kolunu uzatarak dökmeye devam etti, hızla ısınan metalden duman çıkmaya başlayınca gözlerini kapattı.

İki kimyasal birbirine karışarak yanmaya başladı, telleri sızdırmaz bir örgü halinde birbirine kaynatmaya yetecek kadar yoğun bir ısı üretiyor, zehirli gazlar püskürtüyordu.

Isı azalınca, iki adam son işlerine girişti, yeni bağlantının etrafına çaput şeritler sardılar, içinde yoğun, katransı bir boya olan bir tenekenin kapağını açarak, bu boyayı kalın kalın, bol miktarda çıplak metalin üzerine sürdüler, onu yalıttılar.

Yangın merdivenindekiler, gördüklerinden memnun olmuştu. Geriye dönüp basamaklardan tırmanarak yine çatıya çıktılar, oradan da rüzgârda dağılan duman gibi hızla gözden kayboldular.

Griss Sapağı ve Karga arasındaki hat boyunca, benzer operasyonlar sürüp gitti.

Kadınlar ve erkekler, tıslayan ve damlayan tünellerin arasında, kanalizasyonlarda gizli gizli dolaşıyordu. Bu büyük çetelerin başında, yeraltı şehrini biraz da olsa tanıyan birileri bulunuyordu: Lağım işçileri, mühendisler, hırsızlar. Hepsinin yanında bir harita, el feneri, silah ve kesin talimatlar bulunuyordu. On kişi ya da daha fazlası, çoğu ağır kabloları taşıyarak, kendilerine ayrılan rotayı izliyordu. Yavaş yavaş açılan kablolardan biri bittiğinde, bir diğerini ekleyip yollarına devam ediyorlardı.

Bu arada tehlikeli gecikmeler oldu; gruptakiler birbirini kaybederek, gulyabanilerin yuvaları, yeraltı çetelerinin barınakları gibi ölümcül bölgelere doğru ilerlemeye başladılar. Ama yanlış yolda olduklarını fark edince, seslenerek yardım istediler ve arkadaşlarının seslerini izleyerek geri döndüler.

Sonunda kanalın ana noktalarından birinde, orta büyüklükteki bir göbekte, diğer gruba yetiştiklerinde, telin iki kalın ucunu birleştirdiler, kimyasal maddelerle ya da ısı lambalarıyla, ters büyüyle buraya kaynak yaptılar. Sonra kabloyu, bütün kanalizasyon boyunca uzanan dev ana borulara tutturdular.

İşleri bitmişti, topluluk dağılmaya başlayacak ve kaybolacaktı.

Dikkat çekmeyen yerlerde, geniş arka sokaklarda ya da birbirine bağlı uzayıp giden çatılarda, kablo yeraltından dışarı uzuyor ve yukarıdaki işçiler de bu kabloyu tutup ambarların arkasındaki pis sazlık tümseklerin üzerinden rutubetli tuğla merdivenlerin tepesine, sonra çatılardan ve bir curcunanın sürüp gittiği, yaptıkları işin göze hiç batmadığı caddelerden geçiriyorlardı.

Diğerleriyle buluşuyor, kabloları ekliyor, sonra herkes dağılıyordu.

Grupların, özellikle de yeraltında çalışanların bazılarının kaybolup buluşma noktalarını kaçırabilecekleri olasılığının farkında olan Robot Konseyi, hat boyunca yedek işçiler yerleştirmişti. Bunlar sırtlarında yılan gibi kıvrılmış yükleriyle, inşaat alanlarında ve kanal kenarlarında, yapılmayan bir bağlantı haberi bekliyorlardı.

Ama işlerine büyülü bir el değmiş gibiydi. Boşa geçen dakikalar, harcanan zaman, panik nöbetleri gibi sorunlar çıktı, ancak hiçbir işçi kaybolmadı ve buluşmayı kaçırmadı. Yedek adamlara da iş düşmedi.

Şehrin etrafında yılan gibi kıvrıla kıvrıla giden kocaman bir devre kuruldu. Değişik yüzeylerde üç kilometreden fazla dolaşıyordu: Mat siyah, plastik derisi dışkı balçığının altından, yosunlardan, dikenli çalıların içinden, tuğla döküntüleriyle kaplı çayırlardan kayarak geçiyor, yabani kedilerin ve sokak çocuklarının bıraktığı izleri bozuyor, binaların tuğlaları kabarmış yüzeylerindeki oyukların adeta bir haritasını çıkarıyordu.

Kablonun duracağı yoktu. Orada burada, ani kavislerle saparak yoluna devam ediyor, sıcaktan bunalan şehirde kendince bir hat çiziyordu. Yumurtlayacak bir balık gibi kararlıydı, Yeni Crobuzon'un merkezinde dev gibi yükselen o yekpare yapıya doğru yılmadan ilerledi.

Güneş, batıdaki tepelerin ardında batıyor, tepelere görkemli ve büyüleyici bir görüntü kazandırıyordu. Ama yine de bu tepeler, Perdido Sokağı İstasyonu'nun karmaşık ihtişamıyla boy ölçüşemezlerdi.

İstasyonun uçsuz bucaksız, güvenilmez yapısı üzerinde ışıklar oynaşıyordu, istasyon şimdi kızıl parıltılar saçan trenleri birer kurban gibi içine alıyordu. Ekser, dimdik tutulan bir mızrak gibi bulutları deliyordu, ama istasyonun yanında bir hiçti: Bu görkemli ve korkunç su canavarına, denizde yüzen bir balina gibi, büyük bir keyifle oynaşan bu binaya yapılan, küçük beton bir ilaveden ibaretti Ekser.

Kablo duraksamadan onun da etrafında dolandı, Yeni Crobuzon'un yüzeyinin altında ve üstünde dalgalar halinde ine çıka dolaştı.

Perdido Sokağı İstasyonu'nun batıya bakan yüzü, BilSantrum Meydanı'na açılıyordu. Arabalarla, merkezindeki parkın etrafında sürekli dolaşan yayalarla dolu, güzel bir meydandı burası. Yemyeşil parkın içinde hokkabazlar, sihirbazlar ve seyyar satıcılar habire bağırıyor, yüksek perdeden seslerle müşteri çekmeye çalışıyorlardı. Kendi işlerine bakan vatandaşlar, gökyüzünü kaplayan bu devasa yapıya pek aldırmıyorlardı. Yalnızca alçalan güneş ışınları üzerine iyice vurup bina bir çiçek dürbünü gibi ışık

saçtığında, sıvası ve boyalı tahtası pembeleşip tuğlalar kızardığında, demir kirişler bu ışıkta cilalı gibi parladığında, ön cephesi, şöyle bir ilgilerini çekiyordu.

BilSantrum Caddesi, istasyonun ana binasını Ekser'e bağlayan kocaman, yüksek kemerin altında geçiyordu. Perdido Sokağı İstasyonu, etrafından soyutlanmamıştı. Kenarları geçirgendi. Alçak taretlerin omurgaları, istasyonun arkasından çıkarak şehre uzanıyor, kabaca yapılmış evlerin çatılarını oluşturuyordu. Binayı kaplayan beton bloklar dışarı uzandıkça alçalıyor ve birdenbire çirkin kanal duvarları haline geliyordu. Beş demir yolu hattının, büyük kemerlerin içinden geçerek çatılar boyunca uzandığı yerde, istasyonun tuğlaları bunları destekliyor, sarıyor, caddelerin üzerinde bir yol oluşturuyordu. Bina sınırlarının dışına taşmıştı.

Perdido Sokağı uzun, BilSantrum Cadde'sinden dimdik çıkan ve kıvrılarak doğuya, Gidd'e uzanan dar bir geçitti. Bir zamanlar neden istasyona adını verecek kadar önemli olduğunu bilen yoktu. Kaldırım taşlarıyla kaplıydı. Evler, biraz tamir gerektiriyor olsalar da, çok bakımsız değildiler. Bir zamanlar buraya istasyonun kuzey sınırı deniyor olmalıydı, ama çoktan istila edilmişti. İstasyonun katları ve odaları dışarı yayılmış ve küçük sokağı hızla ele geçirmişti.

Sokağın üzerinden kolayca aşıp bir küf gibi gerisindeki çatılara kadar yayılmış, BilSantrum Caddesi'nin kuzeyindeki evleri değişikliğe uğratmıştı. Perdido Sokağı'nın bazı yerlerde havayla teması vardı: Başka yerlerde sokağın üzerini, tahta ve demir kafeslerle, canavar heykelleriyle süslü tuğla kemerler kapatıyordu. Buralarda, istasyonun merkezinin gölgesindeki Perdido Sokağı'nda sürekli gaz lambaları yanıyordu.

Perdido Sokağı hâlâ bir yerleşim alanıydı. Karanlık göğünün altında her gün aileler uyanıyor, döne dolaşa işlerine gidiyor, gölgelere girip çıkıyorlardı.

Yukarıdan çoğu kez güm güm vuran ağır çizme sesleri duyuluyordu. İstasyonun önünde ve çatısının çok yerinde bekçiler vardı. Bazıları üniformalı, bazıları kılık değiştirmiş özel güvenlik, yabancı askerler ve milisler, yapının ön cephesini ve dağ gibi yükse-

len arduvaz ve toprak görüntüyü gözetliyor, içeride farklı katlarda bulunan bankaları ve mağazaları, elçilikleri ve devlet dairelerini koruyorlardı. Özenle belirlenmiş bir hat üzerinde, kulelerden, dimdik çıkan demir merdivenlerden, çatı pencerelerinin önünden, gizli çatı avlularından geçerek bir gezgin gibi dolaşıyor, istasyon çatısının daha alçak katlarında geziniyor, meydana, gizli yerlere ve uçsuz bucaksız şehre bakıyorlardı.

Ama daha doğuya, istasyonun arkasına doğru yüzlerce işyerinin, daha küçük işletmelerin olduğu yerde güvenlik rastgele sağlanıyordu.

Dev gibi yükselen bina, burada daha karanlıktı. Güneş batarken, kocaman gölgesini Karga'nın büyük bir bölümünün üzerine düşürüyordu.

Binanın ana kütlesinden biraz ileride, Perdido Sokağı ile Gidd İstasyonları arasında Dexter Hattı uzun zaman önce küçük bir yangının harap ettiği, birbirine karışmış eski işyerlerinin içinden geçiyordu.

Yangın yapıyı yok etmemişti, ama burada iş yapan şirketin iflas etmesine yetmişti. Kapkara olmuş odalarını, on yıl sonra bile hâlâ duyulan kömür kokusundan rahatsız olmayan yersiz yurtsuzlar dışında, uzun zamandır kullanan yoktu.

İşkence gibi yavaş geçen iki saatlik bir yolculuk sonunda Isaac ve Yagharek, bu yanmış kabuğa ulaşmışlardı ve içeriye girince sevinerek yere çöktüler. Andrej'i taşımayı bırakıp uyanmadan önce ellerini ve ayaklarını bağladılar, ağzını tıkadılar. Sonra yiyecek bir şeyler atıştırdılar, sessizce oturup beklemeye başladılar.

Gökyüzü hâlâ aydınlık olsa da, sığınakları istasyonun karanlığında kalıyordu. Bir saat kadar sonra alacakaranlık bastıracak, arkasından gece gelecekti.

Alçak sesle konuşuyorlardı. Andrej uyanmış ve yine debelenmeye başlamıştı, odaya acıklı acıklı bakıyor, serbest bırakılması için yalvarıyordu, ama Isaac suçluluk duyamayacak kadar yorgun ve perişan bir halde adama baktı.

Saat yedide, sıcağın pul pul kabarttığı kapıda bir hışırtı oldu. Karga'nın vızır vızır trafiğinin sesini bastıran bir gürültü geldi. Isaac çakmaklı tüfeğini kaldırdı ve Yagharek'e sessiz olmasını işaret etti.

Gelen Derkhan'dı, bitkin ve kir pas içindeydi, suratı toz ve yağ kaplıydı. Kapıdan geçerken soluğunu tuttu ve içeriye girdikten sonra kapıyı kapattı, kapıya yaslanıp derin bir soluk aldı.

Gelip önce Isaac'in elini tuttu, sonra Yagharek'in. Mırıl mırıl selamlaştılar.

"Sanırım birisi burayı gözetliyor," dedi Derkhan heyecanla. "Karşıdaki tütüncünün tentesinin altında duruyor, yeşil pelerinli. Yüzü görünmüyor."

Isaac ve Yagharek endişelendi. Garuda tahta çakılı pencerenin altına eğildi, avcı kuş gözünü bir budak deliğine dayadı. Harabenin karşısındaki sokağı taradı.

"Orada kimse yok," dedi donuk bir sesle. Derkhan yanma gelerek delikten o da dışarıya baktı.

"Belki de buraya bakmıyordu," dedi sonra. "Ama bir iki kat yukarıda kendimi daha güvende hissedeceğim, gelen olursa duyarız hiç olmazsa."

Taşınmaları çok kolay olacaktı; Isaac, durmadan ağlayan Andrej'i birisi görür korkusu olmadan, silah zoruyla yukarıya çıkarabilirdi. Yukarıya çıkmaya başladılar, isle kaplı zeminde ayak izlerini bırakıyorlardı.

En üst katta, pencere sövelerinde ne cam ne de tahta vardı ve kademe kademe yükselen yekpare koca yapının çatısındaki arduvaz taşlarının bir kısmını görebiliyorlardı. Gecenin çökmesini beklediler. Sonunda turuncu gaz lambalarının ışığında, Yagharek camdan dışarıya tırmandı ve yavaşça, biraz ötedeki yosun kaplı duvarın üzerine atladı. Binaları Dexter Hattı'na ve Perdido Sokağı İstasyonu'na bağlayan, kesintisiz uzanan çatı sırtlarına kadar olan bir buçuk metrelik mesafeyi geçti. İstasyon ağır ve kocaman cüssesiyle batıda uzanıyor, üzerinde benek benek ışık kümeleriyle yeryüzündeki bir takım yıldızını andırıyordu.

Yagharek, ufuk çizgisinde bir karaltıydı. Uzanıp giden bacaların arasına göz gezdirdi. İzlenmiyordu. Karanlık pencereye geri döndü ve diğerlerine onu izlemeleri için işaret etti.

Andrej yaşlıydı, bedeni esnek değildi, daracık geçitlerde yürümekte zorlanıyordu. Gereken yerlerde bir buçuk metrelik mesafeleri atlamasına olanak yoktu. Isaac ve Derkhan ona yardım edip destekliyorlardı ya da daha doğrusu biri silahın namlusunu adamın beynine doğrulturken, diğeri de şefkatli, ölümcül bir yardımla sımsıkı tutuyordu onu.

Yürüyüp tırmanabilsin diye ayaklarındaki ve ellerindeki bağları çözmüşlerdi, ancak hıçkırıkları, ağlamaları duyulmasın diye ağzındaki tıkacı çıkarmamışlardı.

Andrej, cehennemin sınırlarına gelmiş, şaşkın ve zavallı bir ruh gibi, ayakları geri geri giderek kaçınılmaz sonuna yaklaşıyordu.

Dördü birden, Dexter Hattı'na koşut giden çatıları geçtiler. İki yanlarından demir trenler üfürerek geçiyor, bağırarak, gitgide azalan ışığın içine kurum dolu dumanlarını yayıyorlardı. Dört gölge, yavaş yavaş istasyona doğru ilerledi.

Kısa bir süre sonra, etraflarındaki yapılar değişti. Dik eğimli çatılar, yerlerini yüksek binalara bıraktı. Ellerini kullanmak zorunda kaldılar. Pencereli duvarların çevirdiği beton yollardan geçtiler; kocaman buhar çıkışlarının altlarına sinerek ilerlediler, güdük kulelerin arasındaki kısa merdivenlere tırmandılar. Gizli makineler, tuğla bir binada uğulduyordu. Perdido Sokağı İstasyonu'nun önlerinde uzanan çatısına değil, artık yukarıya bakıyorlardı. Sıra sıra evlerin bittiği ve istasyonun eteklerinin başladığı belirsiz sınır noktasını geçmişlerdi.

Tırnanmaktan kaçındılar, onun yerine sürüne sürüne, diş gibi uzanmış tuğla çıkıntıların kenarlarından ve rastgele aralıklardan geçtiler. Isaac etrafına bakınmaya başladı, korkuyordu ve huzursuzdu. Sağ taraftaki alçak çatıların ve baca borularının arkasında kalan kaldırım görünmüyordu.

"Ses çıkarmayın, dikkatli olun," diye fısıldadı. "Bekçiler olablir."

Kuzeydoğudan, istasyonun geniş karaltısının içine oyulmuş bir kıvrımın, binanın yarısını kapattığı bir sokağa yaklaşıyorlardı. Isaac eliyle burayı işaret etti.

"İşte," diye fısıldadı yine. "Perdido Sokağı."

Eliyle sokağın uzantısını takip etti. Biraz ileride sokak, üzerinde oldukları Cephalic Yolu'yla keşişiyordu.

"Buluştukları nokta," dedi fısıltıyla. "Bırakılanları alacağımız yer orası işte. Yag, gidiyorsun, değil mi?"

Garuda fırladı, birkaç metre ileride, paslanmış bir oluğun yere doğru eğik bir merdiven oluşturduğu, yüksek bir binanın arkasına doğru gitti.

Isaac ve Derkhan, Andrej'i silahlarıyla yavaşça öne doğru ittirerek, ağır ağır yürüdüler. İki yol kavşağına geldiklerinde yere çöküp beklediler.

Isaac başını kaldırıp gökyüzüne baktı, güneş yalnızca yüksekteki bulutlara vuruyordu. Dönüp Andrej'e baktı, adamın acıyla ve yalvaran bakışlarla kırışan yüzünü inceledi. Şehrin her yanından gecenin sesleri gelmeye başlamıştı.

"Henüz karabasanlar yok," diye mırıldandı. Derkhan'a çevirdi bakışlarını, yağmur yağıp yağmadığına bakar gibi elini uzattı. "Hiçbir şey hissedemiyorum. Daha sahneye çıkmamışlar."

"Belki de yaralarını yalıyorlardır daha," dedi Derkhan neşesiz bir sesle. "Belki de gelmeyecekler. Bakışları bir an Andrej'e gidip geldi. "Bu da hiçbir işe yaramayacak."

"Gelecekler," dedi Isaac. "Garanti veriyorum sana." Kötü düşünmek istemiyordu. Bu olasılığı kabul etmiyordu.

Bir süre sessizce beklediler. Isaac ve Derkhan, aynı anda ikisinin de Andrej'e baktığını fark etti.

Adam yavaş yavaş soluk alıp veriyor, gözlerini sağa sola deviriyor, korkudan adeta uyuşmuş görünüyordu. *Ağzındaki tıkacı çıkarabiliriz*, diye düşündü Isaac, *bağıracak durumda değil... ama konuşabilir...* Tıkacı çıkarmaktan vazgeçti. Yakınlardan bir tırmalama sesi geldi. Isaac ve Derkhan sakince silahlarını kaldırdılar. Yagharek'in tüylü kafasını görünce ellerini indirdiler. Garuda, pütürlü çatı uzantısında onlara doğru zorlukla ilerliyordu. Omzunda kocaman bir kablo yığını vardı.

Isaac ayağa kalkıp onun sendeleye sendeleye yaklaşmasını izledi.

"Almışsın," dedi. "Bekliyorlardı tabii!"

"Kızmaya başlamışlardı," diye yanıtladı Yagharek. "Kanalizasyonlardan çıkalı bir saatten fazla olmuş: Bizim yakalandığımızı ya da öldürüldüğümüzü düşünüp korkmuşlar. Bu da tellerin sonuncusu." Kablo halkalarını onların önüne bıraktı. Bu, daha öncekilerin çoğundan daha ince, yaklaşık on santim çapında, ince plastikle kaplı bir kabloydu. Kalan yirmi metrelik kısım, ayaklarının yanına sımsıkı sarmallar halinde duruyordu.

Isaac yere çömelip kabloyu inceledi. Derkhan, silahını korkudan sinmiş Andrej'in üzerinden ayırmadan, yan yan kabloya baktı.

"Bağlı mı?" diye sordu. "Çalışıyor mu?"

"Bilmiyorum," dedi Isaac. "Birleştirene, bir devre oluşturana kadar bir şey söyleyemeyiz." Kabloyu kaldırdı, omzuna attı. "Umduğum kadar değil," dedi. "Perdido Sokağı İstasyonu'nun ortasına pek yaklaşamayacağız." Etrafına bakındı, dudaklarını buruşturdu. *Önemli değil*, diye düşündü. *İstasyonu seçtim, çünkü Konsey'e garanti vermek için bir yer söylemem gerekiyordu.* Ama bir yandan da, sanki binanın tuğlalarının özünde bir güç varmış gibi, *keşke istasyonun göbeğine kadar gidebilseydik*, diye düşünürken buldu kendini.

Güneybatıya doğru biraz ileriyi, dik kenarlı, küçük düz çatıların olduğu küçük bir eğimin tepesini gösterdi. Çatılar, arduvaz taşlarından abartılı bir merdiven boşluğu gibi uzanıyor, tepelerinde kocaman ve dümdüz, kirli bir beton duvar yükseliyordu. Çatı kümeleri on metre kadar yukarıda, Isaac'in bir düzlük olmasını umduğu yerde sona eriyordu. Kocaman L şeklindeki beton duvar yirmi metre kadar yükseliyor, iki taraftan da burayı kapatıyordu.

"İşte," dedi Isaac. "Gideceğimiz yer orası."

50

Bu dik çatıların yarısına geldiklerinde, Isaac ve arkadaşları birisini rahatsız etti.

Birden, bir sarhoşun kaba küfürleri duyuldu. Isaac ve Derkhan, hemen silahlarına davrandılar. Pejmürde kılıklı bir sarhoş, insanüstü bir hızla fırlayıp yokuştan aşağı koşturdu. Arkası sıra giysisinin yırtılmış parçaları uçuşuyordu.

Derken Isaac, istasyon çatısının sakinlerini fark etmeye başladı. Gizli avlularda ateşler yakılmış, karanlık ve aç gölgeler, ateşin başına toplanmıştı. Eski kulelerin dibine adamlar kıvrılmış uyuyorlardı. Alternatif bir yaşam süren, bir azınlık toplumuydu bu. Küçük tepe gezginleri aşireti. Çok farklı bir çevre.

Çatı insanlarının başlarının çok üzerinde şişko hava gemileri gökyüzünü taramaktaydı. Gürültücü avcılar, yanıp sönen benekler gibi, bulutlu gecede sinirli sinirli oradan oraya gidip geliyordu.

Kat kat arduvaz taşlarının oluşturduğu tepenin, beş metrekarelik bir düzlük olduğunu gören Isaac sevindi. Yeteri kadar büyüktü. Silahını salladı, Andrej'e oturmasını işaret etti, yaşlı adam istenileni yaptı, yavaşça ve dimdik, bir köşeye çöktü. Dizlerini kucaklayıp iki büklüm oturdu.

"Yag," dedi Isaac. "Etrafı kolla, ortak." Yagharek çektiği son kablo kıvrımını yere bıraktı ve nöbetçi gibi dikildi, kocaman çatının eğiminden aşağıya baktı.

Isaac, torbasının ağırlığı altında sendeledi. Yere bıraktı ve boşaltmaya başladı.

Üç aynalı miğfer çıkardı ve birini taktı. Derkhan diğerlerini alıp birini Yagharek'e verdi. Torbadan, kocaman bir daktilo büyüklüğünde dört analitik makine, iki büyük kimyasal-büyü pili, Kepri

tasarımı bir metal düzenek olan bir pil daha, bir sürü bağlantı kablosu, Konsey'in ilk Islak Pervaneyi yakalamak için Isaac'in başına taktığının aynısı iki kocaman haberci miğferi, el fenerleri, barut, mermi, bir demet program kartı, dönüştürücüler ve büyü çeviricileri, ne işe yarayacağı pek anlaşılmayan bakır ve kalay devreler, küçük motor ve dinamolar çıktı.

Çıkardıklarının hepsi eğilmiş, ezilmiş, çatlamış, kir içindeydiler. İçler acısı bir yığındı. Hiçbir şeye benzemiyorlardı. Döküntüydü hepsi.

Isaac yığının yanına çömeldi ve hazırlamaya başladı.

Miğferin ağırlığı altında kafası titreyip duruyordu. İki hesap makinesini birleştirerek bunları güçlü bir devreye bağladı. Sonra daha zor bir işe girişti, geriye kalan döküntüleri birbirine bağlayarak uyumlu bir devre oluşturdu.

Motorlar tellere tutturuldu, bunlar da daha büyük olan analitik makineye. Diğer makinenin içinde, çalışarak çok küçük ayarlamalar yaptı. Devre sistemini değiştirmişti. İçerideki kapakçıklar artık basit ikili düğmeler değildi. Özellikle ve özenle belirsizliğe, dönüşüm matematiğinin gri bölgelerine göre ayarlanmışlardı.

Küçük fişleri alıcılara taktı ve dönüşüm makinesini kablolarla, esrarengiz bir enerji biçimini bir diğerine çeviren dinamolara ve dönüştürücülere bağladı.

Dümdüz uzanan çatıya, bu karmakarışık devreyi boydan boya serdi.

Torbadan son olarak, kabaca kaynak yapılmış, bir ayakkabı büyüklüğünde, siyah teneke bir kutu çıkarıp bunu da ortalığa yayılmış makineye ekledi. Griss Sapağı çöplüğündeki kocaman gizli zekâya kadar, üç kilometreden fazla uzanan bu gerilla mühendisliği eserinin ucundaki kabloyu tuttu. Tarak gibi açılmış tel kıvrımlarını ustaca çözdü ve bunları siyah kutuya bağladı. Silahını Andrej'in üzerinde tutmuş, kendisini izleyen Derkhan'a baktı. "Bu şalter," dedi. "Bir devre vanası. Tek yönlü bir akış. Konsey'i bunlardan ayırıyorum." Dönüşüm makinesinin parçalarına dokundu. Derkhan başını salladı. Gökyüzü neredeyse tamamen kararmıştı. Isaac başını kaldırıp yine kadına baktı. Dudakları gerilmişti.

"O lanet şeyin dönüşüm makinesine erişmesine izin veremeyiz. Ondan uzak kalmalıyız," diye açıkladı, bir yandan da makinenin birbirinden bağımsız görünen parçalarını birbirine bağlıyordu. "Robot'un bize ne dediğini anımsıyor musun? Güya avatar, nehirden çıkarılan bir cesetmiş. Hadi canım! *Canlı* o... Zekâsı yok, doğru, ama kalbi çarpıyor ve ciğerleri soluk alıp veriyor. Robot Konseyi bu adamın aklını hâlâ *canlıyken* çıkarıp almış. Olay bu. Yoksa çürüyüp giderdi.

"Bilmiyorum... belki kendilerini ona adayan akılsız müritlerinden biriydi, belki de bir gönüllü. Ama olmayabilir de. Her neyse, Konsey insanları, ya da diğer canlıları öldürmekten çekinmiyor, eğer...işine yarayacaklarsa. Empati duymuyor, hiçbir ahlâk duygusu yok," diye devam etti Isaac, bir yandan da sert bir metal parçasını itekleyip duruyordu. "Yalnızca hesap yapan bir zekâ. Maliyet ve kazanç hesabı. Kendini en üstün düzeye getirmeye... çalışıyor. Kendi gücünü artırmak için ne gerekiyorsa yapacaktır, bize yalan söylemek, bizi öldürmek de buna dahil."

Isaac bir an durdu ve Derkhan'a baktı.

"Biliyor musun," dedi yavaşça, "dönüşüm makinesini de bu yüzden istiyor. Tutturdu isterim, diye. Ben de düşünmeye başladım. İşte bu, bu iş için." Hafifçe vurarak şalteri okşadı. "Konsey'i doğrudan bağlarsam, dönüşüm makinesinden veri alabilir, onu kontrol edebilir. Bunu kullandığımı bilmiyor ve bu yüzden de bağlanmak için çok hevesli. Kendi makinesini nasıl yapacağını bilmiyor: Seninle her şeyine bahse girerim ki bizimle ilgilenme nedeni bu.

"Dee, Yag, bu makinenin neler *yapabileceğini* biliyor musunuz? Yani, bu bir ilk örnek... ama gerektiği gibi çalışacak olursa, eğer içine girip ayrıntılı planını görerek onu daha kusursuz oluşturup sorunları çözecek olursanız... neler yapabileceğini biliyor musunuz?"

"Her şeyi." Bir süre sessiz kaldı, bu arada elleri çalışıyor, telleri bağlıyordu. "Her yerde bir dönüşüm var ve makine bunu bulup boşaltarak yönlendirecek olursa... her şeyi yapabilir. Bütün bu matematik hesapları beni engelliyor. Makinenin ne yapmasını istediğinizi matematiksel olarak anlatmak zorundasınız. Program kartları bu işe yarıyor. Ama Konsey'in o Allahın cezası *beyni* her

şeyi matematiksel olarak anlatıyor. Eğer bu makineye bağlanacak olursa, *müritlerine de artık deli denemeyecek*."

"Ona Tanrı-makine dediklerini biliyor musun? Eh, haklı çıkacaklar."

Üçü de sessizleşti. Andrej gözlerini sağa sola çeviriyor, konuşulanların tek bir kelimesini bile anlamıyordu.

Isaac sessizce çalışmaya devam etti. Robot Konseyi'nin esir aldığı bir şehrin nasıl olacağını düşünmeye çalıştı. Konsey'in küçük dönüşüm makinesine bağlanışını, gitgide artan sayıda makineler oluşturup bunları kendi sistemine bağladığını ve sonra da kendi büyüsel, elektro kimyasal ve buhar gücüyle bunları çalıştırdığını gözünün önüne getirdi. Çöplüğün içinde gürültüyle çalışan, gerçeğin kumaşını bir Dokuyucu'nun memeciklerinin yaptığı gibi kolayca büküp kanatan, hepsi bu devasa, soğuk, yalnızca hesap yapan, bir bebek gibi, o kaprisli zekânın emirlerini yerine getiren dev gibi kapakçıkları düşündü.

Şaltere parmaklarıyla dokundu, hafifçe salladı, düzeneğinin sağlam olması için dua etti.

Isaac içini çekerek Konsey'in bastığı kalın bir program kartı destesi çıkardı. Her biri Konsey'in titrek daktilo yazısıyla etiketlenmişti. Isaac merakla başını kaldırdı.

"Saat daha on olmadı, değil mi?" diye sordu. Derkhan başını iki yana salladı. "Havada hâlâ bir şey yok, ne dersin? Pervaneler hâlâ çıkmadı. Onlar ortaya çıkana kadar hazır olmalıyız."

Aşağıya baktı ve iki kimyasal pilin üzerindeki kolu çekti. İçerideki ayıraçlar karıştı. Çok hafif bir köpürme sesi duyuldu ve akımın serbest kalmasıyla birlikte kapakçıklar tıkırdamaya, çıktının gürültüleri buna karışmaya başladı. Çatıdaki düzenek hayata sıçramıştı.

Dönüşüm makinesi vızıldayarak çalışıyordu!

"Yalnızca hesap yapıyor," dedi Isaac kendisine bakan Derkhan ve Yagharek'e. "Henüz işleme geçmedi. Komutlarımı alıyor."

Isaac program kartlarını, önünde duran farklı analitik makinelere dikkatle yüklemeye başladı. Birçoğu dönüşüm makinesine,

bazıları da küçük kablo kıvrımlarıyla bağlanmış yardımcı hesap devrelerine gitti. Isaac, kartları veri girişlerine sokmadan önce her birini dikkatle inceleyip elindeki notlarla karşılaştırarak küçük hesaplar yapıyordu.

Makine tıkırtıyla çalışıyor, ince mandallı dişleri kartların üzerinde kayıyor, dikkatle açılmış deliklere, analog beyinlerine yüklenen komutlara ve bilgiye kilitleniyordu. Isaac ağır çalışıyor, kartı çıkarıp yenisini sokmadan önce işlemin tamanlandığını haber veren tıkırtıyı bekliyordu.

Notlar almayı sürdürüyor, buruşuk kâğıt parçalarının kenarlarına anlaşılmaz mesajlar karalıyordu. Soluğu hızlanmıştı.

Birdenbire yağmur yağmaya başladı. Ağır, kocaman damlalar miskin miskin yere düşüp patlıyorlardı, irin gibi yoğun ve sıcaktılar. Gece bastırmıştı ve yapış yapış yağmur bulutları karanlığı iyice artırıyordu. Isaac hızlandı, parmakları hantallaşmış, şişmiş gibi geldi.

Yavaş bir sürüklenme duygusuna kapıldı, ruhuna asılan ve kemiklerini dolduran bir ağırlık hissetti. İçinden yükselen, esrarengiz, korkutucu ve gizli bir şey, aklının derinliklerinden yayılan bir mürekkep lekesi.

"Isaac," dedi Derkhan çatlak bir sesle, "acele etmelisin. Başlıyor."

Yağmurla birlikte, bir sürü halinde karabasan da yağmaya başladı.

"Harekete geçtiler," dedi Derkhan dehşet içinde. "Avlanıyorlar. Sahneye çıktılar. Acele et, acele etmelisin..."

Isaac konuşmadan onayladı ve yaptığı işe devam etti, sanki üzerine çöken bu bezdirici ağırlığı dağıtabilirmiş gibi başını iki yana salladı. *Kahrolasıca Dokuyucu nerede kaldı?* diye düşünüyordu.

"Aşağıdan birisi bizi izliyor," dedi birdenbire Yagharek, "serserinin birine benziyor. Kaçmıyor. Hiç hareket etmiyor."

Isaac başını kaldırıp baktı, sonra yine işine döndü.

"Benim silahımı al oradan," diye öfkeli bir sesle fısıldadı. "Yukarıya gelecek olursa, ateş ederek uyar onu. Umarım yaklaşmaz."

Elleri aceleyle çalışıyor, büküyor, bağlıyor, programlıyordu. Numaralanmış kartları deliyor ve kabaca kesilmiş kartları deliklere sokmaya uğraşıyordu. "Neredeyse tamam," diye mırıldandı, "neredeyse tamam."

Gecenin baskısını, onu tatsız düşlerin içine çeken duyguyu daha çok hissetmeye başladı.

"Isaac..." diye, heyecanla fısıldadı Derkhan. Andrej korkudan ve bitkinlikten yarım yamalak bir uykuya dalmıştı. Şimdi ise inliyor, saçma sapan sayıklıyor, gözlerini baygın baygın açıp kapatıyordu.

"Bitti," dedi Isaac ve geriye çekildi.

Bir sessizlik oldu. Isaac'in zafer duygusu hemen kayboldu.

"Dokuyucu'nun da gelmesi lazım!" dedi. "Burada olması... burada olacağını söylemişti! O olmadan hiçbir şey yapamayız."

Beklemekten başka yapacakları bir şey yoktu.

Çarpıtılmış düşlerin iğrenç kokusu gitgide artıyor, şehrin rastgele noktalarından, korkuyla bağıran ya da meydan okuyan uykudaki kurbanların kısa çığlıkları geliyordu. Yağmur hızını artırmış, yerler iyice ıslanmıştı. Isaac, kirden yapış yapış olan torbasını dönüşüm devresinin farklı bölümlerinin üzerine koyuyor, telaş içinde onu oradan oraya taşıyor, makinesini boş yere yağmurdan korumaya çalışıyordu.

Yagharek, yağmurda ışıldayan çatıyı gözden geçirdi. Kafası korku dolu düşlerle yeterince dolunca ve görebileceği şeylerden korkmaya başlayınca topuklarının üzerinde döndü ve miğferindeki aynalardan bakmaya devam etti. Aşağıdaki kımıltısız karaltıyı gözden kaçırmamaya çalışıyordu bu arada.

Isaac ve Derkhan, sanki adamın iyiliği umurlarındaymış gibi, yine o zoraki kibarlıkla Andrej'i devreye biraz daha yaklaştırdılar. Derkhan silahını adamın üzerine tutarken Isaac, yaşlı adamın ellerini ve ayaklarını yeniden bağladı ve haberci miğferlerinden birini de sımsıkı kafasına oturttu. Andrej'in yüzüne hiç bakmadı.

Miğfer ayarlanmıştı. Tepesindeki geniş çıkışın dışında üç tane de priz vardı. Bir tanesi onu ikinci miğfere bağlıyordu. Diğeri kar-

makarışık bir sürü telle dönüşüm makinesinin hesaplayıcı beyinlerine ve üreteçlerine bağlanmıştı.

Isaac üçüncü bağlantının üzerindeki yağmur suyunu sildi ve bunu nehrin güneyine, Robot Konseyi'ne kadar uzanan kocaman kabloya bağlanan siyah şalterden çıkan kalın tele soktu. Akım, Konsey'in analitik beyninden, tek yönlü bir anahtar yoluyla, Andrej'in miğferine akabilecekti.

"Her şey tamam işte," dedi Isaac, gergin bir sesle. "Şimdi bize gereken tek şey, Allahın cezası *Dokuyucu*..."

Yağmur ve artan karabasanlarla dolu bir yarım saat daha geçtikten sonra, çatının boyutları dalgalanmaya başladı ve alabildiğine açıldı, Dokuyucu'nun mırıl mırıl monoluğu duyuldu.

...SEN VE BEN BİRLİKTE ÇALIŞIRKEN BÜYÜK HUNİ DE ŞEHİRAĞININ MERKEZİNDEKİ SALAK TARTIŞTIĞIMIZI GÖRÜYOR

...kafalarının içi bu olağanüstü sesle doldu ve büyük örümcek havadaki yırtıktan yavaşça dışarı adım attı ve dans ederek onlara yaklaştı, parlak, devasa gövdesinin yanında ufacık kalmışlardı.

Isaac bağırarak bir soluk verdi, rahatlamayla inler gibiydi. Dokuyucu'nun yarattığı şaşkınlık ve korkuyla ürperdi.

"Dokuyucu!" diye bağırdı. "Şimdi bize yardım et!" Diğer haberleşme miğferini bu dehşet verici varlığa uzattı.

Andrej başını kaldırmış ve büyük bir korku içinde geriye çekilmişti. Gözleri kan basıncıyla dışarı uğramış, öğürmeye başlamıştı. Elinden geldiğince hızla kıvranarak çatının ucuna doğru gitmeye kalkıştı, müthiş ve amansız bir korkuyla bedeni iki büklüm oluyor, sonra yine açılıyor ve adam böylece ilerliyordu.

Derkhan durumu görüp Andrej'i sımsıkı tuttu. Adam onun elindeki silaha aldırmadı, gözleri, tepesine dikilmiş, yavaş, ürkünç devinimlerle aşağı bakan dev örümcekten başka bir şey görmüyordu. Derkhan için onu kontrol etmek zor olmadı. Adamın çürüyen kaslarının çabası bir işe yaramadı. Derkhan, Andrej'i kenara çekti ve omuzlarına bastırdı.

Isaac onlara bakmıyordu. Elindeki miğferi, yalvaran bakışlarla Dokuyucu'ya uzatmıştı.

"Bunu takmalısın," dedi. "Hemen tak! Hepsini halledebiliriz. Ağı tamir etmek için... yardım edeceğini söylemiştin... lütfen."

Yağmur, Dokuyucu'nun kalın kabuğuna vuruyordu. Saniyede bir, kabuğa çarpan rastgele bir iki damla şiddetle cızırdıyor ve buharlaşıyordu. Dokuyucu her zaman yaptığı gibi, Isaac, Yagharek ve Derkhan'ın anlayamadığı, zor işitilen mırıltılı konuşmasına devam ediyordu.

Pürüzsüz insan elleriyle uzandı ve miğferi boğumlu kafasına oturttu.

Isaac bitkin bir rahatlamayla gözlerini kapattı, sonra yine açtı.

"Sakın çıkarma!" diye fısıldadı. "İyice bağla."

Örümcek usta bir terzi gibi çalışan elleriyle, söyleneni yaptı.

...EL ÇABUKLUĞUYLA... diye hızlı hızlı söyleniyordu... PATLAYAN METALİN İÇİNDEN GEÇERKEN ÇINLAMALAR VE ÇAMURLA KARIŞIRKEN ÖFKEM AYNAMDA BİNLERCE BEYİN DALGASI VE ÖRME PLANI KABARIYOR İLERİYE DOĞRU BENİM USTA KURNAZ İŞÇİM... ve Dokuyucu anlaşılmaz, düş benzeri açıklamalarını mırıldanırken, Isaac onun bir yandan da miğferin bağını korkunç çenesinin altında son bir kez çekerek sıkıştırdığını gördü ve Andrej'in miğferindeki devreyi açan düğmeleri çevirdi, analitik hesap makinelerinin ve dönüşüm makinesinin işlem gücünü en üst düzeye getiren bir dizi kolu çekti ve geriye doğru bir iki adım attı.

Önlerinde duran makinenin içinden olağanüstü akımlar yayılmaya başladı.

Bir an hiç kimseden ses çıkmadı, yağmur bile kesilir gibi olmuştu.

Bağlantılardan değişik ve olağanüstü renklerde kıvılcımlar saçılıyordu.

Kocaman bir güç arkı, Andrej'in bedenine dalarak adamı kaskatı bir hale getirdi. Etrafı bir an halelendi. Yüzünü acı ve şaşkınlık kapladı.

Isaac, Derkhan ve Yagharek oldukları yerde donakalmış, onu izliyorlardı.

Piller dolambaçlı devrenin içinden hızla geçen şarjlı parçacıkları gönderdikçe, güç akımları ve işlem gören komutlar karmaşık veri halkaları halinde birbiriyle iletişime geçiyor, akıl almaz bir ölçüde çözülen son derece hızlı bir olaylar dizisi gerçekleşiyordu.

İletici miğfer görevine başladı, Andrej'in aklından sızanları emiyor, onları büyü parçacıkları ve dalgalardan oluşan bir akım halinde büyütüyordu. Bunlar da ışık hızında devreden geçiyor ve onları ses çıkarmadan havaya yayacak ters dönmüş bacaya doğru iletiyordu.

Ama yönleri değişti.

İşlem görmüş, okunmuş, minik kapakçıkların ve düğmelerin komutlarıyla matematiksel bir biçime dönüşmüşlerdi.

Son derece kısa bir an sonra, devrenin içine iki enerji akımı daha boşaldı. Birincisi Dokuyucu'nun taktığı miğferden geçen salımlardı. Çok kısa bir an sonra gelen ikincisi ise, Griss Sapağı çöplüğünden çıkan kablodan kıvılcımlar saçarak akan ve sokaklar boyunca bir aşağı bir yukarı çarparak, büyük bir güç halinde devre kapakçıklarını geçip Andrej'in miğferine ulaşan Robot Konsey'in akımıydı.

Isaac Islak Pervanelerin nasıl fark gözetmeksizin, salyalarını akıtarak dillerini Dokuyucu'nun bedeninde yuvarladıklarını görmüştü. Sersemlediklerini ama hâlâ aç olduklarını görmüştü.

Dokuyucu'nun bedeninin akıl dalgaları yaydığını anlamıştı, ama bu dalgalar, diğer akıllı ırkların yaydığı dalgalar gibi değildi. Islak Pervaneler iştahla yalamış, tadını almışlardı... ama karınlarını doyuran bir şey yoktu.

Dokuyucu sürekli akan, anlaşılmaz bir bilinç akışı halinde düşünüyordu. Dokuyucu'nun aklında tabakalar yoktu, alt işlevleri denetleyecek bir egosu yoktu, aklını bir yerde tutacak zarı yoktu. Dokuyucu'nun gece düşleri, aklının gizli köşelerinden gelen saklı mesajları, düzenli bir bilinç için yalvaran birikmiş pisliklerin boşaltımı diye bir şeyi yoktu. Dokuyucu için düşler ile bilinç tek şeydi, Dokuyucu bilinçli olmayı düşlüyordu ve bilinç ise onun düşüydü; görüntü, istek, kavrama ve duygulardan oluşan anlaşılmaz bir curcuna halinde.

Bu, Islak Pervaneler için kabaran bir içkinin köpüğü gibiydi. Sarhoş edici ve enfes, ama bir özü, dokusu olmayan bir şeydi. Maddesi yoktu. Onları besleyecek düşler değildi bunlar.

Dokuyucu'nun bilinç fırtınası, telleri daha karmaşık makinelerin içine üfledi.

Hemen arkasından, Robot Konseyi'nin beyninin parçacık seli bastırdı.

Dokuyucu'yu oluşturan anarşik telaşın tam tersine, Robot Konseyi soğukkanlı ve kusursuz bir biçimde düşünüyordu. Kavramlar, bir sürü açma kapama düğmesine, gizli istek ve tutkuların yaratttığı sorunlar olmaksızın bilgiyi işleyen ruhsuz bir bencilliğe indirgenmişti. Var olma ve çoğalma isteğiydi bu, psikolojiden yoksun, düşüncelere dalmış, fazlasıyla ve rastlantısal olarak acımasız bir beyindi onunki.

Islak Pervaneler onu göremezdi, bilinçaltı olmadan düşünüyordu. Bütün tadı ve kokusu alınmış bir etti, besin olarak düşünülemeyecek boş düşünce kalorileriydi. Kül gibiydi.

Konsey'in aklı makineye boşalıyordu ve komutlar bakır bağlantılardan gönderilirken, Konsey'in bilgi çekip makineyi kontrol etmeye kalkıştığı sırada gergin bir bekleyiş oldu. Ama şalter sağlamdı. Parçacık akışı tek yönlü sürdü.

Akış özümlenerek analitik makineden geçti.

Bir dizi veriye ulaşıldı. Karmaşık komutlar kapakçıklardan çabuk çabuk geçti.

Saniyenin yedide biri kadar bir süre içinde, ardı ardına hızla gelişen işlemler başladı.

Makine ilk x girdisinin biçimini inceledi, Andrej'in akıl belirteciydi bu.

İki yardımcı komut, tüplerin ve tellerin içinden aynı anda tıkırtıyla inmeye başladı. *y girdisini örnekle,* dedi bir tanesi ve makineler, Dokuyucu'dan gelen olağanüstü akıl akımının haritasını çıkardı; z *girdisinin biçimini örnekle*, denince de aynı işi Robot Konseyi'nin yaygın ve güçlü beyin dalgaları için yaptılar.

Analitik makineler çıktı ölçeğini incelediler, örneklerin, şekillerin üzerine yoğunlaştılar.

İki program satırı bir üçüncüyle birleşti: *x girdisinin dalgabiçimini y ve z girdileriyle kopyala.*

Komutlar aşırı derecede karmaşıktı. Konsey'in sağladığı gelişmiş hesap makinelerine ve onun ayrıntılı program kartlarına güveniyorlardı.

Matem-analitik akıl haritaları, basit ve eksik, kaçınılmaz olarak kusurlu olsalar bile, sonunda bir örnek oluşturdular. Üçü karşılaştırıldı.

Andrej'in aklı, mantıklı herhangi bir insanın, herhangi bir Vodyanoinin, Keprinin, Kaktüsün ya da başka bir zeki yaratığınki gibi, bilincin ve bilinç altının sürekli çırpınan bir mantıksal bütünlüğü, düşlerin ve arzuların bastırılıp yönlendirilmesi, bilinçaltının karşıt, akılcı-değişken ego tarafından tekrarlanan yeniden yaratılışıydı. Ya da tersi, bilinç düzeylerinin etkileşerek dengesiz ve sürekli yenilenen bir bütün haline gelmesi.

Andrej'in aklı ne Konsey'in soğuk akıl yürütmesine ne de Dokuyucu'nun şiirsel düş bilincine benziyordu.

x, diye kaydetti makineler, *y*'den farklıydı, *z*'den farklıydı.

Ama temel yapısı ve bilinçaltı akışıyla, akılcılığı ve düşüncesiz zevkleri hesaplamasıyla, kendini yücelten çözümlemesi ve duygusal yüküyle, *x*, analitik makinelerin hesabına göre, *y* artı *z*'ye eşitti.

Büyüsel akıl motorları komutları izledi, y ve z'yi birleştirdiler. x'in dalga boyunun bir kopyasını yarattılar ve bunu Andrej'in miğferindeki çıktıdan gönderdiler.

Konsey ve Dokuyucu'dan gelen ve miğfere boşalan yüklü parçacık akışları birbirine eklendi ve tek bir büyük bir akış haline geldi.

Dokuyucu'nu düşleri, Konsey'in hesaplarıyla karışıp, bilinç ve bilinçaltını, çalışan insan beynini taklit etmeye başladılar. Yeni bileşimler, Andrej'in zayıf sızıntılarından, ölçülemeyecek kadar daha güçlüydü. Bu yeni ve sınırsız akım, göğe yükselen geniş huniye doğru kabardıkça bu gücün büyüklüğü hiç azalmadı.

Devrenin çalışmaya başlamasından bu yana bir saniyenin üçte birinden biraz uzun bir süre geçmişti. Birleşen y+z'nin muazzam akıntısı çıkışa doğru fırlarken, yeni bir dizi koşul yerine getirilmiş oldu. Dönüşüm makinesinin kendisi çalışmaya başladı.

Makine, dönüşüm matematiğinin, nesnel bir sınıflandırma olduğu kadar, inandırıcı da olan bir görüşün, değişken kategorilerini kullanıyordu.

Makinenin tümdengelim yöntemi bütünsel, özetleyici ve değişkendi.

Konsey'in ve Dokuyucu'nun sızıntıları, Andrej'den boşalanların yerini aldıkça dönüşüm makinesi de asıl işlemcilerdeki aynı bilgiyle beslendi. Yapılan hesapları çabucak değerlendirdi ve yeni akışı inceledi. Şaşırtıcı zekâsında, ciddi bir anormallik ortaya çıktı. Diğer makinelerin katı matematiksel işlevlerinin kesinlikle ortaya çıkaramayacağı bir şey.

Analiz edilen veri akışlarının yapısı, bileşenlerinin toplamı değildi yalnızca.

y ve z birleşik, sınırlı bütünler halindeydi. En önemlisi ise x, yani Andrej'in aklı, bütün örneğin referansı da öyleydi. Toplamını oluşturdukları yapılar için, x'deki bilinç tabakaları birbirine bağımlıydı, bunlar kendi kendine yeten bir bilinç motorunun iç içe geçen çarklarıydı. Akıl *artı* düşler diye aritmetik olarak ayırdedilen şey, gerçekte bileşenleri birbirinden ayrılamayan bir bütündü.

y ve z, x'in yarım tamamlanmış örnekleri değildi. Niteliksel olarak farklıydılar.

Makine, şaşmaz dönüşüm mantığını asıl işleme uyarlıyordu. Matematiksel bir komut, farklı maddeden bir kaynak kodunun kusursuz bir matematiksel benzerini yaratmıştı ve bu eş, taklit ettiği aslının aynı zamanda hem aynısıydı hem de *esas olarak ondan çok farklıydı.*

Devre çalışmaya başladıktan bir saniyenin beşte üçü kadar bir süre sonra, dönüşüm makinesi aynı anda iki sonuca ulaştı: $x = y+z$ ve $x \neq y+z$.

Sürdürülen işlem, büyük ölçüde değişkendi. Çelişkili ve savunulamazdı, mantık uygulanması işi karıştırıyordu.

İşlem, analiz ilkeleri, örnekleme ve dönüştürme açısından bakıldığında tam bir bulmacaydı.

Çok büyük bir dönüşüm enerjisi kaynağı, aniden ortaya çıkmıştı. Dönüşümün gerçekleştirilmesi, dağıtımına olanak sağlamıştı; metafazik pistonlar inip çıkıyor, gönderdikleri kontrollü ve değişken enerji, yükseltici ve dönüştürücülerden hızla geçiyordu. İkincil devreler sarsılıp titredi. Dönüşüm motoru bir üreteç gibi dönmeye başlamıştı, bu güçle çatırdıyor ve voltaj benzeri karmaşık yükler gönderiyordu.

Son komut dönüşüm makinesinin iç kısımlarında ikili değer halinde çınladı. *Enerjiyi yönlendir,* dedi, *ve çıktıyı arttır.*

Gücün tellerden ve mekanizmadan akmasından en fazla bir saniye sonra, birleştirilmiş bilincin, Dokuyucu ve Konsey'in bu olanaksız ve çelişkili ortak akışı, Andrej'in iletken miğferini doldurdu ve patlarcasına dışarıya fışkırdı.

Yönü değiştirilmiş yayılımlar, başvuru verilerinden bir halka halinde yalpaladı, dönüşüm ve analog makineleri tarafndan sürekli denetlenip y+z akışıyla karşılaştırıldı. Bir çıkışı olmadan dışarı akmaya başladı, tuhaf, küçük büyü plazması arkları oluşturuyordu. Görünmeyen damlalar halinde Andrej'in buruşuk yüzüne düşüyor, Dokuyucu ve Konsey'den yayılan yoğun akıntıya karışıyordu.

Bu koskocaman ve değişken bilinç toplamı, miğferin bağlantı yerlerinden büyük damlalar halinde dışarı fışkırıyordu. Akıl dalgaları ve parçacıklarından oluşmuş, gitgide büyüyen bir kol istasyonun üzerini sardı, oradan gökyüzüne yükseldi. Görünmez bir koldu bu, ama Isaac, Derkhan ve Yagharek onu hisedebiliyordu, derilerinde bir karıncalanma oluyor, altıncı ve yedinci duyular donuk bir ruhsal çınlama gibi ötüyordu.

Andrej titriyor ve onu sarsan bu güçle kıvranıyordu. Ağzı oynuyordu. Derkhan suçluluk duygusuyla başını çevirdi.

Dokuyucu incecik ayaklarının üzerinde ileri geri dans ediyor, sessizce yakınarak, miğferine vuruyordu.

"Tuzak..." diye sertçe seslendi Yagharek ve enerji akışından geriye çekildi.

"Daha yeni başladı," yağmurun içinden Isaac'in sesi geldi.

Dönüşüm makinesi uğulduyor, ısınıyor, çok büyük ve sınırsız güçler boşaltıyordu. Kalın izole edilmiş kablolardan Andrej'e doğru dönüşen akım dalgaları gönderiyordu. Andrej acıyla ve onu felce uğratan korkuyla iki büklüm olmuştu.

Makine değişken durumdan çekilen enerjiyi aldı ve bunu yönlendirdi. Komutlara uyuyor, dönüştürücü halindeki bu enerjiyi Dokuyucu ve Konsey'e doğru boşaltıyordu.

Artırıyordu. Kavisini ve alanını, gücünü büyütüyordu. Sonra bir daha büyütüyordu.

Bir veri halkası oluştu. Yapay akıntı güçlendirilmişti; çürük temeller üzerine oturtulmuş, sağlam ve kocaman bir kale gibi, kütlesindeki artış onu daha riskli bir konuma getiriyordu. Akım güçlendikçe çelişkili yaratılışı da dengesizleşti. Dönüşüm şiddetlendi. Makinenin dönüştürücü gücü gitgide artarak büyüdü; ruhsal akışı iyice güçlendirdi; dönüşüm yine hızlandı...

Isaac'in derisindeki karıncalanma daha da arttı. Kafasının içinde bir ses duyuyordu sanki, yakınlarda bir şey kontrolden çıkmış, gitgide hızlanarak dönüyor gibi, yüksekliği artan bir inilti.

Yüzünü buruşturdu.

...AMAN ALLAHIM AKAN ŞEY DÜŞÜNÜYOR AMA O AKIL AKIL DEĞİL...Dokuyucu mırıldanmaya devam ediyordu... BİR ARTI BİR İŞE YARAMAZ AMA O BİR ARTI İKİ BİZ HEMEN KAZANDIK NE KAZANMAK NE HARİKA ...

Andrej karanlık yağmurda bir işkence kurbanı gibi kıvrandıkça, onun kafasından gökyüzüne boşalan güç daha yoğunlaşıyor, korkutucu, geometrik bir oranla artıyordu. Isaac, Derkhan ve Yagharek, bu kıvranan görüntüden, içinde bulundukları küçük alan izin verdiği kadar uzaklaştılar. Gözenekleri açılıp kapandı, saçları ve tüyleri derilerinin üzerine yapıştı.

Dönüşüm halkası hâlâ sürüyor ve sızıntı artıyordu, sonunda nerdeyse, altmış metre yükseklikte, yanıp sönen bir hava sütünü halinde, gözle görülecek bir hale geldi, yıldızların ve hava gemilerinin ışıkları şehrin üzerinde görünmez bir cehennem ateşi gibi

yükselen bu sütunun etrafından ve içinden, kararsız bir şekilde kıvrılarak geçiyorlardı.

Diş etleri çürüyor gibi geldi Isaac'e, sanki dişleri ensesinden çıkıp gitmek istiyordu.

Dokuyucu neşeyle dans ediyordu.

Havada devasa bir işaret ateşi yanıyordu. Kocaman ve hızla büyüyen bir enerji sütunu, yalancı bir bilinç, korkutucu bir kavisle genişleyen ve kabaran sahte bir akıl haritası, akıl almaz boyutuyla, olmayan bir tanrının habercisi gibiydi.

Yeni Crobuzon'da şehrin dokuz yüzden fazla en iyi medyum ve büyücüsü, durdu ve birdenbire Karga yönünde gökyüzüne baktılar, yüzleri şaşkınlık ve anlamadıkları bir korkuyla buruşmuştu. En duyarlı olanları, başlarını tutup açıklanamaz bir acıyla inledi.

İki yüz yedi tanesi sayısal kodlardan ve cafcaflı şiirlerden oluşan bir şeyler okumaya başladı. Yüz elli bir tanesinin burunları kanamaya başladı, bunların iki tanesinin kanaması durdurulamadı.

Hükümet için çalışan on bir tanesi, Ekser'in tepesindeki işyerlerinden fırlayıp burunlarından ve kulaklarından akan sümüksü kana mendillerini bastırarak Eliza Stem-Fulcher'm odasına doğru koşturdular.

"Perdido Sokağı İstasyonu!" diyebildiler ancak. Bunu birkaç dakika boyunca, sersemlemiş bir halde, İçişleri Bakanına ve Belediye Başkanına yinelediler, dudakları başka sesler de aranıyor, patronlarının kusursuz giysilerine kanları sıçrıyordu.

"Perdido Sokağı İstasyonu!"

Chnum'un geniş caddelerinin çok uzağında; biri Katran Üçgeni'ndeki tapınak kulelerinden yavaşça geçiyor, biri Uğultu Tepesi'nde nehrin kıyısına iniyor, bir diğeri kanatlarını iyice açmış Cehennemtaşı gecekondularının üzerinde süzülüyordu; karmaşık bedenler hareket halindeydi.

Kanatlarını ağır ağır çırparak ve dillerinden salyalar akıtarak av peşine düşmüştü Pervaneler.

Açtılar, karınlarını doyurmak, bedenlerini hazırlayıp yeniden üremek için can atıyorlardı. Avlanmalıydılar.

Şehrin farklı bölgelerinde, birbirlerinden kilometrelerce uzakta olan dört Pervane, başını aynı anda, aynı yöne çevirdi. Karmaşık kanatlarını çırptılar ve yavaşladılar, havada neredeyse kımıltısız kaldılar. Dört salyalı dil açılıp havayı yaladı.

Uzakta, kirli ışık lekelerinin yanıp söndüğü çizgide, binanın merkez yapısının dışında yerden bir sütun yükseliyordu. Onlar havayı yalayıp tadına bakarlarken bile büyümeye devam ediyordu ve tat esintileri onlara ulaştıkça kanatlarını deli gibi geriye çırpmaya başladılar, o şeyin inanılmaz lezzetli kokusu kabarıyor, havada fırıl fırıl dönüyordu.

Şehrin diğer kokuları ve tatları kaybolup gitmişti. Olağanüstü tadın yoğunluğu akıl almaz bir hızla iki katına çıkmış, Islak Pervaneleri sarıyor, onları deliye döndürüyordu.

Birer birer şaşkın ve sevinçli bir açgözlülükle ve keskin bir ıştahla, tiz cıvıltılar çıkarmaya başladılar.

Şehrin ta ötelerinden, dört yönden deliler gibi kanat çırparak dört aç, sevinçli ve güçlü beden bir araya geldi, beslenmek için alçalmaya başladı.

Küçük konsolun üzerinde minicik bir ışık oynaması oldu. Isaac yaklaştı, sanki Andrej'in kafasından boşalan enerji ışığının altına sinebilirmiş gibi iyice eğildi. Yaşlı adam yerde titreyip duruyordu.

Isaac, yerde uzanmış yatan Andrej'e bakmamaya çalıştı. Küçük konsola bir göz attı, diyot lambaları kontrol etti.

"Sanırım, Robot Konseyi güvenlik duvarını geçmek için komutlar gönderiyor, ama becerebileceğini sanmıyorum. Onun için fazla basit bu," dedi ve devre kapakçığını elledi. "Kontrol edebileceği hiçbir şey yok." Gözünün önüne, son derece karmaşık tellerdeki mücadeleyi getirdi.

Başını kaldırdı.

Dokuyucu ona ve diğerlerine hiç aldırmıyor, küçük parmaklarını kaygan zemine vurarak karmaşık ritimler çıkarıyordu. Alçak sesini duymak olanaksızdı.

Derkhan bezgin bir tiksintiyle Andrej'e baktı. Sanki bir dalgaya tutulmuş gibi, kafası yavaşça öne arkaya gidip geliyor, ağzı oynayıp duruyordu. Ses çıkarmadan konuşmaya başlamıştı Derkhan. *Ölme*, diye aklından geçirdi Isaac, zavallı yaşlı adama, garip veriler onu salladıkça buruşan yüzüne bakıyor, *henüz ölemezsin, dayanmalısın*, diyordu.

Yagharek ayaktaydı. Birden, yukarıda gökyüzünde uzak bir yeri işaret etti.

"Yön değiştirdiler," dedi ters ters. Isaac başını kaldırdı ve Yagharek'in işaret ettiği şeyi gördü.

Uzakta, şehrin sınırlarına kadar olan mesafenin yarısında havada dolaşan balonlardan üçü kararlı bir şekilde dönmüştü. Bir insan gözünün bunları görmesi çok zordu, karanlık gökyüzünde karanlık noktalardı, seyir ışıklarıyla fark ediliyorlardı ancak. Ama rastgele, öylesine izledikleri rotaları değişmişti; ağır ağır Perdido Sokağı İstasyonu'na doğru döndüler, yaklaştılar.

"Bizi fark ettiler," dedi Isaac. Korku değildi hissettiği, yalnızca gergin ve garip biçimde üzgündü. "Geliyorlar. Tüh, işe bak! Buraya ulaşmaları on on beş dakika sürer. Dua edelim ki Pervaneler daha önce davransın."

"Hayır. Hayır." Yagharek başını hızla iki yana sallamaya başladı. Kulaklarını dikmişti. Kollarını hızlı hızlı oynatarak onlara sessiz olmalarını işaret etti. Isaac ve Derkhan donup kaldılar. Dokuyucu çılgın mololoğuna devam etti ama o da yavaşlayıp sessizleşmişti. Isaac onun sıkılıp gitmemesi için dua ediyordu. Düzenek, oluşturdukları zekâ, dönüşüm, hepsi boşa giderdi bu durumda.

Bu akıl almaz güç patlaması artmaya devam ettikçe etraflarındaki hava kamçı gibi vuruyor ve kurumuş deri gibi yarılıyordu.

Yagharek kulaklarını dikmiş yağmurun içinden bir ses duymaya çalışıyordu.

"Yaklaşan insanlar var," dedi telaşla, "çatının karşısından geliyorlar." Deneyimli bir hareketle kemerinden kamçısını çekip aldı. Uzun bıçağı zarif bir devinimle sol eline geçmiş, kırılan sodyum ışıklarında parlıyordu. Yeniden bir avcıya ve savaşçıya dönüşmüştü.

Isaac doğrulup tüfeğini çıkardı. Aceleyle temiz olup olmadığına baktı ve bir yandan yağmurdan korumaya çalışarak, tüfeğin falyasını barutla doldurdu, mermilerin ve barutluğun durduğu keseyi yokladı. Bu arada kalp atışlarının çok az hızlandığını fark etmişti.

Derkhan'ın da hazırlandığını gördü. Kadın iki tabancasını çıkardı, buz gibi bakışlarla, bunları gözden geçirdi.

On metre kadar aşağılarındaki çatı düzlüğünde, siyah üniformalı karaltılardan oluşan küçük bir birlik görünmüştü. Binanın çıkıntılarının arasında tedirgin bir şekilde koşturuyorlar, mızrakları ve tüfekleri tıkırdayıp duruyordu. On, on iki kişi kadardılar, yansıtıcı miğferleri yüzlerini örtmüştü ve koştukça parçalı zırhları çırpınıp duruyordu, rütbelerini gösteren işaretler görünür biçimde değildi. Dağılarak, farklı yönlerden gelmeye başladılar.

"Tanrım yardım et," diyerek yutkundu Isaac. "Mahvolduk."

Beş dakikacık daha, dedi umutsuzca. *Bu kadar süre bize yeter. Kahrolasıca Pervaneler buna direnemezler, yoldalar şimdi, biraz daha bekleyemez miydiniz sanki?*

Hava balonları sinsi sinsi, ağır ağır, kararlı bir biçimde yaklaşıyordu.

Milisler arduvaz taşlarından oluşan kümbete ulaşmışlardı. Tırmanmaya başladılar, eğiliyor, baca çıkıntılarının, çatı pencerelerinin arkalarına saklanarak ilerliyorlardı. Isaac, kenardan onları göremeyeceği bir mesafeye geriye çekildi.

Dokuyucu işaret parmağını çatıdaki suyun içinde gezdiriyor, parmağının geçtiği yerlerde kupkuru taşlardan bir iz bırakıyor, desenler, çiçek resimleri çiziyor, kendi kendine fısıldaşıyordu. Andrej'in bedeni akım sarstıkça kasılıyor, bakışları bocalayıp duruyordu.

"Tüh be," diye bağırdı Isaac, umutsuzluk ve öfke içinde.

"Kes sesini ve savaş," diye sinirli sinirli söylendi Derkhan. Uzanıp çatının kenarından dikkatle baktı. Çok iyi eğitilmiş milis askerleri, korkutacak kadar yakınlaşmıştı. Nişan aldı ve sol eliyle tetiğe bastı.

Yağmurun bastırdığı bir patlama oldu. Rampanın neredeyse yarısına kadar tırmanmış olan en yakındaki asker mermi zırhına

çarpınca sendeledi ve karanlığın içine fırladı. Hemen küçük çatı basamağının kenarına tutundu, kendini toparladı. Rahatlayıp ilerlemeye başlayınca Derkhan yine ateş etti.

Miğferin, askerin yüzünü kapatan kısmı patlamayla parçalanarak kanlı ayna parçaları halinde dağıldı. Kafatasının arkasından bir et bulutu fırladı. Adamın yüzü bir an göründü; sağ gözünün altındaki delikten yayılan kanla parlayan, yansıtıcı ayna parçaları gömülü şaşkın bir bakış. Şampiyon bir yüzücü gibi geriye zıpladı, zarif bir şekilde iki metre uçtuktan sonra, büyük bir gürültüyle çatının tabanına çarptı.

Derkhan sevinçle bağırdı, bağırtısı sözcüklere dönüştü. "*Geber, seni domuz!*" diye çığlık attı. Eğildi ve tepesindeki, altındaki tuğlalara birbirinin ardı sıra mermiler yağmaya başlarken oradan kaçtı.

Isaac dört ayağının üzerinde, Derkhan'ın yanında durup ona baktı. Yağmurda bunu söylemek zordu ama kadının öfkeli hıçkırıklarını duyduğunu sandı. Derkhan çatının kenarından geriye çekildi ve silahlarını yeniden doldurmaya başladı. Isaac'le göz göze geldiler.

"*Bir şeyler yap!*" diye bağırdı ona.

Yagharek ayakta, çatının kenarında çekinerek duruyor, arada bir aşağıya göz atıp adamların kamçısının erişim alanına ulaşmalarını bekliyordu. Isaac öne doğru yuvarlandı, küçük platformun kenarından aşağıya baktı. Adamlar yaklaşıyordu, daha dikkatle yürüyorlar, her aşamada saklanıp görünmemeye çalışıyor ama yine de çok hızlı ilerliyorlardı.

Isaac nişan alarak ateş etti. Mermisi hızla taşlara çarparak parçalandı ve parçalanan taşlar milislerin üzerine yağmur gibi indi.

"Allah kahretsin!" diye sinirli sinirli söylendi ve eğilerek silahını doldurmaya başladı.

Kesin bir yenilgiye inanmaya başlamıştı. Adamların sayısı çoktu, çok hızlı geliyorlardı. Milisler yukarı varır varmaz Isaac savunmasız kalacaktı. Dokuyucu yardım edecek olursa, yemlerini kaybedecekler, Islak Pervaneler de kaçacaktı. Bir iki, ya da üç askeri haklayabilirlerdi ama kurtulmaları olanaksızdı.

Andrej kıvranıyor, sırtını büküyor, bağlarını zorluyordu. Enerji patlaması havayı kızdırdıkça Isaac'in gözlerinin arkasındaki sinirler de gerilmeye başlamıştı. Hava gemileri yaklaşıyordu. Isaac yüzünü buruşturdu, geriye, düzlüğün ötesine baktı. Aşağıdaki engebeli çatı alanında sarhoşlar ve evsizler toparlanmış, korkmuş hayvanlar gibi kaçışıyordu.

Yagharek bir karga gibi öttü ve elindeki bıçakla bir karaltıyı gösterdi.

Milislerin arkasında, geride bıraktıkları çatıda, pelerinli biri, gölgelerin içinden bir hayalet gibi ortaya çıkmıştı.

Kıvrılan pelerininde şişe yeşili bir kıpırtı oldu.

Gölgenin uzanmış elinden çıkan bir şey, yoğun bir ateş ve gürültü üfürdü, üç, dört, beş kere yaptı bunu. Isaac eğimin yarısına gelmiş bir milisin çatıdan kopup çirkin, organik bir külçe halinde yere düştüğünü gördü. Düşerken iki adam daha sendeledi ve yere yığıldı. Biri ölmüştü, yere serilmiş bedeninden akarak bir göl oluşturan kanma yağmur suyu karıştı. Diğeri biraz kaydı ve maskesinin ardından duyulan korkunç bir çığlık attı, ellerini kanayan kaburgalarına bastırmıştı.

Isaac korkuyla bakıyordu.

"Bu Allahın cezası da kim?" diye bağırdı. "Neler oluyor böyle?" Aşağıda ise, yardımsever karaltı, karanlık bir köşede çömelmişti. Silahını yokluyor gibiydi.

Arkalarında milisler donakalmıştı. Anlaşılmaz kısaltmalar halinde emirler yağıyordu. Korkmuş ve şaşırmış oldukları apaçık belliydi.

Derkhan şaşkın bir umutla karanlığa bakıyordu.

"Teşekkürler," diye bağırdı taşlardan aşağıya, gecenin içine. Sol elindeki silahı yeniden ateşledi, ama mermisi gürültüyle ve kimseye zarar vermeden tuğlaya saplandı.

On metre kadar aşağıda, yaralı adam hâlâ bağırmaktaydı. Bir yandan da maskesini çıkarmak için boşu boşuna uğraşıp duruyordu.

Birlik dağılmıştı. Adamlardan biri tuğla çıkıntıların altına çömeldi ve tüfeğini doğrulttu, karanlıkta, esrarengiz gölgenin sak-

landığı yere doğru nişan aldı. Geriye kalan adamların çoğu, saldırgana doğru, aşağı inmeye başlamıştı. Diğerleri ise tırmanmaya devam etti, iki misli hızlanmışlardı.

Kaygan çatının karşısında iki küçük grup aşağı ve yukarı devinirken, karanlık görüntü yine ortaya çıktı ve olağanüstü bir hızla ateş etmeye başladı. Hayretler içinde kalan Isaac, *aralıksız ateş eden bir silahı var*, diye aklından geçirdi ve biraz aşağısında çatıdan tırmanan iki askerin düştüğünü, kıvranıp bağırarak, çok kötü bir şekilde eğimden aşağı yuvarlandıklarını görünce birden korktu.

Isaac aşağıdaki adamın dönüp ona yaklaşmakta olan milislere ateş etmediğini, aslında küçük alanını korumaya çalıştığını, müthiş bir nişancılıkla en yakınındaki askerleri seçtiğini fark etti. Kendisini bir kitle saldırısına karşı savunmasız bırakmıştı.

Çatıdaki bütün milisler, bu yaylım ateş altında ne yapacaklarını bilemeyerek donup kalmışlardı. Ama Isaac aşağı baktığında ikinci grup milislerin çatının altına inmiş olduklarını ve beceriksizce, sözde gizlenerek gizli katile doğru koştuklarını gördü.

Isaac'in üç metre altında milisler yaklaşıyordu. Yeniden ateş etti, mermisi adamlardan birinin burnunun dibinden geçti neredeyse, ama zırhına işlemedi. Derkhan da ateş ediyordu ve aşağıda durmuş nişan alan adam tiz bir sesle küfretti ve silahını fırlattı, silah gürültüyle kayarak uzaklaştı.

Isaac silahını umutsuz bir telaşla doldurdu. Makinesine baktı, Andrej'in duvarın altında iki büklüm kıvrıldığını gördü. Adam sarsılıp duruyordu, salyası yüzüne gözüne bulaşmıştı. Isaac'in başı ruhsal dalgaların artan ışığından gelen tuhaf bir atışla uyumlu biçimde zonklamaya başladı. Başını gökyüzüne kaldırdı. *Hadi*, diye aklından geçirdi, *hadi, hadi.* Yine aşağıya baktı, yeni gelen gizemli kişiyi bulmaya çalıştı.

İri yarı ve ağır silahlarla donanmış dört milis askeri, onun saklandığı karanlığa doğru hızla yürürlerken, Isaac yarım yamalak saklanan koruyucuları için korkudan nerdeyse bir çığlık atacaktı.

Karanlıktan hızla bir şey çıktı, gölgeden gölgeye atlayarak, kendisine ateş eden milislere habire mermi harcattı. Silah sesleri patırdayıp durdu ve dört adamın tüfekleri boşaldı. Onlar tek dizlerinin

üzerine çömelerek silahlarını yeniden doldurmaya başlayınca, pelerinli görüntü koruyucu gölgesinden çıktı ve onların birkaç adım ötesinde durdu.

Isaac, soğuk bir ışığın aydınlattığı görüntüyü arkadan birazcık görebiliyordu. Adam yüzünü milislere dönmüştü. Pelerini yamalı, yırtık pırtıktı. Sol elinde kısa bir tabanca tuttuğunu fark etti. Cam maskeleri ışıkta donuk donuk parlayan dört asker bir an devinimsiz kaldıklarında, adamın sağ elinden bir şey uzandı. Isaac bunun ne olduğunu doğru dürüst göremiyordu, gözlerini kısarak bakmaya çalışırken, adam hafifçe kımıldandı ve kolunu kaldırdı, giysinin kolu düşünce tırtıklı şey ortaya çıktı.

Kocaman, testere dişli bir bıçaktı bu, tehlikeli makaslar gibi yavaşça açılıp kapandı. Adamın dirseğinden boğum boğum, çirkin bir kabuk uzanıyor, yakalayıcı çenenin sonunda geriye kıvrılmış bir ustura uç parıldıyordu.

Adamın sağ kolu yenilenmişti, kocaman bir peygamberdevesi çenesi eklenen bir Tekraryapımdı.

Aynı anda, Isaac ve Derkhan soluklarını tutup bağırdılar: Yarı-Peygamberdevesi Jack.

Yarı-Peygamberdevesi, Kaçak, Özgüryapım Patron, Büyük Mantis, yavaş yavaş dört milise doğru yürüdü.

Yarı-Peygamberdevesi, bale yapar gibi hızlı adımlarla adamların önünden çekildi ve Tekraryapım kolunu çat diye kapattı, sonra geriledi. Adamlardan biri yere düştü, parçalanmış boynundan fışkıran kan, maskesinin arkasında birikmeye başlamıştı.

Yarı-Peygamberdevesi Jack ortadan yok oldu yine, karanlığın içinde gizleniyor, bir görünüyor, bir kayboluyordu.

Isaac'in dikkati bir buçuk metre aşağıdaki pencerenin sövesinde gördüğü askere yönelmişti. Çok çabuk ateş etti ve kaçırdı, ama adamın tepesinden yılan gibi bir şey uzanıp şiddetle miğferine vurdu. Asker sendeledi ve geriye çekildi, ikinci saldırıdan kurtuldu. Yagharek ağır kırbacını hemen toplayıp bir sonraki saldırıya hazırlandı.

"Hadi, hadi ama!" Isaac avaz avaz gökyüzüne bakarak bağırıyordu.

Şişmiş balonlara benzeyen hava gemileri yaklaşmıştı ve saldırmaya hazır, alçalıyorlardı. Yarı-Peygamberdevesi, saldırganların etrafında halkalar çizerek dans eder gibi zıplıyor, fırlayıp onları yaraladıktan sonra, yine karanlıkta gözden kayboluyordu. Derkhan bağırıp duruyor, her ateş edişinde karşısındakilere meydan okuyordu. Yagharek, ellerinde titreyen kamçısı ve bıçağıyla durmuş bekliyordu. Milisler yavaş, ürkek ve korkmuş adımlarla ilerliyorlar, destek gelmesini, biraz rahatlamayı bekliyorlardı.

Dokuyucu'nun monoloğu yavaş yavaş yükselmeye başlamış, belli belirsiz duyulan bir fısıltıdan eti kemiği geçen, beyni dolduran bir sese dönüşmüştü.

...AĞLARIN KANLARINI AKITANLAR BU EDEPSİZ FÜZELER BU CAN SIKICI DESEN VAMPİRLERİ GELENLER ONLAR BU SAĞANAĞA BU YİYECEK BOLLUĞUNA ISLIK ÇALIYORLAR DİKKAT ET VE ISLIK ÇAL İZLE... diyordu... YOĞUN MAYASI DAMAĞA YAPIŞIYOR...

Isaac, sessiz bir çığlık atarak yukarı baktı. Bir hışırtı, havanın karmaşası içinde bir vuruş duymuştu. Bir ses madde ile hava arasında çılgın gibi salınarak yaklaşırken, omurgasını titreten beyin dalgaları patlaması hiç azalmadan devam etti.

Parlayan bir kabuk sıcak hava akımlarının arasından geçti: Keşişen koyu renkli desenler şekil değiştiren iki yansıtıcı kanat üzerinde birdenbire gökyüzünü doldurdu. Anlaşılmaz uzuvlar ve iğneli organik çeneler heyecanla ürperiyordu.

Açlıktan ölecek durumda ve titreyerek, ilk Islak Pervane göründü.

Ağır, boğumlu bedeni döne döne iniyor, bir dönme dolaba binmiş gibi, yanan havanın etrafında kayıyor, dili büyük bir istekle bu havanın etrafını yalıyordu: Sarhoş edici beyin içkisine bulanmıştı.

Isaac sevinçle gökyüzüne bakarken, hızla uçan bir diğerini, sonra ötekini gördü, siyahın üzerinde bir siyah daha. Pervanelerden biri keskin bir kavis yaparak dosdoğru, kocaman ve hantal bir geminin altına daldı ve hızla şehrin dokusuna kıpırtılar gönderen ruhsal dalga fırtınasına doğru yol almaya başladı.

Çatıda dizili milis kuvvetleri saldırılarını yinelemek için tam o anı seçmişlerdi ve Derkhan'ın tabancalarının patlarken çıkardığı

sülfür rengi saçıntılar, Isaac'e durumun tehlikesini anlatmaya yetti. Dönüp baktığında Yagharek'in saldırıya geçtiğini gördü. Kenara çömelmiş, kalın kırbacı yarım eğitilmiş bir mamba yılanı gibi, düzlüğün kenarından başı görünen bir askere doğru uzanıyordu. Kırbaç adamın boynuna sımsıkı sarıldı, Yagharek bütün gücüyle asıldı. Adam alnını ıslak taşlara çarptı. Boğulan asker gürültüyle gerisin geriye düşerken, Yagharek kırbacını çekerek kurtardı.

Isaac hantal tüfeğini beceriksizce eline aldı. Eğilip baktığında Yarı-Peygamberdevesi Jack'i haklamaya kalkan iki askerin yerde, ölmek üzere olduklarını gördü, etlerindeki kocaman yırtıklardan kan fışkırıyordu. Bir üçüncüsü yaralı bacağını tutmuş, tökezleye tökezleye uzaklaşıyordu. Yarı-Peygamberdevesi ve dördüncü adam yok olmuştu.

Bütün alçak çatı tepelerinden milislerin bağırışları geliyordu, kime söylendiği pek anlaşılmayan, korkmuş, şaşkın bağırışlar. Askerler komutanlarının emriyle biraraya toplanıyorlardı.

"Onları uzak tutun," diye bağırdı Isaac. "Pervaneler geliyor!"

Üç Islak Pervane, iç içe bir sarmal oluşturarak geldi, birbirlerinin altından, üzerinden dolaşıyor, Andrej'in miğferinden yayılan kocaman enerji anıtının etrafında döne döne alçalıyorlardı. Altlarında, yerde Dokuyucu yavaş yavaş dans ediyordu, ama Pervaneler onu fark etmemişti. Gözleri Andrej'in kasılmış görüntüsünden, kaynaktan, yukarıya ve havanın içine hızla fışkıran bu tatlı ödül kaynağından başka bir şey görmüyordu. Çılgına dönmüşlerdi.

Onlar birer birer ufuk çizgisini kırıp alçalarak şehirde gaz lambalarının yarattığı ışık çemberine girerlerken, su kuleleri ve küçük tuğla taretler havaya uzanan eller gibi etraflarında yükseliyordu.

Dalışa geçtiklerinde, hafif bir endişe dalgasına kapılır gibi oldular. Etraflarını saran lezzette bir gariplik vardı, ama tat dalgaları öylesine güçlü, yoğundu ve onlar da bu tatla öylesine sarhoş olmuşlardı ki, kanatları düzensizleşmişti ve açgözlü bir heyecanla titriyorlardı, bu baş döndürücü dalıştan vazgeçemediler.

Isaac, Derkhan'ın pis bir küfürle bağırdığını duydu. Yagharek çatının diğer tarafından kadını yanına atlamış ve kamçısını ustaca savurarak saldırganı havaya fırlatmıştı. Isaac döndü, yere düşen

adama ateş etti, mermi omzunun etini parçalarken adam acıyla homurdandı.

Hava gemileri neredeyse tepelerindeydi. Derkhan biraz geride oturmuş, hızlı hızlı gözlerini kırpıştırıp duruyordu, bir merminin arkasındaki duvara çarptığı yerden çıkan tuğla tozları gözlerine dolmuştu.

Çatılarda beş milis askeri kalmıştı, yavaş yavaş ve gizlenerek onlara doğru geliyorlardı.

Şehrin güneydoğusundan çatıya doğru son bir böcek gölgesi yaklaşıyordu. Yaratık, Salya Fırını'nın altında büyük bir S şeklinde dönerek yine hızla havaya fırladı, sonra sıcak gecenin içinde yükselen hava akımına takılarak istasyona doğru uçmaya başladı.

"Hepsi burada!" diye fısıldadı Isaac.

Silahını doldurup barutu beceriksizce etrafına saçarken, başını kaldırıp havaya baktı. Gözleri faltaşı gibi açıldı: İlk Pervane yaklaşmıştı: Otuz metre kadar üzerindeydi, derken yirmi ve birden on metre, sonra üç metre. Ağzı açık bakakaldı. Zaman durmuştu sanki ve Pervane hiç kımıldamadan ilerliyor gibiydi. Isaac, yarı maymunsu pençeleri, tırtıklı kuyruğu, kocaman ağzı ve gıcırdayan dişleri, görmeyen kurtçuklar gibi kıpırdaşan güdük, biçimsiz duyargaların uzandığı göz çukurlarını, devinim halinde, gizemli bir kırbaç gibi uzanan, hızla açılıp kapanan yüzlerce et çıkıntısını... ve kanatları, o muzzam, güvenilmez, sürekli değişen kanatları, onları kaplayan ve ani fırtınalar gibi gerileyen tuhaf renk dalgalarını gördü.

Doğrudan doğruya Pervaneye bakıyordu, gözlerinin önünde duran aynalara boş vermişti. Yaratığın ona aldırdığı yoktu. Onu görmüyordu.

Isaac uzun bir süre donakaldı, anımsadıklarının dehşeti içindeydi.

Islak Pervane kayar gibi yanından geçti. Yarattığı hava akımı Isaac'in saçlarını ve giysisini uçuşturdu.

Pençeli yaratık uzandı, koca dilini açtı, tükürdü, açlıktan edepsiz sesler çıkararak cıvıldadı.

Andrej'in üzerine bir karabasan gibi atıldı, pençelerini geçirerek umutsuzca içeceğini aradı.

O dilini Andrej'in deliklerine hızlı hızlı sokup çıkararak adamın suratını kalın, asitli salyasıyla kaplarken, bir hava teknesi üzerinde gelen diğer Pervane yaklaştı, ilk Pervanenin üzerine atıldı ve Andrej'in bedeninde yer kapmak için kavgaya başladı.

Bedeni, onu saran bu bir sürü uyarıcının ne olduğunu anlamaya çalışırken, yaşlı adam titreyip duruyordu. Dokuyucu ve Robot Konseyi'nin beyin dalgaları sağanağı kafatasında patlıyor, oradan dışarıya çıkıyordu.

Çatıya yayılı makine tıkırdayıp duruyordu. Pistonları büyük dönüşüm enerjisi akışının kontrolünü kaybetmemek için çalıştıkça, makine de tehlikeli biçimde ısınmıştı. Üzerine çarpan yağmur damlaları hemen buharlaşıyordu.

Üçüncü Pervane inişe geçtiğinde, pınardan, Andrej'in kafatasından akan sözde akıldan beslenmek için mücadele devam ediyordu. İlk Pervane sinirli bir silkinmeyle ikinciyi biraz ileriye fırlattı, o da düştüğü yerde iştahla Andrej'in kafasının arkasını yalamaya başladı.

İlk Pervane dilini Andrej'in salyalar akan ağzına daldırdı, sonra iğrenç bir şapırtıyla geri çekti ve başka bir akıntı aradı. Andrej'in miğferindeki, sürekli artan çıktının boşaldığı, borazan şeklindeki küçük boruyu buldu. Pervane dilini borunun girişinde, havaya açılan görünmeyen kıvrımların etrafında dolaştırdı, yılansı organını akıntının çeşitli düzlemlerinde yuvarladı.

Zevkten inliyordu.

Kafatasının etleri zonkluyordu. Oluk oluk yoğun yapay akıl dalgaları boğazından aşağı iniyor ve görünmeden ağzından damlıyordu, günlük beslenmesinden, gittikçe artan ve ölçülemez bir oranda daha güçlü, daha koyu bir halde Pervanenin bedenine boşalan, yoğun, tatlı düşünce kalorilerinden oluşan yakıcı bir fıskıye, Islak Pervanenin kursağından deli gibi geçerek, saniyeler içinde midesini dolduran kontrol edilemez bir enerji sağanağıydı bu.

Pervane kendini kurtaramıyordu. Kendini oraya kilitlemişti, karnını patlayacak kadar doyurmuş, başka bir şey düşünemez olmuştu. Tehlikeyi sezebiliyor ama aldırmıyor, onu orada tutan, saran, büyüleyici, sarhoş edici besin akışından başka hiçbir şey dü-

şünemiyordu. Yakıcı aleve ulaşmak için, çatlak cama çarpıp duran bir böceğin akılsız saplantısına kapılmıştı.

Islak Pervane, şiddetli güç akımının içine dalarak kendini kurban etti.

Midesi şişti ve kabuğu çatladı. Ruhsal dalgaların bu olağanüstü büyük akışı onu mahvetmişti. Kocaman yaratık bir kez sarsıldı; karnı ve kafatası ıslak patlama sesleri çıkararak parçalandı.

Anında geriye sıçradı, ölüyordu, iki kez irin ve deri parçaları, havada kavisler yaparak patlayan iç organları ve beyin artıkları püskürttü, sindirilmemiş, sindirilemeyen akıl içkisi sızmaya başladı.

Andrej'in hiçbir şeyden haberi olmayan bedeninin karşına yığıldı, kasılmaya başladı, ıslaktı ve parçalanmıştı.

Isaac sevinçle bağırdı, şaşkın bir zafer çığlığı attı. Bir an Andrej'i unutmuşlardı.

Derkhan ve Yagharek hemen gelip ölü Pervaneye baktılar.

"*Evet!*" diye bağırdı Derkhan, heyecanla, Yagharek'in ağzından ise başarılı bir avcının sözsüz uluması çıktı. Aşağılarında milisler durmuşlardı. Neler olduğunu göremiyorlardı ve duydukları zafer çığlıkları onları huzursuz etmişti.

İkinci Pervane ölen kardeşinin cesedinin üzerinde eşeleniyor, onu yalıyor ve emiyordu. Dönüşüm makinesi ise hâlâ çalışıyordu; Andrej acı içinde yağmurda sürünüyordu, neler olup bittiğinin ayrımında değildi. Islak Pervane, akmakta olan yemin peşindeydi.

Üçüncü Pervane de gelmişti, deliler gibi çırptığı kanatlarından yağmur suları saçıyordu. Çok kısa bir an durakladı, havadaki ölü Pervanenin tadını almıştı, ama o şaşkına çevirici Dokuyucu/Konsey dalgalarının yoğun kokusu karşı konulacak gibi değildi. Ölü Pervanenin yapışkan, kaygan bağırsaklarının arasında sürünmeye başladı.

Diğer Pervane daha çabuktu. Miğferden çıkış borusunu bulup ağzını bu huniye dayadı, dilini bir vampirin göbek bağı gibi oraya adeta yapıştırdı.

Yudum yudum içmeye, emmeye başladı; aç, heyecanlı ve sarhoştu, büyük bir istekle alev alev yanıyordu.

Büyülenmişti. Besinin gücü midesini yakarak bir delik açtığında bile direnemedi. İnledi, kustu, gırtlağından yukarı çıkan şekil ötesi topaklar, hâlâ nektar gibi emilen akıtıyla karşılaşıp birleşince nefes alamamaya başladı, sonunda boğazının ince derisi gerildi ve yırtıldı.

Parçalanan soluk borusu kanamaya başladı, ölüyordu, içmeye devam ederek ölümünü hızlandırdı. Enerji boşalımı çok fazlaydı: Pervaneyi, aynı onun katıksız sütünün bir insana yapacağı gibi, çabucak ve tamamen mahvetti, Islak Pervanenin beyni, büyük bir kan baloncuğu gibi patladı.

Üçüncü Pervane kardeşinin titreyen cesedini bir kenara fırlatıp beslenmeye başlarken Isaac yine haykırdı.

Milisler düzlüğe gelmeden önceki son çatı yokuşunu tırmanıyorlardı. Yagharek birdenbire fırlayıp ölümcül bir dansa girişti. Kamçısını şaklatmaya başladı; askerler tökezleyip geriye çekildiler, çömelerek, dikkatle bacaların arkasına sindiler.

Derkhan, önüne çıkan milisin suratına ateş etti, ama tabancasının barut sıkısı doğru dürüst ateşlemedi. Küfretti ve silahı uzatarak askerin üzerine tutmaya çalıştı. Adam ilerlemeye devam etti ve barut sonunda patladı ve mermi adamın başının üzerinden geçti. Asker eğildi ve tek ayağının üzerinde pürüzsüz çatıya düştü.

Isaac nişan alarak doğrulmaya çalışan adama ateş etti, kurşun tam ensesine girdi. Adam zıpladı ve başı yere çarptı. Isaac barutluğuna uzandı, sonra vazgeçti. Yeniden dolduracak zamanının olmadığını fark etti. Son asker grubu ona doğru geliyordu. Ateş etmesini bekliyorlardı.

"Geriye, Dee!" diye bağırdı ve kenardan çekildi.

Yagharek adamlardan birini kamçısını bacağına dolayarak düşürmüştü, ama askerler gelmeden, o da geriye çekilmek zorunda kaldı. Derkhan, Yagharek ve Isaac kenardan geriye geldiler ve umutsuzca etraflarına bakınıp silah aradılar.

Isaac, ölü bir Pervanenin boğumlu uzvuna takılarak sendeledi. Onun arkasında üçüncü Pervane içkisini yudumluyor, bir yandan

da küçük obur çığlıklar atıyordu. Çığlıklar birleşerek tek bir inlemeye, zevk ya da acıyı gösteren bir hayvan sesine dönüştü.

Isaac dönüp bu sızlanmaya baktı ve ıslak bir et patlamasına yakalandı. Parçalanmış iç organlar çatıya saçılıyor, oraya ürkünç bir görünüm veriyordu.

Üçüncü Pervane de yenik düşmüştü.

Isaac yayılan karanlık şekle baktı, sert, rengârenk, bir ayı kadar büyüktü. Merkezinde yayılan bir patlama sonucu organları, beden parçaları dört bir yana yayılmıştı, boşalan göğsünden ıslak bir şeyler damlıyordu. Dokuyucu, bir çocuk gibi öne eğildi ve bir parmağıyla çekinerek yaratığın serilmiş duran kabuğuna dokundu.

Andrej hâlâ kıpırdanıp duruyordu, ama makas gibi tekmeleri kesilmeye başlamıştı. Pervaneler onu değil, miğferinden kabaran yapay düşünceleri içmişlerdi. Onun aklı hâlâ çalışıyordu, dönüşüm makinesinin korkunç geri akış çemberine hapsedilmiş, şaşkınlık ve korku içindeydi. Gitgide yavaşlıyordu, bedeni bu aşırı baskıya dayanamaz olmuştu. Ağzı oynayıp duruyor, abartılı bir şekilde esneyerek koyulaşmış leş kokulu tükürüğünü atmak istiyordu.

Tam üzerinde, son Pervane miğferden gelen enerji çeşmesinin içinde dönmeye başlamıştı. Gökyüzünden bu birbirine karışmış katliama doğru ölümcül bir silah gibi inerken, kanatlarını dingin ve düşüşünü kontrol edecek bir açıda tutmuştu. Ziyafetin kaynağının üzerine doğru geldi, yakalamaya hazır kollar, eller, kancalar korkunç bir açlıkla uzanmıştı.

Milis kumandanı düzlüğün kenarındaki oluğun üzerinden otuz santim kadar uzandı. Durakladı ve adamlarına bağırarak bir şeyler söyledi. "...duğum Dokuyucu!" Sonra deli gibi Isaac'e ateş etti. Isaac yana sıçradı, yaralanmadığını fark edince kısa bir sevinç çığlığı attı. Ayağının dibinde duran malzeme yığınından bir somun anahtarı aldı ve bunu aynalı miğfere fırlattı.

Isaac'i çevreleyen havada bir şey düşecek gibi sallandı. Kalbi yerinden fırlayacak gibi oldu. Çılgın gibi etrafına bakındı.

Derkhan, çatının kenarından geriye geliyordu, yüzü dehşetle kasılmıştı. Ne olduğunu yeni yeni anlıyormuş gibi korkuyla etrafına

bakıyordu. Yagharek sol elini başına götürmüştü, uzun bıçağı parmaklarının arasından sarkıyordu. Sağ eli, kamçısı devinimsizdi.

Dokuyucu başını kaldırıp baktı ve mırıldandı.

Andrej'in göğsünde, askerin kurşununun isabet ettiği yerde küçük bir delik vardı. Buradan zayıf atışlarla kan fışkırıyor, karnına yayılıyor, kirli giysilerini sırılsıklam ediyordu. Yüzü bembeyazdı, gözleri kapalıydı.

Isaac bağırarak ona doğru koştu, yaşlı adamın elini avucuna aldı.

Andrej'in beyin dalgaları duraklamıştı. Dokuyucu ve Konsey'in sızıntılarını birleştiren makineler örnekleri ve referansları birdenbire kesilince tutarsız atlamalar yapmaya başladı.

Andrej dayanıklı biriydi. Yaşlı bir adamdı, bedeni onu çürüten, yok eden bir hastalığın acımasız ağırlığı altında çöküyordu, aklı koyulaşmış düş yayımlarıyla uyuşmuştu. Ama kalbinin altına saplanan bir mermi ve kanayan bir akciğerle bile, ölmesi neredeyse on saniye sürdü.

Isaac, soludukça ağzından kan gelen adamı kucağına aldı. Hantal miğfer adamın kafasında gülünç bir şekilde sallanıyordu. Yaşlı adam ölürken Isaac dişlerini sıktı. Son anında Andrej, ölen sinirleri birden çekiliyormuş gibi kasılarak ona yapıştı, Isaac umutsuzca bu sarılmanın affedildiği anlamına gelmesini diledi.

Yapmak zorundaydım. Özür dilerim, özür dilerim! diye sersemlemiş bir halde aklından geçirdi.

Isaac'in arkasında, Dokuyucu Islak Pervanelerden akan sıvıların içine hâlâ desenler çiziyordu. Yagharek ve Derkhan, Isaac'e sesleniyor, ona bağırıyorlardı, milisler çatının kenarına gelmişti.

Hava gemilerinden biri iyice alçalmış, aşağıdaki düz çatının on sekiz yirmi metre üzerine kadar gelmişti. Kocaman görüntüsü şişmiş bir köpek balığını andırıyordu. Karanlığın içinden, birbirine karışmış ipler sarkıtılmıştı.

Andrej'in beyni, bozuk bir lamba gibi söndü.

Karman çorman olmuş bilgiler, analitik makinelerin içinden akmaya başladı.

Andrej'in aklı referans olarak kullanılmadığından, Dokuyucu ve Konsey'in dalgaları birden, rastgele bir hale dönüştü, oranları bozuk, dengesiz akmaya başladı. Artık bir başka şeyi oluşturmuyordu: Yalnızca bocalayan dalgalardan ve parçacıklardan oluşan başıboş bir çalkantıydılar.

Dönüşüm durmuştu. Akıl dalgalarının yoğunlaşan karışımı artık parçalarının toplamından başka bir şey değildi ve diğerini oluşturmaktan vazgeçmişti.

Çelişki, gerilim yok oldu. Uçsuz bucaksız dönüşüm enerjisi alanı buharlaştı.

Dönüşüm makinesinin yanan çarkları ve motorları teklemeye başladı ve birden durdu. Büyük bir iç patlamayla, enerji akışı anında dışarıya çekildi.

Isaac, Derkhan ve Yagharek, on metre ötelerindeki milisler acıyla çığlıklar attılar. Sanki çok parlak, gün ışığından yoğun bir karanlığa canlarını yakacak kadar ani bir şekilde dalmış gibi hissettiler kendilerini. Gözlerinin arkası acıyordu.

Isaac Andrej'i yavaşça ıslak zemine bıraktı.

İstasyonun biraz üzerinde, nemli sıcaklığın içinde son Pervane şaşkınlık içinde dönüp duruyordu. Kanatlarını karmaşık dörtlü desenler yaratarak çırpıyor, her yöne hava sarmalları gönderiyordu. Havada oyalanıyordu.

Zengin yiyecek masası, o akıl almaz bolluk yok olmuştu. Pervaneyi pençesine alan çılgınlık, o şiddetli, yatıştırılamaz açlık yok olmuştu.

Dilini çıkarıp yalandı, duyargaları titredi. Altında bir sürü akıl vardı ama Pervane saldırmadan önce Dokuyucu'nun karmakarışık bilinç kabarcıklarını hissetti ve çok canını yakan mücadelelerini anımsadı, korkuyla ve öfkeyle ciyakladı, boynunu geriye uzattı ve dev gibi dişlerini ortaya çıkardı.

Bu esintiye kendi türünün tatları karıştı. Kardeşlerinin, önce birinin, sonra ikincisinin, derken üç kardeşinin, bütün kardeşlerinin, içleri dışlarına çıkmış, parçalanmış, tükenmiş bedenlerinin tadını almaya başlayınca büyük bir üzüntüyle dönmeye başladı.

Islak Pervane üzüntüden deli gibi olmuştu. Çok yüksek titreşimli bir sesle ağıtlar yaktı, cambazlar gibi fırıl fırıl döndü, ses dalgalarıyla diğer Pervaneleri arandı, onları çağırdı, duyargalarıyla bulanık algı tabakalarının arasını aradı, ısrarla bir yanıt izi bulmaya çalıştı.

Tamamen yalnızdı.

Perdido Sokağı İstasyonu'nun çatısından, kardeşlerinin uzandığı morgdan, o inanılmaz lezzetin anılarından uzaklaştı, dehşet içinde Karga'dan ve Dokuyucu'nun pençelerinden, peşindeki hava gemilerinden, Ekser'in gölgesinden ayrılarak nehirlerin birleşme noktasına doğru yöneldi.

Islak Pervane perişan bir halde kaçıyor, dinlenebileceği bir yer arıyordu.

51

Bozguna uğrayan milisler kendilerini toparlayıp bir kez daha, çatının kenarından başlarını uzatarak Isaac, Derkhan ve Yagharek'in ayaklarına baktılar, bu kez dikkatliydiler.

Üzerlerine doğru hızla üç kurşun geldi. Kurşunlardan biri askerlerden bir tanesini, ses çıkarmasına bile fırsat vermeden çatının kenarından karanlığa fırlattı, milisin ağırlığıyla, dörtkat aşağıdaki bir pencerenin camı paramparça oldu. Diğer ikisi ise, çarpan mermilerin kopardığı parçalarının tehlike yaratarak saçıldığı tuğla ve taşların dibine sinmişti.

Isaac başını kaldırdı. Bir karaltı, beş altı metre kadar yukarıdaki bir çıkıntıdan dışarı uzanmıştı.

"Yarı-Peygamberdevesi!" diye bağırdı Isaac. "*Oraya* nasıl çıkmış? Ne *yapıyor*?"

"Hadi," dedi Derkhan aceleyle. "Gitmemiz gerekiyor."

Milisler tam altlarında, hâlâ sinmiş bekliyorlardı. Ne zaman bir asker dikkatle doğrulup kenardan başını uzatacak olsa, Yarı-Peygamberdevesi adamın tam üzerine bir kurşun daha gönderiyordu. Onları kapana kıstırmıştı. Askerlerin bir ikisi de ona ateş etti, ama bunlar rastgele, cesaretsiz atışlardı.

Yükselen çatıların ve pencerelerin tam gerisinde, hava gemilerinden karaltı halinde bazı görüntüler inerek altlarındaki kaygan yüzeye konmaya başlamışlardı. Zırhlarından bir kancayla bağlanmış, sallana sallana, havanın içinden kayar gibi geçiyorlardı. Onları tutan ipleri sessiz motorlar çözüyordu.

"Bize zaman kazandırıyor, ama tanrı bilir neden," diye fısıldadı Derkhan, sonra sendeleyerek Isaac'e yaklaşarak onu tuttu. "Biraz sonra kurşunları bitecek." Aşağıda saklanan milisleri işaret etti.

"Bu aptallar, çatı görevi yapan aynasızlar yalnızca. Gemilerden gelen şu pezevenkler, asıl acımasız pezevenkler onlar. *Gitmemiz* şart."

Isaac aşağıya baktı ve çekinerek kenara yaklaştı, ancak saklanan milisler her yönden görünebiliyordu. O hareket ederken etrafında kurşunlar vızıldadı. Korkuyla bağırdı, sonra Yarı-Peygamberdevesinin önlerindeki yolu açmaya çalıştığını fark etti.

Bunun bir yararı yoktu ama. Milisler çömelmiş bekliyordu.

"...koduğumun," diyerek tükürdü Isaac. Eğildi ve Andrej'in miğferindeki bir fişi çekti ve şalteri atlayarak, dönüşüm makinesinin denetimini eline geçirmeye çalışan Robot Konseyi'nin bağlantısını kesti. Teli çekerek kopardı, zarar verici bir geri akış oluşturdu ve Konsey'in beynine akan enerjinin yönünü değiştirdi.

"Bu Allahın cezasını topla,"diye, sinirli bir sesle Yagharek'e seslendi ve çatıya yayılmış duran, her taraflarına irin ve asit yağmurunun bulaştığı makineleri gösterdi. Garuda bir dizinin üzerine çöktü ve çuvalı eline aldı. "Dokuyucu!" Isaac telaşla seslendi ve sendeleyerek bu dev yaratığın yanma gitti.

Sürekli omuzlarının üzerinden arkasına bakıyor, gelişigüzel ateş etmeye kalkışan işgüzar bir milis askeri göreceğinden korkuyordu. Yağmurun içinden, altlarındaki çatıda koşarak yaklaşan ayak seslerinin metalik gıcırtısı geldi.

"Dokuyucu!" Isaac bu olağanüstü örümceğin önünde ellerini birbirine vurdu. Dokuyucu'nun çoklu gözleri ona bakmak için aralandı. Onu Andrej'in cesedine bağlayan miğfer hâlâ başındaydı. Ellerini ıslak Pervanelerin iç organlarına sürüp duruyordu. Isaac, cesetlerden oluşan kocaman yığına şöyle bir baktı. Pervanelerin kanatları solarak donuklaşmış, mat ve boz bir renk almıştı, desenleri ya da değişkenlikleri yok olmuştu.

"Dokuyucu, gitmemiz gerekiyor," diye fısıldadı. Dokuyucu onun lafını kesti.

... YORULDUM VE YAŞLANDIM VE ÜŞÜDÜM VE KİRLENDİM... dedi Dokuyucu sessizce... SEN İŞİNİ USTALIKLA YAPIYORSUN BUNU KABUL EDİYORUM AMA YEGANE RUHUMDAN BU HAYALLERİ AKTARMAN BENİ KEDERLENDİRDİ BU OBUR ŞEYLERDE BİLE VAR OLAN DESENLER GÖRÜYORUM BELKİ ÇOK ACELE KARAR VERİ-

YORUM VE GÜZEL GÖRÜNÜŞLÜ TATLAR DURUP DEĞİŞİYOR VE BEN EMİN DEĞİLİM... Isaac'in gözlerine doğru bir avuç parlak sindirim organını kaldırdı ve bunları dikkatle birbirinden ayırmaya başladı.

"İnan bana Dokuyucu," dedi telaşla Isaac, "doğru olan buydu, senin... karar vermen... dokuman için... şehri kurtardık. Ama şimdi gitmemiz gerek, yardımına ihtiyacımız var... Lütfen... bizi buradan götür."

"Isaac," diye korkuyla fısıldadı Derkhan, "Gelen domuz sürüsünün kim olduğunu bilmiyorum ama... bunlar milis değil."

Isaac çatılara bir göz attı. Gördüklerine inanamadı.

Sert adımlarla kararlı bir biçimde onlara doğru gelenler, olağanüstü bir metal asker bölüğüydü. Işık üzerlerinde kayıyor, soğuk parıltılar yaratarak kenarlarını aydınlatıyordu. Şaşırtıcı ve korkutucu bir özenle yapılmışlardı. Kolları ve bacakları büyük hidrolik güç patlamalarıyla sallanıyor, yere vura vura yaklaşırlarken pistonları tıslıyordu. Kafalarının biraz arkasında bir yerden küçük ışık yansımaları parlıyordu.

"Bu *Allahın belası* pezevenkler de nereden çıktı?" dedi Isaac, boğuk bir sesle.

Dokuyucu lafını kesti. Sesi, kararlı bir şekilde, birdenbire yine yükselmişti.

...AMAN TANRIM, BENİ İNANDIRDIN... dedi.... ŞU KARMAKARIŞIK ÇİLELERE İPİZLERİNE BAK ÖLENLERİN YIRTTIĞI YERLERİ DÜZELTİYORUZ ÖRÜYORUZ VE GÜZELCE TAMİR EDİYORUZ... Dokuyucu heyecanla zıplamaya başladı ve karanlık göğe baktı. Zarif bir devinimle başındaki miğferi çıkardı ve bunu gecenin karanlığına fırlattı. Isaac miğferin yere düştüğünü duymadı....KAÇIYOR GİZLENİYOR ...dedi... BİR YUVA ARIYOR ZAVALLI KORKMUŞ CANAVAR GÖKYÜZÜNÜ KEMİREREK DELİKLER AÇMADAN VE ŞEHİR BOYUNCA O RENKAKIŞI GELİP BİZİ NEDEN OLANIN KAÇIP İNİNİ BULDUĞU AĞ DÜNYASINDAKİ UZUN ÇATLAKLARDAN AŞAĞI ÇEKMEDEN ONU DA KARDEŞLERİ GİBİ HAKLAMALIYIZ...

Öne doğru sendeledi, sanki hep düştü düşecek gibiydi. Sevecen bir ebeveyn gibi Isaac'e kollarını açtı, çabucak ve kolayca yerden kaldırdı. Örümcek onu tuhaf, serin kucağına alırken Isaac kor-

kuyla yüzünü buruşturdu. *Beni kesme*, diye geçiriyordu, aklından, korku içinde, *dilimleme*!

Milisler çekinerek baktıkları çatıda olanları görünce donakaldılar. Dev gibi yükselen örümcek, sinirli sinirli bir o tarafa bir bu tarafa gidiyor, kolunun altına kocaman bir bebek gibi sıkıştırılmış Isaac sallanıp duruyordu.

Nereye gittiğini biliyor, sırılsıklam zemin üzerinde uçarcasına deviniyordu. İzlemeye olanak yoktu. Bilinen düzleme fark edilemeyecek kadar hızlı devinimlerle girip çıkıyordu.

Yagharek'in önünde durdu. Garuda alelacele toparladığı mekanik parçaları koyduğu çuvalı sırtına atmıştı. Dans eden çılgın tanrıya memnuniyetle katıldı, kollarını kaldırdı ve Dokuyucu'nun kafası ile karnı arasındaki pürüzsüz beline tutundu.

... SIKI TUTUN KÜÇÜK ŞEY BURADAN UZAKLAŞMANIN YOLUNU BULMALIYIZ... diye şarkı mırıldanıyordu Dokuyucu.

Tuhaf metalik birlikler yüksekteki küçük düzlüğe yaklaşıyorlar, mekanik yapıları güçlü bir enerjiyle tıslayıp duruyordu. Daha alt rütbedeki milislerin yanından geçerlerken, düşük rütbeli bu diğerleri, onların demir savaşçı kafalarının arkasında dikkatle etrafa bakınan insan yüzlerini görünce afallayıp dehşete kapılmışlardı.

Derkhan yaklaşan görüntülere baktı, sonra yutkundu ve hızla, insan kollarını açmış bekleyen Dokuyucu'ya doğru yürüdü. Isaac ve Yagharek onun silah kollarına tünemişler, bacaklarıyla örümceğin geniş sırtını tırmalayarak tutunacak bir nokta arıyorlardı.

"Canımı yine yakma," diye fısıldadı Derkhan, yüzünün yan tarafındaki kabuk tutmuş yarayla oynadı. Silahlarını kılıflarına koydu, Dokuyucu'nun korkutucu ve kucaklayan kollarına koştu.

İkinci hava gemisi de Perdido Sokağı İstasyonu'nun çatısına geldi ve birliklerinin inmesi için iplerini sarkıttı. Alaca'nın Tekraryapım bölüğü, binanın tepesine ulaşmış ve hiç beklemeden ilerlemeye başlamıştı. Milisler gözlerini bunlara dikmiş, iyice sinmişlerdi. Gördüklerine bir anlam veremiyorlardı.

Tekraryapımlar hiç duraksamadan, alçak tuğla yükseltileri kırarak ilerlediler, yalnızca Dokuyucu'nun, sırtında bebekler gibi

hoplayıp duran üç kişiyle birlikte tuğlalar arasında çabuk çabuk ileri geri koşuşturan devasa görüntüsü karşısında durakladılar.

Alaca'nın bölüğü, yavaşça geri geri kenara doğru gitmeye başladı, yağmur ruhsuz çelik suratlarını cilalanmış gibi parlatıyordu. Ağır ayaklarıyla hâlâ çatının orasında burasında unutulmuş makine kalıntılarını ezdiler.

Onlar bakarlarken, Dokuyucu yere uzandı ve korkudan tirtir titreyen bir milisi yakaladı, kafasından tutulup çekilen adam dehşet içinde ağlamaya başladı. Kollarını bacaklarını deliler gibi sallıyordu ama Dokuyucu adamın kollarını itti ve onu bir çocuk gibi kucakladı.

... BURADAKİ İŞ BİTTİ AVLANMAK İÇİN BİZ GİDİYORUZ ... diye fısıldadı orada bulunan herkese. Yan yan çatının kenarına yürüdü, belli ki kimse arkasından gelmiyordu, ve kayboldu.

İki üç saniye kadar çatıda yalnızca rahatsız edici ve kasvet veren yağmurun sesi duyuldu. Sonra Yarı-Peygamberdevesi son bir kez yukarıdan yaylım ateşine başladı, orada toplanmış askerler ve Tekraryapımlar kaçıştı. Tekrar ortaya çıktıklarında saldırı bitmiş, Yarı-Peygamberdevesi de gitmişti.

Dokuyucu ve beraberindekiler hiçbir iz, hiçbir kalıntı bırakmamışlardı.

Islak Pervane, hava akımları içinden deliler gibi geçiyordu. Çılgına dönmüş, korku içindeydi.

Arada sırada sesleniyor, değişik ses dalgaları halinde küçük çığlıklar atıyordu, ama yanıt veren olmadı. Perişan ve şaşkın bir durumdaydı.

Yine de bütün bunların altında o aşırı açlık duygusu büyümeye başlamıştı. İştahını yitirmiyordu.

Aşağıda Septik, şehrin içinden akıyor, mavnalar ve eğlence tekneleri nehrin karanlığında kirli ışıklar yayan küçük kurtçuklara benziyordu. Islak Pervane yavaşladı ve dönmeye başladı.

Yeni Crobuzon'un yüzünde yavaş yavaş süzülen kirli bir duman çizgisi vardı, Dexter Hattı'nın doğuya giden gece trenlerinden biri, Gidd ve Arayış Köprüsü'nü geçerek, Lud Fallow ve Sedim

Kavşağı'na doğru giderken, dumanı şehrin üzerinde küt uçlu bir kalemle çizilmiş gibi iz bırakıyordu.

Pervane, Kutsal Çayır üzerinde gezindi, alçalarak üniversite binalarının çatılarının üzerinde dolaştı ve kısa bir süre Saltbur'daki Saksağan Katedrali'nin çatısına kondu, sonra açlık ve yalnızlık korkusuyla uçmaya devam etti.

Uçarken aşağıdaki ışık ve karanlıktan oluşmuş dokuyu tanıdı. Birden oraya doğru çekildiğini hissetti.

Demir yollarının arkasında, Kemikkent'in yıkık dökük binalarının arasında dev gibi salınarak, fildişi kıvrımıyla Kaburgalar yükseliyordu. Bunları gören Islak Pervanenin aklına anılar üşüştü. Kemikkent'i ürkünç, kaçılacak bir yer, hava akımlarının tahmin edilemediği, pis dalgaların havayı kirlettiği bir yer yapan bu eski kemiklerin kuşkulu etkilerini anımsadı. Uzakta kalmış günlerin anıları hâlâ canlıydı, sütünün şehvetle çekilmesi, bezelerin sonuna kadar emilmesi, hayal meyal, memesine yapışmış bir kurtçuğu hissetmesi, ama orada hiçbir şeyin olmayışı... anılar canlanmıştı.

Pervane iyice korkmuştu. Onu teselli edecek bir şey arıyordu. Bir yuva, kımıltısız uzanacağı, iyileşeceği bir yerin özlemini duyuyordu. Bildik, kendine bakabileceği ve bakılabileceği bir yerin. O acıklı halinde aklına, üzerine yönelmiş, eğik bir ışık altında tutulduğu zaman geldi. Orada, Kemikkent'te özenli bakıcılar tarafından beslenmiş ve temizlenmişti. Orası bir barınak olmuştu.

Korkuyordu, açtı ve sığınacak bir yer arıyordu; Kemikkent Kaburgaları'nda duyduğu korkuyu yendi.

Güneye doğru yola çıktı, havada neredeyse unutulmuş rotalarda yalanarak yol aldı, kabarmış kemiklerin yanından geçti, küçük bir sokaktaki karanlık binayı buldu, haftalar önce sürünerek dışına çıktığı, kim bilir ne amaçla ziftle sıvanmış, sıra evlerden biriydi bu.

Islak Pervane, tehlikeli şehrin üzerinde heyecanla daireler çizerek evine yöneldi.

Isaac'e, sanki günlerdir uyuyormuş gibi geldi ve keyifle gerindi, bedeni rahatsız bir biçimde öne arkaya kaydı.

Korkunç bir çığlık duydu.

Isaac donup kaldı, anılar uyanmaya başlamış, buraya nasıl geldiğini, Dokuyucu'nun onu kollarında nasıl sımsıkı taşıdığını hatırlamıştı. Bunları anımsadıkça ürperiyordu.

Dokuyucu ağ dünyasının üzerinde hafif adımlarla yürüyor, bir anı diğerine bağlayan gerçekötesi iplikçiklerin üzerlerinden seğirterek geçiyordu.

Isaac ağ dünyasını gördüğü anda, nasıl şiddetle başının döndüğünü anımsadı. Bu olanaksız manzarayla karşılaştığında hissettiği, kendisine adeta işkence eden mide bulantısını anımsadı. Gözlerini açmamaya çalıştı.

Yagharek ve Derkhan'ın fısır fısır küfürler ettiklerini duyabiliyordu. Bunları ses halinde duymuyor, kafasının içine kayıp netleşen üstü kapalı laflar, havada yüzen ipek parçaları olarak algılıyordu. Bir ses daha vardı, dehşet içince ciyaklayan, parlak dokumadan, inişli çıkışlı bir ses karmaşası.

Onun kim olabileceğini merak etti.

Dokuyucu, Islak Pervanenin yaptığı ve yapabileceği hasar boyunca, yatık ipliklerin üzerinde hızlı hızlı dolaştı. Bir deliğe girerek kayboldu, bağlantılardan oluşan ve bu karmaşık boyuttaki dokunun içinde döne döne giderek şehirde ortaya çıkan loş bir bacaydı bu.

Isaac yanaklarını okşayan serin havayı, altındaki tahtayı hissetti. Uyandı, gözlerini açtı.

Başı acıyordu. Yukarı baktı. Hâlâ sımsıkı kafasında duran, aynaları mucize eseri kırılmamış miğferinin ağırlığını dengelemeye çalışırken, boynu titreyerek sallandı.

Tozlu, küçük bir tavanarasında, ayışığında, uzanıyordu. Tahta döşeme ve duvarlardan içeriye sesler süzülmekteydi.

Derkhan ve Yagharek yavaş yavaş ve dikkatle dirseklerinin üzerinde doğrulmaya başlamışlar, başlarını şaşkınlıkla iki yana sallayıp duruyorlardı. Isaac, Derkhan'ın hemen uzanıp başının iki tarafına hafifçe bastırdığını gördü. İkisinin de sağlam kulağına dokunulmamıştı.

Dokuyucu odanın bir köşesinde heyula gibi dikiliyordu. Hafifçe öne ilerleyince Isaac arkasında duran bir milis gördü. Adam

felçli gibi görünüyordu. Arkasını duvara dayamış, sessizce titriyor, pürüzsüz siperi kafasından kaymış, ayakta zor duruyordu. Tüfeği kucağındaydı. Bunu görünce İsaac'in gözleri faltaşı gibi açıldı.

Camdam yapılmıştı. Camdan yapılmış kusursuz ve yararsız bir çakmaklı tüfek örneğiydi.

...KAÇAN KANATLININ YUVASIYDI BURASI ... diye mırıldanmaya başladı Dokuyucu. Sesi iyice hafiflemiş, sanki ağ düzlemleri arasından geçerken bütün enerjisini tüketmişti. ... AYNAMA BAK DOSTUM OYUN ARKADAŞIM...fısıldıyordu... O VE BEN BİRAZ ZAMAN GEÇİRECEĞİZ BURASI VAMPİR PERVANENİN DİNLENME YERİ KANATLARINI KATLADIĞI VE YENİDEN BESLENENE KADAR SAKLANDIĞI YER CAM NİŞANCIMLA ÇARPILAR VE SIFIRLAR OYNAYACAĞIM...

Geriye, odanın köşesine gitti ve arka ayaklarını çekerek birden yere çöktü. Bıçak ellerinden biri elektrikli gibi parladı ve olağanüstü bir hızla baygın haldeki askerin önüne, tahtaya üçe üç kareli bir şekil çizdi.

Dokuyucu köşedeki karelerden birine bir çarpı koydu, sonra arkasına yaslanıp bekledi, bir yandan da kendi kendine fısıldaşıyordu.

Isaac, Derkhan ve Yagharek odanın ortasına üşüştüler.

"Bizi uzaklaştırdığını sanıyordum," diye mırıldandı Isaac. "Allahın cezası Pervaneyi izliyormuş... Pervane burada, bir yerlerde..."

"Haklamalıyız," diye fısıldadı Derkhan, yüzü gerilmişti. "Hemen hepsini hallettik. İşi bitirelim artık."

"Neyle?" diye sinirli bir sesle yanıtladı Isaac. "Yalnızca miğferlerimiz var, hepsi bu. Bu yaratık benzeri şeylerle savaşacak yeni silahlarımız yok... hangi cehennemin dibinde olduğumuzu bile bilmiyoruz..."

"Dokuyucu'nun bize yardım etmesini sağlamalıyız," dedi Derkhan.

Ama çabaları yarasızdı. Dev örümcek onlara hiç aldırmadı, kendi kendine konuşmayı sürdürüyor, sanki kaskatı kesilmiş milis, oyundaki hamlesine karşılık verecekmiş gibi hevesle bekliyordu,

Isaac ve diğerleri Dokuyucu'ya yakardılar, yardım etmesi için yalvardılar ama sanki birdenbire onun için görünmez olmuşlardı. Düşkırıklığı içinde geri döndüler.

"Buradan çıkmalıyız," dedi Derkhan birden. Isaac kadınla göz göze geldi. Yavaşça başını salladı. Pencereye gidip dışarıya göz attı.

"Nerede olduğumuzu bilemiyorum," dedi sonunda. "Yalnızca sokaklar görünüyor." Başını iyice iki yana uzattı, bir işaret bulmaya çalıştı. Tekrar odaya dönerek başını salladı. "Haklısın, Dee," dedi. "Bakarsın bir şey... buluruz... bakarsın buradan çıkabiliriz."

Yagharek sessizce hareket ederek, küçük odadan loş ışıklı koridora çıktı. Koridor boyunca, dikkatle, aşağı ve yukarı baktı.

Solundaki duvar dimdik çatıyla birleşiyordu. Sağındaki dar geçide iki kapı açılıyor, geçit daha sonra sağa doğru kıvrılarak gölgelerin içinde gözden kayboluyordu.

Yagharek çömelmiş halde bekledi. Bakmadan, çabucak arkasına işaret etti, ve yavaş yavaş Derkhan ile Isaac ortaya çıktı. Ellerinde son kalan, nemlenmiş ve güvenilmez barutlarıyla doldurdukları silahlarını almış, karanlığın içine doğru rastgele kaldırmışlardı.

Bir süre Yagharek'in emekleyerek ilerlemesini beklediler, sonra tedirgin adımlarla onu izlemeye başladılar.

Yagharek ilk kapının önünde durdu ve tüylü kafasını kapıya dayadı. Bir an bekledi, sonra yavaş yavaş iterek açtı. Derkhan ve Isaac emekleyerek yaklaşıp bu aydınlatılmamış depoya göz attılar.

"Kullanabileceğimiz bir şey var mı burada?" diye fısıldadı Isaac, ama raflarda boş, tozlu şişelerden ve eski çürük fırçalardan başka bir şey yoktu.

Yagharek ikinci kapıya geldiğinde de aynı şeyleri yaptı, Isaac ve Derkhan'a sessiz olmalarını işaret etti ve ince kapıdan dikkatle içeriyi dinledi. Bu kez dinleme işi daha uzun sürmüştü. Kapıya birkaç sürgü takılmıştı, Yagharek bütün bu basit kızak sürgüleri kurcaladı. Kalın bir asma kilit vardı ama açık bir şekilde sürgülerden birinin üzerinde duruyordu, sanki şimdilik orada dursun diye bırakılmıştı.

Yagharek yavaşça kapıyı itti. Başını aralıktan uzattı öylece kalakaldı, endişelendirecek kadar bir süre, yarısı içeride, yarısı dışarıda bekledi.

Sonra çekildi, arkadaşlarına döndü.

"Isaac," dedi yavaşça. "Gelsene."

Isaac kaşların çatarak ileri çıktı, kalbi göğsünden fırlayacakmış gibi atıyordu.

Ne ki bu? diye düşünüyordu. *Neler oluyor?* Aklının derinliklerinde bir ses, onu neyin beklediğini söylüyor olsa bile, bunu yarım yamalak işitiyor, yanılacağı korkusuyla dinlemek istemiyordu.

Yagharek'i iterek geçti ve çekinerek odaya girdi.

Büyük ve dikdörtgen bir tavan arası boşluğuydu burası ve içeriyi aydınlatan tek şey üç yağ kandili ile kirli, sımsıkı kapalı pencerelerden içeriye nasılsa sızan sokaktaki gaz lambalarının ışıklarıydı. Yer bir sürü metal parçası ve ıvır zıvırla kaplıydı. Oda leş gibi kokuyordu.

Isaac bütün bunları öylesine fark etmişti.

Loş bir köşede, sırtı kapıya dönük, çömelmiş ve sırtı, kafası ve bezesi olağanüstü kıvrımlı heykele yapışık durumda, ses çıkarmadan geviş getirir gibi ağzını oynatıp duran Lin oturuyordu.

Isaac bir çığlık attı.

Bir hayvan uluması gibiydi ve Yagharek tıslayarak onu uyarana kadar, hiçbir şeye aldırmadan yükselmeye devam etti.

Lin sesi duyunca döndü. Isaac'i görünce titremeye başladı.

Isaac düşe kalka Lin'e doğru koştu, onu, kırmızımsı derisini, eğilmiş böcek kafasını görünce ağlamaya başladı ve yaklaşırken, bu kez acı içinde bir çığlık attı, ona neler yapıldığını fark etmişti.

Lin'in bedeni bere içindeydi, yanıklarla, kesiklerle, ona karşı nasıl acımasız, nasıl kötü davranıldığını gösteren kamçı izleriyle kaplıydı. Yırtılmış gömleğinin üzerinden sırtına vurulmuştu. Göğüsleri birbirini kesen yara izleriyle doluydu. Karnı ve kalçaları çok kötü ezilmişti.

Ama asıl kafasını, titreyip duran kafabedenini görünce yere yığılacak gibi oldu.

Kanatları kesilmişti, bunu biliyordu, gelen zarfın içindeydiler, ama eğri büğrü kesilmiş kanatların minik köklerinin telaşla çırpınıp duruşunu görmek... Bazı yerlerde kabuğu koparılıp geriye

kıvrılmış, altındaki kabuk bağlamış, ezilmiş yumuşak et ortaya çıkmıştı. Petek gözlerinden biri çökmüştü, bir şey görmüyordu. Sağdaki orta kafabacağı ile soldaki arka bacağı koparılmıştı.

Isaac yere çöktü ve Lin'i tutarak göğsüne doğru çekti. Çok zayıftı. .. çok minicik, çok örselenmiş ve yaralanmıştı, Isaac dokundukça titriyordu, bütün bedeni, Isaac'in gerçek olduğuna inanamıyormuş, sanki yeni bir işkence olsun diye alıp götürülecekmiş gibi gerilmişti.

Isaac onu sımsıkı sarıp ağlamaya başladı. Onu dikkatle tutuyor, derisinin altındaki ince kemiklerini hissedebiliyordu.

"*Gelirdim*," diye büyük bir üzüntü ve sevinç içinde inledi. "*Gelirdim* ama senin *öldüğünü* sanıyordum..."

Lin onu biraz iteledi, kolların oynatacak kadar bir yer açtı.

Seni özledim, seni seviyorum, diye karman çorman işaretlerle anlatmaya başladı, *yardım et kurtar götür beni yapamadı bunu bitirene kadar öldüremedi beni...*

Isaac ilk kez başını kaldırıp Lin'in arkasında duran, üzerine Kepri tükürüğü sürdüğü olağanüstü heykele baktı. İnanılmaz renkler taşıyan bir şeydi bu, uzantılarının ve gözlerinin tuhaf oluşumlar halinde uzandığı, bütün karabasanları bir araya toplamış korkunç bir cümbüş. Hemen hemen bitmişti, yalnızca kafanın yerleşeceği yere benzeyen düzgün bir çerçeve ve bir omzu akla getiren bir boşluk kalmıştı.

Onu soluğunu tutarak inceledi, sonra yine Lin'e döndü.

Lemuel haklıydı. Stratejik olarak, Alaca'nın Lin'i sağ bırakması için hiçbir neden yoktu. Başka tutsaklarına böyle davranmazdı. Lin'in olağanüstü eseri onun kibrini, gizemli abartısını ve felsefi düşlerini canlı tutuyordu. Lemuel bunu bilemezdi.

Alaca bu heykelin yarım kalmasına dayanamayacaktı.

Derkhan ve Yagharek içeri girdi. Lin'i görünce Derkhan da Isaac gibi bir çığlık attı. Birbirlerine sarılmış duran Isaac ve Lin'e doğru koştu ve kollarıyla ikisine de sarıldı, hem ağlıyor hem gülüyordu.

Yagharek üzgün üzgün onlara yaklaştı.

Isaac mırıldanarak konuşuyor, Lin'den tekrar tekrar özür diliyor, onun öldüğünü sandığını, yoksa geleceğini söyleyip duruyordu.

Beni hep çalıştırdı, dövdü... işkence yaptı, alay etti, diye işaretle anlatıyordu Lin, heyecandan sersemlemişti ve yorgundu.

Yagharek ağzını açıp bir şey söylemek üzereydi ama birden başını hızla çevirerek etrafına bakındı.

Dışarıdaki koridordan telaşlı ayak sesleri geliyordu.

Isaac ayağa kalktı, Lin'e destek olarak onu kucağında tutmaya devam etti. Derkhan ikisinden uzaklaştı. Silahlarını çekti ve kapıya döndü. Yagharek kendini heykelin gölgesinde kalan duvara yapıştırdı, kamçısı kıvrılmış, hazır durumdaydı.

Kapı gürültüyle sonuna kadar açıldı ve hızla duvara çarpıp geri geldi.

Karşılarında Alaca duruyordu.

Gölgede duruyordu. Isaac koridorun siyah boyalı duvarlarının önünde eğri büğrü bir karaltı gördü. Bir sürü uzantıdan oluşan bir bahçe, organik biçimlerden yapılmış yürüyen bir yama. Ağzı şaşkınlıkla bir karış açık kalmıştı. Bu keçi ve kuş, köpek ayaklı yaratığın kıpırdanışını izlerken, yakalamaya yarayan duyargalarını, çeşit çeşit kemiklerini ve onun için uydurulmuş derisini görünce, Lin'in eserinin bir hayal ürünü olmadığını, gerçeğine bakılarak yapıldığını anladı.

Onu görür görmez Lin korkuyla ve çektiği acıları anımsayarak kendini bırakıverdi. Isaac öfkeden deliye dönmüştü.

Alaca hafifçe geriledi ve dönüp geldiği yöne baktı.

"*Güvenlik!*" diye bağırdı görünmeyen bir ağızla. "*Hemen buraya gelin!*" Dönüp odaya girdi.

"Grimnebulin," dedi. Çabuk çabuk ve gergin bir sesle konuşuyordu. "Geldin, demek. Mesajımı almadın mı? Biraz *geç* kalmadın mı, ne dersin?" Alaca odada ilerleyerek solgun ışığa çıktı.

Derkhan iki kez ateş etti. Kurşunlar Alaca'nın zırhlı derisini ve kürk parçalarını delip geçti. Acıdan bağırarak bir sürü ayağı üzerinde geriye doğru sendeledi. Çığlığı iğrenç bir kahkahaya dönüştü.

"Beni yaralayamayacağın kadar çok iç organım var, seni işe yaramaz kaltak," diye bağırdı. Derkhan öfkeyle tükürdü ve duvara yaklaştı.

Isaac dikkatle Alaca'ya baktığında çok sayıdaki ağzında gıcırdayan dişleri gördü. Koridordan onlara doğru hızla koşuşturmalar başlayınca odanın tabanı titredi. Alaca'nın arkasında, kapı eşiğinde adamlar belirdi, silahlarını sallayarak kararsızca beklediler. Bir an Isaac'in midesi altüst oldu: Adamların yüzleri yoktu, kafataslarını üzerine düzgün bir deri gerilmişti yalnızca. Ne biçim bir Tekraryapım bunlar? diye düşündü şaşkın şaşkın. Sonra miğferlerden geriye uzanan aynaları gördü.

Bunların, kafaları yüzseksen derece dönebilen ve Islak Pervanelerle başa çıkabilmeleri için özellikle ve kusursuz biçimde yapılmış dazlak kafalı Tekraryapımlar olduğunu fark edince şaşırdı. Kaslı bedenlerini Isaac'e dönmüş, kafaları sürekli diğer tarafta, patronlarının emirlerini bekliyorlardı şimdi.

Alaca'nın çirkin, boğumlu ve vantuzlu bir organı uzanıp Lin'i işaret etti.

"Elindeki Allahın cezası işi bitir, seni böcek şırfıntı, yoksa neler olacağını biliyorsun!" diye gürledi ve sallana sallana Isaac ile Lin'e doğru yürüdü.

Isaac son derece hayvani bir kükremeyle Lin'i i bir tarafa itti. Lin'den kimyasal bir keder püskürdü. Ellerini kıvırarak Isaac'e yanında kalması için yalvardı, ama adam suçluluk ve öfkeden oluşan büyük bir üzüntüyle Alaca'ya saldırmaya hazırlanıyordu.

Alaca sessizce bağırdı ve Isaac'in meydan okumasına yanıt verdi.

İçeride aniden yüksek bir çarpma sesi oldu. Patlayan cam parçaları odaya saçıldı, ortalık kan içinde kaldı, küfür sesleri duyuldu.

Isaac odanın ortasında kalakaldı. Karşısında duran Alaca da öyle. Güvenlikçiler silahlarına davranıyor, birbirlerine emirler yağdırıyorlardı. Isaac başını kaldırıp gözlerinin önündeki aynalara baktı.

Son Islak Pervane arkasındaydı. Pencereyi kırarak içeriye dalmıştı. Cam parçaları, yapışkan bir sıvı gibi üzerinden etrafa dökülüyordu.

Isaac soluğunu tuttu.

Kocaman, dehşet verici bir varlık. Ayaktaydı, hafifçe eğilmiş, duvarın ve camdaki deliğin biraz önünde, bir sürü korkunç uzantısıyla yere tutunmuştu.

Bir goril kadar görkemliydi; son derece güçlü ve anlaşılmaz bir şiddet içeren bir beden...

Akıl almaz kanatlarını sonuna kadar açmıştı. Üzerlerinden havai fişekler gibi desenler fışkırıyordu.

Alaca'nın yüzü büyük canavara dönüktü: Aklı yakalanmıştı. Kıpırtısız bir sürü gözle, kanatlara bakıyordu. Birlikleri arkasından telaşla bağrışıyor, silahlarını kaldırıyorlardı.

Yagharek ve Derkhan sırtları duvara dönük duruyordu. Isaac aynasından, onların yaratığın arkasında olduklarını gördü. Kanatların desenli kısımları onlara dönük değildi: Hâlâ şok içindeydiler ama, büyülenmemişlerdi.

Isaac ve Islak Pervanenin arasında, kırık cam parçalarının düştüğü tahtaların üzerine serilmiş yatıyordu Lin.

"*Lin!*" diye umutsuzca bağırdı Isaac. "*Dönme sakın! Arkana bakma! Bana doğru gel!*"

Lin, onun sesindeki korkuyu duyunca ne yapacağını bilemedi. Isaac'in son derece sarsak hareketlerle, geri geri, hiç arkasını dönmeden ve duraksayan adımlarla ona doğru geldiğini gördü. Yavaş yavaş Isaac'e doğru sürünmeye başladı.

Arkasında bir hayvan sesi duydu.

Islak Pervane dimdik duruyordu, hırçın ve tedirgindi. Heryanını saran, onu tehdit eden, ondan korkan akılların tadını alabiliyordu.

Huzursuz ve sinirliydi, kardeşlerinin öldürülmesinin sarsıntısını hâlâ üzerinden atamamıştı. Çatallı dokunaçlarının birini kuyruk gibi yere vurdu.

Önünde bir akıl yakalanmıştı. Ama Pervanenin kanatları sonuna kadar açıktı, yalnızca *bir* tane mi yakalamıştı?

Kafası karışmıştı. Ana düşman grubuna döndü, kanatlarını hipnotize edecek biçimde salladı, onları etkilemeye, düşlerini yüzeye çıkartmaya çalıştı.

Direniyorlardı.

Islak Pervane korkmaya başlamıştı.

Alaca'nın arkasındaki güvenlikçiler, ne yapacaklarını bilemeyerek yer değiştirip duruyorlardı. Patronlarını iterek geçmek iste-

diler ama o, kapının odaya açılan eşiğinde donup kalmıştı. Dev gibi bedeni sabitlenmiş, bir sürü bacağı yere yapışmıştı adeta. Esrimiş bir halde Islak Pervanenin kanatlarına bakıyordu.

Arkasında beş Tekraryapım vardı. Hazır bekliyorlardı. Islak Pervanelere karşı, kaçmaları durumunda kullanmak amacıyla özel silahlarla donatılmışlardı. Küçük silahların yanında bunlara üç tane de alev püskürtücüsü, bir tane femto-aşındırıcı asit püskürtücü, bir de elektro-büyülü dikenli silah eklenmişti. Avlarını görebiliyorlardı. Ama patronlarını geçip içeri giremiyorlardı.

Alaca'nın adamları silahlarıyla onun etrafından ateş etmeyi denediler, ama bedeninin devasa kütlesi ateş hatlarını kapatıyordu. Birbirlerine bağırdılar, yeni stratejiler planlamaya çalıştılar ama olmadı. Aynalarına baktılar, Alaca'nın kollarının, uzantılarının altından, bedenindeki açıklıklardan kocaman, avcı Pervaneyi izlediler. Dev gibi görüntüsü onları dehşete düşürdü.

Isaac kolların geriye doğru uzattı, Lin'e dokundu.

"*Buraya gel, Lin,*" diye fısıldadı, "*ve sakın arkana bakma.*"

Korkunç bir çocuk oyunu oynuyor gibiydiler.

Yagharek ve Derkhan sessizce hareketlenip Pervanenin arkasında birbirlerine doğru ilerlemeye başladılar. Yaratık titrek bir sesle cıvıldar gibi oldu ve onların kıpırtısına kulak verdi, ama daha çok önünde duran görüntülerle ilgileniyordu, dönüp bakmadı.

Lin dura kalka Isaac'e, uzanan kollarına doğru sürünüyordu. Biraz yakınına gelince durakladı. Alaca'yı görmüştü, bir şeye şaşırmış gibi kalakalmış, Isaac'in arkasına gözlerini dikmişti, bir şeyle... büyülenmiş gibiydi.

Olup bitenleri, arkasında ne olduğunu bilmiyordu.

Pervaneler hakkında hiçbir bilgisi yoktu.

Isaac onun durakladığını gördü ve durmaması için avaz avaz bağırdı.

Lin bir sanatçıydı. Dokunarak ve özenle yaratıyor, dokunsal nesneler yapıyordu. Görünebilir nesneler. Görüp okşanacak heykeller.

Renk, ışık ve gölge, şekillerin ve çizgilerin etkileşimi, negatif ve pozitif boşluklar onu büyülüyordu.

Tavan arasında çok uzun süre kapalı kalmıştı.

Onun durumunda bir başkası Alaca'nın dev heykelini sabote ederdi. Üstlendiği iş bir ceza haline gelmişti, sonunda. Ama Lin onu ne bozdu, ne de özensiz çalıştı. Yapabileceği her şeyi yaptı, bütün bastırılmış duygularını bu tek parça, korkunç işe akıttı. Alaca bundan emindi zaten.

Bu onun tek kaçışıydı. Kendini ifade etmesinin tek yolu. Bütün ışık ve renklerden, güzel biçimli her şeyden uzakta olduğundan, korkusuna ve acısına yoğunlaşmış, işi onda bir saplantı haline gelmişti. Bir görüntü yaratarak zamanını daha kolay geçiriyordu.

Şimdi ise, tavan arası dünyasına olağanüstü bir şey girmişti.

Islak Pervanelerle ilgili hiçbir şey bilmiyordu. *Sakın arkana bakma!* komutu masallardan bildiği bir şeydi, ahlaki bir yasaktan, baskıcı bir azardan başka bir şey ifade etmiyordu.

Isaac *acele et* ya da *bana güven* ya da böyle bir şeyler demek istiyor olmalıydı. Komutu ancak duygusal bir uyarı olabilirdi. Ayrıca, bu kasvetli, renksiz ve şekilsiz duvarların gölgesinde geçen acı dolu haftalardan sonra herhangi bir değişikliğe açtı ve durakladı, sonra çabucak arkasına göz attı.

Isaac ve Derkhan çığlık çığlığa bağırdılar, olup bitene inanamıyorlardı. Yagharek öfkeli bir karga gibi gakladı.

Lin, sağlam gözüyle Islak Pervanenin olağanüstü görkemini fark edince dehşet içinde kaldı, sonra Pervanenin kanatlarındaki renk fırtınasını gördü; çeneleri kısa bir an tıkırdadı ve Lin sessizleşti. Büyülenmişti.

Yere çöktü, başını sol omzunun üzerinden geriye çevirmiş, aptallaşmış bir halde büyük canavara, kıpırdaşan renklere bakıyordu. Alaca ve o gözlerini Islak Pervanenin kanatlarına dikmişlerdi, akılları boşalıyordu.

Isaac bağırdı ve tökezleyerek geriye adım attı, umutsuzca Lin'e uzanmaya çalıştı.

Islak Pervane kıvrım kıvrım uzanan dokunaçlarıyla uzanıp Lin'i kendine çekti. Kocaman ve salyası akan ağzı bir cehennem kapısı gibi aralandı. Leş gibi kokan asitli tükürüğü Lin'in yüzüne bulaştı.

Isaac dikkatle aynalarına bakıp geriye uzanarak Lin'in elini aranırken, Islak Pervanenin dili leş kokulu boğazından yalpalayarak çıkıp Lin'in böcekkafasını yaladı. Isaac bağırıp duruyordu, ama bunu engelleyemedi.

Uzun, tükürükle kayganlaşmış dil Lin'in gevşemiş ağızparçalarını geçti ve kafasının içine daldı.

Alaca'nın koca kütlesinin arkasında sıkışıp kalmış Tekraryapımlardan iki tanesi, Isaac'in korkunç feryatlarını duyunca, uzanıp tüfekleriyle rastgele ateş etmeye başladılar. Biri isabet ettirememişti, diğeri Islak Pervanenin boğazını sıyırabilmiş, buradan bir parça sıvı akmış, yaratıktan da sinirli bir tıslama gelmişti, hepsi bu kadar. Doğru silah değildi bu.

Ateş eden ikisi arkadaşlarına bağırdı ve küçük takım Alaca'nın gövdesini dürtüklemeye başladı, dikkatle, aynı anda itekliyorlardı.

Isaac Lin'in eline yapışmıştı.

Islak Pervanenin boğazı kabarıp iniyor, kıkırdaklı boğaz kocaman yudumları yutkunuyordu.

Yagharek yere uzandı ve heykelin ayağının dibinde duran yağ lambasını aldı. Sol elinde tuttu, kamçısını sağ eline aldı.

"Lin'i tut, Isaac," diye bağırdı.

Islak Pervane zayıf bedeni göğsüne bastırırken, Isaac de parmaklarıyla Lin'in bileğini sımsıkı sardı. Sertçe asıldı, onu kurtarmaya çalıştı. Ağlıyor ve küfrediyordu.

Yagharek lambayı Islak Pervanenin kafasının arkasına fırlattı. Lambanın camı kırıldı ve yanıcı yağ, pürüzsüz derinin üzerinde sıçradı. Bir alev yumağı kafası sardı.

Islak Pervane ciyakladı. Telaş içindeki uzantıları çırpınarak küçük ateşi söndürmeye çalıştı, bu arada kafasını acıyla bir an geriye attı. Tam o anda, Yagharek, hızla kamçısını savurdu. Kamçı sertçe ve etkileyici bir biçimde siyah deride şakladı. Neredeyse aynı anda Islak Pervanenin boynunun kalın deri kıvrımlarına sarıldı.

Yagharek hızla ve çabucak, bütün kas gücüyle asıldı. Kamçıyı sımsıkı çekti, dimdik durmaya çalıştı.

Küçük ateş inatla yanmayı sürdürüyordu. Kamçı Pervanenin boğazının kesmişti. Ne yutkunabiliyor, ne de soluk alabiliyordu.

Başı uzun ensesinin üzerinde sallanıyor, Pervaneden kısık, küçük çığlıklar geliyordu. Dili şişmişti ve onu Lin'in boğazından dışarıya çıkarmıştı. İçmeye çalıştığı bilinç sızıntıları boğazını tıkıyordu. Pervane kamçıya yapıştı çılgın gibi ve dehşet içindeydi. Sallanıyor, titriyor, dönüp duruyordu.

Isaac Lin'in zayıf bileğini bırakmadı. Pervane çirkin dansını yaparken Lin'e iyice asıldı. Pervanenin titreyen uzantıları Lin'den uzaklaştı, boğazını sıkan kayıştan kurtulmaya çalışıyordu. Isaac Lin'i çekti, yere düşürdü ve aceleyle onu deliye dönmüş canavardan uzaklaştırdı.

Yaratık panik içinde dönerken kanatlarını katladı ve kapıdan uzaklaştı. Aynı anda Alaca'nın üzerindeki etkisi de kayboldu. Alaca'nın karma bedeni öne doğru tökezledi ve yere yığıldı, bu arada aklı da yerine gelmişti. Adamları onu bir tarafa itti ve karmakarışık bacaklarının arasından yollarını bulup odaya daldılar.

Islak Pervane ayaklarını iğrenç bir sesle yere vura vura dönüyordu. Yagharek'in elinde bükülen kamçı derisini kesiyordu. Garuda sendeleyerek geriye, Derkan'a doğru gitti, Islak Pervanenin dönüp duran, ustura gibi uzantılarının erişim alanının dışına çıktı.

Alaca ayağa kalkmıştı. Hızla canavardan uzaklaştı, yeniden koridora çıktı.

"Öldürün o Allahın belasını!" diye ciyak ciyak bağırıyordu.

Pervane cinnet geçirir gibi hoplayıp zıplayarak odanın ortasına geldi. Beş Tekraryapım kapının yanında küçük bir küme halinde duruyordu. Aynalarına bakarak nişan aldılar.

Alev fışkırtıcılardan üç gaz alevi püskürdü, koca canavarın derisini alazladı. Kanatları ve kabuğu gürültüyle patlayıp yarılırken ve yanarken, Pervane bağırmaya çalıştı ama kamçı buna engel oldu. Kocaman bir asit topağı kıvranıp duran Pervanenin yüzüne isabet etti. Saniyeler içinde derisinin bileşenlerinin ve proteinlerinin yapısını değiştirdi, Pervanenin dış iskeletini eritti.

Asit ve alev kamçıyı da eritmişti. Kalıntıları dönüp duran Pervanenin boynundan döküldü, yaratık sonunda soluk alıp bağırabildi.

Yeni bir alev ve asit püskürtüsüne yakalanınca acı acı çığlık attı. Hiçbir şey görmeden saldırganlarının olduğu yöne atıldı.

Beşinci adamın silahından çıkan siyah enerji yıldırımları üzerine çarptı, bedeninde yayıldı, onu uyuşturdu, bir sıcaklık yaratmadan yaktı. Yaratık yine ciyakladı ama üzerlerine doğru gitmeye devam etti, görünmeyen bir alev fırtınası, asit tüküren, deli gibi savrulan perişan bir kemik yığını halindeydi.

O böyle delirmiş gibi üzerlerine atılırken, beş Tekraryapım geriledi, koridora çıkan Alaca'yı izledi. Öfkeli alev topu duvarlara çarpıyor, her yeri tutuşturuyor, kapı eşiğini aranıyordu.

Küçük koridordan ateş sesleri, asit püskürtüsü ve elektro büyü gelmeye devam ediyordu.

Çok uzun süren saniyeler boyunca Derkhan, Yagharek ve Isaac, sersemlemiş bir halde gözlerini kapı aralığına diktiler. Görünmeyen Pervanenin ciyaklayan sesi geliyordu hâlâ, ilerideki koridor titreşen ısı ve ışıkla parlıyordu.

Isaac gözlerini kırpıştırdı ve kucağında büzülmüş Lin'e baktı.

Ona fısıldadı, kucağında salladı.

"Lin" dedi. "Lin... gidiyoruz."

Yagharek çabucak pencereye gidip beş kat aşağıdaki sokağa bir göz attı. Pencerenin yanında, duvardan çıkıntı yapan küçük bir tuğla sütun, bir baca vardı. Yanından bir yağmur borusu iniyordu. Hemen pencerenin sövesine çıktı ve boruya uzanıp hızla çekti. Sağlamdı.

"Isaac, onu buraya getir," dedi Derkhan telaşla. Isaac Lin'i kaldırdı, ne kadar hafif olduğunu fark edince dudaklarını ısırdı. Hemen onunla birlikte pencereye yürüdü. Ona bakarken yüzüne, bu duruma inanamayan, sevinçli bir gülümseme yayıldı. Ağlamaya başladı.

Dışarıdaki geçitten Islak Pervanenin zayıf ağıtı duyuluyordu.

"Dee, bak," diye fısıldadı Isaac. Kucağında taşıdığı Lin'in elleri kararsızca kıpırdaşıyordu. "*İşaretlerini kullanıyor*! Düzelecek!"

Derkhan uzanıp baktı, Isaac'in ne demek istediğini anlamaya çalıştı. Isaac de onu izliyor, başını iki yana sallayıp duruyordu.

"Bilinçli değil, rastgele sözcükler, ama Dee, *sözcük* bunlar. *Zamanında* davrandık..."

Derkhan sevinerek gülümsedi. Isaac'in yanağına kocaman bir öpücük kondurdu, Lin'in kırılmış böcekkafasını yavaşça okşadı.

"Onu buradan çıkar," dedi sessizce. Isaac pencereden dışarıya baktı, Yagharek bir metre kadar ileride, binanın köşesindeki küçük bir tuğla çıkıntısının üzerine yapışmıştı.

"Önce onu gönder, sonra sen gel," dedi Yagharek, başını yukarıya doğru salladı. Doğu ucunda, Alaca'nın uzun evinin çatısının eğimi, dimdik güneye uzanan, alçalan evlerle dolu bir sonraki sokakla birleşiyordu. Kemikkent'in çatıları her yanlarını sarmıştı; yüksek bir görüntü, tehlikeli sokakların tepesindeki arduvaz adacıkları karanlıkta kilometrelerce uzanıyor, Kaburgalar'dan Mog Tepesi'ne, onun da gerisine kadar yayılıyordu.

Ateş ve asit dalgalarıyla sarılmış, tuhaf enerji yıldırımlarıyla sersemlemiş halde bile, Islak Pervane yaşayabilirdi.

Akıl almaz dayanıklılıkta bir yaratıktı. Kendini korkutucu bir hızla iyileştirebilirdi.

Eğer açık havada olsaydı, fırlayıp o korkunç biçimde yaralanmış kanatlarını açarak gözden kaybolabilirdi. Acısını, derisinden ve kabuğundan çirkin çirkin sallanan yanık parçalarını boşverip havalanabilirdi. Islak bulutların arasına dalıp alevlerini söndürebilir, bedenindeki asidi temizleyebilirdi.

Eğer ailesi yaşıyor olsaydı, eğer kardeşlerine kavuşabileceğini, birlikte avlanabileceklerini bilseydi korkmayabilirdi. Kendi türünden olanların katliamına, kardeşlerini baştan çıkaran ve onları patlatan zehirli buharın yıkımına şahit olmasaydı böyle çıldırmaz, etrafa saldırıp kendini iyice kapana kıstırmazdı.

Ama yapayalnızdı. Tuğlaların arasında onu kuşatan, kanatlarını ezen, gidebileceği bir yer bırakmayan bunaltıcı bir ağılda sıkışıp kalmıştı. Dört bir yandan öldürücü, sonsuz bir acı üzerine geliyordu.

Alaca'nın yönetim merkezindeki koridorda sendeleyerek ilerledi, bembeyaz bir ısı topuna dönüşmüştü, kırılmış tırnakları ve iğneleriyle uzanıyor, avlanmaya çalışıyordu. Merdivenin başına

gelemeden yere yığıldı. Alaca ve Tekraryapımlar merdivenin ortasında dehşet içinde bakıyor, tekrar ayağa kalkmasın, sahanlığın kenarına kadar emekleyip, alevler içinde üstlerine yuvarlanmasın diye dua ediyorlardı.

Yuvarlanmadı. Ölürken hiç kıpırdanmadı.

Islak Pervanenin öldüğünden emin olunca Alaca, merdivenlerin aşağısına ve yukarısına ellerinde ıslak havlular ve battaniyeler taşıyan kadınlı erkekli gruplar gönderdi ve Pervanenin ardında bıraktığı yangını kontrol altına aldırttı.

Alevlerin tamamen sönmesi yirmi dakikalarını almıştı. Tavan arasının kirişleri ve tahtaları yarılmış, isle kaplanmıştı. Geçit boyunca yanmış tahta ve kabarmış boyalardan oluşan kocaman ayak izleri uzanıyordu. Pervanenin duman tüten cesedi merdivenlerin başında, tanınmaz bir et ve doku yığını halinde yığılmış, ısıyla kıvrılmış, yaşarken olduğundan daha tuhaf bir şekil almıştı.

"Grimnebulin ve mendebur arkadaşları gitmiş olmalı," dedi Alaca. "Onları bulun. Nereye gittiklerini öğrenin. İzlerini sürün. Bu gece. Hemen."

Nasıl kaçtıklarını anlamak kolaydı; pencereden çatıya çıkmışlardı. Ama oradan her yöne gitmiş olabilirlerdi. Alaca'nın adamları kıpırdandı, huzursuzca birbirlerine baktı.

"Davranın, sizi Tekraryapım pislikler," diye kükredi Alaca. "Onları hemen bulun, yakalayıp *bana getirin.*"

Korku içindeki Tekraryapımlar, insanlar, Kaktüsler ve Vodyanoiler, Alaca'nın uzun sığınağından çıkarak şehre yayıldı. Anlamsız planlar yaptılar, notlarını karşılaştırdılar, deliler gibi Sunter'a, Yankı Bataklığı'na ve Kutsal Çayır'a, Kelltre'ye ve Mog Tepesi'ne, ta Kötükıyı'ya kadar araştırdılar, nehri geçip Brock Bataklığı'na, Batı Gidd'e ve Griss Otlağı'na, Kasvetlikıyı'ya ve Saltpetre'ye kadar gittiler.

Isaac ve arkadaşlarının yanından binlerce kere geçmiş olabilirlerdi.

Yeni Crobuzon'da sayısız delik vardı saklanacak. Saklanacak insan sayısından çok saklanma yeri vardı.

Böyle gecelerde, yağmur ve sokak lambalarının ışıkları şehrin sınırlarını, çizgilerini karmaşık bir hale getirdiğinde, fırtınada sallanan ağaçlar, binalar ve sesler, eski harabeler, karanlık mezarlar, inşaat alanları, misafirhaneler, çıplak toprak, ışıklar, barlar ve kanalizasyon bir parşömen kâğıdı üzerine çizilmiş bir manzaraya dönüştüğünde, şehir sonu gelmeyen, kendini yineleyen, kapalı bir kutu haline geliyordu.

Alaca'nın adamları elleri boş ve korku içinde evin yolunu tuttular.

Alaca ona alay eder gibi bakan, kusursuz ve bitmemiş heykel yüzünden deli gibi öfkeliydi. Adamları binayı araştırıp gözden kaçırmış olabilecekleri bir ipucu aradı.

Tavan arasının bulunduğu koridorun sonundaki odada sırtını duvara dayamış oturan, baygın ve yalnız bir milis buldular. Kucağında güzel, cam bir tüfek duruyordu. Ayaklarının dibine tahtaya Çarpı ve Sıfır oyununun çerçevesi kazınmıştı.

Çarpılar kazanmıştı, üç hamlede.

Kaçışan haşaratlar gibi koşuyor, saklanıyoruz ama içimizde bir rahatlama ve sevinç var.

Kazandığımızı biliyoruz.

Isaac kollarında Lin'i taşıyor, arada sırada, yol kötüleşince, onu özür dileyerek omzuna alıyor. Hızla yol alıyoruz. Hayaletler gibi koşuyoruz. Yorgun ve neşeliyiz. Şehrin doğusunun bu kötü coğrafyası bizi engelleyemiyor. Alçak çitleri aşıyor, dar avlulara, mutasyona uğramış elma bahçelerine, bakımsız çalılıklara, gübre, çamur ve kırık oyuncakların arasına dalıyoruz.

Zaman zaman, Derkhan dalgınlaşıyor ve bir şeyler mırıldanıyor. Andrej'i düşünüyor; ama o gece suçluluk duygusunu savunmak zor, hak ediliyor olsa bile. Bir an kasvet basıyor ama bu ılık sağanağın altında, otlar gibi rastgele yayılan şehir ışıklarının üzerinde göz göze gelip gülümsememek ya da şaşkınlıktan hafifçe kıkırdamamak mümkün değil.

Pervaneler yok artık.

Korkunç, çok korkunç zararlar verdiler. Cehennemi yaşattılar. Ama bu gece, Karanlık Nehir İstasyonu'nun sefaletinin ve demir yolunun biraz kuzeyinde, hava raylarının ötesinde, Pincod'da bir çatıdaki barakaya yerleşen bizler, kazanan tarafız.

Sabahleyin, gazeteler ürkütücü uyarılarla çıkıyor. Tartışma *ve* Haberci, *ikisi de, sert önlemlerin alınacağını ima ediyor.*

Derkhan saatlerce uyuyor, sonra da tek başına oturuyor, üzüntüsü ve suçluluk duygusu sonunda ortaya çıkabilecekleri alanı buluyor. Lin'in bilinci gidip geliyor. Isaac biraz kestiriyor ve çaldığımız yiyeceklerden atıştırıyor. Lin hep kucağında. Şaşkın bir sesle Yarı-Peygamberdevesi Jack'den söz ediyor.

Dönüşüm makinesinin kırık dökük parçalarını karıştırıyor, üzüntüyle dudaklarını büzüyor. Bana onu yeniden çalıştırabileceğini söylüyor, bunun bir sorun olmadığını.

Bunu duyunca umutla canlanıyorum. Son bir özgürlük daha. Uçmayı çok istiyorum.

Omzumun üzerinden, çaldığımız gazeteleri okuyor.

Kriz süresince milislere olağanüstü yetkiler verileceği yazılı. Yine üniformalı, açık devriye sistemime dönebilirler. Vatandaşların hakları sınırlandırılabilir. Sıkıyönetim uygulanması tartışılıyor.

Ancak o rüzgârlı gün boyunca, Islak Pervanelerin düş zehri, iğrenç akıntıları, o pislik, yavaşça havanın içinde kayboluyor, yere iniyor. Köhnemiş kalasların altında uzanırken bunu hisseder gibi oluyorum; etrafıma yavaş yavaş çöküyor, gün ışığı yapılarını bozmuş. Kirlenmiş kar taneleri gibi şehri saran düzlemlerin arasında, madde tabakalarının içinde sürükleniyor, bizim boyutumuzdan koparak uzaklaşıyorlar.

Derken gece bastırıyor, karabasanlar yok.

Sanki hafif bir hıçkırık, topluca verilen bir rahatlama soluğu, bir huzur şehri kaplıyor. Karanlıktan, batıdan, Kızgınadım ve Dumanlı Geçit'ten Büyük Kıvrım'a, Sheck ve Brock Bataklığı'na, Kutsal Çayır ve Mog Tepesi'ne, Yokluk Çayırı'na bir dinginlik dalgası yayılıyor.

Şehir bir uyku süresinde temizleniyor. Dereboyu ve varoşlarda, Chnum'daki kabarık kuştüyü yataklarında, birbirlerine sarılmış, yapayalnız, Yeni Crobuzon halkı deliksiz bir uyku çekiyor.

Şehir, tabii, hiç durmadan deviniyor, tersanelerdeki gece işçileri hiç ara vermiyor, değirmenlerde, dökümhanelerde gece vardiyasının işe başlamasıyla metal seslerinin gürültüsü kesilmeden sürüyor. Keskin sesler geceyi deliyor, bir savaştaymış gibi. Fabrikaların girişlerinde bekçiler hâlâ iş başında. Fahişeler nerede olursa orada iş bulma peşinde. Hâlâ suçlar işleniyor. Şiddet yok olmuyor.

Ancak uyuyanlar ve uyananları rahatsız eden hayalet görüntüler yok. Sadece kendi korkuları var artık.

Sanki akıl almaz derecede uyuşuk bir dev gibi, Yeni Crobuzon kolayca, kendi düşlerinin içine kayıyor.

Böyle bir gecenin keyfini unutmuştum.

Uyanıp güneşi gördüğümde, kafamın içi sakin. Ağrıyan bir yerim yok.

Özgürüz.

Bu kez haberlerin hepsi, "Yaz Ortası Kabusu", "Uyku Hastalığı", "Düş Laneti" ya da gazeteler hangi ismi uygun gördüyse, onun bitmesiyle ilgili.

Onları okuyup gülüyoruz, Derkhan, Isaac ve ben. Sevinç her yerde hissedilebiliyor. Şehir geri geliyor. Değişiyor.

Lin'in uyanmasını, aklının başına gelmesini bekliyoruz.

Ama bu olmuyor.

O ilk gün hep uyudu. Bedeni kendini onarmaya başlıyordu. Isaac'e sımsıkı yapışmış, uyanmıyordu. Özgürdü, korkusuzca uyumak için özgürdü.

Ama şimdi uyanmış, cansız bir halde oturuyor. Kafabacakları hafifçe titreşmekte. Çeneleri çalışıyor: Karnı aç, çalıntıların arasında biraz meyve buluyor, ona kahvaltı yaptırıyoruz.

Bunu yerken kararsız bakışları benimle Derkhan ve Isaac arasında gidip geliyor. Isaac onun bacaklarını tutuyor, benim duyamayacağım kadar alçak bir sesle bir şeyler fısıldıyor. Lin bir bebek gibi kafasını geriye atıyor. Bir spastik, bir felçli gibi titreyerek hareket ediyor.

Ellerini kaldırıyor ve işaretle konuşmaya başlıyor.

Isaac heyecanla izliyor onu, çirkin ve beceriksiz el işaretlerini gördükçe yüzü anlaşılmaz bir umutsuzlukla buruşuyor.

Sözcükleri okuyan Derkhan'ın gözleri kocaman açılıyor.

Isaac başını iki yana sallıyor, konuşamıyor.

Sabah...yiyecek...sıcak, *Isaac duraklıyor,* böcek...yolculuk... mutlu.

Kendisi yiyemiyor. Dış çeneleri kasılıyor ve meyveyi ikiye bölüyor ya da gevşeyip onu yere düşürüyor. Düş kırıklığıyla titremeye başlıyor, kafasını sallıyor, Isaac'in Kepri gözyaşları dediği bir bulut püskürtüyor.

Isaac onu yatıştırıyor, elmayı tutup ısırmasına yardım ediyor, üzerine akıttığı suyunu, düşürdüğü parçalarını siliyor. Korkuyorum, *diye işaret ediyor, Isaac duraklayarak çeviriyor bunu.* Akıl yorgun, döküp saçıyor, sanat Alaca! *Birden başını sallayarak etrafına bakıyor. Isaac onu susturuyor, yatıştırıyor. Derkhan üzüntüyle izliyor. Tek başına, diye umutsuzca işaret ediyor Lin ve hiçbirimizin anlamadığı kimyasal bir mesaj püskürtüyor.* Canavar sıcak Tekrar-yapım... *Etrafına bakınıyor.* Elma, *diye işaret ediyor.* Elma.

Isaac elmayı onun ağzına uzatıp yediriyor. Lin bir bebek gibi heyecanla kıpırdanıyor.

Akşam olup yine, çabucak derin bir uykuya dalınca, Isaac ve Derkhan konuşuyorlar, Isaac öfkeleniyor, bağırmaya, ağlamaya başlıyor.

Düzelecek, diye bağırıyor Isaac uykusunda kıpırdanan Lin'e bakarak, yorgunluktan yarı ölü, deli gibi dayak yemiş, kafasının karışık olması normal. Ama düzelmeyecek, bunu da biliyor.

Onu Pervanenin elinden yarı sarhoş bir halde çektik. Aklının yarısı, düşlerinin yarısı vampir canavarın kursağına emildi. Canavar yok oldu, önce mide asitleri, sonra da Alaca'nın adamları yaktı onu.

Lin mutlu uyanıyor, elleriyle heyecan içinde, abuk sabuk bir şeyler anlatıyor, ayakta durmaya çalışıyor, duramıyor, düşüyor, kimyasal salgılar püskürterek ağlıyor ya da gülüyor, çenesini gıcırdatarak konuşup duruyor, bir bebek gibi altına kaçırıyor.

Yarım aklıyla, yeni yürümeye başlayan bir bebek gibi dolaşıyor. Umarsız. Perişan. Çocuksu kahkahaların ve yetişkin düşlerin tuhaf bir karışımı, konuşması olağanüstü ve anlaşılmaz, karmaşık, sarsıcı ve bebeksi.

Isaac perişan bir halde.

Aşağıdan gelen gürültüler bizi huzursuz edince başka çatıya geçiyoruz. Lin yolculuğumuz sırasında, bir öfke nöbeti geçiriyor, tuhaf sözcük akışını anlayamadığımız için deliye dönüyor. Topuklarını

kaldırıma vuruyor, güçsüz darbelerle Isaac'i yumrukluyor. İğrenç hakaretler yazıyor, bizi tekmelemeye çalışıyor.

Onu kontrol ediyoruz, sımsıkı tutup bir paket gibi taşıyoruz.

Geceleri ilerliyoruz. Milisler ve Alaca'nın adamları bizi korkutuyor. Konsey'e haber verebilirler diye etrafta robot olup olmadığına bakıyoruz. Ani devinimleri ve kuşkulu bakışları dikkatle inceliyoruz. Komşularımıza güvenemeyiz. Yarı karanlık bir bölgede yaşamalıyız, herkesten uzak. Gereksinim duyduğumuz şeyleri çalıyoruz ya da yerleştiğimiz yere uzak, geç saatlere kadar açık kalan küçük dükkânlardan satın alıyoruz. Her kuşkulu yan bakış, her sesleniş, ani bir hayvan sesi ya da çizme tıkırtısı, bir robot pistonunun her vuruşu ya da tıslaması bize korku veriyor.

Yeni Crobuzon'ın en çok arananlar listesindeyiz. Bir onur, tuhaf bir onur bu.

Lin renkli böğürtlen istiyor.

Isaac ondaki kıpırtıları böyle yorumluyor. İkircikli sessiz çiğneme hareketi, bezesinin atmaya başlaması, rahatsız edici bir cinsel görüntü bu.

Derkhan gitmeyi kabul ediyor. O da Lin'i seviyor.

Su, yağ ve kurum kullanıyor, her taraftan topladıkları paçavra giysilerle ve kalan boyalarla saatler boyu Derkhan'ı tanınmayacağı bir kılığa sokmaya çalışıyorlar. Sonunda kömür kristalleri gibi parlayan simsiyah bir saç ve alnında buruş buruş bir yara iziyle Derkhan hazır oluyor. Kamburunu çıkarıyor ve kaşlarını çatıyor.

O gidince Isaac ve ben korku içinde, saatlerce bekleşiyoruz. Neredeyse hiç konuşmadan.

Lin kendi kendine budalalar gibi konuşmayı sürdürüyor, Isaac de ellerini kullanarak ona yanıt vermeye çalışıyor, onu okşuyor, sanki bir bebekle konuşuyor gibi işaretlerini yavaş yavaş yapıyor. Ama bir çocuk değil Lin: Bir yarım yetişkin ve Isaac'in davranışı onu kızdırıyor. Uzaklaşmaya çalışıyor ve düşüyor, bacakları onu dinlemiyor. Kendi bedeninden ürküyor. Isaac yardım ediyor ona, oturtup besliyor, gergin, yaralı omuzlarına masaj yapıyor.

Derkhan elinde macun tabakaları ve bir avuç dolusu çeşitli böğürtlenle geri döndüğünde rahatlayarak sessiz bir soluk alıyoruz. Böğürtlenler taze, renkleri canlı.

Konsey'e yakalandık sandım, *diyor.* Arkamdan bir robot beni izliyor gibi geldi. Bu yüzden Kinken'den dolaşıp geldim.

Gerçekten izlenip izlenmediğini hiçbirimiz bilmiyoruz.

Lin heyecan içinde. Duyargaları ve kafabacakları titreşiyor. Beyaz macundan bir parmak kadar çiğnemeye çalışıyor ama zangır zangır titremeye başlıyor ve bunu düşürüyor, kendini kontrol edemiyor. Isaac ona karşı çok sevecen. Macunu yavaşça Lin'in ağzına itiyor, zorlamadan, sanki kendisi yiyormuş gibi.

Böcekkafanın bunu hazmedip Kepri bezesine göndermesi birkaç dakika sürüyor. Biz beklerken, Isaac birkaç tane renkli böğürtleni Lin'e doğru sallıyor, sonunda Lin'in seğirmelerinden hangisini istediğini anlayınca şefkatle ve dikkatle onu besliyor.

Biz ses çıkarmıyoruz. Lin yutkunuyor ve dikkatle ağzındakini çiğniyor. Biz onu izliyoruz

Dakikalar geçiyor, ve derken bezesi kabarıyor. Ne yapacağını görmek için hevesle öne doğru eğiliyoruz.

Lin beze-dudaklarını açıyor ve ıslak bir Kepri tükürüğü topağını dışarı itiyor. Şekilsiz ve ıslak şeyi dışarı akıtıp beyaz bir dışkı parçası gibi yere düşürürken kollarını da heyecanla oynatıyor.

Renkli bir tükürük sızıntısı bunu izliyor, üzerine sıçrayarak bu kütleyi renklendiriyor.

Derkhan başını çeviriyor. Isaac daha önce bir insanda görmediğim şekilde ağlıyor.

Pis barakamızın dışında, özgürlüğüne kavuşan şehir yine arsız ve korkusuz, kocaman çöreklenmiş. Bize aldırmıyor. Nankör. Bu hafta günler daha serin, aman vermeyen yaz sıcaklarında kısa süreli bir serinleme var. Kıyıdan, Büyük Katran'ın ağzından ve Demir Körfezi'nden esintiler geliyor. Her gün yığınla gemi yanaşıyor. Nehirde doğuya doğru sıralanıp yüklenmeyi ve boşaltılmayı bekliyorlar. Kohnid ve Tesh'den gelen ticari gemiler, Ateşsuyu Boğazı'ndan araştırmacılar, Myrshock'dan gelen yüzen fabrikalar, Figh Vadiso'dan korsan gemileri, hepsi açık denizlerden uzakta, saygılılar ve yasa-

lara uyuyorlar. Bulutlar güneşin önünden arılar gibi hızla geçiyor. Şehir gürültülü. Olanları unutmuş. Bir zamanlar uykusunun nasıl huzursuz olduğunu hayal meyal anımsıyor: Hepsi bu.

Göğü görebiliyorum. Etrafımızı saran kaba tahtaların arasından ışık sızıyor. Şu anda buradan uzakta olmayı çok isterdim. Rüzgârı, altımda birden ağırlaşan havayı hissedebiliyorum. Bu binaya, bu sokağa tepeden bakmak istiyorum. Keşke beni burada tutan bir şey olmasaydı, keşke yer çekimi boş verebileceğim bir düşünce olsaydı.

Lin işaretle bir şeyler söylüyor. Yapışkan korkunç, *diye burnunu çekerek fısıldıyor Isaac, Lin'in ellerini izleyerek.* Çişve anne, yemek kanatlar mutlu. Korkuyor. Korkuyor.

8. Kısım

KARAR

52

"Gitmemiz lazım," dedi Derkhan, aceleyle.

Isaac başını kaldırıp boş boş baktı. Ne yapacağını bir türlü bilemeyen, huzursuzca kıpırdanan Lin'e yemek yediriyordu. O da işaret diliyle bir şeyler anlatmaya çalışıyordu, elleriyle önce sözcükler oluştururken, sonra yalnızca oynatmaya başladı, anlamsız şekiller yaptı. Isaac, Lin'in gömleğine düşen meyve parçalarını parmağıyla itekledi.

Başını salladı ve sonra yine eğdi. Derkhan, Isaac onun söylediğini onaylamamış gibi konuşmaya devam etti, sanki onu ikna etmeye çalışıyordu.

"Her hareketimizde korkuyoruz." Hızlı hızlı konuşuyordu. Yüzü asıktı. Duyduğu korku, suçluluk, sevinç ve üzüntü onu perişan etmişti. Bitkin bir haldeydi. "Ne zaman bir makine geçecek olsa Robot Konseyi'nin bizi bulduğunu sanıyoruz. Her kadın ya da erkek, her yabancı kanımızı donduruyor. Milis mi? Alaca'nın katillerinden biri mi?" Yere çömeldi. "Böyle yaşayamam Zaac," dedi. Lin'e baktı, hafifçe gülümsedi ve gözlerini kapattı. "Onu da götürürüz," diye fısıldadı. "Ona bakabiliriz. Burada kalamayız artık. Yakında içlerinden biri bizi bulur. Oturup bunu bekleyemem."

Isaac yine başını salladı.

"Benim..." Dikkatle düşünüyordu. Aklını toparlamaya çalıştı. "Benim... verilmiş sözüm var," dedi sessizce.

Çenesini kaşıdı. Yeniden uzayan ve pütürlü derisinden çıkmaya başlayan sakalları kaşındırıyordu. Rüzgâr pencerelerden içeriye giriyordu. Pincod'daki bu ev, çürümeye başlamış yüksek bir binaydı, esrarkeşlerle doluydu. Isaac, Derkhan ve Yagharek en üst iki katı işgal ediyorlardı. Her duvarında, sokağa ve bakımsız küçük avluya

bakan bir pencere vardı. Avluda kirli taşların arasından, deri altından uzanır gibi yabani otlar fışkırmıştı.

Isaac ve diğerleri içeride oldukları zaman kapıya barikat kuruyorlardı. Kılık değiştirerek dikkatle dışarı süzülüyorlardı, çoğunlukla da geceleri. Bazen, şimdi Yagharek'in yaptığı gibi aydınlıkta da dışarı çıkmayı göze aldıkları oluyordu. Bunun için her zaman bir nedenleri, bu anlaşılmaz gezintiyi gerektiren acil bir durum mutlaka oluyordu. Klostrofobiden başka bir şey değildi bu. Şehri özgürlüğüne kavuşturmuşlardı: Güneşin altında yürüyememeleri akıl alacak gibi değildi.

"Verdiğin sözü *biliyorum*," dedi Derkhan. Dönüşüm makinesinin öylesine birleştirilmiş parçalarına baktı. Isaac bir önceki gece onları toparlayıp bir araya getirmişti.

"Yagharek," dedi. "Ona borçluyum. Söz verdim."

Derkhan başını eğdi, yutkundu, sonra yine Isaac'e döndü. Başını salladı.

"Ne kadar sürer?" dedi. Isaac gözlerini ayırmadan ona bakıyordu, sonra bakışlarını çevirdi. Hafifçe omuzlarını silkti.

"Bazı kablolar yanmış," dedi dalgınca ve kucağındaki Lin'i daha rahat bir duruma getirdi. "Dünya kadar bilgi akışı bazı devrelerin içinde eriyip gitti. Hmm... bu gece çıkıp bir iki tane adaptör arayacağım... bir de dinamo. Gerisini kendim yapabilirim," dedi. "Ama aletleri bulmam gerek. Ne zaman bir şey yürütsek, kendimizi daha büyük tehlikeye atıyoruz, sorun bu." Yavaşça omuzlarını silkti. Yapabileceği bir şey yoktu. Parasızdılar. "Ayrıca bir batarya ya da benzeri bir şey bulmam gerek. En zoru matematik. Bütün bunları halletmek yalnızca... işin mekanik kısmı. Ama makineyi çalıştırabilsem bile, hesapları doğru yapıp bunu denklemler haline getirmek ... bu çok zor. Geçen defa Robot Konseyi'ne yaptırttığım buydu işte." Gözlerini kapattı ve başını duvara dayadı.

"Komutları oluşturmalıyım," dedi sessizce. "Uç. Ona söylemem gereken bu. Yagharek'i göğe çıkarırsam, bir dönüm noktasına girer, yere düşmek üzeredir. Ama bunu kullan ve yönlendir, onu havaya çıkar, uçur, dönüşüm halinde tut, enerjiyi kullan, tekrar başa dön, gibi komutlar vermeliyim. Kusursuz bir döngü," dedi. "Bence çalışacak. Yalnız şu *hesaplar*..."

"Ne kadar sürer?" diye yineledi Derkhan sessizce. Isaac kaşlarını çattı.

"Bir hafta...belki de iki," dedi. "Daha fazla da olabilir."

Derkhan başını iki yana salladı. Bir şey söylemedi.

"Ona borçluyum, Dee!" dedi Isaac, gergin bir sesle. "Ona bunu yapacağıma söz verdim ve o da..."

Lin'i Islak Pervaneden kurtardı, demek üzereydi, ama içinde bir şey onu engelledi, bu aslında çok mu iyi oldu, diye geçti aklından, afallayan Isaac sessizleşti.

Bilimde yüzyıllardır bu kadar güçlü bir gelişme olmadı, diye birden öfkelenerek düşünmeye başladı ve *ben saklandığım yerden çıkamıyorum. Bunu gizlice... yapmak zorundayım.*

Lin'in kabuğunu okşadı, Lin de işaretlerle ona balıklardan, soğuktan ve şekerlerden söz etmeye başladı.

"Biliyorum, Zaac," dedi Derkhan öfkelenmeden. "Biliyorum. Bunu... hak ediyor. Ama o kadar bekleyemeyiz. Gitmemiz şart."

"Elimden geleni yapacağım," diye söz verdi Isaac. "Ona yardım etmem gerek, acele edeceğim."

Derkhan bunu kabul etti. Başka bir seçeneği yoktu. Onu ve Lin'i bırakıp gidemezdi. Isaac'i suçlamıyordu. Anlaşmasına uymasını, Yagharek'e istediği şeyi vermesini istiyordu.

Küçük, nemli odanın kokusu ve hüzünlü atmosferi onu çok bunaltmıştı. Mırıldanarak nehirde bir şeylere bakacağını söyledi ve gitti. Isaac onun bu yarım ağız bahanesine soğuk soğuk gülümsedi.

"Dikkat et," dedi, laf olsun diye arkasından.

Sırtını pis duvara dayadı, Lin'e sarılarak uzandı.

Bir süre sonra Lin'in uykuya daldığını fark etti. Yavaşça yanından kalktı, pencereye gitti ve aşağıdaki koşuşturmaya baktı.

Sokağın adını bilmiyordu. Geniş, sıra sıra esnek, umutlu genç ağaçların dikili olduğu bir sokaktı bu. Uzaktaki ucuna bir araba yan yan park etmiş, yolu bilerek bir çıkmaz sokağa dönüştürmüştü. Arabanın yanında duran bir adam ve bir patikaya doğru Vodyanoi şiddetli bir tartışmaya girişmişlerdi, bu arada arabayı çeken iki bezgin eşek ise başlarını eğmiş, dikkat çekmemeye çalışıyor-

lardı. Devinimsiz tekerleklerin önünde bir grup çocuk belirdi, paçavralardan yaptıkları bir topu tekmeliyorlardı. Oradan oraya seğirtiyorlar, giysileri uçamayan kanatlar gibi çırpınıp duruyordu.

Kavgaya başladılar, dört küçük oğlan, gruptaki iki Vodyanoiyi tekmeledi. Şişko küçük Vodyanoi dört ayak üzerinde geri geri kaçtı, bir yandan da ağlıyordu. Oğlanlardan biri bir taş fırlattı. Kavga çabucak unutuldu. Vodyanoi biraz suratını astı, sonra yine oyuna katıldı, topu kaptı.

Yolun daha da aşağısında, Isaac'in binasından birkaç kapı ötede genç bir kadın duvara tebeşirle bir işaret yapıyordu. Bilmediği, köşeli bir sembol, bir büyücü tılsımı. İki yaşlı adam, kapı eşiğine oturmuş, zar atıyor, gelen zarlara kahkahalarla gülüyorlardı. Binalar pislik içindeydi, ziftle kaplı delik deşik kaldırımlardaki çukurlar yağmur suyuyla dolmuştu. Ekin kargaları, güvercinler, binlerce bacadan tüten dumanların arasında geçip duruyordu.

Isaac'in kulağına bölük pörçük konuşmalar geldi.

"...demek buna bir çeyrek istiyor?..."

"...makineyi mahvetmiş, ama zaten hep böyle boktan herifin tekiydi..."

"...bu konuda hiçbir şey söyleme..."

"... gelecek Tersanegününde, hem o da kristal bir küre aşırmış..."

"... barbar, tam anlamıyla barbar..."

"... anma günü mü? Kim için?"

Andrej için, diye düşündü Isaac, nedensiz bir şekilde, pat diye. Dinlemeye devam etti.

Bir sürü şey daha duydu. Bilmediği diller geldi kulağına. Bunların arasında Perrickish ve Fellid'i, aşağı Cymek'in karmaşık dilini tanıdı. Başkalarını da.

Gitmek istemiyordu.

İçini çekti ve odaya döndü. Yerde yatan Lin uykusunda kıvranıyordu. Ona baktı, yırtık gömleğinden çıkan göğüslerini gördü. Eteği kalçalarına kadar sıyrılmıştı. Başını çevirdi.

Lin'i kurtarmalarından bu yana, iki kez, ona yaslanan bedeninin sıcaklığı ve baskısıyla uyanmıştı; aleti sert, arzu dolu bir halde. Eliyle kalçalarını, ayrık bacaklarının arasını okşamıştı. Uykusu bir

sis gibi dağılmış, arzusu gittikçe artmaya başlamış ve Lin'i görmek için gözlerini açmıştı, sonra uyanan Lin'i altına almış, Derkhan ve Yagharek'in yanlarında uyuduklarını unutmuştu. Lin ile soluk soluğa, sevgi dolu sözcüklerle konuşmuş, ona açık açık ne yapmak istediğini söylemiş ve derken, Lin işaretle saçma sapan bir şeyler söylemeye başlayınca dehşet içinde geriye çekilmiş ve onun başına gelenleri anımsamıştı.

Lin ona sürtünmüş, sonra durmuş, sonra yine sürtünmüştü. Isaac, *maymun iştahlı bir köpek gibi*, diye düşünmüş, dehşete kapılmıştı, kararsız arzusu ve şaşkınlığı apaçık ortadaydı. Isaac'in şehvetli bir tarafı devam etmek istemiş, ama üzüntüsünün ağırlığından, penisi anında büzülmüştü.

Lin düş kırıklığına uğramış ve kırılmış gibiydi, sonra birden, mutlu bir şekilde Isaac'e sarıldı. Umutsuzca kıvrıldı. Isaac havada ondan gelen yayımların tadını almıştı. Ağlaya ağlaya uykuya daldığını biliyordu.

Yeniden şehre baktı. Rudgutter'ı ve ahbaplarını düşündü; ürkünç Bay Alaca'yı; göz diktiği makinenin kandırdığı Robot Konsey'in soğuk analizini düşündü. O hafta boyunca, onu lanetleyen öfke nöbetlerini, tartışmaları, verilip alınan emirleri gözünün önüne getirdi.

Dönüşüm makinesine doğru gitti, hızlı bir sayım yaptı. Oturdu, kucağına bir kâğıt aldı ve hesaplamaya başladı.

Robot Konsey'in onun makinesini taklit edeceğinden korkmuyordu. Böyle bir makinenin tasarımını yapamazdı o. Değişkenlerini hesaplayamazdı. Bu tasarı onun aklına öylesine doğal bir şekilde gelmişti ki, saatlerce fark edememişti bile. Robot Konseyi aynı şekilde esinlenemezdi. Isaac asıl örneği, makinenin kavramsal temelini bir yere yazmak zorunda bile kalmamıştı. Onun notları bir başkası için anlaşılmazdı.

Isaac çalışırken ışıktan yararlanabileceği bir konuma yerleşti.

Gri balonlar, her zaman olduğu gibi havada devriyelik yapıyordu. Tedirgin gibiydiler.

Harika bir gündü. Denizden esen rüzgâr gökyüzünü sürekli yeniliyordu sanki.

Yagharek ve Derkhan, şehrin farklı semtlerinde, gizlenerek güneşin tadını çıkarıyor ve tehlikeyi davet etmemeye dikkat ediyorlardı. Tartışmalardan uzaklaşıyor, kalabalık caddelerde kalmaya çalışıyorlardı.

Gökyüzü kuşlarla ve Canavarsuratlarla doluydu. Sürüler halinde köprü ayaklarına, minarelere konuyor, milis kulelerinin hafif eğimli çatılarında toplanıyor, buraları bembeyaz pislikleriyle kaplıyorlardı. Döne döne, büyük bir hızla Ketch Fundalığı'nın ve Leke'nin gösterişli çatılarının etrafında dolaşıyorlardı.

Rüzgârın önüne düşüp Karga'nın üzerinden geçiyor, Perdido Sokağı İstasyonu'nun tepesinde yükselen karmaşık hava örgüsünün arasında dolambaçlı zikzaklar yapıyorlardı. Gürültücü kargalar çatıların üzerinde uçuşuyordu. İstasyonun bakımsız arka kısmındaki güdük arduvaz ve katran tepelerinin üzerinde kanat çırparak, pencereli çatıların arasındaki tuhaf bir beton düzlüğe doğru alçalıyorlardı. Pislikleri, daha önce dökülen tehlikeli bir sıvının bıraktığı siyah lekelerin üzerine beyaz tanecikler halinde sıçrayarak, daha yeni fırçalanmış yüzeyi kirletiyordu.

Ekser ve Parlamento binası uçan küçük yaratıklarla kaynıyordu. Kaburgalar ağarmış ve çatlamış, çizikleri güneşte iyice kötüleşmişti. Kuşlar devasa kemik sütununa kısaca konup, ardından yine fırlayıp Kemikkent'in bir başka yerinde sığınak aranıyor, tam ortasında Bay Alaca'nın, bütün çirkinliğiyle ona benzeyen bitmemiş heykeline bakıp deliye döndüğü, is kaplı siyah sıra evlerin çatısını gözden geçiriyorlardı.

Martılar ve sümsük kuşları, Büyük Katran ve Katran boyunca çöp mavnalarını, balıkçı teknelerini izleyerek artıkların arasında organik lokmalar aşırıyorlardı. Sonra başka kalıntılara, Kötükıyı'daki sakatat artıklarına, Salacus Bahçesi'ndeki balıkçı pazarına doğru kanat çırparak uzaklaşıyor, Salya Fırını'nda nehirden dışarı uzanan kopuk, yosun tutmuş kablonun üzerinde kısa bir mola veriyorlardı. Cehennemtaşı'ndaki çöp yığınlarını araştırıyor, Büyük Kıvrım çöplüğünün içinde sürünen yarı ölü canlıları yakalıyorlardı.

St Jabber Tepesi'nin gecekondularından, kuşlardan daha büyük bir şey fırladı ve havaya yükseldi. Şehrin batısında, ulaşılmaz bir

yükseklikte uçmaya devam etti. Aşağıdaki sokaklar egzotik küfler gibi yeşil ve gri lekeler halini almıştı. Güçlü rüzgârda, hava gemilerini kolayca geçerek yükseldi, üzerine vuran öğlen güneşi onu ısıtıyordu. Doğuya doğru aynı hızla devam etti, beş demir yolunun bir çiçeğin taç yaprakları gibi açıldığı şehir merkezini geçti.

Sheck üzerinde, havada Canavarsuratlar kaba saba bir cambazlıkla taklalar atıp duruyorlardı. Sürüklenen görüntü dingin bir şekilde ve fark edilmeden tepelerinden geçip gitti.

Yavaş deviniyor, hızını birdenbire ve kolaylıkla on katına çıkarabileceği izlenimini veren cansız vuruşlarla ilerliyordu. Septik'i geçti ve uzun bir inişe başladı, Dexter Hattı trenlerinin üzerindeki havaya girip çıkarak, bir an trenlerin sıcak buharlarının üzerinde gitti, sonra da görülmemiş bir görkemle doğuya süzüldü, çatıların tepelerine doğru alçaldı, kocaman fabrikalardan, küçük barakaların bacalarından gelen sıcak esintilerin labirentinden zikzaklar çizerek geçti.

Yan yatarak Yankı Bataklığı'ndaki dev gibi gaz silindirlerine doğru ilerledi, tekrardöne döne gitmeye başladı, hareketli bir hava tabakasının altına girdi ve dimdik aşağıya, Mog İstasyonu'na doğru uçtu, hava raylarının altından görülemeyecek kadar hızla geçerek Pincod'un çatıları arasında gözden kayboldu.

Isaac kafasını sayılara veremiyordu.

Her beş dakikada bir başını kaldırıyor, uyuyan, kollarını kıpırdatıp duran, umarsız bir kurtçuk gibi kıvranan Lin'e bakıyordu. Gözlerinde hiç parıltı yokmuş gibi, donuk donuk bakıyordu.

Öğleden sonranın bu erken saatlerinde, bir ya da bir buçuk saat kadar çalıştıktan sonra, aşağıdaki avluda bir tıkırtı duydu. Yarım dakika sonra merdivenlerden ayak sesleri geldi.

Isaac donup kaldı, seslerin kesilmesini, esrarkeşlerin odalarından birinde sona ermesini bekledi. Ama sesler kesilmedi. Kararlı adımlarla son iki katı çıktılar, tozlu basamakları dikkatle geçip kapının dışında durdular.

Isaac kıpırdanmadan bekledi. Kalbi korkudan hızlı hızlı atıyordu. Deli gibi etrafına bakınıp silahına bakındı.

Kapı çalındı. Isaac ses çıkarmadı.

Bir an sonra, dışarıdaki her kimse, biraz bekleyip kapıyı yeniden çaldı: Sertçe değil ama ritmik ve ısrarlı bir şekilde, tekrar tekrar. Isaac kapıya yaklaştı, ses çıkarmamaya çalışıyordu. Sesi duyan Lin'in huzursuzca kıpırdandığını fark etti.

Kapının dışında tuhaf, kulak tırmalayan, bildik bir ses vardı. Cırlak ve tiz bir sesti. Isaac bir şey anlamadı ama birden, her türlü belaya hazır, huzursuz ve saldırgan bir tavırla kapıya uzandı. *Rudgutter olsa buraya Allahın belası bütün bir bölüğü gönderirdi*, diye düşünüyordu eli kapının kolundayken, *dilenci bir esrarkeş olmalı bu*. Buna pek inanmasa bile, kapıdakinin milis ya da Alaca'nın adamları olmadığından emindi.

Kapıyı çekerek açtı.

Karşısında, karanlık merdivenlerde, hafifçe öne eğilmiş, parlak tüylü kafası kuru yapraklar gibi benekli, gagası kıvrık ve egzotik bir silah gibi parıldayan bir Garuda duruyordu.

Onun Yagharek olmadığını hemen fark etti.

Garudanın kanatları açıldı ve bir taç gibi etrafını sardı, sarı ve parlak kırmızı lekeli kahverengi tüylerle kaplı, bir dev gibi görkemliydi.

Isaac, sakat olmayan bir Garudanın nasıl göründüğünü unutmuştu. Kanatlarının olağanüstü boyutlarını ve ihtişamını unutmuştu.

Kesin olmayan dağınık bir sezgiyle neler olduğunu hemen anladı. Konuşmaksızın, bir şey ima ediliyordu.

Bunu hemen bir kuşku, korku ve merak izledi, kafasına bir sürü soru üşüştü.

"Sen de kimsin?" diye soluyarak sordu, "Burada ne işin var? Beni nasıl buldun... Ne..." Yarım yamalak yanıtlar, kendiliklerinden geldi. Hızla eşikten geriye çekildi ve bu yanıtları kafasından atmaya çalıştı.

"Grim...neb..lin..." Garuda, adını söylemek için çabalıyordu. Isaac'e, sanki yardıma çağırılan bir şeytanmış gibi geliyordu sesi. Kolunu sallayarak Garudaya içeriye gelmesini söyledi. Kapıyı kapattı ve arkasına bir sandalye dayadı.

Garuda sessizce odanın ortasına geldi, güneş vuran bir noktada durdu. Isaac dikkatle ona bakıyordu. Garuda tozlu bir kasık kuşağı takmıştı, başka bir giysi yoktu üzerinde. Derisinin rengi Yagharek'inden koyu, tüylü kafası daha benekliydi. Son derece özenle, küçük sarsıntılarla ve görkemli bir dinginlikle deviniyor, kafasını uzatarak odayı gözden geçiriyordu.

Uzun bir süre Lin'e baktı, sonunda Isaac içini çekince ona döndü.

"Kimsin sen?" diye sordu Isaac. "Beni nasıl buldun?" *Ne yaptı o?* diye aklından geçirdi ama bir şey söylemedi. *Anlatsana.*

İkisi, bu zayıf, sımsıkı kaslı Garudayla, şişman, iriyarı insan, odanın karşı köşelerinde ayakta duruyordu. Garudanın tüyleri güneşte pırıl pırıl parlıyordu.

Isaac gözlerini bu tüylere dikmişti, birden yorulduğunu hissetti. Garudayla birlikte içeriye bir kaçınılmazlık, bir kesinlik duygusu da girmişti. Isaac bunun için ondan nefret ediyordu.

"Ben Kar'uchai," dedi Garuda. Cymek şivesiyle konuşuyordu, sesi Yagharek'inden bile sertti. Anlaması zordu. 'Kar'uchai Sukhtuh'k Vaijhin-khi-khi. Çok Çok Saygın Somut Birey Kar'uchai."

Isaac bekledi.

"Beni nasıl *buldun*?" dedi sonunda, aksi bir sesle.

"Çok... uzaktan... geldim, Grimneb...lin," dedi Kar'uchai. "Ben bir *yahj'hur*... yani avcıyım. Günlerdir avımın peşindeyim. Burada avımı bulmak için... altın ve kâğıt para kullandım... Avım arkasında söylentiler ve... anılar bırakıyor." *Ne yaptı?*

"Cymek'den geliyorum. Oradan... beri de avımın peşindeyim."

"Bizi bulduğuna inanamıyorum," dedi Isaac birden, tedirginleşerek. Hızlı hızlı konuşuyor, her tarafa sinen bu bitiş duygusundan nefret ediyor ve bunu şiddetle görmezlikten gelerek üzerini kapatıyordu. "Sen bulduysan, milis denen manyaklar da bizi bulabilir ve onlar *bulursa*..." Bir ileri bir geri gidip geliyordu. Lin'in yanına çömeldi, yavaşça okşadı onu, tekrar konuşmak için nefes aldı.

"Ben adalet için geldim," dedi Kar'uchai, Isaac hiçbir şey söyleyemedi, boğulacak gibi olmuştu.

"Shankell," dedi öteki. "Meagre Denizi. Myrshock." *Bu yolculuğu duydum daha önce,* diye kızgın kızgın aklından geçirdi Isaac,

bana anlatmana gerek yok. Kar'uchai devam etti. "İki bin kilometre... avımı izledim. Adalet peşindeyim."

Isaac yavaş yavaş, öfkeli ve üzgün konuşmaya başladı.

"Yagharek benim arkadaşım," dedi.

Kar'uchai o sanki konuşmamış gibi devam etti. "Kararın ardından... gittiğini anlayınca... peşinden beni gönderdiler."

"Ne istiyorsun?" diye sordu Isaac. "Ona ne yapacaksın? Geri mi götüreceksin? Yani... başka taraflarını da mı... keseceksiniz?"

"Ben Yagharek'e gelmedim," dedi Kar'uchai. "Sana geldim."

Isaac bitkin bir şaşkınlıkla bakakaldı.

"Sana kalıyor... adaleti yerine getirmek..."

Kar'uchai ara vermeden devam etti. Isaac hiçbir şey söyleyemedi.

Ne yaptı o?

"Senin adını ilk kez Myrshock'da duydum," dedi Kar'uchai. "Bir listedeydi. Sonra burada, bu şehirde, tekrar tekrar karşıma çıkmaya başladı, sonunda diğer isimler yok oldu. Peşine düştüm. Yagharek ile senin aranda... bir bağlantı vardı. İnsanlar fısıldaşarak... senin araştırmalarından söz ediyordu. Uçan canavarlar ve büyü makinelerinden. Yagharek'in aradığı şeyi bulduğunu biliyordum. Binlerce kilometreyi katedip gelme nedenini. Adaleti yadsıyabilirsin, Grimneb'lin. Sana bunu... yapmamanı söylemeye geldim.

"Her şey olup bitmişti. Yargılanıp cezalandırılmıştı. Onun... adaleti geriye döndürecek... bir yol bulabileceğini... düşünemedik.

"Uçmasına yardım etmemeni söylemeye geldim."

"Yagharek benim arkadaşım," dedi Isaac sakince. "Bana geldi ve bu işi verdi. Cömertti. İşler karışıp... tehlikeli bir hal alınca... nasıl söylesem, çok yürekli davrandı ve bana, bize yardım etti. Olağanüstü ... bir şeyin... parçası oldu. Ona ... bir yaşam borçluyum." Lin'e göz attı sonra bakışlarını yine Garudaya çevirdi. "Ona... yaptıkları için borçluyum... Ölmeye hazırdı, biliyor musun? Ölebilirdi, buna rağmen kaldı ve o olmadan da... bu işi başaramazdık."

Isaac sessizce konuşuyordu. Sözcükleri içten ve etkileyiciydi.

Ne yaptı o?

"Ne yaptı o?" diye sordu sonunda.

"Suçlu o," dedi Kar'uchai yavaşça. "Büyük bir saygısızlıkla, ikinci derece seçenek hırsızlığı yaptı."

"Bu *ne demek* oluyor?" diye bağırdı Isaac. "Ne yaptı? Seçenek hırsızlığı da ne böyle? Benim için *hiçbir* anlam ifade etmiyor bu."

"Bizdeki tek *suç* bu, Grimneb'lin," diye yanıtladı Kar'uchai sert, tekdüze bir sesle. "Birisinin seçeneğini elinden almak... somut gerçekliğini unutmak, onları soyutlaştırmak, matriksde bir düğüm olduğunu, davranışların sonuçlarını unutmak. Bir başka varlığın seçeneğini elinden alamayız. Toplum, biz bireylerin... kendi seçenekleri olmasını sağlayan... bir araçtan başka... bir şey değil ki."

Kar'uchai omuzlarını silkti ve etraflarındaki dünyayı işaret etti. "Sizin şehir kurumlarınız... Habire bireylerden söz edip duruyor... ama onları tabakalar ve hiyerarşi içinde eziyor... sonunda seçenekleri üç tür sefaletten biri haline gelene kadar.

"Çölde çok az şeyimiz var. Zaman zaman açlık çekiyoruz. *Ama olabilecek bütün seçeneklerimiz var.* İçimizden birilerinin bazen, sanki yalnız tek bir bireylermiş gibi kendilerini unuttuğu, yoldaşlarının gerçeğini unuttuğu zamanlar dışında. O zamanlarda yiyecek çalarak başkalarının bunu yeme seçeneğini ya da bir av hakkında yalan söyleyerek diğerlerinin avlanma seçeneğini ellerinden alıyor ya da öfkelenerek nedensiz saldırıyor ve diğerlerinin yaralanmadan, korkusuzca yaşama seçeneklerini engelliyorlar.

"Geceleri koklayabilmek için sevdiği birilerinin pelerinini çalan bir çocuk... pelerin giyme seçeneğini onların ellerinden alsa da bunu saygıyla, aşırı bir saygıyla yapıyor.

"Diğer hırsızlar ise, bunun etkisini azaltacak saygıyı bile göstermiyor.

"Öldürerek... savaşta ya da savunma amacıyla değil de... yok etmek için öldürerek... böylesi bir saygısızlık, böyle büyük bir saygısızlık yaparak, yalnızca o anda ölme ya da yaşama seçeneğini ortadan kaldırmakla kalmıyor... daha *sonraki bütün seçenekleri de yok ediliyor.* Seçenekler seçenekleri doğurur... yaşama seçeneklerine izin verilseydi, belki de bir tuz bataklığında balık avlamayı, zar at-

mayı, deri tabaklamayı, şiir yazmayı ya da güveç yapmayı seçeceklerdi... bütün bu seçenekler tek bir hırsızlıkla ellerinde alınıyor.

"Bu en üst dereceden *seçenek hırsızlığı*. Ama bütün seçenek hırsızları, şu andan olduğu kadar gelecekten de çalıyorlar.

"Yagharek'inki utanç verici... korkunç bir unutkanlık. İkinci derece hırsızlık."

"Ne yaptı?" diye bağırdı Isaac ve sesine uyanan Lin ellerini oynatmaya başladı, bedeni kıpır kıpırdı.

Kar'uchai soğukkanlılıkla yanıt verdi.

"Senin tecavüz dediğin şeyi."

Oh, demek tecavüz dediğim şeyi, öyle mi diye düşünerek köpüren bir öfkeyle sırıttı Isaac, ama bu hiddet sağanağı dehşetini yatıştırmaya yetmedi.

Benim tecavüz dediğim şeyi.

Isaac olanları gözünün önüne getirmekten kendini alamadı. Anında hem de.

Olayın kendisini, tabii ki, kafasında hayal meyal, puslar içinde bir zorbalık olarak oluşsa bile (Onu dövmüş müydü? Sımsıkı yere mi bastırmıştı? Kurbanın konumu neydi? Küfürler ederek karşı koymuş muydu?), en açık şekilde, hemen gözünün önüne gelen bir olaylar dizisi, Yagharek'in çaldığı seçenek uzantılarıydı. Isaac'in gözünün önünden hızla kaybedilen seçenekler geçmeye başladı.

Cinsel ilişkiye girmeme, incinmeme seçeneği. Hamile kalma tehlikesini göze alınama seçeneği. Sonra... ya hamile kaldıysa? Çocuk aldırmama seçeneği? Çocuk sahibi olmama seçeneği?

Yagharek'e saygıyla bakma seçeneği?

Isaac'in ağzı oynayıp duruyordu, derken Kar'uchai yeniden konuştu.

"Çaldığı benim seçeneğimdi."

Isaac onun ne söylediğini anlayana kadar gülünç ölçüde uzun bir süre geçti. Sonra derin bir soluk aldı ve karşısındaki dişi Garudaya baktı, ilk kez, süs amaçlı, bir cennet kuşunun tüyleri kadar yararsız göğüslerinin kabarıklığını fark etti. Söyleyecek bir şeyler bulmaya çalıştı ama ne hissettiğini bilemedi. Sözcüklerle anlatabileceği somut bir şey yoktu.

Son derece lafın gelişi bir özür mırıldandı.

"Ben seni... bir Garuda yetkilisi... milis ya da.... öyle bir şey sanmıştım," dedi.

"Bizde öyle şeyler yok," diye yanıtladı Garuda.

"Yag... pis tecavüzcü," diye öfkeyle söylendi Isaac ve Garuda bir gurklama sesi çıkardı.

"Seçenek çaldı," dedi dişi Garuda duygusuzca.

"Sana *tecavüz* etti," dedi Isaac ve Kar'uchai yine gurkladı.

"Benim seçeneğimi çaldı," dedi. Onun söylediklerinin üzerinden gitmediğini farketti Isaac: Onu düzeltiyordu. "Bunun karşılığını sizin hukuk sisteminizde bulamazsınız, Grimneb'lin," dedi. Canı sıkılmış gibiydi.

Isaac bir şeyler söylemeye çalıştı, üzüntüyle başını iki yana salladı, Garudaya baktı ve gözlerinin gerisinde, işlenen suçu gördü.

"Bunun karşılığı sizde yok," diye yineledi, Kar'uchai. "Dur öyle. Sende... şehrinizin okuduğum bütün yasalarını, ahlak kurallarını ... görebiliyorum." Sesi tekdüzeydi. İniş çıkışlarındaki duygular donuktu.

"Şiddet *görmedim, hırpalanmadım*, Grimneb'lin. Kullanılmadım da kirletilmedim de...ırzıma geçilmedi. Sen onun davranışlarına tecavüz diyorsun ama ben öyle demiyorum: Benim için bir anlamı yok senin söylediğinin. Benim seçeneğimi çaldı ve bu yüzden... yargılandı. En ağır cezadan bir öncekine çarptırıldı. Onunki kadar korkunç olmayan bir sürü seçenek hırsızlığı var, onunkinden kötü olan ise yalnızca birkaç tane... Ayrıca aynı şekilde yargılananlar da var... Bunların yaptıklarının çoğu Yagharek'inden tamamen farklı. Bazılarına, siz suç bile demezsiniz.

"Yapılanlar farklı: Suç... seçenek hırsızlığı... Olayı cinselleştiren, kutsallaştıran... içeriğin dikkat dağıttığı yerde... bireyleri soyut gören... onların yapılarının doğasını boşveren... sizin yargıçlarınız, yasalarınız bunu kavrayamaz.

"Bana bir kurbana bakar gibi bakma... Yagharek'e gelince... bizim adaletimize, Yagharek'in adaletine uymanı istiyorum, sizinkini uygulamanı değil.

"O, seçenek çaldı, ikinci dereceden bir seçenek hırsızı. Yargılandı. Topluluk karar verdi. İş bitti."

Öyle mi? diye düşündü Isaac, *Bu yeterli mi? Böylece bitiyor mu?*

Kar'uchai onun zorlandığını görebiliyordu.

Lin seslendi, ellerini hantal bir çocuk gibi çırpıyordu, Isaac hemen yere çömelip onunla konuşmaya başladı. Lin heyecanla işaretler yapıyor, Isaac sanki söylediklerinin bir anlamı varmış, sanki sohbet ediyorlarmış gibi yine işaretlerle ona yanıt veriyordu.

Lin sakinleşerek Isaac'e sarıldı ve başını kaldırıp, sağlam petek gözüyle korka korka Kar'uchai'ye baktı.

"Bizim adaletimize uyacak mısın?" dedi sessizce Kar'uchai. Isaac ona kısaca göz attı. Yine Lin'e döndü.

Kar'uchai uzun bir süre sessizce bekledi. Isaac bir şey söylemeyince sorusunu yineledi. Isaac Garudaya dönerek başını iki yana salladı, hayır anlamında değildi bu, kafası karışmıştı yalnızca.

"Bilmiyorum," dedi. "Lütfen..."

Tekrar, uykuya dalan Lin'e döndü. Ona yaslanarak başını kaşıdı.

Birkaç dakika sessizlikten sonra Kar'uchai hızlı hızlı gidip gelmelerini birden kesti ve Isaac'a seslendi.

Isaac onun orada olduğunu unutmuş gibi irkildi.

"Ben gidiyorum. Bir kez daha rica ediyorum, lütfen bizim adaletimizle alay etme. Bizim kararımızı kabul et." Sandalyeyi kapıdan çekti ve dikkatle dışarı süzüldü. Aşağı inerken, pençeli ayakları eski tahtaları çiziyordu.

Isaac oturmuş, Lin'in yanardöner kabuğunu okşuyordu. Çatlaklarla ve işkence izleriyle damar damar olmuştu kabuğu. Yagharek'i düşünüyordu.

Çevirmeye kalkma, demişti Kar'uchai ama nasıl çevirmezdi ki?

Yagharek'in kollarının arasında sıkışmış Kar'uchai'nin öfkeyle titreşen kanatlarını düşündü. Yoksa bıçakla mı tehdit etmişti Yagharek onu? Bir başka silahla? Allahın belası bir *kamçıyla*?

Boşver onları, diye düşündü birden, dönüşüm makinesinin parçalarına baktı. *Onların yasalarına saygı borcum yok... Tutuklulara özgürlük. Başıboş Şiddet'in hep söylediği şeydi bu.*

Ama Cymek Garudaları, Yeni Crobuzon halkı gibi yaşamıyordu. Yargıçları yoktu, anımsadığına göre, mahkemeleri ya da ceza fabrikaları, Tekraryapımlarla dolduracakları taş ocakları ve çöp yığınları, milisleri ya da politikacıları yoktu. Cezaları arka plandaki patronlar dağıtmıyordu.

En azından ona söylenenler böyleydi. Böyle anımsıyordu. *Topluluk oyladı*, demişti Kar'uchai de.

Bu doğru muydu? Bu durumu değiştiriyor muydu?

Yeni Crobuzon'da cezalar birisini hedefliyordu. Cezalarını çekiyorlardı. Cymek'de farklı mıydı bu? Bu farklılık suçu daha mı utanç verici yapıyordu?

Bir Garuda tecavüzcü aynı suçu işleyen bir insandan daha mı kötüydü?

Ben kim oluyorum da yargılıyorum? diyerek birden öfkelendi Isaac ve hızla makinesine doğru gitti, hesaplarını topladı, devam etmeye hazırlandı ama sonra yine, *kim oluyorum da yargılıyorum* diye düşündü birdenbire, yer ayaklarının altından çekilmiş gibi, belirsiz bir boşluk içinde kaldı ve kâğıtları yavaşça yere bıraktı.

Lin'in kalçalarına bakmaya başladı. Yaraları neredeyse kaybolmuştu ama görüntüleri aklımda hâlâ o ilk günkü acımasız lekeleri kadar tazeydi.

İzler, belinin altında ve bacaklarının iç kısımlarında cinselliği çağrıştıran ezikler oluşturmuştu.

Lin kımıldandı ve uyandı, Isaac'e sarıldı, korkuyla büzüldü; Isaac'in aklına, ona neler yapılmış olabileceği geldi ve dişlerini sıktı. Kar'uchai'yi düşündü.

Ama bu yanlış, diye geçirdi aklından. *Senden yapmamanı istediği şey de bu işte. Olay tecavüz değil, demişti.*

Ancak çok zordu bu. Isaac'in yapabileceği bir şey değildi. Yagharek'i düşünecek olsa, Kar'uchai aklına geliyor ve onu düşününce de Lin'i düşünmeden edemiyordu.

Karmakarışık bir durum, dedi kendi kendine.

Eğer Kar'uchai'nin sözünü dinleyecek olursa, cezayı yargılamayacaktı. Garuda adaletine güvenip güvenmediğine karar veremiyordu: Hiçbir dayanak noktası bulamıyor, koşullar hakkında bir şey

bilmiyordu. Bu yüzden de, tabii ki, doğal olan, kaçınılmaz ve sağlıklı olan, bildiklerine güvenmesiydi: kuşkuculuğuna; Yagharek'in arkadaşı olduğu gerçeğine. Yabancı yasaları, *karşı kanıt bulamadığından* kabullenip, arkadaşının uçmasını mı engelleyecekti?

Yagharek'in Cam Ev'e tırmanmasını, milislere karşı yanı başında savaşmasını anımsadı.

Yagharek'in kamçısının Islak Pervaneye acımasızca saldırıp onu yakalamasını, Lin'i kurtarmasını anımsadı.

Ama Kar'uchai'yi ve ona neler yapıldığını anımsayınca da buna tecavüzden başka bir isim veremedi. Sonra Lin'i, ona neler yapılmış olabileceğini düşünmeye başladı, ve sonunda öfkeden kusacak hale geldi.

Bu durumdan kurtulmaya çabaladı.

Kendini bütün bunların uzağında düşünmeye çalıştı.

Kendi kendine, vazgeçmesinin yargılamak *olmadığını*, gerçekleri biliyormuş gibi davrandığı anlamına *gelmediğini*, bunu yalnızca, "Benim dışımda bir şey bu, benim işim değil," demenin bir yolu olduğunu umutsuzca kendi kendine söyleyip durdu. Ama kendini inandıramadı.

Yere çöktü ve bitkinlikten inleyerek derin bir soluk verdi. Eğer Yagharek'e sırt çevirecek olursa, ne söylerse söylesin, Isaac kendini Yagharek'i yargılamış ve onu suçlu bulmuş hissedecekti. Ayrıca, vicdanı rahat olarak, durumu hiç bilmeden, böyle bir şeyi göze alamayacağını fark etti.

Ama hemen ardından başka bir şey geldi aklına; aynı durumun diğer tarafı.

Eğer geri çekilmek, Isaac'in istemediği bir olumsuz yargıyı akla getirecekse, diye düşündü, o zaman yardım etmek, uçmayı armağan etmek, Yagharek'in yaptıklarının *kabul edilebilir* olduğu anlamına gelecekti.

Ama bunu, diye düşündü Isaac soğuk bir tiksinti ve kızgınlıkla, *yapmayacaktı*.

Yavaşça notlarını, yarısı bitmiş hesaplarını, formüllerini katladı ve bunları ortadan kaldırdı.

Derkhan döndüğünde, güneş iyice alçalmış, gökyüzü kan rengi bulutlarla lekelenmişti. Kapıyı anlaştıkları gibi hızla çaldı, apar topar kapıyı açan Isaac'in yanından geçti.

"Harika bir gün," dedi üzüntüyle. "Sessizce her tarafı dolaşıp bakındım, birkaç ipucu topladım, birkaç fikir edindim ..." Dönüp Isaac'e baktı ve birden sessizleşti.

Adamın esmer, yaralı yüzünde olağanüstü bir ifade vardı. Umut, heyecan ve korkunç bir üzüntünün karmaşık bir bileşimi. Enerjiyle kaynıyordu sanki. Bedeninde karıncalar geziyormuş gibi kıpırdanıyordu. Üzerine uzun dilenci pelerinini geçirmişti. Kapının yanında, içi ağır, kocaman aletlerle dolu bir torba duruyordu. Dönüşüm makinesinin gittiğini fark etti Derkhan, parçalanmış ve torbaya doldurulmuştu.

Her tarafa yayılan metal parçaları ve teller ortadan kalkınca oda tamamen boşalmıştı sanki.

Kısa bir şaşkınlık yaşayan Derkhan, Isaac'in, Lin'i de kirli, yırtık pırtık bir battaniyeye sarmış olduğunu fark etti. Lin korkuyla örtüye yapışmış, işaretlerle Isaac'e saçma sapan bir şeyler anlatıyordu. Derkhan'ı gördü ve sevinçle hopladı.

"Gidelim," dedi Isaac bomboş, gerginliği hissedilen bir sesle.

"Ne diyorsun sen?" dedi kızgınlıkla Derkhan. "Ne diyorsun? Yagharek nerede? Sana ne oldu böyle?"

"Dee, lütfen..." diye fısıldadı Isaac. Kadının ellerini tuttu. Onun bu heyecanlı yakarışı karşısında Derkhan neye uğradığını şaşırdı. "Yag hâlâ geri gelmedi. Ona bunu bırakıyorum," dedi ve cebinden bir mektup çıkardı. Sinirli bir tavırla odanın ortasına fırlattı. Derkhan yeniden konuşmaya başlamak üzereyken Isaac onu susturdu, başını şiddetle iki yana sallıyordu.

"Ben... yapamam.... artık, Yag için çalışmıyorum. Dee... *anlaşmamızı bozuyorum. Her şeyi anlatacağım*, söz, ama şimdi gidelim. Haklısın, çok bekledik." Eliyle pencereyi gösterdi, dışarıdan akşamın kaygısız ve şamatacı sesleri geliyordu. "Allahın belası hükümet peşimizde, kıtanın en büyük gangsteri peşimizde... bir de Robot Konseyi var..." Derkhan'ı hafifçe sarstı.

"Gidelim. Üçümüz. Çıkıp uzaklaşalım buradan."

"Neler *oldu*, Isaac?" diye ısrarla sordu Derkhan. Tutup çekti Isaac'i. "Şimdi anlatacaksın bana."

Isaac bakışlarını çevirdi, sonra yine Derkhan'a döndü.

"Bir ziyaretçi geldi bugün..." Kadın soluğunu tuttu, gözlerini kocaman açtı; Isaac yavaşça başını salladı. "Dee... Allahın belası *Cymek*'den bir ziyaretçiydi bu." Gözerini kadına dikti ve yutkundu. "Yagharek'in ne yaptığını biliyorum, Dee." Kadının yüzü sakinleşirken sessizce bekledi. "Neden ...cezalandırıldığını... biliyorum.

"Bizi burada tutan bir şey yok, Dee. Sana her şeyi anlatacağım, her şeyi, yemin ediyorum, ama bizi burada tutan bir şey yok. Sana yolda... anlatırım."

Günlerdir bitkin bir haldeydi, aklını dönüşüm matematiğine takmış, Lin için deliler gibi üzülmüştü. Birdenbire, ne durumda oldukları kafasına dank etmişti. İçinde bulundukları tehlikeyi anlamıştı. Derkhan'ın ne kadar sabırlı davrandığını ve gitmeleri gerektiğini anlamıştı.

"Allah kahretsin," dedi Derkhan yavaşça. "Yalnızca birkaç aydır tanıyorsun ama ...o senin arkadaşın. Değil mi? Onu böyle... böyle bırakamayız...ha?" Isaac'e baktı ve yüzünü buruşturdu. "O kadar kötü mü... neymiş suçu? Çok mu kötü? Diğer her şeyi unutturacak kadar mı kötü?" Isaac gözlerini kapattı.

"Hayır...evet. O kadar basit değil. Giderken anlatırım.

"*Ona yardım etmeyeceğim.* Hepsi bu. Yapamam, yapamam, Dee, yapamam. Yüzüne bakamam, onu görmek istemiyorum. Burada yapacak *bir şey* kalmadı, gidebiliriz artık.

"Gerçekten, gitmeliyiz."

Derkhan karşı çıktı ama pek inandırıcı da olamadı. Bir yandan emin olmadığını söylerken bir yandan da küçük giysi çantasını, not defterini toparlıyordu. Isaac'in söyledikleri etkilemişti onu.

Isaac'in yazdığı notun arkasına kısaca bir şeyler ekledi o da. *Bol şanslar*, diye karaladı. *Yine buluşuruz. Böyle apar topar gittiğimiz için kusura bakma. Şehirden nasıl çıkacağını biliyorsun. Ne yapaca-*

ğını da. Uzun bir süre bekledi, nasıl elveda edeceğini bilemiyordu, sonra 'Derkhan,' yazdı ve mektubu yerine bıraktı.

Atkısını boynuna sardı, siyaha boyanmış saçları yağ gibi omuzlarına döküldü. Kopuk kulağının kabuğuna sürtündü. Pencereden dışarıya baktı, gökyüzüne akşam karanlığı çökmüştü, sonra döndü ve kollarıyla yavaşça Lin'i sardı ve sarsak yürüyüşüne yardım etti.

Yavaş yavaş üçü birden aşağıya inmeye başladılar.

"Dumanlı Geçit'te birileri var," dedi Derkhan. "Mavnacılar. Hiçbir şey sormadan, bizi güneye götürebilirler."

"Kesinlikle hayır!" diye öfkeyle fısıldadı Isaac. Başlığının altından kocaman açılmış gözleriyle bakıyordu.

Sokağın ucunda, arabanın bir süre önce top oynayan çocuklara kale olduğu yerde duruyorlardı. Akşamın ılık havasında bir sürü koku geliyordu burunlarına. Üst sokaktan yüksek sesli tartışmalar ve histerik kahkahalar duyuldu. Fırıncılar, ev kadınları, çelik işçileri ve hafif suçlular, köşelerde sohbete dalmışlardı. Yüzlerce farklı yakıt ve akım cızırdayarak ışıkları yakmaya başlamıştı. Buzlu camların ardında değişik renklerde alevler kıpırdaşıyordu.

"Kesinlikle hayır," dedi Isaac yine. "*İç kısımlara* değil... Keltree'ye gidelim. Tersanelere doğru gidelim."

Böylece yavaş yavaş güneye ve batıya yürüdüler. Saltbur ve Mog Tepesi'nin arasından geçtiler, kuşkulu bir üçlü halinde, kalabalık caddelerde ilerlediler. Yüzünü gizlemiş, uzun boylu ve iri yarı bir dilenci, hemen göze çarpan kuzgun saçlı bir kadın ve düzensiz, kasılan adımlarla yürüyen, yanındakilerin kâh destek olduğu, kâh sürüklediği, başlık takmış bir sakat.

Yanlarından buhar salarak geçen bir robot gördüklerinde başlarını hemen diğer tarafa çeviriyorlardı. Isaac ve Derkhan gözlerini yere dikmiş, mırıltıyla konuşuyorlardı. Hava raylarının altından geçerken, sanki tepelerinde dolaşan milisler ta o kadar mesafeden onların kokusunu alacakmış gibi, tedirgin tedirgin yukarıya baktılar. Sokak köşelerine toplanmış saldırgan görünüşlü kadın ve erkeklerle göz göze gelmemeye çalıştılar.

Adeta soluklarını tutarak yürüyorlardı. İşkence gibi bir yolculuktu bu. Bedenleri adrenalinden titreyip duruyordu.

Yürürlerken etrafa göz attılar, gözleri kameraymış gibi, ne varsa görmeye çalıştılar. Isaac'in gözüne, duvarlardan sıyrılmaya başlamış opera posterleri, kırık camların sokuşturulduğu beton ve dikenli tel uzantıları, Dexter Hattı'ndan çıkan ve Sunter ile Kemikkent üzerinde dolaşan Kelltree demir yolu bağlantısının kemerleri ilişti.

Başını kaldırıp sağ tarafında dev gibi yükselen Kaburgalar'a baktı ve bunların açılarını anımsamaya çalıştı.

Her adımlarıyla şehirden biraz daha kurtuluyorlardı. Şehrin çekiminin geride kaldığını hissedebiliyorlardu. Başları dönüyordu, ağlayacak gibiydiler.

Tam bulutların altında, görülmeyen bir gölge tembel tembel onları izliyordu. Nereye gittiklerini anlayınca yön değiştiriyor, dönmeye başlıyordu. Tek başına, baş döndüren bir cambazlıkla salınıyordu. Isaac ve Derkhan yollarına devam ederken, görüntü de daireler çizmeye başladı, sonra göğün içinden büyük bir hızla geçip şehrin dışına yöneldi.

Yıldızlar ortaya çıkmıştı ve Isaac, Saat ve Horoz'a, Aspic Pazarı'na ve Ketch Fundalığı'na ve arkadaşlarına, fısıldayarak hoşça kalın dedi.

Hiç serinlemeyen bir havada, güneye doğru ilerlediler, trenleri izleyerek geniş endüstriyel arazilere ulaştılar. Arsalarda büyüyen otlar kaldırımlara taşmıştı ve hâlâ geceyi dolduran yayalar, bunlara takılıp tökezledikçe küfredip duruyorlardı. Isaac ve Derkhan, Lin'i dikkatle Yankı Bataklığı ve Kelltree varoşlarından geçirerek, trenlerin yanından güneye, nehre doğru ilerlediler.

Büyük Katran, neon ve gaz lambalarının ışıkları altında ışıl ışıldı, yakamozlar kirliliğini örtüyordu: Rıhtım, uzun ve ağır yelkenleri toplamış tekneler, suya yanardöner akıntılar bırakan buharlı gemiler, canları sıkkın, kocaman boyunduruklarını çiğneyip duran deniz ejderlerinin çektiği ticaret gemileri, vinçlerle ve buharlı pistonlarla kaplı dengesiz fabrika gemileriyle doluydu: Yeni Crobuzon'u yalnızca yollarının üzerinde bir durak olarak gören gemilerle..

Cymek'de ayın küçük uydularına biz sivrisinekler diyoruz. Burada, Yeni Crobuzon'da ise onlara ayın kızları diyorlar.

Oda aydan ve kızlarından gelen ışıkla dolu, başka hiçbir şey yok.

Uzun bir süredir ayaktayım, elimde Isaac'in mektubunu tutuyorum.

Biraz sonra yine okuyacağım.

Çürüyen evin boşluğunu merdivenlerde hissettim. Yankılar çok öteden geliyordu. Daha kapıya dokunmadan, tavan arasının terk edildiğini biliyordum.

Saatlerdir dışarıdaydım, yapay, kararsız bir özgürlük arıyordum. Sobek Haçi'ndaki güzel parklarda dolaştım, telaşlı böcek bulutlarının arasından, aşırı beslenmiş ördek ve kazların bulunduğu yapay göllerden geçtim. Manastırın kalıntısını buldum, parkın ortasında gururla sergilenen küçük bina iskeletini. Eski taşlarına romantik vandalların sevgililerinin adlarını kazıdığı kalıntıyı. Bu küçük kale, Yeni Crobuzon'un temelleri atılmadan bin yıl önce terk edilmişti. Burayı kendisine adadıkları tanrı ölmüştü.

Geceleri ölü bir tanrının ruhuna saygı göstermeye gelenler oluyordu.

Ne kadar yüzeysel ve umutsuz bir din.

Bugün Uğultu Tepesi'ni ziyaret ettim. Lichford'u gördüm. Barrackham'da gri bir duvarın önünde durdum, ölü bir fabrikanın ufalanan kabuğu önünde ve bütün duvar yazılarını okudum.

Aptallıktı yaptığım. Tehlikeyi göze alıyordum. Dikkatle saklanmıyordum.

Bu küçücük özgürlük kırıntısı beni neredeyse sarhoş etmişti, daha fazlasını istiyordum.

Sonunda o oyuğa, terk edilmiş tavan arasına, Isaac'in gaddar ihanetine döndüm.

Nasıl bir güven ihlali, nasıl bir acımasızlıktı bu.

Bir kez daha açıyorum kâğıdı. Derkhan'ın, zehire ekilen şeker benzeri zavallı küçük sözcüklerine bakmıyorum bile. Sözcükler olağanüstü gerilimden kımıldaşıyor gibi. Isaac'in, yazarken birçok şey için çabaladığını görebiliyorum. Açık sözlü, saçmalamıyor. Kızgın, kesinlikle kınıyor. Gerçekten üzgün. Nesnel. Ayrıca dostluktan söz ediyor, utangaç bir özür ekliyor.

...bugün biri geldi... *diye okuyorum,* ve bu koşullar altında...

Bu koşullar altında. Bu koşullar altında seni terk ediyorum. Seni utancımla başbaşa bırakıyorum, seninle ilgili anlatılanlara inanıyorum ve yoluma devam ediyorum, sana da yardım etmeyeceğim.

... sana "bunu nasıl yapabilirsin?" diye sormayacağım, *diye okuyorum ve birdenbire kendimi çok zayıf hissediyorum, geçekten zayıf, bayılacak ya da kusacak gibi değil, ölecek gibi zayıf.*

Çığlık attırıyor bu duygu bana.

Bağırtıyor. Bu sesi durduramıyorum, durdurmak istemiyorum, ciyak ciyak bağırıyorum ve sesim yükseldikçe savaş çığlıklarını anımsamaya başlıyorum, topluluğumun avlanmak ya da savaşmak için saldırması geliyor aklıma, cenaze feryatları, şeytan çıkarma ağıtları ama şimdiki bunlardan hiçbiri değil, bu benim acım, düzensiz, kültürsüz, denetimsiz, yasadışı ve benim, benim ızdırabım, benim yalnızlığım, üzüntüm ve suçum.

Bana hayır demişti, Sazhin'in o yaz onu istediğini; Sazhin'in çoğalma yılı olduğundan ona evet dediğini; bir ödül olarak özellikle onunla çiftleşmek istediğini söylemişti.

Haksızlık yaptığımı, ona saygı duymam, saygı göstermem ve rahat bırakmam, hemen bırakmam gerektiğini söylemişti.

Çirkin, hırçın bir çiftleşme oldu. Ben ondan azıcık daha güçlüydüm. Onu hareketsiz hale getirmek epey zaman aldı. Beni tırmalıyor, ısırıyor, acımasızca vuruyordu. Pes etmedim.

Öfkeden deliye dönmüştüm. Azmıştım ve onu kıskanıyordum. Onu dövdüm ve sersemleyince deiçine girdim.

Öfkesi olağanüstü ve dehşet vericiydi. Onun bu halini görünce ne yaptığımı anladım.

O günden sonra utanç, bir giysi gibi sardı her yanımı. Vicdan azabı hemen ardından geldi. Bu ikisi etrafımı kanatlarımın yerini alır gibi sarıp sarmalıyor beni.

Topluluk kararı oybirliğiyle aldı. Gerçeklere itiraz etmedim, çok kısa bir an bunu yapmayı düşündüm aslında, ama kendime duyduğum nefretten kusacak gibi oldum.

Karara karşı hiçbir şey söylenemezdi.

Doğru karar olduğunu biliyordum. Seçilmiş yasa uygulayıcılarının arasında yürürken ağırbaşlı görünmeye bile çalıştım. Ağır ağır, uçmamı ve kaçmamı engellemek için takılan safranın ağırlığından ayaklarımı sürüyerek gidiyordum ama durup soru sormadan ilerledim.

Ancak sonunda, beni kuru toprağa bağlayacak kazıkları görünce durakladım.

Son altı metre, Hayalet Nehri'nin kurumuş yatağına, beni sürükleyerek götürmek zorunda kaldılar. Her adımda kıvranıyor, karşı koyuyordum. Hak etmediğim merhameti göstermeleri için yalvardım. Kamp yerimizden sekiz yüz metre uzaktaydık ama topluluğun her çığlığımı duyduğundan eminim.

Haç şeklinde gerildim, karnım toza batmıştı ve güneş bütün kızgınlığıyla üzerime vuruyordu. Ellerim ve ayaklarım uyuşana kadar bağlarıma asıldım.

İki yanımda beşer tanesi kanatlarımı tutuyordu. Onlar kocaman kanatlarımı tutarken ben çırpınıyor, kanatlarımla beni tutanların kafalarına hızla ve acımadan vurmanın yollarını arıyordum. Başımı kaldırdığımda elinde testere olanı gördüm, kuzenim, kırmızı-tüy San'jhuarr'dı bu.

Toz ve kum ve sıcaklık ve dere yatağındaki lanet olasıca rüzgâr. Hepsini anımsıyorum.

Metalin dokunuşunu anımsıyorum. Bedenime girmesindeki olağanüstü duyguyu, tırtıklı bıçağın içeri-dışarı içeri-dışarı gidip-gelen korkunç devinimini. Etim bıçağa takıldığından testereyi birkaç kez çekip temizlemek zorunda kaldılar. Çıplak kalan dokunun, köklerinden koparılan sinirlerin üzerine vuran soluk kesici sıcak havayı anımsıyorum. Kemiğin yavaş yavaş, merhametsizce kırılmasını. Kısa bir an çığlıklarımı bastıran kusmuğu, sonra ağzımı temizleyip yeniden soluk alarak bağırmaya başladığımı. Ayrıca korkutucu miktardaki kanı. Kanatlardan biri yerinden çıkarılırken oluşan ani baş döndürücü hafiflik duygusu, kemik uçlarının deli gibi titreyerek etin içine gömülmeleri, pürüzlü et parçalarının yaramdan ayrılması, yarama bastıran temiz bez ve merhemlerin canımı çok yakan temasları ve San'jhuarr'ın yavaşça başımın diğer tarafına yürümesi, bütün bunların yeniden başlayacak olmasının dayanılmaz bilinci.

Neden bu cezayı aldığımı hiç sorgulamadım. Yeniden uçmak için yollara düştüğümde bile. Utancım iki kattı. Seçenek hırsızlığı yüzünden sakatlanmış ve saygıdan mahrum bırakılmıştım; buna haklı bir cezayı tersine çevirmeye kalkışma utancını da eklemeliyim.

Yaşayamazdım. Yere bağlı olamazdım. Bir ölüydüm ben.

Isaac'in mektubunu hırpanı giysilerimin arasına koydum, merhametsiz, zavallı elvedasını okumadım bile. Ondan nefret ettiğimi kesin olarak söyleyemem. Ondan daha farklı davranır mıydım, bundan da emin değilim.

Dışarı çıkıp merdivenlerden aşağıya iniyorum.

Birkaç sokak aşağıda, Saltbur'da, şehrin doğusunun üzerinde on beş katlı bir gökdelen yükseliyor. Ön kapısı kilitlenmiyor. Belli ki düz çatıya geçişi engellemek için konan kapıdan atlayıp geçmek çok kolay. Bu yüksek binaya daha önce de tırmanmıştım.

Oraya kısa bir yürüyüşle gidiliyor. Sanki uykuda gibiyim. Yanlarından geçtiğim şehir halkı dik dik bakıyor bana. Başlığımı takmıyorum. Önemli olduğunu da sanmıyorum artık.

Kocaman binaya çıkarken beni durduran yok. İlk iki katta, tehlikeli merdiven boşluğundan geçerken hafifçe kapılar açılıyor, göremeyeceğim kadar karanlıkta kalan gözler dikkatle bana bakıyor. Ama kimsenin bir şey sorduğu yok ve dakikalar sonra çatıdayım.

Kırk elli metre ya da daha fazla. Yeni Crobuzon'da bir sürü daha yüksek bina var. Ama bu da yeterince yüksek, bina caddeden, taş ve tuğlaların arasından sudan çıkan kocaman bir şey gibi yükseliyor.

Molozları ve ateş kalıntılarını, buraya izinsiz girenlerin, burada yuvalananların arasından geçiyorum. Ufuk çizgisinde yalnızım bu akşam.

Çatıyı çeviren tuğla duvar bir buçuk metre yükseklikte. Ona dayanarak dışarıya, her yöne bakıyorum.

Gördüğümün ne olduğunu biliyorum.

Nerede olduğumu kesinlikle söyleyebilirim.

Cam Ev'in kubbesinin bir parçası göze çarpıyor, iki gaz kulesi arasında kirli bir parça. Birbirine kenetlenmiş kaburgalar bir buçuk kilometre kadar ötede yalnızca, hava rayları ve alçak evler onun yanında cüceleşiyor. Karanlık ağaç kümeleri şehri lekeler halinde sarmış. Işıklar, her tarafımda farklı renkte ışıklar.

Duvarın üzerine kolayca sıçrıyor, ayağa kalkıyorum.

Yeni Crobuzon'un üzerindeyim. Uçsuz bucaksız bir yer burası. Kocaman bir havuz. İçinde her şey var, ayaklarımın altına seriliyor.

Nehirleri görebiliyorum. Septik buradan altı dakikalik bir uçuş mesafesinde. Kollarımı uzatıyorum.

Rüzgârlar üzerime hücum ediyor, beni sevinçle dolduruyor. Hava kıpır kıpır ve canlı.

Gözlerimi kapatıyorum.

Kesin bir doğrulukla gözümün önüne getirebiliyorum. Bir uçuşu. Ayakları vurmayı ve kanatlarımın havayı yakalayarak kolayca yere doğru fırlatışını, aynı kürek gibi, havayı iterek uzaklaştırmasını. Gür, sağlıklı tüylerin açılarak sıcak havaya çarpmaları, sürüklenmeleri, gevşemeleri, bir sarmal halinde altımdaki uçsuz bucaksızlığın üzerinde oraya buraya kaymaları. Gizli bahçeler, beni sevince boğan görüntüler haline geliyor. Siyah tuğlalar çamur parçaları gibi

silkelenip atılacak şeyler. Her bina yırtıcı bir kuş yuvası. Bütün şehre saygısızca davranılabilir, akla estikçe inilebilir, geçerken havası kirletilebilir.

Havadan, uçuş halinde, tepeden bakıldığında hükümet ve milisler kendini beğenmiş termitler gibi, iğrenç, çabucak geçen donuk bir kesit; binaların gölgesinde oluşan bu kepazelikler beni hiç ilgilendirmiyor.

Rüzgârın parmaklarımı ayırdığını hissediyorum. Davetkâr bir şekilde vurup duruyor bana. Pürüzlü kanat kemiği uzantılarımın titrediğini hissediyorum.

Bunu yapmayacağım artık. Bu sakat, bu yere bağımlı kuş olmayacağım artık.

Yarım-hayat burada sona eriyor, umudumla birlikte.

Son bir uçuşun resmini çok güzel çizebiliyorum, yitik bir sevgili gibi iki yana açılarak beni karşılayan havanın içindeki hızlı, zarif kavisli süzülmeyi.

Rüzgâr beni götürsün.

Duvarın üzerinde öne doğru uzanıyorum, yuvarlanıp giden şehrin üzerine, havaya.

Zaman hâlâ akmıyor. Kıpırtısız duruyorum. Ses yok. Şehir ve hava kıpırtısız.

Yavaşça uzanıyor, parmaklarımı tüylerimin arasında gezdiriyorum, ayağa kalkan tüyleri sertçe ters yöne bastırıyorum. Gözlerimi açıyorum. Parmaklarım yanaklarımdaki sert telekleri, yağlı lifleri yakalıyor, bağırmamak için gagamı kapıyorum ve bunları yolmaya başlıyorum.

Uzun bir süre, saatler sonra, gecenin bir yarısında, zifiri karanlık basamaklardan inerek dışarıya çıkıyorum.

Boş sokaklarda bir araba tıkırtısı oluyor, sonra hiçbir ses yok yine. Kaldırım taşlarının üzerine titrek bir gaz alevinin sarımsı ışığı vurmuş.

Bir karaltı beni bekliyor. Ufak ışık huzmesine adım atıyor ve yüzü gölgede duruyor. Yavaşça bana işaret ediyor. Çok kısa bir an bütün düşmanlarımı aklımdan geçiriyor ve bunun kim olabileceğini merak ediyorum. Derken beni selamlayan kocaman, kesici peygamberdevesi kolunu görüyorum.

Şasırmadığımı fark ediyorum.

Yarı-Peygamberdevesi Jack, Tekraryapım kolunu yine uzatıyor, yavaş ve ürkünç bir devinimle beni çağırıyor.

Beni davet ediyor. Şehre.

Ufak ışık alanına adım atıyorum.

Ben gölgeden çıkarken onun irkildiğini görmüyorum, o beni görüyor.

Nasıl göründüğümün farkındayım.

Yüzüm açık yara halinde, etim kopuk kopuk, tüyleri yolduğum yüzlerce küçük delikten kan akıyor. Koparamadığım inatçı küçük tüyler suratımda yeni uzayan sakallar gibi. Gözlerim çıplak, pembe, su toplamış ve iğrenç görünümlü bir derinin içinden bakıyor. Kafatasımda sızan kan izleri var.

Ayaklarım yine pis çaputlarla bağlı, korkunç şekilleri görünmüyor. Pullarının arasına işleyen tüy uzantıları koparılmış. Dikkatle yürüyorum, kasığım da yeni yolunmuş kafam kadar bereli.

Gagamı kırmaya çalıştım ama beceremedim.

Binanın önünde yeni bedenimle duruyorum.

Yarı-Peygamberdevesi duraklıyor, ama uzun sürmüyor bu. Yine yavaş bir devinimle davetini yineliyor.

Cömert bir teklif, ama reddetmeliyim.

Bana yarım dünyayı öneriyor. Bana melez, sınırsal, ara yaşamını paylaşmayı teklif ediyor. Anlaşılmaz savaşlarını ve anarşik intikamını. Kapılara karşı nefretini.

Kaçak Tekraryapım, Özgüryapım. Hiçbir şey. Bir yere uymuyor. Yeni Crobuzon'u gasp ederek zorla yeni bir şehir haline getirdi ve şehri kendinden korumaya çalışıyor.

Kendi akıl almaz savaşına katabileceği bir başka hasarlı ve yarım bir şey, tükenmiş bir kalıntı görüyor, herhangi bir dünyada var

olması olanaksız bir şey, bir çelişki, uçamayan bir kuş. Tutup bana çıkış yolu öneriyor, aykırı toplumuna, sınırına, melez kentine. Öfkesini taşırdığı şiddet dolu ve saygın yere.

Cömert ama reddediyorum. Bu benim şehrim değil. Benim kavgam da değil.

Onun melez dünyasından, tuhaf direnişinin kirli dünyasından ayrılmalıyım. Ben daha basit yerlerde yaşarım.

Yanılıyor o.

Ben yere bağımlı Garuda değilim artık. O öldü. Bu yeni bir yaşam. Yarım bir şey değilim, başarısız ne o ne de bu değilim ben.

Derimden yanıltıcı telekleri yoldum ve cildimi dümdüz yaptım, bu kuş özentisinin altında, insan hemşerilerimle aynıyım. Tek bir dünyada cesurca yaşayabilirim.

Ona teşekkürlerimi ifade ediyor ve hoşça kal diyerek dönüyorum, loş ışığın altından çıkarak doğuya, üniversite kampüsüne ve Kutsal Çayır İstasyonu'na doğru ilerliyorum, tuğla, sıva ve katrandan oluşan dünyamın, pazarların ve çarşıların, sarı ışıklı sokakların içinden geçiyorum, çekinmeden yaşayabileceğim bu benim şehrimde yatabileceğim bir yer bulmaya gidiyorum.

Ondan uzaklaşıyor, Yeni Crobuzon'un sonsuzluğuna, bu gökdelenler ve tarih şehrine, bu para ve sefalet karmaşasına, bu günahkâr, gücünü buhardan alan tanrıya adım atıyorum. Dönüp şehre, evime giriyorum, kuş ya da, zavallı bir melez olarak değil.

Dönüp evime giriyorum, şehre, bir insan olarak.